

༡༡། རྩེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་ཀྱི་གསུང་འབྲུམ་དཔེ་བསྟུར་
མ་དགག་ལན་ཀྱི་སྒྲོར་བཞུགས་སོ།།

སེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲུ་ཆང་གིས་བསྐྱེགས།
། གསུང་འབྲུམ་བ་བ། །

ཨོཾ། གཏུང་ལན་ལྷ་ལྷུང་དགོངས་རྒྱན་གྲུག་ལན་ལྷ་དན་བྱན་
 སེལ་གོ་ལན་གནམ་ལྷགས་ཐོག་འབེབས་
 བཅས་བཞུགས་སོ།།

། བ །

མཛད་པ་པོ། རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན།

2015

ཨ་མ་འདི་གས་ནམ་བཞི་འཛིན་སྟེང་བཀྲུགས་ནས། །ཕྱང་རྟོགས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོག་གཡོ་མིང་འདི་ན། །
 དཔལ་ལྷན་འབྲིན་ལས་བཟང་པོ་བྱུང་ཕྱོགས་ཀྱི། །བཟུན་པའི་བདག་པོ་ནམ་ཐོས་སྤྲུལ་དེར་འདུད། །
 བཀའ་ཆེན་བདེ་མེགས་ཉི་མས།

བྱ་གར་མེར་བྱེས་གྲུ་ཆུང་བྱ་བྱུགས་པའི་རྩེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་ཉིད་གྲས།

བྱ་གར་མེར་བྱེས་དཔེ་མཛོད་བྱ་བྱུགས་པའི་རྩེ་བཙུན་ཡིག་ཆ།

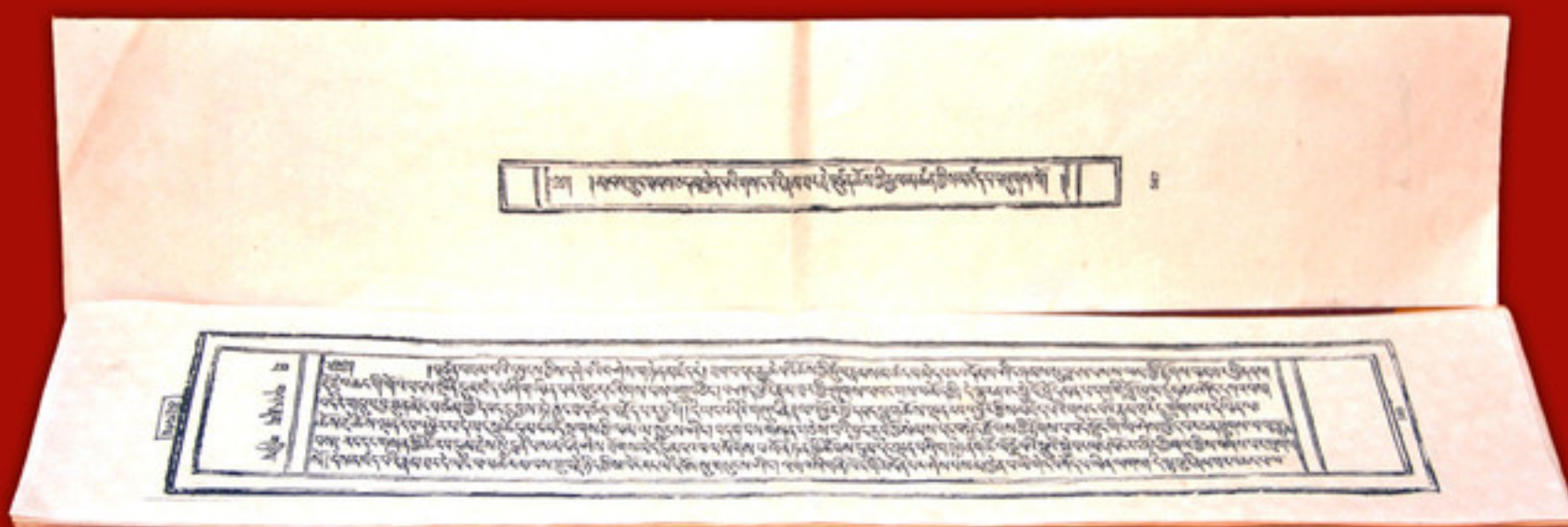
བྱ་གར་ལྷག་ས་ཚོས་ལྷར་བྱ་བྱུན་བྱེས་པའི་རྩེ་བཙུན་ཡིག་ཆ།

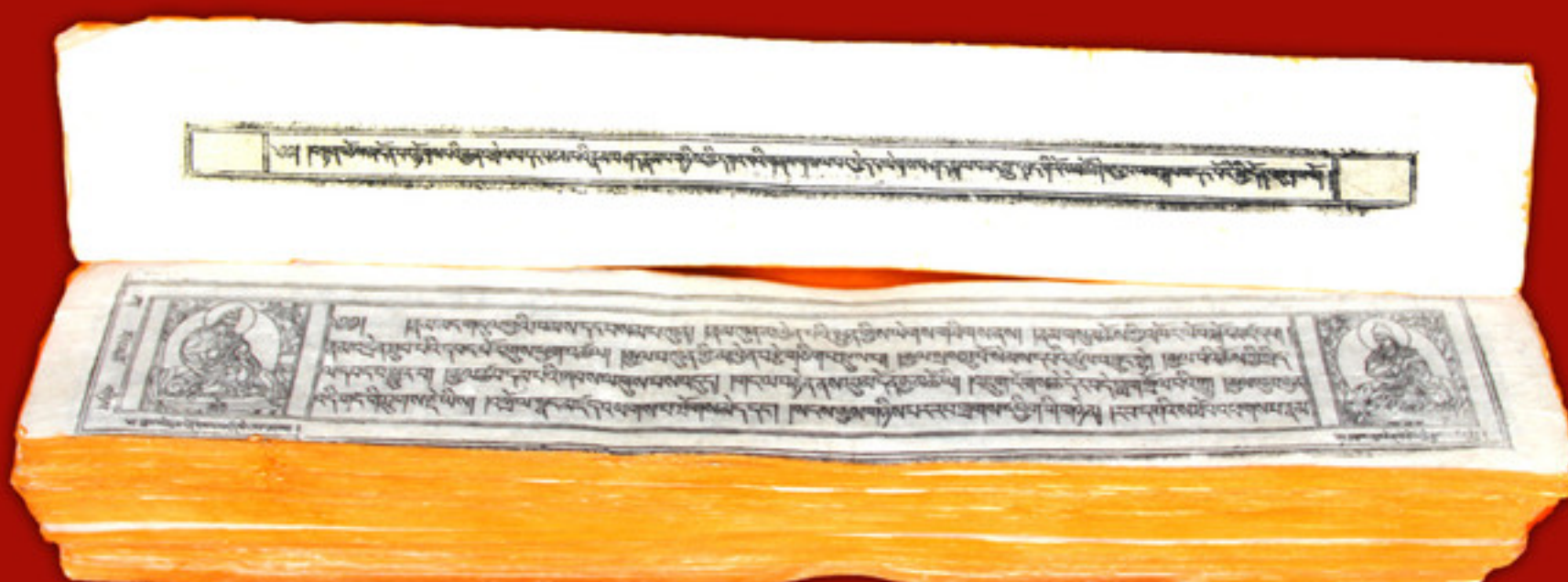
འབྲས་ལྗོངས་དཔེ་མཛོད་བྱ་བྱུགས་པའི་རྩེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་ཉིད་གྲས།

ཐུ་གར་ཇི་ཡིར་པར་སྒྱུན་བྱས་པའི་རྩེ་བཅུན་ཡིག་ཆ།

གཙང་པར་གྲས་སྤྱོད་བཞག་ས་པའི་རྩེ་བཅུན་ཡིག་ཆ།

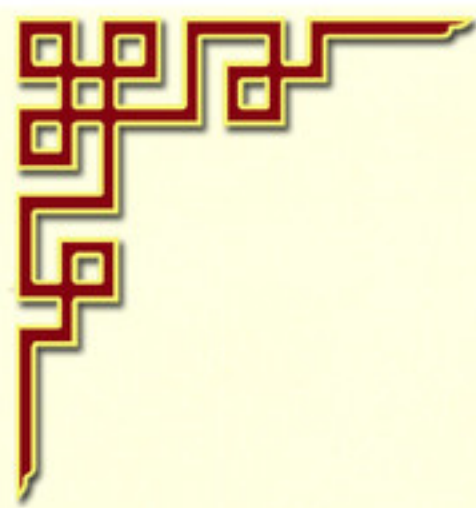
སྤྱོད་བཞག་ནས་པར་སྒྱུན་བྱས་པའི་རྩེ་བཅུན་ཡིག་ཆ།

THE DALAI LAMA

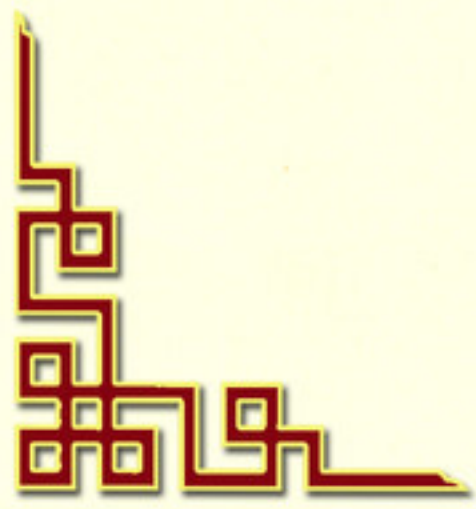
༡༡། །ཐབས་མཁས་ལ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ཆེ་ཆོན་པོ་དང་ལྷན་པའི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་ལྷུ་གུའི་
 རྒྱལ་པོས་སྤྱི་འགོ་རྣམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་སྤྲུལ་གི་པན་བདེའི་ཅ་བར་གྱུར་པའི་བདེན་
 བཞིའི་ཆོས་འཁོར་སོགས་བསྐྱོར་ཏེ། གཞི་དངོས་པོའི་རྣམ་གཞག་ལས་ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་བ་
 དང་། དེ་ལས་འབྲས་བྱ་མཛོན་དུ་བྱ་བའི་རིམ་བ་བཅས་མཛད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཚུལ་ཟབ་ཅིང་རྒྱས་
 པར་གསུངས་པ་ལས། དུས་ཕྱིས་སྟོན་པ་སྤྲུང་ན་ལས་འདས་ནས་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྤྱི་སྤྱོད་
 གཙོས་དཔལ་རྣམས་ཀྱི་བཅུ་བཅུ་བཅུ་སོགས་ནས་རིགས་པ་དང་སྤྱིང་བས་ལེགས་པར་
 གཏན་ལ་པབ་སྟེ་འཛམ་གླིང་འདིར་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད་ཅིང་། མཐར་ཐུར་རྒྱལ་བོད་དུ་ཆོས་
 རྒྱལ་ལོ་པཎ་བཀའ་བློན་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཇི་སྟེད་ཅིག་བོད་རང་སྐད་དུ་
 བསྐྱར་ཅིང་ཞིབ་པར་གཏན་ལ་པབ་པ་ལས་དུས་སྐབས་སྤྱི་ཕྱིར་དར་རྒྱས་སྤྲོས་སྤྲོས་ཆོགས་པོ་བྱུང་
 བར་མ་ཟད། ཆེན་པོ་རྒྱ་ཉིར་གྱི་ཡུལ་གྱི་སོགས་སུ་འདྲ་བསྟན་འགྲོའི་ཞབས་འདེགས་སྤྲོ་མེད་
 བསྐྱབས་ཡོད།

སྐབས་དོན་རྒྱལ་བའི་ཡུལ་རྒྱས་འབྱེད་བསྐྱབས་གསུམ་གྱི་དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་བ་
 གསལ་བར་བྱེད་པ་ལ་རིགས་པའི་ཆོགས་བྱུག་དང་། སྤྱི་དོན་མཛོན་ཏྲོགས་ཀྱི་རིམ་བ་གསལ་
 བར་བྱེད་པ་ལ་བསྟན་བཅོས་མཛོན་པར་ཏྲོགས་པའི་རྒྱན་གཉིས་བྱུང་ཞིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་
 པ་འགྲེལ་བ་ལ་འཕགས་བོད་ཀྱི་འགྲེལ་མཛད་མཁན་པོ་དུ་མས་ཡིག་འཛོག་ཤིན་ཏུ་མང་བ་ལས་ཇི་
 བཅུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མཛད་པའི་དབྱ་པར་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཡིག་ཆ་སོགས་ནི་གཞུང་
 སྤྱིའི་ཁོག་ལ་བཞག་པ་ཆང་ལ། དཀའ་བའི་གནད་རྣམས་ལ་ལུང་རིགས་ཀྱི་ལམ་ནས་དོགས་པའི་

མཐའ་གཙོང་པ་སོགས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་མང་བ་དང་། ཡོངས་གྲགས་ཡོངས་འཛིན་བསྐྱེད་རར་གྲགས་
 བའང་རྒྱས་བསྐྱེད་འཆམ་ཞིང་སློ་གསར་ནམས་ཀྱི་རིགས་ལམ་ཀྱི་སློ་འབྱེད་པའི་ཐབས་ཚུལ་ཟབ་
 བས་དོན་གཉེར་ཅན་དུ་མར་བན་བ་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་བར་གདོན་མི་ཟ།

ད་ལམ་སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲ་ཆང་ནས་ཇེ་བཅུན་གྱི་ཡིག་ཆ་པོད་ལྔ་སོགས་ཡིག་ཆ་
 ཁག་གི་མ་དཔེ་སྔ་ཕྱི་གང་བྱུང་སྐྱར་ཞིབ་ཀྱིས་ཁུ་དག་ངས་འདྲོངས་ཐོག་ཕྱོགས་སྒྲིག་པར་སྐྱོན་
 བགྱིས་པར་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱན་ལ་ཡི་རང་བསྐྱགས་བཅོལ་དང་། འབད་བས་བསགས་པའི་ལེགས་
 བྱས་ལ་བསྔོ་བ་དང་པར་དུ་བསྐྱོན་པའི་ལེགས་བཤད་དེ་དག་གིས་བསྐྱོན་འགྲོའི་ཞབས་འདེགས་རྒྱ་
 ཆེར་ཡོང་བའི་སློན་ལམ་དང་བཅས། ཏུ་ལའི་ལྷ་མར་འཁོད་པ། ལྷ་ཀྱའི་དགེ་སྦྱོང་ཆོས་སྤྲུལ་བ་བསྐྱོན་
 འཛིན་རྒྱ་མཆོས། རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ཆུ་སྤྱུལ་ལྷ་ ༤ ཆེས་ ༩ དང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ལྷ་ ༡༡
 ཆེས་ ༥ ལ།

༡༡། རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྟར་མའི་ལས་རིམ་དོ་སྟོན་མཛོད་བསྟར།

འདིར་འཇམ་དབྱངས་རྣམ་འབྱུང་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་ལ་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་
 པོའི་གསུང་འབུམ་དཔེ་རྙིང་ཁག་དང་ཞིབ་བསྟར་དང་འབྲེལ་པོད་གསར་བཞེས་སྐབས་ཀྱི་ལས་རིམ་ཁག་དོན་
 ཆེན་བཙུ་གཅིག་གི་སྟོན་པ་དོ་སྟོན་ཐུང་ཙམ་ཞུ་ན།

༡༽ བྱ་བ་འདི་ལ་འཇུག་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི། ཕྱི་ལོ་ (༡༩༩༩) ལོར་རྒྱ་ནག་ནས་པར་སྐྱོན་བྱས་པའི་
 རྗེ་བཙུན་པའི་པར་ཕྱིན་སྤྱོད་དེ་བ་གཞུགས་སྟོན་སྤྲད་གཉིས་དང་། དེའི་ཙ་བ་ལྟ་བུ་སྐྱེ་འབུམ་པར་མ་བཅས་སུ།
 སྤྲོ་སོར་སེར་བྱས་བྲ་ཆང་དུ་བཞུགས་པའི་པར་ཕྱིན་སྤྱོད་དང་། འབྲས་ལྗོངས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་
 ཁང་དུ་བཞུགས་པའི་པར་ཕྱིན་སྤྱོད་དཔེ་རྙིང་བཅས་དང་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ཡང་ཆོག་ལོར་ཙམ་
 མིན་པར་དོན་ལོར་མཛོད་གསལ་ཅན་བྱུང་བའི་དབང་གིས་བྱ་བ་འདི་ལ་མ་འཇུག་ཐབས་མེད་དུ་གྱུར། དེ་ཡང་
 དཔེར་མཆོན་ཙམ་ཞིག་འགོད་ན། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱོད་དུ་ཡང་དག་ཀྱང་རྫོབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་འཛིག་པའི་སྐབས་
 སུ། སེར་བྱས་བྲ་ཆང་དང་འབྲས་ལྗོངས་དཔེ་མཛོད་ཁང་བཅས་སུ་བཞུགས་པའི་དཔེ་རྙིང་ཡིག་ཆ་ཁག་ལས།
 ཀྱང་རྫོབ་བདེན་པ་གང་ཞིག་ཅས་གསུངས་ཀྱང་། སྐྱེ་འབུམ་དང་མཆོ་སྟོན་པར་མ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ། ཡང་ལོག་
 གང་རུང་གང་ཞིག་ཅས་གསལ། འདི་ལྟར་ན། བདེན་པར་བྱ་བ་དེ་ཡང་ལོག་གཉིས་ཀའི་གཞི་མཐུན་དུ་འགྱུར་བ་
 ལྟ་བུ་དང་། ཡང་རིགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། དང་པོ་
 ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་ངེས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱར་ལམ་ཐོབ་སྟོང་བའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་བཞིན་
 གནས་རིགས་དང་དོན་གཅིག་ཅས་གསལ་ཡང་། སྐྱེ་འབུམ་པར་མའི་ནང་དུ། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་
 རིགས་ངེས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱར་ལམ་ཐོབ་སྟོང་བའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དང་དོན་གཅིག་། ཅས་གསལ།
 འདི་ལྟར་ན་དེ་འབྲེལ་བྱང་སེམས་སྦྱར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་འཛིན་སྟངས་གི་ཆོས་ཉིད་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་
 བསྟན་པའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟར་ན་རིགས་སྤྱོད་ལས་བདེན་འཛིན་སྟངས་གི་ཆོས་ཉིད་རང་

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976
 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
 * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
 * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

**Sera Jey
Monastic University
For Advanced Buddhist
Studies & Practice**

Supreme Spiritual Head :
His Holiness The 14th Dalai Lama

འདུལ་པའི་ཡུལ་ལྷན་ཁག་གི་ལྟེ་བ།

Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele:+91-8223-258435
Fax :+91-8223-258781
Email:office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

བཞིན་གནས་རིགས་སུ་བཀག་པ་དང་ནང་འགལ་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་དང་།

ཡང་གྲ་ཚང་དང་འབྲས་སྒྲིངས་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་ཇི་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་རྙིང་ཁག་མཐུན་པར་
སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སེམས་རྟེན་ལ་འདོད་སེམས་ཡོད་པར་བཀག་ཅིང་། རྣམ་ཇོགས་སྒྲུར་བ་ཐོབ་ན་ཞི་ལྷག་ཟུང་
འབྲེལ་ཐོབ་པས་བྱུང་པར་གསུངས་ཀྱང་། གོང་གསལ་པར་མ་གཉིས་ལས་རྣམ་ཇོགས་སྒྲུར་བ་ཐོབ་ན་ཞི་ལྷག་
ཟུང་འབྲེལ་ཐོབ་པས་མ་བྱུང་པར་གསུངས་པ་སོགས་ཆོག་དོན་གཉིས་ཐད་ནས་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་སྒྲུང་ཡང་
འདིར་དཔེར་མཆོད་ཅིང་ཞིག་ཟུང་འདོན་བྱས་པ་ཡིན།

སྐུ་འབྱུང་པར་མ་འདི་དབྱས་པར་གྱི་དཔེ་རྙིང་རྣམས་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། འདི་པར་ཤིང་
གསར་བཞེས་སྐབས་སུ་ཁྱེད་ཅེས་བྱས་འདུག་སྟེ། དཔེར་ན། ཇི་བཙུན་པས་མཛད་པའི་མཁས་གྲུབ་ཇི་རི་རྣམ་
ཐར་གཙང་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོར་པར་སྐྱབས་བྱས་པ་དང་། སྐུ་འབྱུང་པར་སྐྱབས་བྱས་པ་གཉིས་པན་ཚུན་བསྐྱར་ནས་
བལྟས་ན། སྐུ་འབྱུང་པར་མའི་ནང་བཅོས་ལྷན་མཛོད་ཆོད་ཡོད་པར་མགོ་མཇུག་བར་གསུམ་གང་ནས་བལྟས་
ཀྱང་བལྟས་ཅིང་གིས་ཤེས་རུས་པའི་བཅོས་ལྷན་མང་དུ་སྒྲུང་། འདིར་ཟུར་ཅིང་ཞིག་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོར་པར་མ་ལ་
བཀྲར་དང་སྐུ་འབྱུང་པར་མ་ལ་སྐྱར་གིས་མཆོད་པར་བྱས་ཏེ་འགོད་ན། བཀྲར། ཇི་བཙུན་གིས་གསུང་གིས་
བསྐྱེད་པ་ལ་བཞེན་ནས་མཛད་ཅིང་། རི་ཁྲོད་དགའ་ལྷན་ན། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་། སྐྱར། ཇི་བཙུན་གིས་
གསུང་གིས་བསྐྱེད་པ་ལ་བཞེན་ནས་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཐོས་སོ། །འདི་ལ་ལོ་རྒྱུས་གཞན་ཡང་སྒྲུང་སྟེ།
གནས་རི་ཁྲོད་དགའ་ལྷན་ན། ཞེས་ཐད་ཅིས་བྱས་ན་ཡིག་འབྲུ་སོ་གཉིས་ཆོག་ལྷག་བཙུག་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་
དུ་བཀྲར། བདག་ཀྱང་། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་། སྐྱར། ཡང་སྐྱབས་ཀྱི་ཞལ་ནས་བདག་ཀྱང་། ཞེས་ཡིག་འབྲུ་
བཙུན་གྱི་ཆོག་ལྷག་བཙུག་ཡོད་པ་དང་། ཡང་བཀྲར། འཁོར་གྱི་ཐོག་མར་འགྱུར། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་།
སྐྱར། འཁོར་གྱི་ཐོག་མར་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར། ཞེས་ཡིག་འབྲུ་བཙུག་གཅིག་ཆོག་ལྷག་བཙུག་ཡོད་
པ་ལྟ་བུའོ། །ཞིབ་པར་པར་མ་གཉིས་ཀ་འོག་ཏུ་བཀོད་ཡོད་པས་དེ་ལ་གཟིགས།

༡༽ བསྐྱར་རྒྱུ་མ་དཔེ་དང་ཟུར་ལྟེ་ཡིག་ཆ་ཇི་ཡོད་ཀྱི་སྐོར། དང་པོ་སེར་བྱེས་གྲ་ཚང་དུ་སྐར་བོད་ནས་
གདན་ཁྱེད་གནང་བའི་ཡིག་ཆ་དཔེ་རིང་དཔེ་རྙིང་གསུམ། བྱང་པེས་སྐྱེ་དོན་དང་། རྟེན་འབྲེལ་སྐྱེ་དོན་དང་། རིགས་

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976
u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
* Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
* Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

**Sera Jey
Monastic University
For Advanced Buddhist
Studies & Practice**

Supreme Spiritual Head :
His Holiness The 14th Dalai Lama

འདུ་ཤེས་ལེན་པ་ཞུ་གཞིའོ།

Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele:+91-8223-258435
Fax :+91-8223-258781
Email:office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

སྤྱི་དོན་དང་། སྦྱོར་ལམ་སྤྱི་དོན་བཅས་ལུང་པས། གཞན་སྤྱི་མཐའ་ཟུར་བཀོལ་དང་། དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་དང་།
འདུལ་བའི་སྤྱི་དོན་དང་། མཛོད་སྤྱི་དོན་དང་། གསུང་ལན་སྤྱི་དོན་དགོངས་རྒྱུན་དང་། རྒྱལ་ལན་ལྷ་ངན་ལུན་སེལ་
དང་། གོ་ལན་གནམ་ལྷགས་ཐོག་འབབས་བཅས་ཆ་ཆང་བཞུགས།

གཉིས་པ་འབྲས་ལྗོངས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་རྩིང་དཔེ་རིང་གས་སུ། བར་
ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ་ནས་བརྒྱུད་པའི་བར་གྱི་སྤྱི་མཐའ་ཟུར་བཀོལ་མཐའ་དཔྱོད་བཅས་ཆ་ཆང་དང་། དབུ་མ་དང་།
འདུལ་བ་དང་། མཛོད་བཅས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་ཆ་ཆང་དང་། དགག་ལན་གཞུང་ཆོན་གསུམ་དང་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་
ཆའི་རྣམ་ཐར་དད་པའི་རོལ་མཆོ་བཅས་ཆ་ཆང་བཞུགས།

གསུམ་པ་རྒྱ་གར་སྤྱོད་སྤྱོད་སེལ་གྱིས་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་བཞུགས་པའི་དཔེ་རིང་གས་སུ། བར་ཕྱིན་སྤྱི་
མཐའ་དཔྱོད་ཟུར་བཀོལ་ཆ་ཆང་དང་། གྲུབ་དོན་ས་གསུམ་བཅས་ཆ་ཆང་བཞུགས།

བཞི་པ་སྤྱི་འབྲུམ་པར་མ་དཔེ་རིང་གས་ནས་སྐབས་དང་པོ་ནས་བརྒྱུད་པའི་བར་གྱི་སྤྱི་དོན་ཆ་ཆང་བཞུགས་
བསྐྱར་མཆོད་དུ་བཀོད་ཡོད། འདི་འབྲས་ལྗོངས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་དཔེ་རྩིང་གས་ཀྱི་
པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་རྣམས་དང་། དེ་བཞིན་གྱིས་གྲུ་ཆང་དུ་སྤྱར་བོད་ནས་གདན་ཁྱེད་གནང་བའི་གས་དང་། དཔེ་མཛོད་
དུ་བཞུགས་པའི་པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་རྣམས་དང་ཆོག་དོན་གཉིས་ཐད་ནས་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་ཡོད་པ་སྤྱར་དཔེ་ར་
མཆོན་ཅམ་ཁྱེད་ཐེན་པ་དེ་ཡིན།

ལྷ་པ་ལྷེ་ཡིའི་པར་མའི་གས་ནས་གསུང་ལན་སྤྱི་དོན་དགོངས་རྒྱུན་དང་། རྒྱལ་ལན་ལྷ་ངན་ལུན་སེལ་དང་།
གོ་ལན་གནམ་ལྷགས་ཐོག་འབབས་དང་གསུམ་བསྐྱར་གཞིའི་གས་སུ་བཞུགས།

དུག་པ་ཟུར་ལྷའི་ཡིག་ཆ་ནི། མཆོ་སྤྱོད་པར་མ་པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་ཆ་ཆང་དང་། ལྷ་ས་ནས་པར་སྤྱོད་གས་
པའི་སྐབས་བརྒྱུད་ཀྱི་མཐའ་དཔྱོད་ཆ་ཆང་དང་། སེར་གྱིས་གྲུ་ཆང་དང་དགའ་བྱང་གྲུ་ཆང་བཅས་ནས་སྤྱི་ཕྱིར་པར་
སྤྱོད་གནང་བའི་གས་ནས་པོད་ལྷ་ཆ་ཆང་དང་། ཐེན་མན་ནས་པར་སྤྱོད་གས་པའི་དགག་ལན་སྤྱོད་དང་གྲུབ་དོན་
ས་གསུམ་ལྷ་བུ་ལས་གཞན་པོད་ལྷ་ཆ་ཆང་བཅས་ཟུར་ལྷའི་ཡིག་ཆའི་གས་སུ་བཞུགས་ཡོད།

བདུན་པ་འདིར་བསྐྱར་གཞི་དང་ཟུར་ལྷའི་གས་སུ་མ་འཁོད་པར་ཇེ་བཅུན་ཡིག་ཆ་ཆང་ཞིག་ཉིན་ཉིད་དུ་

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976
u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
* Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
* Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

၁ နေပြည်တော်

**Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele:+91-8223-258435
Fax :+91-8223-258781
Email:office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org**

- * Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1970 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
- * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
- * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

**Sera Jey
Monastic University
For Advanced Buddhist
Studies & Practice**

Supreme Spiritual Head :
His Holiness The 14th Dalai Lama

འདུལ་པའི་ཡུལ་ལྟེན་གྱི་ལུང་།

Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele:+91-8223-258435
Fax :+91-8223-258781
Email:office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

བཏང་ནས་མཆོན་པར་བྱས་ཡོད། བར་མ་མི་འདྲ་བ་རྣམས་པན་ཚུན་མི་མཐུན་པར་བྱུང་བའི་མཆོམས་སུ་གྲ་ཆང་
དང་དཔེ་མཛོད། འབྲས་ལྗོངས་དཔེ་རྙིང་བཅས་གཞི་རྩར་བཟུང་སྟེ་གཞུང་དགྲུས་སུ་བཀོད་ཅིང་། མི་མཐུན་གཞན་
ཇི་ཡོད་འོག་མཆོན་བཏགས་ཡོད། བར་མ་པན་ཚུན་བསྐྱར་འབྲས་སུ། ཡི་གེ་ཆད་པ་དང་། ལྷག་པ་དང་། མི་འདྲ་
བ་སྟེ་ཆད་ལྷག་མི་འདྲ་གསུམ་སོགས་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་འཆད་ཉན་སྐབས་བདེའི་ཆེད་དུ་དེའི་གོང་འོག་གི་ཆོག་
རིས་དང་སྐྱར་ནས་ཆོག་གསལ་པོར་བཀོད་པ་ལས་ཆད་ཉགས་དང་ལྷག་ཉགས་གང་ཡང་བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་མེད།
ནོར་མཆོན་དང་ལུང་མཆོན་དང་དཔེ་བསྐྱར་མའི་མཆོན་བཅས་ལ་ཨང་ཉགས་སྟོར་བྱིས་མ་འདི་(12)བཅུ་སྤྱོད་
བྱས་ཡོད།

༤༽ ནོར་མཆོན་བཏགས་སྐྱངས་ཀྱི་སྟོར། གཞི་མཐུན་ལ་འཁྱུན་དང་། ས་མཆོམས་ལ་འཁྱུན་གྱིས་
པ་སོགས་ནོར་བ་རྒྱན་འབྲམས་རྣམས་དང་། ལམ་ཤེས་ལ་ལམ་ཤེས་ལྟ་བུ་པར་ཤིང་ཡིག་འབྲུ་ཆག་སྟོན་བྱུང་བ་
ཁག་དང་། ས་བཅད་གཉིས་པ་ལ་གསུམ་པ་གྱིས་པ་ལྟ་བུ་གོང་འོག་གྲངས་འབྲུགས་པ་སོགས་མདོར་ན་ཡི་གེ་
ནོར་ངེས་ཅན་མཐུན་སྐྱང་དུ་གྲུབ་པ་འགའ་ཞིག་ལས། ཆོག་དོན་ངོས་མ་བྱེད་པ་བཏགས་དགོས་པའི་རིགས་ཤེས་
བཞིན་དུ་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་ཀྱང་འབྱུར་བ་བཏང་མེད། ནོར་བ་ངོ་ཤེས་ངེས་ཅན་ཡོངས་གྲགས་རྣམས་མཆོན་སྐྱར་
བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཆེར་མེད་ཀྱང་གང་བཅོས་པ་རྣམས་ངོས་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་པལ་ཆེར་འོག་མཆོན་བཏགས་
ཡོད། འོན་ཀྱང་ནོར་བ་གཅིག་མཐུན་ཏེ་ཅང་མང་བའི་རིགས། དཔེར་ན། ས་མཆོམས་ལ་ས་འཁྱུན་གྱིས་པ་ལྟ་
བུ་མང་དུ་བྱུང་བ་རྣམས། གོང་འོག་རེ་བྱུང་ལས་ཐམས་ཅད་མཆོན་དུ་བཀོད་མེད། འུ་ཆོག་ཡིག་གཟུགས་མི་
མཐུན་པར་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་བསྐྱར་གཞིའི་མ་དཔེ་རྣམས་ལས་གང་ཡོངས་གྲགས་དང་མཐུན་ཆབ་ཆེ་བ་རྣམས་
དགྲུས་སུ་བཀོད་ནས་གཞན་རྣམས་འོག་མཆོན་བཏགས་ཡོད། ཡིག་ཆར་བྱངས་པའི་ལུང་ལ་ཆད་ལྷག་ནོར་
གསུམ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་གང་བྱངས་རྒྱུའི་ལུང་གི་མ་དཔེ་དང་ཞིབ་བསྐྱར་སོག་དེའི་འོག་གྲངས་
ཐེག་ཐེང་བཅས་བྱུར་དུ་བཀོད་པ་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་མིན་པ་ལ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ལྟ་བུ་ལུང་མིང་ནོར་བའི་རིགས་
ལ་གསལ་བཤད་ཉུང་ཅུ་ཅུ་ཅུ་མཆོན་པར་བྱས་ཡོད།

༥༽ དག་གཅིག་འབྱུར་ཀྱི་སྟོར། སྤྱིར་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་པོད་ལྗེའི་ནང་གསལ་ལ་དག་གཅིག་འབྱུར་མ་

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976
u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
* Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
* Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

၁ နေပြည်တော်

**Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele:+91-8223-258435
Fax :+91-8223-258781
Email:office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org**

བྱང་བར་མ་ཟད། སར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་ལྟ་བུ་གཞུང་གཅིག་གི་གོང་འོག་ལའང་དག་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་བྱང་བ་དཔེར་
ན། ཉགས་བསལ་ཉགས་གསལ། རྩོམ་སྐལ་རྩོམ་སྐལ། མངོན་འགྱུར་བ་མངོན་གྱུར་པ། འགྲེལ་བ་འགྲེལ་པ། མཐའ་
དབྱེད་མཐའ་བཅད། གོ་རིམ་གོ་རིམ་ས། རྒྱུ་རྒྱུ། ཅིག་ཆར་ཅིག་ཅར་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་བར་སྒྲུང་། འདི་ནི་རྩེ་
བཙུན་ཡིག་ཆ་གཅིག་པོ་མིན་པ་ཡིག་ཆ་གཞན་དང་། མདོ་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་ཞིག་གི་ནང་དུའང་ས་བྲུབ་དོ་བྲུབ་
ལྟ་བུར་སྒྲུང་ཡང་དོན་གྱི་ཆ་ནས་གཞུང་དོན་གོ་བ་ལེན་པ་ལ་གཞོད་སྟོན་ཆེན་པོ་མེད་པར་བརྟེན། དཔེ་ཁྲིད་དག་
ཀན་དུ་མ་ཞིག་གིས་འདི་རིགས་རང་སོར་འཛོག་ན་དག་མཆན་ཆེ་བའི་སྟོར་དགོངས་འཆར་བྱང་བ་བཞིན་སྒྲུང་
བཅོས་བྱིན་ལྟག་ལུས་བྱང་བ་སྟེད་གཞན་པར་རྟོང་དུ་གང་འཁོད་རང་སོར་བཞག་ཡོད།

༡༥ བོད་གངས་མྱིག་སྒངས་ཀྱི་སྒོར། གསུང་འབྲུམ་ཕྱོགས་མྱིག་སྐབས་སུ་བོད་གངས་གོ་རིམ་འགོད་
སྒངས་ཐད་མདོ་སྒྲགས་གཉིས་ལས་སྒྲགས་དང་པོ། བོད་ལྗེ་ལས་དབྱུ་མ་དང་པོར་མཛད་པ་སོགས་མི་འབྲ་བ་སྒྲ་
ཚོགས་ཤིག་སྒྲང་ཡང་། འདིར་བོད་ལྗེ་གོ་རིམ་རྣམས་གཙོ་བོར་སེར་བྱེས་གྲ་ཆང་གི་ཚུད་པའི་བང་རིམ་ལྟར་
བཞུགས་པ་ཡིན། བསྐྱུས་གྲ་གསུམ་སྒོ་ཏྲགས་གཉིས་བཅས་མེ་བཙུན་པའི་ཡིག་ཆ་མིན་ཡང་སེར་བྱེས་གྲ་ཆང་གི་
ཡིག་ཆའི་གས་སུ་བཞུགས་པར་བརྟེན། འདིར་བོད་བཙུ་བྱག་གི་ཐ་མར་བཞུགས་འདུག་བྱས་ཡོད། མེ་བཙུན་
ཡིག་ཆ་དཔེ་རྙིང་ཁག་ཏུ་པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་རྣམས་ལ་བོད་ཀ་པ་ནས་ཏ་པའི་བར་བོད་དགུ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལ་
བོད་ཀ་པ་ནས་ང་པའི་བར་བོད་བཞིར་བྱས་ནས་འདུལ་མཛོད་དབྱུ་མ་བྱར་བཀོལ་སོགས་ལ་བོད་ཏྲགས་མ་མཛད་
གྲང་། འདིར་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྐྱར་མ་བོད་གསར་བཞུགས་སྐབས་སུ་བོད་ཀ་པ་ནས་མ་པའི་བར་བོད་བཙུ་བྱག་
བྱས་ནས་བཞུགས་ཡོད།

དེ་ཡང་པོད་དང་པོའི་ནང་ཟེ་བཅུན་པའི་རྣམ་ཐར་དང་། མཁས་གྲུབ་ཟེའི་རྣམ་ཐར། གྲུབ་དོན་ས་གསུམ་
བཅས་བཞུགས། པོད་གཉིས་པའི་ནང་པར་བྱིན་སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་དབྱ་ནས་སྤྱན་ལྡ་མངོན་ཤེས་བར་དང་།
པོད་གསུམ་པའི་ནང་པར་བྱིན་སྐབས་དང་པོ་སྦྱར་ལམ་སྤྱི་དོན་ནས་སྐབས་དང་པོ་མ་རྫོགས་བར་དང་། པོད་བཞི་
པའི་ནང་པར་བྱིན་སྐབས་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་སྤྱི་དོན་དང་། པོད་ལྡ་པའི་ནང་པར་བྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་
དོན་དང་། པོད་རྒྱག་པའི་ནང་པར་བྱིན་སྐབས་ལྡ་པ་ནས་བརྒྱད་པ་ཚས་སྤྱིའི་སྤྱི་དོན་བཅས་ཆ་ཆ་དང་། པོད་

- * Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1970 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
- * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
- * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

၁ နေပြည်တော်၊ ၁၉၇၄ ခု၊ ၁၁ မတ်လ

**Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele:+91-8223-258435
Fax :+91-8223-258781
Email:office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org**

བདུན་པའི་ནང་བསམ་གཟུགས་རྟེན་འབྲེལ་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་པ་དང་སྤྱི་དོན་བཅས་དང་། བོད་བརྒྱད་པའི་ནང་
པར་སྤྱོད་སྐབས་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱད་དང་། བོད་དགུ་པའི་ནང་པར་སྤྱོད་སྐབས་གཉིས་པ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར་
ཀྱི་མཐའ་དཔྱད་དང་འགོག་སྦྲེལ་མཐའ་དཔྱད་བཅས་དང་། བོད་བརྒྱ་པའི་ནང་བསམ་གཟུགས་རྟེན་འབྲེལ་དགེ་
འདུན་ཉི་ཤུའི་མཐའ་དཔྱད་བཅས་དང་། བོད་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ནང་དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་དང་། བོད་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ནང་
འདུལ་བའི་སྤྱི་དོན་དང་། བོད་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ནང་མཛོད་སྤྱི་དོན་དང་། བོད་བརྒྱ་བཞི་པའི་ནང་རྣམ་འགྲེལ་འགྲེལ་
པ་རྒྱལ་ཚབ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། མཉམ་བུ་བུར་བཀོལ། འབྲས་རྟོག་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་མཐའ་དཔྱད།
ལེ་ཅུ་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱད། ལྷོགས་ཆོས་འཁོར་ལོ་བཅས་དང་། བོད་བཙེ་ལྷ་པའི་ནང་གསུང་ལན་སྟུ་སྟུབ་
དགོངས་རྒྱུ། ལྷ་ཀ་ལན་ལྷ་ངན་སྟུན་སེལ། གོ་ལན་གནམ་ལྷགས་ཐོག་འབབས་བཅས་དང་། བོད་བརྒྱ་དྲུག་
པའི་ནང་བསྐྱས་བྲ་ཆེ་ཆུང་གསུམ། ལྷོ་རྟགས་གཉིས་བཅས་བསྐྱེམས་བོད་གངས་བརྒྱ་དྲུག་ཐོག་བསྐྱིགས་
བཀོད་བྲས་ཡོད།

༤༽ དཀར་ཆག་སྒྲིག་སྒྲུང་ཀྱི་སྒྲོལ། སྒྲིག་དཀར་ཆག་སྒྲིག་སྒྲུང་ལ་གདན་ས་ཆེན་མོ་རྣམས་སུ་ཚོད་
པའི་གཞུང་ཆོན་ཁག་ལ་ཐ་སྙད་བྱེད་སྒོལ་ལྟར་བསྒྲིགས་པ། དཔེར་ན། དབུ་མ་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན། རྒྱལ་སྐུ་ཆུང་
བ་དང་། རྒྱལ་སྐུ་ཆེ་བ་ལྟ་བུ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་སྐུ་ལས་སུ། རྟགས་གཞན་བཞི་བ་དང་། ལུས་ཁུང་བུམ་གཟུགས་
ལྟ་བུ་གདན་ས་རང་དུ་ཐ་སྙད་གྲགས་ཆེ་བ་གཙོ་བོར་བཟུང་སྟེ་བསྒྲིགས་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱ་གཞུང་ལྟར་ས་བཅད་
དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་ཡོངས་གྲགས་བརྗོད་བྱའི་སྟེ་ཆོན་གཞིར་བཟུང་ནས་བསྒྲིགས་པ་དང་། ཡང་ས་བཅད་གཙོ་
བོར་བཟུང་སྟེ་བསྒྲིགས་པ་སོགས་ཡོད་པ་ལས་འདིར་སྒྲི་མ་ལྟར་ས་བཅད་གཙོར་བཟུང་བྱས་ཡོད། དེ་བཞིན་
དཀར་ཆག་རྩ་ས་བཅད་བཀྲམ་པའི་སྐུ་ལས་སུ། མ་བཅོས་ཐབས་མེད་འགའ་ཞིག་ལས། གཞུང་གི་དཀྱུས་སུ་གཉིས་
ལས་དང་། གཉིས་སོ་དང་། གཉིས་ནི་ལྟ་བུ་གང་འཁོད་དཀར་ཆག་རྩ་རང་སོར་འཛོག་པ་ལས་ཆེག་བདེ་མིན་
དང་། གཅིག་འགྱུར་དགོས་ཤིག་གིས་འགྱུར་བ་གཏོང་བ་སོགས་གང་ཡང་བྱས་མེད། གཞུང་དུ་དགག་གཞན་སྒྲོང་
གསུམ་དང་། སྒྲི་དོན་དང་གཞུང་དོན་ལྟ་བུ་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་དོན་ལ་ཡོད་འིགས་དཀར་ཆག་རྩ་བཀྲམ་ཡོད།

- * Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1970 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
- * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
- * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

**Sera Jey
Monastic University
For Advanced Buddhist
Studies & Practice**

Supreme Spiritual Head :
His Holiness The 14th Dalai Lama

འདུལ་པའི་ཡུལ་ལྷན་ཁག་གི་ལྟེ་བ།

Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele:+91-8223-258435
Fax :+91-8223-258781
Email:office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

༡༠༽ བྱ་བ་འདི་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་སྐྱེད་ཀྱི་སྒོར། ལས་བྱེད་ལ་སྡེ་ཆོན་ལྷན་བཅད་དེ། དང་པོ་ལུང་འཆོལ་མཁན། གཉིས་པ་མ་དཔེ་དང་བསྐྱར་མཁན། གསུམ་པ་སྒྲོག་ལྷན་དུ་འཇུག་མཁན། བཞི་པ་དཀར་ཆག་སྒྲིག་མཁན། ལྷ་པ་དེབ་གཟུགས་སྒྲིག་མཁན་དང་ལྷན་དཔྱད་བའི་ནང་ནས། ལུང་འཆོལ་བ་དང་དཔེ་བསྐྱར་བ་པལ་ཆེ་བ་བྱེ་ལོ་ (༢༠༡༣) ལོའི་འདུལ་བ་གསར་རྟོང་དང་དབུ་མ་གསར་རྟོང་དང་པར་བྱེན་བཅས་འཛིན་གྲུ་ལྷན་ནས་ལོ་སྡེ་མའི་རྒྱགས་སྒྲོད་གནས་རིམ་མཐོ་ཤོས་ཁག་ནས་འདེམས་བསྐོས་བྱས། དཀར་ཆག་སྒྲིག་མཁན་བྱེ་ལོ་ (༢༠༡༣)ལོའི་ལྷ་རམས་འཛིན་གྲུ་བ་རྣམས་ཡིན། གོང་གསལ་ལས་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་པར་མ་མི་འདྲ་བ་རྣམས་དང་པན་ཚུན་ཞིབ་བསྐྱར་ལེགས་པར་བེན་པའི་རྗེས་སུ་དཔེ་བྲིད་དགོ་ཀན་རྣམ་པས་ཐ་མའི་བསྐྱར་ཞིབ་དང་། དེ་ལས་འོར་ལྷག་ཆད་གསུམ་གང་བྱུང་སྒྲོག་ལྷན་དུ་འཇུག་བསྒྲིགས་ལེགས་པར་བེན་རྗེས་བསྐྱར་དུ་མ་དཔེ་ཁག་དང་བསྐྱར་ནས་བསྐྱར་སྒྲོག་ཐེངས་གཅིག་བྱས་ནས་ཐ་མའི་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད།

༡༡༽ ལས་གཞི་འདིའི་བརྒྱུད་རིམ་གྱི་སྒོར། བྱེ་ལོ་ (༢༠༡༣) ལོ་མགོར་སྐབས་དེའི་ཡ་སྐབས་རྗེ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དབུ་ཆོས་རྣམ་གཉིས་དང་། སྐབས་བཅུ་དགུ་པའི་བྲག་མཛོད་དང་། དཔེ་བྲིད་དགོ་ཀན་རྣམ་པ་དང་། དཔེ་བསྐྱར་མའི་ལས་བྱེད་ཆ་ཆོད་ལྷན་ཆོགས་ཀྱིས་ལས་གཞི་འདིའི་ཐོག་བཀའ་བསྐྱར་ལྷག་པོར་གནང་སྟེ་ཐོག་མའི་ལས་གཞི་གཏན་འབེབས་བྱས། བྱེ་ལོ་ (༢༠༡༣) ལོར་གྲུ་ཆོད་ཆོགས་ཁང་ནང་དུ་བསྐྱར་དུ་ཡ་སྐབས་རྗེ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དབུ་བཞུགས་ཐོག་དཔེ་བྲིད་དགོ་ཀན་རྣམ་པ་ལྷན་ཆོགས་ཀྱིས་པོད་གངས་གཏན་འབེབས་དང་གོ་རིམ། པར་སྐྱེན་བྱེད་སྒྲོགས་དང་། དག་གཅིག་འགྱུར་དགོས་མིན་སྒྲོར་དང་། ཐ་ན་རིན་ཆེན་སྐྱེད་མཉམ་འགྲོད་སྐྱེད་མཉམ་ཡན་ཆད་བཀའ་བསྐྱར་ལྷག་པོར་གནང་སྟེ་ཐ་མའི་ལས་རིམ་སྒྲོར་ཐག་བཅད་བྱས་པ་བཅས་སོ། །

བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༢༠༡༣ དང་བྱེ་ལོ་ ༢༠༡༤.༡.༡༦ ཉིན་
སེར་བྱས་དགོ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས་ཀྱིས།

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
* Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
* Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྐྱར་མའི་ལས་རིམ་དོ་སློང་མདོ་བསྐྱས། ༡

གསུང་ལན་སྒྲུབ་དགོངས་བྱུང།

༡༽ མཆོད་པར་བརྗོད་པ།	1
༢༽ སྒྲེང་བསྐྱར་བ།	2
༣༽ ཐོག་མར་ཆོས་རྗེ་ཀམ་པའི་བཞེད་པ་བསྐྱར་བ།	2
༤༽ མདོ་བྱུན་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པ་འབྲེལ་ཚུལ་ལ་དོགས་པ་ཞུ་བ།	4
༥༽ བྱམས་ཆོས་ཕྱི་མ་གསུམ་དུ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྲུབ་པར་བསྐྱར་བ།	11
༦༽ གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་བདེན་གྲུབ་དུ་ གསུངས་པ་ལ་དོགས་པ་ཞུ་བ།	19
༧༽ རྒྱུད་སྒྲ་མས་རིགས་ཆོགས་དང་འབྲ་བར་རང་མཆོན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་གནས་ ལུགས་སུ་བསྐྱར་བ།	22
༨༽ དོན་དམ་བདེན་པ་ཀུན་རྗོབ་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་གནས་ལུགས་སུ་གསུངས་ པ་ལ་དོགས་པ་ཞུ་བ།	26
༩༽ བརྒྱུད་སྟོང་དོན་བསྐྱས་སྒྲ་རི་བཞིན་པར་བཞེད་པ་དང་གཞན་སྟོང་ཆེན་མོ་གནས་ ལུགས་མཐར་ཐུག་དུ་བཞེད་པ་ལ་དོགས་པ་ཞུ་བ།	28
༡༠༽ སྒྲུབ་ལའ་སྒྲས་དང་མར་མི་ལའ་སྒྲས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་རྣམས་དགོངས་དབྱངས་ གཅིག་དུ་བསྐྱར་བ།	33
༡༡༽ གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དང་རྟག་ དངོས་ཡིན་པ་བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པར་བསྐྱར་པ་ལ་བདུན།	40
༡༽ ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པར་བསྐྱར་བ།	40
༢༽ བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པར་བསྟོད་པའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པར་བསྐྱར་བ།	47

༣ ་ རེ་མེད་པར་བསྟོད་པའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ།	52
༤ ་ འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པའི་དགོངས་པ་མིན་པར་བསྟན་པ།	53
༥ ་ བསྟོད་པ་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ།	58
༦ ་ སེམས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་ལ་བསྟོད་པའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ།	59
༧ ་ བསྟོད་ཆོག་སྟེན་མ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ།	61
༨ ་ འབྲེལ་པ་དོན་གསལ་གྱིས་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་གནས་ལྷགས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ བསྟན་པ་མི་འཐད་པ།	63
༩ ་ བདེན་གྲུབ་ཁས་ལེན་ཡང་བདེན་འཇིག་ཤེས་སྐྱབ་ཏུ་བཞེད་པའི་རྡོ་རྗེ་པའི་འདོད་ པ་དགག་པ།	70
༡༠ ་ ཐེག་ཆེན་སྒྲོམ་ལམ་ཆོས་ཉིད་ཏུ་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་དགག་པ།	75
༡༡ ་ རྗེ་ཀམ་པས་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞིའི་རྣམ་གཞག་མཛད་ཚུལ།	82
༡༢ ་ དེ་རྣམས་ལ་རང་ལྷགས་གྱིས་དོགས་པ་ཞུ་བ།	87
༡༣ ་ གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་པ་གངས་ཅན་མཁས་པ་ཀུན་གྱི་ དགོངས་པ་མིན་པ།	91
༡༤ ་ གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པའི་ལྷག་མཆོག་པའི་ལྷགས་དགག་ པ།	102
༡༥ ་ རྒྱུད་སྡེ་རྣམས་ནས་ཀྱང་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལྷགས་མཐར་ཐུག་མིན་ པར་བསྟན་པ།	106
༡༦ ་ རྡོ་རྗེ་དང་རྗེ་ཀམ་པ་དང་ཆོས་རྗེ་ལྷག་མཆོག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལྟ་བའི་འཇིག་ མཆོམས་ལ་དབྱེད་པ།	116
༡༧ ་ མཐུག་གི་དོན།	126

ལྷ་ཀ་ལན་ལྷ་ངན་སྤྱན་སེལ།

མཆོད་པར་བརྗོད་པ།	127
ཚུམ་པར་དམ་བཅའ་བ།	127
དགག་པ་དངོས་དང་གསུམ།	129
གསུམ་པ་དགག་པ་དངོས་ལ་གསུམ།	129
༡ ་ ལྷ་ཀ་མཆོག་པའི་ཚུད་ལན་བཤད་པ་དང་།	129
༡ ་ གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པའི་ཚུད་ལན་བཤད་པ།	387
༣ ་ དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱེད་ཉེ་ཕྱིན་ཆད་བག་ཡོད་པར་གདམས་པ།	545
དང་པོ་ལྷ་ཀ་མཆོག་པའི་ཚུད་ལན་བཤད་པ་ལ་གཉིས།	129
༡ ་ ཤེར་མདོ་དང་དེའི་དགོངས་འགྲེལ་རིགས་ཆོགས་དང་ཆེ་བའི་གཞུང་སྤྱི་ཇི་བཞིན་པར་ཁས་སྐྱེད་ནས་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་འགོག་པ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་དང་།	129
༡ ་ ཤེར་མདོ་དང་རིགས་ཆོགས་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་རྣམས་ཆད་སྟོང་མེད་དགག་སྟོན་པའི་གཞུང་དུ་བྱས་ནས་ཉམས་སྤྱི་སྐྱེད་བྱ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ལོག་ཉོག་དགག་པའོ།	353
དང་པོ་ཤེར་མདོ་དང་དེའི་དགོངས་འགྲེལ་རིགས་ཆོགས་དང་ཆེ་བའི་གཞུང་སྤྱི་ཇི་བཞིན་པར་ཁས་སྐྱེད་ནས་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་འགོག་པ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།	129
༡ ་ ཚུད་ཡིག་ཆོགས་བཅད་མ་དགག་པ་དང་།	129
༡ ་ དབྱུ་མ་རྣམ་ངེས་དགག་པ་དང་གཉིས།	283
དང་པོ་ཚུད་ཡིག་ཆོགས་བཅད་མ་དགག་པ་ལ།	129
༡ ་ ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་པའི་བདག་དེ་བཅེང་གོལ་ཀྱན་གྱི་བྱེད་པོར་མི་བཞེད་པར་བསྟན་པ།	134
༡ ་ ངའོ་སྤྱུ་པ་དང་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བྱེད་པར་མ་ཤེས་པའི་ལོག་ཉོག་དགག་པ།	145
༣ ་ བྱང་པོ་བདག་ཏུ་ལྷ་བའམ་འཛིན་ལྷ་ཉི་ལུ་འཁོར་བའི་རྩ་བར་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ། ...	150

༤༽ འཇིག་ལྷ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་ངོས་བཟུང་བའི་སྒྲོན་ས་བདག་འཇོག་ཚུལ་བཤད་པ། ...	154
༥༽ སེམས་ཅན་དང་གང་ཟག་བདག་ལྟའི་དམིགས་པར་བཞེད་པ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག་པ།	159
༦༽ རྟོགས་སྤེའི་ལོག་རྟོག་ནམས་གཏི་ཐུག་རང་བཞིན་སྐྱབ་སྤྱིར་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། ཞེས་སོགས་མི་ འགལ་བའི་ཚུལ་ལས་འསྐྱོས་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་ཆད་བྱུང་འཇོག་ཚུལ་ཅུང་ཟད་སྟོས་ཏེ་བཤད་པ། ..	167
༧༽ ཅུ་འགྲེལ་ལ་འབྲུ་སྒྲོན་ཚུལ་ཞོར་བའི་དབང་གིས་བྱུང་བར་བསྟན་པ།	171
༨༽ བདག་བདག་ཏུ་བསྐྱབ་པ་དང་དེ་བདག་མེད་ཏུ་བསྐྱབ་པ་སྤྱི་ནང་གི་བྱུང་བར་འདོད་པའི་ལོག་ རྟོག་དགག་པ།	177
༩༽ རང་རྒྱུད་པས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་པའི་སྐྱབ་བྱེད།	184
༡༠༽ རང་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་རང་དབང་ཏུ་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་པ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེད་ཁྱུངས་དང་བཅས་ ཏེ་འཆད་པ།	198
༡༡༽ ཆོས་ཅན་མཐུན་སྒྲུབ་བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཚུལ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྒྲོན་ས་གཞན་ཀྱི་ལོག་ རྟོག་དགག་པ།	200
༡༢༽ བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་བྱང་དོན་ཏུ་མི་བཞེད་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་འཆད་པ། ..	203
༡༣༽ རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་ཉན་ཐོས་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་སྤྱིར་གྱུང་དེས་ཤེས་སྐྱབ་སྟོང་མི་ རྒྱས་པར་བསྟན་པ།	205
༡༤༽ ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པར་ཐར་པ་ཐོབ་མི་རྒྱས་པར་བཞེད་གྱུང་ དམ་ཆོས་སྤངས་པའི་སྤྱིག་ཅན་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ཚུལ།	208
༡༥༽ རྟེན་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་དང་བསྟན་ན་མཐོང་སྤང་ཤེས་སྐྱབ་མི་བཞེད་པའི་ཚུལ། ..	220
༡༦༽ ལུགས་འདིའི་ཤེས་སྐྱབ་ཀྱི་ངོས་འཛིན་དང་སྐྱབ་གཉིས་ལམ་གང་ནས་སྟོང་བའི་ཚུལ།	227
༡༧༽ ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་དབྱ་བཅོམ་མི་བཞེད་པར་བསྟན་པ།	231
༡༨༽ མངོན་པ་གཉིས་ནས་གསུངས་པའི་ཐར་པ་ཐོབ་པས་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་གོ་མི་ཆོད་པར་ བསྟན་པ།	245

༡༩༽ གང་ཟག་བདག་མེད་བསྐྱེམས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཁོང་དུ་ཆུད་དེ་ཐར་པ་ཐོབ་པ་གྲུབ་མཐའ་བཞི་ཀས་བཞེད་ཅེས་པའི་ལོག་ཏྲུང་དགག་པ།	256
༢༠༽ སྟོང་ཉིད་ཏྲུང་པའི་ཉན་རང་མེད་ཅེས་བཞེད་པ་མདོ་མང་པོ་དང་འགལ་བར་བསྟན་པ། ...	261
༢༡༽ སྟོང་ཉིད་ཏྲུང་པའི་ཉན་རང་མེད་ཅེས་བཞེད་པ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་གཞུང་དང་འགལ་བར་བསྟན་པ། .	265
༢༢༽ སྟོང་ཉིད་ཏྲུང་པའི་ཉན་རང་མེད་ཅེས་བཞེད་པ་རང་ཉིད་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ས་པཎ་གྱི་གཞུང་དང་འགལ་བར་བསྟན་པ།	267
༢༣༽ ཏྲུང་པས་སྐྱོ་བཏགས་མིན་པའི་ཡོད་པ་དེ་དོན་དམ་བདེན་པའི་དོན་དུ་བཞེད་པའི་ལོག་ཏྲུང་དགག་པ།	269
གཉིས་པ་དབུ་མ་རྣམ་ངེས་དགག་པ་ལ་གཉིས།	283
༡༽ རྒྱུགས་སྐྱ་སྐྱ་བ་པོའི་འདོད་པ་བརྗོད་པ།	283
༢༽ རྒྱུགས་དེ་འགོག་ཚུལ་མདོ་ཅམ་བཤད་པའོ།	286
གཉིས་པ་ལྷགས་དེ་འགོག་པ་ལ་གཉིས།	286
༡༽ རྒྱུགས་དང་པོ་གཉིས་འགོག་ཚུལ་མདོ་ཅམ་བཤད་པ་དང་།	286
༢༽ རྒྱུགས་གསུམ་པ་འགོག་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ།	297
གཉིས་པ་ལྷགས་གསུམ་པ་འགོག་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས།	297
༡༽ རང་ལྷགས་བཞག་ནས་ཞར་ལ་གཞན་གྱི་ལྷགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བསྟན་པ།	297
༢༽ འཕྲོས་དོན་གཞན་ཡང་དགག་པའོ།	318
དང་པོ་རྩ་ཤེའི་བདག་གོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་འཆད་ཚུལ་ལ་གསུམ།	297
༡༽ ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས་གསུངས་ཚུལ།	297
༢༽ བྱུང་པ་ལི་ཏ་ལས་གསུངས་ཚུལ།	302
༣༽ ཆོག་གསལ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ལོ།	306
དང་པོ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ལ།	297
༡༽ ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས་བཤད་ཚུལ་དང་པོ།	297

༡ ་ རེ་ལེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས་བཤད་ཚུལ་གཉིས་པ།	300
གཉིས་པ་བྱུང་བ་ལི་ཏ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ལ།	302
༡ ་ བྱུང་བ་ལི་ཏ་ལས་བཤད་ཚུལ་དང་པོ།	302
༡ ་ བྱུང་བ་ལི་ཏ་བཤད་ཚུལ་གཉིས་པ།	304
གསུམ་པ་ཆིག་གསལ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ལ།	306
༡ ་ ཆིག་གསལ་ལས་བཤད་ཚུལ་དང་པོ།	306
༡ ་ ཆིག་གསལ་ལས་བཤད་ཚུལ་གཉིས་པ།	312
གཉིས་པ་འཕྲོས་དོན་གཞན་ཡང་དགག་པ་ལ་བརྒྱད།	318
༡ ་ ཡོད་མེད་མེད་མེད་གསུངས་པའི་དོན་འཆད་ཚུལ་དགག་པ།	318
༡ ་ ཡེ་ཤེས་སྤྲིང་པོ་སོགས་ལས་གསུངས་པའི་མཐའ་བཞི་སྒྲོས་བྲལ་གྱི་དོན་རྗེ་སྒྲ་མའི་དགོངས་ པ་དང་མཐུན་པར་བཤད་པ།	328
༡ ་ འདས་མ་འོངས་དངོས་པོར་བཞེད་པ་ལུང་དང་མི་འགལ་བའི་ཚུལ།	332
༡ ་ འདས་མ་འོངས་དངོས་པོར་བཞེད་པ་རིགས་པ་དང་མི་འགལ་བའི་ཚུལ།	336
༡ ་ ལྷ་སྐྱབ་ཡབ་སྐྱས་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཞིག་པ་དངོས་པོ་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱབ་པའི་ཚུལ། ..	337
༡ ་ ཞིག་པ་དངོས་པོར་ལུང་གིས་སྐྱབ་ཚུལ།	337
༡ ་ ཞིག་པ་དངོས་པོར་རིགས་པས་སྐྱབ་ཚུལ།	338
༡ ་ ལུང་འབབ་ལུང་ལ་ཡི་དྲགས་ནག་སྒྲོ་ཡང་། །ཞེས་པའི་ཚུང་ལན་ལ་གཉིས།	338
གཉིས་པ་ཤེར་མདོ་དང་དབྱུ་མ་རིགས་ཆོགས་འཇུག་པ་ཅ་འགྲེལ་སོགས་ཆད་སྟོང་ མེད་དགག་སྟོན་པའི་གཞུང་དུ་བྱས་ནས་ཉམས་སྦྱང་བྱ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ ལོག་རྟོག་དགག་པ་ལ།	353
༡ ་ འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་།	353
༡ ་ དེ་དགག་པའོ།	354

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་གསུམ།	354
༡ ་ ཆོས་དབྱེངས་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བྱམས་ཆོས་ཕྱི་མ་དོན་གསལ་དང་བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་དགོངས་པར་འདོད་པ་དགག་པ།	354
༢ ་ དེ་ལྟར་འདོད་པ་སྟོན་ཀྱི་མཁས་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ།	378
༣ ་ དེས་ན་འདི་ལྟ་བུའི་ལྟ་བུའི་འདོད་ཚུལ་རྒྱ་ཐོད་ཀྱི་མཁས་པ་སྤྱིར་བཏགས་མིན་པས་དོར་བྱར་བསྟན་པ།	381

གོ་ལན་ལྟ་ངན་ཐུན་སེལ།

གཉིས་པ་གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པའི་ཚྱོད་ལན་བཤད་པ་ལ་གཉིས།	387
༡ ་ རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མཛད་པའི་ཚྱོད་ལན་བཤད་པ་དང་།	387
༢ ་ དེའི་འཕྲོ་པར་ཆེན་བདེ་ལེགས་ཉི་མས་མཛད་པའི་ཚྱོད་ལན་བཤད་པ་གཉིས།	421
དང་པོ་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་ཚྱོད་ལན་བཤད་པ་ལ་གཉིས།	387
༡ ་ མཆོད་པར་བརྗོད་ཅིང་མཉན་པར་བསྐྱེལ་བ་དང་།	387
༢ ་ ཚྱོད་ལན་དངོས་བཤད་པ་གཉིས།	387
གཉིས་པ་ཚྱོད་ལན་དངོས་ལ་བྱུག།	387
༡ ་ ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་ལ་ལོག་ཏེ་དགག་པ།	388
༢ ་ སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་འབྱུངས་ཤིང་། །ཞེས་པའི་ལུང་དོན་འཆད་ཚུལ་ལ་ལོག་པར་ཏེ་དགག་པ།	397
༣ ་ ཆོས་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་དེ་ལས་བྱང་སེམས་འབྱུངས་ཚུལ་ལ་ལོག་ཏེ་དགག་པ། ...	401
༤ ་ གང་ཕྱིར་བཅེ་ཉིད་། ས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་སྤྱིང་རྗེ་ལ་ལོག་ཏེ་དགག་པའོ།	408
༥ ་ རང་ལུགས་ཉན་རང་སྟོའི་སྟོན་སྟེན་གྱིས་གཞོན་པའི་ཚུལ་དང་།	415
༦ ་ དེའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་གི་འདོད་པ་དགག་པ།	417
གཉིས་པ་པར་ཆེན་བདེ་ལེགས་ཉི་མས་མཛད་པའི་ཚྱོད་ལན་བཤད་པ།	421

༡༽ མཚན་པར་བརྗོད་ཅིང་ཚུམ་པར་དམ་བཅའ་བ།	421
༢༽ འགོག་པ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་མཉམ་པར་འབྲུག་ལྷོག་གི་ཚད་སྤྱོད་།	421
༣༽ མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་ཚུལ་དང་སྤྲ་རགས་ཀྱི་བྱུང་བ་ལ།	424
༤༽ དེ་ཁོན་ཉིད་ལ་སྒྲིུམ་པ་ཡོད་མེད་ལས་ཤེས་སྒྲིབ་སྤྱོད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་མེད་བསྟན་པ། ..	431
༥༽ ཐལ་འབྱུར་བའི་ལྷགས་ལ་ཕྱང་པོ་གང་ཟག་གི་གདགས་གཞིར་འཐད་པར་སྒྲུབ་པ།	435
༦༽ རང་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་ཀྱི་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་ཕྱོགས་ཚོས་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་ལ་ལོག་རྟོག་ དགག་པ།	442
༧༽ རྟོག་པ་གང་ཡིན་དང་དེས་བཟུང་བའི་ཞེན་ཡུལ་ཐམས་ཅད་རིགས་པའི་དགག་བྱར་འདོད་ པའི་ལོག་རྟོག་དགག་པ།	447
༨༽ བདེན་པར་ཡོད་མེད་སོགས་གང་དུ་འང་མི་འཇིན་པ་གནས་ལྷགས་སྒྲིམ་པའི་དོན་དུ་མི་ འཐད་པ།	450
༩༽ ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་གནས་ལྷགས་སྒྲིམ་པའི་དོན་དུ་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་དགག་པ། ...	454
༡༠༽ ཐལ་རང་གི་བྱུང་བར་དོན་དམ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་མི་འབྲ་བས་འབྱེད་པ་མི་འཐད་ པ་བསྟན་པ།	459
༡༡༽ ཚོས་ཅན་མ་ཐུན་སྒྲུང་བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་དོན་བཤད་པ།	462
༡༢༽ ཡང་ལོག་གི་གནད་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ།	473
༡༣༽ ཡོད་མིན་མེད་མིན་ཀྱི་དོན་དགག་པ།	477
༡༤༽ ཞིག་པ་དངོས་པོར་འདོད་པ་ལ་གཞན་ཀྱི་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བ།	485
༡༥༽ ཞིག་པ་དངོས་པོར་བཞེད་པ་ལ་འཕངས་པའི་ཉེས་པ་བརྒྱད་རིམ་གྱིས་དགག་པ།	489
༡༦༽ རབ་རིག་ ཅས་སོགས་ཀྱི་སྒྲུབས་ལ་གཞན་ཀྱི་ལོག་རྟོག་དགག་པ།	505
༡༧༽ ཀྱན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་རང་རིག་འདོད་པ་སོགས་དགག་པ།	513
༡༨༽ ས་བརྒྱུད་པར་འགོག་པ་ལས་བསྐྱངས་ནས་རྗེས་སྐྱོབ་ཏུ་ཚོགས་གསོག་པར་སྒྲུབ་པའི་དོན་ ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ།	524

༡༩༽ འབྲས་བུ་སའི་སྐབས་ཀྱི་ཚོད་ལན།.....	527
༢༠༽ རོན་བསྐྱས་ཏེ་བྱེན་ཆད་བག་ཡོད་པར་གདམས་པའོ།	545
པར་བྱང་སྒྲོན་ཆིག།	551
ལྷང་མཆན་དང་བསྐྱར་མཆན།	553

༢༡། །གསུང་ལན་སྤྱ་སྤྱབ་དགོངས་རྒྱན་
བཞུགས་སོ། །

ཟླ་མེད་སྟོན་པ་ཤུག་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་། །རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་ཆ་བ་བྱམས་མགོན་ཆོས་གྱི་
རྗེ། །འཛིན་ཆེན་པོ་སྤྱ་སྤྱབ་ཐོགས་མེད་སོགས། །སྟོན་དང་བསྟན་འཛིན་རྣམས་ལ་བདག་
ཕྱག་འཆ་ལ། །གང་གི་མཁུན་པ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས། །ལྟ་ངན་ཐུན་པའི་སྤྲུག་རུམ་ཀྱན་
བཅོམ་སྟེ། །ཐར་པའི་ལམ་བཟང་ཆེས་ཆེར་གསལ་མཛད་པ། །ཀྱན་མཁུན་ཙོང་ཁ་པ་ལ་
གྲུས་པས་འདུད། །རིན་ཆེན་དུ་མ་འཛིན་པའི་ས་ཆེན་འདིའི། །སྟོ་སྟོགས་སྤྱབ་བསྟན་དར་
བའི་རྒྱལ་ཁམས་སུ། །སྤྱལ་སྤྱུ་རིམ་པར་འབྱོན་པའི་རྣམ་རོལ་གྱིས། །འགོ་རྣམས་བདེ་ལ་
འགོད་པའི་ཀམ་པ། །མི་བསྐྱོད་དོ་རྗེའི་མཆན་ཅན་གང་དེ་ཡིས། །གཞོན་ནུ་རོལ་ཅེད་
མཛད་པའི་དུས་ཉིད་ན། །ཡུམ་མདོའི་དགོངས་འགྲེལ་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་
མཛད། །བསྟན་བཅོས་དེ་ཡིས་མདོ་དོན་འགྲེལ་བའི་ཚུལ། །མདོ་རྒྱན་འགྲེལ་པར་བཅས་
པའི་ལྟ་བུ་ནི། །རྣམ་བརྟན་ལུགས་ཀྱི་དབྱུ་མ་ཆེན་པོར་འགྲེལ། །འདི་ཉིད་འཐད་དམ་འོན་
ཏེ་གཞན་ཡིན་ཞེས། །དཔྱོད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་དགག་སྤྱབ་གྱིས་ཤིག་ཅེས། །བཀའ་ཡིག་
ཐེང་བ་སྟོགས་བཅུར་བསྒྲགས་པ་ལས། །མཁས་རྣམས་ཡིད་ལ་སྟོ་དང་དོ་མཆར་
སྟེས། །དེ་སྤྱིར་དམ་པའི་གསུང་ལ་དགག་སྤྱབ་བྱ། །མདོ་རྒྱད་ལུང་གི་ཚུ་ཁྱར་ཅི་ཡང་
འཛིན། །དྲི་མེད་རིག་པའི་སྟོག་ཐེང་བྱ་ཏུ་འབྱུག །སྟོང་ཉིད་འབྱུག་སྤྱི་གད་རྒྱངས་
མཐོན་པོ་ཅན། །མཁས་མཆོག་དབྱར་སྟེས་དབང་པོ་ཙོང་ཁ་པས་༩། །ལེགས་བཤད་སྟེང་

པོ་ཞེས་བྱའི་བསྟན་བཅོས་སུ། །ཚུལ་གཉིས་ཤིང་རྟའི་ལམ་སྲོལ་བྱེ་བ་ལས། །སྤྱ་སྤྱབ་
ཐོགས་མེད་སྤྱ་མཆེད་བཞེད་གཞུང་ལ། །ཡིད་ཆེས་རྟེན་པས་ཚུལ་འདིར་སྤྱོ་བར་བྱུང། །

དེ་ལ་ཐོག་མར་སྐྱེད་བསྐྱང་བ་ནི། །རྩེ་ཀམ་པ་དུས་གསུམ་མཁུན་པ་སོགས་ཀྱི་
ནམ་འབྲུལ་སྤྱལ་སྤྱ་མི་བསྐྱོད་དོ་རྩེའི་མཆོན་ཅན་གྱིས། །ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་། མདོན་རྟོགས་
རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པ་ཐོགས་མེད་སྤྱ་མཆེད་གྱིས་རྩེ་ལྟར་བཞེད་པ་
དང་མ་ཐུན་པའི་ནམ་བུར་ལུགས་ཀྱི་དབུ་མ་ཆེན་པོར་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་
བརྩམས་པ་འདི་ལ། དཔྱོད་ལྡན་ནམས་ཀྱིས་དགག་སྤྱབ་ལེགས་པར་གྱིས་ཤིག །ཅེས་
པའི་བཀའ་སྤྱལ་ཐེབས་པ་རྫོགས་པར་མ་རུས་པར། རྩེ་ཀམ་པ་གང་གི་གསུང་ལ་འདི་འཐད།
འདི་མི་འཐད་ཅེས་པའི་དགག་སྤྱབ་ཁྱེ་བར་མི་སྤྱོ་བས་ནའང་། དགག་སྤྱབ་ཀྱི་གནང་བ་
ཐོབ་པས་དབྱུད་པ་ཅུང་ཟད་ཁྱེ་བ་ལ་ཁྱེགས་སོ། །

ཐོག་མར་བཞེད་པ་བསྐྱར་བ་ནི། མདོ་དང་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་
དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ལྟ་བ་གང་ཞེ་ན། ཐོགས་མེད་སྤྱ་མཆེད་བཞེད་པའི་དབུ་མའི་
ལྟ་བ་དེ་ཉིད། །ཡུམ་དང་རྒྱན་ལས་འབྱུང་བའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ལ། སྤྱོ་བ་
དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ་ཡང་ཐོགས་མེད་སྤྱ་མཆེད་བཞེད་པའི་དབུ་མ་དེའི་རྩེས་སུ་འབྱང་
བར་མཛད་ཅིང་། ཐོགས་མེད་སྤྱ་མཆེད་བཞེད་པའི་དབུ་མ་ཆེན་པོ་དེ་གང་ཞེ་ན། གཟུང་
འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིང་ཅན་གཞན་མ་ཡིན་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་དེ་
ལ་འཆད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་ཤིར་བྱིན་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་པ་དང་། འཕགས་པ་
ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོས་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྐྱུས་སོགས་ལས་བཤད་ཅིང་། དེས་ན་མི་མོས་
པའི་སྤྱེ་བོ་འགའ་ཞིག་གིས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་། བདེན་པར་བྱུང་བ་འདི།
ཐོགས་མེད་སྤྱ་མཆེད་དང་སྤྱོ་བ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ལ།

འོ་ན། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས། ❶ དེས་བྱས་བྱས་བ་མིན་མཐོང་ནས། །ཞེས་བཤད་བ་
 མིན་ནམ་ཞེ་ན། དབྱིག་གཉེན་ཞབས་ལ་མི་མོས་པའི་སྐྱེ་བོ་འགའ་ཞིག་གིས། དབྱིག་གཉེན་
 གྱིས་ཡུམ་མདོའི་དགོངས་པ། དབྱ་མར་མ་བཟུལ་བར་སེམས་ཅམ་དུ་བཟུལ་ཅེས་བ་ནི།
 སྤྱོད་གས་གཅིག་པའི་དབྱ་མ་ལ་ཞུགས་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་གྱི། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཡུམ་གྱི་
 མདོའི་དགོངས་པ་བྱུང་མཐའ་སྐྱབ་བ་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་གྱི་སེམས་ཅམ་དུ་བཟུལ་བ་ནི་གནས་
 མེད་ཅིང་། སྐབས་མེད་ལ། སློབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོས་དབྱིག་གཉེན་❷ གྱིས་ཡུམ་དོན་
 སེམས་ཅམ་དུ་བཟུལ་བར་ཡང་མ་གསུངས་པས། དེས་བྱས་བྱས་བ་མིན་པར་མཐོང་བའི་
 ཡུལ་གྱི་སློབ་དཔོན་དེ་དབྱིག་གཉེན་ཞབས་མིན་པར་སེམས་སོ། །གལ་ཏེ་ཡིན་ན་དབྱིག་
 གཉེན་གྱིས་ཡུམ་དོན་སེམས་ཅམ་དང་མཐུན་པར་འགྲེལ་བའི་འགྲེལ་བ་ཞིག་དང་། སེམས་
 ཅམ་གྱི་ལྟ་བ་ཡུམ་དོན་དུ་འཆད་བ་གཉིས་ཡོད་དགོས་པ་ལས་དང་པོ་ལྟར་ན། སེམས་ཅམ་
 གྱི་བྱུང་མཐའ་དང་མཐུན་པར་འགྲེལ་བ་བྱས་པས། བྱས་བ་མ་ཡིན་པར་མི་རིགས་ཏེ།
 བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ཡུམ་གྱི་མདོ་ཉིད་དུ་འང་། སེམས་ཅམ་དང་ཐུན་མོང་དུ་གསུངས་བ་
 མང་དུ་ཡོད་པས། དེ་ཡང་བྱས་བ་མ་ཡིན་པར་མི་རིགས་པའི་བྱིར།

གཉིས་བ་མི་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཅིང་། བྱུང་པར་བྱུང་མཐའ་
 སྐྱབ་བ་བཞིའི་སྐྱེ་བའི་དབྱ་མའི་ལྟ་བ་སྟོན་པའི་མདོའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་སྐབས་སུ།
 སེམས་ཅམ་དུ་བཟུལ་ན། བསྟན་བ་ཚུད་གཟན་པར་འགྱུར་ལ། དབྱིག་གཉེན་ཞབས་ནི་
 བསྟན་བ་ཚུད་གཟན་པར་མི་མཛད་པར་བསྟན་པའི་རྒྱ་གཅིག་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པ་དེ་སྒྲུབ་
 ཡབ་སྐུ་བཞེད་དམ་མི་བཞེད་ཅེ་ན། ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་དབྱ་མ་རིགས་ཆོགས་སུ་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མེད་པ་ཅམ་གྱི་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་དེ་ཉིད་བསྟན་གྱི་དབྱ་མ་ཆེན་པོའི་

ལྟ་བུ་མ་བསྟན་ལ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་
འཛོག་པའི་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བུ་དེ་ཉིད་སྤྱོད་ཀྱིས་བསྟོན་ཆོག་ས་དང་། སྟོབ་དཔོན་
འཕགས་པ་ལྟས་དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ་སོགས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

མདོ་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་ལ་དོགས་པ་ཞུ་
བ་ནི། ཐོགས་མེད་སྤྱོད་མཆེད་ལྟ་བུ་མ་ཐུན་པ་དང་། ཐོགས་མེད་སྤྱོད་མཆེད་བཞི་དཔའི་
ལྟ་བུ་དེ་ཉིད་མདོ་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལ་སྤྱོད་མཆེད་གཉིས་ལྟ་བུ་མི་མཚུངས་ཏེ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་རྒྱུད་ལྷ་
མའི་འགྲེལ་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་གནས་ལུགས་མཐར་
ཐུག་ཏུ་འགྲེལ་ནས་མགོན་པོ་སྤྱོད་དང་བྱུང་པར་མེད་པར་ཡུམ་གྱི་མདོའི་དངོས་
བསྟན་སྤྱོད་ཐོག་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་། དེ་ཉིད་རྣམ་ངེས་སོགས་སུ་མདོ་དོན་
སེམས་ཅམ་དུ་བཀྲལ་བ་ནི། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན་ལ་སོགས་པ་རྗེས་སུ་གཟུང་
བའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དབྱིག་གཉིན་སེམས་ཅམ་པ་ཡིན་པར་འགྲེལ་
བཤད་མཛད་པ་པོའི་མཁས་པ་རྣམས་ཞལ་མ་ཐུན་པར་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་ཆོག་
གསལ་ལས། ❶ དེ་ལ་མདོར་བསྟུན། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་དང་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་
གཉིན་དག་གིས་སྐབས་བརྒྱུད་དུ་བྱེ་བ་ནི་མེད་ཀྱི། དོན་གཞན་དུ་རྣམ་པར་རིག་པའི་
གྲུབ་པའི་མཐར་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་བཀྲལ་ཏེ། ཆོག་ལེ་བྱུང་བས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དབུ་
མའི་ལྟ་བུ་འདི་ནི་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན་དེའི་ཡུམ་དུ་མ་གྱུར་པས་ན། སྟོབ་དཔོན་
ཐོགས་མེད་ས་འོད་བྱེད་པ་བརྟེན་པས་ཀྱང་། དེས་འདུལ་བ་དང་འཆོམ་པ་བཀྲལ་ཏེ།
སེམས་ཅན་གཅིག་གི་དོན་གྱི་ཕྱིར། །སྤྱི་མཐའི་བར་དུ་གནས་པར་བྱེད། །ཞེས་❷ སོགས་
དངས་ནས་བཤད་ཅིང་། ཉོགས་དཀའི་སྤང་བ་ལས་ཀྱང་། ❸ ཕྱི་རོལ་གྱི་ཤེས་བྱ་ཡོད་

བས་ན། ནང་གི་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ཅིང་། སེམས་ཙམ་གྱི་གཞུང་ལ་གནས་པ་ཉིད་ཡིན་
པ་དེ་ནི། འགྲོ་དོན་རྩ་ལག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སློབ་དཔོན་དབྱིག་
གཉེན་སེམས་ཙམ་པར་གསལ་བར་མཛད་ཅིང་། ཤེར་འབྱུང་སློ་གྲོས་གྱིས་ཀྱང་།
འཕགས་པ་དང་སློབ་དཔོན་དག་གིས་མདོན་པར་རྟོགས་པ་དང་སྦྱར་བ་ལ་མ་སྟོས་
པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་བྱ་ནང་གི་ཚུལ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་
འགྲེལ་བཤད་མཛད་པ་པོ་རྣམས་ཞལ་མཐུན་པར་འབྱུང་ཞིང་། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་
ལས་ཀྱང་། དེས་བྱས་བྱས་པ་མིན་མཐོང་ནས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་འབྲུ་སྟོན་གནང་
འདུག་ཀྱང་དགོངས་པར་འགྲོ་བར་མི་སེམས་ལགས།

དེའི་རྒྱ་མཚན་དེས་བྱས་བྱས་པ་མིན་པར་མཐོང་བའི་སློབ་དཔོན་དེ་དབྱིག་
གཉེན་ལས་གཞན་ཡིན་ན། འཕགས་པ་གྲོལ་སྟེ། ཐོགས་མེད་སྒྲུ་མཆེད་སློབ་དཔོན་
རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་རོལ་དུ། མདོ་དོན་སེམས་ཙམ་དུ་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་རྩམ་པ་པོའི་
བརྟེན་ཏེ་སྤྱི་ཡང་མ་བྱུང་སྟེ། ཐོགས་མེད་སྒྲུ་མཆེད་ཀྱིས་མདོ་དོན་སེམས་ཙམ་དུ་འགྲེལ་
བའི་རྣམ་པར་རིག་པའི་བྱ་བ་མཐའི་སྟོལ་ཐོག་མར་བྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མིན་
པར། དེས་བྱས་བྱས་པ་མིན་པར་མཐོང་བའི་སློབ་དཔོན་དེ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་
ལས་གཞན་ཡིན་ན། དེ་འདྲའི་སློབ་དཔོན་དེ་སྤྱི་ཞིག་ཡིན་མཚན་གཞི་འཛིན་པ་གནང་
དགོས་ཤིང་། དེས་བྱས་བྱས་པ་མིན་མཐོང་ནས། །ཞེས་པ་དང་། འགྲོ་དོན་རྩ་ལག་
དབྱིག་གི་གཉེན། །ཞེས་པའི་ཆོག་སྒྲ་ཕྱི་ཡང་མ་འགྲེལ་བར་འགྱུར་ལ། དབྱིག་གཉེན་
གྱིས་མདོ་དོན་སེམས་ཙམ་གྱི་བྱ་བ་མཐའ་དང་མཐུན་པར་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་
མཛད་པར་བཞེད་པ་དང་། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཡུམ་དོན་སེམས་ཙམ་དུ་འགྲེལ་བའི་
བསྟན་བཅོས་མཛད། ཅེས་པ་ཡང་བཞེད་པ་མིན་ལས་ཆེ།

ཡང་རྒྱུ་མཛད་པ་འདིར། ཞེས་བྱ་ནང་གི་ཡིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཀྲལ། ཅེས་གསུངས་ཀྱང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཀྲལ་བ་ཙམ་གྱིས་དགོངས་དོན་མཐར་ཐུག་དེར་བཀྲལ་བར་མ་ངེས། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཞེས་བྱ་ནང་གི་ཡིན་པ་ལ། །ཞེས་པའི་འབྲུ་སྟོན་གྱི་སྐབས་སུ། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་གདུལ་བྱའི་མོས་པའི་དབང་གིས་སེམས་ཙམ་དུ་བཀྲལ། ཞེས་པ་དང་། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཡུམ་དོན་སེམས་ཙམ་དུ་མ་བཀྲལ། ཅེས་གསུངས་པ་ཡང་རྩེ་ལྟར་ཡིན་ལགས།

དེས་ན། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་དང་། དེའི་འབྲེལ་བ་ཤད་མཛད་པ་པོ་རྣམས་ཞལ་འཆམ་པར་མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉེན་སེམས་ཙམ་པར་བཤད་ཅིང་། བྱད་པར་དུ་དཔལ་ལྡན་ཆེ་བ་བྲག་ས་པས་ཀྱང་། ❶གལ་ཏེ་གནས་བརྟན་དབྱིག་གཉེན་དང་། རྟོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོ་དང་། ཆོས་སྒྲིང་ལ་སོགས་པ་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཀྱི་མཛད་པ་པོ་ཁོཅ་ཟེན་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་། ཡི་གེ་ཙམ་ཐོས་པས་འཇིགས་ཏེ། ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བའི་དོན་ཕྱིན་❷ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པ་འདི་སྤངས་སམ་ཞེ་ན། དེ་སྐད་དུ་སྒྲུའོ། །ཞེས་དང་། ❸དེ་དག་གིས་ཀྱང་མང་དུ་གསན་པ་རྣམས་པ་དེ་ལྟ་བུ་མངའ་བར་ཟེན་ཀྱང་། སྒྲིང་པ་ཉིད་ལ་ལྟག་པར་མོས་པའི་ས་བོན་དང་བྲལ་བས་སྒྲིང་པ་ཉིད་ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་མི་སྒྲིད་དོ། །ཞེས་བྱ་བར་ཞེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ། སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་འདུག་པ། དཔལ་ལྡན་ཆེ་བའི་ཞབས་ལ་སོགས་པའི་བརྒྱེ་ཏ་དེ་རྣམས་གཞན་ལ་སྤྲལ་དོག་གི་དྲི་མ་དང་བྲལ། ཐུགས་གཟུ་བོར་གནས་ཤིང་རང་དང་གཞན་གྱི་སྒྲིའི་ཆོད་ཟེན་པས་གྲུ་ཆོམ་དུ་མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉེན་དང་། རྟོགས་སྒྲུང་སོགས་ཀྱིས་སྒྲིང་ཉིད་ཐུགས་སུ་མ་❹ཆུད་དོ། །ཞེས་ག་ལ་གསུང་། མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉེན་སོགས་ཀྱི་

གཞུང་གི་དགོངས་པ་དབུ་མ་ཆེན་པོར་གཏན་མི་གནས་ཤིང་། སེམས་ཅམ་དུ་གནས་
འདུག་པས་དེ་ལྟར་གསུངས་པར་གདོན་མི་བཟུངས།

དེ་བཞིན་དུ། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་འཕགས་པར་བཞེད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ།
འགྲེལ་པ་འཐད་ལྡན་ལས་ཀྱང་། ཕྱོགས་སྤང་གིས་སྤྱི་ཕྱོགས་པ་རིགས་པས་པམ་པར་
བྱས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་མ་འདོད་པར་ཁ་ནས་མེ་སྤྲ། སྤྱི་ལ་པོ་
བསྐྱེགས་ནས་ནམ་མཁའ་ལ་འཕྱར་བའི་ཆེ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གཏོང་བར་ཆས་པ་
ན། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་མདུན་གྱི་ནམ་མཁའ་བྱོན་ནས། ལུ་མ་བྱེད་མ་བྱེད་
ཐེག་པ་དམན་པ་དང་སྤྲད་པ་ལས་ནི་སློབ་ཀྱིས་ངན་པ་སྐྱེ་བས། རི་སྤྱིད་ས་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་
ཁྱོད་ཀྱི་དགོ་བའི་བཤེས་སྤྱི་ང་འགྱུར་གྱི། ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་སྤྱི་ཕྱོགས་
སོགས་ཀྱིས་གཞོད་མི་རུས་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཕྱི་མའི་དུས་སྤྱི་འཇིག་རྟེན་ཀྱན་གྱི་
མིག་གཅིག་ཏུ་ནི་འདི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་གིས་ས་མ་ཐོབ་པར་
བཤད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་དཔལ་ལྡན་སྒྲུབ་གྲགས་པས་ཀྱང་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་གིས།
སྟོང་ཉིད་ཐུགས་སྤྱི་མ་ཆུད་པར་བཤད། གནས་བཏུན་ཆོས་སྟོང་གིས་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་
ཐུགས་སྤྱི་མ་ཆུད་པར་འཇུག་འགྲེལ་དུ་གསུངས་པ་དང་། སློབ་དཔོན་ལྟ་ཉི་པས་ཤེར་
ཕྱིན་གྱི་མདོའི་དགོངས་པ་སེམས་ཅམ་དུ་བཀྲལ་བ་དང་། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པར་
གནས་བཏུན་ཆོས་སྟོང་གིས་ཅ་ཤེད་དགོངས་པ་སེམས་ཅམ་དུ་བཀྲལ་བར་གསུངས་
པས། གྲུབ་མཐའ་སྤྱི་བ་བཞིའི་སྒྲུབ་ཕྱི་བའི་དབུ་མའི་ལྟ་བུ་འཆད་པའི་མདོ་སེམས་ཅམ་དུ་
བཀྲལ་བས། བསྟན་པ་ཆུད་གཟན་པར་འགྱུར་ན། མཁས་གྲུབ་དེ་གཉིས་ལ་མཚུངས་
ཤིང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལས་སེམས་ཅམ་པའི་རིགས་ཅན་གྱི་གདུལ་བྱ་
རྗེས་སྤྱི་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་སོགས་སྤྱི་སེམས་ཅམ་གྱི་ལྟ་བུ་རྒྱས་

པར་གསུངས་ལ། དེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པ་ལ། མགོན་པོ་བྱམས་པས། བྱམས་ཆོས་ཕྱི་
མ་གསུམ་མཛད་ཅིང་། དེ་དག་གི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། ས་སྡེ་
ལྷ་སྡེ་མ་རྣམས་གཉིས་དང་། དབྱིག་གཉིན་གྱིས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྡེ་བརྒྱད་སོགས་སུ། འཁོར་
ལོ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་གྲུབ་མཐའ་སྟོབ་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་གྱི་སེམས་ཙམ་དུ་བཀྲལ་
བས། གྲུབ་མཐའ་སྟོབ་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་གྱི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་སྟོན་པའི་མདོའི་དགོངས་པ་
སེམས་ཙམ་དུ་བཀྲལ་བ་ཙམ་གྱིས་བསྟན་པ་ཚུད་གཟན་པར་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ། བཙུན་ལྷན་
འདས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཙན་གྱི་གདུལ་བྱ་སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་རྗེས་སུ་གཟུང་
བའི་ཕྱིར་དུ་སེམས་ཙམ་གྱི་བཀའ་དུ་མ་གསུངས་པ་རྣམས་དོན་ཡོད་པར་བྱས་པ་ཡིན་
པས་བསྟན་པའི་རྒྱན་ཡིན་ལོ་སྟུང་དུ་སེམས་ལགས།

དེ་ལྟ་མེན་ན་བྱམས་ཆོས་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱིས་ཡུམ་གྱི་མདོའི་དོན་གྲུབ་མཐའ་སྟོབ་
བཞིའི་རྣམས་ཕྱི་བའི་སེམས་ཙམ་དུ་མ་བཀྲལ་བར་ཐལ། དེ་ལྟར་བཀྲལ་ན་བསྟན་པ་ཚུད་
གཟན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས་སྤངས། འདོད་ན། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་
ས་སྡེ་ལྷ་སྡེ་མ་རྣམས་པ་གཉིས་ལ་སོགས་པར་བྱམས་ཆོས་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་རྗེས་སུ་
འབྲངས་ནས་རྣམ་རིག་པའི་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་ཕྱི་བ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་འཕགས་
པ་ཐོགས་མེད་རྣམ་རིག་པའི་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྱེད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བས། ཤིང་རྟ་ཆེན་
པོ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །

དེས་ན་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཞེས་གྲགས་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་
པ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་
བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་སེམས་ཙམ་པའི་རིགས་ཙན་དུ་མ་
རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་ས་སྡེ་ལྷ་སྡེ་མ་རྣམས་པ་གཉིས་ལ་སོགས་པར་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་

རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་འཁོར་ལོ་བར་པའི་མདོ་སྒྲིལ་བཞིན་པ་ལ་རིགས་པའི་གཞོན་མེད་
བསྟན་ནས། འཁོར་ལོ་བར་པའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་སེམས་ཅམ་དུ་འགྲེལ་བར་
མཛད་ལ། མགོན་པོ་སྒྲུབ་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་དང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བསྒྲུབས་
ནས། འཁོར་ལོ་བར་པའི་དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་
ཀྱི་བར་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ངེས་
དོན་མཐར་ཐུག་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཤིང་རྩེ་སྟོལ་བྱེ་བས། ཤིང་རྩེ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཞེས་སྐྱབས་
ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་གྲགས་པས་དབུ་མའི་ལྟ་བ་སྟོན་པའི་མདོའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་
བའི་ཆེ། གྲུབ་མཐར་སྒྲུབ་བཞིའི་ལྷན་བྱེ་བའི་སེམས་ཅམ་དུ་བཀྲལ་ན་བསྟན་པ་ཆུད་
གཟན་པར་མི་འགྱུར་བར་སེམས་ལགས།

དེས་ན་བྱམས་ཆོས་བྱེ་མ་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅམ་པའི་བསྟན་བཅོས་
ཡིན་ཏེ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་དུ་སྟོན་པའི་མདོ་དགོངས་གཞི་དགོས་པ་དངོས་ལ་
གཞོན་མེད་གསུམ་ཀྱི་སྟོན་སྒྲུབ་དང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བཀྲལ་ནས། མཐར་ཐུག་ཐེག་
པ་གསུམ་དུ་གྲུབ་པ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་
ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅམ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ཏེ། མཆོན་ཉིད་
གསུམ་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་བྱེ་ནས། ཡོངས་གྲུབ་བདེན་གྲུབ་དུ་གཙོ་
བོར་སྟོན་པའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ་
དགོངས་པ་གཏན་མི་གཅིག་སྟེ། མདོན་རྟོགས་སྐྱོད་དང་སྐྱོད་སྒྲུབ་མར་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་
གཅིག་དུ་བཤད། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱོད་ལ་སངས་སྐྱོད་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པ་དང་།
གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་པར་མེད་པ་དང་། ཉན་རང་འཕགས་པས་ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་ངེས་པར་རྟོགས་དགོས་པ་དང་། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཁས་མི་ལེན་པ་

སོགས། མགོན་པོ་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་དགོངས་པ། དཔལ་ལྷན་སྤྱི་བས་བཀའ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་
བཤད་ཅིང་། བྱམས་ཆོས་ཕྱི་མ་གསུམ་དུ་དེ་རྣམས་ལས་བསྒྲིག་སྟེ་བཤད་པའི་ཕྱིར།
མངོན་ཉོགས་རྒྱན་དང་རྒྱུད་སྤྱི་མར་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བཤད་པའི་ཚུལ་ལ།
མངོན་ཉོགས་རྒྱན་དུ་བཤད་ཚུལ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་སྤྱབས་ལས་གསལ་ཞིང་།
རྒྱུད་སྤྱི་མ་ལས་ཀྱང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ❶ མི་
ཉལ་སྤྱུག་བསྐྱེད་བདག་མེད་དང་། །ཞི་བའི་སྤྱི་ཡིས་ཐབས་མཁྱེན་པ། །སེམས་ཅན་སྤྱི་
གསུམ་སྤྱོད་བསྐྱེད་ནས། །ཕྱ་ངན་འདས་ལ་རབ་གཞུག་མཛད། །ཞི་བའི་ལམ་ལ་རབ་
ཞུགས་པ། །ཕྱ་ངན་འདས་ཐོབ་འདུལ་ཤེས་ཅན། །དམ་ཆོས་བརྒྱ་དཀར་ལ་སོགས། །ཆོས་
ཀྱི་དེ་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིས། །དེ་དག་སྤྱི་ལ་འཇིག་ལས་བསྒྲིག་སྟེ། །ཐབས་དང་ཤེས་རབ་
ཡོངས་བཟུང་བས། །ཐེག་པ་མཆོག་ལ་སྤྱི་མཛད་དེ། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་ལྷུང་བསྟན་
ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གསལ་བར་བསྟན་ཏོ། །

གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ ❷ བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྱུར་བ་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དབང་དུ་
བྱས་པ་ཡིན་ཀྱི། ཞི་བ་བཟོད་པ་གཅིག་ཏུ་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་སངས་རྒྱས་པ་མི་
སྤྱི་པ། རྒྱུད་སྤྱི་མའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་དམ་ཆོས་བད་དཀར་ཀྱི་
ལུགས་ལའང་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བྱུང་བར་ཐལ་བ་སྒྲིག་ཏུ་མེད་དོ། །ཞེས་རྩེ་
ཙྰ་ཁ་བ་ཡབ་སྤྱི་གསུང་དོ། །

གཞན་ཡང་རྒྱུད་སྤྱི་མ་ནས། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ཉིད་ལས། ❸ ཐུབ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ཅན་ཏེ། །ཆོགས་ཀྱང་དེ་ཡི་མཐར་ཐུག་ཕྱིར། །ཞེས་ཐེག་པ་
གསུམ་ཀྱི་ཆོགས་དག་འདུན་དགོན་མཆོག་ཀྱང་། མཐར་ཆོས་སྤྱི་ཐོབ་ནས་མཐར་ཕྱིན་
པར་འགྱུར་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདི་རྣམས་ལ་དགོངས་བཞེད་ཀྱི་འབྲུ་ཇི་ལྟར་གནང་།

གཞན་ཡང་སྒྲུབ་བྱེད་མང་མོད་ཀྱང་མངས་པར་འགྱུར་བས་མ་ཞུས་སོ། །

བྱམས་ཆོས་ཕྱི་མ་གསུམ་དུ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།
མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ^①ཆོས་དང་བདག་མེད་རྣམ་གྲོལ་རྣམས། །མཚུངས་ཕྱིར་རིགས་ནི་ཐ་
དད་ཕྱིར། །བསམ་གཉིས་ཐོབ་ཕྱིར་སྒྲུལ་པའི་ཕྱིར། །མཐར་ཐུག་ཕྱིར་ན་ཐེག་གཅིག་
ཉིད། །ཅེས་དགོངས་གཞི་བདུན་གྱི་སྟོན་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པའི་མདོ་
བང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བསྒྲུབས་ནས། དགོས་པ་འཆད་པ་ན། ^②ཁ་ཅིག་དག་ནི་བང་
ཕྱིར་དང་། །གཞན་དག་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་
ནི། །མ་ངེས་རྣམས་ལ་ཐེག་གཅིག་བསྟན། །ཞེས་སོགས་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་ཟླ་མ་
ལས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པར་བཤད་པ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^③རྫོགས་སངས་སྐུ་ནི་འཕྲོ་ཕྱིར་དང་། །དེ་བཞིན་ཉིད་དབྱེར་མེད་ཕྱིར་
དང་། །རིགས་ཡོད་ཕྱིར་ན་ལུས་ཅན་ཀྱང་། །ཏྱག་ཏུ་སངས་རྒྱས་སྤྱིང་པོ་ཅན། །ཞེས་
དང་། ^④སྐྱག་བདེའི་སྟོན་ཡོན་མཐོང་བ་དེ། །རིགས་ཡོད་ལས་ཡིན་གང་ཕྱིར་དེ། །རིགས་
མེད་དག་ལ་མེད་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་དང་། ^⑤གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཁམས་མེད་ན། །སྐྱག་ལ་སྟོ་
བར་མི་འགྱུར་ཞིང་། །ཟླ་ངན་འདས་ལ་འདོད་པ་དང་། །དོན་གཉིར་སྟོན་པའང་མེད་པར་
འགྱུར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་སྟོན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་
ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་པས་ཀྱང་རིགས་ཆད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པས་སྟོན་མེད་དོ། །ཞེས་ ^⑥གསུངས་ན། དེ་ཡང་མི་
འཐད་དེ། དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་པས། དུལ་ངེས་པ་དང་བྱུང་པ་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་
དོན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་བྱུང་པ་ལ་བཤད་དགོས་ལ།

སེམས་ཅམ་པས་དེ་ལྟར་མི་འཆད་པར། བྱལ་པའི་དོན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ལ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་བྱལ་པའི་དོན་དུ་འདོད་པར་བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་ལས་
བཤད་ཅིང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ཀྱི་འགྲེལ་པར་ཡང་རིགས་ཆད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཀྱི་རྒྱད་ལ་
ཟུང་འདས་ཀྱི་རིགས་མེད་པར་བཤད་དོ། །

ཉན་རང་འཕགས་པས་ཚེས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་ཡང་། རྒྱུད་སྒྲུ་མ་ལས། ^①རང་
བྱུང་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་དེ། །དད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་བྱ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
གསལ་བར་བཤད་པའི་བྱིར། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་ནི། ཉན་རང་འཕགས་པས་ཚེས་ཀྱི་
བདག་མེད་མ་རྟོགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དེ་ཆེན་པོ་བདུན་ལྡན་དུ་
འཆད་པའི་སྐབས་སུ། ཡེ་ཤེས་ཆེ་བའི་དོན་ལ། ཐེག་ཆེན་ལ་བདག་མེད་གཉིས་ཀ་རྟོགས་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་ཅིང་། ཉན་རང་རིགས་ངེས་པ་ལ་དེ་མེད་པར་བཤད་པའི་བྱིར་ཏེ་^②།
མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ^③དམིགས་པ་ཆེ་བ་ཉིད་དང་ནི། །དེ་བཞིན་སྐྱབ་པ་གཉིས་དག་
དང་། །ཡེ་ཤེས་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་དང་། །ཐབས་ལ་མཁས་པར་གྱུར་པ་སྟེ་^④། །ཆེན་པོ་
འདི་དང་ལྡན་པའི་བྱིར། །ཐེག་ཆེན་ཞེས་ནི་ངེས་པར་བཟོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུད་སྒྲུ་འཛིན་ལུགས་ལ། བདེན་འཛིན་ཉོན་ཐྱིབ་ཏུ་བཞེད་པ་དང་། ཀུན་གཞིའི་
རྣམ་ཤེས་མི་བཞེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་འགྲེལ་པའི་དོན་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། རྗེ་ཡབ་སྲས་
ཀྱི་བཞེད་པ་རྒྱ་མཆོན་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན།

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་རྒྱུད་སྒྲུ་འཛིན་གོངས་པ་ཐལ་འགྱུར་དུ་བཀྲལ་བ་
ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། རྒྱུད་སྒྲུ་འཛིན་འགྲེལ་པར། འཕགས་པ་ཡིན་ན་
ཚེས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པས་བྱལ་པ་དང་། བདེན་འཛིན་ཉོན་ཐྱིབ་ཏུ་བཞེད་པ་
སོགས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་སྟུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རང་ལུགས་ལ་ཞལ་གྱིས་

བཞེས་ཤིང་། གུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་མི་བཞེད་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་འཕགས་
 བ་ཡིན་ན་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་བྱུང་བར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་
 བར་^①བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་བ་དང་། སྐྱེ་བའི་གུན་ནས་ཉོན་
 མོངས་བ་འདི་དག་ནི། ཁམས་གཅིག་ཏུ་ཡང་དག་པ་རྗེ་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་མི་ཤེས་པ་
 ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་གོ། །ཞེས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ལ། ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་
 པའི་སྤྱིང་པོ་ཞེས་པ། དེ་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་དགོས་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་།

བདེན་འཛིན་ཉོན་སྐྱེ་བ་ཏུ་ཡང་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོགས་
 མེད་ཀྱིས་རྒྱད་སྟེང་འགྲེལ་བར་མདོ་བྱངས་པ་ལས། ^②འཇམ་དཔལ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་
 བ་མེད་པ་ལ་ནི་སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་འཇུག་གོ། །གང་ལ་སེམས་དང་
 ཡིད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་འཇུག་པ་དེ་ལ་ནི། གུན་ཏུ་རྟོག་པ་གང་གི་ཚུལ་བཞེན་མ་
 ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་གུན་ཏུ་རྟོག་པ་འགའ་ཡང་མེད་དོ། །ཚུལ་བཞེན་ཡིད་
 ལ་བྱེད་པ་ལ་རབ་ཏུ་སྒྱུར་བ་དེ་ནི། མ་རིག་པ་གུན་ནས་ལྡང་བར་མི་བྱེད་དོ། །མ་རིག་པ་
 གུན་ནས་ལྡང་བ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྤྱིང་པའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་གུན་ནས་ལྡང་
 བར་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་སེམས་ཡིད་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གཉིས་སྤང་གི་སྒྲོས་པ་མ་ལུས་པ་
 ལོག་པའི་སྒྲོན་ས་བདེན་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་བཞེན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེའི་
 སྟོབས་ཀྱིས་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་མ་རིག་པ་སྒྲོང་ལ། དེ་སྤངས་པས་སྤྱིང་པའི་ཡན་
 ལག་བཅུ་གཉིས་སྒྲོང་བར་^③གསུངས་པ་འདིས་བདེན་འཛིན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་
 བ་དང་། དེ་ཉིད་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤངས་པས་འཁོར་བ་
 ལས་གྲོལ་བ་ཐོབ་པར་གསལ་བར་གསུངས་པའི་བྱིར་། གུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་མི་

བཞེད་དོ། ། ཐེག་བསྐྱུས་སུ། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཀྱི་ཁམས། ། ཆོས་རྣམས་ཀྱན་གྱི་
གནས་ཡིན་ཏེ། ། དེ་ཡོད་པས་ན་འགོ་ཀྱན་དང་། ། བྱ་ངན་འདས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། ། ཞེས་
པ་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པའི་སྐབ་བྱེད་དུ་བྱངས་པས། ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་ན་
ལུང་འདིས་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་བསྟན་དགོས་ལ། ལུང་འདིས་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་མ་
བསྟན་པའི་བྱིར། ལུང་འདིས་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་མ་བསྟན་ཏེ། ལུང་འདིའི་འགྲེལ་པར་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བདེ་གཤེགས་སྣང་པོ་ཡོད་པའི་སྐབ་བྱེད་དུ་བྱངས།
ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་བདེ་གཤེགས་སྣང་པོ་ཡོད་པའི་དོན་དུ་བྱངས། ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་
ཤེས་བདེ་གཤེགས་སྣང་པོ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱམས་ཆོས་བྱི་མ་གསུམ་དང་། དང་པོ་གཉིས་དགོངས་པ་མི་
གཅིག་པ་དང་། ཐོག་མ་མེད་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱང་ལྟ་བ་མི་མཚུངས་ཤིང་། མདོའི་དོན་འགྲེལ་
ཚུལ་ལ་དགོངས་པ་མི་གཅིག་པར་བྱུང་སྟེ། འཕགས་པ་ཐོག་མ་མེད་ཀྱིས་རྒྱུད་སྒྲིའི་
འགྲེལ་པར། སྣང་ཉིད་བདེན་བྱུང་ཏུ་ལྟ་བ། གསོར་མི་རུང་གི་ལྟ་བར་བཤད་ཅིང་། སྟོབ་
དཔོན་དབྱིག་གཉེན་སྣང་ཉིད་བདེན་བྱུང་ཏུ་བཞེད་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ཆོས་ལ་
ཁོང་ཁྱོད་བདག་ལྟ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར། འཕགས་པ་ཐོག་མ་མེད་
ཀྱིས་། མདོར་བསྐྱུར་སེམས་ཅན་གྱི་ཆོགས་ན་སེམས་ཅན་རྣམ་པ་འདི་གསུམ་ཡོད་དེ།
སྤྱིད་པ་འདོད་པ་དང་། སྤྱིད་པ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་མདོན་པར་མི་
འདོད་པའོ། ། ཞེས་དང་། སྤྱིད་པ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཐབས་མ་
ཡིན་པ་ལ་ཞུགས་པ་དང་། ཐབས་ལ་ཞུགས་པའོ། ། དེ་ལ་ཐབས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཞུགས་པ་
ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། འདི་ལས་བྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་རྩ་ར་ཀ་དང་། ཀྱན་ཏུ་རྒྱུ་དང་།
གཅིར་བྱ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་དུ་མའི་ཐུ་སྟོགས་པ་མང་པོ་དང་། དེ་དང་མཐུན་པར་

སྒྲོང་པ་ཆོས་འདི་པ་ཉིད་ལ་དད་པ་ཡོད་ཀྱང་། ཉེས་པར་གཟུང་བ་འཛིན་པ་སྟེ། དོན་དམ་
པ་ལ་མི་མོས་པ་གང་ཟག་ཏུ་ལྟ་བ་སྟེ། གང་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྒྲོང་པ་ཉིད་ལ་མོས་
པ་མེད་པ་ནི་སྒྲུབ་སྟེགས་པ་ཉིད་དང་བྱུང་པར་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་།
མདོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་སྒྲོང་པ་ཉིད་ཏུ་ལྟ་བ་སྟེ། འདི་ལ་སྒྲོང་པ་ཉིད་ཏུ་ལྟ་བ་གང་དག་དེའི་
ནམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲོལ་ཡང་སྒྲོང་པ་ཉིད་ཏུ་ལྟ་བར་འགྱུར་བ་གང་གིས་དབང་ཏུ་མཛད་
ནས། འོད་སྒྲུངས་གང་ཟག་ཏུ་ལྟ་བ་རི་རབ་ཅམ་ནི་སྒྲུབ་པ་མདོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་སྒྲོང་པ་
ཉིད་ཏུ་ལྟ་བ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའོ། །ཞེས་པ་འདིས་སེམས་ཅམ་པ་
སྒྲོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་ལ་གནས་པས། གསོལ་མི་རུང་གི་ལྟ་བ་ལ་གནས་
པར་བཤད་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐོགས་མེད་རང་ཉིད་སྒྲོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་
བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཏགས་ཞལ་གྱིས་བཞེས།

གལ་ཏེ་སེམས་ཅམ་པ་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་གསོལ་མི་རུང་གི་ལྟ་བ་ལ་གནས་པའི་
གང་ཟག་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུང་ན། དེ་ལྟ་ན་སེམས་ཅམ་པ་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་སེམས་
ཅན་གྱི་ཕྱང་པོ་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པར་འགྱུར་བས་ཐོགས་མེད་ཀྱི་འགྲེལ་པའི་བཤད་པ་
དེ། མཐའ་མ་ཆོད་པའི་བཤད་པར་ཐལ་བའི་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་རོ། །

གལ་ཏེ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ས་སྟེ་ལྟ་སོགས་སྒྲོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་
བཞེད་པ་སོགས་སེམས་ཅམ་པ་དང་མཐུན་པར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཞེ་ན། དེ་ནི་
དབྱིག་གཉེན་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅམ་པ་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པར་
སྒྲོབ་དཔོན་ཆོས་བཤེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པ་^❶ ལྟར་རིགས་པས། འཕགས་པ་ཐོགས་
མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱད་སྟེའི་འགྲེལ་པ་དང་། ས་སྟེ་ལྟ་སོགས་ནི་དབུས་གཙང་ཁམས་
གསུམ་བཞིན་དུ་ཕྱང་པ་མི་གཅིག་པར་འདོད་ལགས།

དེས་ན་ཐོག་མ་མེད་གྱི་རྒྱུད་སྒྲིའི་འགྲེལ་བ་དང་། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་
གཞུང་མདོའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་ལ་དགོངས་པ་མི་གཅིག་སྟེ། རྒྱུད་སྒྲིའི་འགྲེལ་བར།
འཕགས་པ་ཐོག་མ་མེད་གྱིས་གཏན་ཡོངས་སུ་སྤྱད་ལས་མི་འདའ་བའི་སེམས་ཅན་
ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་དང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བཀྲལ། མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉེན་
གྱིས་གཏན་ཡོངས་སུ་སྤྱད་ལས་མི་འདའ་བའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་སྤྱི་
ཇི་བཞིན་པར་བཞེད་པའི་བྱིར། རྟགས་དང་པོ་ནི། འཕགས་པ་ཐོག་མ་མེད་གྱིས་མཛད་
པའི་རྒྱུད་སྒྲིའི་འགྲེལ་བར། འདི་སྐད་དུ་^①ལོག་སྟེད་ཅན་གཏན་ཡོངས་སུ་སྤྱད་ལས་མི་
འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ^②ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྤང་
བ་ལོག་སྟེད་ཅན་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྤང་བ་བསྒྲིག་པའི་
དོན་དུ་དུས་གཞན་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་
པའི་རིགས་ཡོད་པའི་བྱིར་འགའ་ཡང་གཏན་རྣམ་པར་དག་པར་མི་འགྱུར་བ་ནི་འོས་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། གང་གི་བྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ཁྱད་པར་མེད་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ལ་རྣམ་པར་དག་པར་རུང་བ་ཉིད་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས། ཐོག་མེད་གྱུར་ཀྱང་ཐ་མ་དང་
ལྡན་པས། །རང་བཞིན་གྱིས་དག་རྟག་པའི་ཆོས་ཅན་ནི། །ཐོག་མེད་སྤྱབས་གྱིས་བྱི་
བསྐྱིབས་མི་མཐོང་སྟེ། །ཇི་ལྟར་གསེར་གྱི་གཟུགས་ནི་བསྐྱིབས་པ་བཞིན། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །ཞེས་བཤད་པས་གྲུབ་པའོ། །

དེས་ན་འཕགས་པ་ཐོག་མ་མེད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་རིགས་ཡོད་པར་བཞེད་ཅིང་། གཏན་ཡོངས་སུ་སྤྱད་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་
གྱི་སེམས་ཅན་མེད་པར་བཞེད་པ་དངས་མ་ཐག་པའི་འགྲེལ་བར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་
ཞིང་། མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉེན་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

རིགས་ཡོད་པར་མི་བཞེད་ཅིང་། གཏན་ཡོངས་སུ་སྤྱངས་ལས་མི་འདའ་བའི་སེམས་ཅན་
 ཡོད་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། ^①དཀར་པོ་དམན་པ་ཡོད་པ་རྒྱ་དང་བྲལ། །ཞེས་པའི་སྐབས་
 གི་མདོ་སྤྱི་རྒྱ་གི་འགྲེལ་པར། ^②དོན་འདི་ལ་ནི་རིགས་མེད་པ་ལ་གནས་པ་ཡོངས་སུ་སྤྱངས་
 ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་བཞེད་དེ། དེ་ཡང་མདོར་བསྡུ་ན་ནམ་པ་
 གཉིས་ཏེ། དེའི་དུས་དང་། གཏན་ཡོངས་སུ་སྤྱངས་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་
 རོ། །ཞེས་དང་། ^③གཏན་ཡོངས་སུ་སྤྱངས་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ནི་རྒྱ་དང་བྲལ་བ་
 རྟེ། གང་ལ་ཡོངས་སུ་སྤྱངས་ལས་འདའ་བའི་རིགས་ཉིད་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས།
 མདོ་འདིའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་ལ་མི་མཐུན་པ་དེ་ལྟ་བུ་འབྱུང་བ་ལྟ་བའི་འཛོག་
 མཆམས་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་ཡིན་པས། ཐོགས་མེད་སྒྲུ་མཆེད་ལྟ་བུ་མི་མཚུངས་པ་
 ལེགས་པར་བཤད་པར་གོ་ལགས།

འདི་ལ་ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པར་གྲགས་པ་ཁ་ཅིག །ལྷགས་འདི་ལ་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་དང་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་གྱིང་། རྒྱ་དང་
 བྲལ། །ཞེས་པས་རིགས་ཆད་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་འགྲེལ་པས་གཏན་ཡོངས་སུ་སྤྱངས་
 ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་སྤྱར་ལ། དེ་ཙམ་གྱིས་དེར་འབྱུང་ན། རྒྱ་སྒྲའི་
 འགྲེལ་པ་ལའང་ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འབྱུང་ཏེ། དེར་ལོག་སྤྱད་ཅན་སྤྱངས་ལས་མི་འདའ་བའི་
 ཆོས་ཅན་ནི། ^④འདོད་ཆེན་སྒྲུ་སྟོགས་ཉན་ཐོས་དང་། །ཞེས་སོགས་ལ་གསུངས་པའི་བྱིར།
 ཞེས་ཟེར་ན། ཆེས་མི་འཐད་དེ། རིགས་ཆད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། གཏན་
 ཡོངས་སུ་སྤྱངས་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་དེ། རིགས་ཆད་ཀྱི་སེམས་
 ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། རྗེ་ཀམ་པ་དཔང་པོར་བཞུགས་སོ། །

ཡང་དེ་ཉིད་གྱིས་འདི་སྐད་བཤད་དེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱ་སྒྲུ་མ་འདི་ལས་གཞན་

སྟོང་གི་དབུ་མ་ཆེན་པོ་བསྟན་གྱི། ཚེས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་པའི་རང་སྟོང་གི་དབུ་
མ་ཆེན་པོ་མ་བསྟན་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲ་མའི་བསྟན་བཅོས་འདིས་འཁོར་ལོ་བར་པ་སྤྱི་ཇི་བཞིན་
པ་མ་ཡིན་པར་འཆད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ^①སྤྱིན་དང་མི་ལམ་སྤྱི་བཞིན་དེ་དང་དེར། །ཤེས་བྱ་
ཐམས་ཅད་ནམ་ཀུན་སྟོང་པ་ཞེས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བླ་མ་དོན་དུ་བཀའ་བའི་
ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེས་འཁོར་ལོ་བར་པ་དེས་དོན་དུ་
བཀའ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འཁོར་ལོ་བར་པར་ཚེས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་པར་གསུངས་པ་
དང་། འཁོར་ལོ་ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོ་
ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལ་འགའ་བ་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འདི་སྐད་བཤད་དེ། བྱམས་ཚེས་ཕྱི་མ་གསུམ་ནས་
བཤད་པའི་ལྟ་བུ་འདི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱི་བ་བཞིར་ཕྱི་བའི་སེམས་ཅམ་པའི་ལྟ་བུ་མ་
ཡིན་ཏེ། དེ་དེར་སྤྱི་བ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་རིགས་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱམས་ཚེས་ཕྱི་མ་ནས་
བཤད་པའི་ལྟ་བུ་འདི་དབུ་མའི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་དང་ཐོགས་མེད་
ཀྱིས་དབུ་མའི་ལྟ་བུ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། བྱམས་པ་དང་། ཐོགས་མེད་ཀྱི་བཤད་
པས་དེར་མི་འགྲུབ་ན། བསྟན་པ་འདི་ལ་ཆད་མར་གྱུར་པའི་དཔང་པོ་གཞན་མི་རྟོག་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། བྱམས་ཚེས་ཕྱི་མ་ནས་བཤད་པའི་ལྟ་བུ་དེ་དབུ་མའི་ལྟ་
བུར་རྩེ་བཙུན་བྱམས་པས་གང་དུ་བཤད། དབུ་མ་མཐའ་ལས། ^②ཡོད་པས་མེད་
པས་ཡོད་པས་ན། །འདི་ནི་དབུ་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པས་སོ། །ཞེ་ན།
ཚེས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མེད་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དུ་ཐལ། དེ་ལྟར་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་བར་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
བྱམ་སྟེ། བསྟན་པ་འདི་ལ་སངས་རྒྱས་ལས་ཆད་མར་གྱུར་པའི་དཔང་པོ་གཞན་མི་

ཉིད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གོང་དུ་འདོད་ན་སོང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཡིན་པ་བྱད། དེ་དག་ནི་ཞར་ལས་འོངས་པ་ཞུས་པ་ཡིན།

རྗེ་ཀམ་པའི་སྤྲུལ་ཡང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་
མཐར་ཐུག་དང་། དེ་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཤད་འདུག་པ་ལ་འདི་སྐད་ཞུ་སྟེ། རྒྱུད་
ཟུར་།^①གང་ཞིག་མེད་མིན་ཡོད་མིན་ཡོད་མེད་མ་ཡིན་ཡོད་མེད་ལས་གཞན་
དུའང་། །བརྟག་པར་མི་རྒྱས་ངེས་ཆོག་དང་བལ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་ཞི་བ། །ཞེས་
གསུངས་པ་འདིའི་དོན་འཆད་ཚུལ་རྗེ་ལྟར་མཛད། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན།
མེད་པའང་མ་ཡིན། གཉིས་ཀ་ཡང་མ་ཡིན། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའང་མ་ཡིན། ཞེས་པའི་
དོན་ཡིན་ནམ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཐ་སྙད་དུ་མེད་པ་ཡང་
མ་ཡིན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། ལྷན་དེའི་དོན་དེ་ལྟར་འཆད་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དོན་དམ་པའི་
བདེན་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་དེ་ཡོད་པ་^②ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བདེན་པར་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་སོང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་
པ་བདེན་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཡང་མིན།
ཞེས་སོགས་མདོ་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་བདེན་པར་ཡོད་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་དང་འགལ།

འོ་ན་ཁྱོད་རང་གི་ལུགས་ལ་ལྷན་དེའི་དོན་གང་ཞེ་ན། དོན་དམ་གནས་ལུགས་
མཐར་ཐུག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་དེ་
དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཐ་སྙད་དུ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་
ཡང་མ་ཡིན། ཡོད་མེད་གང་ཡང་མ་ཡིན་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཞེས་པའི་དོན་དུ། དཔལ་ལྷན་

ཟླ་བས་འཇུག་འགྲེལ་དུ་བཤད་ཅིང་། དེ་དང་མཐུན་པར། རྩེ་ཙྰ་ཁ་པས་འགྲེལ་བ་སྟོན་གསལ་གྱི་མཆོན་དུ་བཤད་པ་ལགས། འབྲུ་ཕྱི་མའི་དོན་ནི། ཡོད་མེད་གང་རུང་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

ཆོས་དགོན་མཆོག་གི་གཞུང་འདིས་ཀྱང་། རྒྱུད་སྒྲིའི་དགོངས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྦྱ་བའི་ལུགས་སུ་བགྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་པའི་མདོ་སྡེ་རྒྱན་སོགས་སུ། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡོད་མིན་དུ་གསུངས་པའི་དོན་འཆད་པའི་ཆེ། ཀྱན་བཏགས་དང་གཞན་དབང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཡོངས་གྲུབ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཞེས་འཆད་ཀྱི། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡོད་མིན་མེད་མིན་དུ་མི་འཆད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ^①ཡོད་མིན་མེད་མིན་དེ་བཞིན་ཉིད་གཞན་མིན། །སྐྱེ་དང་འཇིག་མེད་འབྱེ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །འཕེལ་བ་མེད་ཅིང་རྣམ་པར་དག་པའང་མེད། །རྣམ་པར་དག་གྱུར་དེ་ནི་དོན་དམ་མཆོན། །ཞེས་དོན་དམ་བདེན་པ་མཆོན་ཉིད་ལྟ་ལྟར་དུ་བཤད་དོ། །

གཞན་ཡང་། གཟུང་འཇིག་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་མཆོན་ཉིད་པ་དེ་ཉིད། ཏྲག་པའི་དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་པ་མི་འཐད་དེ། བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཏྲག་དངོས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་དེ། དགོངས་གཞི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་པ་དང་། དགོས་པ་སྦྱ་སྟེགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལ་ཞེན་པ་རྣམས་ཁ་བྱང་བར་བྱ་བ་དང་། དངོས་ལ་གཞོན་བྱེད་སྦྱ་སྟེགས་ཀྱི་བདག་དང་བྱེད་པར་མེད་པར་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་སྲོལ་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བགྲལ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཟུང་འཇིག་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིང་ཅན་ཀྱི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དེ་ཉིད་སྦྱབ་པ་རང་དབང་བའི་ཏྲག་དངོས་དང་། བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་

བཞིན་དུ། ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་གྱིས་ཀྱང་། སྒོམ་པ་གསུམ་གྱི་རབ་དབྱེར།^① ཁ་ཅིག་གངས་
ཅན་ལུགས་བཞིན་དུ། ཡོད་པའི་དགོ་བ་ཞེས་བྱ་བ། རང་བྱུང་དུ་ནི་བྱུང་པར་འདོད། འདི་
ལ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཟེར། གངས་ཅན་ལུགས་འདི་མི་འཐད་པས། ལྷུང་དང་རིགས་
པས་དགག་པར་བྱ། ཞེས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་སྒྲུབ་པ་རང་དབང་བའི་ཏྲག་དངོས་
བདེན་བྱུང་བཞེད་པ་ལྷ་སྟེགས་གངས་ཅན་གྱི་ལུགས་སུ་བཤད་འདུག་པ་ཇི་ལྟར་ལགས།

གཞན་ཡང་། ཆོད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལས།^② དེ་བྱིར་གཉིས་སྟོང་གང་ཡིན་པ། འདི་ནི་
དེ་ཡི་འང་དེ་ཉིད་ཡིན། ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ལྷ་བ་དེ་ཉིད། ཐོགས་མེད་སྐྱེ་
མཆེད་བཞེད་པའི་དབྱུ་མ་ཆེན་པོའི་ལྷ་བ་དེ་ཡིན་ནམ་མེན། གལ་ཏེ་མ་ཡིན་ན་སྟོབ་
དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་བཞེད་པའི་ལྷ་བ་དེ་དབྱུ་མ་ཆེན་པོའི་ལྷ་བ་མེན་ན། སྟོབ་
དཔོན་སྟོགས་སྒྲང་བཞེད་པའི་ལྷ་བ་དེ་དབྱུ་མ་ཆེན་པོའི་ལྷ་བ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བས།
སྟོབ་དཔོན་སྟོགས་སྒྲང་འཕགས་པར་བཞེད་པ་དང་། སྟོགས་སྒྲང་གི་གཞུང་ནས་བཤད་
པའི་ལྷ་བ་དེ་དབྱུ་མ་ཆེན་པོའི་ལྷ་བ་མ་ཡིན་པར་བཞེད་པ་ཇི་ལྟར་རིགས། རྣམ་འགྲེལ་
ལས་བཤད་པའི་ལྷ་བ་དེ་ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་བཞེད་པའི་དབྱུ་མ་ཆེན་པོའི་ལྷ་བ་ཡིན་ན།
རྣམ་འགྲེལ་དབྱུ་མ་ཆེན་པོའི་བསྟན་བཅོས་སུ་བཞེད་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་བཞེད་པར་
ཡང་འདུག་པ། གཞུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཏྲག་དངོས་བཞེད་པ་དང་འགལ་ཏེ།
ལྷ་སྟེགས་དབང་སྐྱུག་པ་འགོག་པའི་ཆེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས།^③ ཆོད་མ་ཏྲག་པ་ཉིད་ཡོད་
མིན། འདོད་ཡོད་ཏྲགས་པ་ཆོད་བྱིར་དང་། ཤེས་བྱ་མི་ཏྲག་པ་ཉིད་ཀྱིས། འདི་ནི་མི་བཏན་
ཉིད་བྱིར་རོ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཆོད་མ་ཏྲག་པ་ལེགས་པར་བཀག་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། ཆོད་མ་མདོ་དང་སྡེ་བདུན་དུ་ཏྲག་དངོས་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཇི་
སྟེད་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་ཀྱི་བཤད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆོད་མ་མདོ་དང་སྡེ་བདུན་

རང་ལུགས་ལ་ཏྲག་དངོས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གཞུང་དེས་ཐ་སྙད་པའི་ཆོད་
མ་ཏྲག་པ་བཀག་པ་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་པའི་ཆོད་མ་ཏྲག་པ་བཀག་པ་མ་ཡིན་པས་སྒྲིན་མེད་
དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། གཞུང་འདི་ཕྱི་རོལ་པས། དོན་དམ་པའི་ཆོད་མ་
ཏྲག་པ་རང་བྱུང་གི་ཀྱན་མཁྱེན་ཁས་སྦངས་པ་འགོག་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་སྤྲེལ་མའི་ལུགས་ལ་ཡོངས་གྲུབ་སྟོང་
གཞིར་བྱས་ནས་གཞན་དབང་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་བསྟན་
གྱི། ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་རང་སྟོང་རྒྱུད་སྤྲེལ་མར་
མ་བཤད། ཅེས་བཞེད་པར་འདུག་པ་སྒྲོ་ཡུལ་དུ་ཡེ་མ་ཞོང་སྟེ། དོན་དམ་བདེན་པ་
གཞན་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་
རྒྱུད་སྤྲེལ་མའི་གཞུང་གང་གིས་བསྟན། ཞེས་ཞུའོ།

འདི་ལ་ཕྱིས་ཀྱི་ཁ་ཅིག །^①ཡང་དག་མཐའ་ནི་འདུས་བྱས་གྱིས། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
དབེན་པ་སྟེ། །ཞེས་པས་དོན་དམ་བདེན་པ་གཞན་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་
སྟོང་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་སྤྲོ་བ་ལྟར། རྩེ་ཀམ་པ་ཡང་བཞེད་པར་
འདུག་པ་དེ་ལྟར་ན། ཅེ་བཞེས་རབ་ལས།^②རྒྱ་དང་རྒྱེན་ལས་བྱུང་བ་ཡི། །རང་བཞིན་བྱས་པ་
ཅན་དུ་འགྱུར། །རང་བཞིན་བྱས་པ་ཅན་ཞེས་བྱས། །རི་ལྟ་བུར་ན་རུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་
པས་ཀྱང་དོན་དམ་བདེན་པ་གཞན་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་གནས་
ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བསྟན་པར་ཐལ། ཡང་དག་མཐའ་ནི་འདུས་བྱས་གྱིས། །རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དབེན་པ་སྟེ། །ཞེས་པས་དེ་འདྲའི་གཞན་སྟོང་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བསྟན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། རིགས་ཆོག་སྟེ་རང་སྟོང་ཁོ་ན་བསྟན་གྱི། གཞན་སྟོང་ཡེ་མ་བསྟན། ཞེས་
གསུངས་པ་དང་འགལ་ཞིང་། རིགས་པས་ཀྱང་གཞོད་དོ།

དེ་བཞིན་དུ། ཅ་ཞེས་^①རང་བཞིན་དག་ནི་བཙུག་མིན་དང་། གཞན་ལ་སྟོས་པ་
མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་པས་ཀྱང་དེ་འདྲི་གཞན་སྟོང་གནས་ལྷགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བསྟན་
པར་ཐལ། ཡང་དག་མཐར་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱིས། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དབེན་པ་སྟེ། །ཞེས་
པས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་བྱིར། འདུག་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། ^②དངོས་པོ་བྱས་པ་ཅན་ལ་མ་
རེག་པར་རང་བཞིན་འབའ་ཞིག་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པས། དེ་ཉིད་ཐུགས་སྒྲུབ་པའི་
བྱིར་སངས་རྒྱས་ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་པས་ཀྱང་དོན་དམ་བདེན་པ་གཞན་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་
ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་གནས་ལྷགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བསྟན་པར་ཐལ། ཡང་དག་
མཐར་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱིས། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དབེན་པ་སྟེ། །ཞེས་པས་དེ་ལྟར་བསྟན་
པའི་བྱིར། འདོད་ན། སྒར་བཞིན། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲ་བའི་གཞུང་དུ་གཞན་སྟོང་གི་
གནས་ལྷགས་མཐར་ཐུག་མ་བསྟན་པར་བཞེད་པ་དང་འགལ་ཞིང་། ཡང་བྱིས་ཀྱི་ཁ་
ཅིག་སྒྲ་མེད་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་མ་ཡིན། །ཞེས་པས་དོན་དམ་བདེན་པ་གཞུང་འཛིན་གཉིས་
མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་གནས་ལྷགས་མཐར་ཐུག་དང་དེ་ཁོ་རང་གིས་མི་སྟོང་ཞིང་། གཞན་
ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གནས་ལྷགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
སྒྲ་བ་བཞིན་ལྟར་འདིར་ཡང་བཞེད་པར་འདུག་པས། གཞུང་དེ་གནས་ལྷགས་མཐར་ཐུག་
གཞན་སྟོང་དུ་བསྟན་ཀྱི། རང་སྟོང་དུ་མ་བསྟན་པ་ལ་མི་པན་ཏེ། གཞུང་དེ་རྫོན་པས་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྟོབས་སོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རང་ཆས་
སྒྲ་ཡོད་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བྲངས་ལ། ཁོ་བོ་ཅག་གི་ལྷགས་ལ་བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོ་རྒྱུད་
ལྡན་ཀྱི་གང་ཟག་དེ། སྒྲ་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྟོབས་སོགས་འབྱུང་རུང་གི་
ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པར་སྟོན་པ་ཡིན་པས་འགྲེལ་ཡོད་པར་མ་གོ་ལགས།

དོན་བསྟུན། རྒྱུད་སྒྲར་གཞན་སྟོང་གི་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་བསྟན་པ་མི་འཐད་

པར་ཐལ། དེར་དབྱ་མ་རིགས་ཆོགས་ནས་བཤད་པའི་སྟོང་ཉིད་ལྟ་མོ་དང་བྱད་པར་མེད་
 པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཉིད་གནས་
 ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་མདོ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོང་
 པོའི་མདོ་ལས་བྱད་པར་མེད་པར་གསལ་བར་བསྟན་པར་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་
 རྒྱད་སྟེ་མའི་འགྲེལ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་རྒྱད་
 སྟེ་འགྲེལ་པར། ❶ གྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ལས་དང་སྦྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་
 མོངས་པ་འདི་དག་ནི། ཁམས་གཅིག་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་མཁེས་པས་རབ་ཏུ་
 འཇུག་གོ། དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཡོངས་སུ་བཅུལ་བ་ན་དེའི་རྒྱ་མཆོན་ནམ། དམིགས་པ་འགའ་
 ཡང་མི་མཐོང་བ་དེ་ལྟར་ལྟ་བར་བྱའོ། །གང་གི་ཆེ་རྒྱ་མཆོན་དང་དམིགས་པ་འགའ་ཡང་
 མི་མཐོང་བ་དེའི་ཆེ་ཡང་དག་པ་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཆོས་དེ་དག་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པས་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཉམ་པར་མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་
 སོ། །གང་ཞིག་དེ་ལྟར་མེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཀྱིས་དམིགས་པ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་།
 ཡོད་པ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེ་
 གཉིས་ཀ་བསལ་བ་མེད་པ་དང་། བཞག་པ་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དེ་ནི། གང་ཞིག་སྦྱེས་
 པས་ཅིག་ཤོས་གཏན་བྲལ་བ་དང་། མེད་པར་རྫོགས་པར་འགྱུར་བར་དེ་ཁོ་ནར་མཐོང་
 བའི་གོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་འདི་མཐའ་དག་གི་གཉིན་པོར་རིག་པར་བྱའོ། །ཆོས་ཀྱི་སྦྱོར་
 པའི་རྒྱ་རྣམས་པར་རྫོགས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་དེ་ཡང་རྒྱས་པར་
 ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ། མདོ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རྫོགས་
 པར་བྱའོ་ཞེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་དེ་རྫོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་སྒྲོམ་ཀྱི་ལམ་

གྱིས་བསྐྱུས་པ་རྣམས། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞུགས་ཏེ་གསུངས་པར་བྱ་བར་གསུངས་
འདུག་པས། རྒྱུད་སྒྲུབ་མ་ཙུ་འགྲེལ་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲིབ་ཐུག་པ་
འགྱུར་བའི་ལུགས་སུ་བསྐྱུས་འདུག་པ་འདི་རྣམས་ལ་འབྱུང་ཇི་ལྟར་གནང་། ལུང་དེ་ལ་འབྱུ་
སྒོན་ཞུས་ན། གྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ལས་དང་སྐྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་དེ་དག་ནི་ཁམས་གཅིག་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞུགས་མ་ཤེས་པ་ལས་རབ་ཏུ་
འདུག་གོ། །ཞེས་པས་ནི། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཐོབ་པ་ལ། ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་
པའི་སྒྲིང་པོ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མདོན་སུམ་རྒྱུགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཐོབ་དགོས་པར་བསྐྱུས་པས་འཕགས་པ་ཡིན་ན། སྒྲིང་ཉིད་རྒྱུགས་དགོས་པ་དབྱུ་མ་ཐུག་
འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གྲུབ་མཐའ་དེ་འདིར་ཡང་བཞེད་པར་བསྐྱུས།

གལ་ཏེ་འགྲེལ་པ་འདི་མདོ་སྡེ་རྒྱན་དང་དགོངས་པ་གཅིག་ན། འཁོར་བ་ལས་
གྲོལ་བ་ལ་སྒྲིང་ཉིད་རྒྱུགས་དགོས་པའི་བཤའ་པ་འདི་འོང་དོན་མེད་དེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ཙུ་
འགྲེལ་གྱི་ལུགས་ལ་ཐེག་དམན་འཕགས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྒྱུགས་པའི་གྲུབ་
མཐའ་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པར། ^①དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཡོངས་སུ་བཅུལ་བ་
ན་དེའི་རྒྱ་མཚན་ནམ། དམིགས་པ་འགྲུལ་ཡང་མི་མཐོང་བ་དེ་ལྟར་བལྟ་བར་བྱའོ། །གང་
གི་ཆོ། རྒྱ་མཚན་ནམ་དམིགས་པ་འགྲུལ་ཡང་མི་མཐོང་བ་དེའི་ཆོ། ཡང་དག་པ་མཐོང་བ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་འདི་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཁོ་རང་གི་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་
དོན་བཅུལ་བའི་ཆོ། མ་རྟོད་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བསྐྱུས་
པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཡོངས་སུ་བཅུལ་བ་ན་དེའི་རྒྱ་མཚན། དམིགས་པ་འགྲུལ་
ཡང་མ་མཐོང་བ་དེ་ལྟར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །

དེའི་རྗེས་སུ་འགྲེལ་པ་དེར། ^②ཆོས་དེ་དག་དེ་བཞུགས་གཤེགས་པས་མཉམ་པ་

ཉིད་ཀྱི་མཉམ་པར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ། ། ཞེས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཚེས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་མཉམ་པར་གཟིགས་ནས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པས། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་གཤེགས་པ་བཞིན་སྟོན་དུ་སེམས་ལགས།

ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ❶ དེ་གཉིས་ཀ་བསལ་བ་མེད་པ་དང་། བཞག་པ་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཚེས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ། ཞེས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཚེས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་མཉམ་པར་གཟིགས་པ་ལ་མི་མཛད་ན། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རྫོགས་པར་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རི་ལྟར་མི་འགལ། དེས་ན་ལུང་འདིས་ཚེས་ནམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དང་། དེ་རྫོགས་པའི་མཐོང་སྒྲོམ་ཀྱི་ལམ་ལ་སོགས་པ། ཤེས་ཕྱིན་ཀྱི་མདོ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རྫོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ལུང་ཡིན་པས། རྒྱད་སྟེང་མ་དང་དབུ་མ་རིགས་ཚོགས་དགོངས་པ་གཅིག་པས་ཤེས་ཕྱིན་ཀྱི་མདོ་དང་རྒྱད་སྟེང་མ་དགོངས་པ་གཅིག་པ་འདི་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཆེན་པོར་གོ་ལགས།

ཡང་རྗེ་ཀམ་པས་མཛད་པའི་ཁྲིཀླ་འདིར། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས་ཀྱང་། དོན་དམ་བདེན་པ་གཞན་ཀྱང་རྫོགས་ཀྱི་ཚེས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཚེས་ཀྱི་གཞན་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད། །རང་རང་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པ་འདིས་དེ་འདྲིའི་གཞན་སྟོང་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ ❷ པ་གནང་འདུག་པ་འདི་ཡང་མི་འཐད་དེ། འདིའི་དོན་བྱེད་པ་པོ་གཞན་ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ། ཚེས་ཀྱི་གཞན་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད། །ཞེས་སྟོང་གཞི་ངོས་བཟུང་ནས། དེ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པ་གཞན་ཀྱི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རང་སྟོང་

འཆད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ^①ཆོས་ཀྱི་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད། །རང་རང་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་
 ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། ^②སངས་
 རྒྱལ་རྣམས་ནི་བྱང་བའམ། །མ་བྱང་ཡང་རྩང་དངོས་སུ་ནི། །དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་སྟོང་
 པ་ཉིད། །གཞན་གྱི་དངོས་པོར་རབ་ཏུ་བསྒྲགས། །ཡང་དག་མཐའ་དང་དེ་བཞིན་
 ཉིད། །དེ་གཞན་དངོས་པོའི་སྟོང་ཉིད་དོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས་ཀྱང་གཞན་སྟོང་གི་
 དབུ་མ་ཆེན་པོ་དེ་བསྟན་པར་ཐལ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས། ^③ཆོས་ཀྱི་གཞན་གྱི་
 ངོ་བོ་ཉིད། ཅེས་སོགས་ཀྱིས་གཞན་སྟོང་གི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དེ་བསྟན་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་གཞུང་དུ་རང་སྟོང་མེད་དགག་ཅ་མ་ཞིག་
 བསྟན་གྱི། གཞན་མ་ཡིན་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་གནས་ལུགས་
 མཐར་ཐུག་མ་བསྟན་པར་བཞེད་པ་དང་འགལ་ལོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཡུམ་རྒྱལ་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་ལས་ཀྱང་། གཞན་མ་ཡིན་པའི་དེ་
 བཞིན་ཉིད། །ཅེས་པའི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དེ་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ། དེ་ལས་
 གཞན་གྱིས་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་དངོས་སུ་བསྟན་པ་གང་ཞིག །གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་
 གྱི་དོན་དེ་གཞན་སྟོང་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་རྣམས་ཞལ་གྱིས་བཞེས། འདོད་
 ན། ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས་གཞན་མིན་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་གཞན་སྟོང་
 དངོས་སུ་མ་བསྟན་པར་བཞེད་པ་དང་འགལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། གཞན་མ་ཡིན་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་པ་གཞན་སྟོང་གི་དབུ་མ་
 ཆེན་པོ་དེ། ཤེར་ཕྱིན་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་པ་དང་། འཕགས་པ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིང་པོས་བརྒྱད་
 སྟོང་དོན་བསྐྱུས་ལས་དངོས་སུ་བཤད་དོ། །ཅེས་གསུང་པ་ལ་འདི་ལྟར་འབྲུལ་སྟེ། ཡུམ་
 རྒྱལ་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་ལས། དོན་དམ་བདེན་པ་གཞན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་

པའི་གཞན་སྟོང་དེ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ། དེས་ཡུམ་
རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་གྱི་དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ་དེ་རྣམ་བརྟན་གྱི་དབྱ་མ་
ཆེན་པོར་འགྲེལ་བ་གང་ཞིག །སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒང་དེས། དོན་དམ་བདེན་པ་གཞན་
ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བཞེད་པའི་
ཕྱིར། ཉགས་རྣམས་སྤྲུལ་ཞལ་གྱིས་བཞེས། འདོད་ན། ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་
ལས། བཞེད་པ་ལྟར་གྱི་གཞན་སྟོང་ཆེན་མོ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཅིང་། ཆད་སྟོང་མེད་
དགག་ཅུ་ཞིག་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་སྤྲུལ་གསུངས་པ་དང་འགལ།

ཡང་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྐྱ་སྒྲིལ་བཞིན་པར་བཞེད་པ་དང་། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་
གཞན་སྟོང་ཆེན་མོ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བཞེད་པ་ལ། ཇི་བའདི་ཁྱ་སྟེ། བརྒྱད་སྟོང་
དོན་བསྐྱར་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་གཞག་མཛད་ཅིང་། དེ་ཡང་སྟོང་ཉིད་མཆོན་ཉིད་པར་
བསྐྱབས་ནས། བརྒྱད་སྟོང་པའི་དགོངས་པ་བཀའ་འདུག་པ། རང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་
ཆོས་ཅན་དེ་གང་ཡིན། ཞེས་ཀར་སྤྲུལ་ཞུ་ཞིང་། གཙུ་མོར་རྫོང་པ་དང་། ཆོས་རྩེ་ལྷག་
མཆོག་པ་ལ་ཁྱོད། །མིག་སོགས་ནང་གི་དབང་པོ་དྲུག་པོ་དེ་རང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་
ཆོས་ཅན་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན། རང་སྟོང་པ་ཉིད་ཆོས་ཅན། བྱེད་དོན་དམ་པ་གཞན་ཀྱན་རྫོབ་པའི་
ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། བྱེད་སྟོང་ཉིད་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
བྲབ་པ་ཁས་སྒངས། ཉགས་སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒང་གི་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྐྱ་དང་། དེའི་
འགྲེལ་པ་སྟོབ་དཔོན་དགོན་མཆོག་འབངས་ཀྱིས་མཛད་པར། སྟོང་པ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ཕྱེ་ནས་
གསལ་བར་བཤད་དོ། །ཀྱན་མཁྱེན་རྫོང་པ་ལན་ཅི་གསུང་།

གལ་ཏེ་ཕྱོགས་སྒང་ལ་མི་ཅིའོ་ཞེ་ན། འོ་ན་དབྱིག་གཉིན་ལ་ཅི་མི་རིགས་པར་
ཐལ། ཕྱོགས་སྒང་ལ་ཅི་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱེད་རང་གིས་དབྱ་མ་ཆེན་མོ་

ཐོགས་མེད་སྒྲ་མཆེད་བཞེད་པའི་ལྷ་བདེ་ཁས་ལེན་གྱི། ལྷ་གསུང་དང་སེང་བཟང་འདོད་པའི་
རང་སྟོང་ངན་པ་དེ་ཁས་མི་ལེན། ཞེས་ཁམ་^༡ཆེན་པོ་གསུངས་པ་དེ་དྲན་པར་མཛོད་ཅིག །

ད་དུང་བྱེད་རང་ངོ་ནང་པ་ལ་འདི་བྱི་བར་བྱ་སྟེ། ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ཆོས་
ཅན་དེ་གང་ཡིན། གཟུགས་སྤང་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ཆོས་ཅན། བྱེད་དོན་དམ་
བདེན་པ་གཞན་ཀྱན་རྒྱུ་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། བྱེད་སྟོང་
ཉིད་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ཁས་སྤངས། ཉམས་མ་གྲུབ་ན། སྤང་བཞིན།
སྟོང་དཔོན་བྱེད་གས་སྤང་གིས་སྟོང་ཉིད་མཆོན་ཉིད་པར་བཤད་ཅིང་། སྟོང་དཔོན་དབྱེག་
གཉིན་བྱེད་རང་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་དུ་སྤྱོད་སྤངས་པ་མ་ལགས་སམ། ཅ་བར་འདོད་ན།
གཟུགས་སྤང་དོན་དམ་བདེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་དེ་གང་ཡིན། སྤང་པོ་ལྷ་ཡིན་
ནོ། །ཞེ་ན། འོ་ན་བྱེད་ཀྱིས་གཞན་སྟོང་ཆེན་མོའི་སྟོང་གཞི་དོན་དམ་བདེན་པ་ཁོ་ནར་
བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཡང་འདུས་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་དེ་གང་
ཡིན། འདུས་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད། ཅེས་པའི་སྟོང་ཉིད་ཅིག་ཡོད་དམ་མེད། གལ་ཏེ་ཡོད་ན།
དོན་དམ་བདེན་པ་འདུས་བྱས་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་ཡིན་ན་གཞན་སྟོང་ཆེན་མོ་ཡིན་
པས་བྱེད། གཞན་སྟོང་ཆེན་མོའི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉམས་ཐམས་ཅད་སོང་། འདོད་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཆོས་ཅན། མི་
ཉམས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱེད་ན། གསུང་རབ་སྒྲི་འགོ་ལ་
འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་ཉམས་པར་ལྷ་བ་སོགས་བྱེད་རྒྱ་བཞི་དང་། འདུལ་བའི་སྟེ་སྟོང་
དུ་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་ཉམས་པར་ལྷ་བ་སོགས་བྱེད་རྒྱ་གསུམ་གྱིས་གསུང་རབ་
ཐམས་ཅད་རྒྱས་བཏབ་པ་ངེ་ལྷ་ལགས། འདོད་ན། བྱེད་རང་གིས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་

མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་བདེན་པ་བསྐྱབ་པ་རང་དབང་བའི་རྟག་དངོས་སུ་བཤད་པ་དང་
འགལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ། སྟོང་ཉིད་ལྷག་མ་ལ་སྟོང་གཞི་ཚེས་ཅན་དོན་དམ་བདེན་པ་
འབའ་ཞིག་ཏུ་འདུག་མི་འདུག་གཟིགས་མཛོད།

གལ་ཏེ་ཤེས་ཕྱིན་ཀྱི་མདོ་ཁས་མི་ལེན་པས་སྟོང་ཉིད་བཙུ་བྱུག་གི་རྣམ་བཞག་མི་
འདོད་དོ། །ཞེ་ན། རྒྱུད་སྡེ་མང་པོར་སྟོང་ཉིད་བཙུ་བྱུག་རྣམ་པར་དག་པའི་དག་ཆ་བཤད་
པ་དེ་གང་ཡིན། སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲུང་གིས་སྟོང་ཉིད་བཙུ་བྱུག་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་
གསུམ་གྱི་དགོངས་པར་འགྲེལ་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། དེའི་དོན་ཡོད་དེ། མིག་སོགས་ནང་
གི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་
ནང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། གཟུགས་སོགས་ཕྱི་འཛིན་སྐྱེ་མཆེད་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་
རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང་། རང་བཟོད་པའི་སྐྱེ་འདུག་པའི་འདུག་གཞིར་
རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་དབང་ཉེན་ཁོག་པ་ལྟ་བུ་རང་འཛིན་
རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང་། རང་བཟོད་པའི་སྐྱེ་འདུག་
པའི་འདུག་གཞིར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འཛོག། །དེས་
གཞན་རྣམས་ལ་འང་རིགས་འགྲ།

འདི་ནི་རྗེ་ཙཱ་ཁ་པའི་ལེགས་བཤད་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། རྣམ་འབྱོར་
སྟོང་པ་བས་སྟོང་ཉིད་བཙུ་བྱུག་འཆད་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྐྱེའི་
འགྲེལ་པ་སྟོབ་དཔོན་དགོན་མཆོག་འབངས་ཀྱིས་མཛད་པ་ལས། མིང་ནི་གང་དང་
གང་གིས་སུ། །ཚེས་རྣམས་གང་དང་གང་བཟོད་པ། །དེ་ནི་དེ་ལ་ཡོད་མ་ཡིན། །དེ་ནི་
ཚེས་རྣམས་ཚེས་ཉིད་དོ། །ཞེས་པའི་སྲིད་པ་འཕོ་བའི་མདོ་བྲངས་ནས་བཤད་དོ། །འོ་
ན་འདི་འདྲའི་སྟོང་ཉིད་རྣམས་རང་སྟོང་ཡིན་ནམ་གཞན་སྟོང་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་རྣམས་

ཀྱང་རང་སྟོང་དུ་སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་བཞེད་ལ་དེར་མ་ཟད་མདོ་སྡེ་དགོངས་
འགྲེལ་གྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཀྱང་རང་སྟོང་ཁོ་ནར་ལུགས་དེ་གཞིར་བྱས་ནས་
འཛོག་གོ། །ཞེས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ལགས།

ཡང་ཁྱེལ་ཡུམ་རྒྱུ་ལྱུང་འབྱུང་བསྐྱུས་གསུམ་དང་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་དགོངས་
པ་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་འགྲེལ་པ་
གཞན་མ་བྱུང་། ཞེས་གསུངས་^①པ་དང་། ཡུམ་རྒྱུ་ལྱུང་འབྱུང་པ་གསུམ་ལས་ཆད་
སྟོང་མེད་དགག་ཅུ་ཞེས་བསྟན་གྱི། སྤར་བཤད་པའི་གཞན་སྟོང་ཆེན་མོ་བདེན་གྲུབ་དེ་
མ་བསྟན་པར་བཞེད་པ་དང་། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་གྱིས་དེ་འབྲེལ་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་
བསྟན་པར་འདོད་པ་ཡང་ནང་འགྲེལ་བར་སེམས་ལགས།

ཡང་ཤེར་ཕྱིན་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་པ་ལས་གཞན་སྟོང་དངོས་སུ་བསྟན་གསུངས་^②པ་
ལ། ཡུམ་རྒྱུ་ལྱུང་འབྱུང་གསུམ་ལས་དོན་དམ་བདེན་པ་གཞན་ཀྱན་རྫོབ་གྱི་ཆོས་
གྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་དེ་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་དེ་འབྲེལ་
གཞན་སྟོང་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། ཤེར་ཕྱིན་བརྒྱ་ཅ་
བརྒྱད་པ་ལས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཞལ་གྱིས་བཞེས། ཅ་བར་འདོད་ན། ཡུམ་
རྒྱུ་ལྱུང་འབྱུང་གསུམ་ལས་ཆད་སྟོང་མེད་དགག་ཅུ་ཞེས་དངོས་སུ་བསྟན་གྱི། གཞན་
སྟོང་ཆེན་མོ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པར་ཁྱེལ་བཤད་པ་དང་འགྲེལ་ལོ། །

ཡང་ཡུམ་རྒྱུ་ལྱུང་འབྱུང་གསུམ་གྱིས་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་
པའི་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་ཅུ་ཞེས་བསྟན་གྱི། སྒྲོམ་བས་ཉམས་སུ་སྟོང་བྱའི་སྟོང་
ཉིད་མ་བསྟན། སྒྲོམ་བས་ཉམས་སུ་སྟོང་བྱའི་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་དེ་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ནས་
བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། ^③བསོད་ནམས་མིན་པ་དང་པོར་རྫོགས། བར་དུ་

བདག་ནི་ཚྭ་པར་བྱེད། །ཐ་མར་ལྟ་ཞིག་ཀྱན་ཚྭ་པ། །གང་གིས་ཤེས་དེ་མཁས་པ་
 ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མང་ཡང་འཐད་པ་མིན་ཏེ། ཐོས་བསམ་
 གྱིས་བདེན་མེད་གཏན་ལ་པབ་ནས། སྒྲོམ་པའི་ཆེ་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་
 མཉམ་པར་འཛོག་པ་ནི། ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་འབྲེལ་མེད་དུ་སོང་བས་སྒྲོམ་ཚུལ་
 བྱིན་ཅི་ལོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོས་བསམ་གྱིས་གང་གཏན་ལ་པབ་པ་དེ་སྒྲོམ་པས་ཉམས་སུ་
 མི་ལེན། གང་སྒྲོམ་པས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་དེ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་མི་འབེབས་པའི་
 བྱིར། ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་པབ་པའི་ཡུལ་དང་། སྒྲོམ་པས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་
 ཡུལ་དོན་གཅིག་པ་ངེས་པར་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། རྣལ་འབྱོར་གྱི་སའི་སྐབས་སུ། དེ་ལ་
 རྒྱུ་བ་དང་འཛིག་པས་སྟོང་པའི་བྱིར། ཞེས་པས། བསམ་བློང་གི་རིག་པ་བསྟན་ནས།
 བདག་མེད་དོ་སྒྲུམ་དུ་བསྒྲོམས་པས། ཞེས་པས་སྒྲོམ་བློང་གི་རྣལ་འབྱོར་བསྟན་པ་དང་།
 སྟོན་པོ་དང་དེའི་སྟོང་ག་ལྟན་ཅིག་དམིགས་པ་ངེས་པའི་བྱིར། ཞེས་པས་བསམ་བློང་གི་
 རིག་པ་བསྟན་ནས། འདི་ནི་སེམས་ཙམ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་
 པས་སྒྲོམ་བློང་གི་རྣལ་འབྱོར་བསྟན་པ་དང་། དེ་ཡང་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། རྒྱུ་མ་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སྟེ། ཞེས་པས་བསམ་བློང་གི་རིག་པ་བསྟན་
 ནས། ཡང་དག་པར་ན་གཅིག་ཏུ་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་སོགས་པར་ཉག་པའི་
 ངོ་བོ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ། །སྒྲུམ་དུ་བསྒྲོམས་པས། ཞེས་པས་སྒྲོམ་བློང་གི་རྣལ་འབྱོར་
 བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །འདི་དང་འདྲ་བར་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་དུ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་
 གསུམ་གྱི་ཡུལ་མི་འགལ་བར་བཤད་གྱི། འགལ་བ་འདི་འདྲ་གསུང་རབ་གང་དུ་ཡང་མ་
 བཤད་པས། ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་གྱིས་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་
 པའི་ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་འབེབས།

འཁོར་ལོ་ཐ་མར་སྒྲོམ་པས་ཉམས་ལེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་བསྟན་
 ཅེས་ཆོས་རྗེ་ཤུག་མཆོག་པ་བཞེད་པ་འདི་འདྲ་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་གྱི་དགོངས་པ་
 གཏན་མིན་པར་འདུག་སྟུམ་ལགས། དེ་ལྟར་ཡང་། དག་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་པོ་ཏྲ་
 བའི་བེ་བུམ་སྒྲོན་མོ་^❶ལས། ཁ་ཅིག་ཐོས་བསམ་དུས་སུ་རིགས་པས། །རང་བཞིན་མེད་
 པ་གཏན་ལ་ཕབ་ནས། །སྒྲོམ་དུས་མི་རྟོག་འབའ་ཞིག་སྒྲོམ་ཟེར། །དེ་ལྟར་ནི་འབྲེལ་མེད་
 སྟོང་ཉིད། །ལོགས་སུ་སྒྲོམ་ཕྱིར་གཉེན་པོར་མི་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་
 བཞེད་པ་འདི་གྲུབ་ཐོབ་གོང་མ་རྣམས་གྱི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འབྱོར་གྱི་དབང་ལྷག་
 རྗེ་མི་ལ་རས་པས་ཀྱང་། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་
 པར་མེད་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་
 འཛོག་མ་ཐུབ་ན་ཆད་ལྟར་འགྱུར་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་མི་ལས། བྱིད་སྒྲོ་དམན་
 རྣམས་གྱི་བསམ་འོ་དང་། །བསྟན་ནས་ཀྱན་མཁྱེན་སངས་རྒྱས་གྱིས། །ཐམས་ཅད་ཡོད་
 ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན། །དོན་དམ་བདེན་པའི་དབང་དུ་ནི། །བག་གས་ལས་སངས་རྒྱས་
 ཉིད་ཀྱང་མེད། །སྒྲོམ་པ་པོ་མེད་བསྒྲོམ་བྱ་མེད། །བགྱོད་བྱ་ས་དང་ལམ་ཏྲགས་
 མེད། །འབྲས་བུ་སྒྱུ་དང་ཡེ་ཤེས་མེད། །དེ་ཕྱིར་ཕྱ་ངན་འདས་པ་མེད། །མིང་དང་ཆོག་
 གིས་བཏགས་པ་ཅ་མ། །ཁམས་གསུམ་བཏེན་དང་གཡོ་བར་བཅས། །གདོད་ནས་མ་གྲུབ་
 སྒྲེ་བ་མེད། །གཞི་མེད་ལྟན་ཅིག་སྒྲེས་པའང་མེད། །ལས་དང་ལས་གྱི་རྣམ་སྒྲིན་མེད། །དེ་
 ཕྱིར་འཁོར་བའི་མིང་ཡང་མེད། །མཐར་ཐུག་དོན་ལ་དེ་ལྟར་གདལ། །ཞེས་འབྲས་བུ་སྒྱུ་
 དང་ཡེ་ཤེས་སོགས་དོན་དམ་པར་མེད་པར་གསུངས་ན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་
 ཤེས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་རྗེ་ལྟར་འཛོག་ཐུབ་ལགས།

ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པས་ཡོད་གོ་ཆོད་པ་ཡང་། རྩེ་མི་ལས་གསུངས་ཏེ། ཨེ་མ་སེམས་
ཅན་མེད་གྱུར་ནི། །དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཅི་ལས་བྱུང་། །རྒྱ་མེད་འབྲས་བུ་མི་སྲིད་
པས། །ཀྱུན་རྫོབ་བདེན་པའི་དབང་དུ་ནི། །འཁོར་བ་དང་ནི་སྤྱང་ན་འདས། །ཐམས་ཅད་
ཡོད་ཅེས་བྱུང་པས་གསུངས། །ཡོད་པ་དངོས་པོར་སྤང་བ་དང་། །མེད་པ་སྟོང་པའི་ཆོས་
ཉིད་གཉིས། །དོ་བོ་དབྱེར་མེད་རོ་གཅིག་པས། །རང་རིག་གཞན་རིག་ཡོད་མིན་
ཏེ། །ཐམས་ཅད་བྱུང་འདུག་ཡངས་པ་ཡིན། །དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་མཁས་པ་ཡིས། །རྣམ་
ཤེས་མ་མཐོང་ཡེ་ཤེས་མཐོང་། །སེམས་ཅན་མ་མཐོང་སངས་རྒྱས་མཐོང་། །ཆོས་ཅན་
མ་མཐོང་ཆོས་ཉིད་མཐོང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ། ལྷ་སྐྱབ་ཡབ་སྲས་རྣམས་དང་། རྩེ་
མི་ལ་དང་། རྩེ་ཙོང་ཁ་བ་རྣམས་དགོངས་པ་གཅིག་

དང་། དབྱངས་གཅིག་ཏུ་འདུག་ལགས།

རྣམ་ཤེས་མ་མཐོང་ཡེ་ཤེས་མཐོང་། །ཞེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འཕགས་
པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་དོར་རྣམ་
ཤེས་འཁྲུལ་བ་ལ་སྤང་བ་དེ་མ་མཐོང་། ཡེ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་སྤང་བ་དེ་མཐོང་། ཞེས་
པའི་དོན་ཡིན། ཡེ་ཤེས་དེས་ཆོས་ཉིད་གཟིགས་པའི་གཟིགས་དོར་ཆོས་ཅན་མེད་ཆོས་
ཉིད་ཡོད་ཅེས་པ། དེའི་གཟིགས་དོར་སེམས་ཅན་མེད། སངས་རྒྱས་ཏེ་ཆོས་སྐྱའི་མིང་
ཅན་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཡོད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པས་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་རྒྱད་ལྔ་
མའི་འགྲེལ་པར་མདོ་བྱངས་པ་ལས། ❶སྤྱིན་མེད་❷མཁའ་ལ་ཉི་བཞིན་འདིར་བྱོད་ཕྱོགས་
གཅིག་སྟོ་གྲོས་ཅན། །སྟོ་མིག་དག་པའི་འཕགས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཐོང་❸མ་
ལགས། །ཞེས་པ་དང་དགོངས་པ་གཅིག་པར་འདུག་ལགས།

རྩེ་མར་པའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། འཤར་ཆུ་བོ་གཞུང་འབྲུམ་དུ་ཕྱིན། །རྩེ་མི་ཉི་ཆེན་པོའི་

བཀའ་ཤིན་གྱིས། །གཞི་ཚོས་ཉིད་སྒྲེ་བ་མེད་པར་རྟོགས། །སེམས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་
སྒར་བེན་བྱས། །དོན་སྒྲོས་བྲལ་གཉུག་མའི་ངོ་བོ་མཐོང་། །སྒྲུབ་གསུམ་མ་དང་མཛོན་
དུ་མཇུག། །མི་ཁོ་བོའི་སྒྲོས་པ་དེ་ནས་ཚོད། །ཅེས་གསུངས་པ་འདི་ཡང་རྗེ་མི་ལས་
རི་ལྟར་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དོན་ནི། རྗེ་མི་ཉི་པ་ཆེན་པོའི་བཀའ་
ཤིན་གྱིས། སེམས་དོན་དམ་པར་སྒྲེ་མེད་འགག་མེད་དུ་རྟོགས་པས། སེམས་ཀྱི་
གཉུག་མའི་ངོ་བོ་ཞེས་པ་སེམས་བདེན་པས་སྟོང་པའི་སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་སྟོང་ཉིད་
ལ་སྒར་བེན་བྱས་ཏེ། རྟོགས་རིམ་གྱི་ལམ་ཟབ་མོ་དང་སྒྲེལ་ནས་བསྒྲོམས་པས་སྒྱིར་
སྒྲུབ་གསུམ་དང་བྱད་པར་ཚོས་སྒྱུའི་མིང་ཅན། འོད་གསལ་མ་བྱ་འཕྲོད་པ་ཅིག་བྱང་བ་
དེ་ཡང་། རྗེ་མི་ཉི་པ་ཆེན་པོའི་བཀའ་ཤིན་ཡིན་ཅེས་པའོ། །

དེས་ན་རྗེ་མར་པ་དང་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་དཔོན་སྟོབ་ཀྱི་ལྟ་བའི་འཛོག་མཚམས་
དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པའི་ལྟ་བ་དང་མཐུན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རྗེ་མི་ཉི་པ་ཆེན་པོས་
དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པའི་ལྟ་གསལ་ལས་གཞན་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་མི་རུས་པར་
བཞེད་པ་ལ། རྗེ་མར་པ་^①རྗེ་བཙུན་མི་ཉི་པ་ལ་ཆད་མར་གཟུང་ནས། དེའི་ལྟ་བ་དེ་ཉིད་
ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ཡིན་པའི་སྒྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། མི་ཉི་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཙུ་པ་ལས།
དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཤེས་འདོད་པས། རྣམ་བཅས་མ་ཡིན་རྣམ་མེད་མིན། །སྒྲུ་མའི་ངག་གིས་
མ་བརྒྱན་པའི། །དབྱ་མའང་འབྲིང་པོ་ཅམ་ཞིག་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། ཉན་
ཐོས་སྒྲེ་པ་ལ། རྣམ་བཅས་མདོ་སྒྲེ་པ་དང་། རྣམ་མེད་བྱེ་བྲག་སྒྲུབ་དང་། སེམས་ཅམ་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ན། རྣམ་བཅས་རྣམ་བདེན་པ་དང་། རྣམ་མེད་རྣམ་^②བརྒྱན་པ་དང་། རྣམ་
འབྲོར་སྒྲོད་པའི་དབྱ་མ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རྣམ་བདེན་ལྟགས་ཀྱི་དབྱ་མ་པ་དང་། རྣམ་
བརྒྱན་ལྟགས་ཀྱི་དབྱ་མ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟགས་སྒྲང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་སྒྲུབ་འཕགས་པ་

ལྷ་ཟླ་བ་གྲགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཟླ་མ་དམ་པའི་མན་ངག་གིས་མ་བརྒྱན་པའི་དབུ་མ་རྣམས་
ནི་འབྲིང་པོ་ཅམ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པ་རྩ་བས་གསལ་བར་བསྟན་འདུག་པ།
མངོན་ཏྲོགས་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པ་རྣམ་བརྟན་ལུགས་ཀྱི་དབུ་མ་ཆེན་
པོར་འགྲེལ་ལ་དེའི་གོང་ན་དབུ་མ་ཆེན་པོ་མེད་གསུང་^①བ། རྩེ་མི་ཏི་བ་ཆེན་པོའི་གསུང་དང་
ཅུང་མི་མཐུན་པ་འདུག་པ་ཇི་ལྟར་ལགས།

རྩེ་ཙོང་ཁ་པའི་བཞེད་པ་ལ། དབུ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱི་ལྷ་བ་ལ་མཐོ་དམན་གྱི་
ཁྱད་པར་ཡོད་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་རྩེ་མི་ཏི་བའི་བཞེད་པ་རྩོད་མེད་ཡིན་པ་ལུང་
འདིས་གསལ་བར་བསྟན། དཔལ་ལྷན་ཨ་ཏི་ཤའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། ལྷ་ཟླ་བ་སྟོབ་མ་ཟླ་
གྲགས་ཡིན། །དེ་ལས་བརྒྱད་པའི་མན་ངག་ལས། །སངས་རྒྱས་ཡོད་ཀྱིས་གཞན་དུ་
མིན། །ཞེས་མཁས་གྲུབ་ཆོད་ལྷན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དཔལ་ལྷན་ཟླ་བའི་ལུགས་ལ་
བསྟགས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་པ་དང་མཐུན་པར། རྩེ་ཀམ་པ་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་
ཡིན་པས་དཔལ་ལྷན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་སོགས་ཤིང་ཏྲ་ཆེན་པོ་ཆོད་ལྷན་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་
ལུགས་དར་བའི་རྣམ་དཀར་གྱི་འཕྲིན་ལས་གོང་འཕེལ་དུ་གནང་དགོས།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་གྲུབ་རྣམས་དཔལ་ལྷན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་མཆོན་ནས་སྟོས་ཏེ་
འགོག་མཁན་སུ་ཡང་མ་བྱུང་ཞིང་ཟླ་མ་དོ་རྩེ་གདན་པ་སོགས་པརྩེ་ཏྲ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟོད་
པ་མཛད་པའི་ཆེ་ཡང་། འཇམ་དཔལ་སྐྱ་ཡི་སྐྱལ་པ་འབྱུངས། །ལྷ་ཟླ་བ་དགོངས་པ་ཐུགས་
སུ་ཅུད། །ཟླ་བ་གྲགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི། །ཟླ་མ་དེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་བསྟོད་ཅིང་།
དཔལ་ལྷན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་ཆེ་བ་བརྗོད་པའི་ཆེ། དཔལ་ལྷན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་
ནི། །སྟོབས་ལྷན་དོ་ཡི་སེལ་ཞོན། །དུ་རུ་ཁ་ཡི་དམག་བརྩོག་ནས། །ཤི་བསད་མེད་པ་ངོ་
མཆར་ཆེ། །ཞེས་སོགས་པརྩེ་ཏྲ་རྣམས་ཀྱིས་ཆེ་བརྗོད་ཁོ་ན་མཛད་པ་དང་། བ་ཆ་བ་ཉི་མ་

གྲགས་ལ་སོགས་པའི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། དཔལ་ལྷན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་
ཐེག་པ་མཆོག་ལ་ཐུགས་གཞིལ་བ་མི་འཕྲོགས་པའི་མཁུན་རབ་དང་ཐུགས་རྗེ་མངའ་བ།
རི་མོར་བྲིས་པའི་བ་དྲུས་མ་ལས་འོ་མ་བཞེས་པས་སེམས་ཅན་གྱི་བདེན་པར་ཞེན་པ་
བསྐྱོག་པར་མཛད་པ། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

གཞན་ཡང་། དབུ་མ་འཇུག་པ་ནས་བཤད་པའི་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་ཆད་སྟོང་ལ་
སྐྱེལ་^①རིགས་ན། འགྲེལ་བ་སྟོན་གསལ་ནས་བཤད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཆད་སྟོང་ཡིན་ནམ་
མིན། མ་ཡིན་ན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཆད་སྟོང་ཡིན་པ་དང་
འགལ། གལ་ཏེ་འགྲེལ་བ་སྟོན་གསལ་ནས་བཤད་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཆད་སྟོང་ཡིན་ན་རྗེ་རྒྱ་
རོ་བ་བཞེད་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཡང་ཆད་སྟོང་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེ་རྒྱ་རོ་བ་ཟླ་བའི་ཞབས་ལ་རྟོ་
རྗེ་འཆང་དང་འབྲ་བར་ཆད་མར་^②འཛིན་པ་གང་ཞིག །འགྲེལ་བ་སྟོན་གསལ་ལས་བཤད་
པའི་སྟོང་ཉིད་ཆད་སྟོང་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། རྗེ་རྒྱ་རོ་བ་རང་གི་གཞུང་
དུ། སྟོན་མ་གསལ་བའི་རྗེས་འབྲང་ནས། །སྒྲུབ་མན་ངག་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་།
སྟོབ་དཔོན་སྒྲུབ་འཕགས་པ་ལྟ། །སྒྲུ་ཡི་བྱང་ཆུབ་ལྡན་བཤེས། །ཟླ་བ་གྲགས་པ་ལ་
སོགས་པའི། །མན་ངག་རིམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས། །བདག་གིས་བགྱིས། ཞེས་རྒྱ་རོ་བ་རང་
གི་གཞུང་དུ་གསལ་བར་བཤད་དོ། །

གལ་ཏེ་ཟླ་བ་གྲགས་པ་གསང་སྒྲགས་ལ་མ་ཞུགས་གོང་དུ་ངེས་དོན་མ་གོ་བ་ལ་
སྒྲགས་ལ་ཞུགས་ནས་ངེས་དོན་གོ་བ་ཡིན་པས་སྟོན་མེད་དོ། །ཞེས་ཟེར་ན་འབྲུལ་བ་
ཡིན་ཏེ། སྟོན་གསལ་ལས། ^③སེམས་དང་དངོས་པོ་ཐ་དད་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཆོས་མེད་
ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའོ། །ཆོས་ཉིད་འགའ་ཞིག་
ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཆོས་ཉིད་མེད་པའོ། །ཞེས་སོགས་འཇུག་པ་ཅ་འགྲེལ་ངེ་ལྟ་བ་བཞེན་དུ།

ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་གསལ་བར་བཤད་
 རོ། །ཆོས་ཉིད་མེད་ཅེས་པ་ཡང་ཆོས་ཉིད་དོ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པར་བསྟན་པའོ། །དེར་
 མ་ཟད། དུས་འཁོར་རྒྱད་འགྲེལ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། ཆོས་
 ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་སྟེ། དངོས་པོ་མེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཤིན་ཏུ་
 གཉིད་ལོག་པའི་སེམས་ནི་མིན་ནོ། །ཞེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་
 གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་མཉམ་པར་འཛོགས་པའི་ཆེ།
 ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་སྟོམ་དུ་མི་རུང་བར་གསལ་བར་བཤད་རོ། །དེས་ན་སྤྲུལ་
 རྒྱལ་གྱི་རྒྱད་སྟེ་ནས་དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་པོར་བཤད་གསུང་བ་འདུག་པ། རྒྱད་
 སྟེ་གང་དུ་བཤད་གསལ་བར་གནང་དགོས།

འོ་ན་རྩེ་བཅུན་གྱི་དངོས་སྟོབ་ཡིན་ནམ་མིན། ཞེ་ན། འདི་ལ་ཆོས་
 རྩེ་གོ་པོ་པ་ན་རེ། རྩེ་བཅུན་གྱི་དངོས་སྟོབ་མ་ཡིན་ཏེ། དབྱ་མ་འཇུག་པའི་
 རང་འགྲེལ་ལས། གནས་བཟོན་དབྱིག་གཉིན་དང་། རྟོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོ་དང་། ཆོས་སྒྲིང་ལ་
 སོགས་པ་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཀྱི་མཛད་པ་པོ་བྱོན་ཟེན་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་གིས་གྲུང་ཡི་
 གོ་ཅམ་ཐོས་པས་འཛིགས་ཏེ། སྒྲིང་པ་ཉིད་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པ་འདི་ཡོངས་སུ་
 སྒྲུངས་སམ་ཞེ་ན། དེ་སྐད་དུ་སྟོམ། །ཞེས་དཔལ་ལྷན་རྩེ་བཅུན་གྱི་དངོས་སྟོབ་པའི་དུས་སུ། དབྱིག་
 གཉིན་དང་། རྟོགས་སྒྲུང་ལ་སོགས་པ་སྟོན་བྱོན་ཟེན་པར་བཤད་ཅིང་། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་
 ཀྱི་དགྲུང་ལོ་ལྷ་བརྒྱ་བཞེས་པའི་དུས་སུ་སོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་འཁྲུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་
 བ་ནི་ཁོ་རང་གིས་ཡེ་མ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་འཇམ་བུ་སྒྲིང་དུ་ལོ་བྱུག་
 བརྒྱ་བཞེས། དཔལ་ལྷན་རྩེ་བཅུན་གྱི་དངོས་སྟོབ་པ་མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐུ་ཆེ་འཛིན་གྱི་དངོས་
 སྟོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་འཇམ་བུ་སྒྲིང་དུ་ལོ་བྱུག་བརྒྱ་བཞེས་པར་

འཇམ་དཔལ་ཙ་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པ་སྤུས་ནས། གུན་སྒྲོང་སྒྲོན་ཅན་གྱིས་དགག་བཞག་
བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཆོས་རྗེ་གོ་རམས་པ་བེར་བ་འདིས། རྗེ་ཙྰ་ཁ་པ་ལ་
ངན་སྤུས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བྱས་ནས། ཁོ་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་ནང་འགལ་གྱི་ཕུང་པོ་འབའ་
ཞིག་ལ་བ་པ་ལ་དགག་བཞག་ཅིག་བྱེད་པ་ཡོད་པས། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཔང་པོ་
མཛད་དུ་གསོལ།

དོན་ངེས་ན། དཔལ་ལྷན་ཟླ་བ་གྲགས་པ། མགོན་པོ་སྒྲ་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་སྒྲོབ་
ཏུ་དཔལ་ལྷན་ཟླ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོན་གསལ་ལས། ❶སངས་
རྒྱལ་གྱི་རིམ་གཉིས་གནས་ཀྱིས་རྒྱལ་བ་དེ་ནི་སྒྲ་སྒྲུབ་ལས་ཉིད་པ། །འབ་
བདག་དཔལ་ལྷན་རྗེ་རྗེ་མཁས་དཔར་བཏུད་དེ་ཟླ་བ་གྲགས་པས་རིམ་བཞིན་
བཤད། །ཅེས་དང་། བརྗེ་ཏ་སྤུས་ལྷན་གྲགས་པས་ཀྱང་། དཔལ་ལྷན་སྒྲ་སྒྲུབ་ལས་
ཉིད་པ། །ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། དེས་ནི་དཔལ་ལྷན་སྒྲ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཞལ་སྤྲ་ནས་ཀྱི་དངོས་
ཀྱི་སྒྲོབ་མ་ཉིད་དུ་བསྟན་གྱི། བརྒྱུད་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། སྒྲོན་མ་ ❷རབ་
གསལ་ལས། ཀོང་ཀ་ན་ཡི་གོང་ཁྱེར་དུ། །དཔལ་གྱི་རི་བོའི་ཅེ་མོར་ནི། །སྒྲེ་ ❸བོས་
དབེན་པའི་གནས་ཉིད་དུ། །དང་པོར་དེ་ལ་གནས་བྱས་ནས། །མི་དང་སྣ་ཡི་བདག་
པོར་མཆུངས། །མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆོས་གསུངས་པའི། །སྒྲ་གཅན་འཛིན་གྱི་ཞལ་
སྤྲ་ནས། །ས་སྟེང་འདི་ན་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །བརྗེས་པ་དེ་ལས་དེ་ཉིད་ནི། །ཐེག་ཆེན་
རྣལ་འབྱོར་པས་ཐོས་པས། །ས་ཐོབ་གཞན་གྱི་དོན་ལ་བཙོན། །དཔལ་ལྷན་སྒྲ་སྒྲུབ་
རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །དེ་ལས་དེ་ཉིད་རིན་ཆེན་ནི། །ཐོབ་པས་འཛིན་ཏེན་གསུམ་དུ་
གྲགས། །འདུས་པ་རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་ཕྱིན། །ཟླ་གྲགས་གསལ་བྱེད་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །ཅེས་
གསུངས་ཤིང་། དེའི་འགྲེལ་པར། བརྗེ་ཏ་ཀུ་སྤྲ་རས། འདིས་ནི་སྒྲ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲོབ་མ་ཡིན་པ།

ཉིད་ཀྱིས་མན་ངག་དང་ལྡན་པར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལྷགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པ་དང་། དེ་
ཉིད་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་དང་། ཏྲག་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པ་འདི་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་
གསུམ་དང་། ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་རིགས་ཆོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་། འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་
དགོངས་པ་ཡིན་ཞིང་། བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྡན་དང་། ཐོགས་མེད་སྐྱ་མཆེད་ཀྱི་གཞུང་དང་།
ཁྱད་པར་དུ་མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་
ནོ། །གསུང་པ་འདི་སྟོ་ཡུལ་དུ་ཡེ་མ་ཤོང་བས། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་
དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་ལ། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་།
བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པར་བསྟོད་པའི་དགོངས་པ་མིན་པ་དང་། དཔེ་མེད་པར་བསྟོད་པའི་
དགོངས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་
པ་དང་། བསྟོད་པ་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་རྩོ་
རྩེ་ལ་བསྟོད་པའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། བསྟོད་ཆོགས་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་
པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པ་
གནས་ལྷགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་གསུངས་ཀྱི། གཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་^①ཡེ་ཤེས་གནས་
ལྷགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་མ་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^②མི་ཏྲག་སྐྱབ་བསྐྱལ་སྟོང་པ་
ཞེས། །བྱ་བ་གསུམ་པོས་སེམས་སྟོང་བྱེད། །མཆོག་ཏུ་སེམས་ནི་སྟོང་བྱེད་པའི། །ཆོས་
ནི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་པ་ལ་གྲགས་པའི་མི་ཏྲག་སྐྱབ་བསྐྱལ་
སྟོང་བདག་མེད་གསུམ་བསྟོམས་པས་སྟོང་ཉིད་སྤྱོད་ཆོགས་པའི་ལྷ་བའི་རྒྱད་སྟོན་བྱེད་
དུ་འགྱུར་ཡང་། ཉན་མོངས་པའི་ས་བོན་སྟོང་མི་རུས། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་

པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་སྤྱོད་རྣམས་པས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་
བོན་སྤྱོད་པ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱོམ་དགོས་
པར་གསལ་བར་གསུངས་པས་རིགས་ཆོགས་དང་། བསྟོད་ཆོགས་གཉིས་དབྱུ་མ་ཆེན་
མོའི་ལྷ་བ་རྣམས་པར་དག་པ་སྟོན་པ་ལ་བྱུང་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ངེས་ལ། ཆོས་
ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་ལན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་
གསུངས་ཏེ། ཡང་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས། ❶ ཡིད་གཙོ་ར་གྱུར་པའི་ཆོས་རྣམས་
ལ། རྟོག་དང་རྟག་པ་རྣམས་སྤངས་ནས། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད། ཆོས་
ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ། མཐོང་དང་ཐོས་དང་བསྒྲུལ་ས་❷ པ་དང་། བྱུང་དང་
རེག་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཆོས་རྣམས་དེ་ལྟར་རྣམས་འབྱོར་པས། ཤེས་ནས་མཆོན་
ཉིད་རྟོགས་པ་ཡིན། ཞེས་རྣམས་འབྱོར་པས་ཡུལ་དུག་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ་སྐྱོམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཟབ་མོ་སྐྱོམ་པའི་ལྷ་བ་ཡོངས་རྫོགས་སུ་བཤད་ཅིང་།
ལྷང་འདིས་ཀྱང་བསྟོད་ཆོགས་དང་རིགས་ཆོགས་གཉིས་དགོངས་པ་གཅིག་དང་
དབྱངས་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པོ། །

ཡང་ངེ་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་སམ་མི་བཞེས། མི་བཞེས་ན་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས་
གསལ་བར་བཤད་པ་དང་འགལ། གལ་ཏེ་བཞེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་
མེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་ཞལ་གྱིས་བཞེས། དེས་ན་བདེན་གྲུབ་
མེད་པར་བཞེད་པ་ལ་དབྱུ་མ་རིགས་ཆོགས་དང་བསྟོད་ཆོགས་གཉིས་བྱུང་པར་ཅུང་ཟད་
ཀྱང་མེད་པར་གོ་ལགས། ལྷང་འདི་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་

གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་གསལ་བར་བསྟན་པས་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ན་མེད་དགག་ཡིན་དགོས་
པ་དང་། བསྟོད་ཆོག་གས་ཀྱི་དགོངས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲ་བའི་དབུ་མའི་ལུགས་སུ་གནས་
པར་གསལ་བར་བསྟན་འདུག་པས་ལུང་འདི་རྣམས་ལ་འབྲུ་རིམ་ལྟར་གནང་ལགས།

གཞན་ཡང་། བསྟོད་ཆོག་གས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལ། ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་དང་།
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཡིན་པ་མི་འཐད་དེ། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་
ལས།^①རིམ་ལྟར་རི་བོང་མགོ་ཡི་རྒྱ། །བཏགས་པ་ཉིད་དེ་མེད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཆོས་
རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །བཏགས་པ་ཉིད་དེ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས།
ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་ཡིན་གྱི། བདེན་པར་ཡོད་པ་མིན་ཞེས་བསྟན་
ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་ཡིན་གྱི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་མ་ཡིན།
ཞེས་བསྟན་པ་གང་ཡིན་ལགས། དང་པོ་ལྟར་ན་གཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
བདེན་པར་ཡོད་པ་དང་འགལ་ཞིང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན་གཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་བཞེད་དགོས་ལགས། དེ་ལྟར་གཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་བདེན་པར་ཡོད་པ་དང་འགལ།

ཡང་ནི་བ་འདི་ཞུ་སྟེ། གཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གནས་ལུགས་མ་
ཡིན་ཞིང་། གཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་
བཞེད་པར་འདུག་པ། ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གནས་
ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་སོགས་པ་ཡོད་དམ་
མེད། ཡོད་ན་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ།
དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཅིག་ཡོད་དེ་མིན་པའི་གནས་ལུགས་
མཐར་ཐུག་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པའི་སེམས་

ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་དབྱིངས་དང་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་སྟོང་ཉིད་སོགས་
མེད་དོ། །ཞེས་ཟེར་ན། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས། ^①གང་ཞིག་ཀྱན་ཏུ་མ་ངེས་
ན། །སྲིད་པ་གསུམ་དུ་རྣམ་འཁོར་ལ། །སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་ངེས་གནས་པའི། །ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་ལ་ཐུག་འཆལ་འདུད། །ཅེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆོས་དབྱིངས་
རྒྱུད་ལ་མི་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་སྲིད་པའི་བྱིར།

གཟུང་འཇོན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་ཆོས་
དབྱིངས་སུ་བཞེད་པ་རྣམས་ལ་འདི་དྲི་བར་བྱ་སྟེ། གང་ཞིག་ཀྱན་ཏུ་མ་ངེས་ན། །སྲིད་པ་
གསུམ་དུ་རྣམ་འཁོར་ལ། །སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་ངེས་གནས་པའི། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་
ཐུག་འཆལ་འདུད། །ཅེས་པའི་ལུང་འདིས། གཟུང་འཇོན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་
དབྱིངས་སུ་བྱས་ནས། དེ་ལ་བསྟོད་པར་བཞེད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན། སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་
ངེས་གནས་པའི། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་ཐུག་འཆལ་འདུད། །ཅེས་པ་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་
ཏེ། གཟུང་འཇོན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་མེད་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་
ཡོད་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལམ་ཞུགས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །

ཐུན་མོང་དུ་དྲི་བ་འདི་ཞུ་སྟེ། གཟུང་འཇོན་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གནས་
ལུགས་མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་ཞིང་། གཟུང་འཇོན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་གནས་
ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་ན། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མེད་
པར་འགྱུར་ཏེ། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་ཉིད་དང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
ལ་སོགས་པ་མེད་པའི་བྱིར།

ཡང་རྗེ་ཀམ་པས་མཛད་པའི་རྒྱུ་འདིར། ཟླ་བ་གྲགས་པ་ཉན་རང་འཕགས་པ་
དང་། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་གཉིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་

བཞེད་ཀྱང་། རྩེ་བཅུན་བྱམས་པའི་དགོངས་པ་དེར་མི་གནས་པར་ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་
 བཞེད་པས་སྐབས་འདིར་དེའི་རྩེས་སུ་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ལ་རྒྱས་
 རྒྱུ་བ་ཁ་ཅིག །ཉན་རང་འཕགས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ།
 སློབ་དཔོན་གྱིས། རི་སྤྱིད་ཕྱང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་གིས་ཉན་རང་
 འཕགས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་སྐྱབ་པ་ནི་འབྲུལ་པའི་ཆ་བས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ།
 ལུང་དེས་འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་མ་བཟང་བར་དུ་ངར་འཛིན་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཡོད་
 ན་ལས་བསགས་ནས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྤྱིད་ཕྱང་པོ་ལ་
 བདེན་འཛིན་ཡོད་པ་དེ་སྤྱིད་ངར་འཛིན་ཡོད་ལ། དེས་^①ལས་བསགས་པས་འཁོར་བར་སྐྱེ་
 བར་འགྱུར་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་འདུག་པ་དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་ཞུ་སྟེ། རང་རྒྱུད་
 པའི་སྐབས་སུ་ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་དེའི་སྐྱབ་
 བྱེད་དུ། རི་སྤྱིད་ཕྱང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ། །ཞེས་སོགས་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མི་འཕྲེན་ལ། དཔལ་
 ལྷན་ལྷ་བ་གྲགས་པ་སོགས་ཀྱི་བཞེད་པ་ལ་ཉན་རང་འཕགས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
 རྟོགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ། རི་སྤྱིད་ཕྱང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ། །ཞེས་སོགས་སྐྱབ་བྱེད་དུ་དེས་
 པར་འཕྲེན་དགོས་ཏེ། འདུག་པའི་རང་འགྲེལ་དུ། དཔལ་ལྷན་ལྷ་བས་རིགས་པ་གསུམ་དང་།
 ལུང་བདུན་གྱིས་ཉན་རང་འཕགས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་བསྐྱབས་པ་ཡིན་
 ལ། ལུང་གཉིས་པ་ནི། རིན་ཆེན་སྤངས་པ་ལས་གསུངས་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། ལུང་གི་
 འབྲུ་སྟོན་དེ་ལྟར་གནང་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་དཔལ་ལྷན་ལྷ་བས་ལུང་དོན་སྟོགས་
 ཅ་མ་ཡང་མ་དགོངས་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔལ་ལྷན་ལྷ་བས་ལུང་དེ་ཉན་རང་འཕགས་པས་
 ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བྱངས་ཤིང་། འབྲུ་མཛད་ཚུལ་དེ་ནི་རིན་ཆེན་
 སྤངས་བའི་དགོངས་པ་ཡིན་ན། སྐྱབ་བྱེད་འབྲེལ་མེད་བཞོད་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། རྗེ་ཀམ་པས་རྒྱུ་འདིར་ཉན་རང་འཕགས་པས་སྟོང་ཉིད་གཏན་
མ་རྟོགས་པར་བཤད་འདུག་ཅིང་། དེ་ལྟར་བཞེད་པ་དང་བསྟོད་ཆོགས་སྤྲི་བཞིན་
པར་བཞེད་པ་ནང་འགལ་ཏེ། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པར། གང་ཞིག་ཀྱན་ཏུ་མ་ངེས་
ན། །སྤྱིད་པ་གསུམ་དུ་རྣམ་འཁོར་ལ། །ཞེས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཐོབ་པ་ལ་ཆོས་
དབྱིངས་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་དགོས་པར་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན། གཟུང་
འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་དབྱིངས་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉན་རང་སོགས་ལ་མེད་
ན། ལུང་འདིས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་བསྟོད་པ་འབྲེལ་གཏན་མེད་པར་འགྱུར་བས།
ལུང་འདིས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་
པར་བསྟན་འདུག་ལགས་པ། འབྲུ་རྗེ་ལྟར་གནང་།

ཡང་རྗེ་ཀམ་པས་མཛད་པའི་རྒྱུ་འདི་དང་། ཆོས་རྗེ་ཤུག་མཆོག་པའི་ཡིག་ཆ་
མང་པོར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡེ་ཤེས་མེད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སེམས་
སེམས་བྱུང་གི་རྒྱ་བ་འགགས་པ་སོགས་བཞེད་པ་འདི་ཡང་། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་
དང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^①རྗེ་ལྟར་མེ་ཡིས་བསྐྱེད་པའི་གོས། །སྤྲོ་ཆོགས་དྲི་
མས་དྲི་མ་ཅན། །རྗེ་ལྟར་མེ་ཡི་ནང་བཅུག་ན། །དྲི་མ་ཆོག་འགྱུར་གོས་མིན་ལྟར། །དེ་
བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཡི་སེམས། །འདོད་ཆགས་ལས་སྦྱེས་དྲི་མ་ཅན། །ཡེ་ཤེས་མེ་ཡིས་
དྲི་མ་སྐྱེ། །དེ་ཉིད་འོད་གསལ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དོ་རྒྱས་ཀྱི་གོས་དྲི་མ་ཅན། མེའི་ནང་དུ་
བཅུག་ན་དྲི་མ་འཆིག་ཀྱང་གོས་མི་འཆིག་པ་ལྟར། སེམས་ཀྱི་དྲི་མ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེས་
བསྐྱེད་པ་ན། དྲི་མ་འཆིག་ཀྱང་འོད་གསལ་བའི་སེམས་མེད་པར་མི་འགྱུར་བར་
གསུངས་པ་འདིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པ་དང་། དེར་འོད་གསལ་བའི་
སེམས་ཡོད་པར་གསལ་བར་བསྟན་ཏོ། །

དེ་བཞིན་དུ། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ས་ན་ཡེ་ཤེས་མེད་ན། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་
བསྟོད་པ་ལས། ❶ དཔེན་པའི་ཡེ་ཤེས་རིག་གྱུར་པ། །འཇིག་རྟེན་འདས་ཁྱོད་ཕྱག་འཆའ་
འདུད། །ཅེས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་མཁྱེན་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པ་རི་ལྟར་ལགས།
དཔེ་མེད་པར་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་། ❷ གང་ཞིག་ལྟ་བུ་སྤངས་པ་ཡི། །འཇིག་རྟེན་འདི་ལ་
ཕན་བཅོམ་པ། །དངོས་པོ་མེད་པས་དོན་རིག་པས། །དཔེ་མེད་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཆའ་
ལོ། །ཞེས་དངོས་པོ་མེད་པའི་དོན་རིག་པར་གསུངས་པ་འདི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རིག་པ་མ་
ཡིན་ན། གཞན་གང་གིས་རིག་པར་འགྱུར་བ་བཞག་པར་དཀའ་ཞིང་། དེའི་རྗེས་དེ་མ་
ཐག་དུ། དེ་ཉིད་ལས། ❸ གང་ཞིག་ཁྱོད་ནི་རྩེ་ཞིག་ཀྱང་། །སངས་རྒྱུ་ཀྱིས་མ་
གཟིགས་པ། །ཁྱོད་ཀྱི་གཟིགས་པ་སྒྲ་ན་མེད། །དེ་ཉིད་དོན་ནི་རིག་པ་ལགས། །ཞེས་ཡེ་
ཤེས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པར་གསུངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ། སྒྲ་ན་མེད་པར་བསྟོད་པ་
ལས་ཀྱང་། ❹ གང་ཞིག་ཚུ་རོལ་པ་རོལ་སྤངས། །ཤེས་བྱ་རང་གི་ངོ་བོ་མཆོག་ །ཡེ་ཤེས་རྩ་
འབྲུལ་སྟོབས་ཀྱིས་གསལ། །སྒྲ་ན་མེད་དེ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །གང་ལ་མཁྱེན་དང་མི་མཁྱེན་
མེད། །རྣལ་འབྱོར་པ་དང་ཐ་མལ་དང་། །གང་ལ་བསྟོམ་དང་མི་སྟོམ་མེད། །སྒྲ་ན་མེད་དེ་
ཕྱག་འཆའ་ལོ། །གང་ཞིག་གཅིག་ཕུ་ཡེ་ཤེས་གསལ། །མ་ལུས་ཤེས་བྱ་ཡོངས་སུ་
དཔྱོད། །ཅེས་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སར་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པ་གསལ་བར་གསུངས།

དེས་ན་ལྷ་སྟེགས་སྟོད་པ་པས་དྲི་མ་ཟད་པ་ན་སེམས་ཀྱང་ཟད་པར་འདོད་པ་
ལྟར། མ་རིག་པ་སྤངས་པ་ན་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་མེད་པར་འདོད་པ་གཉིས་ནི་མཚུངས་
པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་མཁས་པ་དག་གསུངས་ ❺ པ་ནི་རིགས་པ་ཁོ་ནའོ། །ཆོས་དབྱིངས་
བསྟོད་པ་ལས། ❻ ཤིན་ཏུ་དྲི་མེད་ཆོས་ཀྱི་སྒྱ། །དྲི་མ་མེད་པའི་ཆོས་སྒྱ་ལ། །ཡེ་ཤེས་རྒྱ་
མཆོ་གནས་གྱུར་ནས། །སྒྲ་ཆོག་མོར་བུ་རི་བཞིན་དུ། །དེ་ལས་སེམས་ཅན་དོན་རྣམས་

མཛད། །ཅེས་སངས་རྒྱུ་གི་ས་ན་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པ་གསལ་བར་བཤད་དོ། ། བསམ་
གིས་མི་བྱུང་བར་བསྟོད་པ་ལས། ^①གང་གིས་^②དངོས་པོ་ཉིན་འབྱུང་རྣམས། །དོ་བོ་མེད་པ་
ཉིད་དུ་གསུངས། །ཡེ་ཤེས་མཉམ་མེད་བསམ་མི་བྱུང། །དཔེ་མེད་དེ་ལ་ཕྱག་འཆའ་
ལོ། །ཞེས་སངས་རྒྱུ་གི་ཡེ་ཤེས་ལ་བསྟོད་པ་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སངས་རྒྱུ་གི་ས་ན་ཡེ་ཤེས་མེད་པ་འདི། དབྱུ་མ་ཆེན་པོ་དང་། དོ་བོ་ཉིད་མེད་
པར་སྒྲུབ་གཉིས་ཀའི་ལྷགས་ལ་བཞེད་པར་འདུག་པ། འགྲེལ་པ་ཆོག་གསལ་ལས། ^③མ་
རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བ་དག་གི་ཡེ་ཤེས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡུལ་གི་རང་བཞིན་ལ་
བསྟོས་ནས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། འདུག་འགྲེལ་དུ་ཡང་། མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་
བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཤེས་རབ་ཅེས་སོགས་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་འདུག་པས་སངས་
རྒྱུ་གི་ས་ན་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པ་རང་གསལ་བ་འདུག་ཅིང་། མེད་པ་ལ་ཤེས་བྱེད་ཡོད་པར་
མ་གོ་ལགས། འོ་ན། སེམས་འགགས་པས་དེ་སྒྲུ་ཡིས་མངོན་སུམ་མཛད། །ཅེས་
གསུངས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་སྒྲུ་ན། དེ་ནི་སངས་རྒྱུ་གི་ས་ན་རྣམ་ཏྲོག་གི་རྒྱ་བ་འགགས་པའི་
དོན་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པ་ཆོག་གསལ་ལས། ^④རྣམ་པར་ཏྲོག་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ཡིན་ལ།
དེ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་རྣམ་པར་ཏྲོག་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱུ་གི་ས་ན་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་འགགས་ན། སེམས་ཀྱི་རྩོ་རྩེ་ལ་བསྟོད་
པ་ཡང་འགྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལྷགས་མཐར་ཐུག་
དང་། དེ་བདེན་པར་བྱུང་བ་བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་དགོངས་པར་མཛད་པ་དང་། མགོན་པོ་སྒྲུ་
སྒྲུབ་རྣམ་བརྟན་ལྷགས་ཀྱི་དབྱུ་མ་པ་ཡིན་ཞིང་། དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་དབྱུ་མ་པ་མ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གིས་མི་བྱུང་བ་

པར་བསྟོད་པ་ལས། གང་གིས་^①དངོས་པོ་ཉེན་འགྱུར་རྣམས། །དོ་བོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་
གསུངས། །ཡེ་ཤེས་མཉམ་མེད་བསམ་མི་བྱལ། །དཔེ་མེད་དེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་
ལོ། །ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་
སྟོན་ས་བསྟོད་པ་མཛད་འདུག་པ། ཉོན་པ་སངས་རྒྱས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དོ་བོ་ཉིད་
མེད་པར་མི་བཞེད་ན། བསྟོད་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་མི་
མཁས་པར་འགྱུར་བས། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་མེད་པར་
བཞེད་པ་བསྟོད་ཆོག་ས་ཀྱི་དགོངས་པར་འདུག་ལགས། དེ་བཞིན་དུ་མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་
ཀྱིས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་སྟོ་
ན་ས་བསྟོད་པ་མཛད་པ་དང་། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་དབུ་མ་པ་
མ་ཡིན་པར་བཞེད་པ་ཡང་འགལ་འདུག་ལགས།

གཞན་ཡང་། བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་པར་བསྟོད་པ་ལས། ^②ཡོད་ཅེས་པ་ནི་རྟག་
པར་ལྟ། །མེད་ཅེས་པ་ནི་ཆད་པར་ལྟ། །དེས་ན་མཐའ་གཉིས་བྲལ་བ་ཡི། །ཆོས་དེ་ཁྱོད་
ཉིད་བསྟན་པར་མཛད། །དེས་ན་ཆོས་རྣམས་སྐྱབ་ཞི་དང་། །བྲལ་བར་ཁྱོད་ཉིད་བཀའ་
སྩལ་ལགས། །རྣམ་ཤེས་བྱ་བའང་མ་ལགས་ན། །ཆོག་གི་སྟོད་ཡུལ་ག་ལ་ལགས། །ཞེས་
གསུངས་འདུག་པ་འདིའི་དོན་ལས་བརྒྱུ་ཉེ་བྱས་ན། ལྷང་འདིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱ་
བཞི་དང་བྲལ་བར་གསུངས་འདུག་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་
མཐར་ཐུག་པ་དེ་སྐྱབ་ཞི་དང་བྲལ་ལམ་མ་བྲལ། །ཞེས་ཞུ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། གནས་
ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་དེ་མཐའ་བྲལ་མ་ཡིན་ན། མཐའ་བྲལ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བུ་མི་སྲིད་པར་
འགྱུར་བས་ཏ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ། དང་པོ་ལྟར་ན། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཞེས་པ་
གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བཞེད་པའི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཆོས་

ཅན། མཐའ་བཞི་དང་མ་བུ་ལ་བར་ཐལ། ཡོད་མཐའ་དང་མ་བུ་ལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
བདེན་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཞལ་གྱིས་བཞེས།

དེས་ན། གཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་པར་ཡོད་ཅེས།
གསེར་མདོག་ཅན་པ་དང་། ཆོས་རྗེ་ཀམ་པ་སོགས་བཞེད་ཅིང་། དེ་ཉིད་བསྟོད་
ཆོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། བྱད་པར་དུ་མགོན་པོ་སྐྱུ་
སྐྱུ་ནལ་འབྱོར་སྟོད་པའི་དབུ་མ་པ་དང་། རྣམ་བརྟན་ལུགས་ཀྱི་དབུ་མ་པ་ཡིན་ཞིང་།
དེ་ཡང་བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཆེས་མི་འཐད་དེ།
བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པར་བསྟོད་པ་ལས། ❶ དངོས་འཇིན་འཇིགས་པ་སྟོད་བགྱིད་
ཅིང་། །སྐྱུ་སྐྱུ་གསེར་རི་དུགས་འཇིགས་བགྱིད་པ། །བདག་མེད་སེང་གའི་ང་རོའི་
སྒྲོ། །མཛད་བྱུང་དེ་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་གསུངས། །སྟོང་པ་ཉིད་དང་ཆེས་ཐབ་པའི། །ཆོས་ཀྱི་
རྩ་ཆེན་བརྟུངས་པ་ལགས། །དོ་བོ་ཉིད་མེད་སྐྱོ་བོ་ཆེའི། །ཆོས་ཀྱི་དྲུང་ནི་བྱས་པ་
ལགས། །ཞེས་མགོན་པོ་སྐྱུ་སྐྱུ་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་
པའི་སྟོན་ས་བཙུག་ལྟ་འདས་ལ་བསྟོད་པ་མཛད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མགོན་པོ་སྐྱུ་
སྐྱུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པར་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་།
དེར་ཐལ། མགོན་པོ་སྐྱུ་སྐྱུ་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཡོད་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། མགོན་པོ་སྐྱུ་སྐྱུ་གཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་
པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། མགོན་པོ་སྐྱུ་སྐྱུ་གཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
བདེན་གྲུབ་དུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཞལ་སྒྲུངས། དེས་ན་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པར་
བསྟོད་པའི་ལུང་འདིས་ཀྱང་མགོན་པོ་སྐྱུ་སྐྱུ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱོ་བའི་དབུ་མ་པར་
གསལ་བར་བསྟན་འདུག་ལགས་པ་རྗེ་ལྟར་ཡིན་ཞེས་ཞུ།

གཞན་ཡང་། གང་གིས་དངོས་པོ་རྟེན་འབྱུང་རྣམས། རྩོམ་མེད་པ་ཉིད་དུ་
གསུངས། །ཞེས་པ་འདི་རང་ལས་བརྒྱལ་སྟེ་ཞུ་ན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དོ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྟེན་འབྱེལ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
འདོད་ན། བདེན་གྲུབ་ཡིན་པ་བྱད། མ་ཁྲབ་ན། ^①གང་གིས་དངོས་པོ་རྟེན་འབྱུང་
རྣམས། རྩོམ་མེད་པ་ཉིད་དུ་གསུངས། །ཞེས་གསུང་པ་དང་འགལ།

གལ་ཏེ་འདི་སྐད་ཅེས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་གཞན་དོ་རྟེན་
འབྱེལ་གྱི་རྣམ་པར་སྤྲང་བ་དང་། རང་དོ་རང་བྱུང་གི་རྣམ་པར་ཡོད་པའི་གཟུང་འཛིན་
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་དེ་རྟེན་འབྱེལ་ཡིན་ཀྱང་སྤྱི་མ་འདི་
གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པས་བདེན་པར་གྲུབ་ཅིང་། རྟེན་འབྱེལ་མ་ཡིན་གསུང་
པ་འདི་འཐད་པར་མ་གོ་ལགས། དེའི་རྒྱ་མཆོན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་དེ་རྟེན་འབྱེལ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པ་གང་
ཞིག །གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་ན་རྟེན་འབྱེལ་ཡིན་དགོས་པའི་སྤྱིར། ཉགས་
དང་པོ་སོང་། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པར་བསྟོད་པ་ལས། ^②ཤེས་པ་
མེད་ཅིང་ཤེས་བྱའང་མེད། །ཡོད་མིན་མེད་མིན་གང་ལགས་པ། །གང་ཡང་གཅིག་
མིན་དུ་མའང་མིན། །གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ཅི་ཡང་མེད། །གཞི་མེད་པ་དང་མི་གསལ་
དང་། །བསམ་མི་ཁྲབ་དང་དཔེ་མེད་དང་། །གང་ཡང་མི་སྐྱེ་མི་འགག་དང་། །ཆད་པ་
མེད་པ་རྟག་མེད་པ། །དེ་ནི་ནམ་མཁའ་འདྲ་བ་ལགས། །ཡི་གེ་ཡེ་ཤེས་སྟོད་ཡུལ་
མེད། །ཅེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དེ་དོས་བཟུང་ནས། ^③དེ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྱེལ་
པར་འབྱུང་། །དེ་ཉིད་སྟོང་པར་ཁྱོད་བཞེད་ལགས། །ཞེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་
པ་དེ་རྟེན་འབྱེལ་དུ་གསལ་བར་བཤད་པའི་སྤྱིར།

ཡང་ལུང་བྲངས་མ་ཐག་པ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་། །དེ་
 ཉིད་སྟོང་པར་སྟོང་བཞེད་ལགས། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་སྟོང་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་མི་
 འགལ་བར་མ་ཐད། སྟོང་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ངེས་པ་ཕན་ཚུན་གྲོགས་སུ་འགྲོ་བ་ཞིག་
 དགོས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། སྟོང་ཉིད་གོ་ཆོད་པོ་ཡིན་ན་རྟེན་འབྲེལ་མ་ཡིན་དགོས་
 མོ། །ཞེས་སྟོང་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་འགལ་བར་བཞེད་པ་འདི། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་
 སྒྲ་མ་འབའ་ཞིག་ཏུ་གོ་ལགས་པས། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱི་དགོངས་པ། བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་
 ལུགས་ལ་སྟོང་ཉིད་དང་རྟེན་འབྲེལ་འགལ་བར་བཞེད་པ་འདི། བསྟོད་ཆོགས་སོགས་སྐུ་
 སྐྱབ་ཀྱི་གཞུང་དུ་མ་དང་འགལ་འདུག་པ་ཇི་ལྟར་ལགས། གཞན་ཡང་གཞུང་འཇིན་
 གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་རྟག་དངོས་སུ་བཞེད་པར་འདུག་པ། དེ་རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་
 བརྟེན་ནས་བྱུང་ངམ་མ་བྱུང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་
 བརྟེན་ནས་བྱུང་བར་རྟེན་གསུངས་འདུག་པ་དང་འགལ། དང་པོ་ལྟར་ན། གཞུང་འཇིན་
 གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། གཞན་དབང་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་
 ནས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འབྲེལ་སྟེ། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་བསྟོད་པ་ལས། རྒྱ་དང་རྒྱུན་
 ལས་བྱུང་བ་ནི། །གཞན་གྱི་དབང་དུ་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། །གཞན་གྱི་དབང་ཞེས་རབ་ཏུ་
 གསུངས། །དམ་པའི་དོན་ནི་བཅོས་མ་མིན་ཅི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་
 ན། ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་པ་བྱད།

ཡང་གཞུང་འཇིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་ཐལ།
 རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འབྲེལ་སྟེ། རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བ་ནི། །གཞན་གྱི་
 དབང་དང་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་
 གྱིས་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་སྟེ། དམ་པའི་

དོན་ནི་བཅོས་མ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལ་སོགས་པ་མཐའ་ཡས་པ་འབྲུལ་
རྒྱ་འདུག་ནའང་ད་ལན་ལ་མ་ཕྱལ།

གསུམ་པ་དཔེ་མེད་པར་བསྟོད་པའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་ལ། གཟུང་
འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་། བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་།
རྟག་པའི་དངོས་པོར་བཞེད་པ་བསྟོད་ཆོག་གས་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེ་མེད་པར་
བསྟོད་པ་ལས། ❶གང་ཞིག་ལྟ་བུ་བས་པོངས་པ་ཡི། །འཛིན་ཏེན་འདི་ལ་པན་བཅོན་
པ། །དངོས་པོ་མེད་པའི་དོན་རིག་པས། །དཔེ་མེད་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །ཞེས་མགོན་
པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་དངོས་པོ་མེད་པའི་དོན་རིག་པའི་སྒོ་
ནས་བསྟོད་པ་མཛད་པ་འདི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་མེད་པར་
གཟིགས་པའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པ་མཛད་པ་ཡིན་ནམ། བསྟོད་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ཡོད་ལགས།
དང་པོ་ལྟར་ན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དངོས་པོར་བཞེད་པ་
དང་འགལ་ཞིང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན། བསྟོད་ཚུལ་གཞན་དེ་གང་ཡིན་ལགས།

ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ❷ཁྱོད་ཀྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་། །རྣམ་བྱང་རོ་གཅིག་
གྱུར་རིག་པས། །ཆོས་དབྱིངས་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་པར། །ཀུན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་གྱུར་
པ། །ཞེས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དུ་མ་རོ་གཅིག་ཏུ་
གསུངས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ལགས།

གལ་ཏེ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་། །རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མེད་
པར་མཚུངས་པ་དེ་དེ་ཐམས་ཅད་དུ་མ་རོ་གཅིག་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་ལགས་སམ། དེ་མ་
ཡིན་པའི་དུ་མ་རོ་གཅིག་ཡིན་པའི་དོན་གཅིག་ཡོད་ལགས། དང་པོ་ལྟར་ན། གཟུང་
འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་པར་མེད་པར་ཐལ། །རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་

བདག་མེད་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་དངོས། གཞན་ཡང་། བྱམས་ཆོས་ཕྱི་མ་
གསུམ་དང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ས་སྡེ་ལྡན་མ་ཆུང་པ་གཉིས། དབྱིག་གཉིན་གྱི་
ཕ་ཀ་ར་ཏ་སྡེ་བརྒྱད་དང་། བསྟོད་ཆོགས་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་བཞེད་པ་མི་འཐད་དེ།
བྱམས་ཆོས་ཕྱི་མ་གསུམ་དང་། ཐོགས་མེད་སྒྲུ་མཆེད་ཀྱི་གཞུང་དེ་རྣམས་སུ། མཐར་
ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བཤད། བསྟོད་ཆོགས་སུ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བྱུང་པར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་བྱུང་སྟེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་དང་། དེའི་འབྲེལ་པ་མཁས་
མཆོག་དབྱིག་གཉིན་གྱིས་མཛད་པ་རྣམས་སུ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པའི་
མདོ་བྲང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བསྒྲུབས་ནས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བྱུང་པ་རང་
ལྷགས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ❶ ཆོས་དང་བདག་མེད་
གྲོལ་བ་རྣམས། །མཚུངས་ཕྱིར་རིགས་ནི་ཐ་དད་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་
ཤིང་དེའི་འབྲེལ་པར་མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉིན་གྱིས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་
གསལ་བར་བཤད་འདུག་ལགས།

ཉགས་གཉིས་པ་བསྟོད་ཆོགས་སུ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གསལ་བར་
གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེ་མེད་པར་བསྟོད་པ་ལས། ❷ ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་
ཕྱིར། །གཙོ་བོ་ཐེག་དབྱེར་མ་མཆིས་ཀྱང་། །ཁྱོད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གཞུག་དོན་དུ། །ཐེག་
པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་འདུག་པ་རིགས་ཆོགས་དང་བསྟོད་ཆོགས་
དགོངས་པ་གཅིག་པར་གོ་ལགས།

བཞི་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་
བཤད་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས། ❸ རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་
གང་། །དེ་ནི་ཁྱོད་ནི་སྟོང་པར་བཞེད། །དངོས་པོ་རང་དབང་ཡོད་མིན་ཞེས། །མཉམ་

མེད་ཁྱོད་ཀྱི་སེང་གཏེ་སྒྲ་^①། །ཀུན་རྟོག་ཐམས་ཅད་སྤང་བའི་ཕྱིར། །སྟོང་ཉིད་བདུད་ཅི་
སྟོན་མཛད་ན། །གང་ཞིག་དེ་ལ་ཞེན་གྱུར་པ། །དེ་ཉིད་ཁྱོད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་སྤང། །ཅེས་
གསུངས་པ་འདི་ལས་བརྩམས་པའི་དོགས་གཅོད་འབྲུལ་བར་བྱ་སྟེ། རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འབྲུང་བ་གང་། །དེ་ཉིད་ཁྱོད་ནི་སྟོང་པར་བཞེད། །ཅེས་པ་འདིས་རྟོན་འབྲེལ་ལ་བདེན་
སྟོང་གི་བྱུང་བ་བསྟན་པ་ནི་ཚུད་པ་མི་འདུག་ལགས།

དེས་ན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་པར་ཐལ།
རྟོན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་སྒྲིག་ཏུ་མི་འདུག་པ་འདི་ལ། རྩེ་ཀླུ་པའི་ཁྲི་ཤར། གཟུང་
འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་གཞན་དོ་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་པར་སྤང་བ་དང་། རང་དོ་རང་
བྱུང་གི་རྣམ་པར་ཡོད་པའི་རྟོན་འབྲེལ་གཉིས་སུ་ཡོད་གསུང་པ་འདི་གསུང་རབ་གང་ནས་
བཤད། ཅེས་ཞུས་ན་ཁྱུངས་ཤིག་^②གནང་དགོས་པར་འདུག། བོད་དུ་བཅོས་པའི་ཐ་སྙད་ལ་ཅི་
འཛོག་འོང་བ་དཀའ་བས་གསུང་རབ་གང་ནས་བཤད་ལགས། དེ་ལྟར་ཡང་། ཆོས་རྩེ་ས་པཎ་
ཀྱིས་^③མིག་མངས་རྒྱ་དང་མ་འབྲེལ་ན། །རྟུ་མང་ཡང་ཤེར་ཡིན། །དེ་བཞིན་ཁྱུངས་དང་མ་
འབྲེལ་བའི། །ཆོས་ལུགས་མང་ཡང་རོ་དང་འབྲ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན། ཐ་སྙད་གསར་པ་
འདི་ལ་ཁྱུངས་ཤིག་གནང་དགོས་པ་འདུག་ལགས།

ཡང་སྟོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་ལས། ཁ་ཅིག་གྲངས་^④ཅན་ལུགས་བཞིན་
དུ། །ཡོད་པའི་དག་བ་ཞེས་བྱ་བ། །རང་བྱུང་དུ་ནི་གྲུབ་པར་འདོད། །དེ་ལ་བདེ་
གཤེགས་སྟོང་པོ་ཟེར། །གྲངས་ཅན་ལུགས་འདི་མི་འཐད་པས། །ལུང་དང་རིགས་པས་
དགག་པར་བྱ། །ཞེས་རང་དོ་རང་བྱུང་གི་རྣམ་པར་ཡོད་པའི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་པ་འདི་སྟེ་གསུངས་གྲངས་ཅན་གྱི་ལུགས་སུ་བཤད་
འདུག་པ། འདི་ལ་འང་། །སྟོན་སྟོང་གནང་དགོས་རྒྱུར་འདུག་ལགས།

གཞན་ཡང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་རང་དབང་དུ་
 ཡོད་པར་ཐལ། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སོང་། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་
 རང་དབང་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འཛིག་
 རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས། ^①དངོས་པོ་རང་དབང་ཡོད་མིན་ཞེས། །མཉམ་མེད་
 ཁྱོད་ཀྱི་སེལ་ཉེ་སྒྲུ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། ^②ཀྱན་རྟོག་
 ཐམས་ཅད་སྤང་^③བའི་ཕྱིར། །སྟོང་ཉིད་བདུད་ཅི་སྟོན་མཛད་ན། །གང་ཞིག་དེ་ལ་ཞེན་
 གུར་པ། །དེ་ཉིད་ཁྱོད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་སྤང་། །ཅེས་པ་འདིའི་དོན་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
 བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཀྱན་རྟོག་ཐམས་ཅད་སྤང་བའི་ཕྱིར་དུ། སྟོང་ཉིད་ཟབ་མོའི་བདུད་ཅི་
 སྟོན་པར་མཛད་པ་ཡིན་པ་ལ། སྟོང་ཉིད་བདེན་པར་གྲུབ་པོ། །ཞེས་སྒྲུབ་ཤིན་ཏུ་སྤང་བའི་
 གནས་སུ་གསུངས། ཞེས་པ་ལྷང་འདི་འདིའི་དོན་དུ་བསྟོན་མེད་དུ་འདུག་པ་ལ། གཟུང་
 འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལྷགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་མཛད་ནས། དེ་བདེན་པར་
 གྲུབ་པོ་ཞེས་གསུང་པ་འདི་རྗེ་ལྟར་རིགས་ལགས། ཚོས་རྗེ་ཤུག་མཚོག་པས། འཁོར་ལོ་
 ཐ་མ་དང་། བསྟོད་ཚོགས་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་བཞེད་པ་ཡང་། རིགས་པ་འདི་རྣམས་ལ་
 ཐུགས་རྟོག་ཡེ་མ་ཞུགས་པ་འདྲ་སྒྲུལ་དུ་ཤར་ལགས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་
 གང་། །དེ་ཉིད་ཁྱོད་ནི་སྟོང་པར་བཞེད། །ཅེས་པ་ལ་རྗེ་ཀམ་པའི་ཁྱེལ་ལྟར་ན་གཟུང་འཛིན་
 གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྟེན་འབྲེལ་མིན་པས་སྟོན་མེད་གསུངས་མོད། དེ་ལ་དགག་པ་
 ཞུས་ཟིན།

གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཚོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་པར་ཐལ། རྟེན་
 འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་འདི་ལ། ཚོས་རྗེ་ཤུག་མཚོག་པ་དཔོན་སྟོབ་རྣམས་ལ་
 ཅི་མཛད་ཐུགས་བསམ་ཐོངས། དེ་བཞེད་དུ། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་དང་། བསྟོད་ཚོགས་

དགོངས་པ་གཅིག་ན། སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་བསྟོད་ཆོག་ས་ཀྱི་དགོངས་པར་བཞེད་རྒྱ་
ཡིན་ན། གྲུན་ཏོག་ཐམས་ཅད་སྤང་བའི་ཕྱིར། །སྟོང་ཉིད་བདུད་ཅི་སྟོན་མཛད་ན། །གང་
ཞིག་དེ་ལ་ཞེན་གྱུར་པ། །དེ་ཉིད་ཁྱོད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་སྤྲ། །ཞེས་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་
བཞེད་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་པའི་གནས་སུ་གསུངས་འདུག་པ། འདི་ལ་ཆོས་རྩེ་ལྷག་མཆོག་
པ་དཔོན་སྟོབ་རྣམས་ཀྱིས་ལན་ཅི་མཛད་སྟུགས་བསམ་ཐོངས།

གཞན་ཡང་། གཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་འདི་ཤེས་པ་ཡིན་ནམ་མིན།
མ་ཡིན་ན་དེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར། གལ་ཏེ་ཡིན་ན། གཟུང་འཇིན་གཉིས་
མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཤེས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་མཚུངས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས། ❶ མ་
ཤེས་པར་ནི་ཤེས་བྱ་མིན། །དེ་མེད་རྣམ་པར་ཤེས་མེད་པ། །དེ་ཕྱིར་ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་
དག །རང་བཞིན་མེད་པར་ཁྱོད་ཉིད་བསྟན། །ཞེས་གསུངས།

ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ❷ རྒྱ་དང་རྒྱེན་ལས་བྱུང་བ་རྣམས། །དེ་མེད་པར་ནི་ཡོད་མིན་
པས། །གཟུགས་བརྒྱན་ཉིད་དང་མཚུངས་པ་རྒྱ། །གསལ་བར་ཅི་ཡི་ཕྱིར་མི་འདོད། །འབྱུང་
རྣམས་མིག་གཟུང་མ་ཡིན་ན། །དེ་བྱུང་མིག་གཟུང་ངེ་ལྟར་ཞེས། །གཟུགས་ལ་དེ་སྐད་
གསུངས་པ་ན། །ཁྱོད་ཉིད་གཟུགས་ཀྱི་འཇིན་པ་བསྟོན། །ཅེས་གསུངས་འདུག་པ། གཟུང་
འཇིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་
གི་རྒྱ་རྒྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་རྟེན་ཞེས་ཀྱིས་བཞེས། བྱལ་པ་
བསྟོད་ཆོག་ས་ཀྱི་དགོངས་པར་གསལ།

ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ❸ མཆོན་ཉིད་མཆོན་བྱ་གཞན་ཉིད་ན། །མཆོན་བྱ་མཆོན་

ཉིད་མེད་པར་འགྱུར། །ཐ་དད་མིན་ཡང་དེ་མེད་པར། །ཁྱོད་ཀྱིས་གསལ་པོ་ཉིད་དུ་
བསྟན། །མཆོན་ཉིད་མཆོན་བྱ་རྣམ་བཤམ་ཞིང་། །ཆོག་གི་བརྗོད་པ་རྣམ་བཤམ་བར། །ཁྱོད་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྤྱན་ཉིད་ཀྱིས། །འགྲོ་བ་འདི་དག་ཞི་བར་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ལས་
བརྩམས་ཏེ་ཁྱེན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་བཞེད་པ་བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་
དགོངས་པ་གཏན་མ་ཡིན་ཏེ། ལུང་འདིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པ་གསལ་
བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱན་ཀྱིས་འགྲོ་བ་གཏོད་མ་ནས་ཞི་
བར་གཟེགས། ཞེས་གསུངས་འདུག་པ། ཡང་ལུང་དེའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་ཏུ། ^①དངོས་པོ་
ཡོད་པ་ཉིད་མི་སྟེ། །མེད་པ་ཡང་མིན་ཡོད་མིན་པ། །བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་
མིན། །ཞེས་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་འདུག་པ།
འདིའི་དོན་གང་ཡིན། དངོས་པོ་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པའང་མ་ཡིན། དོན་དམ་པར་ཡོད་པའང་
མ་ཡིན། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ན་གཟུང་འཇིག་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཏྲག་དངོས་དང་།
དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་བཞེད་པ་དང་འགལ། དངོས་པོ་ཡོད་པའང་མ་ཡིན། མེད་པའང་
མ་ཡིན། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ན། གཟུང་འཇིག་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། དེ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དངོས་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དོན་འདི་ནི་རིན་ཆེན་སྤངས་བར་གསུངས་པའི་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་
ལས། ^②འཇིག་རྟེན་གངས་ཅན་ཏུག་སྤྱག་དང་། །གོས་མེད་བཅས་ལ་གལ་ཏེ་ཞིག །ཡོད་
མེད་འདས་པ་སྤྱན་ངེས། །དེ་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ནི། །བསྟན་པ་འཆི་མེད་ཡོད་
མེད་ལས། །འདས་པ་ཐབ་མོ་ཞེས་བཤད་པ། །ཆོས་ཀྱི་ཁུད་^③པ་ཡིན་ཞེས་བྱ། །ཞེས་
གསུངས། དེའི་དོན་ནི་གངས་ཅན་ཏུག་སྤྱག་པ་སོགས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་མེད་
ཀྱི་མཐའ་བཞི་ལས་འདས་པར་སྤྱན། དེའི་དོན་ངེས་ཤིག་དང་སྤྱི་ཁྱེད་འོང་ངོ་། །དེའི་རྒྱ་

མཆོན་ཡོད་མཐའ་འགོག་ན། རོན་དམ་པར་ཡོད་པ་འགོག་དགོས་ཤིང་། མེད་མཐའ་
འགོག་ན་ཐ་སྟད་དུ་མེད་པ་འགོག་དགོས་པས། དེའི་རོན་འཆད་ཤེས་པ་ལ་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཐ་སྟད་དུ་ཡོད་ཅིང་། རོན་དམ་པར་མེད་པའི་འཛོག་མཆོམས་ཤེས་དགོས་ལ། ཕྱི་
རོལ་པས་དེ་འབྲ་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །དེ་འབྲ་མ་ཡིན་པར་ད་ལྟའི་ཡོད་མིན་
མེད་མིན་གྱི་འབྲུ་ཅམ་ལ་དཀའ་རྒྱ་ཅི་ཡང་མི་འདུག་ལགས།

ལྷ་པ་བསྟོད་པ་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་
པ་ནི། གཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་དང་། ཉག་དངོས་སུ་
བཞེད་པ་བསྟོད་ཆོག་ས་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^①དངོས་པོ་ཐམས་
ཅད་གཟུགས་བརྟན་དང་། །མཚུངས་པར་ཁྱོད་ཉིད་བཞེད་པ་ལགས། །ལྷ་བ་
ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་ཕྱིར། །མགོན་པོ་ཁྱོད་གྱིས་སྟོང་པ་གསུངས། །^②དེ་ཡང་
ཡོངས་སུ་བཏགས་པ་སྟེ། །དངོས་སུ་མགོན་པོ་ཁྱོད་མི་བཞེད། །ཅེས་གསུངས་པ་
འདིས་གཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་དང་ཉག་དངོས་སུ་བཞེད་
པ་ལེགས་པར་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གཟུགས་བརྟན་
དང་། །མཚུངས་པར་ཁྱོད་ཉིད་བཞེད་པ་ལགས། །ཞེས་པས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་
གཟུགས་བརྟན་བཞེན་དུ་བདེན་མེད་དུ་བསྟན་པས། དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་བཞེད་
པ་བཀག་ཅིང་། ལྷ་བ་ཐམས་ཅད་སྤང་བའི་ཕྱིར། །མགོན་པོ་ཁྱོད་གྱིས་སྟོང་པ་
གསུངས། །ཞེས་པས་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ལྷ་བ་སྤང་^③བའི་ཕྱིར་དུ། ཆོས་
ཐམས་ཅད་བདེན་གྲུབ་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་གསུངས་ཞེས་བསྟན། སྟོང་ཉིད་
བདེན་སྟོང་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་འཆད་པ་ལ། དེ་ཡང་ཡོངས་སུ་བཏགས་^④པ་
སྟེ། །དངོས་སུ་མགོན་པོ་ཁྱོད་མི་^⑤བཞེད། །ཅེས་གསུངས།

དེའི་དོན་ནི། མགོན་པོ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། སྟོང་ཉིད་དེ་
དངོས་པོ་སྟེ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་མི་བཞེད་དེ། དེ་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་དུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ལུང་འདིས་སྟོང་ཉིད་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་
བསྟོན་དུ་མེད་ལ། རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཁས་ལེན་པ་
སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་གཏན་མེད་པས་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་བསྟོན་ཆོག་པས་ཀྱི་
དགོངས་པ་གཏན་མིན་པར་འདུག་ལགས།

ཡང་བསྟོན་པ་ལས་འདས་པར་བསྟོན་པ་ལས། ❶ འདུས་བྱས་གྲུབ་པ་མ་ལགས་
ན། །འདུས་མ་བྱས་ལྟ་གཤམ་གྲུབ། །སྤྱི་བའི་སེང་གེས་དེ་སྐད་དུ། །ཁྱོད་གསུངས་པ་ནི་སེང་
གེ་ཡིས། །འཁོག་གས་བྱེད་སྒྲུང་ཆེན་སྒྲུབ་ཆུང་སྤྱི་། །རྒྱགས་པ་སེལ་❷ བར་གྱུར་པ་
བཞེན། །ཞེས་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་གང་ཡང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མེད་
དོ། །ཞེས་པའི་སེལ་ཁྱེད་སྤྱི་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྒྲགས་པས། དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་
ཁས་ལེན་པའི་དངོས་སྤྱི་བའི་སྒྲུང་ཆེན་རྒྱལ་པར་བྱས་སོ། །ཞེས་པ་འདིས། འདུས་མ་
བྱས་བདེན་གྲུབ་གསལ་❸ བར་བཀག་འདུག་པས། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
འདུས་མ་བྱས་དང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་པ་མི་འཐད་པར་གོ་ལགས།

དུག་པ་སེམས་ཀྱི་རྩི་རྩེ་ལ་བསྟོན་པའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་
པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། ❹ གང་གི་སེམས་བྱུང་བ་ནི། །སེམས་ཉིད་ཀྱིས་ནི་བསལ་མཛད་
དེ། །སེམས་ཀྱི་སྟོངས་པ་སེལ་བ་ཡི། །རང་སེམས་དེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་འདི་ལ་ཐོག་མར་རང་ལུགས་ཀྱི་འབྲུ་སྟོན་བྱས་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ལ་
བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་འཁྲུལ་སྒྲུང་གི་བ་མ་ལུས་པ་བསལ་ཏེ། སེམས་ཀྱི་སྟོངས་པ་སེལ་
བའི་དོན་དམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞེས་བྱ་བ་རང་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་བའི་དོན་དམ་པ་བྱང་

ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་པ་ལུང་འདིའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ^①དེ་བས་ཀྱན་
 གྱིས་འབད་པ་ཡི། །བྱང་ཚུབ་སེམས་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དོན་དམ་པ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ལ་སེམས་ཀྱི་རྩོ་རྩེ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། རྩོ་རྩེའི་དོན་
 མི་བྱེད་པ་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་སྟོང་ཉིད་ལ་གཉིས་སྣང་རྒྱབ་པས་སྟོང་ཉིད་ལས་མི་
 བྱེད་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། ^②སེམས་ཀྱི་རྩོ་རྩེ་བསྐྱོམ་པའི་
 ཕྱིར། །དེ་ནི་བྱང་ཚུབ་མཆོག་ཅེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ནི་བྱང་ཚུབ་མཆོག་ཅེས་
 བྱ། །ཞེས་པའི་དོན་གང་ཡིན། གོང་དུ། སེམས་ཐོབ་པ་ནི་བྱང་ཚུབ་སྟེ། །ཞེས་བཤད་
 པའི་དོན་ཡང་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དོན་དམ་པ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཐོབ་པའི་ཆེ། གནས་
 སྐབས་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོ་ཐོབ་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན། རྩོ་རྩེའི་དོན་ཡང་གསང་སྒྲགས་
 ཀྱི་དགྱིལ་ཆོག་མང་པོར། དོན་དམ་པ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་སྟོང་ཁར་རྩོ་རྩེ་ཅེ་ལྟ་པའི་
 རྣམ་པར་གྱུར། ཞེས་སོགས་དང་འབྲེལ་ལོ། །

དེས་ན་སེམས་ཀྱི་རྩོ་རྩེ་ལ་བསྟོད་པ་འདིས། རྩི་བཅས་ཀྱི་སེམས་གསལ་རིག་
 རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་བསྟན་ཞེས་ཁ་ཅིག་ཟེར་བ་དང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་
 ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོར་བསྟན། ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ལུང་འདི་རྣམས་ཀྱི་
 དོན་དུ་བཞེད་པ་ལ་འབྲེལ་ཡོད་པར་མ་གོ་ལགས། དེས་ན་བསྟོད་པ་འདི་གཙོ་བོར་འབྲས་
 དུས་ཀྱི་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བསྟོད་པ་ཡིན་ཏེ། བསྟོད་པ་གོང་མ་རྣམས་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་བསྟོད་པ་དང་རྒྱ་མཆོན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་
 སེམས་མེད་པར་བཞེད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ལུང་འདི་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ཐུགས་རྒྱད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྩོ་རྩེ་ལ་བསྟོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་བསྟོད་པའི་ཆེ། རང་སེམས་
 དེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་སེམས་མཆོན་ཉིད་པ་ཞིག་ལ་བསྟོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

སངས་རྒྱུ་སྒྲི་ས་ན་སེམས་མེད་པར་བཞེད་པ་ལྟར་ན། སེམས་རྒྱུ་རྩོ་རྩེ་ལ་བསྟོད་པའི་
གཞུང་དང་འགལ་བར་འབྱུང་ཏེ། སེམས་རྒྱུ་རྩོ་རྩེ་ལ་བསྟོད་པ་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པ་
སྤངས་པའི་སེམས། །ཞེས་རྟོག་པ་སྤངས་པའི་སེམས་ཡོད་པར་བཤད་ལ། དེ་ཡང་སངས་
རྒྱུ་སྒྲི་ས་མ་གཏོགས་གཞན་དུ་མི་འབྱུང་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། རྣམ་
རྟོག་མེད་པ་ཐར་པ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་དོ། །

བདུན་པ་བསྟོད་ཆོགས་ལྷག་མ་^① རྣམས་རྒྱུ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་
བཤད་པ་ནི། གཞུང་འཇིན་གཉིས་མེད་རྒྱུ་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་།
དེ་ཉིད་བདེན་པར་གྲུབ་པ་བསྟོད་ཆོགས་རྒྱུ་དགོངས་པར་བཞེད་པ་མི་འཐད་དེ། ^②དོན་
དམ་པར་བསྟོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟོད་ཆོགས་ལས། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་
ལ། །གང་ལ་བསྟོད་ཅིང་གང་གིས་བསྟོད། །ཅེས་དོན་དམ་པར་བསྟོད་པའི་ཡུལ་མེད་
ཅིང་། བསྟོད་པ་པོ་ལ་སོགས་པ་ཡང་མེད་པར་བཤད་ལ། དོན་དམ་པར་བསྟོད་པའི་
ཡུལ་མེད་ན་དོན་དམ་པར་སངས་རྒྱུ་སྒྲི་མེད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་སངས་རྒྱུ་སྒྲི་
ཐུགས་རྒྱུད་རྒྱུ་གཞུང་འཇིན་གཉིས་མེད་རྒྱུ་ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་པར་མེད་དགོས།
སངས་རྒྱུ་སྒྲི་ས་ན་གཞུང་འཇིན་གཉིས་མེད་རྒྱུ་ཡེ་ཤེས་མེད་ན། སངས་རྒྱུ་སྒྲི་
ས་ན་ཆོས་ཉིད་མེད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ནི་གལ་བཞེད།

དེ་བཞིན་དུ། ^③སྒྲེ་བ་མེད་ཅིང་གནས་མེད་ལ། །འཇིག་རྟེན་དཔེ་ལས་ཤིན་ཏུ་
འདས། །ངག་གི་བརྗོད་པའི་སྟོད་ཡུལ་མིན། །མགོན་ཁྱོད་རི་ལྟར་བསྟོད་པར་བགྱི། །ཞེས་
དོན་དམ་པར་བསྟོད་པའི་ཡུལ་མེད་པར་བསྟན་ནས། དེ་ལྟར་ཡང་བདག་འདྲ་བས། །དེ་
བཞིན་ཉིད་དོན་སྟོད་ཡུལ་གྱི། །འཇིག་རྟེན་རྟོག་^④པ་ལ་གནས་ནས། །གུས་པ་ཆེན་པོས་
བསྟོད་པར་བགྱི། །ཞེས་དོན་དམ་པར་བསྟོད་པའི་ཡུལ་མེད་ཀྱང་། གུན་རྩོ་བ་ཏུ་གུས་པ་

ཆེན་པོས་བསྟོད། ཅེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་འདུག་ལ། ^①སྤྲ་ན་མེད་པའི་བསྟོད་པ་
ལས་ཀྱང་། གང་གི་ཚུ་རོལ་པ་རོལ་སྤངས། །ཤེས་བྱ་རང་གི་ངོ་བོ་མཆོག་། ཡེ་ཤེས་རྩ་
འབྲུལ་སྟོབས་ཀྱིས་བསལ། །སྤྲ་ན་མེད་དེ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །ཞེས་ཤེས་བྱ་རང་གི་ངོ་བོས་
བྱུང་བ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བསལ་ཞེས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱིས་ཉྱལ་ཆད་^②གྱི་མཐའ་གཉིས་སྤངས་ནས་ཤེས་བྱ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་བ་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བསལ་བར་གསུངས་པ་དང་། ཡང་། ^③གང་ཞིག་གཅིག་ཕུ་ཡེ་
ཤེས་གསལ། །མ་ལུས་ཤེས་བྱ་ཡོངས་སུ་དཔྱོད། །ཅེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་
སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་གཞག་བཞིན་པའི་ངང་ནས། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་ཤེས་
བྱ་མ་ལུས་པ་གསལ་བར་གཟིགས་པར་བཤད་ན། སངས་རྒྱས་ལ་ཡེ་ཤེས་མེད་པ་རི་
ལྟར་འཐད། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གཞི་མ་བྱུང་བ་རི་ལྟར་འཐད། དོན་དམ་བདེན་པ་སྟོའི་
ཡུལ་མ་ཡིན་པ་རི་ལྟར་འཐད་སྟུང་པ་ཡིན་ལགས།

དེས་ན་བསྟོད་ཆོག་ས་ཀྱི་གཞུང་ནམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ལ་བསྟོད་པའི་ཆེ།
ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་བྱུང་བར་གསུངས་པའི་སྟོན་སྟོན་བསྟོད་པ་གཙོ་བོར་
འདུག་ཅིང་། གཞུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་བྱུང་ཏུ་སྟོན་པའི་ཆོག་གཅིག་
ཀྱང་མི་འདུག་པ་རི་ལྟར་འཐད། ཡང་སྐུ་གསུམ་ལ་བསྟོད་པར། ^④སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་
སྐུ་ལ་བསྟོད་པའི་ཆེ། །གང་ཞིག་གཅིག་མིན་ཏུ་མ་མ་ཡིན་བདག་དང་གཞན་པན་ཕུན་
ཆོག་ས་ཆེན་པོའི་གཞིར་གྱུར་བ། །དངོས་མེད་ཉིད་མིན་དངོས་མིན་མཁའ་ལྟར་རོ་མཉམ་
ནམ་པར་ཉོགས་པར་དཀའ་བའི་རང་བཞིན་ཅན། །བྱུང་བ་ནམས་ཀྱིས་ཆོས་སྐུ་མ་གོས་
ནམ་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་བྱུང་བ་མཉམ་པར་^⑤མཉམ་ཞིང་། །སྟོས་མེད་སོ་སོ་རང་གིས་
རིག་བྱ་དོན་ཆེན་དཔེ་མེད་དེ་ལ་འདིར་བདག་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་

ཞེས་དེ་དངོས་མེད་ཀྱང་མ་ཡིན། དངོས་པོ་ཡང་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་དོན་གང་
ལགས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཞེས་དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གང་ཡང་མ་
ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལགས་སམ། ཐ་སྙད་དུ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན། དོན་དམ་པར་ཡོད་
པའང་མ་ཡིན། ཞེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེས་ཞུ། །འབྲུ་དེ་རྣམས་མ་གཏོགས་གཞན་ནི་
གནང་དཀའ་བ་འདུག། །དེ་རྣམས་གང་གནང་ཡང་གཟུང་འཇོག་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཞེས་
ཉུག་དངོས་དང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་པ་དང་འགལ་བ་འདུག་ཅིང་། འབྲུ་གཞན་གནང་རྒྱ་
ཡིན་ན་ངེ་ལྟར་གནང་ལགས། དེ་རྣམས་ནི་བསྟོད་ཆོག་གས་ཀྱི་སྒྲོར་ལས་བརྩམས་པའི་
དོགས་པ་ཕུལ་བའོ། །

ད་ནི་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་གྱི་ལུགས་ལ་གཟུང་འཇོག་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཞེས་
བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཞུས་བཞེས་པ་ཡང་སྒྲོ་ཡུལ་དུ་ཡེ་མ་ཤོང་སྟེ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་
གྱི་ལུགས་ལ་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་བཞེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་
འདིར། སྟོང་པ་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོ་བདེན་གྲུབ་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་
བཞེད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས་^①འདིར་སྒྲས་པ། ནང་དང་ཕྱི་ངོ་ལ་རྣམས་
དང་ནི། །གཉིས་དང་སྟོང་པའི་དངོས་པོ་དང་། །སྒྲིགས་དང་སྒྲུ་ངན་འདས་ལམ་
དང་། །རྒྱུན་ལས་སྒྲིས་དང་ཅིག་ཤོས་དང་། །མཐའ་འདས་ཐོག་མ་དོར་བ་མེད། །རང་
བཞིན་དང་ནི་ཆོས་ཀྱན་དང་། །ཆོས་སྒྲེ་ལ་སོགས་འདས་སོགས་དང་། །ལྡན་དང་ཅིག་
ཤོས་ངོ་བོ་དང་། །མཁའ་དང་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་དང་། །ཆོས་ཀྱི་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད། །རང་
རང་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། །སྟོང་པ་ཉིད་ནི་ཉི་ཤུར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཆོས་ཀྱི་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད། །ཅེས་པས་གཞན་སྟོང་བསྟན་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་གོང་དུ་
དགག་པ་ཞུས་ཟིན། དེ་བཞིན་དུ། འགྲེལ་བ་འདིའི་ལུགས་ལ་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཞུས་

གྱིས་བཞེས་པ་གནས་མེད་ཅིང་། སྐབས་མེད་དེ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཉིན་
 འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ཉིན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་
 མ་བཞེན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་འབྲུ་ཟུར་པ་ཅིག་
 གནང་ཡང་སྒྲིགས་བཤད་མ་གཏོགས་ཡིད་ཆེས་པའི་བཤད་པ་དཀའ་བར་འདུག་ལགས།
 འདིའི་ལན་ལ། འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་སྒྲུང་སྟེ། རྒྱན་རས་གཟིགས་བདུན་པའི་
 ཞལ་སྒྲན་ནས་ནི། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། རྣམ་པར་རིག་པ་
 ཅུམ་དེ་ཡང་བསལ་ཏེ། ཞེས་པས་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཡང་དག་ཏུ་ཡོད་པ་ཤུགས་
 ཀྱིས་བསལ་དགོས་པར་བསྟན་ནས། ས་བཞི་པ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། དེ་བསལ་དགོས་
 པ་གཞིར་བཞག་མཛད་ནས་འདིར་མ་སྒྲོས་ལ། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་པར་
 ཡོད་པ་གྲུབ་དོན་དུ་གཞིར་བཞག་ཀྱང་། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་གཞན་ངོ་ཉིན་འབྲེལ་
 ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲུང་བ་དང་། རང་ངོ་རང་བྱུང་གི་ངོ་བོར་ཡོད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཉིན་
 འབྲེལ་གྱི་རྣམ་པར་སྒྲུང་བ་དེ་ཡང་ཡང་དག་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། འབྲེལ་པ་སེལ་བར་
 མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་དོ། །ཞེས་སྒྲིན་སྒྲོང་གནང་འདུག་པ། འདིས་ཀྱང་སྒྲིན་
 སྒྲོང་མི་རུས་ཏེ། སྒྲིན་སྒྲོང་འདིའི་དོན་ནི། གཞན་ངོ་ཉིན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་པར་སྒྲུང་བའི་
 གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡང་དག་པར་མེད་ཅིང་། རང་ངོ་རང་བྱུང་གི་ངོ་བོར་ཡོད་པའི་
 གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡང་དག་པར་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ཉིན་འབྲེལ་མ་ཡིན་པས་སྒྲིན་མེད་
 གསུང་བར་འདུག་ཅིང་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་འདི་ནི་བར་དུ་བདག་
 རྒྱུ་པའི་སྐབས་སུ་དབྱུ་མ་རིགས་ཆོགས་སོགས་སུ་མ་བཤད་ཀྱང་། རྒྱ་རྒྱུ་གྱིས་
 བསྟོད་ཆོགས་སུ་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། འཕགས་པ་ལྟས་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོད་པ་བཞི་

བརྒྱ་པ་སོགས་སུ་གསུངས་ལ། ཐོགས་མེད་སྒྲུ་མཆེད་དང་སྒྲོ་བ་དཔོན་སེའི་བཟང་
 བོའི་ཡང་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་འདུག་པ་འདི་ལྟར་
 འབྲུལ་ཏེ། གཞན་མིན་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་པའི་མིང་ཅན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་
 མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པར་ཐལ། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པར་བསྟོན་པ་
 ལས།^① ཡོད་མིན་མེད་མིན་གང་ལགས་པ། །གང་ཡང་གཅིག་མིན་དུ་མ་
 ཡིན་^②། །གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ཅི་ཡང་མིན། །གཞི་མེད་པ་དང་མི་གསལ་དང་། །བསམ་
 མི་བྱུང་དང་དཔེ་མེད་དང་། །གང་ཡང་མི་སྐྱེ་མི་འཇིག་དང་། །ཆད་པ་མེད་པ་རྟག་
 མེད་པ། །དེ་ནི་ནམ་མཁའ་འབྲུ་བ་ལགས། །ཡི་གེ་ཡེ་ཤེས་སྟོན་ཡུལ་མེད། །དེ་ནི་རྟེན་
 ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་། །དེ་ཉིད་སྟོང་པར་ཁྱོད་བཞེད་ལགས། །ཞེས་སྟོས་པ་ཐམས་
 ཅད་དང་བྲལ་བའི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་དེ་རྟེན་འབྲེལ་དུ་གསུངས་ཤིང་།
 གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པ་བསྟོན་
 ཆོགས་ཀྱི་དགོངས་པར་བཞེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ། ཅ་བཤེས་རབ་ལས་
 ཀྱང་།^③ གང་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། །དེ་ཕྱིར་སྟོང་
 པ་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

ཡང་རྗེ་ཀམ་པའི་རྒྱུ་ཆེན་མོའི་ཤོག་བུ་ཉིས་བརྒྱ་གྲུ་ལྔ་པ་ལས། འདི་ལྟར་འབྱུང་
 རྟེན། དབྱུ་མ་ཆེན་མོ་སྒྲུབ་ནམས་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་ལས་འདས་པའི་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
 དེ་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོར་ཡོད་དེ་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་
 དངོས་པོར་སྒྲུབ་པའི་སྟོན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ།
 བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ངས་དོན་གྱི་མདོ་རྒྱད་དུ་དངོས་པོར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། དབྱུ་
 མ་ཆེན་མོ་འདིའི་གོང་ན་གྲུབ་པའི་མཐའ་མེད་པས། དེ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་

རིགས་པ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། འོན་དེ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་དོན་བྱེད་རྒྱས་དགོས་ལ། དེ་
ལྟར་གྱི་ཆོ། ཁྱོད་འདོད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་རྟག་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་སྟམ་ན་མི་འགལ་
ཏེ། དེས་དོན་བྱེད་རྒྱས་པར་ཐལ། རང་དུས་སྟེ་ཡོད་པའི་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་གང་
ཞིག །རང་དུས་སྟེ་ཡོད་ན་རྟག་པ་ཡིན་པར་གྲུབ་པ་རིགས་པའི་གཞུང་ལས་བཤད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འོག་བྱ་ཉིས་བརྒྱ་དོན་གསུམ་པ་ལས། གློ་བུར་གྱི་དི་མ་
སོགས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་འདུས་བྱས་སྟེ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་། གང་སྟེ་བ་ལ་རྩན་
པས་བྱུང་པ་ཡིན་ཏེ། དབྱ་མ་རྩ་བ་ལས། ❶གལ་ཏེ་སྤྱང་ན་འདས་དངོས་ན། །སྤྱང་ན་
འདས་པ་འདུས་བྱས་འགྱུར། །དངོས་པོ་འདུས་བྱས་མ་ཡིན་པ། །འགའ་ཡང་གང་ན་འང་
ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཤེས་བྱེད་དུ་འདྲིན་པ་གནང་འདུག་པ་ནང་འགལ་བར་
དོགས་ཏེ། གཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། འདུས་བྱས་ཡིན་པར་ཐལ།
དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ནི་གཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྟག་དངོས་སྟེ་
ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་སྟངས་དུ་སོང་། འདོད་ལན་གནང་ན། གཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག །ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྟུག་
བསྟུལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད། སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་ནི་ཞི་ཞིང་བདེ།
ཞེས་གསུངས་རབ་ཐམས་ཅད་ལྟ་བུ་བཀའ་རྟགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞེས་རྒྱས་བཏབ་སྟེ་
གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟོབས་རྟག་དངོས་ཁས་སྦངས་ཀྱང་།
འདུས་བྱས་རྟག་པར་ཁས་མ་སྦངས་པར་འདུག །

གལ་ཏེ་རྩ་ཤེས་❷དེ་ལྟར་གསུངས་པ་གློ་བུར་གྱི་དི་མ་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོའི་
དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ན། རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལུགས་ལ་གཟུང་འཇིན་

གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་། ཉག་དངོས་སུ་བཞེད་དགོས་
 བས་རིགས་ཚོགས་ཀྱི་ལུགས་ལ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ན་མེད་དགག་ཡིན་དགོས་པ་དང་།
 རིགས་ཚོགས་སུ་གཞན་སྟོང་མ་བསྟན་པར་བཞེད་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཡང་གཟུང་འཛིན་
 གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་། བདེན་གྲུབ་དང་། ཉག་དངོས་
 ཡིན་ཡང་དེ་འདྲུས་མ་བྱས་སུ་བཞེད་པས་སྟོན་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ན། གཟུང་འཛིན་
 གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཚོས་ཅན། བདེན་པར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདྲུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་མ་བྱས་ན། དེ་ལ་བྱུང་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཅ་བ་ཤེས་རབ་ལས། ^①འདྲུས་བྱས་རབ་ཏུ་
 མ་གྲུབ་པས། །འདྲུས་མ་བྱས་ནི་དེ་ལྟར་གྲུབ། །ཅེས་འདྲུས་བྱས་བདེན་གྲུབ་རིགས་པས་
 ཞེགས་པ་དང་། དེ་ཞེགས་པས་འདྲུས་མ་བྱས་བདེན་གྲུབ་ཞར་ལ་ཞེགས་པར་གསུངས་
 པ་དང་འགལ།

གལ་ཏེ་རིགས་ཚོགས་ཀྱི་གཞུང་ཁས་མི་ལེན་པས། སྟོན་མེད་དོ། །ཞེས་གསུང་
 ན། འོ་ན། བསྟོད་ཚོགས་ལས། ^②འདྲུས་བྱས་གྲུབ་པ་མ་ལགས་ན། །འདྲུས་མ་བྱས་ལྟ་ག་
 ལ་གྲུབ། །སྤྱི་བའི་སེལ་སྤྱོད་དེ་སྤྱོད་དུ། །ཁྱོད་གསུངས་པ་ནི་སེལ་ཡིས། །འཁོགས་བྱེད་སྤྱོད་
 ཆེན་སྤྱོད་ཀྱི། །རྒྱགས་པ་སེལ་བར་གྱུར་པ་བཞིན། །ཞེས་བསྟོད་པ་ལས་འདས་པར་
 བསྟོད་པ་ཞེས་པའི་བསྟོད་ཚོགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་སུ་གསུངས་འདུག་པ་དེ་ལྟར་ལགས།
 གཞན་ཡང་། རྣམ་འབྱོར་གྱི་ས་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་
 ཞིག་འདི་ཡང་དག་པར་ཡོད་པའི་ངོ་མོ་ཡིན་ནོ་སྟེ་དེས་པར་བྱས་ནས། ཞེས་པའི་
 གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་རང་ངོ་རང་བྱུང་གི་རྣམ་པར་ཡོད་པའི་གཟུང་འཛིན་
 གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་མཛད་དམ། གཞན་ངོ་ཉིན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་པར་སྤང་བའི་
 གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་མཛད། དང་པོ་ལྟར་ན། རང་ངོ་རང་བྱུང་གི་

རྣམ་པར་ཡོད་པའི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ཡང་རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྦྱ་མ་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སྟེ། ཞེས་པས་ཁྱོད་
བདེན་མེད་དུ་བསྟན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་འདི་ཡང་
དག་པར་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ་སྟེ་མ་དུ་ངེས་པར་བྱས་ནས། ཞེས་པའི་སྐབས་འདིར་
དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། གཉིས་སུ་མེད་
པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་འདི་ཡང་དག་པར་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ། །སྟེ་མ་དུ་ངེས་པར་
བྱས་ནས། དེ་ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྦྱ་མ་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་
ཉིད་མེད་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ལྟར་ན། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་འདི་ཡང་དག་པར་
ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ་སྟེ་མ་དུ་ངེས་པར་བྱས་ནས། ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས། གཟུང་
འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་པར་ཡོད་པར་བསྟན་པར་ཐལ། འབྲེལ་པ་དོན་
གསལ་གྱི་ལུགས་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་པར་ཡོད་པར་བཞེད་
རིགས་པ་གང་ཞིག །ལུང་འདིའི་དོན་དེད་དར་རྒྱུ་ལ་འདོད་པ་ལྟར་ནི་ག་ལ་བཞེད་ཅིང་
གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་པར་ཡོད་པར་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་དོན་
གསལ་གྱི་རང་གཞུང་རྣམ་དག་ཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། འབྲེལ་པ་
དོན་གསལ་གྱི་ལུགས་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཡིན་པ་བྱད།

གལ་ཏེ་རྣམ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞི་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཡང་དག་པར་ན་གཅིག་ཏུ་དངོས་
པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་སོགས་པར་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏི་^①། །ཞེས་གསུངས་ན། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་
འདི་ཡང་དག་པར་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ་སྟེ་མ་དུ་ངེས་པར་བྱས་ནས། ཞེས་པས་གཟུང་

འཇིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་པར་ཡོད་པར་མ་བསྟན་ན། གཟུང་འཇིན་གཉིས་
 མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་པར་ཡོད་པར་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་གྱི་གཞུང་
 གཅིག་ཡོད་པ་བྱད། གལ་ཏེ་གཞུང་དེས་གཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་
 པར་ཡོད་པར་བསྟན་ཏེ་^①། །ཞེས་གསུངས་ན། འོན་ཀུན་དོ་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་པར་སྣང་
 བའི་གཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡང་དག་པར་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་སྐབས་ཀྱི་
 གཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་གཞན་དོ་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་པར་སྣང་བའི་གཟུང་
 འཇིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཆད་རིགས་པ་གང་ཞིག །ལུང་དེས་གཟུང་འཇིན་
 གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་པར་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་སྒྲིབ། རྟགས་དང་པོ་ཞལ་
 གྱིས་བཞེས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། ཡང་དག་པར་གྲུབ་པའི་
 སྒྲིབ། དེས་ན་འགྲེལ་པ་འདིའི་ལུགས་ལ་གཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་
 ཏུ་བཞེད་ན། གཞུང་གང་གིས་གཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བསྟན།
 ཞེས་ཞུ་བ་ཡིན་ལགས།

རང་ངོ་རང་བྱུང་གི་རྣམ་པར་ཡོད་པའི་གཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྟག་
 བརྟན་བདེན་གྲུབ་ལ་བདེ་གཤེགས་སྣང་པོར་འཇོག་པ་གོང་དུ་ཞུས་པ་ལྟར། ཆོས་རྗེ་ས་
 པཎ་གྱིས་ལེགས་པར་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་གསུམ་རབ་དབྱེ་ལས། ^②ཁ་ཅིག་གངས་
 ཅན་ལུགས་བཞེན་དུ། །ཡོད་པའི་དགོ་བ་ཞེས་བྲ་བ། །རང་བྱུང་དུ་ནི་གྲུབ་པར་འདོད། །དེ་
 ལ་བདེ་གཤེགས་སྣང་པོ་ཟེར། །གངས་ཅན་ལུགས་འདི་མི་འཐད་པས། །ལུང་དང་རིགས་
 པས་དགག་པར་བྲ། །ཞེས་བཤད་ཅིང་། རྟག་བརྟན་བདེན་གྲུབ་སྟོབས་སོགས་སངས་
 རྒྱལ་གྱི་ཡོན་ཏན་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པའི་རང་བྱུང་གི་བདེ་གཤེགས་སྣང་པོ་ཁས་ལེན་པ་
 ལུ་སྟོགས་གངས་ཅན་ལུགས་སུ་ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་བཤད་དོ། །

འགྲེལ་བ་འདིའི་དགོངས་པ་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་
ཏུ་བཞེད་པ་རིགས་པས་དབྱུང་མི་བཟོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཤེས་སྒྲིབ་རྟོག་
པའི་མཆོན་གཞི་མེད་པར་ཐལ། བདེན་འཛིན་ཤེས་སྒྲིབ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འདི་ལ་ངས་དོན་རྒྱ་མཆོ་མཛད་པ་པོ་ན་རེ། བདེན་གྲུབ་ཁས་ལེན་ཀྱང་བདེན་
འཛིན་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་ཏེ། འཛིན་པ་ཞིག་ཞུགས་ཕྱིན་ཆད་སྤང་བྱར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
ཞེས་སྟོན་སྟོང་བྱེད་པའང་མི་འཐད་དེ། འོ་ན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་
གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་སྟོ་འདི་བདེན་འཛིན་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་བྱས་པ་ལ། འཛིན་པ་ཞུགས་
ཕྱིན་ཆད་སྤང་བྱར་འགྱུར་བས་དེ་བདེན་འཛིན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་སྟོ་ཆོས་ཅན། ལོག་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་
འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཡིན་པ་
བྱད། གཞན་ཡང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་སྟོ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་ཐལ། ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་
ཞེན་ཡུལ་ཡོད་པར་ཐལ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་གང་
ཞིག་ །དེ་བདེན་གྲུབ་དེ་དེའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་མགོན་པོ་བྱམས་པའི་
བསྟོ་སྤང་ཡིན་ཏེ། ❶ གཞན་གྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་ལ། །ཤེས་བྱ་ལའང་སྟོན་པ་
ཡིས། །སྒྲིབ་པ་ཟད་པར་བཟོད་པ་གང་། །དེ་ལ་ཁོ་བོས་མཆོར་དུ་ཅི། །ཞེས་སྤང་གཉིན་
ཀྱི་ཆོས་གང་གི་སྟངས་དུའང་བདེན་གྲུབ་ཁས་ལེན་ན། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཤེས་
སྒྲིབ་སྤངས་པ་ངོ་མཆོར་ཆེ་བའི་གནས་སུ་གསུངས་འདུག་པ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་
འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པ་བདེན་གྲུབ་ཁས་ལེན་པ་ལ་སྦྱར་བ་
གནང་བ་འདི་སྟོ་ཡུལ་དུ་ཡེ་མ་ཞོང་ལགས།

འཇིན་པ་ཞུགས་ཕྱིན་ཆད་སྤང་བྱ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྒྱན་སྤང་བ་
 ལས།^① ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། ཆོས་ཤེས་པས་གཟུང་བ་རྟོགས་ལ། རྗེས་སུ་ཤེས་
 པའི་བཟོད་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པས་འཇིན་པ་རྟོགས་སོ། །ཞེས་མཐོང་^② ལམ་རྗེས་
 བཟོད་པ་དང་། རྗེས་ཤེས་ལ་འཇིན་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ། རྗེས་བཟོད་དང་།
 རྗེས་ཤེས་ལ་འཇིན་པར་གསུངས་པ་མང་ངོ་། །དོན་ངེས་ན། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་
 ལས།^③ དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་སྟོགས་བསལ་ནས། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་སྟོགས་བརྟན་པོར་
 མཛད་ནས་ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཁས་སྦྱང་བར་བྱའོ། །ཞེས་གནས་པའི་
 སྟོགས་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་བརྒྱུག་སྟེ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་རིགས་པར་ཐལ། སྐབས་
 འདིར་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་སྟོགས་གཙོ་བོར་འགོག་རིགས་པའི་སྟོར། རྟགས་ཞལ་གྱིས་
 བཞེས། དེ་བཞིན་དུ། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ཅ་བར།^④ འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་
 མེད། །བཞག་པར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་མེད། །ཅེས་སོགས་དང་། འགྲེལ་པར་ཆོས་གང་ལའང་
 སྐར་བ་འདེབས་པ་དང་། སྟོ་འདོགས་པའི་རོ་བོས་བསལ་བ་དང་བཞག་པ་མ་བྱས་པར།
 ཞེས་ཆོས་གང་གི་སྟེང་དུ་ཡང་བདེན་གྲུབ་བཞག་ཏུ་མེད་པར་གསུངས་འདུག་པ་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། གཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་རྒྱན་ཅ་འགྲེལ་གྱི་
 ལུགས་སུ་འཐད་པའི་སྟོར། གཞན་ཡང་། མཁས་པ་དགྲེས་པའི་རིགས་པ་འདི་འབྲུལ་
 བར་བྱ་སྟེ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་གྱི་ལུགས་ལ། གཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
 བདེན་པར་གྲུབ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་སྟོན་གྱི་ལམ་བདེན་པར་གྲུབ་བམ་མ་གྲུབ་^⑤ ཅེས་
 བྱའོ། །གལ་ཏེ་མ་གྲུབ་ཅེས་གསུངས་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་སྟོན་གྱི་ལམ་བདེན་པར་
 གྲུབ་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
 བདེན་པར་གྲུབ་པའི་སྟོར། རྟགས་ཞལ་གྱིས་བཞེས། གལ་ཏེ་བདེན་པར་གྲུབ་ན། འགྲེལ་

པ་དོན་གསལ་ལས། ❶ དེ་ལྟར་ན་སྐྱུ་མའི་སྤང་པོས་སྤང་པོ་ཆེ་གཞན་ཞིག་པམ་པར་བྱས་
པ་བཞིན་དུ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་བསྐྱོག་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་ན་རྣམ་པར་གྲོ་ལ་བར་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་གཉེན་པོ་བརྟུན་པས་སྤང་བྱ་བརྟུན་པ་སྤོང་བར་གསུངས་པའི་རྒྱལ་སྤྲུལ་སེང་
གོ་བཟང་པོའི་གཞུང་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱུ་མའི་སྤང་པོས་སྤང་པོ་གཞན་ཞིག་
པམ་པར་བྱས་པ་བཞིན་དུ། ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཉེན་པོ་བརྟུན་པས་
སྤང་བྱ་བརྟུན་པ་སྤོང་བའི་རྣམ་གཞག་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཉེན་པོ་
མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་ལམ་བདེན་པར་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཞལ་གྱིས་བཞེས།

དེ་བཞིན་དུ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་དོན་དམ་པར་བྱུང་བ་མངོན་ཏྲགས་རྒྱན་ཅ་
འབྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་གཏན་མ་ཡིན་ཏེ། མགོན་པོ་བྱམས་པས། སྒྲོམ་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་
ལྟོག་པའི་ཏྲགས་འཆད་པ་ན། ❷ སྒྲོམ་པའི་ལམ་ནི་ཟབ་པ་སྟེ། ཞེས་སོགས་གྱིས་སྒྲོམ་ལམ་
གྱི་བྱད་ཆོས་བསྟན་ནས། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་དེ། ❸ དེས་འབྲེད་ཡན་ལག་དང་མཐོང་
བའི། ཞེས་སོགས་གྱིས་བཤད་ཅིང་། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་དབྱེ་བ་འཆད་པ་ལ། ❹ དེ་ནི་རྒྱན་
ཆགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གསུངས་ནས་དེའི་དོན་འཆད་པའི་ཆེ། རྒྱལ་བའི་
སྤྲུལ་པོ་སེལ་བཟང་པོས་དེ་ལྟར་ན། དོན་དམ་པ་སྤོང་བ་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་
སྒོ་ནས་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོའི་དབྱེ་བ་ལས་གངས་བཞིན་དུ། ཞེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྒོམ་ལམ་དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱང་། ཐ་སྙད་དུ་སྤང་བྱ་རྟོག་པ་དགྲའི་དབྱེ་བས་སྒོམ་ལམ་
ལ་དགྲར་ཡོད། ཅེས་གསལ་བར་བཤད་ནས། ཅོད་སྤོང་ལ་གཉིས་གསུངས་པའི་གངས་
དེས་ལ་ཅོད་པ་སྤོང་བའི་ཆེ། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལས་སྒོམ་ལམ་རེ་རེའི་དབང་དུ་མཛད་ནས།
འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་གངས་མེད་པ་དང་། གཞལ་དུ་མེད་པ་དང་། ཆད་མེད་པ་སྐྱེ་བ་
གསུངས་པས་སྒོམ་ལམ་དགྲའི་གངས་དེས་མི་འཐད་ཅེས་པའི་ཅོད་པ་ཁོང་ན་གནས་པ་

སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་བཀོད་ནས། དེའི་ལན་སྒྲོན་པ་ལ། མགོན་པོ་བྱམས་པས།^①གངས་མེད་
ལ་སོགས་བསྟན་པ་རྣམས། །དམ་པའི་དོན་དུ་བཟོད་མ་ཡིན། །ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་ཐུགས་
བརྩེ་བས། །རྒྱ་མཐུན་དེ་དག་ཐུབ་པ་བཞིན། །ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་བཤད་པའི་ཆེ།
སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་དོན་དམ་པར་ན་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་དོན་
གཅིག་ཏུ་རབ་ཏུ་སྒྱུར་བ་ལ་ཞེས་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་བཤད་པའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཇི་
སྐད་བཤད་ཅིང་བསྟན་པ་དེ་དག་ཅེས་^②སོགས་གྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་
བསོད་ནམས་གངས་མེད་སྐྱེད་པ། དོན་དམ་དུ་ཡིན་ན་ཏུགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་དང་། ཀུན་
རྫོབ་ཏུ་ཡིན་ན་ཐུབ་པ་མ་གྲུབ་པའི་ལན་མཛད་པ་དང་།

དབྱེ་བ་ལ་ཚུད་པ་སྤྱང་པའི་ཆེ། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་ཚུད་སྤྱང་དང་། ཀུན་རྫོབ་
ལ་ལྟོས་པའི་ཚུད་སྤྱང་གཉིས་ལས། དང་པོའི་ཆེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་དོན་དམ་པར་
མ་གྲུབ་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་དེས་སྤང་བུ་ལ་གཞོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པར་ཐལ།
དེ་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཚུད་པ་འགོད་པ་ལ། མགོན་པོ་བྱམས་
པས།^③དངོས་པོ་བཟོད་དུ་མེད་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས།^④ཆོས་ཉིད་
ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོར་འདོད་པའི་ལམ་གྱི་དངོས་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་
གསུངས་པ་རྣམས་འགྲེལ་གྱིས་ཚུད་པ་བསྟན་ནས་དེའི་ལན་འཆད་པ་ལ། ཅ་བར།^⑤བྱང་
ཆུབ་ཇི་ལྟ་དེ་བཞིན་དུ། །འདི་ནི་འདོད་པའི་དོན་སྒྲུབ་བྱེད། །ཅེས་སོགས་ཅ་འགྲེལ་གྱིས་
སྒྲོམ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་དམ་པར་འཕེལ་འགྲིབ་མ་གྲུབ་ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གདུལ་
བྱའི་དོན་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་དོན་དམ་པར་འཕེལ་འགྲིབ་མི་བྱེད་
ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྤང་བུ་སྤྱང་བ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལན་ཅ་བས་
བསྟན་ཆུ་ལ་འཆད་པ་ན། འགྲེལ་པར།^⑥ཇི་ལྟར་བྱེད་པར་དུ་བྱང་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་

ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཅེས་པ་ནས། གློ་མ་པས་གློ་བུར་གྱི་དེ་མ་དང་བལ་བའི་གློ་ནས་མངོན་སུམ་
 དུ་བྱས་པའི་ལམ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་འདི་ཡང་། ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་མངོན་པར་འདོད་
 པའི་དོན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་དོ། ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྤར་གྱི་ཚོད་པ་དེ་ལ་བྱབ་པ་མ་གྱུབ་པའི་
 ལན་བཏབ་ནས། ཚོད་པ་དེ་ལ། དོན་དམ་ལ་གློ་མ་ནས་འདོད་ལན་འཆད་པ་ལ། དོན་དམ་
 པར་ནི་ཉམས་པ་དང་འཕེལ་བ་དགག་པའི་ཚུལ་དུ་བཞེད་པ་དེའི་ཆེ། སྦྱོར་བ་མེད་པ་ཉིད་
 སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉམས་པ་མེད་དོ། ། ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཚོད་ལན་འདི་རྣམས་ལ་བཏགས་
 བ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་གྱི་ལུགས་ལ། སྦྱོར་བ་དེན་གྱུབ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་དང་། བྱང་
 པར་དུ་གཟུང་འཇོན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྱུབ་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་གློ་མ་གྱི་
 ལམ་བདེན་གྱུབ་ཏུ་བཞེད་པ་ནི་གནས་མེད་ཅིང་སྐབས་མེད་པར་འདུག་ལ། འདི་རྣམས་ཀྱི་
 འཆད་ཚུལ་སྤྲོ་གནང་བ་འདིས་དོན་མི་སྟོན་པར་འདུག་པས་རི་ལྟར་གནང་ལགས།

དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཐལ་འབྱུར་དུ་བྲིལ་ནས་ཞུས་ན། དེ་ནི་རྒྱན་ཆགས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར། ^①དོན་དམ་པར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་
 པའི་གློ་ནས་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོའི་དབྱེ་བ་ལས། ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་གློ་མ་ལམ་དོན་དམ་པར་མ་གྱུབ་ཀྱང་། ཐ་སྙད་དུ་གློ་མ་ལམ་དགུའི་གློ་
 ནས་རྒྱན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་གློ་མ་ལམ་དོན་དམ་པར་
 གྱུབ་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གསལ་ཁས། གཞན་ཡང་། དེ་བ་འདི་ཞུ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་གློ་མ་
 ལམ་དོན་དམ་པར་གྱུབ་ན། དེས་དོན་དམ་པར་འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་གངས་མེད་ཅིག་
 སྐྱེད་དམ་མི་སྐྱེད། སྐྱེད་ན། གངས་མེད་ལ་སོགས་བསྟན་པ་རྣམས། །དམ་པའི་དོན་དུ་
 བཟོད་མ་ཡིན། ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་གློ་མ་ལམ་
 ཚེས་ཅན། བྱིད་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་གངས་མེད་སྐྱེད་པར་ཐལ།

ཁྱོད་ཀྱིས་བསོད་ནམས་གངས་མེད་སྐྱེད་པ་གང་ཞིག། ཁྱོད་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་རང་གི་
འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་དང་པོ་ཞལ་གྱིས་བཞེས། ཏྲགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན།
དེར་ཐལ། ཁྱོད་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་དམ་
པར་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཆོས་དབྱིངས་ཏྲག་དངོས་དང་། བདེན་གྲུབ་
ཏུ་བཞེད་པའི་སྐྱེད་ཏུ་སོང་།

དེ་བཞིན་དུ་འགྲེལ་བ་ལས། སྒྲོམ་པས་སྒྲོ་བུར་གྱི་བྱི་མ་དང་བུལ་བའི་སྒྲོ་ནས་
མངོན་དུ་བྱས་པའི་ལམ་དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་མཆོན་ཉིད་^❶འདི་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མངོན་པར་
འདོད་པའི་དོན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །ཞེས་པ་འདི་ལས་བརྩམས་ཏེ་ཞུས་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྒྲོམ་ལམ་དེས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྤང་བུ་ལ་གཞོད་པ་སོགས་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་དམ་མི་བྱེད། མི་
བྱེད་ན། འགྲེལ་བ་དང་དངོས་སུ་འགྲུལ། གལ་ཏེ་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྤང་བུ་ལ་གཞོད་པ་
སོགས་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ཅེས་ཟེར་ན། དོན་དམ་པར་
ཡོད་པ་བྱུང་ཅེས་ཞུ་སྟེ། སངས་རྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྤྱི་བྱུང་པོ། །གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་
གྱི་སྒྲོམ་ལམ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་པ་ལུང་དང་འགྲུལ་ཏེ།
འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་དུ་བྲངས་པ་ལས། ^❷དོན་དམ་པར་སྤྱོད་པ་ཉིད་གྱི་མཆོན་ཉིད་གྱི་རྣམ་པའི་
སྒྲོ་ནས་ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་སྒྲོམ་ལམ་དགྲའི་རྣམ་བཞག་འཐད་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་དགྲའི་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་སོང་།

དེ་ལ་ས་སྒྲུབའི་སྤྱོད་ཀྱིས་ཆོས་རྗེ་ལྷག་མཆོག་པ་འདི་ལྟར་གསུང་སྟེ། སྒྲོམ་
པས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བྱའི་སྤྱོད་ཉིད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་སྤྱོད་

ཉིད་མཆོན་ཉིད་པར་འཛོག་དགོས་ཏེ། ^①སྒྲོམ་པའི་ལམ་ནི་ཟབ་པ་སྟེ། །ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་
ལ་སོགས། །ཟབ་པ་དེ་ནི་སྒྲོ་འདོགས་དང་། །སྐྱར་བའི་མཐའ་ལས་གྲོལ་བ་ཉིད། །ཅེས་
དང་། ^②དི་མ་ཟད་དང་མི་སྐྱེ་བའི། །ཡེ་ཤེས་བྱང་ཆུབ་ཅེས་བརྗོད་དོ། ^③། །ཞེས་དང་། ^④བྱང་
ཆུབ་དེ་བཞིན་ཉིད་མཆོན་ཉིད། ཅེས་དང་། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱའི་འགྲེལ་པར། ^⑤སྐྱ་ལྷག་མ་
གསུམ་པོ་དོན་དམ་པར་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རོ་བོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་
ཆོས་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་སྟོང་ཉིད་དུ་
བཤད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་གཞི་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སུ་བཤད་པ་དང་།
གནས་ཚུལ་ཀྱི་སྐྱ་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་དོན་དམ་པར་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་བདེན་སྟོང་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དུ་བཤད་པ་
མེད་དོ་ཞེ་ན། ཁྱོད་འདོད་པའི་བདེན་སྟོང་དེར་འདོད་པ་ལ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་
གི་བྱེད་པ་ལ་ཚུད་པ་འབྱུང་བའི་གོ་སྐབས་མེད་པས་མི་རིགས་ཤིང་། རི་སྐད་དུ་ཆོས་ཉིད་
ཀྱི་རང་གི་རོ་བོར་འདོད་པའི་ལམ་ཀྱི་དངོས་པོ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་ལྷང་
ལས་ཤེས་སོ། །གནས་ཚུལ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་ཡང་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ།
གང་ཕྱིར་དབེན་པ་དབེན་གྱུར་ལས། །ཞེས་པའི་ལྷང་ཤེས་བྱེད་དུ་བྲངས་པ་དང་། །སྐྱ་ལྷག་
མ་གསུམ་པོ་དོན་དམ་པར་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རོ་བོ་ཞེས་བྱང་བཤད་པའི་ཕྱིར། །ལྷང་དེ་གང་
ལས་བྲངས་པའི་གཞུང་ལས། །སྟོང་ཉིད་ཅེས་བྱ་ཤེས་པ་ལས། །གཞན་ཀྱི་འགའ་ཡང་ཡོད་
མིན་ཏེ། །གང་ཕྱིར་དབེན་པ་དབེན་གྱུར་ལས། །ཐ་མི་དད་པ་ཉིད་དུ་འདོད། །དེ་ལྟ་མིན་ན་
གཉིས་སྟོང་པ། །རྣམ་ཤེས་མིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །གཉིས་མེད་པ་ལས་ལོག་པ་
ནི། །གཉིས་ཀྱི་བདག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར། །དེ་འགྱུར་དེ་བཞིན་ཉིད་རང་བཞིན། །བཙུམ་
ལྷན་འདས་ཉིད་ཡིན་པར་བརྗོད། །ཅེས་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་བསྐྱགས་པ་ཙམ་ཀྱིས་ཤེས་སོ། །

འོ་ན་སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱིས་དེ་ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རང་སྟོང་དུ་བསྐྱབས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། བསམ་བྱུང་
 གི་རིག་པས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་ཆེ་དེ་ལྟར་བཤད་མོད། སྒྲོ་བ་བྱུང་གི་ཉམས་སྲུ་
 ལེན་པའི་ཆེ་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་སྟོང་བྱུང་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུའི་
 བདག་ཉིད་དུ་སྒྲུང་བའི་སྒྲོ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་སོ་སོ་རང་གི་རིག་པར་བྱ་བ། ཅི་ཞིག་
 ལྟར་ཡང་དག་པར་སྒྲུས་ན། ཞེས་བཤད་ལ། ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཉམས་སྲུ་མ་སྟོང་ན།
 སྐབས་དེའི་རང་རིག་དེ་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉམས་སྲུ་སྟོང་བུའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་
 རོས་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཆད་པ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞི་བ་
 འཆོ་དང་། རྩོ་བོ་ཨ་ཏི་ཤ་གཉིས་ཀ་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་རྒྱན་དང་། རྩོ་བོས་
 མཛད་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱེངས་སྲུ་ལྟ་བུའི་སྒྲུ་གཉིས་ཀ་ལས། ཚུལ་གཉིས་ཤིང་རྟ་ཞོན་
 རས་སྲུ། །རིག་པའི་སྒྲོ་གས་འཇུ་བྱེད་པ། །དེ་དག་དེ་ཕྱིར་རི་བཞེན་དོན། །ཐེག་
 པ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཐོབ་པོ། །ཞེས་འབྱུང་ལ། ཚུལ་གཉིས་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་བ་དང་།
 རྩོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲུ་བའི་ཚུལ་ལོ། །ཞེས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་སམ། ལྷགས་
 གཉིས་རྣམ་འབྱེད་ཅེས་པའི་བསྟན་བཅོས་སྲུ་བྱིས་སོ། །འདི་རྣམས་ལ་ཁོ་བོས་དགག་
 པ་བྱང་ཞིག་བྱེད་པས། རྩེ་ཀམ་པས་དཔང་པོ་མཛད་པ་ཞུ།

གཞུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་ལམ་སོགས་
 གནས་ལྷགས་མཐར་ཐུག་དུ་བཞེད་པ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་པར་མ་
 ཟད། ཆོས་རྩེ་ས་སྒྲུ་བཞེ་ཏེ་ལ་སོགས་པ་གངས་ཅན་གྱི་མཁས་པ་ཀུན་གྱི་བཞེད་པ་ཡང་
 གཏན་མ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་སྒྲོམ་
 གྱི་ལམ་རྣམས་ཆོས་དབྱེངས་ཡིན་ན། དེ་རྣམས་དག་པ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན། ཡིན་ན་སྒྲོམ་

གསུམ་རབ་དབྱེ་ལས།^① ཅི་ནས་ཚོས་དབྱིངས་དགོ་བ་ཉིད། །ཡིན་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་འགྱུར་
 ཏེ། །ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མ་གཏོགས་པའི། །གཞན་མེད་ཕྱིར་ན་སྤྲིག་པ་དང་། །ལྷང་མ་
 བསྟན་ཡང་དགོ་བར་འགྱུར། །ཞེས་ཚོས་དབྱིངས་དགོ་བ་ཡིན་པ་ལ་དགག་པ་རྒྱུ་
 བཅུགས་ནས་བཏང་བ་འདི་འགོག་པར་བྱེད་དམ། །གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་
 དགོ་བ་ཡིན་མོད། ཚོས་དབྱིངས་དགོ་བ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན། མ་ཡིན་ན་ནང་འགལ། ཡིན་
 ན་ཚོས་དབྱིངས་དེ་བསྟོར་རྒྱུ་དགོ་བ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན། །གལ་ཏེ་ཡིན་ན་ཚོས་རྩེ་འཛིག་
 ཏེན་མགོན་པོས་ཚོས་དབྱིངས་བསྟོར་རྒྱུ་དགོ་བ་ཡིན་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལ། ཚོས་
 རྩེ་ས་པཎ་གྱིས།^② བསྟོར་པས་འགྱུར་ན་འདུས་བྱས་འགྱུར། །ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་
 འགྱུར་བ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་དགག་པ་འདི་གཏན་མི་འགོ་བས། ཚོས་རྩེ་
 འཛིག་ཏེན་མགོན་པོས་གསུང་བ་ལྟར་ལེགས་སོ། །ཞེས་སྟོས་ལ། དེད་ས་སྐྱ་བ་
 རྣམས་ཚོས་རྩེ་ས་པཎ་གྱི་རྩེ་ས་སྐྱ་མི་འབྲང་བར། ཚོས་རྩེ་འཛིག་ཏེན་མགོན་པོའི་
 རྩེ་ས་སྐྱ་འབྲང་ངོ་ཞེས་གསུངས་ཤིག །

གལ་ཏེ་ཚོས་དབྱིངས་དགོ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲ་མར།^③ དགོ་དང་རྣམ་པར་
 དག་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དགོ་བར་བཤད་པས་སོ། །དོན་
 དམ་པའི་དགོ་བས་དགོ་བའི་གོ་ཚད་བ་ཡིན་ཏེ། དམ་པའི་ཚོས་ནི་ཐོག་མར་དགོ་བ།
 བར་དུ་དགོ་བ། ཐ་མར་དགོ་བ། ཞེས་ཚོས་དགོན་མཆོག་དགོ་བར་གསུངས་པ་ནི་
 དོན་དམ་པའི་དགོ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་དང་། དེས་ན་
 སྒྲོམ་གསུམ་རབ་དབྱེའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལྟ་བའི་འཛིག་མཆོམས་དང་།
 ཚོས་དབྱིངས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་རང་སྟོང་གི་ཚུལ་དུ་བཞེད་ཅིང་། དེ་ཉིད་ཕྱོགས་སྔ་
 མས་ཐུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་རང་སྟོང་གི་ཚུལ་དུ་བཤད་པའི་འསྟོས་དང་ཡང་མཐུན་མོད།

བྱམས་ཆོས་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་ངོས་འཛིན་ཚུལ་ལ། དེར་སང་གྲགས་ཆོད་
ལྟར་བཤད་ན་ངོས་མི་བེན་ཅིང་། དེ་མ་ཤེས་ན་བྱམས་པའི་གཞུང་རྗེས་འབྲང་དང་
བཅས་པ་ཆུད་ཐོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་གྱི་བཞེད་པས་ཆོས་
དབྱིངས་ངོས་འཛིན་ཚུལ་རང་སྟོང་གི་ཚུལ་དུ་བཞེད་པས་ས་པཎ་གྱིས་བྱམས་ཆོས་
ཀྱི་དགོངས་པའི་ལྟ་བ་མ་དགོངས་པར་ཐག་བཅད་ནས་བྱིད་རང་གིས་དགོངས་པར་
ཞལ་གྱིས་བཞེས་འདུག་པ། ཁམ་ནི་ཆེ། རི་ལྟར་ལགས་སམ།

ཡང་ལུགས་གཉིས་ནམ་འབྲེད་ལས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་
པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ། སྒྲོམ་པའི་ལམ་ནི་ཟབ་པ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་འདྲེན་པ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་
མི་འགོ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་སྟོང་ཉིད་ཟབ་མོ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་ལ་ཟབ་པ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་
རང་ཉིད་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་
པར།^① ཟབ་མོ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་བྱིར། སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཟབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟབ་མོ་
ཉིད་དང་ལྡན་པའི་བྱིར། ཞེས་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཡང་འདི་སྐད་ཁྱེ་
སྟེ། གལ་ཏེ་བྱིད་ཅག་གི་ལུགས་ལ་ལུང་དེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་བདེན་སྟོང་དུ་
བཤད་པ་ཡིན་གྱི། ཆོས་ཉིད་དུ་བཤད་པ་མེད་དོ། །ཞེ་ན་བྱིད་འདོད་པའི་བདེན་སྟོང་
དེར་འདོད་པ་ལ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་བྱེད་པ་ལ་ཚུད་པ་འབྱུང་བའི་གོ་
སྐབས་མེད་པས་མི་རིགས་ཤིང་། རི་སྐད་དུ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོར་འདོད་
པའི་ལམ་གྱི་དངོས་པོ་ཞེས་པའི་ལུང་ལས་ཤེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ།
ཆོས་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོར་འདོད་པའི་ལམ་གྱི་དངོས་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་བྱིར།
ཞེས་པའི་ཆོག་ལ་ཐུགས་རྟོག་ཡེ་མ་བཅུག་འདུག་གོ།

དེས་ན་ཚེད་པའི་དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་ལ་གཞོད་པ་
 སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་དོན་དམ་པར་
 མེད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་དབུ་མ་པས་ཁས་སྤངས། ཞེས་པ་ཚེད་པའི་གཞུང་གི་དོན་དུ་ཆེས་
 ཞིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །དེ་མ་ཟད་དང་མི་སྐྱེ་བའི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཟད་མི་སྐྱེ་ཞེས་པའི་ཡེ་
 ཞེས་མཐར་ཐུག་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་བསྟན་གྱི། ཆོས་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ལ་འབྲེལ་ཅི་ཡང་
 མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ། ^①བྱང་ཆུབ་དེ་བཞིན་ཉིད་མཆོན་ཉིད། །ཅེས་པས་བྱང་ཆུབ་དེ་
 བཞིན་ཉིད་བདེན་སྟོང་གི་ངོ་བོར་བསྟན་གྱི། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་
 ལ་འབྲེལ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །སྐྱེ་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་དོན་དམ་པར་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཞེས་
 པས་གནས་ཚུལ་གྱི་སྐྱེ་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་བསྟན།

ཞེས་གསུངས་པ་གཞུང་ལ་ཐུགས་རྟོག་ཡེ་མ་བཅུག་པ་ཡིན་ཏེ། བྱིད་ལྟར་ན་ངོ་
 བོ་ཉིད་སྐྱེ་དང་། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་སྐྱེ་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ།
 དེ་ལྟར་ན། འབྲེལ་པར། ^②རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པའི་མཆོན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ། ཞེས་བཤད་
 པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིས་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་
 པར་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྱིད་ལྟར་
 ན། གཞུང་འདིའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྐྱེ་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། བྱིད་དོན་དམ་
 བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱིད་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁྲབ་
 ཁས་སྤངས། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། བྱིད་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་
 ཐལ། བྱིད་ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་ཡིན་
 པར་ཐལ། ^③སྐྱེ་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་དོན་དམ་པར་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡང་དག་པའི་ཀྱན་
 རྫོབ་ཏུ་སྤང་བ་དེ་ལྟར་མོས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་གཞུང་འདིའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྤྱལ་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མངོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
 དངོས། བྱུང་པ་ཁས་སྦངས་ཏེ། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་མེད་པར་
 ཁས་སྦངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་སྟོང་ཡུལ་དུ་རྣམ་པར་བཞག་
 པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ། དེའི་སྐབས་ནས་
 བསྟན་པའི་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སོ་སོ་སྤྱེ་བོ་མེད་
 པར་ཐལ། ཁྱོད་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ།
 ཞེས་སོགས་སྒྲ་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པ་བྱད། གལ་ཏེ་གནས་ཚུལ་གྱི་སྤྱུ་ལྟག་མ་
 གསུམ་པོ་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་ཡིན་པར་སྒྲས་ཀྱི། སྤྱུ་ལྟག་མ་གསུམ་པོ་དོན་དམ་
 པར་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་ཡིན་པར་མ་སྒྲས་ཤེ་ན། སྤྱུ་ལྟག་མ་གསུམ་པོ་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་
 ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱུ་ལྟག་མ་གསུམ་པོ་དོན་དམ་པར་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཞེས་བཤད་པའི་
 ཕྱིར། འདི་ལྟགས་གཉིས་རྣམ་འབྱེད་ལ་འཁོར་གསུམ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་ལྟགས་གཉིས་རྣམ་འབྱེད་ལས། གཞུང་འདི་ན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྟོང་
 ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། ལུང་ལས། གང་ཕྱིར་དཔེན་པ་དཔེན་གྱུར་ལས། །ཞེས་པའི་
 ལུང་གི་འཕྲོས་ལས། སྟོང་ཉིད་ཅེས་བྲམ་ཤེས་པ་ལས། །གཞན་ནི་འགའ་ཡང་ཡོད་མིན་
 ཏེ། །ཞེས་པའི་ལུང་འདི་བསྐྱགས་པ་ཅམ་གྱིས་གཞུང་འདི་ན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྟོང་
 ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་གོ་རུས་སོ། །ཞེས་ཟེར། ལུང་དེ་ཅམ་ལ་སྐབས་འཆའ་རྒྱ་ཡིན་ན། འོ་ན།
 ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། ❶ ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མ་གཏོགས་
 པར། །འདི་ལྟར་ཆོས་ཡོད་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་དོན་རྒྱ་མཆོ་མཛད་
 པ་པོ་ལ་རྟགས་གསལ་བྱུང་པ་ཐམས་ཅད་སོང་།

ཡང་ལུགས་གཉིས་རྣམ་འབྱེད་ལས། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་དུ།^①དེ་ཡང་རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱུ་མ་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་
པས། གཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། རྟེན་འབྲེལ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་པ་དེ། ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབབས་པའི་དབང་དུ་
བྱས་ལ། སྒྲོམ་པས་ཉམས་སྟོང་གི་ལྟ་བུ་ནི། སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་དུ་སྒྲུང་བའི་སྒྲོ་རྣམ་
པར་མི་རྟོག་པ་སོ་སོ་རང་གི་རིག་པར་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་ལྟར་ཡང་དག་པར་སྐྱེས་ནས་རྣལ་
འབྱོར་པས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཡང་དག་པར་སྟོང་ངོ་། །ཞེས་པས་སྒྲོམ་པས་ཉམས་སུ་
སྟོང་བའི་ལྟ་བུ་བསྟན་ཏེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉམས་སུ་སྟོང་བའི་ཆོས་ཉིད་མ་
ཡིན་ན་སོ་སོ་རང་རིག་པའི་དོན་འཇོག་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་
ས་བཞི་པའམ་གསུམ་པའི་སྐབས་འདིར། གཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་
བྱུང་ཏུ་ཡང་བསྟན། བདེན་མེད་དུ་ཡང་བསྟན། ཟེར་བ་འདུག་པ། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
བདེན་བྱུང་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱིས་སྟོངས་པའོ། །ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་གཞུང་ནས།
མཉམ་གཞག་སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་མ་བཤད་པར་ཐལ། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱབ་
བས་གཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྒྲོམ་པས་ཉམས་སུ་སྟོང་བའི་ཆོས་ཉིད་དུ་
ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། ལན་མེད་དོ། །

དེ་དག་ནི་ངེས་དོན་རྒྱ་མཆོའམ། ལུགས་གཉིས་རྣམ་འབྱེད་མཛད་པ་པོ་ལ་
དགག་བཞག་བྱས་པ་ཡིན་ལ། རྩེ་ཀམ་པའི་ཁྲི་ཀླ། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞི་པའི་རྣམ་གཞག་
ལ། རྣམ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞི་པོ་འདིས་གདུལ་བྱ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་རིམ་གྱིས་འཇུག་
པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོག་མར་ཕྱི་རོལ་པའི་ལྟ་བུ་ལས་བསྒྲོག་ནས། ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་རྟོགས་པའི་སྒྲོད་དུ་རུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དང་པོར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་

སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་ཉན་ཐོས་དང་ཐུན་མོང་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ་ཡང་སྤྲ་རགས་
གཉིས་ལས། དང་པོར་ཕྱི་དོན་བདེན་མེད་དུ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་རང་རྒྱལ་དང་། སེམས་
ཅམ་རྣམ་བདེན་པ་དང་ཐུན་མོང་བ་དང་། གཉིས་པ་དེ་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་རྣམས་
བདེན་མེད་དུ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་སེམས་ཅམ་རྣམ་བརྟན་པ་དང་ཐུན་མོང་བ་དང་། གཟུང་
འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་སྟོང་པའི་རྣམ་ཤེས་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་བདེན་མེད་དུ་སྒྲོམ་པ་རྣམས་
འབྱོར་སྟོང་པའི་དབུ་མ་པའི་འདོད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །དེས་ན་རྣམས་འབྱོར་གྱི་ས་
སོ་སོའི་དོན་ལ་བདག་མེད་ཉོགས་པའི་རྣམས་འབྱོར་གྱི་ས་སྟེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་བཤད་པ།
གཟུང་མེད་ཉོགས་པའི་རྣམས་འབྱོར་གྱི་ས་སྟེ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་བཤད་པ། འཛིན་
མེད་ཉོགས་པའི་རྣམས་འབྱོར་གྱི་ས་སྟེ། སེམས་ཅམ་པ་འདོད་པའི་ལྟ་བའི་ས་བཤད་པ།
སྒྲོམ་མེད་ཉོགས་པའི་རྣམས་འབྱོར་གྱི་ས་སྟེ། དབུ་མ་པ་འདོད་པའི་ལྟ་བའི་ས་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་ལ་སྒྲུབ་དང་འཇིག་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད།
གཉིས་པ་ནི། སྟོན་པོ་དང་དེའི་སྟོང་དག་ལྟན་ཅིག་དམིགས་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་བཤད། གསུམ་པ་ནི། གཟུང་བ་མེད་ན་འཛིན་པ་མེད་དོ་སྟུང་དུ་སེམས་པས་འཛིན་
པའི་རྣམས་པའི་མཆོན་ཉིད། རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་དེ་ཡང་བསལ་ཉི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
བཤད། བཞི་པ་ནི། དེ་ཡང་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲུ་མ་བཞིན་དུ་
ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད། ཅེས་དང་། སེམས་ཅམ་རྣམ་བརྟན་པ་
དག་གཟུང་འཛིན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་སེམས་ཅམ་ལས་འདས་ནས་ཀྱང་། གཉིས་མེད་ཀྱི་
རྣམ་ཤེས་དམིགས་པ་དང་བྲལ་བའི་སྒྲིང་མེད་དེ་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་འབྱོར་གྱི་ས་
གསུམ་པ་ཡིན་ལ། རྣམས་འབྱོར་གྱི་ས་བཞི་པ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣམ་
ཤེས་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་^①འགོག་པ་ཡིན་གྱི། གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་དུ་མེད་པ་

སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡང་གཤེགས་ལས། ^①སེམས་ཙམ་ལས་ནི་འདས་ནས་ཀྱང་། །སྤང་བ་
མེད་ལ་གནས་པར་བྱ། །སྤང་མེད་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ། །དེ་ཡིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
མཐོང་། །ཞེས་པ་དེས་ཀྱང་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པ་ཉིད་བསྟན། དེ་ཡིས་ཐེག་པ་ཆེན་
པོ་མཐོང་། །ཞེས་པས་སེམས་ཙམ་རྣམ་བརྟན་པའི་ལྷ་བ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལྷ་བར་
བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ། ཡེ་ཤེས་སྤྱིང་པོ་ཀུན་ལས་བརྟམས་ལས། གཟུང་དང་
འཇིན་པ་ལས་གྲོལ་བའི། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་དོན་དམ་ཡོད། །རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་གཞུང་རྒྱ་
མཆོ་ཡི། །པ་རོལ་བྱིན་རྣམས་དེ་སྐད་སྒྲོག། །ཅེས་པས་ཀྱང་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པ་
བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར། ལྷ་བརྒྱ་པ་ཐ་མ་འབྱིང་པར་བྱེད་པའི་དབུ་མ་པ་
ལྟར། ཡང་དག་པའི་དོན་དམ་བདེན་པ་སྤྱོད་ཆེན་ཏྲག་པ་དམ་པ་ལ། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱད་
ཀྱི་ཤེས་པས། དེ་ཡོད་པ་མིན་པར་བཞག་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པའི་རྒྱ་གོམས་པར་བྱས་པས།
རྒྱལ་བ་མཆོག་གིས་མདོ་རྒྱད་ཀྱི་དོན་སྟོན་པའི་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལུགས་ལས་
འབྱུང་བའི་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་དེ་ལ་
གོམས་པར་བྱས་ན་མཐར་འཇིན་པ་ཡིན་པས་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རང་བཞིན་འོད་
གསལ་བ་ལ་མཉམ་པར་འཇོག་པ་ནི་སྒྲིན་ཆེའོ། །ཞེས་སྤྲིས་པ་ལ་ཁོ་བོས་ནི་མཆོག་གི་
ལུགས་སུ་མ་མཐོང་ལ། ལྷ་མ་རེད་འདའ་བ་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྲི་བའི་ལུགས་
ཡིན། ཟེར་ནས་གཟུང་འཇིན་ལས་གྲོལ་བའི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་མེད་སོགས་གང་དུ་ཡང་མི་
རུང་བའི་སྤྱོད་པ་འབའ་ཞིག་ཙམ་ཞིག་དོན་དམ་པའི་གནས་ཚུལ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་
པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་མེད་པར་འདོད་པ་ཡང་ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན་སེམས་ཙམ་ལས་འདའ་བར་མི་
མདོན་ཏེ། སེམས་ཙམ་རྣམ་བརྟན་པ་དང་། བྱེད་ཅག་རྣམས་ལས་གཞན་པའི་གཉིས་མེད་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བྱུར་པ་མེད་པར་མཐུན་ལ། དེའི་ཆ་ནས་སེམས་ཙམ་རྣམ་བརྟན་པ་དང་།

མ་ཐུན་ལ། འོན་ཏེ་བྱེད་ཀྱིས་ནི་རྣམ་ཤེས་སྟོང་པ་རང་གི་ངོ་བོ་བདེན་པར་འདོད་ལ། ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་ནི་དེར་མི་འདོད་པ་བྱེད་པར་དུ་མཛོན་ནོ། །

དེས་ན་བྱེད་ཀྱི་དབུ་མའི་ལྟ་བུ་ནི། གཟུང་འཛིན་ཀྱིས་སྟོང་པའི་རྣམ་ཤེས་རང་གི་ངོ་བོར་མེད་ཅེས་པ་འདི་ཡིན་ལ། རྣམ་བརྟན་པའི་ལྟ་བུ་ནི། སྒྲུང་བ་རྣམ་པ་སེམས་སུ་མི་བདེན་པ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་ཟེར་བ་ནི་དབུ་མའི་ལྟ་བུ་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་ལ་སྒྲག་ནས། དེ་ཁས་ལེན་དགོས་ཀྱིས་དོགས་ནས། དབུ་མའི་ལྟ་བུ་རང་ལུགས་འཛིན་མཆམས་རྣམ་བརྟན་པ་ལས་མ་འཕགས་པ་ཞིག་ཁས་སྦངས་ནས་དེའི་ལུགས་ཀྱིས་རྣམ་བདེན་པའི་ལྟ་བུ་རྣམ་བརྟན་པའི་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་སྒྲུབ་དགོས་པ་བྱུང་། ཞེས་རྗེ་རེད་མདའ་བ་བཀག་ནས། རང་ལུགས་འཛིན་པ་གནང་བའི་ཆོ། ཇི་སྐད་དུ། ཡོད་མིན་མེད་མིན་གཉིས་ཀ་མིན། །གཉིས་ཀའི་བདག་ཉིད་མིན་པ་མིན། །མཐའ་བཞི་ལས་ནི་གྲོལ་བ་ཡི། །དེ་ཉིད་དབུ་མ་པ་ཡི་རིགས། །ཞེས་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་མཐའ་བཞི་ཀ་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་ལ་དབུ་མའི་ལྟ་བུ་ཞེས་བཤད་པ་དེའི་དོན་འགྲེལ་པའི་ཚུལ་ལ། རྒྱལ་བ་སྤྲུལ་བཅས་དབྱེས་པ་སྦྱེད་པའི་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་འགྲེལ་ཚུལ་དང་། ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ཐ་མ་རྣམས་དགའ་བར་བྱེད་པའི་དབུ་མའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། ཀུན་བཏགས་དང་གཞན་དབང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མེད་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བརྟན་པའི་སྒྲུང་བ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མེད་པ་མིན་ཏེ། གདོད་མ་ནས་ཡོད་མ་སྟོང་ན་དེ་ལ་བལྟས་པའི་མེད་པ་མི་སྲིད་པ་དེའི་ཕྱིར་དང་། མེད་པ་ནི་ཡོད་པ་ལས་བསྒྲེག་པ་ལ་བྱའི། ཡོད་པ་ཉིད་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་བསྒྲེག་པས་མེད་པ་མི་འགྲུབ་པས་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་འདུག་ཅིང་། མཐའ་དེ་དག་སྦངས་པའི་དོན་དམ་བདེན་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་ལ་མཐར་འཛིན་པ་ཡོད་པ་མ་

ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་མཐའ་དེ་དག་སྤངས་ནས་འབྲིན་པའི་ཕྱིར།
 མཐའ་འཛིན་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ཤེས་པས་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་ཡོད་མེད་སོགས་གྱི་མཐའ་འཛིན་པ་
 མི་སྤྲོད་དེ། ཡེ་ཤེས་དེ་མཐའ་འཛིན་གྱི་ཤེས་པའི་ཡུལ་དུ་དོན་སྤྱི་ཙམ་ཡང་འཆར་དུ་མི་
 རུང་ན། མཐའ་འཛིན་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ཤེས་པས་དེ་དབྱེད་གཞིར་བཟུང་ནས་ཡོད་མེད་ལ་
 སོགས་པར་འཛིན་པ་མི་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་
 བདེན་གྲུབ་དོ་བོ་ཉིད་གྱིས་སྤྲོང་བ་འཇུག་མེད་པའི་རིག་པ་ནི་བསམ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་
 རོ། ། ཞེས་དང་། གཉིས་པ་ལྟ་བུ་བརྒྱ་པ་ཐ་མ་རྣམས་དགའ་བར་བྱེད་པའི་དབྱུ་མའི་ལྟ་བུ་ནི།
 གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་སོགས་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་མ་ཐག་པའི་ཀུན་
 རྒྱུ་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་རིག་པ་མངོན་དུ་
 སོང་ཡང་། གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོས་པ་བཀག་པའི་སྒྲོ་
 རས་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་འབབས་བྱེད་གྱི་རིག་པ་མ་གསལ་བར་ཀུན་རྒྱུ་གྱི་
 མཚན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་བཅན་ཐབས་སུ་བཀག་པ་ཙམ་གྱིས་མཚན་མར་འཛིན་པའི་
 རྟོག་པའི་ས་བོན་སྤྲོང་མི་རྒྱས་ཞེས་བཤད་ཀྱང་། དེ་དག་གི་དབྱུ་མ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་འདི་
 དགོས་པའི་དབང་གིས་ལེགས་པར་མ་བཤད་པ་ཡིན་ནམ། ཚུལ་རིམ་ལྡན་པའི་ལྟ་བུ་
 འགྱུར་མ་འཆལ་ལོ། །

གཞན་དུ་ན་བྱེད་གྱིས་བརྗོད་པའི་ཉེས་པ་དེ་མི་འཇུག་སྟེ། གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་
 ཤེས་ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་གྱི་རིག་པ་གང་གིས་ཀྱང་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་འབབས་མི་
 རུས་པ་དང་། ཐབས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པ་དང་། དེ་མ་ཐབས་ཀྱང་གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་
 བསྐྱེད་སྤྱོད་པས་སྤྲོད་པ་སྤྲོང་རུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲུབ་པ་ལས། ^༡སེམས་དེ་རང་བཞིན་
 འོད་གསལ་བས་ན་ཉོན་མོངས་དོ་བོ་མེད་གཟིགས་པས། ཞེས་སོགས་མདོར་བསྟན་

ཀྱིས་བཤད་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ཀྱིས་གཉིས་མེད་ཀྱི་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དོན་ལ་མཉམ་གཞག་དུ་
བསྐྱོམས་པས་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་གདོད་མ་ནས་སྒྲོང་རྒྱས་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་སོགས་
རྗེ་ཀམ་པའི་ཁྱེད་ཀྱི་གསུངས་སོ། །

དེ་རྣམས་ལ་དོགས་པ་ཞུས་ན། ཀྱུ་ལ་བ་སྤྲས་བཅས་དགྱེས་པ་སྒྲིབ་པའི་དབུ་མ་
ཆེན་པོའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་གྱི་སྐབས་སུ། ཡོད་མིན་མེད་མིན་གཉིས་ཀ་
མིན། །གཉིས་ཀའི་བདག་ཉིད་མིན་པ་མིན། །ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་གནང་བའི་ཆེ། ཀྱུ་
བཏགས་དང་གཞན་དབང་གི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྟངས་དུ། ཡོད་མིན་མེད་མིན་གྱི་རྣམ་གཞག་
མཛད་ནས། ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་སྟངས་དུ་དེའི་རྣམ་གཞག་མི་མཛད་པའི་རྒྱ་མཆན་གང་ཡིན་
ཞེས་ཞུའོ། །དེ་ལ་གལ་ཏེ་དོན་དམ་བདེན་པ་བདེན་པར་ཡོད་པས་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་
པའི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་ཚུལ་མ་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུང་ན། བདེན་གྲུབ་ཞལ་
གྱིས་བཞེས་ཕྱིན། དབུ་མ་ཆེན་པོའི་ལུགས་ཀྱི་མཐའ་བྲལ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་གོ་
སྐབས་མེད་དོ། །དེའི་ཆ་ནས་ཡོད་མིན་མེད་མིན་གྱི་འབྲུ་ཀྱུ་བཏགས་དང་གཞན་དབང་
ཁོ་ན་ལ་མཛད་རྒྱ་ཡིན་ན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཏྲག་
ཆད་ཀྱི་མཐའ་བཞི་དང་བྲལ་བའི་དབུ་མ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གནས་ལུགས་
མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་ཞེས་པ་ཏྲག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་དབུ་མ་ལ་
འཛིན་པ་སྒྲུབ་ཡབ་སྤྲས་ཀྱི་དགོངས་པའོ། །དེས་ན། ཡོད་མིན་མེད་མིན་གཉིས་ཀ་
མིན། །ཞེས་སོགས་མཐའ་བྲལ་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ཐབ་མོ་ལ་འབྲུ་སྟོན་མཛད་པའི་ཆེ།
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟངས་དུ་མཐའ་བཞི་དང་བྲལ་བའི་བཤད་པ་གནང་དགོས་ཀྱི། ཀྱུ་
བཏགས་དང་གཞན་དབང་ཁོ་ནའི་སྟངས་དུ་བཤད་པ་མཛད་ན་སྟོགས་གཅིག་པའི་དབུ་མ་
གསུངས་པ་དེ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བས་བདེན་གྲུབ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་སྟོན་དུ་གོ་ལགས།

དོན་བསྐྱུ་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་བདེན་པར་ཡོད་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ན། དོན་
 དམ་བདེན་པ་མཐའ་བཞི་དང་མ་བྲལ་བས། མཐའ་བྲལ་ཆེན་པོ་ཉམས། དོན་དམ་
 བདེན་པ་མཐའ་བཞི་དང་མ་བྲལ་ན། གུན་རྫོབ་མཐའ་བྲལ་འཛོག་མི་བྱུང་བས་བདེན་པ་
 གཉིས་ཀའི་སྟེང་དུ་མཐའ་བྲལ་འཛོག་དགོས་པར་གོ་ལགས། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ས་
 འགོག་པ་ན། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་མེད་དུ་རིགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་གཏན་ལ་
 འབེབས་མི་རུས་པ་དང་། གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པ་དང་། གཏན་ལ་མ་
 ཕབ་ཀྱང་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྒྲོམ་པ་རྒྱང་བས་སྒྲིབ་པ་སྒྲོང་རུས་གསུངས་^①ལ། འོ་
 ན། འཁོར་ལོ་བར་པར་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་མེད་དུ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་
 ལ་མ་ཕབ་པར་ཐལ། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་མེད་དུ་རིགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་
 གཏན་ལ་འབེབས་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཁོར་ལོ་བར་པར་གཟུགས་ནས་རྣམ་
 མཐེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་མ་ཕབ་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཁོར་ལོ་བར་པར་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་གསུངས་པ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དབང་
 དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། སྒྲོམ་པས་ཉམས་སྒྲོང་གི་ལྟ་བུ་འཁོར་ལོ་ཐ་མར་བསྟན་པ་ཡིན་
 རོ། །ཞེས་པའི་བཞེད་པ་དང་འགལ་ལོ། །

ཡང་སྐབས་འདིའི་རྒྱུར། ཟག་མེད་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ཅན། གཉིས་
 མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོང་པོ་དེ། ཏྲག་བརྟན་གཡུང་དྲུང་གི་བདེན་པ་ཁོ་ནར་
 རྒྱུད་སྒྲ་མར་བཤད་ལ། དེ་ལ་བདེན་མི་བདེན་སོགས་ཀྱི་དབྱུད་པ་འཇུག་པའི་སྐབས་མི་
 སྟོང་བས། བདེན་འཛིན་དང་བདེན་མེད་དུ་འཛིན་པའི་གཉིན་པོ་བྱུང་བ་རྒྱུད་སྒྲ་མར་མ་
 བསྟན། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་ཡང་མི་བདེ་བ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་

ཞེས་བདེན་པར་འཇིན་པའི་བདེན་འཇིན་གྱི་གཉེན་པོ་རྒྱུད་སྒྲུབ་མར་བསྟན་པར་ཐལ། དེའི་གཉེན་པོ་མདོན་ཉོགས་རྒྱུ་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བདེན་པར་འཇིན་པའི་བདེན་འཇིན་གྱི་གཉེན་པོ་དེར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ❶ རྒྱལ་ལ་སོགས་ལ་ཆགས་པ་སྤྱ། །ཞེས་པས་འབྲས་བུ་ལ་མཆོན་འཇིན་ངོས་བཟུང་ནས། ❷ ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གཅིག་པར་ནི། །ཞེས་པས་ཆགས་པ་སྤོང་པ་ཡིན། །ཞེས་པས་དེ་སྤོང་བྱེད་གྱི་གཉེན་པོ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁྱེད་ཀྱི་ཕྱ་བརྒྱ་པ་ཐ་མ་རྣམས་འབྱེད་པར་བྱེད་པའི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་སྒྲོམ་ཚུལ་སངས་རྒྱུ་བསྐྱེད་ཀྱི་ལྟ་བ་སྒྲོམ་ཚུལ་ལ་མཛད་འདུག་པ་འདིའི་དོན་དེ་བཙུག་ལྟ་འདས་ཀྱིས་སྟོན་སྒྲུབ་མཛད་ཆོག་ཏུ། ཕྱ་བརྒྱ་པ་ཐ་མ་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་བཙུག་པ་འབྱུང་བ་ན། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ། དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྐུ་སྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་ཆོགས་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་སངས་རྒྱུ་བསྐྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་བུ་རྒྱ་སྤྱི་ཏུ། སྒྲོབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་མཛད་པའི་དབུ་མ་འདུག་པ་སོགས་ཕྱ་བརྒྱ་པ་ཐ་མའི་དུས་སུ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ཡང་དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་བཙུག་པ་ཡིན་གསུང་བར་འདུག་པ། སྒྱིར་སངས་རྒྱུ་བསྐྱེད་ཀྱི་བསྟན་པ་ལོ་ཕྱ་སྤོང་དུ་གནས་པ་མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཆོ་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་ཤེས་པ་སོགས་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཞལ་འཆམ་པར་འབྱུང་ཞིང་། ཕྱ་སྤོང་པོ་བྱེད་བྱེད་དུ་བགོས་པས། ཕྱ་བརྒྱ་པ་སྤྱག་བཅུའི་བར་དུ་བསྟན་པ་གནས་པར་བཤད་ལ། དང་པོ་ལ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་ལེ་ཏུ། སྒྲུབ་པའི་ལེ་ཏུ། ལྷུང་གི་ལེ་ཏུ་སྟེ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། དག་བཙུག་པ། ཕྱིར་མི་འོངས། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་ལེ་ཏུ་གསུམ་ཀྱི་སྒྲོན་ནས། ཕྱ་བརྒྱ་པ་སྤྱག་དང་པོ་གསུམ་དང་། བར་པ་ལ་ལྟག་མཐོང་། ཉིང་རེ་འཇིན། ཚུལ་བྱིས་ཀྱི་ལེ་ཏུ་སྟེ་གསུམ་དང་། ཕྱ་བརྒྱ་པ་བདུན་པ་སོགས་གསུམ་ལ། མདོན་པ། མདོ་སྟེ། འདུལ་བའི་ལེ་ཏུ་གསུམ་དང་དགུ་སྟེ།

དེའི་སྟེང་དུ་རྟགས་ཅམ་འཛིན་པའི་ལེ་བྱ་སྟེ། ལྷ་བརྒྱ་པ་ཐལ་བཅུ་བའད་ལ། ལྷ་བརྒྱ་པ་
 ཐ་མ་རྣམས་མགྲ་བར་བྱེད་པའི་ལྷ་བ། ཞེས་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་ས་སོགས་
 ལྷ་སྐྱབ་རྩེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་ལ་བྱར་བ་བཀའ་འདུག་ལ། ལྷ་བརྒྱ་པ་ཐ་མ་རྣམས་
 ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷ་བས་མགྲ་ན་ལེགས་འདུག་ནའང་། དེ་དཀའ་བའི་རིགས་སུ་འདུག་ལ། ལྷ་
 བརྒྱ་པ་ཐ་མ་ཞེས་པ་ལ། རྟགས་ཅམ་འཛིན་པའི་ལྷ་བརྒྱ་པ་ཐ་མ་དང་། སྤྱིར་སངས་
 རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་ལོ་ལྷ་སྟོང་དུ་གནས་པ་དུམ་བུ་གཉིས་སུ་བགོས་པའི་ཉིས་སྟོང་ལྷ་
 བརྒྱ་པ་དང་པོ་ལ། སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་གནས་པ་གོང་འཕེལ་གྱི་སྐབས་ཡིན་
 ཞིང་། ཉིས་སྟོང་ལྷ་བརྒྱ་པ་གཉིས་པ་ལ་གནས་པ་འགྲིབ་པའི་སྐབས་ཡིན་པས། ཉིས་
 སྟོང་ལྷ་བརྒྱ་པ་གཉིས་པ་ལ། ལྷ་བརྒྱ་པ་ཐ་མ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་ཞི་བ་འཆོ་བཞེད་པ་
 གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་། གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་ས། ལྷ་བརྒྱ་པ་ཐ་
 མའི་དུས་ཀྱི་པརྩེ་ཏ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྷ་བརྒྱ་པ་དང་པོ་སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་གནས་
 པ་གོང་འཕེལ་གྱི་སྐབས་སུ་བྱོན་པའི་ཕྱིར།

གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་
 པས་སྐྱབ་པ་སྟོང་རྒྱལ་པ་དང་། རོན་དམ་བདེན་པ་ལ་བདེན་མི་བདེན་གྱི་དབྱེད་པ་མི་
 འདུག་པར་མ་ཟད་རོན་དམ་བདེན་པ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་འཛིན་པ་ཡང་སྐྱེ་བ་མི་
 སྟོང་དེ། དེ་ལ་དམིགས་པས་བདེན་འཛིན་གྱི་ས་བོན་བྱེད་ས་ནས་འབྱེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 གསུངས་པ་མི་འཐད་པ་འདྲ་སྟེ། རྒྱལ་བ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཡོད་པར་མ་
 ཟད་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་
 མང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་བ་རོན་གསལ་ལས། ^①སྟོང་པ་ཉིད་དང་། བ་རོལ་ཏུ་
 ཕྱིན་པའི་རོན་དང་། མཐོང་བ་དང་། སྟོམ་པ་དང་། མི་སྟོབ་པའི་ལམ་ལ་གཟུང་བར་རྣམ་

པར་རྟོག་པ་རྣམས་ཏེ། ཞེས་ཇི་ལྟ་བ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྟོང་བྱར་བདེན་
པར་ཞེན་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་པ་འགྲེལ་བ་དོན་
གསལ་གྱི་ལུགས་ཀྱི་ཕྱོགས་སྒྲ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུང་འཇིན་
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་པར་གྲུབ་ན། རྣམ་མཁྲེན་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་དགོས་ཏེ།
སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ལན་མཛད་པ་ལས་འོས་མི་འདུག་པ། དེ་ལྟར་ན་གདམས་ངག་གི་གཞུང་
ཐམས་ཅད་དང་འགལ་ཞིང་བྱུང་པར་དུ་སངས་རྒྱུས་དགོན་མཆོག་གི་འགྲེལ་པར།
སངས་རྒྱུས་ལ་སངས་རྒྱུས་དང་བྱང་ཆུབ་དག་མཆོན་ཉིད་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་སངས་
རྒྱུས་སྐྱ་བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྲེན་པ་ཉིད་མི་དམིགས་པ་
ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པར་མི་སྟོར་བས། དམིགས་པར་བྱ་བ་དང་། དམིགས་པར་བྱེད་
པ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཞེས་རྣམ་མཁྲེན་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་
པར་བཤད་ཅིང་། དམིགས་བྱ་ཡུལ་དང་། དམིགས་བྱེད་རྣམ་མཁྲེན་དོན་དམ་པར་མི་
དམིགས་པར་བཤད་འདུག་པས་ཇི་ལྟར་ལགས། ཞེས་ཞུའོ། །

མདོར་ན། གཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་པ་འདི་
གངས་ཅན་གྱི་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་
མཆོན་སོགས་ཀྱིས་བདེན་གྲུབ་ཁས་ལེན་ཕྱིན་ཆད་ཏྲག་མཐར་ལྟར་བར་བཤད་ཅིང་།
རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཐུག་མི་ལ་རས་པས་ཀྱང་། དོན་དམ་བདེན་པའི་དབང་དུ་
ནི། །བགོགས་ལས་སངས་རྒྱུས་ཉིད་ཀྱང་མེད། །ཅེས་གསུངས་ན་སངས་རྒྱུས་དོན་དམ་
པར་ཡོད་པ་ཇི་ལྟར་རིགས། ཆོས་དགོན་མཆོག་གི་འགྲེལ་པར་ཡང་། གཞི་ལམ་རྣམ་

བས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པར་བཤད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
གདམས་ངག་གི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་ཆོས་མི་སྤྱིད་པར་བཤད་
འདུག་ན། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་གྱི་ལུགས་ལ། བདེན་གྲུབ་བཞིན་པ་རྩི་ལྟར་རིགས་ལ།
རྩེ་རེད་མདའ་བ་འགོག་པའི་ཆོ། ཁྱོད་ཀྱི་ལྟ་བ་འདི་སེམས་ཅམ་པའི་ལྟ་བ་ལས་མ་འདས་
ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་འདིར་ལྟ་བའི་རིམ་པ་ལ། གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ། གཉིས་སྟོང་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ། སྟོས་བྲལ་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་
སྟེ་གསུམ་བཤད་ཅིང་། དེ་ལས་མང་བ་མ་བཤད་ལ། དེའི་གནད་ཀྱིས་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་
གསུམ་ལས་མང་བར་བཞིན་པ་རྣམས་མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་ཅ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་མ་
ཡིན་ཞིང་། ལྟ་བ་གསུམ་པོ་དེའི་ནང་ནས། ཉན་ཐོས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཐུན་
མོང་བ་ཅམ་གཙོ་བོར་སྟོམ་པ་དང་། སེམས་ཅམ་པས་གཟུང་འཇིན་ཇུས་གཞན་གྱིས་སྟོང་
པའི་སྟོང་ཉིད་གཙོ་བོར་སྟོམ་པ་དང་། བྱང་སེམས་དབྱུ་མ་པས་མཐའ་བཞིའི་སྟོས་པ་དང་
བྲལ་བའི་སྟོང་ཉིད་གཙོ་བོར་སྟོམ་པ་ཡིན་ལ། རྩེ་རེད་མདའ་བ་མཐའ་བཞིའི་སྟོས་པ་དང་
བྲལ་བའི་བདེན་སྟོང་གཙོ་བོར་སྟོམ་པར་མཛད་ཀྱི་གཉིས་སྟོང་གཙོ་བོར་མི་སྟོམ་པས།
སེམས་ཅམ་པའི་ལྟ་བ་ལས་མ་འདས་པའི་སྟོན་མེད་དོ། །

ཡང་འདི་ལྟར་འབྲུལ་ཏེ། རྣམ་བརྟུན་པས་གཟུང་འཇིན་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་
རྣམ་ཤེས་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པར་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། སྤང་བའི་རྣམ་པ་སེམས་སུ་མི་
བདེན་པ་ཅམ་སྟོམ་པ་རྣམ་བརྟུན་པའི་ལྟ་བ་ཡིན། རེད་མདའ་བའི་ལྟ་བ་རྣམ་བརྟུན་པའི་
ལྟ་བ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ལན་གནང་ན། རྣམ་བརྟུན་པས་གཟུང་འཇིན་
གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
ཞལ་གྱིས་བཞེས་སོ། །

ཡང་ཁྱེད་ཀྱི་འདིར། གཉིས་སྤྱི་མཉམ་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་འདི་ཡང་དག་པར་
ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ། །སྤྱི་མཉམ་དུ་ངེས་པར་བྱས་ནས། ཞེས་པ་རྣམས་འབྱོར་གྱི་ས་བཞི་
པ་ལ་སྤྱོད་བཀའ་བཅིངས་འཐད་དེ། འདི་ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན། རྣམས་འབྱོར་གྱི་ས་གཉིས་
པ་དང་། བར་ཕྱིན་པ་སྤྱི་བ་དང་། རྗེ་ཀམ་པའི་ཁྱེད་ལྟར་ན། རྣམས་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་
པའི་གཞུང་དུ་འཆད་རིགས་པའི་ཕྱིར། གཞུང་བཅིངས་ན་འཛིན་པ་མེད་དོ་སྤྱི་མཉམ་དུ་ངེས་
པར་སེམས་པས་འཛིན་པའི་རྣམས་པའི་མཆན་ཉིད་རྣམས་པར་རིག་པ་ཅམ་དེ་ཡང་
བསལ་ཏེ་གཉིས་སྤྱི་མཉམ་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་འདི་ཡང་དག་པར་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་
ཡིན་ནོ་སྤྱི་མཉམ་དུ་ངེས་པར་བྱས་ནས། ཞེས་དབུ་སེམས་གཉིས་ཀས་ཐུན་མོང་དུ་ཁས་
ལེན་པས་འདོད་ཚུལ་ལ་འཆད་རིགས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་རྗེ་ཀམ་པའི་ཁྱེད་ཀྱི་གཉིས་སྤྱི་མཉམ་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་འདི་ཡང་
དག་པར་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ། །སྤྱི་མཉམ་དུ་ངེས་པར་བྱས་ནས། ཞེས་པའི་དོན་ལ་ཡེ་
ཤེས་ལས་གཞན་པའི་སྤྱོད་མཆན་གཉིས་པར་གྱུར་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་པ་
མེད་པར་དགག་པའི་བདེན་པ་འདི་ཡང་དག་པར་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ། །སྤྱི་མཉམ་དུ་དབུ་
མ་པ་བྱས་པའི་སྤྱོད་ཅན་དག་གིས་ངེས་པར་བྱས་ནས། དེར་ལྟ་བུ་བསྒྲིག་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་དགག་པའི་བདེན་པ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཡོད་པ་མིན་ཏེ།
ཉིན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྤྱི་མཉམ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་མེད་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་གངས་པའི་བདེན་པ་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡོད་པར་
འཛིན་པ་ལས་འབྲེལ་ཆབས་ཆེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་འཛིན་པས་
སོ། །སྤྱི་མཉམ་དུ་རིགས་པས་དབུད་པ་བྱས་པས་སོ། །ཞེས་ཡ་མ་ཆབ་ཅིག་བྱུང་བ་ལ། རྗེ་
བའདི་ཞུ་སྟེ། གཞུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་དགག་པའི་བདེན་པ་ཡང་

དག་པར་ཡོད་དོ། །ཞེས་དབུ་མ་པ་བྱིས་པའི་སློ་ཅན་དག་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་དབུ་
མ་པ་བྱིས་པའི་སློ་ཅན་དེ་སུ་ཡིན་ཞེས་ཞུ་རོ། །

དགེ་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པ། རྒྱ་བ་གྲགས་པའི་རྗེས་འབྲང་རྣམས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུང་པ་ཡིན་ན། ཁོ་ལོ་ཅག་ནི་གཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མེད་དགག་ཏུ་མི་
ལམ་དུ་ཡང་མི་འདོད་ཅིང་གཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་དགག་པའི་
བདེན་པ་ཡང་དག་པར་ཡོད་པར་ཁོ་ལོ་ཅག་ག་ལ་འདོད་དེ། ཁོ་ལོ་ཅག་གི་ལྷགས་ལ་དབུ་
མ་ཐལ་རང་གང་གི་སྐབས་སུ་ཡང་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པའི་ཚེས་ཁས་མི་ལེན་པའི་བྱིར།
དེས་ན་དེ་ལྟར་སྟེ། དབུ་མ་པ་བྱིས་པའི་སློ་ཅན་དེ་སུ་ཡིན་གལ་ཏེ་སེམས་ཙམ་རྣམ་
བརྒྱན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སེམས་ཙམ་རྣམ་བརྒྱན་པས།
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མེད་དགག་ཏུ་ག་ལ་འདོད་ཅིང་། དེ་འདྲའི་མེད་དགག་དོན་དམ་
པར་ཡོད་དོ། །ཞེས་ཀྱང་ག་ལ་སྟེ། དེ་འདྲའི་ཕྱོགས་སུ་ཁས་ལེན་མཁན་གཏན་མི་སྲིད་
པས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་སོགས་རྣམ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞི་པ་ལ་སྦྱར་བ་ཡང་
ག་ལ་རིགས། ཞེས་ཞུ།

ཡང་ངེ་བ་འདི་ཞུ་སྟེ། སྟོན་པོ་དང་དེའི་སློ་དག་ལྟན་ཅིག་དམིགས་པ་ངེས་པའི་
བྱིར། ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བརྒྱན་པའི་ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་ཉགས་འདི་ལ་བརྟེན་
ནས་སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་བ་རྫོགས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་རྒྱས་སམ་མི་རྒྱས། དང་པོ་
ལྟར་ན། ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་ཉགས་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་འདི་སེམས་ཙམ་རྣམ་
བདེན་པའི་ལྟ་བ་ལ་སྦྱར་བ་དང་། དེའི་གོང་དུ་རྣམ་བརྒྱན་པའི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་
བྱེད་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་དང་འགལ། གལ་ཏེ་མི་རྒྱས་ན།
སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་བ་རྫོགས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་རྣམ་དག་ཅིག་

མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཙམ་པའི་ལྷ་
བ་རྫོགས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ། དེ་ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲུ་མ་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སྟེ། ཞེས་པ་འདིས་རྣལ་
འབྱོར་སྦྱོང་པའི་དབུ་མའི་ལྷ་བ་རྫོགས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་མི་རུས་པར་ཐལ། ལྷན་ཅིག་
དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཙམ་པའི་ལྷ་བ་རྫོགས་པར་གཏན་ལ་
འབེབས་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་ཆ་བ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱི་རིགས་པའོ། །དེས་ན་སེམས་
ཙམ་རྣམ་བཤེན་བརྩམས་གཉིས་བསྒྲིམ་བྱའི་གཙུག་པོའི་ལྷ་བ་མི་འགལ་ཏེ། གཟུང་འཛིན་རྩལ་
གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟགས་པའི་ལྷ་བ་དེ། རྣམ་བཤེན་རྣམ་བརྩམས་གཉིས་ཀའི་
བསྒྲིམ་བྱའི་གཙུག་པོའི་ལྷ་བ་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་རྣམ་བཤེན་བརྩམས་གཉིས་
ལ་གྲུབ་མཐའི་བྱད་པར་མི་འདྲ་བ་ནི་མང་དུ་ཡོད་དོ། །

ཁོ་བོ་ཅག་གི་ལུགས་ལ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དེ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་རྟགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས། གཉིས་སྟོང་རྟགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས།
བཤེན་སྟོང་རྟགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཡང་། བསམ་བློང་གི་
རིག་པ། སྒྲིམ་བྱང་གི་རྣལ་འབྱོར། བསྒྲིམས་པའི་འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་ནི། ^①དེ་ལ་སྒྲེ་བ་
དང་འཛིན་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། ^②བདག་མེད་དོ་སྙམ་དུ་
སྒྲིམ་པས། ཞེས་པས་འཆད། གསུམ་པ་ནི། ^③བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡོངས་སུ་བོར་
ནས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད། རྩལ་ཐོབ་ཏུ་ཡིད་ལ་བྱ་བའི་རིམ་པ་ཡང་ཞར་ལ་བསྟན།
གཉིས་པ་ལ་མཉམ་གཞན་ཏུ་སྒྲིམ་པའི་རིམ་པ་དང་། རྩལ་ཐོབ་ཏུ་ཡིད་ལ་བྱ་བའི་རིམ་
པའོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་། བསམ་བློང་གི་རིག་པ། སྒྲིམ་བྱང་གི་རྣལ་འབྱོར། བསྒྲིམས་པའི་
འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་ནི། ^④སྔོན་པོ་དང་དེའི་སྔོན་གསལ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར་

ཞེས་པས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། ^①འདི་ནི་སེམས་ཙམ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ནི་
མེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་། ཞེས་པས་བཤད། གསུམ་པ་ནི། ^②འཛིན་པའི་རྣམ་པ་
ཅན་གྱི་སེམས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡོངས་སུ་མ་བོར་བས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་
སྤངས་ཏེ། ཞེས་པས་བཤད། གཉིས་པ་རྩེས་ཐོབ་ཏུ་ཡིད་ལ་བྱ་བའི་རིམ་པ་ནི། ^③གཟུང་བ་
མེད་ན་འཛིན་པ་མེད་དོ་སྟམ་དུ་ངེས་པར་སེམས་པས་འཛིན་པའི་རྣམ་པའི་མཆན་ཉིད་རྣམ་
པར་རིག་པ་ཙམ་དེ་ཡང་བསལ་ཏེ། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་འདི་ཡང་དག་
པར་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ། །སྟམ་དུ་ངེས་པར་བྱས་ནས་ཞེས་པས་འཆད། འདིའི་དོན་ནི།
གཟུང་འཛིན་རྩེས་གཞན་མེད་ན། གཟུང་འཛིན་རྩེས་གཞན་དུ་སྤང་བའི་འཛིན་པ་མ་འཁྲུལ་བ་
ཡང་མེད་དོ། །སྟམ་དུ་རྩེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ངེས་པར་སེམས་པས་འཛིན་པའི་རྣམ་པའི་
མཆན་ཉིད། གཟུང་འཛིན་རྩེས་གཞན་དུ་སྤང་བའི་རྣམ་པར་རིག་པ་མ་འཁྲུལ་བར་འཛིན་པ་དེ་
ཡང་བསལ་ཏེ། གཟུང་འཛིན་རྩེས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་འདི་ཡང་དག་པར་ཡོད་པ་སྟེ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །སྟམ་དུ་
ངེས་པར་བྱེད་དོ། །

རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པ་ལ། བསམ་བློང་གི་རིག་པ། སྒོམ་བློང་གི་རྣལ་
འབྱོར། བསྒྲོམས་པའི་འབྲས་བུ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ^④དེ་ཡང་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་པར་
འབྲུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྐྱེ་མ་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སྟེ། ཞེས་པས་འཆད། གཉིས་
པ་ནི། ^⑤ཡང་དག་པར་ན་གཅིག་ཏུ་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་སོགས་པར་
བཏགས་པའི་ངོ་བོ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ་སྟམ་དུ་བསྒྲོམས་པས། ཞེས་པས་འཆད། གསུམ་
པ་ནི། ^⑥བསྒྲོམས་པའི་སྟོབས་བྱུང་བ་ན། ཁ་ཅིག་ལ་ནོར་བུ་དང་དདུལ་ལ་སོགས་པའི་
ཤེས་པ་བཞིན་དུ། འཁྲུལ་བའི་མཆན་མ་མཐའ་དག་སྤངས་པ། སྐྱེ་མ་ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་

དུ་སྒྲུབ་བའི་སྒོ་ནས་པར་མི་རྟོག་པ་སོ་སོ་རང་གི་རིག་པར་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་ལྟར་ཡང་དག་
པར་སྒྲུས་ན་ནལ་འབྱོར་པས་ཞེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཡང་དག་པར་སྒྲོང་ངོ་། །ཞེས་པས་འཆད་
ཅིང་། དེས་རྗེས་སྐོབ་ཏུ་ཡིད་ལ་བྱ་ཚུལ་ཡང་དོན་གྱིས་བསྟན། འོ་ན་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུའི་བདག་
ཉིད་དུ་སྒྲུབ་བའི་སྒོ་ནས་པར་མི་རྟོག་པ་སོ་སོ་རང་གི་ས་རིག་པར་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་ལྟར་ཡང་
དག་པར་སྒྲུས་ན་ཞེས་པས་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་བ་ཞེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་
ན། འདིའི་དོན་ལ་མཁས་པ་མང་པོ་འདི་སྐད་གསུང་སྟེ། གཞུང་འདིས་འཕགས་པའི་
མཉམ་གཞག་ལ་རྟོན་འབྲེལ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་སྒྲུབ་བར་གསུངས་པས་མཉམ་གཞག་སྒྲུབ་
བཅས་བསྟན་ཞིང་། སྒྲོབ་དཔོན་སེལ་བཟང་པོ་སྒྲུ་མ་རིགས་གྲུབ་པའི་དབུ་མ་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། རྟོག་ལོའི་སྤྱིང་ཡིག་བདུད་ཅིའི་ཐེག་ལེ་ལས། སྒྲུ་
མ་རིགས་གྲུབ་པའི་དབུ་མ་པ་ཞེས་པ་ནི་སྤྱིངས་པ་ངོ་མཆར་སྒྲེད་པའི་ནམ་གཞག་
གོ། །ཞེས་ཐ་སྙད་ནོར་བར་བཤད་ཅིང་། འཕགས་པ་སྒྲོབ་པའི་མཉམ་གཞག་གི་
གཟིགས་ངོར་རྟོན་འབྲེལ་སྒྲུ་མར་སྒྲུབ་བར་འདོད་པ་ལ་ནི་དབུ་མ་པའི་བྱི་ཅ་མ་ཡང་
མེད་དོ། །ཞེས་ཐུས་གྱི་མཁས་པ་དག་གསུང་ངོ་། །

འོ་ན་ལུང་དེའི་དོན་གང་ཞེ་ན། བརྒྱད་སྟོང་འབྲེལ་ཆེན་གྱི་སྐབས་དུ་མར་འབྱུང་
བ་ལྟར། འཕགས་པ་སྒྲོབ་པའི་མཉམ་གཞག་རང་ཉིད་བདེན་སྟོང་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ལུང་
དེའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྒྲོབ་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ལ་བདེན་སྟོང་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུའི་སྒྲུབ་
ཚུལ་ཡོད་པ་ལུང་དེའི་དོན་གཏན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རིགས་པས་གཞོད་པའི་བྱིད།

དེས་ན་འབྲེལ་ཆེན་དང་། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་འཕགས་
པ་སྒྲོབ་པའི་མཉམ་གཞག་རང་ཉིད་བདེན་སྟོང་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ལ་འཆད་རིགས་ཏེ།
བརྒྱད་སྟོང་འབྲེལ་ཆེན་གྱི་སྟོང་འཐུན་ཆེན་མོར། རྟོག་བས་ན་ལུང་དང་རིགས་པ་དག་ནི།

སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སེམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་ཉོག་པ་ལ་མངོན་པར་བཙོན་པའི་སྒོ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་གཉིས་སུ་མེད་པ་སྐྱུ་མ་ལྟ་
 བུའི་སེམས་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་ལས་བྱུང་
 བའི་ཤེས་པས་རྣམ་པར་དག་ནས་ཉོན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཚེས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་མངོན་པར་ཉོག་པ་བརྒྱད་ཀྱི་རིམ་པར་
 གྲུས་པ་དང་། རྒྱན་མི་འཆད་པ་དང་། དུས་རིང་པོའི་བྱུང་པར་ཅན་ཀྱི་སྒོམ་པས་སྒོམ་
 པར་བྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་པའི་དབང་ལྷན་རྣམས་ནི་ཉོན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་
 ཚེས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཉོག་པ་མཐའ་དང་བལ་ཞིང་། སྤིད་པ་རི་སྤིད་བར་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཙམ་ཀྱི་རྒྱན་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཉིད་ནི་གཉིན་པོའི་
 གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །དང་པོ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་རྣམ་པར་འཛོག་པར་བྱེད་པ་མངོན་པར་
 བརྗོད་པ་དང་བཅས་པ་ནི། དེའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པས་ཡིན་གྱི། གཉིན་པོ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་
 ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྗེས་སུ་
 སྐྱེས་པ། ཞེས་པའི་མདོ་དོན་འཆད་པའི་ཆེ། བརྒྱད་སྟོང་འབྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་སྐྱུ་
 མ་ལྟ་བུ་ཉིད་ཀྱིས་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པས་ན། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་།
 གཞན་ཡང་། མཉམ་གཞག་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་རྣམ་གཞག་གསུངས་པ་མང་དུ་ཡོད་
 དོ། །འབྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས་ཀྱང་། ❶ རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཚེས་ཐམས་
 ཅད་ཉོག་པས་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །

དེས་ན་འདིའི་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་ནི་མཉམ་གཞག་རང་ཉིད་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ལ་འཆད་
 རིགས་ཏེ། བོད་དུ་དེ་ལྟར་ན་སྐྱུ་མའི་སྤང་པོས་སྐྱུ་མའི་སྤང་པོ་གཞན་ཞིག་པམ་པར་བྱས་

པ་བཞིན་དུ། ཞེས་གཉིན་པོ་བརྒྱན་པས་སྤང་བུ་བརྒྱན་པ་སྤོང་ཚུལ་གསུངས་པ་དང་
གནད་གཅིག་པས་མཉམ་གཞག་རང་ཉིད་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ལ་ངེས་པར་འཆད་དགོས་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་གཞུང་འདིས་སློབ་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་སྤང་
བཅས་སུ་བསྟན་ཅིང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་དང་། དེ་གནས་
ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བཞེད་པ་ལ་ནང་འགལ་འབྱུང་སྟེ། སློབ་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་
གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་སྤོང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་སྤང་བར་
ཐལ། དེ་ལ་ཉེན་འབྲེལ་བདེན་སྤོང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་སྤང་བའི་སྤང་ཚུལ་ཞིག་^①ཡོད་པ་གང་
ཞིག ། ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་ཉེན་འབྲེལ་འཕགས་པ་སློབ་པའི་མཉམ་གཞག་ལ་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཉེ།
ཐེག་ཆེན་སློབ་པ་^②འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་ལ་གཉིས་སྤང་བའི་སློན་ས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་བདེན་སྤོང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། སློབ་
པ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་
སྤོང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་སྤང་། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་མ་འབྲུལ་བའི་ཡེ་ཤེས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཞལ་བཞེས་ལ་སོང་།

ཡང་སློབ་དཔོན་སེའུ་བཟང་པོའི་ལུགས་འདི་ལ། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་གཞི་མ་
གྲུབ་པ་དང་། དོན་དམ་པ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་པ་ཉག་ཆད་གཉིས་ཀའི་མཐར་ལྷུང་བ་ཡིན་
ཉེ། འབྲེལ་ཆེན་སྤོང་འཐུན་ལས། ^③དེ་བས་ན་ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་
དངོས་པོ་མ་ལུས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེད་དུ་ཡོངས་སུ་མཐུན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པ་ཉིད་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་ཉིད་ནི་སློབ་པ་ཐམས་ཅད་སྤང་བ་དང་

ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལམ་གྱི་དམ་པ་ཡིན་ནོ། །སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་
ནམས་ལས་ནལ་འབྱོར་པ་ནམས་ཀྱི་བྱང་པར་འདི་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་སྐྱེ་མ་ལ་སྐྱེ་མ་བྱེད་
པ་བཞིན་དུ་གྲགས་པ་ཅི་མ་དང་། བདེན་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་རྩི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཤེས་པའི་
ཕྱིར་ན། དངོས་པོ་ནམས་བདེན་པ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པར་མི་བྱེད་དེ། དེ་བས་ན་དེ་
ལ་ནལ་འབྱོར་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། ། ཞེས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་ནལ་འབྱོར་པ་
ནམས་སྐྱེ་མ་མཁན་ལ་རྟེན་ཤིང་རྟ་སྒྲུང་དུ་སྒྲུང་ཡང་རྟེན་ཤིང་རྟ་སྒྲུང་དུ་མི་འཛིན་པ་བཞིན་
དུ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་ནལ་འབྱོར་པ་ལ་དངོས་པོ་ནམས་བདེན་པར་སྒྲུང་
ཡང་། བདེན་པར་མི་འཛིན་པར་གསུངས་པས། དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་
དགོངས་པར་རྩི་ལྟར་རིགས་ལགས་ཤིང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མེད་ན་འགྲེལ་ཆེན་བྲངས་
མ་ཐག་པ་དང་འགྲེལ་བས་རྩི་ལྟར་ལགས།

གཞན་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་སྟོང་འཕུན་ལས། དེས་ན་དེ་ལྟར་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་
འགྲེལ་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གིས་མ་མཐོང་བ་ཉིད་མཆོག་ཏུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བར་འདོད་པ་
ཡིན་གྱི། མིག་བཅུ་མ་པ་དང་དཔུས་ལོང་ལ་སོགས་པ་དང་འབྲུ་བར་རྒྱུན་མ་ཆང་བའམ་ཡིད་ལ་
མི་བྱེད་པས་མ་མཐོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་གཏན་མེད་པར་གསུངས་
པ་དང་། བདེན་གྲུབ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་མ་གཟིགས་པ་དང་། ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་
བྱེད་པའི་ཆད་ལྟ་སྟོམ་དུ་མི་རུང་བར་གསལ་བར་གསུངས་འདུག་ལགས།

ཡང་རྩི་ཀམ་པའི་ཁྲི་ཀླར། གཞན་མིན་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་པ་གཟུང་འཛིན་
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། དེ་གཞན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པ་
ལ་མཛད་འདུག་ནའང་། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། གཞན་སྟོང་ལ་མ་བཤད་ཅིང་རང་
སྟོང་ལ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་མ་ཡིན་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་

པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཚེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་འོ་བོ་ཉིད་གཞན་མ་ཡིན་
 བར་མི་འགལ་བ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་རབ་འབྱོར་ཀྱི་དེ་
 བཞིན་ཉིད་འོ་བོ་གཞན་མ་ཡིན་ཞིང་མི་འགལ་བ་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་།
 བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ^①གཞན་མ་ཡིན་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་སོང་ཞེས་
 བྱ་བ་ནི། བདག་ཉིད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ཚེས་
 ཐམས་ཅད་ལ་རྗེས་སུ་སྒྱུར་བར་གྱུར་པའོ། །ཞེས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་
 གོ་དོན་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྒྲོབ་དཔོན་སེལ་བཟང་པོའི་འགྲེལ་པའི་དགོངས་པ་གཟུང་འཛིན་
 གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཡིན་པ་ལ་སྒྱུར་བ་དགོངས་པ་གཏན་མ་ཡིན་ཏེ།
 འགྲེལ་ཆེན་ཀྱི་སྟོང་འཐུན་ཆེན་མོར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་
 བར་ཁས་སྐྱངས་པ་ལ་པ་རོལ་པོས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་མ་
 རིག་པ་མི་ལྟོག་པར་ཐལ། དེ་ཀྱན་རྫོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཚུད་པ་བཀོད་ནས།
 དེ་ལ་བྱུང་བ་མེད་ཀྱི་ལན་མཛད་པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ^②གལ་ཏེ་བྱིད་
 ཅག་གི་ལྟར་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་ཀྱན་རྫོབ་པ་ཡིན་ན། དེ་ལས་མ་
 རིག་པའི་འོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིག་པ་སྐྱེས་པ་མེད་པ་ན་མ་རིག་པ་རི་ལྟར་ལྟོག། །རི་
 སྟོང་དུ་མ་རིག་པ་མ་སྐྱངས་པ་དེ་སྟོང་དུ་ཡང་གོལ་བར་རི་ལྟར་འགྱུར། ཞེས་བརྗོད་པ་
 གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་མ་འགྲེལ་བ་ཉིད་དོ། །འདི་ལྟར་མ་རིག་པ་ནི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་
 བར་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཚེས་རྟོག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་ཆད་མས་མི་གཞོད་པའི་
 ཚེས་རྟོག་པ་ནི་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
 དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་ནི། ཤིན་ཏུ་གྲགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཀྱན་

རྩོམ་པ་ཉིད་ཡིན་ཡང་། འགལ་བའི་ཆོས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རོན་ཡང་དག་པ་རི་
ལྟ་བུ་ཉིད་ཀྱི་རྩེས་སུ་སོང་བས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལྟོག་པས་ན་གང་གི་དེ་མ་སྤངས་པས་ཐར་པ་
མི་འཐད་པར་འགྱུར་བ་དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཅན་གྱི། མ་རིག་པ་ཉིད་གང་ལས་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་
འདི་ནི་གྱི་ནའོ། །ཞེས་གཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཡིན་པ་གསལ་
བར་བཀག་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱན་རྩོམ་བདེན་པར་གསལ་བར་
བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྩེ་ཀླུ་པའི་རྒྱུ་རྒྱུ་གཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་
བཤད་འདུག་པ་དོན་ལ་དགོངས་པ་མིན་ལས་ཆེ།

ཆོས་རྩེ་ལྷ་ཀ་མཆོག་པ་སྤྱིར་གཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་
དང་། བྱུང་པར་དུ་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་གྱི་ལུགས་ལ། གཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་རྒྱ་བཅུགས་ནས་བསྐྱབས་པས། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་ལུང་
འདི་རྣམས་ལ། ཆོས་རྩེ་ལྷ་ཀ་མཆོག་པའི་གྲུབ་མཐའ་འཇིན་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་འབྲུ་ཅིག་
རྒྱག་དགོས། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་གོང་དུ་བྲངས་པ་དང་། ད་ལྟ་བྲངས་མ་ཐག་པ་འདི་
རྣམས་ལ་འབྲུ་མ་བྱུང་ན། ཕྱིན་འཆད་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱི་བའི་སྐབས་སུ་
བདེན་གྲུབ་ཁས་ལེན་པ་འདི་དོར་ཅིག །

གཞན་ཡང་། སྤྱི་ཆོམས་སུ་བྱི་བ་འདི་ཞུ་སྟེ། མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཆོས་མཛད་པའི་
དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་དགོངས་པའི་ལྟ་བུ་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱི་བའི་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་རིགས་
སམ་མི་རིགས། ཞེས་ཞུ། འདི་ལ་ལུགས་གཉིས་རྣམས་འབྲེད་ཅེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་
མཛད་པ་པོ་ན་རེ། ཞེ་^①འཆོ་ཡབ་སྐུ་བརྒྱད་པ་དང་བཅས་པ། ཤིང་རྩེ་སྟོན་གཉིས་ཀ་
ནས་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་རྒྱན་དང་། རྩོ་བོས་མཛད་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་ལྟ་
བའི་སྤྱི་གཉིས་ཀ་ལས། ཚུ་ལ་གཉིས་ཤིང་རྩེ་ཞོན་ནས་སུ། །རིག་པའི་སྤྱི་གཉིས་འདུ་

བྱེད་པ། །དེ་དག་དེ་ཕྱིར་རི་བཞིན་དོན། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཐོབ་པོ། །ཞེས་འབྱུང་ལ།
 ཚུལ་གཉིས་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོར་པ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྲོ་བའོ། །ཞེས་ཟེར་བ་སྒྲུབ་
 བྱེད་དུ་གཏན་མི་འགྲོ་སྟེ། ལུང་དེའི་དོན་ནི། ཐ་སྙད་དུ་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པའི་ཚུལ་རྣམ་
 རིག་པ་དང་། དོན་དམ་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཚུལ་གཉིས་པོ་འདི་
 ཉམས་སྤྲོས་སྤངས་པས་ཐར་པ་འཛོལ། ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། གཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་གྱི་
 ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་པ་ལ་འབྲེལ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་བྱིར། སྒྲོ་བ་དཔོན་ཞི་བ་འཆོ་
 འདིའི་སྐབས་གྱི། ཚུལ་གཉིས་པོ་དེ་རང་ལུགས་སྤྲོ་བཞེད་དམ་མི་བཞེད། བཞེད་ན་བྱེད་
 རང་ལ་འཁོར་གསུམ་འབྱུང་སྟེ། མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཆོས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་
 ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་མེད་པར་བཞེད་པར་ཐལ། དེ་འདིའི་སྐབས་གྱི་ཚུལ་གཉིས་པ་རང་ལུགས་
 སྤྲོ་བཞེད་པའི་བྱིར། ཉགས་བྱུང་ཁས་སྤངས། འདོད་ན། དེས་གཟུང་འཇིན་གཉིས་
 མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་པར་ཐལ། དེས་སྐབས་འདིའི་ཚུལ་གཉིས་པོ་དེ་
 རང་ལུགས་སྤྲོ་བཞེད་པའི་བྱིར། ཉགས་བྱུང་ཁས་སྤངས། འདོད་ན། དེས་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་བདག་མེད་དུ་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། དེས་གཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་
 བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར། གསེར་མདོག་ཅན་པས་ཤིང་ཉ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་
 འགལ་འདྲའི་ལུང་པོ་ལ་སྦྱོར་བ་འདུག་པས། རང་གི་གྲུབ་མཐའི་སྦྱོར་དུ་དགོངས་པར་
 མཛོད་ལ། ཕྱིན་ཆད་ཤིང་ཉ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་རང་གང་འདོད་གྱི་
 བཤད་པ་མ་བྱེད་ཅིག །

རྩོ་བོ་རྗེས་གཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་དོ་ཞེས་
 ཟེར་བ་ཆ་མེད་པའི་རྒྱས་གཏམ་ཡིན་ཏེ། རྩོ་བོ་རྗེས་སྐྱེགས་བམ་རིན་པོ་ཆེར་ལྟ་བའི་
 སྒྲུ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མེད་པའི་མེད་དགག་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་

ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། དེས་སྤྱགས་མི་ཆིམ་ན་ངོ་བོ་རྩེས། ཆོས་ཉིད་གང་གིས་
 ཉོགས་ཤེ་ན། །སྤྱ་སྤྱབ་སྤོབ་མ་ལྷ་གྲགས་ཡིན། །དེ་ལས་བརྒྱད་པའི་མན་ངག་
 ལ། །སངས་རྒྱས་ཡོད་ཀྱི་གཞན་དུ་མིན། །ཞེས་པ་འདི། དབུ་སྤྱས་མགོར་ཞོག་ལ། རོ་
 བོ་རྩེ་ལ་གསོལ་བ་ཐོབས་མཛོད།

ཡང་འདི་བསྐྱར་ནས་ཞུ་དགོས་ཏེ། རྩེ་བཅུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས།
 གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ཡོད་པའི་མཐར་ལྷུང་བའི་ཕྱིར་དབུ་མའི་ལམ་མ་
 ཡིན་ནོ། །འོ་ན་སྤོད་དོན་དམ་པར་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་མེད་པའི་མཐར་ལྷུང་པར་
 འགྱུར། ཞེ་ན། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་དོན་དམ་པར་མེད་པས་མེད་པར་མི་འདོད་དེ། འོ་ན་རི་
 ལྟར་འདོད་ཅེ་ན། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རི་ལྟར་གནས་པ་དེ་ལྟར་འདོད་དེ། ཀུན་
 རྫོབ་ཏུ་ནི་ཆད་པའི་མཐའ་ལས་གྲོལ། དོན་དམ་པར་ནི་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པས་མཐའ་
 ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་དབུ་མའི་ལམ། ཞེས་པ་འདི་ལ་སོགས་པ་རང་གི་རྩ་བའི་སྒྲ་
 མའི་ལྷགས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡང་ཞོར་བར་བྱས་ནས། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་
 ཤེས་བདེན་པར་གྲུབ་ཅིང་། དེ་ཉིད་གནས་ལྷགས་མཐར་སྤྱག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྤྱབ་
 བྱེད་གང་ཡང་མེད་པའི་དམ་བཅའ་མ་འཛོག་ཅིག །

དེ་བཞིན་དུ་སྤོད་ཀྱིས་པར་ཕྱིན་ཐེག་པ་ལས། སྤྱགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལྟ་བུ་མཐོ་བ་
 སོགས་བཤད་དེ། ❶ ཆོས་རྩེ་ས་པཎ་གྱིས། པར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་སྤྱོས་བྲལ་ལས། །ལྷག་པའི་
 ལྟ་བུ་ཡོད་གྱུར་ན། །ལྟ་དེ་སྤྱོས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་པར་ཕྱིན་ཐེག་པ་དང་
 སྤྱགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ལྟ་བུ་མཐོ་དམའི་བྱེད་པར་མེད་པར་གསུངས་པ་འགགས་པ་
 དང་། ❷ ཆོས་རྩེ་ས་པཎ་གྱིས། ཐགས་ཀྱི་རྒྱ་རྣམས་པལ་ཆེར་མཐུན། །སྤྱན་གྱི་དབྱེ་བས་
 བཟང་ངན་འབྱེད། །དེ་བཞིན་སྤོད་ཉིད་པལ་ཆེར་མཐུན། །འབྲས་བུ་བཟང་ངན་ཐབས་

ཀྱིས་འབྱེད། །ཞེས་ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལ།
བྱིད་ཀྱིས་ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་མེད་ཅེས་ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་གྱི་ལྷགས་
ནམ་པར་དག་པ་བཀག་པ་སོགས་མི་རིགས་པ་མང་དུ་ཡོད་ནའང་། དེ་ཞིག་བཞག་།

ཆོས་རྗེ་གསེར་མདོག་ཅན་པ་དང་། ཀམ་པ་གཉིས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་བྱི་བ་འདི་
ཞུ་སྟེ། དབུ་མ་རྒྱ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྲ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ནམ་མིན། མཁན་
ཆེན་ཞི་བ་འཆོ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྲ་བ་ཡིན་ནམ་མིན། གལ་ཏེ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་
ལྟར་ན། སྟོབ་དཔོན་ཀུ་ལྷ་ལ་ལྷེ་ལ་ཡང་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྲ་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། དེས་
མཛད་པའི་སྟོམ་རིམ་གསུམ་དང་དབུ་མ་སྤང་བ་སོགས་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྲ་བའི་
བསྟན་བཅོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དབུ་མ་སྤང་བ་
སོགས་མེད་སྤྲ་མཆེད་བཞེད་པའི་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དབུ་མ་སྤང་བར། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཤད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དབུ་མ་སྤང་བ་དང་སྟོམ་
རིམ་གསུམ་དུ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཤད་པའི་ཆོག་
རིམ་ལྟར་ཡོད་སྟོན་པ་གནང་དགོས། གལ་ཏེ་དབུ་མ་རྒྱ་དང་དབུ་མ་སྤང་བ་སོགས་དོ་
བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྲ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུང་ན། འོ་ན། དབུ་མ་རྒྱ་
ལས།^①བདག་དང་གཞན་སྤྱི་དངོས་འདི་དག །ཡང་དག་པར་ནི་གཅིག་པ་དང་། །དུ་
མའི་རང་བཞིན་བཤམ་བའི་ཕྱིར། །བདེན་པར་མེད་དེ་གཟུགས་བརྟན་བཞིན། །ཞེས་
པའི་གཞུང་འདིས་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྲ་བའི་ལྷ་བ་བསྟན་གྱི། དབུ་མ་ཆེན་པོའི་ལྷ་བ་
གཏན་མི་འཆད་པར་བཞེད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ཞི་འཆོ་ཡབ་སྐུ་གྱི་གཞུང་གང་གིས་
དབུ་མ་ཆེན་པོའི་ལྷ་བ་བསྟན། ཞེས་ཞུ།

གཞན་ཡང་། ཞི་འཆོ་ཡབ་སྐུ་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པའི་ཆོས་བཞེད་དམ་ཅི་
བཞེད། བཞེད་ན། གཞུང་བླ་མ་མ་ཐག་པར། ཡང་དག་པར་ནི་གཅིག་པ་དང་། ། ༥ །
མའི་རང་བཞིན་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ། ཞེས་དང་། དབུ་མ་སྒྲུབ་བར། ^①དངོས་པོ་ཡང་དག་
པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དག་ལ་ཡང་། དེ་ལས་སྒྲིག་པའི་རྣམ་པར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་
འབྲུལ་བའི་སྒྲོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྱའོ། ། ཞེས་སོགས་དང་འགལ། ཅི་
བཞེད་ན་ནི་ཞི་འཆོ་ཡབ་སྐུ་ཀྱིས་གཞུང་འཇིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་
ཏུ་བཞེད་པ་དང་འགལ་ལོ། །

གལ་ཏེ་དབུ་མ་རྒྱན་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲོ་བའི་གཞུང་ཡིན་པས། སྒྲི་རི་
བཞིན་དུ་ཅི་བཞེད་དོ། ། ཞེ་ན། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གཞུང་གང་བརྩམས་པ་ཐམས་
ཅད་དེའི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་འདྲའི་གྲུབ་མཐའ་སྐུ་ཁས་ལེན་ཐུབ་སྟེ། སྐུ་སྐྱབ་ཀྱིས་
རིགས་ཆོགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་དེའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན། ཞི་འཆོ་དང་ཀ་ལྷ་ལ་
ཤྱེ་ལས་མཛད་པའི་དབུ་མ་རྒྱན་དང་དབུ་མ་སྒྲུབ་བ་སོགས་ཀྱང་དེ་དང་དེའི་དགོངས་པ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་རྣམས་སོང་།

ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པ་རྒྱད་
སྟེ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ན། འོ་ན། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོར། སྤང་པོ་རྣམ་དབྱེད་སྟོང་པ་
ཉིད། ། རྩ་ཤིང་བཞིན་དུ་སྟོང་པོ་མེད། ། རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ལྡན་པའི། ། སྟོང་ཉིད་དེ་ལྟར་
འགྱུར་མ་ཡིན། ། ཞེས་པས་འཁོར་ལོ་བར་པ་ནས་བཤད་པའི་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་དེ་
གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་ཞིང་། རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཅེས་པ་
གཞུང་འཇིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བསྟན་པ་མ་
ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེའི་དོན་ལ་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཁ་ཅིག ། འགྲེལ་པར། སྤང་པོ་རྣམ་པར་

དབྱང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཆད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ལས་རིང་དུ་བྱས་པ། ཞེས་གསུངས་པས།
 སྤང་པོ་ལ་རིགས་པས་དབྱང་ནས་མ་རྟེན་པ་ན་ཅང་མེད་དུ་འཛིན་པ་ཆད་ལྟར་བསྟན་པ་
 ཡིན་གྱི། འཁོར་ལོ་བར་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཆད་སྟོང་དུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་ཁོ་པོ་ནི་འདིའི་དོན་
 འདི་ལྟར་འཆད་དེ། སྤང་འདིས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་
 མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སྤང་པོ་རྣམ་དབྱང་སྟོང་པ་ཉིད། །ཅུ་ཤིང་
 བཞིན་དུ་སྟོང་པོ་མེད། །ཅེས་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་གྱི་རིགས་པས་བརྟགས་ཤིང་དབྱང་
 པའི་ཆེ་བདེན་གྲུབ་གྱི་སྟོང་པོ་མ་རྟེན་པའམ། བདེན་གྲུབ་གྱི་སྟོང་པོ་མེད་པའི་མེད་དགག་
 དེ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་ཞེས་བསྟན་པའི་བྱིར།

སྤང་འདིའི་དོན་འདི་ལྟར་འཆད་དགོས་ཏེ། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ❶ དེ་ཁོ་
 ན་ཉིད་དུ་ནི་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བ། མ་བརྟགས་
 ན་ཉམས་དགའ་བ་ཅུ་ཤིང་གི་སྤང་པོ་དང་འབྲ་བར་བྱི་དང་ནང་ན་སྟོང་པོ་མེད་པ་ཉིད་གྱི་
 དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་མངོན་
 པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་གྱི་ཅུ་ལ་དུ་ཤེས་རབ་གྱི་མིག་གིས་ངེས་པར་རྟོགས་པའི་སྟོམ་པའི་
 སྟོབས་རྫོགས་པ་ན། འགའ་ཞིག་ལ་ནོར་བུ་དང་། དདུལ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་ལྟར།
 འབྲུལ་བའི་མཆན་མ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་ཉིད་གྱིས། རང་ཉིད་ཆད་མར་གྱུར་པ་ཡང་
 དག་པའི་དོན་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འཛིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ངོས་
 འཛིན་པའི་ཆེ། ཅུ་ཤིང་གི་སྤང་པོ་བཞིན་དུ་སྟོང་པོ་མེད་པ་ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར། འདི་ནི་
 ལེགས་པར་བཤད་པ་སྒྲན་མེད་པའོ། །

དེས་ན་སྤང་འདིས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་

ཐུག་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་འདིས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་ན། མེད་
 དགག་ཡིན་དགོས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། ^①རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ལྡན་པའི། །སྟོང་
 ཉིད་དེ་ལྟར་འགྱུར་མ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། དེའི་དོན། ཐབས་བྱུང་པར་
 ཅན་གྱིས་ཟིན་པའི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་
 གྱི་སྟོང་ཉིད་ཅེས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་འདུས་པའི་སྐབས་སུ། དོན་དམ་འོད་གསལ་
 གྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཀུན་རྫོབ་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་ཞེས་བཤད་ཀྱང་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་
 དོན་དམ་བདེན་པར་མི་འདོད་ཅིང་། དུས་འཁོར་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་གཟུགས་ཐུག་རྒྱ་
 ཆེན་པོ་ཞེས་བཤད་ཀྱང་། གཟུགས་དང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་གཞི་མཐུན་མི་འདོད་པ་བཞིན་དང་།
 འདུས་པར་སྟོང་པ་བཞིའི་ཐ་སྙད་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱང་། སྟོང་ཉིད་མཆོན་ཉིད་པར་མི་འདོད་
 པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཅེས་པ། སྟོང་ཉིད་
 མཆོན་ཉིད་པ་ཁོ་ན་དེ་ཡང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཛོག་དགོས་པས། གཟུང་
 འཛིན་གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ལུང་འདིས་སྟོན་ཞེས་འཆད་
 དགོས་ན། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱབས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་སྟོང་
 ཉིད་མཆོན་ཉིད་པར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེས་རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཁས་
 ལེན་པ་གང་ཞེ་ག། །རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་ཉིད་དེ་སྟོང་ཉིད་མཆོན་ཉིད་པ་ཁོ་ན་ལ་
 འཆད་རིགས། དེས་དགག་བྱ་བདེན་གྱུ་རྣམ་པར་བཅད་ཅེས་གྱི་མེད་དགག་རྣམ་ཀུན་
 མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་ཉིད་དུ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱབས་
 སྟོང་ཉིད་ལ་མེད་དགག་གིས་བྱབ་པ་ཁས་ལེན་པར་རང་གཞན་ཀུན་མཐུན་པར་ངེ་ལྟར་
 འདོད་ཀུས།

རྟོགས་དང་པོ་ནི། དབྱུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ་དུ། བདེན་པ་གཉིས་ལ་འཇུག་པའི་

མདོ་དངས་ནས། རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྒྲིང་ཉིད་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་
ཡིན་པར་གཟུང་འཇོན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་། དེ་ཉིད་བདེན་
པར་གྲུབ་པ་དུས་འཁོར་རྒྱད་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ན། དུས་འཁོར་རྒྱད་འགྲེལ་ལ་ནང་
འགལ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་སྟེ། དངོས་སོ་མེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཤིན་ཏུ་གཉིད་ལོག་པའི་
སེམས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་གནས་ལུགས་མཐར་
ཐུག་ཏུ་བཤད་པ་གང་ཞིག །དུས་འཁོར་རྒྱད་འགྲེལ་གྱི་ལུགས་ལ་གཟུང་འཇོན་གཉིས་མེད་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བཞེད་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་ལུང་དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་
རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བསྟན་ཏོ། །ཞེ་
ན། དེ་ལྟ་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས། གཟུང་འཇོན་
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཉམས་སོ། །

ཁ་ཅིག །ལུགས་ཀྱི་ལུགས་ལ་གཟུང་འཇོན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་
བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་བཤད་པའི་བྱིར། ཟེར་བ་ནི་ཀུན་རྫོབ་
སྒྲུ་ལུས། དོན་དམ་འོད་གསལ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྤྱོད་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པ་ནི།
རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་དང་། དཔལ་ལྡན་རྒྱ་བ་གྲགས་པའི་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པར། ད་ལྟ་ལམ་རིམ་
པ་ལྟ་ལ་གོ་བ་རགས་པ་ཆགས་པ་ཙམ་ཡང་དཀའ་ན། དོན་རིམ་བཞིན་རྟོགས་པ་ལྟ་ཅི་
སྟོས་འདུག །དེས་ན་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་ཞེས་པ། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཉམས་
ལེན་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་སྟོན་ས་འཛོག་གི། །བདེན་གཉིས་ཀྱི་ངོ་སོ་ལ་འཛོག་པ་གལ་ཡིན།
ཡང་རྗེ་ཀམ་པའི་བློ་རྒྱུ། གཟུང་འཇོན་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་
རྣམ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་སྒྲིང་སོ་ཀུན་བདུས་ལས། ❶ གཟུང་

དང་འཇིན་པ་ལས་གྲོལ་བའི། །རྣམ་ཤེས་དམ་པའི་དོན་དུ་ཡོད། །སློ་མཆོའི་པ་རོལ་ཕྱིན་
པ་ཡི། །རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་གཞུང་དུ་བསྐྱབས། །ཞེས་པ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་
གསུམ་པ་འཆད་བྱེད་ཡིན་གསུངས་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པ་སེམས་ཅམ་
རྣམ་བརྟན་པ་དང་མཐུན་པ་དང་། གཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དོན་དམ་དུ་
ཡོད་པ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པའི་དོན་ཡིན་གསུངས། གཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་
རྣམ་ཤེས་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པའི་དོན་དུ་མཛད་པ་མི་
རིགས་པར་ཐལ། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པའམ། ཁོ་ལོ་ཅག་ལྟར་ན། རྣལ་འབྱོར་གྱི་
ས་གཉིས་པ་གཟུང་བ་མེད་ན་འཇིན་པ་མེད་དོ་སྟུང་དུ་ངེས་པར་སེམས་པས། ཞེས་
སོགས་ཀྱི་གཞུང་གི་ས་གཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་མ་བསྟན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུང་འདི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་དབུ་མ་པའི་རང་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དང་། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་དབུ་མ་པས་གཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་
གྲུབ་ཏུ་འདོད་ཀྱང་། གཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་མི་ལེན་
པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་རྣམས་ཞལ་གྱིས་བཞེས།

གཞན་ཡང་། སེམས་ཅམ་པས་གཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དོན་དམ་
དུ་ཡོད་པར་འདོད་དམ་མི་འདོད། གལ་ཏེ་མི་འདོད་ན། སྒར་བཤའ་པ་རྣམས་འབྲེལ་མེད་
དུ་འགྱུར། གལ་ཏེ་སེམས་ཅམ་པས་གཞན་དབང་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་འདོད་པར་ཐལ།
ངེས་གཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། ངེས་གཞན་དབང་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་མི་འདོད་པར་ཐལ། ངེས་གཞན་དབང་རང་
གི་རོ་ལོ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པའི་རང་སྟོང་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་དོན་གྱིས་ཞལ་
གྱིས་བཞེས། གསེར་མདོག་ཅན་པས་^༡ །གཟུང་དང་འཇིན་པ་ལས་གྲོལ་བའི། །རྣམ་

ཤེས་དམ་པའི་དོན་དུ་ཡོད། །ཅེས་པའི་རྣམ་ཤེས་འདི་རྣམ་ཤེས་ལ་མི་འཆད། ཡེ་ཤེས་ལ་
 འཆད་རྒྱ་ཡིན་པས། ཆོག་རྒྱུ་དང་པོས་དབྱུ་མ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བ་བསྟན། ཞེས་གསུངས་པ།
 རང་མི་འདོད་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་གཞུང་བཅོས་པའོ། །འོ་ན་རྣམ་ཤེས་དང་ཡེ་ཤེས་
 འགལ་མི་འགལ་ངེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་གསེར་མདོག་ཅན་པ་ན་རེ། དེ་གཉིས་འགལ་
 བ་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པའི་བསྐྱད་པ་ཞུགས་པའི་དབང་གིས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་
 བའི་སྒོ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དོན་དེ་དང་བྲལ་བའི་དབང་གིས་གནས་ཚུལ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་
 རྟོགས་པའི་སྒོ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དོན་ཡིན། ཞེས་ཟེར་ཞིང་། དེ་གཉིས་འགལ་བ་ལ་ལྷུང་གི་སྒྲུབ་
 བྱེད་ནི། སྒྱུ་འབྲུལ་བྲ་བ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོས་ཉིད་འདས། །ཡེ་ཤེས་གཉིས་མེད་
 ཚུལ་འཆང་བ། །ཞེས་དང་། མདོ་ལས། རྣམ་ཤེས་ལ་མི་རྟོན་ཡེ་ཤེས་ལ་རྟོན། ཞེས་དང་།
 སུམ་ཅུ་པའི་རབ་བྱེད་ལས། ^①བདག་དང་ཆོས་སུ་ཉེར་འདོགས་པ། །སྒྲ་ཆོགས་དག་ནི་
 གང་བྱུང་བ། །དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་གྱུར། །ཅེས་པས་རྣམ་ཤེས་ངོས་གཟུང་ཞིང་།
 ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ^②གཟུང་བ་མེད་པས་དེ་འཛིན་མེད། །དེ་ནི་སེམས་མེད་མི་དམིགས་
 པ། །འཛིན་ཉེན་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲེས། །གནས་ཀྱང་གཞན་དུ་གྱུར་བ་སྟེ། །གནས་ངན་
 ལེན་པ་སྤངས་པའོ། །ཞེས་པས་ཡེ་ཤེས་ངོས་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དང་། དབྱུ་མ་ཆོག་གསལ་
 ལས། དེ་ལྟ་བུའི་སྤངས་ལས་འདས་པ་དེ་ཡོད་པར་གང་གིས་དཔྱེད་པར་བྱེད། རྣམ་པར་
 ཤེས་པས་སམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཡིན་གྲང་ན། གལ་ཏེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་པར་རྟོགས་ན་
 དེ་ནི་མི་རིགས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་མཚན་མ་ལ་དམིགས་
 པ་ཡིན་ན། སྤངས་ལས་འདས་པ་ནི་མཚན་མ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་
 ཕྱིར་དེ་ནི་རེ་ཞིག་རྣམ་པར་ཤེས་པས་དམིགས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་
 ཀྱང་དཔྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ནི་སྒྲོང་བ་ཉིད་ལ་དམིགས་པར་འགྱུར་

དགོས། དེས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ཞིང་། དངོས་པོ་མེད་པ་ཡང་མ་
ཡིན། ཞེས་བྱ་བར་ངི་ལྟར་འཇིན་པར་བྱེད་དེ། ཡེ་ཤེས་ནི་སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་
འདས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན། ཞེས་བྱེད།

ནམ་ཤེས་དང་ཡེ་ཤེས་འགལ་བ་རྟོག་བཟགས་ཡིན་གྱི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་
 དགོངས་པ་གཏན་མ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ནམ་ཤེས་མེད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 སར་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རྒྱ་བ་གཏན་མེད་དུ་ཁས་ལེན་རིགས་པར་ཐལ། སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་སར་ནམ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྒྲུབ་མཛོན་པ་གོང་འོག་གཉིས་ཀར། སེམས་
 ཡིད་ནམ་ཤེས་གསུམ་དོན་གཅིག་ཏུ་བཤུད། དབུ་མ་ཆེན་པོའི་ལུགས་ལ་དེ་དང་མི་
 འཐུན་པའི་བཤུད་པ་མཛད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འགྲེལ་བ་དོན་
 གསལ། དབུ་མ་ཆེན་པོའི་བསྟན་བཅོས་དང་དེ་ཡང་ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་ཀ་དང་
 དགོངས་པ་གཅིག་པར་འདོད་པ་དང་འགལ་ཏེ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས། ^①གཞན་དག་
 ར་རེ། དེ་དག་གི་ལྟར་ན་ནལ་འགྱུར་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དོན་བྱུང་པར་ཅན་སྤང་བ་བསྐྱེད་
 པའི་སྒྲོ་ནས་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པས་གྱུར་པ། ཆོས་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་གྱི་བྱ་
 པ་མཛད་པ། གཉིས་སུ་མེད་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་གདོན་མི་བྱ་བར་ཁས་
 གུང་དགོས་པ་ནམས་ཇི་ལྟར་བསྟུ། ཞེས་བེད་རོ། །ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སེམས་ཡོད་
 པར་གསལ་བར་བཤུད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ནམ་ཤེས་ཡོད་པར་གྱུབ་པ་ན། ནམ་
 ཤེས་དང་ཡེ་ཤེས་འགལ་བ་འདི་འདྲ་ནོར་བ་^②ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་རྣམ་ཤེས་ཡོད་དམ་ཅེད། ཅེད་ན་ངོ་
མཚར་ཆེ་སྟེ། དེའི་རྒྱད་ལ་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་
བསྐྱེད་དང་། རོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད། དེ་གཉིས་གང་ཡིན་གྱང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་

ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་མེ་སྒྲ་བ་ལས། ^①སེམས་སྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སེམས་ནི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་སྟེ། རྣམ་པར་རིག་པ་ལོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
སྟེ་དཀར་པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་ནི་དེ་ལ་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་འདུག་
པ་གསུང་རབ་སྤྱི་འགྲོའི་རྣམ་གཞག་སྟོན་མེད་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཤིག །

འོ་ན་གོང་དུ་བྲངས་པའི་ལུང་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་གང་ཞེ་ན། རྣམ་ཤེས་འབྲུལ་བས་
ཆོས་ཉིད་ལ་གཉིས་སྒྲ་བ་ཕྱི་སྟོན་སྒྲ་ལུང་དུ་བྱེད་མི་རུས་ཤིང་། ཡེ་ཤེས་མ་འབྲུལ་
བས་ཆོས་ཉིད་ལ་གཉིས་སྒྲ་བ་ཕྱི་སྟོན་སྟོན་རྟགས་རུས་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་གྱི།
ཆོས་ཉིད་རྣམ་ཤེས་འབྲུལ་པའི་སྟོན་པ་ལས་འདས་པ་ལུང་དེའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་
རིགས་^②བས་གཞོན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ཤེས་ལ་མི་རྟོན་ཡེ་ཤེས་ལ་རྟོན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་
ནི། རྣམ་ཤེས་འབྲུལ་བ་ལ་སྒྲ་བ་ཅུ་གས་ལུགས་སུ་མི་འཛོག་ །ཡེ་ཤེས་མ་འབྲུལ་བ་ལ་
སྒྲ་བ་དེ་ཉིད་གས་ལུགས་སུ་འཛོག་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན། བྲང་དོན་གྱི་མདོའི་དངོས་ཀྱི་
བསྟན་བུའི་གཙོ་བོ་དེ་གས་ལུགས་མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་ཞིང་། དེས་དོན་གྱི་མདོའི་
དངོས་ཀྱི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོ་དེ་གས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པ་ནི། བྲང་དོན་ལ་མི་རྟོན་
དེས་དོན་ལ་རྟོན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། གང་ཟག་བྱུང་པར་ཅན་དུ་གྲགས་པ་ཞིག་གིས་
གསུངས་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་འདི་འཐད་ཅེས་སྒྲ་བར་མི་བུའི། གང་ཟག་དེའི་གསུང་
ལ་རིགས་པས་བརྟགས་དབྱེད་བྱས་ནས་འཐད་པར་དེས་པ་ན་གང་ཟག་དེའི་རྗེས་སུ་
འདུག་པ་གང་ཟག་ལ་མི་རྟོན་ཆོས་ལ་རྟོན་པའི་དོན་ཡིན།

ཤེས་རབ་སྒྲིང་པོ་ལྟ་བུར། གཟུགས་མེད་སྒྲ་མེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་སྒྲ་བར་པ་ལྟ་བུར་
སྒྲ་བ་དང་། སྒྲིང་པོ་མེད་ལ་སྒྲིང་པོར་ཤེས། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་ལོགས་པར་གནས། །ཞེས་
སྒྲ་བར་པ་ལྟ་བུར་སྒྲ་བ་ཡང་དོན་ཟབ་མོ་སྟོན་པའི་རྗེས་སུ་འདུག་པ་ནི། ཆོག་ལ་མི་རྟོན་

དོན་ལ་རྟོན། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་ཆོག་གསལ་གྱི་དོན་ཡང་། སྤང་འདས་
 དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བདེན་འཇིན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ཡོད་པར་མི་འཇོག་སྟེ།
 བདེན་འཇིན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་བདེན་གྲུབ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། སྤྱི་^①ངན་ལས་
 འདས་པ་ནི་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་མཆོན་མ་ཞིབ་པའི་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་^②པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་
 དོན་ཡིན། ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་གཙོད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པའི་དོན་ནི། འཕགས་
 པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྤང་འདས་དོན་དམ་བདེན་པར་ཡོད་པར་མི་དཔྱེད་དེ།
 དེ་ནི་གཉིས་སྤང་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤམ་ཅུ་པའི་འགྲེལ་
 པའི་དོན་ཡང་། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་དུ་འཇིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི། གཉིས་
 སྤང་སྤྱི་ཆོགས་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། འཕགས་པའི་མཉམ་
 གཞག་ཡེ་ཤེས་ནི། གཟུང་འཇིན་རྩལ་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སྤམ་དུ་
 རྟོགས་པའི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་བ་གནས་གྱུར་
 པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

ཡང་། བདག་དང་ཆོས་སྤྱིར་འདོགས་པ། ཞེས་པའི་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་བའི་དོན་
 འཆད་རྒྱ་ཡིན་ན། རྣམ་ཤེས་ཡིན་ན་བདག་འཇིན་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པར་
 འགྱུར་རོ། །དེས་ན་དབུ་མ་རྒྱན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱི་བའི་བསྟན་བཅོས་མ་ཡིན་ན།
 ཚུལ་གཉིས་ཤིང་རྟོག་ནས་སྤྱི། །རིག་པའི་སྤྱི་གསལ་འབྱུང་བྱེད་པ། ཞེས་པའི་སྤྱི་བས་
 ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱི་བའི་ཚུལ་མ་ཆང་བར་འགྱུར་ཞིང་། དབུ་མ་སྤང་བ་དང་སྟོམ་
 རིམ་སོགས་ལ་ཡང་མཚུངས་པས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱི་བའི་གཞུང་མེད་པར་འགྱུར་བ་
 སོགས་ཉིས་པ་དུ་མར་འགྱུར་བས། དབུ་མ་རྒྱན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱི་བའི་གཞུང་དུ་
 བཞེད་དགོས་ཤིང་། བཞེད་པ་ཡང་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་སྟོབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ་སྟོང་

ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་པའི་དབུ་མ་ཆེན་པོར་བཞེད་པ་དང་འགལ་ཏེ། གཞི་མེད་
འགྲོ་མེད་སྐྱེ་མེད་ཅེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་དུ། དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་
རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་རང་ལུགས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་ཅིང་། གོང་དུ་
ལུང་བྲངས་པར་ལྟར། རང་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཆེ། བདེན་གྲུབ་
གཏན་མེད་པར་བཤད་པའི་བྱིར།

དེས་ན་བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་དང་། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་གཉིས་ཀར་སློབ་
དཔོན་རང་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་འཆད་པའི་ཆེ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ལྟ་བ་ཁོ་ན་བཤད་གྱི།
གཞན་སྟོང་རང་ལུགས་སུ་གཏན་མ་བཤད་པའི་བྱིར། འདི་ལ་རྗེ་ཀམ་པ་དང་། ཆོས་རྗེ་
གསེར་མདོག་ཅན་པས། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ། ཅི་ཞིག་
ལྟར་ཡང་དག་པར་སྐྱེས་ན། ཞེས་པས་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་
ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་འདིས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དེ་མཉམ་གཞག་སོ་སོ་རང་
རིག་པའི་སྟོང་བྱར་བཤད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུང་པ་འབྲེལ་ཡོད་པར་ཡེ་མ་གོ་སྟེ།
རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ཐུགས་བཞེད་ལ། རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དངོས་ཡུལ་ལ་ཤེས་པ་
གཅིག་ལས་འོས་མེད་སྟུང་དུ་དགོངས་པར་འདུག་ནའང་། སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཞེས་པ་རྣམས་འགྱུར་པ་སོ་སོ་རང་རིག་པར་བྱ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་
ཀྱི་གསུང་རབ་སྐྱེ་འགྲོ་ནས་བཤད་པའི་རང་རིག་འཛིན་རྣམས་བྱུང་པར་གསུམ་ལྟན་ལྟ་
བྱ་གཏན་མ་ཡིན་པས་འབྲེལ་མེད་ལ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། ལེགས་ལྟན་འབྲེད་རྗེས་འབྲང་
དང་བཅས་པ་དང་། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་། བྱེ་བྲག་སྐྱབ་སོགས་ཀྱིས། མཉམ་
གཞག་སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཁས་ལེན་གྱང་རང་རིག་ཁས་མི་ལེན་པས་སྐྱབ་
བྱེད་དེ་ལ་འབྲེལ་ཡོད་པར་མ་གོ་ལགས་ཏེ་རྗེ་ལྟར་ལགས།

ལྷ་བའི་འཛོག་མཆོམས་གཙུག་ཆེ་བ་འདི་ལ་དབྱུང་ན། རྩོན་དམ་བ་དང་། རྩེ་ཀམ་པ་
 དང་། ཆོས་རྩེ་ལྷ་ཀ་མཆོག་པ་རྣམས་ཞལ་འཆམ་པར་དོན་དམ་བདེན་པ་གཞན་ཀྱན་རྩོབ་
 ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་། ཀྱན་རྩོབ་བདེན་པ་ཐམས་
 ཅད་རང་གི་ངོ་བོ་བདེན་གྱུ་བ་ཀྱིས་སྟོང་པའི་རང་སྟོང་ཡིན་ཞིང་། དོན་དམ་བདེན་པའི་
 མཆོན་གཞི་ཡང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱེད་ལ་འདི་མདོ་སྡེ་དགོངས་
 འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུང་པ་འདི་རྣམས་མདོ་སྡེ་
 དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་གཏན་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ན་གཟུང་འཛིན་
 གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་སྟོན་པའི་ཆོག་གཅིག་ཀྱང་མེད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ཆོག་གང་གིས་བསྟན། ཞེས་ཞུས་ན་འདིས་
 བསྟན་ཞེས་པ་ཞིག་གནང་དགོས།

གཞན་ཡང་། དགོངས་འགྲེལ་ལས། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དོན་
 དམ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཡོངས་གྱུ་བ་དོན་དམ་
 བདེན་པ་ཡིན་ན། དགག་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་ཅམ་གྱི་མེད་དགག་ཡིན་དགོས་པར་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ❶གལ་ཏེ་འདྲུ་བྱེད་ཀྱི་མཆོན་
 ཉིད་དང་། དོན་དམ་པའི་མཆོན་ཉིད་ཐ་དད་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་ན་ནི་འདྲུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་
 བདག་མེད་པ་ཅམ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཅམ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པར་
 ཡང་མི་འགྱུར་ཞེས་སྟོང་གཞི་གཞན་དབང་གི་སྟོང་དུ་དགག་བྱ་ཆོས་བདག་རྣམ་པར་
 བཅད་ཅམ་གྱི་མེད་དགག་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། མཁས་པ་
 དག་ཅམ་སྤྱི་རྣམས་པ་ལ་ཐུགས་རྟོག་ཆུག་ཅིག །

ཡང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ལུང་འདིས། དོན་དམ་བདེན་པ་གཞན་ཀྱན་རྩོབ་ཀྱི་

ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་ཁོ་ན་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་འདོད་པ་
 ལེགས་པར་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། འདིས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོའི་སྟོང་དུ་ཆོས་བདག་བཀག་
 པའི་སྟོང་ཉིད་མཆན་ཉིད་པ་ཞིག་ཀྱང་བསྟན་པའི་བྱིར། འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་བདག་མེད་
 པ་ཙམ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཙམ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པར་མི་འགྱུར།
 ཞེས་གསུངས་པའི་འདུ་བྱེད་དེ་འདུས་བྱས་ལ་མི་བྱེད་ན་གཞན་ལ་འབྲུ་རྒྱག་མི་ཐུབ་
 པའི་བྱིར། ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་ན་མེད་དགག་ཡིན་དགོས་པ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་
 པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་ཏེ། ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་དཔེ་འཆད་པའི་ཆེ། དགོངས་འགྲེལ་
 ལས།^① དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་དེ་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ནི་གཟུགས་
 ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཙམ་གྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་དང་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟ་
 བྱར་ནི་དོན་དམ་པ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེ་ལས་ཆོས་བདག་མེད་པ་ཙམ་གྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་
 བ་དང་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་ཅིག་ལྟ་བུ་བར་བྱ་སྟེ། ཞེས་ནམ་མཁའ་ཐོག་ས་བཙས་ཀྱི་
 རེག་བྱ་བཀག་ཙམ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་དེ་ཡང་ཆོས་
 བདག་བཀག་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་ཏུ་བསྟན་འདུག་པ་འདི་རྣམས་ལ་སྒྲིགས་བཤད་ཀྱི་
 འབྲུ་རེ་ཙམ་བསྟན་པས་སྒྲིག་བྱུ་བོར་གནས་པ་རྣམས་མགྲུ་བར་མི་འགྱུར་བས་བསྟན་
 པ་དཔང་བཞག་གི་འབྲུ་ཞིག་དགོས་པ་འདུག་པ་ཇི་ལྟར་ལགས། ཡང་མདོ་བླ་མ་མ་
 ཐག་པ་ལས། ནམ་མཁའ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཙམ་གྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་
 དང་། ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟ་བྱར་ནི། དོན་དམ་པར་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེ་
 ལས་ཆོས་བདག་མེད་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་དང་། ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་ཅིག་ལྟ་བུ་བར་བྱ་སྟེ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བའི་དོན་གང་ཡིན། ཞེས་ཞུའོ།

གལ་ཏེ་གཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་

དང་དེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱེད་དུ་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་ལགས་སམ། འཆད་ཚུལ་
གཞན་ཞིག་གནང་། དང་པོ་ལྟར་ན། རྣམ་མཁའ་དང་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟངས་ན་གཟུང་
འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རི་ལྟར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཐུག། ཁོ་ལོ་ཅག་ལྟར་ན། ཆོས་
བདག་བཀག་ཅམ་གྱི་ཡོངས་གྲུབ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟངས་དུ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་ལ་འབྱུ་
བསྐྱར་ཆོག་པས་ཡངས་པའི་རྒྱལ་ཁམས་ཡིན་ལགས། དོན་དམ་བདེན་པ་གཞན་ཀྱན་
རྫོབ་པའི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་ཟབ་མོ་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དོན་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་འཆད་པ་རྣམས་ལ་ངེ་བ་འདི་ཞུ་སྟེ། དགོངས་འགྲེལ་དུ་གཞན་དབང་སྟོང་
གཞིར་བཟུང་ནས་དགག་བྱ་ཀྱན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་
བཤད་དམ་མ་བཤད། ཅེས་ཞུའོ། །

དང་པོ་ལྟར་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་གཞན་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་
སྟོང་ཁོ་ན་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པ། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བཞེད་པར་འཆད་མི་
རིགས་པར་འབྱུང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན་མི་འཐད་དེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། གཞན་དབང་
སྟོང་གཞིར་བཟུང་ནས་དགག་བྱ་ཀྱན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་གསལ་བར་
བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས་ངོ་ལོ་ཉིད་གསུམ་ངོས་འཛིན་པའི་ཆེ། ^②རྣམ་པར་
རྟོག་པའི་སྟོང་ཡུལ་ཀྱན་བཏགས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་གནས། འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆོན་མ་ལ་
གཟུགས་ཀྱི་ཕྱང་པོ། ཞེས་ངོ་ལོ་ཉིད་དམ་བྱེ་བྲག་གི་མཆོན་ཉིད་དུ་མིང་དང་བཅར་རྣམ་
པར་གཞག་པ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཀྱན་བཏགས་ངོས་བཟུང་། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྟོང་
ཡུལ་ཀྱན་བཏགས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་གནས། འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆོན་མ་གང་ལགས་པ་དེ་
ནི། གཞན་གྱི་དབང་གི་མཆོན་ཉིད་ལགས་ཏེ། ཞེས་པས་གཞན་དབང་ངོས་བཟུང་ནས།
ཡོངས་གྲུབ་གང་ཡིན་སྟུམ་ན། དེ་འཆད་པ་ལ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ^③རྣམ་པར་རྟོག་པའི་

སྒྲོད་ཡུལ་ཀྱན་བཏགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་གནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆན་མ་དེ་ཉིད་ཀྱན་
བཏགས་པའི་མཆན་ཉིད་དེར་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་ཅིང་། རོ་བོ་ཉིད་དེ་ཁོ་ནས་རོ་བོ་ཉིད་མ་
མཆིས་པ་ཉིད་ཆོས་ལ་བདག་མ་མཆིས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་པ་
གང་ལགས་པ་དེ་ནི་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཆན་ཉིད་ལགས་ཏེ། ཞེས་སྟོང་གཞི་གཞན་
དབང་དགག་བྱའི་ཀྱན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་ཅེས་
བརྗོད་པའི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་ཆེས་གསལ་བར་བསྟན་ནོ། །

ལུང་དེའི་དོན་ལུང་དེ་བསྒྲགས་པ་ཅུ་ཀྱིས་གྲུབ་ཀྱང་འབྲུ་ཞིབ་ཏུ་བསྟན་ན། རྣམ་
པར་རྟོག་པའི་སྒྲོད་ཡུལ་ཀྱན་བཏགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་གནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆན་མ་
དེ་ཉིད་ཅེས་པས་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་དུ་བསྟན། ཀྱན་
བཏགས་པའི་མཆན་ཉིད་དེར་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་ཅིང་། ཞེས་པས་སྟོང་གཞི་གཞན་དབང་
དགག་བྱ་ཀྱན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་བསྟན། རོ་བོ་ཉིད་ཁོ་ནས་རོ་བོ་ཉིད་མ་
མཆིས་པ། ཞེས་པས་རོ་བོ་ཉིད་གཞན་ཀྱི་རོ་བོ་མ་མཆིས་པ་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི། དགག་བྱའི་
ཀྱན་བཏགས་ཁོ་ནའི་རོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ལ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཛོག་ཅེས་གསལ་བར་
བསྟན་ནས། དོན་དམ་པ་གཞན་དབང་ལ་སོགས་པའི་ཀྱན་རྗོད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པ་
ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཛོག་པ་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་སྟོགས་སྒྲ་ཡིན་པས། རོ་ནང་པ་དང་
ལྷ་ཀ་མཆོག་པ་སོགས་ཀྱིས་ལུང་འདི་རྣམས་ལ་ཐུགས་རྟོག་ཡེ་མ་བཅུག་པ་འདུག་
ལགས། མདོར་ན། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་དེའི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་འཆད་
མཁན་གངས་རིའི་ཁྲོད་འདིར་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་མ་གཏོགས་སུ་ཡང་མ་བྱུང་འདུག་པ། རྗེ་ཀམ་
པ་མཁྱེན་པའི་སྐུན་དང་ལྡན་པས་གང་གི་ལུགས་ལེགས་བཤད་ཡིན་འདུག་གཟིགས་པ་
ཞུ་ལགས། དེས་ན་དགོངས་འགྲེལ་ལས། ❶ རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒྲོད་ཡུལ་ཀྱན་བཏགས་

པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་གནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆོན་མ་དེ་ཉིད་ཀྱན་བཏགས་པའི་མཆོན་ཉིད་
 དེར་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་ཅིང་། ཞེས་ཡོངས་གྲུབ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། གོང་དུ་བྲངས་པའི་
 དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ལུང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དང་། རོན་དམ་པའི་མཆོན་ཉིད་ཐ་དང་
 པ་ཡིན་པར་གྱུར་ན། འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་ཙམ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཙམ་
 ཉིད་རོན་དམ་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པར་ཡང་མི་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་འདི་རྣམས་
 གྱིས་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་དུ་གསལ་བར་བསྟན་པ་དང་། སྟོང་
 ཚུལ་དགག་བྱའི་ཀྱན་བཏགས་ཀྱི་རོ་བོར་གྲུབ་པའི་སྟོང་པ་ལ་གསུངས་འདུག་པས་རོན་
 དམ་བདེན་པ་གཞན་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་གནས་ལུགས་མཐར་
 ཐུག་ཡིན་ན། ཡོངས་གྲུབ་ངོས་འཛིན་པའི་ཆེ་བྱར་ཙམ་བསྟན་དགོས་ནའང་། དེ་འདྲའི་
 གཞན་སྟོང་སྟོན་པའི་ཆེ་བ་དགོངས་འགྲེལ་ན་གཏན་མ་བཞུགས་པ་འདུག་པས། གཞན་
 སྟོང་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བཞེད་པ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་བཀག་པ་མ་གཏོགས་
 བསྐྱབས་པ་ཡེ་མི་འདུག་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེས་ཞུའོ། །

དེས་ན་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གཞན་སྟོང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱང་མ་གསུངས་ཏེ། གཞན་
 དབང་དགག་བྱའི་ཀྱན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ནི་རང་སྟོང་ཡིན་ལ། དེ་མ་གཏོགས་པའི་
 གཞན་སྟོང་ནི་མ་གསུངས་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་གཞན་དབང་དགག་བྱའི་ཀྱན་བཏགས་
 ཀྱིས་སྟོང་པ་དེ་གཞན་སྟོང་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། འོ་ན་རང་སྟོང་སྐྱབས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཞན་
 སྟོང་ཁས་སྦྱངས་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་གཞན་དབང་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 ཁོ་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཀྱན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཁས་སྦྱངས་པའི་
 བྱིར། གཞན་དབང་དང་ཀྱན་བཏགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་རོ་བོ་
 བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པ་རང་སྟོང་དུ་བཞེད་པ་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་

གཏན་མ་ཡིན་ཏེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། གཞན་དབང་བདེན་གྱི་ཕྱི་བཤུད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དགོངས་འགྲེལ་ལས། ^①གཞན་གྱི་དབང་གི་མཆན་ཉིད་དང་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཆན་
 ཉིད་ཡོད་ན་ནི་ཀུན་བཏགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱང་རབ་ཏུ་ཤེས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལ་གང་
 དག་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཆན་ཉིད་དང་། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཆན་ཉིད་ལ་མཆན་ཉིད་
 མེད་པར་མཐོང་བ་དེ་དག་གིས་ནི་ཀུན་བཏགས་པའི་མཆན་ཉིད་ལ་ཡང་སྐྱར་བ་བཏབ་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་སྒྲུབ་ན། དེ་དག་གིས་ནི་མཆན་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ལ་ཡང་
 སྐྱར་བ་འདེབས་^②པའོ། །ཞེས་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་ཅིང་། རོ་བོ་
 ཉིད་ཐ་མ་གཉིས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་མཉམ་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཆན་ཉིད་
 གསུམ་ཆར་ལ་སྐྱར་འདེབས་སུ་འགོ་ཚུལ་ནི། གཞན་དབང་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་
 ན། གཞན་དབང་མེད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་གནས་གཞི་དང་། ཡོངས་གྲུབ་
 ཀྱི་ཆོས་ཅན་མེད་དགོས་པས་མཆན་ཉིད་གསུམ་ཆར་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་པར་འགྱུར་ཞེས་
 པའོ། །དེས་ན་ལུགས་འདི་ལ་ཀུན་བཏགས་ཀྱང་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། ཀུན་
 བཏགས་མེད་པར་ལྟར་སྐྱར་འདེབས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་བྱམས་ཆོས་ཕྱི་མ་
 གསུམ་གྱི་ལུགས་ལ་གཞན་དབང་རང་གི་རོ་བོ་བདེན་གྱིས་སྟོང་པའི་རང་སྟོང་ཡིན་
 རམ་མ་ཡིན། མ་ཡིན་ན། དགོངས་འགྲེལ་དང་བྱམས་ཆོས་ཕྱི་མ་གསུམ་ཀུན་རྫོབ་རང་
 སྟོང་དང་། རོན་དམ་བདེན་པ་གཞན་སྟོང་དུ་འཆད་པ་ལ་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་བཞེད་པ་
 དང་འགལ། དང་པོ་ལྟར་ན། དབྱས་མཐའ་ལས། ^③ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀུན་རྟོག་ཡོད། །དེ་ལ་
 གཉིས་པོ་ཡོད་མ་ཡིན། །སྟོང་པ་ཉིད་ནི་འདི་ལ་ཡོད། །དེ་ལ་ཡང་ནི་དེ་ཡོད་དོ། །ཞེས་
 དང་། དེའི་འགྲེལ་པར་སྟོབ་དཔོན་སྟོབ་ཀྱིས། རང་བཞིན་གྱིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོག་གི་
 ལྷག་པའོ། །ཞེས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པས་ཀུན་རྟོག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་བཤུད་

འདུག་པ་རི་ལྷ་ལགས། གལ་ཏེ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་རྟོག་རང་བཞིན་གྱིས་
ཡོད་ཀྱང་། དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་ཁས་མི་ལེན་པས་སྒྲོན་མེད་དོ་ཞེས་གསུང་ན། དེ་
ལྷ་ན་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སའི་སྐབས་སུ། ཡོད་མིན་མེད་མིན་གཉིས་ཀ་མིན། །ཞེས་
སོགས་ལ་འབྲུ་མཛད་པའི་ཆོ། ཀུན་བཏགས་དང་གཞན་དབང་ཡོད་མིན་མེད་མིན་དུ་
བཤད་པ་རི་ལྷ་ལགས་ལགས།

གཞན་ཡང་། དགོངས་འགྲེལ་དང་། བྱམས་ཆོས་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་ལུགས་ལ། དོན་
དམ་བདེན་པ་གཞན་ཀུན་རྫོབ་གྱི་ཆོས་གྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་ཁོ་ན་གནས་ལུགས་
མཐར་ཐུག་དུ་བསྟན་པར་བཞེད་པ། ལུང་འདིས་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་འདིས་སྟོང་གཞི་
ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་རྟོག་གི་སྟོང་དུ་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་བཀག་པའི་སྟོང་ཉིད་
གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དུ་གསལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སུམ་ཅུ་པའི་
འགྲེལ་པར། ^①རྣམ་པར་ཤེས་པ་བཞིན་དུ། ཤེས་བྱ་ཡང་རྫས་ཉིད་དུ་ཁ་ཅིག་སེམས་པ་དང་།
གཞན་དག་ཤེས་བྱ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཉིད་དུ་ཡོད་ཀྱི་དོན་དམ་པར་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སྟམ་དུ་སེམས་པ་མཐའ་གཅིག་དུ་སྒྲིབ་བའདི་རྣམ་པ་གཉིས་དགག་པའི་
ཕྱིར་རབ་དུ་བྱེད་པ་བརྟམས་སོ། །ཞེས་རྣམ་ཤེས་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་བཤད་འདུག་པ།
སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན་གྱི་བཞེད་པ་ལ་རྣམ་ཤེས་དོན་དམ་དུ་ཡོད་ན། གཞན་དབང་དོན་
དམ་དུ་ཡོད་པར་འགྱུར་བས། གཞན་དབང་རང་སྟོང་དུ་བཞེད་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་
ཞིང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་དུ་ཡོད་ཀྱང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་
མེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དོན་དམ་དུ་མེད་པར་བཞེད་པ་དང་འགལ།

གཞན་ཡང་རྣམ་བཤད་རིག་པར། གཞན་དབང་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་གསུངས་
ཅུ་ལ་རྒྱས་པར་ཞུ་རྒྱུ་ཡོད་ནའང་། ཆོག་མང་དུ་དོགས་ནས་མ་ཞུས་སོ། །ཕྱོགས་སྒྲུང་

ཆོས་གྲགས་ཀྱི་གཞུང་སྤྱི་བཞེན་དུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་དང་། གཞན་དབང་རང་གི་ངོ་
 བོ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པའི་རང་སྟོང་དུ་བཞེད་པ་ནང་འགལ་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་དུ་མདོ་
 སེམས་ཀྱི་སྐབས་དུ་མར་གཞན་དབང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་
 དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ལུགས་གཞིར་བྱས་པ་ལ་གཞན་དབང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་དགོས་ཏེ།
 དཔལ་ལྷན་ཆེ་བས་འདྲུག་འགྲེལ་དུ། དགོངས་འགྲེལ་ལས་གཞན་དབང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་
 གསུངས་པ་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བཀྲལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བར། ^①རྣམ་པ་དེ་ལྟའི་
 མདོ་སྡེ་གཞན་ཡང་ནི། །བྱང་དོན་ཉིད་དུ་ལུང་འདིས་གསལ་བར་བྱེད། །ཅེས་དང་།
 འགྲེལ་བར་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་སྡེ་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། ཇི་སྐད་དུ་དགོངས་པ་ངེས་པར་
 འགྲེལ་བའི་མདོ་སྡེ་བརྟགས་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་གཞན་གྱི་དབང་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། དེ་
 བཞེན་དུ། ^②ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཟབ་ཅིང་སྤྱ། །ས་བོན་ཐམས་ཅད་ཆུ་བོའི་རྒྱན་
 བཞེན་འབབ། །བདག་ཏུ་ཏྲོག་པར་གྱུར་ན་མི་རུང་ཞེས། །འདི་ནི་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་ངས་
 མ་བསྟན། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདི། ^③ཇི་ལྟར་ནད་པ་ན་བ་ལ། །སྒྲན་པས་སྒྲན་
 རྣམས་གཏོང་བ་ལྟར། །སངས་རྒྱས་དེ་བཞེན་སེམས་ཅན་ལ། །སེམས་ཅན་དུ་ནི་རབ་ཏུ་
 གསུངས། །ཞེས་བྱ་བའི་ལུང་འདིས་བྱང་བའི་དོན་ཉིད་དུ་མདོན་པར་གསལ་བར་བྱས་
 རས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྒྲུབ་ཡབ་སྐུ་གྱི་བཞེད་པ་ལ་མདོ་སྡེ་
 དགོངས་འགྲེལ་དུ་བྱི་^④རྩལ་གྱི་དོན་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་། གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་
 བདེན་གྲུབ་ཏུ་གསུངས་པ་དང་། གྱུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་། མཐར་
 ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བཞེད་པས་མདོ་
 སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོར་བཞེད་ལ། སྟོབ་དཔོན་ཀ་ལྷ་ལ་ལྟེ་

ལ་སོགས། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་དབུ་མའི་བཀར་བཀའ་ནས། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་
 གྱིས་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་གཞུང་བཅུགས་ནས་སྐྱབ་པར་
 བཞེད་ཀྱང་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་འདི་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པར་མི་བཞེད་ལ། དེས་ན་མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ།
 འཕགས་པ་ལྷ། རྒྱ་བ་གྲགས་པ། ལེགས་ལྡན་འབྲེད། ཞི་བ་འཆོ། ཀ་སྐ་ལ་ལྷོ་ལ་ལ་སོགས་
 པའི་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཇི་སྟེད་ཁྱོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་བར་བ་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་
 བསྐྱས་གསུམ་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པའི་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་བཞེད་གྱི། དང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་
 བཞེད་པ་སྐྱ་ཡང་མ་བྱུང་ཞིང་། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་ཀྱང་། རྒྱུད་སྒྲ་
 མའི་འགྲེལ་པར། ^①རྒྱས་པར་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་མདོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་
 རྟོགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པའི་ངེས་དོན་གྱི་
 མདོར་བཤད་པས་^②། རྒྱལ་བའི་གསུང་གི་གཅེས་མཛོད། ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་
 གྱི་དགོངས་པ་ཐབ་མོ་ཕྱོགས་དུས་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛོད།
 འདི་ནི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དཀར་གྱི་མཛད་པ་བསྟོད་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་
 ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས་^③ཀུན་དགའ་བོ་ཁྱོད་གྱིས་ངའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཐམས་ཅད་
 རྒྱུད་གཟན་པར་གྱུར་ཀྱང་སྒྲེལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་འདི་ཐ་ན་ཡི་གེ་འབྲུག་ཅིག་
 ཀྱང་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་བར་བྱངས་ཤིག །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་
 བྱིན་པ་འདི་འཛིག་རྟེན་ན་ཇི་སྟེད་དུ་སྟོད་པ་དེ་སྟེད་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འཛིག་རྟེན་དུ་
 བཞུགས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་སྟེད་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་འཛིག་རྟེན་ན་ཆོས་སྟོན་
 པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཡོངས་གཏད་ཀྱི་ལེ་བྱ་ལས་བསྐྱགས་པ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ཤིང་།
 ཡང་མདོ་ལས། ^④ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་འདི་ཐོག་མར་རྒྱ་གར་སྟོ་ཕྱོགས་སུ་དར་
 བར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ནས་ཡུལ་བར་ཏ་ནིར་དར་བ་དང་དེ་ནས་ཀྱང་བྱང་ཕྱོགས་སུ་དར་

བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཁ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་འདིར་དར་བར་འགྱུར་བར་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཉིད་གྱིས་ཡུམ་གྱི་མདོར་གསུངས་ཤིང་། སྟུ་ལ་པའི་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་སྤོང་ལྡེ་བཅན་
གྱིས་ཀྱང་། སྟོབ་དཔོན་ཀ་སྟུ་ལ་ཤྱེ་ལ་དང་། རྒྱ་ནག་རྩ་ཤང་བཅད་ནས་ཅོད་པ་ཆོས་
ཕྱོགས་སུ་ཞི་བའི་ཆོ། དའི་ཡུལ་འདིར་ལྟ་བ་སྟུ་སྟུ་བ་གྱི་ལུགས་བཞེན་གྱིས་ཤིག། ཅེས་
བཀའ་བྲིམས་བཅས་པའི་ཉེན་འགྲེལ་གྱི་ཆེ་བས། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོ་སྟེ་
བོད་གངས་ཅན་གྱི་ཡུལ་འདིར་སྤར་ཡང་དར་རྒྱས་ཆེར་བྱུང་ཞིང་། ད་དུང་ཡང་ཐུབ་པའི་
གསུང་གི་གཅེས་མཛོད། དུས་གསུམ་གྱི་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་བགྲོད་པ་གཅིག་པའི་
ལམ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོ་སྟེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དའི་དགོངས་འགྲེལ་དབུ་
མའི་རིགས་ཆོགས་དང་། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཟབ་མོ་རྣམས་
ཕྱོགས་དུས་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་པ་ལ། རྗེ་ཀམ་པ་སོགས་གངས་
ཅན་གྱི་མཁས་གྲུབ་ཀྱན་གྱིས་ཐུགས་བཅོན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་དུ་གསོལ། ཐུབ་པའི་
བསྟན་པ་རིན་ཆེན་ཁང་བཟང་ཅེར། །སྟོ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན་མཐོན་པོ་
བསྐྱེདས། །ལེགས་བཤད་ཡིད་བཞེན་ལོར་བུའི་ཉོག་གིས་མཛེས། །དཔལ་ལྡན་འདོད་
དགའི་ཆར་ཆེན་ཕྱོགས་བརྒྱར་འབེབས། །རྒྱལ་བས་ལེགས་གསུངས་བྱང་ངེས་མདོ་ཡི་
དོན། །ཤིང་ཉ་ཆེན་པོ་རྣམས་གྱི་བཞེད་པ་ལྟར། །རི་བཞེན་གཟེགས་པ་ཀྱན་མཁྱེན་ཅོང་ཁ་
པ། །ཁྲོད་མིན་ཕྱོགས་འདིར་མཁས་པ་སུ་ཞིག་བྱུང་། །གངས་རིའི་ཁྲོད་འདིར་མཁས་པ་
མང་བྱོན་ཡང་། །ལ་ལ་རྩ་ཤང་རིང་ལུགས་འཛིན་པར་བྱེད། །ལ་ལ་ཇོ་ནང་ལུགས་འདི་
འཐད་པར་སྟུ། །སྟུ་སྟུ་བ་ལུགས་བཟང་འཛིན་པ་ཅུང་ཟད་ཅམ། །ལུགས་འདི་འཕགས་པའི་
ཡུལ་ནང་ཤིན་ཏུ་དཀོན། །ཁ་ཅིག་རྩ་ཤང་སྟོད་ཕྱོགས་འགོག་པ་འཁྱུལ། །ལྟ་བ་རྩ་ཤང་
ལུགས་འདི་འཐད་ཅེས་ཟེར། །སྟོ་གསལ་དབང་པོ་བསྐྱེད་ངང་ཚུལ་གྱིས། །རྩ་ཤང་ལྟ་བ་

གཙོ་བོར་འགོག་པ་ལ། །སྒྲོམ་རིམ་གསུམ་གྱི་བསྟན་བཅོས་མ་མཛད་དམ། །སྒྲོམ་གསུམ་
 རབ་དབྱེར་ཕྱག་ཆེན་རྟེན་ལྟར་བཀག། །དེ་བཞིན་རྟེན་པ་ལྟར་ལྟགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ནི། །དོན་དམ་
 བདེན་གྲུབ་སྤྱོད་བས་ཉག་ལྟར་ལྟར། །ཀྱན་རྟེན་རང་སྟོང་སྤྱོད་བས་ཆད་ལྟར་ལྟར། །དེ་ལྟར་
 གཟུར་གནས་མཁས་པ་རྣམས་ལ་གྲགས། །དེ་ཕྱིར་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཀམ་པས། །གདུལ་
 བྱ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོ་ཆོད་བཏག་པའི་ཕྱིར། །གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་བཞེད་དེ་
 ལྟར། །མཛད་པ་འདི་ནི་བྱང་དོན་ཡིན་པར་ངས། །དེ་ཕྱིར་འདི་ལ་དགག་བཞག་གིས་ཤིག་
 ཅེས། །བཀའ་སྤྱུལ་ཐེབས་པ་དང་དུ་རབ་སྤངས་ནས། །བྱང་དོན་གསུང་ལ་དགག་བཞག་
 ཅུང་ཟད་ལྟམ། །འདི་ལ་མཐུན་པའི་སྤྱན་གྱིས་གཟིགས་སུ་གསོལ། །ཞེས་པ་འདི་ནི་རྒྱལ་
 བའི་དབང་པོ་རྟེན་པ་སྤྱུལ་སྤྱོད་མི་བསྐྱོད་དོན་རྟེན་མཆོད་ཅན་གྱིས་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་
 གྱི་རྟེན་ཆེན་ཐུགས་ཅོམ་གནང་ནས། །འདི་ལ་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་དགག་བཞག་གིས་
 ཤིག་ །ཅེས་བཀའ་ཐེབས་པ་བསྒྲོག་པར་མ་རུས་པར། །རང་གི་གོ་ཆོད་ཅམ་ཞིག་ལྟམ་བ་
 འདི་ནི་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་ལྟར་གིས་བཏབ་པའི་པོ་བྱང་ཆེན་པོ་ཆོས་འཁོར་ལྟ་སའི་
 གསེར་ཐོག་གི་འོད་གྱིས་བྱུང་པ་སོགས་བཀྲ་ཤིས་པའི་དགེ་མཆོད་དུ་མ་དང་ལྟན་ཞིང་།
 བྱེད་པར་དུ་ཡང་། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཅོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱེད་པའི་
 དགོངས་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་མཛད་པའི་ཆོ། །ཤེས་བྱེད་གྱི་མདོའི་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་པའི་
 འགྲེལ་ཀྱང་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་གསེར་བཙོ་མ་ལྟ་བུའི་ཡི་གེའི་གཟུགས་ཀྱིས་ནམ་མཁའི་
 ཁམས་ཐམས་ཅད་བྱུང་པར་ཡང་ཡང་གཟིགས་པའི་གནས་མཆོག་སེ་ར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
 སྤྱིང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་ནས་རྟེན་པ་སྤྱུལ་སྤྱོད་མི་བསྐྱོད་དོན་རྟེན་མཆོད་ཅན་གྱི་
 བྱང་དུ། དེགས་པ་སྤྱོད་བཙོ་མ་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་མཆོད་གྱིས་གོ་བཞིན་གྱི་སྒྲ་བའི་ཡར་ངོའི་ཆོས་
 གསུམ་ལ་སྤྱུལ་བ་དག་ཞིང་བཀྲ་ཤིས་པར་གྱུར་ཅིག །།

༡༡། །ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་ལ་ལོག་རྟོག་འགོག་པར་བྱེད་པའི་
 བསྟན་བཅོས་ལྟ་བ་ངན་པའི་ཐུན་སེལ་ཞེས་བྱ་བ་
 བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ཤུག་མཆོག་ལྟན་པ་
 ལ་གདམས་པ་བཞུགས་སོ། །

ན་མོ་གུ་རུ་མཆུ་སྟོ་ལ། འདིར་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་ལ་ལོག་རྟོག་འགོག་པར་
 བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ལྟ་བ་ངན་ཐུན་སེལ་ཞེས་བྱ་བ། རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་
 སྒྲུལ་གྱི་ཐུ་བོ་ཤར་ཅོང་^① ཁ་བ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པ་ཡབ་སྐུ་གྱི་ཞབས་ཀྱི་བསྟོ་ལ་གུས་
 པ་ཆེན་པོས་བྱག་འཆལ་ལོ། །གང་གིས་^② ཉེན་འབྱུང་ཆོས་རྣམས་སྟོང་པ་
 ཞེས། །འཇིགས་མེད་སང་གའི་སྒྲ་ཆེན་རབ་བསྐྱགས་པས། །ཕྱི་ནང་དངོས་སྤྱི་གཉིས་
 འབྱུང་མ་ལུས་པ། །སྐྱག་མཇོད་ཤུག་སང་གའི་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །ཐུབ་པའི་གསུང་གི་གཅེས་
 མཛོད་ཤེར་ཕྱིན་དོན། །ཆད་སྟོང་ལོག་པའི་ལམ་དུ་མི་འགྲེལ་པར། །མཐའ་བལ་དབུ་མ་
 ཆེན་པོར་ལེགས་བཀའ་ནས། །ཐུབ་བསྟན་གསལ་མཇོད་སྒྲ་སྒྲུབ་ཞབས་ལ་འདུད། །སྒྲ་
 སྒྲུབ་ཡབ་སྐུ་གཞུང་ལུགས་ཀྱན་དའི་ཆལ། །གང་སྟོའི་འོད་ཟེར་ཁོང་ནས་ཁ་འབྱེད་
 ཅིང་། །ལོག་སྤྱི་རྒྱ་སྐར་མཐའ་དག་ཟེལ་གཞོན་པ། །དཔལ་ལྷན་སྒྲ་བ་གྲགས་པའི་ཞབས་
 ལ་འདུད། །ཕྱོགས་འདིར་སྒྲ་སྒྲུབ་ཡབ་སྐུ་དགོངས་པའི་དོན། །རི་བཞིན་གསལ་ཕྱིར་རྗེ་
 བཙུན་མཁྱེན་པའི་གཉེར། །དུར་སྐྱིག་འཇིན་པའི་གར་གྱིས་རྣམ་རྟོག་པ། །རྗེ་བཙུན་ཅོང་
 ཁ་བ་ལ་གུས་བྱག་འཆལ། །ཞེས་མཆོད་པར་བཇོད་ནས།

ཚུམ་པར་དམ་བཅའ་བཞི། སྤྱི་བའི་ཉི་མ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པ་ཡི། །འཕྲིན་ལས་འོད་

ཟེར་རྒྱས་པ་མ་བཟོད་པར། །སྤྲལ་དོག་ཕུན་པའི་ཁུང་བུར་རབ་ཞུགས་ནས། །ལྟ་པར་སྒྲ་
ཆོག་ས་སྒྲོག་པའི་བཤེས་གཉེན་འགའ། །རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་འགོག་པའི་ཐོལ་སྦྱོར་
ཀྱིས། །ལྷ་སྦྱབ་ཡབ་སྤྲས་མ་ལུས་སུན་འབྱེན་པ། །དེ་དག་མཁས་པའི་མདུན་སར་གཞོམ་
སྤང་དུ། །བརྒྱལ་ལན་ལྟ་པར་སུན་སེལ་འདིར་བཤད་བྲ། །

དེ་ལ་འདིར་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་འཛིན་ཏེན་གསུམ་ན་སྒྲ་
པའི་བ་དན་གཡོ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། གངས་རིའི་ཁྲོད་འདིར་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་སྦྱི་དང་།
ཁུང་པར་དུ་འཕགས་མཆོག་ལྷ་སྦྱབ་ཡབ་སྤྲས་ཀྱི་མདོ་སྤྲལ་གྱི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་
ཀྱི་དགོངས་པ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གཟིགས་ཏེ། སྒོན་
མེད་པའི་ལེགས་པར་བཤད་པའི་གཞུང་སྤྱི་ཆེན་པོ་སྦྱོགས་ཀྱན་ཏུ་བསྒྲགས་པ་ན། དུག་
སྦྱལ་གྱིས་སྤྱ་ཅིའི་བྱི་ཆོར་བ་བཞིན་དུ། རང་དང་མ་མཐུན་པ་རྒྱ་མཆོན་དུ་བྱས་ཏེ། དོན་
ཐབ་མོ་སྦྱོགས་ཅམ་ཡང་མ་གོ་བཞིན་དུ། མཁས་པའི་ལེགས་པ་ཤད་ལ་སྦྱར་བ་འདེབས་
པའི་ཆོག་ངན་གྱི་དུག་མདའ་འཕེན་པར་བྱེད་པ་དུ་མ་ཞིག་མཐོང་ཞིང་། ཁུང་པར་དུ་
བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ལྷ་ཀྱ་མཆོག་ལྟ་བུ་དང་། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་
སེང་གེ་བ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས། རྩི་ཙོང་ཁ་བ་ཡབ་སྤྲས་འགོག་པའི་ཡི་གེ་མང་དུ་བརྩམས་
འདུག་པ་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་བརྟགས་པ་ན། སྦྱོགས་སྤྱ་མ་ཞིབ་དུ་ཡི་མ་གོ་བར་སུན་
འབྱེན་ལྟར་སྤང་འབའ་ཞིག་བཟོད་པས། མཁས་པ་རྣམས་མགུ་བ་སྦྱེད་པའི་དགག་གཞག་
ཏུ་གཏན་མི་འདུག་ཅིང་། ཁུང་པར་དུ་རྩི་བཙུན་ཙོང་ཁ་བ་ལ་སྦྱར་བ་གཙོ་བོར་འདེབས་
པའི་སྤྲལ་དོག་གི་ཙོང་ཡིག་ཏུ་འདུག་པ། འདི་བྱིད་^①ཀྱི་ཙོང་ཡིག་ལ་ལན་མ་བཏབ་ན། ལྷོ་
དམན་མང་པོ་ཞིག་འདི་ལྟ་བུའི་སྦྱར་འདེབས་ཀྱི་ཙོང་ཡིག་ལ་ཡང་ལན་མི་འབྱུང་བ།
དགག་པ་ཞུགས་ཡོད་པ་ཡིན་ནམ་སྒྲུལ་དུ་ལོག་ཏེན་སྦྱེ་བའི་དགག་བྱ་འདུག་པས། ཁོ་

བོས་རིགས་ལམ་དཔང་དུ་བཞག་སྟེ་ལན་གདབ་པར་བྱའི། ཐུགས་གཟུ་བོར་ཞོག་ལ་
ལེགས་པར་ཐུགས་ཉོག་ཆུག་ཅིག །

དེས་ན་འདི་ལ་གསུམ། ཆེན་པོ་ལྷག་མཆོག་པའི་ཚྭ་ལན་བཤད་པ་དང་། གོ་བོ་
རབ་འབྱམས་པའི་ཚྭ་ལན་བཤད་པ་དང་། དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱུས་ཏེ་ཕྱིན་ཆད་བག་ཡོད་
པར་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་དང་དེའི་དགོངས་འགྲེལ་དབུ་
མ་རིགས་^①ཆོགས་དང་དཔལ་ལྷན་ལྷ་བའི་གཞུང་སྤྱི་ཁྱེད་པའི་ཁས་སྤངས་ནས་རྗེ་
བཙུན་ཚྭ་ཁ་པ་འགོག་པ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་དང་། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་དང་དབུ་མ་
རིགས་ཆོགས་འབྲུག་པ་ཙུ་འགྲེལ་ཆད་སྟོང་མེད་དགག་སྟོན་པའི་གཞུང་དུ་བྱས་ནས་
ཉམས་སྤྱོད་བྱ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ལོག་ཉོག་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བྱེད་གྱི་ཚྭ་ཡིག་ཆོགས་བཅད་མ་གཅིག་དང་། དབུ་མ་རྣམ་ངེས་
ཞེས་པའི་ཚྭ་ཡིག་རྒྱས་པ་གཅིག་དང་གཉིས་སྤང་བ་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་ལན་གདབ་པར་
བྱའོ། །དེ་ལ་བྱེད་གྱི་ཚྭ་ཡིག་ཆོགས་བཅད་མ་འདིའི་མཆོད་བརྗོད་ལ་ཡང་སྦྱོར་ཚུལ་
ནོར་བ་སོགས་སྟོན་ཆེན་པོ་འདུག་ནའང་གནང་མི་འདུག་པས་རེ་ཞིག་བཞག །ཚུམ་པར་
དམ་བཅའི་སྐབས་སུ། ^②འདི་ན་རང་བཟོའི་ཆང་གིས་རབ་སྦྱོས་པའི། །རྣམ་དཔྱོད་སྤང་
ཆེན་གཟུ་བོར་སྦྱོད་པ་ཡི། །སྤང་སྦྱོགས་མེད་པར་ཀུན་ཏུ་འབྱུན་པ་ལས། །སྦྱ་སྦྱབ་སྦྱོབ་
མར་བཅས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི། །རྒྱ་མཆོ་དགྲུགས་པའི་གཏམ་གྱི་སྦྱོར་བ་ཡིས། །
གཉིས་མེད་གསུང་བའི་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀུན། །རང་སློ་ཁོ་ནས་གཞན་དུ་བཀྲལ་
མཐོང་ནས། །ཅུང་ཟད་དབྱེད་ལ་མཁས་རྣམས་གསན་པས་^③རིགས། །ཞེས་རྗེ་བཙུན་
ཚྭ་ཁ་པས་སྦྱ་སྦྱབ་སྦྱོབ་མར་བཅས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོ་དགྲུགས་ཞེས་སྦྱར་
བ་འདེབས་པར་འདུག་པ། དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ། སྦྱ་སྦྱབ་གསུང་རབ་འོ་མའི་རྒྱ་མཆོ་

ཆེ། །ལེགས་བསྐྱབས་མར་གྱི་སྒྲིང་པོ་མཆོག་ལྟ་བུ། །སྟོང་ཉིད་བདུད་ཅིང་དཔལ་དེ་བྱང་
 བྱོགས་འདིར། །སྐལ་ལྷན་མང་པོས་བྱངས་ལ་བཟོད་པར་མཛོད། །ཅེས་བཛོད་པར་
 བྱའོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན། ལྷ་སྐྱབ་གཞུང་གི་རྒྱ་མཆོ་དགྲུགས་པས་ཉོག་ཉོག་པོར་
 བྱས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས། བྱིད་ཀྱིས་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་གཞུང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཀྲལ་ཞེས་
 པའི་དོན་ཡིན་ཞེ་ན། ལྷ་སྐྱབ་སྟོབ་མར་བཅས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོ་བྱིད་ཀྱིས་
 ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཀྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། བྱིད་ཀྱི་ཚོད་ཡིག་ཆོགས་བཅད་མ་འདི་དང་། དབུ་མ་
 རྣམ་ངས་ཞེས་པ་དེར། ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་རིགས་ཆོགས་དང་ཆེ་བྲགས་ཀྱི་གཞུང་སྤྱི་བཞེན་དུ་
 ཁས་ལེན་པར་ཁ་པོ་བྱས་ནས། ཕྱིས་ལུགས་གཉིས་རྣམ་འབྱེད་ཅེས་པའི་གཞུང་བཅུ་མས་
 རས་དབུ་མ་རིགས་ཆོགས་དང་ཆེ་བྲགས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ཀྱིས་ཆད་སྟོང་མེད་དགག་
 ཅུམ་བསྟན་ཀྱི་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བ་མ་བསྟན་པས། སྟོམ་པས་ཉམས་སུ་སྒྲང་བྱ་མ་ཡིན་
 ཞེས་སོགས་རྗེས་སྒྲོས་བྱེད་པ་ཡང་ཡང་བའི་ལོག་པའི་བསྟན་བཅོས་བཅུ་མས་ནས།
 རྒྱལ་བས་མདོ་རྒྱུད་དུ་མ་ནས་ལུང་བསྟན་པའི་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་
 གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་དབུ་མ་རིགས་ཆོགས་དང་། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བའི་གཞུང་
 ལུགས་རྣམས་ཆད་ལྟ་སྟོན་པའི་གཞུང་དུ་བྱས་པ་འདིས། ལྷ་སྐྱབ་ཡབ་སྐུ་ཀྱི་གཞུང་
 ལུགས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོ་དགྲུགས་པ་མིན་ན། སུ་ཞིག་གིས་ལྷ་སྐྱབ་ཡབ་སྐུ་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་
 ཀྱི་རྒྱ་མཆོ་དགྲུགས་པ་ཡིན།

གཞན་ཡང་། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་བྲགས་པས་ཉན་རང་འཕགས་པས་སྟོང་ཉིད་
 ཉོགས་པར་བཤད་པ་ལ། བྱིད་ཀྱིས་ཉན་རང་འཕགས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཉོགས་
 གྲང་སྟོང་ཉིད་མ་ཉོགས་པ་ཆེ་བ་བྲགས་པའི་དགོངས་པར་འཆད་པ་དང་། ཡང་ཚོད་
 ཡིག་ཆོགས་བཅད་མ་དེར་ཉན་རང་འཕགས་པས་སྟོང་ཉིད་ཉོགས་པ་དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་

གྲགས་པའི་དགོངས་པར་འཆད་པ་སོགས་འགལ་བ་འདུས་པ་ཟླ་གྲགས་ཀྱི་དགོངས་
 པར་འཆད་པ་དང་། འཇུག་པ་ཙུ་འགྲེལ་དུ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་རང་རིག་མེད་
 པར་གསལ་བར་བཤད་པ་ལ། བྱེད་ཀྱིས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་རང་རིག་ཡོད་པ་
 རྣམ་ཀྱིས་བསྐྱབས་པ་དང་། ཙུ་འགྲེལ་དང་འཇུག་པ་ཙུ་འགྲེལ་དུ་ཞིག་པ་
 དངོས་པོར་གསལ་བར་བཤད་པ་ལ། བྱེད་ཀྱིས་ཞིག་པ་དངོས་མེད་ཡིན་ཞེས་
 བསྐྱབས་པ་དང་ཞིག་པ་དངོས་པོར་བསྐྱབ་པའི་སྐབས་ཀྱི་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལ་
 འབྲུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་བསྒྲན་ནས་ད་ལྟ་བུ་དངོས་པོས་མ་བྱུང་ཅེས་པ་དང་། ཡང་སྐྱ་
 སྐྱབ་ཡབ་སྐས་ཀྱི་གཞུང་ལས་ཞིག་པ་འདུས་བྱས་སུ་གསལ་བར་བཤད་པ་མཐོང་
 རས། ཞིག་པ་འདུས་བྱས་ཡིན་ཀྱང་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་རྟག་པར་ཁས་ལེན་དགོས་
 ཞེས་སྐྱ་སྐྱབ་ཡབ་སྐས་ཀྱི་ལུགས་ལ་འདུས་བྱས་རྟག་པ་ཡོད་ཅེས་པ་བཤད་འདུག་པ།
 སྐྱ་སྐྱབ་ཡབ་སྐས་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། སངས་རྒྱས་པའི་བྱུང་མཐའ་སྐྱ་བུ་ལ་རྒྱ་
 བོད་གང་དུ་ཡང་འདུས་བྱས་རྟག་པར་ཁས་ལེན་མཁན་ཡང་བྱེད་མིན་པ་སུ་བྱུང་།
 ལར་ལྟ་བུ་བཀར་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཞེས་པ། ❶ འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་ ། ཟག་
 བཅས་ཐམས་ཅད་སྐྱག་བསྐྱལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད། སྐྱ་ངན་ལས་
 འདས་པ་ཞི་ཞིང་བདེ། ཞེས་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་པོ་འདིས་ ❷ སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་
 དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་རྒྱས་བཏབ་ཅིང་། ཕྱག་རྒྱ་བཞི་པོ་འདི་སངས་རྒྱས་པ་
 སྤྱིའི་བྱེད་ཆོས་ཡིན་པ་ལ། བྱེད་ཀྱིས་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་སངས་རྒྱས་པའི་དཀྱིལ་
 རས་ཕྱད་ནས། ཐལ་འགྱུར་བས་འདུས་བྱས་རྟག་པ་ཁས་ལེན་པས། ལྟ་བུ་བཀར་
 བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་ཁས་མི་ལེན་ཞེས་སྐྱ་སྐྱབ་ཡབ་སྐས་ལ་ཞབས་འདྲན་ཁམས་
 པོ་ཆེ་བྱས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འཇུག་འགྲེལ་དང་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་སོགས་སུ་

ཉན་རང་དག་བཅོམ་པས་བདེན་འཛིན་སྤངས་པ་དང་། བདེན་འཛིན་འཁོར་བའི་ཅ་བ་
 དང་ཉན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་བཤད་པ་ལ། བྱིད་ཀྱིས་བདེན་འཛིན་ཤེས་སྤྱོད་
 ཡིན་པ་དཔལ་ལྷན་སྒྲ་བའི་དགོངས་པར་འཆད་པ་དང་། ལྷ་སྤྱོད་ཡབ་སྤྱོད་ཀྱི་ལྷགས་
 ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མིན་པ་ཡོད་པ་མ་དགོངས་པར།
 གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པའམ་ཕྱང་པོ་གང་ཟག་གིས་སྟོང་པ་
 གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོར་འཛོག་པ་དང་། དཔལ་ལྷན་སྒྲ་བས་ཕྱང་པོ་ལྷ་འཛོག་ལྷ་
 ལྷན་སྤྱོད་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་ཡིན་པ་རྒྱས་པར་བཤད་ཀྱང་། བྱིད་ཀྱིས་ཕྱང་པོ་ལྷ་
 འཛོག་ལྷ་ལྷན་སྤྱོད་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་དུ་ཁས་ལེན་པ་དང་། ལྷ་སྤྱོད་ཡབ་སྤྱོད་ཀྱིས་
 ལས་འབྲས་ཀྱི་ཉན་དུ་གྱུར་པའི་བདག་ཡོད་པར་བཤད་པ་ལ། བྱིད་ཀྱིས་ལས་འབྲས་
 ཀྱི་ཉན་དུ་གྱུར་པའི་བདག་ཡོད་པ་ནན་གྱིས་འགོག་པ་དང་། ཡང་བྱིད་ཀྱིས་ལྷ་སྤྱོད་
 ཡབ་སྤྱོད་ཀྱི་ལྷགས་ལ་བྱང་ངེས་ཀྱི་མདོའི་རྣམ་གཞག་འབྲ་བ་གཅིག་བྱས་ནས། བྱང་
 རོན་གྱི་མདོ་ལ་ཡང་བྱང་རོན་གྱི་བྱང་རོན། བྱང་རོན་གྱི་ངེས་རོན། ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་
 དུ་ངེས་རོན་གྱི་མདོ་ལ་ཡང་ངེས་རོན་གྱི་ངེས་རོན། ངེས་རོན་གྱི་བྱང་རོན། ཞེས་
 སོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བཤད་པ་དུ་མ་བྱས་འདུག་པ། འདི་འདྲ་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་
 གང་ནས་བཤད། འདི་འདྲ་ཁས་ལེན་པའི་བརྒྱུ་ཉ་སྤྱོད་ཀྱི་གསུང་རབ་ལས་བཤད་
 ཆོད་ལ་ནི་སེམས་ཅམ་པ་ལྷ་བྱའི་ལྷགས་ལ་སྤྱི་བཞིན་དུ་ཁས་སྤང་དུ་རུང་བའི་མདོ་
 ཞིག་བྱང་ན། དེ་ངེས་རོན་གྱི་མདོ་མཐར་ཐུག་དུ་འཛོག་ཅིང་། སྤྱི་བཞིན་དུ་ཁས་སྤང་
 དུ་མི་རུང་བར་དངོས་ཟེན་གྱི་དོན་ལ་རིགས་^①པའི་དབྱུང་པ་བྱེད་དགོས་པའི་མདོ་
 ཞིག་ལ་བྱང་རོན་གྱི་མདོར་འཛོག་ལ། དབྱུ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱིས། ཆོག་གསལ་དང་
 དབྱུ་མ་སྤང་བ་སོགས་སྤྱོད་གྲོས་མི་བདེ་པའི་མདོ་ཁྱུངས་སྤངས་ནས། ཀུན་རྫོབ་

བདེན་པ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་མདོ་ཞིག་ལ་བྲང་དོན་གྱི་མདོ་དང་།
དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་མདོ་ཞིག་ལ་ངེས་དོན་གྱི་
མདོར་བཤད་དོ། །

དེས་ན་དབུ་མ་སྒྲུབ་པ་ལས། ^①ངེས་པའི་དོན་ཀྱང་གང་ལ་བྱ་ཞེ་ན། ཚད་མ་དང་
བཅས་པ་དང་དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ནི་དེ་ལས་
ལོགས་ཤིག་ཏུ་ན་གཞན་གྱིས་གང་དུ་ཡང་བྲང་བར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྟོང་ཉིད་
དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་སྒྲིའི་བཞིན་པའི་མདོ་ཞིག་ལ་ངེས་དོན་གྱི་
མདོར་བཤད་ན། བྱེད་ཀྱི་ངེས་དོན་གྱི་བྲང་དོན་དེ་གང་ལ་ཟེར་བ་ཡིན། སྟོབ་མ་རྣམས་
དབང་པོ་རྒྱལ་དུ་གཏོང་ཞིང་གང་ནས་བཤད་ཁུངས་མེད་པའི་རང་བཟོ་ཁོ་ནའི་བྲང་ངེས་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཅིག་བྱས་ནས། དེ་ལྟ་སྒྲུབ་ཡབ་སྐུ་ཀྱི་དགོངས་པར་འཆད་པ་དང་། བྱེད་
པར་དུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྐུ་ཀྱིས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་བདེན་པར་བྱུང་བའི་ཆོས་རྒྱུ་
ཟད་ཀྱང་མེད་པར་གསུང་ཞེས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་འཆད་པའི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་
ཀུན་ལ་རྒྱུ་ལྟར་དུ་གྲགས་ཤིང་། བྱེད་རང་གིས་ཀྱང་ལུགས་གཉིས་རྣམ་འབྲེད་ཅེས་པ་
དེར་ཐོགས་མེད་དངོས་པོར་སྒྲིབ་པའི་དབུ་མ་པ་ཆེན་པོ་དང་། རྩ་བ་གྲགས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་པར་སྒྲིབ་པའི་དབུ་མ་པར་བྱས་ནས། རྩ་བ་གྲགས་པའི་ལུགས་ལ་བདེན་པར་མེད་
པར་བཤད་ཅིང་། ཡང་དབུ་མ་རྣམ་ངེས་ཞེས་པ་དེར་དོན་དམ་ཁས་ལེན་ཚུལ་གྱི་སྐབས་
སྟེ་སྟོང་ཉིད་བདེན་པར་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ཁས་ལེན་པ་སོགས། མི་ཟེར་དགྲ་
ཟེར་ཆ་ལེ་ཆེ་ལེ་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་བཞིན་དུ་སྟོབ་ཐོབ་འབའ་ཞིག་བྱས་ནས། རང་ལ་རེ་སྟོས་
འཆའ་བའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་མགོ་ཚིངས་སྟེ་འཇུག་པའི་བྱུང་མཐའ་ཐ་སྙད་གསར་པ་ཕྱིན་
ཅི་ལོག་འབའ་ཞིག་བཅོས་ནས། ལྷ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པར་འཆད་པ་འདི་འདྲ་བ་ལྷ་སྒྲུབ་ཀྱི་

གཞུང་ལུགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་དགྲུགས་པ་མ་ཡིན་ན་སྤྱོད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་
 དགྲུགས་པ་དེ་རྗེ་ལྷ་བྱ་ཞིག་ལ་ཟེར་རྒྱུ་ཡིན་དུ་སྒྲོས་ཞིག་། འདིར་སྤྲས་པ། འདོད་ཡོན་
 ཆང་གི་ས་སྤོས་པའི་སྤང་ཆེན་ཞིག་། རང་ཉིད་འགལ་འདྲའི་ཁུར་གྱི་ས་ནོན་བཞིན་
 དུ། །འཛིགས་བྲལ་གངས་ཀྱི་སེང་གོ་དཀར་མོ་ལ། །ཚོལ་བར་འདོད་པ་མཁས་པའི་
 བཞད་གད་གནས། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྱས་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

ད་ནི་དགག་པ་དངོས་ལ་དབྱད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཐོག་མར་སྤྱོད་ས་སྤྱོད་པ་བརྗོད་
 པ་ནི། བྱེད་ཀྱི་ཚོད་ཡིག་ཆོགས་བཅད་མ་དེ་ལས། ❶གང་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པས་
 དམིགས་གཏད་པའི། །བདག་དེ་བཅིང་གོལ་ཀུན་གྱི་བྱེད་པོར་སྤྱ། །ལྷ་སྟེགས་གཞུང་
 དང་བྱེད་པར་མ་རྟོག་པའི། །ཆོས་ལུགས་འདི་དག་དོགས་པའི་གནས་སུ་མཐོང་། །ཞེས་
 རྗེ་ཚོང་ཁ་པས་ངར་འཛིན་སྟན་སྤྱོད་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་བདག་དེ་བཅིང་
 གོལ་ཀུན་གྱི་བྱེད་པ་པོར་སྤྲས་སོ་ཞེས་སྤྱོད་ས་སྤྱོད་པ་བརྗོད་ནས། དེ་ལྟར་སྤྱོད་པ་ལྷ་
 སྟེགས་ཀྱི་དབང་ལྷག་འཛིག་ཉེན་ཀུན་གྱི་བྱེད་པ་པོར་འདོད་པ་དང་མཚུངས་སོ་ཞེས་
 སྤྱོད་ན་འདི་ཅི་ཟེར་སྟངས་འདོད་པ་ཡིན། རྗེ་ཚོང་ཁ་པ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་ཁས་མི་
 ཡིན་པའི་བྱུང་མཐའ་ལོག་པ་རྗེ་ཚོང་ཁ་པའི་བཞེད་པར་བཀོད་ནས་དགག་པ་བྱེད་པ་
 ནི། རྗེ་ཚོང་ཁ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་གནད་ཟབ་མོ་ལ་དགག་པ་གཏོང་རྒྱུ་ཡི་མ་རྟོག་པར་
 བྱུང་མཐའ་ལོག་པ་འདི་འདྲ་ཞིག་ཁས་སྤངས་སོ་ཞེས་སྤྲས་ན། སྤྱི་བོ་པལ་ཆེར་མ་དད་
 པ་སྤྱི་བར་འགྱུར་བས་རང་གི་འདོད་པ་འགྱུར་བོ་སྟུང་པའི་ཀུན་སྤྱོད་ངན་པ་སྟེ། དེས་ན་
 གང་བྱུང་བྱུང་ཡི་གོར་འགོད་པ་མཚང་ཆེ་བ་ཡིན་པས་དེ་བར་བྱ་སྟེ། རྗེ་ཡབ་སྤྲས་ཀྱི་
 གཞུང་ན། བདག་བཅིང་གོལ་ཀུན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གང་དུ་བཤད་གསལ་
 བར་སྤྲོས་ཞིག་། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་དངོས་སུ་མ་སྤྲས་ཀྱང་དོན་གྱིས་ཁས་སྤངས་ཏེ། བྱེད་

ཀྱིས་ངར་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བདག་ཡོད་པར་ཁས་སྐྱངས་
 པ་གང་ཞིག །བདག་ཡོད་ན་བདག་གིས་ལས་མི་དགོ་བ་བསགས་པས་འཁོར་བར་སྐྱེ་
 བ་དང་། ལས་དགོ་བ་བསགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་
 འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་ན། དེ་ལྟ་ན་བྱེད་རང་ཚུད་ཡིག་མཛད་པ་པོ་ཡང་
 བཅིང་གྲོལ་ཀྱན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱེད་ཀྱིས་ལས་དགོ་བ་བསགས་པས་
 འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཞིང་། ལས་མི་དགོ་བ་བསགས་པས་འཁོར་བར་སྐྱེ་
 བའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

གཞན་ཡང་། བྱེད་ལ་འཁོར་གསུམ་མང་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཉེས་པ་འདི་
 ཡོད་དེ། ཐ་སྙད་དུ་བདག་བཅིང་གྲོལ་ཀྱན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐ་སྙད་དུ་
 བདག་ལས་གསོག་པ་པོ་དང་། རྣམ་སྤྲིན་སྟོང་བ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། ཁོ་པོ་
 ཅག་གིས་བདག་བཅིང་གྲོལ་ཀྱན་གྱི་བྱེད་པ་པོར་སྐྱས་སོ། །ཞེས་ཐལ་བ་འཕེན་པའི་
 བསམ་དོན་གང་ཡིན། དོན་གྱི་གནས་ཚུལ་གྱི་དངོས་འགལ། ཉགས་མ་གྲུབ་ན། དེར་
 ཐལ། བྱེད་རང་གི་ཚུད་ཡིག་ཆོགས་བཅད་མ་ལས། ❶བདག་མེད་ན་ནི་བྱེད་དང་བྱེད་པ་
 པོའི། །སེམས་ཅན་ཉིད་ཀྱང་མི་འཐད་ཚུད་པའི་ལན། །དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་བཏགས་
 པ་ཅམ་གྱི་བདག །ཕྱང་པོའི་སྟངས་ན་རྣམ་སྤྲིན་སྟོང་བ་པོར། །ཐ་སྙད་བདེན་པའི་དོན་
 དུ་གསུངས་མོད་གྱི། །ཞེས་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་ལྷགས་ལ་ལས་གསོག་པ་པོ་དང་རྣམ་
 སྤྲིན་སྟོང་བ་པོའི་བདག་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་བྱེད་རང་གིས་ཁས་སྐྱངས་པའི་ཕྱིར།
 འཁོར་གསུམ། གོང་དུ་འདོད་ན། བྱེད་གྱི་གྲུབ་མཐའ་འདི་དང་ཐུ་སྟེགས་ཀྱི་གཞུང་
 ལ་ཐ་སྙད་དུ་བྱེད་པར་ཅི་ཡང་མེད་པར་ཐལ། ཐ་སྙད་དུ་བྱེད་གྱི་ལྷགས་ལ་ཡང་
 བདག་བཅིང་གྲོལ་ཀྱན་གྱི་བྱེད་པ་པོར་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

དེའི་རྗེས་སུ་བྱེད་ཀྱིས།^①གང་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པས་གཟུང་གྱུར་པའི། །བདག་
དེ་ཕུང་པོའི་སྟེང་དུ་ཞུགས་གྱུར་ན། །བདག་ལྟ་ཡུལ་གྱི་གནས་ལ་ཞུགས་པའི་
ཕྱིར། །བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རི་ལྗར་སྐྱེད། །ཅེས་དགག་པ་ཞིག་བྱས་འདུག་པ་
ལ། འདི་བྱི་བར་བྱ་སྟེ། བདག་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་
བདག་ཕུང་པོའི་སྟེང་དུ་ཡོད་ན། བདག་ལྟ་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་ལ་ཞུགས་པར་འགྱུར་
ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ། བདག་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བདག་
ཕུང་པོའི་སྟེང་ན་ཡོད་ན། བདག་ལྟ་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་ལ་ཞུགས་པར་འགྱུར་ཞེས་
པའི་དོན་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། བདག་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་
གྱུར་པའི་བདག་ཕུང་པོའི་སྟེང་ན་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་མཁན་དེ་སུ་ཡིན། དེ་ལ་སྒྲོས་
ཤིག །ཁོ་བོ་ཅག་ནི་དེ་འབྲེལ་ལམ་དུ་ཡང་མི་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་ལྟར་ན། བྱེད་ཀྱི་དགག་པ་དེ་དཔལ་ལྡན་ཆེ་བ་གྲགས་པ་འགོག་པའི་
དགག་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་^②པ་འདི་རྣམས་ལ་སྒྲོ་གཟུ་བོར་ཞོག་ལ་ལན་ཐོབ་ཅིག །བདག་
འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བདག་ཕུང་པོའི་སྟེང་ན་ཡོད་པར་ཐལ།
བདག་ཕུང་པོའི་སྟེང་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདག་དེ་བདག་གི་གདགས་གཞིའི་
སྟེང་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཤིང་རྩ་དེ་ཤིང་རྩའི་གདགས་གཞིའི་སྟེང་ན་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་བྱུང་བ་གང་ལ་ལན་འདེབས་གྱང་། དཔལ་ལྡན་ཆེ་བ་གྲགས་
པའི་གཞུང་དང་དངོས་སུ་འགལ་ཏེ། འདུག་འགྲེལ་ལས།^③བདག་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་
གྲུབ་^④པར་བྱ་བའི་དོན་རི་སྐད་བཤད་པའི་དོན་གཉིས་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་
གྱི་དཔེ་སྟོན་ཅིང་བཤད་པ། ཤིང་རྩ་རང་ཡན་ལག་ལས་གཞན་འདོད་མིན། །གཞན་མིན་
མ་ཡིན་དེ་ལྟར་ཡང་མིན་ཞིང་། །ཡན་ལག་ལ་མིན་ཡན་ལག་དག་དེར་མིན། །འདུས་པ་

ཅམ་མིན་དབྱིབས་མིན་ངེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཤིང་ཏྲ་དང་བདག་གཉིས་ཐ་སྙད་དུ་འཛོག་
ཚུལ་མཚུངས་པར་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། བདག་ཡོད་པར་ཐལ། ཤིང་ཏྲ་དང་བུམ་སྒྲམ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་
པ་གང་ཞིག །དེ་རྣམས་འཛོག་ཚུལ་མཚུངས་པའི་བྱིར། ཏྲ་གས་དང་པོ་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་
གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྒར་བྲངས་མ་ཐག་པའི་ལུང་དེའི་དོན་གྲུབ་པའི་བྱིར་
དང་། དེ་ཆེ་དེ་ཡི་ཡན་ལག་ཆོགས་གནས་རྣམས། །ཤིང་ཏྲ་ཉིད་འབྱུང་ཤིང་ཏྲ་དང་
བདག་མཚུངས། །ཞེས་སོགས་སྐབས་མང་པོར་ཤིང་ཏྲ་དང་བདག་གཉིས་འཛོག་ཚུལ་
མཚུངས་པར་གསུངས་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་དེད་ཤིང་ཏྲ་དང་བུམ་སྒྲམ་སོགས་ཀྱན་རྫོབ་
པའི་ཆོས་རྣམས་མེད་པར་ཁས་ལེན་པས་ཏྲ་གས་དང་པོ་མ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། ཤིང་ཏྲ་དང་
བུམ་སྒྲམ་སོགས་མེད་པར་འདོད་པ་མཛོན་སུམ་ལ་བསྟོན་པ་ཡིན་པས་རྒྱང་འཕེན་
ལས་ཀྱང་ཐ་ཆད་མོད། དེ་ལྟ་ན་ལས་རྒྱ་འབྲས་དང་སྐྱེ་བ་སྒྲ་བྱེ་སོགས་མེད་པར་ཐལ།
ཀྱན་རྫོབ་པ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར། འདོད་ན། སྐྱེ་བ་སྒྲ་བྱེ་སོགས་མེད་པར་འདོད་པ་
སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྒྲ་བ་ལ་རྒྱ་གར་དུ་མ་བྱུང་ཞིང་། བོད་དུ་བྱེད་ཅག་དབུ་མ་
པའི་མིང་ཅན་དུ་ཁས་སྐྱངས་ནས་རྒྱང་འཕེན་པའི་རིང་ལུགས་གསལ་བར་བྱེད་པ་དག་
ངོ་མཆར་ཆེ། དེའི་བྱིར་བྱེད་གྱིས་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ལ། གང་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པས་
དམིགས་བཏང་པའི། །བདག་དེ་བཅིང་གོལ་ཀྱན་གྱི་བྱེད་པོར་སྒྲ། །ཐུ་སྟེགས་གཞུང་
དང་བྱེད་པར་མ་རྟོད་པའི། །ཆོས་ལུགས་འདི་དག་དོགས་པའི་གནས་སུ་མཐོང་། །
ཞེས་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་མི་བཞེད་པའི་སྟོགས་སྒྲ་བཞོད་ནས་དགག་པ་བཏང་འདུག་པ་ལ།
ལན་བཞུག་ཟིན་ཅིང་། ཆོགས་བཅད་དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ། རང་ཉིད་རྒྱང་འཕེན་
རིང་ལུགས་འཛིན་བཞིན་དུ། །གཞན་ལ་ཐུ་སྟེགས་གཞུང་དང་བྱེད་མེད་ཅེས། །སྐྱར་བ་

འདེབས་འདི་ཅི་གོ་ངོ་མཆར་ཆེ། །བྲེད་དང་རྒྱུ་འཕེན་གཉིས་ཀྱི་ལྷ་བ་ལ། །སྐྱེ་བ་སྣ་
ཕྱི་མི་འདོད་མཚུངས་མོད་ཀྱི། །འོན་ཀྱང་བྲེད་པར་ཅུང་ཟད་འདི་ལྷར་ཡོད། །རྒྱུ་
འཕེན་མངོན་སུམ་དོན་ལ་བསྟོན་མི་བྱེད། །བྲེད་ནི་མངོན་སུམ་དོན་ལ་བསྟོན་པས་
ན། །དེ་ཡི་ཆ་ནས་རྒྱུ་འཕེན་ཅུང་ཟད་ལྷག་ཅེས་བཞོད་པར་བྱའོ། །

གཞན་ཡང་། འཇུག་འགྲེལ་ལས། ^①ཡང་གང་ལས་བྲེད་པ་པོ་ནི་མ་དམིགས་ཀྱི་
ལས་ཀྱང་ཡོད་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་བཞོད་པ་དེ་ལས་ནི་བྲེད་པ་པོ་
རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་བཀག་པར་རིག་པར་བྱའི་བརྟེན་^②ནས་གདགས་པར་བྱ་བ་ཐ་
སྟོད་ཀྱི་ཡན་ལག་དུ་གྱུར་པ་བཀག་གོ་ཞེས་ནི་ཤེས་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་བྲེད་པ་པོ་རང་
བཞིན་མེད་པ་འདིའི་དོན་ཡིན་ཀྱི། བྲེད་པ་པོ་མེད་པ་འདིའི་དོན་མ་ཡིན། ཞེས་
གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལས་བྲེད་པ་པོ་མེད་པ་ལྷང་དེའི་དོན་དུ་འཆད་རིགས་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། ལས་བྲེད་པ་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
བདག་ཡོད་པར་ཐལ། དག་མི་དགའི་ལས་བྲེད་པ་པོ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །སྐབས་འདིའི་
དག་མི་དགའི་ལས་བྲེད་པ་པོ་དེ་བདག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཉེ་
བར་ལེན་པ་ལྷང་པོ་ལྷ་ལེན་པ་པོ་དེ་བདག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ལེན་
པོ་རང་ཉེར་ལེན་གཅིག་རིགས་དངོས་མིན། །ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་རང་འགྲེལ་
ལས། ^③འདིར་ཉེ་བར་ལེན་པར་བྲེད་པས་ན་ལེན་པོ་སྟེ་བྲེད་པ་པོ་ཡིན་ལ་ཉེ་བར་སྒྲངས་
པ་ན་ཉེ་བར་ལེན་པ་སྟེ་ལས་སོ། །འདིར་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་ནི་བདག་ཡིན་ལ། ཉེ་བར་
ལེན་པ་ནི་ལྷང་པོ་ལྷ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དཔལ་ལྷན་ཟླ་
བས་དག་མི་དགའི་ལས་བྲེད་པ་པོ་དང་། ལྷང་པོ་ལེན་པ་པོ་བདག་དུ་གསུངས་པ་འདི་
ལ་གཟིགས་རྟོག་མཛོད།

གཞན་ཡང་། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བདག་ཡོད་པར་ཐལ། བདག་འཛིན་ལྟན་
 གྱེས་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་དམིགས་ཡུལ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
 གཞུང་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཟད་དེ། འོ་ན་སྤྲོད་སེལ་པས་བདག་པའི་བདག་དེ་ཆོས་ཅན།
 ངར་འཛིན་ལྟན་གྱེས་ཀྱི་ཉེན་ཏེ་དམིགས་པར་མི་འཐད་དེ། མ་གྱེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 པའི་རང་གྲགས་ཀྱི་ཉེན་པའི་ལ་བཞེན་ནས་སྤྲོད་སེལ་པས་བདག་པའི་བདག་
 ངར་འཛིན་ལྟན་གྱེས་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་པ་འགོག་
 མི་རུས་པར་ཐལ། ངར་འཛིན་ལྟན་གྱེས་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་དམིགས་
 ཡུལ་ཡིན་ན་རང་ལྷགས་ལ་གྱེས་པས་བྱུང་བར་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། གལ་
 ཏེ་བྱེད་འདི་སྐད་སྐད་བར་འདུག་སྟེ། སྤང་པོ་ལྷ་ངར་འཛིན་ལྟན་གྱེས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་
 ཡིན་པས་སྤྲོད་མེད་དོ་ཞེ་ན། འདི་ནི་བྱེད་ཀྱིས་ཁས་སྐྱེད་སྤྲོད་ཀྱི་སྤྲོད་ཀྱི་ཚད་
 ཡིག་ལས། ^①འཛིན་ཆོགས་སྤང་པོར་བདག་ཏུ་ཉོག་པ་དེ། ཉེས་ཀྱན་སྤྲོད་བྱེད་འཛིན་
 ལྟ་མིན་གྱུར་ན། ཞེས་དགག་པ་བྱས་པའི་ཕྱིར། སྤང་པོ་ལྷ་ངར་འཛིན་ལྟན་གྱེས་ཀྱི་
 དམིགས་ཡུལ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་འདི། འདུག་པ་ཅ་འགྲེལ་གྱི་དཔེ་སྟོན་པ་ཅུ་ཡང་
 མ་བྱས་ཤིང་། དཔེ་མ་འདུག་པ་ཆར་གཅིག་ཅུ་ཡང་ཉན་པར་མ་བྱས་པར་གྱུ་ཆོ་མ་
 དུ་ཁས་སྐྱེད་སྤྲོད་ཀྱི་དཔེ་ལ་ལྟན་སྤྲོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་
 ན་དོ་ཆ་བའི་གནས་ཡིན་ཏེ། དཔེ་མ་འདུག་པ་ལས། ^②སྤང་པོ་ལས་གཞན་བདག་གྲུབ་
 མེད་པའི་ཕྱིར། བདག་ལྟེ་དམིགས་པ་སྤང་པོ་ཁོ་ནའོ། ཞེས་རང་སྤྲོད་འོག་མའི་
 འདོད་པ་བརྗོད་ནས་དེ་འགོག་པ་ལ། ^③གལ་ཏེ་སྤང་པོ་བདག་ན་དེ་ཕྱིར་དེ། མང་བས་
 བདག་དེ་དག་གྱུང་མང་པོར་འགྱུར། ཞེས་པ་ནས། མདོར་བསྟན་སྤང་པོ་བདག་ཅེས་
 བཞེད་མ་ཡིན། ཞེས་པའི་བར་ལ་ཞིབ་ཏུ་གཟིགས།

གཤམ་ཏེ་ཕུང་པོ་ལྔ་བདག་ལྔ་ལྔ་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན།
འདི་ནི་ངར་འཛིན་རྟེན་དུ་འང་མི་འདོད་ལ། །ཞེས་པ་ལ་མ་སྐྱེས་པའི་རྟགས་ཇི་ལྟར་འགོད་
སོམས་ཞིག །གཤམ་ཏེ་ལྔ་སྐྱེས་པས་བཏགས་པའི་བདག་ངར་འཛིན་ལྔ་སྐྱེས་ཀྱི་འཛིན་
སྒྲུངས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ལ་མ་སྐྱེས་པའི་རྟགས་འགོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། ངར་
འཛིན་ལྔ་སྐྱེས་ཀྱི་འཛིན་སྒྲུངས་ཀྱི་ཡུལ་ཡོད་པ་ངོ་མཆོར་ཆེ་སྟེ། འོ་ན་ངར་འཛིན་ལྔ་
སྐྱེས་ཀྱི་འཛིན་སྒྲུངས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་ན་སྐྱེས་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ན་
ངར་འཛིན་ལྔ་སྐྱེས་ཀྱི་འཛིན་སྒྲུངས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱིད་
རང་ལྟར་ན་ང་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ངར་འཛིན་ལྔ་སྐྱེས་ཀྱི་འཛིན་སྒྲུངས་
ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེད་ལྟར་ན། ང་བདེན་པར་བྱལ་པ་ཆོས་ཅན།
སྐྱེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ངར་འཛིན་ལྔ་སྐྱེས་ཀྱི་འཛིན་སྒྲུངས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལ་སོགས་པ་ཉེས་པ་མཐའ་ཡས་སོ། །

ཡང་འདི་སྐུ་དུ་གཞུང་འདི་འདི་དོན། ལྔ་སྐྱེས་པས་བཏགས་པའི་བདག་ཆོས་
ཅན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ངར་འཛིན་ལྔ་སྐྱེས་ཀྱི་རྟེན་དམིགས་པར་མི་འཐད་དེ། མ་སྐྱེས་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། ལྔ་སྐྱེས་པས་བཏགས་པའི་བདག་ངར་འཛིན་
ལྔ་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ལ། དོན་དམ་ཀྱི་བྱང་པར་སྒྲོར་མི་རིགས་
པར་ཐལ། དེ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་ངར་འཛིན་ལྔ་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་པ་འགོག་དགོས་
པའི་ཕྱིར། མ་བྱལ་ན། སྒྲོབ་དཔོན་ལེགས་ལྔ་འབྱེད་ཀྱིས་བདག་སྐྱེ་འགོག་པ་ལ་དོན་
དམ་ཀྱི་བྱང་པར་སྒྲོར་པ་ལ། དཔལ་ལྔ་སྐྱེས་པ་གྲགས་པས་དགག་པ་ཅི་བཏང་སོམས་
ཞིག །དེས་ན་བྱིད་འདོད་པ་ལྟར་བདག་དེ་བདག་འཛིན་ལྔ་སྐྱེས་ཀྱི་འཛིན་སྒྲུངས་ཀྱི་
ཡུལ་མ་ཡིན་གྱི། བདག་དེ་བདག་འཛིན་ལྔ་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དང་། བདག་རང་གི་

མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དེ་བདག་འཛིན་ལྟན་སྤྱོད་ཀྱི་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། རང་
འགྲེལ་ལས། ❶ དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྤྱོད་མ་ལུས་པ་ཡོངས་སུ་སྤོང་བར་འདོད་པས་
འཛིན་ཆོག་ས་ལ་ལྟ་བུ་ཁོ་ན་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བདག་གི་བདག་མེད་པ་ཉིད་
ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལས་སྤོང་བར་འགྱུར་བས་ཐོག་མར་ནལ་འབྱོར་པས་བདག་ཁོ་ན་འགོག་
པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། གཞུང་ཙུ་བར་ཡང་། ❷ བདག་ནི་འདི་ཡི་ཡུལ་དུ་ཉོག་ས་བྱས་
ནས། །ནལ་འབྱོར་པ་ཡིས་བདག་ནི་འགོག་པར་བྱེད། །ཅེས་ཁས་ལེན་རྒྱུ་ལྟེན་བདག་དང་།
འགོག་རྒྱུ་ལྟེན་བདག་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་དང་། འགྲེལ་པར། ❸ བདག་གི་བདག་མེད་པ་ཉིད་ཁོང་
དུ་ཆུད་པ་ལས་ཞེས་ངར་འཛིན་ལྟན་སྤྱོད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་བདག་དང་འཛིན་སྤངས་
ཀྱི་ཡུལ་གྱི་བདག་གི་བྱུང་པར་གསལ་བར་བྱེ་ནས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། ལེགས་པར་གསོན་ཅིག །བདག་དེ་བདག་འཛིན་ལྟན་སྤྱོད་ཀྱི་
དམིགས་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་འགྲེལ་ལས། ❹ དེའི་བྱིར་གང་ཞིག་འཛིན་ཆོག་ས་ལ་ལྟ་
བའི་དམིགས་པར་གྱུར་པ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཞིག །ཅེས་ནལ་འབྱོར་པས་རྗེ་ཐོག་
མ་བདག་ཁོ་ན་ནལ་པར་དཔྱོད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་དམིགས་ཡུལ་གྱི་བདག་དེ་དབྱེད་
གཞིར་བཟུང་ནས། དེ་རང་བཞིན་གྱི་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱོད་པར་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟ་
མིན་ན། བདག་གི་བདག་མེད་པ་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལས། ཞེས་པའི་ཆོག་གི་རུས་པ་
གང་ཡིན་གསལ་བར་གསུངས་ཞིག །གལ་ཏེ་ལུང་དེ་ནམས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་དམིགས་པ་དེ།
བདག་དེ་བདག་འཛིན་ལྟན་སྤྱོད་ཀྱི་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པ་ལ་བྱེད་དོ། །ཞེ་ན། དེ་
ལྟ་ན། སྤང་པོ་ལས་གཞན་བདག་གྲུབ་མེད་པའི་བྱིར། །བདག་ལྟེན་དམིགས་པ་སྤང་པོ་ཁོ་
ན་འོ། །ཞེས་པའི་བདག་ལྟེན་དམིགས་པ་དེ་ཡང་བདག་ལྟེན་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་བྱེད་
རིགས་པར་ཐལ། འཛིན་ཆོག་ས་ལ་ལྟ་བའི་དམིགས་པར་གྱུར་པ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་འདི་

ཅི་ཞིག་ཅེས་ནས་འབྱོར་བས་རྩེ་ཐོག་མར་བདག་ཁོ་ན་ནམ་པར་དབྱོད་པར་བྱེད་
 རོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་འཇིག་ལྷ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་འཇིན་སྐྱངས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་
 ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། མང་བཀྱར་བ་དང་། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲ་བ་དང་། སེམས་
 ཅམ་བ་དང་། རང་རྒྱུད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཇིག་ལྷ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་འཇིན་སྐྱངས་ཀྱི་ཡུལ་
 ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བཤད་མ་ཐག་པའི་འཇུག་པ་ཙུ་
 འབྲེལ་དང་། ལེན་པོ་རང་ཉིད་ལེན་གཅིག་རིགས་དངོས་མིན། །ཞེས་སོགས་དང་།
 འཇུག་འབྲེལ་དུ། ^①ཡང་གང་ལས་བྱེད་པ་པོ་ནི་མ་དམིགས་ཀྱི་ལས་ཀྱང་ཡོད་ལ་ནམ་པར་
 སྐྱེན་པ་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་ལས་ནི་བྱེད་པ་པོ་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་བ་བཀག་པར་
 ཞེས་པར་བྱའི། བརྟེན་ནས་གདགས་པར་བྱ་བ་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡན་ལག་དུ་གྱུར་པ་ཡང་
 བཀག་གོ་ཞེས་བྱ་བར་ནི་ཞེས་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས། ལས་འབྲས་
 ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་བདག་དང་། རང་འཇིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་
 བདག་ཡོད་པ་ལེགས་པར་གྲུབ་པས། ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་བདག་ཡོད་ཅེས་
 ཁས་སྐྱངས་པ་ལ་སྒོ་ཡུལ་དུ་མི་ཞོང་བ་མ་བྱེད་པར་ལས་འབྲས་འཇོག་པ་ལ་མཁུལ་བ་རྩེ་
 ཙོང་ཁ་བ་ལྷ་བྱུར་འགྱུར་བ་ལ་སྒོ་ན་ལམ་ཐོབ་ཅིག །

དེ་ལ་ཙོད་ཡིག་སྦྲ་བ་པོ་ན་རེ། ལུང་དེ་ནམས་ཀྱིས་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཅམ་
 ཀྱི་བདག་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་དུ་ཡོད་པ་དང་། བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཅམ་ཀྱི་བདག་
 དཔལ་ལྷན་སྐྱེས་པས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར། དེ་ལྟར་ཡང་བྱེད་ཀྱི་
 ཙོད་ཡིག་ལས། ^②བདག་མེད་ན་ནི་བྱེད་དང་བྱེད་པ་པོའི། །སེམས་ཅན་ཉིད་ཀྱང་མི་འཐད་
 ཙོད་པའི་ལན། །དཔལ་ལྷན་སྐྱེས་པས་བཏགས་པ་ཅམ་ཀྱི་བདག །ལུང་པོའི་སྟེང་ན་ནམ་
 སྐྱེན་སྟོང་བ་པོར། །ཐ་སྙད་བདེན་པའི་དོན་དུ་གསུངས་མོད་ཀྱི། །དེ་ཉིད་བདག་ལྷའི་

དམིགས་པར་འཐད་གྱུར་ན། །རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་བདག་ནི་ངེ་ལྟར་འགོག། །ཅེས་དང་།
བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ང་ཙམ་བདག་ཡིན་ན། །བདག་མེད་མངོན་སུམ་མཐོང་བའི་རྣལ་
འབྱོར་པས། །བཏགས་པ་ཙམ་དེའང་མེད་པར་གཟིགས་འགྱུར་ཞིང་། །དེ་ཕྱིར་ལས་
འབྲས་ཉེན་དུ་ངེ་ལྟར་འཐད། །ཅེས་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་སེམས་ཅན་དང་།
བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་བདག་ཡོད་ཅེས་ཟེར་བ་ནི་རིགས་པ་མི་ཤེས་པའི་རྣམ་
འགྱུར་ཡིན་ཏེ། བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་བདག་ཡོད་ན། བདག་མེད་པར་བྱད།
བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་ང་ཡོད་ན། ང་མེད་པར་བྱད། ཁྱོད་ཀྱིས་ང་མེད་པར་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ང་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་
མ་རྟོགས་པར་བྱད། དེས་ན་བདག་མེད་པར་ཁས་སྐྱེས་པ་ལ། ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་འགོག་དགོས་པར་མ་ཟད། དཔལ་ལྷན་སྒྲིབ་པའི་གཞུང་ལ་འབྱུང་འདི་འདྲ་བ་རྒྱག་
དགོས་པའི་ཉེས་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཡོད་དོ། །

གལ་ཏེ་ཐ་སྙད་དུ་དགེ་མི་དགའི་ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་རྣམ་སྤྲིན་སྤྱོད་བ་པོ་ཡོད་
པ་ལྟར་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པས། ཁོ་པོ་ཅག་ལ་ལྟར་དེ་རྣམས་དང་འགལ་བའི་སྒྲིན་
མེད་དོ། །ཞེ་ན། སྐབས་འདིར་བྱེད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའི་མཆོང་ཆེན་པོ་ཞིག་བརྟོན་དགོས་པ་
འདུག་པས། འདི་ངེ་བར་བྱ་སྟེ། བྱེད་ལྟར་ན་དགེ་བའི་ལས་ལས་འབྲས་བྱ་བ་དེ་བ་
འབྱུང་བ་དང་། མི་དགེ་བའི་ལས་ལས་འབྲས་བྱ་སྒྲུག་བསྐྱེད་འབྱུང་བ་ཡོད་དམ་མེད་
ཅེས་འདྲིའོ། །གལ་ཏེ་དགེ་མི་དགའི་ལས་ལས་འབྲས་བྱ་བ་དེ་སྒྲུག་འབྱུང་བ་ཡོད་མེད་
འདྲི་ན། མེད་པར་ཁས་ལེན་ནོ་ཞེ་ན། འདི་ནི་བྱེད་རང་གི་བཞེད་པ་ཡིན་མོད། གྲུབ་
མཐའ་ངན་པ་འདི་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ། ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་བ་ཀུན་གྱི་ཐ་
ཆད་སྤྱོད་སྟེགས་རྒྱུང་འཕེན་པ་མ་གཏོགས་གཞན་མ་བྱུང་ཞིང་། བོད་དུ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་

ལྷགས་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་བ་མང་པོ་ལ་གྲུབ་མཐའ་འདི་བྱང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འདི་
སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ། དག་བའི་ལས་ལས་བདེ་བ་མི་འབྱུང་ཞིང་། །མི་དགའི་ལས་ལས་
སྐྱུག་བསྐྱལ་མི་འབྱུང་ཞེས། །གནས་དང་གནས་མིན་མཁྱེན་པའི་སངས་རྒྱས་
ལ། །སྐྱུར་བ་འདེབས་འདི་བདུད་ཀྱི་གསང་ཆོག་ཡིན། །ལས་འབྲས་སྤྲ་ཞིང་སྤྲ་བ་
མཁྱེན་པ་དེ། །སྟོབས་བཙུ་མངའ་བའི་བྱད་ཆོས་ཡིན་པ་ལ། །ལས་འབྲས་མེད་པ་ཐུབ་
པའི་དགོངས་པ་ཞེས། །སྤྲ་བ་བདུད་ཀྱི་གསང་ཆོག་མ་ཡིན་ནམ། །ལས་འབྲས་ཚུལ་ལ་
ངས་པ་བསྐྱེད་དགོས་པར། །རྒྱལ་དང་དེ་སྤྲས་ནམས་ཀྱིས་གསུངས་གྱུར་གྱང་། །ལས་
འབྲས་མེད་པར་འཇིན་པའི་ལོག་ཏྟག་ལ། །ཉམས་ལེན་གཙོ་བོར་མཛད་པ་ངོ་མཆར་
ཆེ། །དེ་ཕྱིར་མཐའ་བྲལ་ལྟ་བུ་ཏྟགས་འདོད་ན། །དོན་དམ་གནས་ལྷགས་མངོན་སུམ་
གཟིགས་གྱུར་ཅིང་། །ཐ་སྙད་ཆད་གྲུབ་འཇོག་ལ་ཆེས་མཁས་པའི། །སྟོ་བཟང་གྲགས་
པའི་ལྷགས་ལ་བརྟེན་ན་ལེགས། །ཞེས་གདམས་སོ། །

གལ་ཏེ་ལས་རྒྱ་འབྲས་མེད་པར་ཁས་སྦྱངས་ན་ཉེས་པ་དེ་ནམས་འཇུག་པ་
འདུག་པས་ཕྱིན་ཆད་ལས་འབྲས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ནོ། །ཞེ་ན། དེ་ལྟར་བྱེད་ནམས་ཀྱི་
གྲུབ་མཐའ་རྩ་བ་ནས་བཞེག་དགོས་པས་འཁོར་གསུམ་ཀྱི་འབྲེང་བ་མང་དུ་འབྱུང་སྟེ།
ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དག་མི་དགའི་ལས་ལས་འབྲས་བྱ་བདེ་སྐྱུག་འབྱུང་བ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཏྟགས་བསལ་ཁས་སྦྱངས། དེ་ལ་སོགས་པ་མཐའ་ཡས་སོ། །

ཡང་དེའི་རྗེས་སུ་བྱེད་ཀྱིས། ^①བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ང་ཙམ་བདག་ཡིན་
ན། །བདག་མེད་མངོན་སུམ་མཐོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་པས། །བཏགས་པ་ཙམ་དེའང་མེད་
པར་གཟིགས་འགྱུར་བས། །དེ་ཕྱིར་ལས་འབྲས་ཉེན་དུ་ངེ་ལྟར་འཐད། །ཅེས་སྤྲ་བ་ནི།
འཇུག་པར། ^②བྱེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བདག་མེད་མཐོང་བ་ལ། །དེ་ཆེ་ངས་པར་དངོས་ནམས་

མེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་དོན་དུ་བསམས་པ་ཡིན་མོད། འབྲེལ་མེད་གྱི་ཐལ་འགྱུར་
ཡིན་ཏེ། གཞུང་འདི་ནི་རང་སྡེ་འོག་མས་ཕྱང་པོ་ལྔ་བདག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་དང་། ཡིད་གྱི་
རྣམ་ཤེས་དང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་སོགས་བདག་ཏུ་ཁས་སྦྱངས་ནས། བདག་བཏགས་
དོན་བཅའ་ནས་འཛོག་པ་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་འདིའི་དོན་ནི། ཕྱང་པོ་ལྔ་ཆོས་ཅན།
བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱེད་པས་སྤྱོད་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པར་ཐལ། བདག་གི་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཅའ་བའི་ཆེ་སྤྱོད་བདག་
ཏུ་འཛོག་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཏགས་ཁས་སྦྱངས་ཞེས་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་སོགས་གྱིས་བཏགས་
དོན་བཅའ་ནས་འཛོག་པ་འགོག་པ་ཡིན་པས། འབྲེལ་མེད་གྱི་ཐལ་བ་མ་འཕེན་
ཞིག །སྤྱོད་གྱི་ཐལ་འགྱུར་འདི་ནི་དཔེར་ན། ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། བདེན་མེད་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱེད་པས་སྤྱོད་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། སྤྱོད་བདེན་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས་སྦྱངས་སོ་ཞེས་པ་དང་སྤྱོད་ཅི་འདུག །

ཡང་སྤྱོད་གྱི་དགག་པ་ཞིག་ལ། ང་དང་ང་ཡིར་ཞེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན། ཐོག་མེད་
དུས་ནས་འཁྱུངས་པའི་སྒྲིངས་ཆེན་འདི། །ཉེས་པའི་རྩ་བ་མིན་པར་སྒྲོག་བྱེད་
ཅིང་། །བཏེན་ནས་བཏགས་པའི་བདག་ཅམ་བདེན་ལོ་ཞེས། །གྲུབ་མཐས་བཏགས་པའི་
ཉེས་པའི་ཆ་ཅམ་ཞིག །ཆགས་སོགས་ཉེས་པའི་འབྱུང་ཁུངས་ཡིན་པར་སྒྲུ། །དེ་སྐད་འདི་
ནི་སྤྱིད་དང་ཞི་བ་ཡི། །གནད་རྣམས་གཞན་དུ་བཅོས་པའི་གསང་ཆོག་ཡིན། །ཞེས་རྗེ་
ཙོང་ཁ་པ་ཡབ་སྐུས་གྱིས་ངའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ངར་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་མིན་ཞིང་། ང་
བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་ཀུན་གྱི་འབྱུང་ཁུངས་སུ་
བཤད་པ་ལ། འདི་སྤྱིད་ཞིའི་གནད་གཞན་དུ་བཅོས་པའི་བདུད་གྱི་གསང་ཆོག་ཡིན་ཞེས་
བཤད་འདུག་ལ། སྤྱོད་ངའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ངར་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་སུ་འདོད་པར་

འདུག་པ་འདི་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གོ་བའི་ལོག་ཏྟིག་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་བའི་
གསུང་རབ་ལས་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ངའོ་སྙམ་པའི་སྒོ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་མི་འཇིགས་པ་བཞི་དམ་བཅའ་ཚུལ་གྱི་སྐབས་སུ། ང་ནི་སངས་རྒྱུ་མོ་
ཞེས་བདག་ཉིད་ཞལ་གྱིས་འཆེས་པ་དང་། ཞེས་ཡང་དག་པར་རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་
ཀྱིས་ང་ནི་སངས་རྒྱུ་མོ་ཞེས་དམ་བཅས་པ་ལ་ཚེས་མཐུན་གྱི་ཚོལ་བ་པོ་མེད་པར་
བཤད་ལ། བྱིད་ལྟར་ན་སངས་རྒྱུ་ཐེན་པའི་ང་མེད་པས། སངས་རྒྱུ་ཀྱིས་དེ་ལྟར་དམ་
བཅས་པ་ལ་ཚེས་མཐུན་གྱི་ཚོལ་བ་པོ་ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། མི་འཇིགས་པ་
བཞི་དམ་བཅའ་ཚུལ་འདི་རྣམས་གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པའི་བྱང་
དོན་དགོངས་པ་ཅན་མིན་གྱི་སྒྲིཛི་བཞིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཡང་དག་པར་རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ངའོ་སྙམ་
པའི་སྒོ་ཡོད་དེ། ^❶ཐུང་ན་འདས་སྡོན་སྐད་ཅིག་དག་ལ་ནི། །སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པོ་མེད་པས་དེ་
འབྲས་མེད། །ཅེས་པའི་ཐད་ཀྱི་འཇུག་འགྲེལ་དུ། ^❷ང་དེའི་ཆེ་དེའི་དུས་ན་རྒྱལ་པོ་ང་ལས་
རྒྱས་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་པའི་མདོ་བྱངས་ནས། རང་སྡེ་དངོས་སྐྱབས། བདག་ངོ་
བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པར་འདོད་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མདོ་དེ་སྒྲིཛི་བཞིན་
པ་མིན་ན། དངོས་སྐྱབས་ལ་གཞོན་བྱེད་དུ་རི་ལྟར་འགྱུར། སྒྲིཛི་བཞིན་པ་ཡིན་ན་ནི།
སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ངའོ་སྙམ་དུ་འཇིན་པའི་སྒོ་མེད་པར་ཁས་སྐྱངས་པ་དང་
དངོས་སུ་འགལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ངའོ་སྙམ་པའི་སྒོ་ཡོད་དེ། ལྷོ་མ་བ་
གསུམ་བལྟན་པའི་མདོ་ལས། ^❸འཇིག་རྟེན་ང་དང་ལྟན་ཅིག་ཅོད་ཀྱི་ང་ནི་འཇིག་རྟེན་དང་
ལྟན་ཅིག་མི་ཅོད་དེ། འཇིག་རྟེན་ན་གང་ཡོད་པར་འདོད་པ་དེ་ནི་ང་ཡང་ཡོད་པར་འདོད་

དོ། །གང་འདྲི་གཏེན་ན་མེད་པར་འདོད་པ་དེ་ང་ཡང་མེད་པར་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ལུང་འདི་ནམས་སྤྱི་ཇི་བཞིན་མིན་ན། དཔལ་ལྷན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་ཀྱན་རྫོབ་
འཛོག་ཚུལ་གྱི་རྒྱ་བཏེན་དུ་འབྲེན་པ་ཇི་ལྟར་རིགས། ལུང་དེ་སྤྱི་ཇི་བཞིན་པ་ཡིན་ན། བྱིད་
རང་གི་ཁས་སྒྲངས་དང་དངོས་སུ་འགལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ནམས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ངའོ་
སྙམ་པའི་སྒོ་ཡོད་དེ། དེ་ནམས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ངའི་ཆོས་གོས་སོ། །ངའི་ལུང་བཟེད་དོ་
སྙམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དགོངས་ནས་འདུལ་བའི་སྡེ་སྡོད་དགོངས་འབྲེལ་དང་
བཅས་པ་ནམས་སུ། ལྷག་མེད་ཐུང་འདས་པའི་རྣམ་བརྒྱས་པ་ནི་ལྷའི་ནོར་བརྒྱས་པ་
དང་འདྲ་བར་པམ་པ་མི་སྐྱེད་ཅིང་། ལྷག་བཅས་ཐུང་འདས་པའི་རྣམ་བརྒྱས་ན་པམ་པ་
བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་རྩ་བར་^①ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ནི་ལྷ་ཉིད་
དོ། །ཞེས་ལྷག་མེད་ཐུང་འདས་པའི་རྣམ་བརྒྱས་པ་ལ་སྒྲོམ་པོ་བསྐྱེད་ཀྱི་པམ་པ་མི་
སྐྱེད་པར་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ངའོ་
སྙམ་པའི་སྒོ་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་སུ་འདོད་པ་ནི། ཐར་པའི་ལམ་གྱི་སློག་རྩ་གཅོད་པར་
བྱེད་པའི་ལོག་ཏོག་ཡིན་ཏེ། བྱིད་ལྟར་ན་གསང་སྤྲགས་ཀྱི་ལམ་སྒྲོམ་པའི་ཆེ། ལྷ་ཉིད་
ཏའི་སྤྲགས་དོན་སེམས་པ་ན། ཆོས་སྤྱི་ལ་ང་རྒྱལ་འཛོག་དགོས་པར་བཤད་པ་མི་
འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ། ངའོ་སྙམ་པའི་སྒོ་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དགག་བྱར་བྱེད་རིགས་
པའི་ཕྱིར། བྱིད་ལྟར་ན་བསྐྱེད་རིམ་སྒྲོམ་པའི་ཆེ། ང་རྟོ་རྩེ་འཆང་ངོ་སྙམ་དུ་བསྒྲོམ་པ་
ཡང་འགོག་དགོས་པར་འདུག་པས། བྱིད་བསྐྱེད་རིམ་བསྒྲོམ་པའི་ཆེ་ང་རྒྱལ་འཛིན་
ལུགས་ཇི་ལྟར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་འདི་ནམས་ལ་ལན་འདེབས་རྒྱ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས།
ཕྱིན་ཆད་ངའོ་སྙམ་པའི་སྒོ་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཡིན་ཞེས་མ་གསུང་ཞིག །

གཞན་ཡང་། བྱེད་ལྟར་ན་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་། རང་རྒྱུད་པ་གཉིས་གང་ཟག་གི་
བདེན་འཛིན་དོས་འཛིན་ཚུལ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་འཛོག་ཚུལ་ལ་བྱུང་བར་ཅུང་
ཟད་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀ་ངའོ་སྟམ་དུ་འཛིན་པའི་སློང་ར་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་
སྤྱ་འདོད་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་མདོ་
སེམས་གཉིས་ལ་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་འཛོག་
ཚུལ་ལ་བྱུང་བར་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དཔལ་ལྷན་ཟླ་བ་གྲགས་
པས་དངོས་སྤྱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཉོགས་པར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ།
དཔལ་ལྷན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་དང་དངོས་སྤྱ་བ་རྣམས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་འཛོག་
ཚུལ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལན་གྱིས་བསྒྲོག་ཏུ་མེད་པའི་ཐལ་འགྱུར་འདི་གསོན་
ཅིག ། དཔལ་ལྷན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་དེས། དངོས་སྤྱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
ཉོགས་པར་མི་འདོད་པར་ཐལ། ཟླ་བ་གྲགས་པ་དེ་ཕྱང་པོ་བདེན་གྱུ་ཏུ་སློང་འདོགས་པ་དེ་
སྤིང་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཉོགས་པ་མི་སྤིང་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཐལ་འགྱུར་འདི་ལ་^❶ལན་གྱིས་བསྒྲོག་ཏུ་མེད་དེ། འཇུག་འགྲེལ་ལས། ^❷གཟུགས་ལ་
སོགས་པའི་རང་གི་^❸ངོ་བོ་ལ་དམིགས་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་པ་^❹ཉོགས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། བདག་ཏུ་གདགས་པའི་རྒྱ་ཕྱང་པོ་ལ་
དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འཇུག་འགྲེལ་འདི་ལ་གཟུགས་ལ།
ཕྱིན་ཆད་ངའོ་སྟམ་པའི་སློང་ར་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཡིན་མ་གསུང་བར། རྗེ་ཙྰ་ཁ་པའི་
གསུང་རབ་ལ་དད་པ་སྒྲོམ་པ་ལྟར་མཛོད་ཅིག །

མཁན་ཆེན་གཡག་པ་དང་། རྒྱལ་ཆབ་ཆོས་རྗེ་གཉིས་སྐྱོར་མོ་ཕྱང་དུ་བཅད་
པའི་རྩྭ་ཡིག་ལས་ཀྱང་། མཁན་ཆེན་པས་ངའོ་སྟམ་པའི་སློང་ར་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་སྤྱ་

ཁས་སྒྲངས་པ། རྒྱལ་ཚབ་ཚོས་རྗེས་ལེགས་པར་བཀག་པ་གཟིགས་ལས་ཆེ། གྲུབ་
མཐའ་གོང་མ་དང་དངོས་སྤྱོད་བཀའ་ཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་ངའོ་སྤྱོད་ཀྱི་པའི་སྒོ་ངར་
འཛིན་ལྟ་སྤྱོད་སྤྱོད་ལ་འདི། རང་སྤྱིའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་བཀའ་སྤྱོད་ཅད་ང་མེད་པར་
འཛིན་པའི་ཆད་ལྟ་ལ་སྤྱོད་པའི་ལོག་ཏེ་གཟ་ཆད་ཡིན་པས་དོར་ཅིག །ཡང་གསོན་
ཅིག །དཔལ་ལྟ་སྤྱོད་བཀའ་སྤྱོད་པ་དང་། དངོས་སྤྱོད་བཀའ་ཉིས་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
མཛོན་སྤྱོད་ཀྱི་ཏེ་གས་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་ཏེ་གས་ཚུལ་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། དབྱ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་
དངོས་སྤྱོད་བཀའ་ཉིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་མཚུངས་ཤིང་། གང་ཟག་གི་
བདེན་འཛིན་གྱི་འཛོག་ཚུལ་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཏགས་ཁས། འདོད་དོ་སྤྱོད་ན།
འདི་ལས་ཁ་འཆལ་ཆེ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ། དབྱ་མ་འཇུག་པ་ལས། ❶བདག་མེད་ཏེ་གས་ཆེ་
ཏག་པའི་བདག་སྤྱོད་ཤིང་། །འདི་ནི་ངར་འཛིན་ཏེ་དུའང་མི་འདོད་པ། །དེ་ཕྱིར་བདག་
མེད་ཤེས་པས་བདག་ལྟ་བ། །དེ་ཕྱིས་ཀྱང་འབྱེན་ཞེས་སྤྱོད་བཀའ་ཏུ་མཆར། །རང་བྱིས་
ཅིག་ཕྱག་སྤྱོད་གནས་མཐོང་བཞིན་དུ། །འདི་ན་སྤྱོད་ཆེན་མེད་ཅེས་དོགས་བསལ་
ཏེ། །སྤྱོད་ཀྱི་འཛོགས་པའང་སྤྱོད་བར་བྱེད་པ་ནི། །ཀྱེ་མ་གཞན་གྱི་གནས་པོར་གྱུར་ཉིད་
དོ། །ཞེས་དང་། ❷ཏག་བདག་སྤྱོད་ན་དེ་ཆེ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །སྤྱོད་ཀྱི་སེམས་སམ་སྤྱོད་པོ་
བདག་མི་འགྱུར། །སྤྱོད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བདག་མེད་མཐོང་བ་ཡིས། །གཟུགས་སོགས་དེ་
ཉིད་ཏེ་གས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། །གཟུགས་ལ་དམིགས་ནས་འཇུག་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་
སོགས། །སྤྱོད་འགྱུར་དེ་ཡི་དོ་བོ་ཏེ་གས་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མཛོན་
སྤྱོད་ཀྱི་ཏེ་གས་པ་ལ་གང་ཟག་གི་གནས་ལུགས་མཛོན་སྤྱོད་ཀྱི་ཏེ་གས་དགོས་པར་
གསུངས་པ་འདི་ལ་ཕྱིན་ཆད་འཁྲལ་བ་རྒྱད་མར་མ་སྤེལ་བར་ཕྱགས་གཟུ་བོར་ཞོག་ལ་

གཟིགས་ཤིག །གལ་ཏེ་བདེན་ལན་མི་སྟེར་ན། རིགས་པ་འདི་རྣམས་དང་འབྲུག་པ་ཙུ་
འབྲེལ་དེ་རྣམས་ལ་འབྲུ་སྟོན་བྱེད་རྒྱ་ཅི་འདུག་སྟོས་ཤིག །

དེས་ན་བྱེད་ཀྱིས། ཐོག་མེད་དུས་ནས་འཁྲུངས་པའི་སྒྲིངས་ཆེན་འདི། །ཉེས་པའི་
ཙུ་བ་མིན་པར་སྟོག་བྱེད་ཅིང་། །ཞེས་པའི་སྟོན་འདི་བྱེད་རང་ལ་འབྲུག་པ་ཡིན་ཏེ། ང་
བདེན་པར་འཇིན་པའི་བདེན་འཇིན་ལྟན་སྟེས་དེ་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཙུ་བ་མ་
ཡིན་པར་བྱེད་ཀྱིས་ཁས་སྒྲུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་འདི་སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ། ཐོག་མེད་དུས་
ནས་འཁྲུངས་པའི་བདེན་འཇིན་འདི། །ཉེས་པའི་ཙུ་བ་མིན་པར་སྟོག་བྱེད་ཅིང་། །བདེན་
འཇིན་མིན་པའི་ངའོ་སྙམ་པའི་སྟོ། །ཆགས་སོགས་ཉེས་པའི་འབྲུང་ཁྲུངས་ཡིན་པར་
སྟོ། །དེ་སྐད་སྟོ་འདི་སྟུ་སྟུ་བ་གཞུང་ལུགས་ཀྱི། །གནད་རྣམས་གཞན་དུ་བཅོས་པའི་
བདུད་ཆོག་ཡིན། །དེ་བྱིར་ཐར་འདོད་རྣམས་ཀྱི་སྒྲག་པའི་གནས། །ཞེས་འདོན་པ་
བསྐྱར་བར་བྱའོ། །

གཞན་ཡང་། ང་མེད་ན། ངས་ཟས་ཟོས། ངས་བུང་བ་འཐུངས། ང་སྟོད་དོ། །ང་
འགོ་འོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ལ་སྟོན་མེད་ཐམས་ཅད་འགོ་ག་དགོས་པས། དཔལ་ལྷན་སྒྲ་
བས།^①གཞན་ཀྱི་ལྟར་ན་རྩེས་ལ་ཆགས་པ་ཡི། །འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་རྣམ་གཞག་ཀྱི་ཀྱང་
བསྒྲག་ཤེས་དང་།^②འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་ཀྱི་རྩོམ་མ་བསྒྲག་ཅིག །ཅེས་པའི་སྟོགས་སྟེ་
མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པས། གྲུབ་མཐའ་འདི་ལ་བག་ཟོན་མཛད་དགོས་པ་འདུག་གོ།

ཡང་དེའི་རྩེས་སུ་བྱེད་ཀྱིས།^③འཇིག་ཆོགས་ལྷང་པོར་བདག་ཏུ་རྟོག་པ་དང་། །ཉེས་
ཀྱི་སྟེད་བྱེད་འཇིག་ལྟ་མིན་གྱུར་ན། །རྒྱ་ཆེན་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་དང་མི་མ་ཐུན་
ཞིང་། །དཔལ་ལྷན་སྒྲ་བའི་ལེགས་བཤད་ཆོགས་དང་འགལ། །ཞེས་པའི་དགག་པ་ཞིག་
བྱས་འདུག་པ། དེའི་དོན་གང་ཡིན་དེ་བར་བྱ་སྟེ། ལྷང་པོ་ལྟ་འཇིག་ལྟ་སྟེས་ཀྱི་

དམིགས་ཡུལ་ཡིན་པས་དེ་ལ་དམིགས་ནས་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་
 བའི་འཛིག་ལྟ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ། དཔལ་ལྷན་ཟླ་བས། ^①གཟུགས་བདག་མ་
 ཡིན་བདག་ནི་གཟུགས་ལྷན་མིན། །ཞེས་སོགས་འཛིག་ལྟ་ཉི་ཤུ་བཤད་པ་དེ། འཁོར་བའི་
 རྩ་བར་གྱུར་བའི་འཛིག་ལྟ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། དཔལ་ལྷན་ཟླ་
 བའི་ཕྱོགས་སུ་མཐར་ཐུག་ཡིན་ཏེ། མང་བཟུར་བ་ཁ་ཅིག་གིས་ཕྱང་པོ་ལྷ་འཛིག་ལྟ་
 ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཁ་ཅིག་སེམས་གཅིག་
 ཕྱ་དང་། ཐེག་ཆེན་པ་ཁ་ཅིག་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་། ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་ཁ་ཅིག་
 ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་འཛིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་ཟེར་བའི་འདོད་པ་
 བརྗོད་པ་ལ། འཇུག་པར། ^②ཁ་ཅིག་བདག་ལྟའི་ཉིན་དུ་ཕྱང་པོ་ནི། །ལྷ་ཆར་ཡང་
 འདོད་ཁ་ཅིག་སེམས་གཅིག་འདོད། །ཅེས་གསུངས་ནས། དེ་འགོག་པ་ལ། ^③གལ་ཏེ་
 ཕྱང་པོ་བདག་ན་དེ་ཕྱིར་དེ། །མང་བས་བདག་དེ་དག་ཀྱང་མང་པོར་འགྱུར། །ཞེས་
 སོགས་ཀྱིས་གཞོད་བྱེད་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ^④གཟུགས་བདག་མ་
 ཡིན་བདག་ནི་གཟུགས་ལྷན་མིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཛིག་ལྟ་ཉི་ཤུ་བཤད་པ་དེ།
 འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་བའི་འཛིག་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་དེས་བསྟན་པའི་འཛིག་ལྟ་
 ཉི་ཤུ་^⑤ཐམས་ཅད་འཛིག་ལྟ་ཀྱན་བརྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀྱན་བརྟགས་ཀྱི་
 འཛིག་ལྟ་ལུས་ཅན་འཁོར་བར་འཆིང་བའི་རྩ་བར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱ་
 ཆེན་གཞུང་ལུགས་ཀྱན་དང་མི་མཐུན་ཞིང་། དཔལ་ལྷན་ཟླ་བའི་ལེགས་བཤད་
 ཚོགས་དང་འགལ་ཚུལ་སྒྲིམ་ཤིག །

དེ་ལྟ་མིན་པར་གཞུང་དེས་བསྟན་པའི་འཛིག་ལྟ་ཉི་ཤུ་པོ་ཐམས་ཅད་ལུས་ཅན་
 འཁོར་བར་འཆིང་བའི་རྩ་བར་འདོད་ན། བྱེད་རང་ལ་ཁས་སྦངས་ནང་འགལ་འདི་ཡོད་དེ།

འོ་ན་བདག་གཟུགས་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ལྡན་པར་ལྟ་བུ་དེ། ལུས་ཅན་འཁོར་བར་འཆིང་
བའི་འཇིག་ལྟ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐབས་འདིའི་འཇིག་ལྟ་ཉི་ཤུ་པོ་ཐམས་ཅད་ལུས་ཅན་
འཁོར་བར་འཆིང་བའི་འཇིག་ལྟ་ཡིན་པ་གང་ཞིག། །གཟུགས་བདག་མ་ཡིན་བདག་ནི་
གཟུགས་ལྡན་མིན། །གཟུགས་ལ་བདག་མེད་བདག་ལའང་གཟུགས་ཡོད་མིན། །དེ་ལྟར་
ནམ་བཞིར་སྤང་ཀྱན་ཤེས་བྱ་སྟེ། །དེ་དག་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་ཉི་ཤུར་^❶འདོད། །ཅེས་བཤད་
འདུག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་གཟུགས་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ལྡན་པར་ལྟ་བུ་
དེ་ཡང་ལུས་ཅན་འཁོར་བར་འཆིང་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདི་བྱིད་
ལ་འཁོར་གསུམ་ཡིན་ཏེ། བྱིད་ཀྱི་རྩོད་ཡིག་ལས། ^❷བདག་ཅམ་བདེན་མེད་རྟོགས་པས་
གོལ་རུས་ན། །མོ་གཤམ་བྱ་ལའང་ཅི་ཕྱིར་ཐལ་མི་འགྱུར། །ཞེས་སྒྲུས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱིད་ལ་ནང་འགལ་འདི་ཡང་ཡོད་དེ། བདག་ལ་བདེན་པར་རྟོག་
པས་འཆིང་རུས་པར་ཐལ། བདག་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བར་ལྟ་བུས་འཆིང་རུས་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདག་གཟུགས་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ལྡན་པར་ལྟ་བུས་འཆིང་རུས་པའི་
ཕྱིར། འདི་ཡང་འཁོར་གསུམ་ཡིན་ཏེ་བྱིད་རང་གིས། བདག་ལ་བདེན་པར་རྟོག་པས་
འཆིང་རུས་ན། །བདག་ལ་བདག་ཏུ་རྟོག་པས་ཅིས་མི་འཆིང་། །ཞེས་སྒྲུས་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། འཇིག་ལྟ་ཉི་ཤུ་པོ་དེ་ཉོན་མོངས་སྟོན་ནམས་མ་ལུས་འཇིག་ཆོགས་ལ། །ལྟ་
ལས་བྱུང་བར་སྟོ་ཡིས་མཐོང་གྱུར་ཅིང་། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་
འཇིག་ལྟ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་བུའི་འཇིག་ལྟ་དེ་ཉེས་ཀྱན་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་འཁོར་བའི་རྩ་བར་
གྱུར་པའི་འཇིག་ལྟ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཇིག་ལྟ་ལྡན་སྐྱེས་ཡིན་པར་ཐལ། གཞུང་
དེའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཉེས་ཀྱན་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་
འཇིག་ལྟ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཇིག་ལྟ་ལྡན་སྐྱེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འཇིག་ལྟ་

ཀྱན་བརྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞུང་དེའི་སྐབས་ཀྱི་འདུག་འབྲེལ་ལས། ❶ དེ་
ལ་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་རིའི་ཅེ་མོ་ཉི་ཤུ་མཐོ་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དོ་རྗེས་བཅོམ་ནས་རྒྱན་
དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་མདོན་དུ་བྱས་སོ། །ཞེས་གང་ལུང་ལས་གསུངས་པ་ནི། ལྟ་རི་
བདག་མེད་ཉོགས་པའི་དོ་རྗེ་ཡིས། །བཅོམ་བདག་གང་དང་ལྟན་ཅིག་འཛིག་འགྱུར་
བ། །འཛིག་ཆོགས་ལྟ་རི་ལྟན་སྤྱོད་ལ་གནས་པའི། །ཅེ་མོ་མཐོ་བར་གྱུར་པ་འདི་དག་གོ།
ཞེས་སྐབས་འདིའི་འཛིག་ལྟ་ཉི་ཤུ་པོ་དེ་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱིས་སྤངས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ལན་འདེབས་རྒྱ་འདུག་གམ་མི་འདུག་ཐུགས་གཟུ་བོར་ཞོག་ལ་གཟེགས།

དེའི་རྗེས་སུ་བྱེད་ཀྱིས། ❷ བདག་ལ་བདེན་པར་ཉོག་པར་འཆིང་རུས་ན། །བདག་
ལ་བདག་ཏུ་ཉོག་པས་ཅིས་མི་འཆིང་། །བདག་ཙམ་བདེན་མེད་ཉོགས་པས་གྲོལ་རུས་
ན། །མོ་གཤམ་བུ་ལའང་ཅི་ཕྱིར་ཐལ་མི་འགྱུར། །ཞེས་པའི་དགག་པ་འདི་ཡང་འབྲེལ་
མེད་ཀྱི་དགག་པར་འདུག་པས། ལན་གདབ་དགོས་པ་མི་འདུག་ཀྱང་། ལན་ཅུང་ཟད་
བཤད་ན། བྱེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་དང་པོའི་དོན་དེ། བདག་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་སློ་དེས་
འཆིང་རུས་པར་ཐལ། བདག་བདེན་པར་འཛིན་པའི་སློ་དེས་འཆིང་རུས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ན། ཐུབ་པ་མེད་དེ། བདག་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་སློ་དེ་ལོག་ཤེས་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་ཡོད་པར་གོང་དུ་བསྐྱབས་ཟེན་པའི་ཕྱིར། ཡང་བདག་རང་གི་
མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སློ་དེས་འཆིང་རུས་པར་ཐལ། ཞེས་པའི་དོན་
ཡིན་ན་ནི། ཉོགས་བསལ་ཐ་མི་དད་དུ་སོང་འདུག་པས། བཟོ་སྦྱང་མི་ཤེས་པའི་རྣམ་
འགྱུར་དུ་གསལ་ལོ། །

དེ་བཞིན་དུ། ❸ བདག་ཙམ་བདེན་མེད་ཉོགས་པས་གྲོལ་རུས་ན། །མོ་གཤམ་བུ་
ལའང་ཅི་ཕྱིར་ཐལ་མི་འགྱུར། །ཞེས་པ་འདི་ཡང་དགག་པ་གཏོང་རྒྱ་མ་བུར་བའི་ཅལ་ཅལ་དུ་

འདུག་སྟེ། ཁོ་ལོ་ཅག་གིས་བདག་ཡོད་པར་ཁས་སྐྱེས་ནས། དེ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པས་
གོལ་བ་ཐོབ་ཀྱས་པར་ཁས་སྐྱེས་བཞིན་དུ། མོ་གཤམ་བྱ་དང་མཚུངས་པའི་དགག་པ་བྱེད་
པ་ནི་ཟེར་རྒྱས་གཏུགས་པའོ། །དེས་ན་བྱེད་ཀྱི་དགག་པ་འདི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཙུ་བ་ཐ་སྙད་ཆོད་
གྲུབ་མེད་པར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་དེ་ཉིད་ལ་ཐུག་འདུག་པས། འོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ། །

དེའི་རྗེས་སུ་ཡང་བྱེད་ཀྱིས། འཇིག་ཆོག་ས་ལྟ་བུས་བདག་ལ་དམིགས་གྱུར་
ན། །བདག་གིར་འཇིན་པས་བདག་ལ་ཅིས་མི་དམིགས། །དེ་ལྟར་འདོད་ན་བདག་དང་
བདག་གི་ནི། །བྱེད་པར་གང་ཡིན་བྱེད་ཀྱིས་སྟོན་མི་ཀྱས། །ཞེས་སྒྲིས་འདུག་པ། དགག་
པ་དེའི་དོན་ནི། བདག་གིར་འཇིན་པའི་འཇིག་ལྟས་བདག་ལ་དམིགས་པར་ཐལ། ངར་
འཇིན་པའི་འཇིག་ལྟས་བདག་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདག་དང་བདག་གི་
བ་གཉིས་ལ་བྱེད་པར་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་འདིར་འདུག་པ། དེ་ལ་
སྒྱིར་ང་ཡི་བར་འཇིན་པའི་འཇིག་ལྟས་ང་ལ་དམིགས་མ་དམིགས་འདི་ལ་ལུགས་
གཉིས་ཡོད་ཅིང་། རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་དང་། ཙུ་བ་གི་རྒྱུ་
ཆེན་སོགས་སུ་གསལ་བར་བཤད་པ་མེད་ཀྱང་། མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས།
ང་ཡི་བར་འཇིན་པའི་འཇིག་ལྟས་ང་ལ་དམིགས་པར་བཤད་པས། སྐབས་འདིར་དེའི་
རྗེས་སུ་འབྲང་ལ། དེ་ལྟར་ཡང་ང་ཡི་བ་ང་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་མེད་དེ། ང་ཡི་བར་
འཇིན་པའི་འཇིག་ལྟ་དང་། ངར་འཇིན་པའི་འཇིག་ལྟའི་དམིགས་ལུལ་གྱི་གཞི་མ་ཐུན་
ཡོད་ཀྱང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་དོན་གཅིག་ཏུ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ངར་
འཇིན་ལྟ་སྒྱེས་ཀྱིས་ང་ཙུ་བ་ལ་དམིགས། ང་ཡི་བར་འཇིན་པའི་འཇིག་ལྟས་ང་དང་
ང་ཡི་བ་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གི་བདེན་འཇིན་དང་འཇིག་ལྟ་ལ་
སུ་བཞིར་བཙུ་བ་སོགས་ཀྱི་ལུགས་ཡོད་ཀྱང་། ངར་ལུགས་ལ་དེ་ལྟར་མི་འདོད་

དེ། འཇིག་ལྟ་ཡིན་ན་གང་ཟག་གི་བདེན་འཇིག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ན། བདག་མེད་འདི་ནི་འགྲོ་བ་རྣམ་དགོལ་ཕྱིར། །ཆོས་དང་གང་
ཟག་དབྱེ་བས་རྣམ་གཉིས་གསུངས། །ཞེས་པའི་དོན་བྱེད་རང་གིས་བཤད་པ་དང་འགལ་
ཏེ། འོ་ན་ང་ཡི་བ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདེན་འཇིག་གི་
དམིགས་ལུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་བྱེད་རང་གིས་ཁས་སྤངས་སོ་སྤྲོད་ན། བཤད་
པར་བྱ་སྟེ། བདག་མེད་འདི་ནི་འགྲོ་བ་རྣམ་དགོལ་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྲོད་མོ་ཡིན་ན་རང་གི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་
གཅིག་ཡོད་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དེའི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ན་གང་ཟག་
ཡིན་པས་བྱེད་ཅེས་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ། ^①གལ་ཏེ་ཕྱང་པོ་བདག་
ན་དེ་ཕྱིར་དེ། །མང་བས་བདག་དེ་དག་གྲང་མང་པོར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་
ཡང་། གང་ཟག་གི་བདེན་འཇིག་ལྟར་སྤྲོད་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་གཉིས་སུ་བྱེད་པའི་དམིགས་
པ་ཡིན་ན། གང་ཟག་ཡིན་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་མ་ཡིན་གྱི། ངར་འཇིག་ལྟར་སྤྲོད་ཀྱི་
དམིགས་རྣམ་གཉིས་སུ་བྱེད་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་ན། ང་ཡིན་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་
ཡིན་ནོ། །འོ་ན་གྲང་སྟོང་གོས་ཅིང་པོས་དེ་ལྟ་བུའི་སྤྲོད་པས་འབྱེད་གལ་ཤེས། ད་ཕྱིར་
ཆད་སྟོང་སྤྲོད་དུ་བྱངས་ལ་གཞུང་དོན་དུ་སོང་མ་སོང་ཏོགས་ཤིག །

དེའི་རྗེས་སུ་བྱེད་ཀྱིས། ^②བདག་ཏུ་འཇིག་པས་བདག་ལ་དམིགས་དགོས་
ན། །བདེན་པར་འཇིག་པས་བདེན་གྲུབ་མ་དམིགས་ཅི། །ཞེས་བདེན་གྲུབ་འཇིག་པའི་
སྟོང་དེས་བདེན་གྲུབ་ལ་དམིགས་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདེན་འཇིག་དེས་བདག་ལ་
དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྤྲོད་འདུག་པ། འབྱེད་པ་གཏན་ནས་མེད་དེ། གང་ཟག་གི་
བདེན་འཇིག་གིས་བདག་ལ་དམིགས་པ་གོང་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་བྱིན་ཅིང་། བདེན་

གྲུབ་དམིགས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་བདེན་འཛིན་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྩེ་ས་སུ་བྱེད་
 གྱིས།^①བདག་མེད་ན་ནི་བྱེད་དང་བྱེད་པ་པོའི། །སེམས་ཅན་ཉིད་ཀྱང་མི་འཐད་ཚོད་
 པའི་ལན། །དཔལ་ལྷན་རྩིས་བས་བཏགས་པ་ཅམ་གྱི་བདག །ཕྱང་པོའི་སྟངས་ན་རྣམ་སྟོན་
 ཟློང་བ་པོར། །ཐ་སྙད་བདེན་པའི་དོན་དུ་གསུངས་མོད་གྱི། །དེ་ཉིད་བདག་ལྟའི་
 དམིགས་པར་འཐད་གྱུར་ན། །རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་བདག་ནི་རི་ལྟར་འགོག། །ཅེས་པའི་
 དགག་པ་ཞིག་བྱས་འདུག་པ་འདི་ནི། དཔལ་ལྷན་རྩིས་བས་བཏགས་པ་གཏན་མ་རྟོགས་
 པའི་དགག་པ་ཡིན་ཏེ། དཔལ་ལྷན་རྩིས་བས་བདག་ཡོད་པར་ཁས་སྦྱངས་བཞིན་དུ།
 བདག་མེད་པར་ཁས་སྦྱངས་པ་གཞིར་བཞག་བྱས་ནས། གཞན་གྱི་ཚོད་པ་བཀོད། དེ་
 ལ་འབྲེལ་མེད་གྱི་ལན་བཏབ་འདུག་པའི་ཕྱིར།

བྱེད་གྱི་ཚོད་ལན་འདི་ནི་རྣམ་འབྲེལ་དུ།^②ལྟར་སྦྱང་ཞེས་སོགས་བཀོད་པ་
 ཡིས། །ལན་ནི་འབྲེལ་མེད་བཞད་གད་དེ། །ཞེས་མང་ལེན་གྱི་བྱའི་ཚོད་ལན་བཀོད་ནས་
 བཞད་གད་གྱི་གནས་སུ་མཛད་པ་དང་འབྲས་ཏེ། འབྲེལ་མེད་གྱི་ཚོད་པ་བཀོད་ནས། དེ་ལ་^③འབྲེལ་
 མེད་གྱི་ལན་བཏབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འབྲེལ་ཚོད་ལན་རྩིས་བས་ཀྱི་གཞུང་ན་མེད་དེ།
 ཡོད་ན་གཞུང་འདི་ས་བསྟན་ཞེས་སྦྱ་དགོས་པ་ལས་སྦྱ་རྒྱ་མི་འདུག་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་
 འཇུག་པ་ལས།^④བྱེད་པོ་མེད་ལས་ཡོད་སྟམ་སྟོ་ཡིན་ན། །མ་ཡིན་གང་ཕྱིར་བྱེད་པོ་མེད་
 ལས་མེད། །ཅེས་དང་།^⑤གལ་ཏེ་དངོས་རྣམས་དེ་ཉིད་དུ་མེད་ན། །ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མོ་
 ག་ལམ་སུ་རི་བཞིན། །དེ་དག་མེད་པ་ཉིད་འགྱུར་དེ་ཡི་ཕྱིར། །དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་ནི་
 ཡོད་པ་ཉིད། །ཅེས་སོགས་གྱི་ཚོད་ལན་རྣམས་ལ་འབྲེལ་པ་ཡིན་ན་ནི། གཞུང་དེ་
 རྣམས་གྱི་དོན་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། གོང་དུ་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཅིང་ཐ་
 སྙད་དུ་ཡོད་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལ། ཁོ་ན་དེ། ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་རྣམ་སྟོན་ཟློང་

བ་པོའི་སེམས་ཅན་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན། དེ་རྣམས་གཏན་
མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཁྱེད་རང་དེ་རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་
འགལ་ལོ། །ཞེས་ཐ་སྙད་ཆད་གྲུབ་བཞིན་པ་གསལ་བར་བསྟན་ནས། དེས་ན་དེ་དག་
རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ། །ཞེས་པ་ཚུད་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེའི་ལན་དུ། ^①གང་དག་རབ་
རིབ་ཅན་སོགས་ཡུལ་འགྱུར་བ། །སྐྱེ་ཤད་ལ་སོགས་དེ་དག་མ་སྐྱེས་པས། །རེ་ཞིག་དེ་
དག་ཉིད་ལ་བཅད་བྱ་སྟེ། །ཕྱི་ནས་མ་རིག་རབ་རིབ་རྗེས་འབྲེལ་ལའོ། །ཞེས་སོགས་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཁྱེད་ལྟར་ན། ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་རྣམ་སྐྱོན་སྤྱིང་བ་པོའི་སེམས་ཅན་མེད་ཀྱང་སྐྱོན་
མེད་དེ་^② དེ་རྣམས་སྤང་པོའི་སྟངས་ན་རྣམ་སྐྱོན་སྤྱིང་བ་པོར་ཐ་སྙད་བཏགས་ཡོད་ཅེས་དུ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལན་གྱི་དོན་དུ་འཆད་དགོས་པས། འགལ་བྱུང་བའི་དགོངས་
པར་མ་^③སྐྱེ་ཞིག །སྐྱབས་འདིར་ཁྱེད་ལ་འཁྱུལ་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱུང་འདུག་པས། ཁོ་བོས་སྟོ་
སྟེད་འདི་སྐྱོན་པར་བྱ་སྟེ། སྐྱིར་སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།
བདག་དང་གང་ཟག་སོགས་ཁས་ལེན་པས་བྱུང་སྟེ། བྱེ་བྱག་ཏུ་སྐྱོབ་ནས་དབུ་མ་ཐལ་
འགྱུར་བའི་བར་ཐམས་ཅད་གྱིས་བདག་དང་གང་ཟག་སོགས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མཛོད་འབྲེལ་གྱི་གནས་དགུ་པར། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྱག་ཏུ་སྐྱོབ་ས་ཡིད་གྱི་རྣམ་
པར་ཤེས་པའི་རྒྱན་གང་ཟག་ཏུ་ཁས་ལེན་པར་བཤད། འདུག་པའི་རང་འབྲེལ་དུ། ^④ཁ་ཅིག་
བདག་ལྟའི་རྟེན་དུ་སྤང་པོ་ནི། །ལྷ་ཆར་ཡང་འདོད་ཁ་ཅིག་སེམས་གཅིག་འདོད། །ཅེས་པའི་
འདོད་པ་བརྗོད་པ་ན། མང་བཀྱར་བ་ཁ་ཅིག་གིས་སྤང་པོ་ལྷ་ཀ་བདག་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་
སེམས་གཅིག་སུ་བདག་ཏུ་ཁས་ལེན་པར་བཤད། ཁ་ཅིག་དེ་ཉིད་གཞན་ཉིད་རྟག་མི་
རྟག་ །ལ་སོགས་བརྗོད་མེད་གང་ཟག་རྗེས་ཡོད་འདོད། །ཅེས་པའི་སྐྱབས་སུ་གནས་^⑤མ་བྱེ་

པའི་སྡེ་པས་རྟག་མི་རྟག་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྗེས་ཡོད་
ཀྱི་བདག་ཁས་ལེན་པར་བཤད་ཅིང་། མདོ་སྡེ་པས་ཀྱང་ཁ་ཆེ་བ་དང་མཐུན་པར་ཡིད་ཀྱི་
རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱན་གང་ཟག་དང་བདག་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།

སེམས་ཙམ་པ་ལ་ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་མི་ལེན་གཉིས་ལས། ཀུན་གཞི་མི་འདོད་
པའི་རིགས་^❶པའི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཙམ་པས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་བདག་ཏུ་ཁས་
ལེན། ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་པའི་སེམས་ཙམ་པས་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་བདག་ཏུ་ཁས་
ལེན་ཏེ། དེས་ཉོན་ཡིད་དེ་དམིགས་པ་ཀུན་གཞི་ལ་དམིགས་ནས། རྣམ་པ་རང་རྒྱ་ཐུབ་
པའི་རྗེས་ཡོད་ཀྱི་རང་^❷སེམས་པའི་སྒྲོར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་^❸ཀུན་
གཞི་ཁས་ལེན་ན་རྣམ་ཤེས་བདག་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་པས། ཐལ་འགྱུར་བས་ཀུན་གཞི་
ཁས་མི་ལེན་པའི་རྒྱ་མཆོན་གཅིག་ནི་དེ་ཡང་ཡིན་ནོ། །

རང་རྒྱ་དུ་པས་ཀྱང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གང་ཟག་དང་བདག་ཏུ་ཁས་ལེན་ཏེ།
རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་ཐ་སྙད་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བདག་གི་སྒྲ་དངོས་
སུ་འདོགས་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་སྲིད་པ་ལེན་པའི་ཕྱིར་བདག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
དང་། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། ^❹རྣམ་པར་ཤེས་པ་བདག་ཏུ་ཁས་སྒྲངས་ནས། དོན་དམ་
པར་བདག་མེད་དམ་བཅས་པ་ལ་དམ་བཅས་པའི་སྒྲོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་དང་། ཞེས་
གསུངས་པ་འདི་རྣམས་ལ་གཟིགས་ལ་^❺རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ལ་གསོལ་བ་ཐོབ་དང་། གོ་བའི་
དུས་ཞིག་འོང་། ཐལ་འགྱུར་བས་ནི་བདག་དང་གང་ཟག་སོགས་ཁས་ལེན་ཀྱང་། དེ་
རང་གི་གདགས་གཞི་ཕྱང་པོའི་གསེབ་ནས་མི་འཇོག་པར། མིང་རྒྱང་བཏགས་^❻ཡོད་
ཙམ་གྱི་ང་དང་གང་ཟག་སོགས་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། ^❼འདི་ནི་ཕྱང་པོ་རྣམས་ཉོན་
འགྱུབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེའི་རྗེས་སུ་བྱེད་ཀྱིས། སེམས་ཅན་དང་གང་ཟག་ལ་སོགས་པ་བདག་ལྟའི་
དམིགས་པ་ཡིན་ན། རྣམ་འབྱོར་པས་བདག་ཇི་ལྟར་འགོག། ། ཅེས་པའི་ལན་ནི་གོང་དུ་
བཤད་ཅིན་མོད། ད་དུང་ལབ་དགོས་པ་འདུག་ན། དེ་འདྲའི་དགག་པ་ཚོད་པ་དོན་གཞན་
ཡིན་ཏེ། རྣམ་འབྱོར་པས་འགོག་རྒྱའི་བདག་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་བྱེད། ^①བདག་
ནི་འདི་ཡི་ཡུལ་དུ་ཉོགས་བྱས་ནས། ། ཞེས་པའི་བདག་དེ་འཇིག་རྟེན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་
པར་གྱུར་པའི་བདག་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། ^②དེ་ཡང་བདག་གི་བདག་མེད་པ་ཉིད་
ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལས་སྤོང་བར་འགྱུར་བས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱེད་ཀྱིས་
བདག་གི་བདག་མེད་^③པ་ཞེས་པའི་དོན་གཏན་མ་གོ་བར་འདུག་གོ།

མདོར་ན་བྱེད་ཀྱི་དགག་པ་འདི་ནི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གཞི་མ་གྲུབ་པར་
འདོད་པའི་ལོག་ཉོག་གི་ཐ་ཆད་དེ་ཉིད་སྤར་ཡང་འོངས་པ་ཡིན་པས། ཅུང་ཟད་སྒྲིས་
ཏེ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་སྦྱར་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་འཇོག་ཚུལ་
འདི་ཞིན་ཏུ་ཉོགས་པར་དཀའ་བས། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་འཇིག་རྟེན་དུ་མ་བྱོན་པའི་གོང་དུ།
གངས་རིའི་ཁྲོད་འདིར་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་སྤྲུལ་དུ་མ་ཞིག་བྱོན་ཀྱང་། ཐལ་འགྱུར་བའི་
ལུགས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་འཇོག་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཉོགས་པ་ཉིན་མོའི་སྐར་མ་
ལས་ཀྱང་ཆེས་དཀོན་པ་ཞིག་བྱུང་འདུག་སྟེ། ཁ་ཅིག་གིས་འབྲུལ་ངོར་ཡོད་པ་ལ་
ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་འཇོག་ཅེས་པ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་^④མ་རིག་པའི་
ངོར་ཡོད་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་དོན་དུ་འཇོག། ། ཅེས་སོགས་སྒྲུབ་ཡབ་སྐུ་
ཀྱི་གཞུང་དང་འགལ་བ་ཁས་ལེན་པ་ཤིང་སྟག་བྱུང་འདུག་པའི་ཕྱིར། རྗེ་ཙོང་ཁ་བས་
ནི་དྲགས་པོ་ལྟ་སྤྲོངས་སུ། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་ལྟ་དང་། བྱེད་པར་སྒྲོབ་དཔོན་
སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ཀྱིས་བྱིན་ཀྱིས་བརྒྱབས་པའི་མཆན་མ་བྱེད་པར་ཅན་བྱུང་བ་

ལ་བརྟེན་ནས། སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་གཟིགས་པས་རྟེན་བྱས་ཏེ། ཐལ་
འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འཛོག་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བྱགས་སུ་ཆུད་པ་
ཡིན་པར་འདུག། དེའི་ཕྱིར་རྩེ་ཙོང་ཁ་བའི་རྩེས་སུ་མ་འབྲངས་པར་ཐ་སྙད་འཛོག་
ཚུལ་ལ་ལབ་ལབ་རྩི་ཙམ་བྱས་ཀྱང་མཁས་པ་མགྱ་བ་སྦྱིད་པའི་ཐ་སྙད་འཛོག་ཚུལ་
མི་འོང་བས། ལུགས་འདིའི་ཐ་སྙད་འཛོག་ཚུལ་ཤེས་པར་འདོད་ན། རྩེ་ཙོང་ཁ་བའི་རྩེས་
སུ་འབྲང་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་བྱིད་ཀྱི་སེམས་ཅན་དང་གང་ཟག་ལ་སོགས་པ་མེད་ཟེར་བ་བྱས་འདུག་
པ་འདི་ནི་ཆད་ལྟ་ཆེན་པོ་སྤྲོད་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། འདུག་འགྲེལ་ལས། ^①ཡང་གང་ལས་བྱིད་
པ་པོ་ནི་མ་དམིགས་ཀྱི་ལས་ཀྱང་ཡོད་ལ་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་
ལས་ནི་བྱིད་པ་པོ་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་བཀག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། བརྟེན་ནས་གདགས་
པར་བྱ་བ་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡན་ལག་དུ་གྱུར་པ་^②བཀག་གོ་ཞེས་བྱ་བར་ནི་ཤེས་པར་མི་
བྱའོ། །ཞེས་ལས་བྱིད་པ་པོ་དང་རྣམ་སྦྱིན་སྤྱོད་པ་པོའི་སེམས་ཅན་རྣམས་རང་བཞིན་
གྱིས་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་བཏགས་ཡོད་ཙམ་དུ་ཡོད་པར་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། གལ་
ཏེ། མ་ཁྲབ་སྟེ། ཐ་སྙད་བཏགས་ཡོད་ཙམ་དུ་ཡོད་པས་ཡོད་གོ་མི་ཆོད་པའི་ཕྱིར་སྦྲུམ་ན།
འོ་ན་ཡོད་ན་རང་ངོས་ནས་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ། མ་ཁྲབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བཞི་
བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། ^③དངོས་པོ་དངོས་པོ་^④ཡོད་པར་སྦྱ་བའི་ལྟར་^⑤ན་རྩི་སྤྱད་དུ་
དངོས་པོ་དེའི་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་སྤྱད་དུ། དེ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོ་ཡང་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་
ལ། གང་གི་ཆེ་རང་གི་ངོ་བོ་དང་བྲལ་བ་དེའི་ཆེ་དེ་ལ་དངོས་པོ་དེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
མེད་པའི་ཕྱིར། བོང་བྱའི་རྩ་དང་འདྲ་བས་གཉིས་སུ་སྦྱ་བ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་
མཛོན་པར་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་འགྲིག་དཀའ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཡོད་ན་རང་ངོས་ནས་

ཡོད་དགོས་པར་འདོད་པ་ལ་གཞི་བྱེད་བསྟན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། འཇུག་འགྲེལ་ལས། ^①གཟུགས་བརྟན་རང་བཞིན་མེད་པའི་རྒྱ་དང་འབྲས་
བུའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡང་ཤེས་བཞིན་དུ་མཁས་པ་སུ་ཞིག་གཟུགས་དང་ཆོར་བ་ལ་
སོགས་པ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ལས་ཐ་དད་པ་མེད་པར་གནས་པ་རྣམས་ཡོད་པ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་
དམིགས་པས་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་ངེས་པར་བྱེད། དེའི་ཕྱིར་ཡོད་པར་དམིགས་
ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་ཡོད་ཙམ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་བྱེད་
པར་བྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡོད་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་ལུང་དེའི་དོན་གང་ཡིན་ངེས་ན། བྱེད་རྣམས་སྤྲ་རྒྱ་མི་འོང་སྟེ།
གཟུགས་བརྟན་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཞེས་པ་ནས། ཡོད་པ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་དམིགས་པས་
རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་ངེས་པར་བྱེད། ཅེས་པའི་བར་གྱི་དོན་དེ་གང་ལ་བྱེད། གུན་
རྩོབ་ཏུ་ཡོད་ན་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཡོད་དགོས་ཞེས་གྲུབ་མཐའ་འོག་མས་ཁས་ལེན་པ་ལ་
བྱེད་དམ། ཡོད་ན་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཡོད་དགོས་ཞེས་ཁས་ལེན་པ་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན་
ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་དང་སེམས་ཙམ་པ་སོགས་རང་སྡེ་འོག་མ་རྣམས་གྱིས། གུན་རྩོབ་ཏུ་
ཡོད་ན་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པའི་བྱེད་པ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། ལུང་དོན་འཆད་ཚུལ་འཐད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་དང་སེམས་ཙམ་པ་སོགས་གྱིས་^②གུན་
རྩོབ་ཏུ་ཡོད་ན་དོན་དམ་དུ་མེད་དགོས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གཉིས་པ་ལྟར་ན།
དེ་ཕྱིར་ཡོད་པར་དམིགས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་པ་འདི་སྟེ།
གཟུགས་ཆོར་ཡོད་ཀྱང་། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཅེས་བསྟན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་སྡེ་
འོག་མའི་སྟོགས་སྤྲ་བརྩོད་ཚུལ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་གཞུང་དེས་གཟུགས་
ཆོར་སོགས་ཡོད་པར་བསྟན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དངོས།

གཞན་ཡང་། བྱེད་ལ་འདི་ནི་བར་བྱ་སྟེ། ལྷ་སྟེགས་པས་བཏགས་པའི་བདག་དེ་
 གུན་རྩོལ་ཏུ་ཡོད་དམ་ཅེད། གལ་ཏེ་གུན་རྩོལ་ཏུ་ཡོད་ན་ཡོད་མི་དགོས་པས། དེ་ཡང་
 གུན་རྩོལ་ཏུ་ཡོད་པར་འདོད་དོ་ཞེན་ཆེ་བའི་གཞུང་དང་བྱེད་རང་གི་ཁས་སྒྲུངས་གཉིས་ཀ་
 དང་འགལ་ཏེ། དང་པོ་ནི། འཇུག་པ་ལས། ❶ འདི་ནི་རང་འཇིན་རྟེན་དུ་འང་མི་རིགས་
 ལ། །འདི་ནི་གུན་རྩོལ་ཏུ་ཡང་ཡོད་མི་འདོད། །ཅེས་ལྷ་སྟེགས་པས་བཏགས་པའི་བདག་
 གུན་རྩོལ་ཏུ་ཡང་མེད་པར་བཤད་པའི་བྱིར། ཁས་སྒྲུངས་དང་འགལ་ཚུལ་ནི། འོ་ན་ལྷ་
 སྟེགས་པས་བཏགས་པའི་བདག་ཆོས་ཅན། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་མ་རིག་པའི་དོར་ཡོད་པར་
 ཐལ། གུན་རྩོལ་ཏུ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཏགས་བྱུང་ཁས། འདོད་ན། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་མ་རིག་པ་དེ་
 སྟོ་གུན་བཏགས་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་འཇིན་སྒྲུངས་ཀྱི་དོར་ལྷ་སྟེགས་པས་བཏགས་པའི་
 བདག་ཡོད་པའི་བྱིར། ལན་ཅེད་དོ། །

གལ་ཏེ་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པའི་འབྲུལ་དོར་ཡོད་པ་གུན་རྩོལ་ཏུ་ཡོད་པའི་དོན་
 ཡིན་པས་སྟོན་ཅེད་དོ། །ཞེན། འོ་ན་མཐའ་བཞིའི་སྟེ་བ་ཆོས་ཅན། གུན་རྩོལ་ཏུ་ཡོད་པར་
 ཐལ། མ་རིག་པས་བསྐྱད་པའི་འབྲུལ་དོར་ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དཔལ་ལྷན་ཆེ་
 བས། ❷ དེ་བྱིར་དངོས་པོ་བདག་ལས་འབྱུང་ཞེས་རབ་ཏུ་བཏགས་པ་འདི། །དེ་ཉིད་དང་ནི་
 འཇིག་རྟེན་དུ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ❸ གཞན་ལས་སྟེ་བ་འཇིག་རྟེན་ལས་
 གྲུང་ཅེད། །ཅེས་དང་། ❹ འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་མིན་དེ་ཉིད་དུ་འང་འདོད་མིན་ཏེ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། འབྲུལ་དོར་ཡོད་ན་གུན་
 རྩོལ་ཏུ་ཡོད་དགོས་ཞེས་སྟེ་བ་འདི་དཔལ་ལྷན་ཆེ་བའི་གཞུང་ལ་རྟོག་པ་ཡེ་མ་བཅུག་པ་
 ཡིན་ཏེ། ❺ མི་ཤེས་གཉིད་ཀྱིས་རབ་བསྐྱོད་ལྷ་སྟེགས་ཅན། །རྣམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་རི་
 བཞིན་བཏགས་པ་དང་། །སྟེ་མ་སྟེགས་རྒྱ་སོགས་ལ་བཏགས་པ་གང་། །དེ་དག་འཇིག་རྟེན་

ལས་ཀྱང་ཡོད་མིན་ཉིད། །ཅེས་ཐུ་སྟེགས་པས་བཏགས་པའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་དང་སྤྱི་
གཙུག་པོ་སོགས་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་མེད་པར་བཤད་འདུག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྲིད་རྣམས་
ཀྱིས་ཐ་སྙད་ཚད་གྲུབ་འགོག་པ་ལ་རིངས་པར་བྱས་འདུག་ཀྱང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་བས་ཐ་སྙད་
ཚད་གྲུབ་སྟོན་པའི་ལུང་ཤེས་བྲེད་དུ་བྲངས་པ་རྣམས་ལ་འབྲུ་སྟོན་^①མ་བྱུང་བས། འདི་
བྲིད་རྣམས་ཀྱི་ངན་རྒྱ་ཆེ་ལོས་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་། དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ་
དུ།^②བཙུམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་དང་དང་ལྟན་ཅིག་ཙོང་གི། ང་ནི་འཇིག་རྟེན་དང་མི་
ཙོང་དེ། གང་འཇིག་རྟེན་ན་ཡོད་པར་འདོད་པ་དེ་ནི་ང་ཡང་ཡོད་པར་བཞེད་དོ། །གང་
འཇིག་རྟེན་ན་མེད་པར་འདོད་པ་དེ་ནི་ང་ཡང་མེད་པར་བཞེད་དོ། །ཞེས་གཞི་གྲུབ་ན་ཀྱན་
རྫོབ་ཏུ་ཡོད་དགོས་པ་དང་། ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ན་ཡོད་དགོས་པ་གསལ་བར་གསུངས་པ་
མི་འཐད་པར་ཐལ། ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ན་ཡོད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཀྱན་རྫོབ་
ཏུ་ཡོད་ན་ཡོད་དགོས་པ་ནི་རྗེ་མི་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ།^③ཨེ་མ་སེམས་ཅན་མེད་གྱུར་
ན། །དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཅི་ལས་བྱུང་། །རྒྱ་མེད་འབྲས་བུ་མི་སྤྱིད་པས། །ཀྱན་རྫོབ་
བདེན་པའི་དབང་དུ་ནི། །འཁོར་བ་དང་ནི་སྤྱང་ན་འདས། །ཐམས་ཅད་ཡོད་ཅེས་བྱུང་བས་
གསུངས་^④། །ཞེས་གསུངས་འདུག་པའི་ཕྱིར།

མདོར་ན་ཀྱན་རྫོབ་ཚད་གྲུབ་འགོག་པ་འདི་ནི་དབུ་མ་འཇུག་པའི་མཆོད་བརྗོད་
ནས་བཟུང་སྟེ། གཞུང་དོན་ཕྱི་ཅི་ལོག་ཏུ་འཆད་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པའི་
མཆོད་བརྗོད་དུ།^⑤གང་ཕྱིར་བཅེ་ཉིད་རྒྱལ་བའི་ལོ་ཐོག་ཐུན་ཆོགས་འདིའི། །ས་བོན་དང་
ནི་སྟེལ་ལ་རྩ་འབྲུལ་རིང་དུ། །ལོངས་སྤྱོད་གནས་ལ་སྟོན་པ་ལྟ་བུར་འདོད་གྱུར་པ། །དེ་
ཕྱིར་བདག་གིས་ཐོག་མར་སྟོང་རྗེ་བསྟོད་པར་བགྱི། །ཞེས་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་
སྐབས་སུ་ཡང་། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བཅེ་བ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་

པོ་ལ་བརྟེན་ནས། གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་བཤད་ལ། བྱིད་ལྟར་
ན། དེ་འབྲེལ་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྦྱང་རྩེ་ཆེན་པོ་མེད་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐུལ་དང་བྲལ་བར་
འདོད་པའི་སྒྲོ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། དེའི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་སེམས་
ཅན་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་^①སྒྲོ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། དེའི་ཐུགས་རྒྱུད་
ལ་ཀུན་རྫོབ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྒྲོ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གཞི་མ་
གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

གཞན་ཡང་། ^②བྱིད་ཀྱི་འདི་ནི་རི་རྩེ་ལྟར་འདོད་དེ་ལྟར། །མི་བདེན་པ་ཡི་རྒྱལ་
བརྟེན་བྱས་ནས། །འབྲས་བུའི་རྣམ་པ་མི་བདེན་རང་བཞིན་ཅན། །ཐམས་ཅད་ཀྱང་ནི་སྦྱེ་
བར་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་དང་། ^③གང་ཕྱིར་རྒྱུ་མེད་པ་དང་དབང་སྤྱག་གིས། །རྒྱལ་
སོགས་དང་བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་ལས། །དངོས་རྣམས་སྦྱེ་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་
པ། །དེ་ཕྱིར་བརྟེན་ནས་རབ་ཏུ་སྦྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། ^④དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་
སྦྱང་ན་ཡང་། །སྦྱང་ཉིད་དག་ལས་རབ་ཏུ་སྦྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་སྦྱེ་བ་ལ་སོགས་
པའི་དངོས་པོ་ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམས་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་གཞུང་འདི་ཙམ་འདུག་པ་ལ། ཀུན་
རྫོབ་ཆོད་གྲུབ་མེད་པ་སྒྲོ་བའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཟེར་བ་ནི། ཏ་ཅང་ཁམ་མ་^⑤ཆེས་སམ།
བྱང་སེམས་ས་སྤྱག་པ་བ་དེས་ཀུན་རྫོབ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང་། དོན་དམ་པ་
ཐབ་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བསྐྱོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བཞོད་
པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་རྒྱས་ཏེ། འདུག་པ་ལས་^⑥ཀུན་རྫོབ་དེ་ཉིད་གཞི་གཞི་ཡངས་དཀར་པོ་རྒྱས་གྱུར་
པ། །དང་པའི་རྒྱལ་པོ་དེ་ནི་སྦྱེ་བོའི་ངང་པ་ཡི། །མདུན་དུ་བདར་ནས་དགེ་བའི་རྒྱུད་གི་

ཤུགས་སྟོབས་ཀྱིས། །རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་མཆོག་ཏུ་འགྲོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལ་སོགས་པ་མཐའ་ཡས་མོད་རེ་ཞིག་དེ་ཙམ་མོ། །

བྱིད་ཀྱིས་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཡབ་སྐུ་ལ། ^① ཅ་བའི་གྲུབ་མཐའ་འཛོག་ཉེས་
པས། །དེ་ཡི་ཤེས་བྱིད་ལྟར་སྒྲུང་འདི། །བརྒྱ་ཐག་བཞོད་པས་འབྲུལ་པའི་
གཏམ། །རྒྱན་མི་འཆད་པར་འབྱུང་འདིའོ། །ཞེས་སྒྲུར་བ་བཏབ་འདུག་པ་འདི་ནི།
དོན་ལ་བྱིད་རང་ལ་སྒྲུར་བ་བཏབ་པ་ཡིན་ཏེ། བྱིད་རང་གི་ཅ་བའི་གྲུབ་མཐའ་
ཀྱན་རྫོབ་ཆད་གྲུབ་མེད་པར་ཁས་སྐྱངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དག་མི་དགའི་ལས་
ལས་འབྲས་བུ་བདེ་སྤྱད་འབྱུང་བ་དང་། སྤྱི་བ་སྤྱི་བྱི་མེད་ཅེས་བ་དང་། སངས་
རྒྱས་འཕགས་པའི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། རི་སྤྱིད་པ་མཁྱེན་པའི་
ཡེ་ཤེས་མེད་པ་སོགས་རྗེས་སྒྲོས་བྱིད་པ་ཡང་ཡང་^② བའི་གྲུབ་མཐའ་ངན་པ་
འདི་ནམས་བྱུང་ཞིང་། དེ་ལ་ཡང་ཤེས་བྱིད་ལྟར་སྒྲུང་བརྒྱ་ཐག་བཞོད་པས་
འབྲུལ་པ་རྒྱན་མི་འཆད་ཏུ་བྱུང་འདུག་པའི་བྱིར། འོ་ན་དེ་ནམས་མེད་པར་རི་
ལྟར་ཁས་སྐྱངས་ཤིང་། ཤེས་བྱི་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ཐུགས་
རྒྱུད་ལ་རི་སྤྱིད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་
པའི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་གནས་དང་གནས་མིན་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང་། ལས་ཀྱི་
ནམ་པར་སྤྱིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང་། དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་མིན་
པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ལ་སོགས་པ་སྟོབས་བཅུ་མེད་པའི་བྱིར། སངས་རྒྱས་
འཕགས་པའི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་མཁྱེན་པའི་སྒྲོ་མེད་པའི་བྱིར།
གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་རྗེས་སྐོབ་ཡེ་ཤེས་
མེད་པར་ཐལ། དེའི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ཀྱན་རྫོབ་མཁྱེན་པའི་སྒྲོ་མེད་པའི་བྱིར།

འདོད་ན། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས།^① བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་འདི་ནི། །རྩེ་ས་ཐོབ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་ནམས་དང་། །སེམས་ཅན་ཡང་དག་སྒྲོལ་བ་ལ། །འཇིག་རྟེན་ན་ཡང་མཉམ་པ་
ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པ་མ་མཐོང་བར་བད་དོ། །

ཁྱེད་སྤྱི་བ་ལྷ་ཕྱི་མེད་ཟེར་བར་འདུག་ལ། དེ་ལྟར་ན་དཔལ་ལྷན་སྒྲ་བས།^② འཇིག་
རྟེན་པ་རོལ་འགོག་པར་བྱེད་པའི་དུས་སུ་བདག་ཉིད་ནི། །ཤེས་བྱའི་རང་བཞིན་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་ཏུ་ལྷ་བར་རྟོགས་བྱ་སྟེ། །དེ་ཡི་ལྷ་བའི་ནམ་པའི་རྟེན་མཚུངས་ལུས་དང་ལྷན་ཉིད་
ཕྱིར། །གང་ཆེ་འབྱུང་བའི་བདག་ཉིད་ཡོད་ཉིད་ཁས་ལེན་དེ་ཆེ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་
འདིས་ཁྱེད་ཀྱི་ལུས་རྟེན་དེ་ཡང་ལྷ་བ་ངན་པའི་རྟེན་དུ་བཤད་འདུག་གམ་མི་འདུག་ཁྱེད་
རང་ཐུགས་གཟུ་བོར་ཞོག་ལ་གཟེགས། དེ་ལྟར་ན་ཁྱོད་དང་རྒྱུད་འཕེན་གཉིས་སྤྱི་བ་ལྷ་
ཕྱི་མེད་པ་ཁས་ལེན་པར་མཚུངས་མོད། ཁྱེད་པར་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་འཕེན་གྱིས་
རིགས་པ་རྒྱུད་བད་ཤེས་པས། ཆད་མ་ཐམས་ཅད་དབང་པོའི་མདོན་སུམ་གཅིག་ཕྱར་
ཁས་སྒྲངས་ནས། མདོན་སུམ་གྱིས་མ་མཐོང་ན་མེད་དགོས་པར་འདོད་ཀྱང་། མདོན་
སུམ་ལ་མི་བསྟོན་པས་མདོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་ཁས་ལེན་ལ། ཁྱེད་ནི་མདོན་སུམ་
གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་གཟུགས་སྒྲི་བྱི་རོ་རིག་བྱ་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་ཁས་ལེན་པར་
འདུག་པས། རྒྱུད་འཕེན་ལས་ཀྱང་ཐ་ཆད་དམ་སྟུམ་མོ། །

ཡང་ཁྱེད་གྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ན་ཡོད་མི་དགོས་ཏེ། འདུག་འགྲེལ་ལས།^③ གང་
ཞིག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་རྩུན་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བདེན་
ན་བདེན་མི་དགོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྒྲས་འདུག་ལ། ལུང་དོན་དེ་ལྟར་འཆད་པ་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཁྱེད་ལྟར་ན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ན། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བདེན་
པའི་ཁྱབ་པ་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་བུམ་པ་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བདེན་པ་ཡིན་

པར་ཐལ། གུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གུན་རྫོབ་ཏུ་བུམ་པ་བདེན་མེད་
 དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པར་ཐལ། གུན་རྫོབ་ཏུ་བུམ་པ་
 བདེན་གྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། གུན་རྫོབ་ཏུ་བུམ་པ་བདེན་པའི་གོ་དོན་གང་ཡིན།
 གཞན་ཡང་། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། གུན་རྫོབ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གུན་རྫོབ་ཏུ་བརྟུན་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། གུན་རྫོབ་ཏུ་བརྟུན་པ་ཡིན་པ་ཞིག་གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
 འོ་ན་ལུང་དེའི་དོན་གང་ཡིན་སྟུམ་ན། འདི་ལ་འདུག་པའི་རྟེན་ཆེན་ལས། ^①བརྟུན་ལ་བྱང་
 བའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་གུན་རྫོབ་ཀྱི་ངོར་བྱང་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་^② བྱང་བཞིན་ཡིན་པ་
 དེ་བརྟུན་པས་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་གུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་མིན་པ་ལ་དགོངས་སོ་ཞེས་གསུངས་
 པ་ཁྱེད་ཀྱིས་ད་དུང་མ་མཐོང་འདུག་པ། དེས་ན་ལུང་འདི་ཙམ་ཡང་སྟོན་མེད་དུ་འཆད་
 མཁན་ཇི་ཅོང་ཁ་པ་མ་གཏོགས་སུ་བྱང་།

གཞན་ཡང་། ཁྱེད་དང་གུན་རྫོབ་ཆད་གྲུབ་འགོག་མཁན་གཞན་གྱིས་གྱང་།
 འདུག་འབྲེལ་ལས། ^③དེ་ལྟ་ན་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་གིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱས་པ་ཉོན་མོངས་
 པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་གུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །དེ་ཡང་
 ཉོན་མོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་
 རིག་པ་སྤངས་པ། འདུ་བྱེད་གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པའི་ཡོད་པ་ཉིད་དང་འབྲེལ་བར་
 གཟིགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་བཅོས་མའི་རང་བཞིན་ཡིན་གྱི་བདེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་
 པར་མངོན་པར་རྫོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གྱིས་པ་རྣམས་ལ་ནི་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ།
 དེ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ལ་ནི་སྐྱབ་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་
 ཉིད་ཀྱིས་གུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་འབྱུང་རོ། །དེ་ལ་ཤེས་བྱའི་སྐྱབ་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་མ་
 རིག་པ་ཙམ་དུ་སྟོན་པའི་ཕྱིར། ལྷང་བ་དང་བཅས་པའི་སྟོན་ཡུལ་ཅན་གྱི་འཕགས་པ་

ནམས་ལ་སྒྲུང་གི། །སྒྲུང་བ་མེད་པའི་སྒྲོན་ཡུལ་མངའ་བ་ནམས་ལ་ནི་མིན་ནོ། །སངས་
རྒྱལ་ནམས་ལ་ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་
ཆུབ་པའི་ཕྱིར། །སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱང་བའི་རྒྱ་བ་གཏན་ལོག་པར་འདོད་པ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་ལུང་ཁྲུངས་སུ་བྲངས་ནས། ལུང་དེའི་དོན་ལ། ཀུན་རྫོབ་ལ་ཀུན་
རྫོབ་བདེན་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཅམ་པོ་གཉིས་སུ་སྤྱེ་ནས། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་ཀྱི་
རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་དོར་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་ཅམ་མ་
ཡིན། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་། དག་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ནམས་ཀྱི་
གཟུགས་སྐྱ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་ཡིན་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མ་ཡིན། སངས་རྒྱལ་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྒྲུང་བ་ཅམ་ཡང་མེད་དེ། སངས་རྒྱལ་ཀྱི་ས་ན་སེམས་
སེམས་བྱང་གི་རྒྱ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་དང་དག་ས་ལ་
གནས་པའི་བྱང་སེམས་ནམས་ཀྱི་དོར་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མིན་ཏེ།
དེ་གསུམ་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བདེན་ཞེན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་ན་རེ་ཞིག་སྤྱིད་
པའི་ཡན་ལག་གིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱུས་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཀྱི་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་
ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་ནམ་པར་བཞག་གོ། །ཞེས་པ་འདིས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མེད་
པར་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། འདིས་བདེན་འཛིན་དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོར་
བཤའ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་མང་དུ་སྒྲུས་འདུག་པ་འདི་ནི་འཇུག་འགྲེལ་ཆུད་གཞོན་
པའི་བཤའ་པ་ངན་པ་ཡིན་པས། ཁོ་བོས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དགག་པར་བྱ་སྟེ།

དེ་ལ་དང་པོར་ཀུན་རྫོབ་ལ་གཉིས་སུ་སྤྱེ་བའི་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་
ཚོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་གྲུག་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཅི་ཐེར་རྒྱ་ཡོད། གཞན་ཡང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ན་བདེན་པ་ཡིན་

དགོས་པར་ཐལ། ཉན་རང་དག་བཅོམ་དང་དག་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ངོར་
གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲ་བ་བྱེད་དུ། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་
བདེན་ཞེན་མེད་པ་འགོད་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བཞད་གད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ཏེ།
དེ་ལྟ་ན་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ན་གཞི་གྲུབ་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་བདེན་པ་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱང་བའི་རྒྱ་བ་གཏན་
ལོག་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་རྣམ་རྟོག་གི་རྒྱ་
བ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ཆོག་གསལ་ལས། ^①རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་
ཡིན་ན་དེ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷགས་ལ་སེམས་ཡིན་ན་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་ཡིན་དགོས་པས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སེམས་སེམས་བྱང་འགགས་^②པ་
དང་རྣམ་རྟོག་འགགས་པ་དོན་གཅིག་གོ་ཞེ་ན། བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྫོ་རྩེ་ལ་
བསྟོད་པ་ལས། ^③རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤངས་པའི་སེམས། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་བསྟོམས་^④བྱས་
པའི། །འཁོར་བ་རྣམ་རྟོག་ཅམ་ཉིད་དོ། །རྣམ་རྟོག་མེད་པ་ཐར་པ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་པ་
མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་རྟོག་སྤངས་པའི་སེམས་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་^⑤སར་སེམས་སེམས་བྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་སྒྲུབ་ལ་ཅི་ན་ལན་
འདེབས་རྒྱ་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་སེམས་སེམས་བྱང་མེད་ཟེར་བ།
འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་ཀྱི་གཞུང་ལས་དངོས་སུ་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་
ལས། རྟེན་མེད་ཀྱི་ལྷ་མོ་མཐོང་བ་གོ་ལ། །གང་གིས་མཐོང་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། །ཐ་སྙད་དུ་
ནི་སེམས་ལ་བརྟུང་། །ཅེས་ཡུལ་ཅན་གྱི་བྱེད་པ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་

མདོན་སྐུམ་དུ་མཐོང་བ་དེས་པའི་ལན་དུ། ཐ་སྙད་དུ་སེམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མདོན་
 སྐུམ་དུ་མཐོང་བར་གསུངས་ཤིང་། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་། ❶ རྩི་ལྟར་མེ་
 ཡིས་དག་པའི་གོས། །སྒྲ་ཆོགས་དེ་མས་དེ་མ་ཅན། །རྩི་ལྟར་མེ་ཡི་ནང་བཅུག་ན། །དེ་
 མ་འཆིག་གྱུར་❷ གོས་མེན་ལྟར། །དེ་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཡི་སེམས། །འདོད་ཆགས་
 ལས་སྐྱེས་དེ་མ་ཅན། །ཡེ་ཤེས་མེ་ཡིས་དེ་མ་སྟེག་ །དེ་ཉིད་འོད་གསལ་བ་ཡིན་
 རོ། །ཞེས་དོ་རྒྱས་ཀྱི་གོས་དེ་མ་ཅན་མེར་བཅུག་པ་ན། མེས་དེ་མ་འཆིག་གྱུར་གོས་
 མི་འཆིག་པ་ལྟར། སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེས་བསྟེགས་པ་ན། དེ་མ་བསྟེགས་
 པ་ཡིན་ཀྱི་འོད་གསལ་བའི་སེམས་མེད་པར་མི་འགྱུར། ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན།
 སེམས་སེམས་བྱུང་ཡོད་པ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེས་ན་ཤིང་ཏྲ་ཆེན་པོ་ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས། སེམས་ཡིད་རྣམ་པར་ཤེས་
 པ་གསུམ་དོན་གཅིག་ཏུ་གསུངས་པ་དང་། འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེས་ཀྱང་། ❸ སེམས་བསྐྱེད་
 པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། སེམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ་རྣམ་པར་རིག་པ་འོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་
 དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ། དཀར་པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་
 པ་ནི་དེ་ལ་སྤྲིད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་ཅི་ཟེར་རྒྱ་ཡིན། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་ཐལ་
 རང་དང་གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་རྣམས་ལ་སྤྲོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་འདོག་ཚུལ་ཡོད་པ་
 རྣམས་སོ་སོར་ཁས་ལེན་པ་མ་གཏོགས། གསུང་རབ་སྤྱིའི་ཐ་སྙད་འདོག་ཚུལ་རྣམས་
 སྤྲོད་མོང་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་རོ། །གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སེམས་སེམས་
 བྱུང་མེད་པར་ཐལ་རང་གཉིས་ཀས་འདོད་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་འདོད་པ་
 གང་ཞིག །ཐལ་རང་གཉིས་ལ་ལྟ་བའི་བྱུང་པར་མེད་པའི་བྱིར། ཏྲགས་གཉིས་ཀ་དངོས།
 འདོད་ན། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས། ❹ གཞན་དག་ན་རེ། དེ་དག་གི་ལྟར་ན་རྣལ་འབྱོར་

པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་^①དོན་བྱུང་པར་ཅན་སྣང་བ་བསྐྱེད་པའི་^②སྒོ་ནས་གནས་ཡོངས་སུ་
གྱུར་པས་གྱུར་པ། ཆོས་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་གྱི་བྱ་བ་མཛད་པ་གཉིས་སུ་མེད་
པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་གདོན་མི་བྱ་བར་ཁས་སྦྱང་དགོས་པ་རྣམས་ངེ་
ལྟར་བསྟུ། ཞེས་རྒྱལ་སྤྱོད་སེང་གོ་བཟང་པོས་བཤའ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་སྤྱིར། འདི་ལ་གྲུབ་མཐའ་ཀུན་ཤེས་པས། དེ་ལྟར་བཤའ་བ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་
ཡིན། ཐལ་འགྱུར་པའི་ལུགས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སེམས་སེམས་བྱུང་མེད་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་སྒྲ་མོད། གོང་དུ་བྱངས་པའི་རིན་ཆེན་འཕྲིང་བ་དང་། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་
པ་སོགས་མ་གཟིགས་པའི་སྒྲོན་ནོ། །དེས་ན་བྱེད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སེམས་སེམས་
བྱུང་མེད་པར་འདོད་པ་འདི། ལུ་སྟེགས་སྟོད་པ་བ་བྱི་མ་བཟང་ན་སེམས་ཀྱང་བཟང་པར་
འདོད་པ་ལྟ་བུའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་སྒྲས་པ། མཁས་གྲུབ་
གཞན་ལ་ལུ་སྟེགས་ལུགས་འཛིན་ཞེས། །ཡང་བག་ཚ་མེད་པར་སྒྲ་བཞིན་དུ། །རང་
ཉིད་ལུ་སྟེགས་སྟོད་པ་བ་ཡི་ལུགས། །དོ་ཚ་མེད་པར་འཛིན་པ་དོ་མཚར་ཆེ། །ཞེས་
བརྗོད་པར་བྱའོ། །

འོན་འཇུག་འགྲེལ་གྱི་ལུང་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡང་བྱེད་རྣམས་
ཀྱི་ལོག་རྟོག་གི་རྩ་བ་མང་པོ་ཞིག །གཏི་ལུག་རང་བཞིན་སྒྲིབ་སྤྱིར་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། །ཞེས་
སོགས་རྩ་འགྲེལ་ལ་འབྲུ་མ་ནོན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་འདུག་པས། ཁོ་བོས་དེ་དག་གི་
དོན་བཤའ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་འཇུག་འགྲེལ་ལས། ^③དེ་ལྟར་རེ་ཞིག་སྤྱིད་པའི་ཡན་ལག་
གིས་ཡོངས་སུ་བསྟུས་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་
བདེན་པ་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་བདེན་འཛིན་ལ་བྱེད་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུང་འདིའི་དོན་
ནི། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་བདེན་པ་ཀུན་རྫོབ་པ་གང་གི་དོར་འཛིན་

པའི་སྒོ་ཀྱན་རྫོབ་པ་དེ་བདེན་འཇིན་ལ་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་རྗེ་
ཙོང་ཁ་པའི་ལེགས་བཤད་ཡིན་ནོ། །

དེའི་རྗེས་སྟུ། དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ཉན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་སྤངས་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། ས་བདུན་པ་
མན་ཆད་དུ་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་ཚེས་རྣམས་ལ་བདེན་པར་འཇིན་པ་ཡོད་པ་དང་། ཉན་རང་
དབྱ་བཅོམ་པ་དང་དག་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་བདེན་པར་འཇིན་པ་
མེད་ཀྱང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་དུ་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་ཚེས་རྣམས་བདེན་པར་སྤང་བ་ཅམ་
ཡོད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་ཚེས་རྣམས་བདེན་པར་སྤང་བ་ཅམ་
ཡང་མེད། ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ལེགས་པར་བཤད་པའོ། །

འོ་ན་དེ་ལྟ་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེས་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་ཀྱན་རྫོབ་
ཅམ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། འདིའི་དོན་ལ་མཁས་པ་ཁ་
ཅིག །དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་བདེན་ཏྱིག་གི་ཀྱན་རྫོབ་དེའི་
དོར་བདེན་པས་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། བདེན་ཏྱིག་སྤངས་པའི་དོར་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་
སྤང་བ་ཅམ་དུ་ཟད་པས་ཀྱན་རྫོབ་ཅམ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས་། རེ་ཞིག་མི་འཐད་དེ། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ན་འཇིག་རྟེན་བདེན་ཏྱིག་གི་
དོར་བདེན་པས་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པར་བཞག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ❶གཏི་ཐུག་རང་བཞིན་སྤྱོད་ཕྱིར་ཀྱན་རྫོབ་སྟེ། །དེས་གང་བཅོམ་མ་བདེན་
པར་སྤང་དེ་ནི། །ཀྱན་རྫོབ་བདེན་ཞེས་ཐུབ་པ་དེས་གསུངས་ཏེ། །བཅོམ་མར་གྱུར་
པའི་དངོས་ནི་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལུང་དེའི་དོན་ནི། སྤྱིར་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་གྱི་
 ཚེས་ལ་བྱུང་པར་འབྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་ཅམ་གྱི་ཚེས་ཡིན་ན། ཀུན་རྫོབ་
 བདེན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤྱིའི་སྤང་ཚུལ་ལ་ལྟོས་ནས་བྱུང་པར་འབྱེད་
 པ་ཡིན་ཏེ། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་གྱི་རྗེས་ཐོབ་པ་དང་། ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པ་རྣམས་
 གྱིས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གཟིགས་ཚུལ་ནི། རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་བདེན་འཛིན་གྱི་
 རོར་བདེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞིག་གཟིགས་པ་ཡིན་ལ། ཉན་རང་དབྱ་བཅོམ་
 དང་དག་སའི་རྗེས་ཐོབ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་གྱིས་ནི། གཞན་རྒྱུད་གྱི་
 བདེན་འཛིན་གྱི་རོར་བདེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞིག་གཟིགས་ཀྱང་རང་རྒྱུད་གྱི་
 བདེན་འཛིན་གྱི་རོར་བདེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མ་གཟིགས་པར། སྤང་དོའི་ཀུན་
 རྫོབ་ཅམ་ཞིག་གཟིགས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གཞི་མ་གྲུབ་ཟེར་བ་འདི། གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་བ་བཞི་
 བོ་གང་གི་འང་ལུགས་མ་ཡིན་ཏེ། རང་སྤྱོད་ལ་མ་དང་ཐལ་འགྱུར་བ་གཉིས་ཀས་ཀུན་རྫོབ་
 བདེན་པ་གཞི་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ནི་ཆད་ལྟའི་གཙོ་བོར་གཟུང་ནས། དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་
 མི་རིགས་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཐལ་འགྱུར་བས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་
 ཚེས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཁས་སྤངས་པ་ལ། ཅུ་ཤེད། ^①གལ་ཏེ་འདི་དག་ཀུན་སྟོང་
 ན། །འབྱུང་བ་མེད་ཅིང་འཛིན་པ་མེད། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་བོ་རྣམས། །སྤྱོད་ལ་
 མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་པ་ནས། འཛིན་ཏེན་པ་ཡི་ཐ་སྙད་ནི། །ཀུན་ལ་གཞོད་པ་
 བྱེད་པ་ཡིན། །ཞེས་དངོས་སྤྱོད་པའི་ཚུད་པ་བཞོད་ནས། དེ་ལ་ལན་འདེབས་པ་ན། འབྱུང་
 འཛིན་དང་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དང་། དགོན་ཅོག་གསུམ་མེད་པར་འདོད་ཅེས་མ་
 གསུངས་པར། དེ་རྣམས་མེད་པར་འགལ་བའི་ཉེས་པ་དེ་སྤྱོད་ལ་འཇུག་གི་ །ཁོ་བོ་ཅག་ལ་

དེ་རྣམས་མེད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཉེས་པ་མེད་ཅེས་ལན་བཏབ་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་
 དུ།^① ཁྱོད་ནི་རང་གི་སྒྲིན་རྣམས་ནི། །ང་ལ་ཡོངས་སུ་སྒྱུར་བྱེད་པ། །རྟ་ལ་མངོན་པར་ཞོན་
 བཞིན་དུ། །རྟ་ཉིད་བཟེད་པར་གྱུར་པ་བཞིན། །ཞེས་དང་།^② གལ་ཏེ་འདི་ཀུན་མི་སྟོང་
 ན། །འབྱུང་བ་མེད་ཅིང་འཇིག་པ་མེད། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས། །ཁྱོད་ལ་
 མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞུང་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ངེལ་ན། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་མེད་པར་ཐལ།
 འབྱུང་འཇིག་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འབྲས་གནས་
 བཞི་དང་ཞུགས་པ་བཞི་སྟེ་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་དང་། དམ་པའི་ཆོས་དང་། སངས་
 རྒྱུ་ཤེས་པའི་མཆོག་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་ཐལ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་མེད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན།^③ ཁྱོད་ཀྱིས་སངས་རྒྱུ་བྱང་ཆུབ་ལ། །མ་བརྟེན་པར་ཡང་ཐལ་བར་
 འགྱུར། །ཁྱོད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སངས་རྒྱུ་ལ། །མ་བརྟེན་པར་ཡང་ཐལ་བར་
 འགྱུར། །ཞེས་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་ལ་མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཉེས་པ་དུ་མ་བརྗོད་ནས་
 བཀག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱང་པར་དུ་རྩ་ལེ་ལས།^④ གང་ལ་སྟོང་པ་
 ཉིད་རུང་བ། །དེ་ལ་ཐམས་ཅད་རུང་བར་འགྱུར། །གང་ལ་སྟོང་ཉིད་མི་རུང་བ། །དེ་ལ་
 ཐམས་ཅད་མི་རུང་འགྱུར། །ཞེས་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་གང་གི་ལུགས་ལ་རུང་བའི་དབྱ་
 མ་པའི་ལུགས་དེ་ལ། འབྱུང་འཇིག་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་
 ཆད་གྲུབ་ཏུ་འཇོག་ལེས་པ་ཞིག་འོང་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དབྱ་མ་པའི་
 ལུགས་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཆད་གྲུབ་ཏུ་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྒྲིན་མེད་པ་ཞིག་བྱུང་ན། ལུགས་དེ་ལ་ཐ་སྙད་
 ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཐད་ལྡན་དུ་ཁས་སྦང་དུ་རུང་། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་དེ་

གང་ལ་བྱེད། གུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡོད་པར་འཛོག་པ་ལ་བྱེད་དམ། དེ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་
 འཛོག་པ་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། ཁྱོད་རང་ལ་དངོས་འགལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། མོ་
 གཤམ་གྱི་བྱ་དང་གུན་རྫོབ་བདེན་པའི་རྣམ་གཞག་འཛོག་ཚུལ་ལ་བྱེད་པར་མེད་པར་
 ཐལ། དེ་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མཚུངས། དོན་དམ་དུ་མེད་མཚུངས་ཡིན་པའི་བྱིར།
 འདོད་ན། ཟླ་བས། ^①གཞན་ལ་མོ་གཤམ་བྱས་གཞོད་ཅི་ཞིག་བསྐྱུལ། །ཞེས་གསུངས་པ་
 མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་མོ་གཤམ་བྱ་ཐ་སྙད་དུ་མེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཟླ་བཅིག་ཟླ་
 གཉིས་ཡིན་པ་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པར་ཐལ། མོ་གཤམ་བྱ་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པའི་བྱིར།
 འདོད་ན། དངོས་འགལ། བྱ་བ་པ་མེད་ན། ཟླ་བཅིག་ཟླ་གཉིས་ཡིན་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་
 ཁས་སྐྱེས་ནས་མོ་གཤམ་བྱ་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པར་ཁས་ལེན་པ་ནི། ཁྱོད་ལ་མོ་གཤམ་
 བྱས་གཞོད་པ་ཅི་ཞིག་བསྐྱུལ་ནས་མོ་གཤམ་བྱ་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན།
 ལར་བྱེད་གྱི་ཅོམ་འདི་རྣམས་ནི་ཁས་ལེན་བྱ་བ་པ་གཅིག་ཀྱང་མི་སྒྲུང་སྟེ། ཁྱོད་གྱི་དབྱ་མ་
 རྣམ་ངེས་ཟེར་བ་དེར། གུན་རྫོབ་བདེན་པ་རང་ལུགས་ལ་ཡོད་པ་མིན་པའི་རིགས་པ་
 བཤད་པར་བྱ་སྟེ། མིག་སོགས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་གསུང་མོད། དེར་ཡོད་པས་རང་
 ལུགས་ལ་ཡོད་པའི་གོ་མི་ཆོད་དེ། ཐ་སྙད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་མཆན་མར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་
 དང་། དེས་གུན་ནས་བསྐྱེད་པའི་བརྗོད་པ་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེའི་ངོར་ཡོད་པས་ཡོད་
 པའི་གོ་ཆོད་ན་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཀྱང་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་དང་། ཞེས་
 གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་གཉིས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་བཤད་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་འཛིག་
 རྟོག་གྱི་གུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ན་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་ཡོད་པས་མ་བྱ་བ་སྟེ། གང་ཟག་གི་
 བདག་བཞིན། ཞེས་བྱ་བ་ནི་རིགས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གང་ཟག་གི་བདག་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་
 མེད་ཅེས་བཤད་འདུག་པའི་བྱིར། ཁས་སྐྱེས་ནང་འགལ་འདི་ཅམ་ཡང་མི་རིག་

པར་ཚོམ་བྱེད་པ་ནི་ཁྲལ་ཕྱང་^①པར་ཟད་དོ། །

གཞན་ཡང་། བྱེད་ཀྱི་ལྟ་བུ་འདི་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ལུགས་སུ་བྱས་ནས། རང་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་དེ་ཆད་ལྟ་ཁོན་ལ་སྐྱེལ་བ་དེ་ཤིན་ཏུ་ཐ་ཆད་པ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱལ་པའི་བྱུང་མཐའ་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་སྐབས་སུ་ཆད་ལྟ་ཁས་ལེན་རྒྱ་ཡིན་ན། མཐའ་བལ་གྱི་སྟོང་ཉིད་དེ་བྱུང་མཐའ་སྤྱོད་པ་གང་གི་སྐབས་སུ་ཁས་ལེན་རྒྱ་ཡིན། གལ་ཏེ་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་སྐབས་སུ་ཆད་ལྟ་ཁས་མ་སྤངས་སོ་སྦྲུམ་ན།

འོ་ན་ཉོན་ཅིག་། དེར་ཐལ། རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས། ^②མེད་པ་པ་ནི་ངན་འགྲོར་འགྲོ། ། ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་མེད་ལྟ་དེ་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་སྐབས་སུ་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན་དེར་ཐལ། དབུ་མ་ཆེན་པོའི་སྐབས་སུ་ལས་འབྲས་དང་སྐྱེ་བ་སྤྱི་ཕྱི་མེད་པར་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་དངོས་འགལ། བྱུང་བ་མེད་དོ་སྦྲུམ་ན། འོ་ན་རིན་ཆེན་^③འབྲེང་བ་ལས། ^④མདོར་ན་མེད་པར་ལྟ་བུ་ཉིད། །ལས་དང་འབྲས་བུ་མེད་ཅེས་པ། །བསོད་ནམས་མ་ཡིན་ངན་སོང་བ། །དེ་ནི་ལོག་པར་ལྟ་ཞེས་བཤད། །ཅེས་པའི་གཞུང་འདིས་བརྗོད་བྱ་ཅི་བསྟན་འདུག་ཐུགས་བསམ་ཐོང་། བྱེད་ཀྱིས་རེས་འགའ་ཡོད་མིན་མེད་མིན་སྒྲིབ་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཟེར། རེས་འགའ་ལས་འབྲས་སོགས་ཀྱན་རྗེ་བ་བདེན་པ་མེད་པ་འདི་སྒྲིབ་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཟེར་བ་སོགས་ཅི་ཟེར་འདི་ཟེར་མི་འདུག་པ། དཔལ་ལྷན་སྒྲིབ་པའི་ལུགས་ལ་གང་ཁས་ལེན་རྒྱ་ཡིན་ཏེ་གཏིག་ཏེ་གཏིག་ལ་བ་རྒྱ་ཨེ་ཡོད། གང་ཁས་ལེན་གྱང་སྒྲིབ་པའི་ལུགས་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པའོ། །

དེའི་རྗེས་སུ་ཡང་བྱེད་ཀྱིས། ཕྱང་པོར་བདག་ཡོད་ཅེས་པ་འཇིག་ཆོགས་ལ། །ལྟ་བུའི་རི་བོ་ཀྱན་གྱི་གཙོ་བོར་གསུང་། །མིང་ཅམ་མཐུན་པས་དོན་ལ་བདག་ཡིན་ན། །མིང་ཅམ་མཐུན་རྣམས་དོན་ལ་ཅིས་མི་བདེན། །ཞེས་དགག་པ་བྱེད་པ་ནི་དབུ་མ་

འདྲུག་པའི་གཞུང་ལ་མ་སྦྱངས་པའི་འཆལ་གཏམ་ཡིན་ཏེ། འདྲུག་པ་ལས།^① སྤང་པོར་
བདག་ཡོད་མ་ཡིན་བདག་ལ་ཡང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་འཛིག་ལྟ་དེ་འཛིག་ལྟ་
ཀྱན་བརྟགས་ཡིན་ལ། འཛིག་ལྟ་ཀྱན་བརྟགས་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་གཙོ་བོར་མི་
འཐད་པའི་ཕྱིར། ཐར་པ་དོན་གཉིར་རྣམས་ཀྱིས་འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྦྱེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་འགོག་
པའི་ཡན་ལག་ཏུ། དེ་ཀྱན་བརྟགས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་འགོག་པར་གསུངས་པ་ཙམ་ཡིན་
ཕྱིར།^② མིང་ཙམ་མ་ཐུན་པས་དོན་ལ་བདག་ཡིན་ན། །མིང་ཙམ་མ་ཐུན་རྣམས་དོན་ལ་ཅིས་མི་
བདེན། །ཞེས་པ་འདི་ལ་འབྲེལ་གཏན་མི་འདྲུག་པས་ལན་གདབ་མི་དགོས་སོ། །

དེའི་རྗེས་སུ།^③ བྱེད་པོ་དེ་ལ་འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱིས། །བདག་ཅེས་ཐ་སྙད་
འདོགས་པ་ཡིན་མོད་ཀྱང་། །དེ་ཉིད་བདག་ཏུ་སྦྱང་བདག་མེད་དུ། །བསྐྱབ་པ་བྱི་ནང་
གཞུང་གི་བྱེད་པར་ཡིན། །ཞེས་པའི་དགག་པ་འདི་ནི་རང་ལ་ནང་འགལ་བྱུང་བ་དོ་མ་
ཞེས་པའི་དགག་པར་འདྲུག་སྟེ། འོ་ན་མང་བཀྱར་བ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་པ་ཡིན་
པར་ཐལ། བདག་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། མ་
གྲུབ་ན། དངོས་འགལ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་རང་གིས་བརྩམས་པའི་དབུ་མ་རྣམ་ངེས་ཞེས་པ་
དེར། གཉིས་པ་ཆོས་འདིའི་གྲུབ་མཐའ་སྦྱ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། བདག་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་
པ་དང་། དེ་མེད་པར་སྦྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། མང་པོས་བཀྱར་བའི་སྡེ་པ་དག་ཡིན་ལ།
འདི་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། སྤང་པོ་ཉིད་བདག་ཏུ་འདོད་པ་དང་། བདག་སྤང་དེ་ཉིད་ཀྱང་
གཞན་ཉིད་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པར་འདོད་པའི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་སྤང་པོ་ལྟ་
ཆར་བདག་ཏུ་འདོད་པ་དང་། རྣམ་པར་ཞེས་པའི་སྤང་པོ་ཉིད་བདག་ཏུ་འདོད་
པའོ། །ཞེས་རང་ལུགས་བཞག་པ་འདི་བརྗོད་དམ།

ཡང་བྱེད་ཀྱི་དབུ་མ་རྣམ་ངེས་ཟེར་བ་དེར། དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་མང་བཀྱར་བས་

བས་ཕྱང་པོ་བདག་འཛིན་གྱི་དམིགས་པར་ཁས་སྦངས་པ་ལ། ཕྱང་པོ་ཆོས་ཅན། བདག་
 ཏུ་ཐལ། བདག་ལྟེ་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཐོག་མར་འཕངས་ནས། དེའི་བྱ་བ་
 པ་ཆད་མས་གྲུབ་ཅིང་། འདོད་ན། ^①གལ་ཏེ་ཕྱང་པོ་བདག་ན་དེ་ཕྱིར་དེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་
 གཞོན་བྱེད་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་རྩེ་ཙུང་ཁ་པའི་བཞེད་པ་བསྐྱར་ནས། དེ་
 རི་མི་འཐད་དེ། མང་བཀྱར་བའི་རྩ་བའི་གྲུབ་མཐར་ཕྱང་པོ་བདག་ཏུ་ཁས་སྦངས་ཟིན་
 བཞིན་དུ། སྒར་ཡང་ཐལ་རོ་དེ་ལྟར་འཕེན་པ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་མིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 སྒྲིམ་འདུག་པ་ཉོན་ཅིག །

འོ་ན་དཔལ་ལྷན་སྒྲིབ་བས་མང་བཀྱར་བ་སོགས་ལ། ^②བདག་ནི་རྩེ་སྤྱི་འགྱུར་
 ཞིང་དེར་ལྟ་བུ། །རྩེ་ལ་འཇུག་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མི་འགྱུར། །ཞེས་ཐལ་འགྱུར་འཕངས་
 པ་འདི་ཡང་ཐལ་རོ་ཡིན་པར་ཐལ། མང་བཀྱར་བའི་རྩ་བའི་གྲུབ་མཐར་ལ་ཕྱང་པོ་གང་
 ཟག་བདག་ཏུ་ཁས་སྦངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ཕྱང་པོ་བདག་ཏུ་ཁས་སྦངས།
 བདག་ཡིན་ན་གང་ཟག་གི་བདག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་།
 མང་བཀྱར་བ་དེས་འཛིག་ལྟ་ལོག་ཞེས་སྤྱི་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། མང་བཀྱར་བས་
 འཛིག་ལྟེ་ཞེན་ཡུལ་གང་ཟག་གི་བདག་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ^③དེར་ལྟ་བུ། །
 རྩེ་ལ་འཇུག་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མི་འགྱུར། །ཞེས་པ་དང་འགལ།

གཞན་ཡང་། མང་བཀྱར་བས་བདག་མེད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་
 མཛོན་སུམ་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། མང་བཀྱར་བས་གང་ཟག་གི་བདག་ཁས་ལེན་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ལ་འདོད་ན། ^④ཁྱོད་ཀྱིས་རྣལ་འབྱོར་བདག་མེད་མཛོད་བ་ལ། །དེ་ཆེ་ངེས་པར་
 དངོས་རྣམས་མེད་པར་འགྱུར། །རྟག་བདག་སྟོང་ན་དེ་ཆེ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །ཁྱོད་ཀྱི་སེམས་
 སམ་ཕྱང་པོ་བདག་མི་འགྱུར། །ཞེས་བཤད་པ་དང་རྩེ་ལྟར་མི་འགལ། ལར་ཁྱོད་ཀྱིས་

བདག་ཡིན་ན་གང་ཟག་གི་བདག་ཡིན་དགོས་པ་དང་། མང་བཀྱར་བ་སོགས་ཀྱིས་སྤང་
 བོ་ལྷ་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་དང་། བྱི་ནང་གི་བྱེད་པར་བདག་ཁས་ལེན་མི་
 ལེན་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འཛོག་ཅེས་སོགས་ནང་འགལ་འབའ་ཞིག་ལ་བ་ནས། ^①གངས་
 ཅན་མཁས་པ་རྣམས་ལ་འདི་བསྐྱོད་དོ། །ཞེས་ཟེར་བར་འདུག་པས། བྱེད་ཁ་འཆལ་
 འདོན་པ་ལ་ཁ་པོ་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་འདུག་^②།

དེ་ལྟར་ན་དཔལ་ལྷན་ལྷ་བས་མང་བཀྱར་བ་སོགས་སྤང་བོ་བདག་ཏུ་འདོད་པའི་
 རང་སྡེ་འགོག་པའི་ཆེ། བྱེད་ཀྱིས་རྣལ་འབྱོར་བདག་མེད་མཐོང་བ་ཡིས། །གཟུགས་
 སོགས་དེ་ཉིད་ཉོགས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་འབྲེལ་མེད་ཁོ་ན་ཡིན་
 པར་ཐལ། མང་བཀྱར་བ་སོགས་སྤང་བོ་བདག་ཏུ་འདོད་པའི་རང་སྡེ་རྣམས་ཀྱིས། གང་
 ཟག་གི་བདག་མེད་ཉོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མཐོན་སུམ་ཁས་མི་ལེན་པའི་བྱིར་ཉེ། དེ་
 རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར། ཉགས་དངོས། དེས་ན་བྱེད་ཀྱིས་
 བྱོགས་སྤྲ་ཡེ་མ་གོ་འདུག་པས། ཁོ་བོས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་སངས་
 རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བ་བཞི་ཀས་བདག་ཁས་ལེན་ཅིང་། བདག་མེད་མཐོན་སུམ་དུ་
 ཉོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མཐོན་སུམ་ཁས་ལེན་ཀྱང་། བདག་མེད་པར་མཐོན་སུམ་དུ་
 ཉོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མཐོན་སུམ་ཁས་མི་ལེན་ཉེ། དཔེར་ན་བདེན་མེད་མཐོན་སུམ་དུ་
 ཉོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མཐོན་སུམ་ཁས་ལེན་ཀྱང་། བདེན་པ་མེད་པར་མཐོན་སུམ་དུ་
 ཉོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མཐོན་སུམ་ཁས་མི་ལེན་པ་བཞིན་ནོ། །བྱེད་བདག་ཆད་མས་མ་
 དམིགས་པ་དེ་བདག་མེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་འདྲི་བའི་རིགས་སུ་འདུག་པ།
 སྤང་མེད་དེ་འདྲའི་ལན་བྱེད་པ་སྐབས་སུ་མ་བབ་མོད། འོན་ཀྱང་བྱེད་ཡིད་མི་ཆེ་མ་ན།
 བདག་གཉིས་གང་ཡང་ཆད་མས་མི་དམིགས་པ་དེ་བདག་མེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་

སྤྲུལ་སྤྲུལ་ཆོག་གོ།

ཡང་སྤྲུལ་གྱི་དབྱུང་མ་རྣམས་ཤིས་པ་དེར། རང་ལུགས་འཛིན་པ་ན། ❶གང་
ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་དམིགས་པ་ནི་རང་རྒྱུད་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་རྣམས་སྤོང་གྱི་ཕུང་
པོའོ་ཞེས་སྤྲུལ་འདུག་པ་ཉོན་ཅིག། རང་རྒྱུད་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་རྣམས་སྤོང་གྱི་ཕུང་པོ་
ཆོས་ཅན། རང་འཛིན་ལྟན་སྤྲུལ་གྱི་དམིགས་རྣམས་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་རྟེན་དམིགས་
པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། མ་སྤྲུལ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས། འབྲུག་པ་མེད་ན། དཔལ་
ལྷན་ལྷ་བས། ❷མོ་གཤམ་བྱ་ལྟར་སྤྲུལ་བ་དང་བལ་ཕྱིར། །དེ་ལྟར་གྱུར་པའི་བདག་ནི་
ཡོད་མིན་ཞིང་། །འདི་ནི་རང་འཛིན་རྟེན་དུ་འཇུག་པའི་རིགས་ལ། །ཞེས་སུ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་རང་ལ་
གྲགས་པའི་མ་སྤྲུལ་པའི་རྟགས་བཞེད་ནས་འགོག་པ་རི་ལྟར་རིགས། གཤམ་ཉི་ཕུང་པོ་
ལྷ་འཛིན་ལྟའི་དམིགས་ལྷལ་ཡིན་པར་ཐལ། འཛིན་ཆོག་ལ་ལྷ་བ་ཞེས་པའི་འཛིན་
ཆོག་ནི་ཕུང་པོ་ལྷ་ལ་བཞེད་ལ། དེ་ལ་ལྷ་བ་ལ་འཛིན་ཆོག་ལ་ལྷ་བ་ཞེས་བཤད་
པའི་ཕྱིར་སྤྲུལ་ན། སྤོང་མེད་དེ། འཛིན་ཆོག་ལ་བཞེད་ནས་བཏགས་པའི་བདག་ལ་
ལྷ་བ་ལ་འཛིན་ཆོག་ལ་ལྷ་བ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་སྤྲུལ་གྱིས། ❸གང་ཟག་བདག་ཏུ་འདོད་ཅིང་གང་ཟག་གི་ །བདག་མེད་ཅེས་པ་
འདི་ཡང་བཞེད་གད་གནས། །དེ་ཕྱིར་བདག་དང་གང་ཟག་རྣམས་གངས་སུ། །འདོད་པ་འདི་
ཡང་རང་ཆོག་འགལ་བའི་ཁུར། །ཞེས་པའི་དགག་པ་ཞིག་བྱས་འདུག་པ་འདི་དང་། སྤྲུལ་
རང་གི་དབྱུང་མ་རྣམས་ཤིས་པ་དེར། རང་འཛིན་ལྟན་སྤྲུལ་ཆོས་ཅན། ཞེན་ལྷལ་ལ་མ་
འཁྲལ་པར་ཐལ། སྤྲུལ་གྱིས་གང་ལ་དམིགས་ནས་བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་དམིགས་པ་དེ་
ཉིད་❹བདག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འདི་གཞོད་བྱེད་བཟང་པོ་ཞིག་ཡིན་
སྤྲུལ་འདུག་ནའང་། འདི་འདྲ་བྱིས་པ་འདིད་པའི་བཟོ་སྐྲུན་ཡིན་ཉི། འོ་ན་ཆོས་ཉིད་ལ་

དམིགས་ནས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཆོས་ཅན། བྱོན་ཞེན་ཡུལ་ལ་མ་འབྲུལ་
པར་ཐལ། བྱོན་གྱི་དམིགས་པ་གང་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་གཟུང་བའི་དམིགས་པ་
ཆོས་ཉིད་དེ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

དེའི་རྗེས་སུ་བྱོན་གྱིས། ❶གང་ཟག་ཉིད་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ནི། །ཐོག་མེད་དུས་
ནས་འབྲུངས་པའི་སྤོངས་ཆེན་ཏེ། །དེ་ཉིད་དབྱུ་མའི་ལྷ་བ་རང་རྒྱུད་ལ། །བསྐྱེད་པའི་
གོགས་གྱི་གཙོ་བོར་མཁས་རྣམས་བཞེད། །ཅེས་ཟེར་བ་ནི་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་
འབྱེན་པའི་ཅལ་ཅལ་ཡིན་ཏེ། །འོ་ན་གང་ཟག་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་
གྱི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་ནམ། །འཛིན་སྤངས་གྱི་ཡུལ་ཡིན། །དང་པོ་ལྟར་ན། །དངོས་
འགལ་། གཉིས་པ་ལྟར་ན། །འོ་ན་གང་ཟག་གོ་སྟུམ་པའི་སྒོ་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་
འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། །གང་ཟག་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་གྱི་འཛིན་
སྤངས་གྱི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །འདོད་ན། །གང་ཟག་ལྟས་སྐྱེན་ལོ་སྟུམ་པའི་སྒོ་ཡང་
གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། །གང་ཟག་གོ་སྟུམ་པའི་སྒོ་དེ་གང་ཟག་གི་
བདག་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །འདོད་ན། །སོ་སོ་སྐྱེ་བོའོ་སྟུམ་པའི་སྒོ་འདི་ཡང་གང་
ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། །འདོད་ན། །སངས་རྒྱས་
འཕགས་པའོ་སྟུམ་པའི་སྒོ་དེ་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། །འདོད་
པའི་ཕྱིར། །འདོད་ན། །བྱོན་རང་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
སྤོངས་ལ། །སྐྱབས་འགོ་རྣལ་མ་གཅིག་གྱུང་མེད་པར་འཛིན་ཏེན་འདིའི་ཟང་ཟང་ཁོ་ན་
དོན་དུ་གཉེར་བ་ལ་བཙོན་པར་གྱིས་ཞིག །

ཡང་བྱོན་གྱི་ཚུད་ཡིག་ལས། ❷སེམས་ཅམ་གཞུང་དང་དབྱུ་མའི་གཞུང་
འགལ་ཞིག །རང་གིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཀྲལ་བྱས་ནས། །དེ་ལ་ནང་འགལ་ཡོད་

ཅེས་སྒྲུབ་ལ། །ཅིར་ཡང་མི་སེམས་གཞན་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི། །ཁོང་ཁྱོད་སྤྱིན་ཕུང་ནག་པོ་
 ཆར་གཡོས་ཏེ། །ཆོག་ངན་མི་བཟད་འབྲུག་གི་སྤྱི་ཆེན་གྱིས། །དཔལ་ལྡན་འདུས་པའི་
 ཆོག་ས་རྣམས་སྟོགས་བརྒྱར་འབྱེད། །འདི་འདྲ་འདི་ནི་དམ་པའི་གཞུང་མ་ཡིན། །དེ་
 ཕྱིར་ཅུང་ཟད་དབྱེད་ལ་དཔྱོད་ལྡན་དག། རྣ་བ་སྒྲགས་ཏེ་ལེགས་པར་ལན་ཐོབ་
 ཅིག། །ཅེས་དགག་པ་བཟང་པོ་ཞིག་གཏོང་རྒྱ་ཡོད་ཁ་པོ་བྱས་ནས་ལན་ཐོབ་ཅིག་ཅེས་སྒྲུས་
 འདུག་པ། ལན་གདབ་དགོས་པ་མི་འདུག། རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་
 དགག་གཞག་བྱེད་པའི་ཆེ་བྱེད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་འདི་ལུང་ཆད་ལྡན་འདི་དང་འགལ་ཞིང་།
 རིགས་པ་འདིས་གཞོད་ཅེས་ཀྱན་སྒྲོང་ངན་པ་དོར་ནས་དགག་གཞག་བྱེད་པ་ཡིན་ལ།
 བྱེད་སྟོགས་ལུང་གིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་སྐྱར་བ་ཆེན་པོ་
 བཏབ་པས་འདོད་དོན་འབྲུག་སྒྲུབ་ནས། ངན་སྒྲུས་འབའ་ཞིག་གི་ཚུང་པ་འདི་འདྲ་ལ་ལན་
 འདེབས་པར་མི་སྒྲོ་མོད། འོན་ཀྱང་མ་འདྲ་བླགས་པས་ལན་ཅུང་ཟད་གདབ་པར་བྱའི། བྱེད་
 རང་རྣམས་རྣ་བ་སྒྲགས་ཏེ་ལུང་དང་རིགས་པ་དྲི་མ་མེད་པའི་དགག་གཞག་འདི་དག་ལ་
 ལན་གདབ་རྒྱ་ཡོད་ན་འདེབས་པའི་དུས་ལ་བབ་པོ། །

འདིར་སྒྲུས་པ། །ལུང་དང་རིགས་པའི་དགག་གཞག་གཏན་མེད་པར། །གངས་
 ཅན་ཁོད་ཀྱི་བསྟན་འཛིན་མང་པོ་ལ། །ཁོང་ཁྱོད་སྤྱིན་ཕུང་ནག་པོ་ཆར་གཡོས་ཏེ། །ཆོག་
 ངན་སེར་བ་སྟོགས་བརྒྱར་པའ་གྱུར་གྱང་། །དོ་རྗེ་འཛིན་པས་རྗེས་བཟུང་སྐྱེ་བོ་ཡི། །པན་
 བདེའི་ལོ་ཐོག་འཛོམས་པར་བྱེད་མི་རུས། །གཞན་ལ་མི་གཞོད་རང་སྟོགས་ཁོ་ན་
 འཛོམས། །རྣམ་དཔྱོད་མི་ལྡན་ལོག་པའི་ལམ་ལ་སྒྱུར། །དེ་ཕྱིར་དེ་འདྲ་དམ་པའི་ཚུལ་མ་
 ཡིན། །ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །

ད་ནི་དགག་པའི་དངོས་ལན་གདབ་པར་བྱའི། རྣ་བ་སྒྲགས་ཏེ་ལེགས་

བར་ཉོན་ཅིག །དེ་ལ་སྟོགས་སྒྲ་མ་བརྗོད་པ་ནི། གོང་གི་ཚོད་ཡིག་དེའི་མཁུག་
 ཏུ།^① ལྷ་སྐྱབ་གཞུང་གི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ཡི། །མཐར་ཐུག་རིགས་པས་སྐྱབ་
 ཅིང་ལོག་སྟོགས་ལ། །རིགས་པའི་གཞོད་བྱེད་འཕེན་ཞིང་དབྱ་མ་པར། །ཁས་
 ལེན་དེ་འདྲ་དངོས་པོར་སྐྱ་བའི་གཞུང་། །ཡིན་གྱི་ལེགས་ལྡན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་
 སོགས། །ཡིན་ལུགས་སྟོན་པར་རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་པ། །ཚུལ་བཞིན་བརྟེན་
 པའི་མཁས་རྣམས་ག་ལ་ཡིན། །ཆོས་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ལེགས་བྱབ་
 ཅིང་། །རང་བཞིན་གྱིས་བྱབ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས། །རབ་ཏུ་བྱབ་པའི་
 གཞུང་ཆེན་ལེགས་བཅུགས་ནས། །མཐའ་དག་བདེན་པར་མེད་ཅེས་འདོན་པ་
 ཡི། །དབྱ་མའི་གཞུང་ལུགས་འདི་དང་འདི་དག་གིས། །ཆོས་ལྟར་བཅོས་ནས་
 ཆོས་མིན་སྟོན་ནོ་ཞེས། །ཡང་ཡང་སྟོག་པའི་སྟེགས་བམ་མང་མཐོང་
 ཆེ། །དེའི་མེད་དོན་གཉེར་མང་པོས་འཕགས་རྣམས་ལ། །སྐྱར་བ་བཏབ་ཅིང་
 ཆད་ལྡན་མཁས་པའི་གཞུང་། །རྩ་བཞིན་དོར་ནས་རང་བཟོའི་གཞུང་ཆེན་
 ལ། །ཉིན་མཆོན་ཀྱན་ཏུ་འབད་པས་རབ་བསྐྱེམས་ཀྱང་། །ལུས་དང་ལོངས་
 སྟོད་གོན་དུ་གྱུར་པར་བྱད། །ཅེས་སྐྱར་འདེབས་དང་བཅས་པའི་དགག་པ་བྱས་
 སོ། །ཁྱེད་ཀྱི་དགག་པ་འདི་རྣམས་ཞིབ་ཏུ་མ་བརྟགས་པའི་ཉམ་པའི་དགག་པ་
 འབའ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་གཞུང་འགོག་ཅིང་
 རིགས་པའི་གཞོད་བྱེད་འཕེན་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱར་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་
 བར་གནས་བརྟན་ཆོས་སྟོང་གིས་ཅ་ཤེ་དང་བཞི་བརྒྱ་པའི་དགོངས་པ་སེམས་
 ཙམ་དུ་བཀྲལ་ཞིང་། དངོས་སྐྱ་བའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་གང་དུ་ཡང་ལྷ་
 སྐྱབ་དངོས་སུ་བཀག་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པའི་བྱར།

ཡང་དེའི་རྗེས་སུ་བྱེད་ཀྱིས་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་དང་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་སོགས་
 ཡིན་ལུགས་ཀྱི་དོན་སྟོན་པར་རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་པས། དེ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་
 མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཚེས་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རྒྱས་མེད་ཀྱི་ཏམ་
 པ་སྟུན་པོ་མགོ་སྐོར་བའི་རྩན་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། ལེགས་ལྡན་འབྱེད་དང་ཡེ་ཤེས་སྙིང་
 པོ་སོགས་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་
 མཐར་ཐུག་པ་སྟོན་པར་རྒྱལ་བས་མདོ་རྒྱད་གང་ནས་ལུང་བསྟན། ཞེས་བྲིས་ན་ཅི་
 ཡང་མི་སྒྲིབ་པའི་བརྒྱལ་ཞུགས་འཛིན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་བྱེད་ཀྱིས་རྗེ་ཙོང་ཁ་
 པའི་གསུང་རབ་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་པ་རྣམས་རང་བཟོའི་གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་
 པ་ཡིན་པས་ལུས་དང་ལོངས་སྟོད་གྲོན་དུ་འགྱུར། ཞེས་པའི་སྒྲུབ་བ་བཏབ་ནས།
 དེས་ན་དབུ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་ལ་ལྟ་བ་མཐོ་དམའི་བྱེད་པར་ཡོད་པ་དང་། རང་རྒྱད་
 པས་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞུང་གི་ཕྱོགས་སུ་མཐར་ཐུག་པ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་
 ཁས་སྐྱེད་སོ། །ཞེས་སྒྲུབ་པ་འདི། རང་བཟོའི་གྲུབ་མཐའ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་བྱས་
 འདུག་པ། རང་བཟོའི་གྲུབ་མཐའ་ཡིན་མིན་བལྟ་བ་ཡིན་པས། བྱེད་རྣམས་གཞན་དུ་
 མ་གྱོལ་བར་རིགས་པ་དང་ལུང་འདི་རྣམས་ལ་ལན་ལེགས་པར་ཐོབ་ཅིག །

དབུ་མ་རང་རྒྱད་པས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་སྐྱེད་པར་ཐལ།
 མདོ་སྡེ་པས་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་དེ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁོ་ན་ལ་འཛོག་པ་
 གང་ཞིག །མདོ་སྡེ་པས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་སྐྱེད་པ་དེ་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པས་ཀྱན་རྫོབ་
 ཏུ་ཁས་སྐྱེད་པའི་བྱིར། ཏྲགས་དང་པོ་ནི་བྱེད་རང་གིས་ཀྱང་ཁས་སྐྱེད་པས་རང་
 གཞན་ཐམས་ཅད་མཐུན། ཏྲགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། འདུག་འབྲེལ་ལས་
 དབུ་མ་རང་རྒྱད་པ་འགོག་པའི་ཆེ། དེ་བྱིར་ཁ་ཅིག་གིས་མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་

གང་ཞིག་དོན་དམ་པར་སྦྲས་པ་དེ་^①ཉིད་ནི་དབྱ་མ་པ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་
 དོ། །ཞེས་སྦྲས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དབྱ་མའི་བསྟན་བཅས་ཀྱི་དོན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 མཛོན་པར་མི་ཤེས་པ་ཁོ་ནས་སྦྲས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་གང་གྱེ་བྲག་
 ཏུ་སྦྲ་བ་ནམས་ཀྱིས་གང་དོན་དམ་པར་སྦྲས་པ་དེ་ནི་དབྱ་མ་པ་ནམས་ཀྱི་ཀྱན་རྫོབ་
 ཡིན་ནོ་སྟེ་མ་དུ་སེམས་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་བསྟན་བཅས་ཀྱི་དོན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་སྟེ། འདི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ནི་འཇིག་
 རྟེན་པའི་ཆོས་དང་མཚུངས་པར་མི་རིགས་ཏེ། ^②ལྷགས་འདི་ནི་ཐུན་མོང་མིན་པའོ་
 ཞེས་མཁས་པ་ནམས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་ལ་ཞིབ་ཆ་
 ཞིག་དགོས་པ་འོག་ཏུ་འཆད། ལྷང་འདི་ལ་བྱིད་ནམས་ཀྱི་རྟོག་པ་ཡེ་མ་བཅུག་འདུག་
 བ། ད་འདི་ལ་འབྲུ་སྟོན་བྱེད་རྒྱ་ཨེ་ཡོད། རང་བཟོ་ཡིན་མིན་ད་ལྟ་བ་ཡིན། འདིར་སྦྲས་
 བ། སངས་རྒྱས་གཉིས་པའི་རིགས་པ་ལ། །བསྐྱལ་པར་བསམས་ཀྱང་ལན་མི་
 ཐེབས། །བདེན་ལན་སྦྱིན་ན་ངོ་ཡང་ཆ། །ཁ་རོག་འདུག་ན་འཕམ་པ་ཡིན། །ལོག་པའི་
 འབྲུ་སྟོན་བྱས་བྱུར་ན། །སྦྲར་ཡང་ངོ་ཆའི་གནས་སུ་ལྷུང་། །དེས་ན་གང་^③བྱང་ཚྭ་པ་
 ལ། །རྒྱ་གར་མཁས་པའི་ཡུལ་དུ་ནི། །ཕྱི་ནང་བརྗེ་ཏ་ཀྱན་གྱིས། །དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཆར་
 གཅོད་བྱེད། །བོད་འདིར་གང་བྱང་ཚྭ་པ་བྱེད། །ཆགས་སྤང་བྲག་པོས་གཞན་ལ་
 སྟོད། །གལ་ཏེ་རིགས་པས་མ་བྱུབ་ན། །ལྷང་བསྟན་ངན་པ་ཚྭ་པ་དང་། །སྤྱག་འདྲེའི་
 སྦྱལ་བ་ཡིན་ཞེས་སྟེ། །དེ་འདྲས་གཞན་ལ་གཞོད་མི་རུས། །རང་ཉིད་འདི་བྱིར་འཕམ་
 འགྱུར་བས། །དེ་བྱིར་བག་ཡོད་མཛད་དུ་གསོལ། །ཞེས་སྦྲས་སོ། །

གཞན་ཡང་། བྱིད་ནམས་གསོན་ཅིག །གང་བྱིར་དངོས་པོ་འདི་དག་ནམ་དུང་
 ན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་སྔ་མ་བརྗོད་པ་ན། འདུག་འགྲེལ་ལས། ^④དོན་དམ་པར་སྦྲེ་བ་

མེད་པས་བདག་དང་གཞན་ལས་^①སྐྱེ་བ་དགག་^②ལ་རག་མོད། གཟུགས་དང་ཚོར་བ་ལ་
སོགས་པ་གང་དག་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དག་གིས་དམིགས་པ་དེ་དག་གི་
རང་བཞིན་ནི་གདོན་མི་བར་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་དེ་ལྟར་མི་འདོད་ན།
བདེན་པ་གཉིས་སུ་རྗེ་ལྟར་བརྗོད་དེ། བདེན་པ་གཅིག་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །དེ་བྱིར་གཞན་
ལས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པར་འདོད་ཅིང་། རང་བཞིན་
ཀྱིས་སྐྱེ་བ་དང་གཞན་སྐྱེ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་རྒྱལ་བ་ཅིག་གཞུང་འདིའི་ཕྱོགས་སུ་སྐྱ་བ་
པོར་བཤད་འདུག་པ། དེ་འདྲའི་རྒྱལ་བ་དེ་བྱི་རོལ་པ་ཡིན་ནམ། རང་སྟེ་དངོས་སྐྱ་བ་ཡིན་
ནམ། དབུ་མ་རང་རྒྱད་པ་ཡིན་ནམ། སུ་ཡིན་སྟོས་ཞིག་གཤམ་ཏེ་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པ་
ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། རང་རྒྱད་པས་རང་གི་མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་ཆོས་མེད་པར་ཁས་
སྐྱེས་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་ལོ། །གཤམ་ཏེ། དངོས་སྐྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདིའི་ཕྱོགས་སུ་
སྐྱ་བ་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། བྱིད་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། བྱིད་དངོས་སྐྱ་
བ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཤམ་ཏེ་འདིའི་ཕྱོགས་སུ་སྐྱ་བ་པོ་དེ་བྱི་རོལ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་ན། དེ་
ཡང་མི་འཐད་དེ། བྱི་རོལ་པ་ཡིན་ན་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་ཁས་ལེན་པས་བྱུང་པའི་བྱིར།
དེས་ན་འགྲེལ་པ་དེ་ལ་འབྱུ་ཅི་སྟོན་སྟོ་གཟུ་བོར་ཞོག་ལ་ལན་གདབ་རྒྱ་འདུག་མི་འདུག་
ཐུགས་རྟོག་^③ཟུག་། འདི་ཡང་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་སྐས་ཀྱི་བྱ་བོ་ཤར་ཅོང་ཁ་
པའི་འཕྲིན་བསྐྱེལ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་། བྱིད་རྣམས་གསོན་ཅིག་མདོ་སྟེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས། ^④ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་པ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ངོས་འཛིན་པ་ན། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
གང་ཞེ་ན། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཆོད་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་
ན། འདི་ལྟར་དེ་ནི་མིང་དང་བདུན་རྣམ་པར་བཞག་པའི་མཆོད་ཉིད་ཡིན་གྱི། རང་གི་

མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་གནས་པ་ནི་མ་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པའི་མདོ་འདིའི་དོན། སེམས་ཅམ་པས་ཀྱན་བརྟགས་རང་གི་
མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ཀྱན་བརྟགས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དོན་དུ་བཤད་པ་
དེ་ལ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ཀྱིས་དགག་པ་བྱེད་མི་རིགས་པར་ཐལ། ལེགས་
ལྡན་རང་ལུགས་ལ་ཡང་ཀྱན་བརྟགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་མདོ་དེ་ལས་
ཀྱན་བརྟགས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་དོན་དུ་འཆད་རིགས་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། ལེགས་ལྡན་རང་ལུགས་ལ་ཀྱན་བརྟགས་དོན་དམ་པར་
མེད་པ། མདོ་དེ་ལས་ཀྱན་བརྟགས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་དོན་དུ་
འདོད་པ་གང་ཞིག །རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་དང་བདེན་པར་མེད་པ་གཉིས་དོན་
གཅིག་ཏུ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ཀྱིས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྤྱི་མ་དངོས་
འགལ། རྟགས་དང་པོ་ནི། ཤེས་རབ་སློན་མེ་ལས། ^①ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་བརྟགས་པའི་
ཀྱན་བརྟགས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་འདོད་པས་ནི་དབྱ་མའི་རིགས་^②པ་འདོད་པར་
བྱའོ། །ཞེས་པས་གསལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ཀྱིས་སེམས་ཅམ་པའི་མདོ་དོན་འཆད་ཚུལ་དེ་མི་
འགོག་གོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སེམས་ཅམ་པས་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་དོན་དེ་ལྟར་
ཁས་ལེན་པ་ལ། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ན་རེ། ཀྱན་བརྟགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་མདོ་དེའི་དགོངས་པ་ཡིན་ན་ཀྱན་བརྟགས་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྟག་རང་
གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནམ། བརྟགས་དོན་ཀྱན་བརྟགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། གཞན་དབང་ལ་སྦྱར་འདེབས་སུ་འགྱུར།
གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཀྱན་བརྟགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་མིན་ཏེ། ཚས་བདག་གི་

ཀུན་བརྟགས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་ཀྱང་། ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་
ཀུན་བརྟགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཐག་པ་ལ་སྒྱུལ་ལོ་སྒྱུལ་པའི་སྒྲོའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་
ཀྱང་། སྒྱུལ་ལ་སྒྱུལ་ལོ་སྒྱུལ་དུ་འཛིན་པའི་སྒྲོའི་ཞེན་ཡུལ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ཀྱིས་སེམས་ཅམ་པ་འགོག་པར་བྱེད་དོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། ^①གལ་ཏེ་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བར་ཡིད་ལ་
བརྗོད་པ་དང་། ཆོག་ཏུ་བརྗོད་པ་ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་མེད་དོ་ཞེ་
ན་ནི། དངོས་པོ་ལ་སྒྱུར་བ་འདེབས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ལ་བརྗོད་པ་དང་ཆོག་ཏུ་བརྗོད་པ་
ལ་སྒྱུར་བ་འདེབས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ^②ཀུན་བརྟགས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་
ནམ་པ་འབྲ་བས་སྒོ་གྲོས་འབྲུལ་བས་ཀུན་བརྟགས་པའི་དོན་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་སྒྱུལ་
འབྲུལ་བ་ལ་དེ་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་པ་འདི་ནམས་ལ་གཟེགས་ལ་
དབྱུ་མ་རང་རྒྱད་པས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་ཆོས་ཁས་སྤངས་སོ་ཞེས་རྗེ་
ཙོང་ཁ་བས་གསུངས་པ་འདི་ལ་མི་བཟོད་པར་མ་མཛད་ཅིག །གོང་དུ་བྲངས་པའི། དེ་
ཕྱིར་ཁ་ཅིག་མདོ་སྡེ་བ་ནམས་ཀྱི་ལུགས་གང་ཞིག་དོན་དམ་པར་སྒྲིས་པ་དེ་དབྱུ་མ་བ་
ནམས་ཀྱིས་ཀུན་རྗོབ་ཏུ་འདོད་དོ། །ཞེས་སྒྲིས་པ་དེ་ནི་དབྱུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་
ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པ་ཁོ་ནས་སྒྲིས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དགག་ཡུལ་
ཀྱི་དབྱུ་མ་བ་དེ་དབྱུ་མ་རང་རྒྱད་པ་མིན་གྱི། དེ་དངོས་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདི་འབྲ་
བའི་དོགས་པ་ནམ་དཔྱེད་ཅན་ལ་མི་འབྱུང་མོད། ལོག་རྟོག་ཅན་ལ་འབྱུང་སྲིད་པས་
བཤད་པར་བྱ་སྟེ། མདོ་སྡེ་བ་ནམས་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་སྒྲིས་པ་དེ་ཉིད་དབྱུ་མ་བ་
ནམས་ཀྱིས་ཀུན་རྗོབ་ཏུ་འདོད་ཅེས་སྒྲིབ་པ་པོ་འདི་དབྱུ་མ་རང་རྒྱད་པ་ལ་འཆད་རིགས་
ཏེ། དབྱུ་མ་རང་རྒྱད་པའི་གཞུང་ཙོད་མེད་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་ཅིང་། མདོ་སེམས་

སོགས་ལ་དོགས་པའི་གནས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་གཉིས་
རང་འགྲེལ་ལས། ❶གཞན་གྱིས་དོན་དམ་བྱས་གང་ཡིན། །དེ་ནི་གཞན་གྱི་ཀྱན་རྫོབ་
སྟེ། །གཞན་གྱིས་མར་འདོད་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་གཞན་གྱི་ཆུང་མར་འདོད། །ཅེས་པའི་
ལུང་བླངས་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལེགས་པར་དགོངས་བྱང་ལགས་སམ། དབྱ་མ་
རང་རྒྱད་པས་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ་སྦྱབ་བྱེད་
དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡོད་མོད་གྱི། མང་དོགས་ནས་རྒྱས་པར་མ་བྲིས།

དེས་ན་ཐལ་འབྱུར་བས་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ཟབ་པའི་སྒོ་ནས་འགྲེལ་
ཚུལ་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འགྲེལ་ཚུལ་བྱད་པར་ཅན་ཡོད་དེ། འདུག་འགྲེལ་གོང་
དུ་བླངས་པ་དེའི་མཐུག་ཏུ། ལུགས་འདི་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ་ཞེས་མཁས་པ་
རྣམས་གྱིས་ངེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དབྱ་མ་རང་རྒྱད་པ་བཀག་པའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དཔལ་ལྷན་ལྷ་བ་གྲགས་པས། ལྷ་སྦྱབ་གྱི་དགོངས་པ་
རང་རྒྱད་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འགྲེལ་ཚུལ་ཟབ་མོ་ཡོད་པར་བཤད་འདུག་པ་
དེ་གང་ཡིན་གསུངས་ཤིག །ཐལ་རང་གཉིས་ལ་ལྷ་བ་མཐོ་དམའི་བྱད་པར་མེད་པར་
འདོད་པ་ནི། རྗེ་མེ་ཏི་བས་ཀྱང་ལེགས་པར་བཀག་སྟེ། ལན་གདབ་རྒྱ་ཡོད་ན་འོག་
ཏུ་འཆད།

ཡང་བྱེད་གྱི་དགག་པ་གཅིག་ལ། ❷རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་བདེན་པར་མེད་དོ་
ཞེས། །ནང་འགལ་ཁུར་གྱི་རིང་ནས་དུབ་པ་ཡི། །རང་རྒྱད་གཞུང་གི་དབྱ་མའི་ལྷ་བ་
ལ། །རིམ་གྱིས་དགྱི་ཞེས་སྦྱ་བ་དོ་མཆར་གནས། །ཞེས་དབྱ་མ་རང་རྒྱད་པ་རྣམས་ནང་
འགལ་ཁུར་གྱིས་དུབ་པ། རྗེ་ཙྰ་ཁ་པའི་བཞེད་པར་བྱས་ནས། ལུགས་ཁྲིལ་གྱི་
གནས་སུ་བྱས་འདུག་པ། བྱེད་ཡེ་མ་གོ་བའི་ཁྲིམ་ཤོགས་གྱི་དགག་པ་འདུངས་མེད་

བྱེད་པ་རང་ཞིག་འདུག་པས་བྱེད་རང་ཉོན་ཅིག །དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ལ་ནང་འགལ་
མེད་ཅེས་སྒྲིབ། རང་རྒྱུད་པའི་ཞབས་ཏྱིག་ཡིན་པའི་ལྷགས་ཡིན་ལས་ཆེ། བྱེད་
གྱིས་རང་རྒྱུད་པའི་བརྩེ་ཏྱ་རྣམས་མགོ་འདོན་མི་དགོས། བྱེད་ལས་ཁོང་རྣམས་
བརྒྱ་འགྲུར་གྱིས་རིགས་པ་ལ་མཁས། འོན་ཀྱང་དཔལ་ལྷན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་
ལྷགས་ལྟར་ན། རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ལ་ནང་འགལ་གྱི་ཁུར་ཆེན་པོ་ཡོད་དེ། འདི་
ལྟར་འབྲེལ་པ་ཆོག་གསལ་ལས། ^① ཏྱིག་གོ་པ་འདིས་ནི་བདག་ཉིད་ཏྱིག་གོའི་
བསྟན་བཅོས་ལ་ཞིན་ཏུ་མཁས་པ་ཅེས་ཞིག་བསྟན་པར་འདོད་པས་དབུ་མའི་ལྟ་
བ་ཁས་ལེན་བཞིན་དུ། རང་གི་རྒྱུད་གྱི་སྦྱོར་བའི་དག་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ནི་ཆེས་ཞིན་ཏུ་ཉེས་པ་དུ་མའི་ཆོགས་གྱི་གནས་སུ་ཏྱིགས་ཏེ། ཞེས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་དང་། རང་རྒྱུད་གྱི་ཏྱིགས་ཡང་དག་ཁས་
ལེན་པ་ལ་ནང་འགལ་ཡོད་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་
པ་ལ་དེ་འདྲའི་ནང་འགལ་མེད་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། ལར་བྱེད་གསུང་རབ་
གྱི་དོན་ལ་ཏྱིག་པ་འཇུག་རྒྱ་ཡིན་ན། སྐབས་འདིར་དཔལ་ལྷན་ཟླ་བ་གྲགས་
པས། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྱེད་བྱེད་གྱིས་བདེན་གྲུབ་མེད་པར་ཁས་
ལྡངས་པ་དང་། རང་རྒྱུད་གྱི་ཏྱིགས་ཡང་དག་ཁས་ལྡངས་པ་ལ་ནང་འགལ་གྱི་
བྱང་པོ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་འདི་ངེས་པར་གྱིས་ལ། རང་རྒྱུད་པས་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད། བདེན་གྲུབ་མེད་ཅེས་ཁས་ལྡངས་པ་ལ་ནང་འགལ་བྱང་མ་
བྱང་གཟིགས། བྱེད་པར་འོག་ཏུ་བྱེད་གྱིས། རང་རྒྱུད་ཏྱིགས་གྱི་དོན་གོ་རང་
དབང་དུ། །གྲུབ་པའི་དོན་ལ་བྱེད་པར་རང་རྒྱུད་གྱི། །གཞུང་ལྷགས་གང་ནའང་
མེད། ཅེས་དགག་པ་བྱས་འདུག་པ། བྱེད་ལྟར་ན་དཔལ་ལྷན་ཟླ་བས་ཕྱོགས་སུ་

མ་མ་གོ་བཞིན་དུ་དགག་བ་བྱས་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་
ཁས་ལེན་པ་དང་། རང་དབང་དུ་གྱུབ་པ་མེད་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་ནང་འགལ་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་རང་དབང་དུ་གྱུབ་པ་སྟོབ་
དཔོན་ལེགས་ལྡན་གྱིས་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས།

ཡང་དེའི་རྗེས་སུ། ^①ངོ་བོ་ཉིད་དང་རང་བཞིན་རང་མཆོན་སོགས། །ཐ་སྙད་སྟོན་
པའི་གཞུང་གིས་སྒྲུབ་ཀྱི། །རྟགས་ཀྱི་དགག་བ་སྟོན་པ་གལ་ཡིན། །ཅི་སྟེ་ཡིན་ན་ཟླ་
བའི་ཞབས་གྱིས་ཀྱང་། །རང་གི་མཆོན་ཉིད་རང་བཞིན་ངོ་བོ་ཉིད། །སྟོང་ཉིད་གསུམ་གྱི་
སྟོང་གཞིའི་ཆོས་ཅན་ལ། །རང་བཞིན་ངོ་བོ་ཉིད་སོགས་ལུང་རིགས་གྱིས་^②། །ལེགས་
པར་བསྐྱབས་ཤིང་དེ་ཡི་ལོག་སྟོགས་ལ། །གཞོད་བྱེད་མང་དུ་བསྟན་པ་མ་གཟིགས་
སམ། །ཞེས་དོན་མེད་ཀྱི་དགག་བ་སྟོག་ལོག་གྲོན་ཅིག་གིས་འདུག་པ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཡབ་
སྐུ་གྱི་ཡིག་ཆ་ན་རང་རྒྱུད་པས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྱུབ་པ་ཁས་སྦྱངས་པའི་སྒྲུབ་
བྱེད་དུ། རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་དུ་རང་བཞིན་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། རང་གི་མཆོན་
ཉིད་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་མང་པོ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གང་དུ་བཤད་འདུག །དེ་འདྲའི་
སྒྲུབ་བྱེད་འགོད་མཁན་དེ་ལ་སྟོས་ཤིག །

ཡང་བྱེད་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྐབས་སུ་ཡང་། རང་མཆོན་ཁས་ལེན་ཟེར་བར་འདུག་
པ། རང་གི་མཆོན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ཡོད་པར་བཤད་པ་ལ་འབྲུལ་པ་
ཡིན་ལས་ཆེ། དེའི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་རང་མཆོན་ལ་འཇོག་རྒྱ་གལ་ཡིན། དབུ་མ་
འཇུག་པར། ^③གཟུགས་རུང་ལ་སོགས་དངོས་མེད་གང་། །དེ་ནི་རང་མཆོན་སྟོང་པ་
ཉིད། །ཅེས་སོགས་གཟིགས་ལགས་སམ། གལ་ཏེ་མ་གཟིགས་ན། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་
འཆད་པའི་སྐབས་ན་ཡོད།

ཡང་དེའི་རྗེས་སུ། ^①ལྟ་བུའི་ཆེན་རང་རྒྱུད་གཞུང་མང་དུ། །དགག་བྱའི་བྱུང་པར་
མེད་པར་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས། །རང་བཞིན་མེད་ཅིང་རང་གི་^②མཆོན་ཉིད་ཀྱིས། །མེད་ཅིང་
ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མེད་པར་གསུང་། །ཞེས་པའི་དགག་པ་ཞིག་བྱས་འདུག་པ་འདི་ལ། རང་
རྒྱུད་པས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པ་དང་། རང་བཞིན་ཀྱིས་བྱུང་པ་སོགས་ཁས་
ལེན་པར་གོང་འོག་ཀྱི་ཏུ་ལུང་གིས་བསྐྱབས་པ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ལན་གདབ་ཅི་
དགོས། འོན་ཀྱང་ལན་གཅིག་དགོས་ན། རི་བ་དམ་པོ་ཞིག་འདྲི་བ་ཡིན་པས་ལན་ལེགས་
པར་ཐོབ་ཅིག །དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པས་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་དབུ་མར་
འགྲེལ་ལམ་མི་འགྲེལ། གལ་ཏེ་མི་འགྲེལ་ཞེ་ན། ཤེས་རབ་སྒྲོན་^③མ་དང་། དབུ་མ་སྒྲུང་བ་
སོགས་རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་^④གཏན་ནས་མ་གཟིགས་འདུག་པས། བྱེད་
དང་ལྟན་ཅིག་ཅོད་པར་མི་རིགས་སོ། །

གལ་ཏེ་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པས་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་དབུ་མར་
འགྲེལ་ལོ་ཞེ་ན། འོན་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་གཞིར་ཞོག དགོངས་འགྲེལ་ལས། ^⑤ཐེག་པ་
ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ། སྟོང་པ་ཉིད་སྒྲོས་པའི་རྣམ་པས་ཆེས་ངོ་
མཆར་མཛད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་བསྐྱོར་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་^⑥ཆོས་
ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་དེ་ཡང་སྒྲ་ན་མཆིས་པ་སྐྱབས་མཆིས་པ། དང་བའི་དོན་ཅོད་པའི་
གཞིའི་གནས་སུ་བྱུང་པ་ལགས། ཞེས་སྒྲ་རི་བཞིན་པར་མིན་པའི་དང་དོན་དགོངས་པ་
ཅན་དུ་བསྐྱབ་རྒྱུའི་འཁོར་ལོ་བར་པ་གཅིག་བཤད་བྱུང་བ། དེའི་མཆོན་གཞི་གང་ཡིན་
ཞེས་བྱེད་ལ་བྲིས་ན་ལན་གཅིག་ཡོད་དམ་མེད། དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱུང་པར་མདོ་
དེ་ཉིད་ཀྱི་གོང་འོག་གང་དུ་ཡང་མ་སྐྱར་བའི་མདོ་ཤེས་རབ་སྒྲིང་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནམ། དེ་མ་
ཡིན་པའི་ཤེས་སྤྱོད་ཀྱི་མདོ་གཞན་ཞིག་ཡོད། བྱི་མ་ལྟར་ན་དེ་གང་ཡིན་ངོས་གཟུང་།

དང་པོ་ལྟར་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། མདོ་ཤེས་རབ་སྙིང་པོ་སྦྱ་རི་བཞིན་པ་ཡིན་
 བར་ཐལ། ཤེས་རབ་སྙིང་པོ་ལས། ^① སྤང་པོ་ལྲ་པོ་དེ་དག་གྲང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བར་
 རྣམ་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་བལྟོ། ། ཞེས་པའི་ཐོག་མའི་གསལ་བྱེད་འདི་རང་རྒྱད་
 པའི་སྐབས་འདིར་སྦྱ་རི་བཞིན་པ་གང་ཞེ་ག། དེ་ཡིན་ན་སྟོ་གཞན་ནས་ཤེས་རབ་སྙིང་པོ་
 བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་འགྲེལ་བའི་ཚུལ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ།
 སྤང་པོ་ལྲ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་བར་རང་
 རྒྱད་པས་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར། རིགས་པ་དེ་རྣམས་ལ་ལན་ཅི་གདལ། ལན་གདལ་རྒྱ་
 ཡོད་ན་རྗེས་སུ་ཡི་རང་། འོ་ན་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས། ^② གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་
 ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་རོ་གཅིག་པ་ཁོ་ན་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རང་བཞིན་མེད་
 པའོ། ། ཞེས་ཐམས་ཅད་ ^③ མཉམ་པ་ཉིད་དུ་གཅིག་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི་ཆགས་པ་
 སྟོང་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་དང་། རང་
 གི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་ཅེས་པའི་ཆོག་མང་དུ་བྱུང་བ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་
 ལྟར་འབྲུལ་གཞི་སྟེ་བའི་ཆོག་མང་དུ་བྱུང་ཡང་། དེ་རྣམས་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
 པ་མེད་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་གྱི་སྐབས་གཞན་དུ། དོན་
 དམ་པར་མེད་ཅེས་པའི་དགག་བྱའི་བྱེད་པར་སྦྱར་བ་དེ་འགྲེལ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ནང་གི་ལྟ་
 བ་སྟོན་པའི་ཆོག་ཀུན་ལ་སྦྱར་དགོས་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་ཡུམ་འབྲུམ་པ་ལྟ་བུར་
 དགག་བྱའི་བྱེད་པར་སྐབས་གཅིག་ཏུ་སྦྱར་བ་དེ། མདོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ནང་གི་ལྟ་བ་སྟོན་
 པའི་ཆོག་ཀུན་ལ་སྦྱར་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །

ལར་རང་རྒྱད་པས་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་པ་འདི་ལ། རྗེ་
 ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་རབ་ནས་བཤད་པའི་རིགས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡོད་དེ། ཐམས་

ཅད་བརྗོད་ག་ལ་རྒྱས། ཅུང་ཟད་བརྗོད་ན། རང་རྒྱུད་པས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་
གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེས་རྗེས་ཡོད་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རྟོག་གི་
འབར་བ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་
པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་པས་གཞན་སྐྱེ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འཇུག་འགྲེལ་ལས་
བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གསལ་བ་དེར་ཐལ། ཅ་ཤེད་གཞུང་གི་འཆད་ཚུལ་དུ་
མ་ལས་དེ་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདི་རྣམས་རྒྱས་པར་བཤད་ན་བྲིད་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་
ཡུལ་དུ་མི་ཞོང་བར་སྒོན་པའི་ནང་གི་རུས་སྒྲུབ་བཞིན་དུ་སྤྱད་ཀྱིས་འགྲེལ་ན་མི་
བརྟུབ་པས་གཞོས་བྱས་ནས་རེ་ཞིག་བཞག་གོ།

ཡང་དེའི་རྗེས་སུ་བྲིད་ཀྱི་དགག་པ་གཅིག་ལ། ^①དེ་ཕྱིར་ཐལ་རང་གཞུང་གི་གྲུབ་
མཐའ་ལ། །མི་འདྲའི་རྣམ་དབྱེ་ཤིན་ཏུ་མང་མོད་ཀྱང་། །སྤྱོད་སྤྱོད་ཞབས་ཀྱིས་གཞིགས་པའི་
ལྟ་བུ་དེ། །རྟོད་དང་མ་རྟོད་རྣམ་དབྱེ་བྱར་མི་རུང་། །རང་རྒྱུད་ཉགས་ཀྱི་དོན་གོ་རང་དབང་
དུ། །གྲུབ་པའི་དོན་ལ་བྲིད་པ་རང་རྒྱུད་ཀྱི། །གཞུང་ལུགས་གང་ནའང་མེད་ཅིང་དངོས་སྤྱོད་
བ། །ཉགས་དང་ཆོས་ཅན་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་སོགས། །རང་རྒྱུད་ཉགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
པལ་ཆེ་བ། །རྟོག་པས་སྒོ་བཏགས་ཅམ་དུ་ཁས་ལེན་པར། །ཆད་ལྡན་མཁས་པའི་སྐྱེ་བོ་
རྣམས་ཀྱིས་བཞེད། །མདོ་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱན་དང་རགས་པ་ཀྱན། །རང་མཆོན་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་མི་ལེན། །དེ་དང་གཞན་དག་ཅོད་ཆེ་རང་མཆོན་ཀྱིས། །གྲུབ་པའི་
ཆོས་ཅན་མ་ཐུན་སྤང་ངེ་ལྟར་རྟོད། །དེ་ཕྱིར་འདི་དག་རང་བཟོའི་ཆོས་ལུགས་ཡིན། །ཞེས་
དབུ་མ་ཐལ་རང་གི་ལྟ་བུ་ལ་མཐོང་མའི་བྲད་པར་ཡོད་པ་དང་། གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་དང་
ཐལ་འགྱུར་བ་ཅོད་པའི་ཆེ་ཆོས་ཅན་མ་ཐུན་སྤང་བ་མེད་པར་བཤད་པ་སོགས་ལ་འདི་
རྣམས་གསུང་རབ་ཆད་ལྡན་གང་ནས་ཀྱང་མ་བཤད་པའི་རང་བཟོའི་ཆོས་ལུགས་ཡིན་

ཞེས་དགག་པ་བྱས་འདུག་པ། མཁས་པ་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ལ། བྱོད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་
འདི་གསུང་རབ་ཚད་ལྡན་གང་ནས་ཀྱང་མ་བཤད་པའི་རང་བཟོའི་གྲུབ་མཐའ་ཡིན་ཞེས་
སྟོན་སྟབས་ལ། རང་གི་གསུང་རབ་ཚད་ལྡན་རྣམས་ཞིབ་ཏུ་མཐོང་བ་ཅིག་དགོས་པ་ཡིན།
བྱོད་ཀྱིས་དབུ་མ་ཐལ་རང་གི་གཞུང་རྣམས་ཞིབ་ཏུ་མ་མཐོང་བར་དགག་པ་འདི་ལྟར་སྟོན་
བ་བྱོད་རང་གི་མཚང་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ལེགས་པར་ཉོན་ཅིག །

དབུ་མ་ཐལ་རང་གི་ལྟ་བུ་ལ་མཐོང་མའི་བྱོད་པར་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཚད་
ལྡན་གྱི་གཞུང་ལས་བཤད་པའི་བྱིར། དེ་ལ་རྗེ་མི་ཏེ་བས་མཛད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བརྩུ་བ་
ལས།^①དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཤེས་འདོད་པས། རྣམ་བཅས་མ་ཡིན་རྣམ་མེད་མིན། ཁྲི་མའི་
ངག་གིས་མ་བརྒྱན་པའི། དབུ་མའང་འབྲིང་པོ་ཙམ་ཞིག་ཡིན། ཞེས་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་
དབུ་མ་པ་འབྲིང་པོ་ཙམ་ཡིན་གྱི། དབུ་མ་པ་ཆེན་པོ་མ་ཡིན་པར་བཤད་འདུག་པའི་བྱིར།
ལྷང་དེའི་དོན་མ་དགོངས་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བརྩུ་བའི་འགྲེལ་པ་ལས་འདི་ལྟར་བཤད་དེ།
རྣམ་བཅས་རྣམ་མེད་ལ། དངོས་སྟོབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། དབུ་མ་པའི་དབང་དུ་བྱས་
པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དོན་སྟོབས་དང་སེམས་ཙམ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་
ན། རྣམ་མེད་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟོབས་དང་། རྣམ་བཅས་མདོ་སྡེ་པ་གཉིས། གཉིས་པའི་དབང་དུ་
བྱས་ན། རྣམ་བཅས་སེམས་ཙམ་རྣམ་བདེན་པ་དང་། རྣམ་མེད་སེམས་ཙམ་རྣམ་རྒྱན་
པ་གཉིས། དབུ་མ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། རྣམ་བཅས་རྣམ་བདེན་པ་དང་མཐུན་པའི་
དབུ་མ་པ་དང་། རྣམ་མེད་རྣམ་རྒྱན་པ་དང་མཐུན་པའི་དབུ་མ་པ་གཉིས། དེ་རྣམས་ཀྱི་
ལྷགས་དང་པོ་རྣམས་སྤང་བར་བྱ་བ་མིན་པར་མ་ཟད། ལྷགས་བྱེ་མ་ཐ་སྙད་རྣམ་བདེན་
པ་ལྟར་འདོད་པའི་དབུ་མ་པ་དང་། ཐ་སྙད་རྣམ་རྒྱན་པ་ལྟར་འདོད་པའི་དབུ་མའི་ལྷགས་
ཀྱི་རྗེས་སུ་འདུག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ནི་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བུ་

མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྣམས་ནི་དབྱ་མ་པ་འབྲིང་པོ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་
དོན་ཡིན་པར་འདིའི་འགྲེལ་པ་མི་ཏི་པའི་དངོས་སློབ་པ་ཆེ་ཏེ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་རྗེ་རྗེས་
མཛད་པ་ལས་བཤད་པ་འདི་གཟིགས་ལ། ཕྱིན་ཆད་ཐལ་རང་གི་ལྷ་བ་ལ་མཐོ་དམའི་
བྱད་པར་མེད་ཅེས་མ་གསུང་ཞིག །

གལ་ཏེ་རྒྱ་ནག་གི་མཁན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་དུ། ལྷག་མཐོང་
དབྱད་སློབ་དུ་གསལ་བར་བཤད་པ་མཐོང་བའི་ཆེ། འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་མིན་ཞེས་
མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་རྟོག་པས་དེལ་ཞེས་གྲགས་པ་བཞིན་དུ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཙུ་བ་མི་
ཏི་པས་མཛད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་རྟོག་པས་མ་དེལ་ཅིག །ཐལ་རང་གི་ལྷ་བ་ལ་མཐོ་དམའི་
བྱད་པར་ཡོད་པ་དང་། དབྱ་མ་རང་རྒྱད་པས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་
སྲུངས་པ་ཐལ་རང་གི་པ་ཆེ་ཏེ་རྣམས་ཀྱིས་གསལ་བར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་ཡེ་
ཤེས་སྣང་པོས་བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་དུ། ^①གཞན་གྱིས་དོན་དམ་བྱས་གང་ཡིན། །དེ་
ནི་གཞན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། །གཞན་གྱིས་མར་འདོད་གང་ཡིན་པ། །གཞན་གྱིས་ཆུང་མར་
ཡང་འདོད་བཞིན། །ཞེས་པའི་ལུང་ཁུངས་སུ་བྲངས་ནས། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་
པ་ཡོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ལུང་འདིས། མདོ་སྡེ་པས་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པ་བདེན་
གྲུབ་ཀྱི་དོན་དུ་འདོད་ཅིང་། རང་རྒྱད་པས་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏེ་ཁས་
ལེན། ཞེས་གསལ་བར་བཤད་འདུག་པ། འདི་ལ་གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་མཁས་པ་སུས་ཀྱང་
ཐུགས་རྟོག་མ་ཞུགས་ཤིང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མདོན་སུམ་དུ་མཐེན་
པའི་སྐུན་གྱིས་གཟིགས་ནས་རང་རྒྱད་པའི་འདོད་པ་གསལ་བར་བརྗོད་པའི་ལེགས་
བཤད་གཅིག་འདི་ཡིན་ལ། རང་རྒྱད་པའི་ལུགས་འདི་འགོག་པ་ན། དབྱ་མ་འཇུག་པའི་
རང་འགྲེལ་ལས། ^②དེ་ཕྱིར་ཁ་ཅིག་གིས་མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་གང་ཞིག་དོན་

དམ་པར་སྤྲས་པ་དེ་ཉིད་དབུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་དོ། །ཞེས་
སྤྲས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དབུ་མའི་བསྟན་བཅས་ཀྱི་དོན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཛོན་
པར་མི་ཤེས་པ་ཁོ་ནས་སྤྲས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་འདི་གཟིགས་ལ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ལ་དོན་མེད་ཀྱི་དགག་པ་བྱས་པ་ལ་མཐོལ་
བཤགས་ཀྱིས། ཁོ་ལོ་ཅག་ལ་བདེན་ལན་སྤྱིན་ཏེ། བམ་ངོས་ལོང་ལ་སྤྲེས་བྱ་
དམ་པའི་རྣམ་ཐར་ལ་སློབ་པར་མཛོད་ཅིག །

དེ་ལྟར་ཡང་ཆོས་ཀྱི་རྗེ་ས་སྤྱུ་པའི་ཏུས། ^①ལན་གྱིས་སྒྲིག་པར་མི་རུས་ན། །དེ་
ཡི་རྗེས་འབྲང་དམ་པའི་ལུགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ད་
དུང་གྲུབ་མཐའ་ངན་པ་དེ་རྣམས་མི་འདོར་ན་ཐལ་འགྱུར་བས་རང་རྒྱད་པ་འགོག་པའི་
ཆོ། དབུ་མའི་བསྟན་བཅས་ཀྱི་དོན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཛོན་པར་མི་ཤེས་པ་ཁོ་ནས་སྤྲས་
པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྷ་སྤྱུ་པ་གྱིས་གཟིགས་པའི་ལྟ་བ་དེ་
ཐལ་རང་གཉིས་ཀས་བྱད་མེད་དུ་རྟོགས་འདུག་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་རང་རྒྱད་པས་
རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་མི་ལེན་ན། མདོ་སྡེ་པའི་དོན་དམ་རང་རྒྱད་པས་
ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པར་སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོས་བཤད་པ་འདི། ཡེ་ཤེས་སྙིང་
པོའི་རང་གཞུང་མིན་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་རྒྱད་པས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་
ཁས་མི་ལེན། མདོ་སྡེ་པས་རང་མཆན་གྱིས་གྲུབ་པ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་དོན་དུ་
འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འདི་རྣམས་ཀྱི་ལན་ཅི་ཡིན་ཞེས་སྤྲོད་གོ་ལྷག་
རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་མི་སྤྱུ་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ལ་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །ཁོ་ལོ་
ཅག་སྤྱིར་ཁ་རྩིང་པོ་འདི་འདྲ་བྱེད་འདོད་གཏན་མེད་ནའང་། བྱེད་གོ་ལྷག་གཉིས་ཀྱིས་
རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ལ་སྤྱུར་ཞུས་ཁམ་^②ཆོས་དགས་པས་ཉེས་ཞུགས་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་། བྱེད་ཅག་ལེགས་པར་ཉོན་ཅིག །འབྲེལ་པ་ཆིག་གསལ་
ལས།^❶སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་འགོག་པའི་ཆེ། དབུ་མ་པ་ཡིན་ན་རང་གི་^❷རྒྱད་
ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་རིགས་པ་མིན་ཏེ། རྩོགས་གཞན་ཁས་སྦངས་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་དགག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་གྲུབ་མེད་པར་
ཁས་ལེན་པ་དང་། རང་རྒྱད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་ནང་འགལ་
མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། རང་རྒྱད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཁས་ལེན་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་ན། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། འཁོར་གསུམ་ཡོད་དོ། །འདིར་སྤྲུལ་པ། བོད་གངས་ཅན་
ཀྱི་མཁས་པ་ཙོང་ཁ་བས། །ཁོང་ཐལ་རང་གི་བཤ་ཆེན་མཁས་རྣམས་ལ། །ལྟ་བ་མཐོ་
དམའི་བྱད་པར་ཡོད་ཅེས་བཤད། །བོད་སྤྲུལ་རྣམས་ཀྱིས་འདི་མ་རྟོགས། །འདི་ཕྱོགས་
འདིར་སློན་མེད་ལེགས་བཤད་ཡིན། །དཔལ་ལྷན་གྲགས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན། །ཆིག་
གསལ་འཇུག་གི་འབྲེལ་པར་གསལ་བར་བཤད། །རྗེ་མི་ཉི་ཆེན་པོའི་བཞེད་པ་ཡིན། །དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་བཙུ་པར་གསལ་བར་གསུངས། །རང་རྒྱད་ཀྱི་མཁས་རྣམས་རང་ལུགས་
ལ། །རང་མཆོན་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་པར། །རང་རྒྱད་ཀྱི་གཞུང་ན་གསལ་བར་
ཡོད། །དེ་མཐོང་ན་རང་རྒྱད་གོ་སྟོང་། །བྱེད་རང་དང་མི་མཐུན་གང་ཡིན་པ། །དེ་རང་
བཟོ་ཡིན་ཞེས་མ་སྤྲོ་ཞིག །ཆོད་ལྡན་ཀྱི་གཞུང་ལ་མ་སྤྲུངས་པར། །ཉམ་པ་ཡི་དགག་པ་
རོ་རེ་ཆོ། །ལན་གདབ་རྒྱ་ཡོད་ན་འདེབས་རེ་རན། །སློབ་གཞུ་བོར་གནས་ན་བདེན་ལན་
སྤྱིན། །ཞེས་པའི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

ཡང་དེའི་རྗེས་སུ། རང་རྒྱད་རྟགས་ཀྱི་དོན་གོ་རང་དབང་དུ། །གྲུབ་པའི་དོན་ལ་
བྱེད་པ་རང་རྒྱད་ཀྱི། །གཞུང་ལུགས་གང་ནའང་མེད་ཅིང་། ཞེས་སོགས་ཁམ་པོ་ཆེ་སྤྲུལ་

འདུག་པ་ཁྱོད་རང་གིས་རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་ཡེ་མ་མཐོང་བ་འདུག་ཀྱང་།
 རྗེ་ཙོང་ཁ་བས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉལ་ས་ཀྱི་དོན་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པ་ལ་བཤད་པ་འདི་འདྲ་རང་
 རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་གང་ནའང་མེད་དོ་ཞེས་སྤྲོས་ན་སྤྱོད་པོ་སྤྱོད་པོ་མང་པོའི་ཡིད་ལ་དེ་
 འདྲའི་རང་བཟོ་སྤྱོད་བ་སྤྱོད་དུ་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ལ་སྤྱོད་པ་འདེབས་མཁན་འོང་རེ་ནས། བསྟོན་
 ཉམ་གྱི་དགག་པ་བྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་ཁྲིལ་བའི་གནས་ཡིན་པས་བཤད་པར་བྱའི་ལེགས་པར་
 ཉོན་ལ་བྱིན་ཆད་སྤྱོད་དུ་བཟུང་སྟེ། ཆོས་ཉན་པ་ལས་བྱིན་ཆེ་བ་བྱུང་སྤྱོད་དུ་བཀའ་
 བྱིན་བྱས་པར་མཛོད་ཅིག །དེ་ལ་བྱང་པའི་རྣམ་འབྱེད་དུ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་རང་དབང་དུ་
 གྲུབ་པ་ལ་བྱེད་པར་ཤེས་རབ་སྤྱོད་མེ་ལས་བཤད་ཅིས་ལུང་ཁུངས་བསྟན་པ་ཅམ་མ་
 གཏོགས་རྒྱས་པར་མ་བཤད་དོ། །འོན་ཤེས་རབ་སྤྱོད་མེ་ལས་རྗེ་ལྷ་ར་བཤད་ན། དེ་ཉིད་
 ལས།^①ད་ནི་སྤྱོད་འབྱེད་པའི་ལན་བཏབ་པ་དང་། རང་དབང་དུ་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་
 མཐུས་འདུ་བྱེད་རྣམས་རྣམ་པ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་བསྟན་པའི་དོན་གྱི་དབང་གིས་
 རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་གསུམ་པ་བཅུ་མས་སོ། །ཞེས་པ་དང་། ཡང་རབ་བྱེད་བཅུ་གསུམ་
 པའི་འགྲེལ་པ་ཤེས་རབ་སྤྱོད་མེ་ལས།^②དེ་ལ་འདིར་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་དོན་ནི། བ་རོལ་
 པོས་སྤྲོས་པའི་སྤྱོད་འབྱེད་པའི་ལན་བཏབ་པ་དང་། རང་དབང་དུ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཁ་ན་
 མ་ཐོབ་མེད་པ་བསྟན་པའི་མཐུས། འདུ་བྱེད་རྣམས་རྣམ་པ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དུ་
 བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསལ་བར་བཤད་ཅིང་།

གཞན་ཡང་། སྐབས་མང་པོར་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉལ་ས་ཀྱི་དོན་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པ་
 ལ་བཤད་པ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་བྱང་མི་དགོས་ལས་ཆེ། དེས་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་
 ཉལ་ས་ཀྱི་དོན་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པ་ལ་བཤད་པ་རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་ལུགས་གང་ནའང་
 མེད་དོ། །ཞེས་སྤྱོད་པ་ཆ་མེད་ཀྱི་རྒྱས་གཏམ་བྱུང་རྒྱལ་དུ་སྤྲོས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་དབང་དུ་

རྗེས་སུ་དཔག་པའི་མཐུས། ཞེས་དང་། རང་དབང་དུ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་
པ། ཞེས་རང་དབང་ངེས་པར་སྐྱར་བ་འདི་ལ་ཐུགས་བསམ་ཐོང་། སྐབས་འདི་རྣམས་ཀྱི་
རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི། གཏན་ཆིགས་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། རོན་འདི་འགོག་པ་ན། ^①དབྱ་མ་
པ་ཡིན་ན་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་རིགས་པ་མིན་ཏེ། ཐོགས་གཞན་
ཁས་སྒྲངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། སློབ་དཔོན་འདིས་བདག་སྐྱེ་འགོག་པ་ལ་རང་
རྒྱུད་ཀྱི་ཉགས་ངེས་པར་འགོད་དགོས་པར་བཞེད་པ་ལ། ^②སློབ་དཔོན་ནི་གནས་མིན་པར་
ཡང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཆང་བར་བྱེད་པ་ན། བདག་ཉིད་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་དགའ་བ་ཉིད་
མངོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་^③། དེས་ན་རང་དབང་དུ་རྗེས་སུ་
དཔག་པ་ཞེས་པས། རང་དབང་དུ་བྱུང་བ་མ་བསྟན་ཞེས་པ་མངོན་སུམ་ལ་བསྟོན་
པའོ། །རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉགས་ཀྱི་རོན་རང་དབང་དུ་བྱུང་བ་ལ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་བཞེད་
མི་བཞེད་དེ་དགོངས་ལགས་སམ།

དེའི་རྗེས་ཀྱི་དགག་པ་ལ། དངོས་སྤྲོ་བ། ཉགས་དང་ཆོས་ཅན་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
ལ་སོགས། །རང་རྒྱུད་ཉགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་པལ་ཆེ་བ། །ཉོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་ཅམ་དུ་
ཁས་ལེན་པར། །ཆད་ལྡན་མཁས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཀུན་གྱིས་བཞེད། །མདོ་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་
རྒྱན་དང་རགས་པ་ཀུན། །རང་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བར་ཁས་མི་ལེན། །དེ་དང་གཞན་
དག་ཅོད་ཆེ་རང་མཆོན་གྱིས། །བྱུང་པའི་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་ཇི་ལྟར་ཉིད། །དེ་ཕྱིར་འདི་
དག་རང་བཟོའི་ཆོས་ལུགས་ཡིན། །ཞེས་པའི་དགག་པ་བྱས་པ་འདི་རྣམས་ཁོ་བོ་ཅག་གི་
ལུགས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མ་དགོངས་པའི་དགག་པ་ཡིན་པས། ཐོག་མར་རང་ལུགས་བརྗོད་
པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་རང་སྡེ་འོག་མ་རྣམས་ཅོད་པའི་ཆེ། ཆོས་ཅན་མཐུན་
སྣང་བ་མེད་པར་བཤད་པའི་དོན་ནི། ཆོས་ཅན་ཆད་མས་བྱུང་ཚུལ་མཐུན་སྣང་བ་མེད་

པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཚོད་པའི་ཆེ་བྱམ་པ་ཆད་མས་བྱུང་ཚུལ་མཐུན་སྒྲིལ་བ་མེད་
དེ། བྱུང་མཐའ་འོག་མ་ལྟར་ན། ཡུལ་གང་ལ་ཆད་མར་སོང་ཡང་ཐལ་འགྱུར་བས་གཞལ་
བ་ལྟར་གྱི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་ཡུལ་ལ་ཆད་མར་སོང་བས་བྱུང་། ཐལ་
འགྱུར་བ་ལྟར་ན་ཡུལ་དེ་ལ་ཆད་མར་སོང་ན། ཐལ་འགྱུར་བ་རང་ཉིད་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་
རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་བྱུང་པའི་ཡུལ་དེ་ལ་ཆད་མར་སོང་བ་ཞིག་དགོས་ཞེས་པའི་
དོན་ཡིན་པས་ད་^①དེ་ལ་དགག་པ་གཏོང་བྱ་ཡོད་ན་ཐོང་ཞིག །

དེ་ལ་བྱེད་ཀྱིས། ^②དངོས་སྒྲིབ་། །རྟགས་དང་ཆོས་ཅན་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་
སོགས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དགག་པ་དང་པོ་དེ་མི་འདུག་ཏུ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ནམ་
གཞག་ཁས་ལེན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུགས་ལ། རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་ཐལ་འགྱུར་བས་
ཡེ་ནས་གཞལ་བ་ལྟར་གྱི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱང་། རང་རྒྱུད་
ཁས་ལེན་མཁན་གྱི་བྱུང་མཐའ་སྒྲིབ་ཁོ་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་
པ་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་གྱི་སྟངས་ལུགས་ལེན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་
རྟགས་ཁས་ལེན་པའི་དངོས་སྒྲིབ་པས། སྟོའི་ཡུལ་དུ་བྱ་རུང་བྱམ་པ་ཞེས་བྱར་སྐྱབ་པའི་
རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་ཀྱང་། སྟོའི་ཡུལ་དུ་བྱ་རུང་རང་གི་མཆན་ཉིད་
ཀྱིས་བྱུང་པར་ཁས་ལེན་པའི་དོགས་པའི་གནས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ^③དངོས་སྒྲིབ་
བ། །རྟགས་དང་ཆོས་ཅན་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་སོགས། །རང་རྒྱུད་རྟགས་ཀྱི་ནམ་གཞག་
ཐལ་ཆེ་བ། །རྟག་པས་སྒྲོ་བ་རྟགས་ཅན་དུ་ཁས་ལེན་པར། །ཆད་ལྡན་མཁས་པའི་སྒྲེ་བོ་
ཀྱན་གྱིས་བཞེད། །ཅེས་སྐྱབ་ཡུས་དང་སྒྲགས་ནས་སྒྲིབ་འདུག་པ། བྱེད་མགོ་འཁོར་
འདུག་ཏུ། འོ་ན་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། རང་དབང་དུ་མ་བྱུང་པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་
ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་རང་སྟོག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་

ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། འོ་ན་མདོ་སྡེ་པ་དང་ཐལ་འགྱུར་བ་གཉིས་རགས་^①རྒྱན་དངོས་པོར་ཡོད་
མེད་ཚུད་པའི་ཆེ། མདོ་སྡེ་པས་རགས་^②རྒྱན་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པར་
ཐལ། དེའི་ཆེ་དེ་གཉིས་ལ་ཚེས་ཅན་ཆད་མས་གྲུབ་ཚུལ་མ་ཐུན་སྒྲུང་བ་མེད་པའི་སྤྱིར།
ཞེས་པའི་དགག་པ་འདི་ཡང་རྟགས་ཚེས་དོན་གསུམ་གྱི་^③རང་ལྗོན་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་
བགྲོ་སྐྱེད་ཡིན་ནམ། དེ་བས་ན་གོང་དུ་བྱས་པ་ཚེས་ཅན་ཞེས་པའི་བགྲོ་སྐྱེད་དེ་ཡང་འཁོར་
གསུམ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བྱེད་ཀྱི་དགག་པ་དེ་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་ཀྱི་དགག་པ་ཡིན་ཏེ།
ཚེས་ཅན་མ་ཐུན་སྒྲུང་བ་མེད་པའི་དོན་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་གྱི། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་
ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟགས་ཚེས་དོན་གསུམ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་
ལེན་ཅིང་། ཐལ་འགྱུར་བས་དེ་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པ་
ལ་ག་ལ་བྱེད། དེས་ན་དེ་ཐམས་ཅད་ཐལ་རོ་ཡིན་ནོ། །

བྱེད་ཀྱིས། དེ་སྤྱིར་འདི་དག་རང་བཟོའི་ཚེས་ལུགས་ཡིན། །ཞེས་ཚེས་ཅན་
མ་ཐུན་སྒྲུང་བ་མེད་པར་བཤད་པ་འདི་རྣམས་རང་བཟོའི་ཚེས་ལུགས་ཡིན་ཟེར་བ་འདི།
འགྲེལ་པ་ཆོག་གསལ་མཐོང་མ་སྤྱོད་པའི་ཆགས་སྒྲུང་སྤྱོད་པ་གསུམ་གྱི་ཁུར་གྱིས་ནོན་
པའི་ང་རོ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པ་ཆོག་གསལ་ལས། ^④ཅི་སྟེ་རི་ལྟར་སྒྲུ་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་
ཚེས་དང་ཚེས་ཅན་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་ཉིད་བཟུང་བ་ཡིན་གྱི། བྱེད་པར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་
པར་འཛིན་ན་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་མེད་པར་འགྱུར་
ཏེ། ཞེས་པས་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་ཚེས་
ཅན་མ་ཐུན་སྒྲུང་བ་དགོས་པའི་འདོད་པ་བཟོད་ནས། དེ་འགོག་པའི་ཆེ་ཆོག་གསལ་
ལས། ^⑤དེ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གང་གི་ཆེ་འདིར་སྒྲེ་བ་བཀག་པ་བསྐྱབ་བྱའི་
ཚེས་སུ་འདོད་པ་དེའི་ཆེ། དེ་ཁོ་ནར་དེའི་རྟོན་ཚེས་ཅན་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཅམ་གྱིས་བདག་གི་

དངོས་པོ་ཉིད་པ་ནི་ཉམས་པར་གྱུར་པར་འདི་ས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་སྐྱེས་པ་ཉིད་
དོ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དག་ནི་ཐ་དད་པ་^①ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
འདི་ལ་ཞིབ་ཏུ་གཟིགས་ལ་འབྲུ་སྟོན་མཛད་རྒྱ་ཅི་འདུག་གཟིགས་དང་། སྐར་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་
ཡབ་སྐུ་ལ་གྲུས་པ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །

དེའི་རྗེས་སུ་དགག་པ་ཞིག་ལ། ཤེར་ཕྱིན་མདོ་དང་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་
རྒྱན་། །སེམས་ཙམ་འགྲེལ་བའི་སྟོལ་འགའ་མ་གཏོགས་པ། །མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་
གཞུང་བྱང་དོན་དང་། །འགྲེལ་བྱེད་དབྱ་མའི་གཞུང་ལུགས་སྟོན་མ་བྱུང་། །ཞེས་བེར་བ་
ཡང་དོན་མེད་ཀྱི་དགག་པ་ཡིན་ཏེ། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་སྐྱེར་བྱང་དོན་དུ་མི་འགྲེལ་བེར་བ་
ཡིན་ན་ནི། རང་ཉིད་སྒྲུབ་པོར་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོ་གྲོས་མི་བྱད་པའི་མདོ་
ལས་།^②མདོ་སྡེ་གང་དག་ཀྱན་རྫོབ་བསྐྱབ་པ་བསྐྱན་པ་དེ་དག་ནི་བྱང་བའི་དོན་ཞེས་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་བཀའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྐྱན་བཅོས་བྱུང་པར་ཅན་
རྣམས་ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་མི་སྦྲིལ། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་བྱང་དོན་
དགོངས་པ་ཅན་དུ་འགྲེལ་དུ་མི་བྱང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་འགྲེལ་བའི་དབྱ་
མའི་གཞུང་ལུགས་སྟོན་མ་བྱུང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་བྱང་
དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་སྐུས་བཀྲལ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཡབ་སྐུ་ཀྱི་ལུགས་ལ་མདོན་
རྟོགས་རྒྱན་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་འགྲེལ་བ་ནི་མི་ལམ་དུ་ཡང་མི་འདོད་
དོ། །གལ་ཏེ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལ་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་
ཁས་ལེན་རིགས་པར་ཐལ། བྱེད་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལ།^③གཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྟོང་བྱིར་
དང་། །འཇིན་པ་མི་སྟོང་བྱིར་དང་ནི། །ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ནི་མཆོན་མར་དམིགས་
སྟོན་ས། །ཞེས་སོགས་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་བྱིར། ཞེས་

ཟེར་ན། འོ་ན་ཉོན་ཅིག་ སློབ་དཔོན་ལྟ་དབང་སློམ། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་སྤྱི་བཞིན་
 བ་མ་ཡིན་པའི་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་འགྲེལ་བར་ཐལ། དེས། འབྲུང་སེམས་ཐ་
 དད་ཉིད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཕྱི་དོན་སྟོན་པའི་རྣམ་འགྲེལ་ཀྱི་གཞུང་སྤྱི་བཞིན་
 བཞིན་པ་མིན་པའི་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་འགྲེལ་བའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་མ་
 ཡིན་ནམ། ཆེན་པོ་ལྷ་ཀ་མཆོག་པ་ད་ལན་མཛད་རྒྱ་ཅི་གདལ། གལ་ཏེ་རྟགས་
 བསལ་ལ་ལན་འདེབས་ན་རང་ཉིད་སྤྱོད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་། བྱིད་ཉོན་ཅིག་ །གཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྤྱོད་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་
 སོགས་དང་། ^①དེ་ནི་མཆོན་མར་དམིགས་སྟོན་སྤྱོད་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདིས་
 ཉན་རང་འཕགས་པས་ཚེས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པར་བསྟན་པར་ཐལ། གཞུང་
 འདི་རྣམས་ལ་ཆོག་འདོན་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་པའི་འབྲུ་སྟོན་ཞིག་རྒྱག་རྒྱ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། བྱིད་ཀྱི་དབུ་མ་རྣམ་དེས་ཟེར་བ་དེར་ཉན་རང་འཕགས་པས་ཚེས་
 ཀྱི་བདག་མེད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་བསྟན་པས་དངོས་འགལ་ཡིན་པ་དེས་
 བར་མཛོད་ཅིག་ །གཞན་ཡང་། ཡུམ་བར་མའི་མདོ་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་
 འགྲེལ་རིགས་པར་ཐལ། ཡུམ་བར་མ་ལས། ^②གང་ཡང་དག་པའི་སྟོན་མེད་པ་ལ་
 རྟགས་པ་དེ་དག་ལ་ནི་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་
 བསྐྱེད་པའི་མཐུ་མེད་དོ། །ཞེས་པ་འདི་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་འགྲེལ་རིགས་
 པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། དབུ་མ་ཐལ་འབྲུར་བའི་སྐབས་འདིར། གཟུང་དོན་རྟོག་པ་
 སྤྱོད་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་སོགས་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་འགྲེལ་ན། སྐབས་འདིར་
 མཛོན་རྟོགས་རྒྱན་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་འགྲེལ་རིགས་པས་ཁྲབ་པར་བྱད།
 འདི་ཡང་འཁོར་གསུམ་ཡིན་ནོ། །རྟགས་མ་གྲུབ་ན། ཐེག་པ་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་པར་

བཞག་པ་ནི་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་གྱི། མཆན་ཉིད་པ་ནི་མིན་ནོ་ཞེས་ལུགས་ལས་འབྱུང་
བས། ཞེས་བཤད་པ་མ་གཟིགས་ལགས་སམ།

དེས་ན་མངོན་ཉོགས་རྒྱན་དུ། རང་རྒྱད་པ་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་
གསུངས་པའི་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་ཆོག་ཡོད་ཀྱང་། མངོན་ཉོགས་རྒྱན་སྒྲིའི་
བཞིན་པ་ཡིན་གྱི་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་མིན་ཏེ། མངོན་ཉོགས་རྒྱན་གྱི་རིགས་ཀྱི་
སྐབས་ལ་སོགས་པ་དུ་མར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་པ། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་
གྱིས་བཤད་པ་དང་བྱད་པར་མེད་པར་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཆད་མ་
ནམ་འགྲེལ་སོགས་སྡེ་བདུན་གྱི་གཞུང་དུ་མདོ་སྡེ་པའི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་
ཕྱིར་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པའི་ནམ་གཞག་གསུངས་པ་ནམས། ལྷ་ལྷ་ཀ་དང་ཆོས་
མཆོག་ལ་སོགས་པའི་མཁས་པ་ནམས་ཀྱིས་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་འགྲེལ་ཡང་།
མཁས་པ་དེ་ནམས་ཀྱིས་ཆད་མ་སྡེ་བདུན་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་མི་འགྲེལ་བ་
བཞིན་ནོ། །འདིར་སྐས་པ། འདི་ན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་པས། །མངོན་ཉོགས་རྒྱན་
དང་ཐེག་ཆེན་རྒྱད་སྟེ་མ། །ཐལ་འབྱུར་ལུགས་མཆོག་སྟོན་པའི་གཞུང་ཡིན་
ཞེས། །སྟོན་མེད་ལེགས་བཤད་གཞིའི་སྟེ་ཆེན་པོ། །ཡང་ཡང་བསྐྱགས་ནས་བསྐྱགས་
པ་ཆེར་མཛད་ཀྱང་། །མ་ཐོས་སྐད་དུ་སྐྱབ་པོ་མགོ་བསྐྱོར་ཕྱིར། །མངོན་ཉོགས་རྒྱན་
གཞུང་བྱང་དོན་འགྲེལ་པ་ཡི། །དབུ་མའི་གཞུང་འདི་ལེགས་པ་མ་ཡིན་ཞེས། །སྐྱར་བ་
འདེབས་འདི་སུ་ཡིས་དབང་མེད་བཅོལ། །འོན་ཀྱང་ཆགས་དང་སྤང་བའི་དབང་ལས་
ཡིན། །ཞེས་པ་འདི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

ཡང་དེའི་རྗེས་སུ་འདི་སྐད་ཅེས། ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་ཉན་ཐོས་ཡོད་ཅེས་
པའི། །རང་རྒྱད་ལུགས་འདི་ཤིན་ཏུ་མཛེས་མ་ཡིན། །བདེན་གྲུབ་རིགས་^❶པས་སྐྱབ་པའི་

དབུ་མ་པ། །ཡོད་ཅེས་སྤྲོ་བ་རང་ཆོག་འགལ་བའི་ཁྱད། །ཞེས་སྤྲོ་བ་འདི་ནི་སྤྲོ་པོ་མང་
 པོའི་དབུ་མ་སྤྲོ་འདི་ལྟར་དགག་པ་བྱས་ན། འདི་འདྲའི་གྲུབ་མཐའ་ཁས་ལེན་པ་སྤྲོ་ནས་
 ཁོ་བོ་ཅག་གི་གྲུབ་མཐའ་ལ་སྤྲོ་བ་འདེབས་རེ་བར་འདུག་ནའང་། དགག་པ་འདིས་སྤྲོ་
 མི་ཐུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུ་མཆོན། འདིར་ཤེས་སྤྲོ་བ་སྤངས་པའི་ཉན་ཐོས་ཡོད་ཅེས་པ། རྩེ་ཙྰ་
 ཁ་པ་ཡབ་སྤྲོ་བ་སྤྲོ་བའི་གཞུང་ན་འདུག་སྟེ་ཅིག །གལ་ཏེ་སྤྲོ་བ་རྒྱ་མེད་ན། རྩེ་ཆེན་པོ་འདི་
 འདྲ་ལབ་ནས་དགག་པ་གཏོང་བ་རྒྱལ་ཁྱིམ་སྤྲོ་བ་དུ་ཡོད་ན་ཆད་པས་གཅད་པའི་རིགས་
 སོ། །གལ་ཏེ་བྱེད་ཀྱིས་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པའི་སྤྲོ་བ་སྤྲོ་བ་སྤྲོ་བ་འདི་ཉིད་ཉོག་པའི་བྱང་སེམས་
 ཆོག་ལམ་པ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་དེས། སྤྲོ་བ་ཉིད་ཉོག་པ་ཐེག་གོ་མས་པར་བྱས་པས་
 ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་མངོན་གྱུར་རེ་ཞིག་སྤངས་པ་འོང་ཡང་། ཆོག་ལམ་མཐའ་ཡས་པ་གསོག་
 པའི་གྲོགས་མེད་པར་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱི་ས་བོན་སྤངས་པ་མི་སྤྲོ་བ་ཅེས་སྤྲོ་བ་གོ་ས་
 སོ། །ཞེས་སྤྲོ་བ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་བཤད་པ་མིན་ནམ། ཞེ་ན། བཤད་མོད།
 ཆོག་ལམ་མཐའ་ཡས་པ་གསོག་པའི་གྲོགས་མེད་པར་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱི་ས་བོན་སྤངས་
 པ་མི་སྤྲོ་བ་རྒྱ་བོ་ས་སོ། །ཞེས་པ་འདིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་སྤངས་པའི་ཉན་ཐོས་ཡོད་
 ཅེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནམ། མེད་ཅེས་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་འདུག་བསམ་སྟོན་ཐོང་ལ། དེ་ནས་
 དགག་པ་གཏོང་རྒྱུ་འདུག་ན་ཐོང་ཞིག །

དེས་ན་བྱེད་ལ་འདི་བྱེད་བར་བྱ་སྟེ། སྤྲོ་བ་ཉིད་ཉོག་པའི་བྱང་སེམས་ཆོག་ལམ་
 པ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་དེས་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་སྤྲོ་བ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་ཉོག་པ་
 དང་ཉོག་པ་ཐེག་གོ་མས་པར་བྱས་པས། རེ་ཞིག་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་མངོན་གྱུར་ཅམ་
 སྤྲོ་བ་རྒྱས་སམ་མི་རྒྱས། དང་པོ་ལྟར་ན་བྱེད་ཀྱི་དགག་པ་དེ་སྤྲོ་བ་གཏོང་བ་ཡིན། གཉིས་
 པ་ལྟར་ན། སྤྲོ་བ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་ཉོག་པའི་ཤེས་རབ་ཇི་ཅམ་བསྟོམས་གྱུར་། བདག་

འཇིན་མངོན་གྱུར་ཅ་མ་ལ་ཡང་གཞོན་མི་རྒྱས་པ་འདི་བྱོད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའི་བགོ་སྐྱལ་
མཛོད་ལ། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་། དེའི་གཞོན་བྱེད་ནི། ❶བདག་མེད་མཐོང་
བས་འགལ་བ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་ཁོག་ལ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བདག་
འཇིན་ལ་གཏན་མི་གཞོན་པར་ཁས་ལོངས་ཤིག །

ཡང་བྱོད་ཀྱིས། ❷བདེན་གྲུབ་རིགས་པས་སྐྱབ་❸པའི་དབྱ་མ་པ། །ཡོད་ཅེས་སྒྲ་
བ་རང་ཆིག་འགལ་བའི་ཁུར། །ཞེས་གྲ་ཆོམ་དུ་སྒྲ་བ་འདི་བྱོད་རང་ལ་དགག་པ་གཏོང་
འདོད་པ་ཡིན་ལས་ཆེ། བྱོད་རང་གིས་བརྩམས་པའི་ལུགས་གཉིས་རྣམ་འབྱེད་ཅེས་པའི་
རྩོན་སྐབས་དེར་དབྱ་མ་ཆེན་པོའི་སྐབས་སུ་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཁས་སྒྲངས་ནས།
ཆོས་རྗེས་པ་ཏ་དང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ལ་སོགས་གངས་ཅན་གྱི་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ནོར་བར་
བྱས་ནས། སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཁས་སྒྲངས་པ་མིན་ནམ། ཁོ་བོ་ཅག་རང་རྒྱད་པའི་
སྐབས་སུ། བདེན་གྲུབ་ཡོད་ཅེས་མི་ལམ་དུ་ཡང་མི་འདོད་དོ། །གལ་ཏེ་སྟོང་ཐུན་སྐྱལ་
བཟང་མིག་འབྱེད་དུ། ❹རང་རྒྱད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་རང་སྡེ་འདི་དག་གིས་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་ཆད་མས་རྟོགས་པ་ལྟ་ཞོག ། ❺གང་ཟག་གི་བདག་འཇིན་ལྟན་
སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་སུན་མ་ཕྱང་བར་རང་སྡེ་འདི་དག་ལ་ཡོད་པའི་སྟོང་དུ། གང་ཟག་གི་
བདག་འཇིན་ཀྱན་བརྟགས་ཀྱིས་སྒྲོ་བརྟགས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་རང་ལུགས་ལ་དམ་
བཅའ་བས་ལྟག་དང་བཅས་པའི་བྱིར། ཅོད་གཞི་མིན་པའི་མ་ངེས་པ་སྟོན་རྒྱ་ཡོད་ན་སྒྲོས་
ཤིག །ཅེས་བཤད་པ་འདིས་འབྲུལ་བ་ཡིན་ན། དེའི་དོན་ཁོ་བོས་བཤད་ཀྱི་ཉོན་ཅིག །དེ་
ཡང་རང་རྒྱད་པས་སྐྱེ་སྒྲོག་ནས་གང་ཟག་བདེན་གྲུབ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་ལ་
སོགས་པ་ཁས་མི་ལེན་གྱང་། དེས་གང་ཟག་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་སྒྲངས་
པས། ཐལ་འགྱུར་བས་བཤད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་རང་རྒྱད་པས་ཁས་སྒྲངས་ཞེས་པ་

དང་། ཐལ་འགྱུར་བ་ལྟར་གྱི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་རང་རྒྱད་
བས་རང་ལུགས་ལ་ཁས་ལེན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དང་ངེས་ན་མ་འབྲེད་
ལས་།^①མཁས་པ་དེ་དག་གྲང་ཆོས་བདེན་པར་ཡོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་རིགས་པའི་སྒོ་དུ་མས་
འགོག་ཅིང་། བདེན་མེད་དུ་ལེགས་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པས་དབྱུ་མ་བ་ནི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་བྱེད་གྱིས་གཟིགས་ལགས་སམ།

ཡང་དགག་པ་ཞིག་ལ།^②རང་རྒྱད་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ལྟ་བུ་དེ། །རྗེ་བཞིན་
དབྱུ་མའི་ལྟ་བུ་མིན་གྱུར་ན། །དེ་ནས་རྗེ་སྒྲིད་བཤད་པའི་བདེན་འཛིན་ཡང་། །ཆོས་ཀྱི་
བདེན་འཛིན་མིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་དགག་པ་འདི་འདྲ་དབྱུ་མ་ཐལ་རང་གི་
གཞུང་ལ་སྒྲུངས་པ་ཡི་མ་བྱས་པའི་དགག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱད་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་
ལྟ་བུ་དེ་དབྱུ་མའི་ལྟ་བུ་མིན་ན། དེ་ནས་བཤད་པའི་བདེན་འཛིན་དེ་ཆོས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་
མ་ཡིན་པ་ལས་འོས་མེད་དེ། དེ་ནས་བཤད་པའི་བདེན་འཛིན་དེ་ཆོས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་མ་
ཡིན་པར་འདོད་དོ། །སྒྲིན་གཏོང་རྒྱ་འདུག་ན་ཐོང་ཞིག །

དེའི་རྗེས་སུ།^③རང་རང་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་སྒྲིབ་པ་ཀུན། །དེ་ནས་བཤད་
པའི་གཉེན་པོས་མི་སེལ་ན། །རྒྱལ་བས་དབང་པོར་འཆམ་པའི་ཆོས་བསྟན་པ། །ཆོད་
ལྡན་མཁས་པའི་གཞུང་གིས་བཀྲལ་བ་འགལ། །ཞེས་དང་། ཡང་དོན་འདྲ་བ་ལ། དགག་
པ་མང་པོ་ཞིག་བཏང་ན་ངེད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་སྒྲིན་མང་པོ་ཡོད་པར་གོ་རུ་རེ་ནས། དེའི་རྗེས་
སུ།^④མངོན་པའི་གཞུང་ལས་འཛིན་ཏེན་འདས་ལམ་དུ། །བཤད་པ་དེ་དག་རྗེ་བཞིན་མ་
ཡིན་ན། །དེ་ནས་བཤད་པའི་ཆགས་བྲལ་དེ་དག་ལ། །དཔྱེད་ལྡན་སུ་ཞིག་ཡིད་བརྟན་
བྱེད་པར་རུས། །རྒྱ་ཆེན་མངོན་པའི་གཞུང་ལས་བཤད་པ་ཡི། །ཐར་བ་དག་ལ་ཡིད་
བརྟན་མི་རུང་ན། །ཟབ་མོ་མདོ་སྒྲེར་བཤད་པའི་ཀུན་མཁྱེན་ལ། །ཡིད་བརྟན་བྱེད་པའི་

སྐལ་ལྷན་སུ་ཞིག་འབྱུང་། །ཐལ་འགྱུར་མ་རྟོགས་ཤིང་རྟོལ་གྱུན་གྱིས། །ཐམས་ཅད་
མཐུན་པའི་ལམ་བཟང་སྟོས་ཅི་དགོས། །ཐར་པར་བགྱོད་པའི་ལམ་ཡང་མ་བསྟན་
ཕྱིར། །འདི་དག་ཐར་འདོད་འདུག་པའི་སྟོ་མིན་ཞེས། །དམ་ཆོས་པལ་ཆེར་སྟོང་བའི་སྡིག་
ཅན་ལ། །སྟོ་གསལ་སྟེ་ཐོ་གྱུན་ཀྱང་བག་ཡོད་མཛོད། །ཅེས་རྗེ་ཙྰ་ཁ་པ་ཡབ་སྐལ་ལ་
དམ་ཆོས་པལ་ཆེར་སྟོང་བའི་སྡིག་ཅན་ཞེས་སྐར་ཁྱུས་ཁམ་ཆེ་བ་དང་། ཡང་དེའི་རྗེས་
སྟུ།^①དབུ་མའི་གྲུབ་མཐར་མ་ཁྱུགས་གང་ཟག་འགལ། །ཐར་པ་ཙྰ་ཁ་ཡང་ཐོབ་པའི་སྐབས་
མེད་ན། །གྱུན་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་གཅིག་པས། །ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་
འདོད་པ་ཉམས་^②། །ཞེས་སོགས་དགོས་མེད་ཀྱི་དགག་པ་མང་པོ་ལྷབས་གྱིན་བཏང་
འདུག་པ་འདི་རྣམས་ལ་ལན་གདབ་དགོས་པ་མི་འདུག་ཀྱང་། བྱེད་ཏེ་ཅང་མགོ་འཁོར་
འདུག་པས་བཤད་པར་བྱའི་ལེགས་པར་ཉོན་ཅིག །དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྐུ་སྐྱབ་གྱི་
རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཏུ།^③གང་དག་བདེན་པ་འདི་གཉིས་ཀྱི། །རྣམ་དབྱེ་རྣམ་པར་མི་ཤེས་
པ། །དེ་དག་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ལ། །ཐབ་མོའི་དེ་ཉིད་རྣམ་མི་མཐོང་། །ཞེས་ཐལ་
འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་ཤེས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་
ལ་ཐབ་མོའི་དེ་ཉིད་མི་མཐོང་། །ཞེས་གྲུབ་མཐར་སྐྱ་བོ་འག་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཐབ་མོའི་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་མ་མཐོང་བར་གསུངས་པ་འདི་ཡང་། དམ་ཆོས་པལ་ཆེར་སྟོང་བའི་སྡིག་ཅན་ཡིན་
པར་ཐལ། རྗེ་ཙྰ་ཁ་པས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་རྣམ་དག་མ་རྟོགས་པར་ཐར་པ་
ཐོབ་པའི་གང་ཟག་མེད་ཅེས་བཤད་པ་དམ་ཆོས་པལ་ཆེར་སྟོང་བའི་སྡིག་ཅན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། །འཁོར་གསུམ། དེ་བཞིན་དུ་དཔལ་ལྷན་སྟོབ་གྲགས་པ་ཡང་དམ་ཆོས་པལ་ཆེར་
སྟོང་བའི་སྡིག་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། དབུ་མ་འདུག་པར་དཔལ་ལྷན་སྟོབ་ས།^④སྟོབ་དཔོན་
སྐུ་སྐྱབ་ཞབས་ཀྱི་ལམ་ལས་ནི། །ཕྱི་རོལ་གྱུར་ལ་ཞི་བའི་ཐབས་མེད་དོ། །དེ་དག་གྱུན་

རྩོམ་དེ་ཉིད་བདེན་ལས་ཉམས། །དེ་ལས་ཉམས་པས་ཐར་པ་འགྲུབ་ཡོད་མིན། །ཞེས་ཐལ་
འགྲུར་བའི་ལྟ་བ་རྒྱད་ལ་མ་སྐྱེས་པར་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་མི་སྲིད་པར་བཤད་པའི་
ཕྱིར། འདི་ཐལ་འགྲུར་མ་རྟོགས་ཤིང་རྟོལ་སྒྲིལ་ཀྱན་ལ། །ཞེས་པའི་དགག་ཆོག་ངན་པ་དེ་
ལ། འཁོར་གསུམ་ཡིན་པ་ངས་པ་མཛོད།

གཞན་ཡང་རྒྱལ་སྐས་ཞི་བ་ལྟ་དེ་དམ་ཆོས་པལ་ཆེར་སྤོང་བའི་སྒྲིག་ཅན་ཡིན་
པར་ཐལ། དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྤོང་བའི་སྤོང་ཉིད་
རྟོགས་པའི་ལམ་འདི་མེད་པར་བྱང་ཆུབ་གསུམ་པོ་གང་ཡང་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་པར་བཞེད་
པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། རྟགས་ཁས་མི་ལེན་ནོ་ཞེ་ན། སྤོང་འཇུག་ལས། ^①བདེན་པ་
མཐོང་བས་གྲོལ་འགྲུར་གྱི། །སྤོང་ཉིད་མཐོང་བས་ཅི་ཞིག་བྱ། །ཞེས་གྲུབ་མཐའ་འོག་མའི་
འདོད་པ་བཛོད་ནས། དེ་འགོག་པ་ན། ^②གང་ཕྱིར་ལྷང་ལས་ལམ་འདི་ནི། །མེད་པར་བྱང་
ཆུབ་མེད་པར་གསུངས། །ཞེས་བཤད་པ་འདི་རྣམས་ཡི་གེར་བྲིས་ནས་བྲིད་རང་གི་
མགྲུལ་ལ་ཐོགས་ལ། ཕྱིན་ཆད་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པར་
མ་གྲུར་ཅིག་ཅེས་སྒྲོན་ལམ་ཐོབ་མཛོད། མདོར་ན་ཁོ་བོ་ཅག་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་ལྟ་བུ་
སྐས་ཀྱི་གཞུང་སྐྱ་རྩི་བཞིན་དུ་ཁས་སྦྱངས་ནས། ཐལ་འགྲུར་གྱི་ལྟ་བ་རྣམས་པར་དག་པ་མ་
རྟོགས་པར་གྲུབ་མཐའ་འོག་མའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་སྤོང་ཉིད་རྩི་ཅམ་བསྐྱོམས་ཀྱང་
ཐར་པ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་པར་ཐང་བསྐྱངས་ནས་ཁས་ལེན་གྱི། སྐྱར་ཞུས་ཅམ་མ་ཡིན་པའི་
དགག་པ་གཏོང་རྒྱ་འདུག་ན་ཐོང་ཞིག ལན་གསུམ་འགྲུར་དུ་སྦྱིན་པར་བྱའོ། །

ལར་ཆོས་སྤོང་གི་ལས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་བྲིད་ཀྱིས་བསགས་པ་ཡིན་ཏེ། བྲིད་ཀྱིས་
ལུགས་གཉིས་རྣམས་འབྲེད་ཅེས་པ་དེར། དུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་ནས་བཤད་པའི་
སྤོང་ཉིད་དེ་ཆད་སྤོང་མེད་དགག་ཡིན་གྱི། བསྐྱོམ་པས་ཉམས་སུ་སྦྱང་བའི་སྤོང་ཉིད་མ་

ཡིན། ཞེས་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱན་གྱི་སྤྲོད་པོ་ཞེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོ་
ལ་སྐྱར་པ་འདེབས་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དབུ་མ་རིགས་ཆོགས་དང་། རྩ་བ་གྲགས་པའི་
གཞུང་རྣམས་ཀྱིས་ཆད་སྟོང་མེད་དགག་ཅམ་བསྟན་གྱི། བསྐྱེལ་པས་ཉམས་སྲུབ་སྒྲུབ་བྱའི་
ལྷ་བ་མ་བསྟན་ཞེས་སྐྱར་བ་འདི་ཅམ་བཏབ་པ་འདི་ཆོས་སྟོང་མ་ཡིན་ན། ཆོས་སྟོང་དེ་
གང་ལ་ཟེར་བ་ཡིན། འདིར་སྐས་པ། རྒྱལ་བའི་གསུང་གི་གཅེས་མཛོད་ཡུམ་གྱི་
མདོར། །ཆད་སྟོང་མེད་དགག་ཅམ་ཞིག་མ་གཏོགས་པ། །སངས་རྒྱས་དགོངས་པའི་ལྷ་
བ་མ་བསྟན་ཞེས། །དམ་ཆོས་པལ་ཆར་སྟོང་བའི་སྤྲིག་ཅན་ལ། །སྟོ་གསལ་སྟེ་བོ་ཀྱན་
ཀྱང་བག་ཟོན་མཛོད། །འདི་འདྲ་རྒྱ་བོད་མཁས་གྲུབ་སྲུ་ཡིས་བཤད། །ཡོད་མེད་
ཕྱོགས་འཇིག་སྐྱུ་སྐྱབ་གཞུང་ལུགས་དང་། །དེ་དོན་འགྲེལ་བ་རྩ་བའི་གཞུང་རྣམས་
ཀྱིས། །ཆད་སྟོང་འབའ་ཞིག་བསྟན་པས་དགག་རིགས་ཞེས། །དམ་ཆོས་པལ་ཆར་སྟོང་
བའི་སྤྲིག་ཅན་ལ། །སྟོ་གསལ་སྟེ་བོ་ཀྱན་ཀྱང་བག་ཟོན་མཛོད། །དབྱ་བཅོམ་རྣམས་
ཀྱིས་སྒྲུང་འདས་མ་ཐོབ་ལ། །མོ་^①གལ་བྱ་ཡིས་གྲོལ་བ་མ་ཐོབ་ཅིང་། །ཐེག་ཆེན་
འཕགས་པས་སྟོང་ཉིད་མ་ཏོགས་ཞེས། །འཕགས་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་སྤྲིག་ཅན་
ལ། །སྟོ་གསལ་སྟེ་བོ་ཀྱན་ཀྱང་བག་ཟོན་མཛོད། །ཅེས་བཛོད་པར་བྱའོ། །

དེས་ན་བྱིད་ཀྱིས་སྐྱ་ཆེའི་སྟོང་ལ་དགག་པའི་ཡི་གེ་འདི་དང་དབུ་མ་རྣམ་ངེས་
ཞེས་པའི་གཞུང་བཙམས་ཏེ། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་འཐད་པར་ཁས་སྒྲུངས། ཆེ་
མཐུག་ལ་ཇོ་ནང་པའི་^②ལུགས་ཀྱི་ལྷ་ངན་དེ་ཁས་སྒྲུངས་ནས་སྐྱུ་སྐྱབ་ཡབ་སྐས་ཀྱི་
ལུགས་འགོག་པའི་བསྟན་བཅོས་ལུགས་གཉིས་རྣམ་འབྱེད་ཅེས་པ་བཙམས་ནས་ཆེ་
འདི་ལ་སྐྱ་ལོག་སེར་ལོག་གི་གྲུབ་མཐའ་ངན་པ་འཇིན་པ་དང་། གཞུང་ཐབ་མོ་
རྣམས་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་ལས་སྟོབས་པོ་ཆེ་གསོག་པ་འདི་ནི་མཐོང་ཆོས་ལ་

སྟོང་གྲུར་གྱི་ལས་ཡིན་པས་འདིར་ཡང་ལས་བདག་གིར་མཛོད་ཅིག །ད་ཁྱེད་གྱི་
དགག་པ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བཀག་ན། ^①རང་རང་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་སློབ་
པ་ཀུན། །དེ་ནས་བཤད་པའི་གཉིན་པོས་མི་སེལ་ན། །རྒྱལ་བས་དབང་པོར་འཆོས་
པའི་ཆོས་བསྟན་པ། །ཆོད་ལྡན་མཁས་པའི་གཞུང་གིས་བཀྲལ་བ་འགལ། །ཞེས་པ་
འདི་ནི་ཁྱེད་རང་གི་མགོ་པོ་རྩེད་པའི་དགག་པ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་ཐལ་འགྱུར་པའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་
སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་ཀྱང་། དངོས་སློབ་པའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་སྟོང་ཉིད་
མཐོང་བེན་གོམས་པར་བྱས་པས། དངོས་སློབ་པའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་བདེན་
འཛིན་སྟོང་རྒྱས་སམ་མི་རྒྱས། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཁྱེད་རང་དམ་ཆོས་པལ་ཆེར་སྟོང་
པའི་སློབ་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱེད་རང་རང་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་སློབ་པ་ཀུན། དེ་
ནས་བཤད་པའི་གཉིན་པོས་མི་སེལ་བར་འདོད་པའི་ཆོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
ལྟར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་ཀྱང་། ཐར་པ་ཐོབ་
པའི་གང་ཟག་ཅིག་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པར་འདུག་པ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེ་ཆོས་
ཅན། ཁྱེད་གྱིས་བདག་མེད་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱེད་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འཁོར་གསུམ། འོན་ཀྱང་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཁྱེད་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཡང་འཁོར་གསུམ། ཅ་བར་མ་བྱུང་ན། ཁྱེད་གྱི་དབུ་མ་རྣམ་པའི་ཐེར་བ་
དེར། འདུག་འགྲེལ་གྱི་དོན་འཆད་པ་ན། འཕགས་པ་ཡིན་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
རྟོགས་པས་བྱུང་། འཕགས་པ་ཡིན་ན་བདག་མེད་རྟོགས་པས་བྱུང་། འཕགས་པ་
ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མི་དགོས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་མཐའ་བྲལ་ཆེན་མོ་རྟོགས་མི་
དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སླས་པ་དྲན་པར་མཛོད་ཅིག །

གཞན་ཡང་། བྱེད་ལ་འདི་འདི་བར་བྱ་སྟེ། སེམས་ཙམ་པའི་གཞུང་ནས་བཤད་
 པའི་ལྟ་བ་ཙམ་བསྟོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐར་པ་ཐོབ་ཀྱས་སམ་མི་ཀྱས། དང་པོ་ལྟར་ན་
 འོ་ན་ཉོན་ཅིག །སེམས་ཙམ་གྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ལྟ་བ་ཙམ་བསྟོམས་པ་ལ་བརྟེན་
 ནས་ཤེས་སྒྲིབ་སྟོང་ཀྱས་པར་ཐལ། དེ་ནས་བཤད་པའི་ལྟ་བ་ཙམ་བསྟོམས་པ་ལ་བརྟེན་
 ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཐོབ་ཀྱས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐར་པ་ཐོབ་
 ཀྱས་པ་གང་ཞིག །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེག་དམན་གྱི་ཐར་པ་ཐོབ་མི་ཀྱས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
 དང་པོ་དངོས། གཉིས་པ་འོག་ཏུ་བསྐྱབ། ཅ་བར་འདོད་ན། སེམས་ཙམ་པས་བདེན་གྲུབ་
 ཁས་སྒྲངས་ནས། ཉོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཤེས་སྒྲིབ་སྟོངས་པར་འདོད་པ་ལ། རྗེ་བཙུན་
 བྱམས་པས། ❶གཞན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་ལ། །ཤེས་བྱ་ལ་ཡང་ཉོན་པ་ཡི། །སྒྲིབ་པ་
 ཟད་པར་བརྗོད་པ་གང་། །དེ་ལ་ཁོ་བོས་མཆར་དུ་ཅིས། །ཞེས་བཞད་གད་གྱི་གནས་སུ་
 མཛད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། སེམས་ཙམ་གྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ལྟ་བ་ཙམ་གོམས་
 པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་སྒྲིབ་སྟོང་ཀྱས་པའི་ཕྱིར། ལན་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ལྟར་
 ན་ཚོད་པ་སྐྱབ་པོ་བྱེད་རང་ཆོས་ཅན། དམ་ཆོས་པལ་ཆེར་སྟོང་བའི་སྒྲིག་ཅན་ཡིན་པར་
 ཐལ། སེམས་ཙམ་གྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ལམ་ཙམ་གཙོ་བོར་བསྟོམས་པ་ལ་བརྟེན་
 ནས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་གོ་འཕང་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཐར་པ་ཙམ་ཡང་ཐོབ་མི་ཀྱས་པར་ཁས་
 ལེན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདི་འཁོར་གསུམ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་རང་
 གིས། ❷ཐལ་འགྱུར་མ་རྟོགས་ཤིང་རྟེན་སྟོན་གྱིས། །ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ལམ་
 བཟང་སྟོས་ཅི་དགོས། །ཐར་པར་བཟོད་པའི་ལམ་ཡང་མ་བསྟན་ཕྱིར། །འདི་དག་ཐར་
 འདོད་འཇུག་པའི་སྟོ་མིན་ཞེས། །དམ་ཆོས་པལ་ཆེར་སྟོང་བའི་སྒྲིག་ཅན་ལ། །སྟོ་གསལ་
 སྟེ་བོ་གྱུན་ཀྱང་བག་ཐོན་མཛོད། །ཅེས་སྒྲས་པ་དྲན་པར་མཛོད་ཅིག །

གཞན་ཡང་། སེམས་ཙམ་གྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ལམ་ཙམ་བསྐྱོམས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་ཐར་པ་ཐོབ་མི་རྒྱས་པར་ཐལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེག་དམན་གྱི་ཐར་པ་ཡང་
ཐོབ་མི་རྒྱས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཡང་ཐོབ་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
མ་གྲུབ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྡོད་ནས་བཤད་པའི་ལམ་གཙུག་པོར་བསྐྱོམས་པ་ལ་བརྟེན་
ནས། ཐེག་དམན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ལས་ཐ་ཆད་པའི་གྲུབ་མཐའ་བྱོད་མ་
ཡིན་པ་སྟེ་ལ་ཡོད་སོམས་ཤིག །རྟགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྟ་བ་
གཏན་མ་རྟགས་པའི་ཡང་དག་པར་རྟགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡོད་པ་ངོ་མཆར་ཆེ། དེས་
ན་བྱིད་ཀྱི་དགག་པ་དེ་རྣམས་ལ་འཇུག་^① ཞེ་འདུག་ཐུགས་བསམ་ཐོང་མཛོད། གཞན་
ཡང་། གྲུབ་མཐའ་འོག་མའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ལྟ་བ་ཙམ་བསྐྱོམས་པས་འཕགས་
ལམ་ཐོབ་པ་མེད་པར་ཐལ། འཕགས་པ་ཡིན་ན་ཐལ་འགྱུར་བ་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་འཕགས་
པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། འཕགས་པ་ཡིན་ན་ཐལ་འགྱུར་བ་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་བདེན་
མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟགས་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཉེ། འཇུག་འགྲེལ་ལས། ^② ལྷང་འདི་ལས་ནི་
ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་
པ་ཡང་ཡོད་དོ། །ཞེས་བྱ་བར་གསལ་བར་ངེས་དགོས་ཉེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་རང་
བཞིན་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བ་ལྟར། དེ་དག་ཀྱང་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཀྱང་རང་གི་
སྒོས་རྣམ་པར་དབྱེད་པས་ཀྱང་བྲེལ་གྱིས་གཞོན་པར་འགྱུར་ལ། ཕྱི་རོལ་བ་བཞིན་དུ་འདི་
དག་གིས་ཁམས་གསུམ་ན་སྤྱོད་པའི་སྤྲ་རྒྱས་ཐམས་ཅད་སྤངས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་མ་རྟགས་པར། ཉན་སྒྲིབ་ཙམ་
ཡང་སྤོང་མི་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དེ་བྱིད་རང་གིས་ཀྱང་དབྱེད་མ་རྣམ་ངེས་སུ་སྤྲ་རྒྱེ་བཞིན་

པར་ཁས་སྒྲུངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་གཅིག་གྱེད།

གཞན་ཡང་། གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་མེད་པར་ཐལ། གནས་
མ་བྱ་བ་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པའི་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྗེས་ཡོད་དུ་
སྟོན་པའི་མདོ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། འོ་ན་མདོ་དེ་ནས་བཤད་པའི་གང་ཟག་
རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྗེས་ཡོད་བསྐྱེམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དེའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་སྒྲིབ་
བ་སྟོང་རྒྱས་པར་ཐལ། དེ་བསྐྱེམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐར་བ་ཐོབ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
གསུམ་ཤིག་གཞན་ཡང་། བྱིད་ལྟར་ན། རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དག་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་
གསུངས་པའི། ^①པ་དང་མ་ནི་གསལ་བྱ་ཞིང་། །རྒྱལ་པོ་གཙང་སྤྱོད་ཅན་གཉིས་དང་། །ཡུལ་
འཁོར་འཁོར་དང་བཅས་བཅོམ་ན། །མི་དེ་དག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་པའི་མདོ་འདི་ལ་
བརྟེན་ནས་མ་སྐྱེས་དགས་པ་གསལ་བའི་རྗེས་སུ་མ་ལུས་འཕགས་མོ་ཡང་བསལ་ན།
ཐར་བ་ཐོབ་རྒྱས་པ་དེ་སྟོན་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཞེས་སྤྱོད་དགོས་པས། འདི་ལས་ཐ་ཆད་
པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱུ་ལ་ཡོད། གྲུབ་མཐའ་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་གཞན་རྗེས་སུ་
གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་དང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་ཅི་བཞིན་པར་ཁས་སྒྲུངས་
ནས། ཆ་ལེ་ཆ་ལེ་བྱེད་འདོད་པའི་ཉགས་སུ་འདུག་སྟེ། མ་སྐྱེས་དགས་པ་གསལ་བར་
ཡང་བྱ་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་སྐྱེས་དགའི་འགྲོད་པ་བསལ་བའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་སྤྱོད་བར་འདུག་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། ^②རང་རང་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་སྒྲིབ་པ་ཀུན། །དེ་ནས་བཤད་པའི་
གཉིན་པོས་མི་སེལ་ན། །རྒྱལ་བས་དབང་པོར་འཆམ་པའི་ཆོས་བསྟན་པ། །ཆད་ལྟར་
མཁས་པའི་གཞུང་གིས་བཀའ་བ་འགལ། །ཞེས་པ་འདི་བྱིད་རང་གི་སྤྱོད་པ་ལྟར་ཆུང་
ཆུང་གི་ལུགས་སུ་བྱས་ནས་སྤྱོད་པར་འདུག་ཀྱང་། རང་མཆོང་གསལ་བར་བསྟན་པ་

ཡིན་ཏེ། གསུང་རབ་གང་ལ་ཡང་ལྟ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་སྟོན་མི་སྟོན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་གཅིག་
 གྲང་མེད་པར། གསུང་རབ་གང་ནས་བཤད་པའི་ལྟ་བ་བསྒྲིམས་གྲང་ཐར་པ་ཐོབ་ཀྱས་
 ཞེས་སྒྲིག་པར་འདུག་པའི་བྱིར། ལར་བྱིད་གྱིས་རྒྱལ་བས་དབང་པོ་དང་འཆམ་པར་ཆོས་
 བསྟན་ཞེས་པའི་དོན་དེ་ཡེ་མ་གོ་བར་འདུག་སྟེ། དབང་པོ་དང་འཆམ་པར་བསྟན་ཞེས་
 པའི་དོན་ནི། ལྟ་བ་དེས་ཐར་པ་ཅམ་ཡང་ཐོབ་མི་ཀྱས་གྲང་། རེ་ཞིག་ལྟ་བ་དེ་ཀ་མ་བསྟན་
 ན། ལམ་གོང་མ་ལས་སྒྲིག་པའི་དགག་བྱ་ཡོད་པས། རེ་ཞིག་དེ་ཅམ་ཞིག་སྟོན་པའི་དོན་
 ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཉོན་ཅིག་འོ་ན། དཔལ་ལྷན་སྒྲིབ་པས། ❶ བྱིད་གྱིས་རྣལ་
 འབྱོར་བདག་མེད་མཐོང་བ་ཡིས། །གཟུགས་སོགས་དེ་ཉིད་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་
 ཞིང་། །གཟུགས་ལ་དམིགས་ནས་འདུག་བྱིར་འདོད་ཆགས་སོགས། །སྦྱེ་འགྱུར་དེ་ཡི་ངོ་
 བོ་རྟོགས་མེད་བྱིར། །ཞེས་གྲུབ་མཐའ་འོག་མའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་བདག་མེད་
 རྟོགས་པ་མཐར་བྱིན་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་དེས། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་སྦྱངས་
 པའི་ཁས་ལེན་དེ་མ་དོར་བྱིན་ཆད། ད་དུང་ཉོན་མོངས་པ་འདོད་ཆགས་སོགས་རྒྱད་ལ་
 སྦྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གྲུབ་མཐའ་འོག་མའི་གཞུང་ནས་
 བཤད་པའི་ལྟ་བ་ཅམ་བསྒྲིམས་པས་ཐར་པ་ཐོབ་ཀྱས་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ།

གཞན་ཡང་། འདུག་པ་ལས། ❷ སྟོབ་དཔོན་སྒྲིབ་ཞབས་ཀྱི་ལམ་ལས་ནི། །སྦྱི་
 རོལ་གྱུར་ལ་ཞི་བའི་ཐབས་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པར་དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་
 པ་ལས། ❸ ཞི་སྟོག་ཉིས་པ་མེད་པ་དང་། །ལྟ་བ་ངན་རྣམས་འཇིག་བྱེད་ཅིང་། །སངས་རྒྱས་
 ཀྱན་གྱི་ཡུལ་གྱུར་ལ། །བདག་མེད་ཅེས་ནི་བྱ་བར་བརྗོད། །ཅེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར་
 དཔལ་ལྷན་སྒྲིབ་པས། ❹ དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་རང་བཞིན་མེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་གྱི་བདག་མེད་
 པ་འདི་ནི་ཞི་བའི་སྟོག་ཉིས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ལྷ་ངན་ལས་འདས་པའི་གྲོང་སྦྱིར་དུ་

འཇུག་པར་བྱ་བ་ལ་འདི་གཅིག་ཕུ་ཁོ་ན་ཆེ་མེད་པའི་སྒོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཐལ་འགྱུར་བའི་
གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བུ་ཞི་སྒོ་
གཉིས་མེད་ཀྱི་ལམ་དུ་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་ནས་བཤད་
པའི་ལྟ་བུ་མ་རྟོགས་ཀྱང་གྲུབ་མཐའ་འོག་མའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ལྟ་བུ་ཅམ་བསྐྱོམས་
པས་ཞི་བ་ཐུང་འདས་ཐོབ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གལ་ཏེ་ཐེག་དམན་གྱི་ཐུང་
འདས་ཐུང་འདས་སུ་ཁས་མི་ལེན་པས་སྒྱུན་མེད་དོ་སྙམ་ན། འོ་ན་བྱིད་ཀྱི་དབུ་མ་རྣམ་
ངེས་ཞེས་པ་དེར་རྒྱུད་ཆེ་མ་དང་ཞི་བ་ལྟའི་ལུགས་ལ་ཐེག་དམན་ལ་ཐུང་འདས་མེད་
ཀྱང་། ཆེ་བའི་ལུགས་ལ་ཡོད་པར་ཁས་སྤངས་པས་དངོས་འགལ་ལོ། །ཞི་སྒོ་གཉིས་སུ་
མེད་པ་ཞེས་པའི་དོན་བྱིད་ཀྱིས་ཨེ་དགོངས། མ་དགོངས་ན། ཆེ་བས། ཐུང་ན་ལས་
འདས་པའི་གོང་བྱིད་དུ་འཇུག་པར་བྱ་བ་ལ་འདི་གཅིག་ཕུ་ཁོ་ན་ཆེ་མེད་པའི་སྒོ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ལ་གཟིགས་རྟོག་མཛོད།

སྤར་ཡང་འདི་བཛོད་པར་བྱ་སྟེ། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྟ་དེ་ཡང་དམ་ཆོས་
པལ་ཆེར་སྤོང་བའི་སྒྲིག་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་
ལྟ་བུ་མ་བསྐྱོམས་པར་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ལྟ་སྒོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། ཐར་པ་ཅམ་ཡང་མི་
ཐོབ་པར་འདོད་པའི་གྲོལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ད་ཅི་གསུང་རྒྱ་ཡོད། གཞན་ཡང་། སེམས་
ཅམ་པས་ཕྱི་དོན་མེད་པར་བསྐྱོམས་པ་དང་། མདོ་སྡེ་པས་ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་བསྐྱོམས་
པས་རང་རང་གི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་སློབ་པ་སྤངས་ཏེ་ཐར་པ་ཐོབ་རྒྱས་པ་ལ་བྱུང་
པར་མེད་པར་ཐལ། གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བ་བཞི་པོ་རང་རང་གི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ལྟ་བུ་
བསྐྱོམས་པས་ཐར་པ་ཐོབ་རྒྱས་པ་ལ་བྱུང་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལོག་ལྟ་
བསྐྱོམས་པས་ཐར་པ་ཐོབ་རྒྱས་པ་སྤིད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སོགས་པ་

གཞོན་བྱེད་མཐའ་ཡས་པ་བརྗོད་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་། ཉ་ཅང་རྒྱལ་པའི་ལོག་རྟོག་ཏུ་འདུག་
པས་བརྗོད་པ་ཅམ་ཞིག་སྤྲོས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་བྱེད་ཀྱིས། ❶ རང་རྒྱུད་གཞུང་གི་རྩེ་མཐའ་ལྟ་བུ་ཡིས། །ཀུན་ཏུ་བརྟགས་
པའི་བདེན་འཛིན་ཅམ་འཛོམས་ན། །དེ་ཡི་རིགས་རྒྱུན་རིང་ནས་བསྐྱོམས་པའི་
སྒོས། །ལྟན་སྤྱོད་བཀའ་ཆགས་བཅས་པ་ཅིས་མི་འཛོམས། །ཀུན་བརྟགས་སྤྱི་བ་པའི་ས་
བོན་སེལ་རྒྱས་པའི། །གཉེན་པོ་ཉིད་དང་དེ་རྒྱུན་གོམས་པའི་སྒོ། །མཐོང་དང་སྐྱོམ་པའི་
ལམ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། །འཇམ་སྤང་མཁས་པ་ཀུན་གྱི་བཞེད་གཞུང་ཡིན། །ཞེས་སྤྱི་བ་ནི་
ཕྱོགས་སྤྲ་མ་ཡེ་མ་གོ་བཞིན་དུ་གྲ་ཆོམ་དུ་སྤྱི་བ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་ནས་
བཤད་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བུ་དེས་བདེན་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་ས་
བོན་འཛོམས་རྒྱས་པར་རྩེ་ཅོང་ཁ་པ་ཡབ་སྤྲས་ཀྱི་གསུང་རབ་གང་ནས་བཤད་
འདུག། །ཁོ་བོ་ཅག་ནི་དེ་འདྲ་ཁས་མི་ལེན་པས། ཐལ་བ་དེ་སྤྱི་ལ་འཕེན་པ་ཡིན། གལ་
ཏེ་རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ལྟ་བུ་དེས་བདེན་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་ས་
བོན་འཛོམས་རྒྱས་པར་བྱེད་ཀྱིས་ཁས་མ་སྤངས་ཀྱང་། དེའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ལྟ་
བུ་དེས་བདེན་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་ལ་གཞོན་པར་ཁས་སྤངས་པས་སོ། །ཞེ་ན། དེ་ཡང་
ཕྱོགས་སྤྲ་མ་ལ་ཞིབ་ཏུ་མ་བརྟགས་པ་ཡིན་ཏེ། བདེན་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་ལ་དུ་མ་
ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། གཙོ་བོ་ནི་གང་ཟག་དང་སྤང་པོ་མིང་ཅམ་གྱིས་གཞག་པ་མ་ཡིན་པར་
རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་ཀུན་བརྟགས་ལྟ་བུ་བདེན་འཛིན་ཀུན་
བརྟགས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ལྟ་བུ་ས་གཞོན་མི་རྒྱས་
པའི་སྤྱིར། དེ་བཞིན་དུ་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བུ་དེས་གང་ཟག་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་དུ་འཛིན་པའི་

རྟོག་པ་ཀུན་བརྟགས་ལ་གཞོད་ཀྱང་། གང་ཟག་བདེན་པར་འཇིན་པའི་གང་ཟག་གི་
བདེན་འཇིན་ཀུན་བརྟགས་ལ་མི་གཞོད་དོ། །ཞེས་ཞེས་པར་གྱིས་ལ་སྒོ་སྐྱེད་གསར་
པ་བྱང་སྐྱེས་དུ་མཉེས་པར་མཛོད།

དེས་ན་བྱེད་གྱིས། ❶ ཀུན་བརྟགས་སྐྱེ་བ་པའི་ས་བོན་སེལ་རུས་པའི། །གཉེན་
པོ་ཉིད་དང་དེ་རྒྱན་གོམས་པའི་སྒོ། །མཐོང་དང་སྒོམ་པའི་ལམ་ཞེས་སྟོན་པ་
ནི། །འཇམ་སྒྲིང་མཁས་པ་ཀུན་གྱི་བཞེད་གཞུང་ཡིན། །ཞེས་འཇམ་སྒྲིང་གི་མཁས་པ་
ཀུན་དང་མི་མཐུན་པའི་བྱ་བ་མཐའ་ཞིག་རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་སོ་ཞེས་སྒྲ་
རྒྱག་གི་ཆོག་སྒྲས་པའི་སྒྲག་ད་དོལ་ཨེ་བྱང་། བྱེད་གྱིས་སྤྱོད་སྒྲ་སྒྲ་ཡེ་མ་དགོངས་པ་
གསལ་བར་བྱ་བའི་བྱིར། རྟེན་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་ལུང་འདི་བྱང་བར་བྱ་
སྟེ། ❷ དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་ལྷ་བ་མ་རྟེན་ཀྱང་། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ཆད་མས་གཏན་ལ་
ཐེབས་པ་དང་། དེའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་གྱིས་དོན་དེ་བཙོན་པ་ཆེན་པོས་བསྒྲོམ་པ་དང་།
བསྒྲོམས་པ་ལས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དང་།
མཐོང་བེན་གོམས་པར་བྱེད་པ་ནི་མི་འོང་ཞེས་ཁོ་བོ་ཅག་མི་སྒྲུའོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། དེ་
འདྲ་བའི་ལམ་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མཆོན་ཉིད་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་མིན་པས།
ལམ་དེ་མཐོང་ལམ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་དུ་མི་འདོད་དོ། །དེའི་❸
བྱིར་མཐོང་སྤང་དང་སྒྲོམ་སྤང་གང་གི་ཡང་ས་བོན་སྤང་མི་རུས་པས་ལམ་དེ་མཐོང་
ལམ་དང་སྒྲོམ་ལམ་དུ་བཤད་པ་དང་། སྤང་བྱ་གཉིས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤྲོང་བར་
བཤད་པ་དང་། ལམ་དེ་གཉིས་ཀྱི་མཐར་དབྱ་བཙོན་པ་འཕྲོག་པར་བཤད་པ་ནི། བྱང་
བའི་དོན་དུ་འབྲེལ་བའི་ལུགས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་འདི་དག་ལ་སྤྱོད་སྒྲ་
རྒྱག་མཛོད་ལ་དགག་པ་ལ་མ་རིངས་ཞིག །

དེའི་རྗེས་སུ་ཡང་བྲེད་གྱིས། ❶ བདག་མེད་མངོན་སུམ་གཟིགས་པའི་རང་རྒྱུད་
པ། །མེད་ཅིང་བདག་མེད་མངོན་སུམ་གཟིགས་པ་ཡི། །སེམས་ཙམ་འདོད་པ་འདི་ཡང་
འགལ་བའི་ཁུར། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ཉམས་དགའ་སྟེ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་སེམས་ཙམ་པ་ཡོད་པར་སུས་ཁས་སྒྲངས། ཁོ་ན་རེ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་སེམས་ཙམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྗེས་ཡོད་གྱིས་
སྟོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སེམས་ཙམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཡང་
བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སེམས་ཙམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། རྩལ་ཐུན་ཆ་མེད་
གྱིས་བརྩམས་པའི་རགས་པ་དང་དེ་འཛིན་པའི་ཆད་མ་རྗེས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་
ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སེམས་ཙམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་རྣམས་བྲེད་རང་
གི་རྒྱུ་ཆེན་དུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་སོ་སྙམ་ན། ཐུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །ཁོ་ལོ་ཅག་
གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། ཐུང་སོགས་གྱི་
ཚེས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ལ་ཚེས་ཀྱི་བདག་མེད་དུ་འཛོག་ལ། བདག་མེད་ལ་
རིགས་གཉིས་པོ་དེ་ལས་མེད་པས་སེམས་ཙམ་པས་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པར་མི་ལམ་དུ་ཡང་མི་འདོད་ན། བྲེད་ཅི་གསུང་འདོད་པ་ཡིན། བྲེད་གྱི་འགལ་བའི་
ཁུར་ཐམས་ཅད་འདི་འདྲ་རྒྱུད་ཡིན་པས་བྲེད་རང་སྒྲག་ཤོག་གོན་པ་མ་གཏོགས་ཁོ་ལོ་
ཅག་གི་བ་སྤྱི་ཅེ་མོ་ཡང་གཡོ་བར་མི་རུས་སོ། །

ཡང་བྲེད་གྱིས། ❷ དག་བཙུན་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་ཞུགས་པ་ན། །མཐོང་དང་སྒྲོམ་
པར་བཅས་པའི་ས་བདུན་དུ། །སྤང་བར་བྱ་དང་གཉིན་པོའི་རིམ་པ་ཀྱན། །མེད་པར་འདོད་
པའི་ཐལ་འགྱུར་ལྷགས་མཆོག་མཆོར། །ཞེས་སྒྲས་འདུག་པ། སྤྱིར་ཐལ་འགྱུར་བའི་
ལྷགས་ལ་མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་དང་། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་ངོ་སྤྱལ་གྱི་ཤེས་སྒྲིབ་སྟོང་

མི་སྤྱོད་འདི་ལ་རྗེའི་ལུགས་འཛིན་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ལུགས་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། འཇུག་
 པའི་རྟེན་ཆེན་དང་བསྟན་ན། མཐོང་སྤང་ཤེས་སྤྱོད་མེད་པ་དང་། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་གྱི་
 སྒོམ་ལམ་དུ་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་ཤེས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆུ་མེད་པ་འདི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་ཆེན་
 ལས་། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་མ་བཟང་དུ་ཤེས་སྤྱོད་མི་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར། ཤེས་སྤྱོད་ནི་
 དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྤྱོད་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་ཐོག་མར་བྱེད་ལ་འདི་འདྲི་བར་བྱ་སྟེ། ཉོན་ཐོས་དག་བཙུག་ཐེག་ཆེན་
 དུ་ལུགས་པའི་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་སྤྱོད་ཆུ་འེམ་ཤེས་སྤྱོད་དེ་གང་ཡིན། གལ་ཏེ་
 བདག་འཛིན་ཀུན་བཏགས་ལྟ་བུ་ཉོན་ཐོས་དག་བཙུག་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ལུགས་པའི་
 མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་སྤང་བྱར་བྱུར་པའི་ཤེས་སྤྱོད་དང་།
 བདེན་འཛིན་ལྟ་སྤྱོད་རྣམས་དེ་འདྲའི་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་གྱི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་སྤང་བྱར་བྱུར་པའི་ཤེས་སྤྱོད་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། ཐལ་འགྱུར་བའི་
 གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་མ་བྱས་པ་རྣམས་ལ་ལན་འདི་འདྲ་བ་ཞིག་ལས་འོང་ས་ག་ན་
 ཡོད། དེ་ལྟར་ན་ཁོ་བོའི་རིགས་པ་འདི་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་ལན་ཐོབ་ཅིག །བདེན་
 འཛིན་ཤེས་སྤྱོད་མིན་པར་ཐལ། དེ་ཉོན་སྤྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉོན་ཐོས་དག་
 བཙུག་པས་བདེན་འཛིན་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར། མ་གྱུབ་ན། དེར་ཐལ། ཉོན་
 ཐོས་དག་བཙུག་པས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་གང་ཞིག །གང་
 ཟག་གི་བདག་འཛིན་དེ་བདེན་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུགས་དང་པོ་དེད་རང་རྣམས་
 མཐུན་གྱུབ་ཡིན། གཉིས་པ་མ་གྱུབ་ན། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དེ་བདག་འཛིན་ཡིན་
 པར་ཐལ། གང་ཟག་བདེན་པར་འཛིན་པའི་སྤྱོད་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། མ་གྱུབ་ན། དེར་ཐལ། གང་ཟག་བདེན་པས་སྤྱོད་པ་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་

མོར་འཛོག་རིགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། འཇུག་འགྲེལ་ལས། ^①གཟུགས་ལ་
སོགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་དམིགས་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་པ་རྟོགས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། བདག་ཏུ་གདགས་པའི་རྒྱ་ཕྱང་པོ་ལ་
དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཕྱང་པོ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་དེ་སྤིང་དུ་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་རྟོགས་མི་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཡང་རྩེ་ཙོང་ཁ་པའི་ལེགས་
བཤད་ཐུན་མོང་མིན་པ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། རྩེ་རེད་མདའ་བ་ལྟ་བུས་ཀྱང་ཐལ་འགྱུར་བའི་
ལུགས་ལ་བདེན་འཛིན་ཉོན་སྤྱོད་ཡིན་པ་དགོངས་ཀྱང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
འཛོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མིན་པ་ཡོད་པ་མ་དགོངས་པར་གྲགས་པ་ལྟར་རོ། །

དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་འདི་ལ་འཇུག་འགྲེལ་དང་བསྐྱུན་པའི་ལན་ཞིག་འདེབས་རྒྱ་ཡོད་
དམ་མེད། ཡོད་ན་གང་ཡིན་སྒྲོས། མེད་ན་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་འཛིན་ཆེན་པོ་རྩེ་ཙོང་ཁ་
པ་ལ་དགག་པ་འདི་ལྟ་བུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གང་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་རིན་ཆེན་^②འབྲེང་
བར། ^③རྩེ་སྤིང་ཕྱང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ། །དེ་སྤིང་དེ་ལ་ངར་འཛིན་ཡོད། །ངར་འཛིན་ཡོད་
ན་ཡང་ལས་ཏེ། །དེ་ལས་ཀྱང་ནི་སྤྱོད་བ་ཡིན། །ཞེས་ཕྱང་པོ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་རྩེ་
སྤིང་ཡོད་པ་དེ་སྤིང་དུ་ངར་འཛིན་ལྟན་སྤྱོད་ཡོད་ལ། དེ་ཡོད་ན་དེའི་དབང་གིས་ལས་
བསགས་ནས་འཁོར་བར་སྤྱོད་བ་ལེན་པར་འགྱུར། ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་ལྟ་བུ་གྱི་གཞུང་
ཡིན་ནམ། ལྟ་སྟེགས་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་ཁྱེད་རང་མཁས་པ་རྣམས་ལ་དེས།

གཞན་ཡང་། སྒྲོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ལས། ^④རྒྱ་དང་རྒྱེན་ལས་སྤྱོད་དངོས་
རྣམས། །ཡང་དག་པར་ནི་རྟོག་པ་གང་། །དེ་ནི་སྟོན་པས་མ་རིག་གསུངས། །དེ་ལས་ཡན་
ལག་བཅུ་གཉིས་འབྱུང་། །ཞེས་རྒྱ་རྒྱེན་ལས་སྤྱོད་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཡང་དག་པར་
རྟོག་པ་སྟེ། བདེན་པར་འཛིན་པ་སྟོན་པས་འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པར་

གསུངས་^①ལ། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ། བདེན་འཛིན་དེ་ལས་ཁོ་
རང་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དང་། གང་ཟག་བདེན་པར་འཛིན་པའི་
མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་ཡན་ལག་ལྷག་མ་བཅུ་གཉིས་འབྱུང་བར་གསུངས་འདུག་པས།
ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཉོན་ཐྱིབ་ཡིན་ནམ། ཞེས་ཐྱིབ་ཡིན་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ནི་དོགས་པ་མེད།
ཁྱེད་རང་གཞུང་དེ་རྣམས་ལ་གང་ཟེར་རྒྱ་ཡིན་པ་འདུག་ཐུགས་བསམ་ཐོང་མཛོད། ཁོ་བོ་
ཅག་གི་ཐུགས་ལ་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀ་འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་
ཀྱང་། འཁོར་བའི་རྩ་བ་མི་མཐུན་པ་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་མེད་དེ། བདག་འཛིན་
གཉིས་ལ་འཛིན་སྟངས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཐུགས་འདིའི་ཕྱོགས་མཐོང་
ཙམ་ཞིག་གོ། །རྫོགས་པར་མ་གོ་བའི་ཉམས་སུ། ཁྱེད་རང་གི་འོག་ཏུ། ^②བདེན་འཛིན་སྒྲོ་
ལ་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་གིས། །བསྐྱས་དང་མ་བསྐྱས་གཉིས་སུ་རྒྱ་བས་བཤད། །བདེན་
འཛིན་མ་ཐུས་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ། །འཆད་པ་དེ་ཡང་རྒྱ་བའི་གཞུང་མ་ཡིན། །ཞེས་
ངེད་ལ་ཁས་ལེན་མེད་ཅིང་། ཁྱེད་རང་ལ་ནང་འགལ་སྒྲན་མེད་པ་ཡོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་
ཞིག་འཕངས་འདུག་པ། ལན་འོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ། །

གཞན་ཡང་། བདེན་འཛིན་ཉོན་ཐྱིབ་ཡིན་པ་ནི་སྐབས་དུ་མར་གསུངས་ཏེ།
འདུག་འགྲེལ་ལས། ^③དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་སྤངས་པ། འདུ་བྱེད་གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པའི་ཡོད་
པ་ཉིད་དང་འདྲ་བར་གཟིགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་བཅོས་མའི་རང་བཞིན་ཡིན་གྱི་བདེན་པ་ནི་
མིན་ཏེ། བདེན་པར་མཛོན་པར་རྫོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་
དག་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཐེམས་ཀྱིས་བདེན་འཛིན་སྤངས་པར་བཤད་ཅིང་། དེ་བཞིན་
དུ་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་བཤད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། ^④རྣམ་པར་ཞེས་པ་དངོས་

པོའི་ངོ་བོ་ལྷག་པར་སྒྲོ་འདོགས་པར་བྱེད་པ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མི་ཤེས་པའི་དབང་
གིས་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཆགས་པ་དང་ལྡན་ཞིང་། འཁོར་བར་འཇུག་པའི་ས་བོན་དུ་གྱུར་
པ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགགས་པ་ལས་འཁོར་བ་འགགས་^①པ་རྣམས་པར་གཞག་གོ། །
ཞེས་བསྟན་པའི་བྱིར་བཤད་པ། ^②སྤྱིད་པའི་ས་བོན་རྣམས་ཤེས་ཏེ། །ཡུལ་རྣམས་དེ་ཡི་སྤྱོད་
ཡུལ་ལོ། །ཡུལ་ལ་བདག་མེད་མཐོང་ན་ནི། །སྤྱིད་པའི་ས་བོན་འགག་པར་འགྱུར། །རི་
སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རང་བཞིན་མེད་པར་མཐོང་བས་ཆགས་པའི་རྒྱ་སྤྱིད་པའི་ས་
བོན་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ལོག་པ་ལས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་མི་
སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་འཁོར་བ་བསྐྱོག་
པར་རྣམས་པར་གཞག་^③གི། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དེ་བཞིན་དུ་བཞི་བརྒྱ་པ་
ལས། ^④ལུས་ལ་ལུས་དབང་རི་བཞིན་དུ། །གཏི་ཟུག་ཀུན་ལ་གནས་གྱུར་ཏེ། །དེ་བྱིར་ཉོན་
མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །གཏི་ཟུག་བཙོམ་པས་བཙོམ་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། རིགས་
པ་དུག་ཅུ་པ་ལས། ^⑤གནས་དང་བཅས་པའི་སེམས་ལྡན་ལ་^⑥། །ཉོན་མོངས་དུག་ཆེན་
ཅིས་མི་འབྱུང་། །ཞེས་བདེན་འཛིན་ཉོན་སྤྱིབ་དུ་སྟོན་པའི་གཞུང་མཐའ་ཡས་མོད་ཀྱང་།
མང་བར་འགྱུར་བས་དེ་ཅུམ་ལས་མ་སྒྲོས་སོ། །

དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་སྤང་བྱར་
གྱུར་པའི་ཤེས་སྤྱིབ་དང་། མཐོང་སྤང་ཤེས་སྤྱིབ་སོགས་ཁས་མི་ལེན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་
དེ། ཉན་ཐོས་དག་བཙོམ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་
གྱི་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་སྤྱིབ་པ་སྤངས་ཟེན་ཅིང་། བདེན་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་དང་ལྡན་སྤྱིས་གང་^⑦
ཡིན་ཐམས་ཅད་ཤེས་སྤྱིབ་མིན་པར་ཉོན་སྤྱིབ་ཡིན་པའི་བྱིར་དེས་ན་ཁྱོད་ཀྱིས། ^⑧དག་
བཙོམ་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་ཞུགས་པ་ན། མཐོང་དང་སྒྲོམ་པར་བཅས་པའི་ས་བདུན་

དུ། །སྤང་བར་བྱ་དང་གཉེན་པོའི་རིམ་པ་ཀྱན། །མེད་པར་འདོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལུགས་
མཆོག་མཆར། །ཞེས་པའི་བཞད་གད་ནི་བྱེད་རང་ལ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དམན་པའི་དགྲ་
བཅོམ་རྣམས་ཀྱིས་རང་ལམ་དུ། །བདེན་འཇིག་སྤངས་ཀྱང་སྤར་ཡང་ཐེག་ཆེན་
དུ། །ཞུགས་པའི་ཆེན་ལྷན་ནས་སྤོང་དགོས་པའི། །སྤང་གཉེན་རིམ་པ་འདི་ཀྱན་ངོ་
མཆར་ཆེ། །ཞེས་བཟོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྗེ་ཉིད་ཀྱི་ལུགས་འཇིག་ཆེན་པོ་ཁ་
ཅིག་གིས། འདུག་ཤེས་དུག་ལ་ཡུལ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བར་སྤང་བ་སྤང་བ་
ལྟར་དུ་བྱུང་བ་འཐད་སྟམ་པའི་སློ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་མཐོང་སྤང་ཤེས་སྐྱིབ་ཡིན་
གསུངས་^❶པ་དང་། ཡང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས། མཐོང་སྤང་ཤེས་སྐྱིབ་ཡོད་དེ། མཐོང་
སྤང་དུ་གྱུར་པའི་ཐོགས་པའི་སྐྱིབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་རྣམ་
གྲོལ་ལམ་དེ་རང་གི་ངོ་སྤེལ་གྱི་ཆགས་ཐོགས་དམན་གསུམ་གྱི་སྐྱིབ་པ་ལས་གྲོལ་བའི་
ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། བྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་དབུ་མ་རྣམ་ངེས་ཞེས་པ་དེར་རྒྱུད་སྒྲིའི་གཞུང་
བངས་ཏེ། དེའི་རྗེས་སློས་བྱས་འདུག་པ། ལན་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཤད་ན།

སྤྱིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་^❷ལ་རྒྱུད་སྒྲིམ་པ། ^❸རྗེ་ལྷ་རི་སྟེད་
ནང་གི་ནི། །ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་དག་པའི་ཕྱིར། །སློ་ལྷན་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཆོགས། །སྤྱི་
མེད་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་ཉིད། །ཅེས་ཡོན་ཏན་བརྒྱུད་དང་ལྷན་པ་ཞིག་བཤད་མོད་ཀྱང་།
ཐེག་ཆེན་གྱི་དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་གང་ཡིན་ལ་ཡོན་ཏན་བརྒྱུད་ལྷན་དགོས་པ་ནི་མ་
ཡིན་ཏེ། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་གྱི་དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་ལ་གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་
མ་ཆང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཐོགས་པའི་སྐྱིབ་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་མི་ལྷན་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་གཞུང་འདི་ནི་ས་བརྒྱུད་པ་ཡན་ཆད་གྱི་དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་གི་
ཡོན་ཏན་འཆད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ^❹སློ་ལྷན་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་

ཆོག་ས། །སྤྲེལ་མེད་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ཉིད། །ཅེས་དང་། རོན་བསྐྱར་ཡང་། ^༡འཕགས་
བ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ནི། །ལུས་ཅན་ཀྱན་གྱི་སྐྱབས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་
ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་ཀ་ཐོབ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ལྟོན་
མེད་པའི་ལེགས་པར་བཤད་པའོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་དག་བཅོམ་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་ཞུགས་པའི་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་
དུ་སྤང་གཉེན་གྱི་རྣམ་གཞག་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་
ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཆེ་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་རྩིས་ཐོབ་དུ་བསོད་ནམས་
ཀྱི་ཆོག་ས་ལ་གཙོ་བོར་སློབ་ཅིང་། མཉམ་གཞག་དུ་སྤྲོད་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་
པར་འཇོག་པ་སོགས་མཉམ་གཞག་དང་རྩིས་ཐོབ་སྤེལ་མར་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འོན་ཀྱང་དེ་འདྲའི་མཉམ་གཞག་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ཐ་སྙད་
མི་བྱེད་དེ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་
དུ་རོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་སྤྲོད་རྒྱ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་
ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཆོག་ས་སྐྱོར་གཉིས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ། རོ་སྐལ་གྱི་
སྤྱིབ་པའི་ས་བོན་སྤྲོད་རྒྱ་མེད་ཀྱང་སྤང་གཉེན་གྱི་རྣམ་གཞག་ཁས་ལེན་པ་བཞིན་
ནོ། །དེས་ན་དག་བཅོམ་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་ཞུགས་པའི་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ། ཞེས་
སྤྱིབ་སྤྲོད་ཕྱིར་དུ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་ས་ལ་བསྐྱབས་པས་རྒྱད་སྟོན་པར་བྱས་ནས།
ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པ་ན་ཞེས་སྤྱིབ་སྤྲོད་པའི་འགོ་འཇུགས་པ་ཡིན་ཏེ། གཉེན་པོ་སྤྲོད་
ཉིད་ཉོགས་པའི་ཞེས་རབ་ཀྱིས་སྤང་བྱ་ཞེས་སྤྱིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་ལ་བསོད་
ནམས་ཀྱི་ཆོག་ས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་བསྐྱབས་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་རིགས་ཅན་གྱིས་ཐོག་མར་ཉོན་སྤྱིབ་སྤངས་ནས། དེ་ནས་ཞེས་སྤྱིབ་སྤྲོད་བ་འདི་

ལ་གནད་བྱད་པར་ཅན་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་སྤྲུག་གི་སྐབས་སུ་རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་
 གི་འོད་གསལ་གྱིས་ཉོན་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤངས་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་དག་པའི་སྒྲུ་ལུས་
 ཐོབ་ནས་ཤེས་སྒྲིབ་སྤྲོད་པའི་འགོ་ཚུལ་པ་བཞིན་ནོ། །

དེའི་རྗེས་སུ་ཡང་། བྱེད་གིས། ^①བདག་འཛིན་གཉིས་དང་དེས་བསྐྱེད་ཉེས་
 པའི་ཚོགས། །མ་ལུས་ཉོན་མོངས་སྒྲིབ་པར་ཁས་སྤངས་ནས། །ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་
 གཟུང་དུ་མེད་པ་ཡི། །ཐལ་འགྱུར་ལུགས་མཚོག་འདི་ཡང་ངོ་མཚར་ཆེ། །ཞེས་སྒྲས་
 འདུག་པ། བདག་འཛིན་གཉིས་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པར་ཁས་སྤངས་མོད། དེས་
 བསྐྱེད་པའི་ཉེས་པའི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཉོན་སྒྲིབ་དུ་རྗེའི་གསུང་རབ་ག་ན་ཁས་
 སྤངས་འདུག་ཁྱོད་གིས་སྟོན་ཅིག །

དེས་ན་བདག་འཛིན་གཉིས་གིས་བསྐྱེད་པའི་ཉེས་པའི་ཚོགས་ལ་ཉོན་མོངས་
 པའི་ས་བོན་དང་། བདག་འཛིན་གཉིས་གི་བག་ཆགས་སོགས་དུ་མ་ཡོད་ལ། བག་
 ཆགས་གི་ཚོགས་ནམས་ཤེས་སྒྲིབ་དུ་ཁས་ལེན་པར་ཡང་ཡང་གསུངས་པ་ད་དུང་མ་
 གོ་འདུག་པས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་འཇུག་འགྲེལ་སོགས་སུ་ཤེས་སྒྲིབ་ངོས་
 འཛིན་པ་ན། ཤེས་སྒྲིབ་ལ་ལྟན་སྒྲིབ་དང་མངོན་གྱུར་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་ནས། ཤེས་
 སྒྲིབ་ལྟན་སྒྲིབ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་མངོན་གྱུར་པ་ནི་བག་
 ཆགས་དེས་བསྐྱེད་པའི་གཉིས་སྤང་འབྲུལ་པའི་ཆ་ལ་བཤད་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་
 འཇུག་འགྲེལ་ལས། ^②དེ་ལ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ནི་ཤེས་བྱ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པའི་
 གོགས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་བག་ཆགས་ཡོད་པ་ནི་ལུས་
 དང་ངག་གིས་འཇུག་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་ཡང་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པ་དང་འདོད་ཆགས་ལ་
 སོགས་པའི་བག་ཆགས་དེ་ཡང་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་

ཕྱོག་པར་འགྱུར་གྱི་གཞན་དག་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་དོན་
འཆད་པ་ན་འདྲུག་པའི་རྒྱུ་ཆེན་དུ། ^①ཡང་ཞེས་པས་ཆགས་སོགས་ཀྱི་བག་ཆགས་
ཤེས་བྱ་གཙོད་པའི་གོགས་སུ་ཡང་བསྟན་པས་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་རྣམས་
ཤེས་སྐྱིབ་ཡིན་ཏེ། དེའི་འབྲས་བུ་གཉིས་སྣང་འབྲུལ་པའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེར་
བསྟུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་འདྲུག་པ་ཅ་འབྲེལ་དུ། མཐོང་སྤང་ཤེས་
སྐྱིབ་དང་བདེན་འཛིན་ཤེས་སྐྱིབ་ཏུ་སྟོན་པའི་བཤད་པ་བྱུང་ཅམ་ཡང་མེད་པས། བདེན་
འཛིན་ཤེས་སྐྱིབ་མ་ཡིན་ན་ཤེས་སྐྱིབ་མེད་དགོས་ཟེར་བ་ནི། རྩ་བ་གྲགས་པ་ལ་གློལ་
བའོ། །ལར་ཕྱོགས་སུ་མས་གང་ཁས་སྤངས་རྒྱས་མེད་པར་དགག་པ་བྱེད་པ་ནི། ^②ཀྱི་
མ་འཕོངས་པའི་རྒྱ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེའོ། །

དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷགས་ལ་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཤེས་
སྐྱིབ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་བཞིན་དུ། ཤེས་བྱའི་སྐྱིབ་པ་གཟུང་དུ་མེད་པ་ཡི། །ཐལ་
འགྱུར་ལྷགས་མཆོག་འདི་ཡང་ངོ་མཆར་ཆེ། །ཞེས་བསྟོན་གཏམ་མང་དུ་སྒྲས་འདུག་
པ་འདི་ལ་དགོས་པ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡོད། དེའི་རྗེས་སུ། ^③གཉིན་པོའི་ཆོགས་རྣམས་མ་
ལུས་གཅིག་བསྐྱས་ནས། །གཞོམ་པར་སྒྲ་བའི་ཉོན་མོངས་གཞོམ་ལ་སྐྱིམས། །ཤིན་ཏུ་
བརྒྱལ་དགའི་ཤེས་བྱའི་སྐྱིབ་པ་ལ། །གཉིན་པོས་གཟུང་དུ་མེད་པ་ཤིན་ཏུ་
མཆར། །ཞེས་སྒྲས་འདུག་པ། ཀྱང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དོན་གང་ཡིན། ས་བདུན་པ་
མན་ཆད་དུ་ཤེས་སྐྱིབ་དང་ཉོན་སྐྱིབ་ཀྱི་གཉིན་པོའི་ཆོགས་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་ནས།
ཉོན་མོངས་གཞོམ་པ་ལ་སྐྱིམས། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནས། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་
ཉོན་སྐྱིབ་ཀྱི་གཉིན་པོ་མ་ལུས་པ་བསྐྱས་ནས་ཉོན་མོངས་གཞོམ་པ་ལ་སྐྱིམས་ཞེས་
པའི་དོན་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་མི་འཐད་དེ། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་ཤེས་སྐྱིབ་ཀྱི་

གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཁས་མ་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར། གཉེས་པ་ལྟར་ན། ས་དང་པོ་
ནས་བདུན་པའི་བར་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམས་ཀྱིས་ཉོན་ཐྱིབ་གཙོ་བོར་མི་སྤོང་
ཡང་། ཉོན་ཐྱིབ་མ་སྒྲངས་པར་ཤེས་ཐྱིབ་སྤོང་མི་རུས་པས་ཤེས་ཐྱིབ་སྤོང་བའི་ཡན་
ལག་ཏུ་ཉོན་ཐྱིབ་སྤོང་བ་ལ་བཙོན་པ་ཅམ་ཡིན་པས་སྒྱུན་དེ་དག་མེད་དོ། །^①ཤིན་ཏུ་
བཀྲལ་དགའི་ཤེས་བྱའི་ཐྱིབ་པ་ལ། །གཉེན་པོ་ངོས་གཟུང་མེད་པ་ཤིན་ཏུ་
མཆར། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་བྱེད་མིག་དང་རྣ་བ་མེད་ནས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་ཡིག་ཆ་མཐོང་མ་
སྤོང་ན་ནི། འདི་འདྲའི་དགག་པ་བྱེད་དོན་ཡང་མེད་དེ། རྒྱུ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་
གསལ་ལས། ^②ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་མ་ཟད་བར་དུ་ཤེས་ཐྱིབ་མི་སྤོང་བའི་ཕྱིར།
ཤེས་ཐྱིབ་ནི་དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྤོང་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་མཐོང་
བཞིན་དུ། ཤིན་ཏུ་བཀྲལ་དགའི་ཤེས་བྱའི་ཐྱིབ་པ་ལ། །གཉེན་པོ་ངོས་གཟུང་མེད་པ་
ཤིན་ཏུ་མཆར། །ཞེས་དགག་པ་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་ན། བྱེད་མཛོན་སུམ་ལ་བསྒྱུན་པ་ལ་
ཞུགས་འདུག་པས། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་སྒྱུན་པ་དང་ལྟན་ཅིག་ཙོང་པར་མི་བྱེད་དོ། །

དེས་ན་བྱེད་ལ་གོ་བ་ཤད་མ་བྱས་ན་མི་དགོངས་པ་ཞིག་འདུག་པས།
བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་གཉེན་པོ་སྤོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྤང་བྱ་
ཤེས་ཐྱིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་གོགས་
སུ་དགོས་པས་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་བསྐྱལ་བ་གྲངས་མེད་པ་གཉེས་ཀྱི་བར་དུ་
བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསགས་ནས་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པ་ན་ཤེས་
ཐྱིབ་སྤོང་བའི་འགོ་རྩམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནས་ཡང་བསྐྱལ་བ་གྲངས་མེད་པ་གཅིག་
གིས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་བསྐྱོམས་ནས་ཤེས་ཐྱིབ་སྤོང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ཤེས་
ཐྱིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་ལ་ངོས་གཟུང་མེད་པ་ཨེ་ཡིན་པར་འདུག །དེ་ཕྱིར་རྗེ་ཙོང་ཁ་

པས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་མ་བཟང་བར་དུ་ཤེས་སྐྱིབ་མི་སྟོང་བའི་ཕྱིར། ཤེས་སྐྱིབ་
ནི་དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྟོང་ངོ་། །ཞེས་ལེགས་པར་བཤད་པ་བཀའ་
སྤྱུལ་བ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་ཉོན་ཐོས་དག་བཅོམ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཆེ་ན་ཡང་།
བདེན་འཛིན་ནི་ཐེག་དམན་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་སྤངས་ཐེན། ཤེས་སྐྱིབ་སྟོང་བ་ལ་
བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་གཉིས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་གྲོགས་སུ་དགོས་པས།
ཐོག་མར་ཆོགས་སྟོར་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ལ་གཙོ་
བོར་སྟོབ་ཅིང་། དེ་ནས་མ་དག་ས་བདུན་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་སྤང་བྱ་ཤེས་
སྐྱིབ་དངོས་སུ་སྟོང་མི་རུས་ཤིང་ཉོན་སྐྱིབ་སྤངས་ཐེན་པས། གཙོ་བོར་བསོད་
ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ལ་སྟོབ་བ་ཡིན་ནོ། །མཉམ་གཞག་ཏུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་རུས་
ལྡན་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་འཛོག་གྱང་། མཉམ་
གཞག་དེ་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མི་བྱེད་
དོ། །དེ་ཕྱིར་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས། མཐོང་སྤང་ཤེས་སྐྱིབ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་
དང་། ཁ་ཅིག་དམན་ལམ་སྟོན་སོང་གི་ས་དང་པོའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་རྗེས་
ཐོབ་ཏུ་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་སྟག་བཙུ་གཉིས་འབྱུང་བ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྐྱིབ་པའི་གཉེན་
པོ་བྱེད་པས་ངོ་སྤྱལ་གྱི་སྐྱིབ་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་གསུང་བ་དང་། ཁ་ཅིག་།དགོངས་འགྲེལ་གྱི་
རྒྱ་ནག་གི་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་དགོངས་པར་བྱས་ནས། ཉོན་ཐོས་དག་བཅོམ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་
འཇུག་པའི་ཆེ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་འཇུག་པ་སོགས་མཁས་པ་རྣམས་ལ་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་དུ་
མ་བྱུང་ཡང་། དཔལ་མགོན་ཕྱུ་སྐྱབ་ཡབ་སྐུ་གྱི་བཞེད་པ་ནི། རྗེ་ཙོང་ཁ་བས་བཤད་པ་འདི་
ཁོ་ན་ཡིན་པས་འདི་ལས་གཞན་དུ་དོགས་པར་མི་བྱའོ། །

དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་འདི་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་དང་། མཐོང་སྤང་ཉོན་སྒྲིབ་ཅིག་ཅར་སྤོང་བ་ནི་མི་འདོད་དེ། དཔལ་ལྷན་ཟླ་བའི་ལུགས་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་དེ་ཉོན་སྒྲིབ་ལས་ཆེས་སྤོང་དཀའ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཤེས་སྒྲིབ་དང་ཉོན་སྒྲིབ་ཅིག་ཅར་སྤོང་བ་དེ་འདྲ་གཏན་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར། བྱེད་ཀྱི་དམན་ལམ་སྤོན་མ་སོང་གི་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་དང་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལྷན་སྐྱེས་སོགས་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་ཞིང་། བདེན་འཛིན་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་ཡང་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་སྒྲིབ་ལ་བརྒྱལ་དཀའ་རྒྱ་ཅི་ཡང་མི་འདུག་པས། ཤེས་ཏུ་བརྒྱལ་དཀའི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ལ། །གཉིན་པོ་ངོས་གཟུང་མེད་པ་ཤེས་ཏུ་མཚར། །ཞེས་པའི་དགག་པ་འདི་བྱེད་རང་ལ་འཇུག་པའོ། །

ཡང་བྱེད་ཀྱིས་དགག་པ་གཅིག་ལ། ^①འཛིན་ཉེན་ལམ་གྱིས་སྤྲོད་པའི་རྩེ་མོ་ལ། །ཆགས་བྲལ་བྱེད་ཅེས་སྒྲིབ་ནང་པའི་གཞུང་། །གང་ནའང་མེད་ཅིང་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལ། །རྣལ་འབྱོར་མཛོན་སུམ་འདོད་པ་སེར་སྐྱའི་ལུགས། །སྤོང་ཉིད་རྟོགས་པ་མེད་ན་བྱེ་རོལ་པའི། །དང་སྤོང་ངེ་བཞེན་སྤྲོད་པའི་རྩེ་མོ་ལ། །ཆགས་བྲལ་མེད་པར་དཔལ་ལྷན་ཟླ་བས་བཤད། །དེ་དང་འདི་ཡིས་འགལ་བ་ངེ་ལྟར་སྤོང་། །ཟག་མེད་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་འཛིན་ཉེན་ལ། །འདི་འདྲ་འདི་ཡང་རྒྱལ་བ་གཞན་གྱི་ལུགས། །དག་བཅོམ་ཆགས་བྲལ་སྤོན་སོང་ཡོད་ཅེས་ལ། །འདི་ནི་སྤོན་མེད་ཤིང་རྟོལ་འབྱེད་ཡིན། །ཞེས་སོགས་ཁ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོའི་དགག་པ་བྱས་འདུག་པ་ལེགས་པར་ཉོན་ཅིག །བྱེད་ཀྱི་དོགས་པ་འདི་རྣམས་སྐྱེ་བའི་གཞི་རྒྱུ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། ^②མཛོན་པ་ནས་བཤད་པའི་སྤྲོད་རྩེ་མོ་སས་བསྐྱུས་པའི་ཉོན་མོངས་མཛོན་གྱུར་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་སྤོང་མི་རུས་གྱང་། ལྟར་བཤད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་རྟོགས་པའི་ལམ་ལ་

གོམས་པར་བྱས་པས་སྤོང་བྱས། ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ལོག་ཏེ་ག་དེ་
 རྣམས་ཤར་བ་ཡིན་ལས་ཆེ། དེ་མིན་པའི་དགྲ་བཅོམ་ལ་ཆགས་བྲལ་སྤོན་སོང་ཡོད་ཅེས་
 པ་རྩེ་འདི་གསུང་རབ་གང་ན་འདུག་བསྟན་དགོས། གལ་ཏེ་གསུང་འདིས་དགྲ་བཅོམ་ལ་
 ཆགས་བྲལ་སྤོན་སོང་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། རང་ཉག་ས་དབྱིས་བྱིན་པ་
 བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གསུང་འདིས་དགྲ་བཅོམ་ལ་ཆགས་བྲལ་སྤོན་སོང་
 ཡོད་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདིས་དགྲ་བཅོམ་ལ་ཆགས་བྲལ་སྤོན་སོང་མེད་
 པར་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཆགས་བྲལ་སྤོན་སོང་ཞེས་པ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྲ་
 རོལ་དུ་ཞེ་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་རང་གི་ཞུགས་པའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ལ་ཆགས་པ་
 མངོན་གྱུར་པ་དང་བྲལ་བར་བྱས་པ་ཞིག་ལ་འཛོག་རིགས་པ་གང་ཞིག །རྟེན་ཆེན་གྱི་
 གསུང་དེས། ཞེ་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འཛིག་ཏེན་པའི་ལམ་གྱིས་མངོན་པ་ནས་བཤད་
 པའི་སྤྲ་ཆེ་འདི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་ཡང་སྤོང་མི་བྱས་པར་བསྟན་པའི་
 བྱིར། ཉག་ས་དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དགོ་འདུན་ཉི་ཤུའི་རྣམ་གཞག་མ་ཆགས་པར་གསལ་
 ལོ། །དེ་ནས་དགྲ་བཅོམ་ལ་ཆགས་བྲལ་སྤོན་སོང་ཡོད་ཟེར་མཁན་དེ་ལ་དགག་པ་ཐོང་
 ཞིག །ཁོ་བོ་ཅག་ནི་དགྲ་བཅོམ་ལ་ཆགས་བྲལ་སྤོན་སོང་ཡོད་པར་མི་ལམ་དུ་ཡང་མི་
 འདོད་དོ། །གལ་ཏེ་དགྲ་བཅོམ་ལ་ཆགས་བྲལ་སྤོན་སོང་ཡོད་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་གྱི་
 སྤྲ་རོལ་དུ་དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་པའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་གང་ཟག་
 ཡོད་པའི་བྱིར། ཟེར་ན། ཉག་ས་ཞིན་ཏུ་མ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་འཛིན་དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་
 པའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་ད་དུང་མ་གོ་བར་སྤང་དོ། །དེ་ཡང་མི་ཟེར་གྱི་དགྲ་
 བཅོམ་ལ་ཆགས་བྲལ་སྤོན་སོང་ཡོད་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྲ་རོལ་དུ་མངོན་པ་
 རྣམ་བཤད་པའི་སྤྲ་ཆེ་འདི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་པ་སྤངས་པའི་གང་

ཐག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། མ་གོ་བའི་ལོག་རྟོག་ཡིན་ཏེ། ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་
འདྲིག་པ་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་སྡོང་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
སོ། །ཞེས་སྤྲོས་པ་དེ་ནི་བར་ཞོག་ལ་ཕྱིན་ཆད་དགག་པ་གཏོང་རྒྱ་འདུག་ན་ཐོང་
ཞིག །དེས་ན་རྗེ་ཙོང་ཁ་བས་ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གི་དགྲ་བཅོམ་མེད་པར་བཤད་པ་
ལ། ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གི་དགྲ་བཅོམ་འདྲོད་པ་ནང་པའི་གཞུང་གང་ནའང་མེད་དོ་
ཞེས་ཟེར་བ་སེམས་རྣལ་དུ་ཞོག་ལ་སྤྲོས་ཤིག །

དེའི་རྗེས་སུ་བྱེད་ཀྱིས། ^①སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་འདྲོད་པ་
སེར་སྐྱེ་པའི་ལྷགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ཡ་མཚན་ཏེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་རྣལ་
འབྱོར་མངོན་སུམ་འདྲོད་པ་སེར་སྐྱེའི་ལྷགས་ཡིན་ན། བྱེད་རང་ལ་འཁོར་གསུམ་
ཡོད་དེ། ཆེན་པོ་ལྷག་མཆོག་པ་ཆོས་ཅན། བྱེད་སེར་སྐྱེ་པའི་ལྷགས་འདྲིན་ཡིན་
པར་ཐལ། བྱེད་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་འདྲོད་པའི་ཆོལ་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། བྱེད་པ་ཁས། དེར་ཐལ། བྱེད་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་ལྷག་མཐོང་མཚན་ཉིད་པ་ཡོད་
པར་འདྲོད་པའི་ཆོལ་བ་གང་ཞིག །ལྷག་མཐོང་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ན་རྣལ་འབྱོར་
མངོན་སུམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཏགས་ཕྱི་མ་ཁས་སྤངས། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། སོ་
སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་ལྷག་མཐོང་མཚན་ཉིད་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་རྒྱུད་ལ་ཞི་ལྷག་
བྱང་འབྲེལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་
འདུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ལྷག་མཐོང་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ན་རྣལ་འབྱོར་མངོན་
སུམ་ཡིན་དགོས་པར་ངེད་ཀྱིས་ཁས་མ་སྤངས་སོ་ཞེས་ཟེར་ན། འོ་ན་བྱེད་ཀྱིས་ལྷག་
བསམ་རབ་དཀར་གྱི་བྱིས་ལན་དུ། ལྷག་མཐོང་མཚན་ཉིད་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་
སུམ་ཡིན་ལ་ཞེས་སྤྲོས་པ་དྲན་པར་བྱོས་ཤིག །

དེས་ན་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་ཀྱང་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྩེ་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པ་
 ཅུ་མ་རྟོགས་ཟེན་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྩེ་ཡོད་
 ཀྱིས་སྟོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དང་། དེ་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཟེན་གོམས་
 པར་བྱེད་པ་ཞིག་སྤིད་པ་ནི་ཁྱེད་ཀྱང་འདོད་ལ། ཁོ་ལོ་ཅག་ཀྱང་འདོད་པས་ཆོས་ཀྱི་
 བདག་མེད་སྤྱོད་མ་རྟོགས་ཀྱང་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྩེ་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པར་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་དེ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་། དེའི་རྒྱུད་
 ཀྱི་བཤའ་མ་ཐག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཁྱེད་ལ་
 འདི་དྲི་བར་བྱ་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་བ་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་ཀྱང་།
 གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྩེ་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་
 ཅིག་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཡིན་ནམ་འཕགས་པ་ཡིན།
 དང་པོ་ལྟར་ན་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་
 གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྩེ་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
 ཡོད། དེ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་འདྲའི་གང་
 ཟག་དེ་ཆོས་ཅན། ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་ནས་བཤའ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། མ་ཁྲབ་ན། འཇུག་
 འབྲེལ་ལས། ❶ ལྷུང་འདི་ལས་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ཡང་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པ་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་གསལ་བར་ངེས་ཏེ། ཞེས་པ་ལ་ཁྱེད་
 ཀྱིས་འབྲུག་གང་རྒྱུ་བྱེད་པར་གྱིས་ལ་ཕྱིན་ཆད་བག་ཡོད་པར་མཛོད།

གལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་མ་རྟོགས་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་ཤིང་། གང་ཟག་རང་
 རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྩེ་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་མེད་དོ་ཞེ་ན།

འོ་ན་ལེགས་པར་ཉོན་ཅིག། །དེ་འདྲི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་མོ་
མ་ཉོགས་ཀྱང་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྩ་ས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་ཉོག་པའི་ས་བོན་སྤངས་
པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་མ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། དངོས་འགལ་སྤྱོད་མེད་པ་ཡིན་ཏེ།
ཉན་ཐོས་སྒྲེ་པའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་གཉེན་པོ་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྩ་ས་ཡོད་
ཀྱིས་སྤྱོད་པར་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་པའི་ལམ་བསྐྱོམས་པས་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་
རྩ་ས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་ཉོག་པའི་ས་བོན་སྤྱོད་ཀྱས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཉགས་
ཁས་མ་སྤངས་སོ་ཞེ་ན། འོ་ན་བྱིད་ཀྱིས་དགག་པའི་ཡི་གེ་དེར། ^①རང་རང་གཞུང་ནས་
བཤད་པའི་སྒྲིབ་པ་ཀུན། །དེ་ནས་བཤད་པའི་གཉེན་པོ་ས་མི་སེལ་ན། །རྒྱལ་བས་དབང་
པོར་འཆ་མས་པའི་ཆོས་སྟོན་པ། །ཆོད་ལྡན་མཁས་པའི་གཞུང་ལས་བཀའ་བ་
འགལ། །ཞེས་སྒྲས་པ་བྲན་པར་གྱིས་ལ་བྱིད་བདེན་ནོ་ཞེས་ཇོ་བཟང་མཛད་ན་ལེགས་
སོ། །འདིར་སྒྲས་པ། ལན་ལྡོག་ཏུ་མེད་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས། །བྱིད་པས་གྱི་ཆོལ་བའི་
གདོང་སྤྲད་ཅིང་། །པ་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པའི་དབྱུ་འཕངས་བསྟོད། །སྒྲོ་གཟུར་གནས་ནམས་
གྱིས་དབང་པོ་མཛོད། །ཅེས་དབྱངས་སུ་བྱའོ། །

ཡང་དེའི་རྩེས་སུ། ^②སྤྱོད་ཉིད་ཉོགས་པ་མེད་ན་ཕྱི་རོལ་པའི། །བྲང་སྤྱོད་ཇི་བཞིན་
སྤྱོད་པའི་ཅེ་མོ་ལ། །ཆགས་བྲལ་མེད་པར་དཔལ་ལྡན་སྒྲ་བས་བཤད། །དེ་དང་འདི་ཡི་
འགལ་བ་ཇི་ལྟར་སྤྱོད་། །ཞེས་སྒྲས་འདུག་པ། ཁོ་པོ་ཅག་ལ་འགལ་བ་སྤྱོད་དགོས་པ་ཅི་
ཡང་མེད། །བྱིད་རང་ལ་ནང་འགལ་སྤྱོད་མེད་པ་ཡོད་དེ། །བྱིད་རང་གི་སྤྱོད་ཅེ་ལ་ཆགས་
བྲལ་བྱས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་ཡོད་པར་ཁས་སྤངས། །སྤྱོད་ཉིད་ཉོགས་པའི་ཉན་ཐོས་
དག་བཅོམ་མེད་པར་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཅོད་ཡིག་འདི་ཉིད་
དུ། ^③ཉན་ཐོས་གཞུང་གི་ཐར་པའི་ལམ་ཞུགས་པས། །སྤྱོད་པའི་ཅེ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱིད་

མིན་ན། །ཕྱི་རོལ་གཞུང་དང་ནང་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི། །ཐོབ་བྱའི་བྱེད་པར་གང་ཡིན་སྟེ།
བར་རིགས། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། བྱེད་རང་གི་དབུ་མ་རྣམ་དེས་
ཞེས་པ་དེར། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
རྟོགས་ཀྱང་། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་ཞེས་རིང་སོང་གི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
གསུམ་། བྱེད་ཀྱི་དབུ་མ་རྣམ་དེས་ཟེར་བ་དེར། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པས་སྟོང་ཉིད་མ་
རྟོགས་པའི་སྐབས་བྱེད་ལ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པས་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་ཏེ། གལ་ཏེ་རྟོགས་
ན། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་ཆོས་ཅན། དབུ་མ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དབུ་མ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐེག་དམན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པས་ཆོས་
ཀྱི་བདག་མེད་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་ཀྱང་། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་ཞེས་སྟེས་
འདུག་པ་འདི་མ་བཟུང་བ་མཛོད་ཅིག །

འོ་ན་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་དེ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གྲུབ་མཐའ་སྟེ་བའི་
ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་གཅིག་ནི་ཡོད། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་དེ་དབུ་མ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟོགས་ཁས། འདོད་དོ་སྟུམ་ན། གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་གི་རྣམ་གཞག་ཡེ་མ་ཆགས་པ་ཡིན་
ཏེ། འོ་ན་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་ཆོས་ཅན། བྱེད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པར་
ཐལ། བྱེད་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་བསལ་དངོས། བྱེད་པ་ནི་ཉན་ཐོས་སྡེ་
པའི་གཞུང་དུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱང་མ་བཤད་ན། ཉན་ཐོས་སྡེ་པས་ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་རྟོགས་པ་ལྟ་སྟེས་ཀྱང་ཅི་དགོས། དེས་ན་བྱེད་ཀྱིས་རྩི་ཅོང་ཁ་པ་ལ་དགག་པ་
མང་དུ་བྱས་པས། བྱེད་རང་ལ་གསུང་རབ་མང་པོ་དང་འགལ་བ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་
ཉེས་པ་འདི་ལྟ་བུ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །བྱེད་དཔལ་ལྡན་ཆེ་བས་གང་བཤད་པ་དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་

ཏུ་འཆད་པ་འདུག་སྟེ། འཇུག་འགྲེལ་དུ། ^① ལུང་འདི་ལས་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་
 རྒྱས་རྣམས་ལ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པ་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་
 གསལ་བར་ངས་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་
 དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་གྲང་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་གྲང་
 རང་གི་སྒྲོས་རྣམ་པར་དབྱེད་པས་གྲང་བེལ་གྱིས་གཞོན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་སྟོང་ཉིད་སྤྱོད་མཛོད་བསྟན་ནས། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པས་གྲང་དེ་
 ལྟ་བུའི་སྟོང་ཉིད་སྤྱོད་མཛོད་ཆོག་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས། ས་དང་པོ་བས་གྲང་ཉན་རང་དགྲ་
 བཅོམ་སྟོང་ཉིད་སྤྱོད་པས་གྱིས་བེལ་གྱིས་གཞོན་མི་རུས་ཞེས་བཤད་པ་ལ། བྱིད་གྱིས་ཉན་རང་
 དགྲ་བཅོམ་ལ་སྟོང་ཉིད་ཆོག་པའི་ལྟ་བུ་མེད་ཅེས་བཤད་འདུག་པ། ཉན་ཅིག་འོ་ན་བྱང་
 སེམས་ས་དང་པོ་བས་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་སྟོང་ཉིད་སྤྱོད་པས་གྱིས་བེལ་གྱིས་གཞོན་རུས་པར་
 ཐལ། བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བས་སྟོང་ཉིད་མཛོད་སྤྱོད་ཆོག་པ། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་
 པས་སྟོང་ཉིད་མཛོད་སྤྱོད་ཆོག་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

དེས་ན་བྱིད་གྱིས་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ལ། སྟོང་ཉིད་ཆོག་པ་བཅེད་ན་ཕྱི་རོལ་པའི། །དང་
 སྟོང་རི་བཞིན་སྤྱིད་པའི་ཅེ་མོ་ལ། །ཆགས་བྲལ་མེད་པར་དཔལ་ལྷན་སྒྲུབ་ས་བཤད། །དེ་
 དང་འདི་ཡི་འགལ་བ་རི་ལྟར་སྟོང་། །ཞེས་སྒྲུབ་པའི་འགལ་སྟོང་དེ་སྤྱི་བྱེད་དགོས་པ་
 འདུག་དེ་དགོངས་ཞེ་བྱང་། རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་ནང་འགལ་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་
 འདི་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་ན། པརྟེ་ཏ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཆར་གཙོད་པ་ཡིན་པར་
 འདུག་སྟེ། བོད་འདིར་གང་སྒྲུབ་ཆབས་སུ་འགྲོ་བ་ཞིག་འདུག་པས། བྱིད་གྱིས་གྲང་ལ་བ་
 ལ་བ་མང་པོ་བྱས་འདུག། སྤྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་སྟོང་ཉིད་མཐར་
 ཐུག་མ་ཡིན་ཟེར་བའི་ལུགས་ངན་པ་འདི། བྱིད་དང་གྲུབ་མཐའ་ཀུན་ཤེས་པ་དང་དུས་

བྱིས་ཀྱི་ཕྱག་ཆེན་པ་མང་པོ་དང་རྩིང་མ་པ་འགའ་ཞིག་དང་། ལྷ་ཤང་གི་རྩེས་འབྲང་ནམས་
 ལ་འདུག་པ། སྒོན་ཆོས་རྒྱལ་ཁྱིམ་སྒོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་དུས། ལྷ་ཤང་དང་སྒོ་བ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་
 སྤྱི་ལ་བཅུད་^①པའི་ཆེ། སྒོ་བ་དཔོན་གྱིས་ལྷ་ཤང་པམ་^②པར་བྱས་པ་ན། ཆོས་གྲ་དེར་ལྷ་
 ཤང་གི་ལྷ་མ་ལུས་པས། ད་དུང་ངའི་ལྷ་བ་འདི་འཛིན་མཁན་ཅུང་ཟད་འོང་བ་འདུག་ཅེས་ལྷ་
 ཤང་རང་གིས་ཀྱང་སྤྲོས་ཤིང་། ཆོས་རྩེ་ས་སྤྱི་བརྩེ་ཉས་ཀྱང་། ^③ད་ལྟའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་
 དང་། རྒྱ་ནག་ལུགས་ཀྱི་རྩོགས་ཆེན་ལ། ཡས་འབབ་དང་ནི་མས་འཛེག་གཉིས། རིམ་
 གྱིས་པ་དང་ཅིག་ཅར་བར། མིང་འདོགས་བསྐྱར་བ་མ་གཏོགས་པ། རོན་ལ་བྱད་པར་
 དབྱེ་བ་མེད། ཆོས་ལུགས་འདི་འདྲ་འབྱུང་བ་ཡང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞི་བ་
 འཆོས། རྒྱལ་པོ་ཁྱིམ་སྒོང་ལྡེ་བཙན་ལ། ལུང་བསྟན་རི་བཞིན་ཐོག་ཏུ་བབ། ལུང་བསྟན་
 དེ་ཡང་བཤད་གྱིས་ཉོན། རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་བོད་ཡུལ་འདི། སྒོ་བ་དཔོན་བརྒྱ་འབྱུང་
 གནས་གྱིས། བསྟན་མ་བཅུ་གཉིས་ལ་གཏད་པས། ལུ་སྟོགས་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་
 མོད། རོན་ཀྱང་རྩིན་འབྲེལ་འགའ་ཡི་རྒྱས། ཆོས་ལུགས་གཉིས་སུ་འགྲོ་བར་
 འགྱུར། རྩེ་ཡང་ཐོག་མར་ང་འདས་ནས། རྒྱ་ནག་དགེ་སློང་བྱང་ནས་ནི། དཀར་པོ་
 ཆིག་ཐུབ་ཅེས་བྱ་བ། ཅིག་ཅར་བ་ཡི་ལམ་སྟོན་འགྱུར། རྩེ་ཆེ་ང་ཡི་སྒོ་བ་མ་ནི། མཁས་
 པ་ཆེན་པོ་ཀ་མ་ལ། སྤྱི་ལ་ཞེས་བྱ་རྒྱ་གར་ནས། ལྷན་བློངས་དེ་ཡིས་དེ་སུན་
 འབྱེན། རྩེ་ནས་དེ་ཡི་ཆོས་ལུགས་བཞིན། དད་ལྡན་ནམས་གྱིས་སྒྲོད་ཅིག་
 གསུངས་^④། རྩེ་ཡིས་རི་རྒྱུད་གསུངས་པ་བཞིན། ལྱི་ནས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་
 གྱུར། རྒྱ་ནག་ལུགས་དེ་རྒྱབ་མཛད་ནས། རིམ་གྱིས་པ་ཡི་ཆོས་ལུགས་སྟེལ། ལྱིས་
 ནས་རྒྱལ་ཁྱིམས་རྒྱབ་པ་དང་། རྒྱ་ནག་མཁན་པོའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི། ཡི་གེ་ཅམ་ལ་
 བརྩེན་ནས་ཀྱང་། རྩེ་ཡི་མིང་འདོགས་གསང་ནས་ནི། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོར་མིང་བསྐྱར་

ནས། །ད་ལྟའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ནི། །པལ་ཆེར་རྒྱ་ནག་ཆོས་ལུགས་ཡིན། །ཞེས་ལུང་
བསྟན་པ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་ཐོག་ཏུ་བབ་འདུག་གོ།

དེ་ཡང་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གི་རབ་དབྱེ་འཆད་པའི་ཆེ་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས། ❶ མིག་
ལ་སོགས་པ་དྲུག་པོ་ཡི། །རང་བཞིན་མེད་ཉིད་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་ནང་སྟོང་ཉིད་དུ་
འདོད། །ཅེས་པ་ནས། ❷ ཞེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་ཚུལ་ནས། །དེ་དག་དེ་སྐད་རབ་ཏུ་
བསྐྱུགས། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཞེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་པོ་
ཐམས་ཅད་དབྱ་མ་འདུག་པར་སྟོང་ཉིད་མཆོན་ཉིད་པར་གསུངས་པ་འདི་ནོར་བར་བྱས་
ནས། །ཡུལ་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ལ་སྒྲོས་ཅིར་ཡང་མི་འཇིན་པར་འཇོག་པ་འདི་མཐའ་བྲལ་
ཆེན་མོའི་ལྟ་བུའམ་གཅིག་ཡིན་ཟེར་བ་འདི། ལྷ་ལྟ་གི་ལུགས་སོར་བཞག་མིན་ན། ལྷ་
ལྟ་གི་ལུགས་གཞན་ཅི་ཡོད། སྟོབ་དཔོན་དང་ལྷ་ལྟ་བཅས་ནས་ཚོད་པ་ཆོས་ཕྱོགས་
སུ་ཞི་བའི་ཆེ། ཆོས་རྒྱལ་ཁྱི་སྟོང་ལྟེ་བཅན་གྱིས་ད་ཕྱིན་ཆད་ངའི་ཡུལ་འདིར་ལྟ་བ་སྟུ་
སྟུབ་གྱི་ལུགས་སུ་གྱིས། ལྷ་ལྟ་གི་ལུགས་འཇིན་པ་བྱུང་ན་ཆད་པས་གཅད་པར་
བྱའོ། །ཞེས་བཀའ་ཁྲིམས་བཅས་པ་ཡིན་པར་འདུག་སྟེ། ད་ཆོས་རྒྱལ་གཤེགས་རྒྱལ་
ཁྲིམས་ཉམས་པ་འདིར་བྱེད་རྣམས་ལེགས་འདུག།

དེའི་རྗེས་སུ། ❸ ཟག་མེད་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་འཇིག་རྟེན་པ། །འདི་འདྲ་འདི་
ཡང་རྒྱལ་བ་གཞན་གྱི་ལུགས། །ཞེས་སྒྲུས་འདུག་པ། ཟག་མེད་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་
འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་རྗེའི་གསུང་རབ་གན་བཤད་འདུག་ཁྱོད་གྱིས་སྟོན་ཅིག། །གལ་ཏེ་སོ་
སོ་སྟེ་བོའི་རྒྱད་ལ་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྗེས་ཡོད་གྱིས་སྟོང་པར་མདོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་ཡེ་ཞེས་ཡོད་ཅེས་རྟེན་ཆེན་དུ་གསུངས་པ་ལ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ན་ནི། ཁྱོད་གྱིས་
ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་གྱི་ལམ་ཟག་མེད་གྱི་དོན་གཏན་མ་གོ་བས་ལན་པ་ཡིན་ཏེ། ཐལ་

འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་འགྲེལ་བ་ཆོག་གསལ་ལས། ^①མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བ་དག་གི་ཡེ་ཤེས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་བསྟོས་ནས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མ་རིག་པ་དང་དེའི་བག་ཆགས་གང་རུང་གིས་མ་བསྐྱད་པའི་ལམ་ཞིག་ལ་ལམ་ཟག་མེད་དུ་བཤད་ལ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་རྒྱད་ལ་དེ་འདྲའི་ལམ་ཟག་མེད་ག་ལ་ཡོད། དེས་ན་བྱིད་ཀྱི་དགག་པ་དེ་གང་ལ་གཏོང་བ་ཡིན། བྱིད་ཀྱིས། ཟག་མེད་ལམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་འཇིག་རྟེན་ལ། །འདི་འདྲ་འདི་ཡང་རྒྱལ་བ་གཞན་གྱི་ལུགས། །ཞེས་རྩེ་ཙྰ་ཁ་པ་ལ་སྐྱར་བ་མང་དུ་བཏབ་ནས། བྱི་རོལ་པའི་སྟོན་པ་ལ་བདུད་བཞི་ལས་རྒྱལ་བའི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་ཆེ་བརྗོད་བྱེད་པར་འདུག་པས། བྱིད་ཀྱི་ཆེ་བརྗོད་མཛད་ས་ནི་ལེགས་འདུག་གོ།

ཡང་བྱིད་ཀྱིས། ^②དག་བཅོམ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་ཡོད་ཅེས་ལ། །འདི་ནི་སྟོན་མེད་ཤིང་རྟེན་སྟོལ་འབྱེད་ཡིན། །ཞེས་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་དག་བཅོམ་ཡོད་ཅེས་སྟེ་བ་འདི་ནི་སྟོན་མེད་པའི་ཤིང་རྟེན་སྟོལ་འབྱེད་ཡིན་ཞེས་སྟེས་འདུག་ལ། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་དག་བཅོམ་ཡོད་པར་རྩེ་ཙྰ་ཁ་པ་རྩེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་སྐྱ་ཞིག་གིས་ཁས་སྐྱེས་ཤིང་ཆོས་མཛོན་པ་དང་བསྟན་བཅོས་མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་དོན་རགས་པ་ཙྰ་ཁ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་སྐྱ་ལ་ཡང་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་དག་བཅོམ་ཁས་ལེན་པའི་དོགས་པ་མི་འདུག་ན། རྩེ་ཙྰ་ཁ་པ་ལྟ་བུའི་མཁས་པ་ཆེན་པོས་འདི་འདྲ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་གོ་སྐབས་ག་ལ་ཡོད། བྱིད་རང་ལ་ལོག་རྟོག་ཤར་བ་ཐམས་ཅད་རྩེ་ཙྰ་ཁ་པས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་སོ་ཞེས་མ་སྟོ་ཞིག །དེས་ན་འདིའི་ལན་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པས་མ་སྟོས་སོ། །

ཡང་བྱིད་ཀྱི་དགག་པ་གཅིག་ལ། ^③འཇིག་རྟེན་ལམ་གྱིས་མཐོང་སྤང་ཀྱན་སྦྱོར་གསུམ། །འགོག་ཅེས་བཤད་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལ་གཞོད། །ཅེས་སྟེས་འདུག་ལ། བྱིད་

ཀྱི་དགག་པ་ཐམས་ཅད་འདི་འདྲ་ལ་སྟག་ཏུ་འདུག། །འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་མཐོང་སྤང་
ཀྱན་སྦྱོར་གསུམ་སྦྱོང་བར་སྦྱས་ཁས་སྤངས། དེ་འདྲ་ཁས་ལེན་མི་འདུག་ན་དེ་ལ་སྦྱོས་
ཞིག །དགག་པ་གཞན་གཏོང་རྒྱ་ཡི་མ་རྟེན་པ་དང་། ཁས་ལེན་མེད་པའི་སྟོགས་སྤྲ་
བཀོད་ནས་ཁ་ཞིན་ཏུ་ཆེན་པོ་རེ་ལ་བ་བར་འདུག་པ། ཐོངས་^①བར་གྱུར་ན་ལས་རྣམས་ཅི་
ཡང་ངན། །ཞེས་པ་དེར་གདའོ། །

དེའི་རྗེས་སུ་བྱེད་གྱིས། ^②གང་ཟག་གཞན་ལ་བདག་ཏུ་འཇིན་པ་ནི། །འཇིག་རྟེན་
སྦྱོན་པ་མིན་ལ་འབྱུང་མི་སྲིད། །ཅེས་སྦྱས་པ་ནི་དགག་པ་དེ་གང་ལ་གཏོང་རྒྱ་ཡིན། རྗེ་
ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་རབ་ཏུ། གང་ཟག་གཞན་ལ་དམིགས་ནས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་
གྲུབ་པར་འཇིན་པ་གང་ཟག་གི་བདག་འཇིན་དུ་བཤད་པ་ལ། དགག་པ་དེ་གཏོང་རྒྱ་ཡིན་
ན། བྱེད་གྱི་དགག་པ་དེའི་དོན་འདི་ཡིན་པར་འདུག་སྟེ། མཆོད་སྦྱིན་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
གྱིས་གྲུབ་པར་འཇིན་པའི་ལྷས་བྱིན་གྱི་རྒྱད་གྱི་གང་ཟག་གི་བདག་འཇིན་ཆོས་ཅན།
མཆོད་སྦྱིན་ལ་དམིགས་ནས་ངའོ་སྟམ་དུ་འཇིན་པར་ཐལ། མཆོད་སྦྱིན་ལ་དམིགས་ནས་
བདག་གོ་སྟམ་དུ་འཇིན་པའི་སྟོ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མཆོད་སྦྱིན་ལ་དམིགས་པའི་
གང་ཟག་གི་བདག་འཇིན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། ལྷས་བྱིན་དེས་མཆོད་སྦྱིན་
ལ་དམིགས་ནས་ངའོ་སྟམ་དུ་འཇིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ལྷས་བྱིན་དེ་
སྦྱོན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་འདིར་སོང་མ་སོང་ཉོགས་
ཞིག །དགག་པ་དེའི་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་ཆོ། ཆེན་པོ་ལྷ་ཀ་མཆོག་པའི་ཐུགས་རྒྱུད་
གྱི་བུམ་པ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇིན་པའི་སྟོ་ཆོས་ཅན། བུམ་པ་ལ་
དམིགས་ནས་ངའོ་སྟམ་དུ་འཇིན་པའི་སྟོ་ཡིན་པར་ཐལ། བུམ་པ་ལ་དམིགས་ནས་བདག་
གོ་སྟམ་དུ་འཇིན་པའི་སྟོ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བུམ་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཆོས་གྱི་

བདག་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་མིན་ནམ། ཅ་བར་འདོད་ན། ཆེན་པོ་ལྷག་
མཆོག་པ་དེ་བུམ་པ་ལ་དམིགས་ནས་ངའོ་སྟམ་དུ་འཛིན་པར་ཐལ^①། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། ཆེན་པོ་ལྷག་མཆོག་དེ་སྟོན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
གལ་ཏེ་དེད་བུམ་པ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་མི་འདོད་པས་སྟོན་མེད་དོ་ཞེས་
ཟེར་ན། བྱེད་བུམ་པ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་མི་འདོད་ཀྱང་། བྱེད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་དེ་
འདྲའི་བདེན་འཛིན་ལྟན་སྟེས་ལོས་ཡོད། འོན་ཀྱང་ལྟས་བྱིན་དང་མཆོད་སྟོན་ལ་སྦྱར་
ནས་ལྟས་བྱིན་སྟོན་པར་ཐལ་བའི་འཁོར་གསུམ་བསྐྱར་མ་བྱའོ། །

དེས་ན་བྱེད་ལ་འདི་ཞུ་སྟེ། གོང་དུ་བྲངས་པའི་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པར། ^②དེ་ལ་
བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གང་ཞིག་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པའི་ངོ་བོའི་^③རང་
བཞིན་ཏེ། དེ་མེད་པ་ནི་བདག་མེད་པའོ། །དེ་ནི་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་དབྱེ་བས་གཉིས་
སྟེན་གསུངས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
པས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་བདག་ཅེས་བྱ་ཞིང་། དེ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་
སྟེང་དུ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དུ་
འཛོག་པ་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་འདིའི་དགོངས་པར་བསྟོན་དུ་མེད་པས། གང་ཟག་
གཞན་ལ་དམིགས་ནས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་
འཛིན་དུ་འདོད་པར་བྱ་ལ། གལ་ཏེ་མི་འདོད་ན་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་འདི་ལ་འབྲུ་སྟོན་
མཛད་རྒྱ་ཅི་འདུག་གཟེགས། བྱེད་ལྟར་ན་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་གང་ཟག་
གི་བདག་མེད་ལྷ་མོར་འདོད་དམ་མི་འདོད། དང་པོ་ལྟར་ན་གང་ཟག་རང་གིས་མཆོན་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དུ་འདོད་དགོས་པས། གང་ཟག་གཞན་
ལ་དམིགས་ནས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་

འཇིན་དུ་འདོད་པར་གྱིས་ཤིག། མི་འདོད་ན་འགྲེལ་པ་འདི་ཉིད་དང་འགལ་ཞིང་། རིང་
སོང་གི་སྐབས་སུ་འདུག་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མཆོད་ཉིད་ཆང་
བརྟེན་པ་ལ་གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟེན་པ་དགོས་པར་བཤད་པ་རྒྱུ་ཡིན།
དེ་བཞིན་དུ།^①བདག་མེད་འདི་ནི་འགྲོ་བ་རྣམ་དགྲོལ་གྱིས། ཆོས་དང་གང་ཟག་དབྱེ་བ་^②རྣམ་
གཉིས་གསུངས། །དེ་ལྟར་སྟོན་པས་སྤྲོད་ཡང་འདི་ཉིད་ནི། །གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་བྱེ་སྟེ་
རྣམ་མང་གསུངས། །ཞེས་བདག་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བྱེ་བ་
དང་། བདག་མེད་གཉིས་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟོན་ས་སོ་སོར་བྱེ་བ་ཡིན་གྱི། འགོག་
རྒྱུའི་བདག་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་མེད་པར་གསུངས་པ་སོགས་ལ་འཆད་ཚུལ་རྒྱུ་
ལྟར་མཛད་རྒྱ་ཡིན།

དེའི་རྗེས་སུ་བྱེད་གྱིས་དགག་པ་འདི་ལྟར་བྱང་སྟེ།^③འཇིག་རྟེན་མ་ལུས་
སེམས་གྱིས་བྱས་པ་དང་། །ཀྱན་གྱི་བྱེད་པོ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་འགལ། །ཞེས་པའི་
དགག་པ་འདི་ཡང་དོན་མེད་གྱི་དགག་པ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་མ་ལུས་སེམས་གྱིས་
བྱས་པར་དཔལ་ལྡན་སྒྲ་བས་བཤད་པས་དེ་མི་འགོག་ལས་ཆེ། ཀྱན་གྱི་བྱེད་པོ་
བདག་ཏུ་འདོད་མཁན་འདུག་ན་དེ་ལ་དགག་པ་གྱིས་ཤིག། །དེད་གྱིས་དེ་འདྲ་ཁས་
ལེན་པའི་དོགས་པ་ཅམ་ཡང་མེད་དོ། །

དེའི་རྗེས་སུ་བྱེད་གྱི་དགག་པ་འདི་ལྟར།^④བདེན་འཇིན་སྟོ་ལ་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་
གིས། །བསྐྱུས་དང་མ་བསྐྱུས་གཉིས་སུ་སྒྲ་བས་བཤད། །བདེན་འཇིན་མ་ལུས་སྲིད་པའི་
ཡན་ལག་ཏུ། །འཆད་པ་དེ་དག་སྒྲ་བའི་གཞུང་མ་ཡིན། །ཞེས་ཁས་ལེན་མེད་པའི་སྟོགས་
སྒྲ་བཞོད་ནས་བྱེད་རང་ལ་ནང་འགལ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་དགག་པ་གཅིག་བྱས་འདུག་པ།
ད་ཉོན་ཅིག། །འོ་ན་བྱེད་རང་གིས་གོང་དུ། །ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་ཉོན་ཐོས་ཡོད་ཅེས་

པའི། རྩེ་རྒྱུད་ལུགས་འདི་ཤིན་ཏུ་མངེས་མ་ཡིན། །ཞེས་སྤྲིས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 རྩེ་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་ཤེས་སྤྲིབ་སྤངས་པའི་ཉན་ཐོས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་།
 དེར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ཤེས་སྤྲིབ་སྤངས་པའི་ཉན་ཐོས་ཡོད་པ་གང་
 ཞིག རྩེ་རྒྱུད་པའི་གཉིས་ཀྱི་ལྷ་བ་ལ་མཐོ་དམའི་བྱུང་པར་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མ་
 དངོས་འགལ་ཡིན། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། ཉན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་
 ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་བདེན་འཛིན་སྤངས་པའི་ཉན་ཐོས་ཡོད་པ་གང་ཞིག རྩེ་རྒྱུད་
 འཛིན་ཤེས་སྤྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མ་དངོས་འགལ། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ།
 ཉན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པར་གྱུར་པའི་བདེན་འཛིན་ཡོད་པ་
 གང་ཞིག །ཉན་ཐོས་དབྱེ་བཅོམ་པས་ཉན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་
 སྤངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེ་བཞིན་དུ། བདེན་འཛིན་མ་ལུས་སྤྲིད་པའི་ཡན་ལག་
 ཏུ། རྩེ་རྒྱུད་པ་དེ་དག་ལྷ་བའི་གཞུང་མ་ཡིན། །ཞེས་སྤྲིས་པ་ནི་ཁས་ལེན་མེད་པའི་ཐལ་
 འགྱུར་ཡིན་ཏེ། ཁོ་ལོ་ཅག་གི་ལུགས་ལ་ཉན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མ་
 རིག་པར་གྱུར་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་
 གང་། བདེན་འཛིན་གང་ཡིན་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པར་ཁས་ལེན་
 པའི་དོགས་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། འཕགས་རྒྱུད་ལ་བདེན་འཛིན་ཡོད་ཀྱང་། དེའི་རྒྱུད་
 ལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མཁས་མཆོག་དབྱིག་
 གཉིན་གྱིས། ❶ བདེན་པ་མཐོང་ལ་འཕེན་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ཁོ་ལོ་ཅག་སྤྲི་
 བཞིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་བྱེད་ཀྱི་དགག་པ་གཅིག་ལ། ❷ མངོན་པའི་གཞུང་ལས་འཛིན་ཉན་འདས་
 ལམ་དུ། རྩེ་རྒྱུད་པ་དེ་དག་རྩེ་བཞིན་མ་ཡིན་ན། རྩེ་ནས་བཞུགས་པའི་ཆགས་བྱལ་དེ་དག་

ལ། དེ་ཕྱིད་ལྷན་སུ་ཞིག་ཡིད་གཏན་བྱེད་པར་རུས། །ཅེས་སྒྲུབ་འདུག་པ། སྒྲིབ་ཁོ་བོ་
 ཅག་གི་ལུགས་ལ་ཡང་མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་དགྲ་བཙེམ་གྱིས་དགྲ་བཙེམ་གྱི་
 གོ་ཚད་མི་ཚད་དེ་ཕྱིད་པ་ཞིག་ཡོད་མོད། བྱེད་གྱིས་དེ་ཅེས་ལ་སྒྲོ་ཅེ་མ་གཏད་པར་མངོན་
 པ་གཉིས་ནས་གང་བཤད་ཐམས་ཅད་སྒྲུ་རི་བཞིན་པར་ཁས་ལེན་ཞེས་པར་འདུག་པ། དེ་
 ལྟར་ཡིན་ན། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བདེན་གྲུབ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་དུ་མངོན་པ་གཉིས་
 ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་། ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་ཀུན་མཁྱེན་
 མེད་པར་ཐལ། དེ་མེད་པར་མངོན་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ཁས། ཏགས་གྲུབ་སྟེ།
 མངོན་ལས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཅེས་ཡང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། ཤེས་
 སྒྲིབ་སྤངས་པའི་ཀུན་མཁྱེན་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པར་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་། བདེན་འཛིན་མ་སྤངས་པའི་ཀུན་མཁྱེན་
 ཡོད་པར་ཐལ། མངོན་པ་གཉིས་ནས་བདེན་འཛིན་མ་སྤངས་པའི་ཀུན་མཁྱེན་བཤད་པའི་
 ཕྱིར། བྱེད་པ་ཁས། གལ་ཏེ་བདེན་པར་འཛིན་པ་ཞེས་པའི་འཛིན་པ་དེ་མངོན་པ་གཉིས་
 ཀྱི་ལུགས་ལ་ཡང་སྤང་བྱ་ཡིན་པས། མངོན་པ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཡང་བདེན་འཛིན་
 སྤངས་པའི་ཀུན་མཁྱེན་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་བདེན་གྲུབ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ཀུན་
 མཁྱེན་ཡོད་པར་ཐལ། མངོན་པ་གཉིས་ནས་བདེན་གྲུབ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ཀུན་
 མཁྱེན་བཤད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

དེའི་རྗེས་སུ་བྱེད་ཀྱིས། ཀྱུ་ཆེན་མངོན་པའི་གཞུང་ལས་བཤད་པ་ཡི། །ཐར་བ་
དག་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་ན། །ཟབ་མོའི་མདོ་སྒྲེར་བཤད་པའི་ཀྱན་མཁྱེན་ལ། །ཡིད་
བརྟན་བྱེད་པའི་སྐལ་ལྷན་སུ་ཞིག་འབྱུང་། །ཞེས་སྒྲ་བ་འདི་ཡང་མི་འཐད་དེ། མངོན་པ་
གོང་འོག་ལས་བདེན་འདྲིན་མ་སྤངས་ཤིང་གང་ཟག་རང་ཀྱུ་ཐུབ་པའི་རྗེས་ཡིད་དུ་འདྲིན་

པའི་རྟོག་པ་ཙམ་སྤངས་པའི་ཐར་པ་བཤད་ལ། དེ་འདྲ་བའི་ཐར་པ་ས་ཐར་པའི་གོ་མི་ཆོད་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་འདྲ་བའི་ཐར་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། འདི་དྲི་བར་བྱ་སྟེ། སེམས་ཙམ་གྱི་ལྟ་བ་ཙམ་གོམས་པར་བྱས་པ་
ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་ཀུན་མཁྱེན་དེ་ཀུན་མཁྱེན་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན། དེ་ཀུན་
མཁྱེན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་བདེན་འཛིན་སྟོང་
མི་དགོས་པར་ཐལ། སེམས་ཙམ་གྱི་ལྟ་བ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་ཀུན་
མཁྱེན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་རྫོགས་པར་
སྟོང་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལ་བདེན་འཛིན་སྟོང་མི་དགོས་པ་གང་ཞེ་ག། །བདེན་འཛིན་
ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤེས་སྒྲིབ་བྱེད་པར་མ་སྤངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡོད་
ཅེས་སྒྲིབ་པ་ནི་བྱེད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའི་བྱེད་ཆོས་སོ། །གལ་ཏེ་སེམས་ཙམ་གྱི་ལྟ་བ་ཙམ་
གོམས་པར་བྱས་པས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་མི་རུས་ཤེ་ན། འོ་ན་བབ་མོའི་མདོ་སྟེར་བཤད་
པའི་ཀུན་མཁྱེན་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བར་ཐལ། རྒྱ་ཆེན་མདོན་པའི་གཞུང་ལས་བཤད་
པའི་ཀུན་མཁྱེན་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

དེའི་རྗེས་སུ་བྱེད་ཀྱིས། ཐལ་འགྱུར་མ་གཏོགས་ཤིང་རྟོའི་སྟོལ་ཀུན་
གྱིས། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་བཟང་སྟོས་ཅི་དགོས། །ཐར་པར་བགྱོད་པའི་ལམ་ཡང་
མ་བསྟན་ཕྱིར། །འདི་དག་ཐར་འདོད་འཇུག་པའི་སྟོ་མིན་ཞེས། །དམ་ཆོས་པལ་ཆར་སྟོང་
བའི་སྟེག་ཅན་ལ། །སྟོ་གསལ་སྒྲེ་བོ་ཀུན་གྱང་བག་ཡོད་མཛོད། །ཅེས་ཁ་ཆེན་པོ་དང་
བཅས་པའི་དགག་པ་བྱས་འདུག་པ། བྱེད་ལ་ཐོག་མར་འདི་དྲི་བར་བྱ་སྟེ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བས་
ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་མ་གཏོགས་པའི་ཤིང་རྟོའི་སྟོལ་གཞན་ཀུན་ལས་ཐར་པ་དང་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པར་བགྱོད་པའི་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་རྣམ་དག་ཅིག་མ་

བསྟན་པར་ཁས་སྤངས་པས། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་དམ་ཚེས་པལ་ཆེར་སྤྱོད་བའི་སྡིག་ཅན་ཡིན་
 ཟེར་བ་ཡིན་ནམ། ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་མ་གཏོགས་ཤིང་ཉིད་སྟོལ་ཀུན་ལས་ཐར་པ་དང་
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བགྱོད་པའི་ཐབས་ཀྱི་ལམ་ཙམ་ཡང་མ་བསྟན་པར་ཁས་སྤངས་
 པས། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་དམ་ཚེས་པལ་ཆེར་སྤྱོད་བའི་སྡིག་ཅན་ཡིན་ཟེར་བ་གང་ཡིན། དང་པོ་
 ལྟར་ན། འོན་གྱུ་མཐའ་བཞི་ཀའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་སྟོང་ཉིད་མཆོན་ཉིད་
 པ་ཡིན་པར་ཐལ། མངོན་པ་གོང་འོག་གཉིས་ལ་སོགས་པ་གྲུབ་མཐའ་འོག་མའི་གཞུང་
 ལས་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་བསྟན་པའི་བྱིར། འདོད་
 ན། བྱིད་ཀྱི་དབུ་མ་རྣམ་ངེས་ཞེས་པ་དེར། ཉན་རང་དབྱ་བཙམ་པས་ཚེས་ཀྱི་བདག་མེད་
 དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་ཀྱང་། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་ཞེས་སྤྲས་ནས་སྐབས་འདིར་
 མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བུ་པའི་རྣམ་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པ་དེ་སྟོང་
 ཉིད་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་སོགས་སྟོན་པའི་གཏམ་དང་མཚུངས་པ་མང་དུ་སྤྲས་
 འདུག་པ། ཐུགས་ངན་པས་གཟུང་མཛོད།

རྩ་བའི་རྟོགས་གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཚེས་མངོན་པ་གོང་འོག་སོགས་གྲུབ་མཐའ་
 འོག་མའི་གཞུང་ལས་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་ལམ་ཙམ་ཡང་མ་བསྟན་པར་འདོད་
 པ་ཁོ་བོ་ཅག་རྣམ་རྟོག་བྱེད་དེ། དེ་ཡང་འདུལ་བའི་སྡེ་སྟོད་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་
 པ་ནས་ཐར་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་ལྟ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་
 པ་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྟོམ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་རྒྱས་པར་བསྟན། བྱང་ས་ཐེག་བསྐྱུས་
 རབ་དུ་བྱེད་པ་སྡེ་བརྒྱད་སོགས་སུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྟོམ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་
 ཚུལ་རྒྱས་པར་བསྟན། མངོན་པ་ཀུན་བརྟུས་སོགས་ལས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་
 ཅན་རེ་ཞིག་དབུ་མའི་ལྟ་བ་སྟོན་པའི་སྟོད་དུ་མི་རུང་བ་རྣམས་ལ་ཚེས་ཀྱི་བདག་མེད་

རགས་པ་བསྐྱོམས་ནས་རྒྱད་སྟོན་པར་བྱེད་ཚུལ་དེ་བསྟན། ཆོས་མངོན་པ་སྡེ་བདུན།
བྱེ་བྲག་བཤད་མཛོད་ཆེན་མོ་སོགས་ལས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་མོ་སྟོན་པའི་
སྟོན་དུ་མི་རུང་བ་རྣམས་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་བསྐྱོམས་ཚུལ་རྒྱས་པར་
བསྟན་པར་ཁོ་ལོ་ཅག་འདོད་པའི་བྱིར།

དོན་འདི་ནི་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྐུ་སྐྱབ་ལ་སོགས་པའི་ཤིང་ཏྲ་ཆེན་པོ་
རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་དབྱེངས་བསྟོད་པ་ལས། ❶མི་རྟག་སྐྱབ་བསྐྱེད་སྟོང་པ་
ཞེས། །བྱ་བ་གསུམ་པོས་སེམས་སྟོང་བྱེད། །མཆོག་ཏུ་སེམས་ནི་སྟོང་བྱེད་པའི། །ཆོས་
ནི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་མི་རྟག་སྐྱབ་བསྐྱེད་སྟོང་བདག་མེད་རགས་པ་སྟོན་
པའི་གཞུང་རྣམས་གདུལ་བྱ་རྒྱད་ཡོངས་སུ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་དང་། གདུལ་བྱ་
རྣམས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་
མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བཤད་པའི་བྱིར། དེས་ན། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་
ཀྱིས། ❷གང་དག་བདེན་པ་འདི་གཉིས་ཀྱི། །རྣམ་དབྱེ་རྣམ་པར་མི་ཤེས་པ། །དེ་དག་
སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ལ། །ཐབ་མོའི་དེ་ཉིད་རྣམ་མི་མཐོང་། །ཞེས་ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་
ནས་བཤད་པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་ཤེས་པའི་གྲུབ་མཐའ་འོག་མས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་སྟོང་པོ་རྟོན་འགྱུར་ཐབ་མོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མི་ཤེས་ཞེས་གསུངས་པ་
དང་། བཞི་བརྒྱ་པར། ཞི་སྟོ་གཉིས་པ་མེད་པ་དང་། །ཞེས་ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་ནས་
བཤད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་དེ་ཞི་སྟོ་གཉིས་མེད་
ཀྱི་ལམ་དུ་བཤད་པ་དང་། དཔལ་ལྷན་ལྷ་བས། སྟོབ་དཔོན་སྐུ་སྐྱབ་ཞབས་ཀྱི་ལམ་ལས་
ནི། །སྤྱི་རོལ་གྱུར་ལ་ཞི་བའི་ཐབས་མེད་དོ། །དེ་དག་ཀུན་རྫོབ་དེ་ཉིད་བདེན་ལས་
ཉམས། །དེ་ལས་ཉམས་པས་❸ཐར་པ་འགྱུར་ཡོད་མིན། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལ།

ཁྱེད་ཀྱིས། ཐལ་འགྱུར་མ་གཏོགས་ཤིང་ཉི་མོ་ལ་ཀུན་གྱིས། །ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པའི་ལམ་བཟང་སྟོས་ཅི་དགོས། །ཐར་པར་བཏོད་པའི་ལམ་ཡང་མ་བསྟན་
ཕྱིར། །འདི་དག་ཐར་འདོད་འདུག་པའི་སྟོ་མེན་ཞེས། །དམ་ཆོས་པལ་ཆེར་སྤྲོད་པའི་སྒྲིག་
ཅན་ལ། །སྟོགས་ལ་སྟེ་བོ་ཀུན་གྱི་ཡང་བག་ཡོད་མཛོད། །ཅེས་སྟུ་སྟུ་ཡབ་སྐུ་གཉིས་
དང་། །དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་རྣམས་ལ་དམ་ཆོས་པལ་ཆེར་སྤྲོད་པའི་
སྒྲིག་ཅན་ཞེས་སྟུར་བ་ཆེན་པོ་བཏབ་འདུག་པ། ཁྱེད་ཀྱིས་ཆོས་སྤྲོད་གི་ལས་གང་ལ་བེད་
ད་དུང་མ་གོ་བར་སྒྲུང་བས།

ཁོ་བོས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་བརྒྱད་སྟོང་པའི་མེ་ཏོག་བཀྲམ་པའི་ལེ་བྱ་
ལས།^① ཀུན་དགའ་བོ། དེ་ལྟ་བུས་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ཅི་ནས་རྒྱབ་པར་
མི་འགྱུར་བར་ཁྱེད་ལ་གཏད་དོ་རྗེས་སུ་གཏད་དོ། །ཡི་གེ་ཙམ་ཡང་རྒྱབ་པར་མི་འགྱུར་
བར་བྱངས་ཤིག །ཆོངས་ཤིག །སྟོགས་ཤིག །ཀུན་ཚུབ་པར་གྱིས་ཤིག །རབ་ཏུ་ཐོན་
ཅིག །ཡུན་རིང་པོར་གནས་པར་གྱིས་ཤིག །ཀུན་དགའ་བོ། ཁྱེད་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་མ་གཏོགས་པར་ཆོས་གང་ངས་མཛོན་སུམ་དུ་བཤད་པའི་ཆོས་བཤད་པ་
དེ་དག་ཐམས་ཅད་བཟུང་ནས་ཕྱིས་རྣམ་པར་ཚུད་གཟན་ཏམ། ཕྱིས་བཏང་ངམ། བརྗེད་
པར་བྱས་ན། ཀུན་དགའ་བོ། ཁྱེད་དེ་ཙམ་གྱིས་ངས་ཉེས་པར་བཅི་བར་མི་འགྱུར་གྱི།
ཀུན་དགའ་བོ། ཡང་འདི་ལྟར་ཁྱེད་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་ལྡན་པའི་
ཆོག་གམ་ཆོག་གི་ཡན་ལག་གྱུང་དུང་སྟེ། ཚུད་གཟན་ཏམ། བཏང་ངམ་བརྗེད་པར་བྱས་
ན། ཀུན་དགའ་བོ། ཁྱེད་ཀྱིས་དེ་ཙམ་དུང་ལ་ཉེས་པར་བྱས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཁྱེད་ཀྱིས་
ངའི་སེམས་ཀྱང་མགྲ་བར་མ་བྱས་སོ། །ཀུན་དགའ་བོ། ཡང་ཁྱེད་ཀྱིས་གལ་ཏེ་ཤེས་རབ་
ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཟུང་ནས་ཕྱིས་ཚུད་གཟན་ཅིང་བཏང་སྟེ། བརྗེད་པར་བྱས་ན་ཁྱེད་

གྱིས་ང་ལ་བཀྱར་སྟོར་མ་བྱས། སྒྲ་མར་མ་བྱས། བརྟེན་པར་མ་བྱས། མཆོད་པར་མ་
 བྱས། རི་མོར་མ་བྱས། བསྟེན་བཀྱར་མ་བྱས་སོ། །ཀུན་དགའ་བོ། གང་དག་འདས་པ་
 དང་། མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྟ་འདས་དེ་དག་ལ་ཡང་
 ཀུན་དགའ་བོ་ཁྱོད་གྱིས་བཀྱར་སྟོར་མ་བྱས། སྒྲ་མར་མ་བྱས། བརྟེན་པར་མ་བྱས།
 མཆོད་པར་མ་བྱས། རི་མོར་མ་བྱས། བསྟེན་བཀྱར་མ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཀུན་དགའ་བོ།
 གལ་ཏེ་ཁྱོད་གྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཟུང་ནས་ཕྱིས་ཚུད་གཟན་ཅིང་བཏང་
 སྟེ་བརྟེན་པར་བྱས་ན། ཀུན་དགའ་བོ་ཁྱོད་གྱིས་དེ་ཙམ་དུ་ང་ལ་ཉེས་པར་བྱས་པར་
 འགྱུར་ཏེ། ཁྱོད་གྱིས་ངའི་སེམས་ཀྱང་མགྲ་བར་མ་བྱས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཀུན་
 དགའ་བོ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ནི་འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་། ད་
 ལྟར་བྱུང་བའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙུན་ལྟ་འདས་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
 རྣམས་ཀྱི་ཡུམ་སྟེ་སྐྱེད་པ་འབྱེན་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙུན་ལྟ་འདས་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
 གསུངས་སོ། །ཞེས་བཙུན་ལྟ་འདས་ཀྱིས་ཀུན་དགའ་བོ་ལ་ཁྱོད་གྱིས་ངའི་གསུང་རབ་
 གཞན་ཐམས་ཅད་ཚུད་གཟན་པར་བྱས་ཀྱང་སྒྲུའི། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ཐ་
 ར་ཡི་གེ་འབྲུག་ཅིག་ཀྱང་ཉམས་པར་མི་བྱའོ། །གལ་ཏེ་བྱས་ན་ཁྱོད་གྱིས་ངའི་སེམས་
 མགྲ་བར་མ་བྱས། ཞེས་སོགས་རྒྱ་མཆོན་དང་བཅས་བཀའ་སྩལ་འདུག་པ་ལ། ཁྱོད་
 གྱིས་བརྟེན་པར་མ་བྱས་པའི་ལུགས་གཉིས་རྣམས་འབྱེད་ཡིན་ནམ་དེར། ཤེས་ཕྱིན་གྱི་མདོ་རྒྱས་
 འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་ལས། ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཆད་སྟོང་མེད་
 དགག་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པ་ཡིན་གྱིས། བསྟོམ་པས་ཉམས་སུ་སྒྱུར་བྱའི་སྟོང་ཉིད་མ་བསྟན།
 ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དབྱུ་མ་རིགས་ཆོགས་དང་སྒྲ་གསུམ་གྱི་གཞུང་ལས་བསྟོམ་པས་

ཉམས་སུ་སྤྱོད་བྱའི་སྤྱོད་ཉིད་མ་བསྟན་ཞེས་ཞེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྤངས་པས་
ལས་ཀྱི་སྤྱིབ་པ་གཞན་ཞིན་ཏུ་མི་བཟད་པ་ལའང་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དག་
པར་བྱར་ཡོད་ཀྱང་། འདི་ལ་ནི། སྤངས་ནས་སྐྱབས་མེད་གྱུར་པ་དེ་ནི་མནར་མེད་
འགྲོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྐྱབས་དང་རྟེན་གཞན་མེད་པས་དཔྱལ་བ་མནར་མེད་པར་
ཆེས་རིང་བར་གནས་དགོས་པར་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བའི་ལེ་ཏུ་ལས་གསུངས་པས།
དམ་ཆོས་མཐའ་དག་སྤྱོད་བའི་ཆོས་སྤྱོད་གི་ལས་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ལ་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་བྱེད་ཀྱི་ལུགས་གཉིས་རྣམ་འབྱེད་བཟུང་བའི་ཆོས་སྤྱོད་གི་ལས་གསོག་
པའི་བསྟན་བཅོས་ངན་པ་འདི་ད་ལན་དགག་པ་གཏོང་བ་ལ་མི་ལྟ་དཀའ་མེད་བྱུང་། ཕྱིན་
ཆད་འདི་འདྲ་བ་ཐོས་ན་རྣ་བ་དག་པ་པར་བྱའོ། །བྱེད་ཀྱིས་དཔལ་ལྡན་ཆེ་བའི་གཞུང་ཁས་
ལེན་པའི་ལུགས་སུ་བྱས་ནས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ལ་དགག་པ་འདི་ལྟར་བྱེད་པ་ནི་ཉ་ཅང་ནང་
འགལ་ཆེས་པ་ཡིན་པས། ད་དུང་བྱེད་རང་ཉོན་ཅིག །དཔལ་ལྡན་ཆེ་བ་གྲགས་པ་ཆོས་
ཅན། བྱེད་ཆོས་སྤྱོད་གི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱེད་མཁས་
མཆོག་དབྱིག་གཉིན་དང་ཕྱོགས་སྤང་དང་གནས་བརྟན་ཆོས་སྤྱོད་སོགས་ཀྱི་གཞུང་
ལས་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་མ་བསྟན་པར་བཞེད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས། ཉགས་དེར་ཐལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་ལས་སྤྱོད་ཉིད་མ་བསྟན་
པར་བཞེད་པ་གང་ཞིག ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་བཟོ་སྤྱོད་ཉིད་ཉོགས་
པའི་ལྟ་བ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱོད་ཉིད་
མ་ཉོགས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གཉིས་པ་མ་བྱུང་ན། ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས། ^①མཆོན་
མ་མེད་པར་མ་ཉོགས་པར། །བྱེད་ཀྱིས་ཐར་པ་མེད་པར་གསུངས། །^②ཞེས་གསུངས་
པ་འདི་ཙམ་ཡང་མ་གཟིགས་པར་བཟད་དོ། །

གཞན་ཡང་། མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉེན་སོགས་ཀྱི་གཞུང་ལས་ཐར་པ་ཐོབ་
 པའི་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པར་ཐལ། གྲུབ་མཐའ་བཞི་ཀའི་ལམ་ལ་བརྟེན་
 ནས་ཐར་པ་ཐོབ་རྒྱས་པར་དཔལ་ལྡན་ཆེ་བས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དངོས་
 འགལ་ཡིན་ཏེ། བྱིད་རང་གིས་འོག་ཏུ། ^①གང་ཟག་བདག་མེད་བསྟོམས་པས་ཆོས་
 རྣམས་ཀྱི། །གནས་ཚུལ་མཐོང་ཞིང་དེ་ཡིས་ཉོན་མོངས་པ། །མ་ལུས་སྤངས་པའི་ཐར་
 པ་ཐོབ་པ་ནི། །གྲུབ་མཐའ་བཞི་ཀའི་ལམ་དུ་ཆེ་བས་བཞེད། །ཅེས་སྟེས་པ་དེ་ཡང་
 བརྗེད་དམ། ཅུ་བར་འདོད་ན། དེ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་ལས། སྟོང་ཉིད་མ་བསྟན་པར་ཐལ།
 མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉེན་དང་ཕྱོགས་སྤང་དང་། གནས་བརྟན་ཆོས་སྟོང་གསུམ་
 ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པར་དཔལ་ལྡན་ཆེ་བས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། འཇུག་
 འགྲེལ་མ་བལྟས་པ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་འགྲེལ་ལས། ^②གལ་ཏེ་གནས་བརྟན་དབྱིག་གཉེན་
 དང་། ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་། ཆོས་སྟོང་ལ་སོགས་པ་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཀྱི་མཛད་
 པ་པོ་བྱོན་ཟེན་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་ཡི་གེ་ཅམ་ཐོས་པས་འཇིགས་ཏེ། ཉེན་
 ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པ་འདི་ཡོངས་སུ་སྤངས་སམ་
 ཞེ་ན། དེ་སྐད་དུ་སྟོལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྗེས་སུ་བྱིད་ཀྱིས། ^③རྒྱལ་བ་
 འདས་ཚུལ་བསྟན་ནས་རིང་ཞིག་ཏུ། །ཉན་ཐོས་བསྟན་པ་འབའ་ཞིག་དར་ཞིང་
 རྒྱས། །དུས་དེར་ཐར་འདོད་རྣམས་ཀྱིས་འཇུག་དོགས་གང་། །གང་ཞིག་ཉམས་སུ་
 སྤངས་པས་སུ་ཞིག་གྲོལ། །ཞེས་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་ནས་བཞེད་
 པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་ན། སངས་རྒྱས་ལྷ་པོ་ལས་འདས་ཚུལ་བསྟན་ནས་དུས་
 རིང་མོ་ཞིག་ཏུ་སྡེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་སོགས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བསྟན་པ་གཙོ་བོར་དར་ཞིང་ཐལ་
 འགྱུར་གྱི་ལྟ་བུའི་སྟོལ་བྱེ་མ་ཟེན་པའི་དུས་དེར་ཉན་ཐོས་མང་པོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་

འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ནི་བྱང་འདུག་པས། ཉན་ཐོས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཉམས་སུ་སྒྲངས་
པས་གྲོལ་བ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཞེས་འདྲི་བར་འདུག་པ། བྱེད་དབུ་འཁོར་འདུག་པས་ཁོ་བོས་
བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེའི་དུས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་དག་བཙུག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་
བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་བསྒྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲོལ་བ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཅིང་། ཆོས་
ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དེ་ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་
ལྟ་བ་རྣམས་པར་དག་པ་དེ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁོ་བོ་ཅག་སྟེ། །

གལ་ཏེ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ཐུང་ན་ལས་འདས་ནས་མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་འཛིག་རྟེན་
དུ་མ་བྱོན་བར་དུ། སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་མི་སྲིད་པར་ཐལ། དེའི་བར་དུ་
ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྟ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་བར་དུ་དབུ་མ་ཐལ་རང་གི་ཐ་སྙད་ཅུ་མ་ཡང་
མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཆེ་མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་འཛིག་རྟེན་དུ་མ་བྱོན་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟུམ་ན། དེ་
འདྲའི་བགོ་སྐྱེད་ཆོག་འཁྲི་ཅུ་ཟད་དེ། སྟོབ་དཔོན་ལྷ་སྐྱབ་ཞབས་ཀྱི་ལམ་ལས་
ནི། །ཕྱི་རོལ་གྱུར་ལ་ཞི་བའི་ཐབས་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། དངོས་བསྟན་
ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་ལུགས་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྟོབ་རྣམས་ལ་ཞི་བ་བྱང་འདས་ཐོབ་
པའི་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་མེད་ཅིང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱི་
ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་སྟོབ་རྣམས་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་ལས་ཉམས་པ་ཡིན་ལ། བདེན་གཉིས་
ལས་ཉམས་པས་དེ་མ་བཏང་གི་བར་དུ་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ཡོད་པ་མིན། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ།
གཞུང་དེ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པའི་གཙོ་བོ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་
སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པ་དེ། མདོ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་གྱི་
དགོངས་པར་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་སྟོལ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་

རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་དེ་རྒྱད་ལ་མ་སྐྱེས་
པར་^①ཐར་བ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་མི་སྤྲོད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་དཔལ་མགོན་ལྷ་སྐྱབ་འཇིག་རྟེན་དུ་མ་བྱོན་གོང་དུ་ཉན་ཐོས་མང་པོས་
སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ནས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཐོབ་པ་ལོས་ཡོད། དེ་དག་དབང་པོ་ཡོངས་
སྤྱ་སྤྱོན་པས་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྱེད་ཀྱི་གཞུང་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཆེགས་ཆུང་དུས་སྟོང་ཉིད་
རྟོགས་ནས་གྲོལ་བ་ཐོབ་པ་ཡིན་པས་སྐྱོན་དེ་དག་ག་ལ་འཇུག། བྲེད་ཀྱི་བགོ་སྐྱེད་འདི་ནི།
སྟོབ་དཔོན་ལྷ་སྐྱབ་ཞབས་ཀྱི་ལམ་ལས་ནི། །ཕྱི་རོལ་གྱུར་ལ་ཞི་བའི་ཐབས་མེད་
དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ། སྟོབ་དཔོན་ལྷ་སྐྱབ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ཀྱི་
དག་བཅོམ་ཆོས་ཅན། ཐར་བ་མ་ཐོབ་པར་ཐལ། སྟོབ་དཔོན་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་གཞུང་ལ་ཐོས་
བསམ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཞེས་པ་དང་བྲེད་པར་ཅི་ཡང་མི་འདུག་པས།
བྲེད་རང་གི་བསྐྱུས་ར་བ་ནམས་ལ་གསུངས་མཛོད། སྤྱིར་བྲེད་ནང་འགལ་ཁོ་ན་སྐྱ་བ་
འདུག་སྟེ། བྲེད་རང་གིས་བཅུམས་པའི་དབུ་མ་ནམ་ངེས་ཞེས་པ་དེར། སྤྱོད་འཇུག་གི་དོན་
འཆད་པ་ན། མོ་གལ་གྱི་བྱ་ལྟ་བུའི་དག་བཅོམ་པས་ཀྱང་གྲོལ་བ་མ་ཐོབ་པར་ཁས་སྐྱངས།
འདིར་ནི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པས་གྲོལ་བ་ཐོབ་པར་ཁས་སྐྱངས་འདུག་པའི་ཕྱིར།

ཡང་དགག་པ་གཅིག་ལ། ^②ཉན་ཐོས་གཞུང་གི་ཐར་པའི་ལམ་ཞུགས་པས། །སྤྲོད་
པའི་ཅེ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱེད་མིན་ན། །ཕྱི་རོལ་གཞུང་དང་ནང་པའི་གཞུང་ལུགས་
ཀྱི། །ཐོབ་བྱའི་བྲེད་པར་གང་ཡིན་སྐྱ་བར་རིགས། །ཞེས་སྐྱས་འདུག་པ། བྲེད་རང་ལ་ནང་
འགལ་བྱུང་བ་ཡེ་མ་རིག་པ་ཞིག་འདུག་སྟེ། འོ་ན་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་དེ་ཉན་ཐོས་གཞུང་
གི་ཐར་པའི་ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་སྤྲོད་ཅེ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་དག་བཅོམ་ཡིན་ནམ་
མ་ཡིན། མ་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་གཞུང་གི་ཐར་པའི་ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་དག་བཅོམ་ཐོབ་

པའི་གང་ཟག་མི་སྤྱིད་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་
 ཐོས་དག་བཅོམ་པ་དེ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྟ་བ་བསྒྲམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱིད་ཅེ་ལ་ཆགས་
 བལ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་དེས་གང་ཟག་གི་
 བདག་མེད་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་བྱས་པས་ཐར་པ་ཐོབ་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཉིས་ཀ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས། སྤྱིར་
 ཕྱི་རོལ་པའི་ལམ་གྱིས་སྤྱིད་ཅེ་ལ་ཆགས་བལ་བྱེད་མི་རྒྱས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་པས་
 འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་བསྒྲམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱིད་ཅེ་ལ་ཆགས་བལ་བྱེད་
 རྒྱས་པ་ཕྱི་ནང་གི་བྱེད་པར་ཡིན་མོད། ཁོ་བོ་ཅག་སྤྱིད་ཅེ་ལ་ཆགས་བལ་བྱེད་པ་ལ་
 བདེན་འཛིན་སྤྱོད་དགོས་པ་དང་། བདེན་འཛིན་ཉོན་སྤྱོད་ཁྱེད་ཁྱེད་ལས་ལེན་པའི་ལེགས་པར་
 བཤད་པ་ཡོད་པས་ཡངས་པའི་རྒྱལ་ཁམས་ཡིན་ནོ། །བྱེད་གྱིས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷགས་
 ལ་ཡང་བདེན་འཛིན་ཤེས་སྤྱོད་ཁྱེད་ཁྱེད་ལས་སྤངས་པས། གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་གི་གཞུང་
 འཆད་པ་ལ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྒོ་འགགས་ནས། རྟོག་བཟོའི་ཐ་སྙད་མང་པོ་བྱེད་
 དགོས་པ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་གྲུབ་མཐའ་འོག་མས་འདོད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཅམ་བསྒྲམས་
 པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱིད་ཅེ་ལ་ཆགས་བལ་བྱེད་རྒྱས་སྤྱོད་པ་འདི་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཡིན་
 པར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག །གལ་ཏེ་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བྱུང་པའི་རྣམས་ཡོད་གྱིས་སྤྱོད་པ་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱིད་ཅེ་ལ་ཆགས་བལ་
 བྱེད་རྒྱས་པར་ཐལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་སྤྱིད་ཅེའི་ཉོན་
 མོངས་ལ་ཆགས་བལ་བྱེད་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་སྤྱོད་ན། སྤྱོད་མེད་དེ། སྤྱིད་ཅེ་ལ་ཆགས་

བྲལ་བྱེད་པ་ལ་སྲིད་ཅེའི་སས་བསྐྱུས་པའི་བདེན་འཛིན་སྤོང་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྲིད་
ཅེའི་སས་བསྐྱུས་པའི་བདེན་འཛིན་ཉོན་སྤྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྲིད་ཅེའི་
སས་བསྐྱུས་པའི་ཉོན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་
མེད་ཀྱང་། སྲིད་ཅེའི་སས་བསྐྱུས་པའི་བདེན་འཛིན་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་ཉོན་སྤྲིབ་ཡིན་
པ་དཔལ་ལྷན་ཟླ་བའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་བྱེད་ཀྱི་དགག་པ་གཅིག་ལ། ^①གང་ཟག་བདག་མེད་བསྐྱོམས་པས་ཆོས་
རྣམས་ཀྱི། །གནས་ཚུལ་མཐོང་ཞིང་དེ་ཡིས་ཉོན་མོངས་པ། །མ་ལུས་སྤངས་པའི་ཐར་པ་
ཐོབ་པ་ནི། །གྲུབ་མཐའ་བཞི་ཀའི་ལམ་དུ་ཟླ་བས་བཞེད། །ཅེས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
བསྐྱོམས་པས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པར་
སྤངས་པའི་ཐར་པ་ཐོབ་ཀྱས་པ་དེ་གྲུབ་མཐའ་བཞི་ཀའི་ལམ་དུ་ཟླ་བས་བཞེད་ཅེས་སྤྲིས་
འདུག་པ། དེའི་དོན་གང་ཡིན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྐྱོམས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་ཁོང་དུ་ཆུད་དེ་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་ཐར་པ་ཐོབ་ཀྱས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ། དེ་
ལས་གཞན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཁོང་དུ་ཆུད་ཚུལ་ཞིག་ཡོད། གཉིས་པ་ལྟར་
ན། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དེ་གང་ཡིན་སྤྲི་
བར་གྱིས་ཞིག །དང་པོ་ལྟར་ན། ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྐྱོམས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
ཁོང་དུ་ཆུད་དེ་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཐར་པ་ཐོབ་ཀྱས་པ་དེ་གྲུབ་མཐའ་བཞི་
ཀའི་ལམ་དུ་ཟླ་བས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དངོས། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་སྡེ་པས་ཆོས་
བདག་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། དེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རང་ལུགས་ལ་
ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་སྡེ་པས་ཆོས་བདག་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། ཉན་

ཐོས་སྒྲེ་པས་གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་ཡང་ཁས་ལེན། གཟུགས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་
ཡང་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ཆོས་བདག་ཁས་ལེན་ཚུལ་ལ་ཕྱི་དོན་ཁས་ལེན་ཚུལ་
དང་། བདེན་གྲུབ་ཁས་ལེན་ཚུལ་གཉིས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་གི་
རྣམ་གཞག་གང་ཡང་མ་ཆགས་པའི་ཉན་ཐོས་སྒྲེ་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་ཞེས་
ཟེར་བ་ནི་སྟོན་མེད་པའི་གཏམ་གསར་བ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་སྒྲེ་པའི་གཞུང་ན་ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཅམ་ཡང་བཤད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་བྱིད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་འདི་ནི་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བའི་གཞུང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
འཆད་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཡིན་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་སྤྱ་སྤྱབ་ཞབས་ཀྱི་ལམ་ལས་ནི། །ཕྱི་རོལ་
གྱུར་ལ་ཞི་བའི་ཐབས་མེད་དོ། །དེ་དག་བདེན་པ་གཉིས་ལས་མ་ཉམས་ཤིང་། །བདེན་
གཉིས་ཉམས་ལའང་ཐར་པ་འགྲུབ་པ་ཡོད། །ཐ་སྙད་བདེན་པ་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་
དང་། །དོན་དམ་བདེན་པ་ཐབས་སུ་གྱུར་པའང་མིན། །དེ་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་གང་གིས་
མི་ཤེས་ཀྱང་། །དེ་ནི་རྣམ་རྟོག་མ་ལོག་ཐར་ལམ་ཞུགས། །ཞེས་རྒྱ་བས་གང་བཤད་དེ་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཏོན་ནས་འཆད་པར་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཉོན་ཅིག །ཉན་ཐོས་
སྒྲེ་པས་སྤང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་ཆོས་
ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་སྒྲེ་པས་སྤང་སོགས་ཀྱི་
ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་སྒྲེ་པས་སྤང་
སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
བཀའ་དང་པོ་བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ལས་སྤང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རང་གི་
མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་གང་ཞིག །ཉན་ཐོས་སྒྲེ་པས་འཁོར་ལོ་དང་པོ་
སྤྲ་ཇི་བཞིན་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དགོངས་འགྲེལ་

ལས།^①བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་གྲངས་དུ་མར་ཕུང་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཆོན་
 ཉིད་ཀྱང་བཀའ་སྩལ་པ། སྐྱེ་བའི་མཆོན་ཉིད་དང་། འཇིག་པའི་མཆོན་ཉིད་དང་། སྤང་
 བ་དང་ཡོངས་སུ་ཞེས་པ་ཡང་བཀའ་སྩལ། ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། བྱིད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཁུངས་སུ་བྱངས་པས་ཞེས་བྱེད་དུ་འགྲོ་བ་ནི་
 དགའ་ནའང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་དབང་དུ་བཞག་ནས་དགག་གཞག་བྱེད་པ་
 ནི་ཁོ་ལོ་ཅག་གི་ལུགས་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བྱངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་། ཏྲག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་མེད་ཅེས་བསྐྱོམས་པ་ལ་
 བརྟེན་ནས་ཐར་པ་ཐོབ་ཀྱས་པར་ཐལ། གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བ་བཞི་ཀའི་གང་ཟག་གི་བདག་
 མེད་གྱི་འཇོག་ཚུལ་ལ་མི་མཐུན་པ་མེད་ཅིང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྐྱོམས་པས་
 ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པ་སྤངས་པའི་ཐར་པ་ཐོབ་ཀྱས་པ་དེ་གྲུབ་མཐའ་བཞི་ཀའི་ལམ་དུ་ཆོ་
 བས་བཞེད་པ་གང་ཞིག །ཏྲག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་གིས་སྟོང་པ་གང་ཟག་གི་
 བདག་མེད་སྤྲོ་མོར་གྲུབ་མཐའ་འོག་མས་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་དང་པོ་གཉིས་དངོས།
 ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། བདག་མེད་རྟོགས་ཆེ་ཏྲག་པའི་བདག་སྟོང་ཞིང་། །ཞེས་དང་། ཏྲག་
 བདག་སྟོང་ན། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་འདི་རྣམས་ཀྱི་དོན་ལ་དཔྱེད་པའི་སྒྲིའི་མཐུ་ཡོད་
 ན་གཟིགས་ནས་དགག་གཞག་མཛད་ན་ལེགས། ཅ་བར་འདོད་ན། ཏྲག་གཅིག་རང་
 དབང་ཅན་གྱི་བདག་མེད་ཅེས་བསྐྱོམས་པས་བདག་འཇིན་ལྷན་སྐྱེས་སྟོང་ཀྱས་པར་ཐལ།
 དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐར་པ་ཐོབ་ཀྱས་པའི་ཕྱིར། འདོད་དོ་སྦྱུ་ན་དབུ་མ་འཇུག་པའི་གཞུང་
 ལ་སྤངས་པ་ཡི་མ་བྱས་པས་ལན་པ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པ་ལས།^②བདག་མེད་རྟོགས་ཆེ་
 ཏྲག་པའི་བདག་སྟོང་ཞིང་། །འདི་ནི་རར་འཇིན་རྟེན་དུའང་མི་འདོད་པ། །དེ་ཕྱིར་བདག་
 མེད་ཞེས་པས་བདག་ལྟ་བ། །དཔྱིས་ཀྱང་འབྱེན་ཞེས་སྤྲོ་བ་ཞིན་ཏུ་མཆོད། །རང་བྱིམ་

ཅིག་སྐྱུག་སྐྱུལ་གནས་མཐོང་བཞིན་དུ། །འདི་ན་སྒྲང་ཆེན་མེད་ཅེས་དོགས་བསལ་
ཏེ། །སྐྱུལ་གྱི་འཛིགས་པའང་སྤྲོང་བར་བྱེད་པ་ནི། །ཁྱེ་མ་གཞན་གྱི་^❶གནམ་པོར་འགྱུར་
ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་འདི་ཙམ་ཞིག་གོ་ན་ཡང་ལོག་ཏྱིག་དེ་ལྟ་བུ་སྒྲིག་པར་འགྱུར་རོ། །

ཡང་བྱེད་གྱིས། ^❷དབུ་མའི་གྲུབ་མཐར་མ་ཞུགས་གང་ཟག་འགལ། །ཐར་པ་ཙམ་
ཡང་ཐོབ་པའི་སྐབས་མེད་ན། །ཀུན་གྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་གཅིག་པས། །ཐེག་པ་
གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འདོད་པ་ཉམས། །ཞེས་སྒྲུས་འདུག་པ། དབུ་མའི་གྲུབ་མཐར་མ་
ཞུགས་པའི་གང་ཟག་འགལ་ཐར་པ་ཙམ་ཡང་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་ཅེས་སུ་ཞིག་གིས་ཁས་
སྒྲངས། །ཁོ་བོ་ཙག་ནི་སེམས་ཙན་ཐམས་ཙད་འཆང་རྒྱ་བའི་དུས་སྲིད་པར་ཁས་ལེན་ན་
དེ་འདྲ་ཁས་ལེན་པའི་དོགས་པ་ཙམ་ཡང་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་དགག་པ་དེའི་དོན། ཐར་པ་
ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་དབུ་མའི་གྲུབ་མཐར་འཇུག་དགོས་ན། སེམས་ཙན་ཐམས་ཙད་ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཙན་དུ་འགྱུར་བས། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འདོད་པ་
ཉམས། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་དབུ་མའི་གྲུབ་མཐར་ཞུགས་ཞེས་པའི་དོན་དེ་
གང་ལ་བྱེད། དབུ་མའི་ལྟ་བུ་ཏྱིགས་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱ་བའི་གང་ཟག་ཏུ་སོང་
བ་ལ་བྱེད་དམ། ཐར་པ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
ཏྱིགས་ནས་བསྒྲོམ་པ་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། ཉན་ཐོས་དབྱ་བཙམ་རྣམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་
གྲུབ་མཐའ་སྐྱ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་དབུ་མའི་ལྟ་བུ་ཏྱིགས་པའི་
ཕྱིར། བྱུང་བསལ་དངོས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཉིས་ཀ་ཏྱིགས་པའི་ཕྱིར། ཏྱགས་དངོས། གཉིས་པ་ལྟར་ན།
ཐེག་དམན་འཕགས་པ་ཐམས་ཙད་དབུ་མའི་གྲུབ་མཐར་ཞུགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
རྣམས་ཐར་པ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཏྱིགས་ནས་

བསྐྱོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས། ལར་བྱེད་ལ་དགག་པ་བྱེད་པའི་དམིགས་རྣམ་
གཏན་མ་དོད་འདུག་པས། ཁོ་བོས་དྲོགས་པ་བཀོད་ནས་དེའི་ལན་འདེབས་ཚུལ་བཤད་
ན། བྱེད་རང་ལ་སློ་སྐྱེད་དུ་འགྱུར་བས་ཉོན་ཅིག །ཐར་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་ཆོས་ཐམས་
ཅད་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལམ་དེ་ཐོབ་དགོས་ན། ཉན་རང་སློབ་པ་
འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་གཙོ་བོར་
བསྐྱོམ་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ལྟ་བུ་ཞིག་^①གཙོ་
བོར་བསྐྱོམ་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་རྣམས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་གཙོ་བོར་
བསྐྱོམ་པའི་ཕྱིར། ཉུགས་དངོས་སྟུང་ན། ཐལ་འགྱུར་བའི་སྐབས་འདིར་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་
རྟོགས་རིགས་^②སོགས་མི་འགལ་བར་ཁས་ལེན་པས། ཐལ་འགྱུར་བྱེ་མ་དེ་^③བྱུང་པ་མེད་
ཀྱི་ལན་འདེབས་པ་ཡིན། དེ་ལ་སོགས་པ་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་
བཤད་རྒྱུ་མང་དུ་ཡོད་ནའང་། མང་བར་འགྱུར་བས་རེ་ཞིག་མ་སྒྲིམ་སོ། །

དེས་ན་བྱེད་ཀྱིས། ^④དབུ་མའི་གྲུབ་མཐར་མ་ཞུགས་གང་ཟག་འགལ། །ཐར་པ་
ཅུམ་ཡང་ཐོབ་པའི་སྐབས་མེད་ན། །ཀུན་གྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་གཅིག་
པས། །ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འདོད་པ་ཉམས། །ཞེས་པའི་དགག་པ་འདི་ལ་འབྲེལ་
གཏན་ནས་མེད་དེ། ཁོ་བོ་ཅག་གི་ལུགས་ལ་ཉན་ཐོས་དག་བཙུང་མ་ལ་སོགས་པའི་གྲུབ་
མཐའ་སྐྱབ་པའི་ཐེག་དམན་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་དབུ་མའི་གྲུབ་མཐར་ཞུགས་པ་ཡིན་
ཡང་། དེ་རྣམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་པར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་ཀྱི་
ལུགས་ལ་ཐེག་དམན་དག་བཙུང་སོགས་ཐེག་དམན་འཕགས་པ་རྣམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་
གྲུབ་མཐའ་སྐྱབ་པའི་གང་ཟག་ཏུ་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་འདི་འདུག་པས། དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་

དང་། གོང་དུ།^①གང་ཟག་བདག་མེད་བསྐྱེམས་པས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། །གནས་ཚུལ་མཐོང་
ཞིང་དེ་ཡིས་ཉོན་མོངས་པ། །མ་ལུས་སྤངས་པའི་ཐར་པ་ཐོབ་པ་འདི། །གྲུབ་མཐའ་བཞི་
ཀའི་ལམ་དུ་སྐྱབས་བཞེད། །ཅེས་སྤྲུལ་ནས་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པས་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཉིས་ཀ་ཉོགས་པར་སྤྲོ་བ་ནི་ནང་ལགལ་སྒྲན་མེད་པ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ལ་གོང་དུ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱོར་བའི་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ལུང་
བྲངས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་རུས་སོ། །

དེའི་རྗེས་སུ་བྱོད་ཀྱིས།^②ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ལྟ་བུས་མི་འབྱེད་པར། །ཐལ་རང་
གཉིས་པོ་ལྟ་བུས་འབྱེད་དོ་ཞེས། །སྤྲོ་བ་འདི་ཡང་རང་གི་འདོད་པ་ཡི། །དེ་ཉིད་སྟོན་གྱི་
མཁས་པའི་གཞུང་དང་འགལ། །ཞེས་སྤྲུལ་འདུག་པ། ཐལ་རང་གཉིས་ལྟ་བུས་འབྱེད་པར་
ཁོ་བོས་གོང་དུ་རྒྱས་པར་བསྐྱབས་ཟེན་པས་སྤྲོ་བ་ཡང་འཆད་མི་དགོས་ལ། །བྱེད་ཀྱིས་
ཉན་རང་ལ་སྟོང་ཉིད་ཉོགས་པའི་ལྟ་བ་མེད་པས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ལྟ་བུས་འབྱེད་ཅེས་སྤྲུལ་
འདུག་པ། འདི་ནི་ས་བརྩུ་བ་ལ་སོགས་པའི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་མདོ་དང་། ཆོས་
དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་གཞུང་དང་འགལ་ཞིང་། རིགས་
པ་བློ་མ་མེད་པའི་གཞོད་པ་ཆར་བཞིན་དུ་འབབ་པར་མ་ཟད། རང་ཉིད་གང་གི་རྗེས་སུ་
འབྲང་བའི་ས་སྐྱ་པརྩེ་ཏའི་གསུང་དང་ཡང་དངོས་སུ་འགལ་བས་ཤིན་ཏུ་ཐ་ཆད་པ་ཡིན་
ནོ། །དེའི་ཚུལ་བཤད་ན། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པས་སྟོང་ཉིད་ཉོགས་
པར་ཐལ། འདུག་འགྲེལ་དུ་བྲངས་པའི་ས་བརྩུ་བའི་མདོ་ལས།^③རིགས་ཀྱི་བྱ། འདི་ནི་
ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བྱང་ཡང་རུང་། མ་བྱང་ཡང་
རུང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་འདི་ནི་གནས་པ་ཉིད་དེ། འདི་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་
དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་དམིགས་སུ་མེད་པའོ། །འདི་ནི་^④དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཉི་

ཆེ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བར་བྱ་བ་མིན་གྱི། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་
རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཆོས་ཉིད་འདི་ཐོབ་པོ། །ཞེས་ཉན་རང་དབྱེ་བཅོམ་པས་ཀྱང་སྟོང་
ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་
གསལ་བར་བཤད་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་དབྱེ་བཅོམ་པས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ནི་ཤེས་ཕྱིན་གྱི་མདོ་
ལས་མང་དུ་བཤད་དེ། དེ་ཡང་ཡུམ་བར་མ་ལས། ^①འཇམ་བུའི་སྤྱིང་འདི་དགེ་སྟོང་ཤུ་
རིའི་བྱ་དང་མོ་གལ་གྱི་བྱ་ལྟ་བུ་ཤིང་སྟག་གིས་འདམ་བུའི་ཆལ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་གང་བའི་
ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དེས་བྱང་སེམས་ཡུལ་ལ་སྟོད་པའི་ཤེས་རབ་ཉིན་གཅིག་
བསྐྱོམས་པའི་བརྒྱའི་ཆར་ཡང་མི་འགོ་བ་སོགས་སུ་གསུངས་པ་ན། དེ་ལ་ཤུ་རིའི་བྱས་
དོགས་པ་ཞུས་པ་ནི། ^②དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཤུ་རིའི་བྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་
ཅས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་དང་། ལན་གཅིག་བྱིར་འོང་བ་
དང་། བྱིར་མི་འོང་བ་དང་། དབྱེ་བཅོམ་པའི་ཤེས་རབ་དང་། གང་ཡང་རང་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཤེས་རབ་དང་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་དབྱེ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཤེས་རབ་
གང་ལགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་དབྱེ་བ་མེད་པ། དབེན་པ། མ་སྦྱེས་པ།
ངོ་བོ་མེད་པ། སྟོང་པ་ལགས་ཤིང་། བཅོམ་ལྡན་འདས། དབྱེ་བ་མེད་པ། དབེན་པ། མ་
སྦྱེས་པ། ངོ་བོ་མེད་པ། སྟོང་པ་ལ་ནི་ཐ་དད་དུ་བྱ་བའམ། བྱང་པར་དམིགས་སུ་མ་
མཆིས་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཇི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྟོད་པའི་ཤེས་རབ་གདུགས་གཅིག་བསྐྱོམས་པ་གང་
ལགས་པ་དེས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཤེས་རབ་བློ་གྱིས་གཞོན་

པར་འགྱུར་བ་ལགས། ཞེས་ཞུས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་དོན་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་འཕགས་
པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་རྗེ་ལྷ་བ་མཁུན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ལ་མཆོག་དམན་གྱི་བྱང་
པར་དེ་ལྟ་བུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པ། རང་བཞིན་
གྱིས་མ་སྐྱེས་པ། རང་གི་དོ་ཤོས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་བཞིན་
དུ་སྟོང་བའི་ཆ་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་མེད་པའི་བྱེད། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

དེའི་ལན་གསུངས་པ་ནི། ❶ ལྷ་རིའི་བྱ། དེ་རྗེ་སྤྲུལ་དུ་སེམས། བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱེན་པ་ལ་སྟོང་པའི་ཤེས་རབ་ཉིན་
གཅིག་བསྐྱེས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་
པ་ཉིད་ལ་སྟོང་པ་དང་། བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་
ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པར་བྱས་ཏེ།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྤྱངས་ལས་འདའོ་❷ ཞེས་འབྲས་བུ་གང་གི་དོན་དུ་ཉི་
བར་གནས་པ་དེའི་དོན་དུ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཉི་བར་
གནས་སམ་ཅི། ལྷ་རིའི་བྱས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས། དེ་ལྟ་མ་ལགས་
སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། ལྷ་རིའི་བྱ། དེ་རྗེ་སྤྲུལ་དུ་སེམས། རི་ག་
ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་འདི་སྤྲུལ་དུ་བདག་གིས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་བྱང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་སྤྱངས་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་ཡོངས་
སུ་སྤྱངས་ལས་འདའོ་སྤྲུལ་དུ་སེམས་སམ། ལྷ་རིའི་བྱས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་
འདས། དེ་ལྟ་མ་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། ལྷ་རིའི་བྱ།
དེས་ན་རྣམ་གངས་འདིས་ཁྱོད་ཀྱིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གང་འདི་ཉན་ཐོས་དང་རང་

སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དེས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཤེས་རབ་ཉིན་གཅིག་བསྒྲུབས་པའི་བརྒྱའི་ཆར་ཡང་ཉེ་བར་མི་
འགྲོའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། དེ་འདྲ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ལ་རིགས་མི་འདྲ་
བའི་དབྱེ་བ་མེད་ཀྱང་ཐབས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་མི་ལྡན་དང་།
སྤྱིར་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཟེན་མ་ཟེན་སོགས་ཀྱི་བྱང་པར་ཀྱིས་ཤེས་
རབ་བསྒྲུབ་པའི་མཆོག་དམན་ཀྱི་བྱང་པར་དེ་ལྟ་བུ་འཐད་ཅེས་པའོ། །

དེས་ན་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་རྟོགས་པའི་མཆོག་དམན་སྟོང་ཉིད་དམ་མཐའ་བྲལ་
ཆེན་མོ་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མི་འཛོག་པར། ཐབས་བྱང་པར་ཅན་ཀྱིས་ཟེན་མ་
ཟེན་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འཛོག་པ་གསལ་བར་བཤད་པ་འདི་ལ་ཡང་འདི་འདྲ་མཁས་པའི་གཞུང་
དང་འགལ་ཞེས་ངན་སྦྱས་མང་དུ་སྦྱོས་ཤིག །ཁ་ཅིག །དཔལ་ལྡན་ཆེ་བས་ས་དང་པོ་བས་
ཉན་རང་སྟོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་མི་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། མདོ་
འདིས་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་ཡུམ་ལ་སྦྱོད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཉན་རང་དག་བཅོམ་
ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པར་བཤད་པའི་བྱེད། ཞེས་ཟེར་བ་འདི་མི་འཐད་དེ། སྐབས་འདིའི་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པར་གཞུང་བའི་དོན་ནི། ཤེས་རབ་ཁོ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་
ཟེལ་གྱིས་གཞོན་རྒྱས་པའི་དོན་མ་ཡིན་གྱི། བྱང་སེམས་ཡུམ་ལ་སྦྱོད་པའི་ཤེས་རབ་ཉིན་
གཅིག་བསྒྲུབས་པའི་པན་ཡོན་ནམ་བཟོད་ནམས་དེས་ཉན་རང་དག་བཅོམ་གྱིས་སྟོང་
ཉིད་བསྒྲུབས་པའི་པན་ཡོན་ནམ་བཟོད་ནམས་དེ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་
པས་ཆོག་ཅམ་ལ་འབྲུལ་བར་མི་བྱའོ། །

མདོ་སྟུང་པ་ལས་ཀྱང་། ^❶གང་དག་བདེ་གཤེགས་ཉན་ཐོས་འགྱུར་བར་བྱ་
སྒྲུབ་དང་། །རང་སངས་རྒྱས་དང་དེ་བཞིན་ཆོས་རྒྱལ་འགྱུར་འདོད་པ། །བཟོད་པ་

འདི་ལ་མ་བཞེན་ཐོབ་པར་རྒྱས་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། ^①ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་སློབ་པར་
འདོད་པས་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
ཤིང་། རྒྱལ་སྤྱི་ཞི་བ་ལྷན་ཀྱང་། ^②གང་བྱིར་ལུང་ལས་ལམ་འདི་ནི། །མེད་པར་བྱང་
ཆུབ་མེད་པར་གསུངས། །ཞེས་སྟོང་ཐུག་བརྒྱ་པ་ལ་སོགས་པའི་ལུང་ལས་སྟོང་ཉིད་
རྟོགས་པའི་ལམ་འདི་མེད་པར་བྱང་ཆུབ་གསུམ་པོ་གང་ཡང་ཐོབ་པ་མེད་པར་
གསུངས་ཞེས་བཤད་ཅིང་། སྟོང་འདུག་འགྲེལ་ཆེན་དུ་ལུང་ལས་གསུང་ཚུལ་འཆད་
པ་ན། གོང་དུ་བྲངས་མ་ཐག་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་སློབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་བྲངས་པས། བྱིད་^③ཀྱིས་
སྐབས་དེའི་བྱང་ཆུབ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཁོ་ན་ལ་བཤད་པ་ནི། རང་གི་ངན་རྟོག་
གི་བྱི་མས་ཤིང་ཉ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལུགས་ཆུད་གཞོན་པའི་བཤད་པའོ། །དེ་དག་གིས་
ནི་མདོ་དང་འགལ་ཚུལ་བྱེད་པས་ཅམ་བསྟན་ནས།

ད་ནི་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་གཞུང་དང་འགལ་ཚུལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ཉན་རང་དག་
བཅོམ་པས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས། ^④གང་ཞིག་ཀྱན་ཏུ་
མ་ཤེས་ན། །སྤྱིད་པ་གསུམ་དུ་རྣམ་འཁོར་ཞིང་། །སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་ངེས་གནས་
པའི། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཐོབ་པ་ལ་ཆོས་
དབྱིངས་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་པར་བཤད་ལ། ཆོས་དབྱིངས་དང་སྟོང་ཉིད་དོན་
གཅིག་པར་བྱིད་རང་གི་ལུགས་ལ་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ལྟ་
བས་འབྱེད་པར་འདོད་པ་ནི། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་བསྟོད་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་ཏེ། དེ་
ཉིད་ལས། ^⑤ཉན་ཐོས་རྣམས་དང་རང་སངས་རྒྱས། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་བསྟན་
པའི། །ཐར་ལམ་བྱིད་ཉིད་གཅིག་ལྟ་སྟེ། །གཞན་ཞེས་བྱི་བ་མ་མཆིས་ངེས། །ཞེས་

གསུངས་ཤིང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་། ❶མཆོན་མ་མེད་པར་❷མ་
 རྟོགས་པར་བྱོད་ཀྱིས་❸ཐར་པ་མེད་པར་གསུངས། །དེ་ཕྱིར་བྱོད་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་
 ལས། །དེ་བཞིན་ཆང་བར་བསྟན་པ་ལགས། །❹ཞེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་
 དང་། མཆོན་མ་མེད་པ་དང་། སྟོན་པ་མེད་པར་མ་རྟོགས་པར་ཐར་པ་ཐོབ་པ་མེད་
 ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་
 ལས། ❺རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྲུང་གང་ཡིན་པ། །དེ་ཉིད་བྱོད་ནི་སྟོང་པར་
 བཞེད། །❻དངོས་པོ་རང་དབང་ཡོད་མིན་ཞེས། །མཉམ་མེད་བྱོད་ཀྱི་སེང་གའི་
 སྒྲས། །ཀྱན་རྟོག་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་ཕྱིར། །སྟོང་ཉིད་བདུད་ཅི་སྟོན་མཛད་
 བ། །གང་ཞེག་དེ་ལ་ཞེན་གྱུར་པ། །དེ་ཉིད་བྱོད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་སྤྲ། །ཅེས་དངོས་པོ་
 ཐམས་ཅད་རང་དབང་དུ་མེད་པ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་སྟོང་ཉིད་མཐར་ཐུག་
 དང་། ཐེག་པ་གསུམ་པོ་གང་གི་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
 དགོས་ཞེས་བཤད་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་བཞིན་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་མཐར་
 ཐུག་མ་ཡིན་ཞིང་། ཉན་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མི་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། རྟོགས་དངོས། དེས་ན་དངོས་པོ་རང་དབང་དུ་མེད་པ་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་
 འདི་ནི་སྒྲ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུགས་ལ་སྟོང་ཉིད་མཐར་ཐུག་དང་འདི་ལས་ལྷག་པའི་སྟོང་ཉིད་ནི་
 གཞན་ཏུ་མེད་དེ། ལྷང་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་ཐབ་མོ་སྟོན་པའི་སེང་གའི་
 སྒྲ་ཆེན་པོ་འཇིག་རྟེན་གསུམ་དུ་བསྒྲགས་པོ་ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆེ་བ་བརྗོད་པའི་
 གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་ལྷང་འདི་ཉིད་ཀྱི་མཁུག་ཏུ། དངོས་པོ་རང་དབང་
 ཡོད་མིན་ཞེས། །མཉམ་མེད་བྱོད་ཀྱི་སེང་གའི་སྒྲས། །ཀྱན་རྟོག་ཐམས་ཅད་སྤངས་
 པའི་ཕྱིར། །སྟོང་ཉིད་བདུད་ཅི་སྟོན་མཛད་ན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེའི་ཕྱིར་མཁས་པ་དག་གིས། རི་དྲགས་རྒྱལ་པོ་ནགས་མཐར་དུར་སྤྱོད་
འབྱེན། །ཕ་སྤྱོད་སྤྱོད་མཐར་གནས་ནས་ལྟ་ངན་སྤྲོད་། མཁས་པ་རིགས་པའི་གནས་
ལྷགས་ཐོག་ལྟར་འཕེན། །སྤྲོད་པོ་ལྟག་ཆོད་དུག་མདའ་མེད་མེད་འཕེན། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་ཁོ་པོ་ཅག་ནི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་དབང་དུ་མེད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་
པ་སོགས་གནས་ལྷགས་མཐར་སྤྲོད་ཡིན་ལོ་ཞེས་སེང་གའི་སྤྱོད་ཆེན་པོ་འཛིན་ཏེན་དུ་
སྤྲོད་པར་བྱེད་ལ། བྱེད་ནི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཞེས་གནས་ལྷགས་མཐར་
སྤྲོད་དང་དེ་ཉིད་བདེན་པར་བྱུང་ཅེས་པའི་ལྟ་ངན་གྱི་ཕ་སྤྱོད་བསྐྱབས་ཏེ། བསོད་ནམས་
དམན་པ་དག་ལ་ལྟས་ངན་པ་སྤྲོད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་དག་སྤྲོད་པ་ཡབ་སྐུ་གྱི་གཞུང་དང་
འགལ་ཚུལ་མཆོན་པ་ཅམ་ཞེས་སྤྲོད་པ་ཡིན་ལོ། །

ད་ནི་རང་ཉིད་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བའི་ས་སྤྱོད་པ་རྒྱུ་ཏའི་གསུང་དང་འགལ་ཚུལ་
བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་བྱེད་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ལྟ་བུ་འབྱེད་ཅེས་སྤྲོད་འདུག་པ་
འདི་ནི། རྗེས་པ་ཁྱེད་ཀྱིས། ^①ཐགས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་མཐུ་པལ་ཆེར་མཐུན། །སྤྲོད་ཀྱི་དབྱེ་བས་
བཟང་ངན་འབྱུང་། །དེ་བཞིན་སྤྲོད་ཉིད་པལ་ཆེར་མཐུན། །འབྲས་བུའི་བཟང་ངན་ཐབས་
གྱིས་འབྱེད། །སྤྲོད་ཉིད་ལྟ་བུ་སྤྲོད་འདུག། །ཐབས་ལ་མཁས་ན་རྗོགས་སངས་
རྒྱས། །དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་ན། །ཐབས་མཁས་པ་ལ་ནན་ཏན་གྱིས། །དགྲ་
བཅོམ་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས། །རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྒྱུ་པ་གསུམ། །རྒྱུ་པར་
གྲོལ་བར་མཆུངས་ན་ཡང་། །བཟང་ངན་ཐབས་གྱིས་བྱེ་བ་ཡིན། །ཞེས་དང་། ^②སྤྲོད་ཉིད་
ཉན་ཐོས་རྒྱུ་ཡང་སྤྲོད། །དེ་ཡི་འབྲས་བུ་འགོག་པ་འཐོབ། །སོ་སོ་ཐར་པའི་མདོ་བཞིན་
དུ། །སྤྲོད་པ་ཉན་ཐོས་རྒྱུ་ཡང་བྱེད། །འདུལ་བ་ལྷུང་ལ་སོགས་པ་རུ། །སྤྲོད་པ་ཉིད་དང་
སྤྱོད་མེད་དང་། །མཁས་དང་ལག་མཐེལ་མཉམ་པ་སོགས། །ཆོས་ཀྱན་མཉམ་ཉིད་རྗོགས་

བའང་གསུང་། །ཞེས། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ལྟ་བུ་སྤྲོད་པར་ཐབས་མཁས་དང་སྦྱོང་པའི་
སྒྲོན་ས་བྱུང་པར་འབྱེད་པར་གསུངས་ཤིང་། སྦྱོང་ཉིད་སྦྱོན་པའི་གསུང་འདུལ་བ་ལྷུང་ན་
ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་མི་འགལ་མིག་ཕྱེ་ལ་སྦྱོས་ཤིག །

གཞན་ཡང་། བྱེད་ལ་འདི་འདི་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་སྦྱོང་ཉིད་པལ་ཆེར་
མ་ཐུན་ཞེས་པའི་དོན་དེ་གང་ཡིན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
གཉིས་རྟོགས་པར་མཆུངས་པས་སྦྱོང་ཉིད་པལ་ཆེར་མ་ཐུན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ།
དེ་ལས་གཞན་པའི་སྦྱོང་ཉིད་བསྒྲོམ་ཆུལ་པལ་ཆེར་མ་ཐུན་པ་ཞིག་ཡོད། དང་པོ་ལྟར་ན།
ཉན་རང་དགྲ་བཙུན་དེས་སྦྱོང་ཉིད་སྒྲོམ་པར་ཐལ། དེས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་ནས་བསྒྲོམ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་
དེའི་བསྒྲོམ་ཆུལ་དེ་གང་ཡིན་སྒྲོས་ཤིག །གཞན་ཡང་། བྱེད་རང་ལྟར་ན། ཐལ་རང་
གཉིས་ལྟ་བུ་སྤྲོད་རིགས་པར་ཐལ། སེམས་ཙམ་རྣམ་བདེན་བརྟུན་གཉིས་ལྟ་བུ་
སྤྲོད་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་བསལ་དངོས་འགལ་ཡིན་ཏེ། གཡག་རྒྱུ་དང་རོང་
རྒྱུ་སོགས་སུ་རྣམ་བདེན་བརྟུན་ལ་ལྟ་བུ་མཐོང་མའི་བྱུང་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཅ་
བར་མ་བྱུང་ན། ཐལ་རང་གཉིས་པོ་ལྟ་བུ་སྤྲོད་པར། །རྣམ་བདེན་རྣམ་བརྟུན་ལྟ་
བུ་སྤྲོད་དོ་ཞེས། །སྤྱོད་པ་འདི་ཡང་རང་གི་འདོད་པ་ཡི། །དེ་ཉིད་སྦྱོན་གྱི་མཁས་པའི་
གཞུང་དང་འགལ། །ཞེས་བརྗོད་པས་འཁོར་གསུམ་མོ། །ཁོ་བོ་ཅག་གི་ལྷགས་ལ་
ཡང་། །རྣམ་བདེན་བརྟུན་ལ་ལྟ་བུ་སྤྲོད་པར་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཆུར་མཐོང་གི་
རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མདོན་སུམ་ལ་གཟུགས་རགས་པར་སྤྲང་བ་སྤྲང་བ་
ལྟར་བྱུང་པར་འདོད་པ་སེམས་ཙམ་རྣམ་བདེན་པའི་ལྟ་བུ་དང་། དེ་སྤྲང་བ་ལྟར་མ་བྱུང་
པར་འདོད་པ་སེམས་ཙམ་རྣམ་བརྟུན་པའི་ལྟ་བུ་འཛོག་སྟེ། རྣམ་བདེན་པ་འགོག་པའི་

ཆེ། འཐད་ལྟ་ལས། ❶ ལུས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ར་ཟེ་ཟེ་❷ བ་མེད་ཀྱི། ཞེས་ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུ་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མདོན་སྤྲུལ་ལ་གཟུགས་རགས་བ་སྒྲུང་བ་སྒྲུང་བ་ལྟར་གྲུབ་ན་ཕྱི་དོན་གྲུབ་དགོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་ཆབ་རྗེའི་བཞེད་པ་ནི་ཁོ་བོས་སྤར་གཞན་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

ཡང་བྱེད་ཀྱི་དགག་པ་གཅིག་ལ། ❸ རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་མིན་པར་ཡོད་པ་དེ། དོན་དམ་བདེན་པའི་དོན་དུ་མཁས་རྣམས་བཞེད། །དེ་ཕྱིར་བདེན་པའི་གྲུབ་ཆ་དུ་ཡིན་ཅོ་ཞེས། །སྒྲོ་བ་ཆད་ལྟར་མཁས་པའི་གཞུང་གིས་བཀའ། །ཅེས་སྒྲོ་བ་འདི་ནི་དབྱུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་གྲུབ་མཐའ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཆད་པའི་ལོག་རྟོག་གི་ཐ་ཆ་དུ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་ཆོས་ཅན། རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ཡོད་པར་ཐལ། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་བྱུང་དངོས། འདོད་ན། བདེན་གྲུབ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བྱུང་བ་ཡོད་པར་དཔལ་ལྟར་སྒྲོ་བས་བཤད་དེ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། ❹ དེ་ལ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གང་ཞིག་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པའི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་ཏེ། དེ་མེད་པ་ནི་བདག་མེད་པའོ། །དེ་ནི་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་དབྱེ་བས་གཉིས་སུ་རྟོགས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའོ། །ཞེས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡུལ་ཅན་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྟོག་པ་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པ་སྟེ། དེའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པའི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་ལ་དགག་བྱའི་བདག་གམ་བདེན་གྲུབ་ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། ❺ རྟོག་པ་མེད་པར་འདོད་ཆགས་ལ། །སོགས་ལ་ཡོད་ཉིད་ཡོད་མིན་ན། །ཡང་དག་དོན་དང་རྟོག་པ་ཞེས། །སྒྲོ་དང་ལྟར་བ་སུ་ཞིག་འཛིན། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། ❻ རྟོག་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ནས་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། རྟོག་པ་མེད་པར་ཡོད་པ་ཉིད་མེད་པ་དེ་

དག་ནི། གོར་མ་ཆག་པར་ཐག་པ་རྫོག་པ་ལ་བཏགས་པའི་སྤྱལ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོས་མ་
གྲུབ་པར་ངེས་སོ་ཞེས་ཆགས་སོགས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྫོག་པས་
བཏགས་ཅམ་དུ་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རོན་དམ་བདེན་པ་རྫོག་པས་བཏགས་ཅམ་
མ་ཡིན་པར་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས། ❶ ཇི་ལྟར་རི་བོང་མགོ་ཡི་
རྩ། །བཏགས་པ་དེ་ཉིད་མེད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །བཏགས་
པ་ཉིད་དེ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པར་བསྟོད་པ་ལས། ❷ འདི་དག་
ཐམས་ཅད་མིང་ཅམ་ཞེས། །སྤྱོད་གྱིས་ཀྱང་ནི་བརྗོད་དེ་གསུངས་། ❸ །བརྗོད་པ་ལས་ནི་
གཞན་གྱུར་པ། །བརྗོད་པར་བགྱི་བ་ཡོད་། ❹ མ་མཆིས། །དེ་བྱིར་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་
ནི། །རྫོག་པ་ཅམ་ཞེས་སྤྱོད་གྱིས་གསུངས། །ཞེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྫོག་པས་བཏགས་
ཅམ་ཡིན་པ་བསྟོད་ཆོགས་སུ་རྒྱས་པར་གསུངས་འདུག་པ་འདི་སྤྱོད་གྱིས་ཨེ་གཟེགས།
རོན་དམ་བདེན་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབྱིལ་ནས་འབྱུང་ན་མ་གཏོགས། རོན་དམ་བདེན་
པ་རྫོག་པས་བཏགས་ཅམ་ཡིན་པ་ལ་བསྟོན་དུ་མེད་དོ། །དེར་མ་ཟད་རོན་དམ་བདེན་པ་
རྫོག་པས་བཏགས་ཅམ་དུ་བསྟོད་ཆོགས་སུ་གསལ་བར་བཤད་དེ། དེ་ཡང་བསྟོད་པ་
ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས། ❺ དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གཟུགས་བརྟན་དང་། །མཚུངས་
པར་སྤྱོད་ནི་བཞེད་པ་ལགས། །ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་སྤང་བའི་བྱིར། །མགོན་པོ་སྤྱོད་གྱིས་
སྟོང་བ་གསུངས། །དེ་ཡང་ཡོངས་སུ་བཏགས་པ་སྟེ། །དངོས་སུ་མགོན་པོ་སྤྱོད་མི་
བཞེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལྱང་དེའི་རོན་མ་གོ་ན་ཁོ་བོས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་
ཡང་། ❻ དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གཟུགས་བརྟན་དང་། །མཚུངས་པར་སྤྱོད་ནི་བཞེད་པ་
ལགས། །ཞེས་པས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གཟུགས་བརྟན་བཞིན་དུ་བདེན་པར་མེད་པ་དེ་

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བཞེད་པར་བསྟན་ཅིང་། ལྷ་བ་ཐམས་ཅད་སྤང་བའི་ཕྱིར། །མགོན་པོ་
 བྱོད་ཀྱིས་སྟོང་བ་གསུངས། །ཞེས་པ་ནི་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ལྷ་བ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དུ་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་བ་གསུངས་ཞེས་བསྟན། སྟོང་ཉིད་བདེན་
 སྟོང་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་འཆད་པ་ལ། དེ་ཡང་ཡོངས་སུ་བཏགས་པ་སྟེ། །དངོས་སུ་
 མགོན་པོ་བྱོད་མི་བཞེད། །ཅེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། མགོན་པོ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
 པའི་སངས་རྒྱས་བྱོད་སྟོང་ཉིད་དངོས་པོ་སྟེ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་མི་བཞེད་དེ། དེ་རྟོག་པས་
 བཏགས་ཅིང་དུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་རྟོག་པས་
 བཏགས་ཅིང་ཡིན་པ་འདི་ལྟ་བུས་གསལ་བར་བཤད་པ་ལ།

བྱོད་ཀྱིས། ❶ འགྲུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་རྟོག་པས་ཀྱན་བཏགས་སུ། །འདོད་པ་ཆད་
 ལྡན་མཁས་པའི་གཞུང་ན་མེད། ཅེས་པ་འདིས་སྐུ་སྐྱབ་བཀའ་འདུག་གམ་མི་འདུག་
 ལེགས་པར་སོམས་ཤིག །དེ་བཞིན་དུ། ❷ རྟོག་པས་སྟོང་བཏགས་མིན་པར་ཡོད་པ་
 དེ། །དོན་དམ་བདེན་པའི་དོན་དུ་མཁས་རྣམས་བཞེད། །དེ་ཕྱིར་བདེན་པའི་གྲུབ་ཆད་
 ཡིན་ཅོ་ཞེས། །སྐུ་བ་ཆད་ལྡན་མཁས་པའི་གཞུང་གིས་བཀའ། ཅེས་པ་འདི་ཡང་དཔལ་
 ལྡན་སྐུ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། གོང་དུ་བྲངས་པའི་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་
 ལས། ❸ དེ་ལ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི། གང་ཞིག་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་
 པའི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་ཏེ། ཞེས་པའི་དོན་ལ་བཏགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་སོ། །

ཡང་བྱོད་ཀྱིས། ❹ ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པའི་དོན་ལྡོག་བཤད་པ་ན། །དེ་ཡི་ལོག་
 རྟོགས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཡི། །ཆད་དུ་རང་རྒྱད་གཞུང་གིས་བཤད་དོ་ཞེས། །འདོད་པ་
 འདི་ཡང་དོན་དམ་བདེན་པ་ཀྱན། །རྟོགས་ཀྱི་དགག་བྱར་འདོད་པའི་གསང་ཆིག་
 ཡིན། །ཞེས་སྐུས་འདུག་པ་འདི་ནི་བྱོད་རང་གི་རང་མཚང་སྟོན་པའི་དགག་པ་ཡིན་ཏེ།

ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་ལོག་ཕྱོགས་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཆད་དུ་རང་རྒྱུད་པས་འདོད་
 ཅེས་པ་ནི་རྗེའི་གསུང་རབ་གང་ན་འདུག་སྟེན་ཅིག །སྤྱི་ལོ་ཅིང་དང་ཉམ་པ་སྤྱགས་པའི་
 ཕྱོགས་སུ་སྐྱོར་ལུགས་ཐམས་ཅད་འདི་འདྲ་ལ་སྤྱག་ཏུ་འདུག་པས། རོན་ལ་ལན་འདེབས་
 མི་རིགས་པ་འདུག་ནའང་། སྤྱི་ལོ་རྗེ་ཅོང་ཁ་པ་ལ་དགག་པ་ལྟར་སྤང་རེ་བཏང་ནས།
 དེའི་རྗེས་སུ་སྐྱོར་ལུགས་ཁམས་ཆེ་བ་རེ་བྱས་འདུག་པ་འདིས་སྐྱེ་བོ་སྤྱན་པོ་མང་པོ་ཞིག་
 མགོ་འཁོར་ནས་ལྟ་བ་ངན་པའི་གཡང་དུ་ལྟང་བ་འདུག་པས། ལན་ཅུང་ཟད་བཤད་པར་བྱ་
 ཞེ། དེ་ཡང་རྒྱུ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། དབྱུ་མ་སྤང་བ་^①དང་དབྱུ་མ་བདེན་
 གཉིས་སོགས་རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཚུལ་བཤད་པའི་ལོག་ཕྱོགས་ཀྱི་
 ཡོད་པ་ཞིག་བྱུང་ན། དེ་ཉིད་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཆད་དུ་བཤད་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི།
 ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་ལོག་ཕྱོགས་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཆད་དུ་རང་རྒྱུད་པས་འདོད་ཅེས་
 པའི་གསུང་ག་ན་ཡོད། དེ་སྐད་དུ་ཡང་རྒྱུ་ཆེན་ལས། ^②དབྱུ་མ་སྤང་བ་ལས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་
 ཡོད་ཚུལ་བཤད་པའི་ལོག་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡོད་པ་ནི་དོན་དམ་པར་རམ་བདེན་ཡོད་དུ་ཤེས་པས་
 དེ་ལྟར་བཤད་ན། དེ་ཉིད་ལས་དངོས་པོ་ཡང་དག་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དག་ལ་ཡང་དེ་ལས་
 ལྷོག་པའི་རྣམ་པར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་འབྲུལ་པའི་སྒྲོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྱ་སྟེ།
 ཞེས་པ་ནས། དེ་བྱིར་དེ་དག་གི་བསམ་པའི་དབང་གི་དངོས་པོ་རྩུན་པའི་ངོ་བོ་ཐམས་ཅད་ནི་
 ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་དངས་ནས་དེ་ལ་འབྲུ་བསྒྲན་པ་ལ་ཞིབ་
 ཏུ་སྟོན་ཤིག །དེ་བཞིན་དུ་དབྱུ་མ་བདེན་གཉིས་ལས་ཀྱང་། ^③རྗེ་ལྟར་སྤང་བ་འདི་ཁོ་ན། །ཀུན་
 རྫོབ་གཞན་ནི་ཅིག་ཤོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་
 ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་ལོག་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཞིག་བྱུང་ན་དེ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཆད་དུ་
 འདོད་པས། དེ་ལ་སྐྱོན་གཏོང་རྒྱུ་འདུག་ན་ཐོང་ཞིག །

ཡང་བྱེད་གྱི་དགག་པའི་རྣམ་གྲངས་གཅིག་ལ། ^①ཡིན་ལུགས་ཀྱན་ཀྱང་རྟོག་པས་
 གློ་བཏགས་ན། །བཅོས་མ་མིན་པའི་གནས་ཚུལ་གང་ཞིག་ཡིན། །འགྱུར་མེད་ཡོངས་
 གྲུབ་རྟོག་པས་ཀྱན་བཏགས་སུ། །འདོད་པ་ཆད་ལྡན་མཁས་པའི་གཞུང་ན་མེད། །ཅེས་
 སྤྲུལ་འདུག་པ། བྱེད་དབུ་འཁོར་འདུག་པས་ཉོན་ཅིག །ཆོས་ཉིད་རྟོག་པས་གློ་བཏགས་
 ཡིན་པར་ཐལ། མདོ་ལས། ^②སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་ཡང་སྤྱུ་མ་ལྟ་བུ། མི་ལམ་ལྟ་བུ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆོས་ཉིད་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ནི། རྒྱ་རྒྱུ་གྱིས་
 བཅོས་མ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། རྟོག་པས་གློ་བཏགས་པའི་དོན་གལ་ཡིན། དེ་
 བཞིན་དུ། འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་རྟོག་པས་ཀྱན་བཏགས་སུ། །འདོད་པ་ཆད་ལྡན་
 མཁས་པའི་གཞུང་ན་མེད། །ཅེས་ཟེར་བ་ཡང་རང་གི་དེ་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། མཁས་པ་
 ཐམས་ཅད་གྲུབ་མཐའ་གཅིག་པ་གལ་འོང་། སེམས་ཅམ་པའི་གཞུང་ནས་འགྱུར་མེད་
 ཡོངས་གྲུབ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཤད་པས། དེ་རྟོག་པས་གློ་བཏགས་སུ་གལ་འཆད། དེ་དང་
 དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་གཉིས་མཐུན་སྦྲུལ་པ་
 འདུག་ན་མ་གོ་བས་ལན་ནོ། །

དེའི་རྗེས་སུ། ^③ཆོས་འགའ་རྟོག་པས་བཏགས་པར་ཤེས་པ་གང་། །དེ་ཡིས་དེ་
 ཉིད་ཐུགས་སུ་ཆུད་གྱུར་ན། །རྣམ་རིག་སྤྱོད་པས་གཟུགས་སོགས་གློ་བཏགས་སུ། །ཤེས་
 ཕྱིར་དེས་ཀྱང་དོན་དམ་རྟོགས་པར་ཐལ། །ཞེས་པའི་བསམ་དོན་ནི། རྣམ་རྟུན་པས་སྟོང་ཉིད་
 རྟོགས་པར་ཐལ། རྣམ་རྟུན་པས་གཟུང་རྣམ་གློ་བཏགས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 གཟུང་རྣམ་གློ་བཏགས་སུ་འདོད་པ་དང་། གཟུང་རྣམ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པའི་ཆ་ནས་རྣམ་
 བདེན་རྟུན་གྱི་བྱེད་པར་འབྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱེད་རང་གི་སྟོང་ཉིད་གྲུབ་མཐའ་དེ་
 ཉིད་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཁས་ལེན་སྦྲུལ་ནས་སྤྲུལ་འདུག་པ། གཟུང་རྣམ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པ་

དང་། གཟུང་ནམ་སྒྲོ་བཏགས་སུ་འདོད་པ་ནམ་བདེན་རྩུན་གྱི་བྱང་པར་དུ་འདོད་པ་ཁོ་ལོ་
ཅག་གི་དགག་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་བྱེད་དབུ་མ་འཁོར་ཞིག །

ཡང་དགག་པ་གཅིག་ལ། ^❶ ཆོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་གནས་ལུགས་ཡོད་པ་
དང་། རྒྱལ་གྱི་སྒྲོད་ལུགས་མེད་པར་འདོད་པ་ཡི། བྱང་པར་འདི་ཡང་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་
མ་གཟིགས། །ཞེས་སྒྲུས་འདུག་^❷ ལ། ཁོ་ལོ་ཅག་གིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཡོད་
ཀྱང་། རྒྱལ་གྱི་སྒྲོད་ལུགས་མེད་ཅེས་ཁས་སྐྱེད་པ་མེད་པས། དགག་པ་དེ་སུ་ལ་གཏོང་
བ་ཡིན། དེས་ན་ཁོ་ལོ་ཅག་གི་ལུགས་ལ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཡོད་ཀྱང་གནས་
ལུགས་སུ་གྲུབ་པ་མེད། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོད་ལུགས་ཡོད་ཀྱང་སྒྲོད་ལུགས་སུ་གྲུབ་པ་
མེད། ཅེས་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པས། དེ་ལ་དགག་པ་གཏོང་རྒྱ་འདུག་ན་ཐོང་ཞིག །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
བྱམ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། གནས་ལུགས་སུ་གྲུབ་པར་ཐལ། གནས་ལུགས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཟེར་ན། འོ་ན་བྱམ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། བདེན་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེས་ན་ཡོད་པ་དང་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་
མ་བཟུང་ཞིག །བྱེད་རང་གི་ལུགས་ལ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཡོད་ཅིང་ཡུལ་གྱི་
སྒྲོད་ལུགས་མེད་ཅེས་འདོད་དམ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཀྱང་མེད། ཡུལ་གྱི་
སྒྲོད་ལུགས་ཀྱང་མེད་ཅེས་འདོད་པ་གང་ཡིན། གང་འདོད་ཀྱང་ཡོད་མིན་མེད་མིན་ཁས་
སྐྱེད་པས་འཁོར་གསུམ་ཡོད་དོ། །

དེའི་རྗེས་སུ། ^❸ བཏགས་དོན་བཅལ་བས་རྟོག་པའི་དོན་ཡོད་ན། །བདེན་པར་གྲུབ་
པའི་ཆོད་དུ་འཛོག་པ་དང་། །གང་གི་གནས་ལུགས་དཔྱེད་པའི་རིག་ཤེས་ཀྱིས། །རྟོག་
དོན་འདོད་པ་འདི་ཡང་ཅིས་མི་འགལ། །མཐར་ཐུག་སྟོད་པའི་སྒྲོ་ཡིས་སྟོང་པ་
ཉིད། །བཅལ་བས་རྟོག་ཅེས་མང་དུ་སྟོག་པ་དང་། །སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་བཏགས་དོན་མི་རྟོག་

པར། །འདོད་པ་འདི་ཡི་བྱང་པར་གང་ཡིན་སྟོས། །ཞེས་སྒྲས་འདུག་པ། དེའི་ལན་བཤད་
 པར་བྱ་སྟེ། བཏགས་དོན་བཅའ་བས་རྟེན་པའི་དོན་ཡོད་ན་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཆད་དུ་
 འཛོག་པ་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ལུགས་ཡིན་མོད། དེ་དང་མཐར་ཐུག་དཔྱེད་པའི་རིག་ཤེས་ཀྱིས་
 རྟེན་དོན་འདོད་པ་ལ་འགལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། ཆོས་ཉིད་ལྟ་བུ་མཐར་ཐུག་དཔྱེད་
 པའི་རིག་ཤེས་ཀྱིས་རྟེན་དོན་ཡིན་མོད་ཀྱང་། དེ་ཁོ་རང་གི་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་
 དོན་བཅའ་བའི་ཆེ་ན་མི་རྟེན་པའི་བྱིར། དེའི་དོན་ཡང་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། གཟུགས་སྒྲ་
 སོགས་བདེན་པར་ཡོད་མེད་དཔྱེད་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ལ་མཐར་ཐུག་དཔྱེད་པའི་རིག་
 ཤེས་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་འདྲ་བའི་ཤེས་རབ་དེས་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་བདེན་པར་ཡོད་མེད་
 དཔྱེད་པའི་ཆེ། གཟུགས་སྒྲ་སོགས་མ་རྟེན་པ་དེ་ལ་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཀྱི་གནས་
 ལུགས་རྟེན་པའམ་མཐོང་བར་འཛོག་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་
 ལ་ཐོགས་པའི་རིག་བྱ་ཡོད་མེད་དཔྱད་^❶པའི་ཐོགས་པའི་རིག་བྱ་མ་མཐོང་བ་ལ་ནམ་
 མཁའ་མཐོང་ཞེས་འཛོག་པ་བཞིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་སྟུང་པ་ལས། ^❷གཟུགས་རྣམས་མི་མཐོང་ཆོར་བ་དག་ཀྱང་མི་མཐོང་
 ཞིང་^❸། །འདུ་ཤེས་མཐོང་བ་མེད་ལ་སེམས་པའང་མི་མཐོང་ཞིང་། །གང་ལ་རྣམ་པར་
 ཤེས་དང་སེམས་ཡིད་མཐོང་མེད་པ། །འདི་ནི་ཆོས་མཐོང་ཡིན་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པས་བསྟན། །ནམ་མཁའ་མཐོང་ཞེས་སེམས་ཅན་ཆེ་ག་ཏུ་རབ་བཞེད་པ། །ནམ་མཁའ་རི་
 ལྟར་མཐོང་སྟེ་དེས་འདི་བཏགས་པར་གྱིས། །དེ་ལྟར་ཆོས་མཐོང་བ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པས་བསྟན། །མཐོང་བ་དཔེ་གཞན་གྱིས་ནི་བསྟན་པར་བྱས་མ་ཡིན། ཞེས་དང་། ^❹གང་ཆེ་
 འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་དང་དཀར་ནག་ཆོས། །ཤེས་རབ་རྣམ་པར་བཤེགས་ན་རྩལ་
 ཅུ་མི་དམིགས་ཆེ། །འཛོག་རྟེན་དག་ན་ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་གངས་འགོ། །ཞེས་

གསུངས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་རྗེ་མི་ལ་རས་བས་ཀྱང་། ^①དོན་དམ་བདེན་པའི་དབང་དུ་
 རྟེན། །བགེགས་ལས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱང་མེད། །ཅེས་དང་། ^②ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་དབང་
 དུ་རྟེན། །འཁོར་བ་དང་ནི་སྤངས་པ་ལས། །ཐམས་ཅད་ཡོད་ཅེས་སྤྱབ་བས་གསུངས། །ཡོད་
 བ་དངོས་པོར་སྤངས་བ་དང་། །མེད་པ་སྤྱོད་པའི་ཆོས་ཉིད་གཉིས། །དོ་བོ་དབྱེར་མེད་རོ་
 གཅིག་པས། །ཐམས་ཅད་བྱང་དག་སྤངས་པ་ཡིན། །དེ་ལྟར་ཤེས་པའི་མཁས་པ་
 ཡིས། །ཆོས་ཅན་མ་མཐོང་ཆོས་ཉིད་མཐོང་། །ཞེས་དང་། རོ་བོ་ཆེན་པོས་ཀྱང་། ^③ཀུན་
 རྫོབ་རྗེ་ལྟར་སྤངས་བ་འདི། །རིག་པས་བརྟགས་ན་འགའ་^④མི་རྟོན། །མ་རྟོན་པ་དེ་དོན་དམ་
 ཡིན། །ཡེ་ནས་དག་^⑤པའི་ཆོས་ཉིད་དོ། །ཞེས་ཆོས་གང་དང་གང་ཡིན་པ་དེ་བརྟགས་
 དོན་འཆོལ་བྱེད་ཀྱི་རིག་པས་བཅུ་ལ་ན་མི་རྟོན། །མ་རྟོན་པ་དེ་ཆོས་དེ་དང་དེའི་གནས་
 ལྷགས་རྟོན་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་རྣམས་ལ་ཞིབ་ཏུ་གཟིགས། དེས་ན་ཆོས་ཉིད་
 ཀྱང་བརྟགས་དོན་བཅུ་ལ་ན་མི་རྟོན་དེ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཆ་ཤས་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཉིད་ཡིན་
 རམ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཆོགས་པ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་རམ། དེ་ལས་གཞན་ན་ཆོས་ཉིད་
 ཡོད་མེད་དཔྱད་པའི་རིག་དོར་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཆ་ཤས་སོགས་གང་ཡང་ཆོས་ཉིད་དུ་གཞག་
 དུ་མེད་པའི་བྱིར། དེས་ན་རིག་པ་སྤྲོས་སྤྲོས་ལྟར་^⑥འབྱེད་དགོས་པའི་གནས་འདི་དག་ལ་
 བྱེད་དབུ་འཁོར་བ་ནི་ཅུང་ཟད་བདེན་མོད། །ཁོ་བོ་ཅག་ལ་རིག་པ་སྤྲོས་སྤྲོས་གནད་འདི་ལྟ་བུ་
 མང་དུ་ཡོད་པས། ཤེས་པར་འདོད་ན། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ནས་བརྒྱུད་པའི་ལྟ་བྱིད་ཀྱི་གསུང་རབ་
 རྣམས་ཐོས་བསམ་མཛོད།

དེའི་རྗེས་སུ་བྱེད་ཀྱི་དགག་པ་གཅིག་ལ། མཐོང་བས་སྤངས་བྱའི་ཤེས་སྒྲིབ་མེད་
 བྱུར་ན། །རྒྱ་ཆེན་གཞུང་ལྷགས་ཀུན་དང་འགའ་བྱིས་དོགས། །ཞེས་པ་འདི་ལ་ལན་གོང་
 དུ་བཤད་ཟིན་མོད། སྤྱིར་མཐོང་སྤངས་ཤེས་སྒྲིབ་ཡོད་མེད་འདི་ལ། རྗེའི་ལྷགས་འཛིན་

ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ཡང་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། རྒྱལ་ཆ་བཙུགས་ཆེས་རྒྱུད་སྒྲིལ་དར་རྒྱུ་དུ།
འདུག་ཤེས་དུག་ལ་ཡུལ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྤང་བ་སྤང་བ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པ་
འཐད་སྒྲུལ་དུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ས་ཐོན་དང་བཅས་པ་མཐོང་སྤང་ཤེས་སྤྱོད་ཏུ་བཤད། མཁས་
གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པས་ཤེས་སྤྱོད་ལ་ཀུན་བརྟགས་དང་ལྟན་སྤྱོད་ཀྱི་དབྱེ་བ་མེད་
པར་ཤེས་སྤྱོད་ཡིན་ན་ཤེས་སྤྱོད་ལྟན་སྤྱོད་ཡིན་པར་བྱད་པར་བཤད་དོ། །ལུགས་དེ་
གཉིས་ལས་བྱེ་མ་འདི་རྗེས་གསུང་རབ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་
གསལ་ལས། ❶ ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་མ་བཟད་བར་དུ་ཤེས་སྤྱོད་མི་སྤྱོད་བའི་བྱེད་ཤེས་
སྤྱོད་ནི་དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྤྱོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་ཅིང་
གསང་བ་འདུས་པའི་ལམ་རིམ་པ་ལྟེན་རྣམ་བཤད་དང་ཡང་ཆེས་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ཉིད་ལས། རིམ་པ་བཞི་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཉོན་སྤྱོད་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བྱས་ནས་ ❷ དེའི་
རྗེས་སུ་དག་པའི་སྤྱོད་ལུས་ཐོབ་པ་ན། གཉེན་པོ་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྤང་
བྱ་ཤེས་སྤྱོད་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་བྱེད་ཤེས་ན་མཐོང་སྤང་ཤེས་སྤྱོད་
མེད་པའི་རྒྱུ་མཆན་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ནོ། །

དེའི་རྗེས་ཀྱི་དགག་པ་གཅིག་ལ། ❸ ཞིག་པ་དངོས་པོར་འདོད་པ་རང་གཞན་
ཀྱི། །རྟག་དངོས་སྤྱོད་བའི་གཞུང་གི་དེ་ཉིད་ཡིན། །དུས་གསུམ་རྗེས་སུ་སྤྱོད་བྱེ་བྱག་
ཏུ། །སྤྱོད་བའི་གཞུང་འདི་ནོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན། །ཞེས་ཞིག་པ་དངོས་པོར་འདོད་པ་རང་
གཞན་གྱི་སྤྱོད་པ་རྟག་དངོས་ཁས་ལེན་པ་དག་གི་ལུགས་ཡིན་གྱི། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་
ལ་ཞིག་པ་དངོས་པོར་འདོད་པ་མི་འཐད་ཅེས་སྤྱོད་འདུག་པ། འདི་ནི་ཐལ་འགྱུར་བའི་
ལུགས་ལ་མ་བརྟགས་མ་དབྱེད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཞིག་པ་དངོས་པོར་འདོད་པའི་
ཐུན་མོང་མིན་པའི་ལུགས་བཤད་ཡོད་པ་མ་གོ་བའི་སྤྱོད་ཡིན་ཏེ། མ་བརྟགས་ ❹ མ་དབྱེད་

པའི་གནས་སྐབས་སུ་སྦྱུང་བའི་མཐའ་མེ་ཤིངོ། །ཞེས་དང་། ལུ་མེད་པས་འབྲས་ཉེས་
སོ། །ཞེས་སོགས་ཞིག་པ་དངོས་པོར་འཛོག་ཚུལ་འདི་ག་ཉེན་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མའི་ངོར་
གྲགས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས། ^①རྒྱ་བད་ཉིད་
ལས་ཞི་བ་ནི། །བད་ཅེས་བྱ་བར་དམིགས་པ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། ^②སྟེ་བའི་རྒྱུ་གྱིས་ཀྱི་ཞེ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཆོག་གསལ་དུ་
ཞིག་པ་དངོས་པོར་སྦྱབ་པའི་སྐབས་སུ་བྲངས་པ་ལ་འགྲེལ་ཅི་ཡོད་བསམ་དགོས་ཤིང་།
རྩ་ཞེ་ལས་ཀྱང་། ^③སྤངན་འདས་པ་འདུས་མ་བྱས། །དངོས་དང་དངོས་མེད་འདུས་བྱས་
ཡིན། །ཞེས་བྱམ་པའི་དངོས་པོ་དང་བྱམ་པའི་དངོས་པོར་མེད་པ་བྱམ་པ་ཞིག་པ་གཉིས་
ཀ་འདུས་བྱས་སུ་མཚུངས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ལུང་འདི་ལ་བྲིད་གྱིས། འབྲུ་མ་ཐེབས་
པར། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷགས་ལ་བྱམ་པ་ཞིག་པ་འདུས་བྱས་ཡིན། བྱམ་པ་ཞིག་པ་དངོས་
པོ་མིན་ཟེར་བ་བྱས་འདུག་པ། འདི་ལས་ཁ་འཆལ་ཆེ་བའི་བྱབ་མཐའ་གངས་རིའི་ཁྲོད་
འདིར་སྤར་མ་བྱུང་། འདུས་བྱས་ཉིག་པར་ཁས་ལེན་པའི་བྱབ་མཐའ་འདི་འདྲ་རྒྱལ་བའི་
གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་གང་ནས་བཤད། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲ་བས་ཉིག་
དངོས་ཁས་ལེན་ཀྱང་འདུས་བྱས་ཉིག་པ་ཁས་མི་ལེན་པའི་གནད་གང་ལ་ཐུག །རྩ་ཞེ་
ལས་ཀྱང་། ^④དངོས་པོ་འདུས་བྱས་མ་ཡིན་པ། །འགའ་ཡང་གང་ནའང་ཡོད་མ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་མ་གཟིགས་པ་འདྲ། དེ་བཞིན་དུ་འདིའི་སྐབས་སུ་གོ་བོ་རབ་
འབྲམས་པས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་གྱི་བ་སེམས་ཅན་ཞིག་པ་མིན་ཟེར་བ་སོགས་དགག་
དགོས་པ་མང་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་འོག་ཏུ་དགག་པར་བྱའོ། །

ཡང་བྲིད་གྱིས། ^⑤དུས་གསུམ་རྩེས་སུ་སྦྲ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ། །སྦྲ་བའི་གཞུང་གི་ནོར་
བའི་རྩ་བ་ཡིན། །ཞེས་སྦྲས་འདུག་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་དུ་ལུག །དེས་ངེད་ལ་སྦྱོན་དུ་འགྱུར་བ་

ཅི་ཡང་མེད་དེ། ཁོ་ལོ་ཅག་རྩ་ལོད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྗེས་སུ།
 ❶ ལུ་ལ་སྒྲུང་མ་ལུས་ཕྱི་རོལ་དངོས་པོ་
 ཉེ། ཡོད་པར་འདོད་པ་ཕྱི་དོན་གློག་ན་མོ། འདོད་པའི་ལུགས་ཡིན་ཐེག་ཆེན་ཆོས་ལ་
 མེད། ཅིས་སྒྲུས་འདུག་པ། འོན་ཕྱི་དོན་གློག་ན་མོ་ཁས་ལེན་པའི་མདོ་སྡེ་པ་ལྟ་བུའི་
 ལུགས་ལ། ཡི་དྲགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ལ་ལུ་ལྟང་ནག་ཁག་ཏུ་སྒྲུང་བའི་ཆོ། ལུ་ལྟང་གི་སྟང་
 ཏུ་ནག་ཁག་དངོས་གནས་ལ་ཡོད་དམ་མེད། མེད་ན་དེ་ཡོད་པ་ཕྱི་དོན་གློག་ན་མོ་འདོད་
 པའི་ལུགས་སུ་བཤད་པ་དང་འགལ། ཡོད་ན་ཁྱེད་ཀྱི་དབུ་མ་རྣམ་དཔེ་ཞེས་པ་དེར་རྣམ་
 འགྲེལ་གྱི་གཞུང་བླ་མ་རྣམས་བཀག་པ་དང་འགལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། དེའི་ལུགས་ལ་ཡི་
 དྲགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ལ་ལུ་ལྟང་ནག་ཁག་ཏུ་སྒྲུང་བའི་ཆོ། ཡི་དྲགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ལུ་
 ལྟང་གི་སྟང་གི་ནག་ཁག་དངོས་སུ་རྟོགས་སམ་མ་རྟོགས་རྟོགས་ན་ཕྱི་དོན་གློག་ན་མོ་
 ཁས་ལེན་པའི་མདོ་སྡེ་པས་ཚུར་མཐོང་གི་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་
 དངོས་སུ་རྟོགས་པར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་མདོ་སྡེ་པས་ཡི་དྲགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་
 ལ་ལུ་ལྟང་ནག་ཁག་ཏུ་སྒྲུང་བའི་ཆོ། ཡི་དྲགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ལུ་ལྟང་གི་སྟང་གི་ནག་
 ཁག་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་དངོས། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ།
 དེའི་ལུགས་ལ་ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱད་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་
 དངོས་སུ་རྟོགས་ཀྱང་། གཟུགས་དངོས་སུ་མ་རྟོགས་པས། དེ་ལ་ཕྱི་དོན་གློག་ན་མོ་ཞེས་
 པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པར་ཁྱེད་རང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་གི་འགོག་ཚུལ་
 རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་འཆད།

དེའི་རྗེས་སུ། ❷ བྱུང་མཐས་བཏགས་པའི་བདེན་བྱུང་བཀག་པ་ཡིས། །ལྟན་སྐྱེས་
 འཛིན་པའི་ལུ་ལ་མི་གཞོད་ན། །མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པས་སྐྱེ་མེད་དུ། །འབྱུང་པར་

འགྱུར་ཞིང་བདེན་པའི་གཅིག་སོགས་ལའང་། །གཞོན་བྱེད་བསྟན་པས་ཆོས་ཀྱན་བདག་
མེད་དུ། །འགྱུར་ཅེས་སྒྲ་བ་འདི་ཡང་ངོ་མཆར་ཆེ། །ཞེས་བེར་བ་འདི་ཡང་སྟོགས་སྒྲ་
བརྗོད་ལུགས་ཏ་ཅང་ཅིང་པས། རོན་གང་ཡིན་དེ་བར་བྱ་སྟེ། རྩལ་སྟན་ཆ་མེད་ཀྱིས་
བརྩམས་པའི་རྒྱལ་པ་དང་། དེར་འཛིན་པའི་ཆད་མ་གཉིས་རྩལ་གཞན་དུ་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་
ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཀྱན་བརྟགས་དང་། ཏྲག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཡོད་པར་
འཛིན་པ་ལྟ་བུ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཀྱན་བརྟགས་ལ་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བརྟགས་སུ་
བཤད་པ་དང་། ཡང་གྲུབ་མཐས་རྒྱུད་སྦྱང་པའི་དབང་གིས་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་སོགས་པ་
བདེན་པར་གྲུབ་པ་འཐད་སྟུང་དུ་འཛིན་པའི་སྟོ་ལ་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བརྟགས་སུ་བཤད་པའི་
ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། སྒྲ་མའི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་པས་བདེན་འཛིན་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་ཞེན་
ཡུལ་ལ་མི་གཞོན་ན་ཞེས་པའི་རོན་ཡིན་ནམ། བྱེ་མའི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་པས་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་
ཞེན་ཡུལ་ལ་མི་གཞོན་ན་ཞེས་པའི་རོན་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་ལྟ་བུའི་བདེན་འཛིན་
ཀྱན་བརྟགས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་པས། བདེན་འཛིན་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་འགོག་པ་ལ་
པན་ཡང་། དེ་བཀག་པས་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་ལ་དངོས་སུ་གཞོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
གཉིས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་རྟོགས་པས་བདེན་མེད་རྟོགས་པར་འཛོག་མི་རུས་པའི་བྱེད།
དེ་ལྟར་ཡང་འཇུག་པ་ལས། ❶ བདག་མེད་རྟོགས་ཆེ་ཏྲག་པའི་བདག་སྟོང་ཞིང་། །ཞེས་
སོགས་གསུངས་པའི་བྱེད། བྱེ་མ་ལྟར་ན་དེ་ལྟ་བུའི་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བརྟགས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་
བཀག་པས། བདེན་འཛིན་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་ལ་གཞོན་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་
པར་རྟོགས་པས་བདག་མེད་རྟོགས་པར་འཛོག་རུས་པའི་བྱེད། དེས་ན་གྲུབ་མཐས་
བརྟགས་པའི་བདེན་གྲུབ་བཀག་པ་ཡིས། །ལྟན་སྟེས་འཛིན་པའི་ཡུལ་ལ་མི་གཞོན་
ན། །ཞེས་པ་འདི་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བརྟགས་ལ་དུ་མ་ཡོད་པ་མ་དགོངས་པའི་སྟོན་ནོ། །

དེ་བཞིན་དུ། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པས་སྐྱེ་མེད་དུ། །འབྲུག་པར་འབྲུར་ཞིང་
བདེན་པའི་གཅིག་སོགས་ལའང་། །གཞོན་བྱེད་བསྟན་པས་ཆོས་ཀྱན་བདེན་མེད་
དུ། །འབྲུག་ཅེས་སྐྱེ་བ་འདི་ཡང་ངོ་མཆར་ཆེ། །ཞེས་པ་འདི་ཡང་རྟོག་པ་མ་བཅུག་པའི་
དགག་པ་ཡིན་ཏེ། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བའི་ནང་ནས་གཞན་སྐྱེ་ལྟ་བུ་མེད་པར་གྲུབ་ན། རོན་
གྲིས་བདེན་པའི་སྐྱེ་མེད་འབྲུག་གྲང་། མཐའ་གཞན་གསུམ་གྱི་སྐྱེ་བ་མེད་པར་གྲུབ་པས།
བདེན་པའི་སྐྱེ་མེད་རྟོགས་པར་འཛོགས་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་བུམ་པ་ལྟ་བུ་བདེན་
གྲུབ་གྱི་གཅིག་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་ན། བུམ་པ་བདེན་མེད་དུ་རོན་གྲིས་འབྲུག་གྲང་། ས་
ཐུག་གཉིས་ལྟ་བུ་བདེན་གྲུབ་གྱི་གཅིག་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་པས། ས་ཐུག་གཉིས་བདེན་
མེད་དུ་མི་འབྲུག་སྟེ། ས་ཐུག་གཉིས་བདེན་གྲུབ་གྱི་གཅིག་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་སྐྱེ་བའི་
ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་བུམ་པ་ལྟ་བུ་བདེན་གྲུབ་གྱི་དུ་མ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པས། བུམ་པ་
བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་མི་རུས་ཏེ། བུམ་པ་བདེན་གྲུབ་གྱི་དུ་མ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་སྐྱེ་བའི་
ཕྱིར། མདོ་སྤེལ་ས་བུམ་པ་ལྟ་བུ་བདེན་གྲུབ་དང་གཅིག་གི་གཞི་མཐུན་དུ་ཁས་ལེན་གྲང་།
བུམ་པ་བདེན་གྲུབ་གྱི་གཅིག་ཏུ་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། དེས་བུམ་པ་ཐ་དད་གཏན་མེད་གྱི་
གཅིག་ཏུ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེས་བུམ་མི་རྟག་གཉིས་ལྟ་བུ་བདེན་གྲུབ་དང་ཐ་དད་
གྱི་གཞི་མཐུན་དུ་ཁས་ལེན་གྲང་། དེས་དེ་གཉིས་བདེན་གྲུབ་གྱི་ཐ་དད་དུ་ཁས་མི་ལེན་ཏེ།
དེ་གཉིས་རྗེས་ཐ་དད་དུ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོན་གཞན་སྐྱེ་མེད་པ་རོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། རྟེན་ཆེན་
དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་གཞིགས་ངོར་གཞན་སྐྱེ་
བཀག་པས་གྲུབ་པར་བཤད་པས། གཞན་སྐྱེ་མེད་པ་རོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་
ཡང་གཞན་སྐྱེ་མེད་པར་རྟོགས་ན། རོན་དམ་བདེན་པ་རྟོགས་པས་བྲུབ་པ་ནི་ཁས་མི་ལེན་

ཏེ་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་རིགས་འགའ་ཞིག་ལ་མཐའ་བཞི་གང་རུང་གི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཉགས་སུ་
བཀོད་ནས། འདུས་བྱས་རྣམས་ཀྱི་སྤྲེང་དུ་བདེན་པའི་སྐྱེ་མེད་བསྐྱབ་དགོས་པ་སྤྲེང་པའི་
ཕྱིར། རང་འགྲེལ་དང་རྒྱུ་ཆེན་དུ། ^①ཕྱི་རོལ་རང་བཞིན་མེད་པར་ངེས་ན་ཤེས་པ་རང་
བཞིན་མེད་པ་ནི་ངེས་འགའ་རང་ཁོ་ནས་ཉོགས་ལ། རེས་འགའ་གཞན་གྱིས་ཅུང་ཟད་
བསྟན་པ་ཙམ་གྱིས་ཉོགས་ཀྱས་ཞེས་གསུངས་པ་དང་རིགས་པ་མཚུངས་ཤིང་། དཔེར་
ན་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་གི་དོན་གོ་ཡང་། དེའི་ཐ་སྙད་ཉགས་གྱིས་བསྐྱབ་དགོས་པ་
སྤྲེང་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་བྱེད་གྱིས་ངན་སྦྱས་དང་བཅས་པའི་དགག་པ་མང་དུ་མཛད་
ནས། དེས་ཀྱང་ཐུགས་མ་ཆོམ་པར་སྦྲར་ཡང་ཆོགས་བཅད་དེའི་མཐུག་ཏུ། རྩོན་ཆེ་སྐྱ་
སྐྱབ་གཞུང་ལུགས་ཀྱན་དེའི་ཆོལ་ཆེན་དཔལ་ལྷན་ལྷ་བའི་ལེགས་བཤད་ཟེར་གྱིས་རབ་
གསལ་མོད། །དེང་སང་འདི་ན་རང་བཟོའི་སྐྱ་གཅན་དབང་པོས་ལྷ་བའི་མཐའ་དག་ནག་
པོར་བྱས་པ་གང་། །ཀྱན་ཉོག་པེར་གྱིས་བྲིས་པའི་རི་མོ་རྣམ་བཤའི་བརྒྱ་བྲིན་གཞུ་ཡི་
གྱར་ཁང་མཛེས་པར་བཅིངས་པ་འདི། །ལུང་རིགས་ཅེར་བརྒྱངས་གདེངས་པའི་ཆངས་
པའི་འཁོར་ལོས་བྲལ་ནས་འོད་དཀར་སྒྲུང་བས་ཕྱོགས་ཀྱན་མཛེས་བྱེད་ཤོག །ཅེས་སྐྱར་
ཞུས་ཀྱི་མཐུག་སྐྱད་དང་བཅས་ཏེ་སྦྱས་འདུག་པ།

དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བྲ་སྟེ། མདོ་སྐགས་གཞུང་ལུགས་གདམས་པའི་མཆོག་
ཏུ་གཟིགས། །བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་རྣམ་པར་དག །བཤད་སྐྱབ་བྲ་བས་
ཐུབ་བསྟན་རྒྱས་མཛད་པའི། །གངས་ཅན་མཁས་བྲུབ་ཀྱན་ལ་བདག་བསྟོད་
དོ། །འཛིག་ཏེན་གསུམ་ན་སངས་རྒྱས་གཉིས་པ་ཞེས། །ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་མཉམ་
མེད་ཙོང་ཁ་པས། །མདོ་སྐགས་སྐྱི་དང་བྱད་པར་ཐལ་འགྱུར་ལུགས། །རྩོན་མེད་
ལེགས་བཤད་དུ་མས་གསལ་མཛད་ནས། །ལུང་དང་རིགས་པའི་ཆོགས་གྱིས་གཏན་

ལ་པལ། །དེ་ལྟའི་མདོ་སྒྲགས་ལུང་རྟོགས་དམ་ཆོས་ཀྱིས། །བསྟན་པ་རྒྱ་གར་ཁ་ཆེ་
ནས་བཟུང་སྟེ། །རྒྱ་ནག་སྟོང་ལུན་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་ཁམས་བར། །དར་ཞིང་རྒྱས་པའི་
རྣམ་དཀར་འོད་ཟེར་ནི། །སྤག་དོག་མིག་གིས་བལྟ་བར་མ་བཟོད་ཅིང་། །དངོས་འཛིན་
འབྲུལ་པའི་བག་ཆགས་ཚན་ཆེས་པས། །ཟབ་མོའི་གཏམ་དེ་ཅུང་ཟད་ཐོས་པ་
ན། །དངངས་ཤིང་སྒྲག་ནས་འདི་ནི་ཆོས་མིན་ཞེས། །ངན་སྒྲས་གཏམ་གྱིས་ཉིན་
མཚན་འདའ་བྱེད་པའི། །བཤེས་གཉིན་དེ་ལ་སྒྲར་ཡང་འདི་སྐད་གདམས། །དྲི་བལ་
མཁའ་ལ་སྒྲ་ཤད་འཇག་མཐོང་བ། །མིག་གི་སྟོན་ཡིན་ཡུལ་གྱི་སྟོད་ལྷགས་མིན། །དེ་
བས་གསུང་རབ་དགོངས་པ་འཆོལ་དགོས་ཀྱི། །འབྲུལ་པའི་སྟོ་ལ་སྒྲར་ཚུལ་ཅི་ཡང་
འབྱུང་། །དལ་བའི་རྟོན་ཐོབ་བསྟན་ལ་རབ་བྱུང་ནས། །ཆོས་ལྟར་བཅོས་ནས་ཆོས་
མིན་སྟོན་བྱེད་ཅིང་། །བསྟན་འཛིན་མཁས་བྱ་བ་ཀུན་ལ་སྟོད་པ་འདི། །དམ་པ་རྣམས་
ཀྱིས་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་ནམ། །ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ན་འདི་ཡན་གྱི་དགག་པ་ཆོག་ས་བཅད་མ་དེའི་ལན་བཤད་ཟེན་
ནས། །ད་ནི་དབྱ་མ་རྣམ་ངེས་ཞེས་པ་དེར་བཤད་པ་ཉག་ཉག་མང་པོ་བྱས་འདུག་
པ་ཐམས་ཅད་ལ་ལན་བྱས་ཀྱང་དགོས་པ་མི་འདུག་པས་བཞག་ལ། །རགས་རིམ་
ཞིག་ལ་དགག་པ་བྱས་ན། །འདི་ལ་གཉིས། །ཐོགས་སྒྲ་སྒྲ་བ་པོའི་འདོད་པ་བརྗོད་
པ། །ལྷགས་དེ་འགོག་ཚུལ་མདོ་ཙམ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། །དབྱ་མ་རྣམ་ངེས་
ཞེས་པ་ཚུམ་པ་པོ་ན་རེ། །སྟོན་པས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་རི་ལྟར་
བསྟོར་བའི་ཚུལ་ལ། །མདོ་སྟེ་དགོངས་འབྲེལ་ལས་བྱུང་བ་དང་། །འཕགས་པ་
གཟུངས་ཀྱི་དབང་ལྷག་རྒྱལ་པོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་བྱུང་བ་དང་། །འཕགས་པ་
ཡབ་སྐས་ཀྱི་གཞུང་ལས་གསུངས་པ་རྣམས་སོ། །

དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་
བསྐྱུ་བར་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དོན་དམ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་ལེ་ལུ་རྒྱས་པར་བྲངས་ནས།
བྲང་ངེས་ཀྱི་ཚུལ་གཏན་ལ་པབ་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་
མཐའ་འགོག་པའི་ཚུལ་དང་། རང་ལུགས་ཀྱི་འཐད་པ་རྩི་ལྟར་འཛོག་པའི་ཚུལ་རྒྱ་ཆེར་
གཞན་དུ་བསྟན་ཅིན་པས། ཡང་འདྲིར་མི་སློའོ། །

གཉིས་པ་ནི། རི་སྐད་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱད་ཟླར།^①མི་ཉག་སྐྱུག་བསྐྱེལ་བདག་མེད་
དང་། །ཞི་བའི་སྒྲ་ཡི་ཐབས་མཁྱེན་པས། །སེམས་ཅན་སྲིད་གསུམ་སློབ་སྦྱང་ནས། །ཕྱང་ན་
འདས་ལ་རབ་འཇུག་མཛད། །ཞི་བའི་ལམ་ལ་རབ་ཞུགས་པ། །ཕྱང་ན་འདས་ཐོབ་འདུལ་ཤེས་
ཅན། །དམ་ཆོས་བརྒྱ་དཀར་ལ་སོགས། །ཆོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་བསྟན་པ་ཡི། །དེ་དག་སྤར་འཛིན་
ལས་བརྒྱུག་སྟེ། །ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཡོངས་བཟུང་ནས། །ཐེག་པ་མཆོག་ལ་སྦྲིན་མཛད་
དེ། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་ལུང་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེས་མདོ་དཔེ་དགོངས་པ་ཉི་བར་
བསྐྱུས་ཏེ་བཤད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་དོན་ཡང་འཁོར་ལོ་དང་པོར་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུལ་བཞི་དང་།
འཁོར་ལོ་གཉིས་པར་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སློབ་གསུམ་དང་། འཁོར་ལོ་གསུམ་པར་བདེ་བར་
གཤེགས་པའི་སྦྱང་པོ་སྟོན་པར་གསུངས་ཤིང་། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཉིད་ངེས་དོན་གྱི་འཁོར་ལོ་
ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །མདོ་དཔེ་དང་བསྟན་བཅོས་དཔེ་དགོངས་པ་ལྟར་ན། འཁོར་ལོ་བར་
པས་ནི་སློབ་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་བཀག་ཅམ་གྱི་མེད་པར་དགག་པ་དེ་ཉིད་བསྟན་ལ། དེ་
ཡང་གནས་སྐབས་ཀྱི་ངེས་དོན་ཡིན་ཞིང་། འཁོར་ལོ་ཐ་མར་ནི་དེ་ལྟར་བཀག་པས་བྱུང་བར་
དུ་བྱས་པའི་སེམས་རང་བཞིན་གྱི་འོད་གསལ་བ་དེ་ཉིད་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་
ལ་ངེས་པའི་དོན་མཐར་ཐུག་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་། བདེ་བར་
གཤེགས་པའི་སྦྱང་པོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། རི་སྐད་དུ་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྟས། ^①བསོད་ནམས་མིན་པ་
 དང་པོར་སྒྲིག། བར་དུ་བདག་ནི་སྒྲིག་པ་དང་། བཟུང་ལྟ་ཞིག་ཀྱང་སྒྲིག་པ། གང་གི་
 ཞེས་དེ་མཁས་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ནི་མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱི་རི་ལྟར་བཞེད་པའི་
 འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་རིམ་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ་རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས། ^②བརྟ་
 སློང་པ་དག་རི་ལྟ་བུར། ཡི་གའི་ཕྱི་མོ་^③སྒྲིག་འཇུག་ལྟར། དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་
 སེམས་ཅན་ལ། རི་ཅམ་བཟོད་པའི་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །ཁ་ཅིག་ལ་ནི་སྒྲིག་པ་ལས། རྣམ་པར་
 སྒྲིག་ཕྱིར་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །ཁ་ཅིག་བསོད་ནམས་འབྱུང་^④བྱའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ལ་ནི་
 གཉིས་བཏེན་པ། ཁ་ཅིག་ལ་ནི་གཉིས་མི་བཏེན། ཟབ་མོ་འཁྱུ་འཁྲིག་ཅན་འཇིགས་
 པ། རྟོང་ཉིད་སྟོང་རྗེའི་སྟོང་པོ་ཅན། བྱང་ཆུབ་སྐྱབ་པ་ཁ་ཅིག་ལའོ། ཞེས་
 གསུངས་པ་དང་། དབུ་མའི་རྩ་བ་ལས། ^⑤བདག་གོ་ཞེས་ཀྱང་བཏགས་སྐྱུར་
 ཅིང་། རྟོང་མེད་ཅེས་ཀྱང་བསྟན་པར་འབྱུང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་བདག་དང་
 ནི། རྟོང་མེད་འགའ་མེད་ཅེས་ཀྱང་བསྟན། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་
 ལས། ^⑥ཐམས་ཅད་ཡང་དག་ཡང་དག་མིན། ཡང་དག་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཉིད། ཡང་
 དག་མིན་མིན་ཡང་དག་མིན། དེ་ནི་སངས་རྒྱས་རྗེས་བསྟན་པའོ། ཞེས་གསུང་པ་
 དང་། དེའི་སྤྱི་འགྲེལ་དུ་སྒྲིག་པའི་ཞབས་ཀྱིས། ^⑦འདིར་སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྟར་འདས་
 རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་བདུད་རྩི་ལ་འཇུག་པའི་བསྟན་པའི་རིམ་པ་ནི་འདི་ཡིན་
 པར་ཞེས་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གྲུབ་
 པའི་དོན་ནི། སྒྲིག་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་བཀག་པའི་མེད་པར་དགག་པ་དེ་ཉིད་ངེས་
 པའི་དོན་མཐར་ཐུག་པ་དང་། འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་མོ་ཞེས་བྱ་
 པ་ནི་ངེས་པ་ཡིན་མོ། ཞེས་ཟེར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལྷགས་དང་པོ་གཉིས་འགོག་ཚུལ་མདོ་ཙམ་བཤད།
 ལྷགས་གསུམ་པ་འགོག་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་སློབ་དཔོན་
 རོགས་མེད་ཀྱི་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱུ་བར་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དོན་དམ་ནམ་ངེས་ཀྱི་
 ལེ་ཏུ་བྱངས་ནས་བྱང་ངེས་སྤྱེ་བ་དེ། སེམས་ཙམ་པ་རྩེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་
 པའི་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་ནམ། དབུ་མ་པ་རང་ལྷགས་ལ་ཁས་ལེན་རྒྱ་ཡིན།
 དང་པོ་ལྟར་ན། བྱིད་རང་གིས་དགོངས་འགྲེལ་ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་གཏན་ལ་འབབས་
 པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མར་བཤད་པ་དང་འགལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་དགོངས་འགྲེལ་ལས་
 གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་དང་སྐྱུ་སྐྱབ་ཡབ་སྐུས་བཞེད་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་སོ་
 སོར་སྤྱེ་བ་དང་འགལ་ཞིང་། འོག་ཏུ་བྱིད་རང་གིས་རོགས་མེད་ཀྱིས་དགོངས་འགྲེལ་ལ་
 བརྟེན་ནས་བྱང་ངེས་སྤྱེ་བེར་བ་བརྟགས་ན་སྙིང་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྒྲས་པ་དང་།
 ཁས་སྐྱངས་ནང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་། བྱིད་ཀྱིས་རྩེ་ཙོང་^❶ཁ་པ་འགོག་པ་ན། རོགས་མེད་སྐྱུ་མཆེད་ཀྱི་
 ལྷགས་ལ་ཡང་བྱང་ངེས་ཀྱི་དོན་འཛོག་པའི་ཁུངས་ནི་སློ་གྲོས་མི་བད་པ་དང་། ཉིང་ངེ་
 འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ་ནས་བཤད་པ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གོ་དོན་ལོག་པ་
 གཞན་བཞེད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱུ་མཆེད་གཉིས་ཀྱིས་དགོངས་འགྲེལ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་
 ངེས་སྤྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བེར་བ་བརྟགས་ན་སྙིང་པོ་མི་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སྒྲས་འདུག་པ།
 འདི་ནི་རོགས་མེད་ཀྱི་གཞུང་དང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱུ་བར།
 དོན་དམ་པ་མཆོན་ཉིད་ལྷ་དང་ལྷན་པ་ཡང་དགོངས་འགྲེལ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་ཤེས་
 པར་བྱའོ། །ཞེས་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དོན་དམ་པའི་ལེ་ཏུ་ནམས་བྱངས་ཤིང་། ཆོས་ནམས་
 ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ནི་དགོངས་འགྲེལ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་བལྟ་བར་བྱའོ་ཞེས་མཆོན་ཉིད་

གསུམ་སྟོན་པའི་ལེ་འུ་རྣམས་བྲངས་ལ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་
ནི། དགོངས་འགྲེལ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་མདོ་སྡེ་ལ་འགལ་སྟོང་གི་
དྲིས་ལན་དང་། བྲང་ངེས་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ལེ་འུ་རྣམས་བྲངས་
སོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་བརྒྱད་དང་མཐར་ཐུག་རིགས་ངེས་པ་ཡང་དགོངས་
འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་རྣམས་བྲངས་ནས། རྣམ་རིག་པའི་གྲུབ་མཐའི་སྟོལ་བྱེ་བ་ནི། རྗེ་
ཙོང་ཁ་བས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་གཞུང་དེ་ཉིད་ན་གསལ་བར་ཡོད་དོ། །དེས་ན་
ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་ས་སྡེ་ལྷ་སོགས་སུ་དགོངས་འགྲེལ་ལ་བརྟེན་ནས་བྲང་ངེས་
བྱེ་བ་ཡིན། ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་འཆད་པའི་ཆེ། འཁོར་ལོ་
གསུམ་གྱི་བྲང་ངེས་བྱེ་བ་ནི་དགོངས་འགྲེལ་ལ་བརྟེན་པ་མིན་ན། རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་
ལ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་བྲང་ངེས་འབྱེད་པའི་མདོ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་དགོངས་འགྲེལ་དུ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་བྲང་ངེས་ཇི་ལྟར་བྱེ་སྐྱེ་ན། དེར་དེ་
བྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། བྲང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱིས་སྟོན་པ་ལ་འགལ་
སྟོང་གི་དྲི་བ་ཞུས་པ་དང་། སྟོན་པས་དེའི་ལན་གསུངས་པ་དང་། འོག་ཏུ་དེ་དག་གི་གྲུབ་
དོན་ཞུས་པ་སོགས་ལ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་བྲང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དོན་
དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱིས་སྟོན་པ་ལ། འཁོར་ལོ་དང་ཕོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་
མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་བཀའ་སྩལ་ན། འཁོར་ལོ་བར་པར་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་
པའི་ཆོས་མེད་པར་བཀའ་སྩལ་ན། འདི་གཉིས་སྐྱས་ཟིན་ལྟར་ན་འགལ་ནའང་། བཅོམ་
ལྟན་འདས་ལ་འགལ་བ་མེད་དགོས་པས། འཁོར་ལོ་བར་པར་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་
གྲུབ་པའི་ཆོས་མེད་པར་གསུངས་པ་འདི་གང་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཞེས་དངོས་སུ་དྲིས་
ཤིང་། འཁོར་ལོ་དང་ཕོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་

ཡང་གང་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཞེས་དོན་གྱིས་ཁྱས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ལན་
 ལྟོན་པ་ན། དགོངས་འགྲེལ་ལས་^❶དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། ངས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་
 བོ་ཉིད་མེད་པ་རྣམས་པ་གསུམ་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། མཆོན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དང་། སྐྱེ་བ་
 ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དང་། དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་ངས་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་བར་པ་
 དགོངས་གཞི་དགོས་པ་དངོས་ལ་གཞི་བྱེད་གསུམ་གྱི་སྒྲིམ་བུ་དོན་དགོངས་པ་ཅན་
 ཏུ་དངོས་སུ་བསྟན་ཅིང་། འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡང་དགོངས་གཞི་དགོས་པ་དངོས་ལ་གཞི་བྱེད་
 བྱེད་གསུམ་གྱི་སྒྲིམ་བུ་དོན་དགོངས་པ་ཅན་ཏུ་དོན་གྱིས་བསྐྱབས་སོ། །དེ་ལྟར་
 གསུངས་པ་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱིས་རྣམ་རིག་པ་དང་
 མ་ཐུན་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་བྱང་ངེས་བཞེད་ཚུལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དགོངས་པ་
 འདི་ཡིན་པར་འདུག་སྟེ་ཏུ་དགོངས་པའི་ཚུལ་བསྟན་ནས། བྱུང་དོན་ཁྱས་པ་
 རྟོ།^❷བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དང་པོར་ཡུལ་ཁྱ་ར་རྒྱ་སིར་^❸བྱང་སྤོང་སྐྱ་བ་རི་དྲགས་ཀྱི་
 རགས་སུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཁྱགས་པ་རྣམས་ལ་ཞེས་པ་ནས། ཅོད་
 པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ལགས། ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེས་ན་བྱུང་དོན་གྱི་མདོ་
 འདིས་འཁོར་ལོ་དང་པོ་གཉིས་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དང་། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ངེས་དོན་
 གྱི་མདོ་ཡིན་པ་རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་སུ་གསལ་བར་བཤད་པས། དགོངས་འགྲེལ་ལས་
 འཁོར་ལོ་གསུམ་ལ་བྱང་ངེས་རི་ལྟར་བྱེད་དགོངས་ཞེ་བྱུང་།

ཡང་བྱེད་ཀྱིས་བྱང་ངེས་རྣམས་འབྱེད་ལ་དགག་པ་བྱེད་པ་ན། བྱང་སོགས་ཐམས་
 ཅད་བདེན་པར་ཡོད་སྟེ་ཏུ་སྟོན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཁོ་ན་བྱང་ངེས་དཔྱེད་པའི་གཞིར་
 གྱུར་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོར་ཁས་ལེན་པ་དང་། ཡང་སྐྱབས་དེའི་དེ་མ་ཐག་ཅིག་ཏུ།

འཁོར་ལོ་དང་པོར་ཕུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལས་ཞིག་མ་གཏོགས་ལས་ཆེར་བདེན་ཡོད་
མ་བཤགས་པ་དེ་དང་དོན་དུ་འཛོགས་རྒྱུ་ལི་མཆན་གཞིར་འཛིན་པ་ནི་ནང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ།
ཐམས་ཅད་བདེན་ཡོད་དུ་བསྟན་པ་དང་འགལ་ཞིག་བདེན་མེད་དུ་བསྟན་པ་གཉིས་མདོ་
གཅིག་གི་སྟེང་དུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྒྲུབ་འདུག་པ། ཕུང་སོགས་ཐམས་ཅད་
བདེན་པར་ཡོད་མཉམ་དུ་སྟོན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དང་ངེས་དཔྱད་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་
འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལི་མཆན་གཞིར་བཤད་པ་དང་ངེས་ལྟན་འབྱེད་ན་གཏན་ནས་མེད་པས།
བྱེད་གང་ལ་འབྲུལ་བ་ཡིན། གལ་ཏེ་འཁོར་ལོ་དང་པོར་ཕུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་མཉམ་དུ་གསུངས་པར་བཤད་པ་དང་། འཁོར་ལོ་དང་པོར་
ཕུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལས་ཞིག་མ་གཏོགས་ལས་ཆེར་^①བདེན་ཡོད་མ་བཤགས་ཅིང་
བདེན་པར་གསུངས་པ་མང་དུ་ཡོད་པའི་སྒྲོར་གཅིག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་
ལོ་སྟོན་ན། དོན་འདི་ལ་དང་ངེས་ལྟན་འབྱེད་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ཁ་ཅིག་གྱུར་ཐུགས་ཏོག་མ་
བཅུག་པར་བཤད་པ་ནོར་བ་བྱུང་སྟེ། འདི་དོན་ལ་གནས་ཏེ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་
འཁོར་ལོ་དང་པོར་ཕུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་འགལ་ཞིག་བདེན་མེད་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོངས་
པ་ཡིན། ཞེས་ཟེར། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་
ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཤད་པ་བྱེད་པ་སྐབས་སུ་མ་བབ་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་རྗེ་ཙོང་ཁ་བའི་དགོངས་པ་རྣམས་པར་དག་པ་འདི་ཡིན་ཏེ། འཁོར་ལོ་དང་
པོར་ཕུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་དོན་སྒྲུབ་
གཉིས་ཀྱི་སྒྲིལ་བཞིན་པར་འདོད་ཅིང་། དེའི་རྒྱ་མཆན་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱི་
ལུགས་ལ་གཞི་གྲུབ་ན་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་བྱུང་བོ་ཞེས་ཁས་ལེན་དགོས་
པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དང་ངེས་ལྟན་འབྱེད་དུ། གཟུགས་ནས་རྣམས་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་

ཚེས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཁས་ལེན་ཀྱང་ཉན་
 ཐོས་སྡེ་གཉིས་ལ་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་། གཞན་ཡང་། རང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་དུ། ^①དོན་སྡེ་
 གཉིས་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་བརྟུན་པའི་གནས་དང་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་^②རང་
 གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁེགས་ན་དེ་དག་^③ཡོད་པར་འཇོག་མི་ཤེས་ལ་ཆད་མ་པ་
 ལ་གྲགས་པའི་རང་མཆོན་ནི་མིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ^④གང་ལ་བརྟུན་པའི་དངོས་
 ཀྱི་ཡུལ་དེ་དོན་དེའི་ངོ་བོར་རང་མཆོན་ཀྱིས་གྲུབ་ན་བརྟུན་པའི་གྲུས་པ་ལ་མི་སྟོས་
 པར་མིང་གི་སྟོ་སྟེ་བ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་ཡོད་མོད་ཀྱང་གཟུགས་སོགས་བརྟུན་པའི་གནས་
 དང་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་དེ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་སྟོན་
 དེར་མི་འགྱུར་ངོ། །ཞེས་ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་དག་སྡེ་མོད་ཀྱང་དོན་འདྲའོ། །ཞེས་ཉན་ཐོས་
 སྡེ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་གཟུགས་སོགས་བརྟུན་པའི་གནས་དང་རྟོག་པའི་ཞེན་
 གཞི་ཡིན་པ་དེ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་
 ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཆད་དུ་ཉན་
 ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱི་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། འདྲུག་པའི་རང་འབྱེད་དུ། མདོ་སྡེ་པའི་དོན་དམ་
 དབུ་མ་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་པ་ལ་དགག་པ་མཛད་པ་འདི། རང་རྒྱུད་པས་རང་གི་
 མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་རྗེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 གསུངས་ཀྱང་སྟོན་མེད་དོ། །

མདོ་སྡེ་པས་རང་མཆོན་དང་བདེན་གྲུབ་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་ཅིང་། རང་རྒྱུད་
 པས་མདོ་སྡེ་པའི་དོན་དམ་དབུ་མ་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་པ་དཔལ་ལྷན་ཟླ་བས་
 བཀག་པ་འདི། རང་རྒྱུད་པས་ཐ་སྙད་དུ་རང་མཆོན་ཁས་ལེན། ཐལ་འགྱུར་བས་ཐ་
 སྙད་དུ་རང་མཆོན་ཁས་མི་ལེན་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་འཕྲོས་དོན་བཤད་ནས། ད་ནི་

ཁྱེད་ཀྱི་དངོས་ལན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དང་ངེས་ཀྱི་འབྲེད་དུ་འཁོར་ལོ་དང་པོར་སྤང་
སོགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་ཉུང་ཤས་ཤིག་མ་གཏོགས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མ་བཤགས་ཅིང་།
བདེན་པར་ཡོད་པ་མང་དུ་གསུངས། ཞེས་པ་སྤྱི་ཅི་བཞིན་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་ལོ་དང་
པོར་སྤང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉུང་ཤས་ཤིག་བདེན་མེད་དུ་ཡང་བསྟན། སྤང་སོགས་ཀྱི་
ཆོས་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཡང་མང་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་
དེར་ཐལ། འཁོར་ལོ་དང་པོར་འགོག་བདེན་དང་ཆོས་ཁམས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་
དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་འདུས་མ་བྱས་བདེན་མེད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཀྱིས་
བདེན་གྲུབ་ཏུ་བསྟན་ན། མདོ་སྡེ་པས་དེ་ཀྱིས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་དགོས་པ་ལས། མདོ་
སྡེ་པས་དེ་ཀྱིས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེར་སྤང་པོ་
ལྷ་ལ་སོགས་པའི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
འཁོར་ལོ་དང་པོར་སྤང་པོ་ལྷ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་
ནང་ནས་ཉུང་ཤས་ཤིག་མ་གཏོགས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མ་བཤགས་ཅིང་བདེན་པར་ཡོད་པ་
མང་དུ་གསུངས་པའི་སྐོར་གཅིག་ཡོད་པ་གསུང་དེའི་དོན་ཡིན་པས། ཁྱེད་ཀྱི་དགག་པ་དེ་
ཕྱོགས་ཅི་མ་ཡང་མ་མཐོང་བའི་དགག་པ་ལོ། །

དེ་ཡང་སྤང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་ཉུང་ཤས་ཤིག་མ་གཏོགས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
འཁོར་ལོ་དང་པོར་སྤང་པོ་བདེན་མེད་དུ་བསྟན་ཞེས་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། དགོངས་
འབྲེལ་ལས། ❶ བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱིས་གྲངས་དུ་མར་སྤང་པོ་ཀྱིས་རང་གི་
མཆོན་ཉིད་ཀྱང་བཤམ་སྟེ་ཞེས་པ་ནས། ཁམས་སྐྱ་ཆོགས་པ་དང་། ཁམས་དུ་མ་དང་།
ཞེས་སོགས་འབྲེལ་ཀྱང་དུ་མ་གསུངས་པའི་ནང་ནས་འགོག་བདེན་ལ་སོགས་པའི་འདུས་
མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་དང་། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་ཆོས་ཁམས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་

བསྐྱུས་པ་རྣམས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་འདུས་མ་
བྱས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་མང་པོ་བདེན་མེད་དུ་བསྟན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས། ཆོག་ལ་མ་
འབྲུལ་ཞིག །ཁྱེད་ཀྱིས་དགག་པ་གཅིག་ལ་ཡང་བདག་མེད་སྟོན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་
ཀྱི་སྟོན་པ་འཁོར་ལོ་གསུམ་ཀྱི་དང་ངས་འཛིན་ཅེས་ཟེར་བ་དང་། འཁོར་ལོ་དང་པོ་སྐྱེ་རྩེ་
བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་དང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་འཆད་པ་ཡང་ནང་འགལ་ཏེ། འཁོར་ལོ་
དང་པོར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྟན་པ་དེ་སྐྱེ་རྩེ་བཞིན་པ་མ་ཡིན་ན། གང་ཟག་གི་
བདག་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཟེར་བ་བྱས་འདུག་པ། ཁྱེད་དབུ་འཁོར་བ་ཡིན་ཏེ།
འཁོར་ལོ་དང་པོར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྟན་པ་སྐྱེ་རྩེ་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
འཁོར་ལོ་དང་པོར་བདེན་བཞི་གསུངས་པ་དེ་སྐྱེ་རྩེ་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་བྱགས་པ་རྣམས་ལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་
བཞིའི་རྣམ་པ་བསྟན་པས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ངོ་མཆར་མཐད་དུ་བྱང་བ། སྟོན་ལྟར་གྱུར་
བའམ་མིར་གྱུར་པ་སྐྱུས་ཀྱང་མ་ཐུན་པར་འཛིན་ཏེན་དུ་མ་བསྐྱོར་བ་ཞིག་རབ་ཏུ་
བསྐྱོར་ཏེ། བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་དེ་ཡང་སྤྲོན་མཆིས་པ།
སྐབས་མཆིས་པ། དང་བའི་དོན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འཕགས་པའི་
བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པ་བསྟན་པས། ཞེས་པ་ནས། དང་བའི་དོན། ཞེས་པའི་སྐབས་
ནས་བསྟན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཞིག་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་དེའི་སྐབས་ནས་བསྟན་
པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་རྩེ་བཞིན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་པར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཉིས་པ་ལྟར་ན།
འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པ་བསྟན་པས། ཞེས་པ་འདི་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་
བརྗོད་བྱ་ངོས་འཛིན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །

ལུགས་གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། གཟུངས་རྒྱལ་ལས། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་
 བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་བའི་རིམ་པ་གསུམ་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལ་
 ཆོས་འཁོར་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་མི་བྱེད་པའི་བྱིར། དེ་ལ་བྱེད་ཀྱིས་རྒྱལ་བས་ཆོས་སྟོན་
 ཚུལ་གྱི་ཐེམ་སྐྱས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་བྱུང་བ་དེ་ཉིད་ལ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་
 འདོགས་པ་མ་ཡིན་ན་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་འཛོག་མཆམས་མི་རྟེན་པའི་བྱིར། ཞེས་སྐྱས་
 འདུག་པ། འོ་ན་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གྱི་ལེའུས་རྣམ་མཁུན། མཐའ་གཉིས་
 རྣམ་གཞག་གི་ལེའུས་ལམ་ཤེས། སྟོན་པ་བྱེད་པར་ཅན་གྱི་ལེའུས་གཞི་ཤེས་བསྟན་པར་
 གསུངས་པས། ལེའུ་གསུམ་པོ་དེ་ལ་ཡང་ཆོས་འཁོར་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་རིགས་པར་
 ཐལ། ལེའུ་གསུམ་པོ་དེས་གདུལ་བྱ་བའི་རིམ་པ་གསུམ་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 འཁོར་གསུམ། དེ་བཞིན་དུ་ལེའུ་གསུམ་པོ་དེའི་རྗེས་སུ་དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་ལེའུས་རྣམ་
 ཀྱན། བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ལེའུས་ཅེ་སྟོར། རིམ་གྱིས་འཇུག་པ་ལ་བསྐྱབ་པའི་
 ལེའུས་མཐར་གྱིས་པ། བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་ཚོགས་པའི་ལེའུས་སྐད་ཅིག་ལ། བསྐྱབ་
 པའི་འབྲས་བུའི་ལེའུས་ཆོས་སྐྱབ་བསྟན་པར་གསུངས་པས་ལེའུ་བརྒྱད་པོ་དེ་ལ་ཆོས་
 འཁོར་བརྒྱད་གྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། ལེའུ་བརྒྱད་པོ་དེས་གདུལ་བྱ་བའི་
 ཐེམ་སྐྱས་མི་འདྲ་བ་བརྒྱད་གསུངས་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། དེར་མ་ཐད་འདུལ་བའི་སྡེ་
 སྟོན་ལས། ❶ སྟོན་པ་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་ཞིང་❷། །ཞེས་པས་ལྷག་པ་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་
 དང་། དགོ་བ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པར་སྟུང་། །ཅེས་པས་ལྷག་པ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་
 དང་། རང་གི་སེམས་ནི་ཡོངས་སུ་འདུལ། །ཞེས་པས་ལྷག་པ་ཤེས་རབ་གྱི་བསྐྱབ་པ་
 བསྟན་པར་གསུངས་པས་དེ་གསུམ་ལ་ཡང་ཆོས་འཁོར་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་འཛོག་རིགས་
 པར་ཐལ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གདུལ་བྱ་བའི་ཐེམ་སྐྱས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་རིམ་པ་

བཞིན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྟོན་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་
ནས་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་ལ་བབ་པ་ན་མི་ཆངས་སྟོང་སྟོང་བའི་བསྐབ་པ་བཅས་པ་དང་།
དེ་རྗེས་མ་བྱིན་ལེན་སྟོང་བའི་བསྐབ་པ་དང་། དེ་ནས་སྟོག་གཅོད་དང་། དེ་ནས་བརྟན་
སྟོང་བའི་བསྐབ་པ་བཅས་པ་རྣམས་ལ་ཚེས་འཁོར་རིམ་པ་བཞིའི་ཐ་སྙད་བྱེད་
རིགས་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་བཀྱི་བའི་ཐེམ་སྐྱས་མི་འདྲ་བ་བཞི་བསྟན་
པའི་ཕྱིར། མདོར་ན་སྟོན་པས་བྲིམས་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ཅ་གསུམ་གྱི་བསྐབ་པ་བཅས་
པ་རྣམས་ལ། ཚེས་འཁོར་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ཅ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་དགོས་པས།
གངས་ཅན་གྱི་མཁས་གྲུབ་སུས་ཀྱང་མ་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་
རང་སྟོ་ཁོ་ནས་བཅས་པའི་རྟོག་བཟོ་མང་པོ་ཡི་གེར་བྲིས་པ་འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་
པ་ཚུད་གཟེན་པའི་ལོ་ག་པའི་རྩམ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཕྱིར་བྱེད་ཀྱིས་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ལ་སྐྱུར་བ་
འདེབས་པ་ན། གཉིས་མེད་གསུང་པའི་བཀའ་དང་བསྟན་བཅས་ཀྱི། །རང་སྟོ་ཁོ་ནས་
གཞན་དུ་བཀྲལ་མཐོང་ནས། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི། མགོན་པོ་སྐྱུ་སྐྱབ་ཀྱིས། བློ་འདི་རང་
གི་སྟོན་རྣམས་ནི། །ང་ལ་ཡོངས་སུ་སྐྱུར་བྱེད་པ། །རྟོ་ལ་མངོན་པར་ཞོན་བཞིན་དུ། །རྟོ་
ཉིད་བརྗེད་པར་གྱུར་པ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་དེར་བལྟོ། །

དེས་ན་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་ལ་ཚེས་འཁོར་
གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་འདོགས་ཀྱི་རྒྱལ་བས་གདུལ་བྱ་བཀྱི་བའི་རིམ་པ་གསུངས་ཆད་ལ་
ཚེས་འཁོར་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་མི་བྱེད་དེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་
གསུམ་པོ་དེ་ལ་གདུལ་བྱའི་གངས་ཆད་གཏོས་ཆེ་ཚུང་དང་། དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྟ་རྣམས་
ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ལ་མཆོད་པ་འབུལ་ཚུལ་གྱི་བྱེད་པར་དང་། གདུལ་བྱ་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
རིགས་ཅན་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་དབང་པོ་རྟོན་པོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་།

ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་རིགས་ཅན་སྣ་ཆོག་པ་པའི་གང་ཟག་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་
 མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་ཡོད་པས། དེ་གསུམ་ལ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་
 ཡིན་གྱི། གདུལ་བྱ་བའི་བའི་རིམ་པ་གསུངས་ཆད་ལ་ཆོས་འཁོར་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་
 བྱེད་པ་མཁས་པ་སྤྱོད་པ་ལྟར་པ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མགོན་པོ་
 བྱམས་པ་འཛིན་ཏེན་དུ་བྱོན་པའི་ཆེ། འདུས་པ་དང་པོ་ལ་འཁོར་དག་བཅོམ་པ་དུང་
 རྒྱུར་ཐག་དགུ་དང་བྱེ་བ་ཐག་དྲུག་ འདུས་པ་གཉིས་པ་ལ་དུང་རྒྱུར་ཐག་དགུ་དང་བྱེ་
 བ་ཐག་བཞི། འདུས་པ་གསུམ་པ་ལ་དུང་རྒྱུར་ཐག་དགུ་དང་བྱེ་བ་ཐག་གཉིས་ཏེ།
 འདུས་པ་གསུམ་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་ལ། ཆོས་འཁོར་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་
 མཛད་གྱི་མགོན་པོ་བྱམས་པས་ཆོས་གསུངས་ཆད་ལ་ཆོས་འཁོར་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་
 མ་མཛད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བྱིར་དང་ངེས་ན་མ་འབྱེད་གྱི་ལུགས་ལ་ཡང་། རྒྱལ་བའི་
 བཀའ་ཐམས་ཅད་ཆོས་འཁོར་གསུམ་པོ་གང་རུང་དུ་མི་འཛོག་པར་ཆོས་འཁོར་
 གསུམ་པོ་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དང་། བཛྲེད་བྱ་བདག་མེད་ཐ་རྒྱུས་སྟོན་ཚུལ་
 གྱི་སྟོན་པ་འཛོག་པ་འདི་ནི་ལེགས་པར་བཤད་པ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ། །

བྱེད་གྱིས་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་ཆོས་འཁོར་གསུམ་དང་། གཟུངས་
 རྒྱལ་ནས་གསུངས་པའི་ཆོས་འཁོར་གསུམ་དང་། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་གྱི་གཞུང་ནས་
 བཤད་པའི་ཆོས་འཁོར་གསུམ་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱས་ནས། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནང་འགལ་བ་
 ཁོ་ནར་ཁས་ལེན་པ་ནི། རྒྱུངས་པ་ངོ་མཆར་སྐྱེད་པའི་ནམ་གཞག་ཡིན་ཏེ། གཟུངས་རྒྱལ་
 ལས་གདུལ་བྱ་བའི་བའི་རིམ་པ་གསུམ་གསུངས་པ་དང་། རྩ་ལེ་ལས། ^①བདག་གོ་ཞེས་
 གྲང་བཏགས་གྱུར་ཅིང་། །ཞེས་སོགས་གྱིས་བསྟན་པའི་གདུལ་བྱ་བའི་རིམ་པ་གསུམ་
 གསུངས་པ་ནམས་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་བར་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཉིད་

གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་བྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཅ་ཤེ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱད་སྟེ་མའི་
བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཀྱིས། དགོངས་འབྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་བར་པའི་དངོས་
བསྟན་གྱིས་སྟོང་ཉིད་དེ་ཉིད་ཅལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆད་པའི་ཕྱིར།

འོན་རྒྱུད་སྟེ་ལྟར་འཆད་ཚུལ་རྩི་ལྟ་བུ་སྟུང་ན། དེ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱད་
སྟེ་མའི་བསྟན་བཅོས་སུ་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་གྱི་མདོའི་བསྟན་དོན་ཆོས་
ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་དེ་ལ་དོགས་པ་
སྟོང་བ་ལ་རྒྱད་སྟེ་ལས། ❶ སྤར་ནི་དེ་ལྟར་ནམ་བཞག་ནས། །སྤར་ཡང་སྟེ་མའི་རྒྱད་འདྲིར་
ནི། །ཉེས་པ་ལྡན་གསུང་པའི་ཕྱིར། །ཁམས་ཡོད་ཉིད་ཅེས་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་སྤར་
འཁོར་ལོ་བར་པ་ལ་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་
སྟོང་བ་དེ་ལྟར་ནམ་བཞག་ནས། སྤར་ཡང་སྟེ་མའི་རྒྱད་དེ་རྒྱད་ཕྱི་མ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་སྟོང་པོའི་མདོ་འདྲིར་ནི། ❷ སེམས་ཁྱམས་སེམས་ཅན་དམན་ལ་བརྟན་པ་
དང་། །ཡང་དག་མིན་འཇིན་ཡང་དག་ཆོས་ལ་སྤྱར། །བདག་ཆགས་ལྟག་པའི་སྟོན་ལྡན་
གང་དག་ལ། །ཡོད་པ་དེ་དག་དེ་སྤར་དོན་དུ་གསུངས། །ཞེས་པའི་ཉེས་པ་ལྡན་པོ་སྟོང་པའི་
ཕྱིར་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ལ་ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོ་ཡོད་ཅེས་
གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱད་སྟེ་མའི་བསྟན་བཅོས་འདིས་གྱང་། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་སྟོང་པོའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་
བསྟུས་གསུམ་ལས་གསུངས་པའི་སྟོང་ཉིད་གཉིས་བྱད་པར་མེད་པར་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ལྟར་ཡང་རྒྱད་སྟེ་ལའི་ཐོགས་འབྲེལ་ལས། ❸ ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་འཕྲོག་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་
ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་དང་སྟོན་པའི་ལམ་དེ་ཡང་རྒྱས་པར་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་
རྩེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རང་ལུགས་རྣམ་པར་བཞག་ནས་ཞར་ལ་གཞན་གྱི་ལུགས་
 ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བསྟན་པ་དང་། འཕྲོས་དོན་གཞན་ཡང་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་ཞེ་
 ལས།^① བདག་གོ་ཞེས་ཀྱང་བཏགས་གྱུར་ཅིང་། །བདག་མེད་ཅེས་ཀྱང་བསྟན་པར་
 འགྱུར། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བདག་དང་ནི། །བདག་མེད་འགའ་ཡང་མེད་པར་
 བསྟན། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ་གསུམ། ཞེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས་གསུང་
 ཚུལ། བུལ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལས་གསུང་ཚུལ། ཆོག་གསལ་ལས་གསུང་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་ལ་ཡང་
 བཤད་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་ཞེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས།^② འདིར་བཤད་པ། སེམས་
 ཅན་གང་དག་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ལ་སྐྱར་བ་^③ འདེབས་པའི་ལྟ་བུ་སྒྲོ་གྲོས་ཉམས་པ།
 འཇིག་རྟེན་འདི་མེད་དོ། །འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་མེད་དོ། །ལེགས་པར་བྱས་པ་དང་ཉེས་པར་
 བྱས་པའི་ལས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མེད་དོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཉེ་སྤྱི་
 བ་མེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལ་རྟག་ཏུ་མི་དགེ་བ་མངོན་པར་འདུ་བ་ལ་
 གཞོལ་བའི་ཡིད་དང་ལྡན་པ་ངན་སོང་གི་གཡང་ས་ཆེན་པོའི་འབྲམ་ན་གནས་པ་དག་
 ཡོད་པས། དེ་སྤྱིར་སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྡན་འདས་དེ་དག་ལ་ཕན་གདགས་པར་བཞེད་པ།
 གཞན་ལ་ཕན་པ་སྤྱིད་པའི་ཐུགས་དམ་མངའ་བ། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱན་
 ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་མ་ལ་དེ་དག་རྒྱན་མི་འཆད་པར་གཟིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་ཀྱི་
 བདེན་པའི་དབང་གིས་བདག་ཡོད་དོ་ཞེས་ཀྱང་གདགས་པ་མཛད་པས་དེའི་སྤྱིར། བདག་
 གོ་ཞེས་ཀྱང་བཏགས་གྱུར་ཅིང་། །ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་སོ། །སེམས་ཅན་གང་དག་བདག་
 རྟག་པ་དང་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་དང་། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་རང་དབང་ཅན་
 དང་། ཟབ་པོ་^④ ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དག་ཡོད་དེ། དེ་དག་བདག་ཏུ་ལོག་
 པར་ལྟ་བུའི་ཐག་པས་སེམས་བཙུངས་ཤིང་། ལུས་དང་དབང་པོ་དང་སྒྲོའི་ཡུལ་ལ་བདག་

མེད་པའི་ལྟ་བུ་མ་སྐྱེས་པས་བསམ་གཏན་དང་ཉིང་དེ་འཇིན་དང་སྟོམས་པར་འབྱུག་པའི་
 སྟོབས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་རིང་དུ་སོང་ཡང་། བྱ་རྒྱུ་པ་ཞགས་ཐག་གིས་བཅིངས་པ་ཐག་རིང་
 བོར་སོང་ཡང་ཕྱིར་ལྟོང་བ་བཞིན་དུ། སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་དག་ལས་རྣམ་
 པར་མི་གྲོལ་བར་ཐུགས་སུ་ཚུད་^❶ནས། དེ་ལྟར་བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་ཐག་པ་བཅད་པས་སྤྱུག་
 བསྐྱེད་ཉེ་བར་ཞི་བར་མཛད་པའི་ཕྱིར། ལུང་པོ་ལྟ་བུ་མེད་དོ་ཞེས་གྲུང་བསྟན་པར་
 མཛད་པས། དེའི་ཕྱིར། བདག་མེད་ཅེས་གྲུང་བསྟན་པར་འབྱུག། །ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་
 སོ། །གང་དག་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བར་བསགས་པ། དབང་པོ་ཡོངས་སུ་
 སྒྲིན་པ། ཐབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ལ་མོས་པ། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་བཤད་པ་
 བདུད་ཅིའི་སྟོན་དུ་གྱུར་པ་དེ་དག་ལ་ནི། འདུས་བྱས་ངོ་བོ་ཉིད། སྟོང་བ་མི་ལམ་དང་།
 མིག་འཁྲུལ་དང་། རྩ་ཆེ་ལྟ་བུར་ཐུགས་སུ་ཚུད་ནས། རྟོན་དམ་པར་བདག་དང་བདག་
 མེད་པ་འགའ་ཡང་མེད་པར་བསྟན་པར་མཛད་པས། དེའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་
 བདག་དང་ནི། །བདག་མེད་འགའ་ཡང་མེད་པར་བསྟན། །ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཉེ། བདག་
 དང་བདག་མེད་པར་རྣམ་པར་བརྟག་པའི་གཞིའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཞེས་བྱ་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཐ་སྙད་དུ་བདག་ཁས་སྐྱེད་པ་ལ་མི་
 གཞོད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

དེའི་དོན་ནི། སེམས་ཅན་གང་དག་རྒྱ་འབྲས་ལ་སྐྱུར་བ་^❷འདེབས་པའི་ལྟ་བུས་
 རྫོགས་ཉམས་པ་འཇིག་རྟེན་འདི་མེད་དོ། །འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་མེད་དོ། །ལེགས་བྱས་དང་
 ཉེས་བྱས་ཀྱི་ལས་དང་དེའི་འབྲས་བྱ་དང་རྣམ་སྒྲིན་མེད་དོ། །སེམས་ཅན་རྩུས་ཉེ་སྐྱེ་བ་སྟེ་
 བར་སྟོན་མེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་བུ་དན་པས་བཅིངས་ནས་རྟག་ཏུ་མི་དགེ་
 བའི་བྱ་བ་ལ་ཞུགས་ནས་དན་སོང་དུ་འགྲོ་བ་དེ་དག་ལ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་

དེ་དག་ལ་ཕན་གདགས་པར་བཞེད་པ་དེས་སྤྱགས་བཅེ་བ་ཆེན་པོས་ཀྱན་ནས་སྦངས་
 ཉེ་ཐ་སྟེང་དུ་བདག་ཡོད་ཅེས་ཀྱང་བསྟན། དེའི་རྗེས་སུ་སེམས་ཅན་གང་དག་བདག་
 མེད་པའི་ལྟ་བ་མ་རྟེན་པས། བསམ་གཏན་དང་ཉིང་དེ་འཇིན་དང་སྟོམས་འབྲུག་
 སོགས་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཙམ་བསྟོམས་པས་ཅི་ཡང་མེད་མན་ཆད་ལ་ཆགས་པ་
 དང་བྲལ་ནས། རིང་དུ་སོང་སྟེ་སྤིད་པའི་ཅེ་མོར་སོང་ཡང་བྱ་རྒྱུ་པ་སྟེང་^①བྱས་
 བཅིངས་པ་ཐག་རིང་དུ་སོང་ཡང་རང་འདོད་པའི་སྤྱགས་སུ་བྱིན་མི་རྒྱས་པ་བཞེན་དུ།
 རྟེན་བའི་སོགས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་མི་གྲོལ་བར་གཞིགས་ནས། དེ་ལྟར་བདག་ཏུ་
 ལྟ་བའི་ཐག་པ་བཅད་པས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཉེ་བར་ཞི་བར་མཛད་པའི་བྱིར། རང་རྒྱ་^②ཐུབ་
 པའི་རྗེས་ཡོད་ཀྱི་བདག་མེད་ཅེས་ཀྱང་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །དེའི་རྗེས་སུ་གདུལ་བྱ་
 གང་དག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསལ་པ་དབང་པོ་ཡོངས་སུ་སྤྱིན་པ་ཐབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ལ་
 མོས་པ། སྟོང་ཉིད་ཐབ་མོ་སྟོན་པའི་སྟོང་དུ་གྱུར་པ་དག་ལ། སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྟན་
 འདས་ཀྱིས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་བདེན་པས་སྟོང་པ་མི་ལམ་དང་མིག་
 འབྲུལ་དང་ཆུ་ཆེ་ལྟ་བུར་སྤྱགས་སུ་ཆུད་ནས། དོན་དམ་པར་བདག་དང་བདག་མེད་པ་
 འགའ་ཡང་མེད་ཅེས་བསྟན། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་ཤེས་རབ་སྟོན་མེར་དོན་དམ་པར་བདག་དང་བདག་མེད་པ་འགའ་ཡང་
 མེད་པར་བསྟན་པ་མཛད་པས། དེའི་བྱིར། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བདག་དང་
 རྟོ། །བདག་མེད་འགའ་ཡང་མེད་པར་བསྟན། །ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། ཞེས་ཐོག་མར་ལྟ་
 བ་ཀྱན་སྟོག་པའི་སྐབས་སུ། བདག་དང་བདག་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མེད་
 པར་སྟོམ་དགོས་ཞེས་འདི་ལྟ་བུས་གསལ་བར་གསུངས་ཀྱང་། དོན་འདི་ཙམ་ཡང་^③གོ་
 བའི་སྟོའི་མཐུ་མེད་པར། ཐ་མར་ལྟ་བ་ཀྱན་སྟོག་པའི་སྐབས་སུ་དོན་དམ་པར་བདག་མེད་

པར་སྒོམ་དུ་མི་རུང་ཞེས་ཟེར་བ་འདི་ནི། བདུད་རིགས་ཀྱི་ལྷས་རྒྱད་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
པ། སྟོང་ཉིད་ཟབ་མོ་ལ་མོས་པའི་བག་ཆགས་ཤས་ཚུང་བ། ལྷ་ཤང་གི་ལྷགས་ལ་སོགས་
པའི་ལོག་པའི་ལྷ་བ་ལ་ཞེན་པའི་སྐལ་ངན་རྣམས་ཀྱི་ངང་ཚུལ་དུ་འདུག་པས། ཐར་འདོད་
དག་གིས་གཏམ་འདི་ལ་རྣ་བ་དག་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེད་^①དེ་ཕྱིར་
དེ་ལྟར་ཐ་སྙད་དུ་བདག་ཁས་སྦངས་པའི་ཕྱིར། ཁས་སྦངས་པ་ལ་མི་གཞོད་དོ། །ཞེས་དབུ་མ་
པའི་ལྷགས་ལ་བདག་ཁས་ལེན་དགོས། དེ་མ་སྦངས་ན་ཆད་ལྷ་ལས་མི་གྲོལ་ཞེས་གསུངས་
པ་ལ་ཡང་གྲུ་ཆོམ་དུ་བརྒྱལ་ནས་དབུ་མ་ཐལ་རང་སྤྱི་ལྷགས་ལ་ཡང་ལས་འབྲས་ཀྱི་ཉན་
དུ་གྱུར་པའི་བདག་མེད་ཅེས་སོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཁོ་ན་སྐྱས་འདུག་པས། ལེགས་པར་
བརྟགས་^②ན་ཡང་བའི་གནས་སུ་སྦྱང་ངོ། །

བཤད་ཚུལ་གཉིས་པ་འཆད་པ་ལ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། ^③ཡང་ན་གཞན་དུ་
བརྟག་སྟེ། ལྷ་སྟེགས་བྱེད་ཁ་ཅིག་འདུ་བྱེད་བདག་མེད་པ་སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེ་ལ་རྣམ་པར་
འཇིག་པའི་ངང་ཚུལ་^④ཅན་ནམ། དུས་གཞན་དུ་ངེས་པར་གནས་པ་རྣམས་ལ་བདག་མེད་
ན་ལས་དང་འབྲས་བུ་མེད་པར་བརྟགས་ནས་འཇིག་པར་འགྱུར་བ་དག་གིས་བདག་ཡོད་
དོ་ཞེས་ཀྱང་བརྟགས་པ་དེའི་ཕྱིར། བདག་གོ་ཞེས་ཀྱང་བརྟགས་གྱུར་ཅིང་། །ཞེས་བྱ་བ་
གསུངས་སོ། །གཞན་གང་དག་འདི་ནི་ལྷས་དང་དབང་པོ་དང་སྒྲོའི་ཆོག་མ་ཅུ་ཟད་དེ།
འདི་ལ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ལས་གང་ཉོགས་པར་འགྱུར་བའི་བདག་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་
དེ། སེམས་ཅན་དུ་བབྱང་བའི་འདུ་བྱེད་བདག་མེད་པ་ངེས་པར་མི་གནས་པ། གནས་སུ་
མ་བྱས་པ་འདི་དག་ལ་ཡང་འཁོར་བ་མི་འཐད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་རིག་ནས། རྒྱ་དང་འབྲས་
བུའི་འབྲེལ་པ་ལ་སྦྱངས་པ། ཅི་ཅམ་དབང་པོའི་སྟོད་ཡུལ་བ། །སྦྱེས་བུ་དེ་ཅམ་ཉིད་དུ་
ཟད། །སྟོ་བསངས་མང་ཐོས་གང་སྦྱ་བ། །དེ་དག་སྦྱང་གིའི་རྩེས་དང་འབྲ། །མཛེས་མ་

ལེགས་པར་སྒྲོད་ཅིང་གོ། །ལུས་མཆོག་ཁྱོད་འདས་གང་དེ་མེད། །འཛིགས་རུང་སོང་བ་
 ཕྱིར་མི་ལྟོག། ལུས་འདི་ལུས་པ་ཅམ་དུ་ཟད། །ཅེས་ཟེར་བ་དག་གི་ལུས་དང་དབང་པོ་ལ་
 བདག་མེད་དོ་ཞེས་གྲང་བསྟན་པས། དེའི་ཕྱིར་བདག་མེད་ཅེས་གྲང་བསྟན་པར་འགྱུར།
 ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་སོ། །སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྟར་འདས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མཁྱེན་པ་
 རྟོག་ཏུ་མ་གྱུར་པ། འཇུག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བདག་དང་བདག་མེད་འགའ་ཡང་མེད་པར་
 བསྟན་པར་མཛད་པས། དེའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བདག་དང་ནི། །བདག་མེད་
 འགའ་ཡང་མེད་པར་བསྟན། །ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་སྒྲོས་
 པ་མེད་པ་ཉིད་ལེགས་པར་བྱགས་སུ་ཆུད་པའི་ཕྱིར་དང་། བདག་དང་བདག་མེད་པར་
 འཛིན་པ་ཉིད་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བདག་དང་བདག་མེད་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
 འཇུག་པའི་རྒྱ་མེད་པར་མཁྱེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བར་དགོངས་ཏེ། བདག་དང་
 བདག་མེད་པའི་རྣམ་པར་སྒྲོ་འདོགས་པས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་ཀུན་ཏུ་མི་
 རྟོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

འདིའི་དོན་ནི། ཆོག་རྒྱུད་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་སྤྲུལ་སྤྲེགས་ཀྱི་འདོད་པ་བཟོད་ནས།
 ཆོག་རྒྱུད་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་རང་ཉིད་ཀྱི་བཞེད་པ་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་པ་
 དང་པོ་གཉིས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲུ་མ་སྒྱུར་བར་ཕྱི་མ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲུ་སྒྱུར་ནས་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན། སྤྲུལ་སྤྲེགས་ཁ་ཅིག་གིས་བདག་ཏྟག་པ་མེད་ན་
 ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པར་མཐོང་ནས། བདག་ཏྟག་པ་ཡོད་ཅེས་ཁས་ལེན་
 པར་བསྟན། ཆོག་རྒྱུད་གཉིས་པས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ལ་སྒྲོངས་པའི་རྒྱུ་འཕྲུལ་པས།
 ཅི་ཅམ་དབང་པོའི་སྒྲོད་ཡུལ་ག། །སྤྲེས་བྱ་དེ་ཅམ་ཉིད་དུ་ཟད། །ཅེས་སྤྲེས་ནས་སྤྲེ་བ་སྤྲ་
 ཕྱིར་འགྲོ་འོང་བྱེད་པའི་བདག་མེད་ཅེས་ལོག་པར་འཛིན་ཚུལ་དེ་བསྟན། ཆོག་རྒྱུད་ཕྱི་མ་

གཉིས་ཀྱིས་སྒར་བཤད་པ་ལྟར། རི་ལྷ་རི་སྟེང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲོག་ཏུ་མ་གྱུར་པའི་
མཁུན་པ་མངའ་བའི་སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྟར་འདས་ཀྱིས། བདག་དང་བདག་མེད་གང་ཡང་
བདེན་པར་མེད་ཅེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་ལྟ་བུ་འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་པའི་
སྒྲོས་བྲལ་གྱི་ལྟ་བར་བསྟན་པས། རྣམ་རྟོག་ཐམས་ཅད་བཀག་པའི་ཡོད་མིན་མེད་མིན་
བསྒྲོམ་པ་ཙམ་ཞིག་ཆོག་རྒྱུ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་སྟུང་དུ་སྒྲུབ་པོ་དག་མ་འདྲིན་
ཞིག་འདེས་ན་བཤད་ཚུལ་ཕྱི་མ་ལྟར་ན། བྱེད་ཀྱིས་མགོན་པོ་སྐུ་སྤྱུང་བཞེད་པའི་ཆོས་
ལའོར་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གཞུང་འདིས་བསྟན་ཟེར་བ་དེ་དག་སོང་།

གཉིས་པ་བུཌ་སྤྱི་ལི་ཏ་ལས་བཤད་ཚུལ་ལ་ཡང་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་ནི། བུཌ་
སྤྱི་ལི་ཏ་ལས། ❶ སྤྱིས་པ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་བདག་དང་བདག་གི་མེད་ན། རི་ལྷ་རི་སངས་
རྒྱས་བཙུགས་ལྟར་འདས་རྣམས་ཀྱིས་དེ་དང་དེར་བདག་བསྟན་པ་མཛད། བཤད་པ་བདག་
མེད་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡང་མི་སྦྲ་སྟེ། འོག་ནས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་ལེན་❷ ལས་གཞན་མ་
ཡིན། འདི་ནི་ཉེར་ལེན་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་❸། །བདག་ནི་ཉེ་བར་ལེན་མེད་མིན། །མེད་པ་ཉིད་
དུའང་དེ་མ་དེས། །ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །འོན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྟར་མེས་ཅན་
རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་དང་བག་ལ་ཉལ་མཁུན་པ་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་རྣམས་
ཀྱི་མདོན་པར་ཞེན་པ་བསྒྲོག་པའི་ཕྱིར། བདག་གོ་ཞེས་ཀྱང་བཏགས་གྱུར་ཅིང་། །བདག་
མེད་ཅེས་ཀྱང་བསྟན་པར་འགྱུར། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བདག་དང་ནི། །བདག་མེད་
འགའ་ཡང་མེད་པར་བསྟན། །དེ་ལ་གདུལ་བྱ་གང་དག་ལ་འདྲི་གཏེན་འདི་མེད་དོ། །འདྲི་ག་
ཏེན་པ་རོལ་མེད་དོ། །སེམས་ཅན་རྩུས་ཏེ་སྐྱེ་བ་མེད་དོ། །སྦྱུང་པའི་ལྟ་བུ་བྱུང་བར་
གྱུར་པ། འོག་པར་འདྲིན་པ་ལ་མདོན་པར་ཞེན་པས་སེམས་སྤོངས་པས། འདྲི་གཏེན་པ་
རོལ་ལ་མི་སྒྲོས་པས། འདྲི་གཏེན་གྱི་ཚུལ་ལས་འདས་པས། མི་འདྲེ་མ་པ་སེམས་ཅན་

དཔྱལ་བའི་གཡང་ས་ཆེན་པོ་ལ་མངོན་པར་སྟོགས་པ་དེ་དག་གི་བདག་མེད་པར་ལྟ་བ་
བསྟོག་པའི་ཕྱིར། བདག་གོ་ཞེས་གྲང་བཏགས་སོ། །

གདུལ་བྱ་གང་དག་ལས། ལས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་དང་
དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་དག་ཟ་བ་གང་ཡིན་པ་དང་། བདག་གིས་
བཅིངས་པ་དང་། ཐར་པ་དག་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་འགའ་ཞིག་ཡོད་
དོ། །གཞན་དུ་ན་བདག་མེད་ན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་སྟུམ་པའི་
ལྟ་བ་དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་བར་གྱུར་པ། འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་ལྷུང་བ། ངར་འཛིན་པ་དང་
ང་ཡིར་འཛིན་པའི་ཚུ་སྤྱོད་འཛིན་བྲིས་བེན་པ། ལྟ་བའི་ཚུ་བོས་སེམས་གཡེངས་པ། སྤྱིད་
པའི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པ་དེ་དག་གི་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་བསྟོག་པའི་ཕྱིར། བདག་མེད་དོ་ཞེས་
གྲང་བསྟན་ཏོ། །གདུལ་བྱ་བཟང་པོ་གང་དག་དགེ་བའི་རྩ་བའི་ཚོགས་ཡོངས་སུ་སྤྲིན་པ།
སྤྱིད་པའི་ཚུ་བོ་ལས་བརྒལ་བར་བྱས་པ། དོན་དམ་པའི་གཏམ་གྱི་སྟོན་དུ་གྱུར་པ་དེ་དག་
ལ། སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྡན་འདས་དོན་དམ་པའི་དེ་ཁོ་ན་སྟོན་པ་རྣམས་པར་འདྲེན་པ་ཆེན་
པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱུ་མ་འདི་ནི་བྲིས་པ་འབྲིད་པ་སྟེ་འདི་ལ་བདག་དང་བདག་མེད་པ་འགའ་
ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་བསྟན་ཏོ། །སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྟས་གྲང་། ❶མེད་❷དང་ཡོད་དང་
གཉིས་ཀ་དང་། །གཉིས་ཀ་མིན་པའང་སྟོན་མཛད་དེ། །ནད་ཀྱི་དབང་གི་ངེས་པར་
ནི། །སྟོན་ནི་འཕྲོད་❸པར་འགྱུར་བ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་པ་འདི་ཡིན་ལ།
འདིའི་དོན་ནི། གདུལ་བྱ་གང་དག་འཛིན་ཏེན་འདི་དང་འཛིན་ཏེན་པ་རོལ་ཏུ་འགོ་བའི་
བདག་མེད་པར་མངོན་པར་ཞེན་ནས་སྟོག་པ་ལ་འཛིན་མེད་དུ་སྦྱུད་པས། སེམས་ཅན་
དཔྱལ་བའི་གཡང་ས་ཆེན་པོར་ལྷུང་བ་དེ་དག་གི་བདག་མེད་པར་ལྟ་བ་བསྟོག་པའི་ཕྱིར་དུ།
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བདག་གོ་ཞེས་གྲང་བཏགས་པ་སྟེ་བདག་ཡོད་པར་བསྟན་ཏོ། །དེའི་རྗེས་

སུ་གདུལ་བྱ་གང་དག་དག་སྒྲིག་གི་ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་བདེ་སྐྱབས་ཟ་བ་
སྟེ་ཡོངས་སྤྱོད་པ་པོ་དང་། བཅིངས་ཐར་གྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་རང་སྐྱེ་ཐུབ་པའི་བདག་ཡོད་དེ།
དེ་མེད་ན་ལས་འབྲས་མི་འཐད་སྟམ་པའི་བདག་ལྟ་བུ་སྒྲིག་པའི་ཕྱིར་དུ། དེ་འབྲའི་བདག་མེད་
ཅེས་ཀྱང་བསྟན་ཏོ། །དེའི་རྗེས་སུ་གདུལ་བྱ་གང་དག་དག་ཅ་སྒྲིག་པ། སྒྲིག་པའི་ཚུ་བོ་ལས་
བཀལ་བྱས་པ། རོན་དམ་པའི་གཏམ་གྱི་སྒྲོན་དུ་གྱུར་པ་དེ་རྣམས་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ།
བདག་དང་བདག་མེད་པ་འགའ་ཡང་བདེན་པར་མེད་ཅེས་བསྟན་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན།

བཤད་ཚུལ་གཉིས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། ^①ཡང་ན་འདི་ནི་དོན་གཞན་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་
མཐོང་བ་ལ་རྒྱབ་གྱིས་སྟོགས་པ། ཐམས་ཅད་ཞེས་པ་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་
མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་རང་གི་ཉོག་གའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ། བདག་མེད་ན་འདི་དག་
ཐམས་ཅད་མི་འཐད་དོ་ཞེས་སྒྲགས་པ་ཁ་ཅིག་གིས། བདག་གོ་ཞེས་ཀྱང་བཏགས་སོ། །དེ་
བཞིན་དུ་སྒྲོ་གྲོས་རྣམ་པར་སྤོངས་པ་མེད་པ་དག་གིས་འཇིག་རྟེན་ཕྱང་བར་^②བྱེད་པ་
ལས་དང་འགོ་བ་སྒྲོག་དུ་གྱུར་པ་གཞན་དག་གིས་བདག་མེད་དོ་ཞེས་ཀྱང་བསྟན་
ཏོ། །སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་མཐུན་པ་བརྟེན་
པ་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། འགོ་བ་ལ་པན་གདགས་པར་བཞེད་པས། དེ་
གཉིས་ཀྱི་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་ངེས་པར་བསལ་ཏེ། དབྱུ་མའི་ལམ་བདག་དང་བདག་མེད་པ་
གང་ཡང་མིན་པ། འདི་ཡོད་པས་འདི་འབྲུང་ལ། འདི་མེད་ན་འདི་མི་འབྲུང་དོ་ཞེས་བྱ་བ་
ཉིད་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས།

དེའི་དོན་ཡང་རྟེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱེ་གས་ཀྱི་འདོད་པ་བརྗོད་ནས། རྟེན་
པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཞེད་པ་སྟོན་པ་ཡིན་པས། དེའི་ཚུལ་བཤད་ན། དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་ལ་རྒྱབ་གྱིས་སྟོགས་པ། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཐམས་

ཅད་མཁྱེན་པར་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན། ཕྱི་རོལ་པ་རང་གི་ཉོག་གའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་
སྤྱི་ལོ་གསུམ་གྱི་ཁ་ཅིག་གིས་བདག་མེད་ན་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འདི་དག་ཐམས་
ཅད་མི་འཐད་སྒྲུལ་ནས། བདག་ཉལ་པ་ཡོད་ཅེས་ཀྱང་བཏགས་པ་སྟེ་འདོད་དོ། །དེའི་རྗེས་
སྤྱི་ལོ་གསུམ་རྣམ་པར་མོངས་པའི་མེད་པ་བ་རྒྱང་འཕེན་པ་དག་གིས་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་ཏུ་
འགྲོ་འོང་གྱིད་པའི་བདག་མེད་དོ་ཞེས་ཀྱང་བཏགས་པ་སྟེ་འདོད་དོ། །སངས་རྒྱས་བཙུགས་
ལྟར་འདས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པ་མེད་པའི་མཁྱེན་པ་བརྟེན་པ། ཤེས་བྱ་
ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་གཟེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས། འགྲོ་བ་ལ་ཕན་པར་བཞེད་ནས་
བདག་དང་བདག་མེད་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་བདེན་པར་མེད་དོ་ཞེས་བསྟན་ཏེ་^༡། དབུ་མའི་
ལམ་བདག་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་། བདག་མེད་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་གང་ཡང་མ་ཡིན་
པ། འདི་ཡོད་ན་འདི་འབྱུང་ལ། འདི་མེད་ན་འདི་མི་འབྱུང་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཙམ་ཞིག་བསྟན་
ཏོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

འདི་ཡོད་པས་འདི་འབྱུང་ལ། འདི་མེད་ན་འདི་མི་འབྱུང་དོ་ཞེས་པའི་དོན་གང་
ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ནི་སྟོང་ཉིད་ཟབ་མོ་སྟོན་པའི་ཆོག་ཡིན་ཏེ། བདེན་པས་སྟོང་པ་མིན་པའི་
ཆོས་འདི་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཡོད་ན། སྟོང་ཉིད་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཅིག་ཡོད་དགོས་ན་འང་།
སྟོང་ཉིད་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། བདེན་པས་མི་སྟོང་པའི་ཆོས་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །མདོར་ན་བདག་དང་བདག་མེད་གཉིས་
ཀ་བདེན་པར་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་མཐར་ཐུག་མིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས་ལྷགས་འདི་ལ་
རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲུ་ཐེབས་ཀྱིས། དེ་ལྟ་མིན་པར་ཆོག་འདི་ཙམ་ལ་
ཡང་འབྲུ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཐེབས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་དཀའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྩ་ཤེས་ལས། ^༢གཤམ་ཏེ་
སྟོང་མིན་ཅུང་ཟད་ཡོད། །སྟོང་པ་ཅུང་ཟད་ཡོད་པར་འབྱུང་། །མི་སྟོང་ཅུང་ཟད་ཡོད་མིན་

ན། །སྟོང་པ་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་དོན་གཅིག་གོ། །གཞན་ཡང་།
བུཏྱ་ལྷ་ལི་ཏ་ལས། ^①སྤྲུལ་པ་དེ་ལྟར་བདག་དང་བདག་གི་མེད་ན་ངི་ལྟར་སངས་རྒྱས་
བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་དེ་དང་དེར་བདག་བསྟན་པ་མཛད། བཤད་པ། བདག་མེད་
པ་ཁོ་ན་འོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡང་མི་སྤྲུལ་སྟེ། ཞེས་ཅེ་ཤེའི་ལུང་བྲངས་ནས་བསྐྱབས་པ་དང་།
ཤེས་རབ་སྟོན་མེ་དང་ཆོག་གསལ་དུ་ཡང་བདག་ཡོད་པར་མང་དུ་བཤད་འདུག་པ་ལ།
བྱེད་ཀྱིས་གོང་འོག་ཀུན་ཏུ་བདག་མེད་ཅེས་ཡང་ཡང་སྤྲུལ་འདུག་པ་འདི། འགྲེལ་པ་
འགྲེལ་བཤད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དང་རྒྱབ་འགལ་ལོ། །

གསུམ་པ་ཆོག་གསལ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ལ་ཡང་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་
འཆད་པ་ལ། ཆོག་གསལ་ལས། ^②བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ནི་སྦྱིར་གསུང་རབ་ལས།
བདག་གོ་ཞེས་ཀྱང་བཏགས་གྱུར་ཅིང་། །བདག་མེད་ཅེས་ཀྱང་བསྟན་པར་
འགྱུར། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བདག་དང་ནི། །བདག་མེད་འགའ་མེད་ཅེས་ཀྱང་
བསྟན། །འདིས་^③དགོངས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་ན་གང་དག་ལྟ་བུ་དན་པའི་རབ་རིབ་ཀྱི་
ཡིང་ཐོག་འཐུག་པོས་སྟོའི་མིག་མ་ལུས་པར་བཀའ་པས་དངོས་པོའི་རྣམ་པ་འཛིག་ཏེན་
པའི་ལྟ་བུ་དེ་མ་མེད་པའི་ཡུལ་ལས་མ་འདས་ཀྱང་། མ་མཐོང་བར་གྱུར་པ་ཐ་སྙད་ཀྱི་
བདེན་པ་ལ་གནས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་བཞིན་དུ། ས་དང་ཁྱ་དང་མེ་དང་རྩྭ་དང་ཞེས་བྱ་བའི་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་ཙམ་ཀྱི་རྩེས་སུ་འདུག་པ་ལྟར་ལེན་པ། ཅེ་དང་ཆན་དང་པམས་དང་། ཁྱ་དང་བྱོད་
ལ་སོགས་པ་རྩེས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡོངས་སུ་སྟོན་པ་ཙམ་ཀྱི་རྒྱུན་ལས་བྱུང་ཞིང་། ལྟོས་པ་
དང་བརྒྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱས་པའི་བྱེད་པར་དང་ལྷན་པའི་ཆང་དམིགས་པ་ལྟར། ལྟོ་
རྒྱར་རྒྱར་པོ་ལ་སོགས་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་སྟོན་པ་ཙམ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་སྟོ་
བ་སྟོན་ཀྱི་མཐའ་དང་བྱི་མའི་མཐའ་ལ་སྦྱར་བ་འདེབས་པར་ཞུགས་པ། འཛིག་ཏེན་འདི་

ཡང་མེད། ལེགས་པར་བྱས་པ་དང་ཉེས་པར་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་
 པ་ཡང་མེད། སེམས་ཅན་རྩུས་ཏེ་སྐྱེ་བ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་འཇིག་
 ཉེན་པ་རོལ་དང་བདག་ལ་སྐྱར་པ་འདེབས་པར་བྱེད་པ། དེ་ལ་སྐྱར་པ་བཏབ་པས་འབྲས་
 བྱ་བྱེད་པར་འཕགས་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་མཐོ་རིས་དང་བྱང་གོལ་གྱི་བྱེད་པར་འཕེན་པ་ལ་
 རྒྱབ་ཀྱིས་སྤྱོད་པས་པ། ཉག་ཏུ་རྒྱན་མི་འཆད་པར་མི་དགེ་བའི་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་
 པ་ལ་ཞུགས་པས་དཔྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་གཡང་ས་ཆེན་པོར་ལྷུང་བ་ལ་མངོན་དུ་
 སྤྱོད་པས་པ་དེ་དག་གི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བ་དེ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་ཞིང་། གདུལ་བྱ་
 དམན་པ་དང་འབྲིང་པོ་དང་མཆོག་རྗེས་སུ་གཟུང་བར་བཞེད་པས། གདུལ་བྱ་དམན་པ་
 སྤྱིག་པ་མི་དགེ་བ་བྱེད་པ་རྣམས་མི་དགེ་བ་ལས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་
 བཅོམ་ལྷན་འདས་སྤྱོད་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་དབྱེ་བས་ཐ་དད་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་
 ཁམས་ཀྱི་བསམ་པ་རྗེ་ལྟ་བ་བཞེན་དུ་རྗེས་སུ་གཤེགས་པ། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་མ་
 ལུས་པ་བསྐྱལ་བར་བྱགས་དམ་བཅས་པ་སྐྱབ་པ་ལྟར་མཛད་པ། ཐབས་དང་མཁྱེན་རབ་
 དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ། འགྲོ་བ་དུ་མའི་དཔེ་རྒྱ་མི་མངའ་བའི་གཉིན། ཉོན་
 མོངས་པའི་ནད་མ་ལུས་པར་གསོ་བར་མཛད་པ། ལྷན་པའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་
 འགའ་ཞིག་ཏུ་བདག་གོ་ཞེས་ཀྱང་བཏགས་གྱུར་ཅིང་སྟེ་བཞག་པར་གྱུར་ཏོ། །

རྒྱ་མེད་པར་སྐྱབ་པ་དགག་པའི་འཐད་པ་ནི། བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་བཏག་པ་དང་།
 རྒྱ་མེད་ལས་ཀྱང་མིན། ཞེས་བྱ་བ་དེ་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་རྒྱས་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།
 དེ་དགག་པའི་ཕྱིར་འདིར་ཡང་འབད་པ་མི་བྱའོ། །གང་དག་དགེ་བའི་ལས་བྱེད་ཅིང་མི་
 དགེ་བ་ལས་ལོག་པ། བདག་ཡང་དག་པར་ལྟ་བ་མཁྱེགས་པ་བྱ་སྟེ་བྱ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་རིང་
 བས་བརྟོད་པ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་རིང་པོར་ཕྱིན་ཡང་ཁམས་གསུམ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་ནས་ཐུ་

ངན་ལས་འདས་པའི་གྲོང་སྲུང་ཞི་བར་འགྲོ་བར་མི་རྒྱས་པ་གདུལ་བྱ་བར་མ་དེ་ཉིད་^①འཇིག་
ཆོག་ལ་ལྟ་བར་མངོན་པར་ཞེན་པས་སྟོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་ངན་ལས་འདས་
པ་ལ་འདུན་པ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ནི། སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྟན་འདས་རྣམས་ཀྱིས།
བདག་མེད་ཅེས་ཀྱང་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །

གང་དག་སྟོན་གོམས་པའི་བྱད་པར་གྱིས་ཟབ་མོའི་ཆོས་ལ་ལྟག་པར་མོས་པ་
རྩིས་སུ་འགྲེལ་པའི་ས་བོན་ཡོངས་སུ་སྟོན་པར་གྱུར་པ་ཐོབ་པ། ལྷ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་
ཉེ་བར་གནས་པ། བདག་ལ་ཆགས་པ་དང་བལ་བ། ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་གསུངས་རབ་གྱི་
དོན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཆོག་ཏུ་ཟབ་པའི་གཏིང་དཔོག་པར་རྒྱས་པ། གདུལ་བྱ་མཆོག་ཏུ་
གྱུར་པ་དེ་དག་ལ་ནི་ལྟག་པར་མོས་པའི་བྱད་པར་ངེས་པར་བཟུང་ནས། སངས་རྒྱས་
རྣམས་ཀྱིས་བདག་དང་ནི། །བདག་མེད་འགའ་མེད་ཅེས་ཀྱང་བསྟན་ཏེ། ཇི་ལྟར་བདག་ཏུ་
ལྟ་བ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། དེའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པ་བདག་མེད་པར་ལྟ་བ་
ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་བདག་འགའ་ཡང་མེད་ལ། བདག་མེད་པ་
འགའ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

རྩི་སྐད་དུ་མདོ་ལས། འོད་སྤངས། བདག་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མཐའ་གཅིག་གོ། །
བདག་མེད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མཐའ་གཉིས་པའོ། མཐའ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབྱས་གང་ཡིན་པ་
དེ་ནི་གཟུགས་མེད་པ། བསྟན་དུ་མེད་པ། ཉེན་མེད་པ། སྤང་བ་མེད་པ། རྣམ་པར་རིག་པ་
མེད་པ། གནས་མེད་པ་སྟེ། འོད་སྤངས། འདི་ནི་དབྱ་མའི་ལམ་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡང་དག་
པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆའི་འབྲེང་བ་
ལས་ཀྱང་། ^②དེ་ལྟར་བདག་དང་བདག་མེད་པ། །ཡང་དག་ཇི་བཞིན་དམིགས་སུ་
མེད། །བདག་དང་བདག་མེད་ལྟ་བུ་ནི། །དེ་ཕྱིར་ཐུབ་པ་ཆེན་པོས་བསྐྱོད། །མཐོང་དང་

ཐོས་སོགས་སྤྱོད་པ་ཡིས། །བདེན་མིན་རྒྱན་པ་མིན་པར་གསུངས། །སྤྱོད་པ་ལས་མི་
མ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་འགྱུར་བས། །དེ་དག་གཉིས་ཀ་དོན་དུ་མིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གང་
གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་འདུལ་བའི་སྤྱོད་པ་དམན་པ་དང་། བར་མ་དང་མཆོག་གི་བསམ་པ་ཐ་
དད་པ་ཉིད་ཀྱིས་བདག་དང་བདག་མེད་པ་དང་། གཉིས་ཀ་དག་གི་པའི་སྤྱོད་པ་སངས་
རྒྱུས་བཅོམ་ལྟན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པ་དེའི་ཕྱིར། དབུ་མ་པ་
རྣམས་ལ་ལུང་གི་གཞོན་པ་མེད་དོ། །

དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྤྱོད་པ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྟས། ❶བསོད་ནམས་མིན་པ་དང་པོར་
བསྐྱོད། །བར་དུ་བདག་ནི་བསྐྱོད་པ་དང་། །ཕྱིས་ནི་ལྟ་ཞིག་ཀྱན་བསྐྱོད་པ། །གང་གིས་
ཞེས་དེ་མཁས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་པ་དཔོན་གྱི་ཞལ་སྤྱོད་ནས་
ཀྱང་། ❷བར་སྤྱོད་པ་དག་རི་ལྟ་བུར། །ཡི་གེའི་ཕྱི་མོ་སྤྱོད་པ་འཇུག་ལྟར། །དེ་བཞིན་
སངས་རྒྱུས་གདུལ་བྱ་ལ། །རི་ཅམ་བཟོད་པའི་ཆོས་སྤྱོད་ཏོ། །ཁ་ཅིག་ལ་ནི་སྤྱོད་པ་
ལས། །རྣམ་པར་བསྐྱོད་ཕྱིར་ཆོས་སྤྱོད་ཏོ། །ཁ་ཅིག་བསོད་ནམས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། །ཁ་
ཅིག་ལ་ནི་གཉིས་བརྟན་པ། །ཁ་ཅིག་ལ་ནི་གཉིས་མི་བརྟན། །ཟབ་མོ་ཁུ་འཁྱིལ་ཅན་
འཛིག་❸པ། །སྤྱོད་ཉིད་སྤྱོད་རྗེའི་སྤྱོད་པོ་ཅན། །བྱང་ཆུབ་བསྐྱུང་པ་ཁ་ཅིག་ལ་འོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །ཞེས་པ་འདི་གསུངས།

འདི་དག་གི་དོན་ནི། ཁོ་ན་རེ། བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ལས། རང་དང་ཕྱི་རོལ་ཉིད་དག་
ལ། །བདག་དང་བདག་གི་སྤྱོད་པ་ཐད་ན། །ཉེ་བར་ལེན་པ་འགག་འགྱུར་ཞིང་། །དེ་ཐད་པ་ན་
སྤྱོད་པ་ཐད། །ཅེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཛོན་སྤྱོད་པ་དུ་རྟོགས་པའི་རོར་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་མ་
དམིགས་པས་འཛིག་ལྟའི་རྣམ་རྟོག་ཐད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ན། མདོ་ལས། བདག་ཉིད་
བདག་གི་མགོན་ཡིན་གྱི། །གཞན་ནི་སྤྱོད་པ་མགོན་དུ་འགྱུར། །བདག་ཉིད་ལེགས་པར་

དུལ་བས་ནི། །མཁས་པས་མཐོ་རིས་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། གནག་དང་དཀར་
བའི་ལས་ནི་འཇིག་མི་འགྱུར། །བདག་གིས་བྱས་པ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བ་ཡིན། །ཞེས་མང་
དུ་གསུངས་པ་དང་ཇི་ལྟར་མི་འགལ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་སྟོན་པ་ལ། བདག་གོ་ཞེས་ཀྱང་
བཏགས་གྱུར་ཅིང་། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། གང་དག་འཇིག་རྟེན་སྣ་མ་ནས་
འདིར་འོང་བ་དང་། འདི་ནས་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་ཏུ་འགོ་བའི་སེམས་ཅན་དང་བདག་དང་
འདིར་སྐྱད་པའི་དཀར་ནག་གི་ལས་ལས་པ་རོལ་ཏུ་བདེ་སྐྱག་འབྱུང་བ་ལ་སྐྱར་བ་
འདེབས་པའི་གདུལ་བྱ་དམན་པ་སྡིག་པ་ལ་འཛེམ་མེད་དུ་འཇུག་པ་ནམས་ལས་འབྲས་
ཀྱི་ངེས་པ་བསྐྱེད་ནས་མི་དགེ་བ་ལས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཅན་མས་ཀྱིས་མདོ་
སྡེ་ཁ་ཅིག་ཏུ་བདག་གོ་ཞེས་ཀྱང་བཏགས་པར་གྱུར་པ་སྟེ་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་
ཡོད་དུ་འཇིན་པའི་ཡུལ་སྐྱོན་མ་གྱུར་པར། ལས་གསོག་པ་དང་འབྲས་བྱ་སྤྱོད་བའི་བདག་
ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །དེའི་རྗེས་སུ་གང་དག་དགེ་བ་བྱེད་ཅིང་མི་དགེ་བ་ལས་སྐྱེད་
པ་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དམ་པོས་བཅིངས་པ་བྱ་སྐད་བྱ་ཤིན་ཏུ་རིང་པོས་བརྟོད་པ་ལྟར།
ཤིན་ཏུ་རིང་བར་ཕྱིན་ཀྱང་ཁམས་གསུམ་ལས་འདས་ནས་ཐར་པའི་གྲོང་ཁྱིམ་དུ་འགོ་
མི་རྒྱས་པའི་གདུལ་བྱ་བར་མ་དེ་དག་འཇིག་རྟེན་སྟོན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། སྤང་འདས་ལ་
འདུན་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་མདོ་ཁ་ཅིག་ཏུ་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་ཀྱི་
བདག་མེད་དོ་ཞེས་ཀྱང་བསྟན་པར་གྱུར་ཏོ། །གང་དག་སྟོན་གོམས་པའི་བྱད་པར་གྱི་
ཆོས་ཐབ་མོ་ལ་ལྟག་པར་མོས་པའི་ས་བོན་སྟོན་པ་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ཤིན་ཏུ་ཐབ་པའི་
གཏིང་དཔོག་རྒྱས་པའི་གདུལ་བྱ་མཆོག་ལ་ནི། བདག་འགའ་དང་བདག་མེད་པ་འགའ་
ཡང་ཡང་དག་པའམ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དོ་ཞེས་ཀྱང་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལ་འོད་
སྤངས་ཀྱིས་ཞུས་པ་དང་། རིན་ཆེན་འབྲེང་བའི་ལུང་གཉིས་བྲངས་ལ།

དེ་ཡང་རིན་ཆེན་འབྲེང་བར། ^①དེ་ལྟར་བདག་དང་བདག་མེད་པར། །ཡང་དག་རི་
བཞིན་དམིགས་སུ་མེད། །ཅེས་དང་། རྟོགས་ལས་མི་མཐུན་རྟོགས་འགྱུར་བས། །དེ་
དག་གཉིས་ཀ་དོན་དུ་མིན། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་བདག་དང་བདག་མེད་
གཉིས་ཀ་ཡོད་མོད་ཀྱང་། དོན་དམ་པར་མེད་པས་ཡང་དག་པར་དམིགས་སུ་མེད་པ་
དང་། མཐུན་རྟོགས་བདག་མེད་དང་། དེའི་མི་མཐུན་རྟོགས་བདག་གཉིས་ཀ་དོན་དུ་
བདེན་པར་མེད་ཅེས་གསུངས་སོ། །བཤད་ཚུལ་དང་པོ་འདི་ནི་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། བསོད་
ནམས་མིན་པ་དང་པོར་རྫོགས། ཅེས་སོགས་དང་། རིན་ཆེན་འབྲེང་བར། བརྒྱ་སྟོད་པ་དག་
རི་ལྟ་བུར། །ཞེས་སོགས་དང་མཐུན་ལ། དེ་ཡང་བཞི་བརྒྱ་པའི་རྣམ་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་
དོན་སྒར་བཤད་པ་རྣམས་དང་མཐུན་ཞིང་། རྣམ་པ་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་དོན་དཔལ་ལྡན་ཟླ་
བས་བཤད་ཚུལ་ནི། དེའི་འགྲེལ་པར། ^②བྱི་ནས་ནི་བདག་ལ་ཆགས་པ་ཡང་དག་པར་
སྟོན་པའི་ཕྱང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དག་ལ་ཆགས་པ་ཡང་ཡོངས་སུ་གཏང་བར་
བྱ་བའི་བྱིར། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བརྫོགས་པར་བྱའོ། །དེའི་བྱིར་དེ་ལྟར་ན་སྟོ་དང་ལྡན་པ་
འདི་ལེན་པ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདའ་སྟེ། དེ་ལྟར་རིམ་པ་འདིའི་སྟོ་ནས་གང་
ཞིག་གིས་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པའི་ཐབས་ཤེས་པ་དེ་ལ་ནི། སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྡན་འདས་
ཀྱི་བསྟན་པ་མཁས་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ནད་བྱིར་བཙུན་པའི་བྱ་བ་བཞིན་ནོ། །རི་ལྟར་
ནད་བྱིར་བཙུན་པ་དག་བྱ་བ་ལ་སྦྱུ་ཆོས་ལ་སོགས་པ་དག་བྱས་དང་། བྱ་བ་དང་འགལ་
བ་སྟོད་པའི་སྟོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཐར་པའི་ཚུལ་ལ་ཡང་དོ། །ཡང་རི་ལྟར་ལེན་
པ་མེད་པ་ཉིད་འདི་འཐོབ་ཅེ་ན། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་མཐོང་བ་
ལས་སོ། །ཞེས་ཐ་མར་ལྟ་བ་ཀྱན་རྫོགས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལྟ་བ་དེ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་
བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་གསལ་བར་བཤད་པའི་བྱིར།

ཆོག་གསལ་ལས་བཤད་ཚུལ་གཉིས་པ་ནི། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ^①ཡང་ན་འདི་འདྲི་
 རོན་གཞན་ཡིན་ཏེ། འདུ་བྱེད་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འཇིག་པའི་ངང་ཅན་རྣམས་ལ་ལས་དང་
 འབྲས་བུའི་འབྲེལ་པ་མེད་པར་བལྟས་ནས། གངས་ཅན་ལ་སོགས་པ་དག་གིས་བདག་གོ་
 ཞེས་ཀྱང་བཏགས་གྱུར་ཅིང་། འཐད་པས་འཁོར་བ་པོ་བདག་མ་མཐོང་ཞིང་འཇིག་ཏེན་
 རྒྱང་འཕེན་པ་དག་གིས། ཇི་ཅམ་དབང་པོའི་སྟོང་ཡུལ་ག། །སྐྱེས་བུ་དེ་ཅམ་ཉིད་དུ་
 ཟད། །བཟང་མོ་མང་ཐོས་གང་སྤྲོ་ག། །དེ་དག་སྤྱང་ཀའི་རྩེས་དང་འབྲ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་
 སོགས་པས། བདག་མེད་ཅེས་ཀྱང་བལྟན་པར་འགྱུར་ལ། རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་དམིགས་
 པའི་སྐྱེ་ཤད་དག་ལ་རབ་རིབ་མེད་པ་དག་པ་ལྟར་དངོས་པོ་གྱིས་པའི་སྐྱེ་བོས་བཏགས་པ་
 བདག་དང་བདག་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མ་གཟིགས་
 པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བདག་དང་ནི། །བདག་མེད་འགའ་མེད་
 ཅེས་ཀྱང་བལྟན། །ཅེས་བྱ་བའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འབྲེལ་པ་སྤྲ་མ་གཉིས་དང་
 འཆད་ཚུལ་གཅིག་པས། དང་པོ་ནི། གངས་ཅན་པས་འདུས་བྱས་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་
 པའི་ངང་ཅན་རྣམས་ལ་ལས་དང་འབྲས་བུའི་འབྲེལ་པ་མེད་པར་བལྟས་ནས། བདག་ཏྟག་
 པ་ཡོད་ཅེས་ཀྱང་བཏགས་སོ། །རྒྱང་འཕེན་པ་ལ་སོགས་པས། ཅི་ཅམ་དབང་པོའི་སྟོང་
 ཡུལ་ག། །སྐྱེས་བུ་དེ་ཅམ་ཉིད་དུ་ཟད། །ཅེས་སྤྲས་ནས་སྐྱེ་བ་སྤྱིར་འགོ་འོང་བྱེད་པའི་
 བདག་མེད་དོ་ཞེས་ཀྱང་བཏགས་སོ། །ཞེས་པ་ནི་རྟེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ལྟ་སྟེགས་
 པའི་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། རྟེན་པ་སྤྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་
 ལས་བཤད་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་སློ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་རྣམས་
 ལ། བདག་དང་བདག་མེད་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཅེས་བལྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་བྱེད་ཀྱིས་རྩ་ལེ་ལས། བདག་གོ་ཞེས་ཀྱང་བཏགས་གྱུར་ཅིང་། །ཞེས་

སོགས་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། བསོད་ནམས་མིན་པ་དང་པོར་ལྟོག་། ཅེས་སོགས་ཀྱིས་
 ལྷ་སྐྱབ་ཡབ་སྐུ་བཞེད་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་ཅིང་། བྱང་པར་རྒྱང་
 པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡང་དགག་བྱར་བཤད་ནས། ཡོད་མིན་མེད་མིན་
 སྟོམ་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི། འགྲེལ་བྱེད་རྣམས་བྱང་དུ་བསད་ནས་སྐྱོན་
 པོ་རྣམས་མགོ་སྐྱོར་བའི་ཆེད་དུ་བརྒྱན་ཆེན་པོ་ལ་བས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་འགྲེལ་པ་
 གསུམ་གར། བདག་གོ་ཞེས་ཀྱང་བཏགས་བྱུར་ཅིང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་འཆད་པ་ན།
 སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་གདུལ་བའི་རིམ་པ་བསྟན་པའི་བཤད་ཚུལ་གཅིག་དང་། རྒྱང་
 པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་པའི་འདོད་པ་བརྗོད་ནས། རྒྱང་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་བཞེད་པ་སྟོན་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་གཉིས་བཤད་ཅིང་། བཤད་ཚུལ་ཕྱི་མ་ལྟར་
 ན། ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པ་ལ་སྦྱོར་བ་ཁེགས་ཤིང་།
 བཤད་ཚུལ་དང་པོ་ལྟར་ན་བྱེད་ཀྱིས་ལྷ་བའི་འཛོག་ཚུལ་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཐ་མ་
 ལྟ་བ་ཀྱན་ལྟོག་གི་སྐབས་སུ་ཤེས་རབ་སྟོན་མེད། དོན་དམ་པར་བདག་དང་བདག་མེད་པ་
 འགའ་ཡང་མེད་པར་བསྟན་པ་མཛད་པས། ཞེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་བསྟོམ་པའི་
 ཆོ། བདག་དང་བདག་མེད་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མེད་པར་བསྟོམ་དགོས་ཞེས་བཤད།
 ཆོག་གསལ་དུ་རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་བྱངས་ནས་བདག་དང་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་ཡང་དག་
 པར་བྱབ་པ་མེད་པར་བསྟོམ་དགོས་ཞེས་བཤད། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པར་དངོས་པོ་
 ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྟོམ་དགོས་ཞེས་བཤད་འདུག་པ། ལྷ་སྐྱབ་ཡབ་སྐུ་གྱི་
 གཞུང་དང་འགྲེལ་པ་དྲི་མ་མེད་པ་རྣམས་སོར་བཞག་ནས། རྗེ་ཙོང་ཁ་བས་རི་ལྟར་བཤད་པ་
 ལས་གཞན་དུ་འདའ་བར་མི་རུས་པས། ཆོས་རྗེ་ས་སྐྱ་པ་རྗེ་ཏས་བཤད་པ་ལྟར། ལན་གྱིས་
 ལྟོག་པར་མི་རུས་ན། །དེ་ཡི་རྗེས་འབྲང་དམ་པའི་ལུགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མཛད་ན་

མི་ལེགས་སམ། གཞན་ཡང་། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་ལས་
 རོན་དམ་བདེན་པ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བསྟན་པར་ཐལ། འཁོར་ལོ་བར་པར་རོན་དམ་བདེན་
 པ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བསྟན་པ་གང་ཞིག ། ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་འཁོར་ལོ་བར་
 པ་ཡིན་པ་མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་དངོས་
 འགལ། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། སྐུ་སྐྱབ་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བར་བའི་མཆོན་གཞི་
 མེད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཞན་ཡང་འཁོར་ལོ་དང་པོར་ཀུན་རྫོབ་ཐམས་ཅད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བསྟན་ཅེས་
 ཟེར་བ་ནི་ཡིད་ལ་གང་བླན་གྱིས་པ་སྟེ། འོན་ཀུན་རྫོབ་ཐམས་ཅད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་
 ལེན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་འབྲའི་བྱེ་བྲག་སྐྱབ་པ་ཡང་མེད། མདོ་སྡེ་པ་ཡང་མེད།
 སེམས་ཅམ་པ་ཡང་མེད། དབྱུ་མ་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་
 བས་བྱམ་པ་དང་ཆུ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཀྱི་རོན་དམ་དུ་མེད་པར་འདོད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། ❶ གང་ལ་བཅོམ་དང་སྒྲོ་ཡིས་གཞན། ། བསལ་ན་དེ་སྒྲོ་མི་འཇུག་
 པ། ། བྱམ་ཆུ་བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། ། ཡོད་དེ་རོན་དམ་ཡོད་གཞན་རོ། ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་སྡེ་པས་སྐྱི་མཆོན་ཐམས་ཅད་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་
 ཡོད་ཀྱང་རོན་དམ་པར་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས་མདོ་སྡེ་པའི་འདོད་
 པ་བཛོད་པའི་ཆེ། ❷ གཞན་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཡོད་པ་སྟེ། ། དེ་དག་རང་སྐྱིའི་མཆོན་ཉིད་
 བཤད། ། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་ཅམ་པས་ཀུན་
 བརྟགས་རྣམས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་འདོད་ཀྱང་བདེན་མེད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
 བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་གྲུབ་ཁས་ལེན་པའི་དབྱུ་མ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱེད་རྣམས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་རྟུ་ཤང་སྒྲོད་པ་འབྲུལ་ཡང་ལྟ་བ་མ་
 འབྲུལ། དེ་ཕྱིར་རྟུ་ཤང་གི་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་འདི་ཀ་སྒྲོམ་རྒྱུའི་ལྟ་
 བ་མ་ཞོར་བ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་མང་དུ་སྒྲུང་མོད། འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་
 བདུད་ཀྱིས་བར་ཆད་ཅོམ་པའི་ཆོག་ངན་ཡིན་ཏེ། སྤྱལ་པའི་ཆོས་རྒྱལ་ཁྱི་སྒྲོང་ལྷེ་བཙན་
 ཀྱིས། ངའི་ཡུལ་འདིར་ལྟ་བ་སྤྱུ་སྤྱུ་ཀྱི་ལུགས་སུ་གྱིས། རྟུ་ཤང་གི་ལྟ་བ་འཛིན་པ་བྱུང་ན་
 ཆད་པས་གཅོད་དོ་ཞེས་བཀའ་ཁྲིམས་བཙས་པ་ཡང་མ་ཐོས་པར་བཟད་དོ། །དེས་ན་སྒྲོབ་
 དཔོན་ཀ་མ་ལ་ལྷེ་ལས་རྟུ་ཤང་བཀག་པ་ཡང་། སྒྲོད་ཕྱོགས་ལ་སྤྱར་བ་བཏབ་པ་འགོག་
 པར་མ་བཟད། ལྟ་བའི་འདོད་ཚུལ་གཙོ་བོར་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་རྟུ་ཤང་གིས་མདོ་སྤེ་
 དགོངས་འབྲེལ་དུ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་དབྱུད་སྒྲོམ་དུ་གསུངས་པ་མཐོང་ནས་འདི་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་མ་ཡིན་ཞེས་རྟོག་པས་དེལ་བ་ན། སྒྲོབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ལྷེ་ལས་
 ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། ^❶གལ་ཏེ་ཆོས་ལ་བདག་མེད་སོ་སོར་རྟོག་ །སོ་སོར་དེ་
 བཏགས་གལ་ཏེ་སྒྲོམ་པ་ནི། །དེ་ནི་ཐུང་ན་འདས་ཐོབ་འབྲས་བུའི་རྒྱ། །རྒྱ་གཞན་གང་
 ཡིན་དེས་ནི་ཞེ་མི་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་མང་པོ་བྱངས་ནས་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་
 བྱེད་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་སྒྲོམ་པར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་གི་ཐ་ཆད་དེ་འགོག་
 པར་མཛད་ཅིང་། བྱེད་པར་སྒྲོམ་རིམ་གསུམ་པ་ལས། ^❷གང་དག་ཅི་ཡང་མི་སེམས་ཅི་
 ཡང་མི་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི། འཁོར་བ་ལས་ཡོངས་སུ་ཐར་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་ཅི་
 ཡང་མི་བསམ་མོ། །སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དག་གི་བསྐྱེད་པར་ཡང་མི་བྱའོ། །སྦྱིན་པ་ལ་
 སོགས་པའི་སྒྲོད་པ་ནི་སྦྱེ་བོ་སྒྲུན་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་སྟུམ་དུ་
 སེམས་ཤིང་། ཞེས་རྟུ་ཤང་གི་འདོད་པ་བརྗོད་ནས། དེ་འགོག་པ་ན་དེ་ཉིད་ལས། ^❸དེ་སྐད་
 གྱུང་སྤྱོད་པ་དེས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མཐའ་དག་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ

བ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས། དེ་སྤངས་ན་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པར་འགྱུར་
 རོ། །འདི་ལྟར་ཅི་ཡང་མི་བསམ་མོ་ཞེས་སྤྲོས་ན་ནི་ཡང་དག་པའི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་མཆོད་
 ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩ་བ་ནི་སོ་སོར་རྟོག་
 པ་ཡིན་པས། དེ་སྤངས་ན་རྩ་བ་བཅད་པའི་བྱིར། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་རབ་
 སྤངས་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟར་ཅི་ཡང་མི་བསམ་མོ་ཞེས་སྤྲོས་ན་ནི་ཡང་དག་པའི་སོ་སོར་
 རྟོག་པའི་མཆོད་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩ་བ་ནི་
 སོ་སོར་རྟོག་པ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྱད་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་སྤྲོས་པས་ཀྱང་སྤྱིན་པ་ལ་
 སོགས་པ་ཐབས་ཤིན་ཏུ་ཟུར་བྱིན་པར་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་འདི་ལྟ་སྟེ་ཤེས་རབ་
 དང་ཐབས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལོ། །

དེ་སྐད་འཕགས་པ་ག་ཡ་གོ་རི་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་ནམས་ཀྱི་ལམ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་འདི་གཉིས་ཏེ། གཉིས་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ།
 ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ལོ། །འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བ་བསྟན་པ་
 ལས་ཀྱང་བཀའ་སྩལ་ཏེ། ^①ཐབས་དང་ཤེས་རབ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའི་ལམ་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །དེ་བྱིར་ཐེག་པ་
 ཆེན་པོ་སྤྱོད་བ་ནི་ལས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཆེན་པོར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བུས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
 སྤྱོད་པ། ཐོས་པ་ཉིང་པ། བདག་གི་ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཇོག་པ། སྤྱི་བོ་མཁས་པ་ལ་
 བསྟན་པར་མ་བྱས་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་ཚུལ་མ་རྟོགས་པ།
 བདག་ཕྱང་བར་བྱས་པས་གཞན་ཡང་ཕྱང་བར་བྱེད་པ། རིགས་^②པ་དང་ཕྱང་དང་
 འགལ་བའི་དུག་གིས་བཏབ་པའི་ཆོག་ནི་མཁས་པ་བདག་ལ་ལེགས་སུ་འདོད་པས་
 ཐས་དུག་ཅན་བཞིན་དུ་རྒྱང་རིང་དུ་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱའོ། །ཞེས་ཏུ་ཤང་དང་བྱེད་

གཉིས་ལྟ་བའི་སྒོམ་ཚུལ་ལ་སྒོམ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྲི་ལས་བདག་ཕུང་གཞན་ཕུང་གི་
ལྟ་བུ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་གཟིགས་ཨེ་བྱུང་།

མདོར་ན་སྒོམ་རིམ་གསུམ་པ་འདི་ལ་ཞིབ་ཏུ་ལྟས་^①ལ་ཕྱིན་ཆད་ལམ་ནོར་བ་ལ་
ཕྱོག་ཤེས་བྱས་ན་མི་ལེགས་སམ། འོ་ན་མདོ་ལས་མ་མཐོང་བ་ནི་མཐོང་བ་དམ་
པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གང་ལ་ཡང་མི་ལྟ་བུ་ལྟ་བའི་མཆོག་ཡིན་པ་
སོགས་བྱེད་གྱིས་འགོག་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། འདི་ལ་དེ་བ་ལྟག་བསམ་རབ་
དཀར་ལས། ^②འོ་ན་གང་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་ཅིང་མི་སྒོམ་པ་དེ་ཀ་སྒོམ་པའི་མཆོག་ཡིན།
གང་ལ་ཡང་མི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟ་བའི་མཆོག་ཡིན། གང་ལ་ཡང་མི་སྐྱོད་པ་དེ་ཀ་སྐྱོད་པའི་
མཆོག་ཡིན་སྟུང་ན་ནི། དེ་འདྲ་སྒྲ་བ་དེ་ཉམས་ཉོགས་བཟང་བཟང་འདྲ་བ་ཞིག་འདུག་སྟེ།
ཞེས་སོགས་གྱི་ཐུགས་བྲེལ་བའི་བཀའ་བཀྱོན་མཛད་ནས། འོ་ན་ཅི་ཡང་མི་མཐོང་བ་དེ་
ཀ་མཐོང་བའི་མཆོག་དང་། གང་ལ་ཡང་མི་ལྟ་བུ་དེ་ཀ་ལྟ་བའི་མཆོག་ཏུ་རྒྱལ་བས་གསུང་
འདུག་པ་ཅི་ཡིན་སྟུང་ན། དེའི་དགོངས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཐབ་པར་ཡོད་པ་དོན་དུ་གཉིར་ཞིང་
གཟུ་བོར་གནས་ན་སྤར་གྱི་ཅིང་པོ་དེ་རྣམས་མ་ཡིན་གྱི། པ་སྤྲ་མ་མཁས་པའི་མན་ངག་
ཁུངས་མ་ཁོ་བོས་འཕོགས་པར་འདོད་དེ། དེ་ཞིག་དུས་ལ་མ་གནང་བས། ཞེས་གསུངས་
ནས་སྐབས་འདིར་གསལ་བར་མ་བཤད་ལ། འོན་ཀྱང་རྗེའི་གསུང་རབ་གཞན་ལ་བརྟེན་
ནས་ཁོ་བོས་ཅུང་ཐད་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

དེའི་དོན་ནི། ཕུང་སོགས་གྱི་གནས་ལུགས་མདོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་མཉམ་
གཞག་གི་གཟིགས་དོར། ཕུང་སོགས་མེད་པའམ་ཕུང་སོགས་མ་མཐོང་བ་དེ་ཀ་ཕུང་
སོགས་གྱི་གནས་ལུགས་མཐོང་བའམ་ཉོགས་པའི་དོན་དུ་འཛོག་གོ་ཞེས་པའི་དོན་
ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་བྱེད་འདོད་པ་ལྟར་ན། རིགས་^③པ་འདི་ལ་ལན་ཐོབ་ཅིག །ཤེས་བྱ་

ཆོས་ཅན། ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྟགས་ཤིང་དབྱེད་པའི་ཆེན་མེད་པར་སྒྲོམ་པ་དེ་ཤེར་ཕྱིན་
 གྱི་དོན་སྒྲོམ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་དོན་སྒྲོམ་པ་ལ་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་
 པའི་སྒྲོས་བྲལ་དེ་སྒྲོམ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་དངོས། འདོད་ན། མདོ་སྟུང་པ་
 ལས།^①གང་ཆེ་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་དང་དཀར་ནག་ཆོས། །ཤེས་རབ་རྣམ་པར་
 བཞིག་ན་རྩལ་ཅ་མ་མི་དམིགས་ཆེ། །འཇིག་རྟེན་དག་ན་ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་
 གངས་འགོ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། ལྷ་སྐྱབ་གྱི་དབྱ་
 མ་རྟེན་འབྲེལ་སྦྲིང་པོ་དང་། རྩེ་བཅུན་བྱམས་པའི་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་དང་། རྒྱུད་སྒྲ་མ་
 རྣམས་སུ། འདི་ལ་གསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །གཞག་པར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་མེད། །ཡང་
 དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་ལྟ། །ཞེས་པས་ལམ་གྱི་དབྱ་མ་དེ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་
 ལུགས་ལ་ཡང་དག་པར་ལྟ་བུ་ཞིག་དགོས་ཞེས་བཤད་འདུག་པ། འཕགས་མཆོག་ལྷ་
 ལྷབ་དང་མགོན་པོ་བྱམས་པའི་གསུང་ཐམས་ཅད་རྟོག་པས་བརྗེས་ཏེ། གངས་རིའི་
 ཁྲིད་གྱི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྩེ་ཙོང་ཁ་པ་ལ་ངན་སྦྲས་ཀྱིས་ཉིན་མཆོན་འདེམ་བར་བྱེད་པ་
 ཁྲིད་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་མ་སྒྲོས་བཏང་བ་ཞིག་གོ།

གཉིས་པ་འཕྲོས་དོན་གཞན་ཡང་དགག་པ་ནི། དེ་ལ་བྱེད་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 ཡོད་མིན་མེད་མིན་དུ་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལས་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།
 མདོ་སྟུང་པ་ལས།^②ཡོད་དང་མེད་པ་འདི་གཉིས་མེད་པའི་ཆོས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
 དང་།^③གང་ཞིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་དེ་ནི་མེད་ཅེས་བྲ། །བྱིས་པ་རྣམས་ནི་དེ་བཏགས་ཞེས་
 དང་། རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས།^④གལ་ཏེ་ཡོད་པ་སུན་སྦྱང་བས། །དོན་གྱི་དེ་ནི་མེད་པར་
 ལྷན། །དེ་བཞིན་མེད་པ་སུན་སྦྱང་བས། །ཡོད་པར་ཅི་ཡི་ཕྱིར་མི་ལྷན། །ཞེས་གཞན་གྱི་
 འདོད་པ་བརྗོད་ནས། དེ་འགོག་པ་ན། རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས།^⑤འཇིག་རྟེན་གངས་ཅན་

འུག་སྤྲུག་དང་། །གོས་མེད་བཅས་ལ་གལ་ཏེ་ཞིག །ཡོད་མེད་འདས་པར་སྤྲོ་བ་
 སྤྲོས། །ཞེས་དངོས་སྤྲོ་བ་གཞིར་བཅས་ལ་སྤྲོ་བ་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཡོད་པ་བཀག་ན་མེད་
 པར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྲོ་བའི་རང་ལྷགས་ནི།
 དེ་ཉིད་ལས། ^①དེ་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ནི། །བསྟན་པ་འཆི་མེད་ཡོད་མེད་
 ལས། །འདས་པ་ཟབ་མོ་ཞེས་བཤད་པ། །ཆོས་ཀྱི་ཁུད་པ་ཡིན་ཞེས་བྲ། །ཞེས་སོགས་
 ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ཀ་འགོག་པའི་ཚུལ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་།
 ཞེས་རབ་སྤྲོད་མེ་ལས། ^②རོ་བོ་ཉིད་ཡོད་པ་དགག་པ་བྱས་པར་བྱད་གྱི། དངོས་པོ་མེད་པ་
 ཉིད་ཏུ་མ་སྤྲོས་ཏེ། རི་སྐད་ཏུ་འཇིག་རྟེན་གདགས་པ་ལས། འདིར་ནི་ཡོད་ཉིད་འགོག་པ་
 ལྟོ། །མེད་ཉིད་ཡོངས་སུ་འཇིག་མ་^③ཡིན། །ནག་པོ་མེན་ཞེས་སྤྲོས་པ་ན། །དཀར་པོ་ཡིན་
 ཞེས་མ་བཟོད་བཞིན། །ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་དང་། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། ^④ས་
 ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པར་འབྱུང་བའི་རོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ཙམ་ཞིག་བྱེད་པར་བྱད་གྱི།
 གཞན་གྱི་རོ་བོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པ་མི་སྤྲོ་བ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་དང་། ཆོག་གསལ་ལས། ^⑤ཁོ་བོ་ཅག་ནི་འདི་མེད་པ་དང་ཡོད་པར་མི་སྤྲོ་བ་གྱི།
 གཞན་གྱིས་ཡོད་པར་བཏགས་པ་དང་མེད་པར་བཏགས་པ་འགོག་སྟེ། མཐའ་གཉིས་
 བསལ་ནས་དབྱུ་མའི་ལམ་སྤྲོ་བ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 ཟེར་བ་བྱས་འདུག་པ་འདི་ནི། ལུང་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཟུང་བའི་ཉིས་པ་ཡིན་པས། ཁོ་
 བོས་ལུང་དོན་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་ཏུ་བཤད་པར་བྲ་སྟེ།

དེ་ཡང་མདོ་སྤྱད་པའི་དོན་ནི། ཆོས་གང་ཞིག་བདེན་པར་དམིགས་པ་དེ་ནི་དོན་
 དམ་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་ལྷགས་ཡིན་
 པས་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་དགག་བྲ་བཀག་པ་ལ་བསྟོས་ནས་མེད་ཅེས་བཟོད་པ་ཡིན་

བའི་ཕྱིར། གྱིས་བས་བཏགས་ཞེས་བ་ཡང་། དེ་གྱིས་བས་བཏགས་བ་ལྟར་མེད་ཅེས་
བའི་དོན་ནོ། །ལྷང་གཉིས་བའི་དོན་ཡང་། གྱིས་བ་ཁ་ཅིག་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་
དམ་བར་ཡོད་ཅེས་བ་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་ཅེས་བའི་སྒྱུར་བ་
འདེབས་བའི་མཐའ་གཉིས་ཀ་ཡང་མེད་བ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་བར་ཡོད་བ་ཡང་མེད་ཐ་
སྙད་དུ་མེད་བ་ཡང་མེད་ཅེས་བའི་དོན་ཡིན་བས་བྱེད་འདོད་བའི་ཡོད་མིན་མེད་མིན་
ལ་གཞོན་བྱེད་ཡིན་གྱི་སྒྱུབ་བྱེད་མིན་ནོ། །

རིན་ཆེན་འབྲེང་བའི་ལྷང་སྤྲ་མའི་དོན་ནི། ཁོ་ན་རེ། རོ་བོ་ཉིད་མེད་བར་སྤྲ་བ་
བྱེད་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་བ་འགོག་ན། འོ་ན་བྱེད་གྱི་ལུགས་ལ་
ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་བར་ཁས་ལེན་རིགས་བར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་
གྱིས་ཡོད་བ་འགོག་རིགས་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རོ་བོ་ཉིད་མེད་བར་སྤྲ་བ་བྱེད་མེད་བ་
བ་ཡིན་བར་ཐལ། འདོད་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བ་རྒྱང་བ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དོན་དང་། དེ་
མགོ་^①མཚུངས་གྱིས་འགོག་བ་ལ་རྒྱང་བ་ཕྱི་མ་གཉིས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། འོ་ན་རོ་
བོ་ཉིད་མེད་བར་སྤྲ་བ་ཡོད་བ་བ་ཡིན་བར་ཐལ། རྒྱ་འབྲས་ལ་སོགས་བ་མེད་བ་སུན་
ཕྱང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བའོ། །

རིན་ཆེན་འབྲེང་བའི་ལྷང་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ནི། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་བསྟན་
བ་འཆི་མེད་བདུད་ཅིའི་གོ་འཕང་ལྷ་འཕྲུལ་ལས་འདས་བ་སྟེར་བའི་ལམ་གྱི་དམིགས་བ་
ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་ལས་འདས་བ་སྒྲོས་བའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཐབ་མོ་ཞེས་
བཤད་བ་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཁུད་བ་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཁོ་ནའི་
ཁུད་ཆོས་སུན་མོང་མིན་བར་ཤེས་བར་གྱིས་ཤིག་སྟེ་བྱ་རིགས་ཏེ། འདི་ལས་གཞན་ལ་
སུན་མོང་མིན་བའི་ཆོས་སྒྲོས་བའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་དོན་ཤེས་བ་དེ་མེད་བ་

དེའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱ་མཚན་རང་སྤྲེ་གང་ཟག་དང་ཕྱང་པོ་རྩེས་སུ་ཡོད་པར་སྤྲོ་བ་ཁ་ཅིག་
 དང་། དྲང་སྤོང་སེར་སྤྲོ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཉི་ཤུ་ཙུལ་གྲངས་ངེས་པར་སྤྲོ་བའི་རྩེས་སུ་
 འབྲང་བའི་གྲངས་ཅན་པ་དང་། དབང་ཕྱག་ཆེན་པོའི་སྤྲུལ་པར་བཏགས་ནས་ཁྱག་པ་པའི་
 སྤྲོ་བ་མར་ཁས་ལེན་པས་ཁྱག་སྤྲུག་པ་རིག་པ་ཅན་པ་དང་། རྩེ་བྲག་པ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་
 ཆིག་གི་དོན་དྲུག་ཏུ་འདུས་པར་སྤྲོ་བ་དང་། གོས་མེད་གཅེར་བྱ་བ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་
 སྤོང་གི་ཤེས་པ་ཏྲག་དངོས་སུ་སྤྲོ་བ་དང་བཅས་པའི་ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་ལ། གལ་ཏེ་ཞིག་པ་
 རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ལས་འདས་པ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་མེད་པ་ལས་འདས་པ་ཉེན་འབྱུང་
 སྤྱོས་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་སྤྲོ་བ་བྱིས་དང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་སྤྲོ་བ་མི་འོང་སྟེ། ཕྱི་རོལ་པ་
 རྣམས་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་གྱི་དོན་ལ་ཚོངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟ་མིན་
 པར་ཡོད་མིན་མེད་མིན་གྱི་དོན་ཅུ་བྱིས་ན་སྤྲོ་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་རྒྱས་པར་སྤྲོ་བྱུ་ཡོད་
 དེ། དེ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་སྤྲོ་བྱེད་པ་དྲུག་ལ། ❶ ཤེས་ལྡན་བྱིད་གྱི་
 ཆོས་གྱི་ཚུལ་ནི་གང་ཡིན། སྤྲོ་བ་མ་ལ་པན་པ་ནི་གང་ཡིན་ཞེས་བྱིས་པའི་ཆོ། བདག་དང་
 འཛིག་ཉེན་ཡོད་དམ་ཞེས་འདྲི་ན། ཡོད་ཅེས་ལན་གདབ་པར་བྱའོ། །བདག་དང་འཛིག་
 ཉེན་ཡོད་པ་མིན་ནམ་ཞེས་འདྲི་ན། ཡོད་པ་མིན་ཞེས་སྤྲོ་བར་བྱའོ། །མེད་པ་མིན་ནམ་
 ཞེས་འདྲི་ན་མེད་པ་མིན་ཞེས་ལན་གདབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ལན་
 སྟོན་པར་གཟིགས་པ་ན་སྟོད་སྟོང་པ་བརྟུན་པ་བཞིན་ནང་ན་སྟོང་པོའི་དོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
 སྟོན་རྒྱ་མེད་པར་གསལ་ལོ་སྟུམ་དུ་དགོངས་ནས་སྤྲོ་བ་བྱེད་ཏེ། ཞེས་འདུལ་བ་ལྱང་ལས་
 རྒྱས་པར་གསུངས་ལ། བྱིད་ལྟར་ན་སྤྲོ་བྱེད་པ་རྣམས་གྱིས་མཐའ་བྲལ་ཆེན་མོའི་ལྟ་བ་
 ཞིག་སྤྲོས་འདུག་པས། སྟོད་སྟོང་པ་བརྟུན་པ་བཞིན་ནང་ན་སྟོང་པོའི་དོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
 སྟོན་རྒྱ་མེད་པར་གསལ་ལོ་ཞེས་གསུངས་པ་ངེ་ལྟར་རིགས།

འཇིག་རྟེན་གདགས་པའི་ལུང་དེའི་དོན་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་
མེད་ཅེས་སྒྲས་^①པའི་ཆོ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་བཀག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་
མེད་པ་ཡོད་ཅེས་མ་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་རང་བཞིན་མེད་པ་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་འགྱུར་གྱི།
མེད་དགག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འདི་ནག་པོ་མིན་ཞེས་སྒྲས་པ་ན་ནག་པོ་
ནམ་པར་བཅད་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་པའི་དཀར་པོ་ཡིན་ཞེས་
མ་འཕངས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་འཆད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་
ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས།^②ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁྱོད་གྱིས་དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་ཐམས་
ཅད་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་པའི་ཕྱིར། ལོག་པའི་ལྟ་བ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱར་བ་
འདེབས་པའི་ཚུལ་ཅན་རྗེས་སུ་བརྗོད་པས། བཙམ་ལྟན་འདས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལྟར་
བཙམ་ནས་འཇིག་རྟེན་རྒྱང་འཕེན་པའི་འདོད་པ་བསྐྱབ་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་
བཙམ་ལྟན་འདས་ཀྱི་བཀའ་མ་ཡིན་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་
པའི་ཕྱོགས་སུ་བཀོད་ནས། དེའི་ལན་སྟོན་པ་ལ་དེ་ཉིད་ལས།^③འདི་ལྟར་ཁོ་བོས་ནི་སྐྱེ་
མཆེད་ནམས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཉིད་དགག་པ་སྒྲས་པ་ན། རོ་བོ་ཉིད་ཡོད་པ་དགག་པ་བྱས་
པར་བྱེད་གྱི། དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ནི་མ་སྒྲས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་ནས། དེའི་ཤེས་
བྱེད་དུ་འཇིག་རྟེན་གདགས་པའི་ལུང་དེ་བྲངས་སོ། །

དེ་ཡང་ཕྱོགས་སུ་འདི་དོན་ནི། སྒྲོབ་དཔོན་འདུས་བཟང་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་དབྱ་
མའི་བསྟན་བཙམ་སུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མེད་པར་བཤད་པ་ལ། དེ་མི་འཐད་
དེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མེད་ན། གཏན་མེད་དུ་འགྱུར་བས། ཐ་སྙད་ཐམས་
ཅད་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ལན་གྱི་དོན་ནི། ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ཐ་
སྙད་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་པའི་ཉེས་པ་མེད་དེ། ཁོ་བོ་ཅག་གིས་དོན་དམ་པར་

ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་ཅེས་སྒྲིམ་གྱི། ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་ཅེས་མ་སྒྲིམ་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་དེས་རྟག་ཆད་
 གྱི་མཐའ་གཉིས་ཀ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །འོ་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་
 པར་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་རྟོགས་སམ་ཞེ་ན།
 དེ་ནི་མ་རྟོགས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མེད་པ་དེ་མེད་དགག་ཡིན་གྱི། མ་
 ཡིན་དགག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་དེས་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མེད་པ་དེ་ཡོད་པར་ཡང་མ་རྟོགས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་
 དམ་པར་མེད་པ་དེ་མེད་དགག་ཡིན་གྱི་མ་ཡིན་དགག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་
 ཡིན་ཏེ། དེའི་འགྲེལ་བཤད་སྒྲུན་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས་ལས། ❶ ཁོ་བོས་མེད་པར་
 དགག་པའི་ཚུལ་གྱིས་དོན་དམ་པར་སྒྲིམ་ཆེད་རྣམས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཉིད་དགག་པ་བྱས་པར་
 ཟད་གྱི་མ་ཡིན་པར་དགག་པའི་ཚུལ་གྱིས་དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ནི་མ་སྒྲིམ་པས། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མི་འཆད་པར་དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ནི་མ་སྒྲིམ་ཞེས་པའི་
 མེད་པ་དེ་མེད་ཅེས་ལ་བྱས་ན་ཆོས་གཞན་མེད་ཅེས་འཕངས་ན་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་འགྱུར།
 ཞེས་སྒྲུབ་གོས་པས། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལས་དགག་བསྐྱབ་གྱི་རྣམ་
 གཞག་གསུངས་པའི་དོན་ཆ་ཅེས་ཡང་མ་གོ་བའི་ལོག་རྟོག་གོ། གཞན་ཡང་། འཇིག་རྟེན་
 གདགས་པའི་ལུང་འདིས་བྲེད་རང་འདོད་པའི་མཐའ་བྲལ་ཆེན་མོ་དེ་བསྟན་པར་འདོད་
 ཅིང་། བྲེད་རང་འདོད་པའི་མཐའ་བྲལ་ཆེན་མོ་དེ་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་གྱི། མེད་དགག་མ་
 ཡིན་ཞེས་སྒྲུབ་ནི་བྲན་པ་རྣམས་དུ་མི་གནས་པའི་གཏམ་སྟེ། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་འགྲེལ་
 བཤད་དང་བཅས་པར། མེད་པར་དགག་པའི་ཚུལ་གྱིས། ཞེས་ཆོག་བྱར་བྱིན་པར་སྒྲོས་

ནས་སྐབས་དེར་བསྟན་གྱི་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་དུ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
བསྐལ་པར་བསམ་ཀྱང་ལན་ཐེབ་པའི་གོ་སྐབས་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །རྟོག་གི་འབར་བའི་དོན་
ཡང་། ས་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པར་འབྱུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མིན། ཞེས་པའི་ཆིག་དེས་
ས་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པར་འབྱུང་བའི་ངོ་བོར་མེད་པ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི།
དོན་དམ་པར་མེད་པའི་ས་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་བསྟན་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ཆིག་
གསལ་གྱི་དོན་ནི། ཁོ་བོ་ཅག་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་དང་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པར་མི་སྐྱབ་སྟེ།
གཞན་གྱིས་ཡོད་པར་བཏགས་པའི་བདེན་གྲུབ་དང་། གཞན་གྱིས་མེད་པར་བཏགས་
པའི་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པ་བསལ་ནས། མཐའ་དེ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དབྱུ་མའི་ལམ་
བསྐྱབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེས་ན་རང་ལ་གཞོད་བྱེད་གྱི་ལུང་
ཐམས་ཅད་ཤེས་བྱེད་དུ་བྲངས་ནས་ཡང་བའི་གནས་ལ་ངོ་ཆ་བ་མེད་པར་བྱུང་རྒྱལ་དུ་
མ་སྐྱབ་པར་བྲན་པས་བྱངས་མཛོད་ཅིག །

གཞན་ཡང་། བྱེད་ཐལ་རང་གཉིས་ལྟ་བུ་མཐུན་པ་དང་། གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་མིན་མེད་མིན་དུ་ཁས་ལེན་པར་འདུག་པ་ཉོན་ཅིག །འོ་ན་དབྱུ་མ་སྐྱང་
བ་ལས། ❶ བན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་དག་ནི། ཅིག་ཤོས་དགག་པ་
གཞན་སྐྱབ་པ་མེད་ན་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀ་མིན་པའི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པ་
ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡོད་མེད་གཉིས་བན་ཚུན་
སྤང་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་དུ་སྟོང་རང་གིས་ཁས་སྤངས་པ་ནི་རིགས་པ་གང་ཞིག །ཆོས་
གང་ཞིག་ཡོད་པ་རྣམས་པར་བཅད་པས་དེ་མེད་པར་གོ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེས་
ན་ལུང་འདི་སྐྱེ་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་ཅིང་ཡོད་མིན་མེད་མིན་ཁས་ལེན་པ་སྟོང་ལ་རྒྱད་པ་
འབའ་ཞིག་འབྱུང་གི། །མདོན་པར་མཐོ་བ་ནི་རུང་བད་ཀྱང་མི་འབྱུང་ངོ་། །ལུང་དེའི་དོན་ལ་

ཁྱེད་ཀྱིས་བདག་མེད་ཏྲོགས་པའི་ཚད་མ་མ་སྤྱེས་པ་བདེན་ཡོད་འགོག་མི་རུས་ཞེས་པའི་
 དོན་ཡིན། བདེན་ཡོད་མ་ཡིན་ན། བདེན་མེད་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅེས་པའི་དོན་མིན་ཞེས་དང་།
 འོ་ན་སྤྱི་གུ་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་བདེན་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱེད་བདེན་མེད་དུ་ཏྲོགས་པའི་ཚད་མ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལ་ཁྱབ་པ་མེད་ཀྱི་ལན་འདེབས་ཞེས་སྤྱོད་འདུག་པ། འདི་ནི་གཞུང་
 ལུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞབས་འདྲེན། ཚད་མ་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྱུལ་པར་འདོད་པའི་ལོག་ཏྲོག་གི་
 ཐ་ཆད་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་ཚད་མ་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྱུལ་པར་ཐལ། ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་བདེན་མེད་
 དུ་ངེས་ནས་བདེན་མེད་མིན་པ་ཅིག་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དབྱུ་མ་སྤྱང་བ་ལས། ❶ གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་གཙོད་པ་གང་རྣམ་པར་
 གཙོད་པ་མེད་ན། མེད་པ་དེ་གཉིས་ནི་པན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་
 རོ། །གང་དག་པན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་ལ་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་དག་ཡིན་རོ། །གང་དག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་
 ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་ཕྱང་པོ་གཞན་སེལ་བར་བྱེད་པ་དག་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ལུས་ཅན་དང་
 ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། ཡོད་མེད་གཉིས་པན་ཚུན་སྤངས་པའི་དངོས་འགལ་གང་ཞིག་ །ཡོད་མེད་གཉིས་ཀྱི་
 བར་ན་གཉིས་མིན་ཀྱི་ཕྱང་གསུམ་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་དང་པོ་དངོས་འགལ། གཉིས་
 པ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། གཞི་ཆོས་ཅན་ཚད་གྲུབ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་ཡོད་པ་ཡང་མིན་མེད་
 པ་ཡང་མིན་པ་གཅིག་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། མ་ཁྱབ་ན། གཉིས་མིན་ཀྱི་ཕྱང་
 གསུམ་དེ་གང་ལ་ཟེར་བ་ཡིན། དཔེར་ན་དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལས།
 ཚད་མའི་མཚན་གཞི་མཐར་ཐུག་པ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ། མདོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་པ་
 རྣམ་བཅད་ལ་ཁེགས་པས། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པ་ཡོངས་གཙོད་ལ་མི་

འགྲུབ་ན། ཚད་མ་ལ་མངོན་རྩེ་ས་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་གཉིས་མིན་གྱི་ཕུང་གསུམ་ཁས་ལེན་
དགོས་པར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །

ཁྱེད་རང་གི་ཆོས་རྩེ་གཡག་པས་ཚད་མ་ལ་མངོན་རྩེ་ས་གཉིས་སུ་གྲངས་མ་
ངས་ཏེ། ཚད་མ་དེ་ཚད་མ་ཡིན་ཞིང་མངོན་རྩེ་ས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས་པ་ཡང་མ་ཐོས་སམ། གཡ་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་མིན་མེད་མིན་མི་འདོད་ན།
འོ་ན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས། ^❶ ཡོད་མིན་མེད་མིན་གཉིས་ཀ་
མིན། །གཉིས་ཀའི་བདག་ཉིད་མིན་པའང་མིན། །མཐའ་བཞི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡི། །དེ་
ཉིད་དབུ་མ་བ་ཡིས་རིག། །ཅེས་གསུངས་པའི་གོ་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདིའི་དོན་ལ་
མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས། ཡོད་པ་ཡང་བདེན་པར་མེད། མེད་པ་ཡང་བདེན་པར་མེད།
གཉིས་ཀ་ཡང་བདེན་པར་མེད། གཉིས་ཀ་མིན་པ་ཡང་བདེན་པར་མེད། ཅེས་པའི་དོན་
ཡིན་གསུངས། དེ་ལ་ཁྱེད་ཀྱིས་འོ་ན་མེད་པ་བདེན་པར་འཇིག་པའི་བདེན་འཇིག་དེ་ཀུན་
བརྟགས་ཡིན་ནམ་ལྟར་སྒྲེས་ཡིན། དེ་འདྲ་གང་ཟག་སྤྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཅེས་པའི་བྲི་བ་
དང་། ཡང་ཡོད་པ་བདེན་པར་མེད་ཅེས་སྒྲེས་པའི་ཆེ། ཡོད་པ་དང་མེད་པ་སོགས་བྲུང་
གཞིར་གཟུང་བ་ཡིན་ནམ། བྲུང་ཆོས་སུ་གཟུང་བ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་བྲུང་གཞི་ཡོད་
མེད་སོགས་བཞི་པོའི་སྟངས་ཏུ་འགོག་རྒྱུའི་མཐའ་བཞི་པོ་དེ་གང་ཡིན། གཉིས་པ་ལྟར་ན།
བྲུང་ཆོས་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་སྒྲོས་པའི་མཐའ་བཞི་པོ་དེ་གཞི་གང་གི་སྟངས་ཏུ་འགོག་
པའི་བྲུང་གཞི་ཁྱེད་ལ་སྟོན་རྒྱུ་མེད་དེ། མཐར་ཐུག་གི་སྒྲོས་པ་གཙོད་པའི་ཆེ། ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་ཁྱེད་ཀྱིས་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དགག་པ་བྱས་མོད།
འོ་ན་གྲང་། མེད་པ་བདེན་པར་འཇིག་པའི་བདེན་འཇིག་ལྟར་སྒྲེས་མེད་གྲང་། མེད་པ་
ཡང་བདེན་པར་མེད། ཅེས་སྐབས་འདིར་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི། ཡོད་པ་མིན་པ་

བདེན་པར་གྲུབ་པ་སྲིད་ན། མེད་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཡང་སྲིད་དགོས་པའི་གནད་གིས་
སོ། །དེ་ཡང་དགོས་ཏེ། ཡོད་པ་མིན་ན་མེད་དགོས་པས་སོ། །སྲིད་ལ་འདི་བྱི་བར་བྱ་སྟེ།
ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་པར་འཇིན་པའི་སྟོ་ལྟན་སྟེས་ཡོད་དམ་མེད། མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་
ཡོད་པར་ཐལ། སྲིད་རང་འདོད་པའི་མཐའ་བཞི་སྟོས་བྲལ་དེ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྲིད་རང་འདོད་པའི་སྟོས་བྲལ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་
བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་པ་མིན་ནོ་སྟུང་དུ་འཇིན་
ནམ་མེ་འཇིན། མེ་འཇིན་ན། དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་མིན་ནོ་སྟུང་དུ་ཡང་མེ་
འཇིན་དགོས་ཤིང་། དེ་གཞན་གཉིས་ལ་འང་མཚུངས་ལ། དེ་ལྟར་ན་མཉམ་གཞག་ཡེ་
ཤེས་དེ་ལ་སྟོས་པའི་མཐའ་བྲལ་གྱི་འཇིན་སྟངས་མེད་པར་འགྱུར་བས། སྟོང་ཉིད་ཉོགས་
པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེ་སྟོས་བྲལ་བསྟོམ་པ་མིན་པར་འགྱུར་རོ། །

དེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མེད་པ་འདི་ལ་མཐའ་བྲལ་གྱི་དོན་རྫོགས་
པར་ཆང་སྟེ་འདི་ལ་མཐའ་བྲལ་གྱི་དོན་མ་ཆང་ན། དགོན་ཅོག་བཅེགས་པ་ལས། ❶ འོད་
སྟངས། ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་མཐའ་གཅིག་གོ། མེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་མཐའ་གཉིས་
སོ། །མཐའ་དེ་གཉིས་སྟངས་པ་ནི་དབྱུ་མའི་ལམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ལ་ཡང་
མཐའ་བྲལ་གྱི་དོན་མ་ཆང་བར་འགྱུར་བས། སངས་རྒྱས་ལ་འབྲུལ་པ་མངའ་བར་
འགྱུར་ཞིང་། ཉག་ཆད་གྱི་མཐའ་གཉིས་སྟངས་པའི་ལམ་དེ་དབྱུ་མའི་ལམ་མིན་པར་
འགྱུར་རོ། །འོན་ཏེ་ཤེས་སྟོང་པོ་ཀུན་ལས་བརྟུས་སྤར་བྲངས་པ་དང་། དབྱུ་མ་འབྱུག་
པ་ལས། ❷ སྲིད་པར་བྱེད་པ་བསྲིད་བྱ་གཞན་སྲིད་པ་དེ་རྒྱ་ཡིན་ན། །ཡོད་པའམ་འོན་ཏེ་
མེད་དང་གཉིས་ཀ་གཉིས་བྲལ་ཞིག་སྲིད་གང་། ཞེས་སོགས་གིས་མཐའ་བཞི་དང་བྲལ་
ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་

ལོག་རྟོག་འགོག་ཚུལ་རྒྱས་པར་འཆད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་^①། མཐའ་བྲལ་གྱི་ཚུལ་
ལ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་དང་ཡོད་མེད་གང་རུང་མ་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་
ཚུལ་ངེས་པར་སྒྱུར་དགོས་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་དོགས་པའི་གཞི་ཚུང་བས་
དགག་པར་སྒྲ་བའི་བྱིར།

ད་ནི་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་ཀྱན་ལས་བརྒྱས་དང་། འཇུག་པ་སོགས་ལས་གསུངས་
པའི་མཐའ་བཞི་སྟོས་བྲལ་གྱི་དོན་རྗེ་ཙཱ་ཁ་པའི་དགོངས་པ་དང་མཐུན་པར་ཁོ་བོས་
བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་ཡང་མིན། མེད་པ་ཡང་མིན། ཡོད་
མེད་གཉིས་ཀ་ཡང་མིན། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་མིན་པ་ཡང་མིན། ཞེས་པའི་ཆོག་ཙམ་
ཞིག་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་རྣམས་སུ་གསུངས་པའི་དོན་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་མིན་ཞེས་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མིན་ཞེས་
པའི་དོན་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་པ་མིན་ཞེས་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་གཏན་མེད་པ་
མིན་ཞེས་པའི་དོན་དང་། གཉིས་ཀ་མིན་ཞེས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་
མིན་ཞེས་པའི་དོན་དང་། གཉིས་ཀ་མིན་^②པ་མིན་ཞེས་པའི་དོན་ནི། ཡོད་པ་དང་མེད་པ་
གང་རུང་མིན་པ་མིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྐབས་འདིའི་ཡོད་མིན་ཞེས་པ། རོ་
བོ་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་པ་ལ་བྱེད་དགོས་ཏེ། ཡོད་ན་སྐྱེད་བྱེད་ཅི་
དགོས་ཞེས་པའི་འཇུག་འགྲེལ་དུ། དབྱ་མ་ལས་ཀྱང་། ^③འབྲས་བུ་རོ་བོ་ཉིད་ཡོད་
ན། །རྒྱས་ནི་ཅི་ཞིག་སྐྱེད་པར་བྱེད། །ཅེས་ཅ་ཤིང་ལུང་བྲངས་ནས་སྐབས་འདིའི་ཡོད་པ་
རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཡོད་པ་ལ་བཤད་དོ། །

དེ་བཞིན་དུ་སྐབས་འདིའི་མེད་པ་ཡང་གཏན་མེད་ལ་བྱེད་དགོས་ཏེ། མེད་ལའང་
དེས་ནི་ཅི་ཞིག་བྱ། །ཞེས་པའི་འཇུག་འགྲེལ་ལས། ^④བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡོད་པ་མིན་པར་

གྲུར་པ་ལ་ཡང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་གིས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ། བོང་བྱའི་རྩ་ལྟར་མེད་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་སྐབས་འདིའི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་བོང་བྱའི་རྩ་
 ལྟར་གཏན་མེད་ལ་བཤད་འདུག་པ། འདིས་ཡོད་པ་མིན་ན་མེད་པས་བྱུང་ཅེས་བསྟན་
 འདུག་གམ། ཡོད་མིན་མེད་མིན་བསྟན་འདུག་མིག་སྟེ་ལ་ལེགས་པར་སྟོས་ཤིག །གཉིས་
 གཉིས་ལ་དེས་ཅི་བྱ། ཞེས་པའི་དོན་ཡང་། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་རྒྱས་མི་སྐྱེད་དེ།
 ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་མི་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

གཉིས་དང་བྲལ་ལའང་དེས་ཅི་བྱ། །ཞེས་པའི་དོན་འདི་ལ་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་རྗེས་
 འབྲང་དང་བཅས་པ་ལ་སྟོན་ཆེན་པོ་ཞིག་རྟེན་སྟེ་རྟམ་ནས། རིགས་^❶པ་མི་ཤེས་པ་ཁ་
 ཅིག་གིས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡོད་མེད་
 གཉིས་ཀ་མིན་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་ཀའི་བདག་ཉིད་མིན་པའང་མིན་ཞེས་
 པའི་འབྲུ་བསྟོན་ལ་དངོས་འགལ་ཡིན། འདི་ལ་གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་དགེ་སྦྱོང་རྣམས་
 འཆོགས་ལ་ལན་ཐོབ་ཅིག །ཅེས་པའི་སྟོན་གཏམ་ཡི་གེར་གྱིས་འདུག་པ། ཁྲོད་ཀྱི་
 དངོས་འགལ་ཐམས་ཅད་འདི་འབྲུ་ཤིག་ཏུ་འདུག་སྟེ། ལྷང་དེའི་དོན་ལ་འབྲུ་དེ་འབྲུ་
 བསྟན་པ་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཡབ་སྐུས་སུའི་གསུང་རབ་ན་འདུག །རྗེས་འབྲང་སུ་ཞིག་གིས་
 སྐུས། ཁྲོད་ཀྱིས་སྟོན་ཅིག །འོ་ན་ལྷང་དེའི་དོན་རྗེ་ལྟར་འཆད་ཅེ་ན། སྟོན་ཆད་གཞན་
 ཀྱིས་གསལ་བར་མ་བཤད་མོད། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བའི་འདུག་འགྲེལ་དང་བསྟན་ན་ཡོད་
 མེད་གང་རུང་མིན་པ་མི་སྐྱེད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །

མདོར་ན་ལྷང་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྐྱུས་ཏེ་བཤད་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་
 པར་ཡོད་པ་མིན་གཏན་ནས་མེད་པ་མིན་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་མིན་ཡོད་མེད་གང་རུང་
 མིན་པ་མིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། གཞན་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་བྱེད་བྲངས་ཟིན་ལ། གཉིས་

དང་བྲལ་ལའང་དེས་ཅི་བྱ། ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། ❶གཉིས་ཀ་དང་བྲལ་བ་ཡོད་པ་
 ཡང་མིན་མེད་པ་ཡང་མིན་པའི་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་པ་གཉིས་ཀ་དང་བྲལ་བ་དེ་ལ་
 ཡང་རྒྱུན་དེ་དག་གིས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ། ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་ངོ་བོ་སྤངས་པའི་འབྲས་
 བུ་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མི་སྲིད་ན། ཡོད་པ་
 ཡང་མིན་མེད་པ་ཡང་མིན་ནོ། །ཞེས་དེ་དག་བཀག་པས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་
 མི་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཆེ་འདི་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཆེ། ཡོད་པ་ཡང་མིན་མེད་
 པ་ཡང་མིན་པ་མི་སྲིད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡོད་མིན་མེད་
 མིན་ཞེས་པའི་ཆོས་སྐད་འདི་ནི་སྤྱོད་པོ་རིག་པ་མི་ཤེས་པ་མང་པོས་གསུང་རབ་ལ་
 ལྟན་བཅུག་ནས་ལྟ་བ་བཟང་བཟང་མོར་བྱས་པའི་སྤྱོད་གཏམ་ཡིན་གྱི། མཁས་པ་
 རིག་གནས་དུ་མ་ལ་སྤངས་ཤིང་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་སྤྱ་སྤྱུབ་ཡབ་སྤྱས་གྱིས་བཀྲལ་བའི་
 ལམ་སྲོལ་འདིར་བླགས་པ་རྣམས་གྱིས་ཁས་སྦྱང་པར་བྱ་བ་མིན་ཏེ། སྤྱ་སྤྱུབ་གྱི་སྤྱས་
 གྱི་བྱ་བོ་དཔལ་ལྷན་སྦྲེལ་བས་འཇུག་འགྲེལ་དུ་རྒྱས་པར་བཀག་ཅིང་། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་
 གཞན་གྱི་གཞུང་དུའང་རྒྱས་པར་བཀག་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡང་སྐབས་སུ་བབ་པ་འཇུག་འགྲེལ་ལས་བཀག་ཚུལ་བཤད་ན། དེ་ཉིད་
 ལས། ❷གང་གི་ཆེ་འདི་ཉིད་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཆེ། ཡོད་པ་ཡང་མིན་མེད་པ་ཡང་
 མིན་པ་མི་སྲིད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཆེ་གའི་རྒྱུ་པའི་དོན་ལ་དཔྱད་པར་
 བྱ་སྟེ། བྱིད་རྣམས་གྱི་ལྷགས་ལ་ཡོད་པ་ཡང་མིན་མེད་པ་ཡང་མིན་པ་སྲིད་དམ་མི་
 སྲིད། སྲིད་ན། རང་འགྲེལ་ལས། ❸ཡོད་པ་ཡང་མིན་མེད་པ་ཡང་མིན་པ་མི་སྲིད་པ་ཉིད་
 དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་རྩི་ལྟར་མི་འགལ། མི་སྲིད་ན། དེ་སྲིད་པར་ཐལ། བྱིད་རང་
 རྣམས་འདོད་པའི་མཐའ་བྲལ་ཆེན་མོ་ཟེར་བའི་གཙོགས་པོ་ཆེ་དེ་ཡོད་པ་ཡང་མིན་

མེད་པ་ཡང་མིན་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། འདི་དག་ལ་བྱེད་ཅག་ཡོད་མིན་མེད་མིན་
ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱལ་པར་བསམས་ཀྱང་གསུང་རབ་དང་མཐུན་པའི་ལན་
ཐེབས་པའི་གོ་སྐབས་ག་ལ་ཡོད།

གཞན་ཡང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འགྲེལ་པ་ཆོག་གསལ་ལས།^① རེ་ཞིག་གལ་
ཏེ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་སྟེ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་མིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་རྟོགས་ན། དེའི་ཆེ་
འདི་ལོག་པར་ལྟ་བར་འགྱུར་ཏེ། རི་སྐད་དུ། ཆོས་འདི་ལོག་པར་བཟུང་གྱུར་ན། །མི་
མཁས་རྣམས་ནི་ཆུད་ཀྱང་ཟ། །འདི་ལྟར་མེད་པར་ལྟ་བ་ཡི། །མི་གཙང་དེར་ནི་བྱིང་
བར་འགྱུར། །ཞེས་བཤད་དོ། །ཅི་སྟེ་ཡང་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱར་པ་འདེབས་པར་མི་འདོད་
ན་ནི། དེའི་ཆེ་རི་ལྟར་དངོས་པོ་འདི་དག་དམིགས་སུ་བེན་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ།
དེའི་བྱིར་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་མིན་ནོ། །ཞེས་པ་འདི་ངས་
པར་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་སྤངས་ན་ཆོས་ཀྱིས་འཕོངས་པར་འགྱུར་
བའི་ལས་ཀྱིས་ངས་པར་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །རི་སྐད་དུ་རིན་ཆེན་ཐེང་བ་
ལས། གཞན་ཡང་འདི་ནི་ལོག་བཟུང་ན། །སྒྲུན་པོ་མཁས་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན། །སྟོང་བས་
མ་རུངས་བདག་ཉིད་ཅན། །མནར་མེད་པར་ནི་སྟེ་^② རྩལ་ལས་འགྲོ། །ཞེས་བཤད་
དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་མིན་མེད་མིན་དེ་
གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་། རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་མིན་
པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། དེས་ན་བྱེད་ཆེན་པོ་ལྷ་ཀ་མཆོག་པས། དཔལ་ལྷན་ཟླ་བའི་
ལུགས་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་མིན་མེད་མིན་ཡིན་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་
བཞིན་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་མཐར་ཐུག་མིན་པར་ཁས་སྤངས་ནས། དེ་ཉིད་ཟླ་བའི་
དགོངས་པར་བསྐྱབ་པའི་ཡི་གེའི་ཆོགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་འདུག་

པ་རྣམས་བཤད་མ་ཐག་པའི་ཐལ་འགྱུར་གཅིག་པོ་འདིའི་འོག་ན་ཉལ་འདུག་གམ་མི་
འདུག་ཟེད་རྩེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་མིག་ཤེལ་ལྟོས་ཤིག །

ཡང་།^①གང་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་དེ་མི་འགག་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
རྩེ་ཙོང་ཁ་བ་ཡབ་སྐུས་གྱིས་ས་བཅུ་པའི་མདོ་དང་། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་གཞུང་ལ་
བརྟེན་ནས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དངོས་པོར་བཤད་པ་ལ་ཟེད་གྱིས་འདི་ལྟར་བཤད་
པ་ལུང་དང་འགལ། དེགས་པ་དང་འགལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དགག་པའི་ཡི་གེ་ཆེས་མང་བ་
བརྩམས་འདུག་ནའང་། དོགས་པ་ཡོད་པ་ཆེར་མི་འདུག་པས། ཟེད་གྱིས་དགག་པ་
ཐམས་ཅད་འདི་དང་འབྲའོ་ཞེས་བརྟེན་མཆོན་པ་ཙམ་ཞིག་བཤད་ན། དེ་ལ་ཟེད་གྱིས་ལུང་
དང་འགལ་ཚུལ་ལ། ཅ་བ་ཤེས་རབ་དང་འགལ་ཏེ། ཅ་ཤེས་ས།^②འགགས་ན་རྒྱུན་ཡང་
གང་ཞིག་ཡིན། །ཞེས་དང་།^③གལ་ཏེ་དངོས་པོ་མ་གྲུབ་ན། །དངོས་མེད་གྲུབ་པར་མི་
འགྱུར་རོ། །དངོས་པོ་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ནི། །དངོས་མེད་ཡིན་པར་སྐྱེ་བོ་སྤྱ། །ཞེས་
དང་།^④གལ་ཏེ་རྒྱ་འགགས་འབྲས་སུ་ན། །རྒྱ་ནི་ཀུན་ཏུ་འཕོ་བར་འགྱུར། །ཞེས་
དང་།^⑤འགགས་པ་འགག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །ཞེས་དང་།^⑥ཟད་ལ་འབྲུང་བ་ཡོད་མ་
ཡིན། །ཞེས་དང་།^⑦ཟད་ལ་འཇིག་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་།^⑧འཇིག་ལ་ཡང་སྐྱེ་མེད་
པའི་ཕྱིར། །རྒྱན་ནི་ཆད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་སྐུས་
འདུག་པ། དེམ་པ་བཞིན་དུ་བཤད་ན།

ཟེད་གྱིས་ལུང་འགལ་དང་པོ་འདི་ནི་དབུ་མ་ཅ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་གཞུང་ལ་གོ་
བ་ཅུང་ཟད་རྟེན་པ་ཡན་གྱིས་སྐྱགས་ཁྲིལ་འཇུག་པའི་དགག་པར་འདུག་པས་ཟེད་
རང་སྐྱེ་ཆགས་ལངས་པའི་གཏམ་དུ་སྒྲུང་སྟེ། གཞུང་འདི་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབས་ས་བོན་
འགགས་མ་ཐག་པ་སྐྱེ་གུའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དུ་འདོད་པ་འགོག་པའི་གཞུང་ཡིན་ལ། དེ་

ཡང་གྲེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བས་ས་བོན་སྤྱུ་གུའི་སྤྲ་རོལ་དུ་འགགས་པར་ཁས་སྦངས་ནས། སྤྱུ་
 གུའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་དུ་འདོད་པ་ལ། དཔལ་མགོན་སྤྱུ་སྤྲུབ་གྱིས། ས་བོན་ཆོས་ཅན།
 སྤྱུ་གུའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་ཡང་གང་ཞིག་ཡིན་ཏེ་མིན་པར་ཐལ། སྤྱུ་གུའི་སྤྲ་རོལ་དུ་
 འགགས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ཆོག་གསལ་ལས། ^①ཅི་སྟེ་འབྲས་བུ་མ་
 སྤྱེས་པར་ཡང་ས་བོན་འགགས་པར་འདོད་ན་ནི། དེ་ལྟ་ན་ས་བོན་འགགས་ན་སྟེ་མེད་
 པར་གྱུར་ན་སྤྱུ་གུའི་རྒྱུ་ཡང་གང་ཞིག་ཡིན་ལ། ས་བོན་འགགས་པའི་རྒྱུ་ཡང་གང་
 ཞིག་ཡིན་ཏེ། འདི་གཉིས་ཀ་རྒྱ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འཆད་པའི་སྤྱིར། འགགས་ན་
 རྒྱུ་ཡང་གང་ཞིག་ཡིན། །ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། འདིར་སྤྲོས་པ།
 མཁས་པ་གཞན་གྱི་འཕྲིན་ལས་མ་བཟོད་པར། །དོན་མེད་དགག་པའི་ཁུར་པོ་ཆེར་
 གཟུང་ནས། །རང་གི་རང་མཆང་སྟོན་པའི་བཤེས་གཉིན་འགལ། །གཞན་ལྷགས་
 འགོག་པའི་ངལ་བ་དོར་ན་ལེགས། །ཞེས་སྤྲོས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་མ་གྲུབ་ན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་། ཁོ་ན་
 རེ། བྱིད་ཀྱིས་དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་བཀག་མོད་ཀྱི་དེ་ལྟ་ན་ཡང་དངོས་མེད་བདེན་གྲུབ་
 རི་མ་བཀག་པས་དེ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་སྟོན་པ་ལ་གཞུང་འདི་གསུངས། དོན་ནི་
 བྱམ་པའི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་གྲུབ་ན། བྱམ་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་
 བྱམ་པ་ཞིག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། བྱམ་པ་ལྟ་བུའི་
 དངོས་པོ་ད་ལྟར་བའི་གནས་སྐབས་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ཞིག་པ་ནི་བྱམ་པའི་
 དངོས་པོ་དེ་མེད་པ་ཡིན་པར་འདི་ག་ཉེན་ན་སྐྱེ་བོ་དག་སྦྲ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་
 དོན་ཡིན་ཏེ། གཞུང་འདིའི་སྣ་འགྲེལ་དུ། ཆིག་གསལ་ལས། ²འདིར་སྦྲས་པ། གལ་ཏེ་
 ཡང་བྱིད་ཀྱིས་དངོས་པོ་བཀག་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་

དེ་མ་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འགལ་ཆེ་ཡོད་པས་དངོས་པོ་ཡང་ཡོད་པར་
འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་མེད་པ་
ཉིད་ཡོད་ན། །དངོས་པོ་ཡང་ཡོད་པར་འགྱུར་ན་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ།
གལ་ཏེ་དངོས་པོ་མ་གྱུབ་ན། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་འདིར་དངོས་མེད་བདེན་གྱུབ་འགོག་པའི་སྐབས་སུ། བུམ་པ་ཞིག་པ་ལྟ་བུ་
བདེན་གྱུབ་འགོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དགག་བྱ་ཤེས་
བྱ་ལ་མི་སྲིད་པའི་དངོས་མེད་བདེན་གྱུབ་འགོག་པ་ལས། དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་སྲིད་པའི་
བུམ་པའི་^①དངོས་མེད་བདེན་གྱུབ་འགོག་དཀའ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། སྐབས་འདིར་བུམ་
པ་ཞིག་པ་ལ་དངོས་མེད་ཅེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐོགས་སྒྲ་སྒྲ་བ་པོས་དེ་
དངོས་མེད་མཚན་ཉིད་པར་འདོད་ཅིང་། ཐལ་འགྱུར་བ་ལྟར་ན་དགག་བྱ་བུམ་པའི་དངོས་
པོ་མེད་པ་ལ་དངོས་མེད་ཀྱི་མིང་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྒྱ་འགགས་འབྲས་
བྱ་ན། །རྒྱ་ནི་ཀུན་ཏུ་འཕོ་བར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་གཞི་དབྱེད་ཡང་འབྲེལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
མེད་དེ། གཞུང་འདིའི་དོན་ནི། བ་རོལ་པོས་རྒྱ་འགགས་ནས་འབྲས་བུའི་བདག་ཉིད་དུ་
སྐྱེ་བ་ཡིན་པས། གལ་ཏེ་རྒྱ་ས་ནི་འབྲས་བུ་ལ། །རྒྱ་མ་སྦྱིན་པར་འགག་གྱུར་ན། །ཞེས་
པའི་སྦྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། གལ་ཏེ་རྒྱ་འགགས་ནས་འབྲས་བུའི་བདག་
ཉིད་དུ་གནས་ན། རྗེས་གར་མཁན་ཆ་ལུགས་གཅིག་བཏང་ནས་གཞན་ལེན་པ་ལྟར། རྒྱ་
ནི་དུས་ཀུན་ཏུ་^②འཕོ་བ་ཅེས་དུ་འགྱུར་བས། འབྲས་བུ་སྒར་མེད་གསར་སྐྱེ་^③མི་སྲིད་
པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་ཆོག་གསལ་དུ་གསལ་བར་བཤད་དོ། །

ཁྱེད་ཀྱི་ནམ་ཏྲོག་ལ། གལ་ཏེ་རྒྱ་འགགས་འབྲས་བུ་ན། །ཞེས་པ་འདིས་རྒྱ་
འགགས་པ་དེ་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་བཀག་འདུག །དེ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་ཡིན་^④པ་ཡང་ཁྱེད་ཀྱི་

སྒྲུལ་ནས་སྒྲུན་དབྱེད་བྱས་འདུག་པ། ཅ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཛུབ་ཁྲིད་ཆར་གཅིག་ཐོས་ན་
 ཡང་ལོག་ཏོག་འདི་འདྲ་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་ག་ལ་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ། འགགས་པ་འགག་
 པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །ཞེས་པ་གཞོན་བྱེད་དུ་འདྲེན་པ་ཡང་། གཞུང་འདིས་འགགས་པ་མི་
 འགག་པར་བསྟན་འདུག་སྒྲུལ་དབྱེད་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་འགག་བཞིན་པ་ཡང་
 མི་འགག་པར་ཐལ། གཞུང་དེའི་རྗེས་སུ། འགག་བཞིན་པ་ཡང་དེ་བཞིན་མིན། །ཞེས་
 བཤད་འདུག་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འོ་ན་གཞུང་འདིའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བུམ་པ་
 འགགས་པའི་ཆེ་སྐར་ཡང་བུམ་པ་དེ་འགག་རྒྱ་མེད་ཅེས་པའོ། །ཡང་། ཟད་ལ་འབྱུང་བ་
 ཡོད་མིན་ཏེ། །ཞེས་སོགས་འདྲེན་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཟད་པ་ལ་འབྱུང་འཇིག་དང་མ་ཟད་
 བ་ལ་འབྱུང་འཇིག་སོགས་མེད་པར་བཤད་པ་ནི། དགག་བྱ་ལ་གཏུགས་པའི་དབང་དུ་
 བྱས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཅེས་དུ་ཟད་མ་ཟད་ལ་འབྱུང་འཇིག་འགོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མིན་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཟད་པ་ལ་འབྱུང་འཇིག་མེད་པ་བཞིན་དུ་ཐ་སྙད་དུ་མ་ཟད་པའང་
 འབྱུང་འཇིག་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྒྲོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་གཞུང་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ནི། བུམ་པ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་ཟད་པའི་འབྱུང་
 འཇིག་དོན་དམ་པར་མེད་དེ། དེ་ཡོད་ན་བུམ་པ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་ཟད་པ་སྟེ་ཞིག་པའི་
 ཆེ་བུམ་པའི་དངོས་པོ་འབྱུང་བ་དེར་སྐྱེ་བ་ཡོད་དགོས་པ་ལས། དེ་ཡོད་པ་མིན་པའི་
 ཕྱིར། ཏྲགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བུམ་པའི་འབྱུང་འཇིག་དོན་དམ་པར་ཡོད་ན། བུམ་པའི་
 འབྱུང་འཇིག་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །འཇིག་ལ་
 ཡང་སྐྱེ་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་འདྲེན་པ་ཡང་འབྲེལ་མེད་དེ། གོང་དུ་དངོས་པོ་
 རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མི་ཏྲག་པར་སྒྲན་ཆད་ལྟར་ཐལ་བའི་སྒྲོན་བསྟན་པ་ལ། ཁོ་ན་
 དེ། རྒྱ་འགགས་ནས་དེའི་འབྲས་བུ་མི་སྐྱེ་ན་ཆད་པའི་སྒྲོན་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ལྟར་ཁས་

མི་ལེན་པས་སྒྲོན་མེད་ཟེར་བ་འགོག་པ་ལ་གཞུང་འདི་གསུངས། རོན་ནི། རྒྱ་ནི་རྒྱན་
 ཆད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། རྒྱ་འཇིག་པ་སྟེ་ཞིག་པར་སྦྲར་ཡང་སྒྲེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ནི་བྱུང་འབྱེལ་དང་། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་ན། འབྲས་བུ་རྒྱ་ལ་མི་སྟོས་
 པའི་གཞན་དུ་འགྱུར་བས། འབྲས་བུ་སྒྲེས་ཀྱང་རྒྱ་ནི་རྒྱན་མི་འཆད་པ་ལ་མི་པན། རྒྱ་
 འགགས་པ་ནི་སྦྲར་ཡང་མི་སྒྲེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཞིག་པ་སྦྲར་མི་སྒྲེ་བར་བསྟན་གྱི་ཞིག་
 པ་མི་སྒྲེ་བར་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་བྱེད་གྱིས་རིགས་པའི་གཞོན་བྱེད་ལ། ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་ན། ཞིག་པ་
 ཆོས་ཅན། འཇིག་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཞིག་ཟེན་སྦྲར་ཡང་
 འཇིག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཞིག་ཟེན་སྦྲར་ཡང་འཇིག་པར་
 ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ན་ནི། །སྤྱ་གུ་ལ་སོགས་ནམས་ཀྱི་འཇིག་པ་འདིར་རྟོན་མི་
 འགྱུར་ཞིང་། །ས་པོན་སྲིད་མཐར་ཐུག་པར་རབ་ཏུ་འཇིག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་འདོན་
 པ་སྦྲར་བའི་རིགས་^①པས་གཞོན་དོ། །ཞེས་ཟེར་བ་འདུག་ལ། འོ་ན་རྩ་ལེ་ལས། ^②དངོས་
 དང་དངོས་མེད་འདུས་བྱས་ཡིན། །ཞེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་བྱས་པ་ལ། བྱེད་གྱིས་བྱམ་
 པ་ཞིག་པ་འདུས་བྱས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། བྱམ་པ་ཞིག་པ་དངོས་པོར་བསྟན་པ་མིན།
 ཞེས་ཟེར་བ་བྱིས་སོ། །བྱམ་པ་ཞིག་པ་ཆོས་ཅན། འཇིག་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། དེར་ཐལ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་མེད་དོ་ཞེ་ན། འདི་ནི་
 བྱེད་གྱི་ཞེ་འདོད་ཡིན་མོད། སངས་རྒྱས་པ་ལ་བྱུང་མཐའ་སྦྱ་བ་བཞི་ལས་མེད་ལ། བཞི་
 པོ་སྤྱི་ལུགས་ལ་འང་འདུས་བྱས་རྟག་པར་ཁས་ལེན་པའི་བྱུང་མཐའ་མེད་ཅིང་། སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལས། ^③འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག། །ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་
 སྤྱག་བསྐྱལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད། ལྷ་རན་ལས་འདས་པ་ཞི་ཞིང་བདེ།

ཞེས་ལྷ་བ་བཀར་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་གསུངས་པ་ཡང་འགོག་པ་ལ་བྱེད་དངོས་སུ་
ཞུགས་འདུག་པ། ད་དེད་རང་གཉིས་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལ་ཚོད་རྒྱ་མི་
འདུག་པས། ཕྱིན་ཆད་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་གཏམ་འདི་མ་སྤྲོ་ཞིག །

ཁོ་ལོ་ཅག་སྤྱོད་སྤྱོད་ཡབ་སྤྲས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ནམས་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཞིག་པ་དངོས་པོ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ལུང་དང་རིགས་པའི་སྤྱོད་བྱེད་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། ཞིག་པ་
དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། ^①སྤྱོད་པའི་རྒྱུ་གྱིས་ཀ་ཤི། ཞེས་ཀ་ཤི་དེ་སྤྱོད་པའི་
རྒྱུ་གྱིས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་ཤིང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ^②འཆི་བ་ཡང་བྱ་བ་གཉིས་སུ་ཉི་
བར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། འདུ་བྱེད་འཇིག་པར་ཡང་བྱེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པ་རྒྱུན་
མི་འཆད་པའི་རྒྱུ་ཡང་འབྱེན་པའོ། །ཞེས་འཆི་བས་དངོས་སུ་ཤི་བ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཤི་བས་
སྤྱོད་པ་ཕྱི་མའི་མ་རིག་པ་སྐྱེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་
ཏེ། རྣོང་བྱ་སྤྱོད་ལྷན་ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣོང་བྱ་སྤྱོད་ལྷན་བཅད་པ་དེ་མར་མེ་
ཤི་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིགས་པ་བྱུག་ཅུ་པ་ལས། ^③རྒྱ་བཅད་ཉིད་ལས་ཞི་བ་ནི། །བཅད་
ཅས་བྱ་བར་དམིགས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་
ཏེ། ཅ་བ་ཤེས་རབ་ལས། ^④ཕྱང་ན་འདས་པ་འདུས་མ་བྱས། །དངོས་དང་དངོས་མེད་འདུས་
བྱས་ཡིན། ཞེས་བྱམ་པ་དང་བྱམ་པའི་དངོས་པོར་མེད་པ་བྱམ་པ་ཞིག་པ་གཉིས་ཀ་འདུས་
བྱས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་ཞིག་པ་དེ་འདུས་བྱས་ཡིན་ཏེ། བྱམ་པའི་དངོས་པོ་ལྷ་
བུའི་རྒྱུ་རྒྱུ་གྱི་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། སྤྲོ་བས་འདིའི་ཆོག་གསལ་
ལས། ^⑤དངོས་པོ་ནི་རང་གི་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་གྱི་ཆོག་གསལ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འདུས་བྱས་ཡིན་
ལ། དངོས་པོ་མེད་པ་ཡང་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱོད་པའི་རྒྱུ་གྱི་ཀ་
ཤི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རིགས་པའི་སྐབ་བྱེད་ལ་ཆིག་གསལ་ལས། ❶གང་ཞིག་འཛིག་པ་རྒྱ་
མེད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་སྒྲངས་ནས་འདུས་བྱས་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་དུ་སྐབ་དེའི་ལྟར་ན། ནམ་
མཁའི་མེ་ཉོག་ལྟར་རྒྱ་མེད་པས་འཛིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་རྣམས་སྐད་ཅིག་མ་
ཉིད་དང་། འཛིག་པ་དང་བྲལ་བ་རྣམས་འདུས་བྱས་ཉིད་དུ་ཡང་འགྲུབ་པར་ག་ལ་འགྱུར།
དེའི་ཕྱིར་དེ་ཐམས་ཅད་མི་འགྲིག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་ནི།
འདུས་བྱས་ཞིག་པ་དངོས་པོ་མིན་ན་རིག་པ་དང་འགལ་ཉེ། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདུས་
བྱས་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདུས་བྱས་རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་འཛིག་ངེས་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདུས་བྱས་རང་གྲུབ་དུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པ་ལ་རྒྱ་
མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདུས་བྱས་རང་གྲུབ་དུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མ་བསྐྱད་
པ་ལ་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདུས་བྱས་ཞིག་པ་ལ་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་
དོན་ནི། །འདོད་ན། སྐབས་འདིར་འཛིག་པ་རྒྱ་མེད་དུ་ཁས་སྒྲངས་ནས་འདུས་བྱས་སྐད་
ཅིག་མར་སྐབ་པའི་ལྟར་ན། ཞེས་བཤད་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཆོན་མདོ་སྡེ་པ་
དང་སེམས་ཅམ་པ་སྐབས་འདིའི་ཕྱོགས་སུ་སྐབ་པོ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ལ་འཛིག་པ་རྒྱ་མེད་
དུ་ཁས་ལེན་པ་ཞེས་བཅོལ་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། འདུས་བྱས་རྣམས་རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་
འཛིག་པའི་དོ་བོར་སྐྱེས་ཀྱི། འདུས་བྱས་རྣམས་ལ་རང་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་གི་འཛིག་རྒྱ་དོན་
གཞན་མེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཅོལ་པའི་ཕྱིར།

❷རྒྱ་འབབ་གླུང་ལ་ཡི་དྲགས་རྣམས་སྒྲོ་ཡང་། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་བྱེད་ཀྱིས་
རྩེ་ཙོང་ཁ་པ་ཡབ་སྐས་ལ་དགག་གཞག་མང་པོ་བྱས་འདུག་ཀྱང་། བག་ཆགས་ངན་པ་
འཛོག་པའི་དགག་གཞག་མ་གཏོགས་གསུང་རབ་དང་མཐུན་པའི་དགག་གཞག་གཏན་
མི་འདུག་པས། དགག་པའི་ཡི་གེ་འདི་ལྟ་བུ་ཡང་མ་མཐོང་ན་བཟང་བར་འདུག་སྟེ། འོན་

ཀྱང་ལོག་ཏོག་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་སྤྲོད་པ་ལ་ཕན་པར་འདུག་པས་ཅུང་ཟད་བཤད་ན།
 དེ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་
 སྒྲིན་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ། སྤྲུག་དང་སྤྲོད་ཀྱི་རྒྱས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ། རྣལ་
 འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
 སྤྲུལ་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་ཅེས་གསུངས་ལ། དེ་དག་གི་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། དེ་ལ་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་ནི། སྤྲུ་རྒྱ་འཕྲུལ་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ།
 ཐུགས་ཀྱན་བརྗོད་པའི་ཆོ་འཕྲུལ། གསུང་རྗེས་བསྟན་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་
 གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་ལ་ཟེར། དེ་ཡང་མཆོན་པ་ཅམ་བརྗོད་ན། སྤྲོད་དག་བའི་རྩ་བ་
 རྒྱ་ཆེན་པོ་བསམ་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྲིམ་པ་གོས་
 དཀར་པོ་ཅན་སྤྲོད་པ་ལ་སྤྲུ་སོགས་མ་བྲེགས་པ་ཞིག །^❶བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བྱང་དུ་
 འོངས་པ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དག་སྦྱང་ཚུར་ཤོག །ཆངས་པར་སྤྲད་པ་^❷སྦྱོང་
 ཅིག །ཅེས་བཀའ་སྤྲུལ་པའི་མཐུག་དེ་མ་ཐག་ཏུ། སྤྲོད་པ་ལ་སྤྲུ་སོགས་འབྲེག་མཁན་མེད་
 པར་ཡང་སྤྲོད་པ་ལ་སྤྲུ་སོགས་བྲེགས་ནས་ཞག་བདུན་ལོན་པ་ཅམ་དང་། ལག་ན་ལྟང་
 བཟེད་དང་། བྱ་མ་བུ་སོགས་སྤྲར་མེད་ཀྱང་གསུང་དེའི་མཐུག་ཁོ་ནར་དེ་དག་རང་བྱུང་
 ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། ཆོས་གོས་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ཡང་རང་གིས་སྤྲོབ་མི་དགོས་པར་དེ་
 མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། གདུལ་བྱ་དེ་ཡང་བསྟན་པར་རྫོགས་ནས་ལོ་བརྒྱ་ལོན་པ་ལྟ་བུ་
 འབྱུང་ལ། དེའི་ཆོ་ལྟ་རྣམས་ཀྱིས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཚུར་ཤོག་བཀའ་སྤྲུལ་པས། །སྤྲོ་
 གྱི་སྒྲུལ་སྤྲར་གྱོན་པའི་ལུས་ལྡན་ཞིང་། །མོད་ལ་དབང་པོ་རབ་ཞི་གནས་གྱུར་ཏེ། །སངས་
 རྒྱས་དགོངས་པས་ལུས་གཟུགས་བཀའ་པར་གྱུར། །ཞེས་ཆེད་དུ་བརྗོད་པ་ལ་སོགས་པ་
 འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་ལོ། །

དེས་ན་དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་རྣམས་མེད་བཞིན་དུ་སྒྲུང་བའི་འབྲུལ་སྒྲུང་ཅམ་ལ་
 བྱེད་དམ། རབ་བྱུང་གི་རྟགས་ཆ་ལྷགས་དེ་དག་སྟོན་པའི་བྱིན་རྒྱལ་གྱིས་གསར་དུ་
 བྱུང་བ་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། སྟོན་པ་སངས་རྒྱུ་གྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་འབྲུལ་སྒྲུང་ཡོད་
 བར་ཁས་ལེན་པ་ལས་ཐ་ཆད་པ་སྤྱི་ཞིག་ཡོད། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གཞི་
 མ་གྲུབ་ཟེར་བའི་གཏམ་དེ་ལ་སྒྲིང་པོ་ཨེ་འདུག་སོམས་ཞིག །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་འབྱོར་པ་
 རྣམས་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ཡང་། བྱུང་སེམས་བདག་ཉིད་
 ཆེན་པོ་ཞིག་གིས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་མཆོད་སྤྱིན་གྱིས་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ལ་མཆོད་པ་
 ལུལ་བའི་ཆོ། མཆོད་པའི་ཡོ་བྱེད་རྣམས་རི་ལྟར་སྤྲུལ་པ་ལྟར་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པ་
 དང་། ཡང་བྱུང་སེམས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཞིག་གིས། ལུག་འདོམ་གང་གྲུབ་ཞི་བ་གཅིག་
 ཏུ་དབྱུང་ཆོགས་ཡན་ལག་བཞི་སྤྲུལ་ཆོ། ལུག་དེ་ཆར་མ་སོང་། དབྱུང་ཆོགས་ཡན་ལག་
 བཞི་ཆུང་དུ་ཡང་མ་སོང་བར་རི་ལྟར་སྤྲུལ་པ་ལྟར་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པ་ལྟ་
 བུའོ། །སྤྲུགས་དང་སྤྲན་གྱི་རྒྱས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ནི། སྤྲན་འགའ་ཞིག་ཟོས་པ་
 ཅམ་གྱིས་ནད་ཞི་བར་བྱེད་རྒྱས་པ་དང་། ཡང་སྤྲན་ཁ་ཅིག་ལུས་ལ་བཅངས་པ་ཅམ་གྱིས་
 རྣམ་མཁའ་ལ་འགོ་རྒྱས་པ་དང་། ཡང་མི་འཆིག་པའི་རིག་སྤྲུགས་དང་ལྡན་པའི་ལུས་
 ཞེས་གྱིས་ལུགས་གོང་དམར་འབར་བ་ལ་རིག་པའི་ཆེ་ལུགས་གོང་དམར་འབར་བའི་
 སྟེང་ན་ཆ་གང་གི་རིག་བྱ་གཉིས་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་
 ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྱིན་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ནི། རྣམ་ཁྲག་ལ་འོངས་སྟོན་པའི་
 ལས་སྟོབས་ལྡན་བསགས་པའི་ཡི་དྲགས་འགའ་ཞིག་ཆུ་བོ་གང་གྲུབ་ལྟ་བུའི་འགྲམ་དུ་
 འོངས་པ་ན་སྟོན་གྱི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ཆུ་བོ་གང་གྲུའི་གོ་ས་དེར་རྣམ་ཁྲག་གསར་དུ་
 སྤྱིས་ནས་དེ་ལ་ཡི་དྲགས་གྱིས་འོངས་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །

དེ་ལྟར་སྒྲིར་བཤད་ནས། སྐབས་སུ་བབ་པའི་དོན་ནི། ^①ཆུ་འབབ་སྐྱང་ལ་ཡི་
 དྲགས་ནག་སྒོ་ཡང་། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཡབ་སྐས་ཀྱིས། བརྒན་ཞིང་
 གཤེར་བ་ཕོར་བ་གང་ལ། ལས་སྟོབས་ལྡན་བསགས་པའི་ལྷ་མི་ཡི་དྲགས་གསུམ་གྱིས་
 ཐུན་མོང་དུ་བལྟས་པའི་ཆེ། བརྒན་ཞིང་གཤེར་བ་ཕོར་གང་གི་གོ་ས་ན་ཆུ་དྲངས་ཤིང་
 བསིལ་བ་དང་བདུད་ཅི་དང་ནག་ཁག་གསུམ་ག་ཆད་གྲུབ་ཏུ་ཡོད་སྲིད་པར་ཞལ་གྱིས་
 བཞེས་པ་ལ། བྱིད་གོ་ལྷ་གཉིས་དང་ཆོས་རྗེ་རོང་པོ་དང་བཅས་པས། འོ་ན་གཟུགས་
 ཅན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་གོ་སར་གཟུགས་ཅན་གཞན་འབྱུང་བའི་གོ་མི་
 འགོག་པར་ཐལ། བརྒན་ཞིང་གཤེར་བ་ཕོར་བ་གང་གི་གོ་ས་ན་ནག་ཁག་དང་བདུད་ཅི་
 དང་ཆུ་དྲངས་ཤིང་བསིལ་བ་ཕོར་གང་པོ་གསུམ་ཡོད་སྲིད་པའི་བྱིར། ཞེས་ལུས་དང་
 བཅས་ཏེ་སྐས་འདུག་པ། ལེགས་པར་ཉོན་ཅིག །འོ་ན་དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། ^②ཐུབ་
 དབང་དུས་གཅིག་ཁོ་ནར་དེའི་རྒྱ་མ་ཐུན། །གཟུགས་སྐྱ་གཅིག་ལ་རང་གི་སྒྲེ་གནས་
 སྐབས། །སྒྲར་འགགས་གསལ་དང་མ་འཆོལ་བྱང་ཚུལ་ནི། །མ་ལུས་ཀྱིས་བག་མཐའ་
 དག་སྟོན་པར་མཛད། ཅེས་ཐུབ་པའི་དབང་པོས་རང་གི་སྐྱ་གཅིག་ལ་འཁོར་བ་ཐོག་མེད་
 རས་རང་གི་སྒྲེ་བའི་གནས་སྐབས་སྒྲར་བྱང་བ་ཐམས་ཅད་རིམ་པ་མ་འཆོལ་བར་དུས་
 ཅིག་ཅར་དུ་གསལ་བར་སྟོན་རུས་པ་དང་། ཡང་། ^③དག་པ་འདི་ནི་བཞེད་པ་འཇུག་པ་
 ཡིན། །རྒྱལ་གཅིག་ལུལ་ལ་མཁའ་གདུགས་འཛིག་ཏེན་དང་། །འཛིག་ཏེན་མཐའ་ཡས་
 རྩོགས་ཁྱབ་རྒྱལ་སྟོན་མོད། །རྒྱལ་རགས་མི་འགྱུར་འཛིག་ཏེན་སྤ་མི་འགྱུར། །ཞེས་རྒྱལ་
 སྤ་རབ་གཅིག་གི་ཁྱོན་ལ་ནམ་མཁའི་མཐས་གདུགས་པའི་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་
 གསལ་བར་སྟོན་པ་དང་། དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཆེ་ཡང་རྒྱལ་དེ་རགས་པ་སྟེ་ཆེ་བར་ཡང་མི་
 འགྱུར། །འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་སྤ་བ་སྟེ་ཆུང་བར་མི་འགྱུར་བར་སྟོན་རུས་བཤད་པ་མི་

འཐད་པར་ཐལ། གཟུགས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་གཅིག་གི་གོ་སར་གཟུགས་ཅན་གཞན་
འབྱུང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདི་དག་ལས་བརྩམས་པའི་དོན་རྒྱས་པར་
བཤད་ན། གློ་དམན་ནམས་ཀྱི་གློ་ཡུལ་དུ་མི་འོང་བར་སྤྲད་གྱི་འགྲེལ་ནས་ཞི་བའི་ཉེན་
ཡོད་པས་རྒྱས་པར་ག་ལ་འབྲི། འོན་ཀྱང་ད་ལན་ལོག་ཏྱིག་དེ་དག་སྤྲད་དུང་བའི་ཕྱིར་
ཟུར་ཅམ་སྤྲས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དཔལ་ལྷན་ཟླ་བས། ^①འོན་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱི་གསང་བ་
འདི་ནི་སྤྲད་བཀྱི་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་། རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ལྷག་མི་ལ་རས་པས་རས་ཆུང་བ་རྗེས་སུ་
གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་གཡག་རུའི་ནང་དུ་བཞུགས་ནས། ^②བྱ་པ་དང་མཉམ་ན་གཡག་
རུའི་ནང་དུ་འོག། །གནས་བདེ་ལ་ཡངས་པ་གཡག་རུའི་ནང་ན་འདུག། །ཅེས་གསུངས་
པའི་ཆེ། གཡག་རུ་ཆར་མ་སོང་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་ཆུང་དུ་^③མ་སོང་བར་བཞུགས།
ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཟུགས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་གཅིག་གི་གོ་
སར་གཟུགས་ཅན་གཞན་འབྱུང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འོ་ན་དབྱ་མ་
འཇུག་པའི་བ་ཆ་བ་གྱི་འགྱུར་བྱང་ལས། གློ་བ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་ཐེག་པ་མཆོག་ལ་
ཐུགས་གཞོལ་བ་མི་འཕྲོགས་པའི་མཁུན་རབ་དང་ཐུགས་རྗེ་མངའ་བ། རི་མོར་བྲིས་
པའི་བ་དུས་མ་ལས་འོ་མ་བཞོས་པས་བདེན་པར་ཞེན་པ་སྒྲིག་པར་མཛད་པས། ཞེས་
པ་འདི་ཡང་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་རྒྱས་པ་ཡིན་པས། རི་མོར་བྲིས་པའི་བ་
དུས་མ་ལས་འོ་མ་འབྱུང་བ་སྲིད་དམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཞེན་ཏུ་སྲིད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་
ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེའི་དབང་གིས་བྲིས་པ་གོས་དཀར་པོ་ཅན་ལ་ཆོས་གོས་
གསུམ་ལ་སོགས་པ་འཆེ་མ་མཁན་མེད་པར་རང་གྲུབ་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། ལྷུང་བཟེད་
སོགས་བཟོ་མཁན་མེད་པར་ཡང་རང་གྲུབ་ཏུ་འབྱུང་བ་སོགས་གསུང་རབ་ལས་

བཤད་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་བྱེད་ཅག་མང་པོས། རབ་རིབ་དང་ལྡན་དབང་པོ་ཅན་མཚུངས་པ། །ཆུ་
འབབ་ལྷང་ལ་ཡི་དྲགས་ནག་སྒོ་ཡང་། །ཞེས་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་མིག་ཤེས་ལ་སྐྱེ་ཤད་སྒྲིང་
བ་དང་། ཡི་དྲགས་ལ་ཆུ་ལྷང་ནག་ཁག་ཏུ་སྒྲིང་བ་གཉིས་དོན་ཤེས་ཡོད་མེད་མཚུངས་
པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རབ་རིབ་ཅན་གྱི་མིག་ཤེས་ལ་སྐྱེ་ཤད་སྒྲིང་བའི་ཆེ་
སྐྱེ་ཤད་དངོས་གནས་ལ་མེད། ཡི་དྲགས་གྱི་མིག་ཤེས་ལ་ཆུ་ལྷང་ནག་ཁག་ཏུ་སྒྲིང་བའི་ཆེ་
ནག་ཁག་དངོས་གནས་ལ་ཡོད་པ་ཞིག་སྤྱིར་བཤད་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་འདིའི་ལན་ལ་མཁས་
པ་ཁ་ཅིག །ཡི་དྲགས་ལ་ཆུ་ལྷང་ནག་ཁག་ཏུ་སྒྲིང་བའི་ཆེ་ནག་ཁག་དངོས་གནས་ལ་ཡོད་
པར་རྟེན་ཆེན་ལས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ཡི་དྲགས་གྱི་མིག་ཤེས་ལ་བརྒྱན་གཤེར་པོར་
གང་ནག་ཁག་ཏུ་སྒྲིང་བའི་ཆེ་ནག་ཁག་དངོས་གནས་ལ་ཡོད་པའི་དོན་མ་ཡིན་གྱི། པོར་
གང་པོ་དེ་ཡི་དྲགས་གྱིས་ལག་ཏུ་སྒྲིངས་ནས་འཐུང་བའི་ཆེ་དེའི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་ནག་
ཁག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས།

ཡང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །གཞུང་དུ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི། ཡི་དྲགས་ལ་ཆུ་ལྷང་ནག་
ཁག་ཏུ་སྒྲིང་ཡང་ནག་ཁག་དངོས་གནས་ལ་མེད་པ་ཞིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ལ། རྟེན་ཆེན་
ལས་ཡི་དྲགས་གྱི་མིག་ཤེས་ལ་ཆུ་ལྷང་ནག་ཁག་ཏུ་སྒྲིང་བའི་ཆེ་ནག་ཁག་ཡོད་པར་
གསུངས་པ་ནི། ལས་དབང་གིས་ཆུ་ལྷང་གི་སྤྱིར་དུ་ནག་ཁག་གསར་དུ་སྐྱེས་པ་ལ་
དགོངས་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར། དེ་ཐམས་ཅད་རྟེན་ཆེན་གྱི་དགོངས་པ་མིན་པས། རང་
ལྷགས་གྱི་ལན་ནི། སྤྱིར་ཐུན་སྐྱེལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བཤད་ན།
གཞན་ཡང་གཞུང་འདི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ཀྱང་དོན་སྒྲིང་གི་ཤེས་པ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་
སེམས་ཅམ་པས་འདོད་པ་འགོག་པ་ལས་འཕྲོས་པ་ཡིན་ལ། དོན་ནི། རབ་རིབ་ཅན་གྱི་

མིག་ཤེས་དང་། ཚུ་སྒྲུང་ནག་ཁྲག་ཏུ་སྒྲུང་བའི་ཡི་དྲུག་ས་ཀྱི་མིག་ཤེས་གཉིས་བདེན་མེད་
དུ་མཚུངས་པས། དེ་གཉིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ཀྱང་དོན་སྒྲུང་གི་ཤེས་པ་བདེན་པར་
གྲུབ་པའི་དབང་མི་རིགས་ཞེས་པའོ། །ལེགས་པར་བཤད་དོ། །

དེ་བཞིན་དུ་གྲུབ་མཐའ་ཀུན་ཤེས་པས། སྐྱེ་ཤད་མེད་དང་སྒྲུང་ནག་ཡོད་པ་
འགལ། །ཞེས་པའི་ལན་ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་། བྱེད་ནམས་ཀྱིས་དགག་
པ་ཐུན་མོང་བ་གཅིག་ལ། སྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པའི་སྐྱེ་གཟུགས་ལ་སྤྱུ་སྟེགས་རྩོགས་བྱེད་
དང་། ཀུན་དགའ་བོ་གཉིས་ཀྱིས་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་བལྟས་པའི་ཆེ། སྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པའི་
སྐྱེ་གཟུགས་ཀྱི་སྟངས་ན་མངོས་མི་མངོས་ཀྱི་གཟུགས་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་ཡོད་པར་ཐལ།
ལས་བྱེད་པར་བ་བསགས་པའི་སྤྱི་མི་ཡི་དྲུག་ས་གསུམ་ཀྱིས་བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་ཕོར་
བ་གང་ལ་ཐུན་མོང་དུ་བལྟས་པའི་ཆེ་བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་ཕོར་བ་གང་པོ་དེའི་སྟངས་
ན་ནག་ཁྲག་དང་ཚུ་དྲངས་ཤིང་བསེལ་བ་དང་བདུད་ཅི་གསུམ་ག་དངོས་གནས་ལ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་འདིའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག །སྟོན་མེད་དེ། རྩོགས་བྱེད་ལ་སྟོན་པ་ཤུག་
ཐུབ་པའི་སྐྱེ་གཟུགས་མི་མངོས་པར་སྒྲུང་བ་དེ་འབྲལ་གྱི་འབྲལ་རྒྱ་གྲུབ་མཐའ་ངན་པའི་དབང་
གིས་སྒྲུང་བ་ཡིན་ལ། ཡི་དྲུག་ས་ལ་ཚུ་སྒྲུང་ནག་ཁྲག་ཏུ་སྒྲུང་བ་ནི་ཕུགས་ཀྱི་འབྲལ་རྒྱ་
ལས་ངན་པའི་དབང་གིས་སྒྲུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ལན་འདེབས་ཟེར། དེ་ནི་མི་
འཐད་དེ། ཕུགས་ཀྱི་འབྲལ་རྒྱ་ལས་ངན་པའི་དབང་གིས་སྒྲུང་བ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་
རང་ལུགས་ལ་ཡང་མི་འཇོག་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་རང་ལན་ནི། སྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པའི་སྐྱེ་གཟུགས་འཇིན་པའི་སྤྱུ་སྟེགས་
རྩོགས་བྱེད་ཀྱི་མིག་ཤེས་ལ་སྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པའི་སྐྱེ་གཟུགས་མི་མངོས་པར་སྒྲུང་བ་
གཞི་མ་གྲུབ་སྟེ། སྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པའི་སྐྱེ་གཟུགས་འཇིན་པའི་མིག་ཤེས་ཡིན་ན། དེ་

མངོས་པར་སྤང་བའི་མིག་ཤེས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་རྗེས་དྲན་གྱི་མདོ་
ལས།^①མཐོང་ན་མི་མ་སྤྱོད་པ་མེད་པ་ཞེས་བཤད་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་
འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མགོན་པོ་བྱམས་པ་བསྐྱབ་པའི་ཆེ། མགོན་པོ་བྱམས་པའི་
སྐུ་གཟུགས་ཁྱི་མོའི་གཟུགས་སུ་མཐོང་བར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྷ་སྟགས་
རྗེས་བྱེད་ཀྱི་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་བའི་སྐུ་གཟུགས་མི་མངོས་པར་མཐོང་བ་མི་སྲིད་པའི་
ཕྱིར། ཉགས་ཁས། ཞེས་ཟེར་ན། སྟོན་མེད་དེ། དེའི་ཆེ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་
མགོན་པོ་བྱམས་པའི་སྐུ་གཟུགས་མཐོང་བ་མ་ཡིན་གྱི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་
པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དུ། ཁྱི་མོའི་གཟུགས་འབྱས་བཤེགས་པ་ཞེས་སྐུ་ལ་པ་ཅ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཡང་། ཁོ་ན་རེ། ལྷ་སྟགས་རྗེས་བྱེད་དེ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལས་དག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
མཆོག་གི་སྐུ་ལ་པའི་སྐུ་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་བའི་སྐུ་གཟུགས་མདོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་སོ་
སོ་སྐྱེ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་སྟེ། མཆོག་གི་སྐུ་ལ་སྐྱེ་དེ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལས་དག་ཡན་ཆད་
ཀྱི་མདོན་སུམ་གྱི་སྟོང་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན་དེ་ནི་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་
ལས་དག་གི་དོན་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གཟུགས་དེ་མདོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་
རྒྱད་ལ་ལམ་བཟང་པོའི་བག་ཆགས་འཛོགས་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་བྱེད་ཀྱིས་ཚུ་བོ་གཞུ་ལ་ཡི་དྲགས་ཀྱིས་བལྟས་པའི་ཆེ། ཚུ་བོ་གཞུ་འི་སྟོང་ན་
མེ་དངོས་གནས་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་སྲིད་པར་ཐལ། ལས་བྱེད་པར་བ་བསགས་པའི་མི་དང་
ཡི་དྲགས་གཉིས་ཀྱིས་ཚུ་བོ་གཞུ་ལ་སྤྱོད་མོང་དུ་ཅིག་ཅར་བལྟས་པའི་ཆེ་ཚུ་བོ་གཞུ་འི་
སྟོང་ན་ནག་ཁྱུ་དང་ཚུ་དྲངས་ཤིང་བསེལ་བ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་ཡོད་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། ཆ་གང་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་མིན་པར་ཐལ། ཆ་གང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་གནས་
པ་ཞེས་^②སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། སྟོན་མེད་དེ། ཆ་གང་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་

དུ་བཤད་པ། སེམས་ཅན་གྱི་ལས་བྱུང་པར་བ་དང་། རྣམ་འབྱོར་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་
མཐུ་སོགས་མ་ཆོགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྣམ་འབྱོར་པ་འགའ་ཞིག་
གིས་སྟོད་ནས་མེ་འབར་སྟོད་ནས་ཚུ་བྱབ་པའི་རྩ་འབྲུལ་བསྟན་པའི་ཆེ། ཆ་གང་ལྟན་ཅིག་
གཅིག་དུ་གནས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་བཞིན།

ཡང་བྱེད་གྱིས། འགལ་བ་ལ་མ་འབྲུལ་པའི་ཆད་མ་ཡོད་པར་ཐལ། ཡི་དྲགས་གྱི་
མིག་ཤེས་དང་མིའི་མིག་ཤེས་གྱིས་སྟོན་ཤིང་འབྲས་བུ་ཅན་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་བཞུས་པའི་
ཆེ། ཡི་དྲགས་གྱི་མིག་ཤེས་གྱིས་སྟོན་ཤིང་ལ་འབྲས་བུ་མེད་པར་གཞལ། མིའི་མིག་
ཤེས་གྱིས་སྟོན་ཤིང་ལ་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་གཞལ་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གསལ་བ་
དེར་ཐལ། ཡི་དྲགས་གྱིས་ཚུ་བོ་གཏླའི་འགྲམ་དུ་ཕྱིན་པའི་ཆེ། ཡི་དྲགས་ཁ་ཅིག་གི་མིག་
ཤེས་གྱིས་ཚུ་བོ་གང་གྲ་བསྐྱམས་པར་གཞལ། མིའི་མིག་ཤེས་གྱིས་ཚུ་བོ་གཏླ་མ་
བསྐྱམས་པར་གཞལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། ཐལ་འབྱུར་དང་པོ་དེའི་སྟོན་མེད་དེ། དེའི་
ཆེ་ཡི་དྲགས་ལ་ལས་གྱིས་གོགས་བྱས་པས་སྟོན་ཤིང་འབྲས་བུ་ཅན་དེ་མ་མཐོང་བ་ཡིན་
གྱི། དེས་མེད་པར་གཞལ་བ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འབྱུར་ཕྱི་མ་ལའང་སྟོན་མེད་དེ། ཡི་
དྲགས་ཁ་ཅིག་ཚུ་འབྲུང་འདོད་ནས་ཚུ་བོ་གཏླའི་འགྲམ་དུ་ཕྱིན་པ་ན་ལས་གྱིས་གོགས་
བྱས་ནས་ཚུ་བོ་གཏླ་མ་མཐོང་བ་ན། ཉོག་པས་ཚུ་བོ་གཏླ་བསྐྱམས་སོ་སྟུང་དུ་བཟུང་བ་
ཡིན་གྱི། ཚུ་བོ་གཏླ་བསྐྱམས་པར་གཞལ་བ་མིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱེད་གྱི་ཆོས་རྩེ་རོང་པོས། སྟོད་འཇུག་ལས། ❶ སེམས་ཅན་དཔྱལ་
བའི་མཆོན་ཆ་རྣམས། །སྤྱི་ཞིག་གིས་ནི་ཆེད་དུ་བྱས། །ལྷགས་བསྐྱེགས་ས་གཞི་སྤྱི་ཡིས་
བྱས། །མེ་ཆོགས་དག་ནི་ཅི་ལས་བྱུང་། །དེ་འདྲ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི། །སྤྱིག་སེམས་
ཡིན་པར་བྱབ་པས་གསུངས། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྷགས་བསྐྱེགས་གྱི་

ས་གཞི་དང་དཔྱལ་བའི་མེ་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དཔྱལ་བའི་མཚོན་ཆ་དང་། ལྷགས་བསྐྱེགས་ཀྱི་ས་གཞི་ལ་སོགས་པ་དངོས་གནས་ལ་མེད་དེ། ཡོད་ན་སྤྱི་བུས། དེ་དག་ནི་སེམས་ཀྱི་འབྲུལ་སྒྲུང་ཙམ་ཡིན་མོད། ཅེས་ཟེར་བ། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་དཔྱལ་བའི་སེམས་ཅན་དང་མཐོ་རིས་ཀྱི་ལྷ་ལ་སོགས་པ་ལ་སེམས་ཀྱི་འབྲུལ་སྒྲུང་བཟང་ངན་ཙམ་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི། དངོས་གནས་ལ་སྤྱི་བུས་དང་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས། རྒྱ་དགེ་སྤྱི་ལས་འབྲས་བུ་བདེ་སྤྱི་འབྲུང་བ་མི་སྤྱི་བར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་དོ། །

འོ་ན་ལུང་དེའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཕྱི་རོལ་པས་སྒྲོད་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་དབང་སྤྱི་བུས་གིས་བྱས་པར་འདོད་པས། དེ་འགོག་པའི་གཞུང་ཡིན་ལ། དོན་ནི། སྤྱི་ཞིག་གིས་ནི་ཆེད་དུ་བྱས། །ཞེས་པས་དཔྱལ་བའི་མཚོན་ཆ་དང་ལྷགས་བསྐྱེགས་ཀྱི་ས་གཞི་དང་། མེའི་ཚོགས་དེ་དག་སྒྱེ་བ་སྤྲ་མར་ལས་ངན་བསགས་པའི་སྤྱི་བུ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི། དབང་སྤྱི་བུ་ལ་སྒྲོད་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དེ་དག་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ནི། །དེ་ཕྱིར་རྣམ་འབྲེལ་དུ་ཡང་དབང་སྤྱི་བུ་འཇིག་རྟེན་ཀྱན་གྱི་བྱེད་པ་པོར་འདོད་པ་ལེའུ་གཉིས་པར་རྒྱས་པར་བཀག་པས། ཞིང་རྩ་ཆེན་པོ་རྣམས་དགོངས་པ་གཅིག་གོ། །ཡང་སྒྲོང་ཐུན་སྤྱི་བུ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། གལ་ཏེ་དེར་ཡང་མཐོང་མེད་ལ། །བརྟེན་ནས་གཞུགས་གཞན་འབྲུང་བྱུར་ན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན། ཐག་ཉེ་བ་ནས་ལྷ་བའི་ཆེ་ཡུལ་དབང་བར་དུ་ལས་གཞུགས་གསལ་བ་དང་། ཐག་རིང་བ་ནས་ལྷ་བའི་ཆེ་ཡུལ་དབང་བར་དུ་ལས་གཞུགས་མི་གསལ་བ་སྒྱེ་བས་ཐག་ཉེ་རིང་ལ་སྒྲིན་པོ་སོགས་དབང་ཞེས་ལ་གསལ་མི་གསལ་གྱི་བྱེད་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི། ཞེས་པ་ལ་རྣམ་པ་ཤར་བའི་དབང་གིས་མ་ཡིན་པར་སྤྱི་བའི་འདོད་པ་བརྗོད་ནས། དེ་འགོག་པ་ན་ཐག་ཉེ་རིང་།

ནས་ལྟ་བུ་ཆེ་སྟེ་འཛིན་མིག་ཤེས་དང་། སྟོན་པོ་འཛིན་པ་དུ་སྦྱེས་པའི་ལས་གཟུགས་དེ་
 དག་གིས། སྟོན་པོ་^༡བསྐྱབས་པ་ན་སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྟོན་པོ་མི་མཐོང་བར་
 ཐལ་ཞིང་། མ་བསྐྱབས་ན། ཐག་ཉེ་བ་ནས་ལྟ་བུ་ཆེ་སྟེ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ལས་གཟུགས་གསལ་
 བ་དང་། སྟོན་པོ་གཉིས་ཅིག་ཅར་སོ་སོར་མཐོང་བ་དང་། ཐག་རིང་བ་ནས་ལྟ་བུ་ཆེ་སྟེ་འཛིན་
 མིག་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་ལས་གཟུགས་མི་གསལ་བ་དང་སྟོན་པོ་གཉིས་ཅིག་ཅར་སོ་སོར་མཐོང་
 བར་གསལ་བ་འཕྲུལ་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ལ། བྱེད་ཀྱིས་དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། འཁོར་
 གསུམ་ཁས་སྤངས་པའི་བྱེད། ཇི་ལྟར་སྤངས་ན། འོ་ན་སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྟོན་པོ་
 མི་མཐོང་བར་ཐལ། དུལ་དབང་བར་གྱི་ལས་གཟུགས་དེས་དུལ་སྟོན་པོ་སྐྱབ་པའི་བྱེད།
 བྱེད་བསལ་དངོས། ཏྲགས་མ་གྲུབ་ན། ཐག་ཉེ་བ་ནས་ལྟ་བུ་ཆེ་སྟེ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ལས་
 གཟུགས་གསལ་བ་དང་། སྟོན་པོ་གཉིས་ཅིག་ཅར་སོ་སོར་མཐོང་བར་ཐལ། དེས་དེ་ལ་
 མ་བསྐྱབས་པའི་བྱེད། འཁོར་གསུམ་དང་པོ་འོ། །ཐག་རིང་བ་ནས་ལྟ་བུ་ཆེ་སྟེ་འཛིན་མིག་
 ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་ལས་གཟུགས་མི་གསལ་བ་དང་སྟོན་པོ་གཉིས་ཅིག་ཅར་སོ་སོར་མཐོང་བར་ཐལ།
 དེས་དེ་མ་བསྐྱབས་པའི་བྱེད། འཁོར་གསུམ་དངོས་འགལ་གྱི་འཕྲུང་བ་གཉིས་
 པའོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི། རོ་ཆ་བའི་གཏམ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་ཐུན་གྱི་ལུགས་ནི། གཞུང་འདི་བྱེ་
 རོལ་པས་དུལ་དབང་བར་དུ་ལས་གཟུགས་སྦྱེ་བར་འདོད་པ་གཙོ་བོར་འགོག་པ་ཡིན་
 པས། དེའི་ཚུལ་ནི། དུལ་དབང་བར་དུ་གསལ་མི་གསལ་གྱི་ལས་གཟུགས་ཡོད་ན། དེ་
 འདྲའི་ལས་གཟུགས་དེས་སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྟོན་པོ་མཐོང་བ་ལ་སྐྱབ་བམ་མི་
 སྐྱབ། སྐྱབ་ན་སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྟོན་པོ་མི་མཐོང་བར་འགྱུར་ལ། མི་སྐྱབ་ན།
 སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ལས་གཟུགས་དང་སྟོན་པོ་གཉིས་ཀ་ཅིག་ཅར་སོ་སོར་མཐོང་
 བར་ཐལ། དུལ་དབང་བར་དུ་ལས་གཟུགས་གཅིག་སྦྱེ་ནི་སྦྱེ། ལས་གཟུགས་དེས་སྟོན་

པོ་མཐོང་བ་ལ་མི་སྒྲིབ་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་ནམ་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་ལ་གོ་བ་
ཅུང་ཟད་རྟེན་པ་ཡན་ཆད་གྱིས་ཉོག་ས་རྒྱས་པར་ཤིན་ཏུ་སྒྲ་བ་ལ། ཐོག་ས་སྤེའི་བསམ་
དོན་གཏན་མ་གོ་བར། འཁོར་གསུམ་དང་པོ་འོ། །འཁོར་གསུམ་གཉིས་པའོ། །ཞེས་ཟེར་
བ་ནི། འཁོར་གསུམ་བྱེད་རྒྱས་འཕོངས་པའོ། །

ཡང་བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་པོར་བ་གང་ལ་ཡི་དྲགས་གྱིས་བལྟས་པའི་ཆོ། བརྒྱན་
ཞིང་གཤེར་བ་པོར་བ་གང་གི་གོ་སར་ནག་ཁྲག་དངོས་གནས་ལ་སྒྲེ་བ་ཞིག་སྤིང་པར་
ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས་དེ་ལྟར་འདོད་པ་བྱེ་རོལ་བས་ཡུལ་དབང་བར་དུ་
ལས་གཟུགས་སྒྲེ་བར་འདོད་པ་དང་མཚུངས་པས། ཆོས་གྲགས་གྱིས་ཐུ་སྟེགས་འགོག་
པའི་རིགས་པས་གཞོད། ཅེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་སྟོང་ཐུན་ཆེན་མོར། རྟེན་ལས་སྤངས་པ་
ལ་ཆོས་གྱི་གྲགས་པའི་རིགས་པས་གཞོད་པ་མ་ཡིན་གྱི་རྒྱུ་མཁྲིས་བད་ཀན་ལ་སོགས་
པའི་ནད་ལྔ་དང་། ས་རྒྱ་མེ་རྒྱུ་ནམ་མཁའ་ལྔ་དང་། གདོན་ལྔ་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་དུག་
ལྔའི་དངོས་འབྲས་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་པ་ནི། རི་རྒྱུད་དུ། འབྲུལ་བྱིར་རྒྱུ་སོགས་ཆོས་མ་
ཡིན། །ཞེས་སོགས་ཆོས་གྱི་གྲགས་པས་ཐུ་སྟེགས་འགོག་པའི་རིགས་པ་དེ་དག་འདོན་པ་
བསྐྱར་ལ་བཀག་པར་ཤེས་པར་བྱོས་ཤིག །ཅེས་གསུངས།

དེ་ལ་བྱིར་གྱིས་སྒྲོན་སྟོང་བྱེད་པ་ན། གཞུང་དེར་ནི་དུག་གསུམ་པོ་ནད་གསུམ་
གྱི་ཉར་ལེན་ལས་སྒྲེ་བ་བཀག་པ་ཡིན་གྱི། ནད་གསུམ་པོ་དུག་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་
པ་བཀག་པ་མེད་དོ། །དེས་ན་ཉེས་པ་བད་མཁྲིས་རྒྱུ་གསུམ་པོ་དུག་གསུམ་གྱི་འབྲས་
བུ་ཡིན་པར་ངི་མ་མེད་པའི་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་མཐའ་དག་ལས་གསུངས་སོ། །ཞེས་
སྒྲས་འདུག་པ། ཟེར་རྒྱས་འཕོངས་པའི་གཏམ་ཡིན་མོད། འོ་ན་ཉོན་ཅིག །རྒྱུ་མཁྲིས་
བད་ཀན་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་ནད་ལྔ་དང་ཉོན་མོངས་པ་དུག་ལྔ་པོ་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་

མི་འབྲུལ་བར་ཐལ། དེ་ནམས་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁུབ་དངོས། འདོད་དོ་
སྙམ་ན། འོ་ན་རྒྱང་མཁུས་བད་ཀན་ཤས་ཆེ་བའི་དགྲ་བཅོམ་པ་གཞི་མ་གྲུབ་པར་ཐལ།
འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་མིན་ནམ། དེ་བཞིན་དུ་བྱེད་ནམས་ཀྱིས་སྡོན་འཛིན་
མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྡོན་པོ་ལ་བལྟས་པའི་ཆོ། སྡོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྡོན་པོ་དངོས་སུ་
མ་ཉོགས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་སྡོན་པོའི་ནམ་པས་ཆོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་^༡སྡོན་
འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྡོན་པོ་དངོས་སུ་མ་ཉོགས། སྡོན་པོའི་ནམ་པ་དངོས་སུ་ཉོགས།
དེ་ཕྱིར་དོན་སྐྱོག་ན་མོ་ཞེས་པ་ཡང་འདི་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། ཞེས་པའི་འདོད་པ་འདི་ཡང་སྤྱི་
སྟོན་གྲངས་ཅན་པས། ཕྱི་ནས་ཡུལ་གྱི་ནམ་པ་འཆར་ཞིང་ནང་ནས་སྐྱེས་བུའི་ནམ་པ་
འཆར་བའི་སྒོའམ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད། ཅེས་ཟེར་བ་དང་མཚུངས་པས། དེ་ལའང་
ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་སྤྱི་སྟོན་ཉོགས་འགོག་པའི་རིག་པ་འདོན་པ་སྦྱར་ལ་འགོག་པར་བྱའོ། །

ཡང་བྱེད་ཀྱིས་ནམ་མཁའ་སྤྲལ་དོག་གི་དངོས་འབྲས་སུ་ཁས་ལེན་པ་ཞིག་ཡོད་
ན། དེ་ལ་དེ་ཙམ་དུ་མཆར་དུ་མི་བཅིངོ། །དེ་བས་ཀྱང་དོ་མཆར་ཆེ་བ་གཞན་ཞིག་སྤང་བ་
ནི། ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་པའི་ལྟ་ཞིག་གིས་ཚུ་སྦྱང་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་བྱང་དུ་
ཕྱིན་པ་ན། ཚུ་དེའི་སྐད་ཅིག་སྤྲུམ་ཉེར་ལེན་དང་། ལྟ་དེའི་ལས་ཀྱིས་བདག་པོའི་རྒྱུ་
བྱས་ནས། ཚུ་སྦྱང་གི་དངོས་འབྲས་སུ་ནམ་མཁའ་སྐྱེའོ། །ཞེས་ཟེར་བ་འདི་ཉིད་ཤིན་ཏུ་ཡ་
མཆོན་ནོ། །ཞེས་སྤྲལ་སྤྲེལ་དང་བཅས་ཏེ་སྤྲུམ་འདུག་པ། འདི་ནི་སྡོན་གྱི་དུས་ན་དགོ་
སྦྱང་ལྟ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་བརྩུན་རྒྱལ་ཅན་ཞིག་བྱང་སྟེ། བསྟན་པ་ལ་གཞོད་པ་མང་དུ་
བྱས་པ་ན། དགྲ་བཅོམ་པ་ནམས་ཀྱིས་བཀའ་བསྟུ་བ་གསུམ་པ་མཛད་དེ། ལྟ་ཆེན་པོས་
བསྟན་པའི་ཆོས་ལོག་དེ་ནམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་མིན་པར་བཤད་ནས། སུན་སྦྱང་བ་
བཞིན་དུ་བྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་། དགོ་སྦྱང་ལྟ་ཆེན་པོ་དང་མཚུངས་པའི་བརྩུན་རྒྱལ་ཅན་ཆེན་པོ་

འདི་ལྟ་བུ་བྱས་ནས། རྗེ་ཙྰ་ཁ་པ་ལ་དགག་པ་གཏོང་བ་འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་
གཞོན་པ་བྱས་པ་ཡིན་པས། ཁོ་བོས་ཀྱང་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ལོག་དེ་ཉིད་
སྤྱོད་ལྟར་བ་དང་འབྲེལ་བར། བྱིད་ཀྱིས་སྤྲོས་པའི་བརྟུན་སྤྲོས་དེ་དག་བསྟེན་པ་ཏེ་ཆོས་
ལོག་དེ་རྣམས་སྤྱོད་དབྱུང་བར་བྱའོ། །

དེ་ལ་བྱིད་ཀྱིས་སྤྲོགས་སྤྲོས་བཞོན་པའི་ཚུ་སྤྱང་སྐད་ཅིག་སྤྲོ་མས་ཉེར་ལེན་དང་།
སྤྲོའི་ལས་ཀྱིས་བདག་རྒྱུན་བྱས་ནས་ཚུ་སྤྱང་གི་དངོས་འབྲས་སྤྱོད་མ་མཁའ་སྤྱོད། །ཞེས་
ཟེར་བ་འདི་རྗེ་ཙྰ་ཁ་པ་ལ་སྤྲོས་ཀྱི་གསུང་རབ་གང་ན་འདུག །རྗེས་འབྲང་སྤྱོད་ཞིག་
གིས་ཁས་སྤངས། བྱིད་ཀྱིས་སྤྲོན་ཅིག །ཁོ་བོ་ཅག་ནི་དེ་འབྲེལ་ལེན་པ་རྣམས་ཏོག་བྱེད།
རྗེ་ཙྰ་ཁ་པས་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་དགོངས་པ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་
བཀའ་བ་མཐོང་བ་ན། ཡིད་ལ་^① ཟུག་རྩ་འདི་ལྟ་བུ་སྤྱོད་པ། བྱིད་སྤྱོད་ཞིག་གི་བསྟན་འཛིན་
ཡིན་པ་ནི་སྤྲོ་དགོས་སོ། །དེས་ན་འདི་ལ་ཐོག་མར་དཔེ་གཅིག་བཤད་པར་བྱ་
སྟེ། ^②འཕགས་པ་མོ་གལ་གྱི་བྱས། ངས་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྤྱོད་མཆེད་ཀྱི་ཉིང་དེ་
འཛིན་ལ་སྤྲོ་མས་པར་ཞུགས་པའི་ཆེ་སྤྲོག་ཆགས་ཅེ་སྤྱང་སྐད་འབྱིན་པའི་སྤྲོ་ཐོས་
སོ། །ཞེས་སྤྲོས་པ་ཉེར་དགས་ཆོར་ནས། མོ་གལ་གྱི་བྱས་སྤྲོས་པའི་ཆིག་དེའི་དོན་མ་
ཤེས་པར་བྱོད་ལ་བརྟུན་སྤྲོས་པའི་སྤྱང་བ་བྱུང་བས་སྤྱང་བ་བྱིར་འཆོས་ཤིག་ཅེས་སྤྲོས་
སོ། །མོ་གལ་གྱི་བྱས་སྤྱང་བ་མ་མཐོང་ངོ། །ཞེས་སྤྲོས་པས། ཉེར་དགས་སྤྱང་བ་མཐོང་
བཞིན་དུ་མ་མཐོང་ཞེས་སྤྲོ་ན། གནས་ནས་དབྱུང་བའི་འོས་ཡིན་པས། གཞི་རྩུངས་ཤིག་
ཅེས་སྤྲོས་སོ། །སྤྲོས་དེར་^③བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་གསོལ་བ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
མོ་གལ་གྱི་བྱ་ལ་སྤྱང་བ་མེད་དེ། མོ་གལ་གྱི་བྱས་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྤྱོད་མཆེད་ཀྱི་
ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྤྲོ་མས་པར་ཞུགས་པ་ལས་ལངས་མ་ཐག་དུ་སྤྲོག་ཆགས་ཅེ་སྤྱང་སྐད་

འབྱེན་པའི་སྤྱོད་ཐོས་པ་ལ་བསམས་ནས། དེ་ལྟར་སྤྱོད་པ་ཡིན་པས་མི་གལ་གྱི་བྱ་ལ་
བརྟུན་སྤྱོད་པའི་ལྷུང་བ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

ཡང་ཉིན་གཅིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་བྱིམ་བདག་ཞིག་གིས་
ཤའི་ཐུག་པ་ཞུས་པ་ན་བཞེས་ཏེ། དེ་ནས་ཚུ་བློན་གྱི་གནས་སུ་ལྷུང་བ་ཟེད་འབྱུང་བ་ལ་
བྱོན་ཏེ། དེའི་ཆེ་དགོ་སྒྲོང་རྣམས་ཀྱིས་ཚུ་འདིའི་རྩ་བ་གང་ནས་འོངས་ཞེས་སྤྱོད་པ་
ན།^①མི་གལ་གྱི་བྱས་ཚུ་འདི་མཆོ་མ་དྲོས་པའི་ཚུའི་རྒྱན་ཡིན། ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་
ཉེར་དགས་མཆོ་མ་དྲོས་པའི་ཚུ་ནི་བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྡན་
པའི་ཚུར་གསུངས་ན། ཚུ་བློན་འདི་འདྲ་མཆོ་མ་དྲོས་པ་ནས་འོངས་པ་གལ་ཡིན། དེས་
ན་ཤེས་བཞིན་དུ་བརྟུན་སྤྱོད་པས་ལྷུང་བ་ཕྱིར་འཆོས་ཤིག །ཅེས་སྤྱོད་པའི་ཆེ་ཡང་
སྐབས་དེར་^②བཙུམ་ལྡན་འདས་ལ་གསོལ་བས། བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མི་གལ་གྱི་
བྱ་ལ་ལྷུང་བ་མེད་ཀྱི། མཆོ་མ་དྲོས་པ་ནས་ཚུ་འདིའི་རྒྱན་འོངས་པའི་ཆེ། འདིའི་ཐད་
ཀྱི་ས་འོག་ན་ཉི་ཆེ་བའི་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་ཡོད་པས། དེའི་མེ་འོད་ཀྱིས་ཚུ་བློན་དུ་
གྱུར་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས།

དེས་ན་མཆོག་གི་སྤྱལ་པའི་སྤྱོད་འཇིག་རྟེན་ན་བཞུགས་པའི་ཆེ་ལམ་ལོག་པ་ཡིན་
མིན་གསལ་བར་སྟོན་པར་གྱུར་ཀྱང་། ད་ལྟ་སྟོན་པས་^③མ་ལུ་ཏ་ཅང་བདོ་བའི་དུས་འདིར་
རིགས་པ་དྲི་མ་མེད་པའི་རྣམ་གཞག་ཤེས་པའི་མཁས་པ་ནི་དགོན། ལྷ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུའི་
བརྟུན་རྒྱབས་ཅན་གྱི་དགོ་སྒྲོང་གི་གཟུགས་ཅན་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་། རིགས་པས་མ་ཐུབ་ན་
ལྷུང་བ་སྟོན་ལོག་པ་རྩོམ་པ་དང་། ཆགས་སྤང་གིས་བསྟན་པ་འཇིག་པར་རྫོམ་པའི་དུས་
འདིར། འཇིག་རྟེན་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་གང་། །^④འདི་ནི་ཐུབ་པའི་ལྷུང་བར་མཛོན། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་བྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་། རང་གིས་མ་གོ་བ་ཐམས་ཅད་པ་རོལ་པོའི་སྟོན་དུ་

བཟུང་ནས། རྗེ་ཙྰ་ཁ་པ་ཡབ་སྲས་ལ་དོན་མེད་གྱི་དགག་པ་དང་། ངན་སྲས་གྱིས་སྦྱར་
 བྱས་མང་དུ་བྱས་འདུག་པ་འདི་ནི་སྟོང་རྗེ་བའི་གནས་འབའ་ཞིག་ཏུ་འདུག་པས། ཕྱང་ཟད་
 བརྟ་གོ་བ་ཙམ་ཞིག་སྲས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་གོང་དུ་བཤད་པའི་སྟོགས་སྣ་དེ་
 དག། ^①དངོས་ཅིག་ཡིད་ནི་ཐ་དད་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་དུ་བྱེད་གྱིས་སྦྱ་མི་དགོས་སམ་ཞེ་
 ན། དེའི་དོན་ནི། དེའི་བཤད་སྦྱར་དགོ་བསྟེན་བཙུན་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་མཛད་པར།
^②ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྦྱེ་མཆེད་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་ལྷ་རྣམས་གྱིས་ནི་ནམ་
 མཁའ་མཐོང་སྟེ། གཟུགས་གྱི་འདུ་ཤེས་རྣམ་པར་བཤེག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
 ཤིང་། རྗེ་ཙྰ་ཁ་པ་ཡབ་སྲས་གྱིས་ཀྱང་། དེ་ཙམ་ཞིག་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ཡིན་པས་
 བསྟེན་ཉམ་མ་མཛད་ཅིག་གོ། །འདིའི་ལྷག་མ་ཕྱང་ཟད་འོག་ཏུ་ཡང་འཆད། དེ་ལྟར་ན་འདི་
 ཡན་ཆད་དུ་དཔལ་ལྷན་སྦྱེ་བའི་ལུགས་འཐད་པར་ཁས་སྦྱངས་ནས་རྗེ་ཙྰ་ཁ་པ་འགོག་པ་
 མི་འཐད་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་དང་དབུ་མ་རིགས་ཆོགས་འདུག་པ་རྩ་འགྲེལ་ཆད་
 སྟོང་མེད་དགག་སྟོན་པའི་གཞུང་དུ་བྱས་ནས་ཉམས་སྦྱངས་བྱ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་
 འོག་ཁྲོག་དགག་པ་ནི། བྱེད་གྱིས་ལུགས་གཉིས་རྣམ་འབྱེད་ཅེས་པའི་བསྟེན་བཙུན་
 བརྟམས་ནས། ཐོགས་མེད་སྦྱེ་མཆེད་དབུ་མ་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཀྱང་། སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་ས་
 དང་དཔལ་ལྷན་སྦྱེ་བ་གྲགས་པ་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྦྱ་བའི་དབུ་མ་པ་ཡིན་གྱི།
 དབུ་མ་ཆེན་པོ་མིན་ཞེས་སྦྱར་ཆེ་སྟོང་གྱི་གྲུབ་མཐའ་འགྱུར་ནས་སྲས་འདུག་པ། འདི་
 འགོག་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱེད་གྱིས་
 བརྟམས་པའི་ལུགས་གཉིས་རྣམ་འབྱེད་ཅེས་པ་དེར། དབུ་མ་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་སྟོང་པའི་
 དབུ་མ་པ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྦྱ་བའི་དབུ་མ་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། དང་པོ་ནི། ཐོགས་

མེད་སྐྱེ་མཆེད་བཞེད་པའི་དབྱ་མ་པ་ལྟ་བུ། འདི་ཡང་གང་ནས་བཤད་ན། མདོ་སྡེ་
དགོངས་འགྲེལ་དང་། བྱམས་ཆོས་ཕྱི་མ་གསུམ་དང་། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་སོགས་
དང་། ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྟོད་ཆོགས་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་ནས་བཤད་པའི་
དབྱ་མའི་འདོད་ཚུལ་དེ་ཡང་། ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སེམས་ཀྱི་རྩི་རྩེ་
ཞེས་བྱ་བ་དང་། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤྲོད་པོ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཅིང་། དེ་
རྣམས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་། བདེན་བྱ་བ་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དོ་བོ་
ཉིད་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་དབྱ་མ་པ་ནི། ཐལ་འགྱུར་བ་དང་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་
གཉིས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་ནི་ཀུན་བརྟགས་དང་ཡོངས་གྲུབ་སོགས་ཀྱི་ཕྱེ་གསལ་མེད་པར།
ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་དོ་བོས་སྟོང་བའི་རང་སྟོང་མེད་དགག་དེ་ཉིད་ལ་འདོད་ཅིང་།
ཤེར་ཕྱིན་ཀྱི་མདོའི་བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོའི་སྟོང་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་
ལ་དབབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཀྱང་། མེད་པར་དགག་པ་ནི་ཕྱོག་པ་གཞན་སེལ་ཡིན་པས་
མདོན་སུམ་ལྟ་ཞོག་ཏྟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པའི་ཡུལ་དུ་འང་མི་རུང་བས་བསྐྱོམ་པས་ཉམས་སུ་
སྒང་བྱ་མ་ཡིན། ཞེས་སོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མང་དུ་སྐྱས་འདུག་ཀྱང་། དེ་འདྲ་ཞིབ་ཏུ་ལྟ་བ་
ལ་ཁོ་བོ་མི་ཁོས་པས་བཞག །

དེས་ན་འདི་དགག་པ་ལ་གསུམ། ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་གནས་ལུགས་
མཐར་ཐུག་ཡིན་པ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བྱམས་ཆོས་ཕྱི་མ་དང་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་དང་
བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་དགོངས་པར་འདོད་པ་དགག། དེ་ལྟར་འདོད་པ་སྡོན་གྱི་མཁས་གྲུབ་
རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པར་བསྟན། དེས་ན་འདི་ལྟ་བུའི་ལྟ་བའི་འདོད་ཚུལ་རྒྱ་བོད་
ཀྱི་མཁས་པ་སྤྱི་ཡང་ལུགས་མིན་པས་དོར་བྱར་བསྟན་པའོ^①། དང་པོ་དགོངས་འགྲེལ་
ཀྱི་དགོངས་པ་མིན་པར་བསྟན་པ་ནི། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ^②དོ་བོ་ཉིད་གསུམ་དོས་

འཇིན་པའི་ཆོ། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒྲིང་ཡུལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་གནས་འདུ་
 བྱེད་ཀྱི་མཆན་མ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཞེས་ངོ་བོ་ཉིད་དམ་བྱེ་བྲག་གི་མཆན་ཉིད་དུ་
 བརྟར་རྣམ་པར་བཞག་པ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཀུན་བརྟགས་ངོས་བཟུང་། རྣམ་པར་རྟོག་
 པའི་སྒྲིང་ཡུལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་གནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆན་མ་གང་
 ལགས་པ་དེ་ནི། གཞན་གྱི་^❶དབང་གི་མཆན་ཉིད་ལགས་ཏེ། ཞེས་པས་གཞན་དབང་
 ངོས་བཟུང་། ཡོངས་གྲུབ་གང་ཡིན་སྟུང་ན་དེ་འཆད་པ་ལ་དགོངས་འགྲེལ་ལས། རྣམ་
 པར་རྟོག་པའི་སྒྲིང་ཡུལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་གནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆན་མ་དེ་
 ཉིད་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཆན་ཉིད་དེར་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་ཅིང་། ངོ་བོ་ཉིད་དེ་ཁོ་ནས་ངོ་བོ་
 ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད། ཆོས་ལ་བདག་མ་མཆིས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པའི་
 དམིགས་པ་གང་ལགས་པ་དེ་ནི། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཆན་ཉིད་ལགས་ཏེ། ཞེས་སྟོང་
 གཞི་གཞན་དབང་གི་སྟེང་དུ་དགག་བྱ་ཆོས་བདག་རྣམ་པར་བཅད་ཅམ་གྱི་མེད་དགག་དེ་
 ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཇོག་པ་འདི་ལྟ་བུའི་གསལ་བར་གསུངས་པ་རྗེ་
 ཙོང་ཁ་པ་ཉག་གཅིག་གིས་དགོངས་ནས་བྱང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་དུ་ལེགས་པར་བཤད་པ་
 བཀའ་སྩལ་པ་ཡིན་གྱི། བྱེད་དང་ངོ་ནང་པ་གཉིས་ཀྱིས་དོན་དམ་བདེན་པ་སྒྲུབ་^❷པ་རང་
 དབང་བའི་རྟག་པར་འདོད་པ་ནི། མདོ་འདིའི་དོན་དང་རྒྱབ་འགལ་དུ་སོང་བའོ། །

གཞན་ཡང་། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ^❸གལ་ཏེ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་། དོན་
 དམ་པའི་མཆན་ཉིད་ཐ་དད་ཡིན་པར་གྱུར་ན། འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་ཅམ་དང་
 ངོ་བོ་མེད་པ་ཅམ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པར་ཡང་མི་འགྱུར། ཞེས་པ་འདིས་
 བྱེད་ངོ་ནང་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་ངོས་འཇིན་ཅ་བ་ནས་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། འདུ་བྱེད་
 རྣམས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་ཅམ་དང་ངོ་བོ་མེད་པ་ཅམ་ཉིད་ཅེས་པའི་ཅམ་སྒྲུབ་འདིས། འདུ་

བྱེད་གཞན་དབང་གི་སྟེང་དུ་ཚེས་བདག་བཀག་ཅམ་གྱི་མེད་དགག་ཚེས་ཀྱི་བདག་མེད་
ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཛོག་པ་གསལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱེད་གཉིས་ལ་འདི་འདྲི་བར་བྱ་སྟེ། འདུ་བྱེད་རྣམས་ཚེས་བདག་
གིས་སྟོང་པ་ཚེས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན། མ་ཡིན་ན་མདོའི་
ཆོག་ཟེན་སྐྱེ་ཁྲིམས་ཀྱི་བཞེད་པ་བྱེད་གཉིས་ཀྱིས་བཀག་པར་སོང་བས། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ངེས་
དོན་མཐར་ཐུག་སྟོན་པའི་སྐྱེ་ཁྲིམས་ཀྱི་མདོ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་ཡང་ཡང་སྟོག་པའི་ཁ་ཐོ་མ་
བྱེད་ཅིག །དེ་ཚེས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་ན། འདུ་བྱེད་རྣམས་ཚེས་བདག་
གིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཚེས་ཅན། བྱེད་སྐྱབ་པ་རང་དབང་བའི་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
བྱེད་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེས་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ན་
སྐྱབ་པ་རང་དབང་བའི་རྟག་པ་མིན་དགོས་ཤིང་། མེད་དགག་ཡིན་དགོས་པ་དགོངས་
འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་སྒྲན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤར་གྱི་མདོ་དེའི་ཚེས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་
ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་དཔེ་འཆད་པ་ན། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ^①དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། དེ་
ལ་འདི་ལྟ་སྟེ་ནམ་མཁའ་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཅམ་གྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་དང་ཐམས་
ཅད་དུ་སོང་བ་མི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟ་བུར་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེ་ལས་ཚེས་བདག་མེད་
པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་དང་། ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་ཞིག་བཟོ་བར་བྱ་སྟེ། ཞེས་ཚེས་ཀྱི་བདག་
མེད་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་དེ་ཚེས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བ་དང་། ཚེས་བདག་མེད་པས་རབ་
ཏུ་བྱེ་ཞེས་ཚེས་བདག་བཀག་ཅམ་གྱི་མེད་དགག་ཡིན་པར་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་བཤད་མ་ཐག་པ་འདི་ནི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་འཆད་པར་འདོད་ན་འདི་བཞེད་གྱིས་
ཞིག །ཅེས་སེམས་ཅམ་པའི་གྲུབ་མཐའ་འཆད་པའི་མན་ངག་ཏུ་གསུངས་པ་ཡིན་ལ།

དེ་ཡང་གངས་རིའི་ཁྲོད་འདིར་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་མ་གཏོགས་གཞན་གྱིས་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་
འཆད་མ་རུས་པར་སྤང་ངོ་། །

གཞན་ཡང་། ཉོན་ཅིག །གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེས་ཆོས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བར་ཐལ། དེ་ཁོ་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
མ་བྱུང་ན། ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་ཞིག་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མ་མཐོང་བར་
བྱང་ངོ་། །འདོད་ན། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། དེས་ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
གཞན་ཡང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཆོས་བདག་བཀག་ཅམ་གྱི་མེད་
དགག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པས་རབ་རྩ་བྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
གསུམ། རྩོད་པའི་བཀའ་བསྟུ་བཞི་པར། གུན་རྫོབ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་རང་སྟོང་
དང་། རྩོན་དམ་གང་ཡིན་གཞན་སྟོང་ཉིད་དུ་གསུངས། །གང་ཕྱིར་བདེན་པ་གཉིས་ལ་
བདེན་ལྷགས་གཉིས། །སྤང་ལྷགས་གཉིས་དང་སྟོང་ལྷགས་གཉིས་གསུངས་ཤིང་། །སྒྲོ་
འདོགས་སྒྲུར་འདེབས་རྣམ་པ་མང་པོ་དང་། །འགལ་འདུས་སྒྲོན་ཡོད་སྒྲོན་མེད་ལ་སོགས་
དང་། རྩོན་དང་ཆོས་ཉིད་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས། །རྒྱལ་ཁམས་ཆེན་པོ་གཉིས་སུ་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གུན་རྫོབ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མེད་པས་རང་སྟོང་
ཡིན། རྩོན་དམ་བདེན་པ་གཞན་གུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པ་དེ་གཞན་སྟོང་རྩོན་དམ་
པའི་བདེན་པ་ཡིན་ཞེས་དང་། ཡང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་རྒྱ་ནག་འགྲེལ་པར། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་
དང་པོ་གུན་རྫོབ་རྩ་ཡང་མེད། བར་པ་གུན་རྫོབ་རྩ་ཡོད་ཀྱང་རྩོན་དམ་པར་མེད། ཡོངས་
གྲུབ་ཁོ་ན་བདེན་པར་གྲུབ་ཅེས་བཤད་ལ། ཁྲིད་གྱིས་ཀྱང་ལྷགས་དེ་གཉིས་ཀ་འཐད་པར་
འདོད་པ་ནི་ནོར་བ་ཤིན་རྩ་ཆེ་བས་འདྲི་བར་བྱ་སྟེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་འདོད་ཚུལ་འདི་

དག་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ཆིག་གང་གིས་བསྟན་ཅེས་བྲིས་ན། འདིས་བསྟན་ཅེས་
པའི་ཁུངས་ཤིག་སྟོན་རྒྱ་ཨེ་ཡོད། ཡོད་ན་སྟོས་ཤིག་མེད་ན་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་
འདི་འདྲའི་རིགས་ཀྱི་བརྒྱན་འབའ་ཞིག་སྟོས་ནས་འཛིག་ཏེན་སྟེ་བར་མ་བྱེད་ཅིག །

གཞན་ཡང་། གཞན་དབང་བདེན་མེད་དུ་འདོད་པ་ནི། བྱང་ས་སོགས་ཐོགས་
མེད་ཀྱི་གཞུང་དང་འགལ་ཞིང་། དབུས་མཐའི་འགྲེལ་བཤད་དང་ཡང་འགལ་བས་དོར་
བར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དེ་དག་དང་ཇི་ལྟར་འགལ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་བྱང་ས་
ལས་༡་བཏགས་༢་པའི་ཆིག་གི་མཆོན་མའི་གཞི། བཏགས་༣་པའི་ཆིག་གི་མཆོན་མའི་
ཏེན་དུ་གྱུར་པ། བཟོད་དུ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཡང་དག་པའི་
དངོས་པོ་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་དོ་ཞེས་སྒྱུར་བ་འདེབས་ཤིང་། ཟུང་
གཞོན་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་གཉིས་ནི་ཆོས་འདུལ་བ་འདི་ལས་རབ་ཏུ་ཉམས་
པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་
ཡང་དག་པའི་དངོས་པོ་ཞེས་པས་གཞན་དབང་བདེན་གྱུ་བ་ཏུ་མ་བསྟན་ན། བྱང་དེའི་
དོན་གང་ཡིན་སྟོས་ཤིག །

གཞན་ཡང་། དབུས་མཐའི་འགྲེལ་བཤད་ལས་༤་ལ་ལ་དག་ཆོས་ཐམས་ཅད་རི་
བོང་གི་རྩ་ལྟར་རང་བཞིན་ཡེ་མེད་དོ་སྟུང་དུ་སེམས་པ་དེའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་ལ་སྒྱུར་བ་
དགག་པའི་དོན་དུ། ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀྱན་ཏོག་ཡོད། །ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། རང་
བཞིན་གྱིས་ཞེས་བྱ་བ་ཆིག་གི་ལྷག་མའོ། །ཞེས་ཡང་དག་པ་མིན་པའི་ཀྱན་ཏོག་བདེན་
གྱུ་བ་ཏུ་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞན་དབང་བདེན་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་། སྟུང་རྩ་པའི་འགྲེལ་བར། ༥་ནས་པར་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་བྱ་ཡང་རྩལ་ཉིད་དུ་ཁ་
ཅིག་སེམས་པ་དང་། གཞན་དག་ཤེས་བྱ་བཞིན་དུ་ནས་པར་ཤེས་པ་ཡང་ཀྱན་རྫོག་ཉིད་

དུ་ཡོད་ཀྱི་^①དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མིན་ནོ་སྤྱོད་དུ་སེམས་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྤྱོད་བ་འདི་
 རྣམ་པ་གཉིས་དགག་པའི་ཕྱིར། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་འདི་བརྩམས་སོ། །ཞེས་རྣམ་ཞེས་དོན་
 དམ་དུ་ཡོད་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞན་དབང་བདེན་པར་མེད་པའི་ཕྱིར།
 འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་། གུན་བརྟགས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པར་འདོད་པ་ནི་དགོངས་
 འབྲེལ་དང་འགལ་ཏེ། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། འདི་ལྟར་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཆན་
 ཉིད་དང་། ཡོངས་སུ་བྱུང་པའི་མཆན་ཉིད་ཡོད་ན་ནི། གུན་བརྟགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱང་
 རབ་ཏུ་ཞེས་པར་འགྱུར་ན། དེ་ལ་གང་དག་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཆན་ཉིད་དང་ཡོངས་སུ་
 བྱུང་པའི་མཆན་ཉིད་ལ་མཆན་ཉིད་མེད་པར་མཐོང་བ་དེ་ནི་མཆན་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་
 ཆར་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གུན་བརྟགས་ལ་སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་ལྟ་བར་
 བཤད་འདུག་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་སུ་བྱུང་བ་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་
 བྱུང་པར་ལྟ་བ་དེ། གུན་བརྟགས་ལ་སྐྱར་འདེབས་སུ་ངེ་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་ཡང་གཞན་
 དབང་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་ན། གཞན་དབང་གཏན་མེད་དགོས་ཤིང་། གཞན་
 དབང་མེད་ན་གུན་བརྟགས་ཀྱི་གདགས་གཞི་དང་། ཡོངས་སུ་བྱུང་གི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་
 སོགས་ཀྱང་མེད་དགོས་པས་མཆན་ཉིད་གསུམ་ཆར་ལ་སྐྱར་འདེབས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་
 ནོ། །དེ་དག་གིས་དགོངས་འབྲེལ་དང་འགལ་ཚུལ་མདོ་ཙམ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

བྱམས་ཆོས་ཕྱི་མ་དང་འགལ་ཚུལ་ནི་བྱེད་ཀྱིས་གཞན་དབང་ཡོངས་སུ་བྱུང་གི་
 སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་མིན་པ་དང་། གཞན་དབང་དོན་དམ་པར་མེད་པ་དང་། རང་གི་མཆན་
 ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་སོགས་སུ་ཁས་ལེན་པ་བྱམས་ཆོས་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་དགོངས་པར་
 འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དབྱས་མཐའ་ལས། ^②ཡང་དག་མ་ཡིན་གུན་རྟོག་ཡོད། །དེ་ལ་
 གཉིས་པོ་ཡོད་མ་ཡིན། །སྟོང་པ་ཉིད་ནི་འདི་ལ་ཡོད། །དེ་ལ་ཡང་ནི་དེ་ཡོད་དོ། །ཞེས་

བས་བྱེད་ཀྱི་འདོད་པ་དེ་བཀག་པའི་ཕྱིར། རི་ལྟར་བཀག་ན། དེ་ཡང་ཡང་དག་མ་ཡིན་
 གུན་ཉོག་ཡོད། ཅེས་བས། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་གུན་ཉོག་དེ་བདེན་པར་ཡོད་པ་
 དང་། དེ་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་དུ་བསྟན། དེ་ལ་གཉིས་པོ་ཡོད་མ་
 ཡིན། །སྟོང་པ་ཉིད་ནི་འདི་ལ་ཡོད། །ཅེས་བས་ཡང་དག་པ་མིན་པའི་གུན་ཉོག་གཟུང་
 འཛིན་རྩལ་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དུ་བསྟན། དེ་ལ་ཡང་ནི་དེ་
 ཡོད་དོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། ཚུར་མཐོང་ཐ་མལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཉིས་སྟོང་མངོན་སུམ་
 དུ་ཉོགས་པར་ཐལ། ཡང་དག་པ་མིན་པའི་གུན་ཉོག་གི་སྟོང་ན་གཉིས་སྟོང་གཏན་དུ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རི་བོང་གི་མགོ་ལ་རྩ་ཡོད་ན། དེ་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་ཀྱས་
 པ་བཞིན། ཞེ་ན། སྒྱུ་མེད་དེ། སྟོང་ཉིད་དེ་ལ་གཉིས་སྟོང་འབྲུལ་པའི་གུན་ཉོག་ཡོད་
 བས་དེས་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། འདི་ནི་རྣམ་འགྲེལ་ལས། ❶ པ་རོལ་
 མཐོང་མིན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །དེ་ཡི་དེ་ནི་རིག་མ་ཡིན། །གཟུང་དང་འཛིན་པའི་བསྐྱད་
 པ་དག །མེད་ན་དེ་ནི་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཤད་པ་དང་དོན་གཅིག་གོ། །དབུས་མཐའི་
 དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་སྟོ་བཟོན་ཀྱིས་བཤད་དོ། །

གཞན་ཡང་། བྱེད་ཀྱིས་སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོའི་བཞེད་པ་ཡང་། ཐོགས་
 མེད་སྐྱུ་མཆེད་ཀྱི་ས་སྡེ་ལྔ་སྟོམ་རྣམས་གཉིས་སྟོང་གི་རྒྱ་ར་ཏ་སྡེ་བརྒྱད་ཐོགས་དང་དགོངས་པ་
 གཅིག་པར་ཁས་ལེན་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་གྱི་བྱེད་རྣམས་ལྟར་ན་
 རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞི་པ། དེད་རྣམས་ལྟར་ན་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ།
 དེ་ཡང་ཉོན་ཅིང་འགྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱུ་མ་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སྟེ།
 ཞེས་སྟོབ་དཔོན་རང་ཉིད་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་དབུ་མ་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་
 ཞིང་། ❷ འདི་ལ་བསལ་ ❸ བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །ཅེས་པའི་སྐྱེ་འགྲེལ་དུ། དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་

ཕྱོགས་བསལ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱོགས་བརྟན་པོར་མཛད་པས། ཐར་པ་འདོད་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་འདི་ཁོ་ན་ཁས་སྦྱང་བར་བྱའོ། ། ཞེས་གནས་པའི་ཕྱོགས་ཞེས་པ་ལ་རྒྱ་
 མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱིད་ཀྱིས་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཡིན་པ་འགྲེལ་བ་
 དོན་གསལ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཟེར་བ་ཡང་འགྲེལ་བ་ལ་ཞིབ་ཏུ་མ་བལྟས་པ་ཡིན་ཏེ།
 འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས། དེ་ལྟ་ན་སྐྱུ་མའི་སྤང་པོས་^❶སྤང་པོ་ཆེ་གཞན་ཞིག་པམ་པར་
 བྱས་པ་བཞིན་དུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བསྐྱོག་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་ན་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་
 འགྱུར་རོ། ། ཞེས་གཉིན་པོ་བརྟན་པས་སྤང་བྱ་བརྟན་པ་སྤྱོད་བར་གསུངས་པས། བྱིད་
 ཀྱིས་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་དང་། དེས་སྤང་བྱ་ཤེས་སྐྱེབ་སྤྱོད་བར་འདོད་པ་
 དང་རོ་ཁུར་བ་ལྟ་བུའོ། ། གཞན་ཡང་། བྱིད་ཀྱིས་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་དང་། ས་སྡེ་ལྷ་
 སྡོམ་རྣམ་གཉིས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྡེ་བརྒྱད་སོགས་དགོངས་པ་གཅིག་ཟེར་བ་འདི། བྱིད་
 ཐུགས་སོར་མི་གནས་པའི་དུས་ཤིག་བརྩམས་པ་ཡིན་ལས་ཆེ། ས་སྡེ་ལྷ་སྡོམ་རྣམ་
 གཉིས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྡེ་བརྒྱད་སོགས་སུ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་ཁོ་ནར་བཞག་ལ།
 འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྲུབ་པར་སྟོན་པའི་མདོ་བྱང་
 དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་ལེགས་པར་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བ་དེ་ཉིད་ལས། ^❷ཐེག་པ་
 གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་གྱི་མཚན་ཉིད་པ་ནི་མིན་ལོ་ཞེས་
 ཐུགས་ལས་འབྱུང་བས། སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་སྤྲོད་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་
 ཆུབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ད་དགོངས་རྒྱ་ཨེ་བྱུང་།

བསྟོད་ཆོགས་དང་འགལ་ཚུལ་ནི། བྱིད་ཀྱིས་རིགས་ཆོགས་སུ་ཆད་སྟོང་མེད་
 དགག་ཅུ་ལས་གཞན་པའི་སྟོང་ཉིད་མ་བཟླ། བསྟོད་ཆོགས་སུ་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་
 བདེན་གྲུབ་གནས་ཐུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་གསུངས་པས། རིགས་ཆོགས་དང་བསྟོད་

ཆོགས་དགོངས་པ་མི་གཅིག་ཟེར་བ་བྱས་འདུག་པ། དེ་ལྟར་ན་ཁྱེད་ཀྱི་^①ལུགས་ལ་
མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་རིགས་ཆོགས་སུ་ཆད་སྟོང་མེད་དགག་ཅིག་བསྟན་ནས། བསྟོད་
ཆོགས་སུ་དེ་ལྷ་བྱ་གསུང་བའི་སྟོན་པ་ལ་ཆད་སྟོང་མེད་དགག་གསུང་བའི་སྟོན་ས་བསྟོད་
ཟེར་དགོས་ཏེ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་དབྱུ་མ་རིགས་ཆོགས་དང་། མདོ་ཀྱན་ལས་
བརྒྱས་པ་སོགས་ཀྱི་སྤྲོད་ལ་ཏུ་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་གཞན་མ་མཛད་ལ།
རིགས་ཆོགས་ཀྱིས་ཆད་སྟོང་མེད་དགག་ཅིག་ལས་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ལོ་ཅག་གི་
ལུགས་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཡུམ་རྒྱས་འབྱེད་བསྐྱུས་གསུམ་དུ་སྟོང་ཉིད་རྒྱས་པར་
གསུངས་ཚུལ་རིགས་ཆོགས་སུ་རིགས་པ་དྲི་མ་མེད་པས་གཏན་ལ་ཤབ་ནས། དེ་ལྷ་བྱའི་
སྟོང་ཉིད་གསུང་བ་པོའི་སྟོན་པ་ལ་དོ་མཆར་བའི་སྟོན་ས་བསྟོད་པ་ལ་ཆོས་དབྱིངས་
བསྟོད་པ་ལ་སོགས་པའི་བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གལ་ཏེ་བསྟོད་ཆོགས་སུ་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ནས་བཤད་པའི་གཞན་སྟོང་ཆེན་མོ་ཆོས་
དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་དེ་ཉིད་གསུངས་པའི་སྟོན་ས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བསྟོད་
པ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། དེ་ནི་བརྒྱན་རྒྱལ་ས་ཏ་ཅང་ཆེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་ལ་
མདོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྟོད་ཆོགས་སུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་
རང་བཞིན་མེད་པར་གསུངས་པའི་སྟོན་ས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བསྟོད་ཀྱི། བདེན་གྲུབ་
གསུངས་པའི་སྟོན་ས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བསྟོད་པའི་ཆོག་གཅིག་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར།
རྩི་ལྟར་མེད་ཅེ་ན། ཐོག་མར་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས་གསུངས་ཚུལ་བཤད་ན། དེ་
ཡང་རིགས་ཆོགས་སུ་བདེན་འཛིན་འཁོར་བའི་རྩ་བ་དང་། བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་
རབ་འཁོར་བ་སྟོང་བྱེད་དུ་བཤད་པའི་ལམ་འདི་ཉིད་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་
པས། དེ་ལ་དོ་མཆར་བའི་སྟོན་ས་བསྟོད་པ་ནི། ^②གང་ཞིག་ཀྱན་ཏུ་མ་ཤེས་ན། །སྤྱིད་པ་

གསུམ་དུ་རྣམ་འཁོར་ལ། །སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ངེས་གནས་པ་འི། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་
 བྱག་འཆའ་འདུད། །ཅེས་གསུངས། འདིའི་ཆོས་དབྱིངས་དེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་
 བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ལ་བྱེད་རིགས་ཏེ། དེའི་རྗེས་སུ་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས། ❶མི་
 ཏྲག་སྐྱུག་བསྐྱེད་པ་ཞེས། །བྱ་བ་གསུམ་པོས་སེམས་སྦྱོང་བྱེད། །མཆོག་ཏུ་སེམས་
 བྱི་སྦྱོང་བྱེད་པ་འི། །ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། ❷ཡིད་གཙོར་གྱུར་
 པའི་ཆོས་རྣམས་ལ། །རྟོགས་དང་རྟོག་པ་རྣམ་སྤངས་ནས། །ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་
 མེད་པ་ཉིད། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་
 བྱེད་གྱིས་བསྟོད་ཆོགས་སུ་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྱུ་བ་ཅིག་གནས་ལུགས་
 མཐར་ཐུག་ཏུ་བསྟན་ནས། དེས་གསུང་པ་པོ་ལ་བསྟོད་པ་ཡིན། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི། སངས་
 རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་བཤེགས་པར་བྱེད་པའི་རང་བཟོའི་❸ཆོས་སྐད། རྒྱལ་མེད་ཀྱི་ལོང་
 གཏམ། བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་གཞུང་སྟོག་པ་ཅམ་ཡང་མ་བྱས་པར་ངོ་ནང་པའི་ཆོག་ཅམ་
 ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་སྐྱུ་སྐྱུ་བ་ཀྱི་གཞུང་ལ་པོ་ཆོད་ཀྱི་ཏམ་པ་བྱས་ནས་རྗེས་འབྲང་
 རྣམས་ལོག་པའི་ལམ་ལ་བཀྱི་བར་བྱེད་པའི་བདུད་ཆོག་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཆོས་དབྱིངས་
 བསྟོད་པའི་གཞུང་འདི་དག་ལ་མིག་སྤྲེལ་སྟོན་ཤིག །

བྱེད་གྱིས་ལོག་པའི་བཤེད་པ་ནི་ཏ་ཅང་རང་མ་འདྲ་བྲགས་❹པས། ཐལ་
 འགྱུར་དུ་བྲིལ་ནས་ཀྱང་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། བསྟོད་ཆོགས་སུ་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་
 བདེན་གྱུ་བ་བསྟན་པའི་སྟོན་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བསྟོད་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 བསྟོད་ཆོགས་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གྱུ་བ་པའི་ཆོས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་བསྟན་
 པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་
 བསྐྱོམ་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། མཆོག་ཏུ་སེམས་བྱི་སྦྱོང་བྱེད་པའི། །ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་

མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡང་བྱིར་གྱིས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་གནས་ལུགས་
མཐར་ཐུག་ཡིན་ཞེས་པའི་འཆལ་གཏམ་འདི་ཡང་ཞར་ལ་དགག་པར་བྱ་སྟེ། གཟུང་
འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་མིན་པར་ཐལ། ལམ་དུ་
མ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡོད། དེའི་རྒྱུད་ལ་
གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མེད་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། སེམས་ཅན་
ཀུན་ལ་ངེས་གནས་པའི། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་ཐུག་འཆལ་འདུད། །ཅེས་བཤད་པའི་
བྱིར། འོ་ན་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་དབྱིངས་ཡོད་ན། སོ་སོ་
སྟེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་དབྱིངས་མངོན་སུམ་དུ་མི་མཐོང་བའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་
ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་པས་བསྐྱེད་སྐྱེས་ནས་མ་མཐོང་བ་ཡིན་པའི་
བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས། ^①ཇི་ལྟར་འོ་མ་དང་འདྲེས་
པས། །མར་གྱི་སྒྲིང་པོ་མི་སྒྲིང་བ། །དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་དང་འདྲེས་པས། །ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་ཀྱང་མི་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། འཁོར་བའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་བདེན་འཛིན་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་
ལམ་གྱིས་སྦྱངས་པ་ལས། དེ་དང་བྲལ་བའི་བྲལ་བ་ཐོབ་པ་ན། མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་
ཐོབ་པ་དང་། ཆོས་སྟེ་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ནི། ^②གང་ཞིག་འཁོར་
བའི་རྒྱར་གྱུར་པ། །དེ་ཉིད་སྦྱང་བ་བྱས་པ་ལས། །དག་པ་དེ་ཉིད་སྦྱང་ན་འདས། །ཆོས་ཀྱི་
སྟེ་ཡང་དེ་ཉིད་ངོ་། །ཞེས་གསུངས། ཡང་བྱིར་གྱིས་དབུ་མ་རིགས་ཆོགས་ནས་བཤད་
པའི་སྟོང་ཉིད་ཆད་སྟོང་མེད་དགག་དེ་ཉིད་ལྡོག་པ་གཞན་སེལ་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་ལྟར་
ཞོག་^③ཉོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་ལུལ་དུ་འང་མི་རུང་བའི་བྱིར། སྒྲོམ་པས་ཉམས་སུ་སྒྲང་བྱ་^④མ་

ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། ཡ་ང་ཞིང་སྤྱིང་རྩེ་བའི་གནས་ཡིན་ཏེ། རིག་གཏེར་གྱི་རྩེས་འབྲང་
 རྣམས་ལ་གྲགས་པའི་བརྟུང་ཆད་དེ། མགོན་པོ་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་གཞོན་གྱིད་དུ་
 འཕེན་པ་ནི། ཟེར་རྒྱས་གཏུགས་པའོ། །འོ་ན་རིག་གཏེར་གྱི་རྩེས་འབྲང་རྣམས་ལ་གྲགས་
 པའི་ལྷོག་པ་གཞན་སེལ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། རིག་གཏེར་ལས། ❶གཞན་སེལ་སྟོ་ཡི་འཇུག་
 ཚུལ་ཡིན། །འཕམ་པོའི་དོན་ལ་གཞན་སེལ་མེད། །ཅེས་པའི་དོན་དུ་བསམས་ནས་རིག་
 གཏེར་གྱི་རྩེས་འབྲང་མང་པོས། སྟོ་བཏགས་གཞན་སེལ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་
 མོད། བྱིད་ཀྱིས་ཀྱང་དེའི་བ་སྒྲང་རྒྱལ་གཞུག་བྱས་ནས་སྤྱི་འདུག་པ། འོ་ན་བསྟོན་
 ཚུལ་གཞན་ཞེས་ཞེས་། ❷ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་དེ་ཆོས་ཅན། སྟོ་མ་པས་ཉམས་སྤྱི་སྒྲང་བྱ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷོག་པ་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱི་བ་དངོས། མ་གྲུབ་ན། དེར་
 ཐལ། སྟོ་བཏགས་ཡིན་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། གལ་ཏེ་རྟགས་མ་གྲུབ་ན། དེ་སྟོ་
 བཏགས་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོན་པ་ལས། ❸རྩེ་ལྟར་རི་བོང་མགོ་ཡི་
 རྩ། །བཏགས་པ་ཉིད་དེ་མེད་པར་ཐལ། །དེ་བཞིན་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་
 ཀྱང་། །བཏགས་པ་ཉིད་དེ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ།

གཞན་ཡང་བྱིད་རང་འདོད་པའི་གཞུང་འཇིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཆོས་
 ཅན། བྱིད་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱིད་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། གསལ་བ་དངོས། རྟགས་བྱི་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོན་པ་ལས་བཤད་དེ། དེ་
 ཉིད་ལས། ❹དེ་བཞིན་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །བཏགས་པ་ཉིད་དེ་ཡོད་མ་
 ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། དེས་ན་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བརྟུང་ཆད་ཐར་
 རོར་བྱིར་ནས་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་གཞུང་ལ་དགག་པ་བྱིད་པ་ནི་སྤྱིར་སྤྱོད་མ་ཡིན་ཞིང་། བྱིད་
 པར་རྣམ་འགྲེལ་དུ་ཡང་། སྟོ་བཏགས་གཞན་སེལ་གྱི་མཆན་ཉིད་དུ་བཤད་པ་གཏན་

མེད་མོད། གལ་ཏེ་ཡོད་པར་འདོད་ན་མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་གཅིག་དབབ་པར་བྱ་
 ཉེ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་མདོ་སྡེ་པའི་སྐབས་གཞིར་བཞག །གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དེ་
 བསྐྱེམས་པས་ཉམས་སུ་སྒྲུང་བྱ་མིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟོག་པ་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གལ་ཏེ་འདོད་ན། ❶ རྣམ་
 འབྱོར་ཤེས་པ་སྒྲར་བཤད་པ། །དེ་དག་གི་དེ་བསྐྱེམ་བྱུང་ཡིན། །ཞེས་བདེན་བཞི་མི་
 ཏྲག་ལ་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་ཏྲགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་རྣམ་འབྱོར་མངོན་
 སུམ་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །

འོ་ན་རྒྱུ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། ❷ རང་ལུགས་ལ་འགོག་བདེན་
 མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་སྟོན་པས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ལ། དངོས་པོར་སྐྱབ་པ་མངོན་སུམ་
 ཚད་མ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་འདོད་པ་ལ་དེ་མི་རུང་བ་དང་། ཞེས་
 བཤད་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་དོན། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་
 མེད་མངོན་སུམ་དུ་ཏྲགས་པའི་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་བཞེད་ཀྱང་། དེ་འབྲེལ་རྣམ་
 འབྱོར་མངོན་སུམ་དེས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལུགས་ལ་ཏྲགས་པར་བཞེད་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ཡང་ཚད་མ་མདོ་ལས། ❸ རྣམ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་མས་བསྟེན། །མ་འབྲེས་པ་
 ཡི་དོན་ཅུ་མ་མཐོང་། །ཞེས་རྣམ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
 སངས་རྒྱུས་གྱིས་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་བསྟན་པ་ལྟར། སྐྱ་སྐྱི་དང་མ་འབྲེས་པའི་
 དོན་རང་མཆོན་མངོན་སུམ་དུ་གསལ་བར་མཐོང་བའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་
 ཡིན་པ། མདོ་སྡེ་པའི་འདོད་པར་སྒྲོ་བ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲུང་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཏྲག་
 པས་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་ན་ལྟོག་པ་གཞན་སེལ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་མདོ་སྡེ་པས་ཀྱང་ཁས་
 མི་ལེན་ན། ལྷ་སྐྱབ་ཡབ་སྐུ་ཅི་སྟོས།

སྒྲོ་བ་དཔོན་ཞི་བ་འཆོས་ཀྱང་། ཚད་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱུས་པར། ^①འདིར་ནི་
 སེལ་བ་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །མ་ཡིན་པ་དང་མེད་པའོ། །མ་ཡིན་པ་ལའང་རྣམ་གཉིས་
 ཏེ། །སྒྲོ་དང་དོན་གྱི་དབྱེ་བས་སོ། །ཞེས་གཞན་སེལ་ལ་མ་ཡིན་དགག་གི་གཞན་
 སེལ་དང་། མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་གཉིས། མ་ཡིན་དགག་གི་གཞན་སེལ་ལ་ཡང་
 སྒྲོའི་གཞན་སེལ་དང་། དོན་རང་མཆོན་གྱི་གཞན་སེལ་གཉིས་བཤད་ནས། དོན་རང་
 མཆོན་གྱི་གཞན་སེལ་གཞན་སེལ་གོ་ཆོད་པར་བཤད་པ་ཡང་བྱེད་གིས་མ་གཟིགས་
 སམ། མདོར་ན་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་ན་ལྟོག་པ་གཞན་སེལ་ཡིན་པས་བྱུང་བ། རིགས་
 གཏེར་གྱི་རྗེས་འབྲང་ཁ་ཅིག་ལ་འདུག་པ་མ་གཏོགས། གངས་རིའི་ཁྲོད་གྱི་མཁས་པ་
 སྤུ་ལ་ཡང་མ་གྲགས་ཤིང་། མཁས་མཆོག་སྐུ་སྐྱབ་ཡབ་སྐུ་གྱི་གཞུང་དུ་བྱུང་ཅུ་
 ཡང་མ་གསུངས་པ་ལ། བྱེད་གིས་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་ན་ལྟོག་པ་གཞན་སེལ་ཡིན་
 དགོས་པ་དང་། ལྟོག་པ་གཞན་སེལ་ཡིན་ན་རྣལ་འབྱོར་པས་སྒྲོམ་པས་ཉམས་སུ་སྒྲང་
 བྱ་མིན་དགོས་པར་བརྒྱུད་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་
 དེ་ཡང་ཉོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པའི་བྱིར། ལྟོག་པ་གཞན་སེལ་དུ་བྱེད་དགོས་
 ཤིང་། དེ་ཡིན་ན་སྒྲོམ་པས་ཉམས་སུ་སྒྲང་བྱའི་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་དགོས་ཞེས་ཡང་
 རས་ཡང་དུ་སྐྱུས་འདུག་པ་འདི་ནི་གཞུང་ལུགས་ཆེན་མོ་གང་ནས་ཀྱང་མ་བཤད་
 ཅིང་། རྒྱ་བོད་གྱི་མཁས་བྱུང་སྤུ་ལ་ཡང་ལུགས་མ་ཡིན་པས་བྱིན་ཅི་ལོག་ཁོ་ན་ཡིན་
 ལ། བྱེད་པར་དཔལ་མགོན་སྐུ་སྐྱབ་གྱིས་རིགས་ཆོགས་དང་བསྟོད་ཆོགས་ལ་སོགས་
 པའི་གཞུང་མང་པོར་གཞི་བྱུང་ན་ཉོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པས་བྱུང་བ་དང་། ཉོག་
 པས་སྒྲོ་བཏགས་མིན་པའི་ཆོས་གཏན་མེད་པར་ཡང་དང་ཡང་དུ་བཤད་པས། དེ་ལྟར་
 འདོད་པ་སྐུ་སྐྱབ་ཡབ་སྐུ་གྱི་ལྟོགས་སྤྲ་མཐར་བུག་པའོ། །

གཞན་ཡང་། བྱེད་ཀྱིས་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སམ་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་
 ཞེས་བྱ་བ་དེ་བདེན་གྲུབ་དང་། གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པ་བསྟོན་ཆོག་གས་ཀྱི་
 དགོངས་པར་འདོད་པ་ནི། རྩོམ་པའི་རི་བོར་ཅལ་གྱི་རྩེས་འབྲང་བ་མ་གཏོགས། བསྟོན་
 ཆོག་གས་ཞེས་པའི་དཔེ་མིག་གིས་མ་མཐོང་ཞིང་། ཆོག་ན་བས་ཀྱང་མ་ཐོས་པར་འདུག་སྟེ།
 དེའི་རྒྱ་མཆོན། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བར་བསྟོན་པ་ལས། ❶གང་ཞིག་❷དངོས་པོ་རྟོན་
 འབྲུང་ནམས། །དོ་བོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་གསུངས། །ཡེ་ཤེས་མཉམ་ཉིད་❸བསམ་མི་
 བྱུང་། །དཔེ་མེད་དེ་ལ་ཐུག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་རྟོན་འབྲུང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ་བོ་ཉིད་
 ཀྱིས་མེད་པ་དང་། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱང་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱབ་བའི་དབྱུ་མ་པར་གསལ་
 བར་བཤད་པའི་ཆོག་འདི་ཅམ་ཞིག་མཐོང་ཞིང་ཐོས་ན་ཡང་། ཁ་འཆལ་དེ་འབྲུ་འདོན་པའི་
 གོ་སྐབས་གལ་ཡོད། དེས་ན་བྱེད་འདོད་པའི་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཞེས་གནས་ལུགས་
 མཐར་ཐུག་ཏུ་གྲགས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། བྱེད་བདེན་གྲུབ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱེད་ལ་བདེན་
 པའི་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱེད་རྟོན་འབྲུང་ལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
 གཞན་ཡང་། འཕགས་མཆོག་སྐུ་སྐྱབ་ཆོས་ཅན། བྱེད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱབ་བའི་དབྱུ་མ་
 པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱེད་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པའི་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་ཁས་ལེན་པའི་
 དབྱུ་མ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱེད་རྟོན་འབྲུང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པའི་དོ་བོ་
 ཉིད་མེད་པར་སྐྱབ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་གིས་❹དངོས་པོ་རྟོན་
 འབྲུང་ནམས། །དོ་བོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་གསུངས། །ཞེས་པའི་གཞུང་རྩོམ་པ་པོའི་གང་ཟག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ཐམས་ཅད་འཁོར་གསུམ་གྱི་འབྲང་བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན། ཡེ་ཤེས་
 མཉམ་ཉིད་བསམ་མི་བྱུང་། །དཔེ་མེད་དེ་ལ་ཐུག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་པ་འདིས་ཆོས་
 དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། གཞུང་འདིས་

བཙེམ་ལྟན་འདས་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་ཚུ་ལ་གྱི་སྒོ་ནས་
བསྟོད་ནས། དེ་མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་འང་བསྟོད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་པར་བསྟོད་པ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ་བོ་
ཉིད་གྱིས་མེད་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ❶ རྟེན་རྣམས་ལས་ནི་འབྲས་འབྲུང་
བ། །མ་སྐྱེས་ལེགས་❷ པར་བྱོད་གྱིས་གསུངས། །དོ་བོ་ཉིད་གྱིས་དེ་མ་སྐྱེས། །དེ་ཕྱིར་
སྟོང་པར་རབ་ཏུ་བསྟན། །ཅེས་བཙེམ་ལྟན་འདས་གྱིས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་རྟེན་འབྲུང་གི་
ཆོས་རྣམས་དོ་བོ་ཉིད་གྱིས་མེད་པར་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པ་མཛད་པའི་ཕྱིར། དེས་
ན་རྟེན་འབྲུང་གི་ཆོས་རྣམས་དོ་བོ་ཉིད་གྱིས་མེད་ཅེས་ཁས་ལེན་ནམ་མི་ལེན། མི་ལེན་ན་
གཞུང་འདི་དང་དངོས་སུ་འགལ། ཁས་ལེན་ན། གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དོ་བོ་
ཉིད་གྱིས་ཡོད་པར་ཐལ། བདེན་པར་བྱལ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་། བྱིད་
གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་བྱལ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་སྐབས་
སུ་ཁས་ལེན་ན། དབུ་མ་ཆེན་པོའི་སྐབས་སུ་བྱིད་རང་གིས་སྐྱ་སྐྱབ་གྱི་དགོངས་པར་བྱས་
ནས་ཆེ་སྟོད་ལ་ཁས་སྤངས་པའི་ཡོད་མིན་མེད་མིན་དེ་ཁས་ལེན་ནམ་མི་ལེན། ལེན་ན་
གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡང་ཡོད་མིན་མེད་མིན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པས། དེ་བདེན་
བྱལ་ཏུ་འདོད་པ་དང་འགལ། མི་ལེན་ན། བྱིད་གྱིས་ཆེ་སྟོད་ལ་གསུང་རབ་གྱི་དགོངས་
པར་རྩོམས་ནས་ཐོས་བསམ་གྱིས་འབད་འབད་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་འབྲས་བྱ་མེད་པར་
འབྱུང་ཏེ། བྱིད་དང་སྐྱ་རབས་པ་མང་པོས་འབད་འབད་ཐང་ཐང་བྱས་ནས་བསྐྱབས་པའི་
ལྷ་བ་དེ་དགོས་ཁར་འབོར་དགོས་པ་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱིད་གྱིས་རྩ་ཤེ་དང་བསྟོད་ཆོགས་ལྟ་བུ་མི་མཐུན་པར་འདོད་པ་ནི་
ནོར་བ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་འདི་འདི་བར་བྱ་སྟེ། རྩ་ཤེ་ལས། ❸ ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་རྟག་པར་

འཇིན། །མེད་ཅེས་བྱ་བ་ཆད་པར་ལྟ། །དེ་ཕྱིར་ཡོད་དང་མེད་པ་ལ། །མཁས་པས་
གནས་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་པ་འདི་དང་། བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་པར་བསྟོད་པ་ལས།
ཡོད་ཅེས་པ་ནི་རྟག་པར་ལྟ། །མེད་ཅེས་པ་ནི་ཆད་པར་ལྟ། །དེས་ན་མཐའ་གཉིས་
བྲལ་བ་ཡི། །ཆོས་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་བསྟན་པར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པ་འདི་གཉིས་
ཀྱིས་བསྟན་པའི་ལྟ་བུ་དོན་གཅིག་གམ་མི་གཅིག་ །གཅིག་ན་རིགས་ཆོགས་ནས་
བཤད་པའི་སྟངས་ཉིད་དེ་ཆད་སྟངས་ཡིན། བསྟོད་ཆོགས་ནས་བཤད་པའི་སྟངས་ཉིད་དེ་
སྟོམ་པས་ཉམས་སུ་སྒྲུང་བྱ་ཡིན་ཞེས་པའི་བྱད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀ་
སྟོམ་པས་ཉམས་སུ་སྒྲུང་བྱའི་སྟངས་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱུང་། འཁོར་གསུམ། དོན་མི་གཅིག་
ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་གང་ཡིན་སྟོས་ཤིག །

གཞན་ཡང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་ཅམ་བད་ཅམ་རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་ཡིན་
པ་དབུ་མ་རིགས་ཆོགས་དང་མཐུན་པར་བསྟོད་ཆོགས་ལས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ།
བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་པར་བསྟོད་པ་ལས། ^①འདི་དག་ཐམས་ཅད་མིང་ཅམ་ཞེས། །ཁྱོད་
ཀྱིས་གསུངས་ནི་བསྟོད་^②དེ་གསུངས། །བརྗོད་པ་ལས་ནི་གཞན་གྱུར་པ། །བརྗོད་པར་
བགྱི་བ་ཡོངས་^③མ་མཆིས། །དེ་ཕྱིར་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ནི། །བཏགས་པ་ཅམ་ཞེས་
ཁྱོད་ཀྱིས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ལ་ཐུགས་རྒྱལ་དུ་བཞག་ནས་གཟིགས་ན་མི་
གོ་བ་ག་ལ་སྲིད། གཞན་ཡང་། བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་པར་བསྟོད་པ་ལས། རྒྱ་དང་རྒྱུ་
ལས་བྱུང་བ་ནི། །གཞན་གྱི་དབང་དང་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། །གཞན་གྱི་དབང་ཞེས་རབ་ཏུ་
གསུངས། །དམ་པའི་དོན་ནི་བཅོས་མ་མིན། །ཞེས་པ་འདི་ས་གྲང་བྱེད་ཀྱིས་ཆོས་
དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་འདོད་པ་ལེགས་པར་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ།
དེ་ཡང་བགྱི་བྱེད་གི་སྟོན་གཏན་ལ་ཐབ་ན། ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། གཞན་

དབང་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་བྱང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུས་བྱས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཞེས་དེ་ཆོས་ཅན། གྲུ་རྫོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱ་
རྒྱུན་ལས་བྱང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྲུར་སྤྲ་མའི་རྩ་བ་དང་འདི་གཉིས་ཀ་ལ་བྱུང་བ་
ཡོད་དེ། རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་བྱང་བ་ནི། །གཞན་གྱི་དབང་དང་གྲུ་རྫོག་སྟེ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཞེས་ཆོས་ཅན། རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་
བཅོས་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དམ་པའི་དོན་ནི་
བཅོས་མ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལྷ་འདི་རྣམས་དང་རྩ་ཞེ་ལས། རང་
བཞིན་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་ནི། །འབྱུང་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་བྱང་བ་
ཡི། །རང་བཞིན་བྱས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར། །རང་བཞིན་བྱས་པ་ཅན་ཞེས་བྱས། །རི་ལྟ་བུར་
ན་སྟོང་པར་འགྱུར། །རང་བཞིན་དང་ནི་བཅོས་མིན་དང་། །གཞན་ལ་བསྟོས་པ་མེད་པ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་རྣམས་དགོངས་པ་གཅིག་པ་ལ། དེ་རྣམས་འགལ་བར་
འདོད་པ་ནི་སློ་གྲོས་ངན་པའི་ངང་ཚུལ་ལོ། །

འོ་ན་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བར་བསྟོད་པ་ལས། དམ་པའི་དོན་ནི་བཅོས་མ་
མིན། །དོ་བོ་ཉིད་དང་རང་བཞིན་དང་། །ཡང་དག་རྣམས་དངོས་ཡོད་པ་ལགས། །ཞེས་
གསུངས་པ་འདིའི་དོན་ཅི་ཡིན་སྟུམ་ན། ལྷ་འདིའི་དོན་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཞེས་གནས་
ལྷགས་མཐར་ཐུག་དང་བདེན་གྲུབ་དུ་འདོད་མཁན་རྣམས་ལ་ཡང་དོགས་པ་མ་ཤར་ཞིང་།
གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་མཁས་པ་གཞན་སྤྲུལ་ཡང་དོགས་པ་མ་ཤར་བ་འདུག་པ་ལ། རྗེ་ཙོང་
ཁ་པས་བྱང་དེས་རྣམ་འབྱེད་དུ་དོགས་པ་དབྱེད་ནས་གསུངས་པས། དེའི་དོན་རྗེ་ཙོང་ཁ་
པའི་བཞེད་པ་ལྟར་བཤད་ན། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བར་བསྟོད་པ་ལས། དོན་དམ་བདེན་

བ་དེ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་། ཡང་དག་པར་ཡོད་པ་
དང་རྗེས་སྤྱོད་པར་གསུངས་པའི་དོན་ནི། རྗེས་སྤྱོད་ཅེས་པ། རྗེས་བརྟགས་གཉིས་
སྤྱོད་པའི་རྗེས་ཡོད་ཀྱང་མ་ཡིན་ཞིང་། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་རྗེས་ཡོད་དུ་
གསུངས་པའི་རྗེས་ཡོད་ཀྱང་མིན་པས། ཡོད་ཅེས་ལ་བྱེད་པ་རྗེ་ཙོང་ཁ་བའི་ལེགས་
བཤད་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉི་མའི་བྱམས་ཁྲུས་ཀྱི་ལེ་ཏུ་ལས། ཚེས་ཉིད་རྗེས་སྤྱོད་
མེད་གཉིས་ཀ་མིན་པར་གསུངས་པ་ནི། ཚེས་ཉིད་དེ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་མེད་
པ་དང་། དག་ག་བྱའི་ཀུན་བརྟགས་བཀག་པའི་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་
སོ། །དེས་ན་བྱམས་ཁྲུས་ཀྱི་ལེ་ཏུ་འདི་དོན་དེ་ལྟར་བཤད་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་
ཚེས་ཉིད་རྗེས་སྤྱོད་པར་གསུངས་པ་དང་། ཚེས་ཉིད་རྗེས་སྤྱོད་མེད་གཉིས་ཀ་མིན་
པར་གསུངས་པ་གཞི་གཅིག་ལ་མི་འདུ་བའི་བྱིར།

བྱེད་ལ་འདི་བྱི་བར་བྱ་སྟེ། ཉི་མའི་བྱམས་ཁྲུས་ཀྱི་ལེ་ཏུ་གཞིར་བྱས་པ་ལ། ཚེས་
ཉིད་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་དང་། ཚེས་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་། ཚེས་ཉིད་རྗེས་
སྤྱོད་པ་སོགས་ཡིན་ནམ་མིན། དེ་རྣམས་ཡིན་ན། ཉི་མའི་བྱམས་ཁྲུས་ཀྱི་ལེ་ཏུ་དང་།
མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་དང་། བསྟོད་ཚོགས་རྣམས་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་
རིགས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཉི་མའི་བྱམས་ཁྲུས་ཀྱི་ལེ་ཏུ་
ཚེས་ཉིད་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་། རྗེས་སྤྱོད་པར་
གསུངས་པའི་དོན། རྗེ་ཙོང་ཁ་བས་བཤད་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་ནམ། དེ་མ་ཡིན་པའི་འབྲུ་ཞིག་
བྱེད་རྒྱུ་ཡོད། དང་པོ་ལྟར་ན། རྗེ་ཙོང་ཁ་བའི་རྗེས་སྤྱོད་ན་ལམ་བུ་པོར་ཁྲུགས་པ་ཡིན་
པས་ཤིན་ཏུ་ལེགས། གཉིས་པ་ལྟར་རོ་ཞེ་ན། སྤར་བྱེད་ཀྱིས་ལུང་འདི་མཐོང་ཡང་མ་སྟོང་
འདུག་པས། འབྲུ་བྱར་བ་བྱེད་རྒྱུ་ཡོད་སྟེ་པའི་དོགས་པ་མེད་དོ། །

དེས་ན་ཉི་མའི་བྱམས་ཁུས་ཀྱི་ལེ་ཏུ་དང་། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་
བྱམས་ཁུས་ཀྱི་ལེ་ཏུ་གཉིས་དགོངས་པ་གཅིག་གམ་སྟམ་པའི་འཁྲུལ་པ་སྐྱེ་བའི་གཞི་
ཆེ་བར་འདུག་པས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་དགོངས་པ་མི་གཅིག་པའི་ཚུལ་ལེགས་པར་
བཤད་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་བློན་གངས་ཅན་གྱི་མཁས་གྲུབ་ཀྱན་གྱིས་གསལ་བར་
སྤྲོ་བར་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དང་ངེས་ན་མ་འབྲེད་ལས། དུས་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་བ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཏོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མདོ་ལ་
མདོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ནང་ནས་དགོངས་འགྲེལ་དང་འབྲེད་བར་དང་དོན་དུ་གཏན་ལ་པལ་
འདུག་སྟམ་དུ་ཉོག་ལྟར་མཁས་པ་ལ་འཁྲུལ་པ་སྐྱེ་བའི་གནས་ཆེ་ས་ནི་བྱམས་ཁུས་
ཀྱི་ལེ་ཏུར་སྤང་ཞིང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དབྱུང་མ་པ་ཆེན་པོ་དག་གིས་བཀྲལ་བ་ཡང་མི་
སྤང་བས་ཞིབ་ཏུ་གཏན་ལ་པལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། བྱིད་
གྱིས་ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་ནལ་འབྱོར་སྦྱོད་པའི་དབྱུང་མ་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་
ཀྱང་། དབྱུང་མ་ཐལ་རང་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྲོ་བའི་དབྱུང་མ་ནམས་
དབྱུང་མ་པ་ཆེན་པོ་མིན་ཞེས་སྤྲོ་བ་འདི་ནི་བསྟོད་ཆོག་གས་ཀྱང་མཐོང་མ་སྟོང་བའི་
གཏམ་དུ་སྤང་སྟེ། བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བར་བསྟོད་པ་ལས། ❶ དངོས་འཛིན་འཛིགས་
པ་གཅོད་བགྱིད་ཅིང་། །ལྷ་སྟོགས་རི་དྲགས་འཛིགས་བགྱིད་པ། །བདག་མེད་སེང་གའི་
ང་རོའི་སྤྱ། །མད་བྱང་དེ་ནི་བྱིད་གྱིས་གསུངས། །སྟོང་པ་ཉིད་དང་ཆེས་ཐབ་པའི། །ཆོས་ཀྱི་
རྩ་ཆེན་བརྒྱུད་པ་ལགས། །ངོ་བོ་ཉིད་མེད་སྤྲོ་བོ་ཆེའི། །ཆོས་ཀྱི་དྲུང་ནི་བྱས་པ་
ལགས། །ཞེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་མེད་པར་གསུངས་པ་འདི། ཉོན་པ་སངས་
རྒྱས་ཁོ་ནའི་བྱད་ཆོས་སུ་འདུག་པས། དེ་ལ་ངོ་མཆར་བའི་སྟོན་ས་མགོན་པོ་སྤྲོ་བྱིས་
བཅོམ་ལྟན་འདས་ལ་བསྟོད་པ་མཛད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་དཔེ་མེད་པར་བསྟོད་པ་དང་འགལ་ཚུལ་ནི། བྱེད་ཀྱིས་ཐོགས་མེད་
 ལྷ་མཆེད་དང་ལྷ་ལྷ་བ་དགོངས་པ་གཅིག་པར་བྱས་ནས། ཐོགས་མེད་ཀྱི་ས་སྡེ་ལྷ་དང་
 སྡོམ་རྣམ་གཉིས། དབྱིག་གཉིན་གྱི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྡེ་བརྒྱད་དང་། ལྷ་ལྷ་བ་ཀྱི་བསྟོད་
 ཆོགས་རྣམས་དགོངས་པ་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི། ནང་འགལ་དུ་མ་འདུས་
 པའི་གྲུབ་མཐའ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྲུབ་པ་བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་
 དགོངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ས་སྡེ་ལྷ་སྡོམ་རྣམ་གཉིས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྡེ་བརྒྱད་སོགས་
 ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཟུབ་པ་དངོས། འདོད་ན། དཔེ་མེད་པར་བསྟོད་པ་ལས།
 ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་བྱིར། །གཙུག་པོའི་ཐེག་དབྱེར་མ་མཆིས་ཀྱང་། །ཁྱོད་
 ཀྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་བསྟན་པ། །སེམས་ཅན་གཞུག་པའི་ཆེད་དུ་ལགས། །ཞེས་མཐར་
 ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་སྟོན་པའི་མདོ་དེ་དང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བཤད་པའི་བྱིར།
 འཁོར་གསུམ། འོ་ན་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས། དཔེན་པའི་ཡེ་ཤེས་
 རིག་གྱུར་པ། །འཛིག་རྟེན་འདས་ཁྱོད་ཐུག་འཆལ་འདུད། །ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་
 གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་དོན་ཡོད་དེ། ཆོས་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞག་
 སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པ་ན། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
 འཕགས་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འཛོག་པས། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་མཉམ་
 གཞག་སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་བསྟོད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། མཉམ་གཞག་སོ་
 སོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་དོན་མིན་པའི་བྱིར།
 དཔེར་ན། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས། ལྷ་མ་ལྷ་བུའི་བདག་ཉིད་དུ་སྤང་བའི་སྟོ་རྣམ་
 པར་མི་རྟོག་པའི་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་ལྟར་ཡང་དག་པར་སྦྱེས་ན།
 རྣམ་འབྱོར་པས་ཤེས་བུའི་སྦྱིབ་པ་ཡང་དག་པར་སྟོང་ངོ་། །ཞེས་པ་འདིས་ཐེག་ཆེན་

འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་
དང་། བདེན་གྲུབ་ཏུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མིན་ན་ཁྱེད་ལ་འཁོར་གསུམ་
ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་
དོན་དམ་པ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱེད་ཉིད་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་
ཡང་། དེ་ཡང་ཉིད་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མ་བཞིན་དུ་དོ་བོ་ཉིད་
མེད་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཁྱེད་ལ་འཁོར་གསུམ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན། རྒྱ་མ་བཞིན་དུ་ཞེས་དང་། རྒྱ་མའི་བདག་ཉིད་དུ་སྤང་བའི་སྟོ། ཞེས་པའི་
དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་དོན་ཡོད་དེ། མཉམ་གཞག་རང་ཉིད་རྒྱ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་དང་།
མཉམ་གཞག་རང་ཉིད་རྒྱ་མ་ལྟ་བུར་སྤང་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། མཉམ་གཞག་ལ་ཆོས་ཅན་
རྒྱ་མ་ལྟ་བུར་སྤང་བའི་དོན་མིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་པ། གཞི་མེད་འགྲོ་མེད་སྟེ་
མེད་དང་། །ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་བརྒྱུད་སྟོང་འབྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་བས་ན་ལུང་དང་
རིགས་པ་དག་ནི་རྒྱ་མ་ལྟ་བུར་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སེམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡོངས་སུ་
ཤེས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་མངོན་པར་བཅོན་པའི་སྟོ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་གཉིས་སུ་
མེད་པ་རྒྱ་མ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཐོས་པ་དང་བསམ་
པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པས་རྣམ་པར་བཞག་ནས། ཉིད་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་
ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་
བརྒྱུད་ཀྱི་རིམ་པར། གྲུས་པ་དང་། རྒྱན་མི་འཆད་པ་དང་། དུས་རིང་པོའི་ཁྱད་པར་
ཅན་གྱི་སྒོམ་པས་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་པའི་དབང་ལུག་རྣམས་ནི། ཉིད་ཅིང་
འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མཐའ་དག་དང་བལ་ཞིང་སྤིང་པ་རི་
སྤིང་བར་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཅམ་གྱི་རྒྱན་རྒྱ་མ་ལྟ་བུ་ཐོབ་པར་བྱེད་

དོ། །དེ་ཉིད་ནི་གཉེན་པོའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །དང་པོ་སྤྱི་མ་ལུ་བུའོ་ཞེས་ནམ་པར་འདྲི་ག་
པར་བྱེད་པ་མངོན་པར་བརྗོད་པ་དང་བཅས་པ་ནི། དེའི་རྩེ་ས་སུ་མ་ཐུན་པ་ཡིན་གྱི་
གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། འདྲི་ག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་
འབྱུང་བ་གང་། །དེ་ཉིད་ཁྱོད་ནི་སྟོང་པར་བཞེད། །དངོས་པོ་རང་དབང་ཡོད་མིན་
ཞེས། །མཉམ་མེད་ཁྱོད་ཀྱི་སེང་གའི་སྤྱུལ། །ཀུན་རྟོག་ཐམས་ཅད་སྤང་བའི་ཕྱིར། །སྟོང་
ཉིད་བདུད་ཅི་སྟོན་མཛད་ན། །གང་ཞིག་དེ་ལ་ཞེན་གྱུར་པ། །དེ་ཉིད་ཁྱོད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་
སྤང། །ཅེས་གསུངས་པ་འདི་ནམས་ཁྱོད་ཀྱིས་མགོ་བོ་འགོམ་པར་བྱེད་པའི་གནམ་
ལྷགས་ཀྱི་རྩེ་རྩེའི་ཐོག་བསྒྲོག་ཏུ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་ཅིག །ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་རང་དབང་དུ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་
གྲུབ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་དབང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེས་ན་ལྷང་འདིས་
བཙེམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ནམས་བདེན་པར་འདྲིན་པའི་ཀུན་རྟོག་ཐམས་ཅད་སྤང་བའི་
ཕྱིར། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་ངོ་ཞེས་པའི་སྟོང་ཉིད་ཟབ་མོའི་བདུད་ཅི་སྟོན་པར་
མཛད་པ་ཡིན་པ་ལ། སྟོང་ཉིད་བདེན་པར་གྲུབ་བོ་ཞེས་སྤྱོད་པའི་ཤིན་ཏུ་སྤང་བའི་གནས་སུ་
གསུངས་ཞེས་པ་ལྷང་འདིའི་དོན་བསྟོན་མེད་དུ་འདུག་པ་ལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་
ཤེས་གནས་ལྷགས་མཐར་ཐུག་དང་། དེ་ཉིད་བདེན་པར་གྲུབ་པ་བསྟོད་ཆོག་ས་ཀྱི་
དགོངས་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། རང་གཞན་གྱི་ཤེས་རྒྱུད་ཚུད་གཞོན་པའི་བསྟོན་གཏམ་
ཁོ་ནར་སྤང་བས་མཁས་པ་དག་གིས་མཆིལ་མའི་ཐལ་བ་བཞེན་དུ་དོར་བར་བྱའོ། །

གཞན་ཡང་། ལྷང་འདི་དང་། ཅ་ཤེ་ལས། རྒྱལ་བ་ནམས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད། །ལྷ་
ཀུན་ངེས་པར་འབྱེན་པར་གསུངས། །གང་དག་སྟོང་པ་ཉིད་ལྷ་བ། །དེ་དག་སྤྱོད་ཏུ་མེད་

པར་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་གཉིས་དགོངས་པ་གཅིག་པས་རྩ་ཤེས་སྟོང་ཉིད་བདེན་
མེད་བསྟན། བསྟོད་ཆོག་གས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་བསྟན་ཅེས་པ་ནི་ཕྱིན་ཆད་མ་སྤྲོ་
ཞིག །རྩ་ཤེས་ལྷ་དེའི་དོན་ཡང་། ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་རྣམས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་
བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སྤྲོད་འབྱེན་དགོས་པར་མ་ཟད། སྟོང་ཉིད་བདེན་པར་འཛིན་
པའི་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་ཡང་སྤྲོད་འབྱེན་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

གཞན་ཡང་། འཛིན་ཉེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས། མགོན་པོ་བྱིད་ཀྱིས་
ཆོས་ཀུན་གྱི། །དངོས་མེད་གོམས་པར་མཛད་པ་ལགས། །ཞེས་པ་འདིས་ཀྱང་ཆོས་
ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་གནས་ལུགས་མཐར་
ཐུག་ཏུ་བསྟན་པས། སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཡིན་པ་བཀག་གོ། །གཞན་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས།
མཆོན་མ་མེད་པ་མ་རྟོགས་པར། །བྱིད་ཀྱིས་ཐར་པ་མེད་པར་གསུངས། །དེ་ཕྱིར་བྱིད་
ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་ལས། །དེ་ཉིད་ཆང་བར་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་འདིས་ཀྱང་བྱིད་ཀྱི་གྲུབ་
མཐའ་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་འདིས་མཆོན་མ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་
པར་ཐར་པ་ཐོབ་པ་མེད་པར་བཤད་ལ། བྱིད་ཀྱིས་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་གནས་
ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་། དེ་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོད་ཡུལ་ཡིན་གྱི་ཉན་རང་
འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་རྟོགས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། བསྟོད་པ་ལས་འདས་པར་
བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་། ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ལེགས་པར་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ།
དེ་ཉིད་ལས། འདུས་བྱས་རབ་ཏུ་མ་གྲུབ་པས། །འདུས་མ་བྱས་ལྟ་གཤམ་འབྱུག། །སྤྲོ་བའི་
སེང་གེ་དེ་སྐད་དུ། །བྱིད་གསུངས་པ་ནི་སེང་གེ་ཡིས། །འཛིན་སྤྲོད་སྤང་ཆེན་སྤྲོ་རྣམས་
ཀྱི། །རྒྱགས་པ་བསལ་བར་གྱུར་པ་བཞིན། །ཞེས་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་
ཆོས་གང་ལ་ཡང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མེད་དོ་ཞེས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སེང་གེའི་སྤྲོ་འདིས་

དངོས་པོར་སྤྲོ་བའི་སྤང་ཆེན་རྣམས་སྤྲོག་པར་མཛད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཅ་
ཞེ་དང་བསྟོད་ཆོག་ས་དགོངས་པ་མི་གཅིག་ཟེར་བ་འདི། བསམས་བཞིན་དུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
སྤྲོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ལ་དགོངས་པ་མི་གཅིག་པའི་བཤའ་པ་ནི་ཆོག་གཅིག་ཀྱང་མི་
འདུག་པའི་ཕྱིར། ཡོད་ན་ཅ་ཞེ་ལས། འདུས་བྱས་རབ་ཏུ་མ་བྱུང་བས། །འདུས་མ་བྱས་ལྟ་
ག་ལ་འབྱུང་། །ཅེས་པ་དང་། བསྟོད་ཆོག་ས་དངས་མ་ཐག་པ་གཉིས་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱད་
པར་བཤའ་དགོས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་བསྟོད་ཆོག་ས་ལྟག་མ་རྣམས་ཀྱིས་བཀག་ཚུལ་རྒྱས་
པར་འཆད་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་། ཡི་གེ་མང་བར་འགྱུར་བས་མ་བྲིས་ལ། འགའ་ཞིག་རྗེ་ཀམ་
པའི་གསུང་ལན་དུ་བཤའ་བཞིན་པས་དེར་བལྟ་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལྟར་འདོད་པ་སྟོན་གྱི་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་མིན་པ་ནི།
ག་ཟུང་འཇིན་གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཞེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཉིད་
བདེན་པར་གྲུབ་པོ་ཞེས་བྱེད་གྱིས་ལུགས་གཉིས་རྣམ་འབྱེད་ཡིན་ནམ་དེར་བཤའ་འདུག་
པ་འདི། བོད་གྱི་མཁས་གྲུབ་གོང་མ་སུའི་ཡང་ལུགས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲའི་ཡེ་ཞེས་བདེན་
གྲུབ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པ་རྗེ་མར་པས་ཀྱང་བཀག། །རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་
ལུག་མི་ལ་རས་པས་ཀྱང་བཀག། །དེ་བཞིན་དུ་པ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་
བཀག། །ཆོས་རྗེ་ས་སྤྲོ་བརྩེ་ཏ་ཡབ་སྤྲོས་ཀྱིས་ཀྱང་ལེགས་པར་བཀག་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་རྗེ་
མར་པས་རྗེ་ལྟར་བཀག་ཅི་ན། སྤྱིར་འདི་འདྲའི་རིགས་ལ་སྤྲོ་བ་བྱེད་འགོད་ག་ལ་དགོས།
བྱེད་ཏ་ཅང་ལོག་ཏོག་ཆེས་འདུག་པས་ཅུང་ཟད་བཤའ་ན། དེ་ཡང་རྗེ་མི་ཏི་པའི་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་བཙུ་པ་ཅ་འགྲེལ་དུ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ་བཞེད་པའི་ལྟ་བུ་དེ་མགོན་པོ་སྤྲོ་བ་
ཀྱི་བཞེད་པ་མཐར་ཐུག་པར་བཤའ་ཅིང་། རྗེ་མར་པའི་ལྟ་བུ་མཐར་ཐུག་པ་དེ་རྗེ་མི་ཏི་པ་
ལས་ཉིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྗེ་མར་པའི་གསུང་ལས། ཤར་རྒྱ་བོ་གང་གྲུའི་འགྲམ་དུ་ཕྱིན། །རྗེ་

མི་ཉི་ཆེན་པོའི་བཀའ་བློན་གྱིས། །གཞི་ཚུལ་ཉིད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས། །སེམས་སྟོང་པ་
 ཉིད་ལ་སྤར་བེན་བྱས། །དོན་སྟོས་བྲལ་གཉུག་མའི་ངོ་བོ་མཐོང་། །སྐྱ་གསུམ་མ་དང་
 མངོན་དུ་མངལ། །མི་ཁོ་བོའི་སྟོས་པ་དེ་ནས་ཚད། །ཅེས་སེམས་བདེན་པས་སྟོང་བའི་
 སྟོང་ཉིད་དེ་དཔལ་ལྡན་ཆེ་བའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཉིད་རྗེ་མི་ཉི་པ་
 ལས་རྟེན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཡིན་
 པ་རྗེ་མི་ལས་ཀྱང་ལེགས་པར་བཀག་སྟེ། རྗེ་མི་ལས། དོན་དམ་བདེན་པའི་དབང་དུ་
 རྟོག་ །བགེགས་ལས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱང་མེད། །སྒྲོམ་པ་པོ་མེད་བསྒྲོམ་བྱ་མེད། །བསྐྱོད་
 བྱ་ས་དང་ལམ་རྟགས་མེད། །འབྲས་བུ་སྐྱ་དང་ཡེ་ཤེས་མེད། །དེ་ཕྱིར་ཐུང་ན་འདས་པ་
 མེད། །མིང་དང་ཆོག་གི་ས་བཏགས་པ་ཅ་མ། །ཁམས་གསུམ་བཏན་དང་གཡོ་བར་
 བཅས། །གདོད་ནས་མ་གྲུབ་སྐྱེ་བ་མེད། །གཞི་མེད་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པ་མེད། །ལས་དང་
 ལས་ཀྱི་རྣམ་སྟོན་མེད། །དེ་ཕྱིར་འཁོར་བའི་མིང་ཡང་མེད། །མཐར་ཐུག་དོན་ལ་དེ་ལྟར་
 གདའ། །ཞེས་ཚུལ་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་།
 བདེན་གྲུབ་གཏན་མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

བདེན་མེད་མེད་དགག་དེ་ཉིད་སྟོང་ཉིད་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་དགེ་བའི་
 བཤེས་གཉེན་པོ་རྟོ་བ་རིན་ཅེན་གསལ་ལ་སོགས་པ་བཀའ་གདམས་གོང་མ་
 རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། པོ་རྟོ་བའི་བེ་བུམ་ལས། ཁ་ཅིག་ཐོས་བསམ་
 དུས་ན་རིག་^①པས། །རང་བཞིན་མེད་པ་གཏན་ལ་ཤབ་ནས། །སྒྲོམ་དུས་མི་རྟོག་
 འབའ་ཞིག་སྒྲོམ་བེད། །དེ་ལྟར་ན་ནི་འབྲེལ་མེད་སྟོང་ཉིད། །ལོགས་སུ་བསྒྲོམ་ཕྱིར་
 གཉེན་པོར་མི་འགྱུར། །དེ་ལྟར་བས་ན་གཅིག་དང་དུ་བྲལ། །རྟེན་འབྲེལ་ལ་སོགས་
 སོ་སོར་བཏག་ཅིང་། །ཅུང་ཟད་མི་རྟོག་ཉིད་དུ་འང་གནས་བྱ། །ལྟ་གཅིག་རྗེས་སུ་

འབྲང་པར་འདོད་པའི། །པ་རོལ་ཕྱིན་པའི་ལུགས་ནི་དེ་ཡིན། །ཞེས་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་རང་བཞིན་མེད་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པ་དང་། དེ་སྒྲོམ་པའི་ཆེ་
 གཅིག་དུ་བྲལ་ལ་སོགས་པའི་ཐོས་བསམ་གྱི་རིགས་པས་དབྱེད་སྒྲོམ་བྱ་ཞིང་།
 སྒྲོམ་པའི་ཆེ་དེའི་དོན་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་འཛོག་དགོས་པ་དང་། དེ་ཉིད་
 རྩོ་བོ་ཆེན་པོ་ལྟ་གཅིག་གི་ལྟ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། བ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
 གྲུང་། སྟོང་པའི་ངང་དུ་རིག་པའི་མདུང་བསྐྱོར་གྱིས། །ལྟ་བ་ཐོགས་གདུགས་མེད་
 དོ་དེང་རི་བ། །ཞེས་ལས་དང་པོ་པས་སྟོང་ཉིད་སྒྲོམ་པའི་ཆེ་དབྱེད་སྒྲོམ་གལ་ཆེ་
 བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་རྩེ་ས་པཎ་གྱི་སྒྲོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་ལས། ཆོས་
 དབྱིངས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཡོད་ལ་མི་རྟག་གིས་བྱབ་པར། །ཆོས་ཀྱི་གྲགས་
 པས་ལེགས་པར་གསུངས། །ཞེས་པ་འདིས་ཆོས་དབྱིངས་བདེན་པར་ཡོད་པ་
 མིན་པ་གསལ་བར་བསྟན་པས། བྱིད་རྩེ་ས་པཎ་ལ་བཅི་ན། ཆོས་དབྱིངས་བདེན་
 གྲུབ་ཡིན་པ་གསུང་འདིས་བཀག་འདུག་གམ་མི་འདུག་སེམས་རྣལ་དུ་སྟོབ་ལ་
 སྟོས་ཤིག །དེས་ན་བྱིད་རྩོ་ནང་པའི་ལྟ་ངན་དེ་ཉིད་ལ་ཞེན་ནས། དེ་སྐྱབ་པའི་ཡིག་
 ཆ་རང་རྐང་བཅུགས་ནས་བརྩམས་འདུག་པ། རྩོ་ནང་པ་ལྟ་བ་ལོར་བར་གངས་
 རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཀྱན་ལ་གྲགས་ཏེ། དོན་དམ་བདེན་པ་བདེན་གྲུབ་དུ་ཁས་
 ལེན་པས་རྟག་ལྟ་དང་། ཀྱན་རྩོབ་བདེན་པ་རང་སྟོང་དུ་འདོད་པས་ཆད་ལྟར་ལྟང་
 ལ་རྟག་ཆད་གཉིས་ཀའི་མཐར་ལྟང་བའི་ལྟ་བ་ལས་ཐ་ཆད་པ་མེད་པས། མཁས་
 གྲུབ་ཀྱན་གྱིས་སྐྱབ་ཐོབ་པའི་གནས་སུ་མཛད་པ་ཡིན། དེ་བྱིད་ཀྱིས་རྟོན་པ་དེ་བྱིད་
 སྐྱབ་སོང་ཆེ་བའི་རྟགས་སུ་འདུག །ཁོ་བོ་ཅག་སྐྱབ་ཡབ་སྐུ་བཞེད་པའི་ལྟ་བ་
 དེ་ཉིད་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཡིན་པས་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐར་གལ་ལྟང་།

གསུམ་པ་དེས་ན་འདི་ལྟ་བུའི་ལྟ་བུའི་འདོད་ཚུལ་རྒྱ་ཐོད་གང་དུ་ཡང་མ་བྱུང་
 བས་དོར་བྱར་བསྟན་པ་ནི། བྱིད་ཀྱིས་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་
 བས་སྟོང་པའི་ཆད་སྟོང་མེད་དགག་ཅམ་ཞིག་མ་གཏོགས། བསྟོམ་པས་ཉམས་སྲུབ་
 བྱིད་སྟོང་ཉིད་མ་བསྟན་ཅིང་། ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་
 དང་། བསྟོམ་པས་ཉམས་སྲུབ་བྱིད་སྟོང་ཉིད་ཡིན། དེ་ཡང་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཁོ་
 ནའི་མདོན་སྤྱོད་ཀྱིས་སྟོད་ཡུལ་ཡིན་གྱི་ཉན་རང་འཕགས་པ་སོགས་ཀྱིས་མ་ཏྲོགས་
 ཞེས་ཟེར་བ་ནམས་ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རྒྱ་ཐོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་སྤྱི་ཡོད་ལུགས་
 མིན་པས་དོར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འཕགས་པ་ཆོག་སྟུ་སྟུ་ཡབ་སྐུ་དང་
 དཔལ་ལྷན་སྟུ་བའི་དགོངས་པ་རྗེ་ཙོང་ཁ་བས་བཀའ་བའི་གནས་དེ་དག་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་
 བའི་གནས་ཡིན་པས། དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྟུ་སྟུ་ཡབ་སྐུ་དང་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་
 ཡབ་སྐུ་ནམས་ལ་གསོལ་བ་བཏབ། ཐུགས་རྗེའི་འཕྲིན་ལས་ཅུང་ཟད་ཞུགས་པ་ལ་
 བཏྲེན་ནས། མ་མཐའ་འོལ་སྟུ་ཅམ་གོ་རུས་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི། སྟུ་སྟུ་ཡབ་སྐུ་དང་རྗེ་
 ཙོང་ཁ་བ་ལ་སྤྱང་ཞུགས་ཀྱིས་ཆོས་སྟོང་གི་ལས་གསོག་བཞིན་པའི་ངང་ནས་དགག་པ་
 བྱིད་ལོ་བྱས་ཀྱང་། ཐུགས་སྤྲུལ་མའི་བཞེད་པ་གཏན་ནས་གོ་རུས་པ་མེད་པས། བྱིད་
 ཆེན་པོ་ལྷ་ཀ་མཆོག་པ་གཟིགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་འདུག་ནའང་། ཐུགས་སྤྲུལ་མ་མ་དགོངས་
 ཤིང་ཐུགས་ཅིང་བའི་དགག་པ་མང་པོ་མཛད། གཞུང་ལུགས་གདམས་པར་ཤར་བའི་
 མན་ངག་དང་བྲལ་བའི་དབང་གིས། ཆེ་སྟོད་སྤྱད་ལའང་གྲུབ་མཐའ་གཅིག་ལའང་ཡིད་
 ཆེས་ཀྱི་ངེས་པ་མ་རྟོག་པས་ངེས་འགའ་དབུ་མ་རིགས་ཆོགས་དང་དཔལ་ལྷན་སྟུ་བའི་
 གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ལྟ་བུ་དེ་ཁས་ལེན་པའི་ལུགས་སྤྱོད་བྱས་ནས། རྒྱ་ནག་དུ་ཤར་གི་
 ལུགས་ཀྱི་ཡོད་མིན་མེད་མིན་དེ་ཉིད་སྟུ་བའི་དགོངས་པར་འཆད་པ་དང་། ངེས་འགའ་

གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་བདེན་གྲུབ་
 ཏུ་ཁས་སྒྲུངས་ནས། ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་དབྱུ་མ་པ་ཆེན་པོ་དང་། རྩེ་བ་གྲགས་པ་
 སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱེ་བའི་དབྱུ་མ་པར་བྱས་ནས། རྩེ་ནང་པ་ཟེར་བ་བཞིན་དུ་
 སྐར་རྩེ་བ་གྲགས་པའི་ལུགས་ལ་ཐོས་བསམ་བྱས་པ་ལ་མཐོལ་བཤའགས་བྱེད་དགོས་
 ཟེར་བ་དང་མཚུངས་པར། དེ་ཉིད་བཞེད་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཆད་སྟོང་མེད་དགག་ཡིན་
 བས་སྟོམ་པས་ཉམས་སུ་སྒྲུང་བྱ་མིན་ཞེས་ཆོས་སྟོང་གི་ལས་སྐྱེ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་
 གསོག་པའི་དགག་གཞག་སྐྱར་ཞུས་ནམ་པར་མི་འཆོམ་པ་དང་བཅས་པའི་རྩོད་ཡིག་
 ཡིག་ཆོགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་བཅུམས་འདུག་པ་རྣམས་ལ། ཁོ་བོས་བཀྲལ་ལན་ཅུང་ཟད་
 ལུལ་ནས། ཆོག་ངན་གྱི་ལན་ཡང་ཅུང་ཟད་ཞུ་དགོས་པ་བྱུང་བ་ཡིན། ལར་རིགས་པའི་
 དགག་གཞག་གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོག་དོན་དང་མཐུན་ཞིང་། མཁས་པ་རྣམས་དོགས་པ་སྐྱེ་
 བའི་གནས་ཀྱི་དགག་པ་བཟང་པོ་བྱུང་ན། མཁས་པའི་བྱ་བར་འགོ་རྒྱ་ཡིན་ནའང་། དེ་
 འདྲ་གང་ཡང་མེད་པར་ཁྱོད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་འདི་བདུད་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ཡིན།
 ཁྱེད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་འདི་ཟུ་སྟེགས་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་ཞེས་དག་འདུན་སྡེ་རིགས་སུ་
 བཅད་ནས་ལུལ་གང་གཉན་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་འདི། རང་ཉིད་དམ་པ་མ་ཡིན་པར་
 སྟོག་པའི་གཏམ་དུ་འདུག། ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ཁྱེད་ཀྱི་དགག་པ་རྣམས་ལ་གསུང་རབ་དང་
 མཐུན་པའི་ལན་རྣམ་པར་དག་པ་རེ་བཏབ་པའི་རྩེས་སུ། ཆོག་ངན་^❶གྱིས་སྐྱར་ཞུས་
 བྱས་འདུག་པ་རྣམས་ལ། དེ་མཐུན་གྱི་ལན་ཅུང་ཟད་བྱས་པ་མ་གཏོགས། ཀུན་སྟོང་ངན་
 བས་ཡིད་ལ་གང་བྲན་བྱས་པ་གཏན་མེད་དོ། །

འདིར་སྐྱས་པ། རྣམ་མང་འགོ་ལ་བཅེ་བའི་ཐུགས་རྩེ་དང་། རྣམ་ཀུན་གཟིགས་
 པའི་མཁྱེན་པའི་སྐྱེན་བརྟེན་ནས། རྣམ་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྟོར་མཛད་པའི། རྣམ་

འབྲེན་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་གཙུག་གིས་མཆོད། །གང་གི་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་ཟབ་མོའི་
 དོན། །ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་མདོར་གསུངས་པ་ནམས། །ལུང་བསྟན་བརྟེན་པའི་ལྷ་སྐྱབ་
 ཡབ་སྐུས་གྱིས། །རྩི་བཞིན་བཀའ་ལ་ཡིད་ཆེས་སྐལ་བ་བཟང་། །རིགས་ལམ་ལྷ་མོ་
 འབྲེད་པའི་མཐུ་མེད་པའི། །གངས་ཅན་ཁོད་ཀྱི་འགོ་བ་མང་པོ་ཞིག །རྩ་ཤར་རྩོགས་ཆེན་
 རྩོ་ནང་ལུགས་ལ་སོགས། །རྟག་ཆད་མཐའ་ཡི་ལྷ་ངན་ཕྱོགས་ལ་ཞེན། །རིགས་ཆོགས་
 གཞུང་གིས་བསྟན་པའི་སྟོང་ཉིད་དང་། །ཆེ་བྱགས་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་སྟོང་ཉིད་
 དེ། །ཆད་སྟོང་མེད་དགག་ཡིན་ཞེས་སྟོག་བྱེད་ཅིང་། །ཆོས་སྟོང་ལས་ལ་འཛེམ་མེད་སྟོང་
 པ་མཐོང་། །ཚུལ་འདི་མ་བཟོད་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་བས། །ལྷག་པའི་ལྷ་ལ་ལུགས་དྲག་གསོལ་
 བཏབ་ཅིང་། །ཟབ་མོའི་གནས་ལ་ཞིབ་ཏུ་དབྱད་པ་ན། །རང་བཞིན་གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཅམ་མེད་
 པ་ལ། །ཐ་སྙད་རྟེན་འབྲེལ་བྱ་བྱེད་འཐད་པ་འདི། །ཆོས་ནམས་ཀུན་གྱི་སྟོང་ལུགས་ཡིན་
 པར་དགོངས། །དོན་དེ་གདུལ་བྱས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །གསུང་སྟོས་ཆེན་མོ་
 ནམས་སུ་བཀའ་སྩལ་རྟོ། །དེ་ལ་ཕྱི་རབས་སྟོ་གྲོས་ཅིང་པོ་འགལ། །རང་བཞིན་མེད་པ་
 ཆད་པའི་སྟོང་ཉིད་དང་། །ཐ་སྙད་རྟེན་འབྲེལ་འབྲུལ་པའི་སྤང་ངོ་ཅམ། །ཡོད་མེད་ལ་
 སོགས་གང་དུའང་མི་འཛིན་པའི། །ཡིད་བྱེད་བཀག་པ་དབྱུ་མའི་ལམ་ཡིན་ལོ། །རྩ་ཤར་
 ནད་ཆེན་སྟོང་ལ་ཞུགས་པ་ཡིས། །འཆོལ་བའི་ཆོག་ལ་སྟོང་པོ་མ་མཐོང་ནས། །རྩི་བཙུན་
 སྒྲ་མའི་གསུང་གི་རྩིས་འབྲངས་ཏེ། །ཐལ་འགྱུར་ལུགས་མཆོག་འཆད་ན་འདི་ཡིན་
 གྱི། །གཞན་དུ་འཆད་ན་འབྲུལ་པའི་གཏམ་ཡིན་ཞེས། །དེ་མེད་རིགས་པའི་གསང་ལམ་
 ནས་བྲངས་ཏེ། །ལྷ་སྐྱབ་སྒྲ་བའི་དགོངས་པ་རྩི་བཞིན་བཤད། །ཅེས་པ་འདི་ནི་ཆེན་པོ་
 ལྷག་མཆོག་པའི་ཙོད་ཡིག་གསུམ་གྱི་ལན་ཅུང་ཟད་བཤད་པའོ། །

ཞེས་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་ལ་ལོག་རྟོག་འགོག་པར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅས་ལྷ་

ངན་ལྷན་སེལ་ཞེས་བྱ་བ། རྩེ་བཅུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་དང་དབྱེར་མེད་པའི་དཔལ་ལྷན་སྒྲ་
མ་དམ་པ་རྩེ་བཅུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོས་མཛད་པའོ། །

རྒྱལ་ཀྱན་ཤེས་རབ་རལ་གྱི་རྣོན་པོའི་མཆོན། །རྣམ་དཔྱད་དཔྱད་པས་བཏེག་
ནས་བྱུང་བསྟན་གྱི། །ལོག་རྟོག་བྱ་བ་གཙོད་མཛད་ཅོང་ཁ་བ། །འཇམ་དཔལ་རྩེ་རྩེ་རྩེ་
སྒྲིག་སྒྲེས་གར་མཁན། །ཕྱ་ཞིབ་མཛདས་པའི་རྣོན་བྱ་ཀེ་ཏ་ཀས། །ལན་བརྒྱར་དྲུངས་
པའི་བྲོད་གསུང་དྲུངས་པའི་ཆུར། །འབྲུལ་པའི་རྟོག་མ་ཀྱན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། །ཕྱ་
རབ་རྩལ་ཅམ་གཟིགས་པའི་གནས་མ་གྱུར། །འོན་ཏེ་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བས་ཤེར་བྱོགས་
རྣམས། །ཕྱུང་གསུང་མིན་ཞེས་སྒྲོལ་བ་དེ་བཞིན་དུ། །གཞུང་ལུགས་མང་ཐོས་མཁས་པ་
གོ་ཤྲག་གིས། །རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་གསུང་ལ་རྣམ་པར་བཤུང་། །ཚུལ་དེར་མ་བཟོད་
འཇམ་དབྱངས་ཆེས་དགའ་བའི། །སྒྲོ་གྲོས་རྣམ་པར་ཡངས་པའི་བཤེས་གཉིན་དང་། །རྩེ་
བཅུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོས། །ཅོད་ལན་རྩེ་རྩེ་ཐོག་གི་རྩེས་འགྲོ་
མཛད། །པན་ཚུན་དམ་བཅའ་འགོག་པའི་ལུང་རིགས་ཀྱིས། །ཐལ་འགྱུར་འཕེན་པ་རྒྱ་
བོད་མཁས་པའི་ལུགས། །སྒྲོད་ཆིག་ཀྱ་རེའི་ཚུལ་སྒྲོ་རྟོག་གི་ཡི། །ངང་ཚུལ་ཡིན་གྱིས་
འཁོན་དུ་འཛིན་རྣམས་མོངས། །མི་བསྐྱུན་བརྒྱུད་པོར་སྒྲོད་སེམས་མི་ལྷན་ཡང་། །རང་
བསྟན་གྱུང་མཐའི་ཁ་འཛིན་ཆེད་ཅམ་དུ། །སེར་འབྲས་ཆོས་རྩེ་རྣམ་གཉིས་ལེགས་བཤད་
སྒྲོན། །འཛད་མེད་པར་གྱི་བྱ་མ་རྟོག་འདིར་འབྲེལ། །དགོ་དེས་ཕྱག་རྒྱ་བ་སོགས་གྱུང་
མཐའ་ཡིས། །མ་བསྐྱུད་མཉམ་མེད་རི་བོ་དགའ་ལྷན་པའི། །རིང་ལུགས་སྒྲི་དང་བྲུད་པར་
དབྱ་མ་ཡི། །མིང་དོན་འབྲུལ་མེད་བསྟན་པ་རྒྱས་གྱུར་ཅིག །

ཅེས་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ཅོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་གསུང་རབ་རིན་པོ་ཆེ་ལ། དཔལ་
ལྷན་ས་སྐྱ་པའི་བསྟན་འཛིན་ཀྱན་མཁྱེན་གོ་རམས་པ་དང་། བཤེན་ལྷག་མཆོག་གཉིས་

གྱིས་ཚོད་ཅིང་། དེ་ལན་སེར་འབྲས་ཆོས་རྗེ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དང་ཞལ་མི་གཉིས་པ་རྣམ་
གཉིས་གྱིས་མཛད་པ་མཐའ་དག། །འཕགས་བོད་པཎ་གྲུབ་རྣམས་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་
མཚུངས་པ་ཁོན་ཡིན་པས་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་ལ། ཚོད་པའི་ཡི་གེ་རྣམས་
པར་དུ་འཁོད་འདུག་ནའང་། ཚོད་ལན་པར་དུ་མ་འཁོད་པས་དཔེ་རྒྱན་དགོན་པས་ཐལ་མོ་ཡ་
གཅིག་ལྟར་དུ་སོང་བས་ཆོས་སྤྱིན་མི་ཟད་པའི་ཆེད། དགའ་ལྡན་ཕུན་ཆོག་གས་སྤྱིང་དུ་པར་དུ་
བསྐྱུན་ཆེ་བ་ཏྲར་གྱི་བརྒྱུས་སྤྱར་པའི་ཡི་གེ་པནི་ཆང་བྱིས་པ་དག་དབང་མཁུན་བཅེའོ། །

རྒྱལ་ཀུན་ཡབ་གཅིག་འཇམ་དཔལ་དུར་སྤྱིག་གར། །བསྐྱུར་མཛད་ཚོང་ཁའི་
ཤར་རིའི་སྤྲག་པ་ནས། །ཐོན་ཏེ་ལུང་རིགས་འོད་སྟོང་རབ་སྤྱོས་པས། །གངས་ལྗོངས་
ལོག་ཏྲོག་སྤྲག་རུམ་པ་མཐར་བསྐྱད། །འོན་ཏང་སྤྱིགས་འགྲོའི་བསོད་ནམས་མཐུ་དམན་
པས། །འཇམ་མགོན་ཉིན་བྱེད་ཟེར་གྱིས་བཏང་བ་ན། །ལས་སྤྲང་བྱང་བལྟས་ཕྱག་པར་
གནས་འཆའ་བའི། །བྱ་རོག་དག་དེས་ལྟ་ངན་ཅ་ཅ་སྤྱོག། །དེ་ཆེ་སེར་འབྲས་ཆོས་རྗེ་རྣམ་
གཉིས་གྱིས། །མཁུན་དཔྱོད་ཚུ་འཇིན་སྟོང་ནས་ལུང་རིགས་གྱི། །ཚོད་དག་དོ་རྗེའི་མེ་
ཆར་སྤྱོས་པ་ན། །ཀོལ་བའི་ལྟ་ངན་བྲག་རི་བྱེ་མར་འཐག། །རྒྱལ་མཆོག་ལྟ་པ་ཆེན་པོས་
ཀོལ་ལན་རྣམས། །པར་དུ་བསྐྱུན་ཀྱང་འགྲོ་ཆེས་བགྱེས་པ་ན། །ལྷ་བས་མགོན་སྤྱིད་
སྟོང་ཆེན་པོའི་བཀའ་དགོངས་བཞིན། །དགའ་བ་བརྒྱ་ལྡན་མཆོག་ནས་སྤར་ཡང་
བསྐྱུན། །དགེ་འདིས་འབྲུལ་བལ་འཇམ་མགོན་རིང་ལུགས་རྒྱས། །མཆོད་ཡོན་གཙོ་
གྱུར་དེ་འཇིན་ཞབས་སེན་བཏན། །འགྲོ་ཀུན་ཏྲག་ཆད་གོལ་སའི་མཐའ་སྤང་
པའི། །མཐའ་བལ་དབྱུ་མའི་དགོངས་དོན་སྤྱར་ཏྲོག་སྤོག། །ཅེས་པའི་ཚོད་ལན་འདི་
ཉིད་བགྱེས་ཟད་ལ་བཏེན་སྤྱིད་སྟོང་པརྗེ་ཏའི་བཀའ་བཞིན་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་
སྤེལ་ལོར་པར་དུ་བསྐྱུན་པའི་སྟོན་ཆོག་ཏུ་དག་ལྡན་པས་སྤྱར་བའོ། །

༢༡། །ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལ་ལོག་ཏེ་གཏོག་འགོག་པར་བྱེད་
 པའི་བསྟན་བཅོས་ལྟ་བུ་ངན་པའི་ཐུན་སེལ་ཞེས་བྱ་བ་
 བཤེས་གཉིན་ཆེན་པོ་གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་
 བསོད་ནམས་སེང་གེ་བ་ལ་གདམས་
 པ་བཞུགས་སོ། །

ཐུབ་བསྟན་གངས་རིའི་སྟོ་ལ་གནས་བཅས་ནས། །སྟོང་ཉིད་ཟབ་མོའི་གད་རྒྱུངས་ཆེར་
 བསྐྱགས་པས། །ལོག་སྟེའི་གཉིས་འཐུང་ལྷན་པ་འགོམས་མཛད་པ། །སྟོ་བཟང་གདོང་
 ལྟའི་དབང་པོ་རྟག་པར་རྒྱལ། །གང་དག་རིགས་^❶ལམ་སྤྲོ་མོ་མི་ཤེས་ཤིང་། །སྟུ་སྟུ་བ་
 གསུང་གི་མན་ངག་མི་ལྟན་པར། །པོ་སྟོབ་ཏམ་པའི་གཏམ་གྱི་སྟོར་བ་ཡིས། །རྒྱལ་བ་
 གཉིས་པའི་ལུགས་བཟང་འགོག་བྱེད་པ། །དེ་དག་བདེན་ནམ་འོན་ཏེ་གཞན་ཡིན་
 ཞེས། །གཟུར་གནས་མཁས་པའི་ཆོགས་རྣམ་དཔང་བཞུགས་ནས། །རིགས་^❷པའི་ལམ་
 དང་མཐུན་པར་ལན་སྟེན་གྱི། །སྟོགས་ལྟངས་སྤངས་ཏེ་ཅེ་གཅིག་གྲུས་པས་ཉོན། །

གཉིས་པ་གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པའི་རྩོད་ལན་བཤད་པ་ནི། དེ་ཡང་གོ་བོ་རབ་
 འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེང་གེ་བས་དབུ་མ་འཇུག་པའི་དཀའ་འགྲེལ་ཞེས་པའི་
 ཡིག་ཆ་བརྩམས་ནས། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ལ་སྐྱུར་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བཏབ་ཅིང་། རྗེ་ག་
 ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་གསུང་པལ་ཆེ་བ་བྲངས་ནས་དགག་པ་ལྟར་སྤང་མང་
 དུ་བཏང་། རང་ཉིད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ནང་འགལ་གྱི་ཕུང་པོ་འབའ་ཞིག་ལབས་འདུག་པ་
 འདི་མཁས་པའི་དགག་གཞག་གི་ཡུལ་དུ་མི་འདུག་ཀྱང་། སྟེར་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་

ལྟ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་རྟོགས་དགའ་ཞིང་། རྟོགས་ན་དོན་ཆེ་བ་དང་། བྱད་པར་གངས་
 རིའི་ཁྱོད་འདིར་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལས་རྩ་ཤང་པམ་^① པར་བྱས་པའི་ཆེ།
 ཆོས་གྲ་དེར་རྩ་ཤང་གི་ལྷ་མ་ལུས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་ད་དུང་རྩ་ཤང་གི་ལྟ་བ་འཛིན་
 པ་མང་དུ་སྒྲུབ་བ་དང་། ད་ལྟ་ལྟ་བའི་སྟོགས་མ་ལྟག་པར་བདོ་བའི་དབང་གིས་སྐྱེ་བོ་
 སློ་གྲོས་དམན་པ་མང་པོ་ཞིག་འདི་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ཡང་ཐོས་བསམ་བྱས་ཏེ།
 འཕགས་མཆོག་སྐྱ་སྐྱབ་ཡབ་སྲས་དང་། དཔལ་ལྷན་སྒྲ་བའི་ལུགས་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་
 གྱུར་པའི་རྟག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བ་ལ་ཡང་དག་པའི་ལམ་དུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་བསྒྲགས་པའི་
 ཕྱིར་དུ། ལན་ཅུང་ཟད་བཤད་པར་བྱའོ། །

དེ་ལ་བྱེད་ཀྱིས། ^② ཉན་ཐོས་སངས་རྒྱས་འབྲིང་རྣམས་ཐུབ་དབང་སྐྱེས། །ཞེས་
 པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐྱ་བཤད་ཀྱི་སྐབས་སུ། རྟེན་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་ཆོག་ཐོག་
 མར་བཀོད་ནས་དེ་ལ་དགག་པ་བྱས་འདུག་པ་ནི་འདི་ལྟར་མཁས་པ་ཁ་ཅིག ། ^③ སྐྱ་བཤད་
 འདི་གཟུགས་མེད་ཁམས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་སོགས་འགའ་ཞིག་ལ་མེད་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་དེ།
 དཔེར་ན་སྐམ་ལ་སྐྱེས་པའི་བརྒྱ་ལ་མཆོ་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པ་བཞིན་
 རོ། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཡིན་ན་
 སྒྲར་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པས་བྱབ་ལ། མཐོང་ལམ་དེ་ཡང་དག་པའི་
 གདམས་ངག་ཉན་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་དེ་ཐོབ་པའི་ཆེ། དེ་གཞན་ལ་ཐོས་པའི་ཆོག་
 འདུལ་བ་ལུང་ལས་མང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་འགོ་
 འཆག་ཉལ་འདུག་གི་སྐྱོད་ལམ་བྱེད་པའི་ཆེ་སྐྱ་བཤད་འདི་མེད་ཀྱང་ཞེས་པའི་དོགས་པ་
 ཡང་གཅོད་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟར་བྱ་བ་བྱས་སོ། །འདི་ལས་སྲིད་པ་གཞན་མི་
 ཤེས་སོ། །ཞེས་པ་ནི་མཆོན་པ་ཅམ་སོ། །ཞེས་ཟེར། ཁྱོད་ཀྱི་དགག་པ་འདི་འདྲ་བཤད་

སྟག་ཡིན་པས། བྱེད་རང་ཉོན་ཅིག །གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉེན་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་
 ཚོས་ཅན། བྱེད་ཡང་དག་པའི་གདམས་ངག་གཞན་ལ་ཉན་ནས་བསྒྲོམས་པའི་འབྲས་བུ་
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ན་དོན་དེ་གཞན་ལ་ཐོས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱེད་
 སྐབས་འདིའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་དུ་ཡོད་པའི་ཉན་ཐོས་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་ཁྲབ་ན། རང་
 འབྲེལ་ལས། ❶ དེ་ལ་ཡང་དག་པའི་གདམས་ངག་གི་འབྲས་བུ་ཐོས་པར་བྱེད་པས་ན་ཉན་
 ཐོས་དག་སྟེ། འདི་ལྟར་བྱ་བ་བྱས་སོ། །འདི་ལས་སྲིད་པ་གཞན་མི་ཤེས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་
 འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐལ་འབྱུར་དེ་ལ་ཁྲབ་པ་མེད་ཀྱི་
 ལན་འདེབས་རིགས་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། དེས་ན་བྱེད་ཀྱིས་འདི་ལྟར་བྱ་བ་བྱས་
 སོ། །འདི་ལས་སྲིད་པ་གཞན་མི་ཤེས་སོ། །ཞེས་པ་ནི། མཆོན་པ་ཅམ་སོ། །ཞེས་
 གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉེན་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་ལ་འདི་ལྟ་བུའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་
 དུ་མེད་པར་ཁས་སྐྱངས་ནས། རྗེ་ཙོང་ཁ་བས་སྒྲ་བཤད་འདི་གཟུགས་མེད་ཁམས་ཀྱི་ཉན་
 ཐོས་སོགས་འགའ་ཞིག་ལ་མེད། ཅེས་གསུངས་པ་ལ་སྒྲིན་འཕེན་པ་ནི། སྒྲོ་གྲོས་ཀྱི་
 འཇུག་པ་ཏ་ཅང་ཅིང་པས་རང་ཉིད་ལ་ཁས་སྐྱངས་དངོས་འགའ་བྱང་བ་མ་རིག་པའོ། །

གཞན་ཡང་། བྱེད་ལ་འདི་ངི་བར་བྱ་སྟེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉེན་ཅན་གྱི་ཉན་
 ཐོས་དག་བཅོམ་ལ་ཐོས་སྒྲོག་གི་སྒྲ་བཤད་དུ་ཡོད་དམ་མེད། མེད་ན་དེ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
 སྒྲ་བཤད་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་སྒྲོས་ཤིག །གལ་ཏེ་དེ་ལ་ཐོས་སྒྲོག་གི་སྒྲ་
 བཤད་དུ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། འབྲས་བུའི་མཆོག་གམ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་ལམ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ཐོས་ནས་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ལ་སྒྲོག་པར་
 བྱེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱེད་ལ་ཐོས་སྒྲོག་གི་སྒྲ་བཤད་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྲབ་
 སྟེ། རང་འབྲེལ་ལས། ❷ འབྲས་བུའི་མཆོག་གམ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པ་རྗོགས་པའི་

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ཐོས་ནས། དེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ལ་
སྒྲོག་པར་བྱེད་པས་ན་ཉན་ཐོས་དག་སྟེ། དམ་པའི་ཆོས་པར་དཀར་པོ་ལས། ❶མགོན་
པོ་དེ་རིང་བདག་ཅག་ཉན་ཐོས་གྱུར། །བྱང་ཆུབ་དམ་པ་ཡང་དག་བསྐྱུག་པར་
བགྱི། །བྱང་ཆུབ་པ་ཡི་སྒྲ་ཡང་རབ་དུ་བརྗོད། །དེ་བས་བདག་ཅག་ཉན་ཐོས་མི་བྱད་
འདྲ། །ཞེས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་བཤད་འདུག་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
འདིར་སྒྲས་པ། སེམས་སྒྲོགས་ལྷུང་གི་དབང་དུ་མ་སོང་བར། །སྒྲོག་ཟུར་གནས་ཀྱི་
མཁས་པ་ཡོད་ན་གཟེགས། །ལན་སྒྲོག་དུ་མེད་པའི་ཐལ་འགྱུར་འདི། །རྗེ་སྒྲ་མ་མཉམ་
པའི་མཆོད་པར་འབུལ། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

ལར་བྱེད་ཀྱིས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཀྱི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་ལ་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་སྒྲ་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། དེའི་ཆེ་སྒྲ་མ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
རིགས་ལམ་དང་འགལ་ཞིང་སྒྲ་བྱེད་ཀྱིས་འཕོངས་བཞིན་དུ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་
ཅན་ཀྱི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་དུ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ་ནི། སྒྲ་བཤད་
འདུག་གི་བྱེད་པར་རགས་པ་ཅམ་ལ་ཡང་དམིགས་རྣམས་མ་དོད་པའི་སྒྲ་པོའི་སྒྲིང་གཏམ་
མཁས་པས་མཐོང་ན་ཤིན་དུ་ངོ་ཆ་བའི་གནས་སུ་སྒྲུང་ངོ། །

དེས་ན་བྱེད་ལ་འདི་བྱི་བར་བྱ་སྟེ། ཡང་དག་པའི་གདམས་ངག་གཞན་ལ་ཉན་
ནས་བསྒྲོམས་པའི་འབྲས་བུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ན། དོན་དེ་གཞན་ལ་ཐོས་པར་
བྱེད་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་དུ་མི་འདོད་ན། རང་འགྲེལ་དང་འགལ་ཞིང་། གལ་ཏེ་འདོད་
ན། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཀྱི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་ཀྱིས་རང་གི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་
ཐོབ་པ་གཞན་ལ་ཐོས་པར་བྱེད་པ་ཁས་ལེན་དགོས་པས། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་ངག་
སྒྲ་བརྗོད་ཡོད་མེད་ཀྱང་མ་གོ་འདུག་པས། མཁས་པའི་མདུན་❷སར་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཁུར་

བྱེད་ལ་མ་གཤམ་འདུག། ལྷན་པོ་སྤྲོ་བ་ཉུང་ན་མཛེས་པ་ཡིན། དེས་ན་དགག་གཞག་གི་ཁ་
 ལྷབས་འདི་ལྟ་བུ་བཟུང་ནས། གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཀུན་གྱི་གཙུག་རྒྱུན་རྗེ་ཙོང་
 ཁ་པ་ལ། སྤང་སློབ་འདི་ལ་དེང་སང་གི་བཙུན་ཆུང་སློབ་གཉེར་བ་སློབ་གསལ་བ་གཅིག་གི་
 ཞེས་རབ་ཀྱང་མི་འདུག་ཅེས་སྐྱར་བ་ཁམ་ཆེ་བ་འདི་ལྟ་བུ་འདེབས་རྒྱས་པ་སྟེན་ཉགས་
 དབྱིས་བྱིན་པ་མ་ཡིན་ནམ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཁོང་གི་མདུན་^①སར་གངས་རིའི་
 ཁྲོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་དཔའ་ཁྱུ་མ་ནས། བསྟོད་པའི་འཕྲེང་བས་བསྐྱབས་པ་ཞིག་
 ཡིན་ཏེ། བཤ་ཆེན་ཞེས་པའི་མཆོན་དོན་དང་ལྡན་པ་བོ་དོང་སྤྱགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་བས་
 ཀྱང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ལ་ཁྱེ་ཡིག་ཕྱལ་བ་ན། མཁས་པ་ངང་པའི་རྒྱལ་པོ་སློབ་བཟང་
 མཆོག་ །གྲགས་པ་མགྱོན་པའི་རྗེ་རྒྱ་རྒྱུག་པ་ཅན། །ལེགས་བཤད་གཤེག་རྒྱབས་དབང་
 པོའི་ཞབས་སྤང་དུ། །འཛིགས་མེད་བྱང་བ་གཞོན་རྒྱས་འདི་སྐད་ལྟ། །ཞེས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་
 ངང་པའི་རྒྱལ་པོ་དང་འབྲེལ་ཞིང་། དེའི་སྤང་དུ་བཤ་ཆེན་ཁོང་རང་བྱང་བ་གཞོན་རྒྱ་ཅམ་
 ལས་མིན་པར་གསུངས་པ་དང་། ས་བཟང་ལོ་ཙ་བ་ངག་དབང་གིས་ཀྱང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་
 ལ་ཕྱལ་པའི་ཁྱེ་ཡིག་ན། ཐུབ་དབང་ཞིང་འདིར་ཁྲོད་ཉིད་འཁོད་^②ནས་ནི། །ཐུབ་བསྟན་
 གསལ་བའི་འཕྲིན་ལས་འདི་འབྲུན། །ཐུབ་པའི་རྒྱལ་ཆོས་བདག་གིས་ཅི་བྱ་ཞེས། །མི་
 བམ་མགོན་དེས་སྤྱག་དོག་མི་མཛད་དམ། །ཞེས་དང་། ལྷ་སྤྲོ་ཡབ་སྤྲོ་ཞིང་གཞན་
 གཤེགས་པའི་ཆོ། །དབྱུ་མའི་ལམ་འདི་སྟོན་པ་གཞན་མེད་ཅེས། །སྟོན་སྐྱར་བྲག་རིའི་སྤང་
 པོ་གཞོན་པ་ལ། །མགོན་ཁྲོད་དོ་རྗེའི་མེ་ཆར་ལྟ་བུར་གྱུར། །ཅེས་གསུངས་ཤིང་། ཐུབ་
 མཐའ་ཀུན་ཞེས་ཚུམ་པ་པོ་ཆོས་རྗེ་ཞེས་རབ་རིན་ཆེན་^③པས་ཀྱང་། ཁོང་རང་ཡོད་མིན་
 མེད་མིན་ལ་གོ་མས་པས་ལྟ་བའི་སྟོན་ལ་དགག་པ་མང་དུ་བྱས་མོད། །ལེགས་བཤད་
 གསེར་འཕྲེང་དང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་སྤྱགས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་རྣམས་དང་། བྱད་པར་རིམ་

ལྷ་གསལ་སྒྲོན་གཟིགས་པའི་ཆེ། དད་པ་ཤུགས་དག་པོ་སྐྱེས་ནས་བསྟོད་པ་མཛད་པ་
 ལས། དང་པོ་གསེར་འབྲེང་ལ་བསྟོད་པ་ནི། ཁྱོད་སྟོའི་ཉི་མས་གཞོན་ནུའི་དུས་ཀྱི་
 ཆེ། །མདོ་དང་རྒྱན་གྱི་པད་ཆལ་རྒྱས་མཐོང་ནས། །བདག་སྟོ་ཁེངས་པའི་ཀྱ་སྟུང་ལྷག་
 པར་ཟུམ། །ཟབ་ཡངས་མཁྱེན་པའི་གཏེར་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཞེས་དང་། རྩེ་ཙྰ་ཁ་
 པའི་སྒྲགས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་ནམས་ལ་བསྟོད་པ་ནི། ❶ མདོ་སྒྲགས་མཐའ་དག་ཁྱད་པར་
 རྟོ་རྩེའི་ཐེག་། རྒྱུད་སྟེ་མཐའ་དག་ཁྱད་པར་སྟོ་མེད་དོན། །རིམ་གཉིས་མཐའ་དག་ཁྱད་པར་
 རྒྱ་ལུས་ལ། །སྟོན་མེད་ལེགས་བཤད་གཏེར་ཆེན་ཁྱེད་ལ་འདུད། །ཅེས་སྒྲགས་གཟུ་བོར་
 གནས་པས་མཁས་པའི་ལེགས་བཤད་ཀྱིས་ཡིད་སྟོགས་ཏེ་བསྟོད་པ་མཛད་པ་
 ནི། ❷ མཁས་པ་མཁས་པའི་ནང་ན་མཛེས། །སྒྲན་པོས་མཁས་པ་རི་ལྟར་གོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་དང་མཐུན་པར་གདལ། འདིར་སྐྱས་པ། ཟུབ་དབང་ཆོས་རྩེའི་ཞིང་འདིར་
 མགོན་ཁྱོད་ཀྱིས། །ཟུབ་པའི་དབང་པོ་གཉིས་པ་བྱོན་པ་བཞིན། །ཟུབ་པའི་བསྟན་པ་
 སྟོགས་བཅུར་རྒྱས་མཛད་པ། །ཟུབ་དབང་སྐས་པོ་ཙྰ་ཁ་པ་ལ་འདུད། །མགོན་པོ་ཁྱོད་
 ཀྱིས་ལེགས་པར་སྟོལ་བྱེ་བའི། །མདོ་སྒྲགས་ལམ་གྱི་གནད་དོན་མཐར་ཐུག་པ། །གང་དུ་
 བཀྲལ་བའི་གདམས་པའི་གཏེར་མཛོད་འགལ། །གངས་ཅན་བསྟན་འཛིན་མཁས་གྲུབ་
 བབྱང་ཡས་ཀྱིས། །མཐོང་ཆེ་ལེགས་བཤད་གཏམ་གྱིས་ཡིད་སྟོགས་ནས། །བསྟོད་པའི་
 འབྲེང་བས་རྒྱ་ཆེར་བསྒྲགས་བྱེད་ན། །སྟོན་ཆེ་བསོད་ནམས་སྐྱངས་པའི་སྟོབས་དམན་
 ཞིང་། །ཆེ་འདིར་རྟོད་བཀྱར་འདོད་པས་ཡིད་གདུངས་ནས། །རང་ཉིད་སྟོག་ཅིང་དམ་པ་
 སྟོད་པ་འདི། །སྒྲན་པོས་རང་མཆོང་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ནམ། །ཞེས་བཛྟོད་པར་བྱའོ། །

ཡང་རྟེན་ཆེན་དུ། ❸ སངས་རྒྱས་འབྲིང་ཞེས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་འབྲེལ་པར་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་དེ་ཉིད་གང་ཟག་གསུམ་ཆར་ལ་འཇུག་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི།

ཁ་ཅིག་ཏ་ཏ་བྱུང་ཞེས་པའི་སྐྱ་གང་ཟག་གསུམ་ག་ལ་འཇུག་པར་འཆད་པ་ལྟར་ལེགས་ཏེ།
 ཏ་ཏ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོ། །བྱུང་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལ་ལོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར། དེ་ཉིད་ཉོགས་པ་
 བྱུང་འི་སྐྱའི་དོན་དུ་བྱས་པའི་ཆོ། དོན་དེ་གང་ཟག་གསུམ་ག་ལ་ཡོད་པས། དེ་ཉིད་ཉོགས་
 པའི་སྐྱས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱང་བསྟན་ཅེས་ཟེར་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ་སངས་རྒྱས་སུ་བསྐྱར་
 རོ། །སྤྱིར་བྱུང་འི་སྐྱ་སངས་རྒྱས་ལ་བསྐྱར་^①དུ་ཡོད་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་མི་འཆམ་
 མོ། །བྱུང་འི་སྐྱ་ནི་པད་འདབ་རྒྱས་པ་དང་། གཉིད་སད་པ་ལ་ཡང་འཇུག་པར་བཤད་པས།
 སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་བསྐྱར་མི་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ། ^②ཁྱེད་ཀྱི་དེ་དག་ནི་མི་
 འཐད་དེ། བྱུང་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལ་འཆད་པའི་ཆེ་མ་རིག་པའི་གཉིད་སངས་པ་དང་ཤེས་བྱ་
 ལ་སྒོ་རྒྱས་པ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཕྱི་མ་ཡིན་པས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒོ་རྒྱས་པ་ཞེས་པར་
 འགྱུར་ལ། དེ་དག་བཅོམ་འོག་མ་གཉིས་ལ་ཡོད་ན་ཉན་རང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྒྱས་པར་མ་
 ཉོགས་པར་གསུངས་ཤིང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་སྦངས་པའི་ཕྱིར་ནང་འགལ་བ་དང་། དེ་
 ཉིད་ཉོགས་པའི་སྐྱས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱང་བསྟན་ཅེས་ཟེར་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ་སངས་རྒྱས་སུ་
 བསྐྱར་ཞེས་པ་ནི། ཉན་ཐོས་དེ་ཉིད་ཉོགས་འབྲིང་སངས་རྒྱས་སྐྱེས་ཞེས་ཟེར་རྒྱ་ཡིན་པ་
 ལ་སངས་རྒྱས་སུ་བསྐྱར་ཞེས་སུན་འབྲིན་དགོས་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱིར་
 བྱུང་འི་སྐྱ་སངས་རྒྱས་ལ་བསྐྱར་དུ་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་འདིར་མི་འཆམ་ཞེས་པ་ནི། སྐབས་
 འདིར་སངས་རྒྱས་འབྲིང་གི་སྐྱ་བཤད་མི་འཆམ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 བྱུང་འི་སྐྱ་པད་འདབ་རྒྱས་པ་དང་། གཉིད་སད་པ་ལ་འཇུག་པར་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱིས་
 སངས་རྒྱས་ཁོ་ནར་བསྐྱར་དགོས་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མ་རིག་གཉིད་ལས་སངས་ཕྱིར་
 དང་། །ཤེས་བྱ་ལ་ཡང་སྒོ་རྒྱས་ཕྱིར། །སངས་རྒྱས་བརྒྱ་ལྟར་སངས་རྒྱས། །དེ་ཕྱིར་
 སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དགག་པ་བཞི་བཏང་འདུག་པ་

འདི་ལ་བརྗོད་བྱ་གཅིག་ཀྱང་མི་འདུག་སྟེ། དེའི་རྒྱ་མཆོན། དགག་པ་དང་པོ་ནི་རང་ཉིད་
ཀྱི་རྟགས་མི་འབྱུག། བར་པ་གཉིས་སྟེ་ཀ་ཆེན་དུ་དངོས་སུ་ཁས་སྦངས་ཀྱང་རང་ཉིད་ཀྱིས་
མ་གོ་བར། བྱིད་ཀྱིས་འདི་ལྟར་ཁས་ལེན་དགོས་ཞེས་སྤུལ་ནས། ཁས་སྦངས་ན་གཞོད་
བྱིད་བསྟན་རྒྱ་གཅིག་ཀྱང་མི་འདུག་པའི་ཕྱིར་དང་། དགག་པ་བཞི་པ་རང་ཉིད་ལ་འཁོར་
གསུམ་ལོག་པ་མ་གོ་བར་འདུག་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡང་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བཤད་ན། དགག་པ་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། བརྒྱའི་སྤྱོད་
དུ་ཆུད་པ་ལ་འཆད་པའི་ཆེ། ཤེས་བྱ་ལ་སློ་རྒྱས་པ་ལ་འཆད་དགོས་པ་དེ་བྱིད་ཀྱིས་
བསྐྱལ་པའི་བར་བསྐྱབས་ཀྱང་མི་འབྱུག་པའི་ཕྱིར། བྱིད་རང་གི་ལུགས་འཛོག་པ་ན་དག་
བཅོམ་ལོག་མ་གཉིས་ལ་སངས་རྒྱས་ཞེས་པའི་སྤྱོད་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ལ་ཉོན་
མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པའི་གཉིད་སད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རིགས་པ་མི་
ཤེས་པའི་གཏམ་སྟེ། འོ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་བཤད་ཆང་བ་ལ་སངས་པ་དང་རྒྱས་པ་
གཉིས་ཀ་འཆད་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཐེག་པ་འབྲིང་པོའི་དག་བཅོམ་ལ་རྒྱས་པའི་སྤྱོད་
བཤད་རྒྱ་མེད་ཀྱང་། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་བཤད་ཆང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས།
འདོད་ན། རང་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱབས་འགོ་བདུན་ཅུ་པའི་ལུང་ཤེས་བྱིད་དུ་བྲངས་པས་དངོས་
འགལ། གཞན་ཡང་། བྱིད་ལྟར་ན། བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་བ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་
བཤད་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་སངས་པའི་སྤྱོད་ཡང་བཤད་དུ་ཡོད། རྒྱས་པའི་སྤྱོད་ཡང་
བཤད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། དེ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་
མ་རིག་པའི་གཉིད་སངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་དངོས་འགལ། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་
སྟེ། དེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སློ་རྒྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཤེས་སྤྱིབ་
སྦངས་པར་ཐལ། བྱིད་ལ་སངས་རྒྱས་ཞེས་པའི་སྤྱོད་བཤད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱེད་ཉན་རང་དག་བཅོམ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་བཤད་བྱེད་རྒྱ་ཡོད་
 བར་འདོད་ན། སངས་ཞེས་པའི་དོན་དེ་ཉན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པའི་གཉིད་སད་པ་ལ་
 བྱེད་ཀྱིས་བཤད་མོད། འོ་ན་དེ་ལ་རྒྱས་པའི་སྤྱོད་བཤད་དེ་སྤྱོད་ཤིག་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྤྱོད་
 རྒྱས་པ་ལ་མི་བྱེད་པར་བྱེད་རང་གིས་ཁས་སྦངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཉན་མོངས་ཅན་གྱི་
 མ་རིག་པའི་གཉིད་སད་པ་དེ་སངས་པ་དང་རྒྱས་པ་གཉིས་ཀའི་སྤྱོད་བཤད་དུ་བྱེད་དོ། །ཞེ་
 ན། ལར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་བཤད་ཅམ་ལ་ཡང་མོངས་བཞིན་དུ་དགག་སྤྱོད་ཀྱི་གྲ་^①ལ་
 འཇུག་པ་བྱེད་ནི་ན་མེད་ལ་བྱུང་པ་ཞིག་གོ། །གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་ལ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་
 གསུམ་དུ་འབྲེད་མི་རིགས་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཡིན་ན་སྦྱོན་ཀྱན་ཟད་ཡོན་ཏན་ཀྱན་
 རྫོགས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་རང་ལུགས་ལ། རང་འབྲེལ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དེ་ཉིད་གང་ཟག་
 གསུམ་ཆར་ལ་འཇུག་སྟེ། ཞེས་པའི་དོན་ལ་སྤྱོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་། སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་བཤད་ཏ་ཏ་བྱུང་ཞེས་པའི་ཏ་ཏ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་། བྱུང་ཁོང་དུ་ཆུང་པ་
 ལའོ། །ཞེས་ཏ་ཏ་བྱུང་ཞེས་པའི་སྤྱོད་བཤད་གང་ཟག་གསུམ་ཀ་ལ་འཇུག་པར་འཆད་པ་ལྟར་
 ལེགས་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྫོགས་པ་བྱུང་ཉི་སྤྱི་དོན་དུ་བྱས་པའི་ཆེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྫོགས་
 པ་ཐེག་པ་གསུམ་ཀའི་གང་ཟག་ལ་ཡོད་པས་རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྫོགས་
 པ་འབྲིང་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པས། རྗེ་ཙཱ་བ་པའི་
 ལུགས་ལ་སྤྱོད་བཤད་འདིར་གཞུང་དག་པ་གཅིག་འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དེ་ཉིད་རྫོགས་འབྲིང་
 ཐུབ་དབང་སྤྱེས། །ཞེས་ཟེར་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན། ཉན་ཐོས་སངས་རྒྱས་འབྲིང་ནམས་ཐུབ་དབང་སྤྱེས། །ཞེས་པ་དག་ཏུ་
 འདོན་ཡང་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། སྦྱོན་མེད་དེ། པ་ཆ་བཞི་མ་གྲགས་དང་། ནག་ཆོ་ལོ་རྒྱུ་བ་

སོགས་སྐྱུ་སྐྱུ་ཡབ་སྐུ་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ཡིན་པས། དེ་
 རྣམས་ཀྱི་འགྲུར་སྐྱ་རི་བཞིན་པར་བཏོན་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ནག་ཆོ་
 ལོ་རྩ་བ་སོགས་ཀྱིས་འབྲི་ཀ་མ་ལ་ལྷོ་ལའི་གཙུག་ཁང་གི་སྒོ་བྱང་དུ། ཤེར་སྒྲིང་འདོན་
 པའི་ཆོ། གཟུགས་ནི་ཨ། ཆོར་བ་ནི་ཨ། ཞེས་བཏོན་པའི་ཆོ། རོ་མོ་རྗེ་དེར་བྱོན་ནས། ཆོ་
 དང་ལྷན་པ་དེ་ལ་ཡང་གྱོང་པོ་ཞིག་ལས་མི་འོང་བར་སྒྲུང་། འཕགས་པ་སྐྱུ་རས་
 གཟིགས་དབང་ཕུག་གི་གསུང་ཡིན་པས་ངན་རྒྱ་ཅི་ཡང་མེད། གཟུགས་མེད་སྐྱ་མེད།
 ཅེས་བཏོན་པས་ཆོག་^① ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་བྱིད་ཀྱིས་བུ་རྒྱུ་འུ་པད་
 འདབ་རྒྱས་པ་དང་། གཉིད་སད་པ་ལ་ཡང་འཇུག་པར་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱིས། སངས་
 རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་སྐྱུར་དགོས་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མ་རིག་གཉིད་ལས་སངས་ཕྱིར་
 དང་། །ཤེས་བྱ་ལ་ཡང་སྒོ་རྒྱས་ཕྱིར། །སངས་རྒྱས་པར་ལྷན་སངས་རྒྱས། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྐུས་འདུག་པ། འདིའི་དོན་བུ་རྒྱུ་འུ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་
 འཇུག་སྟེ། དེ་གཉིད་སད་པ་དང་པད་འདབ་རྒྱས་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་
 དུ་འདུག་པ། དན་པ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་བྱེད་པའི་རྣལ་དུ་མི་གནས་པའི་གཏམ་སྟེ། འོ་
 རྒྱུ་རྒྱུ་འུ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། དེ་གཉིད་སད་པ་དང་པད་འདབ་
 རྒྱས་པ་ལ་ཡང་འཇུག་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

གཞན་ཡང་། བུ་རྒྱུ་འུ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། བུ་རྒྱུ་འུ་ཐེག་
 པ་རྒྱུང་དུ་འུ་དག་བཅོམ་གཉིས་ལའང་འཇུག་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེས་ན་དཔལ་
 ལྷན་སྐྱེ་བའི་གཞུང་དོན་སྤྱོད་ཀྱིས་ཅམ་ཡང་མ་གོ་འདུག་ཀྱང་། གོ་ཁའི་བྱས་ནས་རྗེས་འབྲང་
 མང་པོ་ལོག་པའི་ལམ་ལ་སྐྱུར་བ་འདི་ཡང་བའི་གནས་སུ་འདུག །དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བྱ་
 སྟེ། ཟབ་མོའི་གཞུང་དོན་སྤྱོད་ཀྱིས་ཅམ་མ་གོ་ཡང་། །བསྟོན་ཆོག་ཏམ་པའི་གཏམ་གྱིས་གོ་

བོ་ཞེས། །བསོད་ནམས་དམན་པས་རང་གི་འཁོར་མང་པོ། །ཕ་སྐྱེས་སེང་གུར་བརྩས་
ནས་མ་བསྐྱས་སམ། །ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །

དེའི་རྗེས་ལ། ❶སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་འབྱུངས་ཤིང་། །ཞེས་
པའི་དོན་ལ། བྱིས་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་འབྱུངས་
པའི་དོན་ཡོད་དེ། ❷རང་དང་རྒྱད་གཅིག་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཉིར་ལེན་དང་། སྤྱལ་པའི་
བྱང་སེམས་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་བྱས་པ་ལས་འབྱུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། ལྷན་
ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་གི་བྱང་སེམས་བྱང་སེམས་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ནི། རང་འགྲེལ་དང་
འགལ་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ❸རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་གྱུར་པ་ཉིད་
ཀྱིས། ཞེས་གསུངས་པ་མ་གོ་བར་ཟད་དོ། །གཞན་ཡང་། སྐབས་འདིའི་བྱང་སེམས་དེ་
སངས་འཕགས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བྱང་སེམས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐབས་
འདིར་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་ལས་འབྱུངས་ཚུལ་ཞིག་ཀྱང་འཆད་རིགས་པར་
ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། དེས་ན་དོན་རགས་པ་འདི་ཙམ་ཡང་གོ་བའི་ཤེས་རབ་མེད་
ཀྱང་། དམ་བཅའ་ཡི་གེར་གྱི་བ་འདི་རང་ཉིད་སྤྲོ་འབེབས་པ་ལ་ཞུགས་པའོ། །

ཡང་། ❹སྤྱིང་རྗེའི་སེམས་དང་གཉིས་སུ་མེད་སྟོང་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་རྒྱལ་
སྐུ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། རྒྱུ་ཆེན་ལས། ❺དེ་ལྟར་འདི་གསུམ་གང་གི་
རྒྱར་བཞག་པའི་བྱང་སེམས་དེའི་མ་མཐའ། ལམ་ཞུགས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཐོག་མ་བ་ལ་
བྱེད་དམ་མི་བྱེད། བྱེད་ན་ཐོག་ཆེན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་དེའི་རྒྱར་འཛོག་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་
ཐོབ་མ་ཐག་བྱང་སེམས་སུ་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། མཐའ་གཉིས་ལ་མི་བརྟེན་པའི་ཡེ་
ཤེས་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱར་འཛོག་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། བྱང་སེམས་རྣམས་ནི་ཐོག་མར་
ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཕྱིན་བྱུག་

ལ་སློབ་པ་ཡིན་པས། དེ་ལྟ་བུའི་ཤེར་བྱིན་ལ་སློབ་པའི་སྐབས་ཉིད་ནས། མཐའ་གཉིས་ལ་
མི་བརྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སློབ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །མི་བྱེད་ན་ནི་ཟླ་བ་ཆོས་པ་ལྟ་བུའི་
བྱང་སེམས་སུ་བཤད་པ་དང་། སྤྲོན་གྱི་སྒྲོན་ཤིང་གི་སྒྱ་གུ་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་སུ་བཤད་པ་
དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས། ཞེས་དོགས་པ་བཀོད་ནས། ལན་དུ་^①རི་སྐད་བཤད་པའི་
སྒྲོན་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར་བྱོགས་གཉིས་པ་ནི་ཁས་མི་ལེན་པས་དང་པོ་ཁས་ལེན་ནོ། །

འོན་ཀྱང་སྤར་བཀོད་པའི་སྒྲོན་ནི་མེད་དེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བའི་
སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་བསྐྱོམ་པའི་སྐབས་ལ་དགོངས་ཀྱི། བསྐྱོམས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཡང་དཔེར་ན་བྱར་
ཤིང་གི་ཤུན་པའི་རོ་སྤྱང་བ་དང་། ཤུན་པའི་ནང་གི་རོ་སྤྱང་བ་དང་འདྲ་བར། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྙམ་པ་ཅམ་ནི་ཆོག་རྗེས་འབྲངས་པའི་
གོ་བ་ཅམ་ཡིན་པས། བྱར་ཤིང་གི་ཤུན་པའི་རོ་དང་འདྲ་སྟེ། དེ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཟེར་
ཡང་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་མ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྤྱོད་བའི་མན་ངག་བཞིན་དུ་
སྤངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཡིད་ལེགས་པར་འཁུལ་བྱུང་བའི་སྤྱང་བ་ཁྲད་པར་ཅན་སྐྱེས་པ་
ནི། ཤུན་པའི་ནང་གི་བྱར་ཤིང་དངོས་ཀྱི་རོ་དང་འདྲ་བས། སེམས་བསྐྱེད་མཆོན་ཉིད་པ་
ཡིན་ཏེ། དོན་འདི་ལ་དགོངས་ནས་ལྷག་བསམ་བསྐྱུལ་བ་ལས་ཀྱང་། རི་ལྟར་ཤུན་པ་དེ་
བཞིན་སྤྲོ་བ་དེ། །རོ་ལྟ་བུ་ནི་འདི་ལ་དོན་སེམས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བྱང་སེམས་
ཀྱི་རིགས་ཅན་དབང་པོ་རྣོན་པོས་སྒྲོན་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་བཅའ་ནས་དེ་ནས་སེམས་
བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས་སྒྲོན་གཉིས་པ་ཡང་མེད་པ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་དེ་ལ་བྱེད་ཀྱི། ^②ཟླ་བ་ཆོས་པ་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་དང་། སྤྲོན་གྱི་སྒྲོན་ཤིང་གི་སྒྱ་གུ་ལྟ་
བུའི་བྱང་སེམས་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཐོག་མ་པ་ལ་བྱེད་པར་བྱེད་ཀྱིས་ཁས་

སྒངས་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ནི་སྒྲ་སྒྲུབ་དང་བྲམས་པའི་གཞུང་གཉིས་ཀ་དང་འགལ་བའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པར། ཇི་ལྟར་མར་ངོའི་བཙུ་བཞི་ལ། །ཟླ་བ་ཅུང་ཞིག་སྒྲང་
 བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་མོས་སྟོད་ཞུགས་ནམས་ལ། །ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་ཡང་ཅུང་བད་སྒྲང་། །ཇི་ལྟར་
 ཆོས་པའི་ཟླ་བ་ནི། །རིམ་གྱིས་རིམ་གྱིས་འཕེལ་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ས་ལ་ཞུགས་ནམས་
 ཀྱིས། །རིམ་གྱིས་རིམ་གྱིས་འཕེལ་བར་མཐོང་། །ཞེས་ཟླ་བ་ཆོས་པ་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་
 ས་དང་པོ་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུད་ཟླར། ཇི་ལྟར་སྒྲུག་སོགས་རིམ་སྐྱེས་
 བས། །ས་བོན་ཤུན་པ་གཙོད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་མཐོང་ལམ་རིམ་སྐྱེས་པས། །མཐོང་སྒྲང་
 ནམས་ནི་གཙོད་པར་བྱེད། །ཅེས་ས་བོན་གྱི་ཤུན་པ་བཙད་ནས་སྒྲུ་བྱ་སྐྱེས་པའི་གནས་
 སྐབས་དང་མཐོང་སྒྲང་དང་བལ་ནས་མཐོང་ལམ་སྐྱེས་པའི་གནས་སྐབས་དཔེ་དོན་དུ་
 སྒྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་བ་བྲས་འདུག་པ། བྱིད་ཀྱིས་སྐབས་ཤིག་དུ་དཔེ་དོན་སྒྱུར་
 བ་དེ་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་དཔེ་དོན་སྒྱུར་དགོས་པར་བཟུང་ནས། །འདུག་འགེལ་དུ་
 བཤད་པའི་ཟླ་བ་ཆོས་པ་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་དེ། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་ལ་བཤད་
 པ་མི་འཐད་དེ། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པར་ཟླ་བ་ཆོས་པ་ལྟ་བུ་བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བ་
 དང་དཔེ་དོན་སྒྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དགག་པ་འདི་ཀ་ཡིན་མོད། །འདི་ལ་སེམས་ངོ་
 འཕྲོད་པའི་ལན་གཅིག་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། འོ་ན་ཟླ་བ་ཆོས་པ་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་དེ་ས་
 དང་པོ་བ་ཁོ་ན་དང་དཔེ་དོན་དུ་སྒྱུར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། །འདུག་པ་ལས། ❶ དེ་ལྟར་རྒྱལ་
 བའི་སྐས་ཀྱི་ཡིད་ལ་རབ་གནས་ཤིང་། །དམ་པའི་རྟོན་ལ་འོད་ཆགས་མཛེས་པ་རྟོད་གྱུར་
 པའི། །དགའ་བ་འདི་ནི་འོར་བུ་ཆུ་ཤེལ་ཇི་བཞིན་དུ། །ཐུན་པ་སྒྲུག་པོ་ཐམས་ཅད་ནམ་པར་
 བསལ་ནས་རྒྱལ། །ཞེས་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་ས་དང་པོ་བ་དཔེ་
 དོན་དུ་སྒྱུར་བའི་ཕྱིར། །འཁོར་གསུམ།

གཞན་ཡང་། བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་བ་དེ་མངལ་ནས་བཅས་མ་ཐག་པའི་རྣམ་
སྒྲིན་གྱི་ལུས་དང་དཔེ་དོན་དུ་སྦྱར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཁོར་ལོས་སྦྱར་བའི་རྒྱལ་
པོའི་བྱ་སྒྲིལ་མ་ཐག་པ་དང་། རྣམ་མཁའ་ཕྱིང་གི་དབང་པོའི་སྤྲལ་གྱ་སྒྲིལ་མ་ཐག་པ་
རྣམས་ས་དང་པོ་བཞེད་དང་དཔེ་དོན་སྦྱར་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁྱབ་དངོས། འདོད་
མི་རུས་ཏེ། རྒྱད་ཟླ་མ་ལས།^①ས་བདུན་ལ་བཏེན་བྲི་མ་རྣམས། །མངལ་སྦྱབས་བྲི་མ་དག་
དང་མཚུངས། །མངལ་སྦྱབས་བྲལ་འབྲ་མི་རྟོག་པ། །ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་
བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་བ་དེ་
ཟླ་བ་ཆེས་པ་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པར་ཐལ། མདོར་རྟོགས་རྒྱན་དུ།^②དེ་ཡང་ས་
གསེར་ཟླ་བ་མེ། །ཞེས་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཟླ་བ་ཆེས་པ་ལྟ་བུའི་
སེམས་བསྐྱེད་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་ལུང་དོན་ཡང་མ་གོ་འདུག་
སྟེ། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་ལུང་དེས་ཆོས་སྦྱ་དང་ཟླ་བ་དཔེ་དོན་དུ་སྦྱར་བ་ཡིན་གྱི།
ས་དང་པོ་བ་སོགས་དང་ཟླ་བ་དཔེ་དོན་དུ་སྦྱར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུང་དེའི་མཇུག་
ཏུ།^③རི་ལྷར་ཡར་ངོའི་བཅོ་ལྔ་ན། །ཟླ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་རྫོགས་པར་གསལ། །དེ་བཞིན་
ས་ཡི་མཐར་ཐུག་ན། །ཆོས་ཀྱི་སྦྱ་ཡང་རྫོགས་པར་གསལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ལར་བཤད་པའི་སྐབས་མི་གཅིག་པ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་ནས་ཁས་ལེན་པ་ནི་སྤྲོན་
པོའི་རྣམ་ཐར་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་སྐབས་འདིར་ཟླ་བ་ཆེས་པ་དང་། སྒྲིན་གྱི་སྒྲོན་ཤིང་གི་སྦྱ་གྱ་ལྟ་བུའི་བྱང་
སེམས་དེ་བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་བ་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་གང་ཡིན་སྟེ་ན།
དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། སྐབས་འདིར་ཉན་རང་ཐུབ་དབང་དང་། ཐུབ་དབང་བྱང་སེམས་
ལས་འབྱུངས་ན། བྱང་སེམས་གང་ལས་འབྱུངས་ཞེས་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐར་གཏུགས་

པའི་ཅ་བའི་རྒྱ་དེ་ངོས་འཛིན་དགོས་པས། དེའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་སྐབས་འདིར་ཆོས་
གསུམ་ལས་འབྱུངས་མ་ཐག་པའི་བྱང་སེམས་དེ། བྱང་སེམས་ཆོག་པ་ལས་པ་ལ་བཤད་
པ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་བྲིད་གྱིས་^①གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྒོ་ནི་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་
སོགས་པ་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་སྟེ། འདིས་ནི་བདེན་པ་བཀག་པ་ཅ་མ་གྱི་
མེད་དགག་གནས་ལུགས་སུ་འདོད་པ་བཀག་ཅེས་བཤད་ནས། བྲིད་རང་གི་ལུགས་ལ་
སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒོ་དེ་ཀ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་འདོད་པར་འདུག་པ། འདི་ནི་
ལྷ་སྐབ་ཡབ་སྐུ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཆེན་མོ་རྣམས་དང་འགལ་བར་མ་ཟད།
རྗེ་ས་པཎ་གྱི་བཞེད་པ་དང་ཡང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྟོམ་གསུམ་རབ་དབྱེར། ^②ཆོས་
དབྱིངས་དགེ་བར་བྱས་ནས་ནི། །དེ་ལ་བསྟོ་བའི་སྦྱར་བྱེད་པ། །བསྟོ་བས་འགྱུར་ན་
འདུས་བྱས་འགྱུར། །མི་འགྱུར་བསྟོ་བ་དོན་མེད་ཡིན། །ཞེས་ཆོས་དབྱིངས་འདུས་མ་
བྱས་སུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ཞིང་། གཞན་ཡང་། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒོ་གནས་ལུགས་
སུ་འདོད་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་དང་ལམ་བདེན་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་
ན་འདུག་འགྲེལ་ལས། ^③དེ་ལ་སྦྱག་བསྐྱེད་དང་ཀྱན་འབྱུང་དང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ནི་ཀྱན་
རྫོབ་གྱི་བདེན་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་སོ། །འགོག་པའི་བདེན་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་
པའི་རང་གི་ངོ་བོ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་བྱིར། སྐབས་འདིར་བྲིད་གྱིས་^④འ་
ན་རྒྱ་གསུམ་ལས་རྒྱལ་སྐུ་འབྱུངས་པའི་རྒྱལ་སྐུ་གྱི་མཆོམས་གང་ནས་འཛིན་སྟེ་
ན། རྒྱད་ཟླར། ^⑤མ་དག་མ་དག་དག་པ་དང་། །ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་གོ་རིམ་བཞིན། །སེམས་
ཅན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་སེམས་
གྱི་ཆོས་ཉིད་མཐོང་སྤང་གིས་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་སུ་སེམས་ཅན་དང་། མཐོང་སྤང་

གིས་དག་ནས་སྒོམ་སྤང་གིས་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་།
 སྤེམ་གཉིས་ཀས་དག་པའི་གནས་སྐབས་སུ། རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཞེས་བརྗོད་པ་
 ལྟར། འདྲིར་ཡང་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱུ་ལ་སྐྱེས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་
 ཏུ་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་གནས་སྐབས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གནས་སྐབས། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་གནས་སྐབས་ཏེ་གསུམ་ཏུ་སྒྲེབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉིད་ལ་འཛོག་
 རྟེ། འོག་ཏུ་^①དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་དེ་ནི་ཐོབ་པར་གྱུར་^②པ་ཡི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་
 བྱའི་སྒྲ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་དོན་གཅིག་གོ།

འོ་ན་ཆོག་གས་ལམ་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྒྱ་གསུམ་ལས། སྒྲོར་ལམ་ཀྱི་གནས་
 སྐབས་ཀྱི་བྱང་སེམས་འབྱུངས་པ་ལྟ་བུ་མི་བཞེད་དམ་སྟུམ་ན། སྤྱིང་རྩེ་དང་ཀུན་རྫོབ་བྱང་
 ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལས་བྱང་སེམས་འབྱུངས་པའི་ཆད་ནི། སེམས་དེ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་ཅམ་
 ཀྱིས་ཐ་སྟད་འཛོག་པར་སྒྲོད་འབྱུག་ལས་གསུངས་ཀྱང་། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་
 ལས་བྱང་སེམས་འབྱུངས་པའི་ཆད་ནི་ངེས་པར་འཕགས་པ་ལ་འཛོག་དགོས་ཏེ། བདག་
 མེད་རྩོགས་པའི་ཡུམ་ཆོག་གས་སྒྲོར་གཉིས་ཀ་ན་ཡོད་ཀྱང་། དེས་བསྐྱེད་པའི་སྤྲུལ་ངེས་
 བར་འཕགས་པ་ལ་འཛོག་པ་དང་གནད་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་འདི་དྲི་བར་བྱ་
 རྟེ། འོ་ན་མཐོང་ལམ་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དེ་གནས་
 སྐབས་གསུམ་པོ་དེའི་གང་ཟག་གང་ཡིན། གལ་ཏེ་དེ་དག་ལ་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་
 ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་དེ་ཆོས་ཅན། མཐོང་སྤང་གིས་དག་སྒོམ་
 སྤང་གིས་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཡིན་པར་ཐལ། དག་ལ་མ་དག་པའི་
 གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མཐོང་སྤང་གིས་དག་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་མཐོང་སྤང་སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཆོས་བཅོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དེ། གང་ཟག་གསུམ་པོ་གང་ཡང་མིན་ལོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་གྱི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་གསུམ་དུ་བསྐྱེལ་ནས་བཤད་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཆོས་བཅོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དེ། དེ་གསུམ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་སྐབས་ཡིན་སྟུང་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དག་ལ་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་དེ་ནི་ཐོབ་པར་གྱུར་པ་ཡི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱའི་སྤྱི་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་དོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་དམ་པའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་བྱིད་གྱིས་སྒྲིང་རྩེ་དང་ཀུན་རྩོལ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ལས་བྱང་སེམས་
འབྱུངས་པའི་ཚད་ནི། སེམས་དེ་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་པ་ཙམ་གྱིས་འཛོགས་པར་རྒྱལ་སྤྲུལ་ཞི་བ་
སྤྲུལ་བ་ཤད་ཟེར་བ་ནི། རྒྱལ་སྤྲུལ་ཞི་བ་སྤྲུལ། རྒྱ་འབྲས་གྱི་རྣམ་གཞག་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་
ཤེས་སོ་ཞེས་སྐྱུར་བ་འདེབས་པའི་ལོག་ལྟ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིང་རྩེ་དང་ཀུན་རྩོལ་བྱང་ཆུབ་གྱི་
སེམས་བྱང་སེམས་གྱི་རྒྱར་ཁས་སྐྱངས་ནས། དེ་གཉིས་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་པ་དང་བྱང་
སེམས་སུ་གྱུར་བ་དུས་མཉམ་ན་རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་ཡོད་དགོས་པའི་བྱིར། འོ་ན་སྦྱོད་
འཇུག་ལས། ❶ བྱང་ཆུབ་སེམས་སྐྱེས་གྱུར་ན་སྐྱེད་ཅིག་གིས། །འཁོར་བའི་བཙོན་རར་
བསྐྱམས་པའི་ཉམ་ཐག་རྣམས། །བདེ་གཤེགས་རྣམས་གྱི་སྤྲུལ་ཞེས་བརྗོད་བྱ་
ཞིང་། །འཛོགས་ཏེན་ལྟ་མིར་བཅས་པས་སྤྲུག་བྱར་འགྱུར། །ཞེས་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་རྒྱད་
ལ་སྐྱེས་པ་དང་རྒྱལ་སྤྲུལ་སུ་གྱུར་བ་དུས་མཉམ་པར་བཤད་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་
ཀ་རྩེ་ཙོང་ཁ་པའི་མན་ངག་མེད་པས་ལན་ཞེས་བྱིད་ལ་སྤྲུལ་བ་མ་ཡིན་ནམ།

དེས་ན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ལྷག་བསམ་བསྐྱེད་པའི་མདོ་ལས། ❶ བྱ་རམ་ཤིང་ཤུན་
སྟོང་པོ་ཅི་ཡང་མེད། །དགའ་བར་བྱ་བའི་རོ་ནི་ནང་ན་འདུག །རི་ལྷོ་ཤུན་པ་དེ་བཞིན་སྟེ།
བ་སྟེ། །རོ་ལྷ་བྱ་ནི་འདི་ལ་དོན་སེམས་ཡིན། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
ཀྱི་ཚེ་ལ་བཅས་ཀྱི་སྟོང་བ་ཅམ་རྒྱུད་ལ་སྟེས་པའི་གནས་སྐབས་དང་། ཚེ་ལ་མེད་ཀྱི་སྟོང་
བ་བྱང་པར་ཅན་རྒྱུད་ལ་སྟེས་པའི་གནས་སྐབས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། ❷ བྱང་ཆུབ་སེམས་
ནི་རྒྱལ་སྐས་ནམས་ཀྱི་རྒྱ། །ཞེས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་ཚེ་ལ་བཅས་ཀྱི་སྟོང་བ་
ཅམ་རྒྱུད་ལ་སྟེས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་བྱེད་པས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མཆོན་
ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མིན་ལ། སྟོང་འདུག་ལས་བཤད་པ་དེ་ནི། ཚེ་ལ་མེད་ཀྱི་སྟོང་བ་
རྒྱུད་ལ་སྟེས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མཆོན་ཉིད་པ་ལ་བྱེད་པས། མི་འདྲ་བའི་བྱང་པར་
དེ་ལྷ་བྱ་ཡོད་པ་ཡིན། བྱེད་རིགས་པ་མི་ཤེས་པའི་རྟགས་ལ། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་
ཤེས་ལས་བྱང་སེམས་འབྱུངས་པའི་ཆད་ནི། དེས་པར་འཕགས་པ་ལ་འཛོག་དགོས་ཏེ།
བདག་མེད་རྟགས་པའི་ཡུམ་ཆོགས་སྟོར་གཉིས་ཀ་ན་ཡོད་ཀྱང་། དེས་བསྐྱེད་པའི་སྐས་
དེས་པར་འཕགས་པ་ལ་འཛོག་པ་དང་གནད་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྐས་འདུག་ལ། འོ་ན་
བྱང་སེམས་སྟོར་ལམ་པ་དེ་ཆོགས་ལམ་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡུམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། བདག་མེད་རྟགས་པའི་ཡུམ་ཆོགས་ལམ་ན་ཡོད་ཀྱང་། དེས་བསྐྱེད་པའི་
སྐས་དེས་པར་འཕགས་པ་ལ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས། འདོད་ན། བྱང་སེམས་
སྟོར་ལམ་པ་དང་། ཆོགས་ལམ་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟགས་པའི་ཡུམ་གཉིས་
འབྲེལ་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡང་མ་གྲུབ། བདག་
གཅིག་གི་འབྲེལ་བ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་རྒྱུད་སྐྱེ་ལས། མ་དག་མ་དག་དག་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་གང་ཡིན་

ཞེན། དེའི་དོན་ནི། ལམ་མ་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ཐམས་ཅད་ལ། སེམས་
ཅན་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་གནས་སྐབས། དག་ལ་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས། ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་
གི་གནས་སྐབས་གསུམ་ཡོད་ལ། མཐོང་སྤང་གིས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་དག་པའི་སེམས་ཅན་
སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་གནས་སྐབས་དེ། ཆོག་སྤྱོད་མན་ཆད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་འབྱུང་། དག་
ལ་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་དེ། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་སྐབས་ཁོ་ནར་འབྱུང་། ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་གི་གནས་སྐབས་དེ་རྫོགས་པའི་སངས་
རྒྱས་ཐོབ་པ་ན་འབྱུང་། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། གང་ཟག་ཐམས་ཅད་གནས་སྐབས་དེ་
གསུམ་ཁོ་ནར་འདུས་ཟེར་བ་ནི་སྤྱོད་དབྱེད་དོ། །

ཡང་བྱེད་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ་ལས། ཐོག་མར་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་ནས་དེ་
ནས་སེམས་བསྐྱེད་དེའི་རྩེ་སྤྱོད་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་རྒྱད་ལ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དེ། འདི་ནི་རིན་
ཆེན་འབྲེང་བ་ལས། ཐོག་པ་ཆེན་པོ་གང་ཞིག་ལས། །སྙིང་རྩེ་སྤྱོད་བཏང་སྤྱོད་ཀྱན་
དང་། །ཡེ་ཤེས་འི་མ་མེད་བཤད་པ། །སེམས་ཡོད་སུ་ཞིག་དེ་ལ་སྤྱོད། །ཅེས་གསུངས་
པའི་དོན་ཡིན་ལ། ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་དབང་པོ་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་
གཏན་ལ་ཐབ་ནས། དེ་མ་རྫོགས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་སྙིང་རྩེ་སྐྱེས་ཏེ། དེས་ཀྱན་ནས་
བསྐྱངས་པའི་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་འཇུག་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་ལ། བྱི་མ་འདི་
ནི་དབྱུ་མ་རྒྱན་ལས། ཡང་དག་ཤེས་ཆོལ་སྤྱོད་བཏང་སྟེ། །དོན་དམ་རྣམ་པར་ངེས་གྱུར་
ནས། །ལྟ་ངན་འཐེབས་གནས་འཇིག་རྟེན་ལ། །སྙིང་རྩེ་ཀྱན་ནས་བསྐྱེད་ནས་སུ། །འགྲོ་
དོན་བྱེད་པར་དཔའ་གྱུར་པ། །བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་རྒྱས་མཁས་པ་ནི། །སྤྱོད་དང་སྙིང་རྩེ་སྤྱོད་བརྒྱན་
པ་ཡིས། །ཐུབ་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཡང་དག་སྤྱོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པའོ་
ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་འདི་འི་བར་བྱ་སྟེ། བརྟུན་བཅོས་འདིར་ཐོག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་

ཚོན་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་དང་། དེ་དབང་རྒྱལ་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་གཉིས་
གསུངས་སམ་མ་གསུངས། གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་འདིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་
ཚོན་ཁོ་ན་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། དེ་ནི་རང་འགྲེལ་དང་
འགལ་ཏེ། ^①འདི་ལྟར་སྟོང་རྩེ་ཅན་ནི་གཞན་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱིས་སྤྱག་བསྐྱེད་བཞིན་གྱིས་
སེམས་ཅན་སྤྱག་བསྐྱེད་བར་གྱུར་པ་མ་ལུས་པ་ཡོངས་སུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།
གདོན་མི་བྱ་བར་བདག་གིས་འདི་ག་ཏེན་འདི་མཐའ་དག་སྤྱག་བསྐྱེད་ནས་བཏོན་ཏེ།
སངས་རྒྱས་ཉིད་ལ་ངེས་པར་སྤྱར་བར་བྱའོ་སྟུང་དུ་ངེས་པར་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་
དོ། །དམ་བཅའ་བ་འདི་ཡང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤངས་པས་སྐྱབ་པར་མི་རུས་
པས། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་ངེས་པ་ཁོ་ནར་འཇུག་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་བོན་ནི་སྟོང་རྩེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །རི་རྒྱུད་དུ་རིན་པོ་ཆའི་
འབྲེང་བ་ལས། ^②ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གང་ཞེག་ལ། །སྟོང་རྩེ་སྟོན་བཏང་སྟོན་ཀྱན་
དང་། །ཡེ་ཤེས་ངི་མ་མེད་བཤད་པ། །སེམས་ཡོད་སུ་ཞེག་དེ་ལ་སྟོན། །ཅེས་
གསུངས་སོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ལུང་འདིའི་དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་རྒྱལ་གྱིས་སྟོང་རྩེ་ཆེན་པོ་
ལ་བཏོན་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་། རང་ཉིད་གྱིས་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ཡང་ཕྱིན་དུག་གི་སྟོན་པ་བྱེད་པར་ཅན་ལ་རག་
ལས་པར་མཐོང་ནས། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྟོན་པ་ལ་ངེས་
པར་འཇུག་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་བཟོད་ཚུལ་ཡིན་ལ། དེ་གང་
ཕྱིར་བཅེ་ཉིད་ཅེས་པའི་ཕྱི་འགྲེལ་འདིས་གསལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་གྱིས་ཐེག་
ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་ཚོན་གྱིས་དང་པོར་སྟོང་རྩེ་ཉིད་རྟོགས། དེ་ནས་སྟོང་རྩེ་མ་

རྟོགས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་སྤྱིང་རྩེ་བསྐྱེད། དེའི་རྩེ་ས་སུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་
བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཟེར་བ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་སྤྱིའི་བཀོད་ཚུལ་ལ་གོ་བ་མ་ཆགས་པ་
ཡིན་ཏེ། སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་སྤྱིང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གསུམ་གྱི་
ནང་ནས། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱར་འགྱུར་བ་ལ། གང་གཙོ་བོ་ཡིན་སྟེ་པའི་དོགས་པ་ལ།
ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་ཀྱི་རྩ་བ་ཡང་སྤྱིང་རྩེ་ལ་ཐུག་པས། སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱའི་
གཙོ་བོ་ཡིན་ཞེས་འཆད་པ་ལ། ❶གང་སྤྱིར་བཙུག་ཉིད་རྒྱལ་བའི་ལོ་རྟོག་ཐུན་ཆོགས་
འདིའི། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

དེས་ན་❷ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱིང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྤྱོད་པ་
དུ་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་རྒྱད་ལ་སྐྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ❸བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩ་བ་ཡང་སྤྱིང་རྩེ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ན། སྤྱིང་རྩེ་གཙོ་བོ་
ཉིད་དུ་བསྟན་པར་འདོད་པས། གང་སྤྱིར་བཙུག་ཉིད་རྒྱལ་བའི་ལོ་རྟོག་ཐུན་ཆོགས་
འདིའི། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དང་། སྤྱི་འགྲེལ་དུ། དེའི་སྤྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་བོན་ནི་སྤྱིང་རྩེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་རིན་
ཆེན་འཕྲུང་བ་བྱངས་པ་ལས་ཀྱང་། སྤྱིང་རྩེ་སྤྱོད་བཏང་སྤྱོད་ཀྱན་དང་། །ཞེས་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། །འོ་ན། ❹དོན་དམ་རྣམས་པར་ངེས་གྱུར་ནས། །ལྟ་ངན་འཐེབས་གནས་འཇིག་རྟེན་
ལ། །སྤྱིང་རྩེ་ཀྱན་ཏུ་བསྐྱེད་ནས་སུ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་དོན་ནི་
སྤྱིང་རྩེ་སྤྱོད་དུ་མ་བཏང་བའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་སྤྱོད་ཚུལ་ཡོད་པའི་དོན་མ་ཡིན་
གྱི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་དབང་པོ་རྣམས་པོས་ཐོག་མར་མར་ཤེས་བྱེད་སོགས་
ལ་བཏེན་ནས། སེམས་ཅན་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད། དེ་

ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱད་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བ་ལྟ་བུ་མི་ལྟ་བུ་དཔྱོད་པར་བྱེད། དེ་ལྟར་
དཔྱད་པ་ན་བདེན་འདྲིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་ལ་རིགས་པ་དྲི་མ་མེད་པས་གཞོན་པ་མཐོང་སྟེ།
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཆད་མས་བྱངས་པའི་ངེས་པ་རྟོག་པ་ན། སྤར་སྤོན་དུ་སོང་བའི་
སྟོང་རྗེ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་སངས་
རྒྱལ་གྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྟུང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སློ་སྦྱོང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་
ཡང་གདུལ་བྱ་དབང་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་ནི། དམ་བཅའི་དོན་མ་ངེས་པར་དམ་མི་འཆའ་བ་
དང་། ཐོབ་བྱའི་ཡུལ་ལ་ངེས་པ་མ་འདྲོངས་པར་ཐོབ་འདོད་མི་སྦྱོང་བ་སོགས་ཡིན་ནོ། །

ཡང་བྱེད་གྱིས་^❶ ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་དབང་པོ་རྣམས་ཐོབ་ཐོག་མར་
གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་དེའི་འོག་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པས་
ཞེས་པའི་སྦྱོན་སྦྱོང་གིས་ཀྱང་སྦྱོན་སྦྱོང་མི་ལྟ་བུ་ཉེ། སྟོང་རྗེ་དང་སེམས་བསྐྱེད་སྤོན་དུ་
སོང་བའི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུར་རི་ལྟར་འབྱུར་ཞེས་པའི་སྦྱོན་
ད་དུང་སྦྱོང་དགོས་པའི་བྱིར། ཞེས་བེར་བའི་ལན་བཤད་བེན་ནའང་། མ་གོ་འདུག་པས་
བཤད་པར་བྱ་སྟེ། རྟེན་ཆེན་གྱི་ལུགས་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་རྣམས་ལ་སྟོང་རྗེ་
དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སློ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་བའི་ཆོ། དེ་མཆོན་ཉིད་པ་གཅིག་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་ཡང་།
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་བའི་ཆོ། སེམས་བསྐྱེད་བཅོས་མ་དང་། བཅོས་མིན་གྱི་
སེམས་བསྐྱེད་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་བའི་རིམ་པ་གཉིས་ཡོད་པས། སེམས་བསྐྱེད་མཆོན་ཉིད་པ་
རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པའི་རྗེས་སུ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཆོག་ལ་མ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་
བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུར་ཁས་མ་སྒྲངས་པའི་བྱིར།

དེ་རྗེས་བྱེད་གྱིས་^❷ མདོར་ན་དོགས་གཅོད་མང་དུ་བྱས་པའི་མཐར། འདིར་
གསུངས་པའི་སྟོང་རྗེ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གསུམ།

དེ་གསུམ་མཆན་ཉིད་པ་མིན་པ་ཞིག་ཐོན་འདུག་པས། ལེགས་པར་བསམས་ན་གཡང་བ་
བའི་བཤད་པའོ། །ཞེས་སྐར་ཁྱུ་དང་བཅས་ཏེ་ལབས་འདུག་པ། སྐབས་འདིའི་སྙིང་རྩེ་
དང་སྙིང་ཉིད་ཉོགས་པའི་སྒོ་གཉིས་དེ་གཉིས་མཆན་ཉིད་པ་མིན་པར་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་
ཁས་མ་སྒྲངས་ཤིང་། སྐབས་འདིའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སེམས་བསྐྱེད་མཆན་ཉིད་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་བྱིད་འདོད་པ་ནི། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ནམ་དབྱེ་ལ་སྒྲིངས་ཤིང་། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་
གཞུང་ལ་གོ་བ་མ་རྟེན་པའི་གཏམ་དུ་འདུག་པས། གཡང་དེ་བས་བྱིད་རང་བཟུང་སྒྲིང་
རོ། །གང་ཕྱིར་བཅེ་ཉིད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། བྱིད་ཀྱིས་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་^①བར་དུ་
སྤེལ་བ་ལ་རྒྱ་དང་འབྲས་བའི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དུ་ཟེན་གྱི་སྙིང་རྩེའི་རྒྱས་ཡང་དང་
ཡང་མ་བརྒྱས་ན། དེས་པར་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པར་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འཕགས་པ་གོལ་སྤེལ་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱད་པ་ལ་བྱམས་
སོགས་ཆད་མེད་བཞི་མ་བསྒྲོམས་ན། སྐད་ཅིག་མ་དགུ་པ་ལ་སེམས་ཅན་ཀྱི་ཁམས་ལ་
སྤྲོས་པ་མེད་པར་འགོག་པར་ལྷུང་^②། ཞེས་དང་། ས་བརྒྱད་པ་སྤྲོས་པ་མཐའ་དག་བཀག་
པའི་འགོག་པ་ལས་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲོད་བར་མ་མཛད་ན། དེའི་ཆེ་ཉིད་དུ་ཕྱ་ངན་ལས་
འདའ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་དོན་གཅིག་སྟེ། དེ་ཞིག་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་
རྒྱན་ཆད་པའི་དགོངས་པ་ཅན་ཀྱི་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་བསམ་བཞིན་དུ་
རང་ཉིད་མ་འབེབས་པ་ལ་ཁྱུགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉི་མེ་སྤྲོད་བར་^③ མཐོང་བའི་ལམ་ཀྱི་སྐད་ཅིག་
མ་བརྒྱད་པ་ལ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཆད་མེད་པ་རྣམས་བསྒྲོམ་དགོས་པ་
ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་བརྒྱད་པ་ས་བརྒྱད་པ་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར།

^①དང་པོར་ང་ཞེས་བདག་ལ་ཞེན་གྱུར་ཅིང་^②། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་བྱིད་ཀྱིས།
རྟེན་ཆེན་འགོག་པ་ན། ^③ཁ་ཅིག་སྤྱད་བསྐྱེད་གཉིས་ཀྱི་སྙིང་དུ་བྱུང་བ་འདུ་བྱིད་ཀྱི་སྤྱད་

བསྐྱལ་གྱིས་བཅོག་^①པའི་ཕྱིར། ཞེས་བསྐྱེད་པ་ནི་གནད་མ་ཟིན་པ་སྟེ་འོག་ཏུ་འཆད་
 རོ། །ཞེས་སྐབས་ནས། འོག་ཏུ་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པ་^②འདི་ནི་བྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱུག་
 བསྐྱལ་གྱི་དོན་ཏེ། དེ་ཡང་དངོས་སྤྱོད་བ་དག་གིས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་སྐད་ཅིག་
 གིས་འཇིག་པར་འདོད་པས་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པ་ཅམ་ལ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱལ་དུ་
 མི་འདོད་པར། དེད་ཀྱི་དེ་ཡང་རྒྱུན་ལས་སྦྱེས། །ཞེས་ཀྱན་འབྱུང་གི་གཙོ་བོ་སྟེད་པའི་
 རྒྱུན་གྱིས་འཕངས་པའི་ཕྱང་བོ་ཅམ་ལ་འདོད་ཀྱང་། འདིར་ནི། རྒྱུད་ཟླར། སྤྱོད་པའི་ཆོས་
 ཅན་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར་མདོ་དངས་པ་ལས། མི་རྟག་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱུག་བསྐྱལ་
 དུ་གསུངས་པ་དང་། ཅ་ཤེར། ^③འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པའི་ཆོས། །དེས་ན་དེ་དག་བརྒྱན་
 པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པའི་མི་རྟག་པ་ཅམ་ལ་བཞེད་དེ།
 འགྲེལ་པར་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་མི་རྟག་པའི་སྐྱུག་བསྐྱལ་ཐོག་ཏུ་བབས་པ་དང་། ཞེས་
 གསུངས་པས་སོ། །ཞེས་ཁ་འཆལ་ཕྱང་ན་མེད་པ་ཞིག་བཏོན་འདུག་པ་འདི་ལ་ལན་
 བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་^④དང་པོར་ང་ཞེས་བདག་ལ་ཞེན་གྱུར་ཅིང་^⑤། །བདག་གིས་འདི་
 ཞེས་དངོས་ལ་ཆགས་བསྐྱེད་པ། །ཟོ་རྒྱུན་འཕྱུན་ལྟར་རང་དབང་མེད་པ་ཡི། །ཞེས་པས་
 སྦྱིར་སེམས་ཅན་འཁོར་བའི་སྐྱུག་བསྐྱལ་གྱིས་མནར་ཚུལ་བཤད་ནས། སྐྱུག་བསྐྱལ་གྱིས་
 མནར་བའི་སེམས་ཅན་སྦྱི་ཅམ་ལ་དམིགས་པའི་སྦྱིང་རྩེ་གཅིག་ལ་སེམས་ཅན་ཅམ་ལ་
 དམིགས་པའི་སྦྱིང་རྩེར་འཆད་པས་སྦྱོན་དེ་དག་ག་ལ་ཡོད།

དེས་ན་བྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱལ་གྱིས་ཉིན་རེ་བཞེན་དུ་བཅོག་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་སྐབས་འདིར་ངས་པར་སྦྱིར་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མིན་ན། འོ་ན། དང་པོར་ང་
 ཞེས་བདག་ལ་ཞེན་གྱུར་ཅིང་། །བདག་གིས་འདི་ཞེས་དངོས་ལ་ཆགས་བསྐྱེད་པ། །ཞེས་
 པའི་གཞུང་འདིས་སེམས་ཅན་ཅམ་ལ་དམིགས་པའི་སྦྱིང་རྩེ་དེ་བདེན་འཇིན་གྱི་དབང་

གིས་འཁོར་བར་འབྱམས་པས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་
 རྩེ་བསྟན་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་བདེན་འཛིན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་འབྱམས་ཚུལ་
 ཞིག་འཆད་རིགས་པའི་བྱིར། བྱབ་པ་མེད་ན། སྐབས་འདིར་སྟུག་བསྐྱལ་གཉིས་གྱི་སྙིང་
 དུ་བྱབ་པ་འདུ་བྱེད་གྱི་སྟུག་བསྐྱལ་གྱིས་བཅོག་པའི་བྱིར། ཞེས་བསྟན་པ་ནི་གནད་མ་
 ཟེན་པའོ། །ཞེས་རང་ཉིད་གྱིས་རྟེན་ཆེན་བཀག་པའི་སྙིང་དུ་དངོས་འགལ། འོ་ན་སྐབས་
 འདིའི་འཇུག་འགྲེལ་དུ། སྟུག་བསྐྱལ་དང་པོ་གཉིས་གྱིས་མནར་ཚུལ་བཤད་ནས། བྱབ་པ་
 འདུ་བྱེད་གྱི་སྟུག་བསྐྱལ་གྱིས་མནར་ཚུལ་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། བྱབ་པ་
 འདུ་བྱེད་གྱི་སྟུག་བསྐྱལ་ཐ་མལ་པ་རྣམས་གྱིས་སྟུག་བསྐྱལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་རྟོགས་
 དགའ་བས་མ་བཤད་པ་ཅུ་ཡིན་ལོ། །བྱེད་གྱིས་མི་རྟག་པ་ཡིན་ན་བྱབ་པ་འདུ་བྱེད་གྱི་
 སྟུག་བསྐྱལ་ཡིན་པས་བྱབ་ཅེས་ཟེར་བ་ནི་སློ་གྲོས་ཤིན་ཏུ་ཅིང་བའི་ལོག་རྟོག་ཡིན་ཏེ།
 འགྲེལ་པ་ཆོག་གསལ་ལས། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་བསྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཞལ་
 གྱིས་བཞེས་ནས། བྱས་པའི་རྟགས་གྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་བསྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡན་ལག་
 ལྟ་ལྟ་དུ་བཤད་དམ་མ་བཤད། མ་བཤད་ན་འགྲེལ་པ་ཆོག་གསལ་ལས། ❶ དེ་ལ་རྩེ་ལྟར་
 སྐྱ་མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པ་མི་རྟག་པའི་བྱིར་རོ། །བྱས་པ་ནི་མི་རྟག་པར་མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན་
 བུམ་པ་བཞིན་ལོ། །དེ་བཞིན་སྐྱ་ཡང་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་བྱིར་བྱས་པ་ཉིད་གྱི་བྱིར་མི་
 རྟག་པ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་ཉེ་བར་སྦྱར་བས་གསལ་བར་བྱས་པའི་བྱས་པ་གཏན་ཆོག་གསལ་ཡིན་
 པ་དེ་བཞིན་དུ། ཞེས་གསུངས་པ་མ་མཐོང་བར་ཟད། བཤད་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
 ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་བྱས་པ་ཡིན་པར་
 ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་བྱས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་
 གྱིས་རྒྱད་སྟེང་འགྲེལ་པར། ❷ ལམ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་རྟོགས་ལ། ཞེས་

བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལམ་བདེན་ཡིན་ན་འདུས་བྱས་ཡིན་པས་མ་ཁུབ་པའི་ཕྱིར།
མ་ཁུབ་ན། རྣམ་མཁུན་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྒྱུད་སྒྲ་ལས། ❶ རོ་བོ་
མེད་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ་ཏྲག། ཅེས་གཟུགས་སྐྱེ་ཏྲག་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་མི་ཏྲག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་
ལོངས་སྐྱོད་རྫོགས་སྐྱེ་རྒྱུན་གྱི་ཏྲག་པ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་རྒྱུད་སྒྲའི་འགྲེལ་པར། ❷ གང་མི་ཏྲག་པ་དེ་ནི་སྐྱབས་མ་ཡིན། ཞེས་བཤད་
པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་མི་ཏྲག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། སྐྱོན་
མེད་དེ། དེ་ནི་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་སས་འདུས་བྱས་པའམ་ངེ་མ་དང་བཅས་པའི་
གནས་སྐྱབས་ལས་ངེ་མ་མེད་པའི་གནས་སྐྱབས་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་གཞན་འགྱུར་གྱི་
མི་ཏྲག་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་ལུགས་འཇོག་པ་ན། ❸ སྙིང་རྗེ་གསུམ་གྱི་
མཆོན་ཉིད་ལ་རིམ་པ་བཞེན་དུ། སྤྱག་བསྐྱེལ་དང་འགྱུར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱིས་བྱད་པར་
དུ་བྱས་པའི་འགྲོ་བ་ལ་དམིགས་ནས་སྤྱག་བསྐྱེལ་དེ་ལས་སྐྱོབ་པར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་
ཅན་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་འགྲོ་བ་ལ་དམིགས་ནས་
སྤྱག་བསྐྱེལ་དེ་ལས་སྐྱོབ་པར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། རང་བཞེན་སྙིང་པས་བྱད་
པར་དུ་བྱས་པའི་འགྲོ་བ་ལ་དམིགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཡང་དག་པར་ཐོབ་པར་འདོད་
པའི་སྒོ་ནས་སྐྱོབ་པར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཏེ། དང་པོའི་ཡུལ་ནི་སོ་སྐྱེ་དང་ཉན་རང་
སྐྱོབ་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། གཉིས་པའི་ཡུལ་ནི་དེའི་སྙིང་དུ་ཉན་རང་མི་སྐྱོབ་པ་དང་ས་བཙུའི་
རྗེས་ཐོབ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱང་ཡིན་ཅིང་། གསུམ་པའི་ཡུལ་ནི་དེ་དག་
གི་སྙིང་དུ་ས་བཙུའི་མཉམ་གཞག་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱང་ཡིན་པར་ཤེས་
པར་བྱའོ། །ཞེས་ཟེར་བ་བྱས་འདུག་པ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་འདིར། ❹ དང་པོར་ང་ཞེས་

བདག་ལ་ཞེན་གྱུར་ཅིང་^①། །བདག་གི་འདི་ཞེས་དངོས་ལ་ཆགས་བསྐྱེད་པ། །ཐོ་ཚུན་
འབྱུན་ལྟར་རང་དབང་མེད་པ་ཡི། །འགོ་ལ་སྙིང་རྩེར་གྱུར་གང་དེ་ལ་འདུད། །ཅེས་པས་
སྙིང་རྩེའི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་སེམས་ཅན་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱིས་མནར་ཚུལ་བཤད་ན། སྙིང་རྩེ་
གསུམ་གྱི་བྱད་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐབས་འདིའི་སྙིང་རྩེའི་དམིགས་ཡུལ་
གྱི་སེམས་ཅན་ཡིན་ན། འཁོར་བ་པ་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ས་བཅུའི་བྱང་
འཕགས་རྣམས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་དངོས། འདོད་ན། ^②རྒྱལ་སྐས་ཟླ་
བ་ལས་བྱང་སྤྱིད་མིན་སྤྱིད་པ་ཡི། །ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། ^③འདི་ནི་འཁོར་བའི་
ཁོངས་སུ་མ་གཏོགས་པས་སྤྱིད་པ་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་^④སྤྱིད་པའི་དཔལ་ཏེ། ཞེས་བྱང་
སེམས་ས་གཉིས་པ་བ་དེ་འཁོར་བའི་ཁོངས་སུ་མི་གཏོགས་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། དེ་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལན་མེད་དོ། །

གཞན་ཡང་། བྱིད་གྱིས་རོང་རྒྱུག་པས་རྒྱུད་སྒྲུབ་དགོངས་པ་བཤད་པ་དང་ནང་
འགལ་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་པ་ཆོས་ཅན། བྱིད་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། བྱིད་གྱིས་འཁོར་བ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་དེར་ཐལ། ས་དང་པོ་ནས་
ཉན་རང་གི་སྤངས་ཉོགས་གྱི་རིགས་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེ་བཞིན་དུ་ཉན་
ཐོས་དག་བཅོམ་ཡང་འཕེན་ནོ། །གལ་ཏེ་ས་བཅུའི་བྱང་སེམས་རྣམས་དང་ཉན་རང་དག་
བཅོམ་པ་རྣམས་སྙིང་རྩེའི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ཡིན་ན། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར་སྙམ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་སྤྱི་སྤྱི་བྱེ་བྲག་ལ་འཇུག་པར་
གསེར་འབྲེང་གི་སྐབས་མང་པོར་གསུངས་པ་དེ་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་བྱིད་རང་
གིས་སྙིང་རྩེ་གསུམ་གྱི་དམིགས་ཡུལ་སོ་སོར་བྱེ་བ་དང་ཁས་སྤངས་ནང་འགལ་བའོ། །

ཡང་བྱེད་ཀྱིས་^①སེམས་བསྐྱེད་ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དང་དོན་དམ་
 སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་གསུངས་ཀྱང་། བྱང་སེམས་ལ་དོན་དམ་པའི་བྱང་སེམས་དང་
 ཀུན་རྫོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མ་གསུངས། རྒྱུ་ཆེན་བཀའ་ནས། ཁྱོད་རང་གི་
 ལུགས་ལ།^②དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་པ་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པའི་དོན་དུ་བྱས་འདུག་ལ། འོ་
 བཤུན་བྱང་སེམས་སོ་སྟེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེས་བསྐྱེད་མི་རིགས་པར་
 ཐལ། དམ་བཅའ་^③དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱམས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་མདོ་དང་
 འགའ་ལ།^④ཡང་འདི་ནི་འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་རིམ་ལྔ་དེ་ལྟར་ཉེ་བར་བསྟན། །ཞེས་པའི་
 འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ལ་བྱེད་པར་རྒྱུ་ཆེན་དུ་བཤད་པ་ལ།
 ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་འདོད་པ་རང་འགྲེལ་དང་འགའ་ཞེས་སྟོན་བཏང་ནས། ཁྱོད་རང་
 གི་ལུགས་འཛིན་པ་ན།^⑤ཤེས་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་རྣམས་སུ། འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་
 རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ལ་བཤད་ཀྱང་།

འདིར་ནི་མདོ་ཀུན་ལས་བརྒྱས་སུ་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ལ་འཕགས་པ་
 བརྒྱད་པར་བཤད་པས་དེའི་རྩིས་སུ་འབྲང་བེར་བ་ནི། མདོ་ཀུན་ལས་བརྒྱས་མིག་གིས་
 མ་མཐོང་བར་ཉམ་པའི་ཕོ་ཆོད་བྱས་སྐྱེས་འདུག་པས། ལན་གདབ་དགོས་པའི་དགག་
 པར་མི་འདུག་ཀྱང་། འདི་ལྟ་བུའི་བསྟོན་གཏམ་ལ་ཡང་རྟོག་དཔྱད་གང་ཡང་མི་གཏོང་
 བར། གཏམ་དེ་ཉིད་ཆད་མར་འཛིན་པའི་རྩིས་འབྲང་རྣམས་ལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། མདོ་
 ཀུན་ལས་བརྒྱས་སུ་^⑥དད་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱག་རྒྱའི་མདོ་བྲངས་པ་
 ལས། འཇམ་དཔལ། རིགས་ཀྱི་བྱ་འམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས་འཛིན་ཏེན་
 གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་ཀྱི་རྒྱལ་སྟོན་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བསྐྱེད་པ་

གང་གྲུའི་སྒྲུང་གི་བྲེ་མ་སྟེད་དུ། ཉིན་རེ་བཞིན་ལྟའི་ཟས་རོ་སྣ་བརྒྱ་བ་དང་། ལྟའི་གོས་
སྦྱིན་བ་བྲིན་བ་བས། གང་གཞན་ཞིག་གི་སྟོན་བ་གཞན་ལ་མི་སྟོན་པའི་དགེ་བསྟེན་དགེ་
བ་བཅུའི་ལམ་དང་ལྡན་བ་ཞིག་ལ། འདི་ནི་སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྡན་འདས་ཀྱི་བསྐྱབ་བ་ལ་
སྟོབ་བ་ཡིན་ནོ་སྟེ་མ་བསམས་ནས། ཉིན་གཅིག་ཟན་བྲིན་ན། འདི་ནི་དེ་བས་བསོད་
ནམས་གངས་མེད་པར་བསྐྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་དགེ་སྦྱོང་དང་། དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྱང་
བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱང་བ་དང་། བརྒྱད་བ་དང་། རྒྱུ་དུ་ཞུགས་བ་དང་། ལན་
གཅིག་བྲིར་འོང་བ་དང་། བྲིར་མི་འོང་བ་དང་། དག་བཙུགས་བ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དག་
སྟེ། ཞེས་ཡུལ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་བཤད་བ་ལྟ་བུའི་གངས་ལ། བསྐྱལ་བ་གང་གྲུའི་སྒྲུང་གི་བྲེ་
མ་སྟེད་དུ་ཉི་མ་རེ་རེ་བཞིན། ལྟའི་ཟས་རོ་བརྒྱ་བ་དང་། ལྟའི་གོས་སྦྱིན་བ་བས། ཡུལ་བྲི་
མ་བྲི་མ་རེ་རེ་ལ་ཉིན་གཅིག་ཟན་བྲིན་ན། སྤྲུལ་བས་བསོད་ནམས་ཆེས་གངས་མེད་
བསྐྱེད་པར་གསུངས་ལ། བྲིད་ཀྱིས་བཤད་བ་དེ་མདོ་ཀུན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་མགོ་མཇུག་
གང་ན་འདུག་སྟོན་ཅིག་།

འོ་ན་མདོ་ཀུན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། བརྒྱད་པའི་གང་ཟག་ལ།
དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྱང་དང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱང་གི་ནམ་གཞག་མི་འཐད་དམ་སྟེ་མ་ན།
སྟོན་མེད་དེ། བརྒྱད་པའི་གང་ཟག་ལ་རྗེས་སུ་འབྱང་གཉིས་ཀ་འཛོག་པར་མདོན་བ་
མཛོད་ལས་གསུངས་བ་ལྟར་སྐབས་འདིར་བཞེད་ལ། མདོ་ཀུན་ལས་བརྟུས་སུ་
བཤད་པའི་རྗེས་སུ་འབྱང་གཉིས་པོ་ཆོག་ས་སྦྱོར་གྱི་གནས་སྐབས་ལ་དགོངས་བ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཁྱེད་ཀྱི་ཆེན་ལས། ༩ རྗེས་སུ་འབྱང་གཉིས་ནི་ཆོག་ས་སྦྱོར་གྱི་སྐབས་ཡིན་
པར་གསལ་བའི་བྲིས། ཞེས་གསུངས།

༩ དེ་ནི་རིང་དུ་སོང་བར་སྟོ་ཡང་ལྟག་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་བྲིད་ཀྱིས་

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་བཞེད་པ་སྒྲོར་བ་ན། བཞི་པ་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་འཆད་ཚུལ་དགག་པ་
 བློ་བྱོལ་གྱི་དབྱུ་མའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པར་སྒྲོམ་པ་ཁ་ཅིག །སྤར་གྱི་ས་བཙུ་པའི་ལྷང་
 རོན་འཆད་པ་ན། རང་གི་ཡུལ་ཤེས་པའི་ཆེ་བ་ལ་གནས་པས་ཞེས་པ་ནི་བྱང་སེམས་རང་
 གི་ཡུལ་འགོག་པ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཤེས་པའི་ཆེ་བའོ། །ཞེས་དང་། འདི་ལ་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་རྟོགས་པའི་སྤྲོད་ནས་བྱུང་པར་གཞག་དགོས་པར་སྤང་ངོ་། །ཞེས་སྤྲི་ཀ་ཆེན་གྱི་
 ལུགས་བསྐྱར་ནས། དེ་འགོག་པ་ན། དེ་ནི་བྱུང་གྱི་ལུགས་ལ་འགལ་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་
 རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལས་གཞན་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་མེད་ལ། དེ་ལ་
 ནི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་བྱུང་པར་མེད་པར་བྱེད་གྱིས་ཁས་སྐྱངས་པའི་ཕྱིར་ངོ་། །ཞེས་ཟེར་བ་
 བྱས་འདུག་པ། མ་གོ་བའི་ལོག་རྟོག་ཡིན་ཏེ། དགག་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་བཀག་པ་
 ཅུམ་ལས་སྤང་བའི་སྤྲོད་ཉིད་མེད་ཀྱང་། སེམས་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྤྲོད་ཉིད་དེ་སྤང་བྱ་སྒྲོ་
 བྱར་གྱི་བྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་ཆ་ལ་སྤྲོད་ཉིད་དུ་འཛོག་ཚུལ་ཡང་རྗེས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་
 བྱེད་གྱིས་མ་གོ་བས་ལན། དེས་ན་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་དང་ས་བདུན་པ་བ་གཉིས་ཀ་སྤྲོད་
 ཉིད་སྤང་མོ་རྟོགས་པར་མཚུངས་ཀྱང་། ཡུལ་སྤྲོད་ཉིད་བྱུང་པར་བཞིག་ལ་སྒྲོམས་པར་
 འཇུག་ལྷང་བྱེད་ལུགས་བྱུང་པར་བཞིག་གི་སྒྲོ་ནས་ས་བདུན་པ་བ་ལྷག་པར་སྒྲོན་པ་ཡིན་
 ཏེ། དེ་ཡང་འདིའི་ཡུལ་གྱི་འགོག་པ་ནི། ཤེས་རབ་གནས་པས་འགོག་པ་ཐོབ་པར་
 འགྱུར། །ཞེས་པའི་འགོག་པ་དེའོ། །དེ་ནི་ས་ལྡེ་པ་མན་ཆད་གྱི་སྤང་བྱ་མ་ལུས་པར་སྤངས་
 པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་ཤིང་། ཤེས་ཕྱིན་ལྷག་པའི་སྒྲོ་བས་གྱིས་ཐོབ་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་
 རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་འགོག་པ་དེ་ལ་ས་དུག་པའི་སྐབས་སུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནས་འདིས་
 པར་བྱས་པས། ས་བདུན་པ་ཐོབ་ན་འགོག་པ་དེ་ལ་བྱ་རྒྱུ་གས་གྱི་སྐད་ཅིག་མའི་བྱང་
 མཐའ་རེ་རེ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་འཇུག་ལྷང་བྱེད་ཀྱས་པ་ཡིན་པས། དེའི་སྒྲོ་ནས་བེལ་གྱིས་

གཞོན་ཚུལ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་ཅ་བར། ^①རིང་དུ་སོང་བ་འདིར་ནི་སྐད་ཅིག་
 དང་། །སྐད་ཅིག་ལ་ནི་འགོག་པར་འཇུག་འགྱུར་ཞིང་། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། ^②ས་
 བདུན་པ་རིང་དུ་སོང་བ་འདིར་ནི་ས་དུག་པར་ཐོབ་པའི་འགོག་པ་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་སྐད་ཅིག་དང་སྐད་ཅིག་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་།
 དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་ས་བཅུ་པའི་ལུང་བྱངས་སོ། །

ཁྱོད་ཀྱིས་རང་ལུགས་འཛོག་པ་ན་ ^③རང་གི་ཡུལ་ཤེས་པའི་ཆེ་བའི་དོན་ནི། ཐེག་
 ཆེན་རང་གི་སྤྱོད་མོང་མིན་པའི་ཡུལ་སྟོས་པ་མཐའ་དག་བཀག་པའི་འགོག་པ་ཐོས་
 བསམ་གྱིས་ཤེས་པ་ཆོག་ས་སྟོར་ནས་ཡོད། མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་ས་དང་པོ་ནས་ཡོད་
 གྱང་། དེའི་ཆེ་བ་ནི་མཆན་འཛིན་སྤྱོད་མི་སྟེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཡིན་ལ།
 དེ་ས་བདུན་པ་ནས་ཐོབ་པས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་སྤྱོད་
 པོའི་ཆོད་འཛོག་ཏུ་ཅང་ཐལ་ཆེས་པ་ཡིན་ཏེ། འོན་བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བས་ཉན་རང་
 དག་བཅོམ་སྟོའི་སྟོབས་གྱིས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་རྒྱས་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་
 བས་སྟོས་པ་མཐའ་དག་བཀག་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས། ཉན་རང་དག་
 བཅོམ་པས་དེ་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་མ་ཡིན་ནམ། ལར་བྱེད་
 དང་ཆེན་པོ་ལྷ་ཀ་མཆོག་པ་གཉིས་ཀས་རང་བཞིན་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་མཆན་ཉིད་པ་མ་
 ཡིན་པ་དང་། ཡོད་མིན་མེད་མིན་གྱི་མཐའ་བཞི་སྟོས་བྲལ་ ^④ཞེས་སྟོང་ཉིད་མཆན་ཉིད་པ་
 ཡིན་ཅིང་། ཉན་རང་དག་བཅོམ་པས་སྤྲུལ་པ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་གྱང་། ཕྱི་མ་དེ་
 གཏན་ནས་མ་རྟོགས་པར་འདོད་པ་རང་རྟོགས་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།
 འཇུག་འགྲེལ་དུ་ ^⑤དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་བྲལ་བའི་
 ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཕྱོགས་ཅམ་ཡང་མ་གོ་ཞིང་། འཇུག་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་

རབ་དབྱེ་འཆད་པའི་གཞུང་ལ་མཇུ་བ་ཁྲིད་ཆར་གཅིག་ཅེས་ཡང་ཉན་མ་སྟོང་བར་སྟོ་
ཅིང་གི་ཉམ་ཆིག་ཁོ་ནར་སྤང་བའི་ཕྱིར།

ཁྲིད་གཉིས་ལྟར་ན། ^①མིག་ལ་སོགས་པ་དྲུག་པོ་ཡི། །རང་བཞིན་མེད་ཉིད་གང་
ཡིན་པ། །དེ་ནི་ནང་སྟོང་ཉིད་དུ་འདོད། །ཅེས་པའི་གཞུང་འདི་མཐའ་བཞི་དང་བྲལ་བའི་
སྟོས་བྲལ་གྱི་སྟོང་ཉིད་དེ་འཆད་རྒྱ་ཡིན་ནམ། རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་འཆད་རྒྱ་
ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། འོ་ན་གཞུང་འདི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
ལ་སྟོང་ཉིད་དུ་བྲས་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་འཆད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདི་ནི་མཐའ་བཞི་དང་
བྲལ་བའི་ཡོད་མིན་མེད་མིན་དེ་འཆད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན།
འཇུག་པ་ལས། ^②བདག་མེད་འདི་ནི་འགྲོ་བ་རྣམ་དགོལ་ཕྱིར། །ཆོས་དང་གང་ཟག་དབྱེ་
བས་རྣམ་གཉིས་གསུངས། །དེ་ལྟར་སྟོན་པས་སྤར་ཡང་འདི་ཉིད་ནི། །གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་
བྱེ་སྟེ་རྣམ་མང་གསུངས། །ཞེས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཙོ་
བོར་འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་དུ་དཔལ་ལྡན་ཆེ་བས་བཤད་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་འཆད་པའི་གཞུང་འདི་རྣམས་གོང་དུ་རང་
བཞིན་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་དུ་བཤད་པའི་གྲུབ་དོན་འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
དེ་རྣམས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་དུ་འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གོང་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་དུ་བཤད་པའི་
གྲུབ་དོན་འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། ཁྲིད་ཀྱིས་ཉན་རང་གིས་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་སྐབས་བྱེད་དུ།
འཇུག་འབྲེལ་ལས་བཤད་པའི་^③བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་ནི། བསམ་མི་
ཁྱབ་སོགས་བྱད་པར་གྱིས། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་

རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཐེག་དམན་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པར། གང་གིས་ལམ་ནི་གཞན་
དག་ལས། །བྱུང་དུ་འཕགས་པས་བྱུང་པར་ལམ། །ཞེས་པས་བསྟན་ཟེར་བ་བྱས་འདུག་པ།
མདོན་རྟོགས་རྒྱ་གྱི་བྱུང་མཚན་འཆད་པའི་གཞུང་འདི་རྣམས་རང་རྒྱུད་པའི་གྲུབ་མཐའ་
གཙོ་བོར་འཆད་བྱེད་ཡིན་ལ། དེ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ཉན་རང་འཕགས་པས། བདེན་
བཞིའི་ཆོས་ཉིད་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་སོགས་སྤྲུལ་སྟེན་ལ་ཆུད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་འདེན་པ་
ནི། ཐལ་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་རྣམ་དབྱེ་ལ་མཁས་པ་ཞིག་གོ།

ཡང་རྟེན་ཆེན་དུ། ^①དེས་ན་ལུགས་འདི་ལ་བདེན་འཛིན་ཤེས་སྐྱབ་ཏུ་འཛོག་པའི་
ལུགས་ཀྱི་དེ་ལ་ཤེས་སྐྱབ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་དགྱར་བྱས་ནས། ས་གཉིས་པ་སོགས་
སྒོ་མ་ལམ་དགྱུས་སྒྲོང་བའི་རྣམ་གཞག་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། ད་དུང་འཆད་པར་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ། ^②བྱུང་གིས་འདི་ནི་མདོན་རྟོགས་རྒྱ་ལ་ཟུར་བ་བར་སྤང་ཡང་།
བདེན་འཛིན་ལ་དགྱར་བྱེད་ནས་སྒོ་མ་ལམ་དགྱུས་སྒྲོང་བ་ནི་རྒྱ་གྱི་ལུགས་ཀྱང་མ་
ཡིན་པས་དགོངས་པ་མ་ལོན་ལ། ཤེས་སྐྱབ་དགྱར་བྱེད་ནས་སྒོ་མ་ལམ་དགྱུས་སྒྲོང་
བ་ཁས་མི་ལེན་པ་ནི། རང་གི་གྲུབ་མཐའ་ངན་པ་མི་འདོར་བར་རྒྱལ་ཆབ་བྱམས་
པས་ཤེར་བྱེད་གྱི་སྤྲུལ་དོན་དབྱུ་མར་འབྲེལ་པའི་ལུགས་འདོར་བར་སྤང་བས།
སེམས་ཡོད་རྣམས་ཀྱིས་འདི་ལ་དཔྱད་ཅིག །ཀྱེ་མ་ལྟ་བའི་སྒྲིགས་མ་འདི་ལྟ་བུར་
གྱུར་སྤང་ངོ་། །ཞེས་སྤྲུལ་ཞུས་དང་བཅས་ཏེ་སྤྲུལ་སོ། །ཁོ་བོ་ཅག་གི་ལུགས་ལ་
ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལ་མཐོང་མའི་བྱུང་པར་ཡོད་པས། སྤང་བྱ་སྐྱབ་པ་ལ་ཡང་
ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་བདེན་འཛིན་ཉན་སྐྱབ་དང་། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་
བདེན་འཛིན་ཤེས་སྐྱབ་ཏུ་འདོད་པའི་བྱུང་པར་ཡིན་ལ། དེས་ན། ས་དགྱུ་ལ་
ནི་ཆེན་པོ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་བདེན་འཛིན་ལ་དགྱར་བྱེད་ནས་ས་

དགུས་སྟོང་བའི་རྣམ་གཞག་ཁས་ལེན། སྐབས་འདིར་ཤེས་སྤྱོད་ལ་དགུར་སྤྱེ་ནས་
དེ་ས་དགུས་སྟོང་བའི་རྣམ་གཞག་ཁས་མི་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ་བྱེད་ཀྱིས་ཚོད་ཡིག་ཏུ་བགྲོ་སྟོང་འདི་བཏང་སྟེ། མངོན་ཏྲོག་ས་རྒྱན་
དུ།^①ས་དགུ་དང་སྟོམ་སྤངས་ཤེས་སྤྱོད་དགུ་སྤང་གཉིན་དུ་སྦྱར་བ་འདི་ཁས་མི་
ལེན་ན། དེ་བྱང་དོན་ཡིན་པས་ཁས་མི་ལེན་པ་ཡིན་ནམ། རྒྱ་མཆོན་གཞན་གྱིས་
ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་སྐབས་དེ་ཉིད་བྱང་དོན་ཡིན་ནམ་མངོན་ཏྲོག་ས་རྒྱན་རིལ་པོ་
བྱང་དོན་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། གསལ་བར་དབང་ཕྱུག་སྟོང་པ་ཡིན། །སྤྱི་མ་ལྟར་ན། མགོན་
པོ་བྱམས་པས་ཤེས་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་དོན་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་འཇམ་སྟོང་གི་རྒྱན་དེ་བྱང་
དོན་དུ་བྱས་ནས། ཞེས་སོགས་ངན་སྤྱོད་དང་བཅས་ཏེ་སྤྱོད་འདུག་པ། འོ་ན་མངོན་ཏྲོག་ས་
རྒྱན་དུ།^②གཟུང་དོན་ཏྲོག་པ་སྟོང་ཕྱིར་དང་། །འཛིན་པ་མི་སྟོང་ཕྱིར་དང་ནི། །ཞེས་རང་རྒྱལ་
སྟོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་ལམ་དུ་གཟུགས་སྤྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་ཏྲོག་པ་སྟོང་རུས།
ཤེས་པ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་མི་སྟོང་བར་བཤད་པ་དེ་བྱང་དོན་ཡིན་ནམ།
ངས་དོན་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་དེ་ཀའི་ཐད་དེ་བྱང་དོན་ཡིན་ནམ། མངོན་ཏྲོག་ས་རྒྱན་རིལ་པོ་
བྱང་དོན་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། གསལ་བར་དབང་ཕྱུག་སྟོང་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་བྱེད་རང་ལ་
མཚུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་བྱེད་རང་གིས་རི་ལྟར་སྤྱོད་པ་བཞིན། འཁོར་གསུམ།

གལ་ཏེ་ངས་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྤྱི་དོན་མེད་པར་ཐལ། གཟུང་དོན་ཏྲོག་པ་
སྟོང་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་སོགས་ངས་དོན་སྤྱི་བཞིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བསྟན་
བཅོས་དེའི་ནང་ནས་གཞུང་གཅིག་བྱང་དོན་དུ་ཁས་སྤངས་པ་ལ། གཞུང་དེ་ཉིད་བྱང་དོན་
ཡིན་ནམ། བསྟན་བཅོས་དེ་རིལ་པོ་བྱང་དོན་ཡིན། ཞེས་པའི་བྱི་བ་ནི། རིགས་^③པ་མི་
ཤེས་པའི་རྣམ་འགྱུར་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྣམ་འགྲེལ་དུ།^④འབྱུང་སེམས་ཐ་དད་ཉིད་ཕྱིར་

རོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བྱ་བ་དོན་དང་། ❶ ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་དོན་བསམས་པ། །ཞེས་སོགས་སེམས་
 ཅམ་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་སྟོན་པས་ངེས་དོན་དུ་འདོད་མོད། །བྱོད་ལྟར་ན་དཔལ་ལྷན་
 ཆོས་གྲགས་ལ། སྐབས་དེ་ཉིད་བྱ་བ་དོན་ཡིན་ནམ། བསྟན་བཅོས་ནམ་འགྲེལ་རིལ་པོ་བྱ་བ་
 དོན་ཡིན་ཞེས་ངེས་ནས་དགག་དགོས་པས། ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་གྱིས། སྟོམ་གསུམ་རབ་
 དབྱེ་ལས། ❷ ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་གཞུང་བཟུང་ནས། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་རིགས་པ་
 འགོག་ །ནགས་ན་གནས་པའི་སྤྱེུ་རྒྱ་རྒྱུ་ནས། །སྟོན་པའི་ཤིང་ལ་མི་གཙང་འདོད། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ནི་བྱོད་ལུང་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དོན་ལ་སྦྱར་ན། སངས་རྒྱས་བསྟན་ལ་
 ཞུགས་ཆོམ་ནས། །མཁས་པའི་གཞུང་ལུགས་མཐའ་དག་འགོག་ །སངས་རྒྱས་བསྟན་
 པའི་སྟོན་ཤིང་ལ། །ལོག་བཤད་མི་གཙང་མ་ལུས་འདོད། །ཞེས་སྦྱར་བར་བྱའོ། །འོ་ན་
 མདོན་ཏྲིག་རྒྱུ་རིལ་པོ་བྱ་བ་དོན་ཡིན་ནམ། ངེས་དོན་ཡིན་ཞེ་ན། སྦྱར་མདོན་ཏྲིག་རྒྱུ་
 རང་ན་ཐལ་རང་གི་གཞུང་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་། མདོན་ཏྲིགས་རྒྱུ་གྱིས་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་
 བསྐྱས་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པའི་སྟོང་ཉིད་སྤྱོད་པའི་རིགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཏན་ལ་འབབས་
 པས། ངེས་དོན་གྱི་བསྟན་བཅོས་སུ་འཛོག་རྒྱས་པ་ཅམ་ཡིན་ཀྱང་། ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་
 བསྐྱས་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་པའི་མདོན་ཏྲིགས་ཀྱི་རིམ་པ་གཙོ་བོར་འགྲེལ་བའི་སྤྱོད་པའི་བཞེན་
 པའི་བྱ་བ་དོན་གྱི་བསྟན་བཅོས་སུ་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །

སྟོན་པ་མཆོག་དང་དེ་སྤྱི་མཐུན་པའི་གཏེར། །མཐའ་བཤད་དོན་གཟིགས་སྦྱ་
 སྦྱ་བ་ལྷ་བའི་ཞབས། །རྒྱལ་དང་རྒྱལ་སྤྱི་འཕགས་པ་ཡབ་སྤྱི་། །དགོངས་དོན་
 མཐར་ཐུག་མཐའ་བཤད་དབྱུ་མའི་ལམ། །སྤྱོད་པའི་རྒྱས་མཛད་འཇམ་དབྱངས་ཅོང་
 ཁ་པ། །སྤྱི་དང་བཅས་ལ་སྦྱོང་ནས་གྲུས་པས་འདུད། །ཐུབ་དབང་ཆོས་ཀྱི་རིན་ཆེན་
 འབྱུང་ཁུངས་ནས། །ཐུབ་ལམ་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་རབ་སྤངས་ཏེ། །ཐུབ་བསྟན་རྒྱལ་

མཆོན་ཅེ་ལ་རབ་བཀོད་ནས། །ཐར་པའི་ལམ་བཟང་འདོད་རྒྱུར་སྟོལ་དེར་
འདུད། །ཐུབ་དབང་དགོངས་ཟབ་མཐར་ཐུག་ཀྱན་གསལ་མ། །སྟོ་བཟང་ལེགས་བཤད་
ནས་མཁའ་འོ་རྟེན་བྱ་ཡིས། །གསལ་བར་བྱས་ཆེ་ཐུབ་བསྟན་འོ་རྟེན་འཛིན་མ། །པན་བདེའི་
འོད་སྟོང་ཟེར་གྱིས་ཁེངས་པ་ན། །ནག་ཕྱོགས་རྒྱུད་ཤུགས་དག་པོས་ཡིད་བསྐྱོད་
དེ། །ཐུག་དོག་རྒྱབས་ཀྱི་འབྲེང་བ་ཆེས་གཡོ་བའི། །མཁས་རྩོམ་ཆུ་གཏེར་དུ་མས་ཟབ་
མོའི་ལམ། །སྤྱི་བ་བྱེད་ཉེས་བཤད་ཆུ་འཛིན་འབྲིགས་པ་དག །དེ་ཆེ་བདག་གི་ཡོངས་
འཛིན་དམ་པ་ཡིས། །ལུང་རིགས་མཁྱོགས་^①འགྲོ་དག་པོས་འགོག་བྱེད་པའི། །རབ་
བྱེད་རྣམ་གཉིས་བརྩམས་པའི་འཕྲོ་ཉིད་ནི། །བདག་གི་བགོ་སྐལ་ཉིད་དུ་གནང་བས་
ན། །ལུང་དང་རིགས་པས་བརྒྱན་ཏེ་བཤད་པར་བྱ། །ངེས་དོན་མདོ་དང་དེ་ཡི་དགོངས་
འགྲེལ་གྱིས། །ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་། །གཟུར་གནས་མཁས་
པའི་ཆོགས་རྣམས་དཔང་པོར་གསོལ། །

རྩེ་བཅུན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་
ལུགས་བཟང་གསལ་བར་བྱེན་ས། །སྐལ་བཟང་མང་པོ་ཐར་པའི་ལམ་ལ་བཀོད་པ་ན། །གོ་
ཤུག་གཉིས་ཐུག་དོག་སྐྱེས་ཏེ། །དགག་པའི་བསྟན་བཅོས་མང་དུ་བྲིས་འདུག་པ་ལ།
བདག་གི་སྒྲ་མ་དམ་པ་རྩེ་བཅུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་ཤུག་ལན་རྩོགས་པར་མཛད་
ནས། །གོ་ལན་གྱི་འཕྲོ་ལུས་འདུག་པ། །བདག་གིས་མདོར་བསྐྱུས་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་པར་བྱ།
སྟེ། །དེ་ཡང་གོ་བོས་དཀའ་འགྲེལ་དུ། ^②ཡང་ས་བདུན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་འཆད་པ་ལྟར་
སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འགོག་པ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་འཇུག་ལྡང་བྱེད་པ་འདི་
ནས་རྒྱས་ལ་ས་འོག་མར་མི་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བདག་གི་སྒྲ་མ་དམ་པས་
གསུངས་པ་ལྟར་ལེགས་ཏེ། །མོས་སྐྱོད་དུ་སེམས་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཉིས་རོ་གཅིག་ཏུ་མ་

སོང་བའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ལ་དུས་ཟུང་དུར་འཇུག་ལྡང་བྱེད་པ་མི་དགའ་ཡང་།
 སེམས་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཉིས་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་པ་ལྟར་སོང་བའི་འཕགས་པའི་སྐབས་སུ་
 འཇུག་ལྡང་གི་ཚུ་ལ་དེ་ཞིན་ཏུ་དགའ་བའི་བྱེད་རོ། །ཞེས་བྲིས་པ་ནི་བྱིན་ཅི་ལོག་སྟེ། འོ་ན་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་ལྡང་གཏན་མི་རུས་པར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་
 དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཉིས་རོ་གཅིག་ཏུ་མ་སོང་བའི་སྐབས་ལས། སོང་བའི་སྐབས་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་ལ་འཇུག་ལྡང་ཞིན་ཏུ་དགའ་བའི་བྱེད་རོ། །ཞེས་བྲིས་པ་ནི་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་དགག་པ་
 སྟེ། རྒྱུ་ཆེན་དུ་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དོན་ནི། སེམས་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རོ་གཅིག་ཏུ་མ་
 སོང་བའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ཏེ་སྟོང་ཉིད་དོན་སྤྱི་འཇུག་གིས་རྟོགས་པ་ནི་མོས་སྦྱོང་གི་ཆེ་
 ཡོད་ཅིང་། སེམས་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་རོ་གཅིག་ཏུ་སོང་བའི་
 ཉིང་ངེ་འཇིན་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་ཐུག་པ་འཕགས་པའི་ཆེ་ཡོད་ལ། སྦྱིར་སྟོང་
 ཉིད་དོན་སྤྱི་འཇུག་གིས་རྟོགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ལ་དུས་ཟུང་དུར་འཇུག་ལྡང་བྱེད་སྟེ་
 ཞིང་། སྟོང་ཉིད་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་ཐུག་པའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ལ་དུས་ཟུང་དུར་འཇུག་ལྡང་
 བྱེད་པ་དགའ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱེད་། རྟགས་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ། སྟོང་ཉིད་དོན་
 སྤྱི་འཇུག་གིས་རྟོགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ལ་དུས་ཟུང་དུར་འཇུག་ལྡང་བྱེད་རུས་
 པའི་སོ་སྟེ་ཡོད། སྟོང་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ལ་དུས་ཟུང་དུར་
 འཇུག་ལྡང་བྱེད་རུས་པའི་སོ་སྟེ་མེད་པའི་བྱེད་། ཡང་དེའི་མཇུག་ཐོགས་སུ། ^①ཉན་
 རང་དག་བཅོམ་མོས་སྦྱོང་གི་སྐབས་སུ་སྟོང་ཉིད་སྟོང་ཉིད་ཀྱིས་བེལ་གྱིས་གཞོན་རུས་
 ཞེས་པ་ནས། ཚུ་ལ་བཞིན་དུ་སྦྱོར་བ་ལ་གནས་པར་གྱིས་ཞིག །ཅེས་པའི་བར་གྱི་བབ་
 ཅོལ་གྱི་ཆོག་མང་དུ་བྲིས་འདུག་པ་ནམས་ནི་གོང་ལོག་གི་ལན་བཤད་པ་ནམས་
 གྱིས་ཁེགས་པར་འགྱུར་བས་མ་བྲིས་སོ། །

ཡང་དེའི་མཐུག་ཐོག་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩་ལོ་ཁྱིམ་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་མ་རྟེན་
 གྲང་ཞེས་སོགས་བཀོད་ནས། དེ་ལ་དགག་བ་བརྗོད་ན། ༡་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་རྟེན་གྲང་མི་
 རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟེན་པའི་སློ་དེས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟེན་གྲང་གང་ཟག་
 གི་བདག་མེད་མཆོད་ཉིད་ཆང་བ་མ་རྟེན་པའི་བྱུང་བར་དེ་མཛོན་པའི་ལྷགས་ཡིན་ནམ།
 དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷགས་ཡིན། དང་པོ་ལྷར་ན་མི་འཐད་དེ། ལྷགས་དེ་ལ་དེ་ལས་
 གཞན་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟེན་པར་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ཁས་ལེན་པར་
 སྤང་ཡང་། དེ་ནི་གནད་གཏན་མ་ཟེན་བ་སྟེ། ལྷགས་དེ་ལ་གང་ཟག་བདེན་མེད་དུ་མ་
 རྟེན་པར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟེན་པ་ཅམ་ཡང་གཞག་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
 གང་ཟག་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟེན་པར་ཕྱི་རོལ་པས་བཏགས་པའི་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་
 ཀྱི་བདག་མེད་པར་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟེན་པར་འཛོག་པ་^༢ལ།
 གཞུང་འདིར་དགག་བ་ཡང་ཡང་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལྷགས་འདི་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་མཐོང་བར་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མཛོན་སྤྱི་
 དུ་རྟེན་པ་ཡང་མི་སྤྱིད་དེ། དེ་མཛོན་སྤྱི་དུ་རྟེན་པ་ལ་འགོག་བདེན་དང་ལམ་བདེན་
 ཀྱི་མཆོད་ཉིད་བརྒྱུད་པོ་མཛོན་སྤྱི་དུ་རྟེན་པ་དགོས། དེ་མཛོན་སྤྱི་དུ་རྟེན་པ་ལ་
 འགོག་བདེན་དང་ལམ་བདེན་མཛོན་སྤྱི་དུ་རྟེན་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགོག་བདེན་
 མཛོན་སྤྱི་དུ་རྟེན་པ་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་མཛོན་སྤྱི་དུ་རྟེན་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 གྲིས་འདུག་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། རྟེན་ཆེན་ལས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་རྟེན་
 གྲང་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གཏན་ལ་ཐེབས་པ་དང་། ཞེས་པའི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་
 དྲུག་ནི། མཛོན་པ་གོང་འོག་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་རགས་པའི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་
 ཡིན་པ་སྤྱོད་རང་གིས་བྱངས་པའི་རྟེན་ཆེན་འདི་ཉིད་དུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འདིའི་

སྐབས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དེ་རགས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་འདི་ཉིད་དུ་
བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་ཆེན་ལས། ^①གོམས་པ་ལས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་
མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དང་། ཞེས་དང་། འདིའི་མཐུག་ཏུ། ^②སྤར་བཤད་པའི་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་རགས་པ་རྟོགས་པའི་ལམ་ལ་གོམས་པར་བྱས་པས་སྤོང་བྱས་སོ། ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པ་ཡང་འདིས་ཁེགས་པར་འགྱུར་རོ། །

ཡང་བྱེད་ཀྱིས། ^③དེས་ན་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་
མཐོང་ལམ་ཐོབ་དགོས་པར་བཞེད་པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་བ་བཞི་ཀ་མཐུན་ལ། ཞེས་སོགས་
འབྲེལ་མེད་མང་དུ་བྲིས་འདུག་པ་རྣམས་ནི། ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྤྱང་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཏེ།
རྒྱུ་ཆེན་ལས་ཀྱང་མཐོང་ལམ་མ་ཐོབ་པར་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པར་མ་གསུངས་ཤིང་། བྱེད་རང་ཡང་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་མཐུག་ཏུ་བྱེད་
ཀྱིས། ^④དེས་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་སྤར་རགས་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་དང་། མཚན་ཉིད་
རྟོགས་མ་རྟོགས་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ནི། རང་གར་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཁོ་ན་སྟེ། དངོས་སྤྱོད་
བས་སྤང་པོའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བདག་དང་། དེ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་མེད་པར་
རྟོགས་པས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་འདོད་པ་དེ་ནི་དབྱུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་
ཁས་མི་ལེན་པའི་ཚུལ་མ་ཤེས་པར་དེ་རང་ལུགས་ཀྱི་བདག་མེད་རགས་པ་རྟོགས་ཚུལ་
དུ་བྱས་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལམ་དེས་མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་དམིགས་རྣམ་ཅན་གྱི་
ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་སྤོང་། ལུགས་འདིའི་བདེན་འཛིན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་
བཤད་པ་དང་། དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལྟ་བ་དང་ལྟ་མིན་གྱི་ཉོན་མོངས་རྣམས་ནི་མངོན་
གྱུར་ཡང་སྤོང་མི་བྱས་ཞེས་པ་ཡང་། གྲུབ་མཐའི་འདོད་ཚུལ་དང་། དོན་གྱི་གནས་ཚུལ་
མ་བྱེད་པའི་གཏམ་དུ་སྤྱང་སྟེ། མངོན་པའི་ལུགས་ལ་དེ་ནས་བཤད་པའི་དམིགས་རྣམ་

ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་མི་འདོད། ལུགས་འདི་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་། དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལྟ་བ་དང་ལྟ་མིན་གྱི་ཉོན་མོངས་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། ལུས་ལ་ལུས་དབང་རི་བཞིན་དུ། །གཏི་ཐུག་ཀྱན་ལ་གནས་གྱུར་རྟེ། །དེའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ནི། །གཏི་ཐུག་བཙོམ་པས་བཙོམ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །^❶མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་གཉིས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་ན། གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱད་ལ་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནམ། གང་ཟག་སོ་སོ་ལ་སོ་སོར་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེས་ངེས་ན་སྒྲོ་གཟུ་བོས་ཅི་སྟེ། འཛིག་ཚུལ་འདི་ལ་བལྟས་ན་དེང་སང་གི་དག་བཤེས་རྟོག་དཔྱད་ཆུག་པ་^❷ཞེས་བ་གཅིག་གི་ཐུགས་རབ་ཀྱང་མེད་པ་འདྲོ། །^❸དེས་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་རྟོགས་ཀྱང་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པ་ལུགས་འདི་ལ་གཏན་ནས་མི་སྲིད་པས། གང་ཟག་དེ་སྟོང་འཇུག་གི་གཞུང་དང་སྒྱུར་ནས་འཆད་པ་ནི་གཞུང་ལུགས་ཆད་ལྡན་གྱི་ཞབས་འདེན་པའོ། །གཞུང་དེའི་སྲིད་འདི་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ཡང་། །ཀྱན་མོངས་བཞིན་དུ་ཅི་སྟེ་མེད། །ཅེས་པ་དང་ཡང་འགལ་རྟེ། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་སྲིད་པ་དེ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སྲིད་པར་ཁས་སྦངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་དུ་འཆད་ན་ཡང་དེའི་བྱད་པར་བཀག་ཟེན་རྟོ། །ཡང་། དེས་ན་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྩ་ལོད་དུ་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་གྱིས་དངས་པའི་སྲིད་པ་མངོན་གྱུར་བ་རེ་ཞིག་སྦངས་ཀྱང་། གང་ཟག་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་འཛིག་ལྟས་དངས་པའི་སྲིད་པ་ཅི་སྟེ་མེད་ཅེས་པ་ལ་འཆད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། བདེན་འཛིན་སྒྲ་ཕྱི་གཉིས་ལ་བྱད་པར་མི་སྦང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྲིད་པ་ཕྱི་མ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་སྟོང་འཇུག་གི་གཞུང་གི་དགོངས་པ་ནི། རྒྱད་སྒྲ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར།

ཉན་རང་དག་བཅོམ་གྱིས་ལས་དང་ཉན་མོངས་པའི་དབང་གིས་བྱང་བའི་སྐྱེ་གན་འཆི་
སྤངས་ཀྱང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ལས་བཤད་པའི་མཆན་མེད་མཐའ་དག་མཛོགས་པས་མ་
རིག་བག་ཆགས་གྱི་ས་དང་། ཟག་མེད་གྱི་ལས་ལས་བྱང་བའི་སྐྱེ་གན་འཆི་མ་སྤངས་
ཤིང་། མཐར་ཐུག་གི་བྱང་འདས་ཀྱང་མ་ཐོབ་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་གྱི་སྡེ་སྡོད་
ཉིད་ལས། མཐར་ཐུག་གི་ཐེག་པ་གསུམ་ག་ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བཀའ་མ་ཡིན་
པར་འདོད་པ་བཀག་ནས་ཐེག་ཆེན་བཀའ་བསྐྱབ་པའི་སྐྱབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀྱེ་སྐལ་
ལྷན་དག་ལེགས་བཤད་དང་ཉེས་བཤད་གྱི་སྒྲུང་དོར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག། །ཁོ་བོ་ལ་གང་
ཟག་རིས་སུ་བཅད་པའི་ཕྱོགས་ལྷུང་ཡོད་པ་མིན་གྱི་ཐར་པ་འདོད་ཀྱང་སྐལ་བ་དམན་པ་
དག་ལ་སྦྱང་བཅེ་བས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གྱིས་འདུག་པ་འདི་རྣམས་ནི་རང་གིས་རང་
མཆོང་སྟོན་པར་བྱེད་ཅིང་སྐྱེས་བྱ་དམ་པ་རྣམས་སྟོད་པའི་ལས་ངན་གསོག་པའི་གཏམ་དུ་
འདུག་པས། དེ་ལན་དེ་འཇལ་བྱས་ན་སྡིག་ཆེ་བ་ལས་མི་འདུག།

སྐབས་སུ་གང་བབ་ཅིག་བཟོད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་སྤྲ་རགས་དང་།
མཆན་ཉིད་རྫོགས་མ་རྫོགས་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ནི་རང་གར་རྫོགས་པས་བཏགས་པ་ཁོ་ན་སྟེ།
ཞེས་པ་ནི་ཟེར་རྒྱས་ཕོངས་པའི་དགག་པ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་
གྱིས་སྟོང་པའི་བདག་མེད་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་དང་། གང་ཟག་རང་
བཞིན་གྱིས་མེད་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྲ་མོར་འཛོག་པ་ནི་དེ་གཉིས་ལ་རྫོགས་
དགའ་སྦྱེའི་བྱེད་པར་ཡོད་པས། རགས་པ་དང་སྤྲ་བར་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན།
པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་ཉམས་སུ་ལེན་སྤྲ་ཞིང་། བྱི་མ་བྱི་མ་ཉམས་སུ་ལེན་
དགའ་བས་སྤྲ་རགས་གྱི་བྱེད་པར་དང་། བཟོ་ལས་བྱང་བའི་སྐྱབས་འགོ་ལས་ཆོས་ཉིད་
གྱིས་ཐོབ་པའི་སྐྱབས་འགོ་ཐོབ་དགའ་བས་རགས་པ་དང་སྤྲ་བར་བཞག་པ་དང་། ཀུན་

རྩོམ་སེམས་བསྐྱེད་ལས་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་དཀའ་བས་དེ་གཉིས་གོ་རིམ་
 བཞིན་དུ་རགས་པ་དང་སྤྱོད་བར་བཞག་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་ནས་ཕྱིན་
 དུག་གི་གོ་རིམ་སྟོན་པ་ན། ^①སྤྱོད་པ་ལ་བརྟེན་ཕྱི་མ་སྟེ། །དམན་དང་མཆོག་ཏུ་གནས་ཕྱིར་
 དང་། །རགས་པ་དང་ནི་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་ས་འགྲོའི་རྒྱལ་ས་སུ། ^②བརྟེན་དང་
 ཆོས་ཉིད་ཐོབ་པ་སྟོན་ལྟར་ནས་ཀྱི་རྒྱལ་ས་འགྲོ་འདི་མཆོག་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མཆོན་ཉིད་རྩོགས་མ་རྩོགས། ཞེས་པ་ཡང་། གཞི་
 གང་ཟག་གི་སྟོང་དུ་དགག་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པའི་བདག་མེད་ནི། དགག་
 བྱ་མཐའ་དག་ཞིགས་ཞིང་དམིགས་ནས་བསྟོམས་པས་སྟོབ་པ་མཐའ་དག་རྩོགས་པར་
 སྟོང་བྱས་པས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མཆོན་ཉིད་རྩོགས་པ་ཡིན་ལ། གང་ཟག་རང་རྒྱ་
 རྒྱུ་བའི་རྩེ་ཡོད་གྱིས་སྟོང་པ་ནི་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་
 མོར་འདོད་ཀྱང་། དགག་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པའི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོ་མིན་
 པས། བདག་མེད་མཆོན་ཉིད་མ་རྩོགས་པ་བཞག་པའི་ཕྱིར། དགག་བྱ་དང་དགོས་པ་
 རྩོགས་མ་རྩོགས་ཀྱི་སྟོན་ནས་མཆོན་ཉིད་རྩོགས་མ་རྩོགས་སུ་འཛོག་པ་ནི་གཞུང་ཆད་
 ལྟར་དུ་མ་ནས་གསུངས་ཏེ། ཀུན་ལས་བརྟེན་སུ། ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་
 ཟུར་དུ། ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཉིད་དང་། དེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་དང་། བསྐྱེད་བྱ་
 ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ལ། རོ་བོ་ལ་སོགས་པའི་བྱད་ཆོས་ལྟ་གསུངས་པས། དེ་ནམས་
 ཆད་ན་རིམ་པ་བཞིན་དུ། དེ་ནམས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་རྩོགས་པ་དང་། དེ་ལྟར་^③གསུངས་པ་
 ནམས་མ་ཆད་ན་དེ་ནམས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་མ་རྩོགས་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆད་
 མ་ཀུན་ལས་བརྟེན་ལས། ^④རྩེ་དཔག་བྱ་དང་དེར་མཚུངས་ལ། །ཡོད་དང་མེད་ལ་
 མེད་པར་ནི། །དེས་པ། ཞེས་དང་། འཐད་ལྟར་དེ་ཉིད་བྱངས་ནས། ཚུལ་གསུམ་

གྱི་མཚན་ཉིད་ལ་དེ་ནམས་རྫོགས་དགོས་པར་གསུངས་པ་དང་། ^①ངོ་མོ་ཆིག་པུང་བདག་
ཉིད་འདོད། །ཅེས་དང་། རིག་གཏེར་དུ། ^②མདོ་ལས་མཚན་ཉིད་ལྟ་ལྟ་གསུངས། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དངོས་སྤྱོད་བས་ཕུང་པོའི་ངོ་མོར་གྱུར་པའི་བདག་དང་། དེ་ལས་དོན་གཞན་པའི་
བདག་མེད་པར་རྫོགས་པས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྫོགས་པར་འདོད་པ་དེ། དབུ་མ་
ཐལ་འགྱུར་བས་ཁས་ལེན་པའི་ཚུལ་མ་ཤེས་པར། དེ་རང་ལུགས་ཀྱི་བདག་མེད་རགས་
པ་རྫོགས་ཚུལ་དུ་བྱས་འདུག་པ། ཞེས་པ་ཡང་། བརྗོད་བྱས་སྟོང་པའི་ཆིག་ཏུ་སྤངས་སྟེ། ^③
དངོས་སྤྱོད་བ་ནམས་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྫོགས་པས་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་རྫོགས་པར་འདོད་པ་དེ། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དངོས་སྤྱོད་བ་ནམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དེ་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་སྤྱོད་མོ་མཚན་ཉིད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱེད་ཅི་སྤྱོད། ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པ་ཡང་
མི་འཐད་དེ། རྟེན་ཆེན་ལས། གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པར་རྫོགས་
པའི་ལམ་ཀྱིས་མདོན་པ་གཉིས་ནས་བཤའ་པའི་ཉོན་མོངས་མདོན་གྱུར་པ་རེ་ཞིག་སྟོང་
རྒྱས་ཀྱང་། བདེན་འཛིན་གྱི་མ་རིག་པ་སྟོང་མི་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་དེ་གྲུབ་མཐའི་འདོད་
ཚུལ་དང་། དོན་གྱི་གནས་ཚུལ་མ་བྱེད་པའི་གཏམ་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ། མདོན་པའི་
ལུགས་ལ་དེ་ནས་བཤའ་པའི་དམིགས་ནམ་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་
མོངས་མི་འདོད། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་། དེའི་
དབང་དུ་བྱས་པའི་ལྟ་བ་དང་ལྟ་མིན་གྱི་ཉོན་མོངས་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་མི་བཞེད་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ཆིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱེད་ཀྱི་ཐལ་ངག་དེ་ནི་རྒྱལ་བ་
ཤུག་ཐུབ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མདོན་པ་མཛོད་ལས། ^④གང་ཞིག་ཀྱན་ལ་

ཐུན་པ་གཏན་བཅོམ་ཞིང་། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཅ་ཤེ་ལས།^①གང་གི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
 བར་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། །ཞེས་པ་དང་མཚུངས་མི་མཚུངས་ལེགས་པར་
 སོམས་ཤིག །ཁྱེད་ཀྱིས་^②མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་དང་། འདི་ནས་བཤད་
 པའི་ཉོན་མོངས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་ན་ཞེས་སོགས་སྒྲ་བ་ནི་འོག་ཏུ་འགོག་ལ། །ཁྱེད་ཀྱིས་དེས་
 ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་རྟོགས་ཀྱང་། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལུགས་
 འདི་ལ་མི་སྤྲོད་པས། གང་ཟག་དེ་སྟོང་འཇུག་གི་གཞུང་དང་སྒྱུར་ནས་འཆད་པ་ནི་གཞུང་
 ལུགས་ཆད་ལྡན་གྱི་ཞབས་འདེན་པའོ། །ཞེས་སྒྲས་པ་ནི། དོན་མ་རྟོགས་བཞིན་དུ་ཕྱག་
 དོག་གིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པའི་རྣམ་པར་མི་འཆོམ་པའི་ཆོག་སྒྲ་བ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་ཆེན་
 ལས།^③དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་རྟོགས་ཀྱང་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ཆད་མས་གཏན་ལ་ཐེབས་པ་
 དང་། །ཞེས་པའི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ནི་མངོན་པ་གོང་འོག་དང་། རྣམ་འབྲེལ་སོགས་
 རང་སྤེལ་དངོས་སྒྲ་བའི་གཞུང་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ལ་རྟེན་
 ཆེན་ལས་གསལ་བར་གསུངས་ལ། དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་
 དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་མ་ཁྲུབ་པའི་བྱིར།^④སྤྲོད་འདི་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་
 ཡང་། །ཞེས་པ་ཡང་། སྤྲོད་པ་ལ་མངོན་པ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་།
 དེ་མ་ཡིན་པའི་སྤྲོད་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་བྱས་པ་ལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྲོད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་
 ཡིན་པའི་བྱིར། །ཞེས་པ་ཡང་འབྲེལ་མེད་པའི་བྱིར་དང་། གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྩས་
 ཡོད་དུ་འཛིན་པ་དང་། གང་ཟག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་ཁྲུད་པར་
 མེད་པར་ཁྱེད་ཀྱིས་བསྐྱལ་པའི་བར་དུ་བསྐྱབས་ཀྱང་མི་འབྲུབ་པའི་བྱིར། སྟོང་འཇུག་གི་
 གཞུང་གི་དགོངས་པ་ནི་རྒྱུད་སྒྲ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་གྱིས་ལས་
 དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་སྟེ་གྲ་ན་འཆི་སྤངས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་

ལས་བཤད་པའི་མཆན་མེད་མཐའ་དག་མ་རྟོགས་པས། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་
 ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ལས་བྱང་བའི་སྐྱེ་གན་འཆི་མ་སྤངས་ཤིང་། མཐར་ཐུག་གི་བྱང་འདས་
 ཀྱང་མ་ཐོབ་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན། ཞེས་པ་སྟོང་རང་གིས་སྟོང་འཇུག་གི་གཞུང་དོན་དུ་སྦྱ་
 བ་འདི་ནི། ཤེར་ཕྱིན་ཀྱི་མདོ་དང་། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་ཀྱི་གཞུང་དང་། སྟོང་འཇུག་
 རྣམས་ཀྱི་ཞབས་འདྲེན་དུ་སོང་འདུག་སྟེ། བྱེད་ཀྱིས་ཉན་རང་རྣམས་ཀྱིས་མཆན་མེད་
 མཐའ་དག་མ་རྟོགས་པར་ཁས་སྤངས་ལ། འདི་འི་ཐད་ཀྱི་སྟོང་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན་
 དུ།^① ཤེར་ཕྱིན་ཀྱི་མདོ་དངས་པ་ལས། དངོས་པོའི་འདུ་ཤེས་ཅན་ལ་ཐར་པ་མེད། །ཅེས་
 དང་།^② དུས་གསུམ་གའི་རྒྱན་ཞུགས་ནས་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་ཀྱི་བར་རྣམས་ཤེར་ཕྱིན་
 ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་
 ལས།^③ མཆན་མ་མེད་པ་མ་རྟོགས་པར། །སྟོང་ཀྱིས་ཐར་པ་མེད་པར་གསུངས། །ཞེས་
 དང་། སྟོང་འཇུག་ལས།^④ གང་ཕྱིར་ལུང་ལས་ལམ་འདི་ནི། །མེད་པར་བྱང་ཆུབ་མེད་པར་
 གསུངས། །ཞེས་མཆན་མེད་རྟོགས་པའི་ལམ་ཐོབ་པ་མེད་ན་ཐར་པ་དང་བྱང་ཆུབ་དང་
 དགྲ་བཅོམ་པ་སོགས་ཐོབ་པ་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་བྱེད་པར་ཅན་
 ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་ནས། དེའི་སྟོན་སྟོང་དུ། སྟོང་བཅེ་བས་བཤད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་གྲིས་
 འདུག་པ། སྟོང་རྗེ་ཡོད་ན་ཤིན་ཏུ་ལེགས་འདུག །ནེ་ཙོའི་ཁ་ལ་རས་དགྲིས་པ་དང་འབྲ་
 བར་མ་སོང་བ་ཞིག་འཆོལ།

ཡང་བྱེད་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ་དུ།^⑤ དེས་ན་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པས་ནི་རྩ་ཤེ་
 ལས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་གཞི་གཅིག་བདེན་མེད་དུ་སྦྱབ་པ་ལ་ཡང་། སྦྱབ་
 བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་མཐའ་ཡས་པས་བསྐྱབས་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྟོ་ཤིན་ཏུ་
 རྒྱས་པར་འགྱུར་ལ། ཐེག་དམན་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་རིགས་པ་མདོར་

བསྐྱུས་པ་ཞིག་གིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཆད་མས་གྲུབ་ན་སྤྲུལ་མེ་བྱེད་པས་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་ལ་སྒྲོ་རྒྱས་པ་མེད་པས་རྒྱས་བསྐྱུས་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྒྲོམ་པ་
རྩོགས་མ་རྩོགས་མ་གསུངས་སོ། །ཞེས་བྲིས་པ་ནི། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེ་
ཆུང་གི་ལྟ་བུ་ལ་བྱུང་པར་མེད་པར་ཁས་སྦྱངས་པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་ཐུག་ནས་
མཁས་པའི་གཞུང་རྣམས་གཞན་དུ་བཤད་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་
དབང་པོ་ནི་རྒྱལ་གོ་སྟོག་པར་འགྱུར་ཏེ། བསྐྱུས་བྱ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཅིག་ཉིད་ཐེག་
པ་ཆེན་པོས་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དུ་མས་རྩོགས་དགོས། ཐེག་དམན་ཀྱིས་
རིགས་པ་མདོར་བསྐྱུས་པ་ཞིག་གིས་རྩོགས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒྲོ་རྒྱས་མ་རྒྱས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་པར་སྐྱས་སོ་སྐྱམ་ན།
དེ་ཡང་མ་བརྟགས་པ་སྟེ། རྩོགས་བྱའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྩོགས་^①ཆེ་ཆུང་དང་ཆད་མ་ཆད་
དང་རྒྱས་བསྐྱུས་དབྱེ་བ་མེད་པར་ཁས་སྦྱངས་པའི་ཕྱིར། སྐྱབ་པ་སྦྱང་བའི་རྒྱས་པ་ཆེ་
ཆུང་གི་བྱུང་པར་ཡོད་པས་སྒྲོམ་མེད་དོ་ཞེས། དེ་ཡང་བྱེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་འགལ་ཏེ་སྤང་བྱ་
བདེན་འཇིན་གཅིག་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒྲོ་རྒྱས་པས་བསྐྱུས་པ་གངས་མེད་པ་གཉིས་ཀྱི་
བར་དུ་སྦྱང་མི་རྒྱས་ཤིང་། ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་ཆེ་གསུམ་ལ་སྦྱང་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། བསྐྱུས་བྱ་
གཅིག་ཉིད་གང་ཟག་གཅིག་གིས་རིགས་པ་མི་འདྲ་བ་དུ་མའི་སྒྲོམ་རྩོགས་ཞེས་པ་ཡང་
རིགས་ལམ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་འགལ་ཏེ། བསྐྱུས་བྱ་གཅིག་ཉིད་རིགས་པ་སྤྲུལ་མས་
རྩོགས་ཟིན་ནས་གང་ཟག་དེའི་དོར་རིགས་པ་ཕྱི་མ་ཐམས་ཅད་གྲུབ་ཟིན་བསྐྱུས་པའི་
གཏན་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་དབུ་ཆད་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ལས་བསྐྱུས་བྱ་གཅིག་ཉིད་ལ་རིགས་པ་མི་འདྲ་
བ་དུ་མ་གསུངས་པ་རི་ལྟར་ཡིན་^②སྐྱམ་ན། དེ་ནི་གྲོལ་བ་སོ་སོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ།

གཟུར་གནས་ནམ་དཔྱིད་དང་ལྟན་པ་དག་ལེགས་པར་དཔྱིད་ཅིག ། ཅེས་བྲིས་འདུག་པ།
 ཐལ་འགྱུར་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། རྟེན་ཆེན་ལས། ^①ཐེག་ཆེན་པས་སྟོང་ཉིད་རིགས་པའི་
 རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྟོན་སྟོན་ཉོགས་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྟོན་གྲོས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་
 ཤིང་། ཐེག་དམན་གྱིས་རིགས་པ་མདོར་བསྐྱུས་ཅམ་གྱིས་ཉོགས་པས། ཐེག་ཆེན་ལྟར་
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྟོན་གྲོས་མི་རྒྱས་པ་གསུངས་པ་ལ། བྱེད་གྱིས་ཐེག་ཆེན་དབང་པོ་རྟལ་བ་
 དང་། ཐེག་དམན་དབང་པོ་རྟོ་བར་ཐལ་བར་འཕེན་པ་ནི། བྱེད་རང་སྟོན་གྲོས་ཤིན་ཏུ་ཅིང་
 པའི་བབ་ཅེས་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྟོན་གྲོས་རྒྱས་པ་བས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྟོན་གྲོས་མི་
 རྒྱས་པ་དབང་པོ་རྟོ་བར་འཕངས་འདུག་པའི་བྱིར། བྱེད་ལྟར་ན། བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་
 བ་དང་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྟོན་གྲོས་རྒྱས་མི་རྒྱས་དང་། དབང་པོ་
 རྟོ་རྟལ་གྱི་བྱེད་པར་མེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མདོར་སུམ་དུ་ཉོགས་
 པར་མཆུངས་ཤིང་། ཉོགས་བྱའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་དང་ཆང་མ་ཆང་དང་རྒྱས་
 བསྐྱུས་གྱི་དབྱེ་བ་མེད་པར་ཁས་སྦངས་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ།

དེས་ན་ཐེག་ཆེན་པས་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྟོན་སྟོན་ཉོགས་པ་
 དང་། ཐེག་དམན་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིགས་པ་མདོར་བསྐྱུས་ཅམ་གྱིས་ཉོགས་པར་རང་
 འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ^②ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་གསལ་བར་
 བྱ་བའི་བྱིར། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་པ་ཡང་རིགས་པ་ཉིད་དེ། རྒྱས་པར་བསྟན་པར་
 བརྗོད་པར་འདོད་པའི་བྱིར། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་མདོར་
 མཆོན་པ་ཅམ་དུ་བྱད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྟོན་གྲོས་རྒྱས་མི་
 རྒྱས་སྟོན་པ་སྟོང་བ་རྟུས་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྟོན་སྟོན་བཞག་པ་ལ་ཡང་། བྱེད་ཀྱི་དགག་པ་དེ་
 མི་འདུག་སྟེ། ཐེག་ཆེན་པ་སྟོན་གྲོས་རྒྱས་པས་བསྐྱལ་བ་གྲངས་མེད་གཉིས་སུ་བདེན་

འཛིན་མ་སྤངས་པར་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་ས་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་གོམས་པ་བསྐྱངས་
 བས་སངས་རྒྱས་ལྷུང་དུ་ཐོབ་ལ། བཙུན་འབྲུས་ཤིན་ཏུ་འབར་བའི་ཉན་ཐོས་སློབ་པས་
 ཆེ་གསུམ་ལ་བདེན་འཛིན་སྟོང་རྒྱས་ཀྱང་། སྤར་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོག་ས་ལམ་
 ནས་ཞུགས་ཏེ། བསྐྱལ་པ་གྲངས་མེད་མང་པོར་ཆོག་ས་གསོག་དགོས་པས་སངས་
 རྒྱས་ཐོབ་པ་ལ་དུས་ཤིན་ཏུ་རིང་བའི་ཕྱིར། ཁྱོད་རང་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཉླག་ས་བྱའི་སྟོང་
 ཉིད་ཐེག་དམན་ཀྱི་ཉླག་ས་བྱའི་སྟོང་ཉིད་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པར་འདོད་པ་ལ་ཡང་
 འཁོར་གསུམ་ཡིན་ནོ། །ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཉླག་ས་བྱའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཐེག་དམན་ཀྱི་ཉླག་ས་
 བྱའི་སྟོང་ཉིད་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཆོག་ས་ལམ་པ་
 དབང་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་བསྐྱོམས་པས་ཆེ་གསུམ་ལ་བདེན་འཛིན་སྟོང་རྒྱས། ཐེག་ཆེན་
 ཆོག་ས་ལམ་པ་དབང་རྣམས་ཀྱིས་བདེན་འཛིན་སྟོང་བ་ལ་བསྐྱལ་པ་གྲངས་མེད་གཅིག་ཏུ་
 སྟོང་ཉིད་བསྐྱོམ་དགོས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས། བསྐྱལ་བྱ་གཅིག་ཉིད་གང་ཟག་གཅིག་གིས་རིགས་པ་མི་འདྲ་བ་
 དུ་མའི་སློན་ནས་ཉླག་ས་ཞེས་པ་ཡང་རིགས་ལམ་དང་འགལ་ཏེ། བསྐྱལ་བྱ་གཅིག་ཉིད་
 རིགས་པ་སྤྲུམས་ཉླག་ས་ཟེན་ནས་གང་ཟག་དེའི་ངོར་རིགས་པ་ཕྱི་མ་ཐམས་ཅད་བྱལ་
 ཟེན་བསྐྱལ་བའི་གཏན་ཆོག་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གྲིས་པ་ཡང་སློབ་གྲོས་ཤིན་ཏུ་ཅིང་
 བ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པས་བདེན་མེད་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་
 པའི་སློན་ནས་མ་ཉླག་ས་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སློན་ཡོད་ལ། ཉླག་ས་
 པར་ཁས་སྤངས་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་སྤངས་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
 སློབ་དཔོན་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སློན་ནས་གཏན་
 ལ་པལ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེས་སྟོང་ཉིད་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སློ་

ནས་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས། འདོད་ན། དེ་ལྟར་གཏན་ལ་པབ་པའི་མདོ་དང་
བསྟན་བཅོས་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་རྒྱས་པར་སྟོན་པའི་མདོ་
དང་བསྟན་བཅོས་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཏ་ཅང་ཐལ་ལོ། །

ཡང་བྱེད་ཀྱིས་གྲུབ་དོན་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། ^①རྒྱལ་ཆེན་ལས། དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་རྟོགས་པ་དང་བྲལ་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྤང་པོ་ལ་བདེན་པར་དམིགས་པས་
སྟོ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མཆན་ཉིད་རྟོགས་པ་
རྟོགས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཕྱང་བྲངས་ནས། དེ་འགོག་པ་ན།
^②གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མཆན་ཉིད་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དང་། ཀྱན་
བརྟགས་པའི་གཞི་ནི་འོག་ནས་འགོག་པར་འགྱུར་ལ། སྤང་པོ་གདགས་གཞི་དང་། གང་
ཟག་བརྟགས་ཆོས་སུ་བྱེད་པ་ནི་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་གྱི། ཐལ་འགྱུར་
པའི་ལུགས་གཏན་མིན་ཏེ། ལུགས་འདི་ལ་སྤང་པོ་གང་ཟག་ཏུ་བརྟགས་པའི་རྒྱ་དང་།
སྤང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་ཏུ་བརྟགས་པ་དང་། སྤང་པོ་ཉི་བར་སྦྱང་བྱ་དང་། གང་ཟག་
ཉི་བར་ལེན་པ་པོ་ཡིན་པ་སོགས་ཤིང་རྟེན་ཡན་ལག་དང་། ཤིང་རྟ་གཉིས་ཀྱི་དཔེའི་སྟོ་
ནས་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་པར། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་རྟོགས་
པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། ^③བདག་ཏུ་བརྟགས་པའི་རྒྱ་སྤང་པོ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
དང་། དེ་ཆེ་དེ་ཡི་ཡན་ལག་ཆོགས་གནས་ནམས། །ཤིང་རྟ་ཉིད་འགྱུར་ཤིང་རྟ་དང་བདག་
མཆོངས། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར། ཇི་ལྟར་ཡན་ལག་ཆོགས་ནམས་ལ། །བརྟེན་ནས་ཤིང་
རྟ་བརྟོན་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་སྤང་པོ་ནམས་བརྟེན་ནས། །ཀྱན་རྟོག་སེམས་ཅན་ཞེས་
བྱའོ། །ཞེས་པའི་མདོ་ཁྱངས་སུ་བྲངས་ནས། དེ་བཞིན་ཏུ་བདག་སྤང་པོས་རྒྱར་བྱས་ནས་
བརྟགས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡང་། སྤང་པོ་ཆོགས་པ་ཅམ་ཡིན་པར་མི་རུང་ངོ་། །ཞེས་

པ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ཕྱང་གཉིས་གདགས་གཞི་དང་བཏགས་ཆོས་སུ་གཏན་ནས་མ་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་པས་ཀྱང་གཞོད་དེ། ཕྱང་པོ་གང་ཟག་གི་གདགས་གཞི་
ཡིན་ན། ཕྱང་པོ་གང་ཟག་གི་བདེན་འཛིན་གྱི་དམིགས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཤིང་། དེ་
ཉིད་གཞུང་འདིར་ཡང་ཡང་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གྲིས་འདུག་པ་འདི་རྣམས་ནི། རང་
ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་འབྲེག་པར་བྱེད་པའི་མཆོན་ཐོགས་ཏེ་པ་རོལ་པོ་ལ་བརྟེན་པར་རྫོམས་ནས།
རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་འབྲེག་པར་བྱེད་པ་དང་མཆུངས་ཏེ། འདི་ལྟར། གང་ཟག་དེ་རང་གི་ཕྱང་པོ་
ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་དེའི་ཆེ། གང་ཟག་དེའི་ཕྱང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་དེའི་གདགས་གཞི་ཡིན་
ལ། དེའི་ཆེ་དེའི་ཕྱང་པོ་ལྔ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་ཅེས་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་
གསལ་གཉིས་དངོས། གཞན་ཡང་བསལ་བ་དེར་ཐལ། རང་འབྲེལ་ལས། བདག་ཏུ་བཏགས་
པའི་རྒྱ་ཕྱང་པོ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། བདག་ཕྱང་པོས་རྒྱར་བྱས་ནས་བཏགས་
པའི། ཞེས་པའི་ལུང་གཉིས་པོ་དེས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་ཏུ་བཏགས་པའི་རྒྱ་
ཞེས་པའི་ཆིག་བྱར་གྱི་རྒྱ་ཞེས་པ་དེ་གཞིའི་དོན་དང་། ❶ བདག་ཕྱང་པོས་❷ རྒྱར་བྱས་ནས་
ཞེས་པ་ཡང་བདག་ཕྱང་པོས་གདགས་གཞིར་བྱས་ནས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞི་
དང་རྒྱ་གཉིས་སྐད་དོད་གཅིག་གི་སྟངས་བཤད་དུ་ཡོད་པས། གཞུང་མང་པོར་དེ་གཉིས་
དོན་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་མང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར། འདིར་ཡང་དེ་ལྟར་མཛད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། གང་ཟག་ཕྱང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཕྱང་པོ་གང་ཟག་གི་གདགས་གཞི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས་སོ། །གཞན་ཡང་། ཁྱོད་
ཀྱི་རིགས་པའི་གཞོད་བྱེད་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། གང་ཟག་གི་གདགས་གཞི་ཡིན་ན། གང་
ཟག་གི་བདེན་འཛིན་གྱི་དམིགས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱུང་པ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཀྱང་བསྐྱབ་
མི་རུས་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱིས་❸ དེས་ན་རོང་སྟོན་སྤྱོད་པའི་སེང་གའི་ལུགས་འདི་ལ། ཐོག་

མར་ཕུང་པོ་དམིགས་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་གཞི་མེད་ལ་ངའོ་སྙམ་དུ་བཟུང་བ་ནི་ངར་འཇིན་
ལྟན་སྐྱེས་ཡིན་པས། དེའི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་ང་ཙམ་དེ་ཉིད་གང་ཟག་གི་གདགས་གཞི་དང་།
འཇིག་ལྟ་ལྟན་སྐྱེས་གྱི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་པར་བཞེད་པ་ཉིད་གཞུང་གི་དགོངས་པར་སྒྲུང་
ངོ་། །ཞེས་བྲིས་འདུག་པ། འོ་ན། ཐོག་མར་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་གཞི་མེད་ལ་ངའོ་སྙམ་
དུ་འཇིན་པའི་སློ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཆོས་ཅན་དེ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཕུང་པོ་དེ་ངར་འཇིན་ལྟན་སྐྱེས་གྱི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པ་གང་ཞིག །དེ་ངར་འཇིན་ལྟན་སྐྱེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

གཞན་ཡང་། དེའི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ང་ཙམ་ཞེས་པ་དེ། ངར་འཇིན་ལྟན་
སྐྱེས་གྱི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ང་ཙམ་ལ་བཞེད་པ་ཡིན་ནམ། ཐོག་མར་ཕུང་པོ་ལ་
དམིགས་ནས་གཞི་མེད་ལ་ངའོ་སྙམ་དུ་འཇིན་པའི་སློ་དེའི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ང་
ཙམ་ལ་བཞེད་པ་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ངར་འཇིན་ལྟན་སྐྱེས་དེ་ཐོག་མར་ཕུང་པོ་ལ་
དམིགས་ནས་གཞི་མེད་ལ་ངའོ་སྙམ་དུ་འཇིན་པའི་སློ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲ་བའི་སློ་དེ་
ངར་འཇིན་ལྟན་སྐྱེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། ངར་འཇིན་ལྟན་སྐྱེས་ཆོས་
ཅན། གཞི་མེད་ལ་ངའོ་སྙམ་དུ་འཇིན་པའི་སློ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ང་ཙམ་ལ་
དམིགས་ནས་ངའོ་སྙམ་དུ་འཇིན་པའི་སློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དུ་
གྱུར་པའི་ང་ཙམ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་གང་ཞིག །ཁྱོད་ངའོ་སྙམ་དུ་འཇིན་པའི་སློ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གཉིས་དོན་གྱིས་དངོས། ཉགས་དང་པོ་དེར་ཐལ། ཅུ་བར་འདོད་
པ་གང་ཞིག །ཐོག་མར་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་གཞི་མེད་ལ་ངའོ་སྙམ་དུ་འཇིན་པའི་སློ་
དེའི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ང་ཙམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ཡིན་ན། ཐོག་མར་

ཡུང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་གཞི་མེད་ལ་ངའོ་སྙམ་དུ་འཇིན་པའི་སློ་ཆོས་ཅན། བྱོད་རང་གི་
 དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ང་ཙམ་ལ་དམིགས་ནས་ངའོ་སྙམ་དུ་འཇིན་པའི་སློ་ཡིན་པར་
 ཐལ། བྱོད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ང་ཙམ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །བྱོད་ངའོ་སྙམ་དུ་
 འཇིན་པའི་སློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གཉིས་དངོས། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་
 ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཡང་བྱོད་ཀྱིས། མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་དང་།
 འདི་ནས་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་གཉིས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་ན་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཐ་
 དད་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནམ། གང་ཟག་སོ་སོ་ལ་སོ་སོར་ཡོད་པ་ཡིན། ཞེས་བྲིས་འདུག་པ།
 བྱོད་རང་མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་དང་། འདི་ནས་བཤད་པའི་ཉོན་
 མོངས་གཉིས་ཐ་དད་དུ་མེད་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནམ། ཐ་དད་དུ་ཡོད་པར་འདོད། དང་པོ་
 ལྟར་ན་མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་འཁོར་གསུམ་བྱོད་
 རང་ལ་ལོག་གོ། ཁྲིཀ་ཆེན་དུ་ཐེག་དམན་དག་བཙུག་པས་ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པ་དང་། མངོན་
 ཉོགས་རྒྱན་དུ། གཟུང་དོན་ཉོག་པ་སྤང་ཕྱིར་དང་། །འཇིན་པའང་མི་སྤྲོད་ཕྱིར་དང་
 བྱི། །ཞེས་རང་རྒྱལ་ལམ་གྱིས་གཟུང་བ་ལ་བདེན་ཞེན་གྱི་ཉོག་པ་སྤྲོད་རྒྱས་ཀྱང་། འཇིན་
 པ་ལ་བདེན་ཞེན་སྤྲོད་མི་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་སེལ་
 བའི་ལན་དུ། མངོན་ཉོགས་རྒྱན་གྱི་གཞུང་དེའི་དོན། སྤྲོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོའི་
 ལྷགས་ལ། རང་རྒྱལ་ལམ་གྱིས་སེམས་ཙམ་པ་ལྟར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རིགས་པས་བཀག་
 པའི་དོན་གོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་འཇིན་པའི་ཉོག་པ་སྤྲོད་རྒྱས་ཀྱང་།
 ཞེས་པ་བདེན་པར་འཇིན་པའི་ཉོག་པ་སྤྲོད་མི་རྒྱས་པའི་དོན་ཡིན་གསུངས་པ་ལ། ❶ བྱོད་
 ཀྱིས་གཞུང་དེའི་དོན་སེམས་ཙམ་པའི་ལྷགས་ཡིན་པར་ཐལ། སེང་གེ་བཟང་པོ་ལ་
 སོགས་པའི་འགྲེལ་པའི་ལྷགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྲིས་འདུག་པ། མངོན་སྙམ་དུ་

བསྟོན་ཏམ་འདི་ལྟ་བུ་མཁས་པ་གཟུར་གནས་ནམས་གྱིས་མཐོང་ན་ཤིན་ཏུ་ཁྱིལ་བའི་
གནས་སུ་འདུག་སྟེ། འདིའི་བྱ་བ་པ་རྟེན་འདི་འགོ་མཐུག་གང་དུ་ཡང་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་
མེད་ཅིང་། དབུ་སེམས་གྱི་བྱ་བ་མཐའི་རྒྱས་ཅུང་ཟད་ཡོད་པ་སྤྱི་ཡོད་འདི་འདྲ་བའི་བྱ་བ་
པ་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །འདིར་སྤྱོད་པ། ལྷན་དབང་གཉིས་པ་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་བས། །ལྷན་
པས་གསུངས་པའི་མདོ་དང་རྒྱད་སྟེང་དོན། །ལྷན་དབང་དགོངས་པ་རྗེ་བཞེན་བཀའ་བ་
ལ། །ལྷན་པའི་དབང་པོ་ཉིད་དང་མཚུངས་པར་ནི། །གངས་ཅན་ཕྱིས་བྱོན་མཁས་བྱ་བ་
ཀྱན་གྱིས་བསྟོད། །ཚུལ་འདི་མ་བཟོད་དམ་པའི་མགོན་ཉིད་ལ། །སྟོན་པར་བྱེད་པ་བསོད་
ནམས་མིན་པའི་ལས། །ལྷ་སྤྱོད་སེང་གུར་རྩོམས་ནས་མ་གསོག་པར། །དམ་པའི་མགོན་
ལ་སྟོང་ནས་དད་པར་རིགས། །ཞེས་སེམས་བསྐྱེད་དང་པོའི་སྐབས་ཀྱི་ལོག་རྟོག་བསལ་
དགོས་པ་རྣམས་བསལ་བྱེད་ཏོ། །

སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་དགོས་མེད་ཀྱི་དགག་པ་རེ་
བྱས་འདུག་ནའང་། ལན་དགོས་པར་མི་འདུག །སེམས་བསྐྱེད་བཞི་པའི་སྐབས་སུ། ཁྱེད་
ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ་དུ། ^①ཟད་པའི་དོན་ཡང་ས་དེའི་སྤང་བྱར་བྱུར་པའི་བདེན་འཇིན་གྱི་ས་
བོན་སྤངས་པ་ཡིན་གྱི་ཐམས་ཅད་ཟད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ལས་ཀྱང་འཇིག་ལྟ་ལྟན་
སྤྱོད་ཡོད་པར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་སྤྱོད་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་
གནས་ལུགས་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་། གང་ཟག་ལ་བདེན་པར་འཇིན་པའི་བདེན་
འཇིན་མདོན་གྱར་དུ་ཡོད་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ནི་དོ་མཆར་ཆེ་སྟེ། ལྷན་མཐའ་
ངན་པ་འདིས་གོང་འོག་ཀྱན་ཏུ་བྱ་བ་འདུག་གོ །ཞེས་བྲིས་ཤིང་། དེའི་གོང་དུ། ^②ཆོས་
ཀྱི་བདེན་འཇིན་ཟད་པར་གསུངས་པའི་དོན་ནི། དོ་བོ་ས་དང་པོ་ནས་སྤངས་སུ་བྱེད་
ཀྱང་འདིར་གནས་ངན་ལེན་ཟད་པ་སྟེ་སྤངས་བཤད་པ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་བེད་པ་ནི་མི་

འཐད་དེ། ས་བཞི་པར་ཚེས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་གྱི་གནས་ངན་ལེན་ཟད་པར་ཁས་སྦངས་
 པའི་གནས་ངན་ལེན་དེ་ཚེས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱི་ས་བོན་ལ་བྱེད་དམ། བག་ཆགས་
 ལ་བྱེད་པ་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ས་དང་པོ་ནས་ཚེས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཟད་པར་
 བྱེད་རང་གིས་ཁས་སྦངས་པས། དེའི་ས་བོན་ཡང་སྦངས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ།
 ས་དང་པོར་གནས་ངན་ལེན་མ་ཟད། ས་འདིར་གནས་ངན་ལེན་ཟད་པར་ཁས་སྦངས་
 པ་དང་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། ས་བཞི་པར་ཤེས་སྒྲིབ་ཟད་པར་ཐལ། དེར་
 ཚེས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱི་བག་ཆགས་ཟད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན།

ཤེས་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྦངས་པའི་བྱང་སེམས་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་ངོ་མཆོར་ཆེལོ། །

སེམས་བསྐྱེད་ལྟ་པའི་སྐབས་སུ། དགག་པ་གཅིག་གིས་འདུག་པ་ནི། གོང་ལོག་
 གི་ལན་རྣམས་ཀྱིས་ཁེགས་པར་འདུག་པས་མ་གྲིས། སེམས་བསྐྱེད་དུག་པའི་སྐབས་ཀྱི་
 བྱེད་ཀྱི་དཀའ་འབྲེལ་ལས། ^①གསུམ་པ་བཤད་བྱའི་སྟོང་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གཉིས་
 ཉེ། ཐུན་མོང་ཐེག་པའི་རྟོགས་བྱའི་སྟོང་ཉིད་བཤད་པ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྟོགས་བྱའི་སྟོང་
 ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཉེ། ཉེན་འབྲེལ་ཚེས་ཀྱི་བདག་མེད་སྒྲོས་སུ་
 བཤད། ཉེན་འབྲེལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ།
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལྷང་ལས་གསུངས་པའི་ཚུལ། བསྟན་བཅོས་སུ་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་ཚུལ། དེ་
 ཉིད་གཞུང་འདིར་རིགས་པས་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །ཞེས་ས་བཅད་བྱས་ནས། དང་པོ་ས་
 བཅུ་པའི་མཉམ་ཉིད་བཅུ་གསུངས་པའི་མདོས་བསྟན་པ་དང་། གཉིས་པ་རྩ་ཤེས། བདག་
 ལས་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅད་གཅིག་གིས་བསྟན་པ་དང་། གསུམ་པ་ལ། ཐལ་རང་
 གི་རིགས་པ་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་བཤད་འདུག་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་བྱའི་སྟོང་ཉིད་
 དང་། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་བྱའི་སྟོང་ཉིད་ལ་རྟོགས་དཀའ་སྦྱེའི་བྱང་པར་དང་། ལྷ་རགས་

ཀྱི་བྱང་པར་ཡོད་པ་ནང་འགལ་ཏེ། ཇི་ལྟར་འགལ་ན། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྟོགས་བྱའི་སྟོང་ཉིད་
ལ་སྤྲ་རགས་ཀྱི་བྱང་པར་མེད་པར་ཐལ། མཐའ་བཞི་དང་བུལ་བའི་སྟོང་ཉིད་ལས་སྤྲ་བའི་
སྟོང་ཉིད་ནི་ཐེག་ཆེན་པས་ཀྱང་མི་བཞེད་ལ། དེ་ཉིད་ཐེག་དམན་དང་ཐུན་མོང་བའི་རྟོགས་
བྱའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། བདག་ལས་མ་ཡིན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་
བསྟན་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་དེའི་རྟོགས་བྱའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱིང་རང་གིས་
ཐུན་མོང་ཐེག་པའི་རྟོགས་བྱའི་སྟོང་ཉིད་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་གཏན་ལ་དབབ་ཚུལ། བདག་
ལས་མ་ཡིན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་གིས་བསྟན་པར་འདོད་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། ཐུན་མོང་ཐེག་པའི་རྟོགས་བྱའི་སྟོང་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དང་།
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་རྟོགས་བྱའི་སྟོང་ཉིད། ^①བདག་
མེད་འདི་ནི་འགྲོ་བ་རྣམ་དགོལ་བྱིར། །ཆོས་དང་གང་ཟག་དབྱེ་བས་རྣམ་གཉིས་
གསུངས། །ཞེས་པས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྟོང་ཉིད་ལ་བཤད་པ་དང་། དེ་གཉིས་ལ་
རྟོགས་དཀའ་སྟེ་བྱང་པར་ཡོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་
པའི་བདག་མེད་གཉིས་པོ་དེ། ཐུན་མོང་ཐེག་པའི་ཡང་རྟོགས་བྱའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཡིན་པའི་
བྱིར། རྟོགས་དེར་ཐལ། ཐུན་མོང་ཐེག་པའི་རྟོགས་བྱའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ལ་གཉིས་སུ་འབྱེད་
རིགས་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དངོས།

ཡང་། དགག་བྱ་ཆད་འཛིན་ཀྱི་སྐབས་སུ། རྟེན་ཆེན་ལས། ^②སྟོབ་དཔོན་ལེགས་
ལྷན་འབྱེད་ཀྱིས་བྱེ་དོན་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་སོགས་གསུམ་དུ་ཁས་ལེན་པར་
གསུངས་པ་དང་། དེས་^③སྟོ་ལ་སྒྲུང་བའི་དབང་གིས་གཞག་པ་མ་ཡིན་པའི་སྟོད་ལུགས་
ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་^④གསུངས་པ་ལ། བྱིང་ཀྱི་དཀའ་འབྱེད་དུ། ^⑤དེ་ལ་རང་རྒྱུད་པས་སྟོ་ལ་
སྒྲུང་བའི་དབང་གིས་གཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཆོས་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྟོད་ལུགས་ཡོད་པས་

རིགས་པའི་དགག་བྱར་གྱུར་པའི་བདེན་ཆད་དུ་ཁས་ལེན་ཞེས་པ་བྱེད་ལ་འགལ་ཏེ།
ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་ཕྱི་དོན་རང་གི་དོ་བོས་གྲུབ་པ་སོགས་གསུམ་དུ་ཁས་ལེན་ན།
ཕྱི་དོན་སློལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་གཞག་པ་མ་ཡིན་པའི་སྡོད་ལུགས་སུ་ཁས་མི་ལེན་པ་
འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གྲིས་པ་ནི་གནད་མ་བེན་པ་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་
འབྱེད་བདེན་གྲུབ་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་པས་སློལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་གཞག་པ་མ་ཡིན་
པའི་རང་གི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་དོས་ནས་གྲུབ་པ་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་ཀྱང་། སློལ་སྤང་བའི་
དབང་གིས་གཞག་པའི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་བྱེད་ཀྱིས། རང་རྒྱུད་པའི་དགག་བྱ་འགོག་པའི་ཐད་ཀྱི་རྒྱུ་ཆེན་ལ་དགག་
པ་བྱེད་པ་ན། ^①དོན་ཤེས་ཆ་མེད་བཀག་ནས་ཆ་བཅས་སྐྱབ། ཆ་བཅས་ལ་ཆ་དང་ཆ་ཅན་
དོ་བོ་ཐ་དད་པ་བཀག་ནས་དོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་ཅེས་པ་ཡང་མ་བཟགས་བཞིན་དུ་རང་
གར་སྐྱབ་པའམ། ཡང་ན་རང་རྒྱུད་པའི་སྐྱེས་ཆེན་རྣམས་ལ་སྐྱར་པ་འདེབས་པ་སྟེ། རང་
རྒྱུད་པའི་གཞུང་རྣམས་ལས་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་སྐྱབ་པའི་ཆེ། ཆ་དུ་མ་དང་
བཅས་པར་སྤང་བའི་ཏྲགས་ཀྱིས་གཅིག་ཏུ་བདེན་པ་བཀག་བྱེད་ཁེགས་པས་བྱེད་
བྱ་དུ་མ་ཁེགས་པ་ཅ་མ་གསུངས་ཀྱི། བདེན་མེད་བསྐྱབ་པའི་རིགས་པས་མཐར་ཐུག་ཆ་
དང་ཆ་ཅན་དོ་བོ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབ་པ་རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་གང་དུ་འང་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་གྲིས་འདུག་པ། འདི་ནི་བྱེད་རང་གིས་རྒྱུ་ཆའི་དོན་མ་ཉོགས་བཞིན་དུ་ཀྱན་སློང་
ངན་པས་སློབ་ཏྲགས་ནས་སློན་མ་མཐོང་བཞིན་དུ་སློན་འདུག་གོ་ཞེས་སློབ་འདོགས་པའམ།
རྩེ་སྐྱེས་པས་རང་རྒྱུད་པའི་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་སྐྱར་པ་བཏབ་འདུག་གོ་ཞེས་བརྗོད་ན།
སྐྱོན་པོ་རྒྱ་མཆོན་མ་མཐོང་བར་ཆོག་ཅམ་གྱི་རྩེས་སུ་འབྱུང་བ་དག་ལས་ངན་པ་ལ་སྐྱོར་
བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ཆེན་ལས་ནི། ^②གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་

གཉིས་ཀ་ལ་ཆ་མེད་བཀག་པས། དངོས་པོ་ཡིན་ན་ཆ་བཅས་ཡིན་པས་བྱུང་བ་གྲུབ། ཆ་
 དང་ཆ་ཅན་དོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་ན། དེ་གཉིས་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བས་དེ་གཉིས་ལ་འབྲེལ་
 པ་གྲུབ་ལ། དེ་གཉིས་དོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་པ་བཀག་ནས་དེ་གཉིས་དོ་བོ་གཅིག་ཏུ་བསྟན། དེ་
 གཉིས་དོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ངས་པའི་ཆེ་དེ་གཉིས་དོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཡང་སློ་ལ་དོ་བོ་ཐ་དད་དུ་
 སྒྲུང་བས་སྒྲུང་ཚུ་ལ་དང་གནས་ཚུ་ལ་མི་མ་ཐུན་པའི་ཆོས་སུ་བསྟན་ནས། དེའི་རྒྱ་མཚན་
 གྱིས་ཆ་དང་ཆ་ཅན་དོན་དམ་པར་མེད་པར་གསུངས་པ་ལ། བྱེད་གྱིས་བདག་མེད་སྐྱབ་
 པའི་རིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཆ་དང་ཆ་ཅན་དོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་པ་རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་
 གང་དུ་འང་མི་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གྱིས་འདུག་པ། རྒྱུ་ཆེན་ལས། བདག་མེད་སྐྱབ་པའི་
 རིགས་པས་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པར་རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་ལས་གསུངས་ཞེས་གང་དུ་ཡང་མ་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་བྱེད་གྱིས་^①ཆ་དང་ཆ་ཅན་དོ་བོ་གཅིག་པ་དེ་སློ་ལ་སྒྲུང་བའི་
 དབང་གིས་གཞག་པ་མིན་པའི་སྟོང་ལུགས་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་ལ་ཆ་དང་ཆ་ཅན་དོ་བོ་
 གཅིག་ཡིན་པ་གང་ཞིག །སློ་ལ་ནི་ཡིད་ཇི་ལྟར་གཏད་ཀྱང་དེ་གཉིས་དོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་
 པར་སྒྲུང་། ཞེས་གྱིས་འདུག་པ། འོ་ན་སྟོང་པ་དང་ཉེན་འབྱུང་དོ་བོ་གཅིག་ལ་སྐྱར་ནས།
 དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་དོ་བོ་གཅིག་མ་ཡིན་ན། ཐལ་རང་གི་གཞུང་མཐའ་ཡས་
 པ་ལས་དེ་གཉིས་དོ་བོ་གཅིག་ཏུ་གསུངས་པ་སྟོས་ཤིག །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་
 སློ་ལ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་དོ་བོ་གཅིག་པ་སློ་ལ་སྒྲུང་བའི་དབང་
 གིས་གཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་གཉིས་དོ་བོ་གཅིག་
 པ་ཐ་སྟོད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་བྱེད་གྱིས་^②སློ་ལ་ཡིད་ཇི་ལྟར་གཏད་ཀྱང་བདག་དང་
 སྤང་པོ་དོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་བར་ཐལ། དེ་ལ་ཤིང་རྟ་དང་ཤིང་རྟའི་ཆ་ཤས་དོ་བོ་ཐ་དད་དུ་
 སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཕྱི་རོལ་པས་བདག་སྤང་དོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་བའི་སྤང་བ་ལྟ་བུ་སྤང་

པོ་ལ་མ་ལྟོས་པར་བདག་ཡོད་པར་ལྟ་བུ་ཡིན་པས། འཇིག་ལྟའི་གྲངས་སུ་མི་བགྲང་བར་
གཞུང་འདྲིའི་འགྲེལ་པར་གསུངས་པ་ལྟར་དུ་ཁས་སྦྱངས་པ་དང་འགལ་མི་འགལ་སོམས་
ཞིག་ཤིང་སྤྱི་ལོ་འདུག་པ། རྒྱུ་ཆེན་གྱིས། ^①དེའི་ཆེ་དེ་ལ་ཡིད་ཇི་ལྟར་གཏད་པ་ན། ཡིན་
ཚུལ་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་། ལྷང་ཚུལ་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་ལྷང་བ་བསྟོན་དུ་མེད་པས། ལྷ་མ་
བཞིན་དེར་ལྷང་བ་དང་། དེས་སྟོང་པ་གཉིས་ཆོགས་སུ་གཏན་ལ་དབབ། ཅེས་པའི་དོན་
ནི། རང་རྒྱུད་པས་དངོས་སྤྱོད་པ་འགོག་པ་ན། ཆ་དང་ཆ་ཅན་གཉིས་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་
གཅིག་ཡིན་པ་མི་འཐད་དེ། དེའི་ཆེ་ཆོལ་བ་གཉིས་ཀས་ཆ་དང་ཆ་ཅན་ལ་ཡིད་ཇི་ལྟར་
གཏད་པ་ན། ཆོལ་བ་གཉིས་ཀའི་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ལ་དེ་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་ལྷང་
ཡང་། དེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པས་ལྷང་བ་ལྟར་གྱིས་སྟོང་པའི་ལྷ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། བྱེད་ཀྱིས་དེའི་དོན་མ་གོ་བར་ཆ་དང་ཆ་ཅན་ངོ་བོ་
ཐ་དད་དུ་སྒོ་ལ་མི་ལྷང་བར་བཟུང་ནས། སྒོ་སྤྱི་ཙམ་པ་ལ་བདག་ཕྱང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་
ལྷང་བ་དང་། ཕྱི་རོལ་པས་བདག་ཕྱང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་ལྟ་བའི་ལྟ་བུ་པོ་ཕྱང་པོ་ལ་མ་
ལྟོས་པར་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་འདྲིའི་འགྲེལ་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།
བདག་ཕྱང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྒོ་ལ་ལྷང་གི། ཕྱི་རོལ་པས་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་
འཇིན་པའི་ལྟ་བུ་པོ་ཡོད་པས། རྒྱུ་ཆེན་གྱི་བྱ་བ་མཐའ་དེ་ནམས་ལ་གཞོད་པ་ཅི་
ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར།

རྒྱུ་ཆེན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་བའི་དགག་བྱ་ངོས་འཇིན་འགོག་པ་ན། ^②ལྟོ་ལྟོར་ཞབས་
ཞུམ་ལ་བུམ་པ་ཞེས་མིང་དུ་བཏགས་པ་དང་། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་ལ་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པ་ཞེས་མིང་དུ་བཏགས་པ་གཉིས་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་གཞག་པར་
མཚུངས་པར་ཐལ། དེ་ལ་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་གཞག་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་

མེད་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་འདོད་རྒྱལ་གྱི་མིང་དུ་མཚུངས་པར་
འགྱུར་རོ་ཞེས་དང་། རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་མིང་དོན་རྣམས་ནི་ཐ་སྙད་དཔྱད་བྱེད་གྱི་རིགས་
པས་བཅུ་ལ་བའི་ཆེ་རྒྱུད་པར་ནི་ཐལ་རང་གཉིས་ཀ་མཚུངས་ལ། དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་གྱི་
རིགས་པས་བཅུ་ལ་བའི་ཆེ་མི་རྒྱུད་པ་ནི་གཉིས་ཀ་འདོད་ལ་ཞེས་བྲིས་འདུག་པ། རིགས་
པ་འདི་འདྲ་བཏང་ནས། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཙམ་ཁ་པ་འགོག་པར་འདོད་པ་ནི་མཁས་
པའི་བཞད་གད་གྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། ལྷོ་ལྷུང་ཞབས་ཞུམ་ལ་བུམ་པ་ཞེས་མིང་དུ་བཏགས་
པ་དང་། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཞེས་མིང་བཏགས་པ་གཉིས་
མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་དབང་གིས་གཞག་པར་མཚུངས་པར་ཐལ། དང་པོ་དེ་མིང་
གིས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་བཞག་པ་གང་ཞེས། །ཕྱི་མ་དེ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་བུམ་ལྷོ། ལྷོ་ལྷུང་ཞབས་ཞུམ་ལ་བུམ་པ་ཞེས་མིང་དུ་བཏགས་ཀྱི། བུམ་པའི་
གདགས་གཞིར་གྱུར་པའི་ལྷོ་ལྷུང་བའི་ཆ་ཤས་རེ་རེ་བ་དང་། རྫོགས་པ་གང་གི་སྟངས་
ཀྱང་བུམ་པ་བཅུ་ལ་ན་མི་རྒྱུད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བུམ་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར། ཕྱི་མ་ཡང་དེས་རིགས་འགྲེ།

གཞན་ཡང་། དེ་གཉིས་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་མཚུངས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་
ཀ་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དུས་གསུམ་དང་། སྤང་འདས། རྣམ་
མཁའ་ཤོག་གང་ཟག་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། དག་སྟོང་དག །ལྷ་པོ་འདི་རྣམས་ནི་མིང་ཙམ་ཐ་སྙད་ཙམ་བཏགས་
པ་ཙམ་སྟེ། གང་འདི་ལྷ་སྟེ། འདས་པའི་དུས་དང་མ་འོངས་པའི་དུས་དང་རྣམ་མཁའ་དང་
སྤང་ན་ལས་འདས་པ་དང་གང་ཟག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྒྱ་
མཚན་ཅན་གྱི་མིང་དོན་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་གྱི་རིགས་པས་བཅུ་ལ་ན་མི་རྒྱུད་པར་ཐལ་

རང་གཉིས་ཀས་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། ཐལ་འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་འདོད་ཀྱང་། ཐལ་འགྱུར་
བ་ལྟར་ན། རང་རྒྱུད་པས་དེ་ལྟར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ངེད་རང་གཉིས་ཀ་ལ་མཐུན་
གྲུབ་ཡིན། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ཞེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། ^①གཟུགས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིད་ལ་
བརྗོད་པ་དང་། ཆོག་ཏུ་བརྗོད་པའི་ཀུན་བརྟགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་མེད་དོ་ཞེ་ན། དངོས་
པོ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ལ་བརྗོད་པ་དང་། ཆོག་ཏུ་བརྗོད་པ་ལ་སྐྱར་བ་
འདེབས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སེམས་ཙམ་པས་ཀུན་བརྟགས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་
མ་གྲུབ་པར་ཁས་སྐྱངས་པ་ལ། ཀུན་བརྟགས་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་མིང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
ཀྱིས་མེད་པར་འདོད་པ་ཡིན་ན། དངོས་པོ་ལ་སྐྱར་འདེབས་སུ་འགྱུར། ཞེས་མིང་རང་གི་
མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ^②ཅི་སྟེ་གང་ཡང་རུང་བས་
དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཀུན་བརྟགས་པ་དེ་མེད་དེ། དཔེར་ན། ཐག་པ་ལ་སྐྱལ་གྱི་སྒོ་བཞིན་ནོ་
ཞེ་ན་ནི། ཀུན་བརྟགས་པ་དེ་མེད་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལ་རྣམ་པ་འདྲ་བས་སྒོ་གྲོས་འབྲུལ་བས་
ཀུན་བརྟགས་པའི་དོན་མེད་ཀྱང་། ཐ་སྙད་དུ་སྐྱལ་འབྲེལ་བ་ལ་དེ་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་སེམས་ཙམ་པས་བརྟགས་དོན་ཀུན་བརྟགས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་
པར་ཁས་སྐྱངས་པ་ལ། ཐག་ཁ་ལ་སྐྱལ་དུ་བརྟགས་པའི་ཐག་ཁ་སྐྱལ་ཡིན་པ་རང་གི་
མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་ཀྱང་། ཐ་སྙད་དུ་སྐྱལ་འབྲེལ་བ་ལ་སྐྱལ་དུ་བརྟགས་པའི་སྐྱལ་འབྲེལ་
བ་སྐྱལ་དུ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པས་ན། རང་རྒྱུད་པས་
རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རབ་སྒྲོན་མེའི་ལུང་འདི་དག་
རང་རྒྱུད་པས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་པར་སྒྲོན་པའི་ལུང་གསལ་
ཞོས་སུ་བྱང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་དུ་བཞད་པ་ལྟར་གདོན་མི་བ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ།
ལུང་འདི་དག་ནི་སེམས་ཙམ་པས་ཀུན་བརྟགས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་

དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོའི་དོན་དུ་བཀའ་བ་ལ། གུན་བརྟགས་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་
མེད་པ་བཀག་ནས། དེ་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པ་ཡིན་གྱི། དེ་མེད་
པར་འདོད་པ་བཀག་ནས་དེ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། སེམས་ཙམ་
པས་གུན་བརྟགས་མེད་པར་མི་འདོད་པའི་སྤྱིར།

ཡང་ཁྱིལ་ཆེན་ལས། འདྲི་ལྟར་ན་བདེན་འདྲི་ན་ལེགས་པར་ངོས་ཟིན་ན། བདེན་
འདྲི་ན་གཉིས་མིན་པའི་རྟོག་པ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པ་ཤེས་པར་འགྱུར་བས་རྟོག་པས་གང་
བཟུང་ཐམས་ཅད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒྲིད་པའི་རིགས་པས་འགོག་པར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་
ཐམས་ཅད་ལྟོག་པར་འགྱུར་རོ། །དཀོན་བཙུགས་ལས། འོད་སྤངས། གང་ཟག་གི་བདག་
ཏུ་ལྟ་བ་རི་རབ་ཅམ་ནི་སྤྲི། ཞེས་སོགས་དང་། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དུ། གཟུགས་སོགས་
ཡུང་པོ་སྤྲོད་ཉིད་དང་། །དུས་གསུམ་རྟོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ། །སྒྲིད་པའི་འདུ་ཤེས་མི་
མཐུན་སྟོགས། །ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་རྩ་ཤེ་དང་། བཞི་བརྒྱ་པའི་ཡུང་མང་དུ་བྲངས་པའི་
མཐར་། བྱེད་བདེན་པ་ཁོ་ན་དགག་བྱར་བྱས་ནས། བདེན་པར་མེད་པ་དང་། རྟོག་ཡུང་པོ་
གསུམ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་གནས་པར་འདོད་པའི་བྱིར་རོ། །

དེས་ན་ལྟ་བུ་འདི་ནི་འཕགས་པ་ལྟས། དངོས་པོ་མེད་པ་ཉི་ཆེ་ལ། །མྱོངས་པ་
 རྣམས་ནི་ཉི་བར་གནས། །ཁོང་དཔྱལ་དམན་པའི་གནས་ལ་ནི། །སྤྱན་པོ་དེ་དག་འདི་ན་
 གནས། །ཞེས་པའི་ལྟ་བུ་སོང་ཉིན་ཡོད་པས་བག་ཡོད་མཛད་འཆལ་ལོ། །ཞེས་གྲིས་
 འདུག་པ། བྱེད་ཀྱི་དགག་པ་དེ་རྣམས་ལུང་རིགས་ཁས་སྤངས་སོགས་མཐའ་དག་དང་
 འགལ་འདུག་སྟེ། བྱེད་ཀྱིས་རྟོག་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་དང་། དེས་བཟུང་བའི་ཞེན་ཡུལ་
 རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པས་འགོག་པར་ཁས་སྤངས་ཤིང་། དེ་ལུང་རིགས་མཐའ་
 དག་དང་འགལ་བའི་སྤྱིར་ཏེ། བྱང་སེམས་སོ་སྟེང་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དང་།

སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་རྣམས་ཀྱང་རྟོག་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་རྣམས་རིགས་པས་མི་
འགོག་པར་མ་ཟད། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་བསྐྱབ་རྒྱའི་
ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱིད་ཀྱིས་རྟོག་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་འགོག་དགོས་པའི་ཤེས་བྱེད་
དུ་བྲངས་པའི་ལུང་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ནི། སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཟུང་ནས་སྟོང་ན་ཡང་
མཆོན་མ་ལ་སྟོང་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྟོང་པ་བདེན་པར་བཟུང་ནས་སྟོང་ན་
ཡང་མཆོན་མ་ལ་སྟོང་པ་དང་། དཀོན་བཅེགས་ཀྱི་ལུང་གི་དོན་ཡང་། སྟོང་ཉིད་སོགས་
བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པ་བསྐྱོད་ནས་སྟོང་ཉིད་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་ཉླ་
བར་གསུངས་པས། རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་འགོག་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བསྟན་ཅིང་། བྱིད་
རང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དང་། བདེན་པར་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་རྣམ་དག་
མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ལ་གཞོད་པའི་ཕྱིར། རྩེས་བདེན་པ་ཁོ་ན་འགོག་ཅེས་པ་ཡང་།
བདེན་གྲུབ་འགོག་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། རྩེས་བདེན་པ་དང་དོན་དམ་
བདེན་པ་དང་ངོ་མོ་དང་རང་བཞིན་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པས། བདེན་
པ་ཁོ་ན་འགོག་ཅེས་པ་ཡང་འབྲེལ་མེད་ཡིན་ལ། བདེན་གྲུབ་ལ་བཞེད་ན་ཡང་། ཁོ་ན་
ཞེས་པའི་ཆོག་བྱིད་ཀྱི་སྒྲུན་རྟགས་ཡིན་ཏེ། རྩེས་མཐའ་བཞི་དང་། མཐའ་གཉིས་སོགས་
རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ཀ་འགོག་གི། རྟག་ལྟ་ཁོ་ན་འགོག་ཅེས་གང་དུ་ཡང་མ་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། བྱིད་ཀྱིས། དངོས་པོ་མེད་པ་ཉི་ཆེ་ལ། ཞེས་སོགས་བྲངས་ནས། ཞེས་པའི་ལྟ་
བར་སོང་ཉན་ཡོད་པས་བག་ཡོད་མཛད་འཆ་ལ། ཞེས་གསུངས། ཅུ་ཤེར་ལས། ❶ བྱིད་ནི་
རང་གི་སྟོན་རྣམས་ནི། །ང་ལ་ཡོངས་སུ་སྒྱུར་བྱེད་པ། །རྟ་ལ་མདོན་པར་ཞོན་བཞིན་
དུ། །རྟ་ཉིད་བཟེད་པར་གྱུར་པ་བཞིན། །ཞེས་པ་ལྟར་དུ་སོང་འདུག་སྟེ། བྱིད་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན། མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན། གཉིས་ཀ་ཡང་མ་ཡིན། གཉིས་ཀ་མ་

ཡིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བུ་བའི་ལྟ་བ་དེ་རྟག་ཆད་གཉིས་ཀའི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་ལྟ་བ་
 ཡིན། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མེད་པར་ལྟ་བུ་བའི་ལྟ་བ་དེ་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་
 དང་བྲལ་བའི་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་
 ལྟ་བ་དེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་པར་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་ཞེས་ཁས་སྐྱེས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་པར་ཁས་སྐྱེས་པར་སོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
 མདོ་སྟུང་བ་ལས། ^①གང་ཞིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་དེ་ནི་མེད་ཅེས་བྲ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཅུ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཅེས་པས་ཐ་སྟུང་དུ་ཡོད་པར་
 རྟགས་གྱིས་གྲུབ་པས་ཆད་མཐའ་དང་བྲལ། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཅེས་པས་རང་བཞིན་
 གྱིས་ཡོད་པ་དངོས་སུ་བཀག་པས་རྟག་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་
 བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ཁས་སྐྱེས་པར་མ་སོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་ཞེས་སྟོས་
 པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱོད་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་ནི་དངོས་འགལ་
 ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་པ་མིན་ཞེས་སྟོས་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་
 མ་ཡིན་པས་སྟོས་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་
 ཞེས་སྟོས་པར། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་ཞེས་སྟོས་པ་དང་
 དངོས་སུ་འགལ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཡོད་མེད་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་
 མ་གྲུབ་ན། ཁས་སྐྱེས་དངོས་སུ་འགལ་བ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཞན་ཡང་། ཆོས་གང་ལ་ཡང་ཡིན་མིན་གང་དུ་ཡང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྟོ་མི་
 རིགས་པར་ཐལ། ཆོས་གང་ལ་ཡང་ཡོད་མེད་གང་དུ་ཡང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྟོ་མི་རིགས་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོས་བྲལ་ཡིན་ཞེས་པ་དང་། ཡོད་མེད་སོགས་
 བཞི་པོ་གང་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་ཀྱང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྟོ་མི་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་

ཡང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་སྒྲིམ་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྒྲིབ་པ་
སོང་བར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་པ་བཀག་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར། མེད་པ་ལོག་པ་ལས་ཡོད་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་
ལོག་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཅོད་ཆོག་ལས། ❶རང་བཞིན་མེད་པ་
ཉིད་ལོག་ན། །རང་བཞིན་ཉིད་དུ་རབ་གྲུབ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
བྱེད་རང་སྒྲིམ་བཤམ་ཆེན་མོ་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྟོང་ཉིད་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ཞིང་། ཆོས་
ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་བཟུང་ནས་ཆད་ལྟར་འགྱུར། ཞེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ལུང་རིགས་མཐའ་
དག་དང་འགལ་ཏེ། འོ་ན། བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་ཆད་ལྟ་ཡིན་པར་ཐལ།
དེས་དེ་བདེན་པར་མེད་པར་བཟུང་བའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ཁས། འདོད་ན། འཕགས་པའི་
མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་ཆད་ལྟར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་དེ་ལྟ་བ་རྣམ་
དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་སྟོང་གི་མདོ་ལས། ❷དེ་ནས་ཤུ་རིའི་བྱས་སྒྱུན་རས་གཟིགས་ལ་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཟབ་མོ་ལ་རི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དེས་པའི་ལན་དུ། སྤང་
པོ་ལྟ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྣམ་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་
བལྟའོ། །ཞེས་དང་། སྤྱད་པ་ལས་ཀྱང་། ❸ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་ཡོངས་སུ་
ཤེས་གྱུར་པ། །འདི་ནི་ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་མཆོག་སྟོད་པ་ཡིན། །ཞེས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ལྟ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཉམས་ལེན་དང་
སྟོད་པར་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འཇུག་པ་ལས། ❹དེ་ཕྱིར་བདག་དང་བདག་གི་
སྟོང་ལྟ་བས། །རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། ❺བདག་མེད་འདི་
ནི་འགྲོ་བ་རྣམས་དགྲོལ་ཕྱིར། །ཆོས་དང་གང་ཟག་དབྱེ་བས་རྣམ་གཉིས་གསུངས། །ཞེས་

བདག་མེད་གཉིས་བསྐྱེམས་པས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཐོབ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། བྱེད་གིས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་དང་། དགོན་བཅེགས། མདོན་རྟོགས་རྒྱུ།
འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་གྱི་གཞུང་རྣམས་ཀྱི་དོན་གནས་ལུགས་བསྐྱེམ་པའི་ཆེ། ཡོད་མེད་
ཡིན་མིན་བདེན་པར་ཡོད་མེད་སོགས་གང་དུ་ཡང་མི་འཇིན་པ་ཡིན་གྱི། བདག་མེད་པའི་
དོན་བསྐྱེམས་ན་ཡང་ཆད་པའི་མཐར་ལྷུང་བར་བཟུང་འདུག་པ། འདི་ནི་རྒྱ་ཤར་གི་ལུགས་
ཡིན་གྱི། དབུ་མའི་བྲི་ཅམ་ཡང་མི་བྲོ་སྟེ། སྒྲིམ་རིམ་དུ། ཆོས་གང་ལ་ཡང་མི་སེམས་ཅི་
ཡང་མི་རྟོག་པར་བསྐྱེམ་པ་གནས་ལུགས་བསྐྱེམ་པའི་དོན་དུ་འདོད་པ་རྒྱ་ཤར་གི་ལུགས་
བརྗོད་ནས། དེ་ལྟར་བསྐྱེམས་པས་འཁོར་བ་ལས་མི་གྲོལ་ཞིང་། དེས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་
དཀར་པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་གཙོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། སྒྲིམ་རིམ་
ལས།^❶གང་དག་ཅི་ཡང་མི་སེམས་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི་འཁོར་བ་ལས་ཡོངས་སུ་
ཐར་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་བས་ན་ཅི་ཡང་མི་བསམ་མོ། །ཞེས་རྒྱ་ཤར་གི་འདོད་པ་བརྗོད་
ནས། དེ་འགོག་པ་ན།^❷འདི་ལྟར་ཅི་ཡང་མི་བསམ་མོ་ཞེས་སྐུས་ན་ནི་ཡང་དག་པའི་སོ་
སོར་རྟོག་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
རྩ་བ་ནི་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཡིན་པས་ན། དེ་སྤངས་ན་རྩ་བ་བཅད་པའི་ཕྱིར་
འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་རབ་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བདག་མེད་ཀྱི་དོན་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱུད་ནས་
བསྐྱེམ་པ་དང་། བདག་མེད་ཀྱི་དོན་བསྐྱེམ་པའི་ལྷག་མཐོང་དུ་གྱུར་པའི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་
ཤེས་རབ་རྣམས་བསྐྱེམས་པས་ཉོན་མོངས་པ་དང་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཐོབ་མི་རུས་པར་
ཐལ། གནས་ལུགས་བསྐྱེམ་པའི་ཆེ་གང་དུ་ཡང་མི་རྟོག་ཅིང་ཅི་ཡང་མི་འཇིན་པར་བསྐྱེམ་
དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཉེ། ཉིང་ངེ་འཇིན་རྒྱལ་པོ་ལས།^❸གལ་ཉེ་ཆོས་

ལ་བདག་མེད་སོ་སོར་རྟོག་། སོ་སོར་དེ་བཏགས་གལ་ཏེ་བསྐྱོམ་པ་ནི། །དེ་ནི་མྱ་ངན་འདས་
འཐོབ་འབྲས་བྱེད་རྒྱ། །ཞེས་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱུང་
ཅིང་གོམས་པར་བྱས་པས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འཐོབ་པར་གསུངས་ཤིང་། ❶ རྒྱ་གཞན་གང་
ཡིན་དེས་ནི་ཞིར་མི་འགྱུར། །ཞེས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་ལམ་
གཞན་ཀྱིས་ཞི་བ་མྱང་འདས་མི་ཐོབ་པར་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེས་ན་གནས་ལུགས་བསྐྱོམ་པའི་ཆེ། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡང་
ཡང་དབྱུང་པ་ནི་ཐོས་བསམ་གྱི་སྐབས་ཡིན་གྱི། བསྐྱོམ་པའི་ཆེ་ཡུལ་གང་ལ་ཡང་མི་
དབྱུང་པར་འཇོག་སྒོམ་ཁོ་ན་བྱས་ཤིང་། རྟོག་པ་མཆོན་འཇིན་ཡིན་པས་འཆང་རྒྱ་བ་
ལ་གོགས་བྱེད་པས་དགག་པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི། ཉམས་ལེན་
གྱི་གནད་གཏན་མ་ཟེན་པའི་ལོག་པར་ལྟ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་
ཕབ་པ་དེ་ཉིད་བསྐྱོམ་པས་ཉམས་སྲུབ་བར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་
ཕབ་པ་ལས་གཞན་ཞིག་བསྐྱོམ་རྒྱ་ཡིན་ན། ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དགོས་པ་
མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱི་མ་བྱི་མ་
རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་བར་བཤད་པ་དང་ཡང་འགལ་བའི་བྱིར། ཇི་ལྟར་གསུངས་ན།
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ❷ འདི་ན་དང་པོར་ཐོས་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་འབྱུང་། །ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གོམས་ལས་ཡང་དག་དོན་ཡུལ་ཡེ་ཤེས་
འབྱུང་། །ཞེས་དང་། པོ་རྟོ་པའི་གསུང་དོལ་པས་བསྐྱེགས་པའི་བེ་བུམ་ལས་ཀྱང་། ཁ་
ཅིག་ཐོས་བསམ་དུས་ན་རིགས་ ❸ པས། །རང་བཞིན་མེད་པ་གཏན་ལ་ཕབ་ནས། །སྒོམ་
དུས་མི་རྟོག་འབའ་ཞིག་བསྐྱོམ་ཟེར། །དེ་ལྟར་ན་ནི་འབྲེལ་མེད་སྟོང་ཉིད། །ལོགས་སྲུ་
བསྐྱོམ་བྱིར་གཉེན་པོར་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། གནས་ལུགས་ལ་མཉམ་པར་འཛིན་པའི་ཆེ། གནས་ལུགས་དེ་
 ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་གཞན་མི་རྟོག་པ། མི་རྟོག་པ་བསྒྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་ན་ནི་དེད་ཀྱང་འདོད་
 ལ། གནས་ལུགས་བསྒྲུབ་པའི་ཆེ་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་དང་། སོ་སོར་
 དཔྱད་པ་སྒྲུབ་པ་མི་རྟོག་པ་བསྒྲུབ་པའི་དོན་དུ་འདོད་ན་ནི་ཞོར་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། བདག་
 མེད་པའི་དོན་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་དང་། སོ་སོར་བཏགས་པ་ལས་གནས་ལུགས་མངོན་
 སུམ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ཉིད་ཀྱིས་བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་
 བསྐྱེད་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་བསྐྱེད་པར་སྒྲུབ་རིམ་ལས་གསལ་བར་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲུབ་རིམ་ལས། ❶ འདི་ལྟར་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཉིད་ལས། ཡང་
 དག་པ་རིམ་ལྟར་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པའི་མེ་འབྱུང་ན། གཙུབ་ཤིང་གིས་གཙུབ་པའི་མེ་བཞིན་
 དུ་རྟོག་པའི་ཤིང་སྐྱེད་གོ། །ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། ཡིད་བྱེད་སྤངས་པའི་སྒྲུབ་ཀྱིས་བདེན་འཛིན་སྒྲུབ་མི་རུས་ཤིང་། རོ་བོ་
 ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་མི་རུས་པར་སྒྲུབ་རིམ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ❷
 ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོངས་སུ་སྒྲུབ་ཅུང་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དེའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
 རྣམ་ཡང་མི་ལྟོག་ཅིང་། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་རྟོགས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། ཤེས་ཕྱིན་གྱི་
 སྒྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བདག་མེད་གཉིས་ལ་སོ་སོར་རྟོག་
 པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱད་དེ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཡང་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་
 ཀྱིས་གང་ཟག་དང་ཕྱང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རང་རང་གི་གདགས་གཞིའི་
 ལྷན་དུ་བཅུལ་བ་ན་མ་རྟོག་པ་དང་། གདགས་གཞིའི་ལྷན་ནས་མ་དམིགས་པར་དཔྱད་
 ཅིང་རྟོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲུབ་རིམ་ལས། ❸ ཆོས་བདག་མེད་པ་ཡང་འདི་ལྟར་བསྒྲུབ་
 པར་བྱ་སྟེ། ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མདོར་བསྟན་ཕྱང་པོ་ལྟ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་བཙུག་གཉིས་དང་།

ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དོ། །དེ་ལ་ཕྱང་པོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་དང་གཟུགས་ཅན་གང་ཡིན་པ་
 དེ་དག་ནི། དོན་དམ་པར་ན་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལས་གྲུད་ན་མེད་དོ། །དེ་དག་རྩལ་ཕྱ་རབ་ཏུ་
 བཞིག་ལ་རྩལ་ཕྱ་རབ་རྣམས་ཀྱང་ཆ་ཤས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་སོ་སོར་བརྟགས་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ངེས་པར་
 གཟུང་དུ་མེད་པའོ། །ཞེས་དང་། དགོན་ཅོག་བརྟེན་པ་ལས། ^①འོད་སྤངས། སེམས་ནི་
 ཡོངས་སུ་བཅའ་ན་མི་རྟོག་དོ། །གང་མ་རྟོག་པ་དེ་ནི་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་གཟུགས་
 ཅན་དང་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བཅའ་ནས་མ་རྟོག་པ་
 ན་དེ་ལྟར་བསྐྱོམ་པར་གསུངས་པའི་བྱིར།

རྣམ་སྤང་མངོན་བྱང་ལས་ཀྱང་། ^②བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྤྲུགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱད་པ་སྤྱོད་པ་མཆོན་མ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་བསྐྱབ་པར་འདོད་
 པས་འདི་ལྟར་བསམ་པར་བྱའོ། །མཆོན་མ་རྣམས་གང་ནས་བྱང་ངམ། ཅི་བདག་གི་ལུས་
 སམ་བདག་གི་སེམས་བདག་གི་ཡིད་ལས་བྱང་། དེ་ལས་ལུས་ནི་ལས་ལས་སྐྱེས་པ་སྟེ་རྩ་
 དང་ཤིང་དང་བོང་བ་ལྟ་བུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱ་བ་མེད་པ། སྤྱན་པའམ་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་
 ལ་བཟོ་བྱས་པའི་གཟུགས་ལྟ་བུར་བརྟག་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ^③གསང་བ་^④པའི་
 བདག་པོ། སེམས་ལ་ནི་དུས་གསུམ་མེད་དོ། །དུས་གསུམ་དང་བྲལ་བ་གང་ཡིན་པ་
 དེ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མཆོན་མ་དང་བྲལ་བའོ་སྟུང་དུ་བསམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་ལུས་
 དང་སེམས་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱོད་པ་མཆོན་མ་མེད་པའི་རྣལ་
 འབྱོར་ལ་འཇུག་པར་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། དུས་གང་ལ་ཡང་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་གནས་ལུགས་བསྐྱོམ་
 པ་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱིས་གྲོལ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ན་གཉིད་འཁྲུག་པོ་ལོག་པས་ཀྱང་གྲོལ་བ་
 ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡོད་མེད་ཡིན་མིན་སོགས་གང་དུ་ཡང་མི་འཇིན་པས་གྲོལ་བ་འཐོབ་

ན། གཉིད་འབྱུག་པོ་ལོག་པས་ཀྱང་ཡོད་མེད་དང་ཡིན་མིན་སོགས་གང་དུ་མི་འཇིན་པར་
མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རིགས་པ་འདི་ནི་དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་ལས་གསུངས་པ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^①འདིར་གལ་ཏེ་བསམ་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སངས་རྒྱས་ཉིད་སྟེར་བར་བྱེད་པ་
ཡིན་ན། དེའི་ཆེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་སུ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འགྱུར། འདི་རྣམས་ཀྱིས་
ཀྱང་གཉིད་འབྱུག་པོ་ལ་བསམ་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་རབ་ཏུ་འཇུག་ཅིང་འདོད་པའི་དངོས་པོ་
རྣམས་ལ་ཆགས་པ་མེད་ལ། མི་འདོད་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་མེད་
དོ། །ཞེས་དང་། ^②ཟབ་དོན་བསྒྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་
པ་ཡིན་གྱི། ཤིན་ཏུ་གཉིད་ལོག་པའི་སེམས་ནི་མིན་ནོ། །ཞེས་རང་བཞིན་མེད་པ་སོགས་
གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ཅི་ཡང་མི་འཇིན་པར། གཉིད་ལོག་པ་ལྟ་བུའི་ཅིར་ཡང་མི་སེམས་ཅིར་
ཡང་མི་འཇིན་པ་ཟབ་དོན་བསྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། ཟབ་དོན་བསྒྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སེམས་སུ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མེད་ཅིང་སྐྱེ་འགག་ལ་སོགས་པ་
ཡོད་པར་ནི་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། སྐྱེ་འགག་ལ་སོགས་པ་མོ་གཤམ་གྱི་
བྱ་དང་མཚུངས་པར་དོན་བྱེད་རུས་སྟོང་དུ་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་།
བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། ^③གལ་ཏེ་རྣམ་པར་དབྱུད་པ་འདིས་སྐྱེ་བ་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དུ་བཀག་པ་ལས་འདུས་བྱས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་བསྟན་པར་འདོད་ན་ནི་དེའི་ཆེ་སྐྱེ་མ་ལྟ་
བུ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་གྱི། མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ལ་སོགས་པ་དག་གིས་ཉེ་བར་གཞལ་བར་
འགྱུར་བ་ཞིག་ན། ཉེན་ཅིང་འགྲེལ་བར་འབྱུང་བ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་འཇིགས་
པས་དེ་དག་དང་བསྟུན་པ་མི་བྱེད་གྱི། དེ་དང་མི་འགལ་བ་སྐྱེ་མ་ལ་སོགས་པ་དག་དང་ནི་
བྱེད་དོ་ཞེས་དང་། ཆོག་གསལ་ལས་ཀྱང་། ^④འདིར་ཁ་ཅིག་དབྱུ་མ་པ་ནི་མེད་པ་པ་དང་

བྱད་པར་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བའི་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་
 དང་འབྲས་བུ་དང་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་སྦྲ་བ་ཡིན་ལ།
 མེད་པ་བ་^①དག་ཀྱང་དེ་དག་མེད་དོ་ཞེས་སྦྲ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དབྱ་མ་པ་ནི་
 མེད་པ་པ་དང་བྱད་པར་མེད་དོ་ཞེས་སྟོང་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དབྱ་མ་
 པ་དག་གིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་སྦྲ་བ་ཡིན་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་
 ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་འདི་དང་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་
 པར་སྦྲ་བར་བྱེད་དོ། །མེད་པ་བ་དག་གིས་ནི་དེ་ལྟར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་
 པར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་ས་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་
 མེད་པར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཅི་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་འདིའི་དངོས་པོའི་རྣམ་པ་རང་
 བཞིན་གྱི་དམིགས་ནས་དེ་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་ནས་འདིར་འོང་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་འདི་ནས་
 པ་རོལ་ཏུ་འགོ་བ་མ་མཐོང་ནས་འཇིག་རྟེན་འདིར་དམིགས་པའི་དངོས་པོ་དང་འབྲ་བའི་ངོ་བོ་
 གཞན་དག་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དོན་འདི་རྣམས་ནི་མདོ་རྒྱུད་དགོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པ་མཐར་
 ཐུག་པ་དང་། འཕགས་ལུལ་དང་གངས་རིའི་ཁྲིད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་མཐའ་དག་གི་དགོངས་
 པ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་སྦྲ་བ་གྱིས། ^②གང་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་རུང་བ། །དེ་ལ་ཐམས་
 ཅད་རུང་བར་འགྱུར། །གང་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་མི་རུང་བ། །དེ་ལ་ཐམས་ཅད་རུང་མི་
 འགྱུར། །ཞེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་རྒྱ་འབྲས་སོགས་བྱ་བྱེད་
 ཐམས་ཅད་རུང་བ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྟོང་པར་འདོད་པའི་
 ལུགས་ལ་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མི་རུང་བར་གསུངས་པ་དང་། བཀའ་གདམས་སྒྲིགས་བཅ་
 ལས། ^③མི་སྟོན་པ་ལ་ལ་འདི་སྐད་ཟེར། །ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པའི་རང་བཞིན་ལ། །དོན་

དེ་ལ་ལས་དང་རྒྱ་འབྲས་མེད། །ཟས་ཁ་སྒྲོར་གང་བྱུང་རྟོགས་མེད་ཟ། །ཞོ་རྟོགས་བཅས་
 རྣམས་ནི་ཡུང་ཞེས་ཟེར། །ཞེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོང་ཉིད་ཟབ་
 མོའི་དོན་མ་རྟོགས་པ་རྣམས་ལ་ལས་འབྲས་ཀྱི་སྒྲུང་དོར་སོགས་འདུས་
 བྱས་ཀྱི་དགོ་སྒྲོར་ཀྱི་ཉམས་ལེན་བྱ་བ་ཡིན་ཀྱི། དེས་དོན་ཟབ་མོ་རྟོགས་
 ཕྱིན་ཆད་སྒྲུང་དོར་དང་སྒྲུང་བྱ་མི་དགོས་ཞེས་འདོད་པ་སེམས་རང་བཞིན་
 དུ་མི་གནས་པའི་སྒྲོན་པར་གསུངས་ནས། སྒྲུང་ཀྱི་ཡུང་དེའི་མཐུག་ཐོགས་
 ལྷ།^①མི་ཁོ་བོ་དེ་ལས་ཕྱོག་སྟེ་སྤྲ། །ཞེས་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་
 རྟོགས་ནས་སྒྲུང་དོར་སོགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལ་དེས་པ་ཆེར་འགྲོ་བར་
 གསུངས་ཤིང་། རང་བཞིན་ཀྱིས་སྟོང་པའི་དོན་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་
 བརྟགས་མ་དབྱད་པ་ན་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མས་གྲུབ་པ་དང་། དོན་དམ་དབྱེད་
 བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་དབྱད་པ་ན་གདགས་གཞིའི་སྟོང་ན་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ།
 དེ་ཉིད་ལས།^②ཀྱི་མ་དབྱད་སྒྲ་ཆོགས་མཛེས་མཛེས་འདྲ། །ཏ་དབྱད་ན་མི་
 གདའ་ཇི་ལྟར་ལགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོ་ཡེ་ཤེས་སྟེས་ཀྱང་། ཅིར་ཡང་མི་སེམས་ཅིར་ཡང་མི་
 རྟོག་པ་རྒྱ་ཤང་གི་ལྷགས་ཡིན་པ་དང་། རང་གི་ལྷགས་ལ། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་
 རབ་ཀྱིས་བསྒྲོམ་དགོས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ལོ་རྒྱུ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ལྷག་
 མཐོང་སྟེས་པའི་མན་ངག་ལས།^③དེ་ལྟ་བུས་ན་དེ་དག་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་
 རིམ་གྱིས་བསྒྲོམ་པ་ཡིན་ཀྱི། ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པར་བསྒྲོམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ད་
 ལྟ་ཁ་ཅིག་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པ་བསྒྲོམ་ཟེར་བ་དེ་ནི་སྟོན་མིན་གྱི་རྗེས་སུ་སྟོབ་པ་
 ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་།^④རེ་ཞིག་དང་པོར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་བསྒྲོམ་མོ་ཞེས་

ཟེར་བ་དེ་ནི་བདེན་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་ལ། སྟོབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་
ལྷོ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟ་བུས་ན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེད་པར་འདོད་པས་ཡང་དག་པར་
སོ་སོར་རྟོག་པའི་མཆོན་ཉིད་ལྟག་མཐོང་ཐོག་མར་བསྒྲོམ་པར་བྱ་སྟེ། དེས་མཆོན་མ་ཡོངས་སུ་
སྟོང་བར་འགྱུར་རོཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིབ་

གཞན་ཡང་། བ་དམ་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ལྷག་མི་ལ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་
ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱེད་
པའི་ལྟག་མཐོང་བསྒྲོམ་དགོས་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མེད་པ་གནས་
ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། བ་དམ་པས། ❶ སྟོང་ཉིད་ངང་དུ་རིགས་པའི་
མདུང་སྒྲོར་གྱིས། །ལྟ་བུ་ཐོགས་རྒྱགས་མེད་དོ་དེང་རི་བ། །ཞེས་སྟོང་ཉིད་བསྒྲོམ་པའི་ཆེ་
རིགས་པས་དཔྱེད་དགོས་པར་གསུངས་པ་དང་། རྗེ་བཙུན་གྱིས་རས་པ་སངས་རྒྱས་
སྐབས་ལ་གདམས་པའི་གསུང་མགྱུར་ལས། ❷ ཆོས་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྤུ་ཐག་བཅད་ནས་
ནི། །བདག་མེད་གོ་ཡུལ་སོར་རྟོག་ལྟག་མཐོང་ལ། །ཞི་གནས་ངར་འདོན་གྱི་སྟོག་ཐག་
བཟང་པོ་བཏགས། །བྱམས་དང་སྙིང་རྗེས་སྐྱེས་སུ་སྟོབས་ལྡན་གྱིས། །གཞན་པན་
སེམས་བསྐྱེད་གྱི་རྩལ་སྟོབས་དྲག་པོ་ཡིས། །སྟོན་ལམ་རྣམ་དག་གིས་གྱེན་དུ་བྲངས་པ་
ལས། །མཐོང་ལམ་རྣམ་པར་དག་པའི་མདོན་སུམ་དུ། །རྣམ་དག་མཐོང་མེད་གྱི་ལྟག་
མཐོང་རྟོགས་ཏེ་མཆིས། །སྟོར་དོགས་གྱི་རང་མཆོང་དེ་རུ་རིག། མ་ཕྱིན་པར་ནི་སངས་
རྒྱས་ས་རུ་སྟོབས། །མ་བལྟས་པར་ཆོས་སྐྱེད་དུས་མཐོང་། །མ་བསྐྱབས་པར་མདུན་མ་
ལྟན་གྱིས་བྱ་བ། །བྱ་དག་བསྟེན་སེམས་ལ་དེ་ལྟར་ཞོག། །ཅེས་ལྟག་མཐོང་སོ་སོར་རྟོག་
པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་གསུངས་པ་དང་། ❸ དོན་དམ་བདེན་པའི་དབང་དུ་ནི། །བགེགས་ལས་
སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱང་མེད། །ཅེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མེད་པ་དང་། དེ་ལྟར་

གསུངས་པའི་མཐུག་ཐོག་སྤྱི་མཐར་ཐུག་དོན་ལ་དེ་ལྟར་གདལ། །ཞེས་དེ་བཞིན་ཉིད་
གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་གསུངས་པ་དང་། རྗེ་བཙུན་གྲགས་པས་གྱང་། ^② གྲུན་རྫོབ་
ཆད་པའི་མཐའ་ལས་གྲོལ་ལ། དོན་དམ་པར་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པས་མཐའ་ཐམས་ཅད་
ལས་གྲོལ་བ་ལ་དབྱུང་མ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གྲུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པས་ཆད་མཐའ་སེལ་ཞིང་། དོན་
དམ་པར་མ་གྲུབ་པས་ཉག་མཐའ་སེལ་བས་མཐའ་དེ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་ལ་དབྱུང་མར་
གསུངས་པས། དོན་དམ་པར་མེད་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་གསུངས་པ་དང་། གྲུབ་
ཆེན་མི་ཉིད་མན་ངག་ཁོ་ལྟ་ལོ་རྒྱ་བས་བཀོད་པ་ལས། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བཀག་པའི་སྟོང་པ་
བསྐྱོམ་པ་ཡིན་པས་ཟབ་ཟབ་འདྲ་སྟེ་གོལ་ས་ཡིན་ཞེས་མི་རྟོག་པ་བསྐྱོམ་པ་དང་། ཡིད་བྱེད་
བཀག་པའི་སྐྱོམ་གོལ་ས་རུ་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེས་ན་གསུང་རབ་ཆད་ལྡན་མང་པོར། ཅི་ཡང་མི་སྐྱོམ་པ་གནས་ལུགས་སྐྱོམ་པ་
ལྟ་བུར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་དང་། དེའི་བསྐྱུགས་པ་དཔག་མེད་གསུངས་པ་རྣམས་ནི།
བདེན་འཇིན་གྱི་སྟོས་པ་མཐའ་དག་ཞི་བའི་རྣམ་གངས་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་དང་སྟོ་
གཉིས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་སོང་བའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི།
སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་དོན་དམ་བདེན་པ་བསྐྱོམ་པའི་སྟོ་རྣམས་ནི་རྟོག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། སོ་སོ་སྐྱེ་
བོའི་རྟོག་མེད་གྱི་ཤེས་པས་དོན་དམ་བདེན་པ་རྟོགས་པ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་
དོན་དམ་པ་མཐོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁྱོད་གྱིས་^③ དེས་ན་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་གཙོ་བོ་ནི། དོན་དམ་སྐྱབ་
བྱེད་གྱི་རིགས་པ་འགོད་ཚུལ་གྱི་སྟོ་ནས་འཇོག་སྟེ། ལྷ་སྐྱབ་གྱིས་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་
པའི་དམ་བཅའ་གསུངས་པ་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་གྱིས་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རིགས་པ་དང་
ལེགས་ལྡན་འབྱེད་གྱིས་རང་རྒྱུད་གྱི་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ་ལ་ཐལ་རང་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་

ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྒྲ་བ་ནི། སྒྲོ་བ་དཔོན་དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་ཞིབ་ཏུ་མ་བརྟགས་^①པ་
ཡིན་ཏེ། དམ་བཅའ་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱུ་བསྐྱེད་སྤྱོད་ལེགས་ལྡན་འབྲེལ་གཉིས་ཀས་རང་
རྒྱུད་དང་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ཀའི་སྒྲོ་ནས་བསྐྱེད་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་གྲུབ་ན་སོང་། དམ་
བཅའ་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱུ་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱིས་རིགས་པས་བསྐྱེད་སྤྱོད་པ་གང་ཞིག །ལེགས་ལྡན་
འབྲེལ་གྱིས་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རིགས་པས་བསྐྱེད་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་
ཐལ་། བུརྟ་ལེ་ཏུ་ལས། བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་གཏན་ཆོག་ལས་དག་གསུངས་པ་གང་
ཞིག །གཏན་ཆོག་ལས་དག་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆོག་ལས་དག་གིས་བྱུང་བའི་
ཕྱིར། ཕྱི་མ་ཁས། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་ཉིད་ལས། ^②དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་
མེད་དེ། ཞེས་སོགས་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་འབྲེལ་ངག་དེས་དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ལེགས་
ལྡན་འབྲེལ་གྱིས་འབྲེལ་ངག་དེས་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་རྟགས་དཔེ་ཡང་དག་མ་
བརྟོག་པའི་སྒྲོ་ན་བརྟོག་མཛད་པ་ལ། ཆོག་གསལ་ལས། ^③དེ་ལ་གཏན་ཆོག་དང་
དཔེ་མ་བརྟོག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྒྲ་བ་དེ་མི་རིགས་སོ། །^④གཏན་ཆོག་དང་དཔེ་
མ་བརྟོག་པ་མ་ཡིན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་བྱུང་གི། ཞེས་སངས་རྒྱུ་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་
འབྲེལ་ངག་དེས་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་^⑤སྐྱེ་བའི་གཏན་
ཆོག་ལས་དག་བརྟོག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་དེ་རྣམས་ཀྱི་བསྟན་དོན་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྒྲ་ན་སྒྲོ་གཟུ་བོས་ཅི་སྒྲ།

ཅུ་བའི་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཞེས་རབ་སྒྲོ་ན་མེ་ལས། དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱ་མེད་
ལས་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རིགས་པ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་
ལས། ^⑥རྒྱ་མེད་མིན་ཞེས་བྱ་བ་བརྟོག་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ་། ཅི་
ཞིག་ཅེ་ན། དངོས་པོ་གང་དང་^⑦གང་ན་ཡང་། །སྐྱེ་བ་རྣམས་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་

གསུངས་པའི་སྐབས་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་སྟོན་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
དང་། རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་གྲགས་པས་གཞོན་པར་འགྱུར་བའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་སྤང་ངོ་
ཞེས་བྱ་བར་དགོངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཐད་ཀྱི་སྤྱོད་
རས་གཟིགས་ཀྱི་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་ལས། ❶གཞན་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱ་མེད་པ་
ལས་སྐྱེ་བར་བསྐྱབ་པ་དེ་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པས་གཞོན་པར་འགྱུར་བའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
དང་། གྲགས་པས་གཞོན་པར་འགྱུར་བའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱ་
མེད་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་དམ་བཅའ་བསྐྱབ་
པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རིགས་པ་སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ།
རྟོག་གོ་འབར་བ་ལས། ❷དཔེར་བྱས་ན་འཇིག་རྟེན་ན་འོ་མ་ལས་ཞོ་སྐྱེ་བ་ནི་འདོད་ཀྱི། ཞོ་
ཉིད་ཞོའི་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བར་མི་འདོད་པ་བཞིན་དུ། དངོས་པོའི་བདག་ཉིད་ཡོད་པ་
ཡང་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་ཏེ། རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་བྱེད་པ་འགལ་བའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་པ་འདིས་དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་ཐལ་
འགྱུར་ཡང་དག་མ་བསྟན་ན། ❸དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། དེ་དག་གིས་❹སྐྱེ་
བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེ་བ་ཐུག་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་འདིས་ཀྱང་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མ་བསྟན་པར་འདོད་དགོས་པས། ཁྱོད་
རང་གིས་ཁས་སྐྱེངས་པ་དང་ཡང་དངོས་སུ་འགལ་ལོ། །

ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས། ❶དོན་དམ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པའི་བྱེད་པར་ལ། ཚེས་ཅན་དང་།
ཚེས་དང་། དམ་བཅའ་དང་། གཏན་ཆིགས་དང་། དཔེ་དང་། སྦྱོར་དག་གི་བྱེད་པར་ལས་
དང་པོ་ནི། རང་རྒྱུད་པས་ནང་འདུ་བྱེད་ལྟ་བུ་བྱེ་བྲག་ཚེས་ཅན་དུ་འཇིན་ལ། ཐལ་འགྱུར་

བས་དེ་བཀག་ནས་གང་ལ་དགག་བྱའི་ཚེས་དེ་དགག་དགོས་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་
 ཚེས་ཅན་དུ་འཛིན་ཏེ། ལུས་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་
 དེ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གྲིས་འདུག་པ་ཡང་། བསྟོན་ཏམ་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྒྲུང་སྟེ། རང་འདུ་
 བྱེད་ཚེས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་ཆད་ལྡན་གཅིག་ཀྱང་མེད་
 པའི་ཕྱིར་དང་། ཐལ་རང་གཉིས་ལ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཚེས་ཅན་དུ་འཛིན་མི་འཛིན་བྱེད་
 པར་གཅིག་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་རྒྱུད་པས་ཀྱང་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཚེས་ཅན་དུ་
 འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་རབ་སྟོན་མེ་ལས། ^① རང་གི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་དངོས་པོ་རྒྱ་མེད་པ་
 ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཞེས་དང་། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། ^② དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་
 སྟེ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་བུ་བཞིན། ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཚེས་
 ཅན་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལས། ^③ དངོས་པོ་རྣམས་
 བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཞེས་པ་འདིས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཚེས་ཅན་དུ་བསྟན་པའི་
 ཕྱིར། རྟོགས་དོན་ཀྱིས་དངོས། དེས་ན་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ཀྱིས། དངོས་པོ་རྣམས་
 བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཞེས་པ་དང་། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། དངོས་པོ་རྣམས་བདག་
 ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ། ཞེས་པ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཚེས་ཅན་དུ་བསྟན་མ་
 བསྟན་ཀྱི་བྱེད་པར་ཅི་འདུག །སྟོབ་དཔོན་གཉིས་པོ་འདིས། བྱེད་ཀྱི་པ་ནི་མ་བསད།
 སྟོབ་དཔོན་གཉིས་པོ་འདི་ལ་འདི་འདྲ་རང་གི་ཞབས་འདྲེན་མི་མཛད་པར་བྱ། ཚེས་ལ་
 སོགས་པ་བྱེད་པར་གཞན་ལྔ་ལ་ཡང་། བར་ཆད་གཅིག་ཀྱང་མི་འདུག་སྟེ། དགག་མི་
 དགོས་པར་འདུག་པས་རེ་ཞིག་བཞག །

ཡང་བྱེད་ཀྱིས། ^④ ཐ་སྙད་དུ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་དམ་
 བཅའ་ཁས་ལེན་མི་ལེན་ཀྱི་སྟོན་སྐྱེ་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཐལ་འགྱུར་བས་ཀྱང་དུ་བའི་

རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་དུ་སྐྱབ་པ་དང་། རིགས་སད་པའི་ལུས་ངག་གི་རྟགས་
 ཀྱིས་པ་རོལ་པོ་རིགས་སད་པར་སྐྱབ་པ་དང་། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ལུས་ངག་གི་རྟགས་
 ཀྱིས་པ་རོལ་པོ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པར་སྐྱབ་པ་སོགས་གཏན་ཆིགས་དང་དཔེ་ཆོལ་བ་གཉིས་
 ཀ་ལ་མཐུན་སྒྲུབ་དུ་གྱུབ་པའི་སྒྲོ་ནས་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྒྲུབ་དུ་གྱུབ་པའི་སྟེང་དུ་བྱུང་པར་
 གྱི་ཆོས་སྐྱབ་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གྲིས་འདུག་པ་མི་འཐད་དེ། གོང་གི་གཏན་
 ཆིགས་དེ་རྣམས་སྔ་ཆོལ་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས། ཕྱིར་ཆོལ་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་གྱི་
 གྱུབ་མཐའ་སྐྱབ་པ་ཞིག་ལ་གཏན་ཆིགས་དེ་རྣམས་འགོད་པའི་ཆེ་ནི། ཆོལ་བ་གཉིས་ཀའི་
 ལུགས་ལ་མཐུན་སྒྲུབ་དུ་གྱུབ་པའི་ཆོས་མེད་ལ། དངོས་སྐྱབ་པ་ནང་པན་ཚུན་དང་། ཐལ་
 འགྱུར་བ་ནང་པན་ཚུན་དུ་གཏན་ཆིགས་དེ་རྣམས་འགོད་པའི་ཆེ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྒྲུབ་དུ་
 གྱུབ་པ་ཡོད་པ་ནི། ཐལ་འགྱུར་བས་རང་རྒྱུད་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཁས་ལེན་པར་མི་འགྱུབ་
 པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྱུབ་སྟེ། དེའི་ཆེ་ཆོལ་བ་དེ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་ཆོས་ཅན་
 ཆད་མས་གྱུབ་ཚུལ་མཐུན་སྒྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་བས་ནི་ཆོས་ཅན་འཇལ་
 བའི་ཆད་མ་མཐའ་དག་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྱུབ་པའི་ཆོས་ཅན་ཞིག་ལ་ཆད་མར་
 སོང་བར་འདོད། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་གྱིས་ཆོས་ཅན་འཇལ་བའི་ཆད་མ་རྣམས་རང་གི་
 མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྱུབ་པའི་ཆོས་ཅན་ཞིག་ལ་ཆད་མར་སོང་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར། རང་
 རྒྱུད་པ་མན་ཆད་གྱིས་ཆད་མ་གང་ཡིན་ཡང་རང་ངོས་ནས་གྱུབ་པའི་གཞལ་བྱ་ཞིག་ལ་
 ཆད་མར་སོང་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲོ་ལ་
 སྒྲུབ་པའི་དབང་གིས་རང་གི་སྟོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྱུབ་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
 ལྟར་དུ་དབུ་མ་སྒྲུབ་པ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེའི་ཆེ་ཆོལ་བ་དེ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་མཐུན་སྒྲུབ་དུ་གྱུབ་པའི་ཆོས་

ཅན་མེད་དེ། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་པས་བྱེ་བྲག་པའི་ངོར་སྐྱ་
 མི་རྟག་པར་བསྐྱབ་པའི་ཆེ་རྟག་མི་རྟག་གང་གིས་ཀྱང་བྱུང་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་སྐྱ་ཆོས་
 ཅན་དུ་འཛིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། དབུ་མ་པས་དངོས་སྐྱ་བའི་ངོར་མིག་དང་གཟུགས་ལ་
 སོགས་པའི་བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པ་དང་། གངས་ཅན་གྱི་ངོར་བདག་ལས་སྐྱེ་
 བ་མེད་པར་སྐྱབ་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེ་ཡང་སྤྲ་ཆོལ་ཕྱིར་ཆོལ་གཉིས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 འདོད་པ་བདེན་རྩུན་གང་གིས་ཀྱང་བྱུང་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་མིག་སོགས་སྐྱེ་ཅམ་ཞིག་
 ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་པས་ཆོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་མཐུན་སྒྲུང་དུ་བྱུབ་པའི་ཆོས་ཅན་ཡོད་པར་
 ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལ། ཆོག་གསལ་ལས། ❶ དེ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གང་གི་
 ཆེ་འདིར་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་འདོད་པ་དེའི་ཆེ་དེ་ཁོ་ནར་དེའི་རྟེན་ཆོས་
 ཅན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཅམ་གྱིས་བདག་གི་དངོས་པོ་རྟེན་པ་ནི་ཉམས་པར་གྱུར་པ་འདི་རང་
 ཉིད་ཀྱིས་ཁས་སྐྱངས་པ་ཉིད་དོ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དག་ནི་ཐ་དད་པ་
 ❷ ཡིན་ནོ། །ཞེས་དགག་པ་མཛད་པའི་ཕྱིར། དགག་པ་ཇི་ལྟར་མཛད་ན། གོང་གི་སློབ་
 དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ཀྱིས་བཤད་པ་དེ་ནི་དེ་ལྟར་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་འཐད་
 ན། མིག་སོགས་དེ་མིག་སོགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་འཇལ་བའི་ཆད་མ་རང་ཉིད་ལ་གནས་
 ལུགས་དཔྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མར་སོང་བའི་རྟེན་དོན་དང་། གངས་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་དཔྱེད་
 བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་རང་ཉིད་ལ་ཐ་སྙད་དཔྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མར་སོང་བའི་ཡུལ་གྱི་གཞི་མཐུན་
 ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞིག །དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ།
 གངས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་མིག་སོགས་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གཉིས་
 པ་བྱུབ་སྟེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྟེ་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མ་རང་ཉིད་ལ་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མར་སོང་
 བའི་ཡུལ་དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་སྟེ་གནས་ལུགས་འཇལ་བའི་ཆད་མ་རང་ཉིད་ལ་

གནས་ལུགས་འཇལ་བའི་ཚད་མར་སོང་བའི་ཡུལ་གཉིས་ཐ་དད་པ་སྟེ་འགལ་བ་ཡིན་
བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས། ^①རང་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ནི་རང་དབང་ཡིན་ལ། རང་དབང་གི་དོན་ནི་
བདེན་གྲུབ་ཡིན་ཞེས་སོགས་གཞི་མེད་ཀྱི་སྒྲ་བའི་སྒྲོ་ནས་གདུལ་བྱ་བསྒྲུ་བར་མ་བྱེད་
ཅིག །ཅེས་གྲིས་པ་ནི། ལེགས་ལྡན་འབྱེད་སོགས་དབུ་མ་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་སྒྱུར་བ་
འདེབས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། ^②རང་དབང་དུ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཁོ་ན་ཁ་
མ་ཐོབ་མེད་པ། ཞེས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་རང་དབང་ལ་གསུངས་པའི་འབྲེལ་བ་མང་དུ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་རང་གིས་ཐལ་རང་གི་བྱེད་པར་གྱི་རང་ལུགས་འཛོགས་པ་ན། ^③གཉིས་པ་
ལ་གཞི་དང་། ལམ་དང་། འབྲས་བུ་བྱེད་པར་ཅན་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཐ་སྙད་དུ་
གཞན་སྒྲེ་ཁས་མི་^④ལེན་པ་དང་། འདུས་བྱས་དང་མི་བསྒྲུ་བའི་གཞི་མཐུན་ཁས་མི་ལེན་
པ་དང་ལེན་པ་དང་། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་མི་བསྒྲུ་བའི་ཞེས་པར་མི་འདོད་པ་དང་འདོད་
པ་དང་། ཚད་མ་ལ་མཛོན་རྗེས་གཉིས་དང་དེའི་སྟངས་དུ་དཔེ་ཉེར་འཇལ་དང་ལུང་གི་ཚད་
མ་སྟེ་བཞིར་གངས་ངེས་པ་དང་། མཛོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པར་འདོད་པའི་བྱེད་
པར་དང་། ཡང་ལོག་གི་བྱེད་པར་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀ་ལ་འབྱེད་པ་དང་། ཡུལ་ཡུལ་
ཅན་ལ་མི་འབྱེད་པའི་བྱེད་པར་རྣམས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ། ཉན་རང་གིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་
འདོད་པ་དང་། མ་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་བྱེད་པར་དང་། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་སྒྲུང་
མེད་དང་། སྒྲུང་བཅས་སུ་འདོད་པའི་བྱེད་པར་གཉིས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
མཉམ་རྗེས་ཐ་དད་མེད་པར་འདོད་པ་དང་། ཡོད་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཏེ་བྱུང་དུ་སྒྱུར་བ་
དེ་དག་གིས་དང་པོ་རྣམས་ནི་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་། ཕྱི་མ་རྣམས་ནི་རང་རྒྱུད་པ་ཡིན་

ནོ། །ཞེས་བྲིས་འདུག་པ། འདི་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཀག་ན། རང་རྒྱུད་པས་འདུས་བྱས་
དང་མི་བསྐྱུ་བའི་གཞི་མ་ཐུན་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། རང་རྒྱུད་པས་འདུས་བྱས་ཡིན་ན་རྩུན་པ་
བསྐྱུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་བྱབ་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་ཤེ་ལས། ^①འདུ་བྱེད་ཐམས་
ཅད་བསྐྱུ་བའི་ཆོས། །དེས་ན་དེ་དག་རྩུན་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྒྲོན་
མེད། ^②ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་ཀྱང་འདི་ལྟ་སྟེ། འདུས་བྱས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བརྩུན་པ་
བསྐྱུ་བའི་ཆོས་སོ། །དག་སྒྲོང་དག །འདི་ལྟ་སྟེ། མི་བསྐྱུ་བའི་ཆོས་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་
དེ་ནི་བདེན་པའི་མཆོག་གོ། །འདུས་བྱས་དེ་ནི་བསྐྱུ་བའི་ཆོས་ཀྱང་ཡིན། དེ་ནི་རབ་ཏུ་
འཇིག་པའི་ཆོས་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་ཀྱང་། རབ་
འབྱོར། རི་ཅམ་དུ་འདུས་བྱས་པ་དེ་ཅམ་དུ་བརྩུན་ལ། རི་ཅམ་དུ་འདུས་མ་བྱས་པ་དེ་
ཅམ་དུ་མི་བརྩུན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་སྟོགས་གཉིས་ཀ་ལ་གྲགས་
པའི་ལུང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་བསྐྱུ་བའི་ཆོས་འདིས་ནི་འདུ་
བྱེད་ཀྱི་ཆོས་ནི་བསྐྱུ་བའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཡང་དེ་གཉིས་ལ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཆད་མའི་མཆོན་ཉིད་དུ་འདོད་མི་
འདོད་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་སྒྲོན་པའི་ལུང་
རིགས་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡོད་ན་འདི་ལྟར་ཡོད་ཅེས་སྒྲོས་ཤིག །

གཞན་ཡང་། དེ་གཉིས་ལ་ཆད་མ་ལ་མངོན་རྩེས་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པར་
འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པའི་བྱེད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་བས་ཀྱང་ཆད་མ་ལ་
མངོན་རྩེས་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་བས་དཔེ་ཉིད་འཇལ་
དང་། ལུང་གི་ཆད་མ་གཉིས་རྩེས་དཔག་ཏུ་འདུ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་
བས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ལོག་གི་བྱེད་པར་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ།

ཐལ་འགྱུར་བས་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་ཡང་དག་པའི་གཞི་མ་ཐུན་མི་བཞེད་པའི་
 ཕྱིར།^①འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལ་བདེན་ཡིན། ཞེས་ཉིད་ཆོག་སྟོས་པ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་གཉིས་ལ་ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་
 འདོད་པ་དང་། རྟོགས་པ་མེད་པར་འདོད་པའི་བྱད་པར་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་
 ཀུན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཉན་རང་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལ་ཡང་བྱད་པར་
 མེད། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པའི་ཉན་རང་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལ་ཡང་བྱད་པར་
 མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རིགས་ཀྱི་ཐད་ཀྱི་སྤང་བ། ཉི་སྤང་གཉིས་ཀ་ལས་
 ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཉན་རང་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
 རྟོགས་པའི་བྱད་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་ཉན་ཐོས་ལམ་དུ་འཇུག་པ་སྤྱིད་པར་རང་རྒྱུད་
 བས་ཀྱང་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་བས་ཆོས་ཀྱི་
 བདག་མེད་མ་རྟོགས་པའི་ཉན་རང་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་གཉིས་
 ལ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་སྤང་མེད་དང་། སྤང་བཅས་སུ་འདོད་པའི་བྱད་པར་ཡང་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་པས་སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སྟོབ་པ་
 འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་ཀྱན་རྫོབ་སྤང་བར་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱུད་
 བས་སྟོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཉམ་རྗེས་འགལ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་གཉིས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་མཉམ་རྗེས་ཐ་དད་མེད་པར་
 འདོད་པ་དང་། ཡོད་པར་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་ཀུན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 སའི་མཉམ་རྗེས་གཉིས་ལྟོག་པ་ཐ་དད་དུ་འདོད་པར་ཡང་མཚུངས། རོ་བོ་ཐ་མི་དད་
 དུ་འདོད་པ་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྟེ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་རྒྱུད་པས་
 ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཤེས་བྱ་རི་སྟེད་པ་ལག་མཐེལ་དུ་སྦྱ་རུ་

ར་བཞག་པ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས། མཐུན་པའི་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་ནི། །ཞེས་བྱའི་དགྲིལ་འཁོར་ཀྱན་བྱབ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཐལ་འགྱུར་བས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་མཉམ་རྗེས་ཐ་དད་དུ་ཁས་ལེན་པ་མི་འཐད་དེ། དེས་ཐ་དད་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་བེར་ན། དེས་ཐ་དད་ཁས་ལེན་རིགས་པར་ཐལ། ཐ་དད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གྲེ་བྲག་པ་དང་གྲངས་ཅན་ལ་སོགས་སུ་སྟགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལྷགས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། ^①དེ་དགྲེ་ཅུང་བད་ཅུང་བད་ལ་བརྟེན་ནས། །སྟགས་རྣམས་ཀྱི་ལྷགས་ནི་ཐ་དད་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ^②གྲེད་རྒྱ་ས་བོན་གྱི་ལས་ཐ་དད་སྟུ་གྱའི་དབྱིབས་དང་ནི། །ཁ་དོག་རོ་རྒྱས་སྒྲིན་པའི་ཐ་དད་ཁྱོད་ལ་མེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྟུ་གྱ་སྒྲེད་གྲེད་གྱི་ས་བོན་ཐ་དད་པ་ལས་སྟུ་གྱའི་ཁ་དོག་ལ་སོགས་པའི་ཐ་དད་པ་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྒྲོན་གྲངས་ཅན་ལ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། གཞན་ཡང་། ཐ་དད་ཡོད་པར་ཐལ། ^③རྒྱན་ཅན་རྣམས་དེར་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་ཡོད། །ཅེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་རང་འགྲེལ་ལས། ^④རྒྱན་ཅན་གྱི་ཡན་ལག་རྩ་མཉམ་གྱི་སྐད་ཅིག་རྣམས་ལ་རྒྱན་ཅན་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེ་དག་ཕན་ཚུན་ཏེ་གཞན་དང་གཞན་དུ་ཐ་དད་ཅིང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་བོན་དང་སྟུ་གྱ་གཉིས་དུས་ཐ་དད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ^⑤སྟུ་གྱ་ས་བོན་དང་ནི་དུས་མཉམ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་ཁྱོད་རང་གི་^⑥དུས་ཐ་དད་ལ་གཞན་སྒྲེ་མེད་པས་གཞན་སྒྲེ་དགག། །དུས་མཉམ་པ་ལས་སྒྲེ་བ་མེད་པས་གཞན་སྒྲེ་དགག་པའོ། །

དེ་ལ་གཉིས་ཏེ། དགག་པ་དངོས་དང་། ཚོད་པ་སྤོང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཐུ་གུ་ས་
 བོན་སོགས་སོ་ཞེས་བྲིས་འདུག་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་ལོ། །ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས། ^①དེ་ལྟར་
 དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྐྱབ་པའི་སྐབས་སུ། ཆོས་ཅན་གྱི་ཕྱིར་གྲོལ་གཉིས་ཀ་
 ལ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། ཆོས་ཅན་དེའི་གནས་ཚུལ་ལ་དཔྱོད་པའི་སྒོ་རོལ་ཆོས་
 ཅན་དེ་ཉིད་གྲུབ་ན་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ནི་ཐལ་འགྱུར་བའི་རིགས་
 པའི་གཙོ་བོར་སྤང་ཞིང་། གཞན་ཡང་། དབུ་མ་པ་ཡིན་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་
 གྲུབ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་གཞན་ཁས་སྤངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་
 དོན་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་སྐབས་སུ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་མི་
 རིགས་ཏེ། རིགས་ན་ཆོས་ཅན་དངོས་པོ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་སྤྲོད་ཏུ་དགག་ཆོས་རང་
 བཞིན་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་ནས། ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པ་སྐྱབ་དགོས་པ་
 ལས། ཆོས་ཅན་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་སྤྲོད་ཏུ་རང་བཞིན་ཡོད་པ་ལས་ཕྱོགས་གཞན་
 ཁྱོད་ཀྱིས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡང་ཁས་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཆེ་ཆོས་ཅན་གཉིས་
 མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྲིས་འདུག་པ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྐྱབ་པའི་སྐབས་སུ་
 དངོས་པོ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེའི་སྐབས་སུ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཕྱིར་གྲོལ་གཉིས་ལ་མ་གྲུབ་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཆེ་གྲུབ་ན་རང་བཞིན་
 གྱིས་གྲུབ་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་
 པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་དང་གྲོལ་ཕྱིར་གྲོལ་ནམས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
 ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་མེད་
 པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་
 ཡོད་མེད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་

སྐྱབ་པའི་སྐབས་སུ་མ་གྲུབ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས་
པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་སྐབས་སུ་རང་རྒྱུད་
ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཁས་ལེན་རིགས་པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཁས་ལེན་
རིགས་པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་
ཡང་། གོང་གི་བསལ་བ་དེར་ཐལ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་
གཏན་ཆིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤང་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་
ཆིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཡོད་པ་གང་ཞིག །སྤང་བ་བདག་མེད་
དུ་བསྐྱབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་། ཁྱོད་ཀྱིས་ལུང་དོན་
འཆད་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་དེ། དབུ་མ་པ་ཡིན་ན་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྩིས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་
རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་གཞན་ཁས་སྤངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། དབུ་མའི་
ལྟ་བུ་ཁས་ལེན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ་ཡང་ཡིན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་བའི་ངག་བརྗོད་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཞིན་ཏེ་ཉེས་པ་དུ་མའི་ཆོགས་ཀྱི་གནས་སུ་ཉོགས་ཏེ། ཞེས་དབུ་མ་པ་
ཡིན་ན་རང་རྒྱུད་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པར་གསུངས་པ་ལ། དེ་ལྟར་གསུང་བ་པོ་རང་ཡང་
རང་རྒྱུད་ཁས་ལེན་ནོ། །ཞེས་མདོན་སུམ་ལ་བསྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་། ཁྱོད་ཀྱིས་ཕྱོགས་གཞན་ཁས་སྤངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ལ། ཆོས་
ཅན་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་སྟེང་དུ་རང་བཞིན་ཡོད་པ་ལས་ཕྱོགས་གཞན་ཁྱོད་ཀྱིས་རང་
བཞིན་མེད་པ་ཡང་ཁས་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྐྱབ་པ་ནི་མཁས་པའི་བཞད་གད་ཀྱི་
གནས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དབུ་མ་པས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འདོད་དགོས་པ་དང་།

ཆོས་ཅན་ཆད་མས་གྲུབ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ཁས་མི་ལེན་པར་འགྱུར་བས་སྤོང་
རང་གིས། དབྱ་མ་པ་ལ་ཁས་ལེན་ཡོད་པར་ཁས་སྤངས་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་བའི་
ཕྱིར།

ཡང་སྤོང་གིས། ^①དམ་བཅའ་མེད་པ་དང་། གཏན་ཆིགས་མེད་པ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ནི། ལྷ་སྐྱབ་གྱིས། གལ་ཏེ་ངས་དམ་བཅའ་འགའ་ཡོད། །དེས་ན་ང་ལ་སྐྱོན་དེ་
ཡོད། །ང་ལ་དམ་བཅའ་མེད་པས་ན། །ང་ནི་སྐྱོན་མེད་ཁོ་ན་ཡིན། །ཞེས་པ་དང་། འཕགས་
པ་ལྷས། ཡོད་དང་མེད་དང་ཡོད་མེད་ཅེས། །གང་ལ་སྤྱོད་པ་ནི་ཡོད་མིན་པ། །དེ་ལ་ཡུན་
ནི་རིང་པོ་ནའང་། །ལྷ་ཀ་བརྗོད་པར་རྒྱས་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ། དེང་
སང་གི་དབྱ་མ་པ་དག་བདེན་གྲུབ་གྱི་སྤྱོད་པ་དམ་བཅས་པ་མེད་པས་སྐྱོན་མེད་ཅེས་པ་
འགའ་ཞིག་ལ་འཆད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཡོད་མེད་སོགས་གྱི་མཐའ་གསུམ་ཀ་མེད་པར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གྲུབ་པ་ནི། རང་ཉིད་སྤྲ་འབེབས་^②པར་བྱེད་པའི་བཤད་
པར་སྤང་སྟེ། དམ་བཅའ་ཡོད་པར་ཐལ། བདག་ལས་མ་ཡིན་ཞེས་སོགས་གྱི་ཆིགས་
བཅད་དེས་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་དམ་བཅའ་སྟོན་པར་སྟོབ་དཔོན་ལྷ་བས་བཞེད་
པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཏྲགས་གསལ་གཉིས་ཀ་སྤོང་རང་གི་དཀའ་འགྲེལ་གྱི་ཆིག་
ཟེན་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་ཡིན།

གཞན་ཡང་། དམ་བཅའ་ཡོད་པར་ཐལ། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་རེ་རེ་བཞིན་བཀག་
པའི་དམ་བཅའ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ^③དེ་ཉིད་དེ་ལས་འབྱུང་མིན་གཞན་དག་ལས་ལྟ་གལ་
ཞིག །ཅེས་སོགས་གྱི་རང་འགྲེལ་ལས། ^④དམ་བཅའ་བཞི་པོ་དེ་རྗེས་སུ་བརྗོད་ནས། དེ་
ཉིད་རིགས་པས་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅའ་མེད་
ཅེས་པ་དོན་དམ་ལ་དཔྱད་པའི་སྐབས་ཡིན་ཞེ་ན་ཡང་སྤོང་ལ་འགལ་ཏེ། སྤོང་གིས་དོན་

དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་ཡོད་པའང་མིན། མེད་པའང་མིན། ཞེས་སོགས་ཁས་
 སྒྲངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱོད་ཀྱིས་^①ཆོས་ཅན་དེ་ཉིད་གནས་ཚུལ་ལ་དཔྱོད་པའི་
 ཆེ་ཆོས་ཅན་དེ་ཉིད་ཁས་ལེན་དགོས་པས་དབྱུད་པའི་ཉེས་པ་མཚུངས་སོ་ཞེས་པའི་ལན་
 བློ། ཆོས་ཅན་དེ་ཉིད་ཁས་མ་སྒྲངས་པས་ཆོས་ཅན་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་སྟེང་དུ། བྱོད་པར་
 ཀྱི་ཆོས་དམ་བཅའ་བའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དམ་བཅའ་མེད་ཅེས་པ་ལ་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་བྲིས་འདུག་པ་མི་འཐད་དེ། བྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་གནས་ལུགས་ལ་དཔྱོད་པའི་ཆེ་ཆོས་
 ཅན་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་སྟེང་དུ་བྱོད་པར་ཀྱི་ཆོས་དམ་བཅའ་བའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དམ་བཅའ་
 ཡང་ཡོད་མིན་མེད་མིན་དུ་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལན་ཅི་སྟུ། ཡང་བྱོད་ཀྱིས། ^②ཁ་ཅིག་
 འདིས་ནི་སྟུ་གུ་ལྟ་བུ་ཞིག་གི་ངོ་བོ་ལ་ཡང་བྱེ་ན་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པ་དང་། རོན་དམ་ཡིན་
 པའི་ངོ་བོ་གཉིས་ཡོད་པར་སྟོན་གྱི། ཞེས་ལྟེན་ཆེན་གྱི་ལུགས་བརྗོད་ནས། དེ་འགོག་པ་
 བློ། ^③སྟུ་གུའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ངོ་བོ་དེའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དོན་དམ་གྱི་ངོ་བོ་
 ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྲིས་པ་ནི་རང་གི་ཁས་
 སྒྲངས་དང་། ལུང་རིགས་དང་འགལ་བའི་ལུང་པོར་འདུག་སྟེ། བདེན་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་
 པར་བྱོད་རང་གིས་ཀྱང་ཁས་སྒྲངས། ལུང་རིགས་ཀྱིས་ཀྱང་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 གྲུབ་སྟེ། བྱོད་རང་གི་དཀའ་འབྲེལ་ལས། ^④སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྟན་འདས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་
 ལ་ཐ་སྟོན་གྱི་སྒོ་ནས་གནས་ལུགས་བསྟན་པའི་ཆེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཀུན་རྫོབ་
 དང་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གཉིས་བསྟན་ཏེ། ^⑤། ཞེས་བྲིས་^⑥པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
 གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ^⑦དངོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་གཉིས་ནི་འཛིན་པར་འགྱུར། ཞེས་པའི་འབྲེལ་པ་
 ལས། ^⑧དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཉིས་ཉི་བར་བསྟན་ཏེ། འདི་ལྟར། ཀུན་
 རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའོ། །དེ་ལ་དོན་དམ་པ་ནི་ཡང་དག་པར་གཟིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་

ཞེས་ཀྱི་བྱང་པར་ཀྱི་ཡུལ་གཉིས་ཀྱི་བདག་གིས་རང་གི་ངོ་བོ་རྟེན་པ་ཡིན་གྱི། རང་གི་
བདག་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་
རིགས་འབྲད་པའི་བྱིད།

ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས།^① མྱ་གུ་ལྷ་བྱ་གཅིག་ཉིད་ལ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་མིང་གིས་
བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་ཐ་སྙད་དུ་ཉིད་པར་ཐལ། མྱ་གུའི་ངོ་བོ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་
བདེན་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྲིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རང་འགྲེལ་
ལས།^② སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྷན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་འདུ་བྱེད་དང་མྱ་གུ་ལ་སོགས་པ་ནང་
དང་ཕྱི་ངོལ་གྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་ངོ་བོ་རྣམས་པ་གཉིས་ཉི་བར་བསྟན་
ཏོ། །ཞེས་མྱ་གུ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་
ངོ་བོ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས།^③ རང་རང་ངོ་བོས་སྟོང་
པར་སྐྱབ་པ་ལ་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱེད་པར་སྦྱར་དགོས་པར་ཐལ། བདེན་གཉིས་ཐ་
སྙད་དུ་རང་རང་གིས་ངོ་བོས་མི་སྟོང་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གསལ་ཁས་སྤངས་ཞེས་བྲིས་
འདུག་པ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་སྟོང་པ་ལ་བྱེད་པ་ནི།
དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱེད་པར་སྦྱར་དགོས་པར་འདོད་ལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཀུན་
རྫོབ་བདེན་པ་རང་གི་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་ལ་བྱེད་པ་ནི། ཏྲགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་ཐེབས་
པར་^④ ཏྲགས་གསལ་ཡང་ཁས་སྤངས་པ་མེད་དོ། །

ཡང་ཁྱོད་གྱིས་^①འདིར་སྤྱི་མ་དག། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་དང་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་
 གྱི་ཐ་སྙད་ནི་རང་རྒྱད་པའི་ལུགས་ཡིན་གྱི། ཐལ་འབྱུར་བས་ནི་འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལྟོས་
 བདེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་། འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་ཁས་ལེན་ཅིང་། སྤྲ་མ་
 ཁས་མི་ལེན། ཡང་དག་ཡིན་ན་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པ་འགལ་བའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་སྒྲུའོ། །འོ་ན་

ཀྱན་རྩོལ་བདེན་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཀྱན་རྩོལ་ཡིན་ན་བདེན་པར་འགྲུལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་ནི། དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་སོ། །

ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་^① ཡུལ་རྩུན་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་ངོ་ཉིད་ལ་སྟོས་ནས་བདེན་པ་དང་ལོག་པ་གཉིས་སུ་གསུངས་པས། སྤྱིར་ཀྱན་རྩོལ་ལ་ཡང་དག་དང་ལོག་པ་གཉིས་སུ་མི་འབྲེད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀྱན་རྩོལ་བདེན་པ་ལ་དེ་འདྲིའི་ཁྱད་པར་གསུང་རབ་ཆོད་ལྡན་གང་ནས་ཀྱང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས། ^② མདོར་ན་ལོག་པའི་ཀྱན་རྩོལ་ཐམས་ཅད་ནི་ཀྱན་རྩོལ་བདེན་པ་ཡིན་ཀྱང་། ཐ་སྙད་ལ་ནི་མ་བརྟེན་པར། རྟེན་པའི་དོན་ནི་བསྟན་མི་རུས། །ཞེས་དང་། ཐ་སྙད་བདེན་པ་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་དང་། རྟེན་པའི་འཇིག་རྟེན་ཀྱན་རྩོལ་བདེན་པ་དང་། རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཐ་སྙད་བདེན་པ་དང་། ཀྱན་རྩོལ་བདེན་པ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་གསུང་རབ་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཐམས་ཅད་བདེན་པ་གཉིས་སུ་འདུ་^③ བར་གསུངས་པའི་ཡ་གྲུལ་གྱི་ཀྱན་རྩོལ་བདེན་པ་ཡིན་ལ། ལོག་པའི་ཀྱན་རྩོལ་བདེན་པ་རྣམས་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་དམ་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་ཐབས་སུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཡང་^④ ཀྱན་རྩོལ་དུ་ཡོད་ན་ཡོད་པས་མ་ཁྱབ་ཅིང་། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ན་ཡོད་པས་ཁྱབ་ཅིས་སོགས་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་གཞུང་དང་འགྲུལ་བའི་རང་བཟོ་མང་དུ་བྲིས་པའི་མཐར། དབུ་མའི་གཞུང་གི་མགོ་མཐུག་བསྐྱེགས་ན་འདི་ལས་གཞན་དུ་སྦྱས་ཐབས་ཨེ་འདུག་ལེགས་པར་དཔྱོད་ཅིག །ཅེས་བྲིས་འདུག་པ། དབུ་མའི་གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་ལོ་བྱས་པས་གཞུང་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་འབའ་ཞིག་དུ་སྦྱས་ཤིང་དེ་ལས་གཞན་དུ་སྦྱ་བའི་ཐབས་མ་རྟོག་པ་དེ་^⑤ ཟུབ་དབང་གཉིས་པ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་ལ་མ་གྲུས་ཤིང་ཞེ་སྤང་བས་ལན་འདུག་པས་བཤགས་བསྐྱམས་ལ་འབད་མཛོད། གོང་གི་དམ་བཅའ་

ནམས་ལ་སྒྲོན་བཞེད་ན། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ན་མེད་པས་བྱུང་བར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་
 བདེན་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། ལོག་ཤེས་ཡིན་
 ན་མེད་པས་བྱུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་
 མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲིབ་པ་གཉིས་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། ཀུན་འབྱུང་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་བཞི་
 མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། དགོན་མཆོག་^①གསུམ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་། དབང་ཤེས་འབྱུང་བ་ནམས་ཆོས་ཅན། བདེན་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་པར་
 ཐལ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་། དོན་དམ་གྱི་བདེན་པ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་
 ཉེ། བདེན་གཉིས་འཛོག་པའི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་ཏུ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་བཞག་པའི་
 ཕྱིར། གོང་གི་ཏྲགས་བྱུང་ཉེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས།
 གཞན་ཡང་། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པས་བྱུང་བར་ཐལ། ཀུན་
 རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ན་ཡོད་པས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐུ་སྟོགས་ཅན་ནམས་ཀྱིས་
 བཏགས་པའི་ཏྲག་^②དངོས་ཀྱི་བདག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་
 ཉེ། འབྱུག་པ་ལས། ^③དེ་ལྟར་གྱུར་པའི་བདག་ནི་ཡོད་མིན་ཞིང་། །འདི་ནི་ངར་འཛིན་
 ཉེན་དུའང་མི་རིགས་ལ། །འདི་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ཡོད་མི་འདོད། །ཅེས་དང་། ^④མི་
 ཤེས་གཉིད་^⑤ཀྱིས་རབ་བསྐྱེད་ཐུ་སྟོགས་ཅན། །ནམས་ཀྱིས་བདག་ཉིད་རི་བཞིན་
 བཏགས་པ་དང་། །སྒྲུ་མ་སྒྲིག་^⑥སྒྲུ་སོགས་ལ་བཏགས་པ་གང་། །དེ་དག་འཛིག་ཉེན་
 ལས་ཀྱང་ཡོད་མིན་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་འབད་མེད་དུ་གྲོལ་བར་ཐལ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་
 མ་རིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་

ན། དེ་ཆོས་ཅན། མེད་པར་ཐལ། ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེ་
རྣམས་ལས་སྒྲོས་ནས་སྒྲོན་མཐའ་ཡས་པ་བརྗོད་རྒྱ་འདུག་ནའང་། བརྗོད་པར་སྦྲ་བ་
འདུག་པས་དེ་ཙམ་ལས་མ་བྲིས་སོ། །

ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས། ^① རྒྱུ་ཆེན་ལས། སྒྲོ་འབྲུལ་བ་གཅིག་གི་ངོར་ཡོད་པ་ལ་ཀུན་
རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་འཛོག་པ་བཀག། ཅེས་གསུངས་པ་ལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ནི་འཛིག་ཏེན་ཀུན་
རྫོབ་དང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་བྱད་པར་མ་ཕྱེ་བ་སྟེ། ཞེས་ཟེར་བ་ནི་བཞད་གད་ཀྱི་
གནས་ཡིན་ཏེ། འཛིག་ཏེན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། ཐ་སྙད་བདེན་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་
བདེན་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གངས་སུ་གསུངས་པ་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་ཀྱི་
གཞུང་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། གཞུང་ལུགས་ཆད་ལྟར་ཀུན་གྱིས་ཁས་ལེན་པས་བྱད་
པར་འབྱེད་ཏུ་མེད་ལ། ཁྱོད་རང་གིས་^② རང་བཟོའི་བྱད་པར་ཕྱེ་བའི་སྒྲོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས། ^③ འདིར་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་སྤངས་
པའི་མ་མཐའི་ས་མཆོམས་ས་བརྒྱད་པ་ནས་འཛོག་པར་འདོད་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
ལམ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆེ་གསུམ་ཏུ་བསྒྲོམས་པས་བདེན་འཛིན་
སྤོང་རྒྱས་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོས་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་གཅིག་ལ་སོགས་པར་བསྒྲོམས་
གྱང་སྤོངས་མི་རྒྱས་པར་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐེག་ཆེན་ལ་ས་བརྒྱད་པ་མ་ཐོབ་
བར་ཏུ་སྤང་བྱ་ལྟག་པོ་ཡང་མེད་པར་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དུལ་ཅན་གྱི་ངོས་
ནས་ཐེག་ཆེན་རིགས་པ་རྒྱས་པས་སྤང་བྱ་སྤོང་བ་ལ་རྒྱས་པ་ཆེ་བར་ཁས་སྤངས་པས་
འགལ་འདྲའི་སྤང་པོ་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྤང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བྲིས་འདུག་པ། འདི་ནི་ཁྱོད་རང་
གིས་^④ ཁྱོད་རང་ལ་འཁོར་གསུམ་བཅོས་པ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔས་ཉོན་
མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་སྤངས་པའི་མ་མཐའི་ས་མཆོམས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་ལམ་

ནམ་གྲོ་ལ་ལམ་ཐོབ་པ་ནས་འཛོག་པར་འདོད་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་སྐྱར་པ་
བཏབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་གྱིས་བདག་མེད་ཆེ་གསུམ་བསྐྱོམས་པས་བདེན་
འཛིན་སྤྲོད་རུས་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བསྐྱལ་པ་གྲངས་མེད་གཅིག་ཏུ་ཆོགས་བསགས་
པའི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པས་ཉོན་མོངས་མ་སྤངས། ཐེག་ཆེན་གྱི་
ཆོགས་ལམ་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་བར་ལ་སྤང་བྱ་ལྟག་པོ་གཞན་སྤངས་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་ལས་སྤང་བྱ་སྤྲོད་བ་ལ་རུས་
པ་ཆེ་བར་བྱོད་རང་གིས་གྲང་ཁས་སྤངས་པས་འཁོར་གསུམ། བྱིད་གྱིས་^①བོད་གྱི་
འཇུག་པའི་བཤའ་སྟོལ་གཅིག་ལ། རྩང་སྟོ་བའི་ལུགས་འདི་ནོར་བ་ཆེ་ཤོས་གཅིག་དང་
མང་ཤོས་གཅིག་ཏུ་འདུག་གོ། །ཞེས་བྲིས་པའི་ལན་སྟུས་པ། འཕགས་ཡུལ་ཐུ་སྟེགས་
ལོག་ལྟ་ཅན་ནམས་གྱིས། །སྟོན་མཆོག་དམ་པ་སྟོན་གྱི་ཕྱང་པོར་མཐོང་། །སྟོ་ཡི་སྟོན་
ཡིན་དོན་གྱི་གནས་ཚུལ་མིན། །མིག་སེར་ཅན་གྱིས་^②དྲུང་དཀར་སེར་པོར་
མཐོང་། །མིག་སྟོན་ཡིན་གྱི་དྲུང་དཀར་སེར་པོ་མེད། །སྟོན་བལ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་
ལུགས་བཟང་པོ། །ཐུག་དོག་གཉི་ཐུག་དབང་གིས་ནོར་བར་མཐོང་། །ལས་ངན་བྱང་ཕྱིར་
སྟོབས་བཞི་ཆང་བ་ཡི། །བཤགས་བསྐྱམ་ཉིད་ལ་ཏྲག་ཏུ་འབད་པར་མཛོད།

ཡང་བྱོད་གྱིས། ^③གང་ཕྱིར་ཐུ་གུ་ས་བོན་ལས་གཞན་མིན། །ཞེས་པའི་སྐབས་
ཐུ་^④གཞུང་འདིས་ཐ་སྙད་ནམ་གཞག་ལ་ཡང་འབྲས་དུས་ན་རང་གི་རྒྱ་དེ་ཡོད་པ་ཡང་མ་
ཡིན། མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བར་བྱབ་སྟེ། ཡོད་ན་ཏྲག་པར་འགྱུར་ཞིང་མེད་ན་ཆད་
པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཏྲག་ཆད་སྤྲོད་ཚུལ་འདི་ནི་སྟུ་སྟུབ་གྱི་དགོངས་པ་བཀལ་བའི་
ལུགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྟེ། འདི་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་འབྲས་བྱ་དེ་ཉིད་གཞན་ཉིད་བཀག་པ་
ལ་ཐུག་མོད། རང་རྒྱད་པས་ཐ་སྙད་དུ་རྒྱ་འབྲས་གཞན་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགོ་

དགེ་གཞོན་ཐམས་ཅད་དངོས་འགལ་གཅིག་རྣམ་བཅད་ལ་ཁེགས་པས་ཅིག་ཤོས་ཡོངས་
གཅོད་ལ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ནི་སྟུ་གུའི་དུས་ན་ས་བོན་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ན་དེ་
མེད་པ་^①མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བརྗོད་ན་ཅི་སྟུ། ཞེས་བྲིས་འདུག་པ། ཐ་སྙད་རྣམ་གཞག་
ལ་ཡང་འབྲས་དུས་ན་རང་གི་རྒྱ་ཡོད་པ་ཡང་མིན། མེད་པ་ཡང་མིན་ཞེས་ཁས་ལེན་མི་
རིགས་པར་ཐལ། ཐ་སྙད་དུ་ས་བོན་སྟུ་གུའི་དུས་སུ་མེད་པར་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར།
ཐ་སྙད་དུ་སྟུ་གུའི་དུས་སུ་ས་བོན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སྟུ།

གཞན་ཡང་། དངོས་འགལ་གཅིག་རྣམ་བཅད་ལ་ཁེགས་པས་ཅིག་ཤོས་ཡོངས་
གཅོད་ལ་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་དགེ་ཆུན་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་དང་། དགེ་གཞོན་སྟུ་སྟུ་
ཡབ་སྐུ་ལ་བྱས་ནས། ཁྱོད་དེ་དག་ལ་སྟོན་གཏོང་བར་འདོད་འདུག་སྟེ། མདོ་སྙད་པ་
ལས་^②གང་ཞིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་དེ་ནི་མེད་ཅེས་བྱ། །ཞེས་ཡོད་པ་རྣམ་པར་བཅད་^③པ་
ལས་མེད་པར་གྲུབ་པ་དང་། ཅོད་ཆོག་ལས་^④རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ལོག་ན། །རང་
བཞིན་ཉིད་དུ་རབ་གྲུབ་འགྱུར། །ཞེས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་རྣམ་པར་བཅད་ན་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འགྱུར་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐ་སྙད་དུ་སྟུ་གུ་ས་བོན་
དང་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐ་སྙད་དུ་རྒྱ་འབྲས་དེ་ཉིད་གཞན་ཡིན་པ་བཀག་པ་
ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་
གྱིས་^⑤སྟུ་གུའི་དུས་ན་ས་བོན་རྒྱན་ཆད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟུ་གུ་ས་བོན་ལས་གཞན་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཉགས་དེ་གཞུང་གི་ཕྱོགས་སུ་སྟུ་བས་ནི་ཁས་མི་ལེན་
པས་ཁྱོད་རང་གིས་ཆད་གྲུབ་ཏུ་བཀོད་པ་དངོས་འགལ་ལོ། །

དེས་ན་དངོས་འགལ་ཁས་སྐྱེས་ནས་མདོན་སུམ་ལ་བསྟོན་པར་བྱེད་ཅིང་། ཏུ་
ཤང་གི་རང་གི་ལུགས་བཟུང་སྟེ་ཉག་ཆད་གྱི་མཐའ་ལ་གནས་པ་སྟུ་སྟུ་ལུགས་གྱི་ཉག་ཆད་

སྒྲོང་ཚུ་ལ་སྤྲོ་ཞིང་། དབུ་མ་སྤང་བ་ལས། ^①ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་
 ཆོས་བདག་ནི་ཅིག་ཤོས། དགག་པ་གཞན་བསྐྱབ་པ་མེད་ན་མེད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀ་
 མིན་པའི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་ལྟོགས་པ་ཡང་རིགས་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ^②གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་
 གཅོད་པ་གང་ནམ་པར་བཅད་པ་མེད་ན་མེད་པ་དེ་གཉིས་ནི་ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་
 མཆན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་དབུ་ཆ་དེ་གི་གཞུང་ཆ་དེ་ལྟར་དག་ལས་ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་
 གནས་པའི་དངོས་འགལ་གཅིག་ནམ་བཅད་ལ་ཁེགས་ན་ཅིག་ཤོས་ཡོངས་གཅོད་ལ་གྱུ་བ་
 པར་གསུངས་པ་ལ་ཏྲག་ཆ་དེ་སྒྲོང་མི་རྒྱས་སོ་ཞེས་སྤྲོས་པ་ནི། རྗེ་བཙུན་ས་སྤྱོད་པ་རྒྱུ་
 ཏས། ^③སྤྱི་ལུ་གན་ནམས་ཀྱིས་མི་བཟུང་ནས། །མཐུག་མ་མེད་ཅེས་བཞད་གད་
 བྱེད། །ཅེས་པ་ལྟར་དུ་སོང་འདུག་པས་ལེགས་པར་སོམས་ཤིག །

ཡང་སྒྲོད་ཀྱིས། ^④གལ་ཏེ་རང་གི་མཆན་ཉིད་བཏེན་གྱུར་ན། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་
 རྗེ་ཀ་ཆེན་འགོག་པ་ན། ^⑤གཟུགས་དང་ཆོར་བ་སོགས་རང་གི་མཆན་ཉིད་དང་། རང་གི་ངོ་
 བོ་དང་རང་བཞིན་ཁས་སྤངས་པ་ཅམ་ཀྱིས་དེ་དག་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྱུ་བ་པ་
 སོགས་ཁས་ལེན་མི་དགོས་ན། འདིའི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་དེ་དག་ཁས་ལེན་པའི་རྒྱ་མཆན་ཅི་
 ཡིན། དགོས་ན་སྒྲོད་རང་གིས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་ངོ་བོ་
 ཡོད་པར་ཁས་སྤངས་པ་དང་འགལ་མི་འགལ་སོམས་ཤིག །ཅེས་བྲིས་འདུག་པ་གོང་
 འོག་ཀུན་ཏུ་ཆོས་ནམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོ་ཡོད་པ་ལ་དགག་པ་མང་དུ་
 བྱས་འདུག་པས་འདི་ནམས་སྤྱོད་པ་ཅིག་ཏུ་བཀག་ན། སྒྲོད་ཀྱིས་གཞན་ལ་འཕངས་
 པའི་ཐལ་འགྱུར་པལ་ཆེ་བ་སྒྲོད་རང་ལ་ལོག་པ་ཡོད་པས། གཟུགས་སྤྱོད་ལ་སོགས་པའི་
 ངོ་བོ་ཡོད་པར་ཐལ། ཏེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཆོས་ནམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲོབ་དཔོན་

འཕགས་པ་སྐྱུ་སྐྱུ་བ་ཀྱིས་དབུ་མ་རྩ་བའི་གཞུང་བརྩམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ^①གང་གིས་
 རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར། ཞེས་པའི་འབྲེལ་བ་བརྩུ་བུ་ལི་ཏ་ལས། ^②དེ་དག་ལ་རྟེན་ཅིང་
 འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་རབ་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ ^③རིགས་པ་
 དང་། ལྷུང་སྟོན་དུ་བཏང་བ་འདི་བརྩམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས་
 གྲང་། ^④འདུས་བྱས་ལ་སོགས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། ཞེས་སོགས་དང་། ^⑤མ་མཛད་དེ་ཕྱིར་
 འདུས་བྱས་ལ། །སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད། །རང་བཞིན་ཉིད་དུ་སྟངས་པ་སྟེ། །ཞེས་
 འདུས་བྱས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཆོས་ཉིད་ནི་གཞན་གྱིས་བྱས་པ་དང་བཅས་པ་
 མིན་ཞིང་། དེ་དག་གི་གཤེས་ལྷགས་ཡིན་པས་དེ་དག་ངོ་བོ་ཉིད་དང་རང་བཞིན་ཡིན་
 བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་ཐལ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་
 ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཉིད་རང་
 བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། ^⑥གང་ཕྱིར་དེ་ཡི་རང་བཞིན་ཏེ། །ཡིན་ཕྱིར་མིག་ནི་
 མིག་གིས་སྟོང་། །ཞེས་དང་། ^⑦གང་ཕྱིར་དེ་ཡི་རང་བཞིན་དེས་ ^⑧། །ཡིན་ཕྱིར་གཟུགས་ནི་
 གཟུགས་ཀྱིས་སྟོང་། །ཞེས་དང་། ^⑨རང་བཞིན་རྒྱ་དང་རྒྱེན་ལས་ནི། །འབྱུང་
 བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རང་འབྲེལ་ལས། ^⑩སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བསྟན་བཅས་
 ལས་བྱུང་བར་དུ་མཛད་པ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ ^⑪ཞལ་གྱིས་
 བཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། གང་གི་དབང་དུ་མཛད་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བྱུང་ཡང་རུང་། མ་བྱུང་ཡང་རུང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་
 འདི་ནི་གནས་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ཆོས་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཡོད་
 དོ། །ཆོས་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ཡང་ཅི་ཞིག་ །མིག་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་གི་རང་བཞིན་

ནོ། །ཞེས་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཉིད་མིག་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་དུ་གསལ་བར་
བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་
རང་བཞིན་སློབ་དཔོན་འཕགས་པས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འབྲེལ་
ལས།^①རང་བཞིན་འདི་ནི་སློབ་དཔོན་གྱི་^②ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་བྱེད་
ཀྱི་^③། གཞན་ཡང་།^④དོན་འདི་ཁས་ལེན་དུ་གཞུག་པར་རུས་པས་རང་བཞིན་འདི་ནི་
གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་པ་ཉིད་དུ་ཡང་རྣམ་པར་བཞག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་། ཁྱོད་ཀྱིས་ངོ་བོ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཁས་ལེན་ན། དེ་གསུམ་དུ་གྲུབ་པར་ཡང་
ཁས་ལེན་དགོས་ཞེས་བྲིས་པ་འདི་ནི། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་གྱིས་གང་གསུངས་པ་དེ་
ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲུབ་བ་སྟེ། གོང་དུ་བྲངས་པ་ལྟར་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་གྱིས་ངོ་བོ་ལ་
སོགས་པ་གསུམ་ཡོད་པར་གསུངས་ཤིང་། ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་
མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོག་གསལ་ལས།^⑤རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལ་ལྟོས་པ་དང་
བཅས་པ་^⑥གྲུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་བརྗོད་དོ། །ཅི་མའི་རང་གི་ངོ་
བོ་དེ་ལྟ་བུར་གྲུར་པ་དེ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན་དེ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་ཡང་མིན་ལ་མེད་པ་
ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་མོད་ཀྱིས། འོན་ཀྱང་ཉན་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲག་པ་སྤང་
བའི་ཕྱིར་སློབ་པ་ཉགས་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་མེ་མའི་རང་
བཞིན་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་ཅིང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཐལ་འབྱུར་བས་ཁྱོད་ཀྱི་ལྷགས་དེ་བསྟན་བཅས་ཀྱི་དོན་མ་དེག་
པའི་ལྷགས་ཡིན་པ་དང་། མིག་གི་ངོ་བོར་གྲུར་པའི་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་།
དེའི་ངོ་བོར་གྲུར་པའི་ཆོས་ཉིད་ལས། དང་པོ་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་
ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྲུར་པ་སོ་སོ་སྒྲེ་བོས་ཀྱང་རྟོགས་པ་དང་། ཕྱི་མ་དེ་མངོན་སུམ་

དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཆངས་སྟོང་དོན་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་། རང་
བཞིན་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་འབྲེལ་ལས། ❶ གྱེ་མ་མ་
ལ་གང་ཟག་གིས་དངོས་པོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འདོད་ཅིང་སྟོ་བྱར་དུ་བཅོས་མ་མ་ཡིན་
པ་དང་། གཞན་ལ་སྟོས་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཡང་འདོད་པ་ཁྱོད་ནི་པན་ཚུན་
འགལ་བའི་དོན་བཟོད་པ་ཞིག་གོ། བཟོད་པར་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་
དགོངས་པ་མ་རིག་པ་ཞིག་སྟེ། འདིའི་དགོངས་པ་ནི་གལ་ཏེ་མིག་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྟེ་བོས་གཟུང་
བར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་དེ་རྣམས་ཀྱི་ ❷ རང་བཞིན་ཡིན་ན་ནི། རང་བཞིན་དེ་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་ཏུ་གྱུར་པས་ཀྱང་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཆངས་པར་སྟོང་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ན། གང་
གི་ཕྱིར་འདི་ཉིད་རང་བཞིན་མིན་པ་དེའི་ཕྱིར་དེ་བལྟ་བའི་དོན་དུ་ཆངས་པར་སྟོང་པ་དོན་
དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་བདག་གིས་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་བསྟོས་ནས་
བཅོས་མ་མིན་པ་དང་གཞན་ལ་མི་སྟོས་པ་ཉིད་དུ་བཟོད་དོ། །གང་ཞིག་བྱིས་པའི་སྟེ་བོ་
བལྟ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ནི་རང་བཞིན་ ❸ མིན་པར་རིགས་ལ། དེ་ཙམ་གྱིས་དོན་
དམ་པ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ཞིང་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡང་མིན་ཏེ། དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ ❹ ཞི་
བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཁྱོད་ཀྱིས། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཡོད་ན་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་
གྲུབ་པ་ཡོད་དགོས་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
ཡོད་ཅིང་། མཆོན་ཉིད་དང་མཆོན་གཞི་རྣམས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ལ་དོན་
དམ་པར་མེད་པ་ཆོག་གསལ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། ❶ དེའི་ཕྱིར་ངས་
གལ་ཏེ་མཆོན་གཞིའམ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་དམ་སྟེ་འཇིག་རྟེན་ཀྱང་རུང་སྟེ། འཇིག་རྟེན་

ན་ཡོད་ན་ནི་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 དང་།^①དེའི་ཕྱིར་གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་དུ་ཡིན་ན་ནི་དེའི་ཆེ་མཆན་ཉིད་བཞིན་དུ་
 མཆན་གཞི་ཡང་གཏོན་མི་བྱ་བར་འགྱུར་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་དེ་ཉིད་དུ་
 འགྱུར་རོ། །འོན་ཏེ་དོན་དམ་པ་ཡིན་ན་ནི་དེའི་ཆེ་མཆན་གཞི་མེད་པས་མཆན་ཉིད་
 གཉིས་ཀྱང་མེད་པས་མཆན་མ་གཉིས་སུ་གལ་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་། ཁྱོད་གྱི་སྒར་གྱི་དམ་བཅའ་དེས་ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་ཆད་ལྡན་རྣམས་
 དང་འགལ་བར་མ་བཟད་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཁྱོད་རང་གི་ཁས་སྦྱངས་དང་ཡང་འགལ་བ་
 ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་རང་གིས་^②ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་འཆད་པའི་ཆེ།^③འཇིག་རྟེན་ཆད་མ་
 དགག་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་རྣམ་དབྱེ་བསྟན། །ཞེས་སོགས་ས་བཅད་གསུམ་བྱས་ནས། དང་
 བོ་ལ་གཉིས་ཏེ་མཆན་ཉིད་སྒྱུར་བསྟན། མཆན་ཉིད་སོ་སོར་བཤད་ཅེས་བདེན་གཉིས་
 རང་རང་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་ཁས་སྦྱངས་པ་དང་།^④བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་^⑤གདུལ་བྱ་
 ལ་ཐ་སྙད་གྱི་^⑥སྒོ་ནས་གནས་ལུགས་སྟོན་པའི་ཆེ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཀྱན་རྒྱུ་བ་
 དང་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་བསྟན་ཏེ་ཞེས་བྲིས་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་
 དང་། འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་ལས་ཀྱང་མེད་རང་བཞིན་ཆ་བ་དང་། ཚུའི་རང་བཞིན་
 བསེལ་བར་གྲགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས།^⑦འདིའི་ཕྱོགས་སུ་སྒྲིབ་པོ་དབུ་མ་རང་
 རྒྱུད་པ་ལ་འཆད་པ་ནི། གཞུང་འོག་མའི་སྒྲ་འགྲེལ་དུ་འདིར་སྒྲས་པ། དོན་དམ་པར་
 སྒྲེ་བ་མེད་པས་བདག་དང་གཞན་ལས་སྒྲེ་བ་དགག་ལ་རག་མོད། ཅེས་གསུངས་པ་
 དང་འགལ་ཏེ།^⑧རང་རྒྱུད་པས་དོན་དམ་པར་སྒྲེ་བ་ཁས་སྦྱངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
 བྲིས་འདུག་པ། རང་གིས་རང་ལ་ཁས་སྦྱངས་དངོས་འགལ་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། རང་
 འགྲེལ་གྱི་ལུང་དེས་དོན་དམ་པར་སྒྲེ་བ་ཁས་མི་ལེན་ཅིང་གཞན་སྒྲེ་ཁོ་ནའི་རང་སྒྲེ་

ཞིག་^①གཞུང་དེ་དག་གི་ཕྱོགས་སྔ་སྔ་བ་པོར་བསྟན་ལ། དེ་གྲུབ་མཐའ་སྔ་བ་བཞིའི་
ནང་ནས་རང་རྒྱུད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར་དང་། གོང་དུ་བྱོང་རང་གིས་དབྱ་མ་རང་
རྒྱུད་པས་ཀྱང་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ཁས་མི་ལེན་ཞེས་སྟེན་པ། འདིར་རང་རྒྱུད་པས་
དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་ཁས་སྦྱངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྲིས་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་བའི་
ཕྱིར། ཡང་བྱོང་གིས། ^②སེམས་ཅམ་པས་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་དངོས་པོ་
རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་མཐོང་བ་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། ཞེས་པ་ཡང་གནད་མ་གོ་བ་སྟེ།
ཞེས་བྲིས་འདུག་པ། སེམས་ཅམ་པས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་ཁས་ལེན་
པར་ཐལ། དེས་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་
མཐོང་བ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

རྒྱུ་ཆེན་དུ། ^③བྱམ་པ་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་དོན་དུ་བྱམ་པ་བདེན་པས་སྟོང་པ་
ལ་བྱེད་གྱི་^④། དེའི་དོན་བྱམ་པ་བྱམ་པས་སྟོང་པ་ལ་བྱེད་ན་བྱམ་པ་གཏན་མེད་དུ་འགྱུར་
གསུངས་པ་ལ། བྱོང་གིས། ^⑤བྱམ་པ་རང་གི་ངོ་བོས་^⑥སྟོང་པའི་ཆེ་བྱམ་པ་གཏན་མེད་
པར་དོགས་པའི་ཐུགས་ཁལ་བྱོང་ནི་དབྱ་མ་པར་རྫོམ་པ་ཨ་རེ་མཛེས་ཏེ། ཞེས་བྲིས་
འདུག་པ། འོན་ཀྱང་རང་ཉོན་ཅིག་། ཡོད་ན་རང་ཉིད་རང་ཉིད་གྱིས་སྟོང་པས་བྱུབ་པར་
ཐལ། འདུས་བྱས་འདུས་བྱས་གྱིས་སྟོང་། བྱམ་པ་བྱམ་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཡང་བྱོང་གིས། ^⑦གང་ཕྱིར་རྒྱ་ཞིག་ན་ཡང་དེ་ཡི་འབྲས་བུ་
མཐོང་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་འབྲས་བུའི་དུས་ན་རྒྱ་མེད་ཞིག་པར་བཤད་པ་དང་། གང་
ཕྱིར་སྐྱུག་ཆེ་ས་བོན་ཞིག་པ་མེད། །ཅེས་འབྲས་བུའི་དུས་ན་རྒྱ་མ་ཞིག་པར་བཤད་
པ་དང་། གང་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་^⑧དེ་མི་འགག་པ། །ཞེས་ལས་མི་འགག་པར་བཤད་

པ་དང་། ལ་ལར་ལས་འགགས་ཡུན་རིང་ལོན་ལས་ཀྱང་། །ཞེས་ལས་འགགས་པར་བཤད་
 པ་འགལ་བ་ལྟར་སྒྲུང་བའི་དོན་ནི། ལས་བྱས་མ་ཐག་ཏུ་ཐ་སྐད་དུ་ཞིག་པ་དང་། ཐ་སྐད་དུ་
 འགགས་པ་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་ཞིག་པ་དང་འགགས་པ་མིན་ཞེས་པ་སྟེ། ཞེས་བྲིས་
 འདུག་པ། གང་སྤྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་དེ་མི་འགག་པ། །ཞེས་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་མི་
 འགག་པར་བཤད་གྱི་^① གཞུང་དེས་ལས་མི་འགག་པར་དངོས་ཤུགས་གང་གིས་ཀྱང་
 བཤད་པ་མེད་པས། གཞུང་འདིས་ལས་མི་འགག་པ་བཤད་ཅེས་པ་ཡང་གཞུང་དེའི་ཆོག་
 ལ་ཉོག་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བཅུག་པར་སྒྲུང་ངོ་། །ལས་བྱས་མ་ཐག་ཏུ་ལས་ཐ་སྐད་དུ་མ་
 ཞིག་པར་ཐལ། ལས་བྱས་མ་ཐག་ཏུ་ལས་བྱས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཉེ། ལས་བྱས་པའི་དུས་
 སུ་ལས་བྱས་པའི་སྤྱིར།

རྟེན་ཆེན་ལས། ^②ལས་དང་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུའི་བར་དུ་ཡུན་རིང་པོས་ཆོད་
 པའི་དགེ་མི་དགའི་ལས་ལས་འབྲས་བུ་བདེ་སྤྱག་འབྱུང་བར་ནི་རང་གི་སྡེ་བ་གོང་འོག་
 ཐམས་ཅད་འདོད་ལ་གསུངས་ནས་བར་དུ་བཤད་པ་མང་པོ་མཛད་པའི་རྗེས་སུ། ^③དེ་ཡང་
 དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཞིག་པ་དངོས་པོར་
 མི་རུང་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་དབྱ་མའི་སྤྱོད་པ་ལ་ཞིག་པ་དངོས་
 པོར་གྲུབ་པའི་གནད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་ཁྱོད་གྱིས་དགག་པ་བཟོད་པ་ན། ^④དངོས་
 པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཞིག་པ་དངོས་པོར་མི་
 རུང་ཞེས་པ་ནི་གཞིགས་ཀྱི་ཅུང་བ་སྟེ། ཞིག་པ་དངོས་པོར་འདོད་པ་ལྷ་སྟོགས་བྱེ་བྲག་
 པའི་གྲུབ་མཐར་བྱས་ནས་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་བཀག་པའི་སྤྱིར་ངོ། །ཞེས་བྲིས་འདུག་པ།
 དོན་མ་གོ་བཞིན་དུ་བཟོད་སྟོང་གི་དགག་པ་སྤྲོས་པ་ཡིན་ཉེ། རྗེ་ཉིད་གྱིས་དེ་ལྟར་
 གསུངས་པ་ནི། རྟེན་ཆེན་དུ་གོང་དུ་རང་སྡེ་ཞེས་བྱ་བས། རང་སྡེར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་

པར་འདོད་པའི་ལུགས་ལ་ཞིག་པ་དངོས་པོར་མི་རུང་གསུངས་^①པ་ལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱེ་
 བྲག་པས་ཞིག་པ་དངོས་པོར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཚིག་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ཚིག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་དང་། ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་གཙུག་ཆེ་བ་ལ་འཆད་པ་ཡང་གཞུང་ལུགས་སྤྱི་འི་
 ལུགས་ཡིན་པས། དེ་ལ་བྱུང་མཐའ་མ་བཟུང་བ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞིག་པ་
 དངོས་པོར་མི་རུང་བའི་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཞིག་པ་
 དངོས་པོར་འཛོག་མི་ཤེས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས། ^②དབྱུ་མ་པའི་
 ལུགས་ལ་ཞིག་པ་དངོས་པོར་གྲུབ་ཅེས་པ་སྤར་མ་བྱུང་ཞིང་། འདི་ནི་འགོག་པར་འགྱུར་
 རོ། །ཞེས་བྲིས་པ་ནི་གཞིགས་རྒྱ་ཆུང་བ་ཡིན་ཏེ། དབྱུ་མ་པའི་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་མ་མས་
 ཀྱིས་ཞིག་པ་དངོས་པོར་བཤད་ཅིང་། གངས་རིའི་ཁྱོད་དུ་བྱོན་པའི་ཐལ་འགྱུར་བའི་གྲུབ་
 མཐའ་སྤྱི་བའི་མཁས་པ་མང་པོས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས། ^③ལུགས་དང་
 པོས་སྤྱི་གྱུ་འི་ཆ་ཤས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལོག་ལ་སྤྱི་གྱུ་ལས་གཞན་བྱམ་པ་ལ་སོགས་
 པའི་དངོས་པོ་གང་ཡང་མ་ཐོབ་པ་རྒྱ་མཆོན་དུ་བྱས་ནས། ཞིག་པ་དེ་དངོས་པོར་གཏན་འདོད་
 པ་མིན་ཏེ། དེའི་ལུགས་དང་པོས་སྤྱི་གྱུ་འི་ཆ་ཤས་ཐམས་ཅད་ལོག་ནས་སྤོང་བྱ་སྐྱེས་པ་དེ་
 ཡང་དངོས་པོ་གཏན་མ་རྟོགས་པར་འདོད་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་མཆོན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་བྲིས་འདུག་པ་ཡང་ཟེར་རྒྱས་འཕོངས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་སྡེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྤྱི་
 བའི་ལུགས་ལ། དངོས་པོ་སྤྱི་མའི་ཆ་ཤས་རྣམས་ཞིག་ནས་ལོག་། དངོས་པོ་ཕྱི་མ་མ་རྟོག་པའི་
 མེད་དགག་དངོས་པོ་མིན་པ་དང་། སྤྱི་གྱུ་ཞིག་ནས་ལོག་པའི་རྗེས་སུ་སྤྱི་གྱུ་འི་འབྲས་བུའི་
 སྤོང་བྱ་སྐྱེས་པ་དངོས་པོར་མི་རུང་བ་གཉིས་མཚུངས་པར་སྤྱི་གྱུ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས། ^④ལུགས་ཕྱི་མ་ལ་ཉེར་སྤྱི་གྱི་ཕུང་པོ་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
 ཉེར་སྤྱི་སྤྱི་བཏགས་^⑤པ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་མི་འགལ་བ་དང་། ཞིག་རྒྱུའི་དངོས་པོ་ལ་

བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་དངོས་པོར་མི་འགལ་བ་གཉིས་དཔེ་དོན་གཏན་མི་མཚུངས་ཏེ།
 ལུགས་དང་པོ་ལ་ཉེར་སྤྲས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་མེད་ན། ཉེར་སྤྲས་སུ་བཏགས་པ་མེད་དགོས་ཤིང་།
 ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་ནི་ཞིག་རྒྱུའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་དུས་ཁོ་ནར་བཞག་འདུག་པའི་
 ཕྱིར། ལེགས་པར་སོམས་ཤིག། །ཅེས་བྲིས་འདུག་པ་ལ་ཡང་འབྲེལ་ཅི་ཡང་མེད་དེ། ཉེར་
 སྤྲས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ཉེར་སྤྲས་དངོས་པོ་ཡིན་པ་དང་། ཞིག་རྒྱུའི་
 དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་མི་མཚུངས་པའི་རྒྱ་
 མཚན་དུ། ཉེར་སྤྲས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་མེད་ན་ཉེར་སྤྲས་མེད་དགོས། ཞིག་པའི་དངོས་པོ་རང་གི་
 རྒྱུའི་དུས་ན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་པ་ནི་འགལ་བྱུང་ཡིན་ལ། ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས། ཉེར་
 སྤྲས་སུ་བཏགས་པ་ཞེས་པའི་དོན། ཉེར་སྤྲས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལ་ཉེར་སྤྲས་སུ་སྒྲོ་བཏགས་པ་ལ་
 བྱེད་ན་ནི། དེ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་དང་། ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་གཉིས་མཚུངས་པར་
 བསྐྱབ་པ་ཁྱོད་རང་ལ་འགལ་འདུའི་ཕྱང་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་དངོས་པོ་མིན་པར་
 མཚུངས་པ་ཁྱོད་རང་གིས་ཁས་སྐྱེངས་པའི་ཕྱིར། འདི་འབྲེལ་པའི་རིགས་པ་ལྟར་སྤྲས་ཏམ་
 པའི་གཏམ་གྱིས་ལབ་ནས། འཇམ་དབྱངས་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་བ་ལྟ་བུ་ལ་ལེགས་པར་
 སོམས་ཤིག། །ཅེས་སྤྲས་འདུག་པ་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་རྒྱ་ཡོད་ན་ཁྱོད་རང་ལེགས་པར་
 གཏོང་དགོས་འདུག་གོ།

ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས། སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་གྱིས་ཀ་ཤི་ཞེས་པའི་ཤི་བ་དེ་སེམས་ཅན་ཞིག་
 པ་ཡིན་ན། གནས་སྐབས་དེར་སེམས་ཅན་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་སྐྱེ་བུ་ཞིག་པའི་
 གནས་སྐབས་སུ་ཡང་སྐྱེ་བུ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞིང་། མེད་ན་སེམས་ཅན་ཤི་ནས་མེད་པ་
 རྒྱང་འཕྲེན་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་གནས་པའོ། །ཞེས་བྲིས་འདུག་པ། ཁྱོད་རང་གིས་ཀྱང་
 སེམས་ཅན་ཤི་ནས་མེད་པར་འདོད་པའི་རྒྱང་འཕྲེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་བརྒྱུད་བར་ཐལ།

སེམས་ཅན་ཞིག་པའི་གནས་སྐབས་སུ་སེམས་ཅན་ཡོད་དམ་ཅེད། ཡོད་ན་སྐྱ་གུ་ཞིག་
པའི་དུས་སུ་སྐྱ་གུ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ལས། ཁྱོད་རང་གིས་ཀྱང་ཁས་མི་
ལེན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཅེད་ན་རྒྱང་འཕེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ལ་གནས་པར་ཁྱོད་རང་གིས་
ཁས་སྦངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཁྱོད་ཀྱིས། སེམས་ཅན་ཞིག་ས་མེད་པ་རྒྱང་འཕེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་
ལ་གནས་པའོ། །ཞེས་པ་དེས། དཔེར་ན། བཅས་ལྡན་དག་སྦྱོང་ལྟ་བུ་ཞི་བའི་དུས་སུ་དེ་
མེད་པར་འདོད་ན་རྒྱང་འཕེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ལ་གནས་པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་
ནམ། དེ་ཞི་བའི་དུས་སུ་དེ་དང་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་མེད་པར་འདོད་ན་
རྒྱང་འཕེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ལ་གནས་པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན།
ཁྱོད་རང་ཡང་རྒྱང་འཕེན་གྱི་ལུགས་ལ་གནས་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་གིས་ཀྱང་དེ་ཞི་བའི་
དུས་སུ་དེ་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཞི་བའི་དུས་སུ་དེ་མ་ཞི་བར་ཐལ། དེ་
ཞི་བའི་དུས་སུ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་
དེ་འབྲེལ་མེད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཞི་བའི་དུས་སུ་དེ་དང་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་
མེད་པར་རྟེན་ཆེན་གྱི་ལུགས་ལ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཁྱོད་ཀྱི་ཀྱན་
སྦྱོང་རན་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པའི་དགག་པ་འབྲེལ་མེད་མང་པོ་འདུག་པ་རྣམས་ལ་ནི་
ལན་མི་དགོས་པར་འདུག་ཅིང་། ཞི་བ་དེ་དངོས་པོ་ཡིན་པར་གཞན་གྱིས་ཁས་སྦངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །^①སྐྱབ་བྱེད་འདི་ལ་འདི་^②ཅམ་ཞིག་འབྲེལ་བ་འདིས་རྒྱ་ཅི་ཡིན་ཞེས་གྲིས་
འདུག་པ། སེམས་ཅན་སློག་དབང་འགགས་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཞི་
བ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཅན་ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས། ❶ དངོས་དང་དངོས་མེད་འདུས་བྱས་ཡིན། །ཞེས་པའི་དངོས་པོ་
འདུས་བྱས་ཡིན་པས་ནི་འདི་ལ་པན་པ་གང་ཡང་མེད་པར་ཐལ། དངོས་མེད་འདུས་བྱས་ཡིན་
པ་ལ་ལུང་འདི་ལ་བརྟེན་ན། ཞིག་པ་དངོས་མེད་དུ་ཁས་སྦངས་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
བྲིས་འདུག་པ་ནི། ཁྱོད་རང་གི་གོང་ལོག་ཏུ་གློད་བྱོལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པར་འདུག་གོ། དངོས་
མེད་འདུས་བྱས་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ནི། དངོས་པོ་རང་རང་གི་དུས་སུ་མེད་པའི་དངོས་པོ་
དེའི་ཞིག་པ་འདུས་བྱས་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

འདིར་སྒྲིམ་པ། ཐུག་དོག་ནད་ཀྱིས་བེན་པའི་སྒྲིམ་བྱ་ནམས། །འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་
མའི་ལེགས་བཤད་སྒྲན་མཆོག་གིས། །ཐུག་དོག་ནད་ལས་སྦྱར་དུ་སྒྲོལ་བ་དང་། །བྱད་པར་
གོ་རམས་བསོད་ནམས་སེང་གེ་བྱེད། །འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མ་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པའི། །ཐུགས་
རྗེའི་འོད་སྟོང་སྒྲོགས་བཙུར་འཕྲོ་བ་ཡིས། །མ་དད་ལོག་རྟོག་ཐུན་པ་ཀུན་བསལ་ཏེ། །སྒྲོ་
བཟང་བསྟན་པའི་ལྟ་ལམ་འཇུག་པར་ཤོག། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས། ❷ གཞན་སྒྲེ་ཡོད་པར་ཐལ་བ། མ་སྤད་པ་སྒྲེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ་བ།
རྟོན་གཞན་བརྗོད་པའི་ཉེས་པ་མཚུངས་པ། དེ་ལས་ཀྱང་སྤད་པའི་གནས་སུ་གྱུར་བ།
ཞིག་པས་ནམ་མཁའ་གང་བར་ཐལ་བ། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ལ་རྟོན་འབྲེལ་མི་
རུང་བར་ཐལ་བ། སྒྲིན་ལ་སྒྲར་སྒྲིན་ཀྱིས་སྒྲོན་སྒྲོང་མི་རུས་པ། གཅིག་དང་ཐ་དད་
བཏགས་པའི་ཉེས་པ་སྟེ་རེ་ཞིག་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་ནི། ལས་འབྲས་གཉིས་པོ་ངོ་བོ་
གཞན་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་ཅིང་བར་དུ་ཞིག་པའི་དངོས་པོས་ཆོད་པའི་
ཕྱིར། ཏགས་གཉིས་ཀ་ཁས་སྦངས། འདོད་ན། གཞན་སྒྲེ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་
ནི། རྒྱ་འབྲས་སྤད་ནས་སྒྲེད་དམ། མ་སྤད་པར་སྒྲེད་ཅེས་དབྱེད་པའི་ཆེ། སྒྲོགས་སྒྲིམ་
ཁས་ལེན་པར་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་སྒྲིམ་པར་འདོད་པ་ནི་གང་ཞིག །དེ་

གཉིས་ཀྱི་བར་ཞིག་པ་དངོས་པོ་བས་ཆོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤང་མ་སྤང་དབྱེད་པའི་
ཆེ་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་གཞུང་ལས་དངོས་སུ་བཀག་པ་དང་འགལ་ལོ། །

གསུམ་པ་ནི། གཞན་གྱིས་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་དུ་ཀུན་གཞི་སོགས་ཁས་ལེན་པ་
ལ་བརྗོད་པའི་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་འདི་ལ་མཚུངས་ཏེ། གང་ཕྱིར་ལས་ནི་སྐྱེ་བ་མེད། །འདི་
ལྟར་རང་བཞིན་མེད་དེའི་ཕྱིར། །གང་ཕྱིར་དེ་ནི་མ་སྐྱེས་པས། །དེ་ཕྱིར་ཞིག་དངོས་མི་
དགོས་སོ། །ཞེས་དང་། གང་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་དེ་མི་འགག་པ། །དེ་ཕྱིར་ཞིག་དངོས་
མེད་ཀྱང་འདི་རྣམས་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཅིའི་ཕྱིར་མི་མཚུངས། ཀུན་གཞི་སོགས་ཀྱིས་
ཉེས་པ་ཅི་ཞིག་བྱས་ལེགས་པར་སྒྲོས་ཤིག །

བཞི་པ་ནི། དེ་དག་ལས་ཀྱང་འདི་སྤང་པའི་གནས་ཏེ། ཀུན་གཞི་སོགས་ནི་ནང་
པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བ་རེ་རེའི་འདོད་པ་ཡིན་ལ། ཞིག་པ་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་ནི་ཕྱི་རོལ་
པའི་འདོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བྲག་སྤྲོ་བས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་འགོག་པ་
དངོས་པོར་འདོད་ཀྱང་། དངོས་པོ་ཞིག་ཆེ་དངོས་པོར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལྔ་པ་ནི། སྤོན་པོ་ལྟ་བུ་སྤང་ཅིག་བཅུ་རྒྱན་ལྟར་དུ་འབྱུང་བའི་ཆེ། སྤང་ཅིག་མ་
གཉིས་པར་སྤོན་པོ་སྤང་ཅིག་དང་པོའི་ཞིག་པ་དངོས་པོ་བ་དང་སྤོན་པོ་སྤང་ཅིག་མ་
གཉིས་པ་གཉིས། སྤང་ཅིག་མ་གསུམ་པར་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཞིག་པ་དངོས་པོ་བ་གཉིས་སྤང་
ཅིག་མ་གསུམ་པ། ཞིག་པ་སྤང་ཅིག་མ་དང་པོའི་རིགས་འདྲ་སྤང་ཅིག་མ་སྐྱེ་བཞི་དང་།
ལྔ་པའི་ཆེ་དེ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་འདྲ་སྤང་ཅིག་མ་གཉིས་པ་བཞི་དང་། དེ་རྣམས་ཞིག་པའི་
ཞིག་པ་བཞི་སྐྱེ་བརྒྱད་དུ་གྱུར་པ་སོགས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཞིག་པ་འདི་དག་གཟུགས་སུ་གྲུབ་ན།
རྒྱལ་སྤན་ཅམ་ལས་མེད་ཀྱང་དངོས་པོ་གཅིག་ཞིག་པའི་ཞིག་པ་དེས་ཀྱང་ནམ་མཁའི་
ཁམས་གང་བར་འབྱུར་རོ། །

བྱུག་པ་ནི། རྒྱ་མར་^①ལྟ་བུའི་རྒྱ་བད་པ་མར་མེ་ལྟ་བུའི་འབྲས་བུ་བད་པའི་རྒྱར་
གསུངས་པས་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་དངོས་པོ་འདུས་བྱས་ཡིན་ན། མ་རིག་པ་ལ་སོགས་
པའི་ཡན་ལག་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་བད་པས། འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་བད་
པའི་རྒྱ་འབྲས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དངོས་པོ་དང་འདུས་བྱས་སུ་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་འདོད་ན།
འདུས་མ་བྱས་ལ་ཉེན་འབྱེལ་གཏན་མི་རུང་བར་འགྱུར་ཏེ། གང་གི་རྒྱུན་གྱིས་གང་རྒྱང་
ཐམས་ཅད་འདུས་བྱས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་འདུས་བྱས་ཡིན་
པར་ཐལ། སྐྱེར་བཞི་སྒྲོམ་པ་དེ་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ།
རྒྱ་མར་བད་པ་མར་མེ་བད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་གྱིས་སྐྱབས་ཤིག །བདུན་པ་ནི།
ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་སྤྱང་བེན་པའི་དུས་ན་ལས་ཞིག་པའི་ཞིག་པ་ཡོད་དམ་ཅེད། ཡོད་
ན་ལས་གཅིག་གིས་རྣམ་སྤྲིན་སྤྱང་བེན་པའི་རྗེས་སུ་སྐྱར་ཡང་རྣམ་པར་སྤྲིན་པར་
འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཆེ་ཡང་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱར་གྱུར་པའི་ཞིག་པ་དངོས་པོ་བ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། མེད་ན་རྣམ་སྤྲིན་སྤྱང་བེན་པའི་ཆེ་ལས་མ་ཞིག་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ལས་ཞིག་
པའི་ཞིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་མཐའི་གཙོ་བོ་ལ་ཨེ་སོང་། བརྒྱད་པ་ནི།
ལས་ཞིག་པའི་ཞིག་པ་དངོས་པོ་བ་དེ་ལས་དང་རོ་བོ་གཅིག་གམ་ཐ་དད། རོ་བོ་
གཅིག་ན་དེའི་ཆེ་ལས་མ་ཞིག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལས་དང་རོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཐ་དད་ན། དེ་ཡང་། འབྲས་བུ་དང་རོ་བོ་ཐ་དད་པས་དེ་དག་བཞེན་ནས་འབྱུང་བ་
མིན་པར་འགྱུར་ཏེ། བན་ཚུན་མ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ལས་དང་ལས་ཀྱི་ཞིག་པ་དངོས་པོ་བ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་རོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གྱི་རོ་བོ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
འཁོར་གསུམ་ཨེ་བླ། དེ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་མཐའ་ལས་སོ། །ཞེས་བྲིས་ནས། འདི་

ནམས་ལ་^①གཞན་ཡང་གཞོན་བྱེད་ཆར་ལྟར་དུ་འབབ་པ་ཞེས་ཆར་ལྟར་དུ་འབབ་པ་ཞེས་
 པའི་ས་བཅད་བྱས་པ་ནི། ཁྱོད་རང་ལ་གཞོན་བྱེད་ཆར་ལྟར་དུ་འབབ་པར་སྤངས་ཤིང་། ཁྱོད་
 རང་ན་བ་གཏོད་ལ་ཉོན་ཅིག ། ཐལ་འགྱུར་དང་པོའི་རྟགས་དང་པོ་བྱེད་ལ་ཡང་གྲུབ་ཤིང་།
 ལས་འབྲས་ཀྱི་ངོ་པོ་ཡོད་པ་གང་ཞིག ། ལས་འབྲས་གཉིས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
 གཉིས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། གོང་དུ་ལུང་རིགས་དང་ཁྱོད་
 རང་གི་ཁས་སྤངས་དང་འགལ་བའི་གཞོན་བྱེད་ཆར་ལྟར་བུ་པོ་ཡོད་པ་བྱན་པར་གྱིས་
 ཞིག ། རྟགས་གཉིས་པ་ཁས་སྤངས་ཞེས་པ་ཡང་བསྟོན་ཏམ་འབའ་ཞིག་ཤིང་། ལས་ཞིག་པ་
 དང་དེའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེས་པ་དུས་མཉམ་པར་འདོད་པ་རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་དུ་མི་
 འདོད་པ་མཐའ་དག་གི་ལུགས་ཡིན་པས། དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཞིག་པ་དངོས་པོ་བས་
 ཆོད་པར་གང་དུ་ཡང་ཁས་སྤངས་པ་མེད་པས་མངོན་སུམ་ལ་བསྟོན་ཏམ་འདི་འདྲ་མ་
 བྱེད། ཕྱོགས་སྐྱེ་མ་ཁས་ལེན་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་སྐྱེས་པ་གང་ཞིག ། དེ་
 གཉིས་ཀྱི་བར་ཞིག་པ་དངོས་པོ་བས་ཆོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྲིས་པའི་དངོས་པོ་བས་བར་
 ཆོད་ན། ས་བོན་གྱིས་ས་བོན་ཞིག་པ་སྐྱེད་ཅིང་དེས་སྐྱ་གྲུ་བསྐྱེད་^②དགོས་ལ། དེ་མི་
 འཐད་དེ། ས་བོན་གྱིས་ས་བོན་ཞིག་པ་དང་སྐྱ་གྲུ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། སྤང་མ་སྤང་དཔྱེད་པའི་ཆེ་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་གཞུང་ལས་དངོས་སྐྱ་བཀག་པ་
 དང་འགལ་ལོ། ། ཞེས་པའི་སྤང་མ་སྤང་གཉིས་ཀ་དོན་དམ་དཔྱེད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་
 དཔྱེད་^③པའི་ཆེ་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་གཞུང་ལས་དངོས་སྐྱ་བཀག་པ་དང་འགལ་ཞེས་པའི་
 དོན་ཡིན་མིན་འགལ་བ་མི་འཐད་དེ། དོན་དམ་དཔྱེད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་^④པས་དབྱེད་པའི་
 ཆེ་རྒྱས་འབྲས་བུ་མི་བསྐྱེད་ན། རྒྱ་འབྲས་མ་སྤང་པར་རྒྱས་འབྲས་བུ་མི་བསྐྱེད་པས་མ་
 ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་འགགས་པ་དང་དེའི་འབྲས་བུ་སྐྱེས་པ་དུས་མཉམ་^⑤པའི་ཕྱིར།

ཐད་མ་ཐད་དཔུང་པའི་དོན་རྒྱས་འབྲས་བུ་ཐད་ནས་བསྐྱེད་དམ་མ་ཐད་པར་བསྐྱེད་ཅེས་
 ངེས་པ་ལ་བྱས་ནས། དེའི་ཆེ་རྒྱས་འབྲས་བུ་མི་བསྐྱེད་པར་འདོད་ན། རྒྱས་འབྲས་བུ་མི་
 བསྐྱེད་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་ལྟེན་མ་ལྟེན་ལ་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་མི་བསྐྱེད་ཀྱི་ཁྱད་
 པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི་ཟེར་རྒྱས་པོངས་^①པར་སྒྲུབ་སྟེ། ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་ཞིག་པ་
 གཉིས་རང་འབྲས་རྣམ་སྟོན་གྱིས་རྟོན་བྱེད་མི་བྱེད་མཆོངས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་སོ་
 ཞེས་ལུང་རིགས་^②གང་ཡང་མེད་པར་ཁྱོད་རང་གིས་ཟུ་ཚུགས་གྱིས་སྤལ་བ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བཞི་པ་ལ། ཐལ་འགྱུར་བས། ཆད་མ་ལ་བཞིར་གངས་ངེས་པར་འདོད་པ་^③ཞིན་ཏུ་
 སྒྲུབ་པའི་གནས་ཡིན་པར་ཐལ། རིགས་པ་ཅན་པས་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
 གསུམ་ནི་རྟགས་བྱུང་སྟེ། རིགས་ཐེགས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་མདོར་བསྐྱུས་ལས། ^④རིགས་པ་
 ཅན་པ་རྣམས་ནི་མདོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་དཔེ་དང་སྒྲུབ་ལས་བྱུང་བ་དང་ཆད་
 མ་བཞི་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་ལ། སྟོན་པོ་ལྟ་བུ་སྐད་ཅིག་བཅུ་རྒྱུན་
 ལྟ་བུ་འབྱུང་བའི་ཆེ་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་རྣམས་སུ་སྐད་ཅིག་སྒྲུབ་མ་རྣམས་ཀྱི་ཞིག་པ་
 ཐམས་ཅད་ཡོད་པས། ཞིག་པ་ནམ་མཁའ་གང་བ་འཕེན་པ་ནི་ཁྱོད་རང་སྟོན་གྱིས་ཅིང་
 པ་སྟེ། ཞིག་པ་སྒྲུབ་མ་སྒྲུབ་མ་རྣམས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་དུས་སུ་འགགས་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། ཞིག་པ་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་རང་ལྟར་ན་རྒྱལ་སྐྱོན་ལྟ་བུ་སྐད་ཅིག་མ་
 བཅུ་རྒྱུན་ལྟ་བུ་འབྱུང་བའི་ཆེ། སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་པ་ལ་སྐད་ཅིག་མ་སྒྲུབ་མ་རྣམས་
 ཀྱིས་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་རྣམས་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་རྣམས་ལ་ཡང་རང་
 རང་གི་^⑤སྐྱེ་འཇིག་སོགས་དེའི་ཆེ་ཡོད་པས། རྒྱལ་སྐྱོན་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་འཇིག་
 སོགས་ཀྱིས་ནམ་མཁའ་གང་བར་ཐལ་བའི་སྟོན་ཁྱོད་རང་ལ་ཡོད་པས་ཁྱོད་རང་གིས་

ཁྱོད་རང་ལ་ཁས་སྦངས་དངོས་འགལ་དང་། མདོན་སུམ་གྱི་གཞོན་པ་ཆར་བཞིན་དུ་
ཕབ་འདུག་པ་ལེགས་པར་སོམས་ཤིག །

དུག་པ་ནི། ཁྱོད་རྒྱ་འབྲས་དངོས་པོར་མི་འདོད་ཅིང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྒྱུ་
གྱིས་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་བཞི་གང་གི་ཡང་ལུགས་མིན་ཞིང་
ཁྱོད་རང་ལྟ་ཤང་གི་ལྟ་བུ་འཛིན་པ་ལ་རྒྱ་དགེ་བ་བྱས་པ་ལས་འབྲས་བྱ་བ་དེ་བ་མི་
འབྱུང་། མི་དགེ་བ་སྤྱད་པ་ལས་དེའི་འབྲས་བྱ་སྤྱག་བསྐྱེད་འབྱུང་བར་ཁས་ལེན་པར་
འདུག་པས་ལྟ་གྲུབ་མཐུན་པའི་མཁས་ཆོས་ཁྱོད་འབྲ་བ་ཤིན་ཏུ་མཆོར་རོ། །བདུན་པ་ནི།
ཁྱོད་རང་ལས་ཞིག་པ་དངོས་པོར་མི་འདོད་པ་^①རྒྱ་མཆོན་དུ་བྱས་ནས། ཁ་ནས་གང་ཐོན་
ཐོན་ལབ་འདུག་པས་ལུང་རིགས་ཀྱི་^②སྒོ་ནས་ལན་འདེབས་མི་དགོས་པར་འདུག །

བརྒྱད་པ་ནི། རོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་ན། ཕན་ཚུན་ལྟོས་མེད་ཡིན་པས་བྲབ་པ་སྤྱོད་སྤྱོད་
ཡབ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱིས་རྒྱ་འབྲས་རོ་བོ་ཐ་དད་དུ་གསུངས་པའི་ལོག་ཕྱོགས་ཀྱི་འགལ་
བྲབ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་སྦངས་འདུག་པས། སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་
ལྟོས་ནས་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་ནམས་ལ་མིག་ཕྱིས་ལ་ལྟོས་ཤིག །ཁྱོད་ཀྱིས་^③འགལ་
འདུའི་རིགས་^④པ་ཐོག་ལྟར་འབེབས་པ་ཞེས་པའི་ས་བཅད་བྱས་ནས། དེ་ལ་རྒྱུ་ཆེན་
ལས་^⑤ཐ་སྤྱད་བཏགས་པ་ཅམ་གྱིས་མ་ཆིམས་པར་སྤྱོད་སྤྱོད་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དེ་ལྟར་
བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བདག་གམ་གཞན་ལས་སྤྱོད་ཞེས་ཆོལ་བ་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་
དཔྱེད་པར་འཛོག་གོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་ལས་དང་འབྲས་བྱའི་བར་དུ་ཆོས་གཞན་
གྱིས་ཆོད་དམ་མ་ཆོད་ཅེས་དཔྱེད་པ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱེད་པར་འཛོག་དགོས་ལ།
དེའི་ཆེ་ཆོས་གཞན་ཞིག་པ་དངོས་པོ་བས་ཆོད་པར་ཁས་སྦངས་པས་བཏགས་དོན་
བཅུ་བའི་ཆེ་མི་རྟོད་ཅེས་པའི་གྲུབ་མཐའི་གཙོ་བོ་དང་འགལ། ཞེས་བྲིས་པ་ཡང་། དེ་ཁོ་

ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པ་གང་ཡིན་མི་ཤེས་ཤིང་། རྒྱ་འབྲས་ཀྱིས་བར་དུ་ཚོད་མ་
 ཚོད་མ་ཤེས་པའི་ཏམ་གཏམ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ཆེན་ལས་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་
 ཆེས་པར་འདུས་བྱས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་རྒྱ་ལ་དཔྱོད་པ་ན་མཐའ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་གི་རིགས་
 པ་དང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་དཔྱོད་པ་ན་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པ། འབྲས་བྱ་ལ་
 དཔྱོད་པ་ཡོད་མེད་སྐྱེ་འགོག །ངོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་མཐའ་དག་ལ་དཔྱོད་པ་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་
 རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པར་འཕགས་ཡུལ་གྱི་དབྱུ་མ་པ་ཆེན་པོ་
 རྣམས་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཙམ་ཁ་པ་སོགས་གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་ལུགས་
 ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མཐུན་པའི་དབྱུ་མ་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ཡིན། རྒྱ་འབྲས་མྱད་
 རས་བསྐྱེད་དམ་མ་མྱད་པར་བསྐྱེད་ཅེས་པ་དང་། འདུས་བྱས་རྒྱ་ལས་སྐྱེའམ་རྒྱ་མེད་
 ལས་སྐྱེ་ཞེས་དཔྱོད་པ་ལྟ་བུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པ་ག་ལ་ཡིན། ཐ་སྙད་བཏགས་པ་
 ཙམ་གྱིས་མ་ཆེས་པར་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་ཁྲོད་ཀྱིས་ག་ལ་གོ། །དེ་མ་གོ་
 འདུག་ཅིང་། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་བར་དུ་ཞིག་པ་དངོས་པོ་བས་ཚོད་པར་ངེད་ཀྱིས་ཁས་མ་
 བླངས་པར་གོང་དུ་བསྐྱབས་ཐེན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁྲོད་ཀྱིས། ❶ དཀའ་དབྱུད་ཀྱི་ང་རོ་འབྲུག་ལྟར་ཆེས་པར་ཞེས་པའི་ས་
 བཅད་བྱས་ནས། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱིས་སྐྱེ་འགག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་སྒོ་
 རས་ཏྲག་ཆད་སྒོང་ཚུལ་ཁོ་ན་གསུངས་ཀྱི་ ❷ གཞན་མ་གསུངས་བཞིན་དུ་ཞིག་པ་དངོས་
 པོར་བསྐྱབ་ཚུལ་འདི་ལ་ཇེ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སྐྱར་ཁྱུས་མང་དུ་བྱས་ཤིང་། རང་ལ་ཕྱོགས་
 ལུང་མེད་ཚུལ་དང་། གཞན་ལ་སྒྲིང་ཇེ་སྐྱེས་ནས་མ་བཟོད་པར་བྱས་པ་ཡིན། ཞེས་གིས་
 པ་འདི་ནི་སྐྱག་དོག་ཕྱོགས་ལུང་གི་དབང་གིས་སྐྱེས་བྱ་དམ་པ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་ཤིང་
 ཕྱོགས་ལུང་གི་ངན་སྐྱས་སྒྲ་ཆོགས་པ་བྱེད་བཞིན་དུ། ང་ལ་ཕྱོགས་ལུང་མེད་སྒྲིང་ཇེ་རི་

དབང་གིས་ཡིན་ཟེར་བ་ནི། འདུལ་བ་ལུང་ལས། རེ་ཙྰ་ས་སྲིན་བྱ་འབའ་ཞིག་བཟའ་བཞིན་
དུ། རྩེ་འཕུང་བའི་ཆེ་སྟོག་ཆགས་ཁར་སོང་དོགས་ནས་ཁ་ལ་རས་དགྱིས་^①བ་དང་།
བྱད་^②མེད་ཁྱོ་མིན་གྱི་སྐྱེས་པ་གཞན་དང་མི་ཆངས་པར་སྟོད་བཞིན་དུ་ཁྱོ་ལ་ད་སྐྱེས་པ་
གཞན་དང་རེག་པ་སྤངས་སོ་ཞེས་སྒྲ་བ་སོགས་ལ། བྲམ་ཟེ་བདེན་པར་སྒྲ་བ་ཁྱེལ་བ་སྐྱེས་
ནས། ལུ་ཏིག་སྐྱེགས་པ་བཞིན་དུ་དམ་པ་གཟུར་གནས་རྣམས་ཀྱིས་གཟིགས་ན་ཐུགས་
ཀྱིས་ཁྱེལ་ཞིང་བྱེད་མ་རུངས་པ་ལས་ཀྱང་ཆེས་མ་རུངས་པ་ཉིད་དུ་གསུངས་པའི་དཀའ་
དབྱེད་ཀྱི་ང་རོ་འབྲུག་ལྟར་དུ་སྟོག་པར་གདོན་མི་བཟོ། །

གཞན་ཡང་། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་ས་ཀྱིས་^③ལས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་རང་
བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་སྟོ་ནས་ཏྲ་ཆད་སྟོང་ཚུ་ལ་ཁོ་ན་གསུངས་ཀྱི་གཞན་མ་གསུངས་
ཞེས་པ་འདི་ནི། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་ས་ལ་སྐྱར་ཞུས་དང་ཞབས་འདྲན་འདི་ལས་ཆེ་བ་
མེད་དེ། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་ས་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་མ་
གསུངས་པ་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མཐའ་དག་མ་གསུངས་པར་
ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་ས་ཀྱིས་ཏྲ་ཆད་སྟོང་ཚུ་ལ་ཁོ་ན་གསུངས་ཀྱི་
གཞན་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས། དབྱུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ཀྱན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཅི་
ཡིན་ཞེས་བྲིས་པས། དང་དོན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། ཁོ་ན་སྤང་ཁམས་སྐྱེ་
མཆེད་ཐམས་ཅད་ཁས་མི་ལེན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་བྲིས་འདུག་པ། འདི་ཡང་། རྟེན་ཆེན་
གྱི་དོན་མ་གོ་བར་དགག་པ་བྱས་པར་སྤང་སྟེ། རྟེན་ཆེན་ལས། རྣམ་ཤེས་ཆོགས་དུག་
ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཁས་མི་ལེན་པར་གསུངས་ཀྱི། དེའི་རྒྱ་
མཆོན་དུ་དེ་དང་དོན་དུ་གསུངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཏྲ་ཆད་ཁས། ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་^④དེ་

འདྲའི་ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་ན་ཀུན་གཞིའི་བག་ཆགས་སློན་པ་ལས་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་སུ་
སྒྲུང་བ་ཙམ་དུ་བྱད་ཀྱི། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་
འགྲེལ་ལས། ཞེས་པས་ཞེས་བྱ་རྟོགས་པ་དེ། །ཞེས་བྱ་མེད་པས་ཞེས་པ་མེད། །དེ་ལྟར་
ན་ནི་རིག་བྱ་དང་། །རིག་བྱེད་མེད་ཅེས་ཅེས་མི་འདོད། །ཅེས་བྱའི་ཞེས་བྱ་དང་ནང་གི་
ཞེས་པ་གཉིས་ཡོད་མེད་མཚུངས་པར་གསུངས་ལ། གཞུང་འདིར་ཡང་དོན་ཞེས་གཉིས་
དོན་དམ་དུ་མེད་མཉམ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མཉམ་དུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་
སྒྲུའོ། །ས་རྟེན་ཆེན་གྱི་ལུགས་བཀོད་ནས། ^①འོ་ན་སེམས་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། སེམས་
ཁས་ལེན་ན། སེམས་ཉིད་ཀྱིས་ནི་སེམས་ཙན་འཇིག་རྟེན་དང་། །སྒྲོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཞིན་
ཏུ་སྒྲ་ཆོགས་འགོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སེམས་ལ་བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་
བག་ཆགས་སློན་པ་ལས་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་སུ་སྒྲུང་བ་ཙམ་དུ་བྱད་ཀྱི་ཞེས་སོགས་རྣམ་པ་
ཀུན་ཏུ་མཚུངས་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་བྲིས་པ་ནི། དབུ་སེམས་ཀྱི་ཞིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་
ཀྱིས་རྣམ་ཞེས་ཆོགས་བརྒྱད་ཀྱི་ཡ་གུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཀུན་གཞི་ཞལ་གྱིས་བཞེས་མི་
བཞེས་ཀྱི་གནད་མ་རྟོགས་ཞིང་། སེམས་རྣལ་དུ་མི་གནས་པའི་རྩོད་པར་སྒྲུང་སྟེ། རྟེན་
ཆེན་གྱི་དོན་ནི་ཆོགས་དུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་བྱི་རོལ་གྱི་^②དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
^③བག་ཆགས་འཇོག་པའི་གཞིར་གྱུར་པ་ལང་ག་ཞེགས་དང་། དགོངས་འགྲེལ་སོགས་
ནས་གསུངས་པའི་སེམས་ཙམ་པ་བཞེད་པའི་རྣམ་ཞེས་དེ་འདྲ་ཁས་ལེན་ན་དེའི་བག་
ཆགས་སློན་པ་ལས་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་སུ་སྒྲུང་བ་ཙམ་དུ་བྱད་ཀྱི་ཞེས་པ་ལས་ངོ་བོ་
གཞན་པའི་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པར་ཁས་ལེན་དགོས།

དེ་ལྟར་ན་གོང་དུ་བྲངས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་དང་། བསྟན་བཅོས་འདི་
གཉིས་ཀར་^④དོན་ཞེས་གཉིས་དོན་དམ་དུ་མེད་མཉམ་དང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མཉམ་དུ་

གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་དགོས། ཞེས་གསུངས་པ་ལ། ཁྱོད་ཀྱིས་སེམས་ཉིད་ཀྱིས་
ནི་ཞེས་སོགས་འདུག་པའི་ལུང་བྲངས་ནས། སེམས་མེད་པར་ཐལ། སེམས་ཀྱི་བག་
ཆགས་སྒྲིན་པ་ལ་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་སུ་སྒྲ་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཕངས་འདུག་
པ། འོན་ཕྱིར་ལོ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་མེད་པར་ཐལ། སེམས་ཀྱི་བག་ཆགས་སྒྲིན་པ་
ལས་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་སུ་སྒྲ་བ་ཙམ་དུ་བྲད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

འདུག་པའི་ལུང་གི་དོན་ནི། སྒྲོད་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་མ་ལུས་པ་རང་གི་རྒྱར་
གྱུར་པའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ལས་ལས་སྒྲེས་ཤིང་། ལས་ཀྱང་རང་རང་གི་ཀུན་སྒྲོང་བྱེད་
པའི་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུང་དེའི་ཐད་ཀྱི་རང་འགྲེལ་
ལས།^①གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ་ལས་ལས་སྒྲེས་ཤིང་ལས་ཀྱང་སེམས་
ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་དང་བཅས་པ་ཁོ་ནས་ལས་གསོག་པའི་ཕྱིར། སེམས་མེད་
ན་ལས་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེའི་ཕྱིར་འགྲོ་བ་རབ་ཏུ་འདུག་པ་ལ་སེམས་ཉིད་གཙོ་
བོའི་རྒྱ་ཡིན་ཀྱི་གཞན་ནི་མིན་པས་སེམས་ཙམ་ཞིག་གཙོ་བོར་བཞག་གི་གཟུགས་ནི་
མིན་ཞོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁྱོད་རང་ཆོགས་དུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་
གཞི་ཁས་མི་ལེན་ཀྱང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གསལ་ཙམ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་སུ་འཛོག་
ཅིང་། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཀྱིས་ཐལ་འགྱུར་བས་ཀྱང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཁས་ལེན་པར་
འདོད་པ་འདུག་པ། དེ་ལྟར་ན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཁས་མི་ལེན་པའི་རང་སྤྱེའི་གྲུབ་
མཐའ་སྒྲ་བ་གང་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་གསལ་རིག་ཁས་མི་ལེན་པའི་རང་སྤྱེའི་
གྲུབ་མཐའ་སྒྲ་བ་སུ་ཡང་མེད་ལ། དེ་ཀུན་གཞིར་འཛོག་ཅིང་། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཀྱིས་ཀུན་
གཞི་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས།^②འདིར་དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་མ་གསུངས་པ་ནི་ལང་ག་ཤེགས་

སོགས་ལས་གསུངས་པའི་ཀུན་གཞི་ཙམ་ཞིག་ངང་དོན་དུ་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ་ཡིན་གྱི་
 སེམས་ཙམ་པས་འདོད་པའི་ཀུན་གཞི་བདེན་གྲུབ་ངང་དོན་དུ་སྟོན་པའི་སྐབས་མིན་པས་
 དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྲིས་པ་ནི་རྟོག་བ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་འདི་
 སེམས་ཙམ་པས་ཁས་སྦངས་པ་ལྟར་གྱི་ཀུན་གཞི་འགོག་བྱེད་གྱི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 དང་། ཡང་གཤེགས་སོགས་ནས་གསུངས་པའི་ཀུན་གཞི་དང་། སེམས་ཙམ་པས་འདོད་
 པའི་ཀུན་གཞི་ལ་ངང་དོན་ཡིན་མིན་གྱི་བྱེད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་ཙམ་པས་
 འདོད་པ་ལྟར་གྱི་ཀུན་གཞི་ནི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་ངང་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཀ་ཁས་སྦངས་ཏེ། བྱེད་རང་གི་ས་དཀའ་འགྲེལ་
 ལས།^①བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ངང་ངས་བྱེ་བའི་ལུགས་མཆོག་འདི་ལ་ངང་དོན་དུ་གསུངས་
 པའི་བརྗོད་བྱའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་བྱེད་གྱིས།^②དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་ཐ་སྙད་དུ་ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ།
 སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྟར་འདས་གྱིས་མདོ་ལས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་དོན་དམ་བདེན་པ་
 རྟོགས་པའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཐ་སྙད་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྟོབ་དཔོན་འདི་ཉིད་གྱིས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པར། ཆོས་ཐོག་མར་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་
 པ་བསྟན་པས་སུ་ཉེགས་ཀྱི་ལུགས་བསལ་^③ནས་དེ་དག་གི་དོན་ཆེན་པོ་འདེན་པར་
 འགྱུར་ཞིང་། ཕྱི་ནས་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རིག་པ་རྣམས་རང་ཉིད་དེ་
 དག་སྟོང་བར་འགྱུར་བས་ཡོན་ཏན་ཁོ་ན་འབྱུང་གི་སྟོན་ནི་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་གསུང་ཡང་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་
 ལས། ཇི་ལྟར་ཁབ་ལེན་དང་ཉེ་བས། །ལུགས་ནི་སྦྱར་དུ་ཡོངས་སུ་འཁོར། །དེ་ལ་སེམས་
 ནི་ཡོད་མིན་ཏེ། །སེམས་དང་ལྟན་ཞིང་སྦྱང་བར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་ཀུན་གཞི་ནི་རྣམ་ཤེས་

ནི། །བདེན་མིན་བདེན་པ་བཞིན་དུ་ནི། །གང་ཆེ་འགྲོ་འོང་གཡོ་བར་འགྱུར། །དེ་ཆེ་སྤོང་
 བ་འཇིན་པར་བྱེད། །རི་ལྟར་རྒྱ་མཚོ་ལ་ནི་ཤིང་། །སེམས་ནི་མེད་ཀྱང་གཡོ་བར་
 འགྱུར། །དེ་བཞིན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ནི། །ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་གཡོ་བའི་བྱིར། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །ཞེས་གྲིས་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། །བྱོད་ཀྱིས་ཐལ་འགྱུར་བས་ཀུན་གཞི་ཁས་
 ལེན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བྲངས་པའི་རང་འགྲེལ་གྱི་ལུང་དེ་ནི་དེ་ལ་གཞོན་བྱེད་ཡིན་པའི་
 བྱིར་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་གྱི། དེ་བཞིན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ནི། །ཞེས་པའི་
 ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་ཀུན་གཞིའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི་
 ཆོག་གས་དུག་ལས་ངོ་མོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་མིན་པའི་བྱིར་དང་། ལང་
 གཤེགས་ཀྱི་མདོ་ལས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་གསུངས་པ་འདི་ཉིད་ཙམ་འགྲེལ་དུ་དགོངས་
 པ་ཅན་དུ་གསུངས་ཤིང་། སྟོང་ཉིད་དགོངས་གཞིར་གསུངས་པས་སྐྱེ་རི་བཞིན་པ་མིན་
 པར་གསུངས་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
 གསུངས་པས་ཐོག་མར་ཐུ་སྟེགས་ཀྱི་ལུགས་བསལ་ནས་དོན་ཆེན་པོ་འབྲེན་པར་འགྱུར་
 བ་དང་། བྱི་ནས་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་རིག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་
 པར་འཇིན་པ་སྟོང་བར་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་གཞུང་འདིས་ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་
 སྟོན་པའི་མདོ་དགོངས་པ་ཅན་དང་། གང་ཟག་རྣམས་ཡོད་དུ་སྟོན་པའི་མདོ་དང་ལུང་པོ་
 བདེན་གྲུབ་སྟོན་པའི་མདོ་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བསྟན་པས། ཀུན་གཞི་མེད་པ་དང་།
 གང་ཟག་དང་ལུང་པོ་ལ་དགག་བྱའི་བྱུང་པར་སྐྱར་ནས་མེད་པར་སྟོན་དགོས་ཚུལ་གྱི་
 བྱུང་པར་བྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། ^① ཀུན་གཞི་ཡོད་ཅིང་གང་ཟག་ཉིད་ཡོད་ལ། །ལུང་པོ་འདི་དག་
 འབའ་ཞིག་ཉིད་ཡོད་ཅེས། །ཞེས་གང་ཟག་དང་ལུང་པོ་ལ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་སྐྱོས་པ་ལ་
 དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས། ❶ ཏུང་ཙུང་བ་ན་རེ། ཤར་རིའི་སྤེ་བ་ནི་དགོ་འདུན་པལ་ཆེན་པ་
ལས་གྲུས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟོག་གོ་འབར་བ་ལས་བཤད་པས་ན། ཉན་ཐོས་སྤེ་སྤོད་དུ་
ཆོས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་སྟོན་པ་ཞིག་ཡོད་དགོས་པར་སྤང་
ངོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་འགྲེལ་བ་འདིར་དེ་མེད་པར་དངོས་སུ་གསུངས་ཤིང་། རང་ཉིད་ཀྱང་
སྐབས་དེར་❷ དེ་བཞིན་དུ་ཁས་སྤངས་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་ལོ། །ཞེས་བྲིས་པ་ནི་ཁྱོད་
རང་སེམས་ནལ་དུ་མི་གནས་པར་སྟོན་པའི་ཆོག་ཏུ་སྤང་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ❸ ཉན་ཐོས་
ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་མདོར་མཆོན་པ་ཙམ་དུ་བྱད་དོ། །ཞེས་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་སྤེ་སྤོད་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པར་གསུངས་པས། ཆོས་རང་བཞིན་མེད་
པར་བསྟན་པར་གྲུབ་པའི་བྱིར་དང་། ❹ འདུས་བྲས་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་པའི་ཆོས། །དེས་ན་དེ་
དག་རྩུན་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་ཆོག་གསལ་དང་ཤེས་རབ་སྟོན་མེ་གཉིས་ཀ་ལས་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་ཀྱང་འདི་ལྟ་སྟེ། ❺ འདུས་བྲས་གང་ཡིན་པ་དེ་རྩུན་པ་བསྐྱབ་པའི་
ཆོས་སོ། །དགོ་སྤོང་དག །འདི་ལྟ་སྟེ། མི་བསྐྱབ་པའི་ཆོས་སྤང་ན་ལས་འདས་པ་ནི་བདེན་
པའི་མཆོག་གོ། །ཞེས་པའི་མདོ་བྱངས་ཤིང་། ཆོག་གསལ་དུ་དེའི་མཐུག་ཏུ། ❻ དེའི་བྱིར་
བསྟན་པའི་རིགས་པ་དང་ལུང་འདི་ལས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་གྲུབ་
པ་སྟེ། ཞེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ལས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྟན་པར་གསུང་
ཞིང་། རྟོག་ཆེན་ལས། དེ་ནི་རིང་དུ་སོང་བར་སྟོ་ཡང་ལྷག་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་
སྐབས་སུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་སྤེ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་ལན་མང་
དུ་གསུངས་པའི་བྱིར། མདོན་སུམ་དུ་འདི་འདྲ་བའི་བསྟོན་ཉམ་མཛད་ན་ཀུན་གྱི་
ཁྲིལ་བའི་གནས་སུ་འདུག་གོ།

ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས། ❷ བཙམ་ལྟན་རིགས་རལ་གྱིས་མི་ལམ་ན་དབང་ཤེས་ཡོད་པ་སྟོབ་

དཔོན་འདིའི་ལུགས་སུ་བྱས་ནས་དགག་པ་བཟོད་པ་སློ་གྲོས་ཅིང་བ་བདེན་ཏེ། མི་ལམ་
 གྱི་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་གསུམ་ནི་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པས་དེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་
 དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལས་ཀྱང་ཁྱོད་སློ་གྲོས་ཅིང་སྟེ། སློབ་དཔོན་འདིས། དེ་སློ་ལ་
 ལྟོས་གཉིས་ཆར་བདེན་པ་སྟེ། །དོན་གསལ་མཐོང་བ་གཉིས་ཀའང་རྩུན་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་
 དེ། དེ་སློ་ལ་བལྟས་བཅོ་བརྒྱད་བདེན་པ་སྟེ། །དོན་གསལ་མཐོང་ལ་བཅོ་བརྒྱད་རྩུན་པ་
 ཡིན། །ཞེས་པ་སྒྱུར་མ་ཤེས་འདུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གྲིས་འདུག་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་
 ཏེ། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་མེད་ན་འབྲུལ་པ་ཐམས་ཅད་མེད་དགོས། དེ་མེད་ན་ལས་དང་
 ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་མེད་དགོས། དེ་མེད་ན་ལས་འབྲས་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 ལས་འབྲས་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རྒྱང་འཕེན་གྱི་ལྷ་གྲུབ་བཟུང་ནས་སྐྱེས་བྱ་དམ་པ་
 རྣམས་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་ཁ་རྩ་ལ་གང་ཆེ་མི་མཛད་འཆོལ།

གཞན་ཡང་། དེ་སློ་ལ་ལྟོས་བཅོ་བརྒྱད་བདེན་པ་སྟེ། །དོན་གསལ་མཐོང་ལ་བཅོ་
 བརྒྱད་བརྩུན་པ་ཡིན། །ཞེས་སྒྱུར་མ་ཤེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་ནི། ཁྱོད་རང་ལ་ཁས་
 གྲངས་ནང་འགལ་ཡོད་དེ། གོང་དུ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་ཁས་གྲངས་པ་
 དང་། འདིར་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མའི་ངོར་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་མེད་པར་ཁས་གྲངས་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་། དེ་ལྟར་སྒྱུར་མ་ཤེས་ཞེས་སྒྲ་བ་ནི་སྒྲ་བའི་ཞབས་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་བསོད་
 རྣམས་མིན་པའི་ལས་གསོག་པའི་ཆོག་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་སྐྱར་དགོས་པ་སྒྱུར་མ་ཤེས་འདུག་
 ཅས་གཞུང་རྩོམ་པ་པོ་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་། ^①མ་རིག་པའི་གཉིད་མ་སང་
 བ་ལ་སྒྲུང་བའི་ཡུལ་ཤེས་ཐམས་ཅད་མ་རིག་པའི་གཉིད་སང་པའི་ཆེ་མེད་པར་སྐྱབ་པ་སོགས་
 དབུ་མའི་ལུགས་ཀྱི་ཡུལ་སྒྲུང་དང་ཡུལ་ཅན་བདེན་མེད་དུ་བསྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐབས་སུ་
 ཉེ་བར་མཁོའོ། །ཞེས་གྲིས་འདུག་པ། འོན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ལ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མི་

སྒྲིབ་བར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པ་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །

ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས། ^①རྟོག་གོ་བ་འདིས་འབྲེལ་བར། གང་ཞིག་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་
དུ་གཏོགས་པའི་གཟུགས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་བརྒྱུད་བ་ཞིག་^②མི་ལམ་ན་
ཡོད་དེ། དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཡུལ་མེད་པར་འགར་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ལོ་སྒྲིབ་
དུ་སེམས་པ་དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དེ། མི་ལམ་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
གསུམ་པོ་མི་སྤྱད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་
ཀྱིས་དཔེ་མ་གྲུབ་པའི་ལན་མཛད་པ་ན། མི་ལམ་གྱི་གཟུགས་དེས་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་
ཀྱིས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པར་གསལ་བས། དེ་མེད་
པའི་རྒྱ་མཆོན་དུ་བྱའོ་ཞེས་སྟོབ་པ་ནི། རང་ཉིད་ཀྱིས་མི་ལམ་གྱི་གཟུགས་ཐ་སྙད་དུ་
ཡོད་པར་ཁས་སྐྱེས་པ་དང་འགལ་གྱིས་དོགས་ནས། རྒྱ་གར་གྱི་པཎ་ཆེན་ལ་སྐྱར་
བ་ཏུ་ཅད་བཏབ་སྟེ། མི་ལམ་གྱི་སྒྲུང་པོ་ཆེའི་གཟུགས་ཐ་མལ་པ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་
བདེན་པར་བརྒྱུད་བ་དག་གིས་ཀྱང་མི་བདེན་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་ན། ལེགས་ལྡན་འབྲེད་
དེ་ལས་ཀྱང་ལད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་ལུང་དེའི་དོན་ནི། སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ཀྱིས་^③མི་ལམ་གྱི་ཡུལ་
ཤེས་གཉིས་པོ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མཚུངས་ཡིན་པའི་སྟོན་སྣམ་རིག་པ་ལ་ལན་མཛད་པ་
ལ། སྟོབ་དཔོན་འདིས་དེ་ནི་མིན་ཏེ། མི་ལམ་གྱི་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ཆར་ཐ་སྙད་
དུ་མེད་མཚུངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་སྟེ། འདི་ཡང་། དེ་དག་འཇིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་ཡོད་
མིན་ཉིད། །ཅེས་པའི་དོན་རྟོགས་པའི་སྟོན་སྣམ་ཤེས་དགོས་སོ། །ཞེས་གྲིས་འདུག་པའི་
དགག་པ་དེ་ཁས་ལེན་མེད་པའི་དགག་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཆེན་ལས། སྟོབ་དཔོན་ལེགས་

ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་རང་གི་
མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པར་གསུངས་ཀྱི། མི་ལམ་གྱི་སྒྲུང་པོ་
ཆེའི་གཟུགས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ལེགས་ལྷན་གྱིས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པར་
མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་རང་གི་ལུང་དོན་འཆད་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་དེ། ཁྱོད་ལྟར་ན་
ཐལ་འགྱུར་བ་དེ་རང་རྒྱད་པར་མ་ཟད་སེམས་ཅམ་པ་སོགས་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྒྲ་བ་
ཀྱན་གྱི་ལད་ཤོས་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རྒྱད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་^①རང་སྡེ་རྣམས་ཀྱིས་^②མི་
ལམ་གྱི་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ཆར་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ལ། ཐལ་འགྱུར་བས་དེ་
མེད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། གཉིད་མེད་པར་ཐལ། མི་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མི་ལམ་
གྱི་ཤེས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འགལ་ལོ། །རྩ་བར་འདོད་ན།
གཉིད་སད་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཏ་ཅང་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་།
སློབ་དཔོན་འདིས་མི་ལམ་གྱི་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ཆར་ཐ་སྙད་དུ་མེད་མཚུངས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཡང་། འཁྲལ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་ཐད་ཀྱི་རང་འགྲེལ་དུ། མི་
ལམ་གྱི་ཆོས་གསུམ་པོ་བདེན་པར་མེད་པ་བཞིན་དུ། སད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་
རྣམས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་གཞུང་འདིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཞུང་རྩ་བར། ^③མི་
ལམ་ངེ་ལྟ་དེ་བཞིན་སད་འདིར་ཡང་། །དངོས་རྣམས་བརྟུན་ཡིན་སེམས་དེ་ཡོད་མ་
ཡིན། །ཞེས་དང་འདིའི་སྒྲ་འགྲེལ་དུ། ^④གང་གི་ཕྱིར་མི་ལམ་ན་གསུམ་ཆར་ཡང་མི་བདེན་
པའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་གྲུབ་པའི་སློན་ས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་སད་པའི་ཆེ་ན་ཡང་ཆོས་
ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤད་པ་དང་། ཞེས་
གསུངས་ནས་གོང་གི་གཞུང་རྩ་བ་དང་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས། ^①རབ་རིབ་ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། རང་ལུགས་བཤད་པ།
གཞན་ལུགས་དགག་པ། གནད་ཀྱི་དོན་བསྟན་པ་དང་གསུམ་ཀྱི་ས་བཅད་བྱས་ནས་དང་
པོའི་སྐབས་སུ། ^②ལུགས་འདི་ལ་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཐུན་མོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་
ན་གཞི་གཅིག་ཉིད་དུ་བག་ཆགས་མ་ཐུན་པར་སད་པས་དངོས་པོ་གཅིག་པ་ལྟ་བུར་སྒྲང་
བ་དང་། བག་ཆགས་མི་མ་ཐུན་པར་སད་པས་དངོས་པོ་ཐ་དད་པ་ལྟ་བུར་སྒྲང་བ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། སྐྱེས་བུ་དུ་མས་མར་མེ་གཅིག་མཐོང་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ལྟ་བུ།
གཞི་གཅིག་གིས་མཐོང་བའི་མར་མེ་དེ་ཉིད་གཞན་ཀྱིས་མཐོང་བ་མིན་ཀྱི་^③། བག་ཆགས་
མ་ཐུན་པར་སད་པ་ཅུ་མོ། །ཞེས་བྲིས་ནས། ཡི་དྲགས་དུད་འགྲོ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཐེག་
བསྟུས་ཅ་འགྲེལ་ཀྱི་ལུང་གི་དོན་འཆད་པ་ན། ^④སེམས་ཅུ་མ་པས་དངོས་པོ་ཐུན་མོང་བ་གཅིག་
ལས་ཀྱི་དབང་གིས་སོ་སོར་མཐོང་བ་མིན་ཀྱི། ཞེས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བྲིས་མ་ཐག་པ་དེ་བཞེད་
འདུག །ལྟ་མི་ཡི་དྲགས་གསུམ་ཀྱི་དབང་ཤེས་ལ་ཡུལ་ཐུན་མོང་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་
གའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཞུགས་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྐྱེས་བུ་རྒྱད་ཐ་དད་པ་གསུམ་ཀྱིས་མར་མེ་གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་
དུ་བལྟས་པའི་ཆེ། མར་མེ་དེ་སྐྱེས་བུ་དེ་གསུམ་གའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་ཐུན་མོང་བའི་ཡུལ་
ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེས་བུ་དེ་གསུམ་གའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མར་མེ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མིག་
ཤེས་དང་ལྟན་པའི་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གིས་མར་མེ་ལ་བལྟས་པའི་ཆེ་མར་མེ་མཐོང་བའི་
ཕྱིར། མར་མེ་མཐོང་མཁན་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ལུགས་དགག་པའི་སྐབས་
སུ། ^⑤མིག་ཤེས་ལ་སྐྱེ་ཤད་དུ་སྒྲང་བ་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐ་སྙད་
དུ་ཡོད་པར་ཐལ། གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རབ་རིབ་ཅན་ཀྱི་
དབང་ཤེས་དེ་ཐ་སྙད་ལ་མ་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྲིས་འདུག་པ། མིག་ཤེས་ལ་སྐྱེ་

ཤད་དུ་སྒྲུང་བ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་འབྲུལ་བ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
འབྲུལ་ཤེས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སྒྲ།

ཡང་།^①མཁར་གཞོང་ལ་སོགས་པའི་གཞི་དེར་དབང་པོ་སྐྱོན་མེད་ཀྱི་མིག་གིས་
བལྟས་པའི་ཆེན་ཡང་སྒྲ་ཤད་སྒྲུང་བར་འགྱུར་ཏེ། གཞི་དེར་སྒྲ་ཤད་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་
མཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་ཁུབ་ན། ཁྱོད་ཀྱི་དབང་སློའི་ཡུལ་ནམས་ཇི་ལྟ་བུ། །ཞེས་
སོགས་ཀྱི་ཁུབ་པ་གང་གིས་སྒྲུབ། གཞི་གཅིག་ལ་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྩེས་ཡོད་
པ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་གནས་པར་ཐལ། ཡི་དྲགས་ལ་ཚུ་སྒྲུང་ནག་ཁྲག་དུ་སྒྲུང་བ་དེ། ཚུ་
སྒྲུང་ལས་རྩེས་གཞན་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ།
ལྷགས་གོང་མེས་བསྐྱེད་པའི་དམར་འབར་བ་ལ་རིག་སྒྲགས་དང་ལྡན་པ་གཅིག་གིས་
ལག་པས་རིག་པའི་ཆེ་རིག་བྱ་གཅིག་བྱ་དེས་ལག་པ་མི་བསྐྱེད་པར་བྱེད་ཅུས་པ་ཡིན་
ཀྱི། བསྐྱེད་པའི་རིག་བྱ་དེ་ལས་དོན་གཞན་དུ་འགྱུར་མི་སྲིད་པའི་རིག་བྱ་གཅིག་
གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ནི་མིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡིན་ན་རིག་སྒྲགས་ཀྱིས་སྐྱེས་བྱ་གཞན་འཆི་བར་
བྱེད་པ་ན། སྐྱེས་བྱ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སློག་འགགས་པ་མིན་པར་སློག་འགག་པའི་སྐྱེས་བྱ་
གཅིག་གསར་དུ་སྐྱེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རིག་སྒྲགས་ཀྱི་བྱེད་པའི་རྒྱུ་འབྲས་པའི་
ཕྱིར། དོན་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཐོག་མར་ཡུལ་ཀྱི་ཆོད་མ་བཀག་ན། མཁར་གཞོང་
གཅིག་དུ་རབ་རིབ་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྐྱེས་བྱ་གཉིས་ཀྱིས་བལྟས་པའི་ཆེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་
མིག་ཤེས་ལ་ཆོད་མ་ཡིན་མིན་ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། ཚུ་འབབ་པའི་སྒྲུང་ལ་ཡི་
དྲགས་ལ་ནག་ཁྲག་དུ་སྒྲུང་བའི་ཆེ། མིའི་མིག་ཤེས་དང་ཡི་དྲགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་གཉིས་
ཆོད་མ་ཡིན་མིན་ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁུབ་པ་ནི་སློབ་དཔོན་ཀྱིས་རྩ་འགྲེལ་
གཉིས་ཆར་དུ་དེ་གཉིས་མཚུངས་པར་གསུངས་པས་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཁས་སྒྲུང་བར་

བྱའོ། །ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་ཚུ་འབབ་པའི་སྒྲུང་ལ་དཔྱུལ་བ་པ་ལ་མེའི་ཕུང་པོར་སྒྲུང་བའི་མེ་
ཆོས་ཅན། ཚུ་སྒྲུང་གི་ཆ་ཤས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་དེ་ཉིད་ལ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ལྟ་
ནམས་ཀྱིས་ནམ་མཁའ་མཐོང་བའི་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། ཚུ་སྒྲུང་གི་ཆ་ཤས་མིན་པར་
ཐལ། ནམ་མཁའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏུང་དཀར་སེར་འཛིན་གྱི་དབང་ཤེས་ལ་ཏུང་དཀར་
སེར་པོར་སྒྲུང་བའི་སེར་པོ་ཆོས་ཅན། ཏུང་དཀར་གྱི་ཁ་དོག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སེར་པོ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་སྟགས་ཀྱི་སྟོན་པ་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་མིག་ཤེས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་
གཟུགས་མི་མངོས་པར་སྒྲུང་བའི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། ལྷ་སྟགས་ཀྱི་སྟོན་པ་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་ངན་ལས་གསར་དུ་སྐྱེས་པའི་གཟུགས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་བཞི་པོ་འདིའི་བྱུང་བ་ཁོ་པོ་ཅག་གི་ཡིན་ཅིང་། ཉགས་གསལ་
ཏུང་ཙོང་^❶ཁ་པའི་ཡིན་ལགས་སོ། །

གཞན་ཡང་། འཛིན་དུམ་སོགས་ལ་སྐྱེ་མའི་རྟ་སྒྲུང་དུ་སྒྲུང་བའི་རྟ་སྒྲུང་དེ་སྐྱེ་མའི་
སྟགས་སྟན་གྱི་རྒྱུན་ལས་རྟ་སྒྲུང་མཆོན་ཉིད་པར་སྐྱེས་པར་ཐལ། ཚུ་འབབ་པའི་སྒྲུང་ཡི་
དྲགས་ལ་རྟག་ཁྲག་ཏུ་སྒྲུང་བའི་ཆེ་ཡི་དྲགས་ཀྱི་ལས་ལས་རྟག་ཁྲག་མཆོན་ཉིད་པ་གསར་
དུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། བུམ་གཟུགས་གཅིག་ལ་ཐག་ཉི་རིང་གཉིས་ནས་བལྟས་པའི་ཆེ་
གསལ་བའི་ལས་གཟུགས་དང་། མི་གསལ་བའི་ལས་གཟུགས་གཉིས་གསར་དུ་སྐྱེད་
པར་ཐལ། ཚུ་འབབ་པའི་སྒྲུང་ལ་རིགས་དྲག་གིས་བལྟས་པའི་ཆེ་ལས་གཟུགས་དྲག་
གསར་དུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་འདི་གཉིས་ཀྱི་^❷བྱུང་བ་ནི་བདེན་བདེན་འདྲ་བ་ལ་
ཨ། འདོད་ན། ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་བཀག་པ་ལ་ཨ། ཉགས་ནི་ཏུང་ཙོང་པས་ཞལ་གྱིས་
བཞེས་པ་ལ་ཨ། ཨ་^❸ལེ་ལོ་མོ་ཨ་ལེ་ལོ། ཤེས་བྱ་ཁ་པོ་ལེབ་གཅིག་ཏུ་སོང་བའི་སྟོན་ནི།

འབྲུང་བ་བཞི་པོ་རེ་རེ་རེ་གྲུ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་འབྲུང་བ་བཞི་ཆར་གྱི་རེ་གྲུ་ཡོད་པ་
 དང་། ཁ་དོག་ལྷ་པོ་རེ་རེ་རེ་གྲུ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་ཁ་དོག་ལྷ་ཆར་ཡོད་པ་དང་། རོ་
 ཡོར་གྱི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་མི་གསར་སྐྱེས་ཡོད་པ་དང་། ཐག་པའི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་
 སྐྱལ་གསར་སྐྱེས་ཡོད་པ་དང་། ཆ་རེ་གྲུ་གི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་གང་རེ་གྲུ་ཡོད་པ་སོགས་
 ཆོས་ཅན་རྗེ་སྙེད་པའི་རྣམ་དབྱེ་བྱེད་པའི་ཆོ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་པན་ཚུན་འབྲེས་ནས་ཁ་
 བོ་ལེབ་གཅིག་ཏུ་སོང་འདུག་པ་འདིས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་རོ་གཅིག་
 པའི་དུས་སུ་བྱུང་ན་དགའ་བ་ལ་ཨ། རྩང་སྒོ་བས་རྗེས་འདུག་ལ་དབྱ་མའམ་གཅིག་
 བཤད་ཟེར་ནས་དངོས་འཛིན་གསར་པ་འདི་འདྲ་བ་སྐྱམ་བཤད་པ་མ་མཛད་ཨང་། ཞེས་
 གྲིས་འདུག་པ། དེ་རྣམས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ལན་བཏབ་ན། ཐལ་འབྱུར་དང་པོའི་རྟགས་
 རེད་གྱིས་ཁས་སྦྱངས་པ་མེད་ཅིང་། བྱོད་རང་གིས་ཀྱང་མི་འབྱུབ་སྟེ། འབྱུབ་ན་མཁར་
 གཞོང་ལ་སོགས་པའི་གཞི་དེར་དབང་པོ་སྐྱོན་མེད་གྱི་མིག་གིས་བལྟས་པའི་ཆེ་སྐྱེ་ཤད་
 སྒྲུང་བར་ཐལ། གཞི་དེར་སྐྱེ་ཤད་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

ཐལ་འབྱུར་གཉིས་པའི་གསལ་བ་ཆད་བསལ་དུ་བྱས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། གཞི་
 ཁང་པ་གཅིག་གི་ནང་དུ་ཀ་བ་བྱམ་པ་སྐྱམ་བུ་སོགས་ཀྱི་^❶ཐོགས་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་
 རྗེས་ཡོད་པ་དུ་མ་དུས་མཉམ་དུ་ཡོད་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུབ་ན།
 བྱོད་མངོན་སུམ་ལ་བསྐྱོན་པར་འདུག་པས། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས་^❷ཁོ་པོ་ཅག་ནི་སྐྱོན་པ་
 དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཚོད་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །ཐལ་འབྱུར་གསུམ་
 པའི་ལན་ནི། མི་འཆིག་པའི་རིག་སྤྲུགས་དང་ལྷན་པའི་ལུས་ཤེས་ཀྱིས་ལྷགས་གོང་
 དམར་འབར་བ་ལ་རེ་གྲུ་པའི་ཆེ་དེའི་སྟེང་དུ་གང་རེ་གྲུ་གཅིག་གསར་དུ་སྐྱེས་པར་ཐལ།
 དེའི་ཆེ་མི་འཆིག་པའི་རིག་སྤྲུགས་དང་ལྷན་པའི་ལུས་ཤེས་མངོན་སུམ་གྱི་^❸གཞལ་

བྱར་གྱུར་པའི་རེག་བྱ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེའི་གཞལ་བྱར་གྱུར་པའི་ཆ་རེག་མེད་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེའི་ལུས་ཤེས་ཆ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ།
དེ་ལ་ལྷག་ས་གོང་དམར་འབར་བའི་རེག་བྱ་ཆ་རེག་ཏུ་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར། ཉག་ས་
ཁས། ཐལ་འགྱུར་བཞི་པ་ལ་འདོད་ལན་ཐེབས་ཏེ། རབ་རིབ་དང་ལྡན་པའི་སྐྱེས་བུའི་
མིག་ཤེས་ཆ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་གཞལ་བྱར་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཡིན་ན་སྐྱེ་ཤིང་འཇག་པར་སྤང་བའི་མིག་ཤེས་ཡིན་
པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་སྤྲ།

ཡང་། རབ་རིབ་དང་ལྡན་པའི་སྐྱེས་བུའི་མིག་ཤེས་ལ་བྱེད་ན་ནི་ཁྲབ་པ་མ་གྱུབ་
ཏེ། སློབ་དཔོན་གྱིས་དེ་གཉིས་མཚུངས་པར་གསུངས་པ་ནི། རང་ལ་སྤང་བ་སྤང་བ་ལྟར་དུ་
མ་གྱུབ་པའི་ཤེས་པར་མཚུངས་པར་གསུངས་ཀྱི། ཆ་མ་ཡིན་མིན་སློབ་དཔོན་གྱིས་
མཚུངས་པར་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་འོག་གི་ཐལ་འགྱུར་ནི། དགེ་སློང་ཅ་ཁྲབ་ཡིན་པས་
ཁྲབ་པ་མ་གྱུབ་ཏེ། ཅུ་ལྟར་གི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་རེག་བྱ་དང་། མེའི་རེག་བྱའི་གཞི་མ་ཐུན་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་ལྟར་མེ་མ་ཐུར་དུ་སྤང་བའི་ལས་བསགས་པའི་དཔྱལ་བའི་ལུས་ཤེས་ལ་
ཅུ་ལྟར་མེ་མ་ཐུར་དུ་སྤང་བའི་ཆེ། ཅུ་ལྟར་དེའི་སྤྲེང་དུ་མེ་མ་ཐུར་གཅིག་དངོས་ལ་གྱུབ་པའི་
ཕྱིར། ཆ་དཔྱལ་གྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་དངོས་གནས་ལ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། མེའི་རེག་བྱ་དང་གང་རེག་གི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། ཉི་མའི་
རེག་བྱ་དང་གང་རེག་གི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པ་གང་ཞིག །ཟླ་བའི་རེག་བྱ་དང་ཆ་རེག་གི་
གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དགྲན་དུས་སུ་ཉི་མའི་རེག་བྱ་གང་བར་སྤང་ཞིང་། སོ་གའི་
དུས་སུ་ཟླ་བའི་རེག་བྱ་ཆ་བར་སྤང་བའི་ཡི་དྲགས་ཀྱི་ལུས་ཤེས་དེ་དགྲན་དུས་སུ་ཉི་མའི་
རེག་བྱ་དང་ཐད་པ་ན། དེའི་ལུས་ཤེས་ལ་སྤང་བའི་ཉི་མའི་རེག་བྱ་དེ་ཉིད་གང་རེག་དང་།

དེ་དང་སོ་གཉིད་དུས་སྤྱི་བའི་རེག་བྱ་པ་དེ་ཆོ། དེ་ལ་སྤྱང་བའི་སྤྱང་བའི་རེག་བྱ་དེ་ཉིད་
 ཆོ་རེག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུས་ཤེས་དེ་ལ་དེ་ལྟར་དུ་སྤྱང་བ་གང་ཞིག ། ལུས་ཤེས་དེ་ཆོད་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། བཤེས་སྤྱིངས་ལས། ^①ཡི་དྲགས་ནམས་ལ་སོ་གཉིད་
 དུས་སྤྱི་ནི། ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་འོག་མའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཉགས་
 གསལ་གཉིས་ཀ་ཁས་སྤངས་པ་མེད་དེ། ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྟེ་མཆོད་ལ་སྟོམས་
 པར་ཞུགས་པའི་ལྟ་ནམས་ཀྱིས་^②གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ནམ་པར་བཤེག་པས་ཚུ་སྤྱང་མ་
 མཐོང་བ་ལ་ནམ་མཁའ་ཞེས་དགོ་བསྟེན་བཅུན་པའི་འགྲེལ་པར་བཤད་གྱི་^③། རྟེན་ཆེན་
 ལས། ཚུ་སྤྱང་གི་ཆ་ཤས་སྤྱི་བའི་ནམ་མཁའ་ཡོད་ཅེས་གང་དུ་ཡང་མ་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱིས་ཉགས་གསལ་དུང་ཅོང་པས་ཁས་སྤངས་སོ་ཞེས་སྟེ་བའི་ཁྱོད་རང་སྟོ་
 གོས་ཅིང་ཞིང་གཟུ་པོར་མི་གནས་པར་སྟོན་པའོ། ། དེའི་འོག་མའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཉགས་
 གསལ་ཡང་། ཐལ་འགྱུར་གོང་མ་དང་མཚུངས་པར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། དུང་དཀར་སེར་
 འཛིན་གྱི་དབང་ཤེས་ཉིག་མེད་ལོག་ཤེས་ཡིན་པས། དེའི་གཞལ་བྱར་བྱུར་པའི་དཀར་པོ་
 དང་སེར་པོ་གང་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེའི་འོག་མའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཉགས་གསལ་
 ཡང་ཁས་མ་སྤངས་ཏེ། ལུ་སྟེགས་ཀྱི་སྟོན་པ་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་མིག་ཤེས་ལ་སྟོན་པའི་སྟེ་
 གཟུགས་མི་མཛེས་པ་མི་སྤྱང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་སྟོན་པའི་སྟེ་གཟུགས་སྤྱང་ན་དེ་ལ་སྟོན་
 པའི་སྟེ་གཟུགས་མཛེས་པར་སྤྱང་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་ལས། ^④མཐོང་ན་མི་
 མཐུན་པ་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་བཤད་མ་ཐག་པའི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པོ་དེའི་ཉགས་གསལ་
 དུང་ཅོང་པས་ཁས་སྤངས་སོ་ཞེས་སྟེ་བའི་ཁྱོད་ཀྱིས་སྤྱིང་ངན་པས་རྒྱད་གང་ཞིང་ཉམ་
 པ་ཆེན་པོར་ཀུན་ལ་བྲགས་མོད་ཀྱང་། ཁྱོད་རང་གི་ཆོག་དེས་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྟོན་པར་བྱེད་

བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་འོག་མའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་བྱུང་བ་མེད་དེ། དེའི་རྟགས་གསལ་གཉིས་མི་
 མཚུངས་པའི་ཕྱིར། མཚུངས་ན། སྤྱི་མའི་སྤྲུགས་རྩིས་ཀྱི་འཛིན་དུམ་རྟ་སྤྱང་དུ་སྦྱོང་བ་
 སྦྱོང་བར་ཐལ། ཡི་དྲུགས་ཀྱི་ལས་ངན་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུ་སྤྱང་ནག་ཁག་ཏུ་སོང་བ་སྦྱོང་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡི་དྲུགས་ཀྱི་ལས་ངན་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲ་བའི་རེག་བྱ་ཆ་བར་སོང་བ་སྦྱོང་
 པའི་ཕྱིར། རྟགས་གོང་དུ་བསྐྱབས་ཟིན། དེའི་འོག་མའི་ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྟགས་ངེད་ཀྱིས་
 ཁས་སྤངས་བ་མེད་དེ། ལས་ཅན་ཀྱི་ལྟའི་མིག་ཤེས་ཚུ་སྤྱང་དང་སྤྱང་པའི་ཆེ་ཚུ་སྤྱང་གི་ཆ་
 ཤེས་ཤིག་བདུད་ཅིར་སྦྱོས་པར་ཁས་སྤངས་ཀྱང་། དེ་ལས་གཟུགས་ཡིན་པར་ཁས་མ་
 སྤངས་པའི་ཕྱིར། བྱིད་ཀྱི་དགག་པ་འདི་རྣམས་ནི། མདོ་ལས། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་
 ཀྱི་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་། རྣལ་འབྱོར་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བྱས་པ་བསམ་གྱིས་མི་
 བྱུང་། སྤྲུགས་དང་སྦྱོང་གྱི་བྱས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་
 རྣམ་པར་སྦྱོང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བར་གསུངས་པའི་དོན་སྒྲོ་ཡུལ་དུ་མ་ཞོང་བར་དེ་
 རྣམས་ཚུ་ལ་བཞིན་དུ་ཁོང་དུ་ཚུད་པའི་སྦྱོས་བྱ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཇེད་པའི་དོན་ཕྱིན་
 ཅི་མ་ལོག་པར་བཤད་པ་ལ་དགག་པ་ལྟར་སྤྱང་འབའ་ཞིག་བྱས་ཤིང་། རྩིས་འབྲང་རྣམས་
 ཀྱང་དོན་མིན་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྦྱོར་བ་སྤྱང་སྟེ། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་དེ་^①རྣམས་ཀྱི་ཉིང་
 ངེ་འཛིན་གྱི་མཐུས་རང་གི་མདུན་དུ་སྦོད་ཚུང་དུ་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཡང་སྦོད་བཅུད་ཀྱི་
 ལོངས་སྦོད་མཆོད་པའི་བྱེ་བྲག་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྤྱུལ་པའི་ཆེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་དག་
 འབྲལ་གྱི་འབྲལ་རྒྱས་མ་བསྐྱེད་པས་སྤྱང་བ་དེ་དག་ཐ་སྦྱོང་དུ་ཆོད་མས་གྲུབ་པར་ཁས་
 ལེན་དགོས་ཤིང་། གཞན་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། ^②དག་པ་འདི་ནི་བཞེད་པ་འཇུག་པ་
 ཡིས། །རྟུལ་གཅིག་ཡུལ་ལ་མཁའ་གཏུགས་འཛིག་རྟེན་དང་། །འཛིག་རྟེན་མཐའ་ཡས་
 ཕྱོགས་བྱུང་རྟུལ་སྦོན་མོད། །རྟུལ་རགས་མི་འགྱུར་འཛིག་རྟེན་སྤྱི་མི་འགྱུར། །ཞེས་

སངས་རྒྱལ་གྱི་མ་ཐུས་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་གཅིག་གི་གོ་སར་ནམ་མཁའ་མཐའ་མཐའ་གཉེན་གསལ་པའི་
 རྒྱལ་གྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་མཐའ་ཡས་པ་སྟོན་ཏུ་སྒྲུབ་རྒྱལ་
 རགས་པ་དང་། འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་སྤྱ་བར་མི་འགྱུར་བར་གསུངས་པ་དང་། རྗེ་བཙུན་
 མི་ལས། ^①གཡག་རུའི་ནང་དུ་བཞུགས་ཏེ་གཡག་རུ་ཆེར་མ་སོང་རྗེ་བཙུན་གྱི་སྤྱི་ཚུང་དུ་
 མ་སོང་བར་གསུངས་པ་དང་། མི་འཆིག་པའི་རིག་སྒྲགས་དང་ལྡན་པའི་སྤྱི་སྤྱུ་
 ལྷགས་གོང་དམར་འབར་བ་ལ་རིག་པས་མི་འཆིག་པར་བཤད་པ་དང་། སྤྱིང་བཞི་པའི་
 འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་འདི་ཉིད་ཀྱི་རི་རབ་གྲུ་བཞི་པར་མངོན་པའི་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་
 རྣམས་སྤྱ་བཤད་པ་དང་། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་དེ་ཉིད་ལྷུ་མ་པོར་བཤད་པ་དང་། ཚུ་སྤྱང་གི་
 དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་ལ་འགོ་བ་ལྷ་མི་ཡི་དྲགས་གསུམ་གྱི་རང་རང་གི་ལས་ཀྱི་དབང་
 གིས་བདུད་ཅི་དང་། ཚུ་དྲངས་ཤིང་བསེལ་བ་དང་། རྣམ་ཐོག་ཏུ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྤྱང་བ་
 དང་། དེ་ལྟར་དུ་དོན་བྱེད་པ་རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་ཆད་མས་གྲུབ་པར་ཁས་མ་སྤངས་ན།
 སངས་རྒྱལ་གྱི་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་འཕྲུལ་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་ཤིང་། ལས་རྒྱ་འབྲས་ལ་
 ཡིད་མི་ཆེས་པ་དང་། ཆོས་སྤྱོད་གི་ལས་གསོག་པའི་དོན་མིན་པ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་ལ། དེ་
 ལྟར་ཁས་སྤངས་ན་ཁྱོད་རང་གིས་པར་ལ་འཕངས་པའི་དགག་པ་བརྗོད་པ་རྣམས་ཁྱོད་
 རང་ལ་གཞོད་བྱེད་ཆར་བཞིན་དུ་འབབ་བར་འགྱུར་རོ། །

མདོར་ན། ལས་ཅན་གྱི་ཡི་དྲགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ཚུ་སྤྱང་ལ་བལྟས་པའི་ཆེ།
 ཚུ་སྤྱང་གི་སྤྱིང་དུ་རྣམ་ཐོག་དངོས་གནས་ལ་སྤྱིས་པ་དང་། དགུན་དུས་ཀྱི་ཉི་མའི་འོད་
 ཟེར་དང་ཡི་དྲགས་ཀྱི་ལུས་ཤེས་སྤྱད་པའི་ཆེ་གྲང་རིག་དངོས་གནས་ལ་སྤྱིས་པར་སྤྱིང་
 པར་ཐལ། སེམས་ཅན་དཔྱུལ་བའི་གནས་སྤྱུ་ལས་དབང་གི་མཆོན་ཆ་མཆོན་ཉིད་པ་དང་།
 ལྷའི་འཛིག་ཏེན་དུ་ལས་དབང་གིས་རིན་པོ་ཆའི་སྟོན་ཤིང་དངོས་གནས་ལ་སྤྱིས་པ་སྤྱིང་།

པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་དུ་ལུང་བྲངས་པ་ལས། ❶ སེམས་ཅན་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་
ཕྱིར། །ནག་པོ་དུས་སུ་བསྐྱེད་ ❷ དེ་དཔེར། །སེམས་དཔྱལ་མཐོ་རིས་འཇིག་རྟེན་
ན། །མཆོན་དང་རིན་ཆེན་ ❸ ཞིང་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདིར་སྒྲས་པ། བསོད་ནམས་དབང་གིས་བསྟན་པའི་རིམ་གནས། །ཕྱག་དོག་
ལོག་ལྟའི་རལ་པས་ལུས་ཁེབས་ཞིང་། །རྟག་ཆད་ང་རོ་སྟོག་པའི་སེང་གུ་ཞིག་། །བདུད་ཀྱི་
པོ་ཉས་བཟུང་ནས་མཐར་འཇིག་གིས། །ལྷགས་སྟོག་དམ་པོས་ཡན་ལག་བཅིངས་གྱུར་
ནས། །འདོད་དོན་ལོག་འཆོའི་སྟོམ་དུ་བཅུག་གྱུར་ཏེ། །ཉོན་མོངས་མི་གཙང་ཁྱོད་ན་
གནས་བཞིན་དུ། །དམ་པའི་སྐྱེ་བོ་ཀུན་ལ་སྤང་བ་ཡི། །མཆེ་བ་གཅིགས་ཞིང་ང་རོ་སྟོག་
བྱེད་པ། །དེ་ལ་པན་པའི་གདམས་པ་འདི་སྐད་སྒྲ། །འཇམ་དབྱངས་སྒྲུལ་པ་ཀུན་མཁྱེན་
ཙོང་ཁ་པས། །སྟོན་པ་མཆོག་དང་སྒྲ་སྒྲུབ་ཡབ་སྐུ་གྱི། །དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་དབུ་
མའི་ལམ་བཟང་གིས། །འགྲོ་རྣམས་ཐར་པའི་ལམ་དུ་བཀོད་པ་ལ། །ཕྱག་དོག་ལོག་ལྟས་
སྒྱུར་བ་མ་འདེབས་པར། །ཅེ་གཅིག་གྲུས་པས་གསོལ་བ་བྲག་ཏུ་ཐོབ། །སྒྲུག་བསྐྱེད་ཀུན་
ལས་སྟོལ་བར་ཐེ་ཆོམ་མེད། །ཅེས་གདམས་པའོ། །

ཡང་། ཁྱོད་གྱིས། ❹ སྟོབ་དཔོན་འདིས་ཀུན་གཞི་དང་། ཉོན་ཡིད་དང་། རང་རིག་
སོགས་ལུང་ཆད་མས་བཞད་ཅིང་། བདེན་པར་ཡོད་མེད་གང་གིས་ཀྱང་བྱད་པར་དུ་མ་
བྱས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རང་སྟོག་རྣམས་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཁས་ལེན་ཞིང་། དེ་དག་དབྱུད་ནས་
འགོག་པ་ནི། དོན་དམ་དབང་དུ་བྱས་པར་བཞེད། ཁ་ཅིག་ཅ་ཞེ་དང་། ཙོད་སྟོག་དང་།
ཆོག་གསལ་ལས། རིགས་པས་དབྱུད་བཅོད་ཀྱི་རང་རིག་འགོག་པའི་ལུང་རྣམས་ཞེས་
བྱེད་དུ་བྱས་ནས། རང་རིག་ཐ་སྙད་པ་འགོག་པ་ལ་སྟོར་བ་ནི་ནོར་ཏེ། ཅ་ཞེ་ལས། རང་
རིག་གི་དཔེར་མར་མེ་བཀོད་པ་ལ། དབྱུད་ནས་འགོག་པའི་ཆེ་མར་མེས་རང་གསལ་བ་

བཀའ་པ་བཞིན་དུ། ལུན་པ་སེལ་བ་ཡང་བཀའ་པས། ཐ་སྙད་དུ་ལུན་པ་སེལ་བ་ཡང་མི་
འཐད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཅོད་ཆོག་ལས། ཆད་མ་དེས་རང་གིས་གྲུབ་པ་བཀའ་
པའི་ཆེ། ཆད་མ་གཞན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡང་བཀའ་པས། ཐ་སྙད་དུ་ཆད་མའི་ཡུལ་ཅན་
གཏན་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཆོག་གསལ་ལས། རང་རིག་མེད་པའི་ཤེས་བྱེད་
དུ་སྟོང་བར་བྱ་བའི་སེམས་མི་རྟེན་པའི་མདོ་དངས་པས་ཐ་སྙད་དུ་སྟོང་བའི་སེམས་
ཉིད་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། ❶ རི་ལྟར་
རལ་གྱིས་རང་གི་སོ། །གཙོད་པར་མི་བྱེད་སོར་མོ་ནི། །རང་ལ་རིག་པར་མི་བྱེད་
ལྟར། །རང་གི་སེམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ། །ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དུ་རང་རིག་ཡོད་ན་ཐ་སྙད་
དུ་རལ་གྱི་སོས་རང་གིས་རང་གཙོད་པར་འགྱུར་སྟམ་སྟེ། རིགས་པས་དབྱེད་པའི་
གནས་སྐབས་ཀྱི་དཔེ་ལ་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་མང་སྟེ། གཞན་དུ་ན། ཐ་སྙད་དུ་ནམ་
མཁའི་བརྒྱུ་ཡོད་པར་ཐལ། འཕགས་པ་ལྟས། རྣམ་ཤེས་དམ་པའི་དོན་ལྟན་པ། །དེ་
ཡང་བསྟན་རྣམས་མི་འདོད་དེ། །གཅིག་དང་དུ་མའི་རང་བཞིན་དང་། །བྲལ་ཕྱིར་ནམ་
མཁའི་བརྒྱུ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཐ་སྙད་དུ་གཅིག་དང་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གྲིས་པ་རྣམས་ལ་དགག་པ་རིམ་
གྱིས་བརྗོད་ན། ཀུན་གཞི་རང་མཆོན་ཉོན་ཡིད་རང་རིག་རྣམས་མདོ་ལས་བཤད་དེ། དེ་
རྣམས་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལས་འོས་མེད་ལ། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་
ཤེས་བདེན་གྲུབ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་མཆོན་དཔེས་སྤྲས་པའི་བདེ་གཤེགས་
སྟོང་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་ཁས་ལེན་རིགས་པར་ཐལ། དེ་དག་ལྷང་ཆད་ལྟན་ལས་
བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

གཞན་ཡང་། ཅ་ཤེ་སོགས་དབྱུ་མའི་གཞུང་རྣམས་ལས་རང་རིག་བཀའ་པ་དེས།

དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་བཀག་པ་ཡིན་གྱི། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་བཀག་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་ཟེར་བ་ཆེས་འབྲུལ་པ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་འདིར་དོན་དམ་དུ་མ་ཟད་ཐ་སྙད་དུ་
 ཡང་རང་རིག་བཀག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འབྲེལ་དུ། རྩམ་རང་གི་མཆན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་
 རང་རིག་དང་བླན་པ་བཀག་པའི་འོག་ཏུ། ^①འོན་དེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་དུ་
 ཡིན་ན། དེ་ལྟར་ན་ཡང་རང་རིག་གི་རྒྱ་ཅན་གྱིས་བླན་པ་མི་སྲིད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཁྱོད་གྱིས་རང་རིག་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པའི་གཏན་ཆིགས་
 གསུམ་བཞོད་པའི་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། རང་རིག་གི་དཔེར་མར་མེ་བཞོད་པ་ལ་བྱས་ནས་
 འགོག་པའི་ཆེ་མར་མེས་རང་གསལ་བ་བཀག་པ་བཞིན་དུ་ཐུན་པ་གསལ་བ་ཡང་བཀག་
 པའི་ཐ་སྙད་དུ་ཐུན་པ་སེལ་བ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རང་རིག་གི་
 དཔེར་མར་མེ་བཞོད་པ་ལ་དབྱུད་ནས་འགོག་པ་ཞེས་པ་རྣམས་རང་གི་རང་འདོད་འཆང་
 བར་སྒྲུང་གི་^②། དེ་དཔེར་བཞོད་པ་ལ་དོན་དམ་དང་ཐ་སྙད་གང་ཡང་དབྱུད་པ་མ་མཛད་
 ལ། མར་མེས་རང་གསལ་བ་བཀག་པ་བཞིན་དུ་ཐུན་པ་སེལ་བ་ཡང་བཀག་ཅེས་པའི་
 འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཅ་ཞེའི་གཞུང་དེས། ^③མར་མེ་རང་དང་གཞན་གྱི་དངོས། །གལ་ཏེ་སྒྲུང་
 བར་བྱེད་གྱུར་ན། །ཐུན་པ་འང་རང་དང་གཞན་གྱི་དངོས། །སྒྲིབ་པར་འགྱུར་བར་ཐེ་ཆོ་མ་
 མེད། །ཅེས་པ་འདི་ཡིན་ལ། གཞུང་འདིས་ནི་རང་རིག་ཡོད་ན་མར་མེས་རང་གིས་རང་
 གསལ་བར་བྱེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཐུན་པས་ཀྱང་རང་གིས་རང་སྒྲིབ་པས་བྱམ་
 གཟུགས་རྣམས་གསལ་བར་མཐོང་བ་ལ་གོགས་མི་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་གསུངས་ཀྱི་མར་
 མེས་ཐུན་པ་གསལ་བ་བཀག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཏན་ཆིགས་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ནི། སྒྲ་^④བརྟོགས་སྒྲ་བར་སྒྲུང་སྟེ། ཅོད་ཆོག་

ལས། ཁྱོད་ཀྱིས་བཀོད་པ་ལྟར་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོག་གསལ་དུ་ནི་ཉེ་བར་འཁོར་གྱི་
མདོ་དང་། དཀོན་བཅེགས་ཀྱི་མདོ་གཉིས་བྲངས་པའི་དང་པོར་བསྟན་པ་འདི་ལ་རབ་ཏུ་
བྱང་དགོས་པ་དང་། རབ་ཏུ་བྱང་ནས་འབྲས་བུ་མཆོག་ཐོབ་པར་སྟོན་པས་གསུངས་པ་
དང་། དོན་དམ་པར་འབྲས་བུ་ཐོབ་བྱར་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དཀོན་བཅེགས་
ལས། མར་མེས་ཟུན་པ་སེལ་ཡང་། ཟུན་པ་ལ་སེམས་མེད་པ་དང་། མར་མེ་དང་ཟུན་པ་
གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཞིང་རྩོམ་སེམས་མེད་པ་བཞིན་དུ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་འཛོམས་ཤིང་། གཉིས་ཀ་ཡང་དོན་དམ་པར་ནམ་མཁའི་མེ་
ཏོག་ལྟར་གཟུང་བྱར་མེད་ཅིང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་གསུངས་ཀྱི། མདོ་དེ་གཉིས་
ལས་བྱང་^①བྱའི་སེམས་མེད་པར་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོག་གསལ་དུ་བྲངས་པའི་
མདོ་གཉིས་ནི་འདི་ལྟར། ^②ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་ཁྱེས་པ་ལས། ཤིན་ཏུ་དགའ་བའི་བསྟན་
པ་འདི་ཉིད་ལ། །སྤྲིམ་པའི་རྟགས་སྤངས་རབ་ཏུ་བྱང་གྱིས་ལ། །འབྲས་བུ་ཡོད་ཅིང་
མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བྱེད་ཅིང་། །མི་མཆོག་ཐུགས་རྩེ་ཅན་གྱིས་དེ་སྐད་བསྟན། །སྤྲིམ་པའི་
རྟགས་སྤངས་རབ་ཏུ་བྱང་གྱུར་ནས། །འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པར་གྱུར་ཀྱང་ནི། །ཆོས་
ཀྱི་རང་བཞིན་དག་ལ་གཞུགས་བྱས་ན། །འབྲས་བུ་ཀུན་མེད་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་འང་
མེད། །འོན་ཀྱང་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ཐོབ་འགྱུར་གང་། །ཀྱེ་མ་མི་མཆོག་ཐུགས་རྩེ་ཆེ་ལྟན་
པའི། །རྒྱལ་བས་རིགས་པ་བཞིན་དུ་ལེགས་བཤད་ཅེས། །དེ་དག་འོ་མཆོར་ཆེ་བ་སྐྱེ་
བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། དཀོན་ཅོག་བཅེགས་པ་ལས། ^③དཔེར་ན་སྤྲིམ་དུ་མི་འགའ་ལ་ལ་
ཡིས། །ཡུན་རིང་ལོན་ནས་མར་མེ་བྱས་བྱས་ནས་^④། །དེ་ལ་ཟུན་པ་བདག་གནས་རིང་
ལོན་གྱིས། །འདི་ནས་མི་འགོ་སྟོན་དུ་སེམས་པ་མེད། །མར་མེ་བྱང་ན་ཟུན་པ་ཟུན་
ནག་ལ། །མེད་པར་མི་འགྱུར་བ་ཡིས་རྣམས་པ་འང་མེད། །མར་མེ་བརྟེན་ནས་ཟུན་པ་

མེད་པར་འགྱུར། །གཉིས་ཀ་སྟོང་ལ་རྫོམ་སེམས་ཅི་ཡང་མེད། །དེ་བཞིན་ཟག་མེད་
འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྟན། །མི་ཤེས་ཉོན་མོངས་བསགས་པ་མེད་པར་
འགྱུར། །ཡེ་ཤེས་དང་ནི་ཉོན་མོངས་ཏྲག་པར་ཡང་། །དེ་དག་ལན་འགའ་ཙམ་ཡང་
འགྲོགས་པ་མེད། །ཡེ་ཤེས་མི་ཤེས་མ་དམིགས་མི་སེམས་ཀྱང་། །ཡེ་ཤེས་བསྟན་
ནས་མི་ཤེས་མེད་པར་འགྱུར། །གཉིས་ཀ་གཟུང་མེད་ནམ་མཁའི་མེ་ཏྲག་
བཞིན། །དེ་བཞིན་ཡེ་ཤེས་མི་ཤེས་གཉིས་ཀ་སྟོང་། །ཞེས་པའོ། །

ཡང་སྟོང་གིས། ཡང་གཤེགས་ལས། རང་རིག་ནམ་མཁའི་མེ་ཏྲག་བཞིན་དུ་ཐ་
སྟོང་དུ་ཡང་མེད་པར་གསུངས་པ་ལ་བསྟོན་པ་གཞན་མ་བྱུང་བར། འཕགས་པ་ལྟའི་
གཞུང་གོང་དུ་བྲངས་པ་དེ་དཔེར་བྱས་ནས་ཏྲག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་དཔེ་ཡིན་ཟེར་བ་ནི།
ཟེར་རྒྱས་མོངས་པར་བྱད་དེ། འཕགས་པ་ལྟའི་གཞུང་དེས་ཀྱང་། རྣམ་ཤེས་དོན་དམ་
པར་ཡོད་པ་ནམ་མཁའི་མེ་ཏྲག་བཞིན་དུ་གཏན་ནས་མེད་པར་གསུངས་ཀྱི་དེ་ཏྲག་པ་
མཐའ་བཟུང་མིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འཕགས་པ་སྟུ་སྟུབ་ཡབ་སྲས་རྣམས་དང་། སྟོབ་
དཔོན་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྟས། རང་རིག་ཐ་སྟོང་དུ་ཡང་མེད་པར་གསུངས་པ་ལ། སྟོང་གིས་
དེ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རིག་ཐ་སྟོང་དུ་ཁས་སྦྱངས་སོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི། དེ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་
ལུགས་དགྲུག་པར་བྱེད་པའི་ནོར་བུ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། ཏྲག་གི་འབར་བ་ལས། ❶སེམས་
ཙམ་པས་རྣམ་ཤེས་ནི་གཉིས་སུ་སྒྲུང་སྟེ། རང་སྒྲུང་བ་དང་ཡུལ་དུ་སྒྲུང་བའོ། །ཡུལ་དུ་
གྱུར་པའི་རྣམ་ཤེས་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་གྱུར་ནས་རང་སྒྲུང་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
ཡུལ་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཞེས་པའི་ལན་དུ། ཡུལ་དུ་སྒྲུང་ལས་གཞན་འབྱུང་གྱུར་པ་
ཡི། །སེམས་ཉིད་དེ་ནི་རི་འབྲ་བ་ཞིག་སྒྲུང་། །ཞེས་སེམས་ཙམ་པས་ཤེས་པ་ཁ་ནང་ལྟ་
ལ་གཉིས་སྒྲུང་ལོག་པའི་ཤེས་པ་དེས་རང་རིག་དུ་འདོད་པ་ལ། ལེགས་ལྡན་འབྱེད་གིས་

དེ་མི་འཐད་དེ། ཡུལ་དུ་སྤང་བ་ལས་གཞན་པའི་དེ་འདྲ་བའི་རང་རིག་ཆད་མས་མ་
མཐོང་བའི་བྱེད། ཞེས་རང་རིག་བཀག་པ་དང་། བདེན་གཉིས་རང་འབྲེལ་ལས། ❶རང་
རིག་འགོག་པ་ན། ཞེས་པ་ནི་གཉིས་ཀྱིས་དབེན་པའི་ངོ་བོ་རིག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ།
དེ་མེད་པར་❷འགྱུར་གྱིས་དེ་ལྟ་མིན་ན་མི་རིགས་པའི་བྱེད་རོ། །ཞེས་གསུངས།

དེའི་ངོན་ནི་སེམས་ཙམ་པས་ཞེས་པ་གཞན་དབང་ནི་གཉིས་སྤང་གིས་དབེན་
པའི་ངོ་བོ་རང་རིག་གྲུབ་ན། གཞི་དེས་གཟུགས་འཛིན་རྣམས་གཞན་དུ་མེད་པར་ཞེས་ཀྱི།
མངོན་སུམ་དུ་གཞི་དེར་རང་རིག་མ་གྲུབ་ན་དེ་ཀྱན་བརྟགས་ཀྱིས་སྤོང་པར་མི་འགྲུབ་
ཅེས་འདོད་པ་ལ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། ཁྱོད་ལྟར་ན་གཞན་དབང་རང་རིག་གིས་
བསྐྱབ་དགོས་ན། རང་རིག་ཆད་མས་གྲུབ་པ་མི་རིགས་པའི་བྱེད། ཞེས་རང་རིག་བཀག་
པ་དང་། ལང་ག་ཞེགས་ལས། ❸རལ་གྱི་འུ་མོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་མི་གཙོད་པ་དང་། མོར་
མོའི་ཅེ་མོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་ལ་མི་རིག་པ་དང་། ལེགས་པར་བསྐྱབ་པའི་ཡང་ཟོར་ཅན་
ཀྱིས་ཀྱང་རང་གི་སྤྲུག་པ་ལ་ཞོན་པར་མི་རུས་པ་དང་། མེས་རང་གི་བདག་ཉིད་མི་
བསྐྱེད་པ་དང་། མིག་གིས་རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་ལྟ་བ་མིན་པར་གསུངས་པའི་རིགས་
པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རིག་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ❹གལ་ཏེ་རང་རིག་ཡོད་
མིན་ན། །རྣམ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེ་ལྟར་འགྱུར། །ཞེས་རང་རིག་མེད་ན་རྣམ་ཞེས་བྱ་བའི་
བྱ་བའི་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་ཞེས་ཅོད་པའི་ལན་དུ། ❺གཞན་སྤོང་བ་དང་འབྲེལ་བ་
ལས། །བྱ་བའི་འགྱུར་གྱི་བའི་དུག་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཞེས་པ་རང་གིས་རང་རིག་པའི་རང་
རིག་མེད་ཀྱང་། འཛིན་པའི་ཞེས་པ་ལས་གཞན་གཟུང་བའི་ཡུལ་སྒོས་སྤོང་བ་ན། དེ་
དང་འབྲེལ་བ་སྟེ་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཞེས་པ་བྱ་བའི་བྱ་བའི་སྟེ་བ་ན་ཞེས་པ་དེ་
སྤངས་ནས་སྟེ་བ་མིན་གྱིས། སྤར་ཡུལ་འདི་མཐོང་ངོ་ཞེས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་

འབྲེལ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ལན་མཛད་པས་རང་རིག་བཀག་པའི་ཕྱིར། འདི་
ནམས་ཀྱིས་རང་རིག་དོན་དམ་པར་བཀག་པ་ཡིན་གྱི། ཐ་སྙད་དུ་བཀག་པ་མིན་ནོ་
སྙམ་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་ཐ་སྙད་དུ་རལ་གྱི་རང་གི་སོས་རང་གཙོད་པར་འགལ་
བ་སོགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས། ^①འདིར་ཁ་ཅིག་གིས་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་གཟུགས་སྒྲ་
སོགས་ཡོད་ཅིང་ཕྱི་དོན་མེད་པར་འདོད་པ་ནི་མིང་ཙམ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་སློབ་དཔོན་
འདིས་སེམས་ཙམ་པའི་སྒྲ་གས་སྒྲ་མ་ལོངས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བྲིས་པ་ནི། དབྱ་
མའི་གཞུང་ལུགས་ལོག་པར་བཤད་པར་མ་ཟད་སེམས་ཙམ་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱང་ལོག་
པར་བཤད་དོ་ཞེས་སློབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་དགོངས་འབྲེལ་སོགས་སེམས་ཙམ་
པའི་མདོ་དང་། བྱམས་པ་དང་ཐོགས་མེད་སྒྲ་མཆེད་ཀྱིས་སེམས་ཙམ་པའི་བསྟན་བཅས་
ནམས་སུ་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཆོད་བྱུང་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། སེམས་ཙམ་པས་
ཕྱི་དོན་མི་བཞེད་པར་ཁྱོད་རང་གིས་ཀྱང་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས། རྟེན་ཆེན་ལས། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ཀྱིས་ཡིད་ཀྱི་
ནམ་པར་ཤེས་པ་བདག་ཏུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པར་གསུངས་པ་ལ། སློབ་དཔོན་དེས་བདག་
སྤང་གཅིག་ཏུ་འདོད་པར་ཐལ། སྤང་པོ་བདག་ཏུ་འདོད་ཅིང་མང་བཀྱར་བས་ཀྱང་དེ་ལས་
ལྷག་པ་ཁས་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྲིས་པ་ནི། སློབ་པོས་ཤིན་ཏུ་ཅིང་བའི་གཏམ་
ཡིན་ཏེ། ^②རྟེན་ཆེན་དུ་སློབ་དཔོན་འདིས་སྤང་པོ་བདག་ཏུ་འདོད་ཅིས་མ་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཡིད་ཀྱི་ནམ་ཤེས་སྤང་པོ་ཡིན་པ་ཁས་སྤངས་སོ་སྙམ་ན། འོ་ན་སློབ་དཔོན་
འདིས་ཤེས་བྱ་བདག་ཏུ་ཁས་སྤངས་པར་ཐལ། སློབ་དཔོན་འདིས་ང་ཙམ་བདག་ཏུ་ཁས་
སྤངས་པ་གང་ཞིག །ང་ཙམ་ཤེས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། བར་ཁྱབ་ལ་བྱེད་

རང་ཡང་ལྷས་བྱིན་དང་བདག་གཅིག་ཏུ་འདོད་པར་ཐལ། ལྷས་བྱིན་བདག་ཏུ་འདོད་པའི་
ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདིའི་སྐབས་སུ་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་དགག་པ་མང་པོ་འདུག་པ་རྣམས་
ནི་གོང་དུ་བཀག་ཟེན་པས་ལན་མ་བཟོད།

ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས། ❶ བདེན་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་ན་ཐ་དད་གཏན་མེད་
ཀྱིས་གཅིག་ཏུ་ཕྱལ་ཡང་མི་ཐུབ་སྟེ། མདོ་སྡེ་པས་བྱས་མི་རྟག་བདེན་པ་དང་གཅིག་ཏུ་
ཁས་ལེན་ཀྱང་ཐ་དད་གཏན་མེད་ཀྱིས་གཅིག་ཏུ་ཕྱལ་མི་ཐུབ་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྲིས་པ་
ནི། དུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་དང་གྲུབ་མཐའ་སྟེ་བའི་འདོད་ཚུལ་མ་ཤེས་པའི་གཏམ་ཡིན་ཏེ།
བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ན་གཅིག་ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞིག །མདོ་སྡེ་པས་
བྱས་མི་རྟག་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདོད་ཀྱང་། གཅིག་ཏུ་མི་འདོད་པའི་
ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས་སྤངས། མདོ་སྡེ་པས་དེ་ལྟར་འདོད་པར་གཅིག་ཏུ་འཕྱལ་མི་
རུས་ཞེས་པ་ཡིན་ན་ནི། ཐལ་འགྱུར་བས་དངོས་སྟེ་བ་བཀག་ཀྱང་མི་ཁྲིགས་སོ་ཞེས་
ཐལ་འགྱུར་བ་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་པའོ། །རྟེན་ཆེན་དུ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་བདག་མེད་པར་
རྟོགས་པས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདག་མེད་པར་མ་རྟོགས་པར་གསུངས་པ་ལ། ཁྱོད་
ཀྱིས། ❷ མཁས་པའི་མཁས་པ་དག་གིས་དེ་ལྟར་ན་མཐའ་བཞིའི་སྟེ་བ་བཀག་པས་ལྷན་
སྐྱེས་ཀྱི་དུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྟེ་བ་མི་ཁྲིགས་པར་ཐལ། མཐའ་བཞིའི་སྟེ་བ་ཀུན་བརྟགས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལ་ལན་མེད་དོ། །ཞེས་བྲིས་པ་ནི། ཁྱོད་རང་ཤེས་རབ་ཅིང་བ་སྟེ།
འོ་ན་ཆོས་གཅིག་ཁྲིགས་པས་ཅིག་ཤོས་ཁྲིགས་དགོས་ན། ཆོས་གཅིག་རྟོགས་པས་ཅིག་
ཤོས་རྟོགས་པའི་བྱུང་བ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དགག་པ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
ཤེས་བྱ་རྟོགས་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པར་ཐལ། ཤེས་བྱ་ཁྲིགས་ན་སྟོང་ཉིད་ཁྲིགས་
དགོས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

དེས་ན་ཁྱོད་གྱི་དགག་པ་དེ་ནི་དཔལ་ལྷན་ཟླ་བའི་གཞུང་འགོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
 ཏེ། འཇུག་པ་ལས། ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་བདག་མེད་པར་ཞེས་པས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདག་
 འཛིན་གྱིས་ཞེན་ཡུལ་སྤྲོད་ཀྱས་པར་སྤྲོ་བ་ནི་མཁས་པའི་བཞད་གད་གྱི་གནས་སུ་
 གསུངས་པ་དང་། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་བརྟགས་པའི་བདག་མེད་པར་ཞེས་པས་ངར་འཛིན་
 ལྷན་སྐྱེས་བསལ་མི་རྒྱས་ཤིང་། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཐོབ་མི་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དཔེར་ན་རང་བྱིམ་གྱི་ཅིག་ཕྱག་ན་སྤྲུལ་གནས་པ་མཐོང་བས་སྤྲུག་པའི་མི་དེའི་
 འཛིགས་སྤྲུག་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ། མི་སྤྲོད་པོ་གཞན་ཞིག་གིས་ཅིག་ཕྱག་འདི་ན་སྤྲང་
 པོ་ཆེ་གནས་པ་མེད་དོ་ཞེས་པས་འཛིགས་པ་དེ་སེལ་མི་རྒྱས་པ་བཞིན་དུ་ཀུན་
 བརྟགས་ཀྱི་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པས་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་བསལ་མི་རྒྱས་པར་
 གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། ❶ བདག་མེད་རྟོགས་ཆེ་རྟག་པའི་
 བདག་སྤྲོད་ཞིང་། །འདི་ནི་ངར་འཛིན་རྟོག་དུ་འང་མི་འདོད་པས། །དེ་ཕྱིར་བདག་མེད་
 ཞེས་པས་བདག་ལྟ་བུ། །དེ་ཕྱིས་ཀྱང་འབྱེན་ཞེས་སྤྲོ་བ་ཤིན་ཏུ་མཆར། །རང་བྱིམ་
 ཅིག་ཕྱག་སྤྲུལ་གནས་མཐོང་བཞིན་དུ། །འདི་ན་སྤྲང་ཆེན་མེད་ཅེས་དོགས་གསལ་
 ཏེ། །སྤྲུལ་གྱི་འཛིགས་པའང་སྤྲོད་བར་བྱེད་པ་ནི། །ཁྱེ་མ་གཞན་གྱི་གནས་པོར་གྱུར་
 ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་། དེའི་རང་འབྲེལ་ལས། ❷ རྟག་པའི་བདག་མེད་པས་སྤྲང་པོའི་ཡུལ་
 ཅན་གྱི་ངར་འཛིན་པ་བསལ་བར་མི་རྒྱས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ངེས་པར་འདིའི་འཁོར་བ་པ་
 ཉིད་རྣམ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁྱོད་གྱིས། རྟེན་ཆེན་འགོག་པའི་ལུགས་སུ་བྱས་ནས་❸ མཇུག་ཏུ་རྟོག་དང་
 བརྟན་པའི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དོ་ཞེས་འབྲུ་སྤྲུར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ།
 འདིར་རྟོག་དང་བརྟན་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་ན། དགག་བྱ་ལ་བྱེད་པར་སྤྲུར་བ་

དོན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྲིས་འདུག་པ་ནི། མདོ་བསྟན་བཅོས་རྣམས་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱན་དང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྟུང་པ་ལས། ^①མཁའ་ལ་རྒྱང་བརྟེན་དེ་ལ་ཚུ་ཡི་ཕུང་པོ་བརྟེན། །དེ་ལ་ས་ཆེན་འདི་བརྟེན་དེ་ལ་འགོ་བ་བརྟེན། །ཞེས་རྣམ་མཁའ་རྒྱང་ཚུ་སའི་དགྱིལ་འཁོར་བཞི་སྔ་མ་སྔ་མ་ལ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་བརྟེན་པ་དང་། དེ་ལ་སྤྱིང་བཞི་པའི་འགོ་བ་བརྟེན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབུ་མའི་གཞུང་རྣམས་སུ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་ཞེ་ལས། ^②བྱེད་པོ་ལས་ལ་བརྟེན་བྱས་ཞིང་། །ལས་དང་བྱེད་པོ་དེ་ཉིད་ལས། །བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་མ་རྟོགས་པར། །འབྱུབ་པའི་རྒྱ་ནི་མ་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་དང་། ཆོག་གསལ་ལས། ^③མིག་དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་མིག་རྟེན་དང་། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་། ལྷ་མ་ལ་བརྟེན་པ། རྒྱལ་པོ་ལ་བརྟེན་པ། རྫོན་པོ་ལ་བརྟེན་པ་སོགས་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་རྣམ་གཞག་གྲགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ནས་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་དགག་པ་རྣམ་གྲངས་གསུམ་ཙམ་འདུག་པ་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དགག་བྱས་པར་འདུག་པས་ལན་མ་བྲིས་སོ།

ཁྱོད་ཀྱིས། ^④སྒར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་རྣམ་གྲངས་དང་དུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་སྒྲོམ་པ་མེད་པ་སྟེ། ཞེས་དང་། ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་གཉེན་པོ་རྟོགས་པར་བསྒྲོམ་པ་ཡོད་ལ། ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པའི་གཉེན་པོ་རྟོགས་པར་བསྒྲོམ་པ་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་བྲིས་པ་ནི། མ་དག་ས་བདུན་གྱི་སྐབས་སུ་ཤེས་སྤྱི་བ་ཀྱི་གཉེན་པོ་མེད་པར་འདོད་པ་དང་འགལ་ཏེ། རྣམ་གྲངས་གང་དུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྒྱས་པར་བསྒྲོམ་པ་ཉོན་སྤྱི་བ་ཙམ་སྤོང་བ་ལ་དགོས་སམ་མི་དགོས། དང་པོ་ལྟར་ན། ཉན་རང་ལ་དེ་མེད་པར་འདོད་པ་དང་འགལ་ལོ། ཕྱི་མ་ལྟར་ན། མ་དག་ས་བདུན་

གྱི་སྐབས་སུ་དེས་ཅི་ཞིག་བྱ་ལེགས་པར་སོམས་ཤིག། ཁྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་མེད་གྱི་
དགག་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་ཕྱིན་ཅམ་སྤྲོད་བ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་
མཐའ་ཡས་པའི་སྒོ་ནས་རྫོགས་པར་བསྐྱོམ་པ་མི་དགོས་པར་ཁས་སྦྱངས་པ་ལ། མ་དག་
ས་བདུན་གྱི་སྐབས་སུ་ཤེས་སྤྱོད་སྤྲོད་བ་མེད་པ་དང་ཁས་སྦྱངས་པ་འགལ་ཏེ། དེའི་སྐབས་
སུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒོ་ནས་བསྐྱོམ་པ་ཡོད་པ་གང་
ཞིག་དེའི་སྐབས་སུ་ཤེས་སྤྱོད་སྤྲོད་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་འདྲག་པ། འོ་ན་སྤྱོད་རང་
ལ། ཉོན་ཕྱིན་ཅམ་སྤྲོད་བ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་དགོས་སམ་མི་དགོས། དང་པོ་
ནི་སུ་ཡང་མི་འདོད་པས་ཕྱི་མ་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོག་ལམ་ནས་
མཐོང་ལམ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་ཤེས་སྤྱོད་སྤྲོད་བ་མེད་པའི་སར་འདོད་པ་དང་འགལ་ཏེ། དེའི་
སྐབས་སུ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་རྫོགས་པར་ཡོད་ཅིང་། དེའི་སྐབས་སུ་ཤེས་སྤྱོད་སྤྲོད་བ་
མེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

དེས་ན་ཉོན་ཕྱིན་ཅམ་སྤྲོད་བ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་
མཐའ་ཡས་པའི་སྒོ་ནས་རྫོགས་པར་བསྐྱོམ་པ་མི་དགོས་ཀྱང་། མ་དག་ས་བདུན་གྱི་གནས་
སྐབས་སུ་དེ་ལྟར་བསྐྱོམ་པས་ཉོན་ཕྱིན་སྤྲོད་ཀྱས་པ་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཡོད། བསམ་མཛོ་
སྤྱོད་རང་ཐོངས་ཤིག། འདིར་སྐྱས་པ། གྱེ་མ་སྦྱིགས་མ་ལས་ཀྱང་ཆེས་སྦྱིགས་
ཤིང་། ཁྱེད་པར་ལྟ་བུའི་སྦྱིགས་མ་བདོ་དུས་འདིར། ཁྱེད་སྦྱིགས་ཡིད་བསྐྱེད་མཁས་
ཚོ་མ་དུ་མ་དང་། ཁོས་ཉུང་སྒྲུན་སྒོ་མ་དུ་མ་མཁྱེན་གཅིག་ཏུ། ཁོག་མེད་དུས་ནས་སྤྱིད་
པར་འཆིང་བྱེད་པའི། ལྟན་སྦྱེས་བདེན་འཛིན་ཞེན་ཡུལ་མི་འགོག་པར། ཡིད་བྱེད་ཉོག་
པ་མཐའ་དག་འགོག་པར་བྱེད། དེ་ལྟར་འགོག་པས་དལ་འབྱོར་རྩྱེད་དཀའ་དང་། ལྟར་
དུ་འཛིན་ཅིང་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་། བྱམས་དང་སྦྱིང་རྩེ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་

བསྐྱེད་སོགས། །དབྱེད་སྒོམ་ཚུལ་དུ་ངེས་པར་བསྒོམ་དགོས་པའི། །ལམ་རྣམས་མཐའ་
དག་འགོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན། །ལྷ་མིའི་སྟོན་པ་ཐུགས་རྩེ་ཅན་ཉིད་དང་། །མཁུན་བཅེའི་
མངའ་བདག་མི་པམ་འཇམ་པའི་དབྱངས། །འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ལ་སོགས་ཆད་ལྡན་
ཀྱིས། །སྤྱིད་མཆོ་ལས་སྒྲོལ་ཡང་དག་ལྟ་བུའི་མཆོག་། །ཆོས་ཀྱན་རང་བཞིན་མེད་པར་ལྟ་
བ་ཉིད། །ཡིན་ཞེས་ལན་གཅིག་མིན་པར་གསུངས་ལགས་ཀྱང་། །སྐལ་དམན་རྣམས་
ཀྱིས་དེ་ཉིད་དོར་བྱས་ཏེ། །འཇིན་པ་བཀག་པའི་རྒྱ་ཤང་ལྟ་བུ་ལ། །འདི་ནི་སྒྲོས་བྲལ་དབྱ་
མའི་ལྟ་བུ་ཞེས། །སྒྲོག་པར་བྱེད་ཅིང་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི། །གཞུང་ཀྱན་དབྱག་ཅིང་
འཇམ་དབྱངས་ཅོང་ཁ་ལ། །སྒྲོད་པར་བྱེད་པའི་ལས་ལ་བཅོན་པ་རྣམས། །འབྲེན་པ་རྣམས་ཀྱི་
བཅེ་བའི་ཡུལ་ཡིན་པས། །རྒྱལ་དང་དེ་སྲས་འཕགས་པའི་ཆོགས་རྣམས་ཀྱི། །ཐུགས་རྩེའི་
སྒྱུན་ཀྱིས་གཟིགས་ནས་འདི་དག་རྣམས། །ཐར་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་པར་མཛད་དུ་
གསོལ། །ཞེས་སེམས་བསྐྱེད་བྱུག་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལོག་ཏོག་རྣམས་བསལ་བྱེད་ཏོ། །

སྤྱི་ཀ་ཆེན་དུ་^❶ས་བརྒྱད་པར་འགོག་པ་ལས་བསྐྱངས་ནས་རྩེ་ས་ཐོབ་དུ་
ཆོགས་གསོག་པ་ལ་བསྐྱལ་བར་མདོ་ལས་གསུངས་པས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཏོགས་པ་
ཡོད་ན་དེ་གཅིག་བྱ་བསྒོམ་པས་ཆོག་གི། །ཆོགས་གཞན་གསོག་པ་ལ་འབད་མི་
དགོས་ཟེར་བ་བབ་ཅོལ་དུ་གསུངས་པ་ལ། །སྤྱིད་ཀྱིས། ^❷དེ་མི་འཐད་དེ། ས་བརྒྱད་
པར་རྣམ་པར་མི་ཏོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཅམ་ལས་བསྐྱངས་ན་དེ་
ཉིད་སྐབས་དེར་འགོག་དགོས་པས། མདོ་ཉིད་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྩེས་སུ་
ཏོགས་པར་བྱ་བ་ལ་འདི་ནི་དོན་དམ་པའི་བཟོད་པ་ཡང་ཡིན་ན། །ཞེས་དང་། རིགས་
ཀྱི་བྱ། ལེགས་སོ་ལེགས་སོ་ཞེས་པའི་གཏང་རག་བྱིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཉན་རང་ལ་བདག་མེད་གཉིས་ཏོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་

རྟོགས་པའི་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ལྟ་བ་བྱུང་པར་མེད་པར་
འདོད་པའི་ལུགས་སུ་སྒྲུང་བས་སྒྲར་བཀག་བྱེད་ཏོ། །ཞེས་བྲིས་པ་ནི། བྱེད་ལ་འདི་
ལ་དགག་པ་གཅིག་བཏང་དགོས་ཟེར་བའི་ཁྲལ་བཀལ་བ་མིན་ལས་ཆེ། འོན་ཀྱང་བྱེད་
རང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཡོད་ཕྱིན་ཆད་དེ་གཅིག་ཕུ་བསྒྲོམས་པས་ཆོག་གི་ཆོགས་
གཞན་གསོག་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྒྲུབ་བབ་ཅོལ་སྒྲུབ་སྤྲེལ་ཆེན་དུ་བཤད་པ་དེ་མི་
འཐད་པའི་བྱེད། འཁོར་གསུམ།

གཞན་ཡང་། སྤྲེལ་ཆེན་གྱི་དོན་ནི། ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས་ས་བརྒྱད་པར་མི་རྟོག་
ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་སྒྱུར་ཐོབ་ནས་བསྐྱལ་བ་དུ་མའི་བར་དུ་ཡང་མཉམ་པར་འཛོག་རྒྱས་
བས་མཉམ་གཞག་དེ་ཅམ་ཞེས་དེ་ལ་མཉམ་པར་འཛོག་པ་འབའ་ཞིག་མ་བྱེད་པར་རྗེས་
ཐོབ་ཏུ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་གསོག་པ་ལ་བསྐྱལ་བར་གསུངས་ཞེས་བཤད་པ་ལ།
བྱེད་གིས་དེ་མ་གོ་བར་བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་བ་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་
མཉམ་པར་མ་འཛོག་ཅེས་གསུངས་པར་སྤྲེལ་ཆེན་དུ་བཤད་འདུག་སྒྲུབ་དུ་གོ་ནས། མདོ་
ལས་༥ རིགས་ཀྱི་བྱ། ལེགས་སོ་ལེགས་སོ་ཞེས་གཏང་རག་བྱིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་
བའི་སྒྲིན་འཕེན་པ་ནི་ཁས་ལེན་མེད་པའི་ལྟ་ཆོད་འབའ་ཞིག་ཡིན་པའི་བྱེད། གཞན་
ཡང་། ཉན་རང་ལ་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མེད་
པར་སྒྲུས་པ་ནི། མདོ་འདི་ཉིད་ཀྱིས། ༥ རིགས་ཀྱི་བྱ། འདི་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་
དོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བྱུང་ཡང་རུང་མ་བྱུང་ཡང་རུང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
འདི་ནི་གནས་པ་ཉིད་དེ། འདི་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་
དམིགས་པ་མེད་པའོ། །འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉི་ཆེ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་
ཀྱི། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཆོས་ཉིད་

འདི་ཐོབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མདོ་ལས་འདི་ལྟ་བུའི་གསལ་མི་གསལ་གསུངས་ཀྱང་། བྱེད་ཀྱིས་ཉན་རང་
གིས་ཆོས་ཉིད་མདོན་སྤྲུལ་དུ་རྟོགས་པ་མེད་ཅེས་སྒྲིམ་པ་འདིས་མཆོན་པས་ངེས་དོན་གྱི་
མདོ་དང་དབུ་མའི་གཞུང་འགོག་པའི་བསྟོན་ཉམ་མང་དུ་མཛད་འདུག་པ་འདིས། བསྟན་
པ་སྤྲུལ་འབྱེན་པར་འདུག་པས་མི་མཛད་འཆོལ། ཡང་བྱེད་ཀྱིས། ❶གཞུང་འདིའི་དགོངས་
པ་ནི་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ས་དང་པོ་ནས་སྤངས། སྤྱིང་རྩེ་དང་སྟོན་
ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ནི་ས་བརྒྱད་པ་ནས་སྤངས་ཟེན་པས། ཞེས་བྲིས་པ་ནི། མཁས་
མང་ཀུན་གྱིས་བཞད་གད་བྱ་བའི་གནས་སུ་སྤངས་སྟེ། ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་དུ་སྐྱེ་བ་
མཐའ་དག་སྤངས་པར་ཐལ། བྱེད་ཀྱི་དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ།
མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱེ་བ་མདོན་པར་སྐྱེ་བའི་མཛད་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོན་ལམ་གྱི་མཐའ་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། སྟོན་ལམ་
གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་སྤངས་ནས་འགོ་བའི་དོན་བྱེད་པ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་སྤངས་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། བཟང་པོ་སྟོད་པའི་མདོ་ལས། ཉམ་མཁའི་མཐར་ཐུག་གྱུར་པ་རི་ཅམ་
པ། །སེམས་ཅན་མ་ལུས་མཐའ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། །རི་ཅམ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་མཐར་
གྱུར་པ། །བདག་གི་སྟོན་ལམ་མཐའ་ཡང་དེ་ཅམ་མོ། ། ❷ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
མདོ་སྟེ། འདུལ་བ་ལུང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོད་པ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་
ནམས་ན། དག་ས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནམས་ཀྱི་
སྟོན་སྟོན་ལམ་བཏབ་པའི་དབང་གིས་གདུལ་བྱ་རང་རང་གི་སྐལ་བ་དང་འཆོམ་པའི་
སྐྱེ་བ་སྤངས་ནས་འགོ་བའི་དོན་མཛད་པ་མཐའ་ལས་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན།
མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། ❸རིགས་དང་རྒྱས་དང་ཆོ་འབྲང་དང་། །འཁོར་དང་སྐྱེ་བ་

དག་དང་ནི། །དེས་འབྱུང་བྱང་ཆུབ་ཤིང་རྣམས་དང་། །ཡོན་ཏན་ཕྱན་སྤྱོད་ཆོག་པ་པ་
ཡིན། །ཞེས་ས་དགུ་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་དུ་གསུངས་ཤིང་། དེའི་སྤྱི་བ་ཞེས་པའི་ཆོག་
དོན་འཆད་པ་ན། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས། ^①བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་པར་མངོན་པར་སྤྱི་
བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས། ^②འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་རྣམ་གཞག་ལ། སངས་
རྒྱས་ལ་ཡེ་ཤེས་མེད་པའི་སྤྱོད་པ་དག་ག། གཉིས་སྤྱོད་ཡོད་པའི་སྤྱོད་པ་དག་ག། །རང་
ལྷགས་འཐད་ལྡན་བཞག་། ཐུན་མོང་མིན་པའི་སྤྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའོ། །ཞེས་
པའི་ས་བཅད་བཞི་བྱས་ནས། གཉིས་པ་ནི། ^③ཕྱིས་ཀྱི་དབྱ་མ་པར་རྫོམ་པ་ཁ་
ཅིག་། །འདི་ལ་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་བར་དུ་སྒོ་གཅིག་གིས་སྤྱོད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་
ཆོས་ཅན་སོ་སོར་སྤྱོད་བ་དང་ཆོས་ཉིད་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་མཐུན་པ་མི་འོང་བས་དེ་
གཉིས་མཐུན་པ་རེས་འཛོག་ཏུ་འོང་ངོ་། །བདེན་འཛིན་གྱི་བག་ཆགས་མ་ལྷས་པར་
ཐད་དེ། སངས་རྒྱས་པ་ནས་དུས་ཉག་ཏུ་དོན་དམ་བདེན་པ་མངོན་སྤྱོད་དུ་མཉམ་
གཞག་ལ་བཞུགས་པས། དེ་ལས་བཞེངས་པའི་མཉམ་རྗེས་རེས་འཛོག་མེད་པའི་
ཕྱིར་དང་། བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས། མཐུན་པའི་སྤྱོད་ཅིག་གཅིག་གིས་
ནི། །ཤེས་བྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱན་ཁྱབ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་
མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ངི་སྟོད་པ་མཐུན་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་
ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར་ན། ཡེ་ཤེས་གཅིག་གིས་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པར་འདོད་དགོས་སོ། །གང་གི་ཆེ་ཆོས་ཉིད་ལ་བསྟོས་ཏེ་ངི་སྟོད་པ་མཐུན་པའི་
ཡེ་ཤེས་སུ་སོང་བ་དེའི་ཆེ་སྟོད་དེའི་ངོར་གཉིས་སུ་སྤྱོད་བ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བས་
ཡེ་ཤེས་དེས་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་རོ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པ་ཡིན་ལ། གང་གི་ཆེ་

ཆོས་ཅན་ལ་བཟློས་ཏེ་རི་སྟེང་བ་མཁུན་པར་སོང་བ་དེའི་ཆེ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་སོ་སོར་
སྤང་བའི་གཉིས་སྤང་ཡོད་ཀྱང་གཉིས་སྤང་འབྲུལ་བའི་བག་ཆགས་བྱང་ལྷུང་བས་
སྤང་ཡུལ་མ་འབྲུལ་བའི་གཉིས་སྤང་ཡིན་གྱི། འབྲུལ་བའི་གཉིས་སྤང་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་
མ་འབྲུལ་བའི་ཚུལ་གཞན་དུ་ལེགས་པར་བཤད་ཅིན་ཏོ། །

སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་མཉམ་རྩེས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་ནི། རྒྱུད་སྤྲེལ་ལས། ^①ཤེས་
རབ་ཡེ་ཤེས་རྣམ་གྲོལ་རྣམས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ལ། རྩེས་ལ་ཐོབ་པ་ཞེས་པའི་
དོན་ཡང་མཉམ་གཞག་ལས་ལངས་པའི་རྩེས་ཞེས་དུས་སྤྱི་ཕྱི་རི་རྩེས་མིན་གྱི། མཉམ་
གཞག་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་བྱང་བའི་དོན་ནོ། །དེས་ན་ཆོས་ཅན་ལ་བཟློས་ཏེ་རི་སྟེང་
བ་མཁུན་པ་མིན་ལ། ཆོས་ཉིད་ལ་བཟློས་ཏེ་རི་སྟེང་བ་མཁུན་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་འདི་
ལེགས་པར་ཤེས་ན་བདེན་གཉིས་ལས། ཏྲག་པའི་ངོ་བོ་དབེན་པ་ཡིས། །ཅི་ལྟར་སྤང་བ་
འདི་ཁོ་ན། །བརྟེན་ཏེ་སྦྱེས་པ་ཐམས་ཅད་ནི། །ཐམས་ཅད་མཁུན་པས་མངོན་སུམ་
གཟིགས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་རི་སྟེང་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གྲིས་
སོ། །ཞེས་ཀྲི་ཀ་ཆེན་གྱི་ལུགས་བརྗོད་ནས། དེ་འགོག་པ་ན། ^②དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་
མཉམ་རྩེས་རེས་འཛོག་མེད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་གཅིག་གིས་ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པ་ཅིག་ཅར་
དུ་མཁུན་པ་དོན་ལ་འཐད་ཀྱང་བྱེད་རང་ལ་འགལ་ཏེ། ཆོས་ཉིད་ལ་བཟློས་ཏེ་རི་སྟེང་བ་
མཁུན་པའི་སྟོང་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན་ལ་བཟློས་ཏེ་རི་སྟེང་བ་མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་སོང་ངམ་
མ་སོང་། སོང་ན་དེའི་ཆེ་གཉིས་སྤང་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ཅན་ལ་བཟློས་ཏེ་རི་སྟེང་
བ་མཁུན་པར་སོང་བའི་སྟོང་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱི་བ་ཁས། མ་སོང་ན། དེའི་ཆེ་སྟོང་དེ་ལས་
གཞན་པ་ཞིག་ཆོས་ཅན་ལ་བཟློས་ཏེ་རི་སྟེང་བ་མཁུན་པར་སོང་བ་ཡིན་ནམ། དེའི་རྩེས་
སུ་བྱང་བའི་སྟོང་ཞིག་དེར་སོང་བ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་སྟོང་གཅིག་གིས་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་

ཉིད་ཅིག་ཅར་དུ་མཐུན་པར་འདོད་པ་དང་འགལ་ལ། བྱི་མ་ལྟར་ན་མཉམ་རྗེས་རེས་
འཛོག་མེད་པ་དང་འགལ་ལོ། །

རི་སྟོད་པ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་གཉིས་སྒྲུང་ཡོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེས་
གཉིས་སྒྲུང་གི་བག་ཆགས་མ་ལུས་པ་སྒྲུངས་པའི་བྱིར། མ་ཁྲབ་ན། གཉིས་སྒྲུང་འབྲུལ་
པའི་བག་ཆགས་མ་ལུས་པར་སྒྲུངས་ན་གཉིས་སྒྲུང་འབྲུལ་པ་མེད་པས་ཁྲབ་པར་འདོད་པ་
ཅི་ཞིག་། ལྟོ་གཅིག་ཉིད་རི་ལྟ་བུ་ལ་བསྟོས་ནས་གཉིས་སྒྲུང་རྒྱབ་པ་དང་། རི་སྟོད་པ་ལ་
བསྟོས་ནས་གཉིས་སྒྲུང་དང་བཅས་པའི་དོན་གང་ཡིན། གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་སྐྱབས་
ཤིག་། བྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། རི་སྟོད་པ་ཡུལ་དུ་སྒྲུང་ཞིང་ཡུལ་ཅན་དུ་མི་སྒྲུང་། ཡེ་ཤེས་ཡུལ་ཅན་
དུ་སྒྲུང་ཞིང་ཡུལ་དུ་མི་སྒྲུང་བའི་བྱིར་ཞེ་ན། སྤྲུལ་ལ་ཡང་ཅིའི་བྱིར་མི་མཚུངས། གལ་ཏེ་
མི་མཚུངས་ཏེ། རི་ལྟ་བུ་ཉོགས་པའི་ཆེ་སྟོ་དེ་ཉིད་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཉིད་
དང་རོ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པའི་བྱིར། ཞེ་ན། རི་སྟོད་པ་ཉོགས་པའི་ཆེ་གཉིས་སྒྲུང་རྒྱབ་པར་
ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། དེའི་ཆེ་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་རི་སྟོད་པ་དང་
རོ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། བྱིད་ལ་རི་
ལྟ་བུ་དང་རི་སྟོད་པ་དོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་བར་ཐལ། བྱིད་ལ་རི་ལྟ་བུ་རང་དང་དོ་བོ་གཅིག་
ཏུ་སྒྲུང་། རི་སྟོད་པ་རང་ལས་དོ་བོ་གཞན་དུ་སྒྲུང་བའི་བྱིར། ཉོགས་བསལ་གར་སོང་ཨེ་
རིག་། ཁྲབ་པ་ངེད་ཅག་གིས་བྱེད་ལགས་སོ། །

གཞན་ཡང་། ཉོན་ཅིག་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། བྱིད་ལ་དུས་ཅིག་
ཅར་དུ་ཆོས་ཅན་རི་སྟོད་པ་སྐྱེ་འགག་དང་བཅས་པ་དང་། སྐྱེ་འགག་མེད་པ་གཉིས་ཀ་
དངོས་སུ་སྒྲུང་བར་ཐལ། བྱིད་ལ་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་རི་སྟོད་པ་གཉིས་སྒྲུང་དང་བཅས་པའི་
ཚུ་ལ་གྱིས་སྒྲུང་། དེའི་ཆོས་ཉིད་རི་ལྟ་བུ་ལ་གཉིས་སྒྲུང་རྒྱབ་པའི་ཚུ་ལ་གྱིས་ཀྱང་སྒྲུང་བའི་

ཕྱིར། འདི་གཉིས་སོ་སོར་ཕྱལ་བའི་བྱུང་བ་གཞུང་ལུགས་དེའི་དགོངས་བ་ཡིན་མིན་
ལེགས་པར་སོམས། བྱོད་ཀྱི་དེ་ལ་ནི་ཆོས་ཅན་ཇི་སྟེད་པ་སྤང་ཅ་མ་གྱིས་ཀྱང་སྐྱེ་འགག་
དང་བཅས་པར་སྤང་བར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། བདེན་གཉིས་ཀྱི་ལུང་དེ་སྐབས་འདིར་
ཆད་ལྡན་དུ་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཉིད་གཉིས་སྤང་བྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱེ་
འགག་མེད་པར་སྤང་བས་མ་བྱུང་ན། དེགས་པ་དུག་ཅུ་པར། ^①གང་གིས་སྐྱེ་བར་རྣམ་
བཏགས་པ། །རྣམ་པར་མི་མཁས་དེ་ཡིས་ནི། །རྒྱུན་ལས་བྱུང་བའི་དོན་མ་མཐོང་། །ཞེས་
པའི་དོན་ཇི་སྟེད་འཆད། ཅེས་བྲིས་པ་རྣམས་ལ་ལན་རིམ་བཞིན་བཏབ་ན། བྱོད་ཀྱིས།
ཆོས་ཉིད་ལ་བལྟས་ཏེ་ཇི་སྟེད་པ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་སོང་བའི་སྟོང་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན་ལ་
བལྟས་ཏེ་ཇི་སྟེད་པ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་སོང་ངམ་མ་སོང་། སོང་ན་དེའི་ཆེ་གཉིས་
སྤང་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ཅན་ལ་བལྟས་ཏེ་ཇི་སྟེད་པ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་སོང་
བའི་སྟོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དགག་པ་ཡང་གཉི་ཐུག་གི་དགག་པར་སྤང་སྟེ། སངས་
རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཉིད་ཆོས་ཉིད་ལ་བལྟས་ནས་གཉིས་སྤང་བྱུང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་
ཀྱང་། ཆོས་ཅན་ལ་བལྟས་ནས་གཉིས་སྤང་ཡོད་པར་ཁས་སྤངས་པ་ལ། དེ་ལ་གཉིས་སྤང་
ཡོད་པར་ཐལ། ཞེས་ཆད་བསལ་དུ་འཕངས་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྟེད་པ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་
གཉིས་སྤང་ཡོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེས་གཉིས་སྤང་གི་བག་ཆགས་མ་ལུས་པར་སྤངས་
པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་སྟེ། གཉིས་སྤང་འབྱུང་བའི་བག་ཆགས་མ་ལུས་པར་སྤངས་ན་གཉིས་
སྤང་འབྱུང་བ་མེད་པས་བྱུང་བར་འདོད་པ་ཅི་ཞིག །ཅེས་བྲིས་འདུག་པ། འོན་སངས་
རྒྱལ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་དག་བ་མེད་པར་ཐལ། དེས་དེའི་བག་ཆགས་སྤངས་པའི་
ཕྱིར། བྱུང་བ་བྱོད་རང་གི་བྱུང་འགྲིག་ལ་དངོས་འགལ། མ་བྱུང་ན། ཇི་སྟེད་པ་མཐུན་
པའི་རྣམ་མཐུན་གྱི་གཉིས་སྤང་གི་བག་ཆགས་མ་ལུས་པར་མ་སྤངས་པར་ཐལ། མ་བྱུང་

པའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་ཚད་མས་གྲུབ་ཅིང་རྟགས་གསལ་དངོས་འགལ་ཡིན་པས་འཁོར་
གསུམ། ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས། ལྟོ་གཅིག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་ལ་བསྟོས་ནས་གཉིས་སྒྲུབ་བྱ་བ། ཇི་
སྟེད་པ་གཉིས་སྒྲུབ་དང་བཅས་པའི་དོན་གང་ཡིན། ཞེས་བྲིས་ནས་ཁྱོད་རང་གི་ཕོ་ཚོད་
ཀྱིས་བརྟག་པ་བྱས་ནས་དགག་པ་ལྟར་སྒྲུབ་བྱས་པ། ཇི་བུ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ལན་བཏབ་པས་
དགག་བྱས་པར་འདུག་པས་ཇི་བུ་དེའི་ལན་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཉིད་ཀྱིས་
ཇི་ལྟ་བུ་འཇལ་བ་ན་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་པ་ལྟར་ཐ་དད་པ་ལྟ་བུར་སྒྲུབ་
བ་མེད་པར་རོ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པས་གཉིས་སྒྲུབ་བྱ་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་དེས་ཚོས་ཅན་ཇི་
སྟེད་པ་རྣམས་འཇལ་བ་ན་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་པ་ལྟར་ཀྱི་རོ་གཅིག་པར་མ་
སོང་བར། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་པའི་གཉིས་སྒྲུབ་ཡོད་པས་ཇི་སྟེད་པ་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་དང་
བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །བྱས་པ་ལ། ཁྱོད་ཀྱིས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་
ཇི་ལྟ་བུ་དང་། ཇི་སྟེད་པ་རོ་བོ་ཐ་དད་ཏུ་སྒྲུབ་བར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་ཇི་ལྟ་བུ་རང་དང་རོ་བོ་
གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་། ཇི་སྟེད་པ་དེ་རང་ལས་རོ་བོ་གཞན་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་གར་
སོང་ཨེ་རིག། །ཅས་པའི་རྟགས་གཉིས་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་བསྐྱལ་པའི་བར་ཏུ་བསྐྱབས་ཀྱང་སྐྱབ་
མི་བྱས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཇི་སྟེད་པ་དང་རོ་བོ་གཞན་མིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
གསལ་གཉིས་ཀ་ཁས་སྒྲུབ་པ། བྱལ་པ་ཚད་མས་གྲུབ། འཁོར་གསུམ་བྱུང་བ་ཨེ་
རིག། །ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དུས་ཅིག་ཅར་ཏུ་ཚོས་
ཅན་ཇི་སྟེད་པ་སྐྱེ་འགག་དང་བཅས་པ་དང་། སྐྱེ་འགག་མེད་པ་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་སྒྲུབ་
བར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་དུས་ཅིག་ཅར་ཏུ་ཇི་སྟེད་པ་གཉིས་སྒྲུབ་དང་བཅས་པའི་ཚུ་ལ་གྱིས་ཀྱང་
སྒྲུབ་། དེའི་ཚོས་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་གཉིས་སྒྲུབ་བྱ་བ་པའི་ཚུ་ལ་གྱིས་ཀྱང་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
བྲིས་པའི་ཚོས་ཅན་ཇི་སྟེད་པ་དེ་འདུས་བྱས་སུ་གྱུར་པའི་ཚོས་ཅན་ལ་བྱེད་ན་ནི་བྱལ་པ་

མེད་དེ། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་གཉིས་སྒྲུང་དང་བཅས་པར་སྒྲུང་ལ། དེ་སྐྱེ་འགག་
 མེད་པར་མི་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྒྲུང་བ་སྒྲུང་བ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པ་
 གང་ཞིག་། དེ་སྐྱེ་འགག་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་སྒྲི། དེ་འདུས་མ་བྲས་སུ་
 གྲུར་པ་ལ་བྱེད་ན་ཡང་བྲུབ་པ་མེད་དེ། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་དེ་གཉིས་སྒྲུང་དང་
 བཅས་པར་སྒྲུང་ཡང་དེ་དེ་ལ་སྐྱེ་འགག་དང་བཅས་པར་མི་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐྱེ་
 འགག་དང་བཅས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་སྒྲི། ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས། བདེན་གཉིས་ཀྱི་ལྷང་
 ཆོད་ལྟར་དུ་ཁས་ལེན་ན། ཇི་སྟེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྒྲུང་ན་དེ་ལ་སྐྱེ་འགག་དང་
 བཅས་པར་སྒྲུང་བས་བྲུབ་ཅེས་པ་དང་། དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་སྒྲུང་ན་དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་གཉིས་
 སྒྲུང་བྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱེ་འགག་མེད་པར་སྒྲུང་བས་མ་བྲུབ་ན། རིགས་^❶པ་དུག་ཅུ་
 པར། གང་གིས་སྐྱེ་བར་རྣམ་བཏགས་པ། །རྣམ་པར་མི་མཁས་དེ་ཡིས་ནི། །རྒྱན་ལས་
 བྱང་བའི་དོན་མ་མཐོང་། །ཞེས་པའི་དོན་ཇི་ལྟར་འཆད། ཅེས་དེས་པའི་བྲུབ་པ་དང་པོ་
 ལ། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁྱེད་རང་གིས་ཀྱང་ཁས་སྒྲུངས། འདོད་ན། བྲུབ་པ་
 གཤོག་། །མ་གྲུབ་ན། ཇི་སྟེད་པ་མེད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཇི་སྟེད་
 པ་སྐྱེ་འགག་དང་བཅས་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྒྲུང་
 བ་སྒྲུང་བ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། འདུས་མ་བྲས་སུ་གྲུར་པའི་ཀྱན་
 རྩོལ་བདེན་པ་རྣམས་ཀྱང་ཇི་སྟེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་བ་གཉིས་པ་ནི། ཁྱེད་རང་གིས་ཁྱེད་རང་ལ་ཅོ་འདྲི་བའི་དེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེད་
 ཀྱིས་དེ་ལྟར་མ་བྲུབ་པར་ཁས་མ་སྒྲུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱིས། ^❷ཇི་ལྟར་སྟོན་གྱི་དབྱེ་བས།
 ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཅུ་འགྲེལ་གྱིས་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་མེད་དང་། སྐྱེ་བ་སོགས་
 མཐའ་དག་ལ་གཉིས་སྒྲུང་བྱུང་བར་བསྟན་པར་འདོད་པ་དང་། ^❸སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་

ལ་སྐྱེ་འགག་མེད་པའི་ལུང་ནི། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པར། གང་གིས་སྐྱེ་དང་འཇིག་པ་
 དག། །ཚུ་ལ་འདི་ཡིས་ནི་སྤངས་གྱུར་པ། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྲུང་གསུང་བ་ཡིས་^༡། །ཐུབ་
 དབང་དེ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །འདིར་ཡང་། དེ་ཆེ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད། །ཅེས་
 དང་། འབྲེལ་པར། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་སྐྱེ་ཤེས་བྱའི་བྱད་ཤིང་སྐྱམ་པོ་མ་ལུས་
 པ་ལས་ཤེས་བྱ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་ལྟན་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་
 རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེའོ། །ཞེས་དང་། མདོ་ལས་གྱུང་། སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད་ཅེས་
 བྱ་བ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོག་སྒྲ་དྲགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཏེ། གལ་ཏེ་
 དེ་དག་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་འགག་མེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་མིན་ནོ་སྐྱམ་ན། དེ་ནི་
 མིན་ཏེ། ཐ་སྙད་དུ་ནི་གདུལ་བྱའི་སྤང་ངོར་ཁས་སྤངས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱས་རང་
 སྤང་ལ་དོན་དམ་པར་དེ་དག་མེད་པ་ནི་འཕགས་པའི་ལམ་བདེན་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྟག་པར་ཐལ། ཐ་སྙད་དུ་ཡང་སྐྱེ་འགག་དང་བྲལ་བའི་
 ཕྱིར་སྐྱམ་ན། དེས་དོན་གྱི་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལས། གཙང་བདག་བདེ་དང་
 རྟག་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པར་གསུངས་པའི་སྤང་དུ་སྐྱེ་བ་འདུག་པས་འདོད་ཐོག་ཏུ་
 བྱའོ། །ཞེས་གྲིས་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཀའ་ན། རི་ལྟར་ཞེས་པ་རྩ་འབྲེལ་གྱིས་སྣོད་ཐ་
 དད་པའི་སྤང་དུ་ནམ་མཁའ་ཐོགས་སྐྱེ་བ་ཀྱི་དབྱེ་བ་མེད་པ་ལྟར། གཟུགས་སྐྱ་སོགས་ཀྱི་
 དངོས་པོ་ལ་དོན་དམ་པར་དངོས་པོར་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་མེད་པར་རོ་གཅིག་པར་བསྟན་པ་
 ཡིན་གྱི་^༢། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཟུགས་ཆོར་སོགས་སྐྱེ་འགག་དང་བཅས་པའི་
 དངོས་པོ་ལ་གཉིས་སྤང་རྒྱབ་པར་སྟོན་པའི་ཆོག་གི་ཟུར་ཅམ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་།
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་འགག་དང་བཅས་པའི་དངོས་པོ་ལ་གཉིས་སྤང་རྒྱབ་ན། སྐྱེ་
 འགག་དང་བཅས་པའི་དངོས་པོ་དེ་དོན་དམ་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་སྤང་

བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་
སྤང་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་མེད་དོ་སྟུམ་ན། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་ལ་ཆོས་ཅན་རྣམས་སྟེད་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དངོས་འགལ་ཡིན་ཏེ། བྱིད་
རང་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་འཕགས་པ་འོག་མའི་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་པར་འཕགས་
ཚུལ་འཆད་པ་ན། ^①ཆོས་ཅན་རྣམས་སྟེད་པ་སྤང་ཡང་། སྟེ་འགག་དང་བཅས་པར་མི་སྤང་བ་
དང་། ཞེས་བྲིས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྟེ་འགག་སྤང་བར་ཐལ། རྩེ་སྟེད་པ་
མཐུན་པའི་རྣམ་མཐུན་ལ་སྟེ་འགག་སྤང་བའི་ཕྱིར། སྟེ་འགག་རྩེ་སྟེད་པ་ཡིན་པ་གང་
ཞིག །རྩེ་སྟེད་པ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཐུན་ལ་རྩེ་སྟེད་པ་འགའ་ཞིག་སྤང་ལ་འགའ་ཞིག་
མི་སྤང་བའི་བྱུང་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེས་རྩེ་སྟེད་པ་འགའ་ཞིག་མཐུན་ལ་རྩེ་
སྟེད་པ་འགའ་ཞིག་མི་མཐུན་པའི་བྱུང་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་ཅ་རྟགས་དང་
པོ་གྲུབ་སྟེ། འདིའི་ཐད་ཀྱི་རང་འགྲེལ་ལས། ^②དཔེར་ན་བུམ་པ་དང་མཁར་གཞོང་ལ་
སོགས་པ་ཐ་དད་ཀྱང་སྐྱེ་བ་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་^③མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་རྟོགས་པའི་
རྣམ་མཁའ་ལ་ཐ་དད་པ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། གཟུགས་དང་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པའི་
དངོས་པོ་ཐ་དད་ཀྱང་དེར་རྟོགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟེ་བ་མེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ལ་
ཐ་དད་པ་མེད་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རོ་གཅིག་ཁོ་ནར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
གང་ཞིག །ལུང་འདིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་སྟེ་འགག་ལ་གཉིས་སྤང་བྱུང་པར་
དངོས་ལྟགས་གང་གིས་ཀྱང་མ་བསྟན་པར་གཟུར་གནས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆད་
མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྱིད་ཀྱིས་^④སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྟེ་འགག་མེད་པར་སྟོན་
པའི་ལུང་རྣམས་ནི། ཞེས་པ་ནས། ལྷ་དྲགས་སོ། །ཞེས་བྲིས་པ་ནི་འགྲེལ་མེད་ཡིན་ཏེ།

རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་ལུང་དེས་ནི་སྐྱེ་འདིག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སྤངས་པའི་
 ཚུལ་འདིའི་སློན་ནས། དེ་རྟེན་འབྱུང་དུ་གསུངས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་ཕྱག་འཆའ་བ་
 དང་། དེ་ཆེ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་ཞེས་སོགས་ཙུ་འགྲེལ་གྱིས། སྤྱི་བ་བྲལ་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་
 ཆོས་སྐྱེ་སྐྱེ་འགག་དང་བྲལ་བར་བསྟན་གྱི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྐྱེ་འགག་མེད་
 པར་མ་བསྟན་པ་གང་ཞིག །མདོ་དེས་སྐྱེ་འགག་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་སྐྱེ་དེ་ཉིད་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

རྟགས་དང་པོ་སྤྲོ་ཞིང་། གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་གྱི་དོན་ནི།
 དུལ་ཅན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་སྐྱེ་གཉིས་སུ་སྤང་བའི་ཤེས་
 བྱའི་དུལ་བྱད་ཤིང་སྐྱམ་པོ་དང་འབྲ་བ་མ་ལུས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་དང་འབྲ་བ་མ་ལུས་པ་
 བསྐྱེགས་པ་ལས། ཤེས་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཅི་འབྲ་བ་དེ་འབྲ་བའི་རྣམ་པ་
 ཅན་དུ་བཞུགས་པས། ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་ལྡན་
 པར་འགྱུར་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཞི་བ་དེ་ནི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱེ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་
 ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་སྐྱེ་དེ་སྐྱེ་འགག་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་བྱེད་དུ། རང་འགྲེལ་ལས།
 དེ་ཆེ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་ཞེས་པ་དང་། གོང་གི་མདོ་རྣམས་བྲངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་
 ལས། གོང་དུ་བྲངས་པ་དེ་དག་གི་མཐུག་ཏུ། ^①ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་འདི་ནི། དེ་ཆེ་སྐྱེ་བ་མེད་
 ཅིང་འགག་པ་མེད་པ་སྟེ། འདི་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས། འཇམ་དཔལ་གྱིས་སྐྱེ་བ་
 མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོག་སྒྲ་
 དྲགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁྱོད་གྱིས། ^②ཐ་སྙད་ནི་གདུལ་བྱའི་དོར་ཁས་སྤངས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། སངས་
 རྒྱས་རང་སྤང་ལ་དོན་དམ་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་འདི་ནི།

གཞུང་ལུགས་ཆོད་ལྡན་མཐའ་དག་དང་འགལ་ཞིང་། རང་གིས་ཁས་སྒྲུངས་པ་དང་ཡང་
འགལ་བའི་འགལ་འདྲིའི་ཕུང་པོ་དང་། རྒྱུང་འཕེན་པ་ལས་ཀྱང་ཐ་ཆད་པའི་ཆད་ལྟ་སྟེ་བའི་
གཞུང་འཛུགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐ་སྙད་དུ་གདུལ་བྱའི་གཞན་ངོར་ཁས་ལེན་པ་ཅམ་
ཡིན་གྱི་སངས་རྒྱལ་རང་སྒྲུང་ལ་མེད་ན། ཐ་སྙད་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་མ་གཟིགས་
དགོས། དེ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་མ་གཟིགས་ན། དེ་མེད་དགོས། དེ་མེད་ན། གཞུང་
ལུགས་ཆོད་ལྡན་མཐའ་དག་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱེད་རང་གི་ཁས་སྒྲུངས་
དང་ཡང་འགལ་ཏེ། ཐ་སྙད་སངས་རྒྱལ་རང་སྒྲུང་ལ་མེད་ན། ཐ་སྙད་བདེན་པ་ཡང་སངས་
རྒྱལ་རང་སྒྲུང་ལ་མེད་དགོས། དེ་ལྟར་ན། ཐ་སྙད་བདེན་པ་མེད་དགོས་ཤིང་། དེ་མེད་ན་གོང་
དུ་བྱེད་རང་གིས་དེ་ཡོད་པར་བསྐྱབས་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་བའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། གཟུགས་སྐྱེ་རྣམས་པ་གཉིས་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་གཞན་སྒྲུང་ཁོ་ན་ཡིན་
པར་ཐལ། ཐ་སྙད་བདེན་པ་གདུལ་བྱའི་གཞན་སྒྲུང་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་རང་གི་དམ་
བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ཡང་དོན་གྱིས་ཁས་སྒྲུངས་པས་འཁོར་གསུམ། བྱེད་པ་ཇི་ལྟར་ཁས་
སྒྲུངས་ན། བྱེད་རང་གིས་གོང་དུ་སྤྲ་རབས་པ་འགོག་པའི་སྐབས་སུ། སྐྱེད་པ་ཡེ་ཤེས་ལ་
སོགས་པ་གཞན་སྒྲུང་ཁོ་ན་ཡིན་ན། ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་དེ་རྣམས་ཡོད་པར་ཐལ་བ་
དང་། སངས་རྒྱལ་རང་སྒྲུང་དང་། གདུལ་བྱའི་སེམས་སྒྲུང་མ་གཏོགས་པའི་སྐྱེད་པ་ཡེ་
ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་འཕངས་པ་བྱུང་བར་གྱིས་ཤིག །གཞན་ཡང་། བྱེད་ཀྱི་ཅ་
བའི་དམ་བཅའ་དེ་མི་འཐད་དེ། ཐ་སྙད་ནི་གདུལ་བྱའི་གཞན་ངོར་ཁས་སྒྲུངས་པ་ཅམ་ཡིན་
གྱི་ཞེས་པ་ཅམ་གྱི་སྐྱེས་སངས་རྒྱལ་རང་ངོར་ཐ་སྙད་ཁས་ལེན་པ་གཅད་དགོས། དེ་ལྟར་
ན་ཐ་སྙད་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱོད་གི་དམ་བཅའ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་
 སངས་རྒྱལ་རང་སྣང་ལ་ཡང་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སངས་རྒྱལ་རང་ལྷགས་
 ལ་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར། སྒྲིམ་པ་གསུམ་བུ་ལྟར་པའི་མདོ་ལས། ^①འཇིག་རྟེན་ང་དང་
 ལྟན་ཅིག་ཅོད་གྱི། ང་ནི་འཇིག་རྟེན་དང་ལྟན་ཅིག་མི་ཅོད་དེ། འཇིག་རྟེན་ན་གང་ཡོད་པར་
 འདོད་པ་དེ་ང་ཡང་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །གང་འཇིག་རྟེན་ན་མེད་པར་འདོད་པ་དེ་ང་ཡང་
 མེད་པར་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱལ་རང་སྣང་ལ་ཐ་
 སྙད་མི་འཐད་ན། སངས་རྒྱལ་རང་སྣང་ལ་ཇི་སྟེད་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་
 ལྟར་ན་ཇི་སྟེད་པ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་རང་སྣང་ལ་ཇི་སྟེད་པ་མི་འཐད་པས། ཇི་སྟེད་པ་
 མེད་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་གདུལ་བྱའི་གཞན་རོ་
 ཅམ་དུ་ཁས་སྦངས་ནས། སངས་རྒྱལ་རང་སྣང་ལ་མེད་པར་འདོད་པ་ནི། ཐ་སྙད་གི་རྣམ་
 གཞག་ཐམས་ཅད་འཇིག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་རྒྱང་འཕེན་ལས་ཀྱང་ཐ་ཆད་པའི་
 ཆད་མཐར་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱང་འཕེན་གྱིས་དབང་པོའི་མདོན་སུམ་གྱི་སྟོད་ཡུལ་རྣམས་
 ཡོད་པར་འདོད་ལ། དེས་ནི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་བྱོད་
 གིས་^②མི་རྟག་པ་དང་། འདུས་བྱས་དང་། རྩུན་པ་དང་། བསྐྱུ་བ་རྣམས་དོན་གཅིག་པར་
 གསུངས་ཤིང་། འདི་འཕགས་པ་འོག་མའི་ལམ་བདེན་ལ་ཡོད་ཅིང་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་
 ཤེས་ལ་མེད་པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་རྟག་པར་ཐལ་ཏེ།
 ཞེས་པ་ནས། འདོད་ཐོག་ཏུ་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་རིམ་པ་བཞིན་བཀག་ན། གཟུགས་སྐྱུ་
 གཉིས་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཆད་
 མས་བྱུང་ཅིང་། བྱོད་རང་གིས་ཀྱང་ཁས་སྦངས་སོ། །གོང་འོག་ཀུན་ཏུ་གཟུགས་སྐྱུ་
 འདུས་བྱས་སུ་ཁས་སྦངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན་སོང་། དེ་ཆོས་ཅན། བྱུང་པ་འདུ་བྱེད་

ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས་སྦངས་སོ། །ཁྱབ་པ་
ནི་གོང་དུ་སྟོང་རྩེ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། ཁྱེད་རང་གིས། ❶ དེ་ཡང་
དངོས་པོར་སྤྲོ་བ་དག་གིས། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་སྐད་ཅིག་གིས་འཛིག་པར་འདོད་
པས། སྐད་ཅིག་གིས་འཛིག་པ་ཅམ་ལ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེལ་དུ་མི་འདོད་པར། དེ་གྱི་
དེ་ཡང་རྒྱན་ལས་❷ སྟེ། ཞེས་ཀྱན་སྟོང་གིས་གཙོ་བོ་སྟོང་པའི་རྒྱན་གྱིས་འཕངས་པའི་
ཕྱང་པོ་ཅམ་ལ་འདོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་རྒྱད་སྟེར། བསྐྱེད་པའི་ཆོས་ཅན་ཕྱིར། ཞེས་པའི་
འགྲེལ་པར་མདོ་བྱངས་པ་ལས། མི་རྟག་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐྱེལ་དུ་གསུངས་པ་དང་།
ཞེས་མི་རྟག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱིས་ཁྱབ་པར་ཁས་སྦངས་
པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། གཟུགས་སྤྱེ་ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེལ་དུ་འདོད་པ་
ལས་ཁ་འཆལ་ཆེ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད།

གཞན་ཡང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། འདུས་བྱས་ཡིན་པར་
ཐལ། རྒྱན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་མིན་
ནམ། གཞན་ཡང་། རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་ཐ་མས་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་
ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། རྒྱན་མཐའ་ནས་རིག་པ་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡང་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྟག་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སོ། །འདོད་ན། རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་ཐ་མས་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་
ལས་བྱུང་བའི་རྟག་པ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ཁྱོད་ནི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཆད་ལྡན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བ་
ཀྱན་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པའོ། །

གཞན་ཡང་། ཁྱོད་རང་གིས་སྤྲོ་བས་པ་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱན་མཐའི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་སྤང་བ་རྒྱན་གཙོད་པ་ཡིན་གྱི། ཡེ་ཤེས་རྒྱན་གཙོད་པ་མིན་ཞེས་ཁས་སྦངས་པ་

མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ཏྲག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་ཏྲག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེས་ན། རྒྱུད་སྒྲུབ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
ཆོས་སྐུ་གཙང་བདག་བདེ་དང་ཏྲག་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཡོན་ཏན་བཞི་དང་ལྡན་པར་
གསུངས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཏྲག་པར་འདོད་ན། སངས་རྒྱས་དགོན་ཅོག་འདུས་མ་
བྱས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱུད་ལྡན་དུ་གསུངས་པས་འདུས་བྱས་སུ་གྱུར་པའི་
སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་གྱུང་འདུས་མ་བྱས་སུ་འདོད་དགོས་པར་མཚུངས་སོ། །ཡང་
ཁྱོད་ཀྱིས། ❶ སྤྱོད་ཆེ་སྤྱོད་པ་བཅུ་བརྒྱེད་པའི་ས་ལ་ཞེས་པའི་ས་དེ་ས་བཅུ་པ་ལ་བྱེད་
པས་ནག་ཆོའི་འགྱུར་མ་དག་པར་འཆད་པ་ནི་འབྲེལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ནག་ཆོའི་
འགྱུར་ལྟར་ན་ཡང་དེའི་སྐབས་ཀྱི་ས་དེ་ས་བཅུ་པ་ལ་སྤྲེག་ཆེན་ལས་གྱུང་བཤད་པའི་
ཕྱིར། ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས། སེམས་འགག་པ་དེ་སྐུ་ཡིས་མངོན་སུམ་མཛད། །ཅེས་པའི་
སྐབས་སུ། ❷ སངས་རྒྱས་ཀྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་ཡོད་ན་ཤེས་པ་དམིགས་ནམ་མི་
འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་དགོས་པས་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་སེམས་སེམས་བྱུང་གཉིས་མེད་
ཅེས་པ་དེས། ཤེས་པ་ཅམ་ལ་སེམས་སུ་འཛོགས་མེད་པ་ནི་མིན་ནོ། །ཞེས་གྲིས་
པས་དངོས་འགལ་ཁས་སྒྲངས་པ་ཡིན་ཏེ། རི་ལྟར་སྒྲངས་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་
སེམས་ཡོད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཤེས་པ་ཅམ་ལ་སེམས་སུ་འཛོགས་པའི་
སེམས་མེད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་སེམས་ཡོད་པར་ཐལ། སྤྱི་བ་པ་སྤྲངས་པའི་སེམས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་དབྱེངས་བསྟོད་པ་ལས། ❸ རི་ལྟར་མེ་ཡིས་དག་པའི་གོས། །སྤྲོད་ཆོགས་
དེ་མས་དེ་མ་ཅན། །རི་ལྟར་མེ་ཡི་ནང་བཅུག་ན། །དེ་མ་འཆོག་འགྱུར་གོས་མིན་ལྟར། །དེ་

བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཡི་སེམས། །འདྲོད་ཆགས་ལས་སྐྱེས་དྲི་མ་ཅན། །ཡེ་ཤེས་མེ་ཡིས་དྲི་
མ་བསྐྱེགས། །དེ་ཉིད་འོད་གསལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དོ་རྒྱས་ཀྱི་གོ་ས་དྲི་མ་ཅན་མེར་བརྟུག་པ་
ན། མེས་དྲི་མ་འཆིག་ཀྱང་གོ་ས་མི་འཆིག་པ་ལྟར། སེམས་ཀྱི་དྲི་མ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེས་བསྐྱེགས་པ་
ན། དྲི་མ་བསྐྱེགས་པ་ཡིན་ཀྱི་འོད་གསལ་བའི་སེམས་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ས་ན་སེམས་ཡོད་པར་གསལ་བར་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་སེམས་ཡོད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་
པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱུག་དང་། འདུན་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཇིན་དང་། དུན་པ་ཉམས་ཡོད་པའི་
བྱིར། འདི་ཉིད་ལས། ^①གཏོང་བ་སྦྱིན་པའི་པ་རོལ་བྱིན། །ཞེས་སོགས་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་
བྱུག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། རང་འགྲེལ་དུ། གཟུངས་
རྒྱལ་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་དངས་པ་ལས། ^②རིགས་ཀྱི་བྱ། གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་འདུན་པ་ཉམས་པ་མེད་དོ། །དེ་ལ་འདུན་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། དག་བའི་ཆོས་ལ་
འདུན་པའོ། །ཞེས་དང་། ^③རིགས་ཀྱི་བྱ། གཞན་ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཉིང་ངེ་
འཇིན་ཉམས་པ་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་མ་ཉམས་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་། མི་ཉམས་པ་མིན་པ་དང་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་
ནོ། །^④རིགས་ཀྱི་བྱ། གཞན་ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉམས་པ་མེད་པའི་
བྱིར་རོ། །ཤེས་རབ་གང་ཞེ་ན། གང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་ཤེས་པ་དེས། གཞན་གྱི་
དྲིང་མི་འཇོག་པའི་ཤེས་རབ་པོ། །ཞེས་དང་། ^⑤དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དུན་པ་ནི་ཇི་ལྟར་
ཡང་ཉམས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་
སེམས་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ཉིད་ལས། ^⑥དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་
བཅོན་འགྱུས་བརྩམས་པ་བཅོན་འགྱུས་ཀྱི་བསྐྱེགས་པ་སྦྱ་བ་དེས། ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་

བས་སེམས་ཡོད་པར་གསལ་བར་གསུངས་པ་དང་། ཡིད་ཀྱི་ལས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོན་
དུ་འགྲོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ། ཞེས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡོད་
པར་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདི་དག་ནི་མཆོན་པ་ཙམ་ཡིན་ཀྱི། དེས་དོན་ཀྱི་མདོ་རྣམས་དང་། འཕགས་པ་
ཡབ་སྐུ་ཀྱི་དབུ་མའི་གཞུང་རྣམས་ལས། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ས་ན་སེམས་སེམས་བྱང་ཡོད་
པ་དང་། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་རྒྱུ་ལས་བྱང་བ་དང་། དེས་ཀྱང་རང་འབྲས་བསྐྱེད་པ་
སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མཐའ་ཡས་པ་གསུངས་པས། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སར་སེམས་བྱང་མེད་
པ་དང་། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྟག་པར་འདོད་པ་ནི་འོར་བ་ཆེན་པོ་ལོ། །

གལ་ཏེ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སར་སེམས་སེམས་བྱང་མེད་པ། འདིར། ❶སེམས་
འགགས་པ་དེ་སྐྱེ་ཡིས་མདོན་སུམ་མཛད། །ཅེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། ❷དེ་ལྟར་ན་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དེའི་ཡུལ་ཅན་སེམས་དང་སེམས་
ལས་བྱང་བ་རྣམས་མི་འཇུག་པས། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལོ་སྟུམ་ན། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ།
སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སར་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱང་བའི་རྣམ་རྟོག་འགག་པ་དང་། དེ་ཉིད་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་མི་འཇུག་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོག་གསལ་ལས། ❸རྣམ་པར་
རྟོག་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ཡིན་ལ་དེ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་རྣམ་རྟོག་
ཏུ་གསུངས་ཤིང་། འདི་ཉིད་ལས། ❹ཞི་སྐྱེ་དཔག་བསམ་ཤིང་ལྟར་གསལ་གྱུར་
ཅིང་། །ཡིད་བཞིན་འོར་བུ་ཇི་བཞིན་རྣམ་མི་རྟོག་ །ཅེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། ❺སེམས་
དང་སེམས་ལས་བྱང་བ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞི་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ཡང་
སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་མཛད་པར་སྐྱེད་པ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ནི། འདི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་
ཉིད་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་དཔག་བསམ་ཀྱི་ཤིང་དང་ཡིད་བཞིན་ཀྱི་འོར་བུ་ལྟར། ཇི་ལྟར་

མདོན་པར་འདོད་པར་རྒྱ་བ་ཉིད་དོ། །ཞེས་ཞི་བའི་དོན་སེམས་སེམས་བྱུང་དང་བྲལ་བ་
ལ་བཤད་ནས་སེམས་སེམས་བྱུང་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཞི་བ་ཡིན་དུ་ཟིན་
ཀྱང་། ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་དང་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ལྟར་འགྲོ་བའི་དོན་བྱེད་པར་
གསུངས་པས། སེམས་སེམས་བྱུང་དང་བྲལ་བ་རྣམ་རྟོག་མེད་པའི་དོན་དུ་གསལ་བར་
གསུངས་པ་དང་། ཡང་ཆོག་གསལ་ལས། ^①མདོ་ལས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན།
གང་ལ་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ཡང་མེད་ན། ཡི་གེ་རྣམས་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཞེས་གསུངས་
སོ། །དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རྒྱ་བ་རྣམ་
རྟོག་ལ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་^②འགྲེལ་བཤད་དུ་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་སྐྱུ་ཡིན་པར་
བཤད་པའི་དོན་ནི། འདིར་འབྱུང་བའི་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱལ་གྱི་འདི་
དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པ་དེ་རིང་སངས་རྒྱལ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཆང་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་
སངས་རྒྱལ་དེའི་སྐུ་ལ་སྐྱེ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཆོས་སྐྱེ་དེ་སངས་རྒྱལ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱེ་
དབྱེར་མེད་གཅིག་ཡིན་པས་དེའི་ཐོག་མའི་ཆང་བཟུང་བ་སྟེ་དེ་ལས་གཞན་དུ་དེ་རིང་
སངས་རྒྱལ་པའི་ཆོས་སྐྱེའི་ཐོག་མ་དེ་རིང་ཡིན་ན། དེ་ལྟ་བུའི་སངས་རྒྱལ་འབྱུང་བར་མི་
འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་འདི་ནས་བཤད་པའི་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་ཆང་བའི་བྱིར། ཞེས་བྲིས་པ་
དང་། རྟེན་ཆེན་ལས། ^③སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་སྐྱེ་གཅིག་ཡིན་ན། སངས་རྒྱལ་
སྐུ་མ་རྣམས་སངས་རྒྱལ་པའི་ཆེ་སྒར་སངས་མ་རྒྱལ་པ་དང་། འཆང་རྒྱ་རྒྱུའི་ཆོས་སྐྱེ་
ཡང་སྟོན་དུ་ཐོབ་ཟིན་པས་ཤིན་ཏུ་འགལ་བའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལ། ཁྱོད་ཀྱིས།
རྟེན་ཆེན་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི། ^④རྩ་བར་གསང་བ་འདི་བཤད་པར་མི་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་
སོང་སྟེ། རྒྱ་མཆོན་དེ་གཉིས་བཟུང་ནས་གཞན་དོར་དེ་རིང་སངས་རྒྱལ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་

གིས་ཚེས་སྐྱེ་ཐོག་མ་ཚད་བཟུང་དུ་མེད་པ་སྒོར་མ་ཡོང་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚེས་སྐྱེ་
གཅིག་ཡིན་ཞེས་སྐྱར་བ་བཏབ་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གིས་པ་རྣམས་ནི། ལྷ་རིགས་
དང་འགལ་ཞིང་ཁས་སྒྲངས་ནང་འགལ་བར་སྒྲངསྟེ། རི་ལྟར་འགལ་ན། དེ་རིང་སངས་
རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་དེས་འདྲིར་བཤད་པའི་སྐྱ་གསུམ་ཀ་ཐོབ་པར་ཐལ། དེ་
སངས་རྒྱས་ཡིན་པ་ནི་གང་ཞིག །འདྲིར་བཤད་པའི་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་སངས་རྒྱས་
སྐྱེ་ཉིད་བང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་སྐྱ་གསུམ་ཀ་དེ་རིང་ཐོབ་པར་ཐལ།
དེ་དེ་རིང་སངས་རྒྱས་པ་གང་ཞིག །སྐྱ་གསུམ་ཐོབ་པ་དེ་སངས་རྒྱས་སྐྱེ་ཉིད་བང་དུ་བྱས་
པའི་ཕྱིར། ཏགས་གཉིས་དངོས། འདོད་ན། དེས་དེ་རིང་ཚེས་སྐྱེ་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་བསྐྱལ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་སྤྲོ་རོལ་ཏུ་ཚེས་སྐྱེ་ཐོབ་
པའི་ཕྱིར། དེའི་ཚེས་སྐྱེ་^❶བསྐྱལ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་སྤྲོ་རོལ་ཏུ་སངས་རྒྱས་པའི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚེས་སྐྱེ་དང་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་རིང་གསར་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚེས་སྐྱེ་
ཐོག་མ་དེ་རིང་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་གཟུགས་སྐྱེ་ཐོབ་པའི་ཐོག་མ་དེ་རིང་གང་
ཞིག །དེས་སྤར་བཤད་པའི་སྐྱ་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ།
དེས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ཐོག་མ་དེ་རིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། བྱིད་
རང་གིས་^❷སྐྱལ་སྐྱེ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ནི་སྤར་བཤད་པའི་སྐྱ་གསུམ་ཅིག་ཅར་བརྟེན་པ་
དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཞེས་ཁྱོད་རང་གིས་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཚེས་དབྱེངས་སྒོ་བྱར་ཀྱི་བྱི་མ་
ཟད་པའི་ཆེ་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་མཐོང་བས་དེའི་ཐོག་མ་མེད་ཅེས་བཤད་པ་དེ་
མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་བཞིན་རྣམ་དག་སངས་རྒྱས་གང་ཞིག །ཚེས་སྐྱེ་ཐོག་མ་ཡོང་

པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཉགས་དང་པོ་ཁས་སྦངས་སོ། །^①རང་བཞིན་རྣམ་དག་གཏོད་ནས་
སངས་རྒྱས་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་ཁྱོད་རང་གིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་^②པ་ཡང་ཁས་སྦངས་
པ་ནི། ཁྱོད་རང་གིས་བཤད་མ་ཐག་པ་དེའི་མཇུག་ཏུ།^③དེའི་ཐོག་མ་མེད་པ་གསང་བ་ཡིན་པ་
ནི། སངས་རྒྱས་ཐོག་མ་ཐ་མ་མེད། །དང་པོའི་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མེད་པ། །ཞེས་བྲངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འབད་མེད་དུ་གྲོལ་བར་ཐལ། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་སངས་རྒྱས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་
རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ལྟར་ན་
སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པའི་ས་མཆོམས་ཀྱང་གཞག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། མ་
འོངས་པ་ན་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འགྱུར་གྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཟེན་
གྱིས་ཆོས་སྐྱེད་བྱེད་མེད་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ནི། སེར་སྐྱེ་པས་སྐྱི་གཙོ་བོ་ཉག་པ་དང་རྣམ་
འགྱུར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོར་ཁས་སྦངས་པ་དང་བྱད་པར་མི་འདུག་པས། འདི་ལྟ་
བུའི་གསང་ཆོག་ནི་ཐར་འདོད་རྣམས་ཀྱི་ན་བར་བསྐྱག་པར་བྱ་བ་མིན་པས། ཐར་འདོད་
རྣམས་དེ་བསྟན་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་བདེན་པར་སྒྲུང་ངོ་། །

ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་^④རྒྱུ་ཆེན་དུ། ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་
དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་འདི། སེམས་ཅན་པར་མ་བྱད་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱི་
ལུགས་དང་ཡང་ཐུན་མོང་མིན་པར་གསུངས་པ་ལ། དེ་མི་འཐད་དེ། འདིར་རང་རྒྱུད་པ་
ལ་ཟུར་བ་པ་ཡིན་ན་བསྟན་བཅོས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་གཉིས་སོ་སོར་སོང་བས་དཔེ་
དོན་མི་འགྲིག་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་སོགས་སྒྲོ་མ་ཞི་བའི་དགག་པ་བྲིས་པ་ལ་ལན་གཞན་
བརྗོད་དགོས་པར་མི་འདུག །རང་འགྲེལ་ལས། ^⑤ཇི་ལྟར་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་མ་
ཉོགས་པར་བསྟན་བཅོས་གཞན་ལ་སྒྲོང་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཆོས་འདི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་

པར་མི་བརྗོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཁོ་ལོ་ཅག་གིས་འདིར་ལུགས་གང་ཞིག་བཀྲལ་ལན་དང་
བཅས་པར་བསྟན་པའི་ལུགས་འདི་ནས་འབྱུང་བ་དེ་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ལྟར་བསྟན་
བཅོས་གཞན་ན་མེད་དོ་ཞེས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་པར་མཛད་དུ་གསོལ། །ཞེས་
དཔལ་ལྷན་ཟླ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྩ་ཤེའི་དགོངས་པ་འདི་འགྲེལ་ཚུལ་སེམས་ཅམ་པ་དང་
རང་རྒྱུད་པ་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་ཚུལ་གཞན་ཐམས་ཅད་ལས་ཐུན་མོང་མིན་པར་གསུངས་
པ་འདི་ལུང་རིགས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་ལུང་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་དེ་དག་གི་དོན་བསྟུས་ཏེ་སྤྱིན་ཆད་བག་ཡོད་པར་གདམས་པ་ནི།
གདུལ་བྱའི་དགའ་མའི་སེམས་ཀྱི་ཀུན་གསལ་མར། །རབ་འབྱམས་རྒྱལ་བའི་ཡེ་ཤེས་
མཆོན་དཔེ་ཡི། །དཀྱིལ་འཁོར་གཟུགས་སྐྱར་ཤར་བས་ཉིན་མོར་བྱེད། །འཕྲིན་ལས་འོད་
སྟོང་འཕྲོ་བས་པན་བདེ་ཡི། །བརྗོད་འཇུག་འབྲེང་སྤྱོད་གས་བཅུར་རྒྱས་བྱེད་ཅིང་། །འགྲོ་
བའི་ཐུན་པ་མ་ལུས་སེལ་བ་ཡི། །ཐུབ་དབང་ནམ་མཁའི་ནོར་བུ་སྤྲས་བཅས་ལ། །སྒྲོ་
གསུམ་གྲུས་པ་ཆེན་པོས་བདག་ཕྱག་འཆོལ། །ཐུབ་དབང་བསྟན་པའི་སྟོང་པོ་མཐའ་བལ་
ལམ། །གསལ་བྱེད་མཆོག་ཏུ་རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་པ། །འཕགས་མཆོག་སྒྲུབ་ལབ་
སྤྲས་ཐམས་ཅད་དང་། །རྒྱལ་བ་མཆོག་དང་སྒྲུབ་ལབ་སྤྲས་ཀྱི། །ལམ་སྟོལ་བྱེ་ནས་
འགྲོ་ནམས་ཐར་པ་ཡི། །རིན་ཆེན་སྦྱིང་དུ་འབྲིད་མཛད་ཅོང་ཁ་པ། །སྤྲས་དང་བཅས་ལ་
སྟོང་ནས་གྲུས་པས་འདུད། །བསྟན་པའི་སྟོང་པོ་མཐའ་བལ་དབུ་མའི་ལམ། །གསལ་བྱེད་
སྒྲོ་བཟང་ལེགས་བཤད་འོད་སྟོང་གིས། །ཡོན་ཏན་ཀུན་ཏེན་ཐུབ་བསྟན་ནོར་འཛིན་
མ། །པན་བདེའི་འོད་ཀྱིས་རབ་འགོངས་ཅོང་ཁ་པའི། །འཕྲིན་ལས་འོད་སྟོང་འཇུག་སྦྱིང་
བྱུར་ཏེ། །ཐུབ་བསྟན་ཚུ་སྦྱེས་འདབ་མ་ཁ་བྱེ་ནས། །སྐལ་བཟང་བྱང་བ་མཐའ་དག་
ལམ་བཟང་གི། །སྤྲང་ཅིའི་བཅུད་ཀྱིས་ལུས་སྟོབས་རབ་རྒྱས་ཤིང་། །དུག་གསུམ་ཐུན་པ་

མིང་གི་ལྷག་མར་མཛད། །དེ་ཆེ་ནག་ཕྱོགས་འབྱུང་པོས་རབ་བསྐྱོད་པའི། །མཁས་ཆོམ་
 ལུ་འཇིན་ནག་པོ་རབ་འཁྲིགས་ཏེ། །དམ་པ་སྐྱོད་པའི་ངན་སྒྲིལ་གྱི་སྒྲ། །དག་པོ་སྐྱོག་
 ཅིང་ཕྱག་དོག་སྐྱོག་འཕྲེང་འཁྲུག། །ཉེས་བཤད་མེ་ཆར་འབེབས་པས་པན་བདེ་
 འཛོམས། །དེ་ཉིད་མ་བཟོད་མཐའ་བྲལ་ལམ་བཟང་ལ། །རིག་སྒྲགས་འཆང་ཞིང་ནམ་དག་
 ལུང་རིགས་ཀྱི། །དག་སྒྲགས་ཆར་སྐྱོག་ཡོངས་འཇིན་དམ་པ་ཡིས། །ལུང་རིགས་སྒྲགས་
 སྒྲ་དག་པོས་མཁས་ཆོམ་གྱི། །སྒྲིན་ནག་ཁོར་ཡུག་ལྷགས་རིའི་བར་དུ་བསྐྱུད། །རྒྱལ་བ་
 གཉིས་པའི་ལེགས་བཤད་འོད་སྟོང་གསལ། །པན་བདེའི་ལོ་ཏྲོག་ཆེས་ཆར་རྒྱས་གྱུར་
 ཏེ། །ཐར་འདོད་སྐལ་བཟང་དོན་ཀུན་གྲུབ་པར་འགྱུར། །སྐྱོགས་ལ་གཟུར་གནས་ནམས་
 ལ་པན་པའི་གཏམ། །སྒྲས་པ་འདི་དག་ཡིད་ལ་གཅགས་པར་མཛོད། །དལ་བའི་ཉེན་ཐོབ་
 བསྟན་དང་མཛལ་དུས་འདིར། །སྒྲུག་བསྐྱལ་རྩ་སྟོང་གཡོ་བའི་སྲིད་མཆོ་ལ། །ཐབས་ཤེས་
 ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་གྲུ་ཆེན་གྱིས། །བརྒྱལ་ནས་ཐར་པའི་ཞོར་བྱ་ལེན་པར་གཅེས། །ཟབ་
 དོན་འགྲེལ་^❶བར་རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་པའི། །རྒྱལ་བའི་སྒྲས་པོ་སྒྲ་སྒྲུབ་སྟེང་པོ་
 ཡིས། །རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་རི་བཞིན་བྱེ་མོད་གྱི། །ལྷ་བའི་སྟོགས་མ་མཆོ་ལྷར་བརྒྱལ་
 གྱུར་བས། །ཁ་ཅིག་ཏྲག་ལྷ་རི་བོའི་སྟོ་ལ་འཛེག། །གཞན་དག་མི་བཟང་ཆད་པའི་གཡང་ལ་
 ལྷེབས། །ཀུན་གྱུང་དབྱ་མའི་ལམ་འདི་རིང་དུ་སྤངས། །ཐུབ་བསྟན་ཞོར་བྱ་བྱི་མས་སྒྲགས་
 དུས་འདིར། །འགོ་བའི་དེད་དཔོན་སྟོ་བཟང་དག་བའི་བཤེས། །སྟོན་ལམ་དབང་གིས་བྱང་
 གི་ཕྱོགས་འདིར་བྱོན། །ཐུབ་བསྟན་ཞོར་བྱ་ཀུན་ནས་གསལ་བར་མཛད། །གང་དག་སྲིད་
 པའི་མཆོ་ལས་བརྒྱལ་འདོད་གྱུང་། །སྲིད་པའི་རྩ་བ་དུངས་ནས་འབྱེན་པ་ཡི། །བདག་མེད་
 ཏྲོགས་པའི་ལམ་བཟང་མི་བསྟོམ་པར། །ཡིད་བྱེད་འགོག་པ་རྣམས་ལྷ་བ་ལ། །མཆོག་ཏུ་
 བཟུང་ནས་འབད་ནས་སྟོམ་བྱེད་ནམས། །ལུ་འཇོད་སྟོག་རྒྱ་ཆོག་པར་བྱེད་དང་

མཚུངས། །ཆོད་ལྟན་མཁས་པའི་གཞུང་དང་མི་མཐུན་པའི། །ལམ་ལ་འབད་བ་ཐུན་པ་
འབྱར་དང་མཚུངས། །ཀྱན་བརྟགས་གྲུབ་པའི་ཆགས་སྒྲུང་ལ་བརྟེན་ནས། །གཞན་ཕྱོགས་
རིས་སུ་བཅད་ནས་སྟོད་བྱེད་པ། །དམ་ཆོས་སྟོང་བའི་ལས་ངན་གསོག་པ་ཡིན། །ཐར་
འདོད་ནམས་ཀྱིས་འབྱུང་མེད་ལམ་བཟང་ལ། །འབད་ཅིང་དག་སྒྲུང་ཕྱོགས་མེད་སྟོང་བ་
འདི། །ནམ་ཞིག་གཏན་གྱི་འདུན་མ་ཡིན་པར་གོ། །ཐར་འདོད་ཐར་པའི་ལམ་ལ་འགོད་པའི་
བྱིར། །ལོག་ཏྱིག་ལུང་དང་རིགས་པས་སེལ་བ་ནི། །བསྟན་ལ་པན་པའི་དགག་བསྐྱབ་
ཡིན་མོད་ཀྱི། །རང་གཞན་གྲུབ་མཐའི་ཆགས་སྒྲུང་ལ་བརྟེན་ནས། །སྦྱེས་བྱ་དམ་བ་ནམས་
དང་དེ་ཡི་ལུགས། །སྦྱད་པའི་དགག་བསྐྱབ་འདི་ནམས་དཔྱུལ་བའི་རྒྱ། །ཐར་འདོད་
ནམས་ཀྱིས་དགག་བསྐྱབ་གནས་འདི་ལ། །བག་ཡོད་བསྟེན་ནས་སྒྲུང་དོར་མཛད་འཆ་ལ་
ལོ། །དེ་བྱིར་མཐའ་བྲལ་ལམ་བཟང་ལྟ་ཡི་ལམ། །རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་མཁུན་བཅེའི་འོད་
སྟོང་གིས། །གསལ་བར་བྱས་ཆེ་མཁས་ཆོམ་དུ་མ་ཡི། །ལོག་ཏྱིག་ཐུན་མཆམས་ཐུན་
པས་བསྐྱབས་པ་ན། །ཡོངས་འཛིན་དམ་པའི་ལེགས་བཤད་འོད་དཀར་གྱིས། །ལོག་ཏྱིག་
ཐུན་པ་སེལ་བའི་ཆ་ཤས་ནམས། །ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བདག་གིས་བགྱིས་འདི་
ལ། །ཟབ་མོའི་ཤེས་བྱ་བྱིས་སྟོས་ཏྱིགས་དཀར་བས། །མ་ཏྱིགས་ལོག་ཏྱིག་འོངས་པའི་
ཆོགས་མཆིས་ན། །འཕགས་དང་དམ་བ་ནམས་ལ་བཟོད་པར་གསོལ། །དེ་ལས་ཐོབ་པའི་
རབ་དཀར་གང་གྲུའི་རྒྱན། །འཁོར་འདས་ནམ་དཀར་ཆུ་གླུང་དཔག་མེད་དང་། །ལྟན་ཅིག་
ཀྱན་མཁུན་རྒྱ་མཆོར་ཞུགས་གྱུར་ཏེ། །སྦྱ་གསུམ་ཆུ་གཏེར་ཆེ་དང་དབྱེར་མེད་ཤོག །

ཅེས་ཟབ་མོ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལ་ལོག་ཏྱིག་འགོག་པར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་
ལྟ་ངན་ཐུན་སེལ་ཞེས་བྱ་བ། རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་དང་དབྱེར་མེད་པའི་དཔལ་
ལྟན་སྒྲ་མ་དམ་བ་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོས་མཛད་པའི་འཕྲོ་ཅུང་

ཟད་ལུས་འདུག་པ་འཕྲོས་ལུས་པ་མི་མཛེས་པར་འདུག་པས། འཕྲོ་ལུས་ཁྱོད་གྱིས་གྱིས་
ཞིག། རེས་ས་སྒྲོང་མིའི་དབང་པོ་རིག་གནས་མཐའ་དག་ལ་མཁྱེན་པ་རྒྱས་ཞིང་བསོད་
ནམས་ཆེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ས་ཆེན་པོ་ལ་མངའ་བསྐྱར་བའི་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་བཟུ་
ཞིས་ཀྱི་མཆོན་ཅན་གྱིས་བཀའ་ལུང་ནན་ཆེར་གནང་བ་དང་། སྡེ་སྡོད་འཛིན་པ་དུ་མས་
ཀྱང་དེ་ལྟར་གྱིས་ཞིག་ཅེས་གསུངས་པ་རྣམས་དང་དུ་སྦྲངས་ཏེ། དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་
མང་དུ་ཐོས་ཞིང་སྒྲ་མ་དམ་པའི་བཀའ་བློན་ལས་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་ཀྱི་ལུགས་བཟང་ལ་
དང་བ་ཐོབ་པའི་ཤུགས་དག་སྒྲོང་བདེ་ལེགས་ཉི་མས་འཕགས་པ་འཛིན་ཏེན་དབང་ལྷག་གི་
གནས། ས་བོང་ཁར་སྐྱར་བ་འདིས་ཀྱང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དར་ཞིང་རྒྱས་པ་དང་འགྲོ་བ་
མཐའ་དག་ལ་ཕན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་གྱུར་ཅིག །

རྒྱལ་ཀུན་ཞེས་རབ་རལ་གྱི་རྣོན་པོའི་མཆོན། །རྣམ་དཔྱིད་དབྱང་པས་བཏེག་
ནས་ཐུབ་བསྟན་གྱི། །ལོག་ཏེག་བླ་བ་གཅོད་མཛད་ཅོང་ཁ་པ། །འཇམ་དཔལ་དོ་རྩེ་དུར་
སྒྲིག་སྒྲོས་གར་མཁན། །སྤ་ཞིབ་མཛངས་པའི་ལོ་རྒྱུ་ཀེ་ཏ་ཀས། །ལན་བརྒྱར་དུངས་
པའི་ཁྱོད་གསུང་དུངས་པའི་ཆུར། །འབྲུལ་པའི་རྟོག་མ་ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཞེས་གྱིས། །སྤ་
རབ་རྒྱལ་ཅམ་གཟིགས་པའི་གནས་མ་གྱུར། །འོན་ཏེ་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བས་ཞེར་ཕྱོགས་
རྣམས། །ཐུབ་གསུང་མིན་ཞེས་སྒྲོལ་བ་དེ་བཞིན་དུ། །གཞུང་ལུགས་མང་ཐོས་མཁས་པ་
གོ་ཤུག་གིས། །རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་གསུང་ལ་རྣམ་པར་བཤུང་། །ཚུལ་དེར་མ་བཟོད་
འཇམ་དབྱངས་ཆེས་དགའ་བའི། །སྒྲོ་གྲོས་རྣམ་པར་ཡངས་པའི་བཞེས་གཉིན་དང་། །རྩེ་
བཅུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོས། །ཅོད་ལན་དོ་རྩེའི་ཐོག་གི་རྩེས་འགྲོ་
མཛད། །ཕན་ཚུན་དམ་བཅའ་འགོག་བའི་ལུང་རིགས་གྱིས། །ཐལ་འགྱུར་འཕེན་པ་རྒྱ་
བོད་མཁས་པའི་ལུགས། །སྒྲོད་ཆོག་ཀུ་རའི་ཚུལ་སྐྱོད་ཏེག་གི་ཡི། །ངང་ཚུལ་ཡིན་གྱིས་

འཁོན་དུ་འཛིན་ནམས་ཆོངས། །མི་བསྐྱོན་བརྒྱུད་པོར་སྤྱོད་སེམས་མི་ལྡན་ཡང་། །རང་
བསྐྱོན་གྲུབ་མཐའི་ཁ་འཛིན་ཆེད་ཅམ་དུ། །སེར་འབྲས་ཆོས་རྩེ་ནམ་གཉིས་ལེགས་བཤད་
སྒྲན། །འཇོན་མེད་པར་གྱི་བམ་ཉོག་འདིར་འབྲེལ། །དགེ་དེས་ཕྱག་རྒྱ་བ་སོགས་གྲུབ་
མཐའ་ཡིས། །མ་བསྐྱོད་མཉམ་མེད་རི་བོ་དགའ་ལྡན་པའི། །རིང་ལུགས་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་
དབྱ་མ་ཡི། །མིང་དོན་འབྲེལ་མེད་བསྐྱོན་པ་རྒྱས་གྱུར་ཅིག །ཅེས་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ཙོང་
ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་རབ་རིན་པོ་ཆེ་ལ། དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་བསྐྱོན་འཛིན་ཀུན་མཁྱེན་
གོ་རམས་པ་དང་། དཔལ་ཆེན་ལྷ་ཀ་མཆོག་གཉིས་ཀྱིས་ཙོང་ཅིང་། དེ་ལན་སེར་འབྲས་
ཆོས་རྩེ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དང་ཞལ་མི་གཉིས་པ་ནམ་གཉིས་ཀྱིས་མཇོན་པ་མཐའ་
དག །འཕགས་བོད་པའི་གྲུབ་ནམས་ཀྱི་ནམ་པར་ཐར་པ་དང་མཚུངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་
རྩེས་སྤྱི་ཡི་རང་བའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་ལ། ཙོང་པའི་ཡི་གེ་ནམས་པར་དུ་འཁོད་འདུག་ནའང་།
ཙོང་ལན་པར་དུ་མ་འཁོད་པས་དཔེ་རྒྱན་དཀོན་པས་ཐལ་མོ་ཡ་གཅིག་ལྟར་དུ་སོང་བས་
ཆོས་སྤྱི་ནི་མི་བདེ་པའི་ཆེད། དགའ་ལྡན་ཐུན་ཆོགས་སྤྱི་དང་པར་དུ་བསྐྱོན་ཆེ་བ་ཉོར་གྱི་
བརྩེས་སྤྱར་བའི་ཡི་གེ་པ་ནི་ཆང་བྲིམ་པ་དག་དབང་མཁྱེན་བཅེའོ། །

རྒྱལ་ཀུན་ཡབ་གཅིག་འཇམ་དཔལ་དུར་སྤྱིག་གར། །བསྐྱུར་མཇོན་ཙོང་ཁའི་
ཤར་རིའི་ཕྱག་པ་ནས། །ཐོན་ཏེ་ལུང་རིགས་འོད་སྟོང་རབ་སྒྲོས་པས། །གངས་ལྗོངས་
ལོག་ཏོག་སྒྲག་རུམ་པ་མཐར་བསྐྱད། །འོན་ཏང་སྤྱིགས་འགྲོའི་བསོད་ནམས་མཐུ་དམན་
པས། །འཇམ་མགོན་ཉིན་བྱེད་བེར་གྱིས་བཏང་བ་ན། །ལས་སྤྱང་བྱང་བལྟས་ཕྱག་པར་
གནས་འཆའ་བའི། །བྱ་རོག་སྤྱོད་དེས་ལྟ་ངན་ཅ་ཙོ་སྤྱོད། །དེ་ཆེ་སེར་འབྲས་ཆོས་རྩེ་ནམ་
གཉིས་ཀྱིས། །མཁྱེན་དཔྱོད་ཆུ་འཛིན་སྟོང་ནས་ལུང་རིགས་ཀྱི། །ཙོང་དག་དོ་རྩེའི་མེ་
ཆར་སྒྲོས་པ་ན། །ཀོ་ལ་བའི་ལྟ་ངན་བྲག་རི་བྱེ་མར་འཐག། རྒྱལ་མཆོག་ལྟ་པ་ཆེན་པོས་

གོལ་ལན་ནམས། །པར་དུ་བསྐྱུན་ཀྱང་འགྲོ་ཆེས་བགེས་པ་ན། །སྐྱབས་མགོན་སྲིད་སྲོང་
ཆེན་པོའི་བཀའ་དགོངས་བཞིན། །དགའ་བ་བརྒྱ་ལྡན་མཆོག་ནས་སྤར་ཡང་
བསྐྱུན། །དགེ་འདེས་འཁྱུལ་བྲལ་འཇམ་མགོན་རིང་ལུགས་རྒྱས། །མཆོད་ཡོན་གཙོ་གྲུང་
དེ་འཛིན་ཞབས་སེན་བཏྲ། །འགྲོ་ཀུན་ཏྲག་ཆད་གོལ་སའི་མཐའ་སྤངས་པའི། །མཐའ་
བྲལ་དབུ་མའི་དགོངས་དོན་སྤྱར་རྟོགས་ཤོག། །ཅེས་པའི་རྩོད་ལན་འདི་ཉིད་བགེས་ཟད་
ལ་བཏྲན་སྲིད་སྲོང་པའི་ཏའི་བཀའ་བཞིན་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་སྤེལ་པར་དུ་བསྐྱུན་
པའི་སློན་ཆོག་ཏུ་དག་ལྡན་པས་སྤྱར་བའོ། །

པར་བྱང་སྟོན་ཆོག།

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།

གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབས་ཀྱང་།

ཆོག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི།

དྲི་མ་ཡོངས་འབྱུང་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་འདི།

པར་དུ་བསྐྱུན་པའི་ནམ་དཀར་ཕྱང་པོའི་མཐུས།

ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ།

གདངས་ཏེ་རྒྱད་ལྗེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་པ།

ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བསྐྱུན་དང་བསྐྱུན་

འགྱུར་གང་ལའང་སྒྱར་ཆོག་པའི་དགོ་བསྟེན་སྟོན་ཆོག་ཏུ་ཤུགས་དགོ་སྟོང་ཆོས་སྒྲ་བ་

ངག་དབང་སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྒྱར་བའོ། ། དགོའོ།

ལྷ་མཆན་དང་བསྐྱར་མཆན།

- 16 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཅམ་མི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྒྱུད་ཆུ་མའི་འགྲེལ་པ། ༡༠༣༤་༣། བླ་པ་བ་པ་དེ་ནི།
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྤང་བ་ལོག་སྲིད་ཅན་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི། ༡་༡༡་ན་༣་དེ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་
ལ་སྤང་བ་ལོག་སྲིད་ཅན་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི། ༥་༤༠་དེ་ནི། ཞེས་པ་ནས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྟོག་པ།
ཞེས་པའི་བར་ཆད་འདུག །
- 17 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཅམ་མི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། བདེ་སྤྱིའི་རྒྱན། ༡༡༡་༡། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ།
༥༠། སེམས་ཅམ་མི། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། བདེ་སྤྱིའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ། ༡༡༥༥་༣། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་
ཅམ་མི། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། བདེ་སྤྱིའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ། ༡༡༥༥་༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཅམ་མི། རྗེ་
བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཆུ་མ། ༤༣༤་༡།
- 18 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཅམ་མི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཆུ་མ། ༤༥༣་༡། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ།
༥༠། སེམས་ཅམ་མི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། དབུས་མཐའ། ༤༠༣་༥།
- 19 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཅམ་མི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཆུ་མ། ༤༣༤་༡༡། བླ་པ་བ་པ་དེ་ཡོད་པ་ཡིན་
པར་ཐལ། ༡་༡༣་བ་༤་ཡིན་པར་ཐལ། ༥་༤༥་མིན་པར་ཐལ།
- 20 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཅམ་མི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། བདེ་སྤྱིའི་རྒྱན། ༡༡༥་༡༣།
- 21 ས་སྐྱ་གོང་མ་རྣམས་ལྟེན་གསུང་འབུམ་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༤། སེས་པོའི་ཤུལ་བཞག ། ཆོས་རྗེ་ས་བཤ། སྟོན་གསུམ་རབ་དབྱེ། ༥་༤།
བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་རྩ་བ། ༥༤༥་༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་
མ། ༤༥། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་རྩ་བ། ༥༠༠་༣༠།
- 22 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཅམ་མི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཆུ་མ། ༤༥༣་༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ།
༥༥། དབུ་མ་ཅེ། བཀོན་པོ་སྐྱ་སྐྱུ་བ། རྩ་བ་ཤེས་རབ། ༣༠་༡༤།
- 23 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཅེ། བཀོན་པོ་སྐྱ་སྐྱུ་བ། རྩ་བ་ཤེས་རབ། ༣༠་༡༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་
མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འདུག་པའི་རང་འགྲེལ། ༥་༥༡་༤།
- 24 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཅམ་མི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྒྱུད་ཆུ་མའི་འགྲེལ་པ། ༡༠༠་༣་༡༤།
- 25 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཅམ་མི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྒྱུད་ཆུ་མའི་འགྲེལ་པ། ༡༠༠་༣་༣༡། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་
བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཅམ་མི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྒྱུད་ཆུ་མའི་འགྲེལ་པ། ༡༠༠༤་༣།
- 26 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཅམ་མི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྒྱུད་ཆུ་མའི་འགྲེལ་པ། ༡༠༠༤་༥། བླ་པ་བ་པ་པ་གསུང་
པ། ༡་༡་པ་ན་གསུང་པ། ༥་༤་པ་གསུང་པ།
- 27 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཤེར་བྱིན་པ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣་༣་པ་༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་
བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འདུག་པ། ༥་༤་པ་༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཤེར་
བྱིན་པ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣་༣་པ་༤།
- 29 བླ་པ་བ་པ་པ་པ་ཆེན་པོ། ༡་༡་ན་༥་པ་ཆེན་པོ། ༥་༥་པ་པ་ཆེན་པོ།

- [illegible]

- 59 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡ བསྟོད་ཆོགས་ཀ ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། བསྟོད་པ་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ། ༣༠༠་༡༤། བ་༣༤ན་༡་
མེལ། ༡་༣༤ན་༤་གསལ། ༥་༡༤་༤་༡༡་མེལ། བ་༣༤ན་༣་གསལ། ༡་༣༤ན་༤་བསལ། ༥་༡༤་༤་གསལ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་
བསྟར་མ། ༡ བསྟོད་ཆོགས་ཀ ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། མེམས་ཀྱི་དོ་རྩེ་ལ་བསྟོད་པ། ༣༠༣་༣།
- 60 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡ བསྟོད་ཆོགས་ཀ ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། མེམས་ཀྱི་དོ་རྩེ་ལ་བསྟོད་པ། ༣༠༣་༡༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་
བསྟར་མ། ༡ བསྟོད་ཆོགས་ཀ ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། མེམས་ཀྱི་དོ་རྩེ་ལ་བསྟོད་པ། ༣༠༣་༡།
- 61 བ་༣༤་བ་༥་ལྷག་མ་ནམས། ༡་༣༤ན་༥་ལྷག་མ་ནམས། ༥་༡༤་༣་༥་ལྷག་ནམས། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡ བསྟོད་ཆོགས་
ཀ ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། དོན་དམ་པར་བསྟོད་པ། ༣༠༥་༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡ བསྟོད་ཆོགས་ཀ ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ།
དོན་དམ་པར་བསྟོད་པ། ༣༠༥་༣། བ་༣༠ན་༣་རྟོག་པ། ༡་༣༤་བ་༣་རྟོག་པ། ༥་༡༤་༤་རྟོག་པ།
- 62 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡ བསྟོད་ཆོགས་ཀ ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། ལྷ་ན་མེད་པའི་བསྟོད་པ། ༣༤་༣་༣། བ་༣༠ན་༤་རྟོག་ཆད།
༡་༣༤་བ་༥་རྟོག་དབྱད། ༥་༡༤་༤་༡༤་རྟོག་ཆད། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡ བསྟོད་ཆོགས་ཀ ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། ལྷ་ན་
མེད་པའི་བསྟོད་པ། ༣༤་༣་༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡ བསྟོད་ཆོགས་ཀ ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། ལྷ་གསུམ་ལ་བསྟོད་པ།
༣༠༥་༣། བ་༣༠་བ་༣་མི་མཉམ་དང་མཉམ། ༡་༣༥་ན་༤་མི་མཉམ་དང་མཉམ། ༥་༡༤་༥་༡་༣་མི་མཉམ་པར་མཉམ།
- 63 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༣། ཤེར་ཕྱིན་པ། སྟོབ་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣་༥་༣།
- 65 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡ བསྟོད་ཆོགས་ཀ ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་བསྟོད་པ། ༣༣༥་༡༤། བ་༣༡་བ་༣་
མ་ཡིན། ༡་༣༤་བ་༣་མ་ཡིན། ༥་༡༤་༤་མ་ཡིན། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབྱ་མ་ཙ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། ཅ་བ་ཤེས་རབ།
༣༥་༤།
- 66 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབྱ་མ་ཙ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། ཅ་བ་ཤེས་རབ། ༣༤་༡༣། བ་༣༣ན་༤་ཅ་ཤེས། ༡་༣༤་བ་༡་ཅ་ཤེ་
ལས། ༥་༡༤་༥་༥་ཅ་ཤེས།
- 67 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབྱ་མ་ཙ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། ཅ་བ་ཤེས་རབ། ༡༣་༡༠། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡ བསྟོད་
ཆོགས་ཀ ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། བསྟོད་པ་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ། ༣༤༠་༡༤།
- 68 བ་༣༣ན་༥་བསྟན་རྟོ། ། ༡་༤༠་བ་༣་རྟོ། ། ༥་༡༥་༣་༡༣་རྟོ། །
- 69 བ་༣༣ན་༥་བསྟན་རྟོ། ། ༡་༤༠་བ་༤་བསྟན་རྟོ། ། ༥་༡༥་༤་༥་བསྟན་རྟོ། ། ས་སྐྱ་གོང་མ་ནམ་ལྷའི་གསུང་འབུམ་དཔེ་བསྟར་མ།
༡༤། མེས་པོའི་འཁུལ་བཞག ། ཆོས་རྩེ་ས་པམ། སྟོབ་གསུམ་རབ་དབྱེ། ༥་༤།
- 70 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། ཤེར་ཕྱིན་ཀ ། རྩེ་བཙན་བྱམས་མགོན། མདོན་རྟོགས་རྒྱལ། ༣༣་༡༤།
- 71 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཀ། སྟོབ་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་པོ། རྒྱན་སྒྲུང་། ༡༡༡༤་༡༤། བ་༣༤ན་༤་མཐོང་ལས། ༡་
༤༡་བ་༥་མཐོང་བ་ལས། ༥་༡༥་༤་༤་མཐོང་ལས། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༣། ཤེར་ཕྱིན་པ། སྟོབ་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་པོ།
འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༤་༡། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། ཤེར་ཕྱིན་ཀ ། རྩེ་བཙན་བྱམས་མགོན། མདོན་རྟོགས་རྒྱལ།
༣༣་༣༠། བ་༣༤་བ་༤་ཞེས་ཁྱེད། ། ༡་༤༣ན་༥་ཞེས་ཁྱེད། ། ༥་༡༤་༡་༤་ཞེས་ཁྱེད། །
- 72 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༣། ཤེར་ཕྱིན་པ། སྟོབ་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༤་༡༠། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་
བསྟར་མ། ༤༤། ཤེར་ཕྱིན་ཀ ། རྩེ་བཙན་བྱམས་མགོན། མདོན་རྟོགས་རྒྱལ། ༡༤་༣༡། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། ཤེར་

- 89 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༤༩། ཞེ་ཕྱིན་ཀ། ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མངོན་རྟོགས་རྒྱལ། ༡༣་༡༩། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་
མ། ༤༩། ཞེ་ཕྱིན་ཀ། ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མངོན་རྟོགས་རྒྱལ། ༡༣་༢༠།
- 90 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༩། ཞེ་ཕྱིན་ཅ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༢༣༠་༡།
- 95 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༩། ཞེ་ཕྱིན་ཅ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༩་༡༢། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་
བསྐྱར་མ། ༥༩། ཞེ་ཕྱིན་ཅ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༩་༡༩། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༩།
ཞེ་ཕྱིན་ཅ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༩་༡༩། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༩། ཞེ་ཕྱིན་ཅ།
སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༩་༢༠།
- 96 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༩། ཞེ་ཕྱིན་ཅ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༩་༢༡། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་
མ། ༥༩། ཞེ་ཕྱིན་ཅ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༩་༢༡། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༩། ཞེ་ཕྱིན་ཅ།
སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༩་༢༢། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༩། ཞེ་ཕྱིན་ཅ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་
བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༩་༢༣། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༩། ཞེ་ཕྱིན་ཅ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་
གསལ། ༣༡༩་༢༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༩། ཞེ་ཕྱིན་ཅ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༩་༢༥།
- 97 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༩། ཞེ་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་སྟོང་ཐུན་ཆེན་པོ། ༡༨༢་༡༧།
- 98 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༩། ཞེ་ཕྱིན་ཅ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༣་༡།
- 99 ག་༤་༢་ན་༥་ཞིག ། ༥་༥་ན་༣་ཅིག ། ༥་༥་༤་༢་ཞིག ། ག་༤་༢་ན་༥་ཐེག་ཆེན་སློབ་པ་འཕགས་པ་ལེ། ༥་༥་ན་༣་ཐེག་ཆེན་སློབ་པ་
འཕགས་པ་ལེ། ༥་༥་༤་༡༠་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ལེ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༩། ཞེ་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། བརྒྱད་
སྟོང་འགྲེལ་ཆེན། ༡༨༢་༥་༡༣།
- 101 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༩། ཞེ་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན། ༡༨༢་༡༧། བསྟན་
འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༩། ཞེ་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན། ༡༨༢་༤་༡༣།
- 102 ག་༤་བ་༦་ཞི་བ་འཛོ། ༥་༦་ན་༣་ཞི་བ་འཛོ། ༥་༥་༤་༡༣་ཞི་བ་འཛོ། 104
- བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༡༦། མེས་པོ་ལེ་ལུ་བཞག ། ཆོས་རྗེ་ས་པཌ། སློབ་གསུམ་རབ་དབྱེ། ༥༤་༡༣། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༡༦།
མེས་པོ་ལེ་ལུ་བཞག ། ཆོས་རྗེ་ས་པཌ། སློབ་གསུམ་རབ་དབྱེ། ༥༤་༢།
- 105 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༦༣། དབུ་མ་ས། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་མཚོ། དབུ་མ་རྒྱལ། ༡༤༥་༣།
- 106 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༦༣། དབུ་མ་ས། སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལ། དབུ་མ་སྒྲུང་བ། ༡༣༤་༡༣།
- 107 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༩། ཞེ་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན། ༡༨༢་༣་ཡ།
- 108 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༠། མེས་པོ་ལེ་ལུ་ཐེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་བླ་མ། ༤༤༤་༡༢།
- 109 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༢། དབུ་མ་ཆ། འཕགས་པ་ལྷ། ཡེ་ཤེས་སྟོང་པོ་ཀུན་ལས་བརྟུས། ༡༥་༣་༡༥།
- 110 ག་༥་བ་༡་ཅན་པས། ༥་༥་བ་༥་ཅན་པ། ༥་༥་༥་༥་ཅན་པས།

- 111 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། སེམས་ཅམ་ཤི། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། སུམ་ཅུ་པའི་རབ་བྱེད། ༣་༣། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། སེམས་ཅམ་ཤི། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། སུམ་ཅུ་པའི་རབ་བྱེད། ༤་༡།
- 112 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཤེར་བྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༤་༡༣། བླ་པ་༥་༣་བ་༡་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ། ༥་༤་པ་༤་རྟོག་པ། ༥་༥་༤་རྟོག་པ།
- 113 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། ཤེར་བྱིན་གྱི། འཕགས་པ་གྲོལ་སྟེ། ཉི་ཁྱི་སྟངས་པ། ༤་༣་༣། བླ་པ་༥་༣་བ་༥་རིག་པས་གཞོད། ༥་༤་རྟོག་པ་རིག་པས་གཞོད། ༥་༥་རྟོག་པ་རིག་པས་གཞོད།
- 114 བླ་པ་༥་རྟོག་པ་སྟངས་པ། ༥་༤་བ་༣་སྟངས་པ། ༥་༥་རྟོག་པ་ཡིན་པའི། ༥་༤་རྟོག་པ་མིན་པའི། ༥་༥་རྟོག་པ་ཡིན་པའི།
- 116 བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། མདོ་སྟེ་ཅ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། མདོ་སྟེ་དགོངས་འགྲེལ། ༡༤་༤།
- 117 བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། མདོ་སྟེ་ཅ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། མདོ་སྟེ་དགོངས་འགྲེལ། ༤༠་༡༠།
- 118 བླ་པ་༥་རྟོག་པ་ཞེས་ཁྱེད། ༥་༤་རྟོག་པ་ཅེས་ཁྱེད། ད་ལྟ་ལྟ་ལྟ་ཞེས་ཁྱེད། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། མདོ་སྟེ་ཅ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། མདོ་སྟེ་དགོངས་འགྲེལ། ༥་༥་༤། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། མདོ་སྟེ་ཅ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། མདོ་སྟེ་དགོངས་འགྲེལ། ༥་༥་༤།
- 119 བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། མདོ་སྟེ་ཅ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། མདོ་སྟེ་དགོངས་འགྲེལ། ༥་༥་༤།
- 121 བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། མདོ་སྟེ་ཅ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། མདོ་སྟེ་དགོངས་འགྲེལ། ༤་༥་༤། བླ་པ་༥་༣་བ་༥་འདེབས་པའོ། ཉ་༥་༥་བ་༥་འདེབས་པའོ། ཉ་༥་༥་བ་༥་འདེབས་པའོ། ཉ་༥་༥་བ་༥་འདེབས་པའོ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། སེམས་ཅམ་ཤི། རྩ་བཅུན་བྱམས་མགོན། དབྱུང་མཐུ། ༤༠༥་༥།
- 122 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། སེམས་ཅམ་ཤི། སྟོབ་དཔོན་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་པ། སུམ་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ། ༣༤༠་༡༡།
- 123 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། དབྱུང་པའི། དཔལ་ལྡན་ཆུ་བ་གྲགས་པ། དབྱུང་པའི་འགྲེལ་པ། ༥་༥་༥་༡༠། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། མདོ་སྟེ་ཅ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། མདོ་སྟེ་དགོངས་འགྲེལ། ༣༡་༡༥། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། མདོ་སྟེ་ཅ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ལང་ཀར་གཤེགས་པ། ༡༤་༥་༥། བླ་པ་༥་བ་༣་བྱི་རོལ་གྱི་དོན། ༥་༥་རྟོག་པ་བྱི་རོལ་གྱི་དོན། ༥་༥་རྟོག་པ་བྱི་རོལ་གྱི་དོན།
- 124 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། སེམས་ཅམ་ཤི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྒྱུ་སྟངས་པའི་འགྲེལ་པ། ༡༠༠་༥་༡༣། བླ་པ་༥་བ་༥་བཤད་པས། ༥་༥་རྟོག་པ་བཤད་ནས། ༥་༥་རྟོག་པ་བཤད་ནས། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཉི་ཁྱི་སྟངས་པ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱི་སྟངས་པ། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཉི་ཁྱི་སྟངས་པ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱི་སྟངས་པ། ༥་༥་རྟོག་པ་བྱི་རོལ་གྱི་དོན། ༥་༥་རྟོག་པ་བྱི་རོལ་གྱི་དོན།

ལྟ་ལན།

- 127 བླ་པ་༥་རྟོག་པ་བཅོམ་ལྡན་པ། ༥་༥་རྟོག་པ་བཅོམ་ལྡན་པ། ༥་༥་རྟོག་པ་བཅོམ་ལྡན་པ། ༥་༥་རྟོག་པ་བཅོམ་ལྡན་པ།
- 128 བླ་པ་༥་རྟོག་པ་བཅོམ་ལྡན་པ། ༥་༥་རྟོག་པ་བཅོམ་ལྡན་པ། ༥་༥་རྟོག་པ་བཅོམ་ལྡན་པ། ༥་༥་རྟོག་པ་བཅོམ་ལྡན་པ།
- 129 བླ་པ་༥་རྟོག་པ་བཅོམ་ལྡན་པ། ༥་༥་རྟོག་པ་བཅོམ་ལྡན་པ། ༥་༥་རྟོག་པ་བཅོམ་ལྡན་པ། ༥་༥་རྟོག་པ་བཅོམ་ལྡན་པ།

- [illegible]

- [illegible]

- 159 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༧༥༡༣། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ༧༧༥༤། བ་༡༤ན་༤་བདག་མེད། ༡༡༤ན་༥་བདག་མེད་པ། ༥༡༡༥་བདག་མེད་པ། བ་༡༤་བ་༡་ལྷན་སྤྲེལ་གྱི། ༡༡༤་བ་༡་ལྷན་སྤྲེལ་གྱི། ༥༡༣་༥་ལྷན་སྤྲེལ།
- 160 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ༧༤༥༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ༧༤༥༤། ཡན་ལག་ཏུ་གྲུར་བ་ཡང་ཞེས་འབྱུང་། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། ༡༣༤༧༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། ༡༣༤༧༤། ལས་དངོས་པོ་ཡོད་པར་སྤྲོ་བའི་ལྷན་ནི་རི་མེད་དུ་དངོས་པོ་དེའི་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་མེད་དུ། དེ་ལྷན་རང་གི་རོ་བོ་ཡང་ཡོན་པ་ཉིད་ལ། གང་གི་ཆེ་རང་གི་རོ་བོ་དང་བྲལ་བ་དེའི་ཆེ་དེ་ལ་དངོས་པོ་དེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པའི་བྱིར། བོང་བྱའི་དུ་དང་འབྲ་བར་ཞེས་འབྱུང་། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། ༡༣༤༧༤། ལྷན་ནི་ཞེས་འབྱུང་།
- 161 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ༤༤༥༡༧། བ་༣༠་བ་༡་སོགས་གྱིས། ༡༣༠་བ་༣་སོགས་གྱིས། ༥༡༧་༣་སོགས་གྱི།
- 162 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༧༥༡༧། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༤༣༡༧། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༤༥༡༧། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༧༥༡༧། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༧༥༡༧།
- 163 བ་༣༡་ན་༤་གཏན་མ། ༡༣༡་ན་༥་གཏན་མ་བྱུང་བས། ༥༤༠་༡༠གཏན་མ་བྱུང་བས། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ། ༧༣༤༡༣། བྱི་ལོ་༣༠༠༥་ལོར་ཐུའི་ཐན་ནང་པའི་ཤེས་ཡོན་བདེ་ཅ་ལྷན་ཆོགས་ནས་དཔར་དུ་བསྐྱུན་པ། རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པའི་མགུར་འབྲུམ། ༣༣༤༧། བ་༣༡་བ་༣་གསུང་། ༡༣༡་བ་༣་གསུང་། ༥༤༡༧༧། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༤༥༡༧།
- 164 བ་༣༡་བ་༥་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྒོ་མེད་པའི་བྱིར། ༡༣༡་བ་༤་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྒོ་མེད་པའི་བྱིར། ༥༤༣༤་ལུལ་དུ་བྱེད་པའི་བྱིར། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༧༤༡༧། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༧༤༡༧། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༤༤༡༧། བ་༣༣་ན་༣་ཁམ་མ་ཆེས་སམ། ༡༣༣་ན་༣་ཁམ་མ་ཆེས་སམ། ༥༤༤༧༧། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༤༤༧༧།
- 165 བྱུ་མཆོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབྲུམ། བ་པ། བྱུ་མཆོག་ལྷན་ནམ་དེས་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཆོ། ༤༤༣༣། བ་༣༣་བ་༡་ཡང་ཡང་། ༡༣༣་བ་༣་ཡང་ཡང་། ༥༤༤༧༧། བྱི་ཁོན་པར་མ་༣༠༤་༤་སངས་རྒྱས་ཞེས་པ་ནས་སྟོབས་བཙུ་མེད་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་བར་ཆད་ཟེན།
- 166 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༧༠ མེམས་ཅམ་མི། རྗེ་བཙུན་བྲམས་མགོན། རྒྱུད་རྒྱ་མ། ༤༤༣༣། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༧༣༣༧། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ༤༤༤༧༣། བྱི་ཁོན་པར་མ་༣༠༤་༤་བདེན་མི་དགོས་ཞེས་པ་ནས་ཀུན་རྒྱུ་བྱེད་པ་ལྷན་པར་ཐམས་ཞེས་པའི་བར་ཆད།

- 167 གླུ་འབྲུམ་པར་མ། གཞུང་འབྲུམ་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། དགོངས་པ་རབ་གསལ། ༡༩༠༠།༦། གླུ་འབྲུམ་པར་མ། དགོངས་པ་རབ་གསལ། ༡༩༠༠།༦། གཞུང་མ་བརྒྱུད་ལྟ་བུ་དེ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༦༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འཇུག་པ་རང་འབྲེལ། ༦༤༩།༥། དེ་ལྟ་ན་རེ་ཞིག་སྤྱོད་པའི་ཡན་ལག་གིས་ཡོངས་སུ་བསྟུས་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ཀུན་རྫོབ་གྱི་བདེན་པ་རྣམས་པར་བཞག་གོ། དེ་ལ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་གཞིགས་པ་སྤངས་པ། འདུ་བྱེད་གཞུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པའི་ཡོད་པ་ཉིད་དང་འབྲ་བར་གཞིགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་བཅོས་མའི་རང་བཞིན་གྱི་བདེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པར་མངོན་པར་རྫོམ་པ་མེད་པའི་བྱིར། བྱིས་པ་རྣམས་ལ་ནི་སྤྱོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ལ་ནི་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ཉེ་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་དུ་འགྱུར་རོ། དེ་ཡང་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་མ་རིག་པ་ཅམ་ཀུན་དུ་སྤྱོད་པའི་བྱིར།
- 169 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༦༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། ཆོག་གསལ། ༡༩༣།༤། ག་༡༩་བ་༣་འགགས། ༡༩་བ་༩་འགག། ད་༡༠༦་༡༡་འགག། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡། བསྟོད་ཆོགས་ཀ། མགོན་པོ་སྤྱུ་སྤྱུ་བ། བསྟོད་ཆོགས་གྱི་སེམས་གྱི་རྗེ་རྗེའི་བསྟོད་པ། ༡༠༡།༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། སེམས་གྱི་རྗེ་རྗེའི་སྟོད་པ། བསྟོས་བྱས་པའི། ག་༡༩་བ་༩་སངས་རྒྱས་གྱི་སར། ༡༩་བ་༥་སངས་རྒྱས་གྱི་སར། ད་༡༠༢་༥་སངས་རྒྱས་སར། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༦། སྤྱིས་རབས་གོ། མགོན་པོ་སྤྱུ་སྤྱུ་བ། རིན་ཆེན་སྤང་བ། ༡༩༡་༡༥།
- 70 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡། བསྟོད་ཆོགས་ཀ། མགོན་པོ་སྤྱུ་སྤྱུ་བ། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ། ༡༩༣་༦། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ། ༡༩༣་༥། ཆོག་འགྲུར། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩། ཤེར་བྱིན་ཀ། འཕགས་པ་གྲོལ་སྤེ། ཉི་སྤང་། ༦༣་༣། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡། ཤེར་བྱིན་པ། སྤྱོད་པོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༡༩༦་༡༡།
- 171 ག་༡༩་ན་༦་ཏུ་བྱང་བར། ༡༩་ན་བ་༡་ཏུ་བྱང་བར། ད་༡༡༠་༤་ཏུ་བྱང་བར། ག་༡༩་ན་༦་བསྐྱེད་པ་གཉིས་སུ། ༡༩་ན་བ་༡་བསྐྱེད་པ་གཉིས་སུ། ད་༡༡༠་༤་བསྐྱེད་པ་གཉིས་སུ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༦༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འཇུག་པ་རང་འབྲེལ། ༦༤༩།༥།
- 172 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༦༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༤༦༩་༡༠།
- 173 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༢། དབུ་མ་ཙ། མགོན་པོ་སྤྱུ་སྤྱུ་བ། ཅམ་ཤེས་རབ། ༡༩༡་༡༡།
- 174 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༢། དབུ་མ་ཙ། མགོན་པོ་སྤྱུ་སྤྱུ་བ། ཅམ་ཤེས་རབ། ༡༩༦་༡༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༢། དབུ་མ་ཙ། མགོན་པོ་སྤྱུ་སྤྱུ་བ། ཅམ་ཤེས་རབ། ༡༩༦། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༢། དབུ་མ་ཙ། མགོན་པོ་སྤྱུ་སྤྱུ་བ། ཅམ་ཤེས་རབ། ༡༩༦་༡༦།
- 175 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༦༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༤༢༠་༤།
- 176 ག་༡༩་ན་༡་བྱང་བར་ཟད་དེ། ༡༩་ན་ན་བྱང་བར་ཟད་དེ། ད་༡༡༡་༡་བྱང་བར་ཟད་དེ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༦། སྤྱིས་རབས་གོ། མགོན་པོ་སྤྱུ་སྤྱུ་བ། རིན་ཆེན་སྤང་བ། ༡༩༣་༡༡། ག་༡༩་ན་༩་རིན་ཅེན། ༡༩་ན་༥་རིན་ཅེན། ད་༡༡༣་༣་རིན་ཅེན། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༦། སྤྱིས་རབས་གོ། མགོན་པོ་སྤྱུ་སྤྱུ་བ། རིན་ཆེན་སྤང་བ། ༡༩༣་༥།

- 177 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༧༩༡ བྲུ་མཚོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབྲུམ་ང་པ། བྲུ་མཚོག་ལྷན། སྤངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༤༣༣ བྲུ་མཚོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབྲུམ་ང་པ། བྲུ་མཚོག་ལྷན། སྤངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༤༣༤།
- 178 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༧༩༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༧༩༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༧༩༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༧༩༥།
- 179 བྲུ་མཚོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབྲུམ་ང་པ། བྲུ་མཚོག་ལྷན། སྤངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༤༠༤ བ་༣༤་བ་༣་འདུག ། ༥་༣༤་བ་༤་འདུག ། ༥་༣༤་པ་འདུག །
- 180 བྲུ་མཚོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབྲུམ་ང་པ། བྲུ་མཚོག་ལྷན། རྣམ་ངེས་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོ། ༣༠༤་༣། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༧༩༦། བྲུ་མཚོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབྲུམ་ང་པ། བྲུ་མཚོག་ལྷན། སྤངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༤༣༥ བ་༣༠་བ་༡་ང་དེ་ཉིད། ༥་༣༠་བ་༡་དེ་དེ་ཉིད། ༥་༡་༣་༣་པ་དེ་དེ་ཉིད།
- 181 བྲུ་མཚོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབྲུམ་ང་པ། བྲུ་མཚོག་ལྷན། སྤངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༤༣༥ བྲུ་མཚོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབྲུམ་ང་པ། བྲུ་མཚོག་ལྷན། སྤངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༤༣༦།
- 183 བྲུ་མཚོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབྲུམ་ང་པ། བྲུ་མཚོག་ལྷན། སྤངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༤༣༧།
- 185 བ་༣༣་བ་༡་དེ་ཉིད། ༥་༣༣་བ་༡་དེ་ཉིད་དབུ་མ། ༥་༡་༤་༡་༣་དེ་ཉིད་དབུ་མ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ༤༠༤་༡༠། བ་༣༣་བ་༤་བྱང་། ༥་༣་༣་ན་༡་གང་བྱང་། ༥་༡་༤་༡་གང་བྱ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ༤༤༣་༡༤།
- 186 བ་༣་༣་ན་༡་གཞན་ལ། ༥་༣་༣་ན་༤་གཞན་ལ། ༥་༡་༤་༤་གཞན་ལ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ༤༤༣་༣༠་ལས་བདག་ལ་ཞེས་འབྱུང་། སྤངས་ཐང་དཔར་མར་དགག་ལ་ཞེས་འབྱུང་། བ་༣་༣་བ་༡་ཉིད། ། ༥་༣་༣་བ་༡་ཐུགས་ཉིད། ། ༥་༡་༤་༡་ཐུགས་ཉིད། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤ མདོ་སྡེ་ཅ། སྟོན་པ་བཙུག་ལྷན་འདས། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ། ༣༤་པ།
- 187 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༧ དབུ་མ་ཆ། ལེགས་ལྷན་བྱེད། ཤེས་རབ་སྟོན་མེ། ༡༤༡༠་༡༤། བ་༣་༣་བ་༤་རིག་པ། ༥་༣་ན་༡་དབུ་མའི་རིག་པ། ༥་༡་༤་༡་དབུ་མའི་རིག་པ།
- 188 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༧ དབུ་མ་ཆ། ལེགས་ལྷན་བྱེད། ཤེས་རབ་སྟོན་མེ། ༡༤༡༠་༣། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༧ དབུ་མ་ཆ། ལེགས་ལྷན་བྱེད། ཤེས་རབ་སྟོན་མེ། ༡༤༡༠་༥།
- 189 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༣ དབུ་མ་ས། སྟོན་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྟོང་པོ། བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ། ༥༧་པ། བྲུ་མཚོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབྲུམ་ང་པ། བྲུ་མཚོག་ལྷན། སྤངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༤༣༦།
- 190 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་ཚོག་གསལ། ༡༤་༡།

- 191 འཁྲུ་མཆོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབྲུམ་ང་པ། འཁྲུ་མཆོག་ལྷན། སྤྲིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༩༣་པ། འག་༣༥་བ་༥་ལུང་རིག་གིས། ༡་༣༩་ན་༣་ལུང་རིག་གིས། ༥་༡༥༤་ལུང་རིག་གིས། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༤་༣༠།
- 192 འཁྲུ་མཆོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབྲུམ་ང་པ། འཁྲུ་མཆོག་ལྷན། སྤྲིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༩༤་པ། འག་༣༩་ན་༣་རང་གི། ༡་༣༩་ན་༤་རང་གིས། ༥་༡༥༠་རང་གིས། འག་༣༩་ན་༥་སྟོན་མ། ༡་འོག་ངོས་གཅིག་ཆད། ༥་༡༥༡་ཉེས་རབ་སྟོལ་མ། འག་༣༩་ན་༥་གཏན་ནས་མ་གཟིགས། ༡་འོག་ངོས་གཅིག་ཆད། ༥་༡༥༡་མ་གཏན་ནས་མ་གཟིགས། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༩། མདོ་སྡེ་ཅ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྷན་འདས། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ། ༥་༡་༡༥། འག་༣༩་བ་༡་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི། ༡་༣༩་བ་༤་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི། ༥་༡༥༡་ལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ། ༥་༡་༡༥། ཀྱི།
- 193 བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༤། ཉེས་རབ་སྟོལ་མ་གྱི་སྟོན་བ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉེས་རབ་སྟོལ་མོ། ༤༠༣་པ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༣། ཉེས་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་ལོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༩་༣་༡༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༩་༣་༡༥། ཉེས་བ་དང་ཉེས་བྱ་མཉམ་བ་ཉིད་དུ་གཅིག་པར།
- 194 འཁྲུ་མཆོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབྲུམ་ང་པ། འཁྲུ་མཆོག་ལྷན། སྤྲིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༩༤་པ།
- 195 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༩། རྒྱུད་མི། སྟོབ་དཔོན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དོན་ཇ། དེ་ཁོན་ཉིད་བཅུ་པ། ༣༣༠་པ།
- 196 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༣། དབུ་མ་ལ། སྟོབ་དཔོན་ཡེ་ཉེས་སྟོལ་མོ། ཡེ་ཉེས་སྟོལ་མོ་བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ། ༥་༡་༥༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ༤༠༤་པ།
- 197 མེས་པོའི་ལྷུ་བཞག ། ༡་པ། ས་བཤ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན། རིག་གཏེར། ༤༥་པ། འག་༣༩་ན་༤་ཁམས། ༡་༣༩་བ་༣་ཁམས། ༥་༡་༡་ཁམས་ཆེས།
- 198 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་ཆོག་གསལ། ༡༣་པ། འག་༣༩་ན་༥་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི། ༡་༣༩་བ་༤་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི། ༥་༡་༡་པ་རང་རྒྱུད་ཀྱི།
- 199 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥་པ། དབུ་མ་ཆོ། སྟོབ་དཔོན་ཡེ་ཉེས་ལྷན་ཁྱེད། ཉེས་རབ་སྟོན་མོ། ༡༡༤་པ་༡༣། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥་པ། དབུ་མ་ཆོ། སྟོབ་དཔོན་ཡེ་ཉེས་ལྷན་ཁྱེད། ཉེས་རབ་སྟོན་མོ། ༡༡༤་པ་༡༤།
- 200 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་ཆོག་གསལ། ༡༣་པ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་ཆོག་གསལ། ༡༣་པ། འག་༤༠་བ་༣་གསུང་། ༡་༤༡་ན་༡་གསུང་། ༥་༡་༡་པ་གསུང་།
- 201 འག་༤༡་ན་༣་དེ་ལ། ༡་༤༡་བ་༡་དེ་ལ། ༥་༡་པ་༤་དེ་ལ། འཁྲུ་མཆོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབྲུམ་ང་པ། འཁྲུ་མཆོག་ལྷན། སྤྲིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༩༤་པ། འཁྲུ་མཆོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབྲུམ་ང་པ། འཁྲུ་མཆོག་ལྷན། སྤྲིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༩༤་པ།
- 202 འག་༤༡་བ་༡་རགས་རྒྱུ། ༡་༤༡་བ་༤་རིགས་རྒྱུ། ༥་༡་པ་༥་རིགས་རྒྱུ། འག་༤༡་བ་༡་རགས་རྒྱུ། ༡་༤༡་བ་༤་རིགས་རྒྱུ། ༥་༡་པ་༥་རིགས་རྒྱུ། འག་༤༡་བ་༣་གསུམ་གྱི་རང་། ༡་༤༡་ན་༡་གསུམ་གྱི་རང་། ༥་༡་པ་༥་གསུམ་རང་། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ།

- ལྷ་མཆན་དང་བསྐྱར་མཆན།

- 216 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༥༦་༡༦། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༥༠་༡༣། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཆ། འཕགས་པ་ལྷ། དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ། ༡༡༠་༣། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། ༡༣༤༣་༡༥།
- 218 བཞུག་མཆོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབུམ་ང་པ། བཞུག་མཆོག་ལྷན། སྤྲིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༤༥་༣།
- 219 བཞུག་མཆོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབུམ་ང་པ། བཞུག་མཆོག་ལྷན། སྤྲིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༤༥་༣། སྐྱུ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་མ། རྩེ་ཚོང་ཁ་པ། རྒྱུ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ། ༤་༣་༥། བ་༥༡་ན་༡་དེ་བྱིར། ༡་༥༡་བ་༥་དེ་བྱིར། ༥་༣༣༤་༥་དེ་བྱིར།
- 220 བཞུག་མཆོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབུམ་ང་པ། བཞུག་མཆོག་ལྷན། སྤྲིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༤༥་༥། བཞུག་མཆོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབུམ་ང་པ། བཞུག་མཆོག་ལྷན། སྤྲིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༤༥་༥
- 221 སྐྱུ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་མ། རྩེ་ཚོང་ཁ་པ། རྒྱུ་ཆེན་ལས། ༡་༣་༥་༣།
- 222 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ༤༡༤་༥། བ་༥༣་བ་༡་རིན་ཅེན། ༡་༥༣་ན་༥་རིན་ཅེན། ༥་༣༣་༣་༤་རིན་ཅེན། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། སྐྱེས་རབས་གོ། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱེ། རིན་ཅེན་བྲེང་པ། ༣༤༡་༡༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཆ། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱེ། སྤྲིང་ཉིད་བདུན་བརྒྱ་པ། ༥་༡་༥།
- 223 བ་༥༣་བ་༥་གསུང་ལ། ༡་༥་༣་བ་༣་གསུང་། ༥་༣་༥་༥་གསུང་། བཞུག་མཆོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབུམ་ང་པ། བཞུག་མཆོག་ལྷན། སྤྲིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༤༤་༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ༤༤༥་༡༠། དེ་ལ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཉན་ཐོས་པ་ཅན་གྱི་གཟིགས་པ་སྤངས་པ། འདུ་བྱེད་གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པའི་ཡོད་པ་ཉིད་དང་འབྲ་བར་གཟིགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་བཅས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་གྱི་བདེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པར་མངོན་པར་རྫོམ་པ་མེད་པའི་བྱིར། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། ༡༥༥༥་༣།
- 224 བ་༥་༣་ན་༤་འགགས་པ། དྲང་ངེས་དང་སྤེ་བསྟན་དུ། འཁོར་བ་ལྷོག་པར་རྣམ་པར་ཞེས་གསལ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། ༡༥༥༥་༥་ལས་འཁོར་བ་ལྷོག་པར་རྣམ་པར་གཞག་ཅེས་འབྲུང་། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཆ། འཕགས་པ་ལྷ། དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ། ༡༡༥་༡༥། བ་༥་༣་བ་༣་བཞག། ༡་༥་༥་ན་༤་བཞག། ༥་༣་༣་༣་བཞག། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཆ། འཕགས་པ་ལྷ། དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ། ༥་༤༤་༣། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཆ། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱེ། རིག་པ་བྱུག་ཅུ་པ། ༥༤་༥། བ་༥་༣་བ་༣་སེམས་ལྷན་ལ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ་དང་། དྲང་ངེས་ལས། གནས་བཅས་སེམས་དང་ལྷན་རྣམས་ལ། ཞེས་འབྲུང་ངོ། བ་༥་༣་བ་༥་གང་ཡིན། ༡་༥་༥་བ་༣་གང་ཞིག་ཡིན། ༥་༣་༣་༤་༤་གང་ཞིག་ཡིན། བཞུག་མཆོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབུམ་ང་པ། བཞུག་མཆོག་ལྷན། སྤྲིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༤༥་༥།

- 225 ག་༥༤ན་མ་གསུང་། ༥༥བ་༦གསུང་བ་དང་། ༥༦༠་༡༠གསུང་བ་དང་། ག་༥༤ན་༤དཀོན་ཅོག་། ༥༥༥ན་མ་དཀོན་
ཅོག་། ༥༦༡་མ་དཀོན་ཅོག་། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། མེས་ས་ཙམ་མི། རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྩེ་མ་མ། ༥༣་
༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། མེས་ས་ཙམ་མི། རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྩེ་མ་མ། ༥༣་༥།
- 226 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། མེས་ས་ཙམ་མི། རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྩེ་མ་མ། ༥༣་༦།
- 227 ག་མཆོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབྲུམ་དང་། ག་མཆོག་ལྷན་སྤྲེང་ས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༥༤༥་༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་
བསྟར་མ། ༥༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྩེ་བ་གྲགས་པ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ༥༤༥་༦།
- 228 ག་འབྲུམ་བར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། རྩེ་ཙོང་ཁ་པ། རྩེ་ཆེན་དཀོངས་པ་རབ་གསལ། ༥༤༥་༧། ག་འབྲུམ་བར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། མཁས་
བྱུང་ཞེ། རྩེ་མ་མ། ༥༤༥་༨། ག་མཆོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབྲུམ་དང་། ག་མཆོག་ལྷན་སྤྲེང་ས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༥༤༥་༩།
- 229 ག་མཆོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབྲུམ་དང་། ག་མཆོག་ལྷན་སྤྲེང་ས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༥༤༥་༡༠། ག་འབྲུམ་བར་མ།
གསུང་འབྲུམ་མ། རྩེ་ཙོང་ཁ་པ། རྩེ་ཆེན་དཀོངས་པ་རབ་གསལ། ༥༤༥་༡༡།
- 231 ག་མཆོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབྲུམ་དང་། ག་མཆོག་ལྷན་སྤྲེང་ས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༥༤༥་༡༢། ག་འབྲུམ་བར་མ།
གསུང་འབྲུམ་མ། རྩེ་ཙོང་ཁ་པ། རྩེ་ཆེན་དཀོངས་པ་རབ་གསལ། ༥༤༥་༡༣།
- 233 ག་མཆོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབྲུམ་དང་། ག་མཆོག་ལྷན་སྤྲེང་ས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༥༤༥་༡༤།
- 234 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྩེ་བ་གྲགས་པ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ༥༤༥་༡༥།
- 235 ག་མཆོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབྲུམ་དང་། ག་མཆོག་ལྷན་སྤྲེང་ས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༥༤༥་༡༦། ག་མཆོག་ལྷན་གྱི་
གསུང་འབྲུམ་དང་། ག་མཆོག་ལྷན་སྤྲེང་ས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༥༤༥་༡༧། ག་མཆོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབྲུམ་དང་། ག་
མཆོག་ལྷན་སྤྲེང་ས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༥༤༥་༡༨།
- 237 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྩེ་བ་གྲགས་པ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ༥༤༥་༡༩།
- 238 ག་༥༠བ་༦བཙུང་། ༥༡ན་༧བཙུང་། ༥༢ན་༨བཙུང་། ག་༥༠བ་༦འཕམ་མ། ༥༡ན་༧འཕམ་པ་མ། ༥༢ན་༨འཕམ་པ་མ།
གོང་མ་རྩམ་ལུང་དཔེ་གྲངས། ༡༦། མེས་པོའི་ལྷ་མ་མཆོག་། ས་པ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོག་། རྩེ་མ་གསུམ་རབ་དབྱེ། ༥༦་༡༠།
ག་༥༡ན་༤གསུང་། ༥༢ན་༥གསུང་། ༥༣ན་༦གསུང་།
- 239 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྩེ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༤༥་༢༠། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་
མ། ༥༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྩེ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༤༥་༢༡། ག་མཆོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབྲུམ་དང་། ག་
མཆོག་ལྷན་སྤྲེང་ས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༥༤༥་༢༢།
- 240 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྩེ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་ཆོག་གསལ། ༥༤༥་༢༣། ག་མཆོག་ལྷན་གྱི་
གསུང་འབྲུམ་དང་། ག་མཆོག་ལྷན་སྤྲེང་ས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༥༤༥་༢༤། ག་མཆོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབྲུམ་དང་། ག་
མཆོག་ལྷན་སྤྲེང་ས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༥༤༥་༢༥།
- 241 ག་༥༣བ་༣འཕོངས་པ་མ། ༥༤ན་བ་༤འཕོངས་པ་མ། ༥༥ན་༥འཕོངས་པ་མ། ག་མཆོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབྲུམ་དང་། ག་
མཆོག་ལྷན་སྤྲེང་ས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༥༤༥་༢༦།

- [illegible]

- ལྷ་མཆན་དང་བསྐྱར་མཆན།

- ལྷ་སྐྱབ། ཅ་བ་ཤེས་རབ། ༤༠་༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཙ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། ཅ་བ་ཤེས་རབ། ༣༤་༡༣།
 བྱ་ལྷ་མཆོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབུམ་དཔེ་བསྟར་མ། བྱ་ལྷ་མཆོག་ལྷན། སྤྲིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༤་༤།
- 279 བྱ་ལྷ་མཆོག་ལྷན་གྱི་གསུང་འབུམ་དཔེ་བསྟར་མ། བྱ་ལྷ་མཆོག་ལྷན། སྤྲིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༤་༤། བྱ་ལྷ་མཆོག་ལྷན་གྱི་
 གསུང་འབུམ་དཔེ་བསྟར་མ། བྱ་ལྷ་མཆོག་ལྷན། སྤྲིངས་ཡིག་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣༤་༥།
- 280 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འབྲུག་པ། ༥༥་༥་༡༥།
- 282 ལྷ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། དགོངས་པ་རབ་གསལ། ༤༡་༤་༣།
- 284 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཙམ་ཤི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱ་བ་མ། ༤༥་༥་༡༥།
- 285 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཆ། འཕགས་པ་ལྷ། དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ། ༥༠་༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤།
 སྐྱེས་རབས་གོ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། རིན་ཆེན་སྤེང་བ། ༣༣་༥་༡༡། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། སྐྱེས་རབས་གོ། ༣༣་༥་༡༣། བྱ་
 མོང་། སྤང་ངེས་སུ་སྤངས་པ་ལས། བསྐྱབ་པའི་བྱིར་ཞེས་གསལ་ལ། ལྷ་ལ་ལྷ་འདིའི་གཤམ་འོག་ཏུ་འདྲུབ་བྱའི་བྱིར་ཞེས་དང་
 ཟབ་མོ་ཞེས་འཁོད་འདུག ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཙ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། ཅ་བ་ཤེས་རབ། ༣༤་༤། བསྟན་
 འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཙ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། ཅ་བ་ཤེས་རབ། ༣༤་༡༣། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ།
 དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་ཆོག་གསལ། ༣༤་༥་༡༥།
- 286 བྱ་༥༥་བ་༣་བཙོང་། ༥་༥་ལྷ་ཙོང་ཁ་པ། ད་༣༤་༥་༣་ཙོང་ཁ་པ།
- 288 བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། མདོ་སྡེ་ཙ། སྟོན་པ་བཙུག་ལྷན་འདས། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ། ༣༤་༡། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་
 བསྟར་མ། ༤༤། མདོ་སྡེ་ཙ། སྟོན་པ་བཙུག་ལྷན་འདས། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ། ༥༥་༤། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། མདོ་སྡེ་
 དགོངས་འགྲེལ། ༥༥་༤། བྱ་༥༥་བ་༥་བཙུག་ལྷན་འདས།
- 289 བྱ་༥༤་ལྷ་ཙོང་། ༥་ལྷ་ཙོང་། ༥་ལྷ་ཙོང་། ༥་ལྷ་ཙོང་།
- 290 ལྷ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། སྤང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྟོང་ལོ། ༥༠་༥་༤། ལྷ་འབུམ་པར་མ། གསུང་འབུམ་མ།
 ༥༠་༥་༤། རྟོག་པའི་ཞེན་དང་བརྟོག་པའི་གནས་སུ་རང་མཆོན་གྱིས། བྱ་༥༤་བ་༣་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས།
 དཔར་མ་གཞན་གཉིས་ག་དང་མཆོངས། བྱ་༥༤་བ་༤་དེ་དག ། ༥་ལྷ་ཙོང་། ༥་བཤད་ལ། ད་ལྷ་ཙོང་། ༥་བཤད་ལ། ལྷ་འབུམ་པར་མ།
 གསུང་འབུམ་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། སྤང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྟོང་ལོ། ༥༠་༥་༣།
- 291 བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། མདོ་སྡེ་ཙ། སྟོན་པ་བཙུག་ལྷན་འདས། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ། ༣༥་༣།
- 293 བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥། འདུལ་བ་ཙ། སྟོན་པ་བཙུག་ལྷན་འདས། སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ། (འདུལ་བའི་སྟོང་སྟོང་།) ༤༤་༣༠།
 བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ། ༤༤་༣༠། སྟོན་པ་ཐམས་ཅད་མི་བྱ་སྟེ། །
- 294 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཙ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། ཅ་བ་ཤེས་རབ། ༣༤་༡༣།
- 295 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཙ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། ཅ་བ་ཤེས་རབ། ༣༤་༤།

- 296 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཅམ་མི། རྩེ་བཙན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ལྔ་མ། ༤༥༣་༡༠། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཅམ་མི། རྩེ་བཙན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ལྔ་མ། ༤༥༣་༥། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཅམ་མི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྒྱུད་ལྔ་ཐོགས་འགྲེལ། ༡༠༠༥་༡༡།
- 297 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཙ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། ཅ་བ་ཤེས་རབ། ༣༤་༤། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཙ། ཡེགས་ལྷན་བྱེད། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ། ༡༣༤་༥། བླ་༤༣་བ་༥་སྐྱར་བ། ༡་༤༥་ན་༥་སྐྱར་བ། ༥་༥༣་༡༥་སྐྱར་བ། བླ་༤༥་ན་༣་ཐབ་མོ། ༡་༤༥་བ་༣་ཐབ་མོ། ༥་༥༤་༣་ཐབ་མོ། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ། ཐབ་མོ།
- 298 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ། ༡༣༤་༥་༤། ཐུགས་སྤྲུལ་ཚུད་ནས། བླ་༤༥་ན་༣་ཐུགས་སྤྲུལ་ཚུད་ནས། དཔར་གཞི་གཞན་གཉིས་ག་དང་མཚུངས། བླ་༤༥་བ་༣་བ། ༡་༤༥་ན་༣་བ། ༥་༥༤་༥་བ།
- 299 བླ་༤༥་བ་༥་མེད་བུས། ༡་༤༥་ན་༥་མེད་བུས། ༥་༥༤་༡༡་མེད་བུས། བླ་༤༥་བ་༥་སྐྱ། ༡་༤༥་ན་༥་སྐྱ། ༥་༥༣་༣་སྐྱ། བླ་༤༥་ན་༣་འདི་ཡང་གོ། ༡་༤༥་བ་༥་འདི་ཅམ་གོ། ༥་༥༣་༡༡་༣་འདི་ཅམ་གོ།
- 300 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཙ། ཡེགས་ལྷན་བྱེད། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ། ༡༣༤་༥་༡༤། བླ་༤༥་ན་༥་བརྟགས། ༡་༤༥་ན་༡་བརྟགས། ༥་༥༣་༣་༥་བརྟགས། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཙ། ཡེགས་ལྷན་བྱེད། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ། ༡༣༤་༥་༣། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ། ༡༣༤་༥་༥། ངང་ཚུལ་ཅན་ནས། བླ་༤༥་བ་༡་ངང་ཅན་ནས། དཔར་མ་གཞན་གཉིས་འདི་དང་མཚུངས།
- 302 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཙ། སངས་རྒྱུ་བསྐྱེད་སྤྲུལ་བྱུང་ན་པ་ལི་ཏ། ༤༥་༥་༥། བླ་༤༥་བ་༣་ལེན། ༡་༤༥་ན་༥་ལེན། ༥་༥༣་༥་ལེན། བླ་༤༥་བ་༣་ཉིད་ཀྱང་ཡིན། ༡་༤༥་ན་༥་ཉིད་ཀྱང་ཡིན། ༥་༥༣་༥་ཉིད་ཀྱང་ཡིན། ཅ་ཤེས་ཉིད་ཀྱང་ཡིན།
- 303 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཙ། འཕགས་པ་ལྷ། དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ། ༤༠༡་༡༥། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ། ༤༠༡་༡༥། ཡོད་དང་མེད་དང་ཡོད་མེད་དང་། གཉི་ག་མིན་ཞེས་ཀྱང་བསྟན་ཏེ། བླ་ཀྱི་དབང་གིས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། སྐྱོན་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་མིན་ནས། བླ་༥༥་ན་༥་ནང་དུ་པར་གཞིར་འཁོད་པ་བཞིན་འདུག། དཔར་མ་གཞན་གཉིས་ཀྱང་ག་དང་མ་ཐུན། བླ་༥༥་ན་༥་འཕྲོད། ༡་༤༥་བ་༥་འཕྲོད། ༥་༥༣་༥་འཕྲོད།
- 304 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཙ། སངས་རྒྱུ་བསྐྱེད་སྤྲུལ་བྱུང་ན་པ་ལི་ཏ། ༤༥་༥་༥། བླ་༥༥་བ་༥་འཛིག་རྟེན་ཕྱང་བར་བྱེད། དཔར་མ་གཞན་གཉིས་ག་དང་མཚུངས། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། བླ་༥༥་ན་པ་ལི་ཏ། ༤༥་༥་༥། འཛིག་རྟེན་ན་ཕྱང་པོར་བྱེད་པ།
- 305 བླ་༤༥་ན་༥་ཏེ། ༡་༤༥་བ་༥་བསྟན་ཏེ། ༥་༥༣་༥་༡༡་བསྟན་ཏེ། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཙ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། ཅ་བ་ཤེས་རབ། ༡༤་༡༤།
- 306 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཙ། སངས་རྒྱུ་བསྐྱེད་སྤྲུལ་བྱུང་ན་པ་ལི་ཏ། ༤༥་༥་༥། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ལྷ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་ཆོག་གསལ། ༣༤༡་༡༣། བླ་༤༥་བ་༥་འདིས་དགོངས་པ་ནི། དཔར་མ་གཞན་གཉིས་ག་དང་མཚུངས། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ་ཆོག་གསལ། ༣༤༡་༡༤་འདིར་དགོངས་པ་ནི།
- 308 བླ་༤༥་བ་༥་དེ་ཉིད། དཔར་མ་གཞན་གཉིས་ག་དང་མཚུངས། དབུ་མ་ཆོག་གསལ། ༣༤་༣་༤་དེ་དག། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། སྐྱེས་རབས་གོ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། རིན་ཆེན་ཐོང་བ། ༣༤་༥་༡༣།

- [illegible]

- 323 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩ དབུ་མ་ཞ སྟན་རས་གཞིགས་བརྒྱུ་ཞུགས། འགྲེལ་བཤད་སྟན་རས་གཞིགས་བརྒྱུ་ཞུགས། ༢༡༡་༡༠།
- 324 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༣ དབུ་མ་ས། སྟོབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལ། དབུ་མ་སྟང་བ། ༡༢༥༥་༡༥།
- 325 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༣ དབུ་མ་ས། སྟོབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལ། དབུ་མ་སྟང་བ། ༡༢༥༥་༡༥།
- 326 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༢ དབུ་མ་ཆ། སྟོབ་དཔོན་འཕགས་བ་ལྷ། ཡེ་ཤེས་སྟོང་པོ་ཀུན་ལས་བརྒྱུ། ༥༥་༣་༡༩།
- 327 བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤ དཀོན་བཅེགས་ཆ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྟན་འདས། དཀོན་མཆོག་བཅེགས་བ། ༣༤༠་༡༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠ དབུ་མ་ལ དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་བ། དབུ་མ་འཇུག་བ། ༥༤༤་༣།
- 328 བ་༡༡༡་བ་༡་ཀྱིས། ༡་༡༡་ན་༡་ཀྱིས། ༥་༥༠༤་ལ་ཀྱིས། བ་༡༡༡་བ་༥་མིན་བ། ༡་༡༡་ན་༥་མིན་བ། ༥་༥༠༥་༡༠་མེད་བ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༢ དབུ་མ་ཆ། མགོན་པོ་ལྷ་སྟུབ། ཅ་བ་ཤེས་རབ། ༢༤་༡༡། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠ དབུ་མ་ལ དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་བ། འཇུག་བ་རང་འགྲེལ། ༤༢་༢་༡༥།
- 329 བ་༡༡༢་ན་ལ་རིག་བ། ༡་༡༡་ན་བ་ལ་རིག་བ། ༥་༥༠༤་པ་རིག་བ།
- 330 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠ དབུ་མ་ལ དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་བ། འཇུག་བ་རང་འགྲེལ། ༤༢་༤་༡༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠ དབུ་མ་ལ དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་བ། འཇུག་བ་རང་འགྲེལ། ༤༢་༤་༢༠། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠ དབུ་མ་ལ དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་བ། འཇུག་བ་རང་འགྲེལ། ༤༢་༤་༢༡།
- 331 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠ དབུ་མ་ལ དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་བ། དབུ་མ་ཆོག་གསལ། ༣༤༤་༥། བ་༡༡༣་བ་༣་སྟོ་པོ་ཚུགས། ༡་༡༡་པོ་ཚུགས་འགྲོ། ༥་༥༡་ལ་སྟོ་པོ་ཚུགས་འགྲོ། ཆོག་གསལ་དུ། སྟོ་ཚུགས།
- 332 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠ དབུ་མ་ལ དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་བ། དབུ་མ་འཇུག་བ། ༥༤༤་ལ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༢ དབུ་མ་ཆ། མགོན་པོ་ལྷ་སྟུབ། ཅ་བ་ཤེས་རབ། ༤་༡༠། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༢ དབུ་མ་ཆ། མགོན་པོ་ལྷ་སྟུབ། ཅ་བ་ཤེས་རབ། ༢༡་༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༢ དབུ་མ་ཆ། མགོན་པོ་ལྷ་སྟུབ། ཅ་བ་ཤེས་རབ། ༢༤་༡༠། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༢ དབུ་མ་ཆ། མགོན་པོ་ལྷ་སྟུབ། ཅ་བ་ཤེས་རབ། ༡༢་༡༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༢ དབུ་མ་ཆ། མགོན་པོ་ལྷ་སྟུབ། ཅ་བ་ཤེས་རབ། ༣༠་༩། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༢ དབུ་མ་ཆ། མགོན་པོ་ལྷ་སྟུབ། ཅ་བ་ཤེས་རབ། ༣༠་༡༠། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༢ དབུ་མ་ཆ། མགོན་པོ་ལྷ་སྟུབ། ཅ་བ་ཤེས་རབ། ༣༡་༥།
- 333 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠ དབུ་མ་ལ དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་བ། དབུ་མ་ཆོག་གསལ། ༤་༤༠། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠ དབུ་མ་ལ དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་བ། དབུ་མ་ཆོག་གསལ། ༢༡༤་༢།
- 334 བ་༡༡༥་ན་ལ་བུམ་པའི། ༡་༡༡༤་བ་༣་བུམ་པའི། ༥་༥༢༣་ལ་བུམ་པའི། བ་༡༡༥་བ་༡་ཀུན་དུ། ༡་༡༡༤་བ་༤་ཀུན་དུ། ༥་༥༢༣་པ་ཀུན་དུ། བ་༡༡༥་བ་༡་གསར་སྟེ་མི་མི། ༡་༡༡༤་བ་༤་གསལ་དེ་མི། ༥་༥༢༣་ལ་གསལ་དེ་མི། བ་༡༡༥་བ་༣་དངོས་པོ་ཡིན། ༡་༡༡༥་ན་ལ་དངོས་པོ་ཡིན། ༥་༥༢༣་པ་དངོས་པོ་ཡིན།
- 336 བ་༡༡༤་བ་༡་རིག་པས། ༡་༡༡༤་ན་༡་རིག་པས། ༥་༥༢༣་པ་རིག་པས། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༢ དབུ་མ་ཆ། མགོན་པོ་ལྷ་སྟུབ། ཅ་བ་ཤེས་རབ། ༤༠་༥། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢་༣། མདོ་སྟོན། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྟན་འདས། མདོ་སྟོན་ལས་བརྒྱ་ཐམས་པའ། ༤་༤།
- 337 བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༤ པལ་པོ་ཆེ་ལ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྟན་འདས། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྟོན་པ་བཅུ་ལེ་ལྷ། ༤་༢་ལ། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༤ པལ་པོ་ཆེ་ལ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྟན་འདས། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྟོན་པ་བཅུ་ལེ་ལྷ།

- ༤༥'༣'༡༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཅ། མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ། རིག་པ་བྱུག་ཅུ་བ། ༥༣'༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཅ། མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ། ཅ་བ་ཤེས་རབ། ༤༠'༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་ཆོག་གསལ། ༤༣༣'༣།
- 338 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་ཆོག་གསལ། ༡༤༡'༣༡། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༤༤'༡༥།
- 339 བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡། འདུལ་བ་ཀ། ལྷོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ལུང་གཞི། ༣༤༥'༤། བཀ་༡༡༥'ན་༤'སྒྱུད་བ་སྒྱུད་ཅིག ། ༡'༡༡༤'བ་༤'སྒྱུད་བ་སྒྱུད་ཅིག ། ༥'༥༣༤'༡༤'སྒྱུད་ཅིག །
- 341 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༤༤'༡༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༤༡'༣། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༤༡'༣༠།
- 342 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༤༥'༣། བྱི་ལོ་༣༠༠༥'ལོར་སྤེལ་ལྷན་ནང་པའི་ཤེས་ཡོན་བདེ་ཅ་ལྷན་ཆོག་སྐྱེས་དཔར་དུ་བསྐྱུན་པ། རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པའི་མགྲར་འབྱུང་། ༣༠༥'༥། བཀ་༡༡༤'བ་༤'རྗེ་མི་ལ་ཆུང་དུ་མ་སོང་བར། ༡'༡༣༡'བ་༡'རྗེ་མི་ལ་ཆུང་དུ་མ་སོང་བར། ༥'༥༤༥'༡༠'ཆེར་མ་སོང་བར།
- 343 བཀ་༡༣༠'ན་༥'བའི་ཆོ། ༡'༡༣༡'བ་༤'བའི་ཆོ། ༥'༥༤༥'༡༡'བའི།
- 345 བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། མདོ་སྤེལ། ལྷོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། སངས་རྒྱུ་རྗེ་སྤྱན་གྱི་མདོ། ༡༥༤'༡༡། བཀ་༡༣༡'བ་༤'གནས་པ་ཅིག་སྤྱི། ༡'༡༣༣'བ་༡'གནས་པ་ཞིག་སྤྱི། ༥'༥༤༥'༥'གནས་པ་སྤྱི།
- 346 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡། དབུ་མ་ལ། སྒོ་བ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷ། སྒྱུད་འཇུག་ཆེན་མོ། ༤༥༠'༡༤།
- 347 ལྷ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་ཁ། མཁས་གྲུབ་རྗེ། སྒྲོང་ཐུན། ༤༣༤'༤།
- 348 བཀ་༡༣༣'ན་༣'སྒོན་པོ་བསྐྱེབས། ༡'༡༣༤'བ་༣'ཡུལ་བསྐྱེབས། ༥'༥༤༡'༡༠'ཡུལ་བསྐྱེབས།
- 349 ལྷ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་ཁ། མཁས་གྲུབ་རྗེ། སྒྲོང་ཐུན། ༤༣༥'༥།
- 350 བཀ་༡༣༤'ན་༤'དེས་ན་སྒོན། ༡'༡༣༥'བ་༤'དེས་སྒོན། ༥'༥༤༤'༡༤'དེས་སྒོན།
- 351 བཀ་༡༣༥'ན་༣'ཡིད་ལ་ཟུག། ༡'༡༣༤'བ་༣'ཡིད་ཟུག། ༥'༥༤༤'༡༣'ཡིད་ཟུག། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥། འདུལ་བ་ཅ། ལྷོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། རྣམ་འབྱེད། ༤༤༥'༡༡། ཞེས་པའི་བར། ཅེ་སྒྱུང་གི་སྐད་འབྱིན་པའི་སྒྲ་ཐོས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཞིག་ཆོག་དངོས་སུ་མི་འདུག་ཀྱང་འདི་ཡིན་ནམ་སྟེ། བཀ་༡༣༥'ན་༥'སྐབས་དེ། ༡'༡༣༤'བ་༥'སྐབས་དེ། ༥'༥༥༠'༡༣'སྐབས་དེ།
- 352 བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥། འདུལ་བ་ཅ། ལྷོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། རྣམ་འབྱེད། ༤༤༤'༡༣། བཀ་༡༣༥'བ་༣'སྐབས་དེ། ༡'༡༣༥'ན་༣'སྐབས་དེ། ༥'༥༥༡'༡'སྐབས་དེ། བཀ་༡༣༥'བ་༥'ད་ལྷ་སྤྱིགས། ༡'༡༣༥'ན་༥'ད་ལྷ་སྤྱིགས། ། ༥'༥༥༡'༤'དེ་ལྷ་སྤྱིགས། ། བཞི་བརྒྱ་པར། དེ་ནི་ཐུབ་པའི་ལྷ་བྱུང་མདོན། །
- 353 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༤། སེམས་ཅམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཐེག་བསྟུས། ༣༥'༡༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༤། སེམས་ཅམ་རི། དགེ་བསྟན་བཙུན་པ། ཐེག་བསྟུས་བཤད་སྟུར། ༥༤༥'༤།

- [illegible]

- [illegible]

- 407 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༥༥་༥། ག་༡༥༥་ན་༥་དེས་ན། ༥་
༡༥༤་བ་༤་དེས་ན། ད་༥༥་༡༠་དེས་ན། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འཇུག་པའི་རང་
འགྲེལ། ༤༠༥་༡༢། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡། དབུ་མ་ལ། སྟོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྟོང་པོ། དབུ་མ་རྒྱ་བྱི་འགྲེལ་པ། ༤༡་༣་༢།
- 408 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེའུ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༣༣་༡༡། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། གོ་བོ་
རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེའུ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༣༣་༡༢།
- 409 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེའུ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༣༤་༤། ག་༡༥༤་བ་༣་ལྷུང་། ༥་༡༥༥་ན་༣་
ལྷུང་། ད་༤༤་༡་༣་ལྷུང་། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༢། ཤེར་ཕྱིན་ཀ ། འཕགས་པ་གྲོལ་སྟེ། ཉི་ཁྱི་སྟང་པ། ༣༣་༡་༣༠། བསྟན་
འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༥༥་༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ་
འཇུག་པ། ༥༥༥་༥། ཞིང་། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེའུ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༣༤་༥།
- 410 གཙོག་ཡིན་ནམ་སྟུམ། འདི་འབྲ་བ་གོང་ལོག་གསུམ་ཙམ་འདུག་པས་དབུ་ད་པར་ཞུ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་
པ་བསོད་ནམས་སེའུ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༣༤་༡་༣། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༢། དབུ་མ་ཙ། མགོན་པོ་སྟུ་སྟུམ། ཙམ་ཤེས་རབ།
༡༤་༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༥༥་༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་
བསྟར་མ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༥༥་༥། ཞིང་།
- 411 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་ཆིག་གསལ། ༡༥་༡་༢། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་
བསྟར་མ། ༢༠། སེམས་ཙམ་ཤི། རྩེ་བཙན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་རྒྱ་མའི་འགྲེལ་པ། ༡༠༠༤་༣༠།
- 412 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠། སེམས་ཙམ་ཤི། རྩེ་བཙན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་རྒྱ་མ། ༤༥་༤་༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠།
སེམས་ཙམ་ཤི། རྩེ་བཙན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་རྒྱ་མའི་འགྲེལ་པ། ༡༠༡༠་༣། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་
སེའུ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༣༤་༡༢། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༥༥་༥།
- 413 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༥༥་༥། ཞིང་། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་
གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༥༥་༡༡། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འཇུག་པའི་རང་
འགྲེལ། ༤་༣༤་༣༠། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ། ༤་༣༤་༣༠། སྟོང་བ་མ་ཡིན་ཡང་།
- 414 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེའུ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༣༣་༡་༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། གོ་བོ་
རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེའུ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༣༣་༥། ག་༡༥༤་ན་༥་དམ་བཙའ་དེའི་ཕྱིར། ༥་༡༤༠་བ་༤་དམ་བཙའ་དེའི་ཕྱིར།
ད་༢་༥་༥་དམ་བཙའ་དེའི་ཕྱིར། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེའུ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༣༤་༣།
བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེའུ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༣༣་༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤།
དབུ་མ་གྱི། མགོན་པོ་སྟུ་སྟུམ། མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། ༤༤་༣་༤།
- 415 ག་༡༤༠་ན་༣་སྟོན་ཅིག ། ༥་༡༤༡་བ་༣་སྟོན་ཅིང་། ད་༥་༡་༡༠་སྟོན་ཅིང་། སྟུ་འབྱམས་པར་མ། གསུང་འབྱམས་མ། རྩེ་ཙམ་ཁ་པ།
དགོངས་པ་རབ་གསལ། ༥༠་༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དཔལ་

- [illegible]

- 442 གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༤༩་ཉ་༥། སྐྱེ་འབྱམས་པར་མ། གསུང་འབྱམས་མ། རྩེ་ཚོང་ཁ་ལ། དགོངས་པ་རབ་གསལ། ༡༢་༣་༡།
- 443 གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༤༠་༥། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༤༠་༡༣།
- 444 སྐྱེ་འབྱམས་པར་མ། གསུང་འབྱམས་མ། རྩེ་ཚོང་ཁ་ལ། དགོངས་པ་རབ་གསལ། ༡༢་༣་༣། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༤༡་༣།
- 446 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥་༥། དབུ་མ་ཚ། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད། ཤེས་རབ་སྟོན་མ། ༡༩་༡༠་༣། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥་༥། དབུ་མ་ཚ། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད། ཤེས་རབ་སྟོན་མ། ༡༩་༡༠་༥།
- 447 གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌེ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༤༡་༡༣།
- 448 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥་༥། དབུ་མ་ཚ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱེད། ཅུ་བཤེས་རབ། ༣༤་༡༥།
- 449 བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༩། ཤེས་རབ་སྒྲ་ཆོགས་ཀ ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། མདོ་སྟུང་པ། ༥་༥།
- 450 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥་༥། དབུ་མ་ཚ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱེད། ཅོད་རྒྱུ། ༥་༥་༡༥། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༩། ཤེས་རབ་སྒྲ་ཆོགས་ཀ ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཤེས་རབ་སྟོན་པོ། ༤༠་༣་༡༠། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༩། ཤེས་རབ་སྒྲ་ཆོགས་ཀ ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། མདོ་སྟུང་པ། ༥་༡༠། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཕྲུག་པ། ༥༡་༡༥།
- 451 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༩། དབུ་མ་གི། སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལ། བསྟོན་པ་ལེ་ཐ་མ། ༡༢་༣་༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༩། དབུ་མ་གི། སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལ། བསྟོན་པ་ལེ་ཐ་མ། ༡༢་༣་༡༣། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། མདོ་སྟུང་པ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉིང་རེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ། ༤༤་༤།
- 452 བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། མདོ་སྟུང་པ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉིང་རེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ། ༤༤་༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཅམ་པེ། རྩེ་བཅོན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྟུང་པ། ༤༠་༥། ག་༡༤་ན་༥་རིག། ༡༡་༤་ན་༣་རིག། ༡༡་༥་༥་རིག།
- 453 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༩། དབུ་མ་གི། སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལ། བསྟོན་པ་ལེ་ཐ་མ། ༡༣་༤་༡༡། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༩། དབུ་མ་གི། སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལ། བསྟོན་པ་ལེ་ཐ་མ། ༡༣་༤་༡༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༩། དབུ་མ་གི། སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལ། བསྟོན་པ་ལེ་ཐ་མ། ༡༣་༤་༤།
- 454 བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༩། དགོན་བཅེགས་ཆ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། དགོན་བཅེགས་ཀྱི་མདོ། ༣༤་༠་༥། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༩། རྒྱུད་འབྱམས་མ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཆེན་པོ་མཛོན་པར་སྐྱེལ་བ་བྱིན་གྱིས་རྒྱུ་བ་ལེན་ཏུ་རྒྱས་པ་མདོ་སྟུང་པ་པོའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས། ༥༡་༥་༥། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུད་འབྱམས་མ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཆེན་པོ་མཛོན་པར་སྐྱེལ་བ་བྱིན་གྱིས་རྒྱུ་བ་ལེན་ཏུ་རྒྱས་པ་མདོ་སྟུང་པ་པོའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས། ༥༡་༥་༥། ག་༡༤་ན་༥་གསང་བ་པའི་བདག་པོ། ༡༡་༤་ན་༣་གསང་བ་པའི་བདག་པོ། ༡༡་༤་ན་༤་གསང་བ་པའི་བདག་པོ།
- 455 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༩། རྒྱུད་ད། རིགས་ལྷན་པར་དཀར་པོ། རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཆེན་པོ་མཛོན་པོ། ༡༣་༣་༤་༡༡། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༩། རྒྱུད་ད། རིགས་ལྷན་པར་དཀར་པོ། རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཆེན་པོ་མཛོན་པོ། ༡༣་༤་༠་༡༡། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ།

- [illegible]

- ལྷ་མཆན་དང་བསྐྱར་མཆན།

- 481 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ། ༤༣༩༩། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ༤༣༩༡༠། སློབ་དཔོན་གྱིས། བ་ཀ་༡༩༥་ན་༥་མ་ཟད་གྱིས་གཞན་ཡང་། ༥་༡༩༩་ན་༤་མ་ཟད་གྱིས་གཞན་ཡང་། ༥་༣༥༥་༡༠་མ་ཟད་གྱིས་གཞན་ཡང་། བ་༣༠༠༩འོའི་ལྷ་ཆ་པར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༣༠་༡༣། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་ཆོག་གསལ། ༣༡༤་༡༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། དབུ་མ་ཆོག་གསལ། ༣༡༤་༡༥། མ་གྲུར་པ།
- 482 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ། ༤༣༩་༡༥། བ་ཀ་༡༩༥་བ་༤་དེ་ནམས་གྱིས། ༥་༣༠༠་ན་༣་དེ་ནམས་གྱིས། ༥་༣༥༥་༤་དེ་ནམས་གྱིས། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། རང་བཞིན་དུ་རིགས་ལ་ཞེས་གསལ། བ་ཀ་༡༩༥་ན་༣་རང་བཞིན་གྱི་ཞི་བ། ༥་༣༠༠་ན་༤་རང་བཞིན་གྱི་ཞི་བ། ༥་༣༥༥་༤་རང་བཞིན་གྱི་ཞི་བ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་ཆོག་གསལ། ༤༠་༡།
- 483 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་ཆོག་གསལ། ༥༥་༥། བ་ཀ་༡༩༥་བ་༡་བྱེད་རང་གི། ༥་༣༠༠་བ་༣་བྱེད་རང་གི། ༥་༣༤༠་༡༡་བྱེད་རང་གི། བ་༣༠༠༩འོའི་ལྷ་ཆ་པར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༡༣་༡། བ་༣༠༠༩འོའི་ལྷ་ཆ་པར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༡༣་༡༠། བ་ཀ་༡༩༥་བ་༣་འདས་གྱིས། ༥་༣༠༠་བ་༤་འདས་གྱི། ༥་༣༤༡་༣་འདས་གྱི། བ་ཀ་༡༩༥་བ་༣་ཐ་སྟོད་གྱིས། ༥་༣༠༠་བ་༤་ཐ་སྟོད་གྱིས། ༥་༣༤༡་༤་ཐ་སྟོད་གྱིས། བ་༣༠༠༩འོའི་ལྷ་ཆ་པར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༣༠་༣། བ་༣༠༠༩འོའི་ལྷ་ཆ་པར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༣༠་༥།
- 484 བ་ཀ་༡༩༥་བ་༤་རང་སྤྲེ་ཅིག ། ༥་༣༠༡་ན་༡་རང་སྤྲེ་ཅིག ། ༥་༣༤༣་༤་རང་སྤྲེ་ཅིག ། བ་༣༠༠༩འོའི་ལྷ་ཆ་པར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༣༠་༥། སྐུ་འབྱམས་པར་མ། གསུང་འབྱམས་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ། དགོངས་པ་རབ་གསལ། ༣༥་༤། བ་ཀ་༡༩༥་ན་༣་བྱེད་གྱིས། ༥་༣༠༡་ན་༤་བྱེད་གྱིས། ༥་༣༤༣་༤་བྱེད་གྱིས། བ་༣༠༠༩འོའི་ལྷ་ཆ་པར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༣༣་༥། བ་ཀ་༡༩༥་ན་༣་རང་གི་དོ་བོས་སྟོང་། ༥་༣༠༡་ན་༥་རང་གི་དོ་བོས་སྟོང་། ༥་༣༤༣་༥་རང་གི་དོ་བོས་སྟོང་། བ་༣༠༠༩འོའི་ལྷ་ཆ་པར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༣༤་༡༡། བ་ཀ་༡༩༥་ན་༤་རང་བཞིན་གྱི་དེ་མི། ༥་༣༠༡་བ་༣་རང་བཞིན་གྱི་དེ་མི། ༥་༣༤༤་༥་རང་བཞིན་གྱི་དེ་མི།
- 485 བ་ཀ་༡༩༥་བ་༣་བཤད་གྱིས། ༥་༣༠༡་བ་༣་བཤད་གྱིས། ༥་༣༤༥་༡་བཤད་གྱིས། སྐུ་འབྱམས་པར་མ། གསུང་འབྱམས་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ། དགོངས་པ་རབ་གསལ། ༣༤༣་༤། སྐུ་འབྱམས་པར་མ། གསུང་འབྱམས་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ། དགོངས་པ་རབ་གསལ། ༣༤༥་༥། བ་༣༠༠༩འོའི་ལྷ་ཆ་པར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༤༡་༡༤།
- 486 བ་ཀ་༣༠༠་ན་༡་མི་རུང་གསུང་། ༥་༣༠༣་ན་༣་མི་རུང་གསུང་། ༥་༣༤༤་༡་མི་རུང་གསུང་། བ་༣༠༠༩འོའི་ལྷ་ཆ་པར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༤༣་༡། བ་༣༠༠༩འོའི་ལྷ་ཆ་པར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༤༣་༣། བ་༣༠༠༩འོའི་ལྷ་ཆ་པར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༤༣་༥། བ་ཀ་༣༠༠་བ་༣་བཏགས། ༥་༣༠༣་བ་༣་བཏགས། ༥་༣༤༤་༣་བཏགས།
- 487 བ་༣༠༠༩འོའི་ལྷ་ཆ་པར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༤༣་༡༥།
- 488 བ་༣༠༠༩འོའི་ལྷ་ཆ་པར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༤༣་༡༣། བ་ཀ་༣༠༡་བ་༣་སྐུ་བ་བྱེད་འདི་ལ་འདི་ཙམ་ཞིག ། ༥་༣༠༣་བ་༤་སྐུ་བ་བྱེད་འདི་ལ་འདི་ཙམ་ཞིག ། ༥་༣༥་༣་༡༠་སྐུ་བ་བྱེད་འདི་ལ་འདི་ཙམ་ཞིག །

- [illegible]

- དབུ་མ་ཆེ། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད། ཤེས་རབ་སློབ་མ། ༡༡༤༤-༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་
གྲགས་པ། ཆོག་གསལ། ༡༤༤-༡༥། བསྟན་འགྲུར་པར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༤༤-༡༥།
- 502 བསྟན་འགྲུར་པར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༤༤-༡༥།
- 503 བསྟན་འགྲུར་པར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༤༤-༡༥། བྱ་ཀློང་བ་ཆ་བཟུང་བ་ཅིག ། ཉ་
༡༡༡་བ་ལ་བཟུང་བ་ཅིག ། ད་མཉམ་ཉེ་བཟུང་བ་ཅིག ། བྱ་མཉམ་ན་མ་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱི། ཉ་མཉམ་ན་མ་ལེགས་འབྲེད་ཀྱི། ད་
མཉམ་ཆ་ལེགས་འབྲེད་ཀྱིས།
- 504 བྱ་མཉམ་བ་ཉ་མན་ཆད་ཀྱིས། ཉ་མཉམ་བ་ཉ་མན་ཆད་ཀྱིས། ད་མཉམ་ཉ་མན་ཆད་ཀྱིས། བྱ་མཉམ་བ་ཉ་རང་སྤེལ་ནམས་ཀྱི། ཉ་མཉམ་
བ་ཉ་རང་སྤེལ་ནམས་ཀྱི། ད་མཉམ་ཉ་མན་རང་སྤེལ་ནམས་ཀྱི། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་
མ་འབྱུག་པ། ༥༤-༥༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་པའི་རང་འབྲེལ། ༥༠-༥༡།
- 505 བསྟན་འགྲུར་པར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༥༥-༡༦། བསྟན་འགྲུར་པར་མ། གོ་བོ་
རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༥༥-༡༦། བྱ་མཉམ་ན་མ་མིན་ཀྱིས། ཉ་མཉམ་ན་མ་མིན་ཀྱིས། ད་མཉམ་ཆ་མིན་
ཀྱིས། བསྟན་འགྲུར་པར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༥༥-༡༦། བསྟན་འགྲུར་པར་མ།
གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༥༥-༡༦།
- 506 བསྟན་འགྲུར་པར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༥༥-༡༦།
- 507 བྱ་མཉམ་ན་ཆ་བཅོང་པའི། ཉ་མཉམ་ན་ཆ་བཅོང་པའི། ད་མཉམ་ཆ་བཅོང་པའི། བྱ་མཉམ་བ་མ་ཀྱིས། ཉ་མཉམ་བ་མ་ཀྱིས། ད་མཉམ་
མ་ཀྱིས། བྱ་མཉམ་བ་མ་ཆེ་ལོ་མོ། ཉ་མཉམ་བ་མ་ཆེ་ལོ་མོ། ད་མཉམ་མཉམ་ཆེ་ལོ་མོ།
- 508 བྱ་མཉམ་ན་མ་སོགས་ཀྱིས། ཉ་མཉམ་ན་མ་སོགས་ཀྱིས། ད་མཉམ་ཉ་མ་སོགས་ཀྱིས། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ།
དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་ཆོག་གསལ། ༡༥-༡༦། བྱ་མཉམ་ན་ཆ་བཅོང་ཀྱིས། ཉ་མཉམ་ན་ཆ་བཅོང་ཀྱིས། ད་མཉམ་ཉ་མ་བཅོང་ཀྱིས།
- 510 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། སྤྱིང་ཡིག་གོ། མགོན་པོ་ལྷ་སྤྱིང་། བཤེས་སྤྱིང་། ༤༤-༤༥། བྱ་མཉམ་ན་ཉ་ལྷ་ནམས་ཀྱི། ཉ་མཉམ་
ན་ཉ་ལྷ་ནམས་ཀྱི། ད་མཉམ་ཉ་ལྷ་ནམས་ཀྱི། བྱ་མཉམ་ན་མ་བཤད་ཀྱིས། ཉ་མཉམ་ན་མ་བཤད་ཀྱིས། ད་མཉམ་ཉ་མ་བཤད་ཀྱིས།
བྱ་མཉམ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། མདོ་སྤེལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། འཕགས་པ་སངས་རྒྱུ་རྒྱུ་ཆེས་སུ་བྱུང་བའི་མདོ། ༡༤༤-༡༥།
- 511 བྱ་མཉམ་བ་ལ་བྱང་སེམས་ནམས་ཀྱི། ཉ་མཉམ་བ་ལ་བྱང་སེམས་དེ་ནམས་ཀྱི། ད་མཉམ་ཆ་བྱང་སེམས་དེ་ནམས་ཀྱི། བྱ་མཉམ་བ་
ལ་བྱང་སེམས་ནམས་ཀྱི། ཉ་མཉམ་བ་ལ་བྱང་སེམས་དེ་ནམས་ཀྱི། ད་མཉམ་ཆ་བྱང་སེམས་དེ་ནམས་ཀྱི།
- 512 བསྟན་འགྲུར་པར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༤༤-༡༥།
- 513 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འབྱུག་པའི་རང་འབྲེལ། ༥༠-༥༡། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་
བསྟར་མ། རང་འབྲེལ། ༥༠-༥༡། སྤྱིས། བྱ་མཉམ་བ་མ་རིན་ཅེན། ཉ་མཉམ་བ་མ་རིན་ཅེན། ད་མཉམ་ཉ་མ་རིན་ཅེན། བསྟན་འགྲུར་པར་མ།
གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༤༤-༡༥།
- 514 བྱ་མཉམ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། མདོ་སྤེལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ལང་ཀར་གཤེགས་པ། ༤༤-༤༥།

- [illegible]

- ལྷུང་མཆན་དང་བསྐྱར་མཆན།

- དཔལ་ལྷན་རྒྱུ་བ་གྲགས་པ། དབྱ་མ་ཆོག་གསལ། ༡༩༣་༩། *བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱུ་བ་གྲགས་པ། དབྱ་
མ་འཇུག་པ། ༥༥༡་༡༩། *བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱུ་བ་གྲགས་པ། དབྱ་མ་འཇུག་པའི་རང་འབྲེལ། ༥༡༠་༩།
- 542 *བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱུ་བ་གྲགས་པ། དབྱ་མ་ཆོག་གསལ། ༡༩༣་༡༡། * ༡༠༠༩ལོའི་ལྷ་ཆ་བར་
མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༩༣་༡༣། *སྐྱེ་འབྱུང་བར་མ། གསུང་འབྱུང་མ། རྩེ་ཙོང་ཁ་པ།
དགོངས་པ་རབ་གསལ། ༥༩༥་༩། * ༡༠༠༩ལོའི་ལྷ་ཆ་བར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༩༥་༡༣།
- 543 *ག་ཤ་མ་ན་ཆ་སྐྱེ་དེ་བསྐྱེལ། ༩་ཤ་མ་ལ་ཉ་སྐྱེའི་བསྐྱེལ། ༥་ལ་ཉ་ཆ་སྐྱེའི་བསྐྱེལ། * ༡༠༠༩ལོའི་ལྷ་ཆ་བར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་
པ་བསོད་ནམས་སེཌ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༩༣་༡༠།
- 544 * ༡༠༠༩ལོའི་ལྷ་ཆ་བར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༩༣་༡༥། *ག་ཤ་མ་ན་ཆ་ལ་གཉིས་པ་ཡང་།
ཉ་ཤ་མ་ལ་ལ་ཞེས་པ་ཡང་། ༥་ལ་ཉ་ཤ་མ་ཞེས་པ་ཡང་། * ༡༠༠༩ལོའི་ལྷ་ཆ་བར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌ། ལྷ་བ་
ངན་སེལ། ༡༩༣་༡༩། * ༡༠༠༩ལོའི་ལྷ་ཆ་བར་མ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེཌ། ལྷ་བ་ངན་སེལ། ༡༩༤་༡། *བསྟན་
འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱུ་བ་གྲགས་པ། འཇུག་པའི་རང་འབྲེལ། ༩༠༥་༡༩།
- 546 *ག་ཤ་མ་ན་ཆ་ལ་འབྲེལ། ༩་ཤ་མ་ལ་ཉ་ཆ་ལ་འབྲེལ། ༥་ལ་ཉ་ཤ་མ་ལ་འབྲེལ།

སེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲ་ཚང་གིས་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྐྱར་མ་
ཞུ་སྒྲིག་སྐབས་ཀྱི་ལས་བྱེད།

ལས་གཞི་འདི་ལ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་མ་ཐུན་འགྱུར་ཆ་ཚང་དང་དཔར་སྐྱོན་གནང་མཁན་བཅས།
སེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲ་ཚང་གི་བྱག་མཛོད་སྐབས་ཉི་ཤུ་པ།

ཞུ་སྒྲིག་འགན་ཁུར་བ།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་དགོ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

དཔེ་རྒྱུ་ཁག་དྲུག་དང་ཞིབ་བསྐྱར་གནང་མཁན།

ཕྱི་ལོ་ (༢༠༡༢) ལོའི་སེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲ་ཚང་གི་འདུལ་བ་གསར་རྒྱུ་

དབུ་མ་གསར་རྒྱུ་གོང་འོག་། པར་ཕྱིན་འཛིན་གྲ་བཅས་ནས་འདེམས་བསྐྱོས་ཞིབ་བསྐྱར་ལས་བྱེད་རྣམ་པ།

ཐ་མའི་ཞུ་དག་གནང་མཁན།

སེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲ་ཚང་གི་དཔེ་ཁྱིམ་དགོ་ཞུ་རྣམ་པ།

དཀར་ཆག་སྒྲིག་མཁན།

ཕྱི་ལོ་ (༢༠༡༢) ལོའི་སེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲ་ཚང་གི་ལྷ་རམས་འཛིན་གྲ།

ཡིག་ཆར་བྲངས་པའི་མདོ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུང་འཆོལ་མཁན་དང་དེ་བསྒྲིག་པ།

ཕྱི་ལོ་ (༢༠༡༢) ལོའི་སེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲ་ཚང་གི་འདུལ་རྒྱུ་འཛིན་གྲ་དང་འདུལ་གསར་

འོག་མའི་འཛིན་གྲ་བཅས་ནས་འདེམས་བསྐྱོས་ལུང་འཆོལ་བའི་ལས་བྱེད་རྣམ་པ།

ལས་དུས།

ཕྱི་ལོ་ (2011) ནས་ (2015/08/07) བར་ལོ་ངོ་བཞིའི་རིང་།

འགྲེམ་སྤེལ་བྱེད་མཁན་དང་དཔར་སྐྱོན་བདག་དབང་སེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲ་ཚང་།

ཡིག་གཟུགས།
སྟོན་ལམ་བོད་ཡིག་གཉིས་པ།
མཉེན་ཆས།
Microsoft Word 2010

དེབ་ཆད།
ཞེང་དུ། Width 17.cm སྤེང་དུ། Height 23.50cm

བྱི་ལོ་ (2015) ལོར་སྟོན་སྐད་ཐོག་དཔེ་བསྐྱར་མའི་པར་གཞི་ཐོག་མར་བསྒྲིགས།